562249
1

26.08.2004
N 20041328 2

Živa pokopana

ali

tragična usoda mlade matere

Romantična pripovest po lastnih doživljajih

spisal dr. med. Milner

Zvenela si . . .
Mrtvaški zvon Ti poje na uho,
Ne mrtva, živa ne, zdaj spavaš v krsti
In grobna vrata se odpirajo.

1. poglavje.

V oblasti smrti.

„Mama! — Ljuba, dobra mama! — Ali spiš? — Ah, prebudi se vendar enkrat! Ali me slišiš, mama? Pridi, igraj se z menoj! Saj hočem biti priden, — zelo priden, mamica! — Ah, saj me ne slišiš! Zakaj si tako tiha, moja dobra mamica? Oh, govori vendar z menoj! Glej, jaz se tako bojim, Tvoja roka je tako mrzla — ah, ali ne moreš vstati, ljuba, dobra mamica?“

Poslednje besede malega dečka so zamrle med pretresljivim ihtenjem in vroče solze so polzele z njegovih lic na tla. V trenutku, ko ga ni nihče opazoval, se je priplazil deček semkaj in tu je konečno našel — v krsti, svojo ljubljeno mamico, ki je doslej tako zvesto čuvala njegovo mlado življenje in katero je on tako iskreno ljubil in spoštoval.

Mati! — Ves njegov svet, njegovo vse! Saj mladi Ervin še ni bil štiri leta star, kako bi mogel ta mali deček vedeti, da spi njegova ljubljena mamica večno spanje, iz katerega se nikoli več ne prebudi?

„Ah! Ljuba mama! Vstani vendar!“ je brbljal deček proseče s tresočim glasom. „Poglej me vendar, ali me nimaš nič več rada?“

Mali deček je stegnil svoje ročice in z njimi objel mrzlo in odrevenelo roko v krsti ležeče matere. Vspel se je na konce prstov, toda še vedno ni mogel videti ljubljenega materinega obličja, kajti krsta je stala na črno pregrnjenem odru.

Sedaj zapazi pručico, ki je stala v bližini. Vzame jo in stopi na njo.

In tedaj vidi na blazinah bledo, odrevenelo obličje.

„Ah, mama! Ljuba dobra mama!“

Mali Ervin je sklonil svojo zlatolaso, kodrasto glavico proti obličju mrtve mamice. Njegove solze so padale na njena mrzla lica in s svojimi vročimi, drgetajočimi ustnicami je poljuboval njena ledena usta. Ah, nobena sapica ni prišla iz njih, nobeden dih ni vzdigoval otrpnelih prsij.

Ah! — ali niso zadrgetale svilene obrvi na njenih zaprtih očeh, lahko, skoro nevidno? Ali je bil morebiti to samo migljajoči odsev gorečih sveč, ki so bile postavljene v visokih, srebrnih svečnikih okoli krste?

Ali je bilo morebiti še življenje v tem kakor mrtvem telesu? Ali ni bila mrtva mlada mati Ervinova, grofica Melanija ratiborska in ali se bodo njeni odreveneli udje zopet oživili?

Ali se ni zdelo tako, kakor bi počivajoča z največjim naporom skušala odpreti oči?

Svečan mir vlada v sobi! V tem prostoru, katerega črno pregrnjene stene so nekako čmerno uplivale na človeka, se je slišalo samo ihtenje in proseči glas dečkov. Okoli grada pa je razsajala pomladanska burja in skozi črne oblake je kukalo zahajajoče solnce.

„Mama, mama!“ je vzdihoval otrok in gladil neutrujeno s svojimi mehkimi ročicami bledo obličje v krsti.

In mati je slišala njegov glas! Da, slišala je jok in moledovanje svojega otroka, čutila je njegove mehke in gorke ročice in njegove vroče solze, kajti — ni bila mrtva.

Ne — v njenih prsih je še bilo rahlo — rahlo srce in vsi čuti so še delovali. Toda smrtna otrpnelost je bila v njenih udih in celo telo je bilo kakor mrtvo. Njene žile niso več bile in njena koža je bila ledeno mrzla, kakor pri pravih mrtvecih.

V takem položaju je ležala v krsti — brez pomoči, obnemogla in otrpnel je bil vsak njen živec, vsaka njena mišica!

Navidezno mrtva!

Kako grozna usoda!

Kako grozne so dušne muke in obup te revice, ki se sedaj spomni, na kak način je prišla do tega strašnega položaja!

Ah! kdo bi si bil mislil, da bode njena sreča tako kratka?

Da! pred petimi leti, ko jo je ponosni in lepi grof Herbert ratiborski zasnubil, tedaj je bila neizmerno srečna; kajti neiz-

rečeno je ljubila svojega soproga. In tudi od njega je bila ljubljena, toda v svojem blagem in nepokvarjenem srcu ni mislila na to, da jo je ta ravno tako zadolženi, kot odlični kavalir vzel za ženo le radi njenega velikega premoženja in da jo utegne tudi kedaj zapustiti.

Zelo srečna je bila tudi v prvem letu svojega zakona, in ko je bil rojen mali Ervin, je bila njena sreča brezmejna. Le prekmalu je prišla žalost in skrb v hišo. Grof Herbert je postal vedno bolj in bolj osoren proti svoji soprogi, ki ga je tako zvesto ljubila. Nekaj jo je začelo peči v srcu in jela je polagoma veneti, kot nežna cvetka, ki ji manjka oživljajočih solnčnih žarkov. Njena edina tolažba, njeno veselje je bil še sedaj njen ljubljeni otrok, njen Ervin, katerega je ljubila z vso svojo materinsko ljubeznijo.

In grof Herbert je bržkone čutil krivico, ki jo dela svoji ljubeči soprogi, kajti ponujal ji je vsakovrstnega razvedrila. Zapazil je, kako trpi in tedaj je odpotoval v mesto, da bi ji osebno poiskal pripravno tovarišico.

Ta njegova skrb jo je ganila in pri njegovem povratku mu je hitela veselo nasproti. Toda bilo ji je, kakor bi ji nož zasadil v srce, ko je na strani svojega moža zapazila ono prelestno lepo žensko, katero ji je predstavil grof kot njeno prihodnjo tovarišico. Ah, čutila je, da bodo s prihodom te ženske izginili zadnji sledovi njene rodbinske sreče.

In česar se je tedaj bala, se je le še prekmalu izpolnilo. Njen soprog je postajal vedno osornejši in malomarnejši proti njej in gledati je morala, kako je skušala lepa ljubohlepnica na različne načine si osvojiti srce njenega soproga. Postala je ljubosumna — kajti ni mogla več prenašati teh peklenskih muk — in goreče je prosila svojega soproga, naj to nevarno žensko spravi iz hiše. Na kolenih se je plazila pred njim in ga prosila, naj ji ne odtegne svoje ljubezni, spomnila ga je na njegovega otroka — grof Herbert pa se je delal, kakor bi je ne razumel. Razdražen vsled njenega tarnanja in očitanja, jo je kratkomalo zavrnil in končal hitro ta njemu tako neljubi prizor.

Tedaj je pa popolnoma obupala. Bežala je k postelji malega ljubljenca in med ihtenjem objela to nedolžno, mirno spavajoče bitje, ki ni niti slutilo, niti razumelo njene bolečine. — Nekega večera, ko se je zopet čutila tako osamljeno in zapu-

ščeno — njen soprog je, ne da bi se od nje kaj poslovil, odjezdil že zgodaj zjutraj — se je podala krvavečega srca v bližnji gaj, da bi se razjokala tam v samotni utici.

Ko se je utici bližala, je zapazila, da se svetlika luč skozi zaprta polkna. Prestrašena se približa in ko postane tik pred vratmi, zasliši šepetajoče glasove. Groza jo popade. Pripogne se k ključavnici in — o Bog! Kaj vidijo njene oči?!

Pred njeno lepo tovarišico je ležal njen lastni soprog na kolenih in jo gledal s svojimi poželjivimi očmi. In kako čarobno lepa je bila ta ženska v tem trenotku, ko je, koketno se ga braneča, vskliknila:

„Da, gospod grof, verjamem Vašim prisegam in tudi jaz Vas ljubim tako, kakor zamore le ženska ljubiti!“

„In zakaj nočeš uslišati mojih prošenj, Kamila?“ je zaklical razburjen grof Herbert. „Zakaj ne uslišiš mojega hrepenenja po Tebi?“

Tedaj se je pa razburjena dvignila ta lepotica in jezno odgovorila: „Tako daleč, gospod grof, se pa nikoli ne bodem ponižala, da bi bila jaz vaša ljubica. In ker že imate svojo soprogo, zato še misliti ni na to, da bi bila midva kdaj združena. Zato je pa najbolje, da se takoj ločiva!“ Zadnje besede je izpregovorila z globokim vzdihljejem.

Oh, kaj je vse občutilo srce prisluškujoče soproge pri tem prizoru. Torej je vendar pravo slutila! In ona, njegova soproga, mati njegovega sina, te ljubezni ni bila vredna. Mislila je, da mora znoreti od same jeze in strahu. S tresočimi rokami se je trdno oprijela vrat in gledala dvojico v utici.

„Ločiti se?!“ je strastno odgovoril grof Herbert. „Ne, tega ne morem, Kamila! Brez tebe ne morem živeti, Ti moraš biti moja!“

Skočil je kvišku in jo strastno objel.

„Pomislite na svojo soprogo, gospod grof!“ je vzkliknila na pol zaničevalno in na pol opominjajoče ter se hitro oprostila njegovega objema.

„Ah, ne spominjaj me sedaj na njo!“ jo nejevoljno zavrne. „Ali hočeš, da znorim, Kamila? Kaj mi je sedaj mar za mojo soprogo? Odkar Tebe poznam, ne čutim nobene ljubezni več do nje. Jaz sem samo Tvoj, Ti lepa moja čarovnica. In ti še premišljaš? Ah, — ko bi ne bil vezan — ko bi bil prost —“

„Ali bi me potem vzeli za soprogo in povzdignili za grofico ratiborsko?“ ga vpraša lepa koketa s poželjivimi očmi.

„Čisto gotovo!“ vsklikne grof Herbert. „Kajti le s Teboj zamorem biti srečen!“

Tedaj ga pa objame ta lepotica, ga pritisne k sebi in divje poljubi. Mahoma ga pa sune od sebe, zakrije obraz z rokami in začne stokati:

„Ah, nikdar — nikdar ne bodem mogla postati Vaša, gospod grof! Kajti Vaša soproga se mi ne bode radovoljno umaknila!“

Grof Herbert ji odkrije obraz in jo objame s tresečo roko. Ljubezni pijan se skloni čez njo in brez premisleka ji odgovori, tiho, tako, da je še njegova prisluškujoča soproga komaj razumela besede:

„Da, ona nama je na poti! Toda ona je bolna, lahko umre! — In potem, Kamila —“

Več ni slišala, uboga, goljufana revica. Te besede so ji bile, kakor nož v srce. Z glasnim krikom se je zgrudila . . .

Kaj se je potem zgodilo, ni vedela. Šele sedaj je zopet prišla k zavesti in se znašla — v krsti.

Ali ni bilo vse to, kar je doživela, samo sanje? — Ne, bila je bridka resnica. — Saj je bedela, saj je slišala jok in glasove svojega ljubljenega otroka. — O usmiljeni Bog! Torej za mrtvo jo imajo?! Da, saj že pripravljajo za pogreb.

Pokopljejo jo naj — živo pokopljejo?!

O Bog! ali ne vidijo, da še živi?

Brezmejen obup ji stiska srce. Bilo ji je, kakor da mora vsled te groze ali res umreti, ali pa — znoreti.

„Ah, ljuba, dobra mama! Tako si mrzla! — Ah, ta črna ogrinjala! In Ti imaš snežnobelo obleko! Ti spiš! Ah, ali me slišiš, kaj Ti pravi Tvoj Ervin, ljuba mamica?!

Vnovič je slišala tresoč in jokajoč glas svojega otroka.

„Vsegamogočni, usmiljeni Bog!“ je molila revica v svojem srcu, „reši me iz tega groznega položaja! Nebeški oče, pomagaj mi! Ali naj me pokopljejo, — živo pokopljejo? Ali naj umrjem take grozne smrti? — O, ne zapusti me, moj Bog! Reši me te grozne usode, ki mi preti! Dopusti mi, da vsaj enkrat vskliknem, samo enkrat vzdihnem, da morem tako pokazati svojemu otroku, svojemu možu, da živim!“

Svojemu soprogu?! — O, ali ni želel, da bi ona umrla?

Čuj, v stranski sobi zašumi svileno krilo. Ženska postava stopi pred vrata in gleda v mrtvaško sobo.

Ženska je mlada in lepa; toda njena lepota je taka, da človeka bolj slepi kakor mu pa vname srce. Na lepem, belem vratu sedi fina glavica, obrobljena s črnimi kodri; njene prsi bi lahko vsakemu kiparju služile kot vzorec. Obraz ima plemenite poteze, toda izraz okoli ust je mrzel in ošaben in oči se ji svetijo nekako čudno.

Vitka, a bujna postava je oblečena v globoko izrezano črno žalno obleko.

Nekaj časa gleda v krsti ležečo grofico s plašnim pogledom. Nato se pa rahlo in zmagujoče nasmeje.

„Umaknila si se mi prej, nego sem si mislila!“ mrmra. „Skoro se mi smiliš, toda zakaj si ravno tedaj prišla k utici in prisluškovala, nesrečnica?! Ali je moralo tako biti? Sedaj so se mi nenadoma izpolnile moje najbolj vroče želje, stopila bodem na Tvoje mesto in postala grofica ratiborska!“

Nenadoma umolkne in se naglo obrne.

Iz sosednje sobe se bližajo moški koraki.

Pred njo stoji mož plemenitega obličja, ki ga krasi kratko ostrižena, črna brada. Njegove obrazne poteze razodevajo resnobo in žalost, toda njegove oči se zaiskre, ko zapazijo bujno lepo mlado ženo.

Nato pogleda plaho v krsto, kjer počiva grofica, in mahoma postane zopet žalosten. V svesti si svoje krivde se obrne od nje in vsede na stol.

„Ah, Kamila!“ vzdihne bridko. „Te nesreče ne morem razumeti! Moja soproga mrtva! In midva — midva sva kriva njene strašne smrti, midva sva ji napravila to grozno usodo! Ah, če pomislim na oni prizor, ki se je vršil predvčerajšnem zvečer — ko se je z glasnim vsklikom zgrudila pred vratmi utice, ko smo jo dobili tam in kakor mrtvo nesli v grad — ah, moj Bog! Moja vest me teži in pravi: Ti si jo umoril!“

„Toda, gospod grof, pri tem nesrečnem prigodljaju ne more nihče prevzeti odgovornosti!“

„O, ko bi bil to le slutil!“ je stokal grof Herbert. „In ona se nikoli več ne prebudi! Bolest in groza sta jo takoj umorili. Kamila, jaz ne najdem nikjer miru. Vedno mi bode stala pred očmi, kakor smo jo dobili. Oh, ko bi mogel to preprečiti —“

„Ali zares želite to, gospod grof?“ ga vpraša Kamila razžaljena. „Vzamete torej one obljube nazaj, ki ste mi jih dali predsinočnjim?“

„Ne, ne! Tega nikakor ne storim, Kamila!“ ji hitro odgovori. „Saj veste, da Vas obožavam, da moje srce bije za Vas! Toda, da nam je prisluškovala moja soproga —“

„Resnico, gospod grof, bi morala zvedeti prej ali slej — in morebiti bi potem to ravno tako uplivalo na Vašo soprogo. Jaz z Vami vred srčno obžalujem to nesrečo. Toda izpremeniti tega ne moremo. Ali naj nama bo kot mrtva ravno tako na poti, kot pri življenju? Potem, gospod grof, Vaša ljubezen do mene ni tako velika, kot sem jo smatrala jaz po Vaših prisegah!“

Grof Herbert je strmel mračno pred se in globoko vzdihoval.

Tu mu položi Kamila roke na rame in ga opominjajoče in ljubeznivo pogleda.

„Ah, ko bi vedeli, kako Vas ljubim!“ je šepetala strastno. „Jaz ne morem videti Vašega trpljenja, Herbert!“

Njegovo ime je izrekla boječe in s tresočimi ustnicami, zato pa je segel ta glas grofu globoko v srce. Prijel jo je za roke in jih ljubeznivo stisnil.

„Vse svoje življenje Vam hočem posvetiti“, je nadaljevala Kamila ljubeče. „Brez Vas bi ne mogla živeti. Hočem Vam biti ponižna, zvesta žena in Vašemu otroku nadomestovati mater, Ali me bodete zapustili, gospod grof?“

„O moj Bog, Kamila! Ljubica! Kako moreš kaj takega le misliti?!“ je zaklical grof Herbert ganjen. „Nikdar te ne bodem zapustil! Da, Ti postaneš moja soproga, prisežem Ti še enkrat v tem svečanem trenotku. Ne, umrla nama ne bode kalila sreče!“

Strastno je objel grof lepo žensko in jo pritisnil na svoje srce. Šepet obeh zaljubljencev so kmalu pretrgali goreči in rahli poljubi.

Vsak glas, vsaka beseda doni na uho v krsti ležeče grofice Melanije.

Sliši prisego, katero da soprog njeni tovaršici, sliši šepet in poljube obeh.

O, ko bi se mogla vendar vzdigniti iz krste in stopiti tja pred oba!

„Daj mi moč, o moj Bog!“ moli vsa obupana. „Daj mi moč, da raztrgam vezi, ki mi branijo, da ne morem vstati. O, samo za eno minuto mi daj glas nazaj, da zamorem povedati svojemu soprogu, kako sramoto dela — meni in mojemu otroku!“

Ah! njen otrok, njen Ervin! Bil je sedaj tako tih. Nič več se ni jokal in nič več je ni klical. Njegova glavica se je rahlo dotikala njenega lica v krsti in njegovo rahlo in mirno dihanje je kazalo, da misli zaspati.

Zadosti se je že najokal, in ker se ljuba mama še ni hotela zbuditi in z njim brbljati in se igrati, jo je objel s svojimi ročicami okoli vratu, skril svoj obraz na njenem licu in zaprl oči, ravno tako, kakor mama.

Morebiti bode kmalu vstala — je mislil — in potem se bode igrala z njim.

Tedaj stopi par h krsti.

Z rahlimi koraki se ji bliža grof, med tem, ko ostane Kamila nekoliko zadaj.

Pri pogledu na svojega otroka se pa grof Herbert ustavi in se ne upa stopiti h krsti. Ali je slutil, da bode ta prizor vedno težil njegovo vest?

„Pridite, Kamila!“ mrmra s tresočim glasom. „Tega ne morem prenesti!“

Tiho mu sledi Kamila in oba izgineta iz sobe.

Tedaj se na hodniku rahlo odpro vrata in stara žena v žalni obleki stopi jokajoč v sobo in se približa krsti.

Krčevito ihtenje stresa njene prsi. Pred krsto poklekne in moli.

Zopet se odpro vrata. Na pragu stoji visoko vzrasel mož z rudečkasto brado in v lepi, črni obleki.

Brez šuma se približa krsti in presenečen obstoji, ko zapazi staro ženo. Pozna jo dobro, to je stara Dora, nekdanja dojilja grofice Melanije ratiborske.

Med tem ko žalosten in potrt gleda bledo obličje mrtve grofice, se stara Dora vzdigne. Solzeča se ga nemo pozdravi. Tudi ona ga pozna. Saj je to doktor Milner, hišni zdravnik, ki se je tako neumorno, toda zastonj trudil, njeno dobro gospo obuditi k življenju.

Stara Dora previdno vzame malega dečka, ki je bil med tem zaspal, iz krste in ga vzame v svoje naročje. S solzami, ki so padale na zlatolaso glavico spavajočega dečka, zapusti sobo.

Ko vidi mladi zdravnik, da je sam v sobi, se skloni čez bledo grofičino obličje in njegove oči se napolnijo s solzami.

„Ah, še vedno si ne morem misliti, da je umrla!“ je mrmral z drgetajočimi ustnicami. „Tako mi je, kakor bi se morala zopet zbuditi, kakor bi morala zopet odpreti sveje lepe modre oči!“

Globoko je vzdihnil in solza je padla iz njegovega očesa na mrzlo grofičino roko.

„Ko bi vedela, kaj sem jaz čutil za njo v srcu“, šepeta. „Toda umrla je, ne da bi o tem kaj vedela. Ah! saj sem se moral nekdaj umakniti pred ponosnim grofom — jaz, ubogi zdravnik! Toda svoje življenje bi rad dal zato, ko bi mogel s tem Tebe, Ti dobra ženska, obuditi k življenju!“

S kakšnimi občutki je navidezno mrtva poslušala šepet zdravnikov, čegar glas je takoj spoznala!

Ali bode spoznal, da ona še živi, da ni mrtva, kakor je tudi on mislil?

Ah, to je bilo njeno zadnje upanje!

Čutila je njegovo roko na svoji. Priklonil se je nižje in ona je čutila njegovo gorko sapo . . .

„Vsemogočni Bog!“ je goreče molila, „daj mu spoznati, da še živim, da še nisem umrla!“

---

2. poglavje.

Mlinar.

„Njegovo Veličanstvo premilostni kralj je odpustil kaznjencu št. 42 ostalo kazen radi njegovega lepega vedenja!“

Po teh besedah, ki jih je izpregovoril ravnatelj kaznilnice, je stopil iz vrste kaznjencev mož srednjih let. Razburjen se približa ravnatelju; ne more zapopasti te nenadne sreče.

Toda vendar je bilo tako, kakor se mu je naznanilo, in solze veselja so mu tekle iz oči. Sedaj naj bode zopet prost, to ozidje, za katerim je stokal šest dolgih let, kjer je bil samo številka, naj sedaj zapusti kot prost mož?

O, kako je bil neizmerno vesel in kako hitro je zamenjal kaznjensko obleko z ono obnošeno, katero mu je iz usmiljenja podaril ravnatelj. In nato hitro ven v prosto, solnčnato, pomladansko naravo! O, kako poželjivo je srkal v se sveži zrak zlate prostosti, kako so njegova bleda lica zopet postajala rudeča!

Skoro slepilo ga je zlato solnce, njega, ki je bil navajen temnih kaznilničnih prostorov. Šel je — kot kak sanjač, saj je mislil, da so vse to le sanje. Z otročjim veseljem je prisluškoval petju ptičev, z veselja pijanimi pogledi je opazoval cvetlice ob poti, zelena polja, in njegove oči so plavale daleč — daleč . . . Ah — tam, za onimi griči, ki jih solnce tako lepo obseva, tam je bil njegov dom! Tam je bila njegova hiša, tam je stanoval s svojo ženo in s svojimi otroki!

Pospešil je korake. Z vso silo ga je tjakaj vleklo. Šest let ni videl svojcev in nič slišal o njih. In — o Bog! kolikrat si je želel tekom tega strašnega časa videti jih! Samo enkrat naj bi mu še bilo sojeno pritisniti na srce svojo ženo, svoje otroke in potem umreti! Samo to je še želel.

Toda sedaj naj bi svoje ljube ne samo videl, ampak z njimi tudi živel, kot nekdaj, predno so ga kot zločinca pripeljali v kaznilnico.

Kako srečno je živel do onega dne, ko so biriči prišli v njegovo hišo, ga iztrgali iz rok obupane soproge in njegovih ubogih otročičev ter ga odvedli v zapor! Ustrelil je baje gozdarja grofa ratiborskega, ki ga je zasačil pri lovski tatvini! Tega strašnega hudodelstva so ga dolžili in obsodili, četudi je zatrjeval svojo nedolžnost.

Takrat je menil, da mora vsled bolesti in obupa znoreti. Toda tolažilo ga je to, da je vsaj njegova soproga verjela, da je nedolžen, dočim so ga drugi preklinjali in se ga kot morilca izogibali. In še do danes ni obupal, da ne bi prišla njegova nedolžnost na dan.

In sedaj? — Bil je prost. Toda, on je bil samo pomiloščen, za morilca ga bodo smatrali še vedno, za izvržka človeške družbe, kateremu se vsakdo plaho izogne in katerega vsak zaničuje.

To premišljujoč je postal otožen in krenil z glavne ceste na stranske stezice, da ne bi koga srečal, ki bi ga utegnil spoznati.

Ko je prišel na to v gozd, se je vsedel v gosto grmovje. Bal se je po dnevi iti naprej in je hotel počakati večera, predno poišče svoj dom.

Ah — sedaj ga je začela težiti druga skrb: Kako Te bo sprejela Tvoja žena, kako Tvoji otroci?

Morebiti ga ni smatrala njegova žena sedaj več za nedolžnega? Morebiti po uplivu drugih ljudij sedaj drugače misli o njem? Potem bi ji njegov prihod ne napravil veselja, ampak jo le prestrašil.

„O Bog!“ je strahoma stokal. „Tega bi ne mogel prenesti! Če se moja žena, moji otroci s studom obrnejo od mene, potem na celem svetu nimam človeka, do katerega bi se obrnil in mu potožil svoje gorje! Potem bi bilo bolje, da bi me še nadalje obdržali v kaznilnici!“

Čim bolj se je bližal večer, tem večji je postajal njegov strah. Da, plašno in boječe je nadaljeval svojo pot. Večkrat je postal. Ali bi ne bilo bolje, da bi se obrnil in šel — v kako tujo deželo, kjer ga nihče ne pozna?

Toda ne, tega ni mogel storiti. Hrepenenje videti svojce ga je z neko nevidno silo vleklo naprej; to hrepenenje je postalo večje, kot njegov strah.

Vsaj tisti kraj bi rad še enkrat videl, kjer je včasih tako srečno živel. Tam, na onem gričku se je hotel vsesti. Raz njega je lahko videl v dolino, kjer je ležal ob šumečem potoku mirno mlin —: njegovo posestvo!

O, kako močne so bile vezi, ki so nesrečnika vezale na to boro ped zemlje.

Solnce je ravno zahajalo in obsevalo z rudečkastim svitom mlin, ko je dospel na grič. Tu je ležala pred njim — njegova hiša, v kateri so prebivali njegova žena, njegovi otroci! Hrepeneče je stegnil svoje roke, vroče solze so mu kapale na lica in na njegovo razmršeno in zanemarjeno brado.

In nenadoma ga je prevzela bolest in veselje, vrgel se je na zemljo in se začel krčevito jokati.

Tedaj so začeli brneti zvonovi v tihem vrečernem mraku. Vstal je in poslušal pobožno, s sklenjenimi rokami.

V bližnji vasi so peli zvonovi nagrobnico grofici Melaniji.

Mlinar je mirno poslušal, dokler se niso razgubili zadnji odmevi. Spodaj v dolini je pa šumela voda in ropotala so

mlinska kolesa. Vse je bilo tako, kakor nekdaj! Kolikrat je že slišal glas teh zvonov! Sedaj so vzbudili ti glasovi mnogo — ah, mnogo spominov v njegovem srcu: Zvonili so k njegovi poroki, h krstu njegovega otroka! — in mlinsko kolo — kako dobro znan mu je bil njegov ropot!

Doma si! Pridi na svoj dom! Tako se mu je dozdevalo, da ga kličejo. Nobenega človeka ni v bližini. Obotavljajoč se je začel lezti navzdol. Kako močno mu je bilo srce, kako nemirno je burkala kri po njegovih žilah.

Nenadoma postoji. Na nekem kamnu ob poti sedi mlada deklica šestnajstih let in vije venec iz poljskih cvetic. Takoj jo spozna — to je njegov otrok, njegova najstarejša hči Lizika!

Nekako veselo se prestraši, ginjen opazuje otroka, katerega že tako dolgo ni videl. Kako je zrasla in kako je postala lepa!

Oblečena je v svitlo, navadno poletno obleko. Sredi ljubkega obraza ima dvoje modrih oči, ki sanjavo zro v daljavo, gosti lasje obrobljajo fino glavico, miloba in dobrosrčnost se zrcalita v njenih potezah.

Očetu se zdi, kakor da je to angelj, ki je prišel iz nebes, da bi ga potolažil. Nehote sklene roke in začne moliti:

Krasnà si kot cvetlica,
prelestnomila si!
Ko gledam tvoja lica,
Srce me zaboli.

Položil bi na lase
drhteče ti roke.
Boga bi prosil zate,
da čisto ohrani te.

In sedaj hoče hiteti k njej, jo pritisniti na svoje srce, toda še se spomni pravočasno.

Ali bode zopet spoznala svojega očeta? In v slučaju, da — ali se ne bode strahoma obrnila od njega proč?

Sedaj ga zapazi deklica in prestrašena skoči po konci.

Očetu hoče počiti srce — on gleda svojega otroka s poželjivimi očmi in ta zopet ga opazuje nezaupljivo in plaho; ne spozna ga in pred njegovo odurno postavo se plaho umika.

„Ali nisi Ti mlinarjeva Lizika?“ jo nagovori s tresočim glasom.

„Da,“ prikima z začudenjem, ker jo tuji mož pozna.

Oče se bojuje sam s sabo. Zaklical bi rad svojemu otroku: Ali me ne poznaš? Saj sem Tvoj oče! — Toda neka nevidna sila ga pridržuje.

Njegove oči se hočejo napolniti s solzami, a on jih siloma pridržuje.

Na tisoče vprašanj se mu poraja v glavi. Kaj neki se je vse zgodilo za časa njegove odsotnosti? Toda, kako naj vpraša vse to svojo hčer, ne da bi izdal sam sebe?

„Ali se me bojiš?“ jo praša z bridkim smehljajem. „Bodi brez skrbi, moj otrok, ničesar Ti ne storim! Povej mi vendar, kako se Vam kaj godi v mlinu? Je-li Tvoja mati zdrava?“

Deklica postane žalostna in z vzdihljajem odgovori:

„Ah, da. Toda odkar je oče umrl, se nam ne godi ravno najbolje.“

Srce mu od strahu zastane.

„Tvoj oče je mrtev? — Kdo pravi to?“

„Mati! — Že dolgo je tega, odkar je oče odšel in v tujini umrl.“

S kakim presenečenjem sliši to, nato pa burno odgovori: „To ni res! Tvoj oče živi!“

„Da, jaz ga poznam — dobro ga poznam, moj otrok, jaz —“

Hotel je reči: jaz sam sem Tvoj oče! Toda ni se še upal, kajti njegova hčerka ga je gledala jako dvomljivo in majala žalostno z glavo in rekla:

„Motite se, moj oče je mrtev! Mati mora to vendar najbolje vedeti!“

„O Bog“, misli razburjen, „zakaj pravi otrokom, da sem mrtev? — Ali misli, da se nikoli ne vrnem? Ali morebiti to želi?“

Potem vpraša po svojem drugem otroku, sinu Karlu, ki mora biti sedaj star sedem let.

„Ali je pomagač Konrad še tukaj?“ vpraša slednjič ves razburjen.

Konrad je bil prišel pred osmimi leti k njemu in on ga je obdržal za pomagača in mu storil veliko dobrega. To mu je pa oni slabo povrnil, kajti Konradove izjave v njegovem procesu so bile zanj silno odločilne in je največ vsled njih bil obsojen. Takrat je, žalibog prepozno, spoznal njegov grd značaj. Konrad je prisegel take stvari, ki se sploh nikdar vršile niso, Kaj ga je k temu napeljalo, da ga je pogubil, tega ni vedel.

„Konrad?“ je vprašala deklica vsa začudena. „To je vendar moj očim!“

Ko bi bila strela udarila z jasnega neba, bi se ne bil mlinar tako prestrašil, kakor pri tem odgovoru.

„Za božjo voljo! Kaj praviš?“ je jecljal. „Ali se je Tvoja mati zopet omožila?!“

„Da, pred dvemi leti!“

„Moj Bog! To ni mogoče!“ je stokal in se tolkel na čelo. „In vrhu tega še z njim?!“

Deklica se je čudila, kajti ni mogla zapopasti, da so njene izjave tako grozno uplivale na tega tujega človeka.

Saj so bile to stvari, ki jih je vedela vsa okolica.

Mlinar je mislil, da mora znoreti. Njegova žena omožena z onim lumpom, ki ga je tako daleč spravil?! O Bog! Kako se je moglo to zgoditi? Seveda — zakon z njim, s kaznjencem po postavi ni bil več veljaven. Sedaj ni imel nobene pravice več do svoje žene, do svojega posestva. Nek drug — njegov sovražnik — je sedaj tu gospodoval! On je bil izvržek, berač!

Jokajoč si pokrije obraz z rokami.

„O moj Bog!“ stoka žalostno, „daj mi moč, da to nesrečo prenesem! Moja žena! Moji otroci! Moji ubogi otroci!“ zavpije.

In njegova hči ne sluti, da je to njen oče, ki stoji pred njo; misli, da ima znorelega pred sabo in plašno zbeži.

Ves potrt se zgrudi nesrečnik na zemljo in ihti. Naposled postane mirnejši. Kaj naj sedaj stori? Ali naj gre v mlin in se pokaže svoji nezvesti ženi? Ali se naj maščuje nad lumpom, ki ga je oropal vsega, ki ga je naredil za zločinca?

Ne, ne! Kaj mu to pomaga? On hoče proč — daleč proč, in nikdar več naj ne slišijo o njem! Toda njegovi otroci, katere tako srčno ljubi, ali naj jih za vedno zapusti, ali naj jih nikdar več ne vidi?

Uničen zre pred se. Čez nekaj časa se vzdigne in gre z negotovim korakom proti mlinu.

Kaj naj počne obupani mož?

Plaho, kot tat, se plazi okoli hiše. Skozi okno vidi svetlikati luč, in ko se približa, sliši jezne glasove. Priplazi se do okna in pogleda v sobo.

Tako mu je pri srcu, kakor bi mu moralo počiti. Vidi svojo ženo, — ki stoji bleda in tresoča se po vsem životu in pred njo stoji mlad mož z obrazom od jeze zardelim in žugajoče vzdignjeno pestjo.

To je Konrad, sedanji gospodar mlina.

Oba sta se začela prepirati in on sliši razločno vsako besedo, med tem ko svoje bledo obličje pritiska na mrzle šipe.

Konrad zmerja njegovo ženo na vse mogoče načine.

„Bodi zadovoljna s svojo usodo!“ vpije srdito. „Kajti Ti, žena kaznjenčeva in morilčeva bi morala s svojimi otroki že davno iti beračit, ko bi mene ne bilo. Jaz sem povzdignil mlin in po postavi pripada meni vse!“

„Tebi?“ mu odvrne ona zaničljivo. „Ali nisi prišel reven in raztrgan v mlin? Bodisi, da je on res kaj tako groznega storil, vendar je bil na vsak način boljši, kot ti! Kajti svojega zaslužka ni takoj zapil in zaigral! O — s tabo je prišla nesreča v hišo! Ti si me zapeljal, da sva ga varala, in Bog sam ve, če si pozneje resnico pričal zoper njega!“

Z divjo kletvijo med zobmi udari Konrad po mizi.

Tedaj pa žena presunljivo zakrikne.

Slučajno je pogledala proti oknu in tam je zapazila bledi obraz svojega prvega soproga. Tudi Konrad se je obrnil, toda zapazil ni ničesar, ker je mlinar že izginil v noči.

Bežal je kakor pred samim peklenščekom. V njegovem srcu je divjal obup. Iz tega, kar je sedaj slišal, je spoznal, da sta ga ta dva že tedaj, torej pred šestimi leti goljufala.

Sedaj je zamrla v njem vsaka iskrica ljubezni. Sedaj je le zaničeval svojo ženo, ki ga je tako grdo izdala in osvetiti se je hotel nad onim, ki mu je razdrl njegovo rodbinsko srečo.

Ne da bi pravzaprav vedel zakaj, se je obrnil proti gradu ratiborskemu.

Nenadoma se je nekaj domislil: Grofov oskrbnik je bil nekoč njegov prijatelj. Morebiti bi mu ta pomagal dokazati, da je nedolžen.

Kaj se je v gradu pripetilo, o tem ni vedel ničesar; saj ni govoril še z nobenim človekom — razen s svojo hčerjo.

Kmalu je zagledal veliki, lepi grad; toda, kakor prej, ko se je bližal svoji hiši, tako se je obotavljal tudi sedaj in premišljeval, ali naj bi poiskal oskrbnika, ali ne.

Stal je ob parkovi ograji in brez trdnega sklepa gledal notri. Tedaj zapazi naenkrat elegantno damo, ki se mu je počasi bližala, ne da bi ga zapazila.

Bil je že večer, toda tako temno ne, da bi mlinar ne mogel razločno videti njenih potez.

Začuden jo pogleda. Ta plemenita, odlična postava, kje jo je neki videl? Ravno tako bledo in otožno, kakor sedaj, samo ne v obleki imenitne dame, ampak v oni zaničevani zloglasni, ki jo je sam nosil do danes?!

Da, sedaj se je spomnil: — v kaznilnici, v oddelku za ženske kaznjence — tam je večkrat videl to žensko! Obujala je tam pozornost vsled svoje lepote in vsled svojega zločina! O, ni se varal, le predobro jo je poznal. Kako pa je prišla ona, kaznjenka, semkaj v grad ponosnega grofa ratiborskega? Ali niso poznali njene preteklosti?

Mlinar je strmel za damo, kot v sanjah. Obrnila se je zopet proti gradu in on ji je sledil z očmi, dokler ni izginila.

Ženska, ki jo je videl, je bila Kamila . . .

---

3. poglavje.

Živa pokopana.

„Molči, Dora! Ti opravljaš gospodično Kamilo. Ni mogoče, da bi se bila ona tako grdo izrazila o moji ubogi, umrli soprogi.“

Grof Herbert je zaklical te besede strogo in karajoče stari odgojiteljici grofice Melanije. Toda Dora je stala brez strahu pred njim in mu odgovorila:

„Včeraj zvečer, ob krsti umrle, je veselja poskakovala in se za gotovo izrazila, da bode zavzela mesto Vaše soproge!

Govorim resnico, gospod grof, in mislim, da bode meni, stari služkinji, vendar še dovoljena beseda.

Nosila sem umrlo na svojih prsih, jo vzgojila in ljubila, kot lastnega otroka. Ah, sedaj je umrla! Srce mi krvavi in umrla bi od žalosti, da je ona, tako dobra ženska, morala zapustiti ta svet.“

„Ti mi nekako očitaš, Dora! Ali misliš, da jaz ne žalujem za svojo soprogo?“

„Ne, gospod grof,“ je bridko odgovorila. „Zadnji čas Vi niste nič več ljubili svoje soproge. Odkar je prišla ta kača, Kamila Rajhenštajn, v hišo, od tega časa niste več ljubili svoje soproge, kajti ona Vas je ujela v svoje mreže! In to, gospod grof, ste zamogli storiti materi svojega otroka?“

„Ne veš, kaj govoriš, Dora!“ vsklikne grof jezen.

„O, gospod grof, jaz sem Vaše skrivne sestanke z ono žensko v vrtni hladnici zapazila več kot enkrat! Toda jaz sem molčala, jaz tega nisem izdala ubogi, goljufani soprogi, kajti vedela sem, če ji to povem, da takoj umre. In sedaj je sama — — da, gospod grof, če nihče v gradu ne sluti pravega vzroka nenadne smrti Vaše soproge — jaz ga poznam!“

Grof je prebledel in strmel v odgojiteljico, ki je jokajoč nadaljevala:

„Ali hočete ubogo, izdano soprogo še v grobu osramotiti in Kamilo, to hinavko, to črno nehvaležnost, mesto nje vzeti za soprogo?“

„Sedaj molči, Dora! Vrhutega nisem za svoja dejanja nikakor odgovoren Tebi! Veliko Ti spregledam, Dora, kaj si bila Ti Melaniji. Nihče, razven Tebe, bi se ne upal mi take reči očitati. Toda — ne zlorabi svojega prava, utegnil bi postati drugačen!“

Grof je zopet prišel k prejšnji samozavesti.

„Bila je moja dolžnost, gospod grof, Vam vse to povedati! Moja dolžnost do umrle! — Pomislite na svojega ubogega otroka, gospod grof! Še ne počiva Vaša soproga v grobu, in že mislite na naslednico!“

„Ervin mora imeti mater!“ je odgovoril grof kratko in osorno.

„Ali nisem jaz tu, gospod grof?“

„Da, da, toda —“

„O, gospod grof!“ Dora se je nenadoma zgrudila pred njim na kolena.

„Kaj naj to pomeni? — Vstani, Dora!“

„Ne zavrzite me, gospod grof! Pri spominu ranjce Vas prosim. Pustite me pri vašem otroku, kateremu — jaz slutim — preti nesreča! Ne poslušajte Kamile! Grozila mi je, da me spodi iz grada. Mene, ki sem že skoraj trideset let pod to streho!“

„Kaj ti pade v glavo, Dora?! Jaz niti ne mislim na to, da bi Te odslovil. Ti ostaneš pri Ervinu — gotovo. Vstani sedaj! Pomiri se!“

„Prisezite mi, gospod grof! Prisezite mi pri spominu na ranjko, da me bodete pustili pri Vašem otroku!“

„Da, prisegam Ti, Dora! Dokler živiš ostaneš v gradu!“

„Hvala Vam, gospod grof!“ odgovori Dora, kakor bi se ji kamen odvalil od srca in vstane. „Rotim Vas, gospod grof!“ nadaljuje nato proseče, „pustite to prelestno žensko! Zavrzite to goljufivo kačo! Ona Vas ne ljubi, in Ervin jo celo sovraži! Njena edina želja je, postati grofica, ona hoče biti bogata in mogočna in gospodovati —“

„Ali ste me že zadosti očrnili, Vi hinavka?“ se zasliši ženski glas nenadoma izza hrbta obeh.

In Kamila se približa v tem trenotku prestrašenemu grofu in Dori. Iz njenih črnih očij so bliskale strele gnjeva in njen obraz je bil jeze kar bled.

„Kamila!“ zavpije grof prestrašen. „Ti si slišala —“

„Da, gospod grof, vse sem slišala! — In sedaj — sedaj lahko grem in za vedno zapustim grad, kajti Vi me morate iz dna srca zaničevati, če verjamete tej stari babi!“

Trpko je izpregovorila te besede in se delala pri tem sila nedolžno in razžaljeno. Obrnila se je, kakor bi hotela zapustiti sobo.

„Za božjo voljo, Kamila!“ pravi grof hitro in stopi k njej. „Rotim Te, ostani!“

In proti Dori obrnjen pravi:

„Pojdi Dora, pusti naju sama!“

Dora pogleda z neskončnim zaničevanjem Kamilo, grofa pa pomilovalno in nato tiho zapusti sobo.

Komaj so se vrata zaprla za njo, začne Kamila bridko jokati.

„O moj Bog! Kaj sem morala slišati! Kaka hinavka, kaka obrekovalka je ta ženska! Ah — ko bi se nikdar ne bila približala temu gradu! Ko bi nikdar ne videla Vas, gospod grof!“

„Ljuba Kamila, pomiri se! Vem, da niti trohice ni resnice na tem, kar mi je pravila Dora o Tebi! Poslušaj vendar mene, Kamila! Saj veš, kako goreče Te ljubim! Ne smeš več na to misliti, da bi me zapustila!“

„Česa Vam nisem vse darovala, gospod grof?!“ je stokala Kamila. „Svojo čast, svoje dobro ime! Vsak dan, vsako uro sem trepetala strahu, ker sem se bala, da naju ne dobe. Ah — saj sem Vas tako ljubila! In sedaj — sedaj —!“

„Kamila, ne jokaj! Ali mi čisto nič ne zaupaš? Ali misliš, da ima Dora tak upliv name, da bi Te jaz vsled tega zapustil? — Obriši si solze, ljubica! Ti bi me morala bolje poznati! Pozabi na ta neljubi prizor!“

Po dolgem prigovarjanju se je posrečilo grofu, Kamilo pomiriti . . .

V mrtvaški sobi, okoli krste grofice Melanije, so se uro pozneje zbrali oni, ki so obče priljubljeno in spoštovano soprogo grofa ratiborskega hoteli spremiti k zadnjemu počitku.

Grof in Kamila in stara Dora z malim Ervinom so stali ob krsti. V sosednji sobi in na hodniku se je zbrala grajska služinčad. Vrata so bila na stežaj odprta in zvesti ljudje, ki so častili grofico, kot kako svetnico, so gledali s solznimi očmi njeno bledo, mirno obličje v krsti.

Svečenik je stopil k malemu oltarju, ki so ga postavili v sobi in govoril nagrobnico, ki je vsem segala v srce. Služinčad je začela jokati in tudi stara Dora je pretresljivo ihtela.

Boječe in začudeno je gledal mali Ervin okoli sebe. On ni razumel ničesar od tega, kar se je tu vršilo, ali kar je govoril duhovnik. Toda, ker je videl, da so vsi žalostni, tudi njegov oče — ker je videl, da se jokajo sluge in celo njegova dobra Dora, in da je slednjič njegova mamica še vedno tako tiha, bleda in da se kar nič ne gane — tedaj mu je postalo pri srcu težko in tudi on je začel jokati, tako da so mu velike, vroče solze polzele po licu.

Revica v krsti pa je slišala vse — vse, kar se je vršilo okrog nje. Njen strah je rasel in mislila je, da mora zgoreti

Slišala je svoj lastni nagrobni govor, slišala je, kako je svečenik obžaloval njeno prerano smrt in kako je tolažil njenega soproga. Glasno ihtenje služinčadi in Dorino, jok njenega otroka — vse je slišala in vse to ji je bilo kot nož v srce. In obupala je. Saj ni bilo nobene rešitve več, nobene nade! Kar se je zdelo neverjetno in grozno, to se bo zgodilo: živo jo bodo pokopali!

S strahom je mislila na oni trenotek, ko bodo pokrili krsto s pokrovom in jo zaprli v ozki prostor. — Usmiljeni Bog! potem bi se morala zadušiti — umreti najstrašnejše izmed vseh smrti!

Ah! Včeraj, ko se je zdravnik sklonil čez njo, je še upala. Toda doktor Milner ni zapazil, da še živi, in se žalostno zopet odstranil. In sedaj! O groza! — Svečenik je izpregovoril „amen" — končal je svoj govor! Vsak trenotek bodo zakrili krsto.

Tedaj je čutila, da jo je nekdo poljubil na čelo.

Bil je njen soprog, ki ji je dal zadnji poljub. Nato začuti tudi Judežev poljub Kamilin in slednjič solze stare Dore, ki se ni mogla ločiti od svoje ljube Melanije, ampak bi najraje videla, da bi jo z njo vred pokopali.

In sedaj njen otrok — njen Ervin! Ah! kako objema s svojimi gorkimi ročicami mrzel obraz svoje mame in ga ljubko gladi! Kako drgetajo njegove vroče ustnice na njenih licih, ko jo poljubuje!

Ah — to je najtežje, najgroznejše za njo: posloviti se od svojega ljubljenega otroka, za vedno se posloviti, in potem v temnem grobu umreti strašne smrti.

Mali Ervin se noče ločiti od svoje ljube mamice. Trdno jo objame.

„Pridi, Ervin!" ihti stara Dora milo „pusti dobro mamico spati!"

„Hočem ostati pri njej in z njo spati!" joka otrok in noče vbogati Dore. Zdi se, kakor da bi otrok slutil, da ne bo nikdar več videl svoje matere, da se mora v tem trenotku za vedno posloviti od nje.

Zato noče stran, zato se tako trdovratno drži s svojimi ročicami otrpnele glave v krsti.

„Ah, Ervin! pridi!" se mu zopet dobrika stara Dora. „Pridi, tudi jaz se igram s Tabo!"

„Ne, jaz nočem igrati. Mama naj vstane! Zakaj pa spi tako dolgo?“

„Le pridi Ervin, potem mama tudi vstane!“ prosi stara Dora.

Toda Ervin se noče ločiti od svoje matere. Stara Dora, kateri bi od žalosti kmalu počilo srce, ga siloma odstrani. Vzame ga na stran in ko Ervin vidi, da hočejo neki črni možje zakriti krsto, vpije prestrašen:

„Ne, ne! Ne mamo pokriti! Jaz jo hočem videti! — Ah — mama, mama! Črni možje narejajo mami bolečine!“

Krčevit jok popade otroka. V srce segajoč je bil ta prizor. Na grofov migljaj zapusti Dora z malim Ervinom sobo in neizprosni črni možje počasi in oprezno pokrijejo krsto . . .

Vsem je segel ta prizor v srce.

Ko hočejo krsto pokriti, pogleda Kamila še enkrat na domnevano ranjko. Ona je edina, ki ima miren, nekaljen pogled. In kar vidi sedaj — v tem neskončno kratkem trenotku, to provzroči, da postane njeno obličje bledo kot sneg.

Zapazi, kako grofica nalahko trene z očmi. Sedaj — se vzdigne nekoliko jedna trepalnica in nastane ozka odprtina, v kateri se vidi oko.

Takoj pade trepalnica zopet nazaj in grofica leži tiho in mirno, kot poprej. Kamili zastane strahu srce. Ali se je samo varala, ali je bila to resnica?

Ne! ne! To ni mogoče! Kajti, če bi bilo to res, potem bi grofica ne bila mrtva, ampak samo navidezno mrtva!

Vkljub svoji brezsrčnosti in brezčutnosti postane Kamili grozno pri srcu!

Pokrov je sedaj ležal na krsti . . . Kamila je to videla. Kaj naj stori? Ali naj pove, kaj je videla? Potem bi krsto zopet odprli in grofico vzeli ven. Hitro bi poiskali zdravnika, jo skušali obuditi — in Melanija bi prišla zopet k sebi . . . In ona sama? — Da, potem se mora odreči vsemu, kar je imela sedaj že v rokah. Potem je bil grof zanjo izgubljen.

Poteze krute odločnosti so nastale na njenem obrazu. Ne, molčati je hotela. Če je bilo tako, kakor je videla, — če je bila grofica samo navidezno mrtva — no, potem naj ji bo Bog milostljiv. Ona je hotela postati bogata in srečna — in zato je morala biti grofica mrtva in mrtva ostati.

Z bliskovito hitrostjo so se ji podile te misli po glavi. Mrzlo in odločno je gledala, kako so se postavili nosilci okoli krste, da bi jo prenesli v voz.

Gostje z duhovnikom so hoteli zapustiti sobo. Svečenik je stopil k grofu, ki je zrl pred se — ne vedoč, kako strašno skrivnost skriva Kamila v svojem srcu.

Nemirno je gledala Kamila na nosače, kaj bodo sedaj storili. Zakaj nočejo krste popolnoma zapreti?

„Ali ostane krsta odprta?“ vpraša tiho grofa.

Ta zanika in pravi: „Jutri ali enkrat pozneje bodo pritrdili pokrov h krsti.“

„In zakaj ne že danes? Mrtvo se mora vendar pri miru pustiti!“

„Zgodilo se je nekoč“, odvrne grof, da je bila neka grofica ratiborska živa pokopana. Bila je navidezno mrtva. Nihče ni tega odkril. Čez nekaj časa pa so zopet odprli krsto, ne vem iz kakega vzroka in tedaj so jo našli v krsti z grozno spačenim obrazom in čisto skrčeno! Strgala si je roke, obleko popolnoma raztrgala — kako grozna smrt! Groza me popade ako na to pomislim!“

„In od tedaj ostanejo krste odprte?“ vpraša Kamila, koje obraz je postal čisto odrevenel.

„Da, dva ali tri dni. To je stara navada, katere nočem opustiti! — Toda, kaj Vam je Kamila?“

Smrtno bleda in tresoča se je naslonila Kamila na stol.

„Moj Bog!“ je šepetal grof prestrašeno. „Vam je slabo?!“

V zadregi je gledal ljudi, ki so se čudili temu prizoru.

„Da, meni je slabo“, je mrmrala Kamila. „Pustite me tu, gospod grof! Ne morem se z Vami peljati na pokopališče.“

Grof jo je peljal skrbno v sosednjo sobo in jo tu izročil hišni. Nato je z drugimi vred sledil krsti svoje soproge.

4. poglavje.

Rešenec z „Labe“.

V krasni sobi je slonela Kamila na stolu. Izpila je kozarec rujnega vina, katerega ji je podala hišina in sedaj se je čutila zopet poživljeno. Na njen migljaj je sobarica zapustila sobo.

„O, to vznemirjenje“, šepeta Kamila. „Toda sedaj sem lahko mirna, kajti dosegla sem svoj cilj. V kratkem postanem grofica ratiborska! Grof je moj suženj, kajti on me obožuje in gotovo mi bo izpolnil vsako željo!“

Z dopadajenjem je ogledovala svojo bujno postavo v nasproti stoječem zrcalu.

„O, jaz bodem grofa bolj priklopila nase, kot ga je neznatna, mala grofica Melanija. — Čuj! Godba začne svirati. Pogreb se začne pomikati naprej.“

Kamila vstane in prisluškuje.

Zunaj na dvorišču, kjer se gostje zbirajo okoli okrašenega voza, na katerem leži krsta, začne godba svirati svečan koral. Mrtvaški zvonovi žalostno donijo, vmes pa se sliši jok ubogih in starih ljudij, kateri so z grofico izgubili svojo največjo dobrotnico.

Nekaj časa stoji Kamila tiho, s temnim pogledom sredi sobe, nato pa stopi k oknu in pokuka skozi zavese.

Doli po dvorišču se ravno začne pomikati sprevod.

„Po tej poti ne prideš nikdar več nazaj, grofica Melanija,“ pravi Kamila. „Ne — krsta je vendar tako močno zaprta — da bodeš morala umreti — ako bi se morebiti zopet prebudila.“

Sedaj se zasliši svečano petje, spremljano od godbe:

Določil Vsemogočni je,
da moramo ločiti se,
ločiti! — da ločiti!
Čeprav je srce žalostno,
ločiti se, je pač hudo!
Ločiti! — Da, ločiti!

„Le pojdi!“ nadaljuje Kamila in oči se ji nekako demonsko svetijo. „Sedaj sem jaz zmagovalka. Od sedaj naprej bodem jaz gospodarila v teh krasnih prostorih!“

Njena lepa postava se ponosno vzravna. „Moje — moje je vse to. Moj je ponosni naslov, neizmerno bogastvo, ki je dosedaj pripadalo Tebi!“ —

Če dal Ti Bog je ljubico,
in Ti jo ljubiš presrčnó,
devojko milo —
ah, kmalu čas poteče ti
in samega te zapusti
s solzami v tolažilo!

„Kdo bi si bil pred kratkim mislil, da bode do tega prišlo?“ šepeče lepa žena, dočim opazuje sprevod, ki se v lepem solnčnem svitu pomika skozi glavna vrata. „Kako temna je preteklost, ki leži za mano in kako jasna in zlata bodočnost se odpira pred mano.“

V daljavi zopet zasliši petje, ki pa že komaj prihaja do njenih ušes:

Al' razumeti moraš me,
Da, dobro razumeti!
Če se razstajajo ljudje,
„Do svidenja“ si govore.
In odhajajo po sveti.

Petje se polagoma izgubi v daljavi. Samo zvonovi še pojo svečano . . .

Kamila stopi od okna, njeno obličje sije zmagonosno, vsede se na stol in začne sanjati o svoji prihodnosti. Srečno se smehljaje zre pred se . . .

Dolgo časa je bilo v sobi tiho, kakor bi vse izumrlo.

Tedaj se pa za Kamilinim hrbtom nenadoma odpro vrata in brez šuma vstopi mož v ponošeni, grdi obleki. Njegov nekdaj plemenit, toda sedaj od strasti razoran obraz, krasi črna, špičasta brada. Njegove poteze so vele, četudi je star komaj trideset let. Podoben je ravnotako propalemu mogotcu, kot navadnemu vagabundu.

Četudi ga Kamila ne zapazi, vendar ji je, kakor bi čutila bližino tega človeka, ki jo nekako zasmehljivo pogleduje. Nemir se je loti, nenadoma se obrne in ga zapazi. Nepopisen strah ji odseva iz očij in kot okamenela strmi vanj.

„Gospod, moj Bog!“ vsklikne grozno. „Ali mrtvi vstajajo!“

Tresoča se po vsem telesu, se nasloni na stol.

„Kedo je ta mož, Kamila? Kaj hoče tukaj?“ je vprašal grof razburjeno.

„Zdi se mi, da me nisi nič kaj posebno vesela!“ ji odgovori neznanec med tem, ko se ji bliža. „Povedati Ti moram, da nisem za Tvoje vedenje napram meni nič kaj vnet. Ko si Ti malo pred odhodom parnika „Labe“, na katerem sva hotela potovati čez ocean, nenadoma izginila, tedaj si mislila, da se ne snideva nikoli več. Mislila si, da sem utonil z ladjo in vsemi njenimi potniki vred!“

„Brala sem Tvoje ime med utopljenci!“ je stokala Kamila. — Tujec je posmehovalno prikimal.

„Prerano si se veselila, oziroma zastonj! Bil sem rešen in sem nato začel iskati Tebe! Dolgo, dolgo je trajalo, predno sem Te našel. — No, zdi se, da med tem časom nisi ravno trpela pomanjkanja. Si si prav mehko postlala!“

„Kaj želiš od mene?“ vsklikne Kamila prestrašeno.

„Kaj hočem od Tebe? Ha! Še vprašaš? Tebe samo!“

„Nikdar se ne povrnem k Tebi!“ pravi Kamila odločno. „Pojdi iz tega gradu in ne prikaži se mi več pred oči! Jaz Te zaničujem, jaz Te sovražim!“

Tujec je ostal popolnoma miren, le smehljal se je še bolj zaničljivo.

„Pozabljaš, da Te k temu lahko prisilim, moja ljuba Kamila! Pred vsem sem jaz Tvoj soprog!“

„Želela bi, da bi tudi Ti poginil z drugimi vred, potem bi se Te vsaj odkrižala!“ je sikala Kamila jezno.

„Seveda! Da bi tukaj nemotena kovala svoje načrte!“

„Kaj veš Ti o teh razmerah?“

„O več, kot je Tebi ljubo. Tvoje stremljenje poznam že iz tega, da trdovratno molčiš, da si že omožena! Stavim, da je ta mična stvar grofu ratiborskemu popolnoma neznana.“

Kamila se zdrzne in strupeno pogleda svojega protivnika.

„Ali me hočeš morebiti izdati?“ ga strahoma vpraša.

„To je odvisno samo od Tebe!“ odvrne. „Če storiš, kar želim, se Ti ni nič bati!“

„Tvoje prve želje ne bodem nikoli izpolnila“, pravi Kamila. „Nikdar ne bodem živela skupno s Tabo!“

„Torej nočeš? Dobro, potem se predstavim grofu kot Tvoj soprog“, odgovori tujec žugaje. „Radoveden sem, kako bo to nanj vplivalo.“

Oba sta v svoji razburjenosti preslišala, da so se vozovi z gosti že vrnili.

Kamila prestrašeno strmi v zaničljivo se smejočega moža. Nepopisen gnjev jo popade, združen z besnim strahom.

Hoče mu odgovoriti, tedaj se nenadoma odpro vrata in na pragu stoji grof Herbert . . .

Brez zavesti, osupljena strmi Kamila na grofa, ki ostane nemo pri vratih.

Kaj se bode zgodilo? — Ali bode grof odkril resnico? Ali bode njen soprog izdal samega sebe in njo?

Od strahu omamljena je pričakovala strašanskega poloma.

In on, tujec, — njen soprog — je stal mirno in se ni ganil z mesta, ampak je zaničevalno pogledoval zdaj grofa, zdaj zopet smrtnobledo Kamilo.

Zakaj ni takoj zbežal iz sobe?

Tedaj je stopil grof hitro h Kamili. Nagrbančil je čelo in jo vznemirjeno vprašal:

„Kaj pomeni to? Kdo je ta mož? Kako pride tu sem?“

Kamila je z vso silo skušala zopet zadobiti svojo zavest.

„Moj Bog! Gospod grof?“ je jecljala kolikor mogoče nezavzeto. „Kako me je prestrašil Vaš nenadni prihod? — Vašega prihoda nisem zapazila. — Kdo je ta tujec?“ je nato hitro pristavila, dočim je svojega soproga pogledala naglo in proseče. „O, ubog človek, ki prosi za podporo! Ne poznam ga! Neopažen je prišel v to sobo. Saj je bila služinčad pri pogrebu in tako ga ni nihče zapazil!“

Grof je pogledal tujca jezno in grozeče.

„Kaka predrznost!“ je vskliknil. „Kako se upate kar meni nič tebi nič se klatiti po gradu? Ali hočete krasti?“

Bledo in odurno tujčevo obličje se je nekako posmehljivo zdrznilo. Stopil je vzravnan nekoliko korakov naprej. Toda predno je mogel odgovoriti, je že stala Kamila med njim in grofom.

„Proč, za božjo voljo! Bova že še govorila!“ mu zašepeta prestrašena na uho.

In glasno nadaljuje: „Pojdite mož! Pojdite! Grof ne trpi beračev v gradu!“

„Tako? Oprostite!“ mrmra tujec poredno se smehljaje in se počasi odpravi.

Kamila strmi z nepopisnim strahom za njim, dočim grof s stegnjeno roko kaže proti izhodu.

„Ven! Odstranite se kar najhitreje!“ zavpije strogo. „In ne pokažite se drugič!“

Tujec grofa ljuto pogleda in nato hitro izgine. Kamili je bilo, kakor bi se ji kamen odvalil od srca, ko je odšel. Strašna nesreča za njo je bila srečno pri kraju.

„Nezaslišano! Kako so ti vagabundi predrzni!“ vsklikne jezno grof. „Dobro je samo to, da sem jaz prišel, drugače bi Te ta človek še vedno nadlegoval!“

„O — jaz bi se ga že znebila!“ odgovori Kamila z nekim posebnim smehljajem.

„Ali res ni hotel nič drugega, kot beračiti? Zdi se mi skoro, da Ti je žugal, kajti bila si zelo prestrašena!“

„Ne, ne!“ je odgovorila Kamila mirno. „Ustrašila sem se samo, ker ste tako nenadoma vstopili! — Ali je vse končano, gospod grof?“ vpraša nato.

„Da!“ prikima grof z globokim vzdihljajem. „Moja soproga počiva sedaj pri svojih prednikih v raki!“

---

5. poglavje.

Stara prijatelja.

„Za božjo voljo! — Mlinar! — Ali si res Ti?“

Z velikim začudenjem skoči upravitelj grofa ratiborskega s stola in strmeče gleda vstopivšo moško postavo.

„Da, Jurij! Jaz sem!“ odgovori mlinar žalostno. „Ali me ne bodeš vrgel čez prag?“

„Tebe, svojega starega prijatelja naj bi — ne, ne! Bodi mi iz srca dobrodošel.“ In osiveli oskrbnik stopi k njemu, mu strese krepko roko in ga pelje k svojemu stolu.

„O, moj stari, dobri prijatelj!“ jeclja mlinar ginjen. „Kako mi dobro dene, da imam vsaj še enega človeka na celem svetu, katerega zamorem imenovati svojega prijatelja in ki čuti z menoj moje gorje. — Da, brez skrbi lahko stisneš mojo roko, Jurij. Čista je od krvi, ki sem jo baje prelil.“

„O tem sem bil vedno prepričan, da si nedolžen!“ pravi oskrbnik.

„In sedaj, stari prijatelj,“ ga urno vpraša: „ali se je Tvoja nedolžnost izkazala? Ali je pravi morilec najden?“

Žalostno zmaje mlinar z glavo.

„Toda, kako je to, da si prost?“ ga začuden vpraša oskrbnik. „Menda vendar nisi ušel?“ boječe pristavi.

„Ne, ne! Ostanek kazni mi je bil odpuščen“, odgovori trpko. „Toda — ah! Raje bi še vedno sedel kot živ mrtvec za temnim zidovjem, potem bi imel vsaj še nado, da me moja žena še vedno ljubi, a sedaj — ah Jurij!“ je ihtel obupno, „ne veš, kaj sem vse od včeraj pretrpel.“

„Bil si v mlinu? — Ubožec! Lahko si mislim, kako Te je moralo zadeti, ko si videl svojo ženo v rokah druzega.“

„Ah, Jurij, saj veš kako sem jo ljubil!“ je ihtel mlinar in si pokril obraz s tresočimi rokami. „In kako vesel sem hitel včeraj domov. Nisem slutil, kaj me še čaka. O moj Bog! Kaj je vse ono, kar sem pretrpel v kaznilnici, proti tej žalosti? Da, pozabljen in izdan. In moji otroci — moji ubogi otroci, niti na moje srce jih ne smem pritisniti. Saj me smatrajo za mrtvega.“

V očeh oskrbnikovih so se posvetile solze in s sočutjem je položil svojo roko na nesrečnika.

„Prenesi to kot mož!“ ga je tolažil. „Nekega dne bo Tvoja nedolžnost gotovo prišla na dan!“

„Da, kakor mi Bog pomagaj! To upam!“ vsklikne mlinar. „In jaz tudi poznam pravega morilca! Nihče drugi ni, kot Konrad!“

„Tudi jaz sem ga že sumil,“ prikima oskrbnik. „Toda nimaš dokazov!“

„Nočem prej mirovati, dokler jih ne dobim! O ta lump!“ je stokal mlinar. „Mojo ženo, moje otroke, moje imetje in moje dobro ime — vse, vse mi je ukradel!“

„In kar morem storiti v Tvojo pomoč, to bodem storil, ubogi moj tovariš! Sicer pa tvoja žena ni srečna z njim!“

„Vem!“ prikima žalostno mlinar. Nato pripoveduje svojemu prijatelju, ki ga verno posluša, kako se je sešel s svojo hčerjo in kaj se je godilo med Konradom in njegovo ženo v mlinu.

„Ko sem videl, kako je vzdignil roko proti njej, ki sem jo nekdaj čez vse ljubil, tedaj sem hitel proč," je končal svojo pripoved. „Ah, hotel sem že skočiti v vodo, da bi tako napravil konec svoji bolesti. Samo misel na moje otroke me je zadrževala in želja po osveti!"

„Ah, ko bi le vedel, na kak način bi Ti pomagal!" je vzdihoval oskrbnik. „Da, če bi živela še naša dobra grofica, potem bi se že dalo kaj narediti. Toda danes smo jo pokopali. O Bog, še vedno si ne morem misliti, da je umrla. Pa tako mlada!" Žalostno se je razjokal.

„Ti je nisi poznal," je ihté nadaljeval. „Toda povem Ti, ona je bila angelj. Z njo je vse dobro pri kraju. Sedaj nastopijo slabi časi za nas vse in posebno jaz bom moral kaj kmalu prijeti za palico in iti v svet, — še sedaj na svoje stare dni, potem ko sem trideset let zvesto opravljal svojo službo!"

„O grofičini smrti sem slišal," pravi mlinar. „In res je morala biti dobra ženska, ker se celo Ti jokaš za njo."

„Angelj je bila!" pravi oskrbnik. „In vsak jo je spoštoval — samo grof ne in njena tovarišica!" pristavi razkačen.

„Tudi jaz sem tako slišal! Toda ne razumem, kdo naj bi Te pregnal s Tvojega mesta? Grof vendar ne bo tako slabo plačeval Tvoje zvestobe!"

„O, Ti ne poznaš razmer! Grof je suženj Kamile Rajhenštajn, te hinavke. In mene sovraži ta ošabna ženska, kot vsakega, ki se ne klanja pred njo. Ah, ona ima našo grofico na vesti, na to bi prisegel. Stara Dora ve, kako je ona goljufala in izdala z grofom vred našo dobro gospo."

Mlinar je strme poslušal, kar mu je oskrbnik pripovedoval o grofici. Nenadoma neha govoriti, vstane in pokaže skozi okno:

„Poglej! Tam! To je ona goljufiva kača!"

Skozi okno se je videlo v park. Mlinar je pogledal ven in zagledal ono damo, katero je že včeraj opazoval s takim začudenjem.

„Kaj?" vsklikne razburjen. „Ta ženska je grofičina tovarišica?"

„Da, gotovo!" je odgovoril oskrbnik, ne malo začuden vsled tega, kako je njegov prijatelj opazoval to žensko.

„In Ti si rekel, da je ona tudi grofova ljubica? je nadaljeval mlinar.

„Tudi to, da! Bogu bodi potoženo!“ je vzdihnil oskrbnik. „Stara Dora pravi, da jo misli celo vzeti za svojo drugo ženo. Saj vede se tudi že tako, kakor bi ona imela v gradu zapovedovati. Jaz pa si ne morem misliti, da bi grof na tak podel način omadeževal spomin na svojo ranjko ženo!“

V veliko začudenje dobrega moža se je mlinar zaničljivo zasmejal.

„Grofica ratiborska hoče postati?“ je vskliknil in strmel v mimo idočo Kamilo. „Ha, povem Ti: To se ne bode nikoli zgodilo! Ne, nikoli! In četudi bi sam grof to hotel!“

Oskrbnik ga je opazoval grozno začuden.

„Toda prijatelj! kdo bi mogel to zabraniti?“ ga je vprašal neverjetno.

„Jaz!“

„Ti?“ Oskrbnik se je nasmejal. „Dragi tovariš, mislim, da si nekoliko preveč pogledal v kozarec.“

„Pri Bogu! Rečem Ti, da ona ne bo nikoli grofova žena!“ odgovori mlinar s takim glasom, da je oskrbnik takoj postal resen. „Prepričan sem, da niti grof, niti kdo drugi ne pozna njene preteklosti!“

„Kaj je morebiti Tebi znana?“ ga začuden vpraša oskrbnik. „Govoriš tako, kakor bi bila Kamila Rajhenštajn zločinka!“

„To je tudi brez dvombe!“

„Moj Bog, razjasni mi to! Kje si jo spoznal?“

„V kaznilnici.“

Z odprtimi ustmi ga je oskrbnik pogledoval.

„Ali je to res? Se ne motiš?“ je vprašal slednjič razburjen.

„Ne! Jaz jo predobro poznam! Saj sem jo imel vsak dan pred očmi!“

„Kedaj je bilo to?“

„Pred štirimi leti!“

„O Bog! torej v kaznilnici je bila!“ je jecal oskrbnik bled. „In ta sleparka je živela na strani naše dobre grofice in ji ukradla srce njenega moža? O, in to osebo ljubi grof in — — toda ne, to ni mogoče! Ti se gotovo motiš, prijatelj!“

„Lahko prisežem na to, da se ne motim!“

„Potem — moj Bog! Kaj naj storimo? Takoj moramo to sporočiti grofu, da ne bo prepozno!“

„Gotovo!“ prikima mlinar resno. „To se mora zgoditi!“

„Ali veš, zakaj je bila kaznovana? Kaj je storila?“

„Tega ne vem!“

„No, saj to je sedaj za enkrat vse jedno!“ odgovori oskrbnik. „Bodemo že poizvedeli!“

Razburjen hodi po sobi gori in doli.

„Toda Bog bodi zahvaljen, da si prišel in nam to povedal!“ je vskliknil potem in se ustavil pred mlinarjem. „Še danes morava govoriti z grofom. O, ta bo strahu in zaničevanja ves iz sebe!“

„Ali nam pa bode tudi verjel?“ je prašal previdno mlinar. „Moje pričevanje prî grofu ne bo dosti odleglo: kajti jaz nisem brez madeža, vsak, razven Tebe, me ima za zločinca!“

„Hm, da, imaš prav!“ je menil oskrbnik. „Moramo si dobiti neovrženih dokazov za to!“

„Te dobimo, ako poprašamo v kaznilnici!“

„Dobro, to bodem storil!“ pravi oskrbnik. „Ah!“ vsklikne na to in pokaže s pestjo proti parku. „Potem, ti kača, je konec tvojega gospodstva! Kakor psa te bodo pognali iz grada!“

Stopi zopet k mlinarju, ki se je med tem vsedel in nadaljuje:

„Sedaj pa pomislimo nekoliko, kaj bo s Tabo, revček! Ti moraš svoj proces zopet obnoviti in zaznamenovati Konrada kot morilca!“

„Še ne!“ je vzdihnil mlinar žalostno. „Prej moram imeti dokazov!“

„Morebiti se sam izda, — napram Tebi ali Tvoji soprogi!“ pravi oskrbnik.

„In če bi prav to storil, bi ona prav težko pričala proti njemu!“

„Bog ve! — Da!“ je oskrbnik jezno odgovoril. „Še vedno ljubi tega sleparja, četudi tako grdo z njo ravna! Srečen sem, ker nisem oženjen“, pravi na to bridko. „Sem vsaj varen pred tako nesrečo, kot je zadela Tebe! — V mlin nočeš nazaj, kajneda? Saj sprejeti bi Te morali, če to zahtevaš!“

„Za božjo voljo!“ se brani mlinar s povzdignjenimi rokami. „Ali misliš, da bi mogel tam živeti in gledati, kako on z njo — ne, ne! Rajše lakote poginem!“

„No, do tega ne bo prišlo, dokler Ti morem pomagati! Toda Ti bi moral imeti zaveznika, kateri bi Ti vse povedal, kaj se doli v malinu godi! Daj se spoznati svoji hčeri Liziki, ona je modra, poštena deklica in vrhu tega ne mara za svojega očima!“

„O, kako rad bi pritisnil svojega otroka na srce!“ je stokal mlinar obupno. „Toda ah! obrnila se bo z zaničevanjem od mene, če zve, kdo je njen oče! Še sedaj jo vidim, kako je včeraj strahoma ležala pred menoj!“

Pokrije svoj obraz z rokami in se krčevito joka.

Oskrbnik je globoko vzdihnil. V srce se mu je smilil ubogi, potrti mož.

„Bežala je pred Tabo, ker Te ni poznala!“ ga je tolažil. „Toda veruj mi, Tvoja hčer se ne bo obrnila od Tebe, če se ji daš spoznati kot njenega očeta. Če hočeš, se to še danes zgodi! Vsak dan pride sem k vrtnarjevi hčerki, ki je njena tovarišica!“

„Ne, ne! Se ne upam!“ vsklikne mlinar žalostno.

Ubožec! Srčno je želel objeti svojega otroka in vendar se je bal, da bi ga ta ne zavrgel. In tega bi ne mogel prenesti.

Oskrbnik je uganil njegove misli in ni hotel dalje siliti v njega. Toda med pogovorom je gledal skozi okno in nakrat je zaklical:

„Tu prihaja!“

„Odprl je okno in glasno zaklical: Hola! Lizika! Pridi malo notri!“

„Ne, ne! Ne kliči je!“ je rekel mlinar razburjen in vstal, da bi odšel.

„Bodi pameten, prijatelj!“ ga miri oskrbnik resno in ga zadrži. „Enkrat mora biti!“

Tresoč se po vsem telesu od razburjenja in strahu je stal ubogi oče sredi sobe in gledal svojega otroka, ki je nič sluteč vstopil.

Ko je zagledala Lizika tujca, s katerim se je srečala včeraj zvečer, se je prestrašila. Toda oskrbnik jo je prijel za roko in jo peljal proti očetu, ki ni bil v trenotku zmožen, izpregovoriti kako besedo.

„Lizika!“ je začel mirno oskrbnik. „Rekli so Ti, da Ti je umrl oče. To pa ni res, Tvoj oče živi!“

„Ah ne!“ odgovori deklica žalostno, „Moj oče je mrtev, mati mi je povedala. In moj očim pravi celo, da je moj oče umrl v kaznilnici kot zločinec!“ pristavi ihte. „Toda tega ne verjamem!“ pravi takoj nato.

„Saj tudi ni res“, odgovori oskrbnik. „Tvoj oče ni zločinec in tudi ni umrl v kaznilnici. Toda po nedolžnem je bil obsojen in dolgo časa bival v ječi!“

„O moj Bog!“ vsklikne Lizika prebledevši. „Moj ubogi oče! Zakaj so mi pa vsi pravili, da je moj oče mrtev? Ali ne bode prišel nazaj?“

„Gotovo se bo vrnil, Lizika. Da — on je že tu!“

„Kje — kje je?“ vsklikne deklica veselo iznenadena. Ni ji prišlo na um, da že stoji pred očetom, da je on tisti tujec, katerega se je tako bala.

Mlinar se je komaj vzdrževal. S solznimi očmi je pogledoval svojega otroka; težko je dihal.

„In Ti bi se ne bala svojega očeta, Lizika, če bi ga ljudje smatrali za zločinca?“ vpraša čez nekaj časa oskrbnik.

„Bala?“ pravi Lizika začudena. „Kako bi se bala svojega očeta?“

„No, Lizika, to je Tvoj oče! Ali ga ne spoznaš?“

Začudena je strmela deklica v očeta.

„Lizika, moj ljubi otrok!“ je s tresočimi ustnicami izpregovoril mlinar in razprostrl svoje roke.

Tedaj se je deklica nenadoma izpremenila. Solze so ji začele teči iz oči in z glasnim vsklikom se je vrgla na prsi svojega očeta.

„Oče! moj ljubi oče!“ je ihtela in ga presrčno objela.

In močni mož se je tresel pred temi sladkimi glasovi — katerih že tako dolgo ni bil slišal. Njegove prsi je pretresalo krčevito ihtenje, dočim je gladil svojega otroka in ga s poljubi skoro zadušil.

„Ah, moj Bog, moj Bog, kako sem ti hvaležen!“ je vskliknil veselo. „Ta trenotek je plačilo za vse bolesti, ki sem jih moral pretrpeti. — Moj otrok, moj ljubi otrok, kaj ne, Ti ne bodeš zaničeval svojega očeta?“

Oskrbnik je molče gledal ta prizor in si brisal skrivne solze iz očij. Slednjič, ko je mlinar prišel zopet k sebi, je dejala Lizika veselo:

„In sedaj greš z menoj domov, oče? Ah vem, očim ne bode vesel, toda mati —“

Deklica je obmolknila sredi stavka, ko je videla, da se je očetovo čelo nagrbančilo.

„Ne, ne! ljubi otrok, s Tabo ne morem iti,“ je odgovoril majaje z glavo. „Danes še gotovo ne!“ jo je na to tolažil, ko se je ona začela jokati. „In Ti ne smeš nikomur, tudi materi ne povedati, da si me danes videla!“

„Toda zakaj ne?“ je ihtela Lizika.

„Poslušaj otrok, hočem Ti to razložiti!“ je nadaljeval mlinar prijazno. „Ti si že pametna deklica in razumela bodeš, kaj Ti sedaj povem.“

Nato ji je s kratkimi besedami povedal svojo nesrečo. „Ali si vse razumela?“ je vprašal slednjič.

„Da, oče!“ je rekla Lizika in ga goreče poljubila. „Sedaj tudi vem, zakaj mati tako vzdihuje in na skrivnem joka in zakaj Tvoj očim tako slabo o Tebi govori. Toda sedaj naj se to le še enkrat upa!“ pravi jezno.

„Ti ne smeš z nobeno besedo izdati tega, kar sem Ti povedal!“ jo opominja mlinar. „Pazi na to, Lizika! Naj le zabavlja! Vse je zavisno od tega, da molčiš in paziš, kaj govori očim. To mi moraš potem vse povedati!“ — Lizika prikima.

„Vse bom storila, kar želiš, oče! Toda kam greš Ti? Ali ostaneš tu pri stricu Juriju?“

„Ne, otrok! Stric Ti bo pa povedal, kje me lahko dobiš.“

„Mislim, da je najbolje, ako greš za sedaj v kočo gozdnega čuvaja v gozdu“, pripomni oskrbnik. „Tam Te nihče ne moti in Lizika Te lahko vsak dan obišče.“

Mlinar je bil zadovoljen.

Še eno uro so se razgovarjali. Nato se je približal večer in Lizika je morala domov.

Kmalu potem, ko je odšla, je odšel tudi njen oče. Ko je šel skozi park, mu je prišla ženska postava nasproti, ki je bila Kamila.

Temno in žugajoče jo je pogledal in šel tiho mimo nje.

Zdrznila se je in prebledela.

Ali ga je spoznala? Ali je vedela, kdo da je?

Skoro se je zdelo tako, kajti ustavila se je in gledala začudena za njim, dokler ni izginil izpred njenih očij.

Nato je hitela s hitrimi koraki v grad.

---

6. poglavje.

Na skrivnih potih.

Ko je prišla Kamila v sobo, ji je prišla grofova sobarica nasproti.

„To pismo je bilo oddano za Vas, gospica!“

„Pismo? Od koga?“ je prašala Kamila urno in nič dobrega sluteč. Takoj je spoznala pisavo.

„Od njega!“ je mrmrala prebledevši in vtaknila pismo s tresočo roko v žep. Nato je pomignila sobarici, naj odide in ta se je takoj odstranila.

„Če Te bom rabila, Pavla, Te že pokličem!“ pravi za njo Kamila. „Sedaj ne sprejmem nikogar!“

Komaj je bila sama, je vzela pismo zopet iz žepa in raztrgala hitro ovitek.

„Pisal mi bode, kje in kedaj hoče z menoj govoriti!“ je mrmrala in začela brati.

Njen obraz je postal pri tem še bledejši in čelo se ji je nagrbančilo. Njene oči so se svetile od gnjeva in onemogle jeze. Nato je spustila papir, da je padel na tla in se vsedla na stol. Brez zavesti je strmela pred se.

„Denar! Nečuveno svoto zahteva!“ je šepetala komaj slišno s tresočimi ustnicami. „O, ko bi ga bilo požrlo morje, kot mnogo drugih, ki so utonili s parnikom „Labo“ vred. Ali je moral ravno on biti med onimi, ki so se rešili? — Ha! kaj naj storim, da se ga znebim? On mora proč, drugače me bo oviral. Toda denarja mu moram priskrbeti! A kako? Kje ga naj vzamem? In že danes. Ah, mislila sem, da se nikoli več ne srečava! Toda sedaj mora izginiti za vedno!“

Zopet je pogledala v pismo.

„Danes, o polnoči, pri koči lovskega čuvaja v gozdu! Tam me hoče počakati!“ je stokala. „Toda denar! Preveč zahteva! Grofa ne morem zanj prositi? — Ha! ko bi on vedel, ko bi le slutil, kdo je vagabund, ki ga je tako ponosno zapodil!“

Prestrašena in nemirna je skočila kvišku in hodila po sobi semtertja. Slednjič ji je menda vendar prišla rešilna misel na um, kajti njen temni obraz se je nenadoma razjasnil in zadovoljno se smehljajoč je mrmrala:

„Da, da, tako bo šlo! Na ta način dobim denar in potem se ga rešim še danes!“

Zopet se vsede in začne premišljevati.

„Grofica je sedaj pokopana in jaz sem na cilju!“ je govorila sama seboj. Če se mi posreči, da se svojega soproga znebim, potem ni nobene ovire več. Toda vendar! — Mali Ervin mi je na potu! Grof ga ljubi in otrok ga bo spominjal na grofico. Dokler ta živi, ne bodem imela grofa v svoji popolni oblasti; kajti nekaj ga bode vedno vleklo od mene.

„Da, nekaj si moram izmisliti, da odstranim otroka. Tudi stara Dora mora proč! Ona ima na grofa velik vpliv. Potem šele, ko njo in otroka spravim s poti, morem biti srečna in brez vsake skrbi!“

Kamili je prišla na um sobarica Pavla. Da, ta ji mora pomagati pri njenih naklepih. Z raznimi darili bi jo lahko pridobila zase, kajti Pavla je bila zelo lakomna. Nenadoma se spomni, da mora premisliti, kako je treba priti do denarja, ki ga je rabila za danes ponoči.

Imela je zelo drzno misel. Vedela je, da hrani grof v svoji železni omari velikanske svote. Treba ji je bilo dobiti ključ in denar ukrasti.

Kaj pa če bi se grof, ki je zraven spal, prebudil in jo dobil? Pred takim neprijetnim presenečenjem se je morala zavarovati.

Iz omare je vzela neki bel prašek in ga spravila v žep. Nato se je podala v jedilnico, kjer jo je grof že čakal.

Pri obedu je bilo vse tiho, kajti grof je bil zelo potrt. Kamila je porabila trenotek, ko je ni nihče opazoval in natresla praška grofu v kozarec. Ta je zpil in postal nenadoma silno zaspan.

Šel je v svojo sobo in rekel, da mora iti nekoliko spat.

Kamila se je zmagonosno nasmehljala. Uspavalni prašek je dosegel svoj namen.

Okoli desete ure je odpustila sobarico in se na to začela pripravljati. Oblekla se je v temno navadno obleko in dala črn robec okoli glave, nato vzela malo žepno svetilko in šla iz sobe. V gradu je bilo vse tiho.

Kamila je hitela kot kak strah po dolgih hodnikih. Ni opazila, kako so se zanjo odprla vrata sobe, kjer je prebivala njena sobarica in da se je neka črna postava vedno vlekla za njo.

Kamila ni slutila, da jo nekdo opazuje in zasleduje.

Hitela je čez hodnik in se ustavila pred velikim vrati. Potem ko je nekoliko časa prisluškovala, je odprla in stopila v prostrano, temno sobo.

Bila je v grofovi delavnici.

Mesec je svetil notri in vse na okoli je bilo mirno. To je napravljalo na človeka, razun na Kamilo, ki je bila pač brezčutna, nekak neprijeten vtisk.

Posvetila je hitro po sobi, da se prepriča, da je sama in stopila nato k pisalni mizi, ki je stala med dvema oknoma.

Brskala je po njej, toda ključev, ki jih je iskala, ni dobila.

„Mislila sem si!“ je mrmrala. „Ima jih pri sebi in poiskati si jih moram!“

Tiho se je splazila k nekim vratom, malo prisluškovala in jih nato odprla z največjo previdnostjo.

Tu je bil prostor, kjer je grof navadno pogostil svoje najboljše prijatelje.

Kamila se je tudi tukaj približala nekim vratom in dalj časa prisluškovala.

V sosednji sobi je spal grofov sluga; bil je star mož, ki je že služil pod njegovim očetom.

„Stari Robert spi!“ je šepetala Kamila in se podala k vratom, ki so peljala v grofovo spalnico. Te je kar odprla in sedaj je bila v sobi, ki jo je razsvitljevala mala svetilka.

V sredi je stala postelja, obdana s španskimi stenami.

Kamila se je priplazila k njej in pogledala, če grof spi. Nato je začela brskati po ponočni omarici.

Kmalu je dobila, kar je iskala. Šop ključev.

Tiho, kakor je prišla, je odšla in se podala zopet v delavnico.

Tu je zaklenila vsa vrata, da bi bila pred vsem varna. Nato je stopila k pisalni mizi, odprla več predalov in našla slednjič več čudno zavitih ključev.

Nato je stopila k neki dolbini, ki je bila vdelana v zid. Odprla je vrata, ki so jo zaklepala.

Kamila je tipala nekaj časa s prsti in pritisnila nato na črn gumb, ki ga je našla.

Takoj se je odprla neka zatvornica, ki je pokrivala ključavnico. Kamila jo je poskusila odpreti z največim izmed ključev in slučajno je bil ta pravi. Pred njo je bila sedaj omara, kjer je imel grof shranjen denar.

Odprla je na to še več manjših omaric. Ko je bila zadnja odprta je, kar obstala. Tu je bilo nakopičenih ogromnih zakladov.

Stotisočaki so ležali notri.

Kamila vzame hitro zavoj papirnatega denarja in ga hitro in površno prešteje. Potem ga spravi v žep in zopet zaklene.

Ključe dene zopet nazaj v pisalno mizo, jo zaklene in se poda nato nazaj v grofovo spalnico.

Tu je položila ključe na prejšnje mesto in se nato zopet podala v delavnico.

Toda — kaj je bilo to?

Noga ji zastane in mrzel pot jo oblije.

Ali ni nekdo potrkal na vrata? Ali ni nekdo zaklical: „Tatica?!“

Tresoč se je strmela Kamila na ona vrata in zadrževala sapo. Ali jo je kdo zapazil in ali je stal izdajalec pred vratmi?

Toda samo nekaj sekund je bila taka.

„Jaz sem se motila!“ je zašepetala.

Radi varnosti pa je zaprla svetilko, tako da ni noben žarek mogel prodreti na dan. Nato je nekaj časa čakala.

Nič se ni ganilo, niti slišalo. Kamila je stala v senci, mesečna luč, ki je razsvetljevala sobo, jo ni zadela.

Toda četudi ni nič slišala, ji je bilo, kakor bi kdo za vratimi čakal nanjo in jo popadel takoj, ko jih odpre.

„K tem Te seveda ne morem prisiliti, toda moja soproga ostaneš vsejedno."

„Zakaj nočeš najine ločitve?"

„Ker se mi tako bolje zdi!" jo zavrne Hugo Sutner.

„Sedaj Ti povem, da ne dobiš denarja, ako me ne pustiš za vedno, tako da jaz potem delam, kar hočem!"

„O, zaraditega še ni treba, da bi se ločila, dragica, kdo pa ve tukaj, da si že omožena?" ji odgovori.

„Ali hočeš za vedno izginiti?" ga hitro vpraša.

„Hm! — Jaz Ti naj torej dovolim, da postaneš grofica ratiborska in neizmerno bogata? — V tem slučaju mi moraš tekom časa priskrbeti desetkrat toliko denarja".

„Pozabljaš, da ima grof sina in dediča! Kako naj torej postanem imetnica vsega njegovega premoženja?"

„Otrok bo kmalu sledil materi!" jo zavrne Sutner.

„Meniš, da ga bom jaz spravila s poti? Kaj?" vsklikne Kamila divje, ker je uganil njene najskrivnejše misli.

„No, Ti si gotovo že mislila na to," se je smejal.

„Molči!" je sikala Kamila. „Na vsak način bi Tebe najprej spravila s poti!"

„Le poskusi!" pravi Sutner hladnokrvno. „Toda preje bi rad imel denar."

„Od svojih zahtev ne odstopim."

Sutner je nekaj časa premišljal.

„Ničesar ne obljubim," odgovori naposled surovo. „In če ne izročiš takoj denarja, grem jutri h grofu in mu povem, da si moja žena. Potem je s Tabo pri kraju."

„Seveda, sedaj se moram ukloniti", je stokala Kamila v svoji obnemogli jezi. „Tu je denar."

„Dobro," je odgovoril Sutner in vzel bankovce. „Poglejmo, če je zadosti," je nadaljeval in jih začel pri mesečini šteti. Ko je seštel, je zadovoljno prikimal in jih vtaknil v žep.

„Tako — to bi bilo za enkrat gotovo," je pripomnil. „Naj Te nič ne skrbi, Kamila, tvojih naklepov ne bom razdiral! Ti si prosta! Toda če pri Tebi potrkam, imej odprto roko."

„Ali nimaš zadosti za celo svoje življenje?" ga bridko vpraša.

„Bomo videli!“ se je smejal. „Dobro srečo! Glej, da kmalu postaneš grofica ratiborska“. S temi besedami je Sutner odhitel. Kamila je temno gledala za njim in se tresla razburjenja in jeze.

„Še enkrat mi pridi semkaj“, je sikala, „tedaj že dobim kaj, da Te spravim za vedno s poti.“

Nato je odšla nazaj v grad. Mlinar se je pa smejal tiho pred se. Vlegel se je na posteljo in zaspal.

7. poglavje.

V raki.

Tisti večer je potrkal na vrata ribiške koče na morskem obrežju že nam znani zdravnik, doktor Milner.

Star ribič odpre vrata in zdravnik ga urno vpraša: „Ali mi posodite svoj čoln, oče?“

„Ah, gospod doktor, Vi ste?“ je zaklical ribič začuden. „Gotovo! Lahko dobite čoln! Saj sem Vaš dolžnik, gospod doktor! Kajti rešili ste mi smrti mojega sina, ko je pred pol leta obolel.“

Doktor Milner je zamahnil z roko in položil cekin na mizo. „Vzemite to za odškodnino, oče!“

Ribič pa je porinil cekin nazaj in dejal užaljen:

„Od Vas ne sprejmem denarja, gospod doktor! Tudi Vi niste nič računali za zdravljenje mojega sina!“

„Potem ga pa spravite za svojega sina. Lahko ga porabi za poroko; saj vem, on ima nevesto, revno, kot on sam!“

Stari ribič je vzdihnil. Nato je stisnil zdravniku krepko roko.

„Bog Vam povrni, gospod doktor!“ je rekel ginjen. „Da, za svojega Vilhelma vzamem denar z zahvalo!“

Doktor Milner je zapustil kočo in hitel ven, kjer je čoln ležal na pesku. Tedaj je bila ravno plima in čoln je plaval po morju.

Zastonj je skušala pregnati ta strah. Ni se upala premakniti, in kri ji je nemirno burkala po žilah, kakor bi jih hotela prodreti.

Slednjič — čez dober četrt ure — se vendar vzdigne.

Odločno odklene zopet vsa vrata in se bliža vratom na hodniku.

Drugje ni mogla ven, kot pri teh. Potegnila je iz žepa malo, ojstro bodalce in previdno odprla. S strahom je stopila na hodnik.

Hitro je posvetila na okoli — nihče ni bil tu.

Strah je izginil in urno je hitela po hodniku v svojo sobo; toda v njenih ušesih je vedno zvenela beseda: „tatica!“ ki jo je tako prestrašila.

Če jo je pa vendar kdo zapazil?

Ne, ne! Kdo neki? Saj je v gradu vse spalo! Vzela je iz žepa bankovce in jih še enkrat natanko preštela.

„Več kot zadosti!“ pravi zadovoljno in vtakne večjo polovico v žep. Ostalo pa zapre v svojo pisalno mizo.

Nato si ogrne črno suknjo in gre iz sobe. Skozi park gre potem proti gozdu.

Če bi se Kamila obrnila, bi gotovo zapazila črno postavo, ki ji je sledila! — Ali je bila njena sobarica? — —

Bilo je polnoči proč, ko je Kamila prišla v gozd. Obstala je pred malo kočo. Včasih je tu stanoval grofov gozdar, toda sedaj je bila prazna. Tako vsaj je ona mislila, kajti ni vedela, da se je mlinar naselil v njej.

Ob zidu je slonela moška postava, ki se je zravnala, ko je zagledala Kamilo. Bil je njen soprog.

„Tu si torej, Kamila,“ začne. „Torej si prejela moje pismo?“

„Da!“ ga ostro zavrne. „Priznati moram, da me nisi nič kaj posebno razveselil z njim. Ti mi sploh ne smeš več pisati, kajti pismo pride lahko v napačne roke!“

„To ni moja skrb!“ se je smejal zaničevalno. „Toda h stvari: Imaš denar?“

„Da.“

„Daj sem.“

„Še ne, dobiš ga, toda pod gotovimi pogoji. Ali misliš, Hugon, da mi je bilo tako lehko, tako svoto dobiti?“

„Kako si prišla do denarja, mi je vsejedno! Povej svoje pogoje!“

„Obljubi mi, ta kraj zapustiti in se nikoli več ne prikazati sem!“

„Dobro! Dalje?“

„Ti moraš biti zame mrtev. Ali sprejmeš te pogoje?“

„Hm, če pa nočem?“

„Potem ne dobiš denarja.“

„Pa! Saj veš, kaj se potem lahko zgodi. Potem zve jutri grof, da si moja soproga, Kamila Sutner in ne gospica Rajhenštajn, dalje tudi različne stvari, ki bi grofa gotovo zanimale.“

Med pogovorom nista zapazila, da se je nad njima odprlo malo okence in da jih nekdo cel čas posluša.

O, prepričana sem, da si kaj takega zmožen!“ je sikala Kamila jezno. „Toda zbežim in se skrijem v kaki tuji deželi. Potem me ne dobiš več!“

„Tega ne storiš!“ se je smejal Hugon Sutner, „ker misliš postati grofica ratiborska!“

„Jaz? — grofica ratiborska? — Kaj si neki misliš?“

„O, jaz dobro poznam tvoje nakane!“

„Ti? Od kod neki? Kaj pa sploh veš o teh razmerah?“

„Toliko, da lahko spoznam, kaj nameravaš, moja ljubica! Ti meniš, da sem šele od včeraj tukaj? O ne! Ko si me malo pred odhodom parnika „Labe“ tako hitro zapustila, mi seveda ni preostajalo nič druzega, kot iti za Teboj. K sreči se je ladja kmalu potopila, „k sreči“ pravim, kajti rešil sem se in le tako sem mogel iti za Teboj. Dočim si me Ti seveda v svojem dobrem srcu pomilovala in mislila, da mirno počivam na dnu morja, sem Te jaz iskal in opazoval. Vem, kaj imaš z grofom; sedaj je grofica mrtva in kmalu stopiš Ti na njeno mesto! To se pravi — če Ti jaz dovolim!“

„Resnično! Dobro si poučen!“ je sikala Kamila v svoji obnemogli jezi.

„Seveda.“

„Toda kaj Te vse to briga? Zakaj me vedno zalezuješ? Zahtevam, da me pustiš na miru! Nikoli in nikoli ne bodem živela s Tabo pod eno streho, niti uro!“

Zdravnik je vstopil in razpel jadra. Potem je odklenil čoln s ključem, ki mu ga je dal ribič, kajti čoln je bil priklenjen na debel kol.

Lahek veter se je uprl v jadra in čoln je kar drčal po morski gladini.

Peljal se je v smeri proti skalnatemu polotoku, kjer so stale razvaline starega samostana. V tem hribu je bila raka grofovske družine ratiborske. Tukaj so pokopali tudi Melanijo. S suhega se je prišlo v rako skozi velika železna vrata. Toda tudi z morja se je lahko prišlo notri, kajti kamenita pot je peljala prav do rake.

Mladi zdravnik je začel dvomiti. Nekako čudno se mu je zdelo, kako je grofica izgledala takrat, ko je zadnjikrat stal ob njeni krsti. In vzbudila se je v njem neka misel, kateri se je izpočetka smejal, ki mu je pa pozneje zopet in zopet prišla.

In potem se je spomnil tudi pravljice o navidezno mrtvi grofici Melaniji, ki je pred sto leti storila tako strašno smrt.

Kaj — če se zgodi isto z grofico Melanijo, ki so jo danes pokopali?

Da bi se pomiril, je sklenil zdravnik udreti v rako in ker ni mogel dobiti ključa, je sklenil priti noter po morju.

Slednjič je dospel do stene in potem ko je snel jadra, se je počasi peljal ob obrežju.

Naenkrat se je odprla pred njim črna votlina, ki je peljala v rako. Morje je bilo že tako visoko, da so valovi pljuskali čez uhod v votlino.

S spretno roko je zabrnil doktor svoj čoln v temna vrata. Kmalu je čoln trčil ob dno in zdravnik je skočil v plitvo vodo.

Priklenil je čoln z verigo na neko skalo. Nato je vzel iz žepa svetilko, jo prižgal in se podal v rako. Kaj ga je čakalo tam?

Ali bode dobil tam grofico še na pol mrtvo? Ali jo bode mogel potem uživiti? Ali je prišel morebiti prepozno?

Ali se je Melanija med tem časom prebudila in se potem v krsti zadušila, kakor je mislila Kamila?

Kmalu se bode to razvozlalo.

Sedaj je prišel zdravnik v rako.

Črna, neprodirna tema je bila v tem podzemeljskem prostoru.

Mir in tihota sta tu vladala. Iskaje je šel zdravnik ob krstah.

Luč se je tako nemirno svetlikala . . . komaj je mogel brati napis — kje je bila neki grofičina krsta?

Tam je zagledal nekaj svetlega in belega, tam mora biti! In sedaj je stal ob krsti, ki so jo danes prinesli noter in ki je krila tako ljubljeno žensko . . .

„Kako more tako ozek prostor imeti v sebi tako bogato in lepo življenje in tako veliko in dobro srce?“ je mrmral in se razjokal.

„Ah, Melanija, Ti dobra ženska! Ko bi slutila, kako sem Te ljubil! Ah, nikdar, nikdar Te ne bom pozabil, nikdar prebolel te bolečine, vedno boš živela v mojem srcu!“

Čuj! — Ali ni tam zadaj v onem temnem kotu nekdo vzdihnil?

Ali je bil razun zdravnika še kak živ človek v tem prostoru?

Zopet isti globok vzdihljej.

Zdravnik pogleda prestrašen kvišku in vzdigne svetilko. Nič druzega ne zapazi kot gole, črne stene in krste. Dolgo časa stoji tako.

Sedaj je postavil svetilko na neko krsto in začel odpirati Melanijino.

„Odpusti mi, draga, da Te motim v Tvojem spanju!“ je šepetal.

Prijel je za ročaje pokrova. Ta je bil težak, a vendar ga je brez truda vzdignil.

Toda — kaj je to?

Leseni pokrov ni bil več pritrjen na krsti. Zdelo se je, kakor da ga je nekdo že vzdignil in potem zopet urno zaprl . . .

Groza popade zdravnika. Kaj se je zgodilo? Kakšen strašen prizor ga je pričakoval, ako pokrov vzdigne?

Nekaj časa ga presenečen pogleduje.

Nato se ohrabri in z močjo odvzdigne pokrov . . .

Z groznim vsklikom se opoteče nazaj . . .

Krsta je bila — prazna . . .

* * *

„O Bog!“ zakliče prestrašeno zdravnik. „Kje je grofičino mrtvo truplo?“ Zamolkel, dolg vsklik, ki strašno doni v tem temnem podzemeljskem prostoru, mu odgovori. Bil je odmev njegovih lastnih besed. Groza ga popade, čemdalje strašneje se mu zdi v tem prostoru. Bilo mu je, kakor da se morajo mahoma odpreti vse krste in da se morajo vreči vsi mrtveci na njega, ki se je drznil, motiti jih v njihovem počitku.

Bled in prepaden je strmel doktor Milner na prazno krsto.

„Vsemogočni Bog!“ je šepetal. „Pred kako strašno zagonetko stojim? Ali morebiti grofica sploh pokopana ni bila? Tako mora biti — krsto so prazno postavili semkaj, kajti kako bi mogla mrtva izginiti iz nje?“

Toda takoj se je premislil.

„Ne“, je vskliknil in se pripognil čez krsto. „Ležala je v krsti! Tu na blazini se še poznajo odtiski njene glave. In tu na strani so odtrgane čipke. Toda kje je ostalo mrtvo truplo? Ali so jo ugrabili? Kdo pa in kako?“

Zmajeval je z glavo; tudi to se mu je zdelo nemogoče.

Naenkrat se mu posveti v glavi. Misel, ki ga je prignala sem, je takoj postala verjetna. Obenem ga je pa popadel grozen strah.

„O Bog!“ je vzdihoval in se tresoč sklonil pokonci. „Ali so jo živo pokopali? In jaz — jaz sem to dopustil? Jaz norec nisem spoznal, da živi? Bog v nebesih! Da, da — samo na ta način se da rešiti ta zagonetka! Prebudila se je in se sama oprostila iz krste! Toda kje je, kam je revica zbežala? Ali ni znorela od strahu, ko je prišla k sebi in se znašla v krsti? Ah, morebiti je hitela po hodniku, ki pelje v morje in v obupnosti skočila notri?!“

Kako grozna žaloigra se je morala doigrati tu notri?

Nekaj časa je stal doktor Milner nemo ob prazni krsti.

Vedel je, da ni bila trdo zaprta in poznal je tudi pravljico o oni grofici Melaniji, ki je bila pred sto leti navidezno mrtva pokopana.

Sedaj je pogledal kvišku in nehote obrnil oči proti oni strani, kjer je stala krsta one nesrečnice. Ta je baje, kakor so pripovedovali okoličani, o polnoči vedno vstala iz krste in blodila po raki okoli jokajoč in tožeč. Da, stari sluge v gradu so pripovedovali, da so jo videli marsikako noč v gradu, posebno pred kakim znamenitim dogodkom.

Mladega zdravnika je kar zamrzelo pri tej misli. Sicer ni poznal strahu in tudi babjeveren ni bil; toda tu na tem strašnem, temnem kraju, med samimi mrtveci bi tudi najhrabrejšemu bilo srce nekoliko hitreje.

Ah! Če se je uboga Melanija zares zbudila v krsti in se nahajala še tu, ali ni umrla same groze in strahu?

Doktor Milner je vzdignil svetilnico in posvetil okoli.

„Melanija! Melanija!“ je glasno zaklical s tresočim glasom.

Nato je prisluškoval s trepetajočim srcem.

Čuj — kaj je bilo to? Ali ni bil to človeški glas — kot nekak vzdihljej iz daljave? Ali je bil zopet samo odmev njegovega lastnega glasu?

„Preiskati moram vse, da bom pomirjen,“ je mrmral doktor. „O Bog! daj, da jo dobim še živo!“

Nato je začel iti oprezno naprej.

Toda komaj je storil dva koraka, je obstal, kakor priklenjen. Lasje so se mu ježili in kolena so se mu začela šibiti, kajti to, kar je sedaj zagledal, je bilo tako strašno, da mu je hotelo počiti srce . . .

---

8. poglavje.

Pozabljeni.

Sledečo noč je divjal vihar po morju in zemlji. Črni oblaki so se podili po nebu in zakrivali mesec.

Gorje ladji, ki se je v tej črni noči približala celini!

Ne daleč od suhe zemlje, sredi razburkanega morja, je ležal majhen, skalnat otoček. Samo jedna hiša, oziroma koča je stala na njem.

Divje so se vanj zaganjali valovi, kakor bi ga hoteli pokopati za vedno. Dobro in trdno zgrajena koča se je vselej tresla, kadar so morski valovi butnili ob breg.

Pri mizi, na kateri je stala svetilka, je sedel prebivalec koče, zatopljen v zemljevide, ki so ležali pred njim. Zdelo se je, kakor bi se prav nič ne zmenil za vihar, ki divja zunaj, četudi so se svetilka in vrata vedno stresala.

Bil je star mož; le redki, beli lasje so pokrivali njegovo glavo, na prsi mu je pa padala mogočna, bela brada.

Kdo je to bil, ni vedel nihče. Samotar z otoka — tako so ga imenovali po celej okolici; kajti samotno je živel tu že skozi več let.

Oprema koče je bila zelo skromna. Postelja in več lesenih pručic, to je bilo vse. Na kamenitem ognjišču je tlelo oglje. V temnem kotu je ležala neka črna gromada brez podobe, od katere so dohajali glasovi podobni smrčanju spečega človeka.

Dolgo časa je sedel starec nepremično pri mizi.

Tu je stresel zopet močan piš kočo in takoj nato se je oglasil v daljavi zategel ton, podoben gromu, ki prihaja od daleč.

Starec se je vzdignil in pazno poslušal.

Zopet se je razlegal isti ton.

„To so streli iz topa — ladja je v nevarnosti!“ je mrmral starec v skrbeh. Nato je pogledal proti onemu temnemu kotu in zaklical:

„Bimbo!“

Črna masa se je premaknila in prikazala se je človeška postava, ki se je počasi in zehajoče vzdignila.

Bil je zamorec, črn kot oglje in grozovito močan. Bil je več kot za glavo večji od starca.

„Kaj je, gospod?“ je ponižno vprašal.

„Kako moreš spati pri takem strašnem vremenu?“ ga je pokaral starec. „Ali nisi slišal topovih srelov? Gotovo je zunaj na morju ladja v nevarnosti. Prižgi svetilnico, Bimbo, in pojdiva ven na obrežje!“

Bimbo se je hitro pokoril, se ogrnil v črno suknjo in vzel gorečo svetilko v roke. Tudi starec se je ogrnil in nato sta zapustila kočo.

Zunaj jih je sprejel vihar. Bimbo je vzel s stene dolzega mačka in sledil svojemu gospodu v črno noč.

Nista šla dolgo in že sta bila na obrežju.

„Kaka noč!“ je vzdihoval starec. „Ravno tako, kot pred desetimi leti, ko se je moja ladja razbila ob tem obrežju in sem se jaz z Bimbom čudovito rešil!“

Dolgo časa sta stala oba tukaj in poslušala. Toda nobenega strela ali znamenja ni bilo slišati. Ladja je brzkone podlegla boju z valovi.

Že sta hotela oba iti nazaj v kočo, tedaj je nenadoma posvetil mesec skozi črne, raztrgane oblake in razsvetlil nekaj časa razburkano morsko gladino.

To je bil strašen pogled. Videlo se je, kakor bi bila to masa tekoče kovine, sastavljena iz gričev in globokih jam. In daleč — daleč tam se je zibalo nekaj črnega na morju. Ali je bila ladja, posvečena poginu?

„Človek!“ je zavpil nenadoma Bimbo. „Tam! Oni val ga žene semkaj!“

„Hitro, Bimbo, poskusi ga dobiti z mačkom!“ je zaklical starec razburjen.

Orjaški zamorec je že imel mačka pripravljenega. Na velikanskem valu, ki se je bližal z neznansko hitrostjo, je bila človeška postava. Zgornje telo je molelo iz vode in to je bil dokaz, da je imel nesrečnik rešilni pas, ki ga je čuval, da se ni potopil.

Sedaj ga je vrgel val na obrežje. Bimbo ga je hitro prijel z mačkom in ga držal toliko časa, da je val zopet zginil in tako je iztrgal nesrečnika besnečemu morju.

„Ali je mrtev?“ je vprašal starec.

„Ne vem, gospod! Vsaj nobenega znamenja ne da od sebe, da živi.“

„Nesi ga v kočo, Bimbo!“ je zapovedal starec nekako čudno vznemirjen, potem ko je pri svitu svetilke pazno ogledoval njegov obraz. „Morebiti se zopet oživi!“

Orjak je vzel utopljenca na roke kot otroka in hitro odšel. Starec mu je sledil in kmalu sta prišla do koče.

Predno je Bimbo tu odložil svoje breme, mu je starec še enkrat posvetil v obraz.

„O Bog!“ je zaklical potem vznemirjen. „On je! On je! Ne motim se!“

„Kdo pa je to, gospod?“ je zaklical Bimbo in radovedno pogledal utopljenca.

„Sigmund čemšeniški, brat grofice Melanije Ratiborske!“

„Toda gospod, to ni mogoče!“ je rekel Bimbo zavzet. „Saj Sigmund čemšeniški je umrl pred več leti v Ameriki.

„Kdo ve to tako gotovo? — Rečem Ti, Bimbo, on je. Jaz ga poznam, četudi je že dvanajst let od tega, kar sem ga

48/44

Razjarjeno valovje je vrglo potopljenca na pesek.

videl. Veš, takrat je šel kot dvajsetleten mladenič v Ameriko. In sedaj brez dvoma je hotel priti nazaj v domovino. Bil je na ladji, ki se je zunaj potopila pred našimi očmi. Ubožec!“ je vzdihoval. „Ni Ti bilo sojeno še enkrat videti svojo domovino!“

Stopil je nazaj in velike solze so mu padale na belo brado.

„Živi! gospod!“ je nenadoma zaklical Bimbo vznemirjen. „Poglejte, sedaj odpira oči!“

Starec je veselo vskliknil.

„O Bog! Da, živi! Hitro, Bimbo! Položi ga v posteljo!“

In hitro mu je slekel s pomočjo zamorca mokro obleko. Nato sta ga previdno zavila v rjuhe in položila v starčevo posteljo. In dočim je imel starec opraviti z njim, je prižgal Bimbo na ognjišču ogenj.

„Takoj pride k zavesti, Bimbo!“ je zaklical starec vznemirjen. „Pripravi mu močan čaj.“

„Če je ta mož res Sigmund čemšeniški, ali Vas bode potem spoznal, gospod?“ je skrbno vprašal zamorec.

Starec je odkimal z glavo.

„Kako naj bi me spoznal?“ je zavrnil potem žalostno. „Saj je bil še otrok, ko se je zgodila nesreča, ki je stala njegovega očeta življenje in ki je mene pognala ven v svet — kot izgnanca. In pred dvanajstimi leti, o, tedaj me ni zapazil, ko sem ga opazoval, kako je stopil na ladjo, na kateri je zapustil svojo domovino!“

Zvesti Bimbo je vse to bržkone razumel, kajti odobruje je kimal z glavo.

„Seveda, ko bi vedel, kdo da sem, in kak kamen leži na moji vesti“, je nadaljeval starec, kakor bi govoril samemu sebi, „o potem bi se s studom obrnil od mene in preklinjal roko, ki ga je rešila smrti!

„Toda gospod, ali se niste zadosti pokorili?“ je rekel zamorec in položil svojo roko tolažeč na starčka, ki je strmel nemo pred se. In danes ste temu rešili življenje, kot nekoč meni. Ali ni s tem vse zopet dobro, kar ste nekdaj zakrivili?“

„Ne!“ je mrmral starec žalostno. „Nikdar ne morem izbrisati tega, kar sem zakrivil. In meni se zdi, da bo s temle pozabljenim, katerega je imel vsakdo za mrtvega, zopet oživela moja preteklost!“

„Tiho, gospod!“ je zaklical sluga. „Prebudil se je!“

Starec je hitro posušil solze, kajti rešen je v tem trenotku odprl oči in začuden gledal po sobi.

„Kje sem?“ je vprašal s slabim glasom.

„Pri dobrih prijateljih, Sigmund čemšeniški!“ je odgovoril starec.

Mladi mož je začudeno vskliknil in strmel v starca.

„Vi me poznate?“ je zaklical razburjen. „Odkod veste za moje ime? Jaz vas ne poznam. Kdo ste, dobri mož?“

„Nato Vam ne morem odgovoriti!“ pravi starec odločno in resno. „Bodite zadovoljni s tem, da Vas poznam.“ Sigmund je začuden majal z glavo.

„In kdo je ta mož?“ je vprašal kazaje na zamorca.

„Moj tovariš in obenem sluga!“ je odgovoril starec. „Njegovo ime je Bimbo!“

„Kje sem in kako pridem sem?“

„V moji koči ste, na otoku, blizu Vaše domovine!“

„Ah, spominjam se!“ je odgovoril Sigmund. „Ladja je trčila ob skalo in se potopila. Zmešnjava je bila grozna. V smrtnem strahu sem si opasal rešilni pas — in že me je vrgel val čez krov, — boril sem se z besnečim morjem, toda kmalu sem izgubil zavest.“ Nato je hvaležno podal starcu roko.

„Vi ste me rešili!“ je nadaljeval. „Vam se imam zahvaliti za svoje življenje, dobri starec! Bodite kdorkoli, tega Vam nikoli ne pozabim!“

„Morebiti pride kmalu dan, ko bodete drugače mislili, ko se bodete z zaničevanjem obrnili od mene,“ je mrmral starec.

Sigmund ga je začuden pogledal.

„Zakaj?“ je vskliknil. „Nikdar ne bom zaničeval svojega rešitelja. Imenujte mi svoje ime, da vem, komu se imam zahvaliti.“

„Ne, moj mladi prijatelj! Ne silite me, kajti kakor Bog hoče, ne bodete nikdar izvedeli, kdo da sem. Če zapustite ta otok, ne mislite več name. Pozabite me,“ je odgovoril starec temno.

Sigmund ga je hotel še nadalje izpraševati, ker je postal zelo radoveden. Tedaj je pa pristopil Bimbo s čajem.

„Pijte, gospod!“ je rekel in ponudil Sigmundu čaj. „To Vam bode dobro storilo.“

Mladi mož je pil in pri tem opazoval starca, ki se je vsedel tako, da je bil njegov obraz v temini.

„Tu Vas imajo za mrtvega, Sigmund,“ je po kratkem odmoru zopet začel starec.

Sigmund je hitro dal čaj Bimbu nazaj in strmeč pogledal starca.

„Za mrtvega?“ je vskliknil s tresočim glasom. „Zakaj pa?“

„Bili ste komaj dve leti z doma, tedaj je prišlo poročilo, da ste v Braziliji umrli vsled mrzlice.“

„O, kaka zmota!“ je zaklical Sigmund. „Da, bil sem takrat bolan, toda zopet ozdravel in pisal svoji materi. Kako so me morali smatrati za mrtvega?“

„Vaše pismo se je gotovo izgubilo,“ je odgovoril žalostno starec. „In Vaša mati, Sigmund —“

„O Bog!“ je zavpil mladi mož nič dobrega ne sluteč. „Vendar menda ni — mrtva?“

Starec je prikimal.

„Naznanila o Vaši smrti ni dolgo preživela.“

„Ah, moja mati, moja ljuba, dobra mati!“ je ihtel Sigmund. „Umrla je, ne da bi jo še enkrat videl in pritisnil na svoje srce?! — O, ko bi vsaj takrat umrl! Ali naj dobim samo njen grob?“

„Pomirite se prijatelj,“ ga je tolažil starec, dočim si je obrisal skrivne solze. „Zvedeli bodete se strašnejše reči!“

„Vsemogočni!“ je jecljal Sigmund prestrašen. „Še več? Govorite, starec! Kaka nesreča še je pripetila?“

„Ali veste, da se je Vaša sestra omožila z grofom ratiborskim?“

„Da, to sem zvedel od nekega znanca, ki je iz domovine pred kratkim prišel v Ameriko!“ je odgovoril Sigmund. „In nato sem se takoj odločil, potovati v domovino. Ker tako veliko veste, starec, Vam je gotovo znano, zakaj sem pred petnajstimi leti bežal v Ameriko?“

„Gotovo!“ je prikimal resno starec. „Ubili ste v dvoboju človeka, ki je žalil spomin Vašega očeta. Da bi se odtegnili kazni, ste odšli čez Ocean.“

„Ko bi vsaj vedel, kdo ste!“ je rekel Sigmund čudeč se. „Ne morem razumeti, odkod vse to veste!“

Starec se je nasmehljal in na to pripomnil:

„In oni znanec, o katerem govorite, ali Vam ni tudi povedal o materini smrti? To je vendar čudno!“

„Morebiti je mislil, da to žalostno novico že davno vem,“ je odgovoril Sigmund. „Vrhutega se nisem osebno sešel z onim tovarišem. V Čikagi sem slučajno bral njegovo ime v nekem listu. Ko sem ga iskal v hotelu, ga nisem našel doma. Pustil sem mu svoj naslov za San Francisko, kamor sem moral ravno nemudoma odpotovati. Tja mi je došlo znančevo pismo, v katerem mi je med drugim tudi poročal o sestrini možitvi.“

„Hm! Ali Vam ni tudi pisal, da ima Vaša sestra majhnega sinčka?“

„Da! Tudi to! Čudil se je, da še živim in da ne dam nikakega glasu od sebe!“

„No, na ta način bi morali vedeti, da vas smatrajo za mrtvega!“

„Toda tega nisem verjel, kajti večkrat sem pisal svoji materi! Ah, saj nisem vedel, da je mrtva in da mojih pisem ni dobila. Toda moja sestra bi morala dobiti ta pisma in —“

„Ne, kolikor je meni znano, Vaša sestra ni prav nič vedela o Vas. Vaša pisma so se morala vsa izgubiti, četudi je to jako čudno!“

„Nerazumljivo!“ je mrmral Sigmund majaje z glavo. „Melanija me ima torej za mrtvega?! O, tem bolj bo vesela, ko bom zdrav in živ stopil pred njo!“

Samotar in Bimbo sta se žalostno spogledala.

„Povejte mi vendar o njej, kar veste, dobri starec!“ ga je prosil Sigmund.

„Ali je grof ratiborski storil mojo sestro srečno? O Bog, komaj čakam, da bom svojo ljubo Melanijo zopet videl — po tolikih letih! Ah, kar koprnim po tem, jo pritisniti na svoje srce!“

Nemirno čakajoč je pogledal starca.

Na njegovem razoranem obrazu se je pokazala temna senca in s tresočim glasom je odgovoril:

„Lahko bi Vam veliko povedal, Sigmund! Toda zakaj naj Vas mučim? Najboljše je, da takoj zveste —“

„Bog v nebesih! Starec, kaj naj to pomeni?“ je zavpil Sigmund, dočim je prestrašen skočil pokonci in krčevito se oprijel starčeve roke. „Kaj je z mojo sestro, govorite!“

„Umrla je, moj revni, dobri prijatelj,“ mu je odgovoril. „Včeraj so jo pokopali.“

Sigmund je padel nazaj na posteljo in pokril obraz z rokami. Začel se je krčevito jokati.

Nekaj časa ga je pustil starec na miru. Nato ga je začel opominjati:

„Nosite to nesrečo kot mož, prijatelj! Poslušajte me! Imam Vam še več povedati! Morebiti Vas je usoda izbrala za varuha otroka Vaše sestre!“

Sigmund se je sklonil pokonci in se trudil priti zopet k zavesti.

„O moj Bog!“ je stokal. „Ali govorite resnico, starec? Ali res več ne živi, moja uboga sestra? Toda tega ne morem verjeti! Nikdar več naj je ne vidim? O, kako naj to prenesem?“

Vil je v obupu roke in znova glasno ihtel. Stari samotar ga je skušal z dobrimi besedami potolažiti, dokler ga ni spravil tako daleč, da ga je zopet pazljivo poslušal.

„Vaša sestra je grofa ratiborskega ljubila čez vse,“ je začel starec. „Grof jo je pa bržkone vzel za ženo samo radi njenega velikega bogastva. Ko je umrla Vaša mati in so tudi Vas smatrali za mrtvega, tedaj je vse premoženje pripadlo Vašej sestri. Grof je bil zelo zadolžen, Vaša sestra ga je pa rešila pogina s tem, da ga je vzela za moža.“

„In on je ni storil srečne?“ je dejal Sigmund škripaje z zobmi.

„Morebiti je v prvih letih svojega zakona mislila Vaša sestra, da jo grof ljubi. Morebiti ji je bil tudi res naklonjen, toda ljubezen to ni bila; kajti drugače bi Vaše sestre ne ogoljufal tako grdo in podlo!“

„Ha! — To je storil?“ je jezno vskliknil Sigmund. „S kom? Katera ženska je bila taka, da jej je ukradla srce njenega moža?“

„Tovarišica Vaše sestre, ki jo je grof pred letom pripeljal v grad. Vsak je kmalu zvedel o njuni grdi zvezi, samo Vaša sestra ne, dokler ni nekega dne odkrila nekaj groznega — in tedaj ji je žalosti počilo srce.“

„O, ta slepar!“ je zaklical Sigmund razkačen.

„On jo je umoril! On in ta brezvestna ženska. — Ah moja uboga, uboga sestra,“ je ihtel. „Kaj si morala vse pretrpeti, ko si zvedela strašno resnico! Toda maščeval Te bodem! To prisegam pri Bogu! — Ali je ona golazen, ona tovarišica še v gradu?“

„Gotovo! Grof jo misli celo vzeti za ženo; vsaj trdi se tako.“

„Kaj? to žensko?“ je zavpil Sigmund. „Ali hoče mojo sestro še v grobu onečastiti? To se ne sme nikoli zgoditi!“

„Kako hočete to zabraniti? — Mislite raje na otroka Vaše sestre, ki rabi sedaj boljšega čuvaja, kot je njegov oče.“

„Kakšna nesreča pa mu preti?“ je jecljal Sigmund. „Ali oče ne ljubi svoje lastne krvi?“

„O, da! Grof ljubi zelo svojega otroka. Toda ona ženska, ki mu je ukrala srce, ga smatra kot oviro. Prepričan sem, da sovraži malega Ervina.“

„Jutri grem v grad“, pravi Sigmund odločno. „Hočem govoriti z grofom in mu nekoliko obuditi vest. On se mora ločiti od te sleparske ženske, in jaz bom zahteval zadoščenje za sramoto, ki jo je nakopal moji sestri.“

„V gradu ne boste ravno dobrodošli!“ je rekel starec z bridkim smehljajem. „Kajti neugodneje, kod sedaj, ne morete obiskati grofa. On bo sedaj prisiljen Vam izročiti večji del denarja, ki mu ga je prinesla Vaša sestra.“

„Ah, kaj mi je za denar!“ je nevoljno zaklical Sigmund. „Vse — vse bi mu iz srca rad prepustil, če bi le mojo sestro napravil srečno! — Toda gorje njemu in oni ženski, če jih dobim kriva, kakor trdite!“

---

9. poglavje.

Mlinarjeva Lizika.

„Pojdi sedaj domov, moj ljubi otrok. Večer se bliža in mati bi bila v strahu, kje si, ako bi predolgo izostala.“

„Da, oče!“ je rekla Lizika in se vzdignila z bukovega debla, na katerem je sedela poleg svojega očeta, ki ga je poiskala v koči. „Jutri zopet lahko k Tebi pridem, ne res?“

„Gotovo, moj ljubi otrok!“ je odgovoril mlinar in gladil s svojo roko njene laske.

„Ah, jaz bi najraje, da bi bila vedno pri meni“, je vzdihnil nato.

„Da, oče, dovoli, da ostanem pri Tebi“, je vskliknila Lizika in objela očeta. „O, doma je tako grozno. Mati se vedno joka in očim se krega z nami ves dan. Ah, ljubi, dobri oče, obdrži me pri sebi, ali pa pojdi z mano domov. Potem bo mir in mati se ne bo več jokala.“

„Ubogi otrok,“ je rekel mlinar z drgetajočimi ustnicami in solza je padla iz njegovega očesa na njeno lepo glavico. „Moj ubogi otrok! Jaz ne morem iti s Tabo. Ne jokaj!“ jo je tolažil. „Bog nam bode pomagal in naredil konec temu strašnemu položaju. Le pojdi. S svojimi solzami mi težiš srce!“

Lizika si hitro obriše oči. Ne, očeta, ki je bil že tako ves potrt, ni hotela žalostiti.

„In če mati danes zopet vpraša, kje sem bila, ali ji smem povedati?“ je proseče vprašala.

„Še ne, Lizika!“ ji je branil mlinar.

Deklica je vzela ihte malo canjico, ki je stala poleg nje na tleh in hotela oditi.

„Če greš mimo grada, Lizika, pojdi k stricu Juriju in mu daj tale listek,“ je rekel mlinar pri slovesu. „Jutri mi lahko prineseš odgovor, če prideš k meni s kosilom.“

Lizika je vzela listek in žalostno odšla.

Če tudi ona ni mogla razumeti, kaka nesreča je zadela njenega očeta in zakaj noče iti nazaj k svoji ženi in njenemu malemu bratcu, vendar je vedela, da je vsega tega kriv njen očim. In zato ga je sovražila ravno tako, kot se ga je bala. Toda z vso ljubeznijo se je vrgla sedaj na svojega očeta, o katerem je mislila, da je že mrtev in katerega je tako nenadoma našla.

Tiho pred se ihteč je šla skozi gozd. Danes je drugič obiskala svojega očeta v samotni gozdni koči. Okoli poldne je z izgovorom odšla iz mlina, poiskala grofovega oskrbnika in od njega dobila živila za očeta.

Pot ni bila dolga, kmalu je dospela do gradu.

Podala se je v oskrbnikovo stanovanje in mu izročila očetov listek.

Ko ga je ta prebral, je postal čudovito razburjen.

Lizika je pa med tem hitro odšla proti mlinu.

Solnce je zahajalo, ko je ravno stopila na dvorišče.

Tu ji je prišla nasproti mati, bleda, z objokanimi očmi. Previdno se je ogledala naokoli, prijela deklico za roko in jo peljala zopet ven na stezo, kjer se je vsedla na nek kamen.

„Sedaj mi povej, otrok, kje si bil včeraj in danes celo popoldne," je razburjeno vprašala in gledala prestrašeni hčerki v obraz.

„Ah, mama!" je ta odgovorila. „Kje drugje, kot v gradu."

„Ne, ne! Lizika! Ti ne prihajaš iz grada!" je zaklicala mati s tresočim glasom. „Rotim Te, otrok, povej mi resnico."

„Mati!" je zaihtela Lizika in jo objela z obema rokama. „Ne bodi huda — ne smem povedati!"

„Kako, otrok! Mene, svoje matere nočeš ubogati? Ti me varaš?!" je vskliknila žalostno.

Uboga deklica se je bojevala sama s seboj. Stroga prepoved očetova na jedni strani, na drugi pa očitanje in solze materine — gotovo, mučenemu otroku ni bilo lahko, odločiti se.

Jokajoča se je oklenila matere.

„Ah, Tvoj molk mi več pove, kot tisoč besedij", je odgovorila mati. „Bila si pri svojem očetu."

Z glasnim vsklikom je skočila deklica pokonci, njeno telo se je treslo razburjenja in njene modre, solzne oči so nekako čudno gledale na mater.

„Da, bila sem pri očetu!" je zaklicala skoro veselo. „On ni mrtev, mati! In tudi zločinec ni, kakor vedno trdi očim! Stric Jurij pravi, da je bil on po nedolžnem obsojen!"

Bledo, suho obličje materino je po teh nekako kljubovalnih otrokovih besedah postalo še bledejše. Strmela je v deklico, nato povesila oči in se začela krčevito jokati.

„Nedolžen da je? — O, otrok! To ve samo Bog!"

„Mati," je zaklicala Lizika glasno. „Tega vendar ne moreš verjeti, da je oče morilec?"

„Tiho, moj otrok, tiho! Kaj veš Ti o tem? O, Ti ne smeš več iti k očetu, kajti če on — Tvoj očim to zve, potem —"

Obmolknila je od strahu.

„Naj zve," pravi Lizika pogumno. „Če me bo pretepal, pa uidem k očetu in ostanem pri njem."

„O Bog, o Bog!" je vila žena z rokami. „Ali je prišlo tako daleč, da se moj lastni otrok obrne od mene?"

„Ne, ne! mati. Saj Te ljubim," je ihtela Lizika. „Toda pustiti me moraš, da pojdem zopet k očetu."

„To ne sme biti. Oče naj pride sem, če te hoče videti."

„Domov oče noče. In jaz sem mu obljubila, da jutri zopet pridem."

„Ti ne pojdeš, Lizika."

„Mati," je nato zaklicala deklica razburjena in stopila korak nazaj. „Zakaj ne?"

„Ker — — Ti ne smeš. Pozneje Ti razložim, zakaj ne."

Bledo lice mlade deklice, v čije srcu se je sedaj izvršila grozna sprememba, je postalo mahoma trdo odločno. Sedaj je morala voliti med očetom in materjo. Mati ni imela prav, tako si je mislila deklica, in tako se je tudi odločila.

„Mati, če mi nočeš sedaj takoj povedati, zakaj naj zapustim očeta in zakaj si Ti to storila, potem Te nočem nič več ubogati," ji je trdo odgovorila.

„Ali mi hočeš kljubovati?" je vskliknila mati jezno. „Sedaj greš z menoj domov."

V tem trenotku, ko je prijela ihtečo deklico za roko, je stopil mlinar Konrad čez prag.

Njegov obraz je bil zarudel in on se majal. Roke je imel v žepu in klobuk čisto nazaj pomaknjen; bil je pijan.

Ko je zagledal Liziko in njeno mater, se je posmehljivo nasmejal.

„Oho! tu je razposajenka!" je tulil in se jima grozeče bližal.

„Ha, kje si bila?" je nadaljeval in stiskal pest. „Stavil bi, da prihaja od onega kaznjenca! Saj je zopet tukaj! Bil je baje pri oskrbniku. Ta je tudi take vrste!"

Lizika se je prestrašena umikala pred njim. Njena mati jo je spustila in drzno stopila proti njemu.

„Pusti otroka na miru! Konrad!" je jezno zaklicala.

„Pojdi! Ti si zopet pijan!"

S kletvino je vrgel ženo na stran in se s pestmi zagnal na deklico.

Lizika ni bežala. Stisnila je zobe, in njene oči so gledale jezno in zaničevalno. V tem trenotku, ko je vzdignil roko, da bi jo udaril, je skočila mati zopet proti njemu in ga sunila nazaj.

„Drzni se, ti grdoba, pretepati mojega otroka!“ je zavpila nanj. „Zadavim Te s temi svojimi rokami!“

Konrad jo je gledal nekaj časa osupel. Nato je pa še strašneje zbesnel.

Že je stegnil svoje roke, da bi jo zopet vrgel na stran, a v tem trenotku ga prime krepka roka za vrat in vrže v stran.

„Ti zver! Ali te ni sram, vzdigniti roko proti ženi in otroku?“ je jezno zaklical oskrbnik Jurij.

S kletvino, neznansko besen se je vzdignil Konrad in se hotel vreči na oskrbnika. Toda njegova krepka postava in odločnost sta ga zadržali.

„Pridemo že še vkup!“ je dejal škripaje z zobmi in jezen odšel.

Ne da bi ga smatral vrednega jedne besede, se je oskrbnik obrnil od njega. Tu je priletela Lizika k njemu in se oklenila njegove roke.

„Vzemite me s seboj, stric Jurij,“ ga je prosila. „Tu ne morem več ostati.“

„Pojdi“, je dejal oskrbnik in jo prijel za roko. „Greva k očetu.“

---

10. poglavje.

Pogubna zveza.

V gradu ratiborskem je bilo vse vznemirjeno.

Prišli so na sled velikanski tatvini. Grof je drugi dan po pogrebu zapazil, ko je hotel iz shrambe vzeti denar, da manjka velikanska svota.

To je bilo nekaj nenavadnega, kajti vse je bilo lepo zaklenjeno in nobenega znamenja ni bilo, ki bi kazalo na to, da je morebiti kdo siloma vdrl.

Izpraševali so sluge — seveda zastonj.

Kamila je vse to opazovala škodoželjno. Smatrala se je varno pred vsakim odkritjem. Kako naj bi vendar kdo sumil njo?

Razburjen je grof hodil po sobi gorindol. Poslal je v mesto služabnika, ki naj bi naznanil tatvino. Čakal je, da pride sodnijski uradnik v grad in stvar preišče.

Tu stopi stara Dora z malim Ervinom v naročju v sobo.

Deček je jokaje stegnil svoje roke proti očetu in zaklical jokaje:

„Kje je mama? Jaz hočem k svoji dobri mamici!“

„Gospod grof, ne morem pomiriti otroka!“ je ihtela stara Dora. „Vedno kliče revček svojo mamo. Ah, jaz si ne morem več pomagati!“

„Moj ljubi, ubogi otrok!“ je dejal grof žalostno in vzel otroka iz Dorinih rok ter ga pritisnil na svoje srce. „Bodi tiho, mama pride kmalu!“

„Ah! Mama je šla stran in ni vzela Ervina s seboj?“ je ihtel otrok.

Položil je svojo glavico na očetovo ramo in se krčevito jokal.

Ta bolest njegovega ljubljenega otroka, ki niti slutil ni resnice, je trgala grofu srce. Sedaj ni mislil več na svoj denar, ki mu je bil ukraden; hotel je sedaj samo pomiriti to ubogo dete, ki ni imelo več svoje ljube mamice. Pritiskal je malega k sebi in ga poljubljal, dočim so mu solze žalosti napolnile oči.

In ljubeznivo ga je tolažil, kolikor je le mogel.

„Mama pride kmalu in Ti prinese nekaj lepega. Toda moraš biti priden in ne smeš jokati.“

Deček je slednjič zadržal solze. Pri misli, da bode zopet videl svojo mamico, je postal miren.

Med tem je prišla Kamila v sobo.

Obstala je pri vratih. Bilo je videti, kakor da jo gane ta prizor, kajti njen obraz je postal mil in sočuten.

Ko jo je grof zapazil, se je nenadoma izpremenil. Hitro, kakor bi se sramoval svojega ganutja, je dal otroka Dori nazaj in dejal:

„Pojdi zopet z Doro in se igraj z njo, Ervin!“

Toda deček ni hotel.

„Pusti me, da ostanem pri Tebi, papa!“ je prosil in stegnil ročice zopet proti njemu.

Tu je stopila Kamila hitro k njemu in ga vabila prijazno k sebi:

„Pridi k meni, Ervin!“ ga je vabila. „Poglej, tudi jaz Ti dam bonbončkov in čokolade!“

Grof se je nasmejal prijazno in pokimal Ervinu. Toda deček se je namrdnil in se boječe oklenil Dore.

„Nočem!“ je dejal kljubovalno. „Ti nisi moja mama.“

Kamila se mu je še vedno smehljala in ga vabila. Toda deček se je vedno bolj branil in stara Dora jo je jezno gledala in pritiskala otroka nase, kakor bi ga hotela obraniti pred njo.

„Pojdi, Ervin!“ pravi slednjič trdo. „Papa sedaj nima časa.“

Hitro se je obrnila in odšla z dečkom.

Kamila je starko jezno in grdo pogledala, nato pa je stopila k grofu, ki nemo in resno zre pred se.

„Žalostna sem, ker se mali Ervin vedno obrača proč“, je začela.

„To naj Te ne moti, Kamila“, je odgovoril grof raztresen, kakor da misli sedaj na nekaj druzega.

„Z vedno prijaznostjo ga bodeš kmalu pridobila zase.“

„Ljubezni in potrpežljivosti mi ne bode manjkalo!“ je rekla hinavsko. „Toda bojim se, da bi mogla malega Ervina pridobiti zase, ker ga stara Dora vedno odvrača od mene.“

Grof je nepotrpežljivo pokimal z glavo.

„Motiš se! Dora ima nek predsodek pred Tabo; če pa spozna, da misliš dobro z njo, Te bode ljubila.“

„To tudi upam, kajti drugače bi morala zahtevati, da se Dora odpusti.“

„To pa ne gre, Kamila; obljubil sem ji, da sme ostati pri Ervinu, kolikor časa se ji poljubi.“

Kamila je jezno stisnila ustnice. Smatrala je za bolje, da sedaj o tem predmetu ne govori dalje.

„Slišala sem, da ste bili okradeni?“ je pripomnila prežeče.

„Da in sicer za precejšnjo svoto!“ je prikimal jezno grof.

„Ali tatu še niste na sledi?“ je vpraševala naprej.

„Ne, meni je vse zagonetka!“ je zaklical grof razburjen. „Omara je bila odklenjena bržkone z mojimi lastnimi ključi, ki se nahajajo v moji spalnici. Tat je moral biti skrajno predrzen in vrhutega poznati vse okolnosti!“

„Ali je morebiti kdo izmed slug?“

„Ne, ne! Ljudje so zvesti. — Toda — nekaj sumim“, je dejal grof nenadoma in pogledal Kamilo.

Ta se je prestrašila in boječe vprašala:

„No?“

„Tujec, ki sem naletel nanj pri Tebi, ko sem prišel od pogreba — on in nihče drugi ni tat!“ je zaklical grof razburjen. „On takrat bržkone ni zapustil gradu, ampak se skril in potem ponoči izvršil tatvino. Takoj hočem svoj sum naznaniti policiji, da bo zločinca zasledovala.“

Kamila se je nekako čudno smehljala in se globoko oddahnila. Njena slaba vest ji je že rekla, da grof sumi njo. Da smatra njenega moža, Hugona Sutnerja, za tata, to jo je skoro veselilo. Da bi ga utegnili ujeti, to je ni skrbelo.

Ko se je nato vrnila v svojo sobo, se je zmagovalno smehljala. Toda naenkrat je postala resna.

Če bi Hugona Sutnerja prijeli in denar našli pri njem. Potem bi bil on tat? — In če bi se skliceval na njo? Kaj potem?

Zdelo se ji je, da ji od te strani preti grozna nesreča. Kako naj bi se je ognila.

Pred vsem je hotela uničiti pismo svojega soproga, da bi to ne moglo pričati zoper njo. Kje ga je neki skrila?

V pisalni mizi ga je zastonj iskala, tudi v oblekah, katere je nosila tisti dan, ni dobila usodepolnega pisma.

Smrtna groza jo popade.

„Moj Bog! Kje je pismo?“ je vzdihovala na pol nora od strahu. „Ali ga je morebiti našla celo Pavla, sobarica?“

Ta misel jo je grozno prestrašila. Bleda kot smrt je pozvonila.

Pavla je prišla takoj in se ji smehljaje približala.

„Ali si dobila kako pismo v tej sobi?“ jo Kamila vpraša vznemirjena.

Pavla se je začudila in odgovorila nato kolikor mogoče nedolžno:

„Ne! Ali je milostna gospodična kako zgubila?“

Kamilino obličje je postalo temno zardelo; zapazila je, kako se je sobarica nenadoma ustrašila, in to jo je potrdilo v njenem sumničenju.

„Da — in Ti ga imaš! Priznaj!“ je žugaje vskliknila.

„Jaz — pri Bogu! Jaz ne vem za nobeno pismo“, se je branila Pavla kot razžaljena.

„Lažeš!“ je sikala Kamila. „Daj ga sem!“

Pri tem je zgrabila deklico in začela preiskovati njena oblačila.

„Jaz nisem tatica“, je rekla Pavla in se branila.

„Sedaj bodem preiskala Tvojo sobo!“ pravi odločno. „Tam imaš pismo skrito!“

Vlekla je deklico s sabo in tu pridno iskala; toda pisma ni našla.

Jeza in strah sta napravila Kamilo obupano. Z bledim obličjem se je vrgla na sobarico.

„Jaz Te zadavim, Ti sleparka!“ je vpila in oklenila s svojimi rokami sobaričin vrat. „Ali mi hočeš pismo izročiti ali ne?“

„Umorite me!“ je dejala deklica nenavadno mirno. „S tem ne bodete ničesar pridobili!“

Kamili so omahnile roke.

„Imaš prav!“ je mrmrala. „Brez Tebe pisma ne dobim. Koliko denarja hočeš, da mi izročiš pismo?“

„In če bi mi dali milijon — jaz ne vem nič o njem.“

„O, Ti si ga gotovo brala in veš, kako važna je njegova vsebina zame!“

„Ponavljam, da sem nedolžna!“ je zatrdila Pavla s takim glasom, da je Kamila začela dvomiti o njeni krivdi.

„Ali se motim?“ je zaklica brez uma. „Kdo bi ga pa našel razven Tebe? Noben drug ne pride v to sobo.“

„Hm! Morebiti ima pismo stara Dora!“ je pristavila Pavla čez nekaj časa.

„Dora?“ je stokala Kamila prestrašena. „Potem sem izgubljena“.

Kot uničena je padla na stol.

„Ali je pismo za Vas take vrednosti, milostna?“ je vprašala Pavla lokavo.

„Ah, Pavla, vse je zavisno od tega, da dobim svoje pismo nazaj. Vse — celo moja prihodnjost!“ je vskliknila Kamila obupana.

„Pomirite se, milostna!“ jo je tolažila Pavla. „Če ima stara Dora pismo, Vam je pripravim nazaj!“

„O, Pavla, ko bi to mogla, Te kneževsko obdarim“, je odgovorila Kamila z veselim obrazom.

„Poskusila bodem, milostna gospodična. Le zaupajte mi.“

„Upam, da me ne varaš, Pavla. Če mi boš zvesto služila in če mi boš vedno udana, ne bo Tvoja škoda. Ti me že sedaj lahko smatraš za grofico ratiborsko“ je dejala Kamila prevzetno.

Sobarica se je priklonila ne posebno uljudno.

„O, ne dvomim, da postanete naslednica umrle grofice, gospica!“

„Potem veš, da imam moč v rokah, da Te ali obdarim ali se pa tudi maščujem nad Tabo v slučaju, da me varaš in moje zaupanje zlorabljaš.“

„Nato ne mislim. Če bi Vas hotela izdati, bi to že lahko storila!“

„Kako meniš to?“ je vskliknila Kamila vznemirjena in prestrašena pogledala sobarico.

„No, gospod grof pogreša veliko svoto denarja.“

„In?“ Kamiline oči so se satansko zasvetile.

„In jaz poznam tatu“ — je rekla Pavla, dočim je Kamili drzno gledala v oči.

Prebledevši je ta skočila kvišku in trdo prijela deklico za rame.

„Ti torej zalezuješ!“ je sikala med zobmi. „Varuj se! Če izdaš le jedno besedo, si izgubljena!“

„Molčala bodem!“

Kamila se je borila z omedlevico. Tu je bila zanjo zopet nevarnost. Boječ se je vprašala sama sebe, koliko zamore prebrisana sobarica vedeti o tem, kar je ona ponoči delala. Tresla se je pri misli, da ji je ta morebiti sledila v gozd in jo tam poslušala, ko je govorila s svojim soprogom.

„Ali si se plazila za menoj? Govori! Jaz hočem vedeti, pri čem da sem s Tabo.“

„Od mene se nimate nič bati!“ je odgovorila Pavla ogibaje se. „Če le moža ne bodo prijeli, kateremu ste izročili denar!“

„Toraj vendar!“ je rekla Kamila škripaje z zobmi v svoji obnemogli jezi. „Ti si me zalezovala! Sedaj manjka še samo to, da zveš, kdo je oni mož.“

Z brezmejnim, skrivnim strahom je gledala sobarici v smehljajoč obraz.

„Kako morem to vedeti? Jaz si samo mislim —“

„Kaj si misliš?“

„Da oni tujec, ki je bil v gradu pri Vas, ni bil kak navaden vagabund.“

„Ha! Torej imaš vendar pismo! Kajti drugače bi ne mogla uganiti zveze!“

„Povedala sem že, da to ni moj namen in da pisma nimam.“ je odgovorila Pavla, ne da bi se zbala pred Kamilo, popolnoma mirno.

„Ali si mi sledila v gozd?“

„Da!“

„Ali si videla onega moža?“

„Gotovo!“

„In tudi slišala, kaj sem z njim govorila?“

„Ne vsega, kajti bila sem preveč oddaljena!“ je odgovorila Pavla po kratkem obotavljanju.

„Toda veš vendar, kdo je oni mož?“

„Ne!“

„Ko bi Ti le mogla verjeti!“ je rekla Kamila obupano. „Ti veš sedaj veliko skrivnost; toda ne smeš si misliti, da se Te kaj bojim. Jaz sem k vsemu pripravljena in se ne bodem pomišljala, Te spraviti na oni svet, ako mi Tvoje vedenje ne ugaja! Tudi bi se Ti ne posrečilo, grofovo zaupanje do mene omajati, kajti on bi ti sploh ne verjel. Upam, da Ti je sedaj dosti jasno vse!“

„Da,“ je prikimala Pavla. „Ne bodem tako neumna, da se mi je potem bati pred Vami. Održite torej žuganje le zase,

milostna! Jaz sem pripravljena Vam priseči nato, da ne izdam ničesar!"

„No, dobro! zaupati Ti hočem," je rekla Kamila. „In poskus Tvoje zvestobe in udanosti naj bo, da mi dobiš pismo nazaj."

„Če je le mogoče — gotovo! — Obžalujem, gospica, da ste me napačno sodili in menili, da sem jaz Vas okrala," je rekla Pavla ponižno. „Če je kdo pismo vzel, potem je to bila samo stara Dora. Jaz bi bila srečna, če bi mi vse zaupali in bi Vam mogla v vsem služiti!"

„Ali misliš to odkritosrčno?" jo je vprašala Kamila omahuje.

„Prisegam pri vsem, kar mi je sveto!" je potrdila sobarica.

„Dora?" je stokala Kamila v smrtnem strahu. „Da, da! Samo ona ima pismo! Toda zakaj molči? Zakaj me ne izda grofu in mu ne izroči pisma? Gotovo je, da dosedaj tega še ni storila. —"

„Morebiti nalašč čaka, da bi Vas spravila v strah in razburjenost," je odgovorila smehljaje sobarica.

Kamila je prikimala in nekaj časa strmela pred se. „Govorila bodem z njo, ona mi mora izročiti pismo!" je nato odločno vskliknila.

„Le prepustite meni to stvar!" je hitro zaklicala sobarica. „Z grožnjami ali s silo ne dosežete pri njej nič. Samo z zvijačo zamoremo ono pismo dobiti od nje."

„Dobro torej," je rekla Kamila. „Stori vse, kar moreš, Pavla. In sicer še danes! Vsaka izgubljena minuta me lahko pogubi."

„Takoj bodem začela iskati," je odgovorila sobarica. „Najbolje bi bilo, ako bi stara Dora, ki me sovraži tako kot Vas, izginila od tukaj. Stara Vam bode vedno na poti!"

Pri tem je željno pogledala Kamilo.

„Imaš prav, Pavla. Toda to ni mogoče, ker ji je grof obljubil, da sme ostati pri otroku kolikor hoče časa!"

„O — bi se že dobilo sredstvo, starko vseeno spraviti s poti!"

„Ne vem, kako!" je odgovorila Kamila.

„Vzemimo, da se malemu Ervinu pripeti kaka nesreča," je odgovorila Pavla smehljaje. „Grof bode seveda vso odgovornost zvalil na Doro."

Kamili so se svetile oči, dočim je gledala prebrisano sobarico, ne vede, ali naj jej zaupa svoje načrte, ali ne.

„Hm!" je rekla čez nekaj časa. „To nas lahko vara. Dora tako pazi na otroka, da se mu ne more kmalu kaj hudega zgoditi."

„No, slučajno bi se pa vendar kaj primerilo. Pri malih otrocih je to lahko mogoče. Lahko padejo v vodo, pod voz ali s stopnic, tudi z okna — in tako naprej!"

„Ti mi naštevaš celo vrsto takih možnostij!" se je rahlo nasmehljala Kamila. „Ti meniš seveda, da bi se kaj takega lahko zgodilo s pomočjo kakega druzega."

„Da, čisto prav, gospodična," je potrdila Pavla.

Kamila je razburjena hodila po sobi. Pavla ji je pokazala, kako se lahko znebi Dore in otroka. Še se ji je nekaj upiralo proti temu. Ni bila tako pokvarjena, kot sobarica; toda tu se je šlo za njeno prihodnjost in zato se je kmalu premislila. Bogastvo in gospodstvo sta jo mikala — če bi se obotavljala odpraviti ovire, bi ji lahko spodletelo.

Ko bi Ervin ne bil otrok onega, ki ga je odkritosrčno ljubila, bi se prav nič ne pomišljala. Toda nekaj ljubezni, ki je gorela v srcu za njegovega očeta, je svetilo tudi na nedolžnega dečka.

Vedela je, da bo grof neizmerno žalosten, ako bi se Ervinu kaj hudega pripetilo, in zato je nekoliko pomišljala.

Pavla ni zapazila te razprtije v Kamilini duši, ker je menila, da ona grofa sploh ne ljubi. Sobarica je mislila, da ima to obotavljanje svoj izvor čisto drugje. Zato je menila, da se ji zdi njen načrt prenevaren.

Vsled tega je rekla:

„Gospodična, zakaj premišljujete? Jaz stavim glavo na to, da se bo vse srečno izteklo, če le hočete. Na ta način bi lahko ubili dve muhi z enim udarcem. Znebili bi se stare Dore in otroka, ki Vam je gotovo na poti!"

Kamila je še vedno molčala. Slednje besede sobaričine so jo še bolj podžgale. Pavla je imela prav: Otrok mora s poti, če hoče ona uživati bogastvo in srečo nemoteno!

Nenadoma obstane in se vsede na stol. Njen sklep je dozorel.

„Ali smem računati nate brezpogojno, Pavla?“ je vprašala

„Gotovo, jaz sem Vam udana z dušo in telesom!“

„Dobro, potem premislive, kako bi se dalo to izvršiti; odlašati ne smemo!“

„Najbolje in najvarneje bi bilo, ako bi otrok — umrl!“ je rekla Pavla kruto.

Kamila pa je zmajala odločno z glavo.

„Ne, ne!“ je vskliknila, „umoriti ga nočem!“

„No, saj Vam ni treba tega storiti!“

„Komu pa? Ali bi morebiti Ti?“ je razburjeno vprašala Kamila.

„Jaz? Ne! Toda nekaj bi Vam svetovala, milostna!“ je šepetala Pavla.

„Vi veste, gozdarski pomočnik grofov, Ivan Fogel, je moj ženin. Njemu bi morali zaupati to stvar in mu prepustiti izvršitev naklepa.“

„Ivan Fogel? Da, poznam ga, toda ali se mu lahko zaupa?“ je zavrnila Kamila.

„Brez skrbi!“ je zatrdila Pavla. „Vse bo storil, kar bom zahtevala. In on je zvest in molčeč.“

„Torej govori z njim — toda previdno!“

„Še danes zvečer pridem z njim vkup“, je rekla. „Že sedaj Vam lahko obljubim, da bo vse prevzel.“

„Dobro! Jutri torej čakam poročila! In pred vsem, Pavla, ne pozabi na pismo!“ jo je opomnila Kamila. „Če se vse posreči, obdarim Tebe in Tvojega ženina!“

---

11. poglavje.

Smrtna sovražnika.

Jokaje je bežala Lizika na strani oskrbnikovi pred svojim surovim očimom. Uboga deklica se je tresla strahu in večkrat pogledala nazaj, če ji morebiti ne sledi.

Hitro sta oba hitela proti gozdu, kamor sta prišla že proti večeru.

„Bodi mirna, Lizika!“ jo je tolažil oskrbnik. „Saj ne pojdeš več nazaj v malin. In očima se Ti ni treba bati; jaz in oče Te bodeva branila pred njim!“

„Ah, moja mati!“ je jokala Lizika. „Moja uboga mati! Če ji le ne bo naredil kaj hudega!“

Oskrbnik je zmajal z ramami.

„Tega se ne bo upal!“ je pomiril potem Liziko.

Kmalu sta zagledala gozdno kočo med drevjem. Pred vratmi je sedel mlinar, ki se je začuden vzdignil pri njihovem prihodu.

„Lizika? — Ti zopet prihajaš? In jokaš? Kaj se je zgodilo?“ je vprašal v skrbeh in jo objel.

„Stric Jurij Ti bode povedal, oče!“ je ihtela Lizika.

„Za božjo voljo, Jurij, menda se vendar ni pripetila kaka nesreča?“ je vskliknil mlinar boječe proti oskrbniku.

Ta mu je podal roko in mu povedal, kaj se je zgodilo. Lizika je njegovo pripoved dopolnila s tem, da je povedala o pogovoru s svojo materjo.

Neznansko razburjen je poslušal mlinar. Grozna jeza ga je popadla proti povzročitelju njegove nesreče in škripaje z zobmi je dejal:

„Gorje mu, če se Te le še enkrat dotakne, otrok! O, v mlin bi šel, in ga kaznoval, kot zasluži.“

„Ne stori neumnostij, prijatelj!“ ga je miril oskrbnik. „Od sedaj naprej bo Konrad pustil Tvojega otroka na miru in tudi Tebi ne bo prišel na pot. Sicer pa pusti, naj se godi v mlinu, kar hoče! Tvoja žena se sedaj pokori zato, ker Te je z njim vred izdala!“ je pristavil tiho, tako da Lizika ni razumela.

Mlinar je vzdihuje prikimal.

„Še umoril jo bo!“ je mrmral boječe. Glasno pa je pristavil:

„Ali Vam ni sledil?“

„Ne verjamem!“ je odgovoril Jurij. „In če bi se vendar upal priti semkaj, no, potem ga oba skupaj že odpraviva.“

Mlinarju so se pri teh besedah svetile oči sovraštva in njegov divji, grozeč obraz je povedal več, ko sto besed.

„Toda kaj bo sedaj z mojim otrokom?“ je začel čez nekoliko časa.

„Lizika ostane lahko pri meni", je rekel oskrbnik.

„O, hvala Ti, prijatelj", je dejal mlinar in mu stisnil roko. „Ti si mi odvalil kamen s srca, kajti Lizike bi tukaj ne mogel obdržati. Toda Konrad bo zahteval, da mu jo izročiš."

„Naj le pride!" pravi Jurij. „Jaz mu bom že pokazal!" Nato pa pristavi: „Po Liziki si mi poslal listek. Kaj mi imaš važnega povedati?"

Mlinarjev obraz se je nekako oživil.

„Komaj bodeš verjel, kaj se je predsinočnjim prigodilo tu!" je odgovoril. „Gre se za Kamilo Rajhenštajnsko."

In začel je začudenemu prijatelju pripovedovati prizor med Kamilo in njenim soprogom.

„Ta grda ženska je torej grofa tako nesramno ogoljufala!" je sklenil.

„Izdaja se za gospodično Rajhenštajn, a je v resnici omožena. In brez dvoma je tudi grofu ukradla denar, katerega je dala svojemu soprogu, da bi molčal in je v njenih naklepih ne motil!"

„Kača!" je vskliknil jezno. „Zločinka in lažnjivka najhujše vrste! Da, ljubi prijatelj, ona je ukradla denar, kajti tatvini so že prišli na sled. Nje seveda nihče niti ne sumi. Toda odkrili jo bodemo! Grof naj zve, kdo je ta ženska in kaj je vse zakrivila."

„Ali si že povprašal v kaznilnici?"

„Da, pisal sem ravnatelju!"

„No?" je vprašal mlinar.

„Še nisem dobil odgovora. Toda mislim, da pride jutri za gotovo. Potem imamo črno na belem. Oba greva potem h grofu in mu odkrijeva to sleparko! Toda ne smeva odlašati, kajti Bog ve, kaj še vse namerava. Jaz slutim nekaj hudega; Bog bodi zahvaljen, da si prišel Ti ob pravem času in vse odkril!"

Tedaj sta skočila iz bližnjega grmovja dva lovska psa in začela lajati na one, ki so stali pred kočo.

Takoj nato je stopil izmed dreves mož v zeleni obleki in s puško na rami.

Poklical je pse nazaj in se začuden približal koči.

Imel je lep obraz, katerega je krasila črna brada, toda njegove obrazne poteze in male sive oči, zroče izpod čela, niso delale na človeka nič kaj prijetnega utiska.

„To je Ivan Fogel, gozdarski pomočnik!“ je zašepetal oskrbnik mlinarju.

Ta ni poznal mladega moža, kajti bil je šele nekaj let v grofovi službi; toda pomočnik ga je menda poznal, kajti začuden se je ustavil pred njim in zaklical:

„Aj, poglej no, mlinar! Ste srečno prišli iz kaznilnice, he?“

Mlinarjev obraz je temno zardel. Predno pa je sploh odgovoril, je že oskrbnik dejal:

„Da, kakor vidite, Fogel, je prišel ta nesrečnik zopet iz ječe, kjer je toliko let sedel po nedolžnem. Zdi se, da Vam to ni posebno všeč!“

Njegov glas je bil jezen in trd. Fogel ga je zaničljivo pogledal in dejal:

„Dober večer, gospod oskrbnik, Vas nisem zapazil!“

Jurijevih besed pa ni hotel razumeti. Pogledal je le skozi odprta vrata v kočo in se obrnil potem k mlinarju.

„Oho! Zdi se mi, da ste si izbrali to kočo za stanovanje?“

„Ali me hočete iz nje pregnati?“ je odgovoril mlinar. „Jaz slučajno nimam nobenega prostora, kjer bi lahko prenočeval!“

„Me nič ne briga, dragi!“ je surovo zaklical Fogel. „Iz koče morate takoj ven! Ona ni postavljena za potepuhe!“

Jezen je stopil mlinar tik pred njega in ga premeril od nog do glave.

„Ne žalite me!“ je dejal.

Fogel je skočil takoj nazaj in prijel za puško.

„Oho! Pred takimi ljudmi, kot ste Vi, se mora varovati!“ je zaklical zaničljivo.

„Fogel!“ je dejal oskrbnik temno in žugaje. „Ta mož je moj prijatelj, razumete? In če ga še dalje žalite, imate opraviti z mano!“

Zaničljivo se je Fogel nasmejal in dejal:

„Tako — tako?! Tega nisem vedel, da sta kaznjenec in oskrbnik prijatelja!“

Mlinar se je hotel v svoji jezi vreči nanj. Toda Lizika ga je zadržala in rekla ihte:

„Oče! Za božjo voljo! Pusti ga, naj zabavlja! Saj ni res, da si zločinec!“

Tudi oskrbnik je postal jezen.

„Pritožil se bom o Vas pri grofu“, je dejal zaničljivo.

„In sedaj se odstranite, Fogel, Vi ste grd človek!“

„Le pritožite se“, se je smejal Fogel. „Ne bode dosti pomagalo, kajti jaz imam prav. Kočo rabim še danes ponoči in če se radovoljno ne umakne, ga bom s silo vrgel ven.“

„O, koče ne rabite, to vem dobro!“ je dejal oskrbnik jezno. „In še enkrat Vam pravim: Pustite mlinarja na miru! On ostane v koči, na mojo odgovornost!“

„No ja. Oskrbnik odločuje,“ ga je zavrnil Fogel. „Toda dvomim, da bi bil gospod grof s tem zadovoljen.“

„To je moja stvar,“ je dejal Jurij in mu obrnil hrbet.

Ta je stisnil pest in oskrbnika jezno pogledal; toda ugovarjati se ni upal, ker je videl, da je brez moči.

Hotel je ravno oditi, ko je zapazil moža, ki je hitel skozi gozd. Bilo je že temno, tako da so ga spoznali šele takrat, ko je stal tik pred njimi. Bil je Konrad, Lizikin očim.

Ko ga je deklica zagledala, je prestrašena zbežala k očetu.

„Ha! Saj dobim vso družbo skupaj!“ je vpil Konrad vihteč kolec v roki. „Zločinca in njegovega otroka! Haha,“ se je surovo smejal.

Le s trudom sta mogla Lizika in oskrbnik zadržati mlinarja, da se ni besno zakadil vanj.

Fogel je ostal in škodoželjno opazoval ta prizor. Za njega bi ne bilo večje zabave, kakor če bi se oba sovražnika začela pretepati in ruvati.

„Spravite se!“ je žugal Jurij. „Ali Vam pa pokažemo pot. Kaj imate tu iskati?“

„To bodete takoj videli!“ je tulil Konrad in se kakor besen zagnal med nje. „Neubogljivko hočem imeti! Z menoj mora v mlin, kamor spada!“

Tu se iztrga mlinar iz rok svojega prijatelja in hčere, iztrgal je kolec Konradu iz rok in ga sunil s tako močjo, da se je ta opotekel daleč nazaj.

„Ti ubogi slepar!“ ga je zmerjal mlinar. „Predrzni se še enkrat iztegniti roko po mojem otroku, in pobijem Te, kakor

steklega psa. Ti strahopetni morilec! Kdo drugi me je spravil v kaznilnico kot Ti. Da, ne jaz, ampak Ti si morilec! Toda zvalil si vso krivico name! Ti si mi ukradel čast in prostost, moje imetje in mojo ženo! Ah, poberi se! Beži! Ali me pa ne zadržuj dalje in pošlji svojo dušo tja, kamor spada, v pekel!"

„Konrad se je tišal drevesa. V pijanosti je imel več poguma, kot sicer; zato se je hotel še enkrat vreči na mlinarja.

„Pazite se, mož!" je zaklical Fogel. „Mlinar je v stanu svojo grožnjo izpolniti!"

„Ha, ne bojim se ga!" je upil Konrad divje. „In skrbeti hočem zato, da pride zopet nazaj v kaznilnico, ta morilec!"

S temi besedami se je zopet približal protivniku. Tedaj pa stopi oskrbnik h Konradu.

„Proč, pijanec!" zavpije nanj in ga porine v stran. „Otroka ne dobite več v svojo pest."

„To bomo videli. Jaz se pritožim pri sodišču."

„Deklica spada k nam v malin, njen oče je zločinec, kaznjenec in kot tak nima nobene pravice do svojih otrok."

„Potem si poiščite pravico! In da veste: deklico dobite pri meni. Le poskusite jo vzeti in okusili bodete še enkrat mojo pest. In sedaj se poberite!"

Oskrbnik je s temi besedami spustil Konrada in ostal pred njim z vzdignjeno pestjo. Konrad je bil besen od jeze, a se ni upal napasti močnejšega oskrbnika.

„To Vam še poplačam!" je zavpil in se obrnil.

„Le pojdi!" je vpil za njim mlinar. „Resnica bo kmalu prišla na dan. Svoje življenje stavim na to, da dokažem svojo nedolžnost, in Tebe morilca izročim rablju! In upam, da se to kmalu izvrši!"

Nehote se je Konrad ustavil in pogledal nazaj na moža, ki ga bo odslej preganjal kot kako zver. Takoj nato se je pa zaničljivo nasmejal in odšel.

„Mislim, oskrbnik, da ste si s tem nakopali sovražnika, ki ne bode tako hitro pozabil žalitve!" je dejal Fogel. „In tudi grofu ne bo všeč, da se mešate v to stvar."

„To je moja skrb!" je odgovoril oskrbnik kratko in osorno.

„Jaz vem, kaj je moja dolžnost!"

„Napuh pride pred padcem!" je mrmral Fogel.

Vrgel je puško čez ramo, poklical pse in hitro odšel. Šel je po poti proti gradu in stopil v park.

Ko se je tu približal med grmovjem skriti utici, mu je prišla ženska postava nasproti, ki je z veselim vsklikom zletela proti njemu.

„Vendar enkrat, Ivan! Danes prideš tako pozno! Že dolgo Te čakam!“ mu je dejala očitaje.

Fogel je objel lepo in vitko deklico ter jo iskreno poljubil.

„Odpusti, ljubica!“ je rekel. „Bil sem zadržan v gozdu!“

In dočim sta roko v roki šla proti utici, ji je pravil o prizoru, ki ga je videl v gozdu.

„Ko bi le vedel, kako bi se mogel maščevati nad oskrbnikom!“ je sklenil svojo pripoved. „Sovražim ga kot svojega najhušega sovražnika!“

„Ne bo Ti dolgo na poti, Ivan!“ ga je tolažila Pavla. „Tudi gospodična ga ne mara in Ti veš, da sedaj ona gospodari v gradu, grof stori, kar ona hoče. Le miren bodi, oskrbnik bo kmalu izginil od tukaj! Toda pridi v utico, imam nekaj važnega govoriti s Tabo!“

Radovedno ji je sledil. Pavla je vzela ključ iz žepa, odprla vrata in vstopila s svojim ljubljencem. Nato je vrata zopet zaprla in prižgala svečo. Fogel se je radovedno ogledoval v tem prostoru, kajti bil je prvič tukaj. Bil je začuden nad to lepo opremo, s katero je bila okrašena ta utica.

Ob stenah so stali mehki stoli, prevlečeni s svilo. Tla je pokrivala dragocena preproga. Tu so bila krasna zrcala in svileni zastori.

„Grom in strela!“ je mrmral. „Tu notri je kaj lepo!“

„Da!“ se je smehljala Pavla, ozrši se površno naokoli. „To gnezdo je kaj pripravno za kak zaljubljen parček. Tu sta se sestajala vedno grof in gospodična!“

„Aha,“ se je zasmejal Fogel.

Pavla ga je lahno posadila na divan, porinila pred njega malo mizico in vzela iz omare steklenico rujnega vinca in dva kozarca ter jih napolnila.

Veselo presenečeni se ni dosti branil in kmalu sta sedela dobrikajoč eden poleg druzega in pila močno vino.

„Ti si mi hotela nekaj povedati, Pavla!“ jo je opomnil čez nekaj časa.

Pavla je prikimala in rekla:

„Da, le pazno me poslušaj, Ivan! Jaz imam skrivnost, ki nama obema pomaga do sreče in bogastva. Vem, da si molčeč in da me odkritosrčno ljubiš. Zato Ti hočem nekaj zaupati!“

In povedala mu je, kako je zalezovala Kamilo.

„Vidiš, da imam to žensko, ki hoče tukaj postati gospa, popolnoma v svoji oblasti,“ je nadaljevala. „Da, da, našla sem v njeni sobi pismo, ki je za njo tako usodepolno!“ se je smehljala zmagovalno. „Sum sem odvrnila na staro Doro. Pismo seveda obdržim, kajti to je za naju jako važno. Kdo, misliš, je bil oni, ki ji je pisal to pismo in zahteval toliko svoto denarja?“

„Ne morem si misliti!“ jo je zavrnil Ivan Fogel.

„Ali imaš tako malo pameti?“ se je veselo smejala. „Jaz sem takoj, ko sem prebrala to pismo, vedela, da je to mož Kamile Rajhenštajn!“

Fogel je strmeč pogledoval svojo ljubico. Dalje mu je pripovedovala, kako ji je sledila v gozd in poslušala razgovor s Hugonom Sutnerjem.

„Torej ona je gospa Sutner,“ je sklenila Pavla. „In njen soprog mora biti velik lump. Bog ve, kako preteklost imata za sabo. On ji je prišel seveda zelo neprilično in ona upa zastonj, da se ga kedaj iznebi. Nekega dne bo zopet prišel! Haha! Če bi grof kaj slutil o tem! Midva seveda molčiva, Ivan, kajti iz tega lahko kujeva premoženje!“

Fogel je molče prikimal, v znamenje, da se popolnoma strinja z njo.

„Sedaj pa prideva k glavni stvari,“ je nadaljevala Pavla. „Nekdanja tovarišica stremi za tem, postati grofica ratiborska in grof nima nič proti temu. On je tako zaljubljen v njo, da jo gotovo vzame za ženo.“

„Toda če je pa že omožena?“ pravi Fogel zmajaje z glavo.

„Pa! To je čisto nič ne ovira, dokler grof ne ve zato. In ker tega od naju ne zve, postane ona v kratkem njegova žena!“

„In če pride njen pravi soprog in —“

„Tega bo že potolažila z denarjem, tako da zopet izgine za nekaj časa.“

„To je čudna stvar!“ je rekel Fogel še vedno začuden. „Mislim, ta ženska bi bila tudi zločina zmožna, ako bi ji kaj neljubega prišlo na pot!“

„Seveda je pripravljena, vse ovire spraviti s poti! In pri tem, Ivan, ji morava pomagati, seveda za dobro plačilo!“

Željno čakaje ga je pogledala Pavla pri teh besedah.

„Ali ni to nevarno, Pavla?“ je vprašal.

„Prav nič! Sedaj se gre samo zato, malega Ervina spraviti s poti.“

„On sicer ne ovira Kamile pri njenih načrtih, toda dokler je dedič živ, ne more ona biti popolna gospodinja čez vse grofovo bogastvo!“

„Ali hoče otroka umoriti?“ je vprašal zdrznivši se.

„To še ni določeno! Na vsak način pa mora izginiti za vedno!“

„In midva naj pri tem pomagava?“

„Da! Obljubila sem ji tudi Tvojo pomoč, kajti vedela sem, da boš to storil. Le poprimiva se tega, kajti le na ta način lahko prideva do bogastva. Kajti prihodnjo grofico bomo imeli vedno v rokah!“

Željno je pogledovala ljubimca, ki je stisnil svojo glavo med roke in premišljeval.

Pavla mu je pa med tem dalje prigovarjala. Narisala mu je bodočnost v najlepših barvah, in njemu se je skoro vrtelo pred vabečimi podobami, ki jih je pričarala na dan.

„Ne Kamila, ampak midva bova potem tu gospodovala,“ je rekla Pavla, „kajti ona bo najina sužnja, ki bo morala izpolniti vsako željo. Ali si zadovoljen, Ivan?“

„Da,“ je odločno prikimal. „Kajti če midva nočeva, bo dobila druge, ki bodo to izvršili!“

„Gotovo!“ je odgovorila Pavla, ga objela in strastno poljubila. „Sedaj vem, da me čez vse ljubiš, Ivan!“ se mu je sladkala.

„O, jaz Te hočem napraviti srečno in bogato!“

12. poglavje.

Neprijeten obisk.

Kvišku mornarji, sidra vzdignite,
krmilo pripravite, jadra razpnite.
Ljubica srečno, ne plakaj, dekle!
Jutri odplovem na širno morje!

S čistim glasom je prepeval to pesmico mornar, ki je ravno pripeljal s sosednjega otoka mladega moža semkaj na celino.

Bilo je jutro po dogodkih, katere smo opisali v poslednjem poglavju.

Mladi mož je stal na onem griču, v čegar notranjščini se je nahajala raka, v katero so pred nekaj dnevi pokopali grofico ratiborsko, Melanijo.

Žalostno je gledal mož na mirno morje, ki se je svetlikalo vsled solnčnih žarkov. Bil je to Sigmund, pogrešani brat grofice Melanije.

Do danes je ostal na otoku pri starem samotarju, ki ga je v viharni noči rešil iz morskih valov.

„Goljufivo morje! Kako prijazno in mirno izgledaš danes!“ je mrmral Sigmund.

„In ah, kako si premetavalo valove v oni strašni noči, ko bi bil kmalu utonil.“

Obrnil se je in pogledal po celini, po zelenih poljih in bližnjem gozdu. In tam v solnčnem svitu je stal grad Ratibor. Ah, tam je živela ona, za katero je sedaj žaloval: njegova nesrečna sestra! Tam sta bivala tudi mož in ženska, ki sta jo spravila v grob!

Solze so mu pridrle iz oči.

„Sedaj spiš tu, pod mojimi nogami, ljuba sestra!“ je šepetal. „Ko bi mi bilo usojeno, le še enkrat Te videti in slišati Tvoj mili glas! Toda če Te že žive nisem mogel videti, Te hočem vsaj pozdraviti kot mrtvo! In nato obračunam s Tvojim brezvestnim soprogom!“

Šel je med razvalinami starega samostana na ozko pot, ki je peljala z gore dol. Kmalu je stal Sigmund pred uhodom v rako.

Mogočna, izbokana železna vrata so zapirala vhod. Nekako neprijetno je bilo tu.

Iskaje je pogledal Sigmund okoli. Nobenega človeka ni bilo blizo. Toda ob poti je stala mala hišica, kjer je prebival grobar. Za hišico je pa bilo vaško pokopališče.

Mladi mož je stopil tjakaj in našel grobarja — starega, sklonjenega možička — v izbi.

„Ali mi morete odpreti vrata v rako grofovske rodovine ratiborske?“ je vprašal Sigmund kar naravnost.

Možiček ga je začuden pogledal.

„Ne gre, ljubi gospod!“ ga zavrne. „Kaj pa hočete notri?“

„Nekoliko pomoliti ob krsti svoje sestre, starček!“ je odgovoril Sigmund kratko.

„Hm, hm!“ je menil grobar in pogledoval lepo napravljenega tujca od nog do glave.

„Saj ste pred nekaj dnevi pokopali grofico Melanijo ratiborsko?“ je nadaljeval Sigmund.

„O Bog! Da, gospod!“ je zaklical starček in obrisal hitro solzo. „Uboga, dobra grofica je morala tako mlada umreti! Ah, gospod! To je žalostno in —“

„No, starček, grofica je moja sestra!“ mu je rekel Sigmund. „Ali mi hočete odpreti rako?“

„Vsemogočni! — Vaša sestra?“

Starec je začuden odprl usta. Nato je stopil k steni in snel šop zarjavelih ključev. Poiskal je še staro svetilko in jo prižgal.

„Tako, ljubi gospod!“ je rekel prijazno. „Pojdite — sledite mi!“

Ta je šel za njim s težkim srcem po poti do onih vrat.

Starec jih je odklenil s tresočimi rokami in pustil vstopiti Sigmunda naprej v temen prostor. Nato mu je sledil in zaprl za seboj vrata.

Svetilka je razsvetljevala pot, po kateri sta hodila, in ki je nad skalami peljala daleč noter v sredino gore.

V začetku je bila pot ozka, toda ščasoma se je razširila in kmalu je bil Sigmund v temni dvorani.

Ob stenah je bilo vse polno dolbin v zid, s sten so viseli kapniki. Videlo se je na prvi hip, da ta raka ni bila umetno sezidana, ampak naravna.

V dolgi vrsti so stale krste in mnogo izmed njih je bilo zelo starih, tako da se napisi niso mogli več brati. Hitro in nepotrpežljivo je šel Sigmund naprej.

Tu zagleda na neki mramornati krsti ime Melanija.

„Ali je tam?“ je vprašal grobarja in se približal.

„O ne! gospod!“ mu je skoro boječe odgovoril starec. „Tam počiva grofica, ki je umrla skoro pred sto leti. Ah, gospod, ta je morala umreti grozne smrti, kajti bila je živa pokopana; bila je samo navidezno mrtva.“

Sigmunda je kar mraz stresel pri teh besedah. Z grozo se je oziral na krsto one nesrečnice, dočim mu je starec pripovedoval njeno žalostno zgodovino. Nato sta šla naprej.

„Tu stoji krsta, gospod,“ je rekel starec nenadoma in se ustavil. Sigmund je stopil bliže.

Stal je pred mramornato krsto, katere pokrov je bil sedaj trdno zaprt. Na njem je bilo čitati ime „Melanija, grofica ratiborska roj. čemšeniška.“

Tu je toraj počivala njegova sestra! Neizrečena bol je popadla njegovo srce. Vroče solze so mu lile iz očij in zgrudil se je pred mrzlo, nemo krsto na kolena in se krčevito jokal.

Dolgo časa je ostal tu notri, sam s starcem in svojo bolestjo — —

Ravno takrat pa je sprejel grof ratiborski v svojem gradu sodnijskega uradnika, ki naj bi našel tatu. Ni slutil, da je brat njegove uboge soproge tako blizu in da sedaj moli ob njeni krsti, saj ga je smatral kot vsi drugi za mrtvega.

Grof je uradniku popisal Hugona Sutnerja in ta mu je obljubil, poizvedovati po njem.

Potem ko ga je uradnik zapustil, je ostal grof nekoliko časa sam.

Nehote se je spomnil Melanije in nemirno je hodil po sobi gorindol.

Tu se odpro vrata in njegov sluga Robert vstopi prestrašen in naznani s tresočim glasom:

„Baron Sigmund čemšeniški!“

Bilo je, kakor bi grofa zadel mrtvoud; bled ko smrt je šel počasi proti vratom, skozi katera je naznanjeni ravnokar vstopil.

Obstal je in jeza se je brala z njegovega obraza, dočim je gledal grofa ponosno in obenem s preziranjem.

„O Bog," je vskliknil grof prestrašen. „Vi ste Sigmund?"

„Da, kakor vidite, gospod grof," je odvrnil ta prisiljeno mirno in hladno. „Ali me poznate?"

„Da, gotovo! Toda kako pridete sem? Moj Bog! Nisem mislil Vas videti kedaj še živega, kajti že deset let smo Vas smatrali za — mrtvega!"

„In Vam se ne zdi ravno prijetno, da se je sedaj izkazala govorica o moji smrti kot neosnovana," ga je zavrnil Sigmund z bridkim nasmehom.

„Neprijetno?" je zaklical grof razžaljen. „Sigmund, kako morete kaj takega reči? Vesel sem, da Vas vidim zopet živega in zdravega!

Vaš nenadni prihod me je seveda, kakor si lahko mislite, zelo prestrašil."

Te zadnje srčno izgovorjene besede niso na Sigmunda uplivale čisto nič. „Slaba vest!" si je mislil in ostal še vedno tak. Ko je grof prihitel k njemu, da bi mu podal roko, je ni hotel sprejeti.

„Gospod baron," je dejal grof vidno razžaljen. „Ne razumem Vas! Ali morebiti še ne veste, v kakšni ozki zvezi da sva si?"

„O, dobro, gospod grof. O žalostni usodi svoje sestre sem že slišal."

„Torej ste zvedeli o oni strašni nesreči, ki nas je v poslednjih dneh —"

„Pridem ravno od krste svoje ranjke sestre, gospod grof," mu je pretrgal Sigmund razburjen besedo. „Gotovo, to je zelo žalostno, da dobim mater in sestro, na kateri sem v tujini vedno mislil, ob povratku v domovino v — grobu. Upam, gospod grof, da ste v stanu mi pojasniti nenadno smrt moje sestre."

Grof se je rudeč od jeze in ponosno sklonil pokonci.

„Gospod baron," je odgovoril trdo, „razumem, da Vas je prevzela bolest in raditega Vam odpuščam Vaše čudno vedenje. Komu drugemu bi pokazal vrata."

Sigmund se je bridko in zaničljivo nasmejal.

„O, le delajte se razžaljenega, gospod grof. S tem me ne bodete ustrašili, niti premotili. Jaz sem že v teh par dneh zadosti zvedel, kako ste vi goljufali mojo sestro. Ali mi morete to zanikati, gospod grof?“

Bled je povesil grof oči pred plamenečim Sigmundovim pogledom.

„To ni res!“ je stokal. „Nalagali so Vas!“

„Ne!“ je zaklical Sigmund. „Če bi še dvomil, bi mi moral sedaj Vaš obraz povedati, da je to resnica! O, razkritje Vaše nezvestobe, nesramno izdajstvo je umorilo mojo ubogo sestro! Da, Bog ve, če vi in vaša ljubica nista skupno zakrivila njene smrti!“

„Gospod baron!“ je vskliknil grof. „Vzemite to obdolžitev takoj nazaj!“

„Ne prej, dokler mi ne dokažete, da je moja sestra umrla naravne smrti!“ je odgovoril Sigmund trdo.

Grof se je siloma vzdrževal in le navidezno mirno odgovoril:

„To Vam dokaže lahko doktor Milner — zdravnik, ki jo je zdravil!“

„Pa so uzroki smrti, katerih niti najboljši zdravnik ne zna določiti.“

„Zadosti, gospod!“ je vpil grof sedaj razburjen. „Razumem Vas popolnoma! Vi me hočete napraviti za morilca moje žene? Potem naznanite to državnemu pravdništvu. Morebiti je sodišče zadovoljno in ukrene preiskavo!“

„To tudi upam.“

„Storite, kar hočete! Zraven pa pomislite na svojo varnost! Vi ste zelo predrzni se prikazati v svojo domovino. Ni se še pozabilo, da ste pred dvanajstimi leti ubili v dvoboju plemenitaša grofa torgavskega!“

„Ali me hočete strašiti, gospod grof? Ne trudite se! Če še ne veste, Vam povem, da je kralj zaukazal na priprošnjo našega poslanika v Ameriki, da se mi ne zgodi nič hudega!“

„Dobro za Vas, če je tako! Toda njegov sin bo hotel maščevati svojega očeta.“

„Bojim se ga tako malo, kot nekoč njegovega sina.“

„Gospod baron?“ je rekel grof, „ali vzamete žalitve, ki ste mi jih vrgli v obraz, nazaj?“

„Ne!“ je odgovoril Sigmund. „Jaz žalibože svoje sestre nisem mogel braniti, ko je bila še živa, bodem pa vsaj maščeval njeno čast po smrti! Vi ste ravnali z njo kot navaden slepar!“

Grof se je tresel jeze; stiskal je pesti in se hotel kar vreči na nasprotnika. Vendar se je vzdržal in zaklical žugajoč:

„Za to žalitev zahtevam od Vas zadoščenja! In sedaj — sedaj zapustite moj grad takoj! Slišali bodete že še o meni!“

„Vaše zastopnike čakam v mestu, kjer bo moje stanovanje,“ je odgovoril Sigmund hladno in se obrnil proti vratom. Ko jih je odprl, je skoro trčil skupaj s Kamilo, ki je hotela ravno vstopiti.

Prestrašena je odskočila.

Sigmund, ki je bil v prvem trenotku presenečen, je takoj slutil, kdo stoji pred njim in zato je srdito zaklical:

„Ah, to je ona nesramna ženska, ki je zakrivila vso nesrečo in pognala mojo sestro v smrt?“ S temi besedami se ji je približal.

Ta je glasno kriknila in zletela proti grofu.

„Moj Bog! Gospod grof!“ je stokala prestrašena. „Kdo je to!“

„Norec!“ je odgovoril ta jezno.

Nato je pozvonil in ko je stari Robert vstopil, mu je zaklical:

„Pokaži temu gospodu, kje pelje pot iz grada! Če bi se še kedaj prikazal, ga zavrnite s silo!“

Stari sluga je še bolj obledel in pogledoval sedaj grofa, sedaj Sigmunda. Slednjega je seveda poznal.

„Blagorodni gospod!“ je jecljal zbegan.

Toda grof mu je urno pomigal, in starec, vajen pokoriti se, je obmolknil.

Sigmund ga je pogledal s pomilovanjem. Nato je zažugal grofu in Kamili:

„Duh moje umorjene sestre mi bode pomagal! Bojta se mojega maščevanja!“

Odšel je hitro ven in počasi, pretresen po tem žalostnem prizoru, mu je sledil stari Robert.

S solzami v očeh je gledal za odhajajočim Sigmundom.

V sobi sta še ostala Kamila in grof.

Slednji je še molče strmel proti vratom, ki so se za odhitelim ravnokar zaprla. Kamila ga je opazovala prestrašena in nemirna. Iz Sigmundovih besed je že sklepala, kdo da je bil in nestrpno je pričakovala, zvedeti od grofa njun razgovor.

Sigmundov prihod jo je zelo prestrašil.

Ko je grof še vedno molčal je stopila k njemu in mu položila svojo mehko, polno roko dobrikaje se okoli vratu.

„Ali je to res brat Vaše umrle soproge?“ ga je vprašala.

„Da!“ je potrdil grof razkačen. „Potem, ko ni dvanajst let nihče vedel o njem in so ga že smatrali za mrtvega, je sedaj nenadoma prišel in meni se zdi, da nama utegne postati zelo nevaren. Slišala si, česa naju dolži in kaj nama žuga!“

„Kaka neumnost!“ je vskliknila Kamila pol prestrašeno, pol zaničevalno. „Kaj neki hoče? Ali sva morebiti umorila njegovo sestro?“

„Ah, Kamila!“ je vzdihnil grof. „Čisto brez krivde tudi midva nisva; moja vest me teži. Gotovo, živela bi ona še danes, ko bi oni večer ne prišla k utici in naju poslušala!“

Kamila je prebledela, se zdrznila in v njenih očeh se je posvetil plamen gnjeva.

„Ali se kesate, gospod grof, da ste mi podarili svojo ljubezen? Ah, ali je bila to samo mimoidoča in hipna strast? O, če je tako, potem odidem še to uro! Potem hočem zbežati na miren kraj, kjer bom sama s svojo bolestjo in —“

„Tiho! Kamila!“ je šepetal grof razburjen, dočim jo je iskreno potegnil k sebi in objel. „Kako moreš dvomiti o moji ljubezni? Saj Tebe tudi ne dolžim, Ti nisi kriva tega, kar se je pripetilo. Samo sebi morem očitati! Jaz bi moral bolj paziti nato, da bi ona ne zvedela ničesar!“

„O, ali mislite, gospod grof, da bi jaz mogla dolgo prenašati tako življenje, kot je bilo prej? Ne, jaz bi znorela, ko bi morala Vašo ljubezen deliti s soprogo! Da, to mi je prepovedovala moja ženska čast. Enkrat je moralo to nastopiti in Vaša soproga je morala spoznati, kaj se godi okoli nje.“

Grof je prikimal in zamahnil z roko.

„Ne govoriva o tem, Kamila,“ je mrmral. „Imaš čisto prav, jaz si nimam ničesar očitati. — Ta mladenič, brat moje soproge me je hudo razžalil in jaz sem ga pozval.“

„Za božjo voljo!“ je zaklicala Kamila prestrašena. „Dvoboj imate z njim? O, Herbert, prosim Vas, ne storite tega! — Bojim se za Vaše življenje — ne storite tega — zaradi mene ne!“

Grof Herbert jo je otožen poljubil in zmajal z glavo.

„Pomiri se, ljubica,“ je dejal odločno. „Mora tako biti, moja čast zahteva to.“

„Ah, in če Vas ubije, Herbert?“ je zavpila obupana.

Grof je nemo zmajal z ramami.

„Herbert! — Pomislite na svojega otroka!“ ga je opominjala Kamila.

Grof se je neprijetno zdrznil.

„Ne morem drugače, Kamila,“ jo je zavrnil žalostno in obenem odločno. „Če bi padel in zapustil Ervina kot siroto, mu bodi Ti ljubeča mati,“ je nadaljeval s tresočim glasom. „Za vsak slučaj bom ukrenil potrebno in poskrbel za prihodnjost svojega otroka in Tvojo!“

---

13. poglavje.

Usodepolno posvetovanje.

Uro pozneje se je Kamila zopet podala v svojo sobo.

V njeni navzočnosti je grof ravnokar napisal oporoko, s katero je bila lahko zadovoljna. Grof je razpolagal s premoženjem svoje žene in svojega otroka, ne da bi pomislil na to, da mu zamore Sigmund odvzeti vse, izvzemši prav malega ostanka.

Tudi Kamila ni mislila na to. Smatrala se je sedaj za popolnoma varno. Če bi grof v dvoboju padel, je bila ona grofica ratiborska.

Toda njegove smrti si ni želela; saj ga je ljubila, seveda po svojem načinu. Še bolj kot njega pa je ljubila bogastvo. In če bi ji grof bogastva ne mogel ponuditi, bi se še ne zmenila zanj.

In ker se je bala, da bi ji mogel mali Ervin odvzeti del očetovega premoženja in ljubezni, je sklenila, nedolžnega otroka

odstraniti. Sedaj ravno se je hotela posvetovati s Pavlo in njenim ljubčekom, Ivanom Foglom, v svoji sobi. Sobarica ji je že povedala, da je on z vsem zadovoljen.

Ko je Kamila prišla mimo sobe, kjer je stanovala stara Dora, je našla vrata odprta.

Takoj se je spomnila na usodepolno pismo, katerega še ni dobila. Pavla je sum odvrnila na staro Doro in Kamila ni dvomila, da ima ona pismo.

Previdno se je ogledala na vse strani in hitro zmuznila v sobo stare Dore. Hotela je iskati, morebiti se ji posreči, dobiti pismo.

Hitro je začela premetavati stvari v sobi. Vse je razmetala, kar je Dora v svoji redoljubnosti lepo zložila po omarah — zastonj! Pisma ni našla.

Jezna je hotela ravno zapustiti sobo, ko ji skozi odprta vrata stopi nasproti stara Dora.

V prvem trenotku sta bili obe presenečeni.

Nato se je Dora prva streznila. Videla je, kako je v njeni sobi vse razmetano in jezno je zaklicala:

„Kaj naj to pomeni, gospodična? Kako pridete do tega, udreti skrivoma v mojo sobo in mi vse razmetati? Kaj hočete tukaj?“

Kamila je hitro prišla k sebi. Trdi, žugajoči glas jo je razjezil.

„Malo več uljudnosti, Dora!“ je sikala. „Sedaj sem jaz Vaša gospa! Ne pozabite tega, drugače Vas brez usmiljenja zapodim iz grada!“

„Vi?“ se je zaničljivo nasmejala starka. „No, to bi rada videla! Vi seveda bi zaslužili, da se Vas požene iz grada. Da, še kaj druzega bi zaslužili za našo revno gospo! — O, le glejte me, kakor hočete, ne bojim se Vas! — In sedaj se kar najhitreje izgubite iz moje sobe — in me zatožite pri grofu, ne storim si nič iz tega!“

„Ha! — Vi predrznica, za to žalitev se bodete še pokorili!“ je dejala Kamila škripaje z zobmi in tresoča se same jeze. „Proč morate od tu, zapomnite to, jaz bom že dosegla svoje. In če imate tudi pismo in ga še tako skrivate, morate mi ga izročiti. Da, ravno prav pridete — pokažite, če ga imate v žepih —“

In kakor besna se je zagnala na starko.

„O Bog!“ je zavpila ta prestrašena. „Ali ste znoreli — kaj hočete od mene?“

„Pismo, katero ste mi ukradli,“ je pihala Kamila in zagrabila Doro.

„Pismo? — Spustite me — ne vem o nobenem pismu. —“

S temi besedami jo je sunila krepko nazaj. V tem trenotku se je pokazal na koncu hodnika sluga, ki ga je privabil vrišč.

Škripaje z zobmi je odstopila Kamila. „Se že pomeniva.“ je sikala in hitro odšla.

„Vrag naj Te vzame, Ti hinavka,“ je mrmrala Dora jezno in trdno zaloputnila vrata svoje sobe.

Pogledala je okoli sebe in zmajevala neverjetno z glavo.

„Kaj neki je tu iskala? — Pismo? In jaz naj bi ji ga vzela? O ta kača? Saj je tu ravno tako, kot bi bil notri sam Bognasvaruj! — O, kako se je zakadila vame! — No — le še enkrat naj pride! To naj si le še enkrat upa!“

Z rudečim obrazom in solzami jeze v očeh je stala sredi sobe. Naenkrat se je njena jeza izpremenila v bolest in žalost in začela je bridko ihteti:

„O Bog! Trideset let in še dalj sem zvesto služila. Svojo dobro, ljubo grofico sem nosila na rokah in ona me je častila — kot svojo lastno mater. Ah! In sedaj pride ta grda ženska — ta kača — in me hoče zapoditi? Mene — staro Doro? — O Bog! Ko bi ne bil mali Ervin, gotovo ne ostanem tukaj! Toda od otroka, od njenega otroka me ne bo spravil nihče. O, kaj je že vse povzročila ta ženska. In kaj še bo? — Usmiljeni Bog! Jaz se bojim za otroka!“

Obupana je starka padla na kolena, sklonila glavo in molila:

„O Bog! Varuj Ti malega, ubogega otroka!“

Stari Dori je bilo tako težko pri srcu. Bilo ji je, kakor bi s smrtjo njene grofice Melanije izginila vsa sreča in vse lepo in videla je s strahom, kako se zbirajo črni oblaki okoli malega Ervina . . .

Čez nekaj časa je nekdo lahno potrkal na vrata. Hitro se je vzdignila, obrisala solze in odprla.

Stari Robert je stal pred njo. Vstopil je in ji pripovedoval o Sigmundovem prihodu in njegovem prepiru z grofom.

„Pazite, Dora," je sklenil kakor prorokujoče, „prišla bo strašna nesreča." — —

Medtem je Kamila prišla v sobo.

Razkačena si je prisegla, da mora Doro spraviti od tod. Morala je proč — morebiti na način, ki ga ji je svetovala Pavla.

Najprej je moral izginiti otrok, in vse drugo bi prišlo samo.

„Toda pisma starka vendar nima," je mrmrala. „Njeno začudenje in razburjenje je bilo čisto naravno in če bi bilo pismo v njenih rokah, bi gotovo pripoznala, že raditega, da bi me dražila in zaničevala. Tudi bi grof že vedel o tem. Ne, Dora ga nima. Ali Pavla — —"

Nemo je zrla pred se.

„Da, sedaj vem za gotovo, da ima ona pismo. Kako bi ji ga zopet odvzela? O, ta kača! S silo ne opravim proti njej nič, drugače me izda. In tudi jo rabim za svoje načrte. Toda pisma ne bode izročila radovoljno, a imeti ga moram na vsak način. Moram poskusiti z zvijačo. Za sedaj sem lahko brez skrbi, kajti Pavla bo molčala."

Čez nekaj časa je vstopila sobarica.

„On je tukaj, milostna," je naznanila tiho.

„Kdo? — Ivan Fogel?"

„Da."

„Pripelji ga noter!"

„Ali bi ne bilo bolje, da bi ga ne sprejeli v svoji sobi?" je rekla sobarica. „Lahko bi kdo zapazil in povedal grofu. In kdo ve, kako bi on kaj mislil o tem, ako bi zvedel, da ste v svoji sobi sprejeli njegovega gozdarskega pomočnika?"

„Res — ti si zelo previdna in zvita!" je odgovorila Kamila. „Toda prav imaš, Pavla! A kje bi se pa posvetovali?"

„V moji sobi. Moj ženin me že čaka."

„Pojdive takoj tja!" pravi Kamila.

Ko je s Pavlo vstopila v sobo, je vstal Fogel in se priklonil pred sedanjo gospo grada ratiborskega.

Kamila se je vsedla in tudi njemu namignila.

„Gotovo veste, zakaj hočem govoriti z Vami, Fogel," je začela razgovor.

„Da, milostna," je odgovoril pomočnik. „In Pavla Vam je bržkone povedala, da sem z Vašim naklepom zadovoljen."

„Prav! Povejte mi torej, ali bodete izvršili vse to, kar Vam naročim. In dalje, da bodete strogo molčali o tem za vedno."

„In če rečem ‚da', milostna — kako plačilo prejmeva jaz in Pavla?"

„Storila vaju bodem bogata, kakor si le moreta želeti."

„Hm," je menil Fogel zvito se smehljaje. „Določimo rajši gotovo svoto. Vse premoženje grofovo je vredno najmanj štiri milijone. Če vzamemo od tega četrti del, mislim da ni preveč. Seveda nam bodete to izplačevali šele po poroki z grofom in še tedaj samo v obrokih."

Kamila je nagrbančila čelo. Ta zahteva se ji zdela naravnost nesramna.

„To je preveč," je dejala kratko. „Toliko čistega denarja ne bom nikoli več imela, kakor Vi zahtevate."

„O, lahko! Vi bi lahko imeli stotisočake, če bi začeli prodajati!"

„Ne, kolikor časa grof živi, na to ni misliti!"

„O, jaz vem, kako bi se dalo to narediti!"

Kamila se je odločno branila.

„Počakati morate grofove smrti!" je dejala.

Fogel se zaničljivo zasmeje.

„In če grof preživi nas vse, kaj potem? Ne, ne! To ne gre!"

Dolgo so se prepirali, dokler ni Kamila privolila v vse.

Nato so se tiho pomenkovali vsi trije in h koncu je pripomnila Kamila pomočniku:

„Torej te dni se mora to izvršiti, Fogel!"

Ta je prikimal.

„Le zanesite se name in na Pavlo!"

„Še nekaj!" pravi Kamila. „Grof ima te dni dvoboj. Brat umrle soproge je nenadoma prišel in z njim se bode bil!"

Oba sta začudeno pogledala. Gotovo še nista o tem nič vedela.

„Če bi grof padel, potem z našim načrtom lahko počakamo ali ga pa izpremenimo," je nadaljevala Kamila.

„Toda potem bi morali zapustiti grad in potem je vse izgubljeno!" je zaklical Fogel. „Grofičin brat bi prišel sem in vzel otroka v svoje varstvo!"

„Da se to ne zgodi, je že poskrbljeno!" ga je zavrnila Kamila. „Grof je napravil danes oporoko, po kateri je grad in precejšnji del premoženja moj, dokler ne postane otrok polnoleten. Če pa prej umrje, je vse moje!"

Zmagovalno ju je pogledala in ta dva sta bila s tem zadovoljna.

„Torej vidita, da niti vidva, niti jaz nimam ničesar izgubiti!"

„Da, midva sva pomirjena," pravi Pavla. „Da, želeti bi bilo celo, da bi grof v dvoboju padel!"

Kamila je odmajala z glavo.

„Zakaj? Jaz tega ne želim!"

„No, jaz sem Vam za vsak slučaj na razpolago!" je rekel Fogel. „Samo pomigniti Vam je treba, gospodična, in pripravljen sem!"

Kamila je že med pogovorom zapazila, kako jo je mladi mož občudoval. Njena lepota ni ostala brez upliva nanj. In ta pomočnik je bil, kakor je zapazila s svojo žensko bistroumnostjo, vanjo ves zamaknjen, tako da je mogel to komaj skrivati.

Tudi Pavla je to zapazila in postala je ljubosumna. Temno je gledala svojega ljubimca. Kamilo je pa veselila njena jeza. Ni mislila na to, da bi na Fogla bila radi tega jezna. Hotela ga je namreč še bolj spodbuditi v njegovi strasti in ga tako narediti za svojega sužnja. Morebiti bi se ji posrečilo, z njegovo pomočjo dobiti od Pavle pismo.

Ko je bila zopet sama v svoji sobi, se je zadovoljno smehljala pred se. Če se bi naklep posrečil, potem so bili dnevi malega Ervina šteti.

14. poglavje.

Doktor Milnerjeva skrivnost.

„Kaj ima neki zdravnik v tej sobi? Zakaj ne smem več notri? Štiri dni ima že vrata zaklenjena! Ali se to spodobi, meni njegovi stari služabnici nasproti!“

Tako je mrmrala stara, močna ženska jezno, dočim je šla po stopnjicah gori proti onim vratom.

„Zvedeti moram, kaj ima v tej sobi!“ je nadaljevala svoj samogovor. „Gotovo je kaka skrivnost in nihče ne sme vedeti o tem! Toda jaz bom že zvedela! Tako nezaupanje napram meni! Kakor bi kedaj dala povod k temu! Njegova lastna mati bi mu boljše ne gospodinjila. In sedaj zapira pred menoj vrata!? In to naj me ne razžali?“

Pri zadnjih besedah je prišla do vrat.

Poskušala jih je odpreti, a se niso dala.

„Tu — še zmeraj so zaprta, saj sem vedela!“ je mrmrala majaje z glavo. Izvlekla je nekoliko ključev iz žepa in jih poskušala.

„Menda vendar ni greh, če hočem zoper njegovo voljo — hm! Ta ni pravi! Saj imam vendar pravico, iti po vseh njegovih sobah! — Ah, noben ključ ne odpre! In pravega ima v žepu!“

Jezna je vtaknila ključe zopet k sebi. Nato je položila uho na vrata in prisluškovala.

„Ni nič slišati! Vse je tiho kot grobu!“ je šepetala.

Nato se je pripognila in poskušala pogledati skozi ključavnico.

Toda zdelo se je, kakor bi bila luknjica zamašena, kajti nič se ni videlo.

V tem trenotku je nekdo pozvonil pri glavnih vratih in žena se je prestrašena sklonila pokonci.

„Za božjo voljo! Sedaj se je vrnil doktor domov!“ je dejala prestrašena.

Hitro je šla po stopnjicah, da bi prišla v spodnje nadstropje. Ni pa še prišla do stopnjic, ko je že doktor Milner stal pred

njo. Nesel je v roki zavitek in se bržkone hotel podati v ono skrivnosti polno sobo.

Ko je zapazil ženico, se je skoro prestrašil, a kmalu se mu je nagrbančilo čelo.

„Kaj iščete tu gori, Micka?“ je trdo vprašal.

Tako jo doktor, ki je bil sicer sama dobrota, ni še nikoli nagovoril.

In takoj nato je postal jezen.

„Gospod doktor!“ je zaklicala razžaljena. „Vedno sem za Vas skrbela kot vaša lastna mati in še nikoli Vam nisem dala povoda, da bi bili nezadovoljni z menoj. In sedaj — sedaj zapirate vrata pred mano in me vprašujete, kakor bi me hoteli požreti: kaj iščeš tukaj?! Tega nisem zaslužila!“ se je začela jokati in si brisati oči s predpasnikom. „Ne! In tega si tudi ne pustim dalje dopasti, gospod doktor!“ je rekla odločno.

„Vi ste dobra ženska, Marija,“ jo je tolažil zdravnik. „In tudi pritožiti se nimam nič čez Vas. Vem, v srcu mi želite le dobro.“

„Ni res, gospod doktor, da sem Vam to vedno želela?“ je veselo vskliknila.

„Ne smete biti zato razžaljena, ker imam nekaj dni sem vrata zaprta,“ je nadaljeval doktor Milner. „Saj tega nisem storil iz nezaupanja.“

„Toda zaradi tega mi sedaj ravno tako lahko zaupate ključ, kot prej. Tako se delate, kakor bi bila za vratmi Bog ve kaka skrivnost!“

„Mislite si, kar si hočete, Marija,“ je odgovoril zdravnik. „Vrata ostanejo zaprta!“

„Toda soba mora biti pospravljena in pometena!“ je vskliknila obupno. „Gospod doktor! To vendar ne gre, da bi bilo notri vse umazano! Vsaj enkrat na teden mi morate že dovoliti —“

„Le pustite, Marija,“ ji je pretrgal doktor besedo. „Saj imate vse pritličje pod svojo oblastjo. Tu lahko delate, kar se Vam poljubi.“

„Torej res ne smem tu notri, gospod doktor?“

„Ne, Marija, sedaj za enkrat ne!“

„No, potem tu ni vse v redu, gospod doktor!“ je rekla razburjena. „Če še vedeti ne smem, kaj tu notri počenjate cele

dneve in noči — no, potem gotovo ni nič dobrega! Toda mene to ne briga dalje — Bog varuj! Gospod doktor lahko dela, kar hoče, jaz seveda moram molčati! Seveda!“

Nato je hitro odšla po stopnicah.

Zdravnik se je smehljal in gledal za njo, dokler ni izginila. Kmalu nato je slišal, kako je v kuhinji ropotala s piskri in drugo posodo.

Stopil je nato naprej do onih vrat. S ključem, ki ga je nosil s sabo, jih je odprl in stopil v sobo. Nato je vrata zopet zaprl — —

Dolgo časa je preteklo in še ni hotel zapustiti te sobe.

Stara in razžaljena njegova oskrbnica pa je med tem letala po sobah in stenam tolažila svoje gorje.

Niti na um ji ni prišlo, da bi se sedaj splazila gori do vrat in poslušala. O ne! To je seveda storila, kadar zdravnika ni bilo doma, a sedaj ne.

V oni noči, potem ko so pokopali grofico, se je to začelo. Da, ono noč ni bil doma, kar se drugače ni nikdar pripetilo, razven če ga niso poklicali h kakemu bolniku. In skrbi se ni upala zatisniti očesa. Slednjič, proti jutru so se odprla vrata. Hitro je vstala s postelje, da bi videla, če je zdravnik že prišel domov. Slišala je, kako je počasi in s trdnim korakom šel po stopnicah. „Kaj neki hoče tu gori?“ si je mislila. Ko je stopila v vežo, je bil zdravnik že v sobi.

Zelo začudena in obenem nemirna je hitela gori in našla vrata od znotraj zaprta.

Na njeno klicanje ji je odgovoril zdravnik, naj gre le v posteljo, da kmalu pride.

S tem se je morala zadovoljiti.

Zjutraj, ko je ves bled in razburjen prišel k njej, ji je rekel, da je bil pri neki bolnici. Kaj je pa delal v sobi, o tem ni črhnil besedice.

Od tedaj so bila vrata vedno zaprta in skoro vedno je bil zdravnik v tej sobi.

Hiša, kjer je stanoval doktor Milner, je ležala ob cesti izven mesta. Bila je majhna in razven pritličja je bila samo ena soba v prvem nadstropju. In to je bila soba, kjer je bila ona skrivnost, katero bi bila Marija tako rada izvedela.

Še je bil zdravnik v oni sobi, ko je oskrbnico prebudil iz njenih premišljevanj zvonec.

Hitela je k vratom in odprla. Mlad, elegantno oblečen gospod je vstopil, ki jo je prijazno in uljudno pozdravil.

„Ali je gospod doktor Milner doma?“ je vprašal.

Marija je tujca, o katerem je mislila, da je kak bolnik, prijazno pogledovala. Ni ga poznala. Nekaj časa se je obotavljala odgovoriti, ker ji je naročil zdravnik, da sedaj ne sprejme nikogar.

„Doma je pač,“ je odgovorila, „a ne vem, če morete z njim govoriti?“

„Prosim, dajte mu mojo karto in on bo gotovo to storil.“

Dal ji je svojo karto, na kateri je brala ime: Sigmund baron čemšeniški.“

Nehote se je poklonila in povabila gospoda, naj stopi v sobo. —

Sigmund ji je sledil v zdravnikovo sprejemnico.

Nato je šla tiho proti vratom sobe v prvem nadstropju.

Saj sedaj je imela izgovor, zakaj je prišla gor. Tako je mislila in zopet začela kukati skozi ključavnico, toda ničesar ni niti videla, niti slišala. Zdravnik je bil zelo previden.

Nekaj časa je stala mirno. Ali morebiti zdravnik ni več v sobi? Ne, to ni mogoče, sicer bi ga morali slišati, ko je šel iz nje.

Odločno je potrkala na vrata in obenem pritisnila na kljuko. Toda upanje, da bodo vrata odprta, jo je varalo.

Koraki so se bližali vratom in doktor Milner je vprašal jezno:

„Kaj je?“

„Nek gospod je tukaj, ki bi nujno rad govoril z Vami,“ mu odgovori.

„Odpustite ga! Saj veste, da ne govorim sedaj z nikomur!“

„Toda gospod mi je dal svojo posetnico. Rekel je, da bodete gotovo govorili z njim.“

Nekaj časa je vladal molk, zdravnik je premišljeval.

„Kako se pa piše?“ je vprašal nato.

Marija je vzela vizitko in brala glasno:

„Sigmund baron Čemšeniški.“

Zdravnik je zopet začuden vskliknil:

„Kako ste rekli?“

Ona ponovi ime počasi in razločno.

„Pojdite doli in prosite gospoda, naj počaka. Pridem takoj!“

„Aha! Pozna ga!“ je mrmrala oskrbnica in šla dol, da bi Sigmundu povedala, naj malo počaka.

Čez kakih deset minut je vstopil doktor Milner bled in razburjen v sprejemnico.

Strme je ogledoval obiskovalca in ni mogel čisto prikriti svoje razburjenosti.

„Saj po imenu me gotovo poznate, gospod doktor?“ pravi Sigmund s poklonom.

„Da, gospod baron,“ je odgovoril zdravnik hripavo. „Vem, da ste brat Melanije ratiborske. Nisem še imel časti, Vas osebno poznati; kajti odpotovali ste pred davnim časom v Ameriko. Govorilo se je celo, da ste tam umrli.“

„Vem, gospod doktor,“ je prikimal Sigmund resno. „Pred nekaj dnevi sem prišel v domovino. Prvo, kar sem zvedel, je bila smrt moje matere in sestre.“

„Da, da,“ je mrmral zdravnik.

Sigmund ga je začuden pogledal. Zdravnik se mu je zdel grozno raztresen.

„Nočem Vas nadlegovati s popisovanjem svoje bolesti,“ je nadaljeval Sigmund po kratkem odmoru. „Nisem mogel verjeti, da mi je umrla sestra. Šele, ko sem prišel v rako in stal ob njeni krsti, tedaj —“

„Bili ste v raki?“ je zaklical zdravnik razburjen.

„Da, že prej sem zvedel, kako nesrečna je bila moja sestra v zakonu z grofom. No, gospod doktor, Vam, kot hišnemu zdravniku v gradu ratiborskem bodo gotovo znane ondotne razmere. Sedaj bi se usmelil, Vam povedati vzrok svojega prihoda.“

„Prosim, gospod baron,“ je rekel zdravnik s tresočim glasom.

Sigmud je začuden gledal zdravnika, ki se je tako čudno vedel.

„Gotovo Vam je slabo, gospod doktor,“ je rekel skrbno. „V tem slučaju se poslovim in se oglasim jutri.“

„O, le ostanite!“ je zaklical hitro. „Meni je čisto dobro! Veselilo bi me, če bi Vam mogel s čim postreči, gospod baron. Ali ste bili že pri grofu?“

„Da — včeraj, gospod doktor!“

„Ah! In kako Vas je sprejel?“ ga je vprašal zdravnik napeto.

„Rekel sem mu, da je on s svojo ljubico umoril mojo ubogo sestro!“

„Resnica! Tako je tudi bilo!“ je mrmral zdravnik pred se.

„Gospod doktor! Jaz nekaj groznega sumim!“ je vskliknil razburjen in stopil tik k zdravniku. „Vi edini mi morete to pojasniti, kajti Vi ste zdravili mojo sestro za časa njene kratke bolezni.“

„Bolezni? Saj niti bolna ni bila, kolikor jaz vem. Ko sem bil poklican, je bila že — mrtva!“ je hitro odgovoril zdravnik.

„In vsled česa je umrla?“ je vprašal Sigmund. „Morebiti vsled zastrupljenja?“

Doktor Milner je začuden pogledal.

„O ne! Kako morete kaj takega misliti?“ je vskliknil.

„Torej mislite, da moja sestra ni bila umorjena?“

„Za božjo voljo! Ne, gospod baron!“

„Tudi samomor je izključen, gospod doktor? Ali je morebiti moja sestra iz obupa —?“

„Nič takega! Vzrok smrti je bila kap!“ je odločno odgovoril.

„Hm — torej bi smatrali sodnijsko preiskavo trupla za brezuspešno — gospod doktor?“

„Moj Bog! Kaj nameravate, gospod baron? Ne razumim, zakaj bi mrtvo motili v njenem spanju?“ je stokal zdravnik grozno preplašen.

To razburjenje se je zdelo Sigmundu čisto brez vzroka. A morebiti, si je mislil, je Melanija vendar umrla nenaravne smrti, a zdravnik tega noče povedati, ker je od grofa podkupljen. Ni čuda, da se boji preiskave, po kateri bi prišla resnica na dan in bi se izkazala tudi njegova krivda.

Te misli so rojile Sigmundu po glavi in sedaj je še bolj mislil na sodnijsko preiskavo.

„Ne vem, zakaj bi ne poskusil vsega, da bi se prepričal o njeni smrti, ali je bila naravna, ali ne! Tudi Vi ste se lahko motili — gospod doktor! Morebiti je bila moja sestra vendar umorjena!“

„Ne, ne! Rotim Vas, da mi verjamete!“ ga je prosil zdravnik.

Iz njegovih plamtečih očij se je bral strah. Bil je bled kot stena in se tresel.

Toda ko je videl, da ga Sigmund poglеduje, se je siloma streznil.

„Ali ste grofu povedali svoj sum?“ ga je nekoliko bolj mirno vprašal.

„Da, obdolžil sem ga kar naravnost, da je umoril mojo sestro.“

„O, in on?“

„On me je pozval. Jutri zjutraj se bodem z njim streljal.“

Doktor Milner je prestrašen vskliknil:

„Dolžili ste grofa po krivici, gospod baron! Ponavljam, da je nedolžen!“

„Nedolžen?“ je dejal Sigmund bridko. „Ne, gospod doktor. In če tudi je resnica, kar pravite, da je mojo sestro zadela kap, kdo drugi je kriv njene smrti, kot on in njegova ljubica? Tudi v tem slučaju se bom maščeval nad njim.“

„Imate pač prav!“ pravi zdravnik. „Grof je svojo soprogo varal. Toda storjeno se ne da več izpremeniti. Ali hočete zastonj zastaviti svoje življenje?“

„Kaj, če padete?“

Sigmund je mirno mignil z ramami.

„In če grofa ustrelite, morate zopet bežati.“

„To vem! A se bodem vsaj maščeval.“

Doktor Milner je zmajal nevoljno z glavo.

„Z Bogom, gospod doktor!“ je rekel Sigmund. „Kakor upam, bodete še slišali o meni.“

„Kje se vrši dvoboj, gospod baron?“ ga je vprašal zdravnik.

„V gozdu, v bližini gradu.“

„Dobro! Jaz bodem zraven. Morebiti lahko pomagam.“

„Mogoče!“ je odgovoril Sigmund kratko in se nato poslovil.

Ko je Melanijin brat zapustil zadravnika, se je ta zgrudil stokajoč na stol in pokril svoj bled obraz z rokami!

„O Bog!“ je stokal. „Kako naj se to konča? — Sodnijsko preiskavo hoče imeti? — To se ne sme zgoditi — na noben način — potem bi odkrili — da je krsta prazna!“

---

15. poglavje.

V strahu in trepetu.

„Dobil si torej odgovor od ravnatelja kaznilnice?“ je vprašal mlinar oskrbnika.

„Da, toda z njim nisem zadovoljen, ljubi prijatelj,“ je odgovoril ta nejevoljno.

„Kako to? Kaj piše ravnatelj?“

„Da kaznjenke s tem imenom ni bilo v kaznilnici! Ti si se vendar motil!“

„Ne, gotovo ne!“ je odgovoril mlinar odločno. „To je ista ženska, ki sem jo videl v kaznilnici!“

„Ravnatelj se pa tudi ne moti!“ je odgovoril oskrbnik. „Bila je bržkone ženska tej podobna, ki si jo Ti videl!“

„Ona je bila!“ pravi mlinar. „Gotovo ni Kamila Rajhenštajn in Sutner ono ime, pod katerim je bila obsojena. Bog ve, kako ime je imela takrat in katero je sploh njeno pravo.“

„Imaš prav,“ je prikimal oskrbnik začuden. „Na to niti mislil nisem, da je lahko imela drugo ime!“

„Zvedeti moramo, kako se je takrat imenovala in zakaj je prišla v kaznilnico,“ je rekel mlinar.

„Mislim, da ta poizvedovanja lahko prepustimo grofu,“ je rekel oskrbnik. „Greva takoj k njemu in mu poveva vse, da slednjič razkrijemo to sleparsko žensko.

„Če pa grof noče verjeti?“ je odgovoril grof dvomeč.

„O, verjel nama bode!“ je dejal Jurij odločno. „Ali ni vse jasno kot beli dan? Ti si poslušal pogovor z njenim soprogom v gozdu in zvedel, da je že omožena in da je ukradla denar,

„Lopovi bežijo!? Bog bodi zahvaljen!“ je mrmral stari Robert s hvaležnim pogledom proti nebesom.

„Dal Bog, da se ne vrnejo nikdar več!“

Ko se je sedaj obrnil, se je grozno prestrašil, kajti tujka na postelji je sedela, v obraz bleda kot smrt in ga pogledavala s široko odprtimi očmi.

Narodna in univerzitetna knjižnica LJUBLJANA

katerega grof pogreša. In vrhu tega sem slišal, da je bil ta patron, njen soprog, za časa pogreba v gradu. Ta vagabund in njen soprog sta ena in ista oseba. Ker vse to veva, je najina dolžnost, da to poveva grofu in mu odpreva oči. Ne smeva se dalje obotavljati!"

„Pripravljen sem!" pravi mlinar.

Oba prijatelja sta zapustila oskrbnikovo stanovanje, kjer se je vršil ta razgovor in se podala v grad. — — —

Ob istem času je bila Kamila, ne sluteč kaka nesreča ji preti, pri grofu. Tudi stara Dora z malim Ervinom je bila tu. Grof je vzel otroka na roke in se igral z njim, dočim je Dora stala poleg. Kamila je sedela nekoliko oddaljena od njih s knjigo v roki, a ni brala, ampak skrivoma pogledavala očeta in otroka in mislila na svoj načrt.

Tedaj je vstopil stari Robert in naznanil oskrbnika.

Takoj nato je ta vstopil z mlinarjem.

Ob njihovem prihodu je skočila Kamila s stola in prestrašena gledala mlinarja. Zopet se ji je zdelo, da je že prej nekje videla tega moža; toda kje? Slutila je nesrečo. Kaj hoče ta človek v gradu?

„No, oskrbnik, kaj je?" ga je nejevoljno vprašal grof in izročil Ervina Dori.

„Gospod grof, smatram za svojo dolžnost, Vam nekaj zanimivega odkriti. Moj prijatelj tukaj Vam lahko pove, kdo je denar ukradel!"

„Vaš prijatelj! Kdo je to?" je vprašal grof začuden in pogledal mlinarja.

„Ali me ne spoznate, gospod grof?" je rekel ta in stopil naprej. „Jaz sem mlinar."

Lahen vsklik je zadonel po sobi. Vseh očij so se obrnile na Kamilo, ki je bleda kot smrt strmela v mlinarja.

„Da, sedaj Vas poznam," je odgovoril grof nič kaj prijazno. „Slišal sem, da so Vas izpustili iz kaznilnice. — Kaj Vas je pripeljalo k meni?"

„Moj prijatelj Jurij Vam je že namignil, gospod grof. Povem Vam lahko osebo, ki Vam je ukradla denar!"

„Ah!" je vskliknil grof začuden. „To sem prej preslišal — kdo je tat?"

Mlinar se je počasi obrnil in s stegnjeno roko pokazal na Kamilo.

„Tam — gospod grof — stoji tatica!“ je glasno odgovoril.

Nekaj časa je bilo vse tiho kakor v grobu.

Kamila ga je gledala kakor okamenela in nobenega glasu ni dala od sebe. Samo nek stok ji je prihajal iz prsij.

Na grofa so mlinarjeve besede grozno vplivale.

Prebledevši se je opotekel in prestrašen odprl oči.

„Mož, ali ste znoreli?“ je zavpil jezno. „Kako si drznete, to damo kaj tacega dolžiti?“

„On govori resnico, gospod grof!“ je dejal oskrbnik.

„Kaj? Tudi Vi, Jurij, smatrate gospodično Rajhenštajn — vzemite besedo takoj nazaj!“ je jezno zavpil.

„Prosim, gospod grof, poslušajte naju mirno! Potem se bodete sami o tem prepričali, da je vse resnica.“

„Ali prihajata iz norišnice?“ je vpil grof.

„Kamila, ali naj ta dva vržem ven, ali hočete še dalje poslušati njune razžalitve?“

Nobenega odgovora ni dobil, kajti Kamila še vedno ni mogla govoriti, prehitro je prišlo to nad njo. Kot mramornat kip je stala tu. In če bi bilo njeno življenje odvisno od jedne besede, bi ne bila v stanu, jo izpregovoriti.

„Da, gospod grof!“ je hitro začel govoriti mlinar. „Ta Vam je ukradla denar. Ona je to storila, in ne oni vagabund, ki ste naleteli nanj v gradu in ki ga imate na sumu. Toda oni je dobil denar od tatice, ki ga je ukradla! On je njen soprog! Ta ženska ni gospodična, ampak omožena — oni vagabund je njen mož! In vrhu tega —“

Mlinar je obmolknil, kajti grof se je s hripavim vsklikom vrgel proti njemu.

„Lažnjivec! Obrekovalec!“ je vpil škripaje z zobmi. „Ven!“

„Gospod grof!“ je rekel oskrbnik. „Imamo dokaze!“

„Dokaze?“ je stokal grof in gledal začudeno.

„Da, gospod grof! Mlinar sam je slišal iz ust onega vagabunda, da to ni gospodična Rajhenštajn, ali kako se že imenuje, ampak njegova žena. Moj prijatelj ju je poslušal. In tudi videl je, da mu je izročila ukradeni denar.“

„Molčite!“ je zavpil grof. „Omožena? — Nemogoče! Vi lažete! To je podlo obrekovanje.“

Tresel se je po vsem telesu. Toda vse se mu je zdelo pregrozno, da bi mogel verjeti.

„Ne, gospod grof! To je resnica!“ je rekel mlinar odločno. „Bog mi je priča. Le poglejte jo, gospod grof! Saj se ji bere krivda z obraza! Vidite, kako obledeva in se trese strahu! Da, le vprašajte hinavko, če se ne piše Sutner in dalje, zakaj je bila nekoč, kot jaz sam — v kaznilnici!“

Sedaj je Kamila grozno kriknila. Strmeče oči vprte v mlinarja je stala tu kot kip. Da, sedaj ga je spoznala. V kaznilnici ga je videla. In ni bilo dvoma, on jo je spoznal.

Kri ji je zastala v žilah, srce je otrpnilo in vse se ji je jelo vrteti pred očmi; bila je blizu nezavesti. Toda z zadnjim naporom je zbrala vse moči. Samo nekoliko sekund je bila taka. Tu se je bil boj na življenje in smrt. Ona ni smela podleči.

Grof se je pri tej novi tožbi ravno tako hudo prestrašil. Opotekel se je nazaj in bolestno in srdito vskliknil.

„Grdoba!“ je dejal škripaje z zobmi in ga tresel. „Lažete! Pripoznajte, da lažete, ali Vas pa pobijem! — V kaznilnici? V kaznilnici? O Bog!“

„Le udarite, gospod grof!“ je dejal mlinar in mu zrl odločno v oči. „Govorim resnico! Kamila Sutner me pozna tako dobro, kot jaz njo, kajti oba sva se večkrat videla v kaznilnici!“

Bilo je, kakor bi te odločne besede imele nameravani vpliv na grofa, kajti obupno stokaje je spustil mlinarja iz rok in strmel v Kamilo.

„Govorite! Kamila!“ je rekel hripavo. „Recite mi samo besedo! Jaz — Vam verjamem. Recite, da se ta lump laže!“

„Da, gospod grof! To je nesramno obrekovanje, kar pripovedujeta ta dva o meni!“ je vskliknila sedaj Kamila in hitro stopila k grofu. „Ali naj se še zagovarjam? O, manjka mi besedi, da bi zavrnila te nesramnosti. Upam, gospod grof, da bodete meni bolj verjeli, kot onima dvema in da me bodete pred njunimi daljnimi napadi branili!“

„Da, gotovo! To bodem!“ je rekel grof. „Vam se sploh ni treba več braniti. To bi bilo pod Vašo častjo. Jaz sem trdno prepričan, da ste popolnoma nedolžni!“

Kamila je zmagovalno pogledala in merila oba tožnika z neznansko sovražnim in ošabnim pogledom.

„Zahvaljujem se Vam za Vaše zaupanje, gospod grof!“ je rekla Kamila. „Upam, da mi bodete dali zato napram tema obrekovalcema tudi primerno zadoščenje za vse razžalitve, ki sta mi jih vrgla v obraz.“

„Ne verjemite tej goljufivi kači, gospod grof!“ je nenadoma vskliknila vmes Dora, ki je doslej samo poslušala. „O, rotim Vas, gospod grof, pri spominu na ranjko soprogo: ne pustite se goljufati od te zapeljivke. Verjemite onima dvema, kajti govorila sta čisto resnico!“

Kamila se je kratko, zaničljivo zasmejala in s sovraštva polnim pogledom pogledala drzno Doro.

„Gospod grof!“ je nato zaklicala razjarjena. „Ali pustite, da me žali ta stara, prismojena ženska?“

Grof je hotel že razjeziti se nad Doro, a ta je bila hitrejša.

„Jaz se ne bojim nikogar!“ je odločno nadaljevala. „In naj mi hinavka še tako preti, jaz se smejem njeni jezi in njenemu maščevanju! In kakor ona zahteva varstva od Vas, gospod grof, ga jaz zahtevam še z večjo pravico. Ona me hoče spraviti od malega Ervina proč, da dobi otroka v svojo oblast. Mene staro, zvesto služabnico hoče spraviti iz grada. Napadla me je v moji sobi in zahtevala od mene neko pismo. O, ko bi je le imela, meni se zdi — da je to dokaz njene krivde!“

„Ne ve, kaj govori! Ona je znorela!“ je sikala Kamila tresoča se od jeze.

„Ha! Ali hočete še tajiti?“ je vpila Dora in stopila proti Kamili. „Ali me niste napadli kot furija, kakor bi me hoteli umoriti? O, vi lažnjivka! Vi —“

„Zadosti!“ ji je sedaj prestregel grof besedo. „Nobene besede več, Dora! Ali pa pozabim, kaj si bila moji ranjki soprogi in kaj sem Ti obljubil. Odstrani se takoj z otrokom! Čez Kamilo mi nikar več ne zabavljaj!“

Mali Ervin, ki je gledal dosedaj prizor mirno, se je začel naenkrat jokati. Zbal se je jeze svojega očeta in s tresočimi rokami se oklenil Dore.

Ta ga je hitro vzela v naročje, ga nekoliko potolažila in nato zaklicala grofu:

„Da, jaz grem, gospod grof! Da bi se nikoli ne kesali, ker ste tako postopali z menoj! Ko bi ne bil Vaš otrok tu, katerega tako ljubim, bi še danes zapustila grad! Toda upam, da pride dan, ko se Vam odpro oči in spoznate, da sta Vas ta dva moža po pravici svarila in Vam odkrila to takozvano gospodično Rajhenštajn! Naj bi potem ne bilo prepozno ne za Vas in — Vašega otroka!“

Zasmehovalno se je nasmejala Kamila, ko je Dora z otrokom zapustila sobo.

Z jeznimi pogledi je gledal grof za njo, in se nato obrnil h Kamili:

„Ne vem, zakaj Vas Dora vedno preganja. Upam, da kmalu spozna svojo krivico! Odpustite ji, Kamila!“

„Od srca rada, gospod grof!“ je odgovorila hinavka. „Radi teh razžalitev ne bom preganjala Dore!“

Grof je zadovoljno prikimal in se nato z jeznim obrazom obrnil proti oskrbniku, ki je z mlinarjem molče opazoval ta prizor.

„Jurij,“ je začel grof srdito, „Vi bodete sedaj gospodično Rajhenštajn prosili odpuščanja!“

„Če hočem to storiti, gospod grof, potem mora gospa Sutner — kajti to je njeno pravo ime, dokazati, da so naše trditve neresnične,“ je odgovoril oskrbnik ponosno in nejevoljno. „In tega ne more! Ono pismo, o katerem pripoveduje stara Dora, obstoji v resnici, in sicer ji je pisal njen soprog. To se spozna iz tega, kar je moj prijatelj mlinar zvedel iz njunih besedij. Gospa Sutner se mora bati, da pride to pismo v neprave roke in potem bi bila njena krivda dokazana.“

„Jaz ne vem o nobenem pismu!“ je vpila Kamila jezno. „Toda slutim, gospod grof, da se tu nekaj kuje proti meni! Gotovo sta ta dva v zvezi z Doro in vsi ne nameravajo nič druzega, kot me pri Vas obrekovati!“

„Gotovo! To je tudi moje mnenje,“ je prikimal grof.

„Gospod grof!“ je zaklical oskrbnik razžaljen. „Do danes sem Vam služil zvesto in udano in Vam še nisem dal povoda, da bi dvomili nad mojo resnicoljubnostjo! Vsako besedo, ki sem jo izpregovoril, potrdim lahko s svojo častno besedo. Poiščite onega vagabunda, njenega soproga in spoznali bodete lahko, da govorim resnico. Poprašajte v kaznilnici in predsta-

vite gospo Sutnerjevo ondotnemu ravnatelju in zvedeli bodete, da se mlinar ni motil, če trdi, da jo je tam videl!"

„Ali mislite res, da smatram vaše blebetanje za resno?" je vzrojil grof jezno. „Ali mislite, naj se s takim popraševanjem osmešim? Ha, Jurij, — vidim, da Vas je sovraštvo do te dame oslepilo. Ta izvržek, ta mlinar je Vaš prijatelj? Zločinec in morilec? In temu lažnjivcu verjamete? In Vi se upate, take neumne izmišljotine meni praviti?"

„Da, gospod grof, upam se braniti resnico!" je rekel oskrbnik odločno.

V tem trenotku je stopil mlinar k grofu. Njegove oči so se bliskale nejevolje in s povzdignjenim glasom je odgovoril:

„Da, obsojen sem bil, gospod grof — toda Bog mi je priča, da po nedolžnem. In če mi Vsemogočni pomaga, dokažem tudi svojo nedolžnost. Kar tu trdim o tej ženski, na to lahko stokrat prisežem!"

„Pa!" se je smejal grof. „Vašim trditvam nihče ne verjame. In sedaj dragi moj," je pristavil žugaje, „spravite se hitro iz sobe, če nočete, da vas radi obrekovanja izročim sodniji!"

Mlinar je obledel pri teh besedah in oči so se mu zabliskale. Stisnil je pesti in stopil še korak bližje proti grofu.

„Resnično! Ta človek se drzne, pretiti mi!" je zaklical grof razjarjen.

„In Vi," se je obrnil proti oskrbniku, „Vi še branite tega zločinca? Tudi Fogel se je pritožil o Vas. Toda tega jaz ne trpim. Takih ljudij, kot ste Vi, Jurij, ne rabim — Vi ste odpuščeni iz službe! Še danes morate izprazniti svoje stanovanje in zapustiti moje posestvo. In gorje Vam in mlinarju, če si upata ta obrekovanja razširjati okoli in javno — brez usmiljenja Vaju oba izročim sodniji. In sedaj se poberita — nobene besede več — svetujem Vama!"

Bled kot stena, toda odločen, je stal oskrbnik pred grofom. Njegove prsi so se burno vzdigovale in v njegovih očeh so se posvetile solze razžaljenega moža. Toda molčal je. Samo pomilovalno je pogledal grofa, ki ga je zapodil kot psa, nato se je pa obrnil.

„Nekega dne, gospod grof, bodete to vnebovpijočo krivico še obžalovali in kleli ono žensko, ki vas ima v pesteh," je

rekel nato s tresočim glasom. „Rad zapustim to streho, pod katero sem živel zadovoljno toliko let. Da, rad se ločim iz te hiše, iz katere je zbežal dobri angelj in se umaknil — peklenski kači. Vi sami ste svoje sreče kovač! Z Bogom, gospod grof!“

S temi besedami je oskrbnik potegnil mlinarja za sabo in oba sta zapustila sobo.

Za njima se je slišala jezna kletvica iz ust grofa in glasni, zmagovalni Kamilin zasmeh.

---

16. poglavje.

Strel iz zasede.

„Ne sme umreti! O, moj Bog! Ne, to se ne sme zgoditi! Toda kako naj storim? Ah, brez moči sem! Če ga zadene nasprotnikova kroglja! — Usmiljeni Bog, pokaži mi izhod iz te zagate!“

Obupno je Kamila izpregovorila te besede, dočim je že v mraku druzega jutra hitro hodila po sobi gorindol. Bila je bleda in črni obročki pod njenimi očmi so kazali, da ni spala celo noč.

„Kakor kak strah stoji ta nesrečni dvoboj pred mano,“ je nadaljevala svoj samogovor. „Jaz moram to zabraniti — grof Herbert se ne sme postaviti pred pištolo tega osvete željnega Sigmunda. Kaj naj se zgodi z mano, če pade? Če on, moj branitelj, ne živi več, potem bodo z vseh stranij padli po meni in ta brat umrle grofice me bo potem — jaz to slutim — uničil.“

Od včeraj se je položaj spremenil. Sicer je oslepljeni grof odločno zavrnil njene tožitelje, toda če bi ta sedaj padel, če bi sama in brez brambe ostala tu, potem bi jo napadli znova. In potem bi morala podleči. Kaj ji je potem pomagala grofova oporoka? Nič — kajti če bi prišla resnica na dan, bi se zvedela njena preteklost in z njo bi bilo pri kraju za vedno.

Potem pa z Bogom ve sladke sanje o moči in bogastvu — potem se je začelo za njo življenje polno bede in pomanjkanja.

Z nagubančenim čelom, v strahu in skrbeh, je premišljevala, kako bi mogla preprečiti dvoboj.

Naposled je nekaj sklenila.

Hotela je grofa enkrat prositi, ne sprejeti dvoboja.

Hitro je ogrnila krasen, purpurno rudeč plašč čez belo nočno toaleto in šla iz sobe.

V gradu je bilo še vse mirno.

Pred grofovo delavnico je Kamila srečala starega Roberta, ki jo je začuden pogledal, kaj tako zgodaj dela.

„Ali je gospod že vstal?“ je vprašala Kamila urno.

„Da, gospodična! Kajti čez eno uro hoče grof odriniti!“

Kamila je zadovoljno prikimala in ne da bi se še dalje menila za osuplega starca, je takoj potrkala na vrata in jih tudi že odprla.

Grof je stal popolnoma napravljen, s smodko v ustih, pri pisalni mizi, kjer je brzkone urejeval neke listine. Svetloba luči je padala na njegov obraz. Ta je bil sicer resen in bled, toda kakega znamenja strahu ali vznemirjenja ni bilo videti na njem.

Ko je vstopila Kamila, je začuden pogledal kvišku in odložil smodko.

„Kamila — Vi?“ je vskliknil skoro prestrašen. „Kaj Vas pripelje tako kmalu k meni?“

„O, gospod grof Herbert!“ je šepetala strahoma in proseče, dočim je objela njegovo roko. „Jaz ginevam strahu — celo noč nisem zatisnila očesa. Strašne sanje so me mučile! Videla sem Vas krvaveti — mrtvega zunaj v gozdu ležati na travi, oh, rotim Vas, Herbert, — ostanite doma — pustite ta nesrečni dvoboj!“

S solznimi očmi in strahoma ga je pogledala.

Grofovo obličje se je zatemnilo, toda milo je pogledal lepo, prosečo žensko in globoko vzdihnil. Nato je počasi odmajal z glavo in potegnil Kamilo k sebi.

„Ljubica! Da se tako bojiš zame, to je dokaz, da me resnično ljubiš!“ je odgovoril z ginjenim glasom. „Bodi mirna in ne boj se. Saj ne bode tako strašno!“

„O, kako morem biti mirna, ko vem, da greste v gotovo smrt, Herbert?“ je razburjeno vzkliknila Kamila. „Ah! On Vas

umori, nikoli več Vas ne vidim — živega!“ je vzdihovala obupno. „On ima prvi strel, ker ste ga vi pozvali, in on Vas sovraži, hoče se maščevati nad Vami — njegova kroglja Vas bo gotovo zadela!“

„Moje življenje je v božjih rokah, Kamila! — Če bi se pa res pripetilo najhujše — potem —“

„To ne sme biti!“ je zavpila. „Vi bi se ne smeli pustiti ubiti, Herbert! Ali me morete zapustiti? Mene in Ervina, svojega nedolžnega otroka? Ah, kako naj prebolim to, če Vas prinesejo mrtvega domov? Prosim Vas, Herbert, če še kaj ljubite mene in svojega Ervina, ne streljajte se s svojim smrtnim sovražnikom!“

„Ne morem več nazaj, ljubica — mora tako biti, naj potem padem ali ne!“

„A vseeno,“ je vzdihovala, „se mora dobiti kak izhod. Če bi se hoteli — poravnati z njim?“

Iz njenih pogledov, iz njenega tresočega glasu, se je bral strah nehlinjene ljubezni. Da, v tem trenotku se ni hlinila, temveč v resnici se je tresla, ljubljenega moža izgubiti za vedno.

Kako nasprotstvo v tem čudnem ženskem srcu! Otroku ljubljenega moža je prisegla pogin in tega je pa hotela obdržati, kot svoje največjo bogastvo!

Grofa je ginila ta vroča prošnja. O, kako rad bi se uklonil njeni ljubezni — a ni smel.

Nemo je pritisnil Kamilo k sebi in jo poljubil.

„Ne jokaj, ljubica,“ je šepetal. „To naju teži oba. Upajva, da se čez nekaj ur zopet vidiva zdrava in vesela. In če bi padel, potem skrbi Ti za mojega otroka, bodi mu ljubeča in dobra mati!“ jo je prosil. „Ali hočeš to? O, obljubi mi! Potem sem pomirjen!“

Kamila je postala še bolj bleda.

„Da, da,“ je nemo prikimala. „Toda tako daleč ne sme priti. Ne, ne — ne pustim Te proč!“

In burno je objela grofa in skrila svoje objokano lice na njegovih prsih.

Na dvorišču se je zaslišal konjski peket. Grof se je zdrznil in se lahno oprostil iz Kamilinih rok.

„Ali slišiš?“ je rekel s tresočim glasom. „Moji prijatelji, zastopniki! Pridejo me iskat. Pojdi, ljubica, v takem položaju naju ne smejo videti?“

„O Bog, o Bog!“ je vzdihovala Kamila. „Ali ni nobenega pripomočka, da bi se ta nesrečni dvoboj ne vršil?“

„Ne!“ je odvrnil grof odločno. „Razven, če me Sigmund na bojišču prosi odpuščanja.“

„Ah! Tega gotovo ne stori!“

„Tega tudi jaz ne mislim! In jaz ne morem in ne smem storiti prvega koraka za pomirjenje, kajti jaz sem razžaljeni in moram maščevati svojo čast!“

S temi besedami je odpeljal grof Kamilo k vratom in se poslovil od nje.

„Z Bogom, ljubica! Na svidenje!“ je šepetal. „Hiti, že slišim gospode prihajati!“

Poljubil jo je še na čelo in se nato odtrgal od nje.

Obupana je hitela Kamila proč in komaj je izginila na hodniku, sta prišla dva gospoda, ki ju je grof resno sprejel in peljal v svojo sobo.

Ko je Kamila prišla v svojo sobo, se je stokaje vrgla na stol.

V svoji obupnosti je vila roke. Sedaj se ji je zdelo vse izgubljeno. Grof bode v dvoboju padel in njej bi ne kazalo drugega, kot hitro oditi iz gradu.

Če bi pa prišel zdrav in nepoškodovan nazaj? Ali ga je morala zadeti nasprotnikova kroglja? Ali njen strah ni bil morebiti odveč?

O, ne, — Sigmund grofa ne bode varoval, in ker je imel prvi strel, je bilo gotovo, da se živ ne vrne več.

Ali ni bilo mogoče, priti temu v okom.

O da! si je zmislila naenkrat. Morala je nasprotnika napraviti nezmožnega.

Toda kako? Radovoljno Sigmund ne odstopi — torej samo z zvijačo ali silo bi se moglo kaj tacega doseči.

Razburjena je premišljevala. Ne dolgo, in zmislila si je čuden, a drzen načrt.

„Ivan Fogel!“ je mrmrala pred se. „Ta mi mora pomagati! On je mož zato! Takoj moram z njim govoriti, kajti mudi se.“

Hitro se je oblekla in ogrnila plašč. Nato je smuknila po hodniku in stopila pri stranskih vratih v park.

Hitela je, ne da bi se ozrla in ni zapazila sobarice, ki ji je sledila.

Na koncu parka je stala mala, zidana hišica. Tu notri je stanoval grofov gozdarski pomočnik.

Kamila je dospela do hišice in trdo potrkala na okno.

Če Fogla ni dobila doma, če je ta že šel v gozd, potem je bilo vse izgubljeno.

Strahoma je prisluškovala.

Nenadoma je nekaj zašumelo za njenim hrbtom. Prestrašeno se je Kamila zdrznila.

Ali jo je kdo opazoval?

Nič ni zapazila in okoli nje je bilo sedaj vse tiho. Morebiti se je zmotila, ali je pa kak ptič izletel iz grmovja. Ni videla, kako je od tu gledalo dvoje žarečih oči in opazovalo vsak njej gibljej.

Sedaj se je odprlo okno in Fogel je pogledal zaspano ven. Ko je zapazil Kamilo, je začuden vzkliknil.

„Milostna gospodična? Vi? — Ali se je pripetila kaka nesreča?“

„Ne, ne!“ je odgovorila Kamila kratko. „Pridite ven, imam z Vami nekaj nujnega govoriti.“

„Takoj sem na uslugo“, je odgovoril Fogel in se pomaknil nazaj.

Nemirno je stopala Kamila pred hišo semtertja. Naposled so se odprla vrata in Fogel je stopil v lovski obleki ven.

Kamila mu je hitela naproti in ne da bi čakala njegovega nagovora, hitro rekla:

„Fogel, Vi mi morete pomagati! Ali hočete?“

„Razpolagajte z mano, milostna,“ je odgovoril ta hitro. „S čim Vam morem postreči? Menda Vam ne preti kaka nesreča?“ jo je vprašal skrbno.

„Meni ne, ampak grofu! — Dvoboj, Fogel!“

Fogel jo je začuden pogledal.

„In zato ste tako razburjeni? Saj ste rekli, da se Vam tudi v tem slučaju ni ničesar bati, ker imate gotovo oporoko v rokah?“

„Gotovo, to je tudi resnica. Toda vseeno — grof ne sme pasti. In tega se je gotovo bati, če se bo dvoboj vršil. Vse sem že poskusila, da bi to zabranila — a vse zastonj. Grof ne spremeni svojega sklepa in čez eno uro bode že prepozno, rešiti ga.“

Njen strah in obup sta napravila na Fogla globok vtisk, ker si je nekaj časa domišljeval, da ga Kamila ljubi. Iz njenih besed se je pa sklepalo, da se trese za grofovo življenje. Ali ljubi onega? si je mislil in ljubosumnost ga je popadla. Nezaupno je pogledal bledo Kamilo.

„Ali Vam je toliko ležeče na tem, da obdržite grofa pri življenju?“

„Da“, je pritrdila Kamila hitro. Toda, ko je zapazila, da je njegov obraz zatemnel, je takoj nadaljevala: „Toda vse iz drugih vzrokov, kot Vi mislite, ljubi Fogel! Ali ste slišali, da sta me včeraj oskrbnik in mlinar pred grofom nečuveno obrekovala?“

„Ne,“ je odgovoril Fogel začuden. „Vem, da je bil oskrbnik nenadno odpuščen in da je še včeraj zvečer zapustil grad.“

Kamila mu je na kratko povedala že nam znani prizor in potem pristavila:

„Samo ob sebi je umevno, da je to samo laž in izmišljotina, kar sta nakvasila ta dva obrekovalca. Četudi me je grof odločno branil, vendar mi ta dva še lahko škodujeta, če bi grof tega ne mogel več storiti. Sedaj razumete, zakaj si ne želim grofove smrti.“

„Da, gotovo,“ je prikimal Fogel zadovoljno in obraz se mu je zopet razjasnil. „In veselim se, da je grof tega oskrbnika, mojega sovražnika, zapodil iz službe. Zadnjič sem se prepiral z njim radi njegovega prijatelja, onega kaznjenca, in —“

„Povejte mi to drugikrat, Fogel,“ mu je Kamila pretrgala besedo. „Sedaj ni čas za to. Ali mi hočete pomagati grofa rešiti gotove smrti?“

„Za Vas, milostiva gospica, bi storil vse!“ je vskliknil Fogel navdušen in hrepeneče pogledal Kamilo.

Ona se mu je nasmehnila in mu podala roko, katero je on hitro poljubil.

Rahel, sikajoč glas se je oglasil za njunim hrbtom; prihajal je od tam, kjer je čepela ljubosumna Pavla. Nobena be-

seda, noben migljaj ji ni ušel; stiskala je pesti in njene oči so se svetile jeze in sovraštva.

„Kaj je bilo to?“ je vprašala Kamila prestrašena in se ozrla. „Ali ste slišali?“

„Ne! Ali se bojite, da nju kdo posluša?“

„Ne vem!“ je mrmrala boječe. „Pojdiva raje v kočo. Tam sva vsaj varna!“

„Popolnoma!“ je pritrdil Fogel in odprl vrata. Srce mu je veselja poskakovalo, ko je Kamila vstopila . . .

Komaj so se zaprla vrata za njima, je skočila Pavla iz grma.

Hitela je k hiši, kjer je zakrita od grmovja mogla videti v sobo.

„In če me tudi zapazita, vedeti moram, kaj počenjata notri!“ je dejala škripaje z zobmi. „O ta goljuf, ta brezsrčni človek. Kako jo je pogledoval! Ne ljubi me več, marveč ono kačo! Ha — kako jo sovražim! Sedaj se že skrivoma shajata! O, ko bi grof to vedel! Ali naj ga pokličem? Kako zadoščenje zame, če bi jih presenetil tu notri!“

Zdelo se je, kakor bi hotela sobarica res to izvršiti. Toda premislila se je.

„Ne, to bi bilo neumno! Jaz sama bi imela največjo škodo od tega, ako bi jo grof zapodil! Maščevanje si hočem prihraniti za prihodnjič!“ — —

Čez kake četrt ure je Kamila zopet prišla iz sobe. Zmagovalen nasmeh ji je krožil okoli ustnic. Pogledala je na okoli in odhitela nato skozi park v grad.

Sobarice ni zapazila, kajti ta se je skrila malo pred njenim prihodom v grmovje.

Nekaj minut pozneje je zapustil tudi Fogel svojo hišo s puško na rami. Njegov obraz je bil rudeč in vesel. Hitro se je odpravil v bližnji gozd.

Kaj sta Kamila in on obravnavala v sobi, tega ni vedel nihče, tudi Pavla samo toliko, kolikor je mogla posneti iz njihovih gest. Razumela pa ni niti besedice — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —

Na tihem, od jutranjega solnca obsevanem travniku blizu gozda sta hodila dva moža nemirno semtertja.

Bila sta baron Sigmund in doktor Milner.

Prvi je večkrat pogledal na uro in potem zmajevaje z glavo gledal proti neki gotovi strani v gozd.

„Meni se zdi, gospod doktor, da grof ratiborski ne pride!“ je opomnil slednjič. „Določeni čas je že potekel!“

„Če hočete, se vrneva v mesto!“ je odgovoril doktor Milner hitro.

„Počakajva še malo! Jaz sem si ta dvoboj želel in ga nikakor ne morem opustiti! Če grof ne pride, ga razglasim povsod za strahopetca in ga bom napadel, kjer ga bom le mogel!“

„Ali ni mogoča poravnava med Vama? Dam Vam častno besedo, da grof ni umoril Vaše sestre, kakor Vi sumite. Vaša obdolžitev je krivična! In ne bil bi danes Vaš sekundant, če bi ne upal, da se bodeta z grofom poravnala še zadnji trenotek!“

„To je nemogoče, gospod doktor! Grofa smatram za morilca svoje sestre in tudi Vi mi tega prepričanja ne odvzamete. Bojim se, da bo sodnijska preiskava dognala to, kar trdim!“

„Ne, to se ne bo zgodilo! Prisegam Vam,“ je vskliknil doktor Milner razburjen. „Iz srca bi obžaloval, če bi se ta dvoboj vršil, in če bi bil kdo od vaju ranjen ali celo ubit!“

„Prepričani ste lahko, da — če grof sploh pride — bode samo eden izmed naju živ zapustil ta prostor!“ je rekel Sigmund odločno.

„Za božjo voljo!“

„Jaz imam prvi strel!“ je nadaljeval Sigmund. „In prisegam Vam, gospod doktor, da ne bodem streljal v zrak, ampak, da bo moja kroglja gotovo zadela nasprotnika v srce!“

„Potem bi želel, da grof ne pride!“ je rekel zdravnik razburjen.

„Ta želja se Vam ne izpolni! Tam že prihaja!“

Sigmund je pri teh besedah pokazal v gozd, kjer je ravno prihajal grof s svojima zastopnikoma.

„Bog odvrni najhujše!“ je vzdihnil doktor Milner in šel onim trem gospodom nasproti.

Oni so se opravičili radi zamude in nato so se vsi približali Sigmundu, ki je grofa meril s sovražnim pogledom in ostale mrzlo, a dostojno pozdravil.

Jeden izmed grofovih sekundatov je nosil mal zabojček, iz katerega je sedaj vzel dve pištoli. Jedno izmed njih je nabasal on, a drugo doktor Milner.

„Ali ni mogoča poravnava med obema gospodoma?“ je pri tem vprašal grofov zastopnik zdravnika.

„Dvomim,“ je odgovoril ta. „Toda naša dolžnost je, da to vsaj poskusimo.“

Dočim je grof mirno in resno stal na strani, sta ona dva stopila k Sigmundu.

„Gospod baron,“ je začel grofov prijatelj. „Vi ste pozvani. Ali bi, če bi gospod grof odstopil od dvoboja, Vi storili taisto?“

„Ne!“ je odgovoril Sigmund trdo in odločno. „Naša zadeva se ne more rešiti mirnim potom.“

„Morebiti vendar! Grof je gotovo pripravljen odpustiti razžalitev, — če —“

„Ne trudite se, gospod!“ mu je Sigmund ponosno in nestrpno segel v besedo. „Med grofom in med mano ni poravnava mogoča. Naj odloči kroglja!“

Žalosten je odstopil grofov zastopnik. Izročili so pištole obema nasprotnikoma in nato sta se postavila v oddalji petnajstih korakov.

Doktor Milner je razburjen pristopil k Sigmundu, ona dva sta se postavila v bližino grofa.

Na dano znamenje je vzdignil Sigmund hitro pištolo in meril na nasprotnikove prsi. Njegove obrazne poteze so kazale divjo odločnost, in njegove oči so se svetile sovražno in obetale smrt.

Grof je stal mirno in ni trenil z očmi, četudi je bil bled; drzno je gledal na Sigmundovo pištolo.

Mladi mož je meril dolgo. Ali je hotel s tem mučiti svojega nasprotnika? Smrtna tihota je vladala. Vsi trije sekundantje so zadrževali sapo v nestrpnem pričakovanju, kajti videli so, da se Sigmund ne šali.

Naenkrat je počil strel.

Toda ta ni prišel iz Sigmundove, niti grofove pištole.

Sigmund je kriknil. Orožje mu je padlo iz rok, prijel se je za srce in padel na tla, kot bi ga zadela strela.

Od strahu in groze kakor okameneli so možje stali nekaj časa mirno. Tedaj se je prvi zdrznil doktor Milner in pokleknil k ranjencu. Iz Sigmundovih prsij je curljala kri. Hitro mu je zdravnik odpel obleko in preiskal rano.

Bledi in prestrašeni so priskočili sedaj grof in njegova spremljevalca.

„Za božjo voljo, kdo je tu streljal?“ je zaklical grof in se ozrl.

„Da, kdo?!“ je odgovoril zdravnik. „Strel je prišel od one strani, kjer ste stali Vi. Hitite, gospodje, in skušajte ujeti storilca. Ne more biti daleč.“

Takoj sta odhitela oba grofova prijatelja.

On sam je bil tako razburjen vsled tega nenadnega prizora, da se je slab in tresoč naslonil na drevo in molče gledal zdravnika, ki si je dal opraviti s Sigmundom.

„Ali je mrtev?“ je slednjič vprašal grof malodušno.

„Še živi, toda rana je zelo nevarna. Sedaj ga bom za silo obvezal in potem moramo ranjenca čim prej mogoče spraviti od tu.“

Grof je hitro prikimal.

„Da, da, gospod doktor. Moj voz ni daleč od tu. Ranjenca lahko previdno nesemo do tja in potem ga peljemo v moj grad. To je najbolje.“

„Raje ga hočem vzeti na svoj dom. On rabi vednega nadzorstva in dobre oskrbe, če hoče rešiti svoje življenje. V svojem stanovanju ga imam vedno pred očmi in sem tudi takoj pri roki, če je treba pomoči!“

„Kakor želite, gospod doktor!“ je odgovoril grof. Bilo mu je zelo ljubo, da mu je zdravnik odvzel to skrb.

Ta je kmalu dosegel, kar je mogel, da je Sigmunda ohranil pri življenju. Vzdignil se je, in ga resno in žalostno pogledal, ki je brez zavesti ležal tu in semtertja zastokal.

„To se je gotovo zgodilo namenoma, gospod grof,“ je pripomnil zdravnik. „O slučaju se tu ne more nikakor govoriti. Kdo je neki oni potepuh, ki je vstrelil?“

„Jaz prav nič ne vem!“ je mrmral grof. „Morebiti pa ujameta moja prijatelja morilca in potem bomo že videli, kdo da je.“

Doktor Milner je pogledal grofa s sumljivimi pogledi. Sigmund tu ni imel nobenega sovražnika, razun grofa, in temu je moralo iz različnih vzrokov biti ležeče na tem, da napravi Sigmunda neškodljivega. Ali je morebiti grof najel morilca, ki

naj bi Sigmunda prej umoril, predno bi ta mogel oddati prvi strel?

Toda z druge strani ni bilo grofu kaj tacega pripisovati. Napeto je čakal zdravnik vrnitve onih dveh gospodov, ki bosta brzkone ujela morilca.

Ne dolgo in vrnila sta se, toda sama. Od storilca pa nista dobila niti sledi.

„Jaz bodem to stvar raziskoval naprej!“ je rekel grof. Ves gozd pustim preiskati! Moramo dobiti zločinca! — Morebiti,“ je pristavil temno in tiho, „strel ni veljal baronu, ampak meni — in kroglja je samo izgrešila pot.“

„Toda kdo bi mogel biti tako hudoben, Vam streči po življenju, gospod grof?“ je vprašal zdravnik začuden. „Saj vendar nimate nobenega sovražnika?“

Grof Herbert je skomizgnil z ramami. Njegov obraz se je še bolj zatemnel. Mislil je na oskrbnika in mlinarja.

„No, daljna poizvedovanja nam bodo to razjasnila,“ je pristavil samozavestno. „Imam dva sovražnika, ki bi se hotela maščevati nad mamo. Vsaj eden izmed njiju je že dokazal, da se umora ne boji!“

---

15. poglavje.

V mlinu.

Z negotovimi koraki se je bližal mlinar Konrad mlinu. Prihajal je iz vaške krčme, kjer je že nekoliko dnij prebil ob sami pijači in igri.

Tudi sedaj se mu je videlo, da je pijan.

Bil je razposajeno vesel, kajti v krčmi je zvedel, da je bil oskrbnik nenadno odpuščen iz službe. To mu je napravilo veliko veselje.

Tudi mu je krčmar povedal, da je bil danes zjutraj v gozdu umorjen mlad plemič. Rekel je, da se šepeta o tej stvari različno. Ves gozd so preiskali in grof je razpisal darilo za

onega, ki bi našel morilca. Konrad je tudi zvedel, koga grof sumi.

„Dva sovražnika?“ si je mislil. „Ha! s tem misli seveda oskrbnika in mlinarja! O, ko bi zaprli ta dva! To bi bilo nekaj zame!“

Ne daleč od mlina mu je prišel nasproti mož v lovski obleki.

Bil je gozdarski pomočnik Fogel.

Ko je zagledal mlinarja, je pospešil korake in vprašal:

„He, prijatelj — ali ste morebiti videli danes mlinarja? Ali je pri vas v mlinu?“

„Ne,“ je odgovoril Konrad, „ne vem, kje je. Kaj hočete od njega?“ je vprašal radovedno.

„O, nekaj moram njega in njegovega prijatelja, oskrbnika, vprašati!“ je odgovoril ta z zvitim nasmehljajem.

„Aha!“ se je smejal Konrad škodoželjno. „Gotovo zaradi one stvari v gozdu?“

„Čisto prav,“ je prikimal Fogel. „Vi torej že veste o tem?“

„Da — slišal sem o tem v gostilni! Kdo pa je umorjeni? Ali je bil morebiti z grofom na lovu?“

„Na lovu? Ne, ampak z grofom se je hotel dvobojevati. In tedaj ga je nenadoma zadela krogla.“

„Tako — tako!“ je dejal Konrad. „In sedaj mislite, da je bil to mlinar, ali pa oskrbnik?“

„Grof je tega mnenja, kajti on pravi, da je bila krogla namenjena njemu. Ali razumete Konrad? Iz maščevanja?“

„Da, da,“ je hitro prikimal mlinar. „Saj bo to tudi tako! Seveda morajo oba osumljenca takoj zapreti! Ali je ubogi človek mrtev?“

„Baron čemšeniški? — No, mrtev ravno ni, toda malo je upanja, da zopet ozdravi.“

„Baron čemšeniški? — Ali je to morebiti sorodnik umrle grofice?“

„Njen brat je!“

„Ah! — In z njenim bratom — svojim svakom — je imel dvoboj?“ je vprašal Konrad začuden in z nekim sumljivim smehljajem.

„Zakaj pa?“

„Ne vem in me tudi nič ne briga!“ je odgovoril Fogel kratko. „Krivda je pa neki na njegovi strani, kakor sem slišal. Gospod grof bi sedaj samo rad dobil storilca!“

„To si lahko mislim! Zakaj pa osumljencev takoj ne izroči sodniji. Tu bodo že prišli nato, ali je mlinar ali oskrbnik to storil, ali pa oba skupaj!“

„Da, gotovo!“ je pritrdil Fogel. „Če se jima pa posreči dokazati po pričah, da danes zjutraj ob enem času nista bila v gozdu, potem se jima ne more zgoditi nič!“

„Hm! Ali mislite, da —“

„Seveda!“ je hitro pritrdil Fogel. „Kdo pa drugi? Gospod grof je trdno prepričan o njihovi krivdi! Toda ona dva bota zvita! Gotovo bota privela priče, ki bodo povedale, da sta bila takrat toliko in toliko ur oddaljena od onega prostora!“

„Pa! Potem bi moral kdo nastopiti in reči, da jih je ravno takrat videl v gozdu!“

Fogel se je pomenljivo in veselo nasmejal.

„Vidim, da se razumeva,“ je rekel in stisnil Konradu roko. „Ali hočete to pričati?“

„Zakaj ne?“ se je nasmejal Konrad surovo. „Saj veste, kako ona dva sovražim! Če se morem nad njima maščevati, pograbim prvo priliko, ki se mi ponudi!“

„Prav tako!“ je vskliknil Fogel. „Tudi jaz sovražim nekdanjega oskrbnika in ne želim nič bolj, kakor maščevati se nad njim! Drživa oba vkup, prijatelj, in izpovejva, da sva oba osumljenca videla takrat v gozdu!“

„Da, to hočem! In potem naj pripeljeta priče, ki trdijo nasprotno, ne bodo jim verjeli. Ha! to bo veselje zame, če vtaknejo zopet mlinarja v luknjo in zraven še oskrbnika! In takrat ne odide živ. Na vislice mora priti — za to poskrbiva že midva!“

„Ali se torej na Vas lahko zanesem?“ je vprašal Fogel.

„Tu imate mojo roko!“ je rekel Konrad in trdno stresel Foglovo desnico.

„Dobro! Potem hočem govoriti z gospodom grofom!“ je odgovoril ta. „Jutri bota sedela najina sovražnika že za ključem!“

Še enkrat je prikimal Konradu in nato odšel.

Konrad je še nekaj časa ostal in se posmehljivo smejal za njim.

„Ali misliš, da Te ne pregledam, Ti zviti lisjak? O, nisem tako neumen, kakor misliš? Si gotovo sam ustrelil barona in sicer po grofovem naročilu! Temu mora biti veliko na tem, krivdo zvaliti na druge. No, meni je vseeno! Če le mlinarja in oskrbnika spravijo pod ključ, sem takoj pripravljen!“

Med tem pogovorom je postal popolnoma trezen, kajti s hitrimi in gotovimi koraki se je bližal mlinu.

Ko je stopil na dvorišče, mu je donelo na uho ropotanje koles in šumenje vode.

Hotel je že vstopiti v hišo, ko je osupel obstal.

Po mali leseni strugi je plezal mlinaričin osemletni otrok.

Ne meneč se za grozno nesrečo, ki mu preti, se je vsedel na neko ozko desko in metal lesene deščice v šumečo vodo pod sabo. Pri tem se je pripogibal daleč naprej in videlo se je, kako bi moral vsak čas zdrkniti v vodo.

Trenutek je stal Konrad kakor pritrjen na en in isti prostor. In še predno je mogel dečka posvariti, je ta izgubil ravnotežje in štrbunknil v deročo vodo.

S prestrašenim vsklikom je hitel mlinar k potoku. Videl je dečka priti na površje in zopet izginiti. Brez pomisleka je skočil v vodo in plaval proti onemu mestu. Zopet se je prikazal otrok, toda malo oddaljen. Konrad se je obupno boril z valovi.

Z brega se je zaslišal grozen krik. Konrad je hitro pogledal tja in videl otrokovo mater, ki je letela ob potoku brezumno semtertja. Tudi mlinarski pomočnik je prišel.

Sedaj je zagrabil Konrad otroka. Držal ga je nad vodo in priplaval k bregu.

Mati je skočila k njemu, in mu vzela brezzavestnega otroka iz rok. Hitela je z njim v hišo.

Otrok je prišel kmalu k zavesti in oče in mati sta sedela ob njegovi postelji. Strah in groza sta dečka tako prevzela, da je trdno zaspal.

„Ti si kriva te nesreče!“ je vzrojil Konrad čez nekaj časa. „Če bi bila bolj pazila na otroka, bi se to ne zgodilo. In če bi jaz pravočasno ne prišel zraven, bi bil sedaj otrok že mrtev.“

„Tako? Jaz naj bom tega kriva?“ je odgovorila ona. „Ali morem biti povsod zraven? Ali ni vse delo v mojih rokah? Ti presediš cel dan v krčmi in zapijaš denar. Ostani doma in delaj in kaj takega se ne pripeti več!“

„Ali že zopet očitaš?“ je vzrojil nad njo. „Jaz delam, kar se meni poljubi — razumeš? Ti moraš pa na otroka bolje paziti!“

Ona se je bridko nasmejala.

„Seveda! Za otroka le skrbi Ti! Saj je T v o j! Sad najinega greha. N j e g o v otrok, Lizika, naj bi desetkrat padel v vodo, in Ti bi še s prstom ne ganil!“

„Saj bi tudi ne —“ je mrmral Konrad jezno.

„Toda oba sta m o j a otroka!“ je vpila ona. „In oba ljubim enako! Ti si prepodil Liziko s svojo surovostjo iz hiše! In sedaj imaš plačilo zato! Če bi bila še tu, bi se malemu ne pripetila ta nesreča!“

„Ali morem jaz zato, da je ušla? O, njen oče, ta je spravil deklico proč in jo hujskal proti meni! Ta kaznjenec! Toda sedaj ga že kmalu zopet spravim v ječo! In Lizika mora nazaj v malin!“

„Ne, sedaj naj ostane, kjer je!“ je rekla odločno. „Pri svojem očetu je vsaj varna pred Tvojo surovostjo!“

„Molči!“ je zatulil mlinar razkačen. „Še danes jo poiščem! K nam spada in nihče na svetu mi ne more braniti, jo odvzeti njenemu očetu — ki je dvakraten morilec! — Da, kaj me tako strupeno gledaš?“ jo je zaničevalno vprašal. „Res je, kar pravim! On je danes zjutraj ustrelil brata umrle grofice v gozdu!“

Osupla, s smrtnobledim obličjem je mlinarica skočila pokonci.

„Lažeš!“ je vpila mlinarica. „To ni mogoče! Tega ni nikdar storil!“

„Saj Ti ni treba verjeti! Bodeš kmalu spoznala, da je resnica, kar trdim! On in oskrbnik sta zločinca. Gozdarski pomočnik Fogel in jaz bova pa pričala!“

„Ti?“ je zavpila žena v strahu.

„Da, jaz!“

„Potem bodeš po krivem prisegel! Saj danes še v gozdu nisi bil, torej nisi mogel videti niti Lizikinega očeta, niti oskrbnika.“

„Kaj je potem? Vendar bom pričal zoper nju! Hočem se maščevati nad njima!“

„Maščevati? Zakaj? Kaj Ti je storil Lizikin oče?“

„Zmerjal me je in žugal, ko sem zahteval deklico od njega.“

„In Ti? Ali ne pomisliš, kaj si mu Ti storil? Rečem Ti: Ti se ne bodeš mešal v to stvar, ali pa nastopim proti Tebi in Te proglasim za krivoprisežnika!“

„Tega ne bodeš storila!“ je vpil Konrad divje. „Ali se pa zgodi nesreča! Kaj Te briga oni kaznjenec? Ali nista ločena že celih pet let in nisi Ti toliko časa moja žena? Zdi se mi, da še ni zamrla stara ljubezen v Tebi,“ je pristavil zaničevalno.

Smrtnobleda, jezna in razburjena mlinarica ga je pogledala neskončno zaničljivo.

„Tvoja žena? — Da, Bogu bodi potoženo, da sem se Ti nekdaj udala! Dosti sem pretrpela zato! Ti sam si bič, s katerim me Bog sedaj tepe! Ali naj bi se mi ne smilil mož, ki mi je bil prej najdražji, in katerega si Ti pahnil v nesrečo?“

„Jaz? — Ali ni storil tega sam? Jaz sem samo pričal, kar sem vedel o njegovem umoru! In ali ni bilo to moja dolžnost? Kaj mi sedaj predbacivaš?“

„O, sam Bog ve, kako je prišla krivda nanj. Ti si me sicer takrat pregovoril, da sem verjela na njegovo krivdo, toda danes dvomim o tem. Kajti če si sedaj tako hudoben, da po krivem prisežeš, si tudi tedaj gotovo to storil!“

„Tako torej je Tvoje mnenje?“ je zaklical Konrad razkačen.

„Da, gotovo — tako je!“ je vpila žena. „Saj Ti berem na obrazu! O, Ti krivoprisežnik! Studiš se mi! Ah, kakega lumpa sem ljubila! Radi Tebe sem izdala moža, s katerim sem bila nekoč tako srečna! — Bog — moj Bog, usmili se me!“ je ihtela. „Preklinjam uro, ko sem prvič videla Tebe, Ti slepar! Tisočkrat preklinjam uro, ko sem s Tabo — prelomila zakon!“

Z enim skokom je skočil Konrad kvišku. Njegove oči so se divje svetile, njegovo telo se je treslo. Vdaril je s pestjo ob mizo in sikal:

„Tiho! — tiho! pravim. Ne jezi me dalje, ali — vrag naj me vzame! — se spozabim!“

Otrok se je zbudil, ne da bi onadva to zapazila. Prestrašen je gledal na roditelje, katerih vedenja ni razumel.

„O, ne bojim se Te“, je nadaljevala žena pogumno. „In resnica naj pride na dan! Grem k sodniji in Te ovadim kot krivoprisežnika!“

„Le drzni se —“ se je penil mlinar, dočim je s povzdignjeno pestjo stopil proti njej.

„In ker on, nedolžno obsojeni, ni storil tega zločina, tedaj — si Ti morilec!“ je zavpila ona odločno.

„Duša — ubijem Te, če takoj ne molčiš!“ je rjul Konrad in se kakor divja zver vrgel na ženo.

V tem trenotku je zastokal prestrašen otrok na postelji.

Konrad se je zdrznil in zmešano pogledal nazaj.

Naenkrat se je spremenil. Njegova razkačenost je izginila kot plamen, ki se ga polije z vodo. Hitel je k postelji in objel otroka ter ga začel milo tolažiti.

Nemo in tiho je odšla mlinarica iz sobe.

Konrad tega ni zapazil. Šele čez nekaj časa, ko je otrok zopet zaspal, je videl, da je ni notri. Strah ga popade.

„Sedaj gre, da me zatoži“, si je mislil in previdno položil spavajočega otroka na posteljo. Nato je letel iz sobe, da bi dohitel ženo, ki ga je hotela izdati.

---

15. poglavje.

Ljubosumnost.

„Ti brezvestni, goljufivi mož! Ne, nič Ti več ne verjamem — ne ljubiš me več — Ti ljubiš ono ponosno, lepo in očarujočo Kamilo Rajhenštajn! O, kako grdo plačuješ mojo vročo ljubezen! Goljufana in izdana sem od Tebe, ki sem Te prej tako zvesto ljubila!“

„Pavla! Ne, ne — motiš se, ljubosumna si brez vzroka! Kako moreš dvomiti o moji ljubezni? O Tvoja nezaupljivost, Tvoje očitanje, ki ga ne zaslužim, me žali!“

„Kaj — Ti hočeš še tajiti?! Ali misliš, da sem slepa? Ha, zapazila sem, kako Ti to koketno in lepo žensko požiraš s svojimi očmi!“

„Prisegam Ti Pavla —“

„Krivo prisegaš! Kamila ima Tvoje srce v oblasti in ne jaz! O, včeraj sem se do dobra prepričala o Tvoji nezvestobi. Ali ni prišla že zgodaj k Tebi? Ali ni šla s Tabo v Tvoje stanovanje? In Ti slepar, ali nisi klečal pred njo na kolenih in jo prosil ljubezni? — Ah, meni je hotelo srce počiti od žalosti, ko sem to videla! Toda ona Te nikoli ne dobi — nikdar! In če bi jo morala umoriti!“

„Pavla — Ti divjaš —“

„Ali se še čudiš? Ali veš, kako je ljubeči ženski pri srcu, če vidi, da jo vara njen ljubček? O, povem Ti, da je moj srd do te ženske brezmejen!“

„Poslušaj me vendar, Pavla! Vidim, da si naju včeraj poslušala. No da — klečal sem pred Kamilo, saj pripoznam. Bil sem slab — odpusti mi! S svojimi pogledi, s svojim čarobnim smehljanjem me je kar opijanila, tako da se ji nisem mogel ustavljati. Kateri mladi mož bi mogel ostati brezčuten in zapovedovati svojemu srcu, če taka božanska postava stopi pred njega in ga takorekoč kar izziva?“

„Ah — še sedaj noriš za njo? Sedaj — pri meni? Ti me zaničuješ? Jaz seveda nisem taka božanska postava, toda mislila sem, da me vseeno ljubiš in da mi ostaneš zvest.“

„To tudi storim, Pavla. Ali mi ne moreš odpustiti, da sem grešil? Prisegam Ti, da —“

„Tiho! Ivan! Ni Ti treba prisegati! Ti bi takoj prelomil prisego, kakor hitro bi se ona nasmehljala. Potem ne boš več vprašal po meni. Poberi se, nezvesti! Pojdi k njej in jo kleče prosi njene ljubezni! Zapusti me — toda bojta se oba mojega maščevanja!“

„Moj Bog! Pomiri se vendar, Pavla! Jaz niti ne mislim na to, da bi Te zapustil. Še vedno Te goreče ljubim, verjemi mi vendar in zaupaj mi zopet. Pozabi, kar se je zgodilo! Zakaj Te je moral slučaj včeraj zjutraj pripeljati mimo mojega stanovanja?“

„O, to ni bil slučaj! Plazila sem se za njo, ker sem slutila, kam gre. Že več dnij sem te opazovala. O, kaj sem pretrpela ta čas! Ah, Ivan, ko bi Ti mogla zopet zaupati! Toda ne, ne — Ti me varaš, Ti me hočeš samo pregovoriti, me zazibati v brezskrbnost. To se naj Ti ne posreči!“

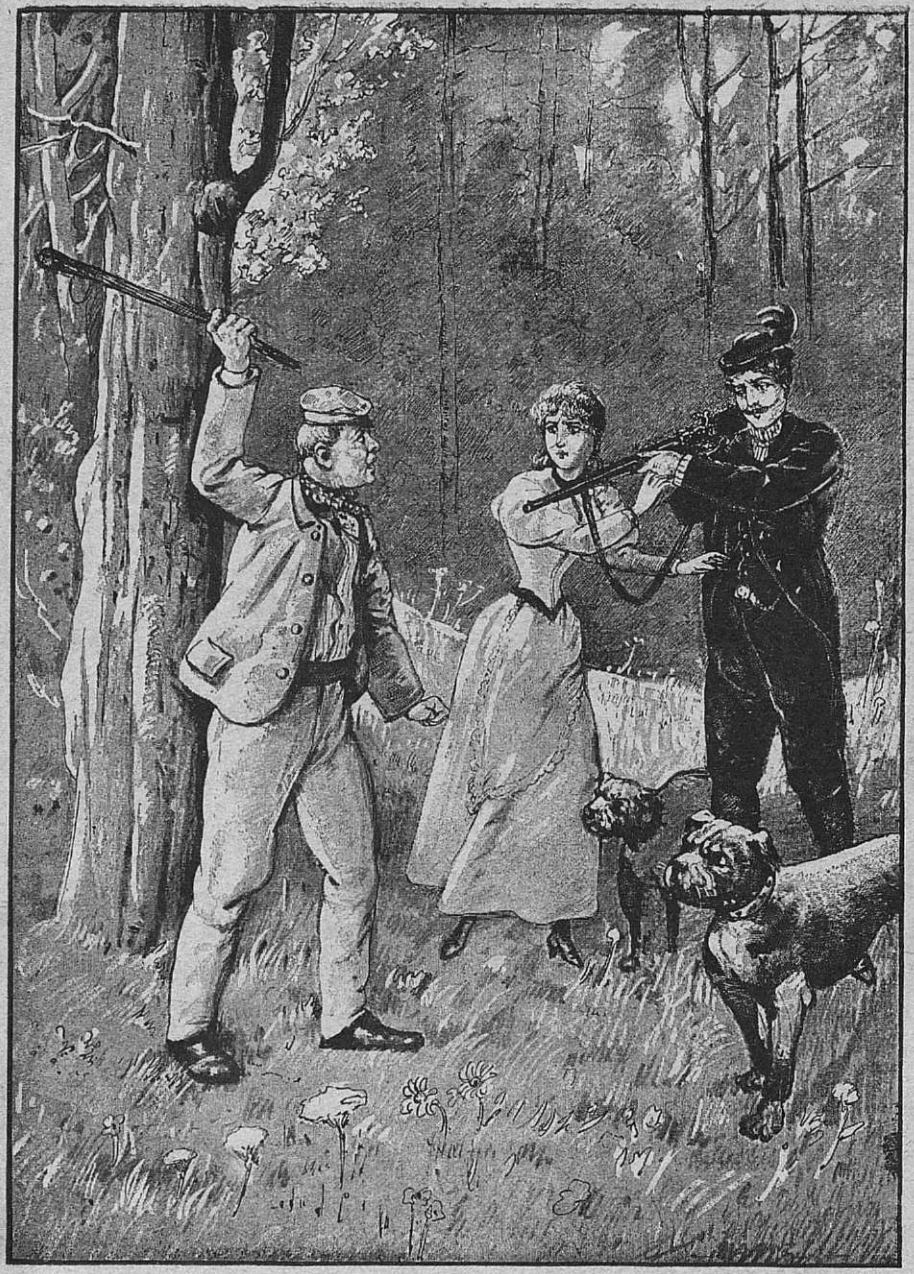

„Poberite se!“ je vzrojil lepi lovec.

„Ali Te nikakor ne morem prepričati o svojem resničnem kesanju, Pavla? O — Ti misliš, da sva se s Kamilo za včerajšnji sestanek že prej zmenila?“

„Ne — da to ni res, sem posnela iz vajinega pogovora pred hišo. Toda to na stvari sami ne izpremeni ničesar. In sedaj poslušaj: če vaju še kedaj dobim skupaj, potem izdam vse grofu — tudi vajin včerajšnji pogovor. Grof bo morebiti potem uganil, kdo je v gozdu ustrelil barona Sigmunda!“

„To bi Ti —“

„Da, gotovo!“

Bleda in razburjena je stala sobarica pred svojim ljubčekom in oči so se ji strastno svetile. Ivan Fogel je tudi postal bled in zrl v tla.

Dušeč odmor je nastal. Bilo je tiho v sobi, kjer se je vršil ta prizor.

Slednjič je izpregovoril Fogel.

„Upam, da se boš še premislila, Pavla, in — molčala. Grof bi Ti tudi ne verjel, ravno tako, kot mlinarju in oskrnîku ni!“

„To bomo videli! Saj veš, da imam pismo njenega soproga. To je dokaz, ki ga grof mora upoštevati!“

„Ali hočeš vse pokvariti?“ je nadaljeval Fogel malodušno. „Pomisli na najino prihodnjost — na načrt, ki sva ga sklenila glede otroka.“

„Vse to mi je sedaj vseeno. Kjer se žalijo in teptajo v prah moja najsvetejša čuvstva, tu ne poznam nikakega pomisleka, nikakih ozirov — tu hočem samo maščevanje!“

„Toda bodi vendar enkrat že pametna, Pavla! Obljubim Ti, da Ti ne bodem nikdar več dal povoda, dvomiti o moji zvestobi! Glej, če hočeš, se lahko v najkrajšem času poročiva! Grof nama bode gotovo dovolil! Potem bodeš gotovo pomirjena!“

Ta izjava ni ostala brez upliva na Pavlo.

Njen obraz se je zopet razjasnil, in ko jo je Fogel rahlo potegnil k sebi, mu je to pustila.

„Dobro, odpustiti Ti hočem Ivan, in Ti zopet zaupati!“ je rekla nato mehko.

„In veruj mi, ljubček,“ je pristavila, „Kamila Te samo slepi! Varuj se je! Jaz jo pregledam! Ona Te hoče s svojo na-

videzno ljubeznijo samo pridobiti za svoje načrte, pozneje Te bo pa samo zasmehovala in zaničevala!"

„Morebiti imaš prav," je mrmral Fogel začuden.

„Gotovo imam prav! Kako moreš biti tako neumen in verjeti, da se bo ona, ki hoče postati grofica ratiborska, tako ponižala in ljubila Tebe, revnega gozdarskega pomočnika. Ona še ne misli na to in se Ti na tihem posmehuje. In to ni bilo pametno, da si se ji včeraj takoj udal in ustrelil v gozdu barona Sigmunda. Preveč si se upal."

„Razven Tebe ne ve nihče resnice — in sum leti že na mlinarja in oskrbnika. Ta dva bodo zaprli in ker bova jaz in mlinar Konrad pričala proti njima, ni dvoma, da ju spoznajo za zločinca. Meni se ni torej ničesar bati!"

„Mogoče! Toda drugič bodi previdnejši in ne verjemi tej goljufivi kači!"

Pavlini opomini so pomočnika nekoliko prestrašili. A vendar sta se sedaj zopet pomirila in spravila.

„Pomagala ji bodeva še izpeljati načrt glede otroka in potem ne ganeva več s prstom," je nadaljevala Pavla. „Če bi ne bilo tako velikanskega dobička za naju, bi tudi tega ne izvršila!"

Fogel je prikimal.

„Ali naj otrok res umre?" je vprašal šepetaje.

„O tem se sedaj takoj posvetujva. Ti veš, jaz sem bila v začetku zato, da mali Ervin izgine za vedno. Danes pa mislim drugače!"

„Ti hočeš torej, da ostane deček pri življenju?"

„Da, — to se pravi, če je mogoče. Mali deček se mi sicer smili. Dava ga v kak oddaljen kraj revnim ljudem v oskrbo. Seveda ne sme nihče vedeti njegovega pokoljenja in pravega imena. Ali si s tem zadovoljen, Ivan?"

„Storim, kar Ti želiš, Pavla! Toda, ali bode gospodična Rajhenštajn zadovoljna z najinim načrtom?"

„Ona sploh ne sme izvedeti, kaj se je z otrokom zgodilo! Rekla ji bova, da je otrok mrtev. In s tem, da deček ostane pri življenju in da ga lahko vedno pritirava na dan, zadobiva čez Kamilo veliko moč."

„To je res. Toda stvar je težko izvedljiva. Dečka umoriti, ne da bi padel sum na naju, je lahko. Tu imamo več načinov. Toda, da izgine brez sledu in neopaženo, to je težnja."

„Poskusiti morava, Ivan! Če se nama to ne posreči, ostane še vedno druga pot."

„Dobro, Pavla! Premisliva, kako bi se dalo to izvesti. Mislim, da bi bil najpripravnejši čas danes, ko je grof jezdil v mesto, bržkone obiskat svojega svaka in naznaniti mlinarja in oskrbnika."

„Tudi moje mnenje je, da je najbolje, če otrok izgine danes. Kamila je zadovoljna in se lahko vsak trenutek posvetuje o tej stvari z nama. Njej seveda morava reči, da se mora otrok umoriti in jo tudi pustiva v tem mnenju."

Fogel je prikimal.

Potem sta se še nekoliko časa posvetovala, kam bi spravila malega Ervina, če se jima naklep posreči.

Komaj sta s tem končala, ko stopi Kamila v sobo.

Pavla ji je že povedala, da dobi gozdarskega pomočnika tu. Na razburjenosti obeh je zapazila, da sta se ravnokar prepirala, vsled česa, to je vedela kaj dobro, in škodoželjno ter posmehljivo se je nasmejala.

Nato se je obrnila k Foglu in rekla:

„No, Fogel, ali Vam je Pavla že vse povedala? Ste zadovoljni?"

„Gotovo, milostna gospodična!"

Goreče ga je pogledala Kamila in zopet vznemirila njegovo kri. Vendar se je tekom govora trudil ostati kolikor mogoče mrzel. Pavla ga je tudi ves čas merila s svojimi ljubosumnimi pogledi, kar je Kamilo zelo zabavalo.

Slednjič so sklenili vse posamezne točke načrta, ki bi se imel že danes zvršiti.

Ko je Kamila zapustila sobo svoje sobarice, je obkroževal zmagovalen nasmeh njene blede ustnice.

„Sedaj naj se komedija prične", je mrmrala pred se. „Če se grof vrne iz mesta, ne dobi več svojega otroka živega! In tako, kakor smo sklenili, je tudi edin način, po katerem se more to izvršiti; obenem s tem zadenemo tudi Doro! Ha — ko bi slutila, kaj čaka prihodnjo uro otroka in njo!"

19. poglavje.

Rešitelj v sili.

„Ali ste Vi Jurij, prejšnji oskrbnik grofa ratiborskega?“

„Da, gospod, to sem jaz! Česa želite od mene?“

„Na sumu ste, da ste hoteli umoriti barona Sigmunda čemšeniškega!“

„Jaz —?“

„Da, Vi! Imam povelje, Vas takoj zapreti! Jaz sem kriminalni komisar — tu je moja legitimacija!“

„Bog pomagaj!“ je vskliknil oskrbnik prestrašen in bled. „Kaj Vam pade v glavo? Zapreti me hočete, gospod komisar? Mene hočete vtakniti v ječo?“

„Ne obotavljajte se in sledite mi!“ je odgovoril ta surovo.

„Toda, gospod!“ je vskliknil oskrbnik, ki je sedaj postal jezen in nejevoljen. „Jaz ne vem o nikakem umoru! Jaz sem nedolžen!“

„To bodete morali šele dokazati!“

„To tudi bom. — Kaj, mene, ki celo svoje življenje nisem imel opraviti s policijo ali sodnijo, dolže sedaj umora? Jaz naj bi umoril brata grofice ratiborske? No, gospod, tega si ne morem razlagati drugače, kot da je bil oni, ki me je obdolžil znorel ali je pa bil tako grozno hudoben in opravljiv! Ah, slišal sem pač, da se je baron vrnil, in kaj se je vršilo včeraj zjutraj v gozdu, toda videl ga še nisem in ga niti ne poznam in sedaj Vas vprašam: kak vzrok bi moral imeti zato, da bi stregel po življenju popolnoma tujemu človeku?“

„Kakor pravi obtožnica, niste hoteli umoriti barona, ampak grofa ratiborskega, svojega prejšnjega gospodarja, in sicer iz maščevanja, ker Vas je zapodil!“

„Grofa? — O Bog! Kdo se upa to trditi!?“

„Grof sam! — In on Vas je tudi ovadil! Sicer sta pa še dve priči, ki sta Vas včeraj ob onem času videli v gozdu s puško na rami. Svetujem Vam, pripoznajte zločin!“

„Jaz ničesar ne pripoznam? Kdo je priča?“

„Sicer mi ni treba jih imenovati, toda vkljub temu Vam jih povem. Morebiti pridete potem do zaključka, da je bolje, da pripoznate; kajti tudi Vi ste jih gotovo zapazili; to sta gozdarski pomočnik Fogel in mlinar Konrad."

„O — ta dva? O Bog — kaka hudobija! Lumpa in obrekovalca sta obe priči! Toda jaz dobro vem, zakaj nastopata proti meni! To ni nič druzega, kot podlo maščevanje; grofov sum sta porabila za krivo pričanje proti meni in da bi me spravila v nesrečo!"

„Ali niste bili včeraj zjutraj v gozdu?" je vprašal komisar trdo.

„Ne — bil sem v mestu! Najmanj pol tucata ljudij me je tam videlo in govorilo z mano! Mislim, da to zadostuje za dokaz, da sem nedolžen!"

„To bo dognala preiskava", je pristavil komisar dvomeč. „Sicer ste pa medpotoma tudi šli skozi gozd?"

„Gotovo!"

„In to je bilo takrat, ko se je zgodil zločin, ne?"

„To je lahko mogoče", pravi oskrbnik začuden.

Komisar se je čudno zasmejal.

„Je tako!" je odgovoril odločno. „Naša poizvedovanja so dognala, da ste kake pol ure po onem nesrečnem dogodku prišli iz gozda. Več ljudij Vas je takrat videlo — seveda brez puške! Toda to ste ali pustili v gozdu, ali pa izročili svojemu sokrivcu!"

„Svojemu sokrivcu? O Bog — kdo naj bi bil pa to?"

„Mlinar!"

Grozen vsklik je zadonel v tem trenotuk za komisarjevim hrbtom.

Obrnil se je in zapazil mlado, lepo deklico, ki je bleda in prestrašena strmela v njega.

Bila je Lizika, ki je ravno stopila v sobo, kjer se je vršil ta prizor.

Ob oknu je stala postarna, močna ženska, kmetica. Bila je sestra oskrbnikova, a mož ji je umrl že pred leti in sedaj je sama upravljala s svojimi hlapci in deklami posestvo, ki je bilo v vasi najboljše. Pri njej sta se nastanila v zadnjem času oskrbnik in tudi mlinar.

Nemo je poslušala dosedaj razgovor. S temnimi pogledi je opazovala komisarja, ki je danes nenadoma z dvema orožnikoma napadel njeno miroljubno hišo in obdolžil brata nečuvenega hudodelstva.

Še predno je mogel komisar kaj vprašati Liziko, je kmetica stopila k njemu in razburjena dejala:

„Poslušajte, gospod! Če iščete morilca, pojte drugam! Moj brat ni in — tudi mlinar ne!“

S temi besedami je prijela Liziko za roko in jo potegnila s sabo.

„Obžalujem, Šulcova mati“, je odgovoril komisar mirno. „Toda Vaše dobro mnenje, ki ga imate o bratu, ne more na stvari ničesar izpremeniti.“

„Ali ni nobene pravice več na svetu?“ je dejala kmetica. „Torej zato, ker tak ničvreden človek, kot ta Konrad, dolži —“

„Vzdržite se takih izrazov mati“, ji je segel komisar resno v besedo. „Če je Vaš brat nedolžen — se bo kmalu pokazalo.“

„Tako? In do tedaj naj sedi v ječi?“ je nadaljevala kmetica bridko in jezno. To je vnebovpijoča krivica. „To je seveda zelo pripravno, kar nekega poljubnega človeka vtakniti v ječo, katerega sumi kak ničvrednež. Tu naj sedi revež med temnimi, golimi zidovi in stenam toži svojo bolest! In če se mu slednjič posreči dokazati svojo nedolžnost — kdo ga potem odškoduje za vse bolečine, ki jih je med tem časom pretrpel? Kdo opere z njega madež, ki se ga vedno drži, četudi je bil oproščen?“

Solze nejevolje in jeze so ji polzele med temi besedami po licu. Pokonci, kot tožnica, je stala pred uradnikom, katerega edini odgovor je bil skomiganje z ramami.

„Bodi mirna, Ana“, je rekel Jurij in svoji sestri hvaležno in ginjeno stisnil roko. „Moja nedolžnost pride kmalu na dan in Bog bo pomagal, da doleti obrekovalce zaslužena kazen.“

„Ah — Bog naj Ti pri tem pomaga“, je ihtela kmetica obupana.

„Kje je mlinar?“ je začel zopet komisar. „Ali ni tu v hiši?“

„Ne,“ je odgovorila hitro kmetica in si posušila solze. „Ali ga hočete morebiti tudi vzeti s sabo?“

„Gotovo! On je ravno tako sumljiv, kot Vaš brat. Ali veste, kam je šel?“

„Ne,“ je odgovorila žena kratko.

„To se pravi. Vi ga nočete izdati! No, mi ga že dobimo. Ali se bode vrnil k Vam?“

„Mogoče.“

„Mati Šulcova, Vi ste obvezani dati pojasnila!“ je rekel komisar ostro.

Toda to je ni prestrašilo.

„Česar ne vem, tega ne morem povedati“, je odgovorila mirno. „Mlinar je šel že danes zjutraj proč, da bi si poiskal dela v okolici. Če se vrne in kedaj tega ni povedal.“

S tem se je moral uradnik zadovoljiti.

„Pojdimo“, je rekel jezno in pomignil oskrbniku naj mu sledi.

„Pojdi z Bogom, ljubi brat“, je rekla kmetica in podala Juriju roko v slovo. „Z božjo pomočjo boš lahko dokazal svojo nedolžnost!“

Jurij je nemo prikimal in se hitro iztrgal. Na strani orožnika je zapustil sobo — kot ujetnik!

Komisar je sledil. Drugega orožnika je pustil v sobi, da bi počakal na mlinarja in ga takoj prijel.

Pri odhodu je komisar še pogledal Liziko, ki je objokana stala sredi sobe.

„Ali je ta deklica mlinarjeva hčerka?“ je vprašal kmetico.

„Da“ je kratko odgovorila.

„Pazite na to deklico“, je zapovedal orožniku komisar. „Ta gotovo ve, kje je njen oče.“

Komaj je komisar odšel, ko je kmetica potegnila Liziko s seboj v sosednjo sobo in glasno rekla:

„Pojdi otrok! Greva k najinemu delu!“

Orožnik, ki se je medtem vsedel, se je sicer vzdignil takoj in jima sledil. Toda, ko je odprl vrata sosednje sobe, jo je našel prazno, in šel je ven, da bi preiskal hišo za ženskama.

Hitro je peljala kmetica mlado deklico skozi zadnja vrata v vrt.

„Hiti, da rešiš svojega očeta, Lizika!“ ji je rekla urno. „Pojdi mu naproti in ga posvari. Ne sme priti več sem!“

„Ah! Moj ubogi oče!“ je ihtela deklica. „Ujeli ga bodo in po nedolžnem zaprli. O in dobri stric Jurij. On naj bo morilec?“

„Ne jokaj, otrok. Njegova nedolžnost mora priti na dan. Toda pred vsem morava zapreči ti, da ne ujamejo Tvojega očeta. Saj veš, po kateri poti pride. Le hitro. On je lahko vsak trenutek tu in potem je prepozno, da bi mu pomagala. Orožniku bom rekla, da sem Te poslala v — mesto.“

Lizika je siloma zadrževala solze.

„Da, da, dobra mati Šulcova, že hitim!“ je prikimala. „Bog daj, da dobim svojega očeta še v gozdu. Toda kje naj se skrije, da bo varen pred zalezovalci?“

„Reci mu, naj gre ponoči k ribiču na obalo morja. Ta je moj prijatelj in ga bo rad sprejel. Jaz ga bom tudi sama obiskala in prosila, na Tvojega očeta prepelje na otok — starega samotarja!“

„In jaz spremim svojega očeta do tja in ostanem pri njem!“ je rekla Lizika odločno.

„Ne, otrok! To ne gre!“ je odgovorila kmetica. „Kajti na ta način bi lahko odkrili Tvojega očeta!“

„Toda kam naj se drugam obrnem?“ se je zopet jokala Lizika. „Stric Jurij, ki me je dosedaj vedno branil, je zaprt, in če ne smem več ostati pri svojem očetu, nimam po milim nebom nikogar, ki bi me branil zanaprej, kajti v mlin se ne vrnem za nobeno ceno!“

„Saj ti tudi ni treba, ljubi otrok,“ jo je tolažila kmetica in jo pri tem gladila po njeni mehki glavici. „Ti se zopet vrneš k meni, potem ko je Tvoj oče že na varnem. Poglej, jaz nimam otrok; bodi Ti moja hčer in vedno si lahko pri meni, kolikor časa se Ti poljubi!“

„Ah, ljuba, dobra mati Šulcova! Bog Vam povrni Vašo dobroto,“ je ihtela Lizika ginjena in objela hvaležno kmetico. „O kako rada ostanem pri Vas, samo da vem, da mojemu očetu ne preti nobena nezgoda več. Toda,“ je strahoma in boječe pristavila, „moj očim bo prišel in me hotel imeti nazaj, če zve, da mojega očeta in strica ni več tukaj, ki bi me branila.“

„Naj le poskusi,“ je dejala kmetica jezno in stisnila pesti. „Mu bom že tako posvetila, da se ne prikaže drugič. Sedaj pa pojdi Lizika! Pojdi! Že slišim orožnika stikati po dvorišču, išče naju!“

Hitro kot obstreljena srna je zbežala Lizika iz vrta v bližnji gozd in tja je letela deklica, da bi še pravočasno posvarila svojega očeta.

Kmalu je prišla v gozd in tu je šla naprej čez drn in strn. Njena lahka noga se je komaj dotikala tal, tako je brzela naprej.

Tu se je prikazala revna koča, v kateri so navadno stanovali drvarji. K tem se je podal oče, da bi dobil kaj dela.

Koča je bila prazna in Lizika je hitela naprej. Udarci sekir so se slišali skozi gozd. Lizika je letela in letela in slednjič prišla do drvarjev.

Urno je vprašala može, če so videli njenega očeta. Odgovorili so ji, da je bil pred dvema urama tu, a je potem šel dalje. Kam? tega niso vedeli, pač pa so ji pokazali smer.

Dalje je hitela uboga deklica. Srce ji je burno bilo vsled skrbi in strahu. Iskala je s svojimi pogledi po tihem gozdu, kje bi našla očeta.

„O Bog, o Bog! Daj, da dobim očeta, dokler ni prepozno!“ je stokala.

Utrujena je obstala in se naslonila na drevo. Solze obupa so ji pridrle iz očij. Ni mogla več naprej, noge so ji odpovedale službo. Ihte se je prijela drevesnega debla, da bi ne padla na tla.

„Usmiljeni Bog! Daj mi novih močij! Ne dopusti, da se zgrudim tukaj od utrujenosti!“ je molila.

In bilo je, kakor bi jo ta molitev zopet oživila, kajti čez nekaj minut je začela leteti naprej.

„Oče, oče!“ je pri tem klicala glasno.

Večkrat je tako zaklicala, ker je upala, da je njen oče kje v bližini.

Tu — sedaj je obstala kot priklenjena in poslušala. Ali ni bil to človeški glas? Ali je uboga deklica vendar našla svojega očeta?

„Oče!“ je zavpila še enkrat z vso močjo.

Nek glas ji je odgovoril, toda ko ga je zaslišala, ji je hotela kri zastati v žilah. To ni bil glas njenega očeta, ampak njenega smrtnega sovražnika, njenega očima.

Hitro je začela Lizika bežati.

Toda bilo je že prepozno. Med drevesi se je prikazal Konrad. Komaj je zagledal deklico, se je s pravim krohotom vrgel za njo.

Lizika je bežala, kar je mogla. Obupen strah je podvojil njene moči.

Toda Konrad je bil hitrejši in kmalu jo je došel.

Trdo jo je prijel za rame in jo obdržal.

„Haha! Vendar Te imam enkrat, Ti ubežnica!“ je zaklical veselo. „Zelo lepo od Tebe, da mi prideš nasproti. Sem Te ravno hotel imeti! Sedaj pa domov! O, Tvoja mati bo vesela, ko Te zopet vidi!“

„Spustite me! Nočem nazaj v mlin!“ je vpila Lizika in se skušala iztrgati iz njegovih močnih pestij.

„Oho! To ti prav nič ne pomaga,“ se je rogal. „In če ne greš radovoljno, imam tu palico, ki Te bode k temu prisilila!“

S temi besedami je zavihtel debelo palico nad njeno glavo.

„Na pomoč, na pomoč!“ je vpila Lizika, da se je razlegalo daleč skozi gozd. „O Bog! Ali me nihče ne bo iztrgal iz rok tega človeka?“

„Le vpij! Nihče Ti ne bo pomagal. Tvoj oče in njegov dobri prijatelj, ta dva zločinca sta gotovo že pod ključem!“

„O, še je moj oče prost! Vaš načrt se Vam je samo na pol posrečil!“

„Ga bodo že ujeli. Toda imaš prav, jaz sem jima to skuhal. In sedaj bo moral gotovo pustiti svoje življenje! Obesili ga bodo kot morilca!“

„O Bog!“ je stokala Lizika. „In z Vami naj živim sedaj pod jedno streho? In Vas naj imenujem svojega očeta? O, Vi ste živ vrag! Toda Bog Vas bo kaznoval za Vašo hudobnost in raztrgal mrežo, v katero ste hoteli ujeti mojega očeta.“

In z obupnim naporom se je iztrgala iz njegovih rok in ga sunila v stran. Z jeznim krikom se je Konrad zopet vrgel na njo. Zagrabil jo je za njene dolge lase, jih ovil okoli pesti in jo potegnil s silo k sebi.

„Naprej! Spravi se,“ je dejal škripaje z zobmi.

Lizika je presunljivo zakriknila in se branila z vso silo. Toda kaj je mogla opraviti proti tako močnemu človeku?

Rogaje se jo je vlekel naprej, dočim je njen jokajoč glas odmeval v gozdu.

Naenkrat se zasliši v bližini pasje lajanje. Konrad je prestrašen obstal in divje zaklel. Lizika pa se je zopet ohrabrila in z vso silo vpila na pomoč. Pasje lajanje je prihajalo vedno bližje in bližje.

„Molči!“ je zatulil Konrad in ji z roko zatisnil usta, da je njeno vpitje takoj prenehalo.

Sedaj je zašumelo v grmu in dve dogi sta se postavili mlinarju na pot in ga nista pustili naprej.

„Proč, mrhe,“ je vpil divje in vihtil palico po zraku.

Tedaj sta se pa zagnala psa proti njemu. Še predno ga je pa mogel kdo ugrizniti s svojimi močnimi zobmi, se je zaslišal pisk. Takoj sta psa skočila v stran in izza grmovja je stopil mladenič v lepi lovski obleki s puško čez ramo.

Začuden je pogledoval zdaj Konrada, zdaj Liziko, ki jo je oni še vedno držal za lase.

Komaj je Konrad zapazil tujca je začel rjuti: „Imejte svoje pse na vrvi, da ne bodo napadali mirne ljudij. Vrag naj vzame te mrhe.“

„Moji psi ne store nikomur nič žalega, če jih sam ne hujska,“ je odgovoril tujec ponosno in nejevoljno. „Toda kaj hočete s to mlado deklico? Takoj jo spustite, Vi surovež,“ je zaklical jezno in zapovedujoče.

„Kaj Vas briga ta deklica?“ se je smejal Konrad porogljivo. „Ušla mi je in sedaj jo zopet peljem domov. Tako — in sedaj pokličite pse proč!“

Lizika je do tega trenotka neprestano zrla v lepo tujčevo obličje, katerega ji je poslalo nebo kot rešitelja.

„O gospod! Ne verjemite mu!“ je zaklicala sedaj in proseče vzdignila roke proti tujcu. „Ta surovež ni moj oče! S silo me vleče proč! O, oprostite me, gospod! Rešite me tega človeka,“ je vskliknila boječe.

„Ha, lump!“ je zaklical tujec jezno. „Proč od deklice!“

Priskočil je in prijel Konrada za vrat. Ta je vzdignil palico, da bi napadalca pobil na tla. Pri tem je spustil Liziko, ki je tresoča se od strahu zbežala nekoliko korakov v stran.

Tujec je stopil nekoliko nazaj in nastavil Konradu puško na prsi. Tudi psa sta se približala in sta čakala le na gospodarjev migljaj, da popadeta sovražnika.

„Spravite se kar najhitreje odtod," je zavpil mladi mož na mlinarja, „drugače Vas ustrelim kot steklega psa!"

„Že še prideva skupaj," je odgovoril Konrad in se previdno umaknil. „In potem obračunava! Tudi deklico bom poiskal! Le počakaj, to mi bodeš poplačala!" je dejal škripaje z zobmi obrnivši se k deklici.

Hitro je potem izginil med grmovjem.

„O moj Bog!" je ihtela Lizika. „On me umori, ako me zopet ujame!"

Naslonila se je na drevo in je začela bridko jokati.

Tedaj je stopil tujec k njej in jo začel tolažiti.

„Ne bojte se! Jaz Vas bom tudi v prihodnje branil in ta lump naj se ne predrzne, se Vam še enkrat približati."

Govoril je z lepodonečim glasom, ki je Liziko kmalu potolažil. Zaupno je uprla svoje oči v tujca, ki jo je pogledoval tako milo in prijazno. In začutila se je nekako varno.

„Ah, gospod! Bog Vam povrni to dobroto!" je jecljala s hvaležnimi pogledi.

„Gotovo! Sam Bog Vas je poslal, da me rešite. Brez Vaše pomoči bi bila še vedno v oblasti onega suroveža. O, zahvalim Vas tisočkrat!"

„Ni treba nikake hvale!" se je branil tujec smehljaje, dočim je s svojimi pogledi začuden opazoval lepo in polno Lizikino postavo. „In če bi ne bil slučaj, ki me je pripeljal sem, tako malo srečen, bi ga gotovo zahvalil, da mi je bilo usojeno, danes najti tako lepo gozdno cvetlico!"

Lizika je nenadoma zarudela in pobesila sramežljivo oči. Gosti razmršeni kodrasti lasje so obdajali njeno lepo glavico, tako, da bi si noben slikar ne mogel želeti lepšega vzorca.

Gozdno cvetko jo je imenoval in to je tudi bila. Sicer še ni bila cvetlica, bila je bolj podobna popku, ki čaka gorkega solnca, ki ga poljubi in razprostre, tako da se potem razcvete v najkrasnejšo cvetico.

In bilo je, kakor da je iz tujčevih očij zadel tak solčni žarek Lizikino dušo. Prijel jo je za roko in jo obdržal v svoji ter nadaljeval!

„In sedaj mi povejte, kako ste prišli v roke tega moža, ki pravi, da je Vaš oče. Ali ga poznate?"

Lizika je žalostno prikimala.

„To je moj očim!“ je šepetala boječe.

„Torej je Vaš pravi oče mrtev?“ jo je vprašal pomilovalno.

Urno je deklica odkimala.

„Ne — toda on —“

Utihnila je, ker jo je bilo sram. Da, sram jo je bilo temu tujcu pripovedovati svoje žalostno življensko zgodbo in srce ji je postalo težko in ozko, tako da se je začela krčevito jokati.

„O, ne mislite, da prašam iz radovednosti,“ je rekel mladenič resno. „Jaz se v resnici zanimam za Vašo usodo. Zaupajte mi,“ jo je prosil in sklonil njeno glavico pokonci „in dovolite, — da sem Vaš prijatelj in branitelj! In pred vsem: povejte mi svoje ime, saj še nevem, kako naj Vas imenujem!“

„Jaz sem Lizika in sem mlinarjeva hčer iz te okolice.“

Mladi mož je začudeno vskliknil.

„Torej mlinarjeva Lizika ste?“ je vprašal. „No, potem ni treba ničesar razlagati! Poznam Vašo zgodovino in tudi Vašega očima! Dobrega nisem slišal o njem in veseli me, da sem Vas mogel danes braniti pred njim.“

„Ah, gospod, Vi ste tako dobri!“ je rekla Lizika ginjena. „Toda sedaj me morate pač zaničevati, ko veste, kdo je moj oče!“

Plašno ga je pogledala, kakor bi se bala, da bi se zares z zaničevanjem obrnil od nje.

Toda tujec jo je mirno prijel za roko in dejal:

„Saj Vi ne morete ničesar zato, da je Vaš oče bil nekoč — zločinec!“

„O, verujte mi gospod! Moj oče ni zločinec!“ je vskliknila Lizika tako prepričevalno, da jo je tujec začuden pogledal. „Ko bi ga poznali, bi ne dvomili nad njegovo nedolžnostjo. Ah — kako grozno nesrečen je ubogi moj oče!“ je nadaljevala jokaje se. „Ni zadosti, da je toliko let po nedolžnem sedel v ječi, sedaj ga preganjajo zopet in pravijo, da je hotel umoriti barona čemšeniškega! O Bog,“ je zaklicala nenadoma prestrašena. „Hiteti moram! Poiskati moram očeta in ga posvariti, drugače ga ujamejo preganjalci!“

Hitro se je hotela iztrgati iz tujčevih rok in odhiteti, toda ta je ni spustil.

„Sigmund čemšeniški?“ je mrmral in obraz se mu je zatemnel.

„Torej je res, on je tukaj, morilec mojega očeta, kateremu sem prisegel krvavo maščevanje?“

Lizika je pri teh besedah grozno začudena zrla v mladega tujca.

„Jaz sem baron Feliks torgavski,“ je rekel sedaj mladenič. „Baron Sigmund je moj smrtni sovražnik, kajti ubil je v dvoboju mojega očeta. Govorilo se je, da je umrl v Ameriki. Včeraj sem pa zvedel, da se je nenadoma vrnil in sem se podal k grofu ratiborskemu, da bi zvedel kaj natančnejšega o njem. V mestu sem zvedel o čudnem dvoboju, a nisem mogel verjeti, da bi bil to oni Sigmund. Toda že mora biti tako, ker ga tudi Vi tako imenujete!“

Lizika je še vedno začudena pogledovala barona.

„O — Vi ste baron torgavski?“ je rekla, kakor bi obžalovala, da ni kaj manjega.

Potem mu je hitro povedala, kar je vedela o dvoboju, kako so začeli sumiti oskrbnika in njenega očeta, da so strica Jurija že odpeljali in da očetu preti ista nesreča.

„O Bog!“ je končala razburjena svojo pripoved. „Če so morebiti že ujeli mojega očeta! O, gospod baron,“ je ihtela proseče, „le verjemite mi, da je moj oče nedolžen. Sedaj me pa pustite! Poskusiti moram, rešiti svojega očeta!“

„Pojdite z Bogom!“ je dejal baron ginjen. „Da verjamem Vam, da Vaš oče ni storil tega! In če je v moji moči mu pomagati, se bo vse zgodilo in sicer — radi Vas!“

„O, hvala za to besedo!“ je vskliknila Lizika navdušeno.

Tudi baron jo je pogledal milo in goreče v oči, tako da je kar zarudela.

„Dovolite, Lizika, da ostanem Vaš prijatelj!“ jo je prosil. „Moja najsvetejša naloga naj bo, varovati Vas. Ali ne bodete pozabili name?“

„Nikdar!“ je šepetala Lizika raztreseno in plaho.

Nato se je iztrgala iz baronovih rok in odhitela.

Ta je dolgo časa zrl za njo.

„Kako je očarujoča, kako lepa!“ je šepetal. „O to čisto gozdno cvetko moram dobiti zase. Moram jo zopet videti —

in sicer kmalu! In ona mora postati moja! — Toda kako bi to šlo?“ je vzdihnil in žalostno povesil glavo. „Jaz, potomec stare plemenitaške rodovine in ona, hči — kaznjenčeva?“

Nekaj časa je stal tako zatopljen v neprijetne misli. Naposled je odločno dvignil glavo.

„Pa! Kaj me briga njen oče? In kaj me briga, kako sodi svet o meni? Jaz čutim; ta navadna in priprosta deklica, ki je izšla iz naroda, me je prevzela. In baron torgavski si ne pusti iztrgati sreče, ki si jo je pridobil in če se mu postavi ves svet nasproti!“

---

20. poglavje.

Umor ali rop?

Solnce je svetilo po parku grada ratiborskega.

Na balkonu je stala Kamila in gledala doli v park, ki se je razprostiral pod njenimi nogami. Tam, na peščeni poti, se je igrala stara Dora z Ervinom.

Malemu, nedolžnemu otroku je pretila grozna nevarnost, a niti stara Dora ni ničesar slutila o tem.

Smehljaje je gledala Ervina, ki se je igral z žogo in vselej veselo zavrisnil, kadar jo je vrgel s svojimi malimi ročicami po pesku in je ta se trkljala hitro naprej.

Njegov nežen obraz je bil rudeč in oči so se mu veselo svetile. Kodri so mu mahali okoli lic in slamnik mu je vedno bolj in bolj lezel na hrbet. Ko je stara Dora opazovala otroka, je postala nenadoma žalostna.

„Srečni otrok!“ je šepetala. „Pozabil si že skoro na svojo mater, ali vsaj tako hudo več ne žaluješ za njo, kot mi! Uboga mati! ko bi mogla sedaj odpreti oči in pogledati, kako se sedaj godi tu! — Ah — to je nesreča, brezmejna nesreča, ako mati umre in zapusti nedoraslega otroka, brez varstva, ko mu pretijo vse mogoče nezgode!“

Tu je priskakljal mali Ervin in jo prebudil iz njenih sanj.

„Pojdi, Dora! Greva na grad! Tam se hočeva igrati!“

Grad, kamor je sedaj mali Ervin vlekel Doro, je bila umetna razvalina, sezidana iz kapnikov. Bila je sredi parka, tik poleg ribnika. Tja je Ervin zahajal najrajše.

Stara Dora je mogla dečku komaj slediti, tako je hitel.

Kmalu sta prišla do razvaline. Mnogovrstne votline so tvorile spodnje nadstropje, ob obeh straneh so pa peljale kamenite stopnice do galerije, ki se je razprostirala še nad ribnikovo površino. V sredi je stal nad galerijo visok, vitek stolp.

Ko se je Dora z otrokom bližala razvalini, se je Kamila na balkonu hitro obrnila in zaklicala skozi odprta vrata v sobo:

„Čas je, Pavla!“

Takoj nato se je prikazala sobarica. Kamila je pokazala proti razvalini rekoč:

„Tam sta oba! Naše domnevanje nas ni varalo! Z gotovostjo smo lahko sklepali, da pojde Dora z otrokom k razvalini! Hiti, da se naš načrt posreči, še predno se vrne grof!“

„Brez skrbi!“ je odgovorila sobarica s satanskim smehom.

Nato je hitro zapustila sobo. Kamila je ostala na balkonu in napeto gledala, kaj se bo zgodilo v parku.

Na travnatem prostoru pred razvalino se je igral Ervin. Niti on, niti Dora nista zapazila prežečega obraza Foglovega ki je hitro pogledal za skalami in se nato zopet skril.

Ervin bi najraje splezal po stopnicah na vrh razvaline in, od tam metal žogo, a Dora mu tega ni dovolila.

Toda že je hotela prosečemu dečku ustreči, ko je naenkrat prihitela sobarica k njej.

Dora jo je začudeno gledala in ko ji je Pavla pomignila, se ji je po časi bližala.

Sedaj je sobarica brez sape dospela k njej.

„No, kaj je, Pavla?“ je vprašala Dora nemirno. „Ali je grof prišel in hoče videti Ervina?“

„O ne! Dora!“ je sopihala sobarica, kakor bi bog ve kako letela. „Gospoda grofa še ni. Toda nekaj imam za Vas!“

„Za me? Odkod neki?“

„Da, kako se dotičnik imenuje ne vem! Tu berite! Dal mi je ta listič!“

S temi besedami je izročila Dori malo, zapečateno pisemce.

Dora je je opazovala majaje z glavo. Slednjič je razpečatila in odprla. Bilo je samo nekaj vrstic.

Ko je Dora prebrala, je začudeno vskliknila.

„Ne vem, kaj naj si mislim?“ je opomnila nato. „Kdo Vam je izročil to pismo, Pavla?“

„Ubog, reven mož! Stoji zunaj pred vratmi parka in čaka odgovora.“

„Samotar z otoka!“ je mrmrala Dora. „Tako se imenuje pisec. Ne poznam ga. Kaj mi hoče povedati? In zakaj ne pride v park?“

„Pojdite vendar k njemu, mož Vam ima gotovo kaj važnega povedati“, ji je svetovala sobarica in s prežečimi očmi opazovala Doro.

Nekaj časa je ta pogledovala listič v roki.

„Ne“ je rekla potem odločno, „ne grem! On naj pride sem, če hoče govoriti z mano!“

„To sem mu že sama rekla“, je hitro odgovorila Pavla. „Toda rekel je, da noče v grad. Njegovo poročilo pa da je tako važno, da nalagate nase veliko odgovornost, če ne pridete tja. Saj tudi jaz ne vidim vzroka, zakaj bi tega ne storili.“

„Nobenega vzroka? No, jaz moram paziti na Ervina!“

„Če hočete, rečem možu, naj zopet gre“, je odgovorila Pavla jezno.

S temi besedami se je obrnila in odhitela.

Dora je nekaj časa gledala za njo.

„Bog ve, kaj tiči za tem“, je šepetala. „Tej Pavli ne verjamem ničesar. Če bi mi kdo drugi prinesel to naznanilo, bi mu sledila!“

S temi besedami se je zopet obrnila proti razvalini.

„O Bog! Kje je otrok?“ je zaklicala prestrašeno in pogledala okoli.

Mali Ervin je izginil.

„Ervin, Ervin!“ je vpila Dora. „Bog, pomagaj mi!“

V obupnem strahu je hitela naprej in vedno klicala otroka. Toda nobenega odgovora ni bilo slišati.

Sedaj je prišla do stopnjic, ki so peljale na vrh razvaline. Ali je mali Ervin splezal morebiti s svojo žogo tu gor? Tako je mislila Dora in že je hotela iti po stopnicah, ko je naenkrat obstala.

Na pol zadušen otroški krik se je zaslišal tam gor in skoro v istem trenotku tak čofot, kakor bi kdo padel v vodo.

„Usmiljeni Bog!“ je kriknila Dora. „Otrok je padel v vodo!“

In obupno je hitela po stopnicah na galerijo.

Brez sape je dospela slednjič na vrh. Njene temne slutnje so se menda izpolnile, kajti o Ervinu ni bilo niti duha, niti sluha. Vendar — tam je ležala njegova žoga tik ob nizki balustradi proti ribniku. Dora je urno skočila tja.

Pobrala je žogo in boječe pogledala doli na ribnik.

Naenkrat je postala bleda kot smrt, oči so ji stopile iz jamic in kakor okamenela je strmela na vodo. Kajti na čisti in mirni ribnikovi površini je plaval — slamnik malega Ervina.

Dora je mislila, da jo mora pri tem pogledu zadeti kap. Sedaj ji je prešel ves dvom. Dočim je ona govorila s Pavlo, je mali Ervin neopažen splezal gori, se tu igral z žogo in padel nato v vodo. Vsklik, ki ga je slišala Dora, je bil njegov smrtni vsklik.

Hitro je Dora vse to spoznala in se nato začela krčevito jokati. Vila je roke in si pulila svoje sive lase ter zmerjala samo sebe. Da, edino ona je kriva te grozne nesreče.

„O, moj Bog, moj Bog!“ je ihtela, dočim je obupno letala po galeriji sem ter tja. „O, zakaj nisem bolj pazila nanj — zakaj sem ga spustila izpred očij! O, jaz nemarna in lena oseba! Nebeški oče, usmili se — reši otroka!“

Dorino vpitje se je razlegalo po celem parku. Prihitelo je več služabnikov in tudi Pavla, iz parka je prišel vrtnar s svojima dvema pomagačema.

Dora je prihitela doli po stopnicah in jim šla nasproti.

„Otrok — otrok — o, rešite, pomagajte! — Tam v ribniku! O vidite — njegov slamnik! Hitite vendar — v vodo je padel!“

Tako je klicala v pretrganih stavkih. Toda možje so jo razumeli in strmeli v slamnik Ervinov, ki je mirno plaval po gladini.

Prvi se je streznil vrtnar. Poklical je svoje ljudi, naj mu slede in skočil na obrežje, kjer se je nahajal mal čoln. Bliskoma je bil vrtnar z dvema drugima v njem in hitro so veslali proti onemu kraju, kjer je bil slamnik.

Tega seveda niso mogli upati, da bi otroka še rešili, on je bil gotovo že mrtev.

Vendar so pridno vesljali naprej. Sedaj so prišli do mesta, kjer je bil slamnik. Vzeli so ga v čoln. Nato sta slekla pomagača hitro suknje in se brez pomisleka vrgla v vodo.

Nekaj sekund je poteklo, in zopet sta prišla na površje.

„Nič?“ jih je vprašal vrtnar iz čolna.

„Ne!“ sta odgovorila in se zopet pogreznila v ribnik.

Medtem so prišli Pavla in drugi služabniki do grada.

Sobarica se je zmagovalno smehljala in rogala na tihem Dorinemu stokanju. A vendar se je tudi ona začela jokati, ko ji je Dora začela pripovedovati o nesreči.

Služabniki so prinesli dolge drogove in mreže in s temi preiskovali ribnik. Toda v začudenje vseh niso našli trupla. A vkljub temu ni nihče dvomil, da otrok ni padel v vodo.

„O Bog!“ je stokala Dora. „Če pride gospod grof domov in zve za nesrečo — on bo znorel same bolesti! In jaz — jaz sem to zakrivila! O Bog, tega ne preživim!“

„Kaj Vam sedaj pomaga ves jok? Na otroka bi bili bolje pazili!“ je rekla brezsrčna sobarica. „Gospod grof bo besnel same jeze in Vas hudo kaznoval.“

Tudi drugi so Doro skrajno nezaupno pogledovali, kakor bi bila ona odgovorna za to, kar se je zgodilo.

Od grada sem je sedaj priletelo nekaj služabnikov.

„Gospod grof je ravnokar prišel!“ so že od daleč klicali onim, ki so stali okoli ribnika.

Vsi so postali pri tej novici razburjeni in napeto pričakovali, kaj se bode sedaj zgodilo. Pavline oči so se svetile škodoželjno, dočim je stara Dora obupno vila roke.

Tedaj je že prišel grof sam. Hitro se je bližal ribniku in Kamila mu je sledila z brzimi koraki.

„Kaj se je zgodilo? — Ne morem verjeti tega, kar se mi je povedalo!“ je zaklical grof prestrašen. „Moj otrok — — o Dora!“ je zavpil divje, ko je zagledal Doro. „Kje je Ervin, moj ljubi otrok?“

Stara Dora ni mogla odgovoriti; nemo je pokazala na ribnik.

Z groznim vsklikom je skočil grof k nji.

„Bog! Mrtev — utonil!“ je sopihal. „Toda to ni mogoče! O moj Bog! Ne ne! Prinesite mi otroka, ljudje! Prinesite mi živega in dam Vam celo svoje premoženje!“

Služabniki so resno zrli pred se in molčali.

Bled je stal grof in gledal na ribnik, kjer so še vedno iskali z drogovi in mrežami. Groza ga je popadla. Tam, v oni globočini, je ležal njegov ljubi otrok, njegov dedič, njegovo — vse! Njegova visoka, ponosna postava se je sklonila pod težo te grozne nesreče, ki je udarila vanj kot strela iz jasnega neba.

„O Bog! Kako se je moglo to zgoditi?“ je stokal grof. „In kdo je to zakrivil?“

„Kdo je tega kriv?“ je dejala Kamila. „Kdo drugi, kot ona, ki ji je bil otrok izročen v varstvo! O, da more človek tako zanemarjati svojo dolžnost! Strogo kazen zasluži za to!“

S sovražnimi pogledi je pri tem merila Doro.

„Da, tako je!“ je vzrojil grof jezno. „Dora, vrni mi otroka! O, tega ne moreš, ti brezvestna, lahkomiselna ženska! — Proč!“ je zavpil „izpred očij, ti morilka mojega otroka! Proč — in ne prikaži se mi več!“

„Usmiljenje, gospod grof! Poslušajte me!“ je jadikovala ta in padla na kolena. „Poslušajte, da Vam povem, kako se je nesreča pripetila!“

„Molči, grdoba!“ se je zadrl nanjo grof. „V Tvoje varstvo sem izročil otroka! In Ti — o — zaslužila bi, da bi Te samo vrgli v — vodo!“

Dora se je vzdignila in prestrašena umaknila.

Grof se je sedaj zopet obrnil k možem. Na njegovo povelje je prišel čoln k bregu. Vstopil je in sam vodil nadaljnja raziskavanja.

Kamila je gledala Doro, ki se je nekoliko umaknila v stran, s svojimi zmagovalnimi pogledi.

„Moj načrt je uspel čez vse pričakovanje! je mrmrala zadovoljno. „Otroka ni več in tudi Ti greš. Poženejo Te iz grada in nikdar več se ne vrneš!“

Nato se je približala Pavli.

„Otrok je toraj mrtev na dnu ribnika?“ je vprašala tiho. „Da,“ je prikimala sobarica. „Lahko ste pomirjeni, grof nima sedaj nobenega sina in dediča!“

Kamila se je nasmehljala. Bila je zadovoljna s svojimi pomočniki, s Foglom in Pavlo. Napeto je sledila nadaljnjim raziskavanjem. Kadar so potegnili mreže iz vode, vselej je mislila, da zagleda v njih truplo malega Ervina. A vselej zastonj.

Naposled so nehali, ker po otroku niso dobili niti sledi. Bled, utrujen in potrt, z negotovimi koraki se je podal grof v grad — kot živa podoba neutolažljive obupnosti.

Kamila pa je začela nekaj sumiti! Kako je bilo mogoče, da mrtveca niso našli? Ali sta jo morebiti varala sobarica in njen ženin. Ali sta ta dva umorila Ervina ali samo — uropala?

---

21. poglavje.

Nevarna tekmica.

„Ah — ko bi vendar ne bila nanj navezana — ko bi bila prosta!“

Te bolestne besede je z globokim vzdihljejem izpregovorila mlada, lepa dama, ki je stala na vzvišeni, s trto obrašeni verandi krasnega in ponosnega gradu.

Gledala je pri tem v vrt, ki se je razprostiral pod njenimi nogami in njeno temno oko je pri tem obstalo na možu, ki je tam sedel v stolu, katerega je varoval služabnik.

„Kaka grozna usoda, biti navezana na tega pohabljenca,“ je šepetala. „O, koliko časa naj to še prenašam? Ah, želela bi, da bi že danes prišla smrt in me rešila teh muk in raztrgala vezi! Ha — potem bi bila prosta, potem bi se izpolnile vse moje želje in upanje!“

„Sidonija!“ se je zaslišal slab, tresoč glas bolnikov.

Lepa žena se je zdrznila in stopila nazaj v verando. Njene poteze so pritem kazale trdosrčnost.

„Moj mož me kliče?“ je mrmrala. „Toda jaz ne grem doli, ne morem prestati več v njegovi bližini, nemogoče mi je, ta

trenotek govoriti z njim, ko je moje srce polno hrepenenja po — drugem!"

Pri tem je plaval njen pogled v daljavo, čez zelen gozd, ki je obdajal grad. Zopet je vzdihljej vzdignil njene polne, lepe grudi in nestrpljivo je šepetala:

„Zakaj je neki tako dolgo izostal?"

Koga je čakala? —

Solnce je obsevalo to čarobajno lepotico. Njena polna in vendar vitka, visoka postava je bila oblečena v krasno, purpurno žametasto obleko, ki je bila ob vratu globoko izrezana, tako da so se videle njene lepe, nežne rame. Iz bledih obraznih potez se je brala ošabnost. V lepih, črnih, okusno počesanih laseh, ki so obdajali fino glavico, se je svetila briljantna igla.

Pred tremi leti je postala Sidonija soproga barona badenberškega, ki je bil takrat zdrav in močan. Toda že v prvem letu zakona si je nakopal bolezen — padel je namreč nekoč raz konja — in od takrat je vedno bolj in bolj hiral.

Kaka grozna usoda! In kako neznosna je bila šele za Sidonijo?! Sredi pomladi svojega življenja se je morala s svojim bolnim soprogom umakniti v ta samotni lovski grad in se odreči vsemu veselju in vsem zabavam. Za njo, ki je bila navajena, da so jo vsi občudovali, je bilo to ravno tako hudo, kakor vjetništvo.

Sidonija je ostala čisto sama s svojim bolnim soprogom v tem samotnem gozdu, kajti njen svak, mlajši bratranec njegov, je bil takrat na potovanju. Ta bratranec barona Ludvika badenberškega je bil baron Feliks torgavski.

Ludvik badenberški je bil sin njegove matere iz prvega zakona. Po nagli smrti svojega moža, se je ta omožila z baronom torgavskim.

Baron badenberški ni imel nikakega premoženja. Ludvik in Sidonija sta popolnoma odvisna od milosti barona Feliksa. Ko je ta pred dvemi leti odšel na potovanje, je postavil Ludvika za oskrbnika svojega ogromnega premoženja.

Sidonija je na skrivnem že prej upala, da bo njen nesrečni soprog umrl in potem je hotela pridobiti zase njegovega bogatega bratranca Feliksa.

Potem, ko se je ta vrnil s potovanja, je bila njena najbolj vroča želja, ta načrt vresničiti.

Lep in močan je bil Feliks — in njen soprog? — Hotela je obupati in siloma raztrgati vezi, ki so jo vezale na moža. Če bi umrl, če bi dobila Feliksa za se, potem ji je sijala zlata prihodnjost. Lep, močan, imeniten mož bi bil njen in vrhutega ogromno premoženje.

Ah! — Toda kakor strah je stala postava bolnega moža med njo in onimi lepimi, vabljivimi sanjami.

Na to Sidonija ni mislila, da je bila njena dolžnost, svojemu možu potrpežljivo, udano in zvesto služiti in streči. Njej je bil on samo ovira, ki jo je treba spraviti v stran.

Ko se je njen svak Feliks zopet vrnil v domovino, je začela takoj ga vleči nase in kakor se je videlo, ne brez uspeha. Njena lepota je imela menda nanj velik upliv, in Sidonija je vedno bolj in bolj upala.

Za svojega moža se ni nič brigala, prepustila ga je čisto oskrbi njej zvesto vdanega služabnika Antona.

In vendar je baron Ludvik ljubil svojo brezsrčno ženo bolj vroče, kot le kedaj. Hrepenel je po njej in večkrat se je jokal, ko ga je po cele dneve pustila samega. Ko bi pa vedel, njene najskrivnejše misli, bi se pač z zaničevanjem obrnil od nje. — —

„Zakaj Feliksa danes tako dolgo ni domov?“ je šepetala Sidonija zopet nemirna, „Ravno danes sem hotela resno govoriti z njim in poizvedeti, kaj misli o meni. Tega ne morem več prenašati. O — in če je potem enkrat klečal pred mano in priznal svojo ljubezen, če imam njegovo besedo — potem hočem že raztrgati te vezi in se oprostiti, četudi s — silo!“

Trda odločnost se je brala iz njenih potez in oči so se ji svetlikale kot divji zveri, ki preži na plen.

Ko je Sidonija zopet pogledala v gozd, je naenkrat veselo vskliknila, kajti tam v daljavi je prihajal Feliks v lepi lovski obleki.

„On je,“ je mrmrala razburjena. „Vendar enkrat! Hočem mu dati znamenje, da me vidi in takoj pride k meni!“

Vzela je iz žepa bel žepni robec in začela z njim mahati. On jo je tudi kmalu zapazil in mahal s klobukom v pozdrav.

Še malo minut in Feliks torgavski je hitel skozi vrt. Psa sta veselo skakljala pred njim. Pozdravil je svojega bratranca v vrtu in napeto je Sidonija poslušala njegov glas. Slednjič je sto-

pil v grad. Hitro je zapustila verando in se podala v bližnji salon.

Feliks je vstopil. Nekako razburjeno vesel je bil.

Začudena ga je Sidonija pogledala. Ali je bila to ljubezen? Srce ji je jelo burno biti pri tej misli.

„Dolgo časa ste izostali, ljubi Feliks," je začela.

„Ali ste me pogrešali, Sidonija?" je vprašal začuden.

„Ah Feliks — saj veste, da Vas vedno pogrešam, kadar odidete," je odgovorila s koketnim pogledom.

On pa tega ni hotel razumeti, kajti mirno je odgovoril:

„Toda Sidonija, saj imate Ludvika, svojega soproga —"

„Svojega soproga?! je vskliknila bridko. „Ali mislite, Feliks, da sem srečna z njim? Kako žalostna usoda je to? Privezan biti na takega pohabljenca, ki mu že smrt gleda iz očij?! Ali nisem mlada? Ali nimam želja in strastij, kot vsaka druga ženska? — O jaz nisem nuna ali postrežnica bolnikom! — Zares, za tak posel jaz nisem. O, obupala bi, če pomislim, da sem že dve leti svojega življenja prebila na ta način! Tega ne prenesem več!"

„Sidonija!" je vskliknil Feliks prestrašen in očitaje. „Tako ne smete govoriti!"

Seveda ni bilo prvič, da se je Sidonija pritoževala o svoji usodi, toda tako jasno, kot danes, pa še ni nikdar povedala svojega mnenja.

Ko je torej videla, da je Feliks nagrbančil čelo, se je nenadoma začela jokati.

„O, Vi me ne razumete, Feliks — saj ne slutite, kaj vse trpim!" je rekla obupno.

Smilila se mu je in pristopil je k njej.

„Verjemite mi, ljuba Sidonija," je dejal milo in tolažeče, „obžalujem Vašo usodo. Toda ali ni moj ubogi bratranec še bolj pomilovanja vreden? Ali ni tisočkrat bolj nesrečen, kot Vi?"

„Naj bo! Ali je pa to pravično, da moram trpeti z njim?" je odvrnila kljubovalno.

„O, Vi svojega moža niste nikdar ljubili, Sidonija," je rekel Feliks resno in nejevoljno.

„O, pač! V začetku sem ga ljubila! Toda od onega časa, ko je postal tak pohabljenec, od takrat pa nič več! Ali mi mo-

V mesečini se je prikazala ženska postava.

rete to zameriti, Feliks? Ali morem zapovedovati svojemu srcu?"

„No, z Vami se nočem prepirati, Sidonija!" je odgovoril Feliks. „Kajti vidim, da ste nesrečni!"

„Ah, Feliks, samo ena Vaša beseda bi me napravila srečno in pozabila bi na svojo usodo."

On jo je pogledal začuden in majaje z glavo.

„Ne razumem Vas, Sidonija!"

„Res ne? — O, Vi samo nočete, Feliks!"

Vstala je in stala pred njim in njene oči so razločno govorile: Vzemi me. — Tvoja sem! — Strast, ki jo je sedaj popadla, jo je naredila čudovito lepo.

Feliks je to zapazil in zarudel je ter povesil oči.

Koketa je triumfirala. Prijela ga je za roko in šepetala z zapeljivim smehljanjem:

„Ali res še niste vedeli, Feliks, da Vas ljubim?"

„Ne naprej — Sidonija!" je vzrojil Feliks in hitro odstopil od nje. „Jaz se čudim. Kaj tacega nisem pričakoval od Vas. In priznati moram, dokler živi moj bratranec, nočem slišati takih besedij od Vas!"

Sidonija je postala smrtnobleda. Tega si ni mogla misliti, da bi on zavrgel njeno ljubezen. Toda morebiti je govoril tako samo iz ozirov do svojega bratranca.

„Dobro", je mrmrala. „Moje besede Vam bodo ostale vedno v spominu, Feliks! Veste torej, kaj čutim za Vas in sedaj vprašajte tudi svoje srce — za prihodnost. In če me žalost ne spravi do onega dne pod zemljo, ko udari moja rešilna ura, potem upam, da postanem enkrat še srečna."

Zopet se je začela krčevito jokati. Feliksa je nejevolja že davno minula in sedaj le še pomiloval nesrečno žensko.

„Uboga Sidonija, potolažite se! In — rotim Vas — ne pokažite nikdar mojemu ubogemu bratu, da ga ne ljubite več; kajti če bi to vedel, bi mu od žalosti počilo srce!"

Sidonija je nemo prikimala, kakor bi bila popolnoma udana v njegovo voljo. Hitro se je pomrila, kajti ni še smatrala vse za izgubljeno. Morebiti sem prehitro začela, si je mislila. Feliks bi se ji pa ne mogel dolgo ustavljati. Nekega dne bo prišel, se vrgel pred njo na kolena in jo prosil ljubezni.

Ta up jo je poživel.

„Govoriva o čem drugem“, je začela čez nekaj časa. „Niste mi še povedali, ljubi Feliks, zakaj ste bili danes tako nenavadno dolgo na lovu in se vrnili brez plena.“

Feliksov obraz se je veselo razjasnil.

„Nekaj sem doživel v gozdu?“ je rekel.

„Vendar ne kakega boja z lovskimi tatovi?“

„O ne, toda sreča je nanesla, da sem našel krasno stvarico, lepo kot gozdno cvetko, tako da še sedaj mislim nanjo.“

„Vi govorite, kakor uganka, Feliks,“ je rekla Sinonija nezaupno in vznemirjena. „Ali ste morebiti videli — gozdno vilo?“ se je skušala šaliti.

„Da, vilo!“ je vskliknil Feliks navdušen. „Imate prav Sidonija!“

„Torej mlado deklico?!“ je vprašala napeto in ljubosumno.

Feliks je prikimal.

„In to Vas je spravilo v tako začudenje? — Potem je morala biti deklica krasna!“

„Gotovo! Jaz še nikdar prej nisem videl bolj ljubkega in krasnejšega bitja, kot to gozdno cvetko.“

Sidonija je obledela. Srce se ji je začelo krčiti ljubosumnosti in sovraštvo je vzplamtelo v njem proti oni neznanki. O, kar poteptala bi jo. Ta nevarna tekmica naj bi ji ukradla srce njenega bogatega svaka? Brez dvoma se je on takoj prvi hip zaljubil v njo. Zato je torej zavrgel njeno ljubezen?! — O, znorela bi same jeze in sramu. Morala je zvedeti, kdo je ona lepotica in potem gorje ji!

Hitro se je streznila in ravnodušno se smehljajoč je vprašala zaničljivo:

„Gotovo hčer kakega gozdarja, ali kaj tacega, ljubi Feliks, ne?“

Toda ta je resno odkimal.

„Ne, to je zelo nesrečen, toda nedolžen otrok! — Ali ste že slišali kaj o mlinarju?“

„O mlinarju?“ je vprašala Sidonija začudeno. „Ne spominjam se! Toda čemu to vprašanje?“

„Moja gozdna cvetka se imenuje mlinarjeva Lizika!“

Prestrašena je Sidonija vskliknila in strmela v Feliksa.

„Da, sedaj se spomnim! O tej deklici sem že slišala!“ je odgovorila hitro. „In poznam tudi zgodovino njenega očeta iz časopisov. Ah, Feliks“, je pristavila z neskončnim zaničevanjem, „in ta deklica, hčer kaznjenčeva, morilčeva — je Vaša cvetka!“

Feliks je ostal resen, Sidonijino zaničevanje ga je razžalilo.

„Gotovo!“ je odgovoril kratko.

„No!“ se je smejala ona ošabno, „to je seveda izvrstna šala!“

„Jaz smatram to stvar za popolnoma resno“, je rekel Feliks odločno. „Ne poznate te uboge deklice, Sidonija, in jo obsojate že raditega, ker je hčer — kaznjenčeva. Poslušajte, kako sem jo spoznal!“

In pripovedoval ji je oni prizor iz gozda, ki nam je že znan.

„Srečen sem, ker sem prišel še o pravem času, da sem ubožico rešil iz krempljev onega suroveža“, je končal. „Srčno pomilujem to nedolžno deklico in sem trdno sklenil, se zavzeti za njo in varovati pred vsemi nezgodami!“ Sidonija je pogledala mladega moža, kakor bi sama svojim čutom ne verjela.

„Ali prav slišim?“ je dejala razburjeno. „Vi hočete braniti morilčevo hčer? Vi pozabljate, kaj ste. Baron torgavski se ne sme tako ponižati, da bi občeval s tako nizkotnimi ljudmi!“

„Sidonija!“ je zaklical Feliks jezno. „Kako morete tako brezsrčno govoriti? Kaj Vam je storilo ubogo dete, da ga tako zaničujete? Naj bo njen oče, kar hoče, — to me ne briga čisto nič. Jaz bom porabil ves svoj vpliv in veljavo in oboje dal tej ubogi deklici na uslugo!“

„Haha“, se je zasmejala Sidonija jezno. „Jaz mislim, da ste še celo v stanu, to deklico pripeljati sem v grad in — postaviti meni na stran!“

„Mogoče, da to storim!“ je odgovoril Feliks razdražen.

„Vi ste — norec!“ je zaklicala Sidonija ljuto in mu obrnila hrbet.

Feliks je hotel vzrojiti, toda pustil je to. Skomignil je z ramami, se obrnil in zapustil salon. Vedel je, kako je Sidonija

razdražljiva in neznansko ponosna. Pozneje, si je mislil; bo že drugače. — —

„Torej zaradi tega je tako neobčutljiv proti moji ljubezni?!“ je sikala Sidonija v svoji ljubosumnosti. „Ta ga je torej ujela v svoje mreže? O, kako ponižanje zame! Toda gorje ji! O, naj le poskusi, jo pripeljati tu sem — potem bota oba skusila, česa je zmožna razžaljena ženska, kot jaz, v svoji jezi!“

---

22. poglavje.

Sanje ali resnica?

V doktor Milnerjevi hiši je vse mirno. Oskrbnica Marija je hodila po sobah tiho in po prstih. Rahlo je odprla vrata neke na pol temne sobe in vstopila.

Na postelji je ležal mirno bled, mlad mož. Oči je imel zaprte in rahlo je dihal, kakor bi ga moralo vsak trenotek zapustiti življenje.

Na mizici poleg postelje je stalo vse polno stekleničic z zdravili, na steni pa je visela podoba grofice Melanije, ki jo je naslikal doktor Milner in jo varoval kot najdražjo svetinjo.

Marija se je tiho približala postelji, in s pomilovanjem zrla na spečega, ki ni bil nihče drugi, kot baron Sigmund.

„Še vedno spi,“ je mrmrala. „Že dva dni spi in še se ni prebudil. Doktor Milner pravi sicer, da je to dobro znamenje, a bojim se, da bo na ta način zaspal za vedno. O Bog! ubogi, nesrečni, mladi mož!“ je vzdihnila in si obrisala solze s predpasnikom.

Tedaj se je ranjenec nenadoma zganil in odprl oči.

„Bog nebeški — zbudil se je!“ je vskliknila Marija veselo prestrašena.

Sigmund je začuden pogledal po sobi.

„Kaj se je zgodilo z mano?“ je šepetal tiho. „Kje sem?“

Skušal je, vzdigniti se, toda ona ga je hitro potisnila zopet nazaj.

„Za božjo voljo! Gospod baron — tiho! Ne smete govoriti in tudi pregibati se. To bi bila lahko Vaša smrt! Tu ste v doktor Milnerjevi hiši — pod mojim varstvom. Jaz sem Marija, zdravnikova oskrbnica. Saj me poznate?“

„O da,“ je šepetal Sigmund. „Toda kako pridem sem in —“

„Ah, Ti ljubi Bog — saj ničesar ne ve,“ je stokala ona. „Da, da, gospod baron! Pred dvemi dnevi nisem mislila, da bodete še kedaj odprli oči, kajti krvavega s kroglo v prsih so Vas prinesli v hišo. In gospod doktor sam je bil bled, ko Vas je zavezaval tu na postelji!“

„Vem,“ je mrmral Sigmund in zaprl za trenotek oči.

„Toda sedaj bodete ozdraveli,“ je nadaljevala klepetava oskrbnica, ko je Sigmund zopet odprl oči. „Z božjo pomočjo se Vam bo rana kmalu zacelila.“

Sigmundove oči so se ustavile na stenski podobi.

„Kako pride podoba moje sestre tu sem?“ je vprašal začuden. — „Ali jo je morebiti ona podarila doktor Milnerju!“

„O ne, gospod baron, to podobo je gospod doktor sam naslikal. — Toda tiho,“ je zašepetala prestrašena. „Sedaj prihaja. Slišim njegove korake v veži!“

Kmalu nato so se odprla vrata in doktor Milner je vstopil.

Hitro se je približal postelji, pogledal ranjenca v obraz, dočim ga je prijel za roko in štel udarce žile.

Sigmund je stisnil zdravniku hvaležno roko.

„Rešili ste me smrti, ljubi doktor,“ je mrmral. „In z Vašo pomočjo, upam, da kmalu ozdravim.“

„Še niste izven nevarnosti, ljubi gospod baron!“ je odgovoril mladi zdravnik. „Pred vsem bodite mirni in ne govorite mnogo. Potem bote z božjo pomočjo v nekaj tednih ozdraveli.“

Na njegov migljaj se je odstranila Marija. Doktor Milner je potegnil stol k postelji in napeto gledal bolnika.

„O, jaz sem krepke narave, ljubi doktor,“ je dejal samozavestno. „In ne bom umrl na tej rani, ki mi jo je zadal najet morilec. Ozdravel bom, in se potem maščeval za vse.“

Doktor Milner je odkimal z glavo.

„Ali še vedno sumite grofa?“

„Gotovo! In kakor hitro bom ozdravel, pustim sodnijsko preiskati truplo moje sestre.“

Zdravnik je postal bled in nemirno vstal.

„Vaš sum je popolnoma neopravičen, gospod baron,“ je odgovoril hripavo. „To sem Vam že povedal in isto bom sporočil tudi sodniji, če res izvršite svojo nakano; upam tudi, da Vam ne bodo ustregli, kajti to bi bilo brezpomembno kaljenje miru in počitka Vaše sestre.“

„Motite se, gospod doktor! Sodišče bo izpolnilo mojo zahtevo, ker bom tožil grofa tudi raditega, ker sem bil ranjen.“

„Ali mislite, da je grof to zakrivil?“

„Prepričan sem o tem! Bal se je, da bi ga ne ustrelil in — pri Bogu — to bi tudi storil. Tedaj je najel morilca, ki naj bi me ustrelil, še predno bi jaz mogel priti do strela!“

Doktor Milner je odkimal. Saj je tudi sam že sumil to, a se je zopet premislil. Mislil je sedaj to, kar grof sam: namreč da je strel veljal grofu in ne Sigmundu.

Toda ta ni hotel tega verjeti.

„Grof je lopov!“ je dejal škripaje z zobmi. „In prejel bo od mene tudi plačilo, kakršno zasluži!“

„S takimi mislimi se sedaj ne smete pečati!“ ga je miril zdravnik. „Pri tem se razburjate in to Vam škoduje. Če hočete ozdraveti, me ubogajte in ostanite mirni!“

Dal je ranjencu še neko zdravilo in nato zapustil sobo.

Sigmund je gledal za njim bridko se smehljaje.

„Tvoje vedenje je zelo čudno, tako da bi moral res misliti, da nekaj več veš o njeni smrti, nego hočeš povedati!“ je šepetal.

Nato se je zopet zamaknil v stensko podobo svoje sestre.

„Maščeval Te bodem, uboga, nesrečna sestra!“ je mrmral.

Slednjič je zaprl trudne oči in nemirno zaspal.

Več ur je ležal tako. Bila je že noč in mesec je svetil v sobo.

Sigmund je imel lepe sanje. Videl je sestro živo pred sabo, veselo in srečno na strani svojega soproga. Toda ta ni bil grof ratiborski, ampak — doktor Milner. In oba sta bila vesela, ker se je vrnil, in stari samotar z otoka je prišel in blagoslavljal Melanijo. Naenkrat se je prizor izpremenil. Grozen

vihar je divjal in on se je boril z valovi. V dalji je videl obrežje. In tam je zapazil sestro, ki je letala tarnajoč semtertja, obupno stegovala roke proti morju in kričala: „Moj otrok! Moj Ervin! Moj ubogi otrok!“

V tem trenotku se je Sigmund zbudil.

Še vedno mu je zvenel ta klic v ušesih. Ali je res samo sanjal ali v resnici slišal te glasove? Tega si ni mogel razjasniti. Glava mu je bila vroča in kri mu je nemirno burkala po žilah.

Ali je bila to mrzlica? Ali je še sanjal? — Zdelo se mu je, kakor bi zunaj nekdo na lahko odprl vrata. V bledi mesečini se je prikazala belo oblečena ženska postava na pragu!

Groza ga je popadla.

Postava se je z neslišnimi koraki bližala ravno proti njemu. In sedaj je razločno spoznal poteze njenega smrtnobledega obličja — bila je njegova sestra Melanija!

Nemo ga je nekaj časa gledala, nato pa je stegnila roko proti njemu . . .

Presunljivo je zakriknil, tako da se je razlegalo po vsej hiši in od strahu na pol znorel si je pokril obraz z rokama.

Ko je zopet pogledal, je strašna prikazen že izginila. V sosednji sobi je postalo živo. Vsled krika prebujena iz spanja je priletela Marija z lučjo v roki v njegovo sobo. Prestrašena je odskočila, ko je zagledala ranjenca smrtnobledega in tresočega se po vsem telesu.

„Za božjo voljo! Gospod baron! Zakaj tako grozno vpijete? Kaj Vam je?“ je vprašala boječe.

Sigmund je globoko vzdihnil in zamrmral:

„Moja mrtva sestra je bila pri meni!“

„Vsemogočni!“ je jecljala Marija in se hitro prekrižala. „Duh grofice ratiborske? Ali nima uboga duša miru?“

Zunaj so se zaslišali koraki, ki so se bližali vratom. Prestrašena je poslušala Marija.

„O Bog!“ je jecljala. „Ali se prikazen vrača?“

Vrata so se odprla, toda vstopila ni prikazen, ampak doktor Milner z lučjo v roki.

Bil je zelo bled in čudovito razburjen. Pogledal je bolnika in nato urno vprašal oskrbnico:

„Kaj pa je? Kako grozno kričanje je to? Ali se je baronu kaj primerilo?“

„Ah, gospod doktor!“ je dejala. „Ginevam od strahu — umrla grofica ratiborska je bila v tej sobi in se prikazala svojemu bratu!“

Obraz mladega zdravnika je postal še bolj bled in se očividno zdrznil. Toda kmalu se je pomiril in nejevoljno pomignil z glavo.

„Ali ste v resnici kaj videli, gospod baron?“ je vprašal napeto, dočim je stopil k bolniku ter ga prijel za roko.

„Da, gospod doktor,“ je šepetal Sigmund komaj slišno. „Videl sem svojo mrtvo sestro tako razločno, kot sedaj Vas; o, bilo je neznosno.“

„Neumnost!“ je dejal doktor Milner s prisiljenim smehom. „Vi ste sanjali, ljubi baron. Duh, ki Vas straši, je samo v Vaši domišljiji!“

Toda Sigmund je odločno odkimal z glavo.

„Ne, bil sem zbujen,“ je dejal. „Bil je duh moje ranjke sestre in mislim, da me je prišel opominjati, naj jo maščujem!“

„Ali je duh — govoril?“ je vprašal zdravnik razburjen.

„Ne — s svojim krikom sem ga prepodil. Če bi bil miren, bi moja sestra gotovo govorila k meni. Morebiti mi je hotela odkriti svojo skrivno smrt.“

Zdravnik se je smehljal.

„Le pomirite se, ljubi baron, Vi imate mrzlico,“ je dejal. „Še enkrat ponavljam, Vi ste samo sanjali.“

Dal je bolniku neko uspavalno sredstvo in se vsedel k njegovi postelji.

„Pojdite spat, Marija,“ je rekel nato. „Bodem že jaz čul pri bolniku.“

Oskrbnica se je odstranila in doktor Milner je ostal sam z bolnikom.

Ta je kmalu trdo zaspal in tedaj je zdravnik tiho zapustil sobo. Šel je po stopnicah v drugo nadstropje, odklenil tam oni skrivnostni kabinet in zginil v njem . . .

Kaka skrivnost je tičala zato čudovito prikaznijo duha?

23. poglavje.

Preganjana zver.

„Oče! oče!“

Tako so odmevali Lizikini klici po gozdu.

Noč se je že bližala in še vedno je blodila uboga deklica po gozdu ter iskala očeta, da bi ga posvarila pred zalezovalci.

Kje je bil skrit? Ali ga bode našla? Ali so ga morebiti preganjalci že ujeli in je revež sedaj sedel že v ječi, kot njegov prijatelj Jurij?

Ah — ko bi le mogel kdo to povedati ubogi deklici!

Vedno večja je postajala njena skrb. Opotekala se je med visokimi, vitkimi jelkami, njene noge jo niso hotele več nositi in vendar je napenjala vse svoje moči. Še četrt ure — si je mislila — in potem najdem očeta. Toda upanje jo je vedno varalo.

Veter je začel pihati. Sove in drugi nočni ptiči so letali okoli nje. Strah je prevzel njeno srce. Iz vsakega grma jo je gledala tema kot kaka pošast, in visoka drevesa so se ji zdela kot velikani, ki stezajo svoje roke po njej.

Groza jo je popadla v tem temnen gozdu. Zablodila je — komaj se je še vlekla naprej.

Ali naj prebije noč v gozdu? Ali ni nobenega človeškega bivališča v bližini?

Čez nekaj časa je prišla do male koče. Vesela, da je dobila prenočišče je Lizika zlezla notri in se vlegla v mah.

Drugo jutro je hotela iskati naprej. Še vedno je upala. Bog mi bo pomagal si je mislila, in ga varoval pred sovražniki. In sedaj se je spomnila na svojega rešitelja, barona torgavskega. Še nepoznano, sladko čustvo je prevzelo njeno dušo. Ni še poznala ljubezni in zato ni vedela, zakaj ji misli uhajajo vedno k onemu lepemu in ponosnemu baronu?

Ali ga bode še kedaj videla?

Zjutraj se je Lizika zgodaj zbudila in šla iz koče. Hitela je vedno naprej in čez nekaj ur je prišla nenadoma na plano.

Pred njo je ležala vas in hiša dobre kmetice, ki je njo in njenega očeta sprejela tako gostoljubno pod streho.

Obotavljajoč se, je obstala Lizika na robu gozda. Ali se je lahko drznila, se približati hiši? Morebiti je bil še orožnik tam in bi jo takoj prijel, kakor hitro se prikaže. Toda tu je mogla tudi zvedeti, kaj je z njenim očetom. Če se ta dosedaj še ni vrnil v vas, je bila lahko pomirjena; potem ga je gotovo že kdo drug posvaril.

Dočim je deklica to premišljevala, ji je od hiše sem prišla neka ženska s hitrimi koraki nasproti.

Takoj jo je spoznala Lizika, bila je kmetica mati Šulcova.

„Ali si našla očeta?“ jo je vprašala že od daleč.

Lizika je žalostno odkimala.

„Ali mojega očeta še ni bilo pri Vas?“ je vprašala.

„Hvala Bogu — ne!“ je vskliknila kmetica. „Kajti tu bi prišel naravnost v past. Če ga še ni posvaril kak dober prijatelj, potem je slabo zanj. Saj so napravili kar prav pravcat lov nanj.“

„O Bog — moj ubogi oče!“ je jadikovala Lizika ihte. „Kaj naj storim? Kako naj ga rešim? O, dajte mi hitro kak svet, dobra mati!“

„Da, ko bi le vedeli, kje se Tvoj oče skriva, potem bi ne bilo težko, ga spraviti na varno. Dal Bog, da se ne prikaže sem v vas, kajti tu mrgoli vse polno orožnikov in tudi gozd hočejo baje preiskati; tu jih bo vodil Fogel.“

Lizika je pri tem naznanilu prestrašeno vskliknila.

„Zatorej hiti, otrok, in išči naprej,“ je nadaljevala kmetica. „Tu sem Ti prinesla nekaj živil, kajti v mojo hišo se sedaj ne smeš prikazati. Orožniki bi Te takoj prijeli. Dobro, da sem Te še pravočasno zapazila in Te lahko posvarila!“

Lizika je vzela živila z zahvalo in takoj začela jesti, kajti bila je lačna.

Žalostno se je potem vrnila v gozd dalje iskat svojega očeta.

To pot je vdarila, kakor ji je svetovala kmetica, v čisto drugo smer.

Njen prvi cilj je bil oglarjeva koča. Tam naj bi najprej povprašala.

Čez eno uro je Lizika dospela tja. Ogljar, bradat, prijazen mož ji je povedal, da je njen oče prenočil pri njem in da se je zjutraj napotil dalje.

Z veselim upom je Lizika nadaljevala svojo pot. Več ur je hitela v različnih smereh skozi gozd — a očeta ni našla.

Utrujena je prišla naposled na neki hribček, ki je bil poraščen z debelimi hrasti. Bil je precej dolg in v podnožju je bila travnata dolinica, skozi katero je tekel globok in deroč potok.

Lizika je bila tako utrujena, da se je pod nekim hrastom kar zgrudila. Nekaj časa je hotela počivati in nato šele iti naprej.

Bilo je že poldne proč in solnce je gorko sijalo. Mir je vladal naokoli in Lizika je nekoliko zadremala.

Nekaj časa je tako preteklo — tedaj je pa nenadoma prestrašena skočila pokonci.

Doli v gozdu, onstran potoka, se je zaslišal strel, ki jo je prebudil iz sladkih sanj.

Pogledala je v dolino. Ali so bili tam lovci ali — o Bog! — je veljal ta strel njenemu očetu. Ali so ga njegovi preganjalci že izsledili?

Vsled strahu je postalo deklici tesno pri srcu; tresoč se je poslušala, in zopet je padel strel in nato še tretji:

Lizika je stala kakor priklenjena in strmela napeto v dolino.

Naenkrat je skočil tam iz grmovja človek in letel čez travnik kakor divja zver, ki jo preganjajo lovci.

„Bog pomagaj!“ je kriknila Lizika. „To je moj oče!“

Četudi je bil precej oddaljen, vendar je v čistem zraku Lizika spoznala njegovo postavo — njena najgroznejša slutnja se je uresničila.

Obupno je letala po hribu semtertja ter vila roke. Sedaj je videla, kako so iz gozda pridrli preganjalci za očetom: trop orožnikov in njim na čelu Konrad in Fogel.

Ubežnik pa je bil že precej daleč pred njimi in videlo se je, da jim še prav lahko uide.

Tedaj se je pa Fogel naenkrat ustavil in pomeril s puško na mlinarja.

Lizika je to videla in presunljivo zakriknila.

V istem trenutku je počil strel. Toda kroglja je zgrešila pot in njen oče je bežal naprej. Slišal je krik svojega otroka in ga tudi spoznal; sedaj je pomigal Liziki z rokami, naj hiti v stran. Toda ona je obstala in gledala lov, ki se je sedaj približal potoku.

Mlinar je že dospel do njega. Samo trenutek se je obotavljal in nato skočil notri.

Lizika je videla, kako je oče izginil v potoku. A kmalu je zopet prišel na površje in urno plaval naprej. Sedaj je dospel na tostranski breg in hitel proti onemu hribčku, kjer je bila ona.

Deklica je veselo vskliknila:

„Rešen — hvala Bogu, rešen je!“

In tako je tudi bilo. Kajti od preganjalcev se nihče ni upal čez potok, ampak ostali so na bregu in se zadovoljili s tem, da so streljali za njim.

Lizika se ni prav nič zmenila za kroglje, ki so švigale okoli nje.

Še nekaj minut je čakala, in njen oče je ves brez sape in smrtno utrujen dospel do nje.

Z veselim vsklikom ga je Lizika objela, a takoj nato prestrašena odskočila.

„O Bog! — saj si ranjen, oče!“ je zavpila.

„Nič ne dene, otrok moj!“ je dejal on in jo srčno poljubil. „Samo v pleča sem malo obstreljen. Toda hitiva od tu!“ je rekel skrbno. Naju lahko še zadene kaka kroglja!“

Hitro je potegnil Liziko za roko in kmalu sta izgubila preganjalce izpred očij.

„Ali že veš, kaj se je zgodilo, oče?“ je vprašala Lizika medpotoma. „Ali že veš, česa sumijo Tebe in strica Jurija?“

„Vse sem zvedel v gozdu od drvarjev,“ je odgovoril mlinar. „Dobri ljudje so me še pravočasno posvarili, drugače bi se že davno vrnil v vas in bi bil tam ujet. Skril sem se v neki samotni koči, toda orožniki so me izsledili, in le s trudom sem jim ubežal.“

„In Konrad ter Fogel sta med Tvojimi preganjalci, oče, ali si ju videl?“

„Da, in ta dva bota storila vse, da me ujamejo! Kje naj se skrijem?“

„O, jaz vem, oče!“ je rekla hitro Lizika. „Šulcova mati je že poskrbela zato. Pri starem samotarju na otoku, je dejala, bi bil najbolje skrit. Ribič naj Te ponoči prepelje tja.“

Mlinarjev obraz se je razjasnil.

„Da, ko bi le bila že tam,“ je odgovoril. „Toda do noči se morava že kje drugje skriti! Pojdi, jaz vem tu v bližini za neko jamo, v kateri so včasih stanovali cigani. Tam naju preganjalci ne dobe tako lahko!“

„Toda Tvoja rana, oče, tako zelo krvavi!“ je dejala Lizika boječe. „Hitro Ti jo zavežem.“ Šla je zopet doli s hriba in oče ji je počasi sledil.

Lizika se je previdno ozirala; od preganjalcev ni videla nikogar več. Vzela je klobuk, ga napolnila hitro z vodo in pomočila robec notri. Nato se je vrnila k očetu, mu izprala rano in jo previdno zavezala.

Oba sta potem šla naprej in Lizika je pripovedovala očetu, kako ga je iskala. Povedala mu je tudi o sestanku z baronom torgavskim.

A vendar v svoji deviški sramožljivosti ni vsega povedala, kar je mladi plemič govoril napram njej. Vkljub temu ga je pa tako hvalila in poveličevala, da jo je oče kar začuden pogledoval.

Ginjen je nato poljubil Liziko in dejal:

„Bog Te blagoslovi, Ti moj dobri otrok, za vso ljubezen, ki jo skazuješ svojemu ubogemu očetu. To ne bode ostalo brez plačila!“

Oba sta šla le počasi naprej, kajti mlinar je bil zelo utrujen. Tudi ga je bolela rana in izgubil je precej krvi.

Bil je že večer, ko sta prišla do one jame. Ko sta se približala vhodu, je mlinar nakrat obstal in pokazal kvišku.

„Ali vidiš dim?“ je šepetal v skrbeh. „Prihaja iz votline, nekdo je že notri!“

„Ah, oče, potem ne greva notri, lahko so sovražniki!“ je dejala Lizika boječe.

„No, pogledamo lahko vseeno,“ je odgovoril mlinar.

„Potem grem jaz naprej, oče, da v sili lahko takoj zbežiš!“

Previdno sta se oba hkratu plazila naprej. Sedaj je mlinar pogledal skozi grmovje v votlino, sredi katere je gorel ogenj. Ob njem sta sedeli dve postavi.

Kazali sta opazovalcema hrbte in sta bili zatopljeni v razgovor. Jeden je bil starček s sivimi lasmi, drugi je bil pa črn kot oglje.

Mlinar je nekaj časa napeto pogledoval. Nato je tiho pripomnil:

„To niso sovražniki. Da, če se ne motim, sva že našla moža, ki naj bi naju vzel v svoje varstvo. Starec je gotovo samotar z otoka in zamorec je njegov služabnik Bimbo?“

„Da, da, oče, tako je,“ je šepetala Lizika vesela. „Toda kaj počne samotar v tej votlini?“

„To bodeva že izvedela, otrok. Mislim, da se dava sedaj lahko spoznati.“

Mlinar se je sklonil pokoncu ter začel iti naprej. Lizika mu je hitro sledila.

Ko sta se približala, sta obe postavi skočili pokonci in zamorec je zgrabil za puško.

Toda takoj jo je spustil in rekel starcu:

„To je mlinar s svojo hčerjo, gospod.“

Oba sta prišleca veselo sprejela.

„Le notri, mlinar!“ je zaklical. „Sem vaju že pričakoval.“

„Vi me poznate, gospod?“ je rekel ta začuden.

Samo po imenu — toda moj sluga Bimbo vas baje pozna osebno. Ni mi treba ničesar razkladati, že poznam vašo usodo.“

„In ali verjamete, da sem nedolžen?“

„Da,“ je prikimal starec resno. „Drugače bi se ne zavzemal za vas. Vsedite se, mlinar, in mi pripovedujte, kako ste me našli. Kdo Vam je povedal, da Vas tu pričakujem?“

„Nihče,“ je ta odgovoril in začel je pripovedovati, kako so ga preganjali.

„No, jaz sem prišel z Bimbom z otoka sem, da bi poiskal Vas,“ je rekel starec. „Ribič mi je pravil o Vas. On Vas je hotel tudi pripeljati k meni. Toda to bi bilo prenevarno, ker je obrežje dobro zastraženo. Mi smo daleč od tam prišli na suho in gremo po noči previdno nazaj z Vami.“

„O gospod, kako se naj Vam zahvalim?“ je dejal mlinar veselo. „Kaj Vas je napotilo k temu, da se zavzemate za me, ki me vendar povsod preganjajo?“

Starec se je resno nasmehljal.

„Hočem delati dobro, kolikor morem. Kajti pokoriti se moram za neko hudo pregreho. Bodite zadovoljni s tem in ne vprašajte me dalje po vzrokih, zakaj sem Vas vzel v svoje varstvo.“

„Rad se temu uklonim, gospod,“ je odgovoril mlinar ponižno in se z Liziko usedel k ognju.

„Spočijta se malo in okrepčajta se z jedjo in pijačo,“ je nadaljeval starec. „Potem odrinemo.“

Bimbo je vzel iz torbe živil in nekaj steklenic vina in oba sta jedla z velikim tekom.

Na to je zavezal zamorec še s spretno roko mlinarju rano.

Že so hoteli odpotovati, ko je Bimbo skočil prestrašen pokonci in se splazil proti izhodu. Kmalu se je vrnil in rekel starcu:

„Mlinar je izgubljen, kajti votlina je obdana od sovražnikov. Dobili so sled in se priplazili sem!“

Le s silo so se vsi zdržali, da niso kriknili od strahu.

„Ni še vse izgubljeno,“ je tolažil starec. Pogasimo pred vsem ogenj. Potem morebiti orožniki sploh ne najdejo vhoda v votlino.“

„A bojim se vkljub temu, kajti Konrad in Fogel sta pri njih in ta dva jo dobro poznata.“

„O Bog! Ali ni nobene rešitve več za mojega ubogega očeta?“ je stokala Lizika.

Mlinarjeve poteze so kazale odločnost.

„Kakor divjo zver me preganjajo!“ je dejal trdo. „Toda jaz sem nedolžen! Ali ni nobene pravice več na svetu? Ali ne varuje nobena postava nedolžno preganjanega? No, potem si hočem sam pomagati! Daj mi svojo puško, zamorec, prvega, ki mi stopi nasproti, ustrelim!“

S temi besedami je iztrgal Bimbu puško in napel petelina.

„Svojo prostost, svoje življenje in svojega otroka hočem braniti do zadnjega diha!“ je vskliknil bridko.

„Spametujte se, mož,“ ga je miril starec. „Kaj hočete sami opraviti proti taki množici oboroženccev!“ Bežati morate in sicer tja, kjer leži naš čoln. Peljite se z njim na otok in tam ste — na varnem!“

„Toda kako naj pridem tu ven? In moja hči —“

„Svojo hčer pustite pod mojim varstvom,“ mu je rekel starec. „Njej se ne bo zgodilo nič hudega. Dobro poznam to votlino, ta ima še drug izhod.“

„Že slišim orožnike prihajati,“ je zašepetal Bimbo.

„Naj prihajajo,“ je zavrnil starec ravnodušno. „Če niso zasedli tudi drugega izhoda, dobijo votlino že prazno. Mlinar naj hiti naprej in mi mu počasi sledimo.“

Medtem je Bimbo hitro pogasil ogenj in prižgal svetilko. Vsi so se podali nato v sredo votline naprej.

Ta se je razprostirala daleč notri v goro in se polagoma razširjala. Kakor strahovi so izginjale postave beguncev v tem trenotku, ko so orožniki skozi vhod pridrli v votlino.

Pred njimi sta šla Konrad in Fogel.

„Tu so bili!“ je dejal prvi in pokazal na tleče oglje.

„Potem jih tudi gotovo ujamemo!“ je klical Fogel veselo. „Kajti ven ne morejo, morajo biti še tu notri. Iščimo jih!“

In pri svitu bakelj je drla cela tolpa preganjalcev v votlino naprej.

Ali bode sedaj mlinar padel v njih roke?

---

24. poglavje.

Sirena.

„Pomirite se, ljubi Herbert! Poskusiti hočem, Vam nadomestiti otroka z dvojno ljubeznijo!“

Kamila je sedela na divanu poleg grofa in ga objemala s svojimi polnimi rokami.

On je nemo zmajal z glavo in globoko vzdihnil.

„Moj otrok! Kdo mi vrne mojega otroka?“ je mrmral nato. „Ti mi želiš dobro, Kamila, toda smrti svojega ljubega otroka ne morem preboleti tako hitro. Tudi Tvoja ljubezen me ne more potolažiti!“

Kamila se je razžaljena obrnila v stran.

„Ali sem Vam tako malo vredna, Herbert? Ali me ne ljubite tako, kot svojega otroka?“

Grof Herbert se je vzdignil in bolestno pogledal zapeljivo žensko.

„Moja ljubav do Tebe, Kamila, je druga, kot do mojega sina,“ je odgovoril mirno. „To bi že lahko sama vedela. Ali mi moreš šteti v zlo, da sem tako žalosten radi nenadne smrti svojega ljubega otroka?“

„Gotovo ne, ljubi Herbert,“ je odgovorila hinavsko. „Saj z Vami vred objokujem ubogega dečka, ki ste ga izgubili na tako grozen način. Žalibog ne moremo dvomiti, da je Vaš sin postal žrtev lokavega ribnika, četudi še niso našli dosedaj njegovega trupla.“

Grof ji je pokimal, naj bo tiho.

„Pustiva to!“ je dejal neprijetno razburjen. „Grozno me boli, če govorimo o tem!“

Obrnil se je in obrisal solze iz očij.

Ko je Kamila to zapazila, je stisnila zobe in povesila oči.

Mir je nastal v sobi.

Grof Herbert je razburjen hodil po sobi gorindol. Kamila je molčala in ga napeto pogledovala.

Naposled je rekla globoko vzdihnivši:

„Ponavljam, Herbert, da se motite, ako mislite, da ne žalujem za otrokovo smrtjo. Toda nato moramo pozabiti. In če me res tako goreče ljubite, kot ste mi večkrat zatrjevali, potem Vam ne bo težko v mojem srcu dobiti tolažbe, ki ozdravi Vašo rano.“

„Ali mi more Tvoja ljubezen vrniti otroka?“

„Ah, Herbert, Vi ste krivični! Toda vse Vam rada odpuščam. Ali Vam nisem ravno to, kot Vaš otrok? Ali me ne ljubite ravno tako? O, če temu ni tako, potem bi bilo bolje, da grem takoj proč in se nikoli več ne vrnem, kajti na ta način ne morem nikdar postati Vaša. Bila bi najnesrečnejše bitje na zemlji.“

Skrila je obraz in se začela jokati.

Grof jo je skoro prestrašen pogledal. Potem je stopil hitro k njej in jo objel okrog pasu.

„Kako moreš tako govoriti, ljubica? Ah — saj imam še samo Tebe! In če bi me še Ti zapustila, bi tega ne mogel

preživeti. Saj Te tako vroče ljubim! Če Te žalosti, potem nočem nič več govoriti o svojem otroku. Naj počiva mirno v Bogu — Ti, ljubica, si sedaj moje vse, moje življenje in sreča!"

Kamila je zmagala, to se ji je bralo v očeh. Strastno je objela oslepljenega moža in vskliknila:

„O hvala za te besede, Ti edini moj ljubček! Da, hočem Vas napraviti srečnega — Vi morate pri meni pozabiti vso nesrečo in vso žalost. In nikdar, dokler me ljubite, ne bom mislila nato, da Vas zapustim!"

Vroč poljub je potrdil to obljubo. Grof Herbert je zopet postal vesel in pritiskal je strastno to sireno na svoje srce.

Slednjič se je Kamila oprostila njegovih rok in ga potegnila k sebi na divan.

„Ali ste že kaj mislili na prihodnjost, ljubi Herbert?" je vprašala resno.

„Kaj misliš pri tem?" jo je vprašal začuden.

„Kedaj me vzamete za soprogo, Herbert?"

„Kedaj?" je vprašal neprijetno razburjen. „Kadar neham žalovati, to je čez jedno leto!"

„Celo leto naj čakam? Ne, ljubi Herbert, to je nemogoče! Pomislite vendar na moj položaj! Kako bi me svet zaničeval, ako bi tako dolgo živela ob Vaši strani?"

Grof Herbert je zmajal z glavo in dejal:

„Tudi bi se v najkrajšem času rad združil s Tabo, moja ljuba Kamila; toda svet bi ravno tako obsojal mojo hitro zaroko."

„Toda slednje zlo je vendar manjše," je odgovorila.

Grof je že začel omahovati in sedaj je Kamila porabila vso svojo ljubkost in zgovornost, da bi ga pregovorila, naj ta čas kolikor mogoče okrajša. In Herbert je slednjič privolil v vse.

Ko je potem zapustil sireno, se je smehljala za njim in šepetala:

„Tekom treh mesecev postanem grofica ratiborska!" —

Dočim se je ta prizor vršil v nekem grajskem salonu, je stara Dora v svoji sobici spravljala svoje stvari v kovčege.

Brez usmiljenja je grof v svoji jezi zapodil staro, zvesto služabnico; poslednjo noč je spala pod to streho, za vedno naj bi sedaj zapustila te prostore, kjer je prebivala skoro pol stoletja.

Kam naj se obrne sedaj?

Ah, saj ni imela žive duše na celem svetu, do katere bi se mogla obrniti. Zapuščena je bila od vseh.

Srce ji je hotelo počiti žalosti in bolesti, ko je ravno položila malo Melanijino podobico, katero ji je ta sama nekoč podarila, v kovčeg. Ah, koliko solz je že padlo iz njenih očij na to podobo!

Ihte jo je poljubila stara Dora s tresočimi ustnicami!

„Proč moram, v resnici moram proč“, je stokala jokaje. „O Bog, o Bog, kako težka bo ločitev od teh prostorov, po katerih je hodila o n a!“

V tem trenotku so se odprla vrata in Kamila je stala v sobi.

Škodoželjno je pogledovala Doro.

„Ali se še niste spravili?“ je začela trdo in osorno. „Ali mislite, da Vas bo grof vkljub temu še pridržal? Potem se zelo motite! Brez usmiljenja morate proč; Vi brezvestna ženska, kakor ste zaslužili!“

„O, Vi bi še vse kaj druzega zaslužili, Vi tatica in goljufivka!“ je zaklicala Dora z zaničevanjem. „In če bi grof ne bil slep in gluh za vse tožbe, ki so naperjene proti Vam, bi se s studom obrnil od Vas! Toda Bog Vas bo kaznoval za ve krivice, ki ste jih napravili ranjki grofici in tudi meni!“

„Molčite, baba!“ je zaklicala Kamila bleda in same jeze. „Ali bodete pa občutili, da imam moč maščevati se za razžalitve!“

Dora se ji je začela rogati.

„Ne bojim se Vas, če tudi vem, da ste zmožni vsake hudobije! In to Vam prorokujem: svojega cilja ne bodete dosegli nikdar! Bog ne bode dopustil, da bi Vi katerikrat gospodarili tu, kjer je hodila nekoč moja dobra grofica.“

„Vi slabo prorokujete“, se je rogala Kamila. „Grofica ratiborska postanem, še prej, nego se Vam sanja. Tekom treh mesecev sem grofova soproga! Obljubil mi je sam!“

In z zmagovalnim nasmehom je zapustila sobo in zaloputnila vrata za seboj.

„Vsemogočni, — to bi bilo grozno zločinstvo napram mrtvi Melaniji“, je jecljala Dora premrta začudenja in strahu. „Toda tega ne morem verjeti — te sramote grof ne naredi

svoji ranjki soprogi! O Bog! In otrok —“ je vzdihovala. „Ali ni tako, kakor bi nebeški oče vzel malega Ervina k sebi, da bi ga rešil vseh nadaljnih podzemeljskih muk! Ah, kaj bi moral vse pretrpeti ta revček od take hudobne mačehe!“ —

Uro pozneje je Dora odšla iz grada.

Podala se je v mesto, k svoji prijateljici Mariji, oskrbnici doktor Milnerja.

K njej je hotela iti in jo prositi pomoči v tem žalostnem položaju.

---

25. poglavje.

Čarobni grad.

Sredi gozda je stala Lizika sama v temni noči.

Kje je bil njen oče — kje je samotar z otoka, kje njegov služabnik Bimbo? Ničesar ni vedela. —

Srečno so vsi dospeli do izhoda votline, toda ko so hoteli iti ven, sta jim stopila dva orožnika nasproti; tudi zasledovalci, ki so jim sledili, so prišli kmalu za njimi. Vnel se je kratek boj. Lizika je bila ločena od svojih prijateljev in očeta. Zapazila je pri svitu bakelj, kako je njen oče predrl vrsto preganjalcev in ubežal v temni gozd, kamor so mu vsi sledili.

Lizika je hotela že leteti za svojim očetom, ko jo zapazi Konrad in krohotaje se skoči proti njej. V smrtnem strahu je zbežala deklica, kar so jo mogle nesti noge in se skrila v grmovju. Slišala je, kako je njen oče robantil v njeni bližini in jo iskal. Enkrat ji je bil tako blizu, da bi jo bil lahko prijel za roko, toda slednjič je pustil brezuspešno iskanje in hitel za drugimi. Lizika je bila rešena.

Še se pa ni upala, zapustiti svojega skrivališča, kajti njeni sovražniki bi se lahko nenadno vrnili. Slednjič je zamrl krik in ropot v daljavi, postalo je mrtvaško tiho v gozdu in previdno je zlezla deklica iz grmovja.

Sedaj je stala tu, brez sveta, obupana — sama in zapuščena v tej grozni in temni noči. Tresoča se po vsem telesu je prisluškovala — toda vse je ostalo mirno v gozdu.

Kam naj se sedaj obrne? Kje naj išče svojega očeta? Ah — morebiti so ga že dohiteli in ujeli. In tudi tega ni vedela, kam sta zbežala starec in njegov zamorec.

Upala pa je, da bo njen oče srečno ušel in začela je misliti nase. Kam naj gre v tej temni noči, ko ne pozna poti. Niti smeri ni poznala od vasi, kjer je prebivala nejena dobrotnica.

Sklenila je naposled iti kar na slepo srečo naprej. Slednjič je morala vendar priti do kakega človeškega bivališča.

Dolgo, dolgo časa je hodila uboga deklica strahoma med drevjem. Večkrat se je spodtaknila ob korenine in padla, trnje in nizko viseče veje so ji trgale obleko in ji razpraskale lice.

Utrujena je čez nekaj ur dospela na nek grič. Mesec je izšel in obsvetljeval morje črnih, gostih dreves, ki je ležalo pod njenimi nogami.

Obup se je lotil uboge Lizike. Kedaj bode prišla iz tega neskončnega gozda? Bila je grozno trudna, noge je niso hotele več nesti.

Ah — kaj se je posvetilo tam doli v bližini? Ali ni bila to luč? Tam je moralo biti kako človeško bivališče!

Zopet je zadobila novo moč in hitela je po griču navzdol v oni smeri, kjer je zapazila luč.

Zopet se je zasvetilo skozi drevje. Požurila se je in vroče zahvalila Boga za to dobroto.

Slednjič je dospela do cilja.

Pred njo na mali ravnini je stal lep lovski grad z nebrojnimi stolpički in stebri; mesečina je vse obsevala, tako da se je videlo vse vkup kot kaka čarobna palača. Široke stopnice so peljale v vežo in za steklenimi vratmi se je svetila luč, ki je Liziko privabila semkaj.

Začudena je deklica ogledovala krasno poslopje. Še nikdar ga ni videla; bilo je gotovo zelo oddaljeno od njenega bivališča.

Ali bi se naj drznila prositi za prenočišče.

Približala se je gradu in boječe pogledala v vežo.

Raz stropa je visel kristalen svetilnik, ki je razsvetljeval ves prostor. V dolgi vrsti so stale lovske puške in na stenah je viselo rogovje. Toda nobene žive duše ni bilo videti, vse je bilo, kakor začarano.

Lizika se je ojunačila in na lahko odprla vrata. Nato je previdno stopila v vežo in se boječe obrnila na vse strani.

Ah — čegav neki je ta krasen grad? In ali se je bo usmilil bogati posestnik? Ali je ne bo ošabno in z zaničevanjem pahnil nazaj v črno noč?

Ni si upala odpreti hrastovih vrat, ki so peljala v neko sobo. Mirno in boječe je obstala sredi veže in poslušala, če se kdo bliža.

Toda nihče ni prišel. To se je zdelo Liziki zelo čudno.

Naenkrat se je pa zdrznila in pogledala boječe proti steklenim vratom, skozi katera je prišla notri.

Zunaj na stopnicah se je zaslišala trda moška stopinja; nekdo je torej prihajal!

Kdo bi neki to bil? Morebiti gospodar gradu ali neki potnik, ki je zgrešil pot?

Vrata so se odprla in dva lovska psa sta lajajoč skočila notri. Toda ko sta zagledala Liziko, ki se je prestrašena umikala pred njima, sta takoj utihnila in se ji začela dobrikati, kot kaki znanki.

Mlada deklica je začudeno vskliknila, ko je sedaj stopila visoka, vitka moška postava v vežo. Z odprtimi očmi je strmela v njegovo črnozeleno žametasto suknjo in lovski klobuk.

„Ah, Bog!“ je jecljala. „Baron torgavski!“

Tudi Feliks se je nemalo začudil, ko je zagledal to deviško postavo. Nato je hitro pristopil k njej in dejal:

„Aj, moja lepa gozdna vila — kako pridete sem?“ Prijel jo je za roko in ji veselo presenečen zrl v oči.

Mlada deklica je zardela in povesila sramežljivo oči.

„Kaka sreča za me, da Vas tako kmalu zopet vidim!“ je nadaljeval živahno. „Sedaj mi pa razložite ljuba Lizika, kako pridete v ta grad in vrhutega še tako pozno v noč?“

Lizika mu je povedala svoje doživljaje in sklenila z besedami:

„Jaz sem torej čisto slučajno prišla sem, kako sedaj veste. Ah — skoro se ne upam stopiti v ta krasni grad. Hočem go-

spoda samega prositi za streho in varstvo. Ali ste morebiti tudi zablodili tu v gozdu, gospod baron?“

Feliks se je nasmehljal.

„Zablodil? — O ne, toda tudi jaz hočem to noč prebiti v tem gradu.“

„Ah — potem poznate gotovo gospodarja?“

„O da — še prav dobro!“

„O, potem Vas prosim, gospod baron, da me priporočite pri njem, da me ne požene ven v temno noč!“

„To bom storil iz srca rad, moja gozdna vila,“ se je smehljal on.

„Bog Vam bo povrnil, da ste tako dobri napram meni,“ je odvrnila Lizika hvaležno. „In če ste graščakov gost ali prijatelj, potem Vas bo gotovo uslišal!“

„Gotovo,“ je pritrdil baron, še vedno se smehljaje. „Le pojdite z menoj, Lizika, in se naredite kar domačo.“

S temi besedami je vzel puško z rame in jo obesil na steno. Prijel je Liziko za roko in jo peljal skozi neka vrata iz veže. Psa sta vesela skakljala pred njima naprej.

Prišla sta v veliko, krasno dvorano, katero je razsvetljevalo nekoliko sveč in skozi okna je svetila še mesečna luč.

Lizika se je čudeč se ozirala. Še nikdar ni videla kaj tacega. Graščak je moral biti zelo bogat mož.

Na koncu dvorane je odprl Feliks neka vrata. Prišla sta sedaj do nekih belih mramornatih stopnic, ki so peljale v gornje nadstropje.

Ravnokar se je prikazal tu bradat mož v črni obleki, ki je oba začuden pogledaval.

„Ali je to gospodar?“ je vprašala Lizika šepetaje.

„O ne,“ je odgovoril ta ravno tako tiho. „To je samo sluga.“ Nato mu je pomignil baron in služabnik je pristopil k njemu. „Anzelmo, preskrbi za to mlado deklico sobo,“ mu je dejal.

„Kakor ukazujete,“ je odgovoril sluga z globokim poklonom.

Lizika je vse to začudeno gledala. Sedaj je boječe pogledala mladega plemiča in opomnila:

„Ali bode pa gospod graščak zadovoljen s temi Vašimi ukazi?“

„Seveda!“ ji je ta pritrdil samozavestno.

Deklica se je čudom čudila, ko je na strani lepega barona šla po razsvitljenih stopnicah v gornje nadstropje.

„Ah, gospod baron, bojim se skoro stopiti pred gospodarja. Ali je prijazen, — ali strog in hud?“

Feliks se je prisrčno smejal tem boječim besedam.

„Gospodar je ravno tak kot jaz,“ jo je pomiril. „In mene se vendar ne bojite?“

„Ne!“ je odgovorila Lizika odkritosrčno.

Sedaj sta prišla v gornje nadstropje. Baron je peljal Liziko v prostorno sobo, ki je bila zelo bogato in okusno opremljena, in jo je povabil, naj se naredi kar domačo. Nato je pozvonil in dal hitro vstopivšemu slugi nekaj ukazov.

Komaj je ta odšel, je stopila Lizika k baronu in mu rekla:

„O, gospod torgavski, Vi niste tukaj gost, ampak gospodar sam!“

Mladi plemič se je veselo nasmejal.

„No da, Lizika, uganili ste, jaz sem posestnik tega gradu. In Vi, ljuba prijateljica, ste sedaj moj gost! Ostanite pod mojim varstvom! Tu ste varni pred vsakim preganjanjem in živite lahko mirno in nemoteno, kakor se Vam dopade. Skrbel bodem za Vas in Vas varoval, kakor bi bili moja lastna — sestra!“

Te srčne besede so Liziko globoko ganile. Hvaležno ga je prijela za roko in jo poljubila.

Baron ji je hitro odtegnil svojo roko in Liziko pogladil po laseh.

„Ne res, Lizika, Vi ostanete tukaj?“ je nadaljeval.

Deklica pa je jokajoč odkimala.

„Ne, gospod baron,“ je vzdihnila. „Vaše velikodušne ponudbe in gostoljubnosti ne morem sprejeti.“

„In zakaj ne?“ je vprašal začuden.

„Ker bi tu ne mogla prestati mirno, dokler časa moj oče ni varen pred vsakim zasledovanjem. Ah, gospod baron, če hočete kaj storiti zame, potem Vas prosim: rešite mojega nedol-

168/9

„Toraj Lizika, hči kaznjenčeva, je Vaša varovanka!“ je vskliknila Sidonija ljubosumno.

žnega očeta in pomagajte mu! Prisegam Vam, da ni kriv zločina, katerega ga dolže."

S sklenjenimi rokami je to prosila barona, ki je resno gledal pred se.

„Če je Vaš oče tudi v resnici nedolžen, kakor pravite, Lizika, vendar ne morem storiti ničesar zanj, ker nimamo nikakih dokazov v rokah. In pred sodnijskim zasledovanjem ga ne morem braniti."

Lizika je bila bridko presenečena in se začela krčevito jokati.

„Ah, ko bi le hoteli, bi mu lahko pomagali!" je vzdihovala obupno.

„Delate mi krivico, Lizika," jo je opomnil milo. „Kaj naj vendar storim?"

„Mojega očeta lahko skrijete v tem gradu toliko časa, dokler ne pride njegova nedolžnost na dan," je vskliknila Lizika.

„No, to rad storim. Toda, kakor ste mi povedali, Lizika, ne veste, če je sedaj Vaš oče še prost in kje se nahaja."

„O, gotovo je ušel svojim preganjalcem in jaz ga bodem jutri poiskala."

„Vi, Lizika? O ne!" je vskliknil baron odločno. „Tega ne dopustim. Nevarnostim, ki Vam tu pretijo, se ne smete več izpostavljati. Ostanite le mirno v tem gradu in moji ljudje bodo poiskali Vašega očeta."

„O Bog, kako ste dobri," je jecljala Lizika hvaležno. „Toda potem hočem spremljati Vaše ljudi, tega mi ne smete odreči."

„O tem govoriva jutri," je rekel baron. „Trudni ste, Lizika, in potrebujete počitka."

Pozvonil je. Služabnik Anton je vstopil.

„Ali je šla moja svakinja že k počitku?" je vprašal baron.

„Ne, milostljiva gospa je še pokonci!"

„Potem vprašaj, če me baronica še sprejme ob tej pozni uri!"

Anton je odšel.

„Svoji svakinji sem že pravil o Vas, Lizika," je rekel, „in sedaj Vas hočem predstaviti. Gotovo je radovedna, Vas spoznati, in, kakor upam — Vas bo iz srca rada sprejela."

žnega očeta in pomagajte mu! Prisegam Vam, da ni kriv zločina, katerega ga dolže."

S sklenjenimi rokami je to prosila barona, ki je resno gledal pred se.

„Če je Vaš oče tudi v resnici nedolžen, kakor pravite, Lizika, vendar ne morem storiti ničesar zanj, ker nimamo nikakih dokazov v rokah. In pred sodnijskim zasledovanjem ga ne morem braniti."

Lizika je bila bridko presenečena in se začela krčevito jokati.

„Ah, ko bi le hoteli, bi mu lahko pomagali!" je vzdihovala obupno.

„Delate mi krivico, Lizika," jo je opomnil milo. „Kaj naj vendar storim?"

„Mojega očeta lahko skrijete v tem gradu toliko časa, dokler ne pride njegova nedolžnost na dan," je vskliknila Lizika.

„No, to rad storim. Toda, kakor ste mi povedali, Lizika, ne veste, če je sedaj Vaš oče še prost in kje se nahaja."

„O, gotovo je ušel svojim preganjalcem in jaz ga bodem jutri poiskala."

„Vi, Lizika? O ne!" je vskliknil baron odločno. „Tega ne dopustim. Nevarnostim, ki Vam tu pretijo, se ne smete več izpostavljati. Ostanite le mirno v tem gradu in moji ljudje bodo poiskali Vašega očeta."

„O Bog, kako ste dobri," je jecljala Lizika hvaležno. „Toda potem hočem spremljati Vaše ljudi, tega mi ne smete odreči."

„O tem govoriva jutri," je rekel baron. „Trudni ste, Lizika, in potrebujete počitka."

Pozvonil je. Služabnik Anton je vstopil.

„Ali je šla moja svakinja že k počitku?" je vprašal baron.

„Ne, milostljiva gospa je še pokonci!"

„Potem vprašaj, če me baronica še sprejme ob tej pozni uri!" Anton je odšel.

„Svoji svakinji sem že pravil o Vas, Lizika," je rekel, „in sedaj Vas hočem predstaviti. Gotovo je radovedna, Vas spoznati, in, kakor upam — Vas bo iz srca rada sprejela."

„Ah," je vzdihnila Lizika boječe, „kako naj jaz, uboga deklica, stopim taki imenitni dami nasproti?"

„Naj Vas to ne skrbi, Lizika," se je smehljal. „Moja svakinja Vas bo z veseljem sprejela."

Kmalu se je Anton vrnil in naznanil, da je baronica pripravljena, ju sprejeti.

Feliks je prijel deklico za roko in jo peljal s sabo v oni del gradu, kjer je stanovala njegova svakinja.

Anton je šel pred njima in odpiral vrata. Naposled sta dospela v lepo razvitljeno dvorano.

V tem bogato opremljenem prostoru je zapazila Lizika lepo, ponosno, elegantno opravljeno damo.

Bila je baronica Sidonija.

Hitela je takoj svojemu svaku nasproti in mu dala roko, katero je on galantno poljubil.

„Oprostite, ljuba Sidonija," je začel, „da Vas tako pozno nadlegujem!"

„O saj veste Feliks," je odvrnila, koketno se smehljaje, „da mi je Vaš obisk vedno ljub."

„Hotel sem Vam predstaviti tole deklico," je nadaljeval resno, „in jo izročiti v Vaše varstvo, ljuba Sidonija."

Stopil je nekoliko v stran in peljal deklico nekaj korakov naprej.

Sidonija jo je ostro pogledala od vrha do tal in nato se vprašajoče ozrla na grofa.

„Pravil sem Vam že o njej," je ta pristavil hitro. „To je Lizika, prelestna gozdna vila."

„Ah!" je vskliknila Sidonija začudeno. „Hči — mlinarjeva?"

Oči so se ji temno posvetile. Naenkrat je izginila vsa prijaznost iz njenega obraza. Sovražno je gledala ubogo deklico, ki se je prestrašeno in tresoč se umaknila pred njo.

Baron ni zapazil tega, ker je le gledal na Liziko, koje boječnost je pripisoval njeni zadregi.

„In ali ostane deklica v gradu?" je vprašala ostro Sidonija.

„Gotovo, ljuba svakinja," je odgovoril. „Uboga deklica je v gozdu zgrešila pot in čisto slučajno prispela v naš grad. Prosim Vas, vzemite jo v svoje varstvo. Ubožica dosedaj ni skusila drugega, kot nesrečo, pomanjkanje in žalost."

Sidonija je nemo prikimala. Potem se je obrnila v stran, kajti ni hotela pokazati, kako je v njej vse vrelo in se kuhalo od same ljubosumnosti, jeze in togote. Njene prsi so se burno vzdigovale in stiskala je blede ustnice.

Feliks ni ničesar slutil o tem, kar se je godilo v njeni duši. Potem ko je Liziko še enkrat priporočil, se je poslovil.

„Lahko noč, Lizika," je rekel nato in ji podal roko. „Pustim Vas pod varstvom svoje svakinje. Dobro spite! Jutri se pa posvetujeva dalje!"

Nekako neprijetno je postalo Liziki pri srcu, ko so se zaprla vrata za njim. Boječe je gledala Sidonijo, ki ubožice še pogledati ni hotela, temveč je le temno zrla pred se. Ah! najraje bi deklica zbežala ven v temni gozd, katerega se je manj bala, kot tega ledenomrzlega obličja baroničinega.

Naenkrat je Sidonija vzdignila glavo. S sovraštva polnim pogledom je pogledala Liziko.

„Ti nesramno bitje letaš za baronom — kaj?" je sikala jezno.

„Usmiljeni Bog!" je vzdihnila Lizika prestrašeno in se umaknila. „Saj nisem vedela, da je to baronov grad! Ah, gospa, nič hudega nisem mislila, ko sem prišla pod to streho. In gospod baron je bil tako prijazen in —"

„Da, preprijazen!" je sikala Sidonija, katere Lizikina nedolžnost in uboštvo ni prav nič ganilo.

„In Ti, goljufiva kača, se nikar dalje ne hlini! Dobro veš, kaka čustva goji baron zate in zadosti zvita si, da se prikradeš v njegovo srce. Toda rečem Ti: nikar ne zidaj teh gradov v oblake — drugače boš zvedela, da Te neka druga, ki ima veliko več pravice do njegove ljubezni, zamore v svoji jezi popolnoma uničiti!"

Lizika je smrtnobleda strmela v Sidonijo, ki se je kar tresla same ljubosumnosti in sovražtva, in od strahu ni mogla ničesar odgovoriti.

„In sedaj se mi poberi izpred očij, Ti hči kaznjenca!" ji je zažugala, dočim je močno pozvonila.

Takoj je vstopil Anton. Posmehljiv izraz na njegovem obrazu je kazal, da je prisluškoval. Zaničljivo je pogledal ihtečo deklico in se globoko priklonil pred ponosno Sidonijo.

„Pelji to deklico v sobo, ki je zanjo pripravljena, Anton, in se potem vrni k meni!“ je zapovedala s trdim glasom.

Anton je pristopil, jo prijel za roko in peljal ven.

S plamtečimi očmi je gledala Sidonija za njo.

„Ha, to beračico ljubi?!“ je sikala. „Da, ljubi jo, ta norec! Njegovi vroči pogledi, njegov glas to razodeva. In zaradi nje zametuje mene? O, kako ponižanje zame? Toda nikdar ne bo njegova, nikdar, če bi jo morala tudi — umoriti. Kaj, jaz, ki me svet občuduje radi moje lepote, naj bi se umaknila pred to navadno deklico, hčerjo zločincevo? — Kaka neumnost, da on sploh na to misli, vzeti to bitje v našo slavno, ponosno rodovino?! — Gorje ji, če se mi radovoljno ne umakne! — Ah — in tega ne stori — gotovo ne! Morala bom rabiti silo!“

Začela je premišljevati.

Kak načrt si bo izmislila ta demonska, ljubosumna ženska?

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Vse je bilo mirno v gradu, vse je spavalo. Tudi Feliks torgavski je že počival v sladkem snu. Ah — saj ni ničesar slutil o groznem prizoru, ki se je vršil po njegovem odhodu.

Ni še dolgo sanjal — kar je naenkrat prestrašen, kakor bi strela treščila vanj, skočil iz postelje.

Kaj je bilo to? O Bog! Ali so se hudobni duhovi pojali po gradu? —

Grozen, pretresljiv krik se je zaslišal skozi temno noč!

Tresoč se od strahu, je skočil baron pokonci in poslušal.

Še enkrat se je razlegal isti grozni krik . . . nato pa se je slišal nek čuden šum, tako, kakor bi koga vlekli čez stopnice. Nato je nekdo trdo zaloputnil vrata in vse je bilo — tiho!

Groza in strah je popadla barona.

Kaj se je zgodilo? Kdo je tako presunljivo zakričal? Ali je bila — Lizika?

„Bog nebeški!“ je šepetal Feliks, „kaj se je pripetilo ubogemu, nedolžnemu otroku?“

Hitro se je oblekel. Nato je prižgal svečo, vzel revolver s ponočne omarice in drvil — proti Lizikini spalnici . . .

26. poglavje.

V rokah služkinje.

Kamila je sedela v svoji sobi in se zaupljivo pogovarjala s Pavlo.

„Ti mi nisi še prav nič natančnega povedala, kako si odstranila malega Ervina," je dejala Kamila. „Posebno, kako si hotela staro Doro odstraniti od otroka. Ta je vedno govorila o nekem pismu, katero si ji baje prinesla."

„Saj je tudi tako," je pritrdila Pavla smehljaje. „To je bilo kaj pripravno za naš načrt, da sem ravno to morala sporočiti Dori."

„Toda pismo, to je bilo vendar samo zvijača od Tebe, ne?"

„O ne!"

„Kdo je je pa prinesel?"

Pavla je skomignila z rameni.

„Neka skrivna oseba. Imenuje se samotar z otoka."

„Hm," je menila Kamila previdno. „Ali ga ne poznaš?"

„Ne, še nikdar prej ga nisem videla!"

„Toda Dora je morala biti z njim gotovo v zvezi, drugače bi ji on ne pisal?" je pripomnila Kamila nemirno. „Starka ima gotovo kake skrivnosti, o katerih se nam niti ne sanja in bojim se, da bi nam utegnila postati kedaj še nevarna."

„To se mi zdi popolnoma izključeno," je odgovorila sobarica samozavestno. „Ljudje, kakor je stara Dora, ne postanejo nikdar nevarni. — Vrhutega pa onega človeka ni poznala, kakor je bilo posneti iz njenega začudenja."

„Potem ne vem, kaj je hotel oni skrivnostni človek imeti od nje."

„Morebiti prav nič posebnega," je menila Pavla.

Nato ji je obširno pripovedovala, kako sta s Foglom ugrabila otroka.

„In kaj sta z njim naredila?" je vprašala Kamila razburjena in oči uprla v Pavlo, kakor bi ji hotela brati iz dna duše.

„To veste že sami."

„Torej je res mrtev?" je vprašala Kamila nezaupno.

„Seveda," je prikimala Pavla. „Fogel je bil skrit v razvalini. Ko je prišel deček na galerijo, ga je zgrabil in vrgel v ribnik. Nato je hitro zbežal v bližnje grmovje in prišel neopažen v svojo kočo."

Kamila je Pavlo še vedno neverjetno gledala.

„Mislim, da me Ti in Tvoj ljubček varata," je dejala počasi in žugaje. „Otrok živi, vidva ga nista umorila."

Pavla se je mirno in ravnodušno smehljala.

„Dvomite, ker niso našli otrokovega trupla?"

„Da."

„No, pripoznam, da je to zelo čudno; toda malega mrtveca je lahko ribnikov odtok potegnil s sabo. Nekega dne ga bodo že dobili."

„Toda to še ni odstranilo Kamiline nezaupnosti.

„Ne verujem Ti!" je dejala ostro. „In prej ne bodem verjela na otrokovo smrt, dokler ga ne vidim z lastnimi očmi mrtvega!"

„Izposlujte vendar, da izpuste vodo iz ribnika, potem se bo truplo že dobilo!" je odvrnila ta mirno.

Kamila je ostrmela pri teh besedah in skoro je nehala dvomiti.

„Tvoj nasvet je dober," je odgovorila čez nekaj časa. „Še danes hočem z grofom govoriti o tem."

Pavla se je skoro nevidno zasmehljivo nasmehljala.

„Toda že sedaj sem prepričana, da se bo moja sumnja uresničila! Vidva sta me varala in nista otroka umorila, ampak ga spravila v varen kraj, da bi ga v slučaju lahko uporabila proti meni!"

„Mislite si vendar, kar hočete!" jo je zavrnila Pavla razkačena.

„Jaz bom vprašala Ivana Fogla, mislim, da bom od njega izvedela resnico. In menim tudi, da mi bo bolj zvesto služil, če se mu na pravi način izkažem zato hvaležno."

To namigavanje na Foglovo zaljubljenost je močno uplivalo na ljubosumno sobarico. Udarec je zadel, kakor je zapazila Kamila v svoje veliko veselje. Pavla je postala bleda, njene oči so se zabliskale in siknila je:

„Ne drznite se še enkrat, mi hoditi pri Foglu na pot in igrati z njegovim srcem! Drugače bi se spozabila in Vas — pogubila!"

Kamila je jezno skočila pokonci in z zaničevanjem merila Pavlo.

„Ti se upaš, meni žugati?“ je sikala. „Reva! Varuj se, da Te jaz ne pogubim!“

Pavla se je začela rogati. Potuhnila se je dosedaj kot mačka, a zdaj je začela kazati kremplje.

„Kaj mi morete škodovati? Nič! Jaz vem pa o Vas več skrivnosti, nego Vam je ljubo! In če to izdam grofu —“

„Pa!“ ji je segla Kamila v besedo. „Grof Ti ne bode verjel! In če Te zaznamujem kot lažnjivko, Te sramotno poženejo iz grada. Potem se Ti zgodi to, kot stari Dori!“

„Vi se motite!“ je odgovorila sobarica odločno. „Trdila bi samo to, kar morem tudi dokazati!“

„Dokazati?“ se je smejala Kamila prisiljeno, dočim jo je naenkrat neprijetno spreletelo po hrbtu. „Kake dokaze pač moreš imeti proti meni?“

„Pomislite malo na pismo svojega — moža! na pismo, čegar izguba Vas je spravila v tak obup!“ je zaklicala Pavla zmagovalno in s trdim naglasom.

Bilo je, kot bi naenkrat strela treščila v Kamilo. S hripavim krikom se je opotekla in smrtna bledost ji je stopila v obraz.

„Oh, moja slutnja!“ je zdihovala obupno.

„Ti grda, hudobna ženska! Ti imaš torej pismo?!“

„Tega nisem rekla!“ je vskliknila Pavla.

Spoznala je, da se je nekoliko zagovorila. Sovraštvo in ljubosumnost sta jo spravila tako daleč in sedaj bi rada vzela besedo nazaj.

„Vendar — Ti ničvredna tatica, Ti si mi ga ukradla!“ je vpila Kamila jezno in se vrgla s stisnjenimi pestmi na sobarico. „Daj mi pismo nazaj, ali Te pa zadavim, Ti goljufiva kača!“

Pavla se ji je spretno umaknila in zbežala k vratom, katere je urno odprla.

„Ne približajte se mi,“ ji je žugala, drugače pokličem služabnike na pomoč in izdam vse Vaše skrivnosti!“

Sopihajoča v svoji onemogli jezi jo je Kamila pustila in padla na stol.

„Zapri vrata in pojdi sem!“ je stokala. „Ničesar naj se Ti ne zgodi — pomenkujva se mirno.“

„Dobro!“ je odgovorila Pavla. „Hočem Vam izpolniti željo. Saj morate sprevideti, da s silo ne opravite pri meni nič, drugače ne dobite pisma nazaj.“

„Imaš prav,“ je mrmrala. „Pridi torej in vsedi se.“

Pavla je zaprla vrata in se vsedla.

„Rotim Te, povej mi vendar enkrat resnico,“ je stokala obupno. „Ali imaš Ti pismo?“

„Da,“ je odgovorila Pavla po kratkem premišljevanju.

Kamila je težko vzdihnila.

„Da veš o njegovi vsebini, to sem že spoznala iz Tvojih besedi,“ je nadaljevala s tresočim se glasom. „Veš torej, kake važnosti je to zame. Moram ga dobiti nazaj, Pavla, pa zahtevaj, kolikor hočeš,“ je rekla skoro proseče in ponižno.

Zvita sobarica se je škodoželjno nasmehljala.

„Pismo obdržim,“ je odgovorila ta mrzlo in odločno. „Ne dam ga tudi za milijon.“

Kamila je skočila pokonci in črne oči so se ji svetile od jeze in togote; toda takoj je padla, spoznavši svojo onemoglost, na stol nazaj in obupen stok se je izvil iz njenih prsij.

„Pomisli, Pavla! Kako vrednost more imeti pismo zate, če ga nočeš uporabljati proti meni?“

„Mogoče je, da se to enkrat zgodi,“ se je smehljala sobarica, pasoč se na obupnosti svoje gospe.

Kamila se je zdrznila.

„Torej mi pod nobenim pogojem ne izročiš pisma?“

„Ne.“

Bleda kot stena je strmela Kamila nekaj časa pred se. Naenkrat pa je izginila ta obupnost iz njenega obraza in se umaknila izrazu trde odločnosti.

Kak načrt si je izmislila v tem groznem trenotku, tega sobarica ni mogla uganiti.

„Potem sem popolnoma v Tvojih rokah in odvisna od Tebe, kot kaka sužnja. Toda Ti me vendar ne smatraš za tako slabo in neumno, da bi mislila, da bom jaz to prenašala in se udala v svojo usodo. Pomisli dobro, kaj delaš, Pavla!“ je žugala. „Upaš, da boš gospodovala čez me, Ti hočeš sovraštvo

176/7

„Vi hočete vzeti otroka zopet s sabo?“ je vprašala žena boječe.

med nama? Dobro! Gorje Ti pa, če se mi posreči, te vezi pretrgati — moje maščevanje bo grozno!"

„Le ohranite žuganje za se!" je odvrnila sobarica brez skrbi. „Jaz se ne bojim ničesar! In še enkrat Vas svarim, — ne stopite mi pri Foglu še enkrat nasproti — to bi lahko bridko obžalovali!"

Kamila ni odgovorila.

Čez nekaj časa je zopet začela Pavla.

„Otroka ni sedaj več, opominjam Vas na Vaš dogovor."

„Na kak dogovor?" je vprašala Kamila.

„No, jaz mislim plačilo, ki ste nama ga obljubili!"

„Kaj?" je vzrojila Kamila. „Ali hočeš morebiti že sedaj nekaj?"

„Gotovo!"

„Saj veš, da mi je sedaj nemogoče, dobiti večjo svoto denarja!"

„Pa!" se je smejala sobarica surovo. „Kako ste pa za svojega soproga dobili denar. Ta poskus lahko ponovite!"

„Molči, kača," je sikala Kamila. „Tekom treh mesecev postanem grofica ratiborska — potem dobiš svoje plačilo!"

„Kaj, tekom treh mesecev? To je skoraj neverjetno!" je dejala ta začudena.

„Saj Ti ni treba verjeti!" je odvrnila Kamila z zaničevanjem. „Meni ni nič na tem."

„Torej v treh mesecih!" je mrmrala Pavla, prepričana sedaj, da Kamila govori resnico. „Dobro! Tako dolgo lahko počakava," je dostavila glasno. „Potem nama pa morate izplačati večji del pogojene svote, kajti midva se hočeva tudi poročiti!"

„Tako?" se je rogala Kamila. „No, radi mene le! Želela bi, da se v najkrajšem času spravita od tu!"

„To bomo že še videli!" se je istotako rogala Pavla.

Vzdignila se je in ošabno odšla iz sobe.

Komaj je bila Kamila sama, je skočila kvišku in njena tako dolgo zadrževana jeza in togota sta sedaj vdarili na dan.

Kakor ujeta tigrinja je hodila gorindol; s stisnjenimi pestmi, bleda in škripaje z zobmi, je mrmrala:

„Moram jo odstraniti to nevarno, strupeno kačo! A prej ji moram odvzeti pismo! Dokler je ne napravim neškodljive, toliko časa ne bom imela miru, Če sem šla že tako daleč, tudi nočem ostati sredi poti! Ha!“ se je smejala demonsko. „In njen ljubček sam, ta neumen norec, bo sredstvo, s katerim jo bodem uničila!“ —

Iz hudega, kar je storila, je vedno neizprosno izviralo novo hudo.

To je spoznala tudi Kamila in bila je pripravljena, doseči svoj cilj — za vsako ceno.

„Govorila bodem z Ivanom Foglom,“ je nadaljevala svoj samogovor. „In uporabila bom ves svoj vpliv in vso svojo moč, da postane mehek kakor vosek.“

Kje pa bi se sešla z njim, da bi tega ne zapazila ljubosumna sobarica? V oni utici v parku se je zdelo Kamili še najbolj varno in sklenila je, jutri zvečer povabiti Fogla tjakaj.

Ni vedela, da sta se Fogel in Pavla že dogovorila za takrat, da se tudi sestaneta tu notri . . .

Pavla je šla v svojo sobo in tu resno začela premišljevati, kako stoje stvari.

Pretila ji je nevarnost od strani Kamile, to je vedela dobro. Četudi je bila ona sama za sedaj enkrat zmagovalka, vendar je bila Kamila močnejša. Na Fogla se pa ni mogla zanesti, ker ga je imela Kamila že preveč v svojih rokah.

To spoznanje je Pavlo grozno jezilo. Toda ali sedaj ni mogla ničesar storiti proti njima, ne da bi s tem škodovala tudi sami sebi?

„Vendar,“ je mrmrala. „Imam nekaj v rokah, s čimur jima lahko prečrtam njihove račune —! Otroka! Bati se moram, da ji Fogel pri prvi priliki ne pove resnice, kaj se je zgodilo z otrokom. In če Kamila zve enkrat to, potem mi bo gotovo iztrgala otroka. Če si hočem ohraniti orožje, katero imam v njem, potem moram vse potrebno ukreniti.“

Še enkrat je začela razmišljati.

Slednjič je nekaj sklenila.

„Da — tako mora iti,“ je prikimala zadovoljno. „Sedaj naj otrok v resnici izgine brez sledu!“

In začela je takoj izvrševati svoj načrt.

Oblekla se je v temno, elegantno obleko. Nato je dejala na glavo klobuk in zagrnila obraz z gostim pajčolanom. Iz dobro zaklenjene miznice je vzela lepo število bankovcev, ki jih je nekoč dobila od Kamile.

Nato je zapustila sobo. Nekemu služabniku, ki ga je srečala na hodniku, je naročila, naj njeni gospej pove, da je šla v mesto po nujnih opravkih.

Kmalu je bil grad za njo. Šla je hitro naprej. V neki oddaljeni vasi je naročila voz in se peljala z njim do bližnje železnične postaje. Od tu se je pa z brzovlakom odpeljala v glavno mesto.

---

27. poglavje.

Zvesta prijateljica.

„Bog nebeški! Moja ljuba, dobra Dora!“

S tem vsklikom veselega iznenadenja je Marija, doktor Milnerjeva oskrbnica, sprejela svojo staro prijateljico.

„Da, jaz sem, dobra Marija!“ se je smehljala Dora žalostno in sledila razburjeni oskrbnici v kuhinjo.

Tu jo je Marija še enkrat pozdravila in nato obsula s kupom vprašanj.

Prvo, kar je stara Dora spravila iz sebe, so bile besede: „Grad ratiborski sem morala zapustiti za vedno.“

„Morala? — Za vedno?“ je ponovila oskrbnica z začudenjem. „Ali je to mogoče? Zakaj?“

„Grof me je zapodil,“ je vzdihovala stara Dora.

„Za božjo voljo, kaj se je pa zgodilo?“

„Ah, ljuba Marija,“ je jadikovala Dora. „Ali še ne veš? Mali Ervin je nenadoma umrl — utonil v ribniku — po — moji krivdi.“

Oskrbnica je prestrašeno zavpila.

„Mrtvo — to ljubo, sladko, lepo dete?“ je jecala. „Ah, Dora, ali je res? In po Tvoji krivdi, praviš? Ah, tega ne morem verjeti! O, povej hitro, kako se je nesreča zgodila!“

Dora ji je začela nato pripovedovati.

„Ne, moja ljuba Dora!“ je zaklicala, ko je ta prenehala. „Ti si nedolžna nad otrokovo smrtjo! Gospod grof Ti dela vnebovpijočo krivico. Toda to je delo one demonske ženske. Ti si ji bila na poti in si morala proč. Ah, Dora,“ je šepetala in se urno pomaknila bližje k njej in njen glas se je pri tem tresel: „Ah, jaz sumim, da otrok ni kar tako slučajno padel v vodo, ampak —“

„Za božjo voljo — molči, Marija!“ je vpila Dora smrtnobleda od groze. „Kdo bi mogel umoriti tega ubogega, nedolžnega otroka? — Ne, ne, že samo misel nato bi me morala napraviti znorelo. Pomisli vendar, otrok je bil pod mojim varstvom! Umreti bi morala od žalosti, sramote in obupa, če bi bilo tako, kot Ti misliš, če bi se pred mojimi očmi polastil morilec tega nedolžnega otroka?“

„In vendar je tako,“ je odgovorila Marija. „Bomo videli, kaj bo gospod doktor rekel k temu. On mora to izvedeti.“

S temi besedami je odhitela v zdravnikovo sobo, kamor ji je Dora sledila.

Doktor Milner ni bil nič manj prestrašen, kot njegova oskrbnica, ko je zvedel to grozno nesrečo. Ko mu je pa oskrbnica povedala, da sumi, da je to samo zločin, je neverjetno zmajal z glavo.

„Neverjetno je to,“ je dejal mirno. „Kdo bi neki otroka zagnal v vodo in s kakšnim namenom.“

„Kdo? Nihče drugi, kot Kamila; njej je bil otrok seveda na poti.“

„Kako morete kaj takega reči?“ jo je zavrnil zdravnik. „Zakaj naj bi ji bil mali Ervin na poti?“

„Zakaj? — Ker hoče postati grofica ratiborska!“

„Kdo pravi to?“

„Stara Dora!“

„Da, tako je, gospod doktor,“ je rekla Dora. „Saj je meni sami povedala, da postane v treh mesecih grofova soproga. O, ona je hudobna ženska. Sama sem videla pred kratkim prizor, ko sta jo mlinar in oskrbnik Jurij obdolžila groznih rečij.“

Povedala je zdravniku oni že nam znani dogodek in končala:

„Gospod grof jima žalibog ni verjel. Jaz sem pa prepričana, da sta govorila čisto resnico. Ona je hinavka in zločinka. Četudi je že omožena, vendar hoče postati grofova soproga. Vkljub temu pa ne morem verjeti, da je ona kriva Ervinove smrti.“

„Kaj zvem vse od Vas?“ je zavrnil doktor Milner začuden. Če je tudi trohice resnice na tem, potem mora biti ta ženska grozna zločinka. Toda vse je samo obrekovanje. Omožena da je? Kako je mogla misliti nato, da postane grofova soproga? Saj bi ne bila niti eno uro varna pred tem, da jo kdo ne odkrije; njen soprog bi lahko nenadoma prišel in —“

„O — ta je bil že tu — oni dan, ko so pokopali grofico,“ mu je segla hitro Dora v besedo. „Grof sam ga je dobil pri njej v sobi, ne sluteč seveda, kdo da je. Ona je potem ukradla grofu denar in ga izročila svojemu soprogu, ki je zginil z njim, bog ve kam!“

„Vse to je neverjetno, moja ljuba Dora,“ je zmajal zdravnik z glavo.

„In tudi našo dobro, ljubo grofico je spravila v grob,“ je nadaljevala Dora. „O tem, gospod doktor, vendar ne bodete dvomili.“

„Tiho, Dora, ne govorimo o tem dalje!“

„In vendar je tako, kakor pravim,“ je rekla Dora, ne mene se za zdravnikov opomin. „Ah, gospod doktor, saj vem, kako ste ljubili našo ranjko gospo in da njene smrti ni nihče bolj objokoval kot Vi. In če bi grof ratiborski ne prišel, potem — kdo ve! Toda ona ni bila srečna! Vsaj zadnje leto ne! O Bog, o Bog,“ je stokala britko. „In taka hudobna ženska je naši rajni grofici ukradla srce njenega soproga! Bog ve, jaz ne privoščim nobenemu človeku kaj hudega, toda tej ženski pa najstrašnejšo smrt.“

V zdravnikovih očeh so se posvetile solze. Dorino namigavanje na njegovo brezupno ljubezen ga je zelo pretreslo. „Molčite Dora — prosim Vas,“ je dejal s tresočim glasom.

Dora je prikimala in si obrisala solze.

„Da, gospod doktor, morala sem enkrat iztresti svoje srce. O, če bi vedela ranjka grofica, kako hitro je grof pozabil nanjo, ne mogla bi spavati mirno v grobu. V treh mesecih postane Kamila grofica ratiborska!“

Mladi doktor je obledel kot stena in strmel v Doro.

„Bog nebeški!“ je vskliknil. „To je nemogoče — to se ne more, to se ne sme zgoditi!“

Postal je grozno razburjen in nemiren, kakor bi imel še kak poseben vzrok, da bi se to ne zgodilo.

Toda tega, kar je skrival v srcu, ni izpregovoril.

„Kako naj to grozno novico povemo ubogemu baronu Sigmundu?“ je sedaj vprašala oskrbnica zdravnika in v skrbeh pogledala na vrata sosednje sobe.

Doktor se je pogladil čez čelo, kakor bi hotel zbrati misli.

„Sedaj še ne sme zvedeti ničesar,“ je odgovoril. „To bi bila lahko njegova smrt.“

„Ah, da!“ je nenadoma vskliknila Dora. „Brat naše ljube grofice je tu pri Vas, gospod doktor! O, saj še mislila nisem nato! Kako mu pa gre — ali bo kmalu ozdravel?“

„Če Bog hoče — da!“

„O, nič kaj dobro mu ne gre,“ je segla Marija v besedo. „Od one noči, ko se mu je prikazal duh rajne grofice, je postal zopet slabši!“

„Vsemogočni, usmili se nas!“ je stokala Dora prestrašena in sklenila roke. „Ona se mu je prikazala?“

Marija je ravno hotela začeti obširno pripoved onega prizora, ko je zdravnik zapovedal, naj molči.

„Ah, neumnost!“ je dejal ostro. „Baron ni ničesar videl! Bil je v mrzlici in fantaziral!“

S temi besedami ju pa zdravnik seveda ni prepričal.

„Gospod doktor ne verjame na duhove,“ je rekla oskrbnica žalostno.

Dora je prikimala. Ona ni niti najmanje dvomila, da se je duh res prikazal.

„In kam se hočete sedaj obrniti, uboga Dora?“ je vprašal zdravnik čez nekaj časa.

„Kam? Ah, gospod doktor, nikogar nimam na svetu, razun te svoje prijateljice. Za me bi bilo pač najbolje, ko bi bila tam, kjer je moja Melanija in mali Ervin — v nebesih!“

„O Bog — to je žalostno!“ je vzdihovala Marija. „Toliko let si zvesto služila, Dora, in sedaj so Te zapodili iz grada.

„Kaj bi bilo, gospod doktor," se je obrnila k zdravniku, „če bi Doro obdržali tu?"

„Tu naj ostane?" je vskliknil doktor Milner skoro prestrašen.

„Zakaj pa ne, gospod doktor?" je odgovorila oskrbnica začudeno. „Dora bi nam zelo koristila. Jaz tudi že ne zmagujem vsega dela. Ona bi pa lahko stregla gospodu baronu!"

„O, gotovo bom z veseljem to storila ubogemu Sigmundu," je rekla Dora. „Saj mi je tako ljub in drag, tudi njega sem pestovala kot otroka."

„No, potem ostaneš tu," je rekla oskrbnica odločno in proseče pogledala zdravnika.

„Ah, prav rada, če le gospod doktor nima ničesar proti temu," je odvrnila Dora, ko je zapazila zdravnikov temen obraz.

„Hm — ne vem," je menil ta.

„Toda, gospod doktor," je vskliknila Marija očitaje. „S kakim vzrokom pa nočete Dore obdržati?"

To je bilo tudi v resnici zelo čudno, da se je zdravnik tako protivil. Sedaj, ko je videl, da ne gre drugače, seveda ni mogel reči „ne".

„O, jaz nimam čisto ničesar proti temu," je rekel urno. „Če hočete, Dora, le kar ostanite tu."

Dori je bilo tako težko pri srcu, da bi bila najraje šla, če bi le vedela kam.

Marija je pa bila zadovoljna in jo vlekla s sabo v kuhinjo. Potolažila je tam svojo prijateljico in jo potem peljala k Sigmundu.

Dora ga še ni bila videla, odkar se je vrnil v domovino. Ranjenec je ravno spal.

Zvesta služabnica je padla na kolena in molila za svojega ubogega gospoda.

Marija se je splazila tiho ven in jo pustila samo z bolnikom.

Ko je Dora olajšala svoje bolno srce z molitvijo, je sklonila glavo pokonci.

Tedaj je pogledala ravno v odprte Sigmundove oči, ki se je mej tem zbudil in jo začuden pogledoval.

Sedaj jo je spoznal.

„Dora — Ti dobra, zvesta duša!“ je šepetal in ji podal svojo suho, belo roko. „Kako sem vesel, da te zopet vidim!“

„Ah, Ti ljubi Bog! Moj gospod baron!“ je jecljala ona. „Torej še poznate staro Doro?“

Sigmund je prikimal smehljajoč in ji pokazal stol poleg postelje. Dora pa je prijela njegovo roko in jo začela poljubovati. Nato šele se je vsedla.

„O Bog, kako sem vesela, da Vas še enkrat vidim,“ je vzdihovala. „In še bolj se veselim, da še niste pozabili na staro Doro v teh dolgih letih. Ah, gospod baron, ali še veste, kaj ste mi naročili oni dan, ko ste stopili na ladjo? Dora — ste rekli resno — pazi na mojo sestro in ne zapusti je. Varuj jo, kot svojega otroka! In vedno sem to storila, gospod baron. Toda — ah! Te nesreče nisem mogla ubraniti. Koliko noči sem prejokala zadnje leto, ko sem videla, da je grofica postala nesrečna, tako nesrečna!“

Začela se je krčevito jokati.

Sigmund ni obrnil očij od nje. Bil je pa razburjen, kar so kazale njegova rahlo zarudela lica.

Dora ni zapazila, v kak položaj spravlja bolnika s svojimi nepremišljenimi besedami.

„In sedaj je v grobu,“ je nadaljevala jokajoč. „In grof je že pozabil nanjo, kajti oženiti se hoče z ono Kamilo Rajhenštajn. O ko bi moja ljuba, dobra grofica to vedela —“

Dora je nenadoma utihnila, kajti nek piskajoč glas se je izvil iz Sigmundovih prsij. Prestrašena ga je pogledala — kakor mrzličen je ležal tu.

„Za božjo voljo! Gospod baron, kaj Vam je?“ je vsklikníla prestrašena.

Sigmund ji je pokimal, naj molči in tudi sam je molčal nekaj časa.

Slednjič se je toliko pomiril, da je zamogel zopet govoriti.

„Dora,“ je pričel s tresočim glasom, tako tiho, da ga je ta komaj razumela. „Ti si edina, ki čutiš z mano in žaluješ za mojo ubogo sestro. Da, umorjena je bila od svojega izdajalskega soproga in njegove ljubice. O tem ni dvoma. Četudi ne z orožjem ali strupom — vendar je bila umorjena od njiju. In jaz ležim tu obnemogel in se ne morem niti maščevati nad

morilcem. O, da le ozdravim, Dora, potem — gorje mu! Tudi mene je hotel grof umoriti. A tudi zato se bom maščeval. Skusil bodem, dobiti onega grofovega pomočnika in —"

„Ah, ljubi gospod baron," mu je segla Dora hitro v besedo. „To ni tako kot Vi mislite. Strel je veljal grofu. Saj so že zaprli ubogega oskrbnika in mlinarja tudi že preganjajo in love."

Sigmund se je nasmehljal.

„Ta dva sta gotovo popolnoma nedolžna," je dejal. „In grof hoče zvito odvaliti sum od sebe. Toda jaz bom to stvar kmalu razjasnil in zahteval od grofa zadoščenje. Sedaj žalibog ne morem še ničesar storiti, ker mi doktor Milner odreka svojo pomoč. Sumim ga, da je tudi on grofov sokrivec."

„Doktor Milner?" je vskliknila Dora. „O ne, ne, ljubi gospod baron, to ni mogoče — Vi mu delate veliko krivico!"

„Tako? — Ali ni grofov prijatelj?"

„Njegov prijatelj? — Kam pa mislite? Ali ne veste, da doktor Milner —"

Nenadoma je utihnila.

„Kaj pa?" je vprašal Sigmund napeto. „Kaj si hotela reči, Dora?"

„Ah, ljubi gospod baron, hotela sem reči, da je doktor Milner dolgo poprej, predno je prišel grof in snubil Vašo sestro, njo goreče ljubil."

„Dora, Tebi se to samo zdi!" je zaklical Sigmund iznenaden.

„O ne, kar pravim, je resnica! Toda ubogi zdravnik si ni upal črhniti besede in pripoznati svojo ljubezen. Zakopal jo je v svoje srce, nemo trpel in se odrekel. In sedaj Vas vprašam — ali je mogel on biti njegov prijatelj?"

„Če je temu tako, potem že ne," je odgovoril baron. „Vendar je njegovo vedenje jako čudno, brani se z rokami in nogami proti sodnijski preiskavi trupla."

„O, on noče motiti spanja uboge grofice."

„Ne, izobražen mož, kot je doktor Milner, se ne bo spodtikal na tem. On ima popolnoma drug vzrok, da se temu upira. A jaz bodem storil, kar mi veleva vest. Saj me je moja umrla sestra zadnjič sama opomnila, naj jo maščujem!"

„Vsemogočni! Torej je res, da se Vam je prikazala?“ je vskliknila Dora brez sape.

„Da, prikazala se mi je prav jasno, ko sem se ravno prebudil. Doktor Milner seveda tega ne verjame, a jaz sem jo prav razločno videl v mesečini!“

Dora se je kar tresla razburjenja in strahu.

„Sedaj čakam vsako noč in upam, da se vrne še enkrat,“ je nadaljeval Sigmund. „Potem jo hočem vprašati, kako je umrla.“

„Usmiljeni Bog! — Kako je umrla? — Srce ji je počilo žalosti, ko je v paviljonu zagledala svojega moža in Kamilo! Tedaj se je mrtva zgrudila pred pragom! Saj sem jaz prišla zraven in jo pomagala nesti v grad.“

„Ha,“ je vskliknil baron togotno, „tako torej je bilo? In jaz sem mislil, da je umrla vsled mrzlice, ki jo je popadla iz obupa do nezvestobe svojega soproga. Oba hudobna, brezstidna izdajalca! Sama je morala videti, kako je njen mož ležal pred ono sireno na kolenih? Ah, potem je revici moralo počiti srce!“

Dora je jokaje prikimala.

„In sedaj naj njen otrok, mali Ervin, ostane v takih rokah?“ je nadaljeval Sigmund jezno. „Nikdar tega ne bodem trpel.“

Doro je popadel sedaj grozen strah, kajti vedela je, da baron še ničesar ne ve o otrokovi smrti. In ona mu ni mogla in smela ničesar povedati. Tudi če bi ji zdravnik tega ne prepovedal, bi Dora sedaj ne mogla ziniti. Bleda je strmela pred se in ni vedela, kaj naj odgovori, če bi Sigmund še dalje povprašal po otroku.

K sreči se to ni zgodilo. Sigmund je bil vidno utrujen in bled kot smrt.

„Dora, varuj otroka, dokler ga sam ne vzamem v svoje varstvo,“ je šepetal.

Dora bi najraje kriknila same bolesti.

Ah, kaj je storila? Kako slabo je varovala to, kar je bilo sedaj baronu najdražje. Obupno bi mu zaklicala: Sedaj je vse zastonj! Že je Bog vzel ubogo siroto v svoje varstvo in jaz sem kriva njegove rane smrti! —

A vendar je stisnila ustnice in pogoltnila obupni krik, ki ji je silil na dan. Tiho je ihtela, dočim je bolnik mirno zaspal.

Dolgo časa je sedela Dora ob postelji!

Smatrala se je za grozno hudobno žensko, ker je menila, da je sama kriva. Tresla se je pred uro, ko bo Sigmund vse zvedel. Ta pa je mogla napočiti prej ali slej! Ah, najraje bi se pogreznila pod zemljo!

Vendar ni mislila zapustiti to hišo, kajti preveč je ljubila brata grofice Melanije.

Naenkrat so se odprla vrata in doktor Milner je vstopil. Sledila mu je visoka, ponosna postava, pri koje vstopu je Dora obledela in strahoma vskliknila.

To je bil — grof ratiborski.

---

28. poglavje.

V stolnem mestu.

V ozki umazani ulici velikega stolnega mesta je stala poleg drugih črno okajena stara hiša, obljudena samo od revnih ljudi.

Na dvorišču tega poslopja stoji še drugo, dvonadstropno pohišje. Tu stanuje več rodbin z mnogobrojnimi otroci.

Po trhlih in strmih stopnicah se pride v stanovanje k trgovcu Vrabcu.

On sam sedi pri mizi in spravlja svojo raznovrstno kramo, ki jo prodaja po predmestju za majhen denar.

Pri tem pogleda večkrat na dva otroka, ki sedita na tleh in zidata iz kamenčkov hiše. Stara sta kaka štiri leta. Četudi zelo podobna, se vendar po postavi in obrazu tako razlikujeta, da se to zapazi na prvi hip.

Oba imata zlatolasi, kodrasti glavici. Toda dočim spoznamo prvega po njegovi koščeni postavi in navadnih obraznih potezah za naslednika Vrabčevega, je postava drugega nežna in lepa, in bledi, lepo zaokrožen obraz je lepo izrezan.

Bleda lica malega dečka so se skoro porudečila. Hitro in skrbno devlje kamenček na kamenček in zida neko posebno poslopje.

Njegov tovariš ga začuden pogleduje.

„Kaj pa zidaš, Ervin?“ ga vpraša slednjič nepotrpežljivo.

„Naš grad!“ mu ta ponosno odgovori.

„Ali imaš Ti grad?“ ga oni vpraša čez nekaj časa.

„Moj papa ga ima! O — ta je zelo velik in lep, in park ima in velike kamenite stopnice. Tu se lahko igramo s staro Doro, Leon! — Tu — ah!“

Mali Ervin, ki so ga skoro vsi smatrali za mrtvega, je naenkrat vtihnil in postal žalosten, kajti spomnil se je na svojo očetovsko hišo.

„Hočem zopet nazaj k papatu in mami,“ je ihtel in razdrl ravnokar zgrajeno poslopje.

Leon ga je začuden gledal, kajti ni ga razumel.

„Nikar se ne jokaj, Ervin,“ ga je prosil in božal po obrazu. Potem pa, ko se Ervin ne da potolažiti, se začne še Leon jokati.

„Hm, hm,“ pravi trgovec, „že zopet stara reč.“

Tu se odpro vrata in njegova žena vstopi, še precej lepa ženska, kakih 30 let stara in z dobrodušnimi potezami v obrazu.

Stopi k malima jokajočima otrokoma in ju hitro potolaži.

„Ne razumem, zakaj si mali želi vedno domov, k očetu in materi,“ pravi žena, dočim se vsede nasproti možu. „Saj vendar nima več starišev!“

„Hm — kdo ve,“ je mrmral on. „Rečem Ti, da tu ni vse prav!“

„Kako — kaj misliš?“ ga je vprašala ona iznenadena. „Ali dvomiš, da je mali sirota?“

„Da, dvojim o tem in o marsičem drugem tudi, kajti otroška usta govore resnico. In le poslušaj enkrat, če se oba dečka zabavata. Tedaj govori le o papatu in mami tako, kakor bi jih videl šele včeraj.“

„Saj sta šele pred kratkim umrla, kakor pravi gospod Lukman, ki nam je izročil otroka,“ je odgovorila ona.

Trgovec je zamahnil z roko.

„To ni res," je nadaljeval. „In Lukman mi prav nič ne ugaja, kolikor bolj premišljujem to stvar. Pravi, da je uradnik in da je to sin njegovega umrlega brata, nekega trgovca. Če je temu tako, zakaj ga pa ne pridrži pri sebi?"

„Toda to nas čisto nič ne briga, oče! Pomisli vendar, koliko s tem zaslužimo; to je kapital za nas. In rabimo ga tudi."

„Bog ve — da!" je vzdihoval Vrabec. „Toda vseeno si lahko svoje mislim. In vprašam Te, ali ima trgovec grad, služabnike in druge take stvari? In o vsem tem govori mali Ervin. Potem je neka gospodična — bržkone odgojiteljica — potem dobra Dora — kakor jo imenuje — potem govori o neki Pavli, Robertu itd. Sedaj pa vse to premisli in poglej dečka natanko in prišla boš do zaključka, da je on iz kake prav premožne in imenitne hiše."

„In če bi tudi tako bilo — naj bo, oče! Mi dobimo zato svoj denar in otroka skrbno gojimo. Vse drugo nas nič ne briga."

„Misliš? Sedaj Ti pa povem: jaz moram priti tej stvari na dno"

„Ne spravi nas v zadrego, oče!" je vskliknila žena boječe. „Saj veš, kake pogoje nam je zabičil gospod Lukman!"

„Ah, kaj, prav brigam se zato! Ti ga tudi ne kažejo v posebno lepi luči. On hoče, naj otrok nikoli ne gre iz hiše, razun njegovega izrecnega dovoljenja. Dalje ne smemo o njem nikomur ničesar ziniti in ga pokazati, razun njegovi sestri Pavli — kakor jo je imenoval. Seveda, plača nas sijajno, toda to naj me ne ovira, da bi ne poizvedoval za otrokom."

Žena je hotela ravno odgovoriti, ko je nekdo potrkal na vrata. Ko je trgovec zavpil „noter," je stopila čez prag elegantno oblečena dama, zakrita z gostim pajčolanom.

„Ali stanuje tukaj trgovec Vrabec?" je vprašala.

„Da!" je odgovoril on začuden.

„Jaz sem Pavla Lukman!" je rekla obiskovalka in odkrila obraz.

„Ah, Vi ste sestra onega gospoda, ki nam je izročil otroka v vzgojo?"

Pavla je prikimala. Njene oči so iskale Ervina; ta je sedaj, ko jo je spoznal, skočil veselo kvišku in hitel k njej.

„Pavla!“ je vskliknil in se je trdno prijel. „Vzemi me s sabo domov. Jaz hočem k svojemu papatu in mami!“ je pristavil proseče.

Pavla mu je prijazno pokimala in ga odvrnila od sebe.

„Da, da, Ervin,“ ga je mirila, „vzamem Te s seboj.“

Mali Ervin je postal grozno vesel. Zletel je zopet k Pavli, stegal svoje ročice proti nji in jo hotel objeti in poljubiti. Toda sobarica je gledala tako mrzlo, da se je preplašen umaknil.

Z največjim začudenjem sta trgovec in žena slišala Pavline besede.

„Vi hočete vzeti otroka s seboj?“ je vprašala ona boječe.

„Da, raditega sem tudi prišla!“ je dejala Pavla ošabno.

Ženi se je bralo z obraza razočaranje. Mislila je na denar, katerega bi morala sedaj zgubiti.

Tudi trgovec ni bil s tem nič kaj zadovoljen. Toda on se je preje streznil in potem dejal ostro:

„Radi mene le!“

Pavla se je zaničljivo smehljala. Vedela je, zakaj sta ona dva postala nejevoljna in zaničevala ju je iz dna srca.

Njen obraz je postal še bolj ošaben. Zaničljivo se je vsedla na ponujeni stol in dejala:

„Vem, da bi otroka radi obdržali, ker Vam to dosti nese! Da pa ne boste s tem kaj oškodovani, Vam hočem plačati za celo leto!“

Tedaj sta se onima dvema zopet razjasnila obraza.

Pavla je počasi potegnila iz žepa denarnico, vzela iz nje nekoliko stotakov in jih porinila proti trgovcu. Hitro je žena zagrabila za denar in ga poželjivo spravila.

„Kam pa hočete spraviti otroka, milostiva gospodična?“ je vprašala potem.

„V nek zavod!“ je ta odgovorila kratko.

„Hm, hm!“ je pokašljeval trgovec in pogledal pri tem Pavlo. „Ali je gospod brat s tem zadovoljen?“

„Seveda! Saj storim to po njegovem naročilu!“

„Zakaj ga pa takoj niste izročili v zavod?“ je vprašal mož nezaupno.

„Smo imeli svoje vzroke zato!“ je odgovorila Pavla.

„No, gospodična, priznati Vam moram, da se mi ta stvar ne zdi popolnoma v redu. Otrok zahteva nazaj k svojim roditeljem, dočim Vi pravite, da so ti mrtvi," je dejal trgovec ostro.

Pavla ga je jezno pogledala.

„Saj so tudi!" je odgovorila surovo.

Toda on se ni dal kar tako ugnati, ampak je nadaljeval:

„Dvomim o tem, in sicer zato, ker sem pod roko marsikaj zvedel o otroku."

Zapazil je, kako se je Pavla pri teh besedah zdrznila.

„Tako?" je vprašala. „In kaj ste zvedeli?"

„Marsikaj!" je odgovoril on.

Pavla je postala nemirna. Kaj je mogel ta mož vedeti? Gotovo ničesar, kajti drugače bi govoril vse bolj jasno. Hitro je zadobila prejšnji pogum.

„Mislite si, kar si hočete," je odgovorila mirno. „A svetujem Vam, da v prihodnje pustite nadalnja poizvedovanja!"

Trgovec nato ni odgovoril; zadovoljil se je s tem, da je mrmral pred se svoj navadni „hm, hm!" Sedaj je bil odločen, poizvedovati za otrokom.

„Še nekaj!" je rekla Pavla in se vzdignila. „Pripravljena sem, Vas dobro plačati, ako hočete izpolniti neke pogoje!"

„Imenujte jih!" je dejala žena trgovca.

„Najprej ne smete poizvedovati za otrokom. In dalje ne smete nikomur izdati, da sem otroka že odpeljala. — Če to izpolnite, Vam izročim 1000 goldinarjev!"

„Tisoč goldinarjev?" je vskliknila žena veselo iznenadena.

„Da," je pritrdila Pavla, „a obljubiti mi morate, da bodete molčali!"

Žena je hitro prikimala.

„Hm! Zakaj stavite take pogoje?" je previdno vprašal trgovec.

„To Vam hočem povedati. Otrok je zelo bogat; toda on ima več hudobnih sorodnikov, ki mu to zavidajo in ga zavoljo tega zalezujejo. Jaz in moj brat ga pred njimi varujeva in mislim, da naju bodete Vi v tem radi podpirali!"

„Seveda! seveda!" je hitela žena.

„Dobro! Hvala Vam! Toda bodite oprezni pred onimi sorodniki, ki bodo gotovo poizvedovali za otrokom. Četudi Vam prete ali kaj obljubljajo, ne smete izdati ničesar. Otrok mora zanje izginiti brez sledu!“

„Hm! hm!“ je dejal trgovec skrbno. „Kaj naj pa potem rečemo?“

„Kar hočete! Najbolje, da je otrok umrl!“

Slednjič so se zjedinili in Pavla jim je izročila denar.

„Pojdi sedaj, Ervin!“ je rekla Pavla in stopila k njemu. „Sedaj greva domov!“

Veselo je ta odprl vrata in komaj čakal, da je Pavla šla za njim.

Mali Leon je bil zelo žalosten. Najraje bi šel z Ervinom, in ko ga je ta videl vsega objokanega, je proseče vprašal Pavlo:

„Ali naj gre Leon tudi z nama?“

„Sedaj ne, morebiti pozneje enkrat!“ je odgovorila Pavla.

Prijela ga je za roko in vlekla za sabo. Ubogi deček ni slutil, kaka grozna usoda ga še čaka.

Temno je gledal trgovec za njo. Ko so se vrata zaprla, je dejal:

„Mislim, da so oni hudobni sorodniki ta gospodična Lukman in njen brat sami! No, najina dana obljuba naj naju ne veže! Nočem prej mirovati, dokler tega ne odkrijem! In neka slutnja mi pravi, da bo iz tega prišla še velika sreča za nas!“

192/3

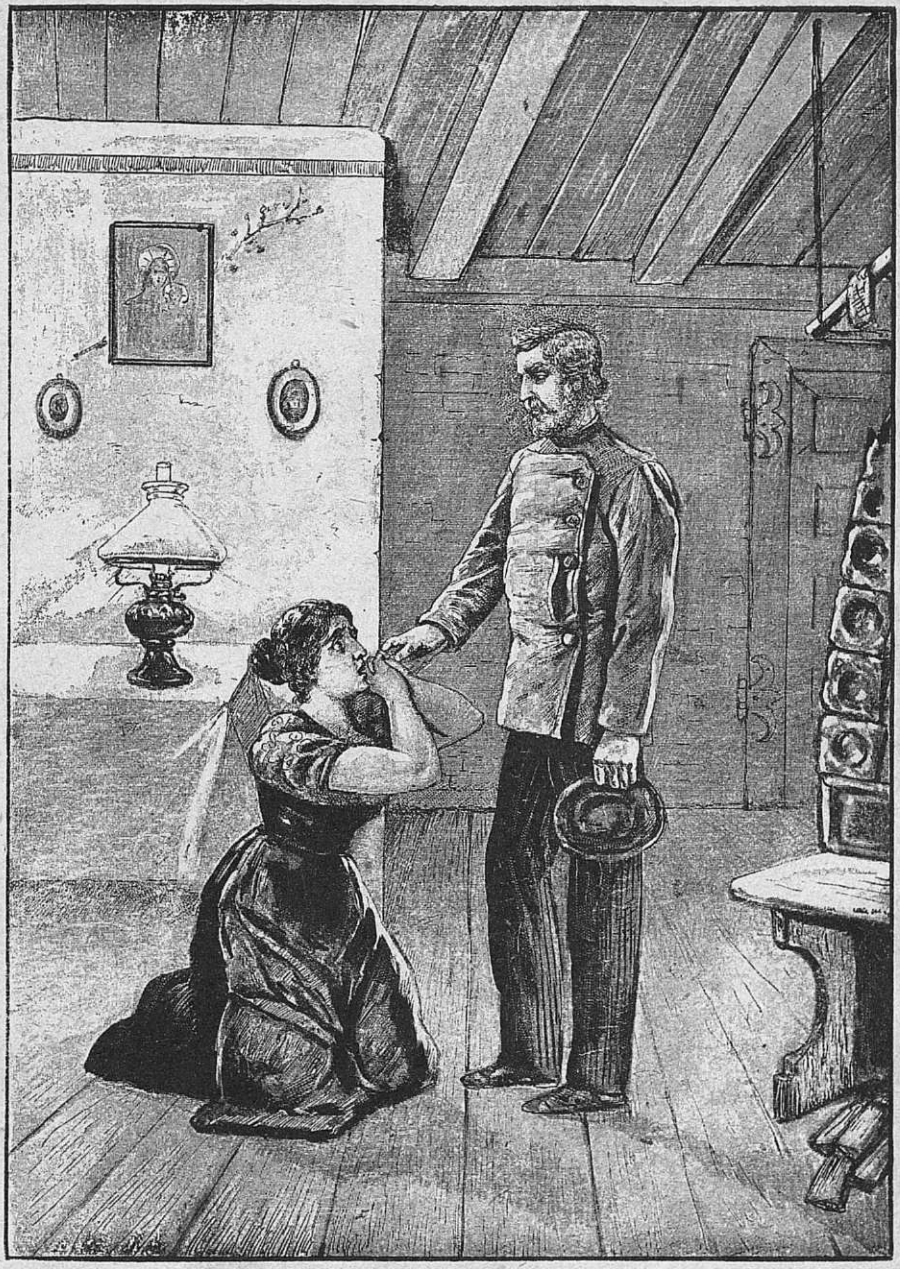

„Odpusti mi, kar sem zagrešila na Tebi!“

29. poglavje.

Grozen konec.

„Oče večni v nebesih,
Ti, ki lajšaš bol in tugo,
revo Ti največjo zemsko
z dvojno milostjo poživljaš,
ah, živeti več ne morem!
Kaj naj bo vsa bol in radost?
Pridi, mir, o sladki,
pridi, vseli v moje se srce!“

Z bolestnim glasom je pela Lizikina mati to pretresljivo pesem.

Žalostna in s težkim srcem je sedela ob postelji svojega dečka ob svitu brleče svetilke.

Otrok je spal mirno in trdo in ni slutil, kaj trpi vse mati. Zunaj je bila temna noč. Črni oblaki so se zbirali in v daljavi je votlo grmelo.

Uboga mlinarica je izgledala zelo slabo. Njene oči so gledale medlo in boječe in nek neprestan strah se je bral iz njenih bledih obraznih potez. Njen kes ji je napravljal grozne muke.

Že dva dni ni bilo Konrada domov — lovil je mlinarja. In uboga žena se je tresla, kajti Konrad je prisegel, da se ne vrne prej, dokler mlinar ne bo ujet.

Če bi ne bilo otroka, bi ona že davno vse pustila in pobegnila. Groza jo je bilo pred svojim drugim možem, potem ko je bila prepričana za gotovo, da je on sam izvršil umor, katerega je potem odvalil na mlinarja.

Ona bi to že davno izdala, a bala se je Konradovih groženj, ki ji je žugal s smrtjo, ako bi kaj pripovedovala okoli.

Toda takega življenja ni mogla več prenašati. Ko je enkrat za gotovo vedela, da je njen prvi soprog nedolžen, ni mogla več strpeti, da ne bi odkrila pravega krivca.

Tekom teh dveh dni, ko je bila sama, je večkrat poskusila, to storiti. Več kot enkrat je že hotela iti k vaškemu župniku in mu odkriti svoje srce.

Toda če je potem pogledala otroka, jo je zopet popadla slabost, vzela ga je v naročje in vroče poljubovala.

Ali naj njegovega očeta spravi na vislice?

Grozen je bil dušni boj te revice, kajti vedno jo je opominjala vest: Ti moraš!

Ni še imela nikakih dokazov zato, da je Konrad res izvršil umor, toda krive prisege bi ga lahko tožila, to ji je sam pripoznal.

In sedaj je še pomagal loviti ubogega moža, ki ga je sam spravil v nesrečo!

Ne, z njim ni mogla imeti nikakega sočutja več. Če bi mlinarja ujeli, potem je hotela govoriti, potem se zanj pogumno boriti.

Tako je premišljevala.

Ni zapazila, da je postajal grom čimdalje močnejši in prihajal vedno bliže, in tudi ni slišala korakov, ki so se bližali vratom. Šele ko so se ta s šumom odprla, se je prestrašila in skočila kvišku.

Na pragu je stal Konrad.

S topimi, ostekleneli mi očmi je zrl v njo. Takoj je videla da je bil grozno pijan in s studom se je obrnila od njega.

Počasi se je zmajal pijanec v sobo in se vrgel na stol.

„Oha!“ je blebetal. „To je bil lov! Ga pa tudi imajo! Da, da,“ je prikimal veselo, „gotovo ga imajo!“

Žena je pri teh besedah še bolj pobledela.

„Ali je res?“ je zasopihala. „Ujeli so ga?“

„Ali te veseli?“ se je rogal Konrad. „Da, če bi ne bilo mene in Fogla poleg, bi ga gotovo ne ujeli. A midva sva ga spravila v past, iz katere ni prišel ven. In ga bodo gotovo ujeli!“

„Še ga torej nimajo?! — Bog bodi zahvaljen!“ je vzdihnila žena in hvaležno pogledala proti nebu. „Vsemogočni naj ga varuje!“

Konrad se je surovo in tuleče zarogal.

„Amen!“ je tulil. „Mu ne bode nič pomagala Tvoja molitev!“

„O Ti grdi brezbožnik!“ je zaklicala ona. „Bog te bo kaznoval za Tvoje pregrehe in zločine!“

„Bomo videli!“ je vpil Konrad. „Da Ti poide veselje, meni škodovati, za to bom že jaz poskrbel,“ je pristavil žugajoče. „Ali si morebiti že kaj blebetala za časa moje odsotnosti?“

„Iz usmiljenja do Tebe ali pa iz strahu pred Tvojimi grožnjami gotovo nisem molčala,“ je odgovorila zaničljivo. „Kajti zame je smrt le rešitev. Toda otrok se mi smili. Če bi imel Ti le še kako iskrico vesti v sebi, bi šel skesan tja in se naznanil kot morilca in krivopriseżnika.“

„Haha!“ se je smejal Konrad. „Jaz sam? Potem bi moral biti norec!“

V njenih očeh se je pri tej izjavi, s katero se je Konrad napol izdal, veselo posvetilo.

„Sedaj vem za gotovo, da pred šestimi leti ni on, ampak da si Ti ustrelil grofovega gozdarja!“ je vskliknila.

Konrad je ostrmel in prebledel.

„Oho!“ je jecal. „Tega nisem dejal!“

Pijanost ga je začela minevati in videlo se mu je, da skuša zbrati misli in si poklicati v spomin, kar je malo prej govoril.

„Vendar si pripoznal!“ je rekla ona. „Ti si morilec!“

„No da!“ je zavpil Konrad divje in svojeglavno. „Jaz sem to storil!“

Četudi ta izjava za njo ni bila nič novega, vendar se je kakor uničena zgrudila na stol in vila roke.

„Morilec! Morilec!“ je zavpila potem in skočila zopet kvišku. „Vsemu svetu hočem povedati, da si morilec. Vsak naj ve, da je oni moral po nedolžnem trpeti zate!“

Hitela je k vratom, a kakor tiger je skočil Konrad za njo. Naenkrat se je streznil. Še predno se mu je ona mogla izmuzniti, jo je zagrabil s svojimi močnimi rokami in jo sunil nazaj v sobo.

„Izdala me boš!“ je kričal. „Glej, da Ti ust ne zaprem za vedno!“

Stokaje se je opotekla žena k postelji malega otroka in ga objela. Ta se je zbudil in boječe pogledal očeta, ki je vsled tega pogleda zopet prišel k sebi.

„O vem, da me boš še umoril!“ je odgovorila ona. „Kajti kaj Tebi, če koga umoriš? Toda tudi meni ni ničesar več za življenje. Tvoje grožnje naj me ne strašijo. Od mene bo svet zvedel, da si Ti morilec in če me prej umoriš, Te bo izdal Tvoj lastni otrok in Te privedel na vislice!“

Odločno je izpregovorila te besede in groza in strah sta popadla zločinca.

Trenutek je strmel v njo. Nato je pa zarjul:

„Ti bom že prekrižal pot, le zanesi se nato! Iz mlina ne prideš nikdar več! Drugače ne, če mi prisežeš, da boš vedno molčala!“

„Nikdar!“

„Že dobro! Se boš še premislila. In to Ti povem: če boš skusila kam ubežati, potem je ven s Tabo. Bodi torej pametna in ne jezi me!“

Po teh besedah je šel iz sobe in zaklenil za sabo vrata.

„Le pojdi, Ti morilec!“ je mrmrala ona. „Bog mi bode pomagal in me rešil iz Tvojih rok!“

Ko je tako govorila, se je zunaj svetlo zabliskalo in strela je udarila, tako da se je stresla vsa hiša. Prestrašena je žena pokleknila ob postelji svojega otroka in začela moliti. Hitro je prišla nevihta. Bliski so švigali kot ognjene kače semtertja. grom je bobnel in naenkrat je izbruhnila najstrašnejša nevihta.

Bilo je grozno. Strahoma je poslušala mlinarica ta divji boj elementov. Gorje, če bi sedaj strela udarila v mlin in ga užgala. Potem je bila izgubljena z otrokom vred, kajti Konrad je zapahnil vrata za seboj. In on, nečlovek, kje je bil sedaj on? Ali ga ni sedaj opominjal Bog na njegovo dolžnost, na njegovo ženo in otroka?

O, ni ga bilo, pa naj je še tako grozno razsajal vihar okoli mlina.

Še nekaj minut je preteklo.

A kaj je bilo to? Zaslišali so se tihi koraki, ki so se bližali vratom. Napeto je poslušala prestrašena žena. Ali je prihajal Konrad?

Sedaj je tipala neka roka po kljuki. Žena se je ustrašila Ne, to ni bil Konrad, to je bil nekdo drugi! Kdo neki?

Zadržala je sapo in strmela proti vratom.

Tedaj se ta odpro.

S prestrašenim krikom se opoteče žena nazaj, kajti vstopil ni nihče drugi, kot — njen prvi soprog.

Toda — o Bog! Kak je bil ta revež!

Sključena je bila njegova postava in opiral se je na palico. Izpod širokokrajnega premočenega klobuka so gledale trudne oči; obleka je bila vsa raztrgana in voda je kapala od nje. Toda najstrašnejše je šele zapazila, ko je posvetila z lučjo. Videla je, kako iz ramen in pleč krvavi, kajti v boju s preganjalci je bil ranjen.

Kako je bilo svidenje med obema soprogoma, ki sta se ločila pred šestimi leti, ko je moral on v ječo.

Počasi in nemo se je približal mlinar svoj ženi. Bled kot smrt, tresoč se po vsem telesu, je strmel v njo. Njej je bilo, kakor bi se ji prikazal maščevalni angelj Gospodov; ni mogla prenesti tega pogleda, — ihte se je zgrudila na kolena in proseče stegnila roke proti njemu.

„Usmiljeni Bog!“ je zavpila. „Ali me prideš kaznovat? Ali se maščevat nad mano?“

„Ne boj se me!“ je dejal mlinar bolestno. „Saj si že tisočkrat kaznovana za svojo krivdo!“

Žena je skesana povesila glavo.

„Da, to sem! Toda s tem še ni ta odvzeta od mene!“ je ihtela. „O Bog! kako krivico sem Ti storila!“

„Več, kot sem mogel prenesti,“ je odgovoril bridko. „Oklenila si se tega hudobnega Konrada in me z njim goljufala. In ta otrok —“ je nadaljeval in pokazal proti postelji — „je njegov?“

„Da,“ je jecala ona.

„To je sad Vajinega greha! Bog ve, kaj sem pretrpel od onega dneva, ko sem to zvedel. Kajti ljubil sem Te in v ječi sem vedno hrepenel po Tebi in kako sem bil srečen, ko sem bil zopet prost in sem smel k Tebi in Tvojim otrokom! Ah, bo bi nikdar ne doživel one ure, meni bi bilo bolje. Kajti nisem imel nobene žene, nobenih otrok in nobene domovine

več! Pozabljen in zaznamenovan kot morilec in kaznjenec sem po šestih letih zadobil prostost. In po čegavi krivdi?"

„O, ne samo po moji!" je stokala ona.

„Ne, to vem!" je prikimal mlinar. „A Ti si verjela lumpu, ki Te je pregovoril in me smatral za krivega!"

„Toda danes nič več!" je vskliknila hitro. „Danes vem, da si trpel po nedolžnem in da je on morilec! Da, po krivem je prisegel pred sodnijo, da bi Tebe pogubil! Od njega samega sem to zvedela pred nekaj trenotki."

„Torej je priznal? — Bog bodi zahvaljen, potem bom vsaj enkrat lahko dokazal svojo nedolžnost!" je vskliknil mlinar veselo.

„Da, in jaz Ti pri tem pomagam," je dejala ona. „In če me tudi ubije — da se mi le posreči spraviti resnico na dan, potem rada umrem. Saj sem se potem spokorila za to, kar sem zakrivila na Tebi. O, dobro, da si prišel. Konrad me je tu notri zaklenil, da bi ga ne mogla izdati."

„Ti, Ti mi hočeš pomagati, proti njemu?" je vprašal nezaupno in dvomeče.

„Če hočem? O, ko bi le mogla, bi že zavpila v ves svet, da je on zločinec! O, ne veš, kako sem jaz tudi molila v zadnjem času! Kako bridko sem se kesala in ga preklinjala njega, ki je povzročil Tvoje gorje."

Obupen vzdih se je izvil iz njenih prsij. Splazila se je po kolenih do mlinarja in stegnila proti njemu sklenjene roke.

„O, prosim Te; odpusti mi! Odpusti mi, kar sem zakrivila na Tebi!"

Ginjen je gledal mlinar svojo ženo; solze sočutja so mu stopile v oči, sklonil se je, jo prijel za roke in jo potegnil kvišku.

„Vstani," je rekel. „Ti si se zadosti pokorila, odpuščam Ti iz srca!"

Tedaj je skočila z veselim vsklikom pokonci in hvaležno poljubila njegove roke.

„O Bog, kako sem Ti hvaležna!" je ihtela. „Sedaj naj se zgodi, kar se hoče — Bog mi bode milostljiv sodnik. — A sedaj hitiva! Pojdiva k župniku in mu povejva, kaj je Konrad pripoznal. V župnišču tudi lahko ostaneva toliko časa, dokler orožniki ne odpeljejo tega besnega človeka!"

Urno ga je prijela za roko in ga hotela vleči za sabo.

„Počakaj še trenutek!“ je mrmral in se zgrudil na stol. „Ne morem!“

Prestrašena je skočila k njemu.

„Ah, moj Zveličar!“ je jecala. „Da, Ti krvaviš! Saj si ranjen! Počakaj, hitro Te zavežem!“

Mlinar je zamahnil z roko.

„Je že dobro — daj mi samo kako okrepčilo!“

Žena je hitela k omari in vzela steklenico z rumom. Utrujeni je pil nekaj požirkov oživljajoče pijače in dal steklenico nazaj.

„Kako si bil ranjen?“ je vprašala boječe. „Ali v boju s preganjalci?“

On je prikimal.

„Da in čudež je, da sem jim ušel! Streljali so za mano in me ranili!“

„Ah,“ je vzdihovala, „kako sem se tresla za Tvoje življenje! Konrad se je bahal, da Te je on z Foglom zvabil v past in da si izgubljen.“

„Tako je tudi bilo!“ je prikimal mlinar. „A ušel sem, kajti nek star mož, ki se imenuje samotar z otoka, me je rešil. Potem sem bežal v temen gozd. Po dnevi sem se skrival. Šele pred nekaj urami sem zapustil svoje skrivališče, ker sta me mučila lakota in žeja. Kam sem šel, ne vem. Nato je izbruhnila nevihta in truden sem se vlekel naprej. Slednjič sem zagledal luč. Bil sem na robu gozdu — in pred sabo sem videl mlin.“

„In 'upal si se sem, četudi veš, da prebiva tu Tvoj smrtni sovražnik?“

„Bil sem do smrti utrujen in nisem mogel naprej. Potem pa še to vreme. Če nisem hotel žalostno poginiti, sem moral iti pod streho in mislil sem se skrivoma splaziti tu sem v kozolec. Tedaj sem skozi okno videl, da si sama in mislil sem si, da Konrada ni doma.“

„O vendar, on je tu!“ mu je segla žena razburjena v besedo. „A najbrže spi.“

„Potem me gotovo ni zapazil.“

„Toda Tvoji preganjalci — Ali te ne bodo izsledili in prišli tu sem?“

„Naj le pridejo. Sedaj, ko je moja nedolžnost dokazana, se jih nič več ne bojim.“

„Toda Ti zabiš, zakaj Te preganjajo.“

„Tudi tega hudodelstva, katerega me sedaj dolže, nisem storil jaz. Bog sam ve, kdo je ustrelil nesrečnega barona čemšeniškega.“

„A vseeno Te bodo zaprli, kot Tvojega prijatelja Jurija in Te spoznali za krivega, kajti Fogel in Konrad hočeta po krivem priseči. Bolje je torej, da ostaneš še nekaj časa skrit, dokler se tudi tu ne izkaže Tvoja nedolžnost.“

„Imaš pač prav,“ je mrmral mlinar žalostno. „Brez usmiljenja me preganjajo, kot divjo zver — nobene pravice ni več na svetu,“ je pristavil obupno.

„Bog Ti bode pomagal,“ ga je tolažila žena. „Morebiti Ti zamore gospod župnik koga imenovati, ki bi Te skril pred zalezovalci. — Pojdi, greva sedaj, drugače naju še Konrad zaloti.“

Mlinar se je vzdignil in žena si je ogrnila ruto čez glavo in ramena, ki naj bi jo varovala pred dežjem.

„Ah, ljuba mati, vzemi me s sabo,“ je naenkrat zaklical mali Karl proseče na postelji.

Otrok je dosedaj nemo gledal ves prizor; sedaj se je vzdignil kvišku, in jokaje stezal svoje ročice proti svoji materi.

V zadregi je ta vprašajoče pogledala mlinarja.

„Le vzemi otroka s sabo,“ je dejal ta mirno.

Hitro ga je začela žena napravljati.

„Kje je Lizika?“ je vprašal mlinar. „Ali ni tu v mlinu?“

„Ah ne!“ je odgovorila žena. „Mislila sem, da je pri Šulcovi materi, sestri oskrbnikovi.“

Mlinar je hotel ravno odgovoriti — tu je postala njegova žena smrtnobleda in prestrašen krik se je izvil iz njenih prsij.

„Ali ne slišiš?“ je šepetala. „On prihaja!“

„Kdo — Konrad?“

„Da! Hitro — za božjo voljo — skrij se!“

Mlinarjeve oči so se divje odločno posvetile.

„Naj le pride, ta zločinec!“ je dejal jezno in stisnil svojo palico.

„O ne! ne! Prosim Te: skrij se!“ ga je prosila ona. „Kajti če Te dobi tu in se začneta prepirati, se lahko zgodi grozna nesreča.“

Skočila je k neki omari in porinila mlinarja, ki se je še vedno obotavljal, notri in dobro zaprla vrata.

Nato je od razburjenja sopihajoč gledala proti vhodu v sobo, kamor so se bližali težki koraki.

Vrata se odpro in Konrad stopi čez prag. V eni roki je držal do polovice izpraznjeno steklenico žganja, v drugi pa sekiro.

Divje je pogledal po sobi in bil je vidno presenečen, ko je ženo dobil samo z otrokom.

„Kje je ta pes?“ je rjul besno in se zazibal v sobo.

„Tu ni nikogar!“ je jecala žena, ki je strahoma zapazila sekiro v njegovi roki.

Konrad se je zaničljivo zarogal. „Ali me hočeš varati? Varuj se, baba! Kam si ga skrila, morilca?“

„Kar išči! Ne boš našel nikogar!“ je zaklicala ljubovalno.

Konrad je postal ves divji. Grozovito je zaklel in vrgel steklenico ob tla, da se je razletela na drobne kosce.

Žena je boječe pogledala proti omari. „O Bog! Ti ga obvaruj!“ je molila iskreno.

„Hoho! Če ni nihče prišel notri, kdo je pa potem odprl vrata?“ je vpil Konrad. „On je tu, tega mi ne utajiš. Slišal sem njegov glas! In če ga dobim, ga ubijem!“

„Motiš se, to ni bil njegov glas. Jaz sem govorila z otrokom!“

„Molči! Lažeš, baba! Ti držiš z njim!“ je vpil Konrad in se vrgel na njo.

„Oče!“ je zavpil otrok boječe in se oklenil matere.

„Le tiho bodi! Tebi ne storim ničesar!“ je skušal pijanec pomiriti otroka.

Nato pa je stopil k ženi.

„Zakaj si napravila otroka?“ je nadaljeval. „Ha, že vidim, Ti hočeš stran. Kaznjenec se je priplazil sem in sedaj sta hotela oba skupno zbežati! Toda vrag naj me vzame, če vaju prej ne

ugonobim, predno me izdasta!“ Vzdignil je sekiro nad glavo svoje žene.

Z odločnim pogledom, mirna in bleda mu je zrla ona v oči.

„Le udari! Morilec!“

Konradov obraz je zarudel, zdelo se je, kakor da bo res udaril.

Tedaj je pa za njim nekaj zaropotalo. Mlinar se ni mogel več vzdržati. Sunkoma je odprl vrata in v naslednjem trenotku zgrabil Konrada za vrat.

„Nazaj! Lump!“ je zavpil in potegnil Konrada s tako silo nazaj, da se je ta zvrnil po tleh.

Mlinar je vzdignil žugajoče svojo palico proti njemu in nadaljeval:

„Slednjič je udarila ura maščevanja! Trepetaj, Ti hudobni morilec, pred kaznijo, ki Te bo sedaj zadela. Ti sam si se izdal in mi Te bomo brez usmiljenja izročili rabelju!“

Konrad je divje zatulil. Peneč se od jeze, je kakor mačka skočil na noge.

„Še ne!“ je rjul. „Umri, Ti lump!“

In s povzdignjeno sekiro se je zagnal proti njemu.

Prestrašena žena je pri tem prizoru grozno zakriknila.

Kot blisk se je vrgla med oba moža . . . sekira je švignila doli — votel, grozen udarec — grgrajoče stokanje — in oblita s krvjo se je revica zgrudila na tla.

Nekaj sekund je bilo vse tiho. Kakor okamenel je zrl mlinar na umorjeno. Morilcu je padla sekira iz rok in stal je tu kot kak znorel človek.

Na postelji se je začel jokati otrok. Ropot in vpitje je privabilo tudi hlapce in dekle, ki so se sedaj bližali sobi.

Tedaj je prišel mlinar k sebi.

„Morilec! Dvakraten morilec!“ je zavpil in se vrgel kot lev na Konrada.

A tudi ta se je zopet streznil. Urno se je umaknil svojemu sovražniku, ga sunil v stran in skočil proti vratom.

„Nisi še dobil igre,“ se je satansko zarogal. „Tudi to zvrnem nate! Glej, kako boš dokazal svojo nedolžnost. Sedaj ne uideš več.“

In še predno ga je mogel mlinar zadržati, je skočil pri vratih ven in jih zapahnil za sabo.

„Morilec! morilec!“ je potem začel vpiti. „Semkaj, ljudje! Tu je morilec!“

Njegovi ljudje so mu odgovorili in se mu hitro približali.

Mlinar je vse to poslušal z grozo in trepetom.

„Ujet,“ je stokal obupno in s solznimi očmi pogledal mrtvo truplo na tleh.

Spoznal je, v kakem nesrečnem položaju se nahaja. Pravi morilec je dolžil njega tega groznega zločina in vsak bi mu verjel, ako bi oni rekel, da je umoril svojo ženo iz maščevanja. Krvava sekira poleg njega je pričala proti njemu. Kdo bi ga poslušal, če bi tudi govoril resnico? Nihče! Če bi ga ljudje našli tu, bi bil izgubljen.

In vedno glasneje je vpil Konrad zunaj: „Morilec! Morilec!“ in vedno bolj in bolj so se bližali ljudje zaprtim vratom. —

„O Bog!“ je klical nesrečni mlinar v obupnem strahu, „pomagaj mi! Kako naj ubežim?!“

---

30. poglavje.

Dorino odkritje.

„Čuj — Kak grozen krik! — Moj Bog! Ali smo v norišnici?“

S tem vsklikom je skočila Dora s stola kvišku, na katerem je ob Sigmundovi bolniški postelji utrujena sladko zaspala.

Tudi bolnik se je zbudil in se ves prestrašen sklonil pokonci.

„Bog nebeški! Tako je, kakor bi koga hoteli umoriti,“ je ječal.

Pretresujoči, dolgi kriki, kakor jih izpuščajo le norci, kadar jih popade besnost in togota, so grozno odmevali v tihi hiši.

Bilo je okoli polnoči in stara Dora je bila sama z bolnikom v slabo razsvetljeni sobi. Groza jo je popadla pri teh strašnih glasovih in hitro je skočila proti vratom.

Tedaj se ta odpro in razburjena je vstopila Marija, hišna oskrbnica. V naglici ogrnjeno ponočno oblačilo je pričalo, da je ravnokar zapustila posteljo.

„Vsemogočni!“ je tresoč se vskliknila. „Ali ne slišiš Dora? — To je gori v sobi, katero ima gospod doktor tako skrbno zaprto!“

„O moj Bog! Kdo pa je notri?“

„Gospod doktor sam. On namreč spi in študira tam gori že nekaj časa.“

„Potem hitite gori in poglejte!“ je zaklical Sigmund razburjen in v skrbeh obema ženama. „Morebiti se mu je pripetila kaka nesreča!“

„Da, da! Pridi hitro, Marija!“ je pritrdila stara Dora in zagrabila gorečo svečo.

V tem trenutku je vtihnilo ono vpitje in smrtna tihota je vladala zopet v hiši.

Smrtni strah je popadel obe ženski in pospešil njune korake, ko sta sedaj odšli in hiteli po stopnicah navzgor.

Pri vratih skrivnosti polne sobe sta obstali in prisluškovali. Notri se ni nič ganilo.

Marija je potrkala in zaklicala boječe ime doktorja Milnerja.

Nič odgovora.

„Zdi se, kakor da bi nobenega ne bilo notri!“ je opomnila stara Dora šepetaje.

„O gotovo!“ je odgovorila Marija odločno. „Videla sem gospoda doktorja danes zvečer iti gori in prišel ni potem več ven.“

„Za Boga! Potem se je gotovo pripetila kaka nesreča,“ je zaklicala Dora razburjena in potrkala še enkrat močno po vratih. „Gospod doktor! Ali ste notri?“

Tudi sedaj nobenega odgovora.

Obe ženski sta se vsled tega še bolj prestrašili.

„Bog nama pomagaj!“ je dejala tresoč se Marija. „Morali bodeva vlomiti vrata, ljuba Dora! Pojdi in pokliči ključavničarja!“

Že se je hotela Dora hitro odstraniti, ko nekaj zašumi za zaprtimi vrati.

Obe ženi obledita od strahu in poslušata zadržujoči sapo. Kdo je bil notri razun mladega zdravnika. Mogoče njegov — morilec. Ali je doktor Milner sam zavpil? —

Koraki se bližajo vratom in potem zakliče osoren doktorjev glas:

„Kaj za vraga imata odzunaj? Kdo je?“

Obe ženi sta veselja vskliknili:

„Midve, gospod doktor!“ sta obe istočasno vskliknili.

„Kaj pa hočeta? Zakaj me vzbujata iz spanja?“ je odgovoril nekam boječe.

„Spal da je?“ je mrmrala Dora zmajujoča z glavo in pogledala prijateljico neverjetno.

„Oh, gospod doktor, ali niste slišali strašnega vpitja?“ je vprašala Marija. „Gotovo je bilo v tej sobi. Bali sva se že, da se vam je pripetila kaka nesreča!“

„Oh, neumnost!“ je odgovoril doktor nejevoljen. „Kdo naj bi tukaj kričal? Jaz vsaj nisem ničesar slišal.“

„Ničesar?“ sta zaklicali Marija in Dora obenem začudeni.

„In vendar jaz prisežem nato, da je prišel krik iz vaše sobe, gospod doktor!“ je pripomnila poslednja.

„Obe sta najbrž sanjali!“ je oni odgovoril. „Ne motita me več in pojdita spat!“

Te besede je izpregovoril s tako zapovedujočim glasom, da si ženi nista upali ugovarjati in odšli sta.

„Ne gre vse po pravih potih v tej sobi!“ je šepetala Marija, ko sta šli obe zopet po stopnicah navzdol. „Povem ti, ljuba Dora, tu notri tiči strašna skrivnost. Zakaj se vendar tako skrbno zapira in ne dopusti nobenemu — še celo meni ne — stopiti v sobo in le pogledati vanjo? To se dogaja že nekaj časa — odkar so pokopali grofico Melanijo!“

Glede te skrivnosti polne sobe je povedala Marija svoji prijateljici Dori še marsikaj in obe sta si razodeli, kaj vsaka

misli o tej stvari. Zlasti zadnja Marijina opomba je Doro čudno dirnila.

„In pa danes zopet ta grozoviti krik!“ je nadaljevala Marija.

„Kdo je bil neki? Gospod doktor ne. Bil je gotovo razun njega še nekdo drugi notri!“

„Toda kdo?“ je vskliknila Dora prestrašena.

„Da — kdo?“ je mrmrala Marija premišljeno. „Če bi mogli to izvedeti, ljuba Dora — miru več nimam nobenega. Če bi le mogla priti kedaj v sobo, ko gospoda doktorja ni doma.“

„Hm — to bode zelo težko, in tudi nevarno, kajti on nas lahko preseneti,“ je menila Dora v skrbeh.

„Toda vendar morava zvedeti, kaj da je v sobi skrito“, je odgovorila Marija odločno. „Jaz ne morem več živeti v hiši, ki zakriva tako skrivnost!“

Po teh besedah stopita zopet v bolnikovo sobo. Sigmund je sedel vzravnan in gledal obema napeto nasproti.

Obe sta mu pripovedovali čudni dogodek in povedali tudi svoja domnevanja. Sigmund je bil jako začuden, tudi si ni mogel raztolmačiti, kako skrivnost da zakriva doktor svojim sostanovalcem.

Zaspal je čez nekoliko časa, obe ženi sta se pa še dolgo časa pogovarjali ob njegovi postelji. Naposled je vstala Marija in odšla, Dora pa je ostala sama pri bolniku.

Dobra žena je bila preveč razburjena, da bi mogla zaspati. Še vedno je šumelo po njenih ušesih ono kričanje.

V skrbeh je prisluškovala in pazila na vsak glasek, ki je prekinil nočno tihoto.

Enolično je tiktakala ura, svečin plamen je prasketal, in vzdihi bolnika so se mešali s tem šumom.

Pogled Dore je pa obstal na podobi grofice Melanije na steni in sanjala je v minulo preteklost — v oni čas, ko je hodila še ljubljena grofica po zemlji.

Užalostila se je zvesta služabnica pri tem in začela je jokati. In tu se je spomnila zopet malega Ervina in obup se je je polastil. Ona je bila kriva njegove smrti — tako je mislila reva še vedno; ali bode našla odpuščanje?

Boječe je pogledala na spečega Sigmunda. Ta še ni vedel za ono grozovito nesrečo. Oh kako dolgo še in zvedel bode. Tresla se je že naprej pred njegovo jezo. Kmalu bi se bilo to že zgodilo. Ko je namreč grof Herbert pred 2 dnevoma prišel semkaj, je mislila, da bode povedal Sigmundu ono grozno nesrečo. Toda ta se k sreči ni zbudil in grof je na nasvet doktorjev odšel . . .

Oh, kako je sovražila grofa! Toda Sigmund je bil mož, kakršnega je želela, da bi maščeval izdajo nad njeno gospo. Mladi mož se je vidno boljšal. Še nekaj časa in ozdravil bode popolnoma. Potem bodo raziskali krsto. In kak vspeh bode imelo to?

Tu se naenkrat prestraši.

Ali ni nekaj zašumelo v drugem nadstropju? Ali ni stopal nekdo tiho navzdol?

Hitro se je vzdignila iz naslanjača in prisluškovala.

Ni se varala. Slišala je dobro škripanje vrat. Z veliko previdnostjo je prihajal nekdo vedno nižje.

Ali je bil doktor Milner? In ali je bila ona skrivnostna oseba, ki naj bi bila ž njim v sobi?

Neka razburjenost se je polastila stare Dore in slutnja, da bode v prihodnjem trenotku doživela nekaj strašnega, jo je obdajala.

Nekaj jo je sililo, naj odpre vrata in stopi na prag.

Toda neka sila in strah sta jo zadrževala. Tedaj se je doli stopajoča oseba približala. Dora se je bala, da bi prišla v bolnikovo sobo, a vendar ni imela moči, da bi zaprla zapah. Mislila je na nočno prikazen, ki jo je imel Sigmund. Veliki Bog! Če je prišla prikazen — duh grofice Melanije —?

Olajšano je vzdihnila — kajti koraki so se plazili proti hišnim vratom. Dora je slišala, kako so se ona odprla in takoj zopet zaprla. Naj je bila katerakoli oseba, zapustila je hišo. Z tem se je povrnil tudi njen pogum. Sklenila je, da nadalje preiskava ta skrivnosti polen dogodek.

Nekoliko je še pomišljevala, — vendar je zmagala naposled radovednost.

Pogledala je še bolnika. Ta je spal trdno. Hitro je prižgala še eno svečo, sezula čevlje in zapustila tiho sobo.

Po prstih se je plazila po dolgem hodniku. Srce ji je bilo in tresla se je od groze. Vendar je korakala naprej.

Na stopnjicah je počakala in prisluškovala. Vse ostalo je tiho. Čudne slike je delala svetloba svečinega plamena po zidovih in prepih je zmajeval tupatam plamenček.

Tresoča se, pa vendar kakor bi jo kaka sila gnala naprej, je stopala po stopnjicah navzgor.

Tu je stala pred skrivnosti polno sobo.

Nekoliko minut je stala tiho. Tu notri je bilo mirno, kot v grobu.

Ali se ne bodo vrata zdajci odprla, in stopila bode tuja, strašna postava na prag? — Dora je z grozo mislila na to, a vendar se ni umaknila.

Ojunačila se je in pritisnila za kljuko. — Toda vrata so bila, kakor je pričakovala, zaprta.

Zopet je prisluškovala nekaj časa. Ker se pa notri ni nič gibnilo, se je sklonila in pogledala skozi ključavnico.

Imela je več sreče kot Marija, kajti mala odprtinica ni bila zaprta.

V sobi je brlela svetilka, a luč je bila vsled senčila tako motna, da je zamogla le s težavo kaj opaziti. Tu je stala med obema oknoma miza pokrita z raznovrstnimi aparati, steklenicami in knjigami. Ne daleč od tu stol — in potem je zapazila Dora nekaj temnega, kar se ji je zdelo del posteljne zavese. Za tem je stala gotovo postelja.

Četudi je napenjala oči, ni mogla ničesar zapaziti. Ali v resnici ni bilo ničesar v sobi? Toda — kaj je bilo to? — Doro je stresnilo kakor električna iskra. Nekaj se je gibnilo in pokazalo se pri oknu.

Srce ji je obstalo od razburjenja. Pridrževala je sapo — tresoč se je strmela na senco. Ali je bila človeška postava ali duh? —

Tu je odskočila, kakor omamljena. Grozen krik se je izvil iz njenih prsij. Smrtno bleda se je opotekla proti steni. Luč ji je odpadla in ugasnila . . .

Kaj je videla Dora? Kaj je odkrila, da se je tako prestrašila?

Ali je v resnici videla duha? — — —

V sobi, a tudi v hiši je ostalo vse tiho. Dora se je borila z omedlevico. Stokajoč se je naslonila na steno in mrzlica je stresala njeno telo. Več minut je preteklo, predno je prišla k sebi. Hitro je zopet prižgala luč.

Še enkrat je pogledala na vrata in stekla je proti stopnicam.

Komaj je pa dospela tja, je slišala, da so se hišna vrata odprla, in mož v črn plašč zavit je vstopil. Obenem je vsled prepiha ugasnila njena sveča.

Kakor pribita je obstala na stopnicah.

Kam naj beži? Kam naj se skrije?

Tu se zabliska doli užigalica, nekdo je prižgal luč in začel iti po stopnicah navzgor.

Dora ga je spoznala pri svetlobi svečice — bil je doktor Milner.

Še je ni opazil. Instinktivno je stopala nazaj, vedno bolj nazaj — dokler ni dospela do stene. Desno od nje so se nahajala vrata v ono sobo.

Vkljub strahu si je Dora mislila: kje je bil? Zakaj je pred četrt ure zapustil hišo?

Doktor je dospel do vrha stopnic in se bližal vratom. Ali bode zapazil Doro?

Ni se zdelo, da je temu tako.

Vzel je ključ iz žepa in vtaknil v ključavnico.

Dora se je pritisnila k steni in zadrževala sapo. Že je mislila, da je nevarnost pri kraju, kar povzdigne doktor luč in še enkrat pogleda naokoli.

Njegov pogled zadene Doro. Silno se je prestrašil, toda vkljub temu je šel hitro proti starki.

„Kaj naj to pomeni, Dora — Vi špionirate?“ jo je nagovoril.

Dora ni niti poskusila, da bi se branila; tresoč se je izpovedala:

„O moj Bog — umrem vsled groze! To je pregrozovito, kar sem videla.“

Pri tem je pogledovala strahoma proti vratom.

Mladi zdravnik je takoj razumel, kaj je Dora videla, in kaj da misli.

Vzkipelo je v njem; zgrabil je starko za ramena in obupno je zaklical: „Nesrečnica! Kaj ste storili? — O jaz tepec, ki nisem za to bolje skrbel! Kako naj se obvarujem pred izdajo? — Ha! Morate molčati, Dora — tudi besedice ne smete črhniti o tem, kar ste videli. Tudi z mesta se ne smete ganiti, ako mi s prisego ne zatrdite, da bodete vedno molčali!“

„Molčim naj, gospod doktor?“ je stokala Dora. „Oh, kako naj to zamorem? Ali je resnica, kar sem videla, ali ni samo prevara — potem o potem, ne sme biti to dalje časa prikrito, ta grozna nesreča se mora zabraniti!“

„Tiho, Dora!“ je šepetal doktor, tresoč se od razburjenja. „Rečem Vam: morate molčati! Morate, ali Vas — prisilim k temu. Vse je odvisno od tega, moje življenje in smrt!“

Dora je vila roke.

„O moj Bog — kaj naj storim?“ je vzdihovala. „To mi je nemogoče storiti, kajti to bi bil zločin!“

Ker je doktor spoznal, da vse njegove prošnje nič ne izdado, je slednjič sklenil:

„Pojdite z menoj v to sobo, Dora!“ je dejal nenadoma. „Ker ste že nekaj videli, ni več umestno, da bi Vam še nadalje kaj prikrival. Pridite, razložil vam bodem vse natanko in potem bodete sami odločili, ali bodete izdali ali ne!“

„Sem notri da naj grem?“ je stokala pol oveseljena, pol prestrašena.

„Ali se bojite? Pomislite, ali se vam bode kaj zgodilo?“ je odgovoril mladi zdravnik. — Dora je odkimala.

„Ne, ne, gospod doktor,“ je dejala, „jaz vam zaupam.“

„Sedaj pridite, Dora,“ je dejal doktor hitro in jo prijel za roko.

Dora se v resnici ni ničesar bala od zdravnika, toda bala se je tega, kar je odkrila v sobi. Še se je obotavljala.

Naposled se ojunači in stopi za njim.

„Še nekaj, Dora“, je šepetal doktor resno. „Zaenkrat ne smete sobe več zapustiti! Tu gori vas bolj potrebujem, kot doli pri Sigmundu!“

Še predno je mogla Dora odgovoriti, jo je potegnil doktor za sabo in zaklenil vrata.

„Moraš izginiti — nobeden ne sme slutiti, kje da si ostala", je mrmral.

Kako skrivnost bode Dora videla? Kaj je nameraval mladi zdravnik z njo?

---

31. poglavje.

Izdaja.

Nemirno je korakal Ivan Fogel pred paviljonom semtertja in skrbno pogledoval po poti, ki je peljala od grada sem.

Pričakoval je Kamile.

Naročila mu je, da naj pride semkaj, da se bodeta pogovorila važne stvari in sedaj je bil že napovedan čas potekel.

Večer je že bil napočil in tema je vladala v parku.

Fogel ni bil malo v skrbeh. On se je dogovoril s Pavlo, da se bodeta sešla v parku. Ko mu je pa Kamila naznanila željo, je dejal sobarici, da ne more priti ob določeni uri, in jo je prosil naj pride pozneje.

Tu se je pa imel bati, da ju s Kamilo lahko preseneti, ali da pride celo preje nego ona.

Na prizor, ki bi imel potem nastati, se je domislil Fogel strahoma.

Preklinjal je Kamilino netočnost. Najbolje se mu je zdelo, če odide; in če ga potem Kamila ne dobi, bode huda, in zopet bi mu pretila nevarnost.

Že je hotel oditi, kar zasliši korake in temna postava se približa.

Kdo prihaja sedaj? Ali Kamila, ali Pavla?

Hitro stopi za neko drevo. Če je bila poslednja, se ne bode pokazal. Upal je, da bode potem odšla.

Postava se je bližala paviljonu. Začuden je pa spoznal, da ni nobeden pričakovanih, ampak — nek mož.

Kdo naj bi bil ta? Mogoče kak tujec?

Pazljivo in napeto ga je opazoval prisluškovalec. Mož ga ni zapazil, vstopil je v paviljon in zaprl vrata.

„Kaj naj to pomeni?“ je mrmral Fogel zmajujoč z glavo. „Gospod grof ne more biti, kajti jezdil je popoldan v mesto, da bi obiskal ranjenega barona čemšeniškega, in kolikor vem, se še ni vrnil. Ta postava je morala biti kak tujec. Toda kje je dobil ključ od paviljona?“

Med tem ko je Fogel še preudarjal in ni vedel, kaj naj stori, so se zaslišali koraki in zopet se je neka postava urno bližala.

Ta je bila, kakor je Fogel spoznal, Kamila.

„A, vi ste, Fogel?“ je vprašala, „ali ste dolgo čakali?“

„O da, in mislil sem že, da sploh ne bodete prišli“, je odgovoril očitaje.

„Nisem mogla preje, zaradi Pavle. Mislim, da sumi in zato je pazila name. Sedaj sva pač varna pred njo.“

„Ali je gospod grof že iz mesta nazaj?“

„Ne, še ne; toda prišel bode kmalu. Zakaj vprašate?“

„Potem je bil oni gotovo tujec, ki je vstopil v paviljon.“

„Kaj?“ je zaklicala Kamila začudena. „Ali je kdo v paviljonu? Ali je to mogoče?“

Fogel je povedal, kar je opazil, in Kamilo je prevzela groza.

„Hitro preglejva vse,“ je zaklicala odločno. „Moram vedeti, kdo da je na tak način vdrl notri. Ali ste oboroženi, Fogel?“

„Gotovo, milostna, imam pri sebi revolver in lovski nož.“

„Dobro, sledite mi!“

Kamila je hitela naprej v paviljon. Pred vrati se je vstavila in poslušala. Notri je bilo tiho. Čudni tujec niti luči ni prižgal. Tem bolj čuden je bil ta dogodek.

„Odprite vrata, milostna“, je šepetal Fogel, ki je stal z revolverjem zraven Kamile. „Šel bodem naprej.“

„Tako je, kakor bi nobenega ne bilo notri“, je odgovorila ta, „kajti vrata so zaklenjena.“

„Tujec je te gotovo že zaprl“, je dejal Fogel.

Tu je zavrtel tiho ključ in v istem trenotku je odprla Kamila vrata.

Grobna tema je obema zijala nasproti.

Naslednji trenotki naj bi vse razjasnili. Paviljon je imel namreč samo jedna vrata, in nekoliko oken, a ta so bila premajhna, da bi kdo ušel skozi nje.

Kamila je prižgala užigalico in Fogel je skočil v paviljon. Ona mu je sledila ter zaprla za seboj vrata. Hitro sta vse pregledala.

Dvojen krik začudenja. — Paviljon je bil prazen.

„Kaj je to?“ je zaklical Fogel zmajujoč z glavo in prižgal sveče, tako da se je svetloba razlila po vsem prostoru.

Pogledal je pod mizo in privzdignil zavese pri oknih — zastonj, nobene sledi.

„Ne iščite dalje!“ je zaklicala Kamila začudenemu Foglu, „tu se ne more nikdo skriti.“

„Potem je moral človek zbežati!“

„Tudi to je nemogoče, kajti moral bi skozi ta vrata.“

„Potem sploh ne vem, kako da bi zginil“, je stokal Fogel.

„Gotovo ste se varali, ljubi prijatelj“, se je smejala Kamila zaničljivo. „Gotovo ni noben vdrl v paviljon!“

„O, da“ je odgovoril Fogel odločno. „Videl sem postavo moža tako dobro, da mi je še sedaj živo pred očmi. Mogoče je kje kaka skrivna sobica, kamor bi se skril.“

„Ne, ne“, je zatrjevala Kamila. „Nič ni kaj takega tu. Sanjali ste.“

Toda Fogel je še vedno svoje trdil. Preiskal je nazadnje vse stene in celo tla, toda nikjer sledu od kakih skrivnih vratic.

Ali se je Fogel varal? Ali ni udrla postava v paviljon? In če je, kam se je skrila? Zakaj je prišla semkaj?

Kamila se je vsedla na stol in zrla na pol zaničevalno, na pol nestrpno na Foglovo brezvspešno iskanje.

„Končajte vendar svojo preiskavo, ljubi prijatelj“, mu je zaklicala, „imam važneje stvari z vami govoriti in naš čas je pičlo odmerjen; kajti če se gospod grof vrne iz mesta, moram zopet v grad!“

Fogel je ubogal in se usedel lepi ženski nasproti, ki je ležala na svilenih blazinah. V njegovih očeh je žarela strast,

ko jo je pogledoval. Kamila je to opazila in se zmagovalno smehljala.

„Ali še veste, Fogel, ko ste mi zagotovili, da mi bodete služili pošteno?“ je začela.

„Gotovo, milostna,“ je odgovoril, „in mislim, da sem svojo zagotovilo danes zvesto držal.“

„Ne popolnoma“, je dejala Kamila počasi in ga je pogledala presunljivo. „V eni točki ne — Vi in Pavla.“

„Milostna mi delate krivico“, je dejal Fogel vžaljen.

„Mogoče! Saj bodem takoj slišala, če mislite bolj pošteno, kot Pavla. Odgovorite mi, Fogel, in govorite resnico: ali je mali Ervin mrtev ali ne?“

Vzdignila se je in ga gledala.

„Kako vprašanje!“ je zaklical Fogel hitro. „Gotovo je otrok mrtev! Ali je Pavla trdila nasprotno?“

„Ne — a jaz vama obema ne verjamem.“

„Toda jaz vam prisegam, milostna —“

„Že dobro“, se je branila Kamila. „A priznati moram, da bi mi bilo jako ljubo, če bi otrok še živel“, je dostavila prežeče.

„Hm!“ je menil Fogel, „kar se je zgodilo, žalibog ne morem več izpremeniti! In zakaj želite, da bi bil Ervin še živ?“

„Ker mi je sedaj vseeno, ali je živ ali mrtev“, je dejala mirno.

Fogel jo je začudeno pogledal.

„Saj vam je bil vendar na poti, milostna, in njegova smrt ima za vas velik pomen, kajti kot prihodnja žena grofova bodete imeli vse premoženje.“

„Nič ne bodem imela,“ je odgovorila Kamila mrzlo, „kajti jaz se ne bodem omožila z grofom!“

Silno začuden je strmel Fogel v njo.

„Ne?“ je vskliknil. „Milostna se gotovo šalite?“

„Nikakor ne!“

„Toda, moj Bog — ne razumem tega! — Ali je kaka zapreka?“ je stokal Fogel.

„Ne,“ toda jaz sem spremenila svoje misli.“

„O imenujte mi te vzroke in zapreke, milostna, mogoče jih lahko odpravim.“

„Najprvo ne ljubim grofa več, ampak — pred kratkim — — nekega druzega!“ in pri tem je pogledala premeteno Fogelna.

„In potem,“ je nadaljevala, „nisem tako neumna biti sužnja svoje sobarice. To bi se pa zgodilo, če bi postala grofica ratiborska.“

„Toda jaz ne zapopadem tega,“ je stokal Fogel. „Sužnja Pavle —“

„Ali ne veste, da Pavla vse moje skrivnosti izvohuni, in me zaradi tega zamore uničiti, kadarkoli me hoče? Jaz sem popolnoma v njeni oblasti.“

„Vi ne poznate Pavle dobro, in ste v nepotrebnih skrbeh,“ je odgovoril Fogel. „Če izpolnite najine pogoje, bode popolnoma zadovoljna.“

„O, poznam jo bolje! Njena lakomnost je nenasitljiva. To je jako hudobno in brezsrčno bitje in prorokujem vam, da ne bodete z njo srečni, če je vzamete za ženo.“

Zopet ga je prežeče pogledala, a on je gledal v zadregi v tla.

„Da pa vse njene naklepe uničim, sem sklenila, grad za vedno zapustiti, in daleč, daleč oditi v tujo deželo.“

Pri teh besedah Kamile je skočil Fogel razburjen na noge.

„Za božjo voljo, milostna! Prosim vas — to se ne sme zgoditi!“

Kamila je zganila z rameni, ironično se smejoč.

„Meni je sicer res težko, ta naklep izvršiti,“ je dejala, „toda, meni ne preostaja nič druzega, če se ne osvobodim Pavle.“

„Oh, milostna!“ je zaklical Fogel in padel pred njo na kolena. „Hočem biti Vaš najzvestejši služabnik in z veseljem storiti, kar zahtevate. Le nikar ne pojdite stran — ostanite tu!“ je prosil.

Kamila je vzdihnila.

„Oh — kaj morete storiti zame? Pavla je vendar vaša nevesta in vas ljubi. Torej ji ne smete storiti nič žalega. In dobrovoljno ne bode dala pisma, ki je v njenih rokah.“

„Toda mora to storiti — prisegam vam — vi morate pismo zopet imeti! — Ah, kaj mi je mar Pavla, samo če mi vi, milostna, zaupate.“

„Če mi dobite pismo, vas obdarim, kakor hočete,“ je dejala Kamila veselo.

In kakor bi se hotela zahvaliti, mu je pomolila roko nasproti. On jo je prijel in začel vroče poljubljati.

Kamila se je pa na skrivnem zaničljivo smejala. Sedaj je vedela, da je zmagala in da ima tega Fogla za orodje. In ta ni več mislil na Pavline opomine. Zdelo se mu je, da ga Kamila res ljubi.

„Oh, milostna,“ je stokal, „ali smem upreti svoje oči v vas? Ali smem upati? Ali sem res jaz — oni drugi, o katerem ste preje govorili?“

„Da,“ je šepetala Kamila. „Toda morala bodeva drug drugemu se odreči, moj ljubi Fogel!“

„Odreči? Moj Bog — zakaj neki, ko vendar nočete postati grofica ratiborska?“ je zaklical Fogel prestrašen.

„Pavla je napoti!“

„O — ne bode se upala, vam ali meni škodovati,“ je odgovoril Fogel.

„Ne veste, česa je ženska v ljubosumnosti in sovraštvu zmožna. Pavla bi me uničila, in če bi sama pri tem poginila. Ona ve preveč o meni. Vzemiva ji tudi ono pismo, ona ve še vseeno vse moje skrivnosti. In tudi vas bi spravila v nevarnost, kajti ona bi vas gotovo ne obvarovala, ampak iz maščevanja izdala.“

Fogel je gledal temno v tla.

„Gotovo, imate prav. Pavla mi je že grozila z maščevanjem, in ga bode tudi izvršila, kakor hitro bode zvedela o današnji stvari.“

„Vi vidite sedaj, dragi, da imava obadva nalogo, to maščevanja željno bitje odpraviti,“ je dejala Kamila.

Fogel je postal bled pri teh besedah.

Kamila je opazila njegov strah in zvito nadaljevala:

„S tem nočem reči, da naj Pavla umre. Mogoče najdeva drugo sredstvo, da se ubraniva pred njenim maščevanjem. Gotovo vas nočem siliti postati Pavlin sovražnik.“

216/7

Nenadoma je grof odprl vrata.

„Če je vaša sovražnica, sem jaz njen nasprotnik!“ je zaklical Fogel hitro. „Ne, milostna,“ je nadaljeval odločno, „nobenega druzega sredstva ni, da bi ovirala Pavlo, da nas ne izda, kakor da jo narediva za vedno — tiho.“

Zadnje besede so prišle brez pomisleka iz njega.

Kamila je triumfirala, dosegla je svoj namen.

„In potem, če bode Pavla odstranjena, bodete ostali na gradu?“ je nadaljeval Fogel. „Saj se nimate ničesar več bati. Grofu gotovo ne bode vse jedno, če mu poveste, da ne boste postali njegova soproga, ampak moja.“

Kamila se je smehljala z vidnim zaničevanjem.

„Grof se bo moral v to udati,“ je dejala mirno.

Kakor omamljen od blaženosti je pogledal k njej.

„O, in kako me bode ponosni gospod zavidal za to posest,“ je zaklical razburjen. „Skoraj ne morem verjeti, da bodete mogočnemu grofu odtegnili roko in se spustili do mene, ubogega gozdarskega pomočnika.“

„Ali dvojite na tem?“ je dejala Kamila užaljeno.

„Ne, ne,“ je zagotavljal Fogel hitro in poljubil njeno roko. „Kako bi ne verjel vašim besedam?! — O Kamila — ljubica — moja boginja! Obožavam vas!“

Skoro neumen je postal pri tem — vedno bolj vroči so bili poljubi, s katerimi je pokrival njene roke.

Kamila ga je v resnici zaničevala, a to je skrivala zelo spretno.

Pridobila si je sedaj zaveznika, ki ji je bil do smrti udan in ki bo slepo vse storil, kar bo zahtevala od njega . . .

V svojem pogovoru sta popolnoma pozabila na tujca, ki je vdrl v paviljon. Tudi najmanjše ni nato kazalo, da se nahaja v paviljonu ali vsaj blizu. Tudi na Pavlo nista mislila in niti slutila nista, kako da je maščevanja željna sobarica v tem prisegala njuno pogubo.

Sobarica je takoj nekaj sumila, ko je Kamila zapustila grad in odšla v park. Splazila se je za njo, toda Kamila ji je kmalu izginila izpred oči, in šele pozneje se ji je posrečilo, da je našla sled.

Tako je stala — kakor nesrečna grofica Melanija — zunaj pri vratih paviljona in poslušala napeto.

Jeza in obup sta jo popadla, ko je videla, kako je njen nezvesti ljubček ležal pred tekmico na kolenih in govoril svoje prisege. Krčila je pesti, kri je vrela v njenih žilah, najraje bi skočila notri in zadavila oba.

Kaka groza jo je šele popadla, ko je slišala, da sta sklenila njeno smrt!

„Maščevanje, maščevanje!“ je sopihala. „Svarila sem ga, pred to sireno in on — o kako me je prevaril in ogoljufal! — Sedaj se mora pokoriti za to — on in ona! Sedaj nič več usmiljenja! Pokončati ju moram še to uro! Grof je že v gradu — on naj oba preseneti.“

Požugala je s pestjo proti vratom, za katerimi sta sedela Kamila in Fogel in nista slutila preteče nevarnosti. Hitro je odšla skozi grmovje in tekla v grad. — — — Grof je pred kratkim dospel.

Poslal je takoj starega Roberta v Kamiline sobe, da bi jo prosil, naj pride k njemu. Ko je pa slišal, da nje in sobarice ni doma, se ga je polastil nemir.

Tu pa — ko jo je hotel po dolgem čakanju poiskati sam, je priletela Pavla bleda in prestrašena v sobo. Ko ga je zagledala, je obstala.

„Za božjo voljo, Pavla!“ je zaklical grof, „kaj se je zgodilo? — Kje je tvoja gospa?“

Zaničevalno, srepo ga je pogledala in zaničljivo je dejala: „Če mi hoče gospod grof slediti, bode videl nekaj nepričakovanega.“

„Kaj naj to pomeni?“ je zaklical grof nejevoljno. „Pusti svoje šale! Jaz hočem vedeti, kje je tvoja gospa!“

Pavla se je ugriznila v ustnice in zasikala:

„V paviljonu!“

Grof je obstal.

„Kaj — zdaj, tako pozno na večer?“

„O, ni sama!“ je odgovorila zaničljivo Pavla.

Grof je postal pri tem nesramnem glasu jezen in je zarudel. Obenem je pa začel nekaj sumiti. Ali ga je Kamila goljufala? In ali je bila sobarica izdajalka?

„Spremi me do paviljona,“ je zapovedal razburjen staremu Robertu.

In obrnivši se k Pavli, ki je komaj zakrila svoje veselje, je nadaljeval temno:

„Ti greš z nama!“

Spravil je revolver, ki je ležal na mizi, v prsni žep svoje suknje in hitro odšel.

Srce mu je glasno bilo, in strašne sumnje so vstajale v njem, ko je skoro letel pred obema naprej proti paviljonu.

Kmalu je obstal. Videl je, da je luč notri in zaslišal je Kamilin glas.

Ni se mogel dalje vzdržati, in odprl je vrata . . .

32. poglavje.

Dva zasledovanca.

V silnih skrbeh je hitel Feliks torgavski po koridorju proti sobi, ki jo je odkazal Liziki kot spalnico.

Še mu je šumel oni krik po ušesih in groza ga je stresala, če je nato mislil, kaj bi se pripetilo ljubljeni deklici.

Kmalu naj bi zvedel.

Brez sape je obstal pred sobo Lizike. Poslušal je, a nič se ni ganilo. Hitro je odprl vrata in vstopil.

V istem trenotku je tudi ugasnila sveča in tema ga je objela. Ko je svečo zopet prižgal, je videl, da je okno odprto.

„Lizika, Lizika! Za božjo voljo, kje ste?“ je zaklical glasno.

Iskal je okoli. Tam je stala postelj — svilene blazine so bile razmetane — vendar mlade deklice ni mogel najti.

„Bog v nebesih!“ je zaklical Feliks, bled od strahu. „Kaj se je neki zgodilo tukaj?“

Hitro je posvetil po vsej sobi.

„Usmiljeni Bog!“ je stokal. „Kaka strašna uganka je to? Ali je res ta revica kriknila? Ali ni bil klic na pomoč? Ali so jo napadli, ali celo umorili? Toda kdo? — kdo naj bi tej nedolžni stvari stregel po življenju?“

Ni dobil nobenega odgovora na ta vprašanja. Stene so bile tihe in niso izdale, kaj da bi se tukaj kaj groznega pripetilo.

Feliks je stopil k oknu in se sklonil ven; kajti zdelo se mu je čudno, da so bila okna odprta.

Kriknil je in privlekel hitro neko stvar v sobo. Bila je železna kljukica in na tem pritrjena močna vrv, ki je segla do tal.

Prepaden je gledal najdeno stvar.

Ali je mogoče našel razrešitev te strašne uganke ali vsaj sled?

Vrv je imela v presledkih vozle, ki so služili za oprijemo. Moral je nekdo plezati po njej. Lizika gotovo ni bila umorjena, ampak ugrabljena. Ropar se je priplazil v grad, vdrl je v Lizikino sobo in ušel s svojim plenom skozi okno. Toda kdo naj bi bil ropar?

Še ni mogel biti s svojim plenom daleč. Če bi ga takoj zasledoval, ga lahko zasledi in mu revico odvzame.

Brez pomiselka je baron izvršil to misel.

Močno je potegnil za zvonec, skočil na koridor, in je parkrat ustrelil z revolverjem. Močno so odmevali streli po tihih prostorih gradu.

Ni mu bilo treba dolgo čakati, in bilo je vse živo. Glasovi in koraki so se zaslišali, luč se je zabliskala in nekateri služabniki so prileteli prestrašeni. Med njimi je bil tudi Anton.

Ko so zagledali svojega mladega gospoda, so ga obsuli z boječimi vprašanji.

Feliks je odprl vrata Lizikine sobe in pokazal notri.

„Mlada deklica, ki je spala tu notri, je ugrabljena," je zaklical. „Hitro! Oborožite se — moramo takoj začeti zasledovati roparje!"

Začudeni so ga pogledovali služabniki, kajti razun Antona ni nobeden vedel o kaki deklici.

Baron jim je pokazal vrv in povedal z malo besedami vse.

„Ali je kdo izmed vas slišal krik ali kaj sumljivega?" je povpraševal.

Vsi služabniki so zanikali.

„Tudi ti ne, Anton?" je vprašal baron svojega služabnika.

„Ne, častiti gospod," je odgovoril ta mirno.

Potem se je obrnil, da bi skril škodoželjni smeh. Zdelo se je, kakor da ve, kaj da je z Liziko in da mu je baronov obup v veliko veselje.

Ta je priganjal služabnike, naj se požurijo in je hotel odhajajočim slediti, kar je zapazil neko belo postavo, ki se mu je približala.

Bila je Sidonija.

„Za božjo voljo!“ je zaklicala že od daleč baronu. „Kaj pomeni to upitje in streljanje v sredi noči? Kaj se je zgodilo ljubi Feliks?“

„Oh, Sidonija, ali še ne veste? — Lizika, katero sem dal vam v varstvo, je brez sledu zginila!“

„Vsemogočni!“ je zavpila ta s hlinjeno žalostjo in s strahom. „Ali je to mogoče? Ali je zbežala?“ — Feliks je zmajal z glavo in ji razodel svoja domnevanja.

Med tem, ko je govoril, ona ni mogla skriti zaničljivega smehljaja. Pogledala se je z Antonom, česar pa baron ni zapazil. Potem je začela jadikovati:

„O, jaz sem zakrivila to strašno nesrečo! Da bi le ubožice ne pustila od sebe — da bi jo le v svoji spalnici obdržala — potem bi se ničesar ne zgodilo. Toda — saj ni hotela, četudi sem jo prosila. Pripovedovala mi je od svojega očima, ki jo vedno preganja, in bila sem v skrbeh za njeno varnost. Seveda, kdo bi si mislil, da bi zamogel najti ubogo deklico v gradu. Da, Feliks, za gotovo mislim, da je ta uropal ubogo deklico, in če je več ne dobite, jo bode gotovo ubil!“

Igrala je ulogo obupanega človeka tako dobro, da je barona popolnoma prevarila. Če bi vedel, kaj se je zgodilo med Liziko in Sidonijo, bi to žensko kmalu pregledal.

„Lizikin očim?“ je stokal obupan. „Da, Vi imate prav! Kdo drugače naj bi ubožico zasledoval?“

„Gotovo!“ je pritrdila Sidonija. „Ta divjak in nobeden drugi ni ropar dekličin! Hitite, ljubi Feliks! Pojdite za njim in rešite jo!“

Njen poziv je še bolj povečal strah baronov.

Prosil je Sidonijo, naj se zopet poda v svojo sobo in razjasni svojemu soprogu vzrok vrišča, ker se je bil gotovo prestrašil. Potem je zapovedal Antonu, naj sledi, in odhitel.

Sidonija je gledala zaničevalno za njim.

„Le pojdi, norec, in išči," je mrmrala. „Ne bodeš našel svoje gozdne vile!"

Potem je priklicala Antona in mu nekaj zašepetala. Služabnik je prikimal smejoč se in odhitel za gospodom.

V dvorani gradu je bila zbrana množica služabnikov, preskrbljena z bakljami in orožjem, ko se je prikazal baron.

In ves trop se je vdrl skozi vrata venkaj v temno noč in pred vsemi je hitel Feliks s svojimi zvestimi psi v gozd.

Gori v gradu, v Lizikini spalnici, je stala Sidonija ob oknu in je gledala z demonsko se žarečimi očmi v noč; zasledovala je z očmi lučice, ki so plesale po gozdu. Vedno bolj so se oddaljevale, naposled so se izgubile v temi.

Tu je Sidonija vzdihnila in zasikala tiho:

„Ha! tam hiti, norec, zaljubljeni! Toda — jaz se smejim njegovemu strahu, njegovemu prizadevanju! Nikoli več ne bodeš videl svoje gozdne vile, ti norec, ki si zavrnil mojo ljubezen. In vse bodem poskusila, da jo pozabiš. In nekega dne boš ležal pred mojimi nogami in me prosil ljubezni — in potem se bode vresničila moja želja, in vse tvoje bogastvo bode moje."

Smejala se je pred se. Takoj zatem pa je nadaljevala z spremenjenim glasom:

„Še stoji seveda moj soprog med mano in mojo srečo. Toda on se mora umakniti — mora!"

Toda utihnila je, kajti zaslišala je za sabo korake.

Ko se je obrnila, je stal sluga Anton pred njo:

„A — ti si?!" je odgovorila zaupljivo. „Ostal sem na vaše povelje. Baron me ne bo pogrešal. Sedaj hiti v upanju, da bode roparje dohitel. Haha! Roparje," se je smejal. „Če bi vedel, da jih mora iskati v gradu in da je ona vrv samo zato, da ga prevari in spravi na napačno sled!"

„Tiho, Anton," ga je opomnila. „Pojdiva sedaj na delo. Baron se pred solnčnim vzhodom ne bo povrnil."

„Kaj mislite z deklico narediti?" je vprašal Anton.

„Še ne vem," je dejala, zmajujoč z glavo.

„Najbolje bi bilo, da bi to ničvredno vlačugo za zmeraj odstranili!" je dejal Anton mrzlo.

Sidonija je gledala zamišljeno pred se. A naposled se je vzravnala in dejala:

„Pojdiva k njej!“ —

Ko je baron hitel iz grada, ni zapazil, da je v senci stala neka moška postava.

Ko je vsa četa zapustila poslopje, je stopil mož izza stebra, in pogledal v razsvetljeno dvorano. Vrata so pustili odprta.

„Zdi se mi, kakor da sem prišel o pravem času!“ je mrmral mož predse. „Tu se je zgodilo nekaj nemogočega, da, nekaj groznega!“

Nekaj časa je prisluškoval. V gradu je postalo vse tiho in tudi v dvorani ni bilo nobenega.

Tu se je splazil mož notri.

Pri močnem svitu spoznamo velikansko postavo s črnim obrazom, to je Bimbo, služabnik samotarja z otoka.

Kaj ga je pripeljalo v grad barona torgavskega?

Zdelo se je, da pozna grad jako dobro, kajti brez obotavljanja je šel po stopnicah navzgor. Nobenega ni srečal; le ko so mu v slabo razsvetljenih sobah prvega nadstropja udarili na uho glasovi, je naenkrat obstal.

„To je njen glas“, je mrmral, „poznam ga, četudi je tako dolgo — ko sem ga zadnjikrat slišal!“

S hitrostjo mačke je skakal Bimbo po koridorju, in obstal pred nekimi vratmi. Pogledal je skozi odprtino — bila sta — Sidonija in Anton.

Nič hudega sluteč sta se pogovarjala in Bimbo je prisluškoval.

Komaj je Sidonija izpregovorila zadnjo besedo, se je Bimbo skril za neki obok.

Takoj sta stopila oba na koridor in sta se oddaljila. Kakor senca ju je zamorec zasledoval.

Šli so skozi različne hodnike in sobe. Oba se niti ozrla nista. Naposled sta dospela v osmerokotno sobo, ki je bila v stolpu. Bimbo se je skril pred vhodom. Videl je skozi ključavnico, da je Anton odprl neka vratca in da je s Sidonijo izginil skoz nje.

Hitro je Bimbo odprl vrata in poskusil obema slediti.

Pa če se je še tako trudil, ni zamogel vratec odpreti.

Dobro je slišal korake zasledovanih. Zdelo se mu je, kakor da bi stopala doli po železnih stopnicah. Naposled so

koraki nehali in zdelo se mu je, da so se vrata odprla in zopet zaprla.

Potem je bilo vse tiho.

„Sveti Bog! Kaj naj to pomeni! Dosti sem zvedel iz pogovora obeh! Kdo je uboga deklica, ki jo hočeta umoriti? Ali je sorodnica Feliksa?“ se je vprašal Bimbo.

Zopet si je prizadeval, da bi odprl vrata. Toda ta so bila od znotraj najbrž iz železa. Zamorec je bil še bolj razburjen.

„Naj bode deklica, katerakoli“, je nadaljeval, „moram poskusiti ubogo rešiti! Kakor se mi zdi, se nahaja v podzemeljski ječi. Toda kako dospem tja? — Ljubi Bog! Daj mi moč, da razbijem vrata!“

Ne da bi se kaj pomišljal je začel razbijati po vratih, da se je grad stresal.

Če bi slutil, da je ujetnica, ki sta ji grozila Anton in Sidonija, Lizika, bi podvojil svoje moči.

Naposled je zagrabil nek bronast kip in razbil z njim vrata. Pri tem pa ni slišal, da so prihiteli še ostali služabniki in nekteri, ki so se vrnili iz gozda, v sobo.

* * *

Obupan in potrt je padel mlinar pred truplom svoje žene na kolena.

Tresoč se in z izbuljenimi očmi ga je gledal otrok v zibelki.

Zunaj pred vratmi je še vedno stal Konrad in vpil vedno naprej svojim služabnikom:

„Umor! Umor! Semkaj ljudje! Morilec je v tej sobi!“

Mlinarju se je treslo srce vsled strahu in groze. Poskočil je in vil obupno roke. V naslednjem trenotku se bodo odprla vrata, padli bodo čezenj in vlekli ga bodo v ječo, ko morilca svoje žene!

„Vsegamogočni, pomagaj mi!“ je vzdihnil. „Ta mrtva tukaj ne more več zame pričati!“

Ne, vdati se noče! Njegov pogled je padel na sekiro. Toda roka se mu je odtegnila. Ne, ne! te sekire se noče dotakniti!

224/5

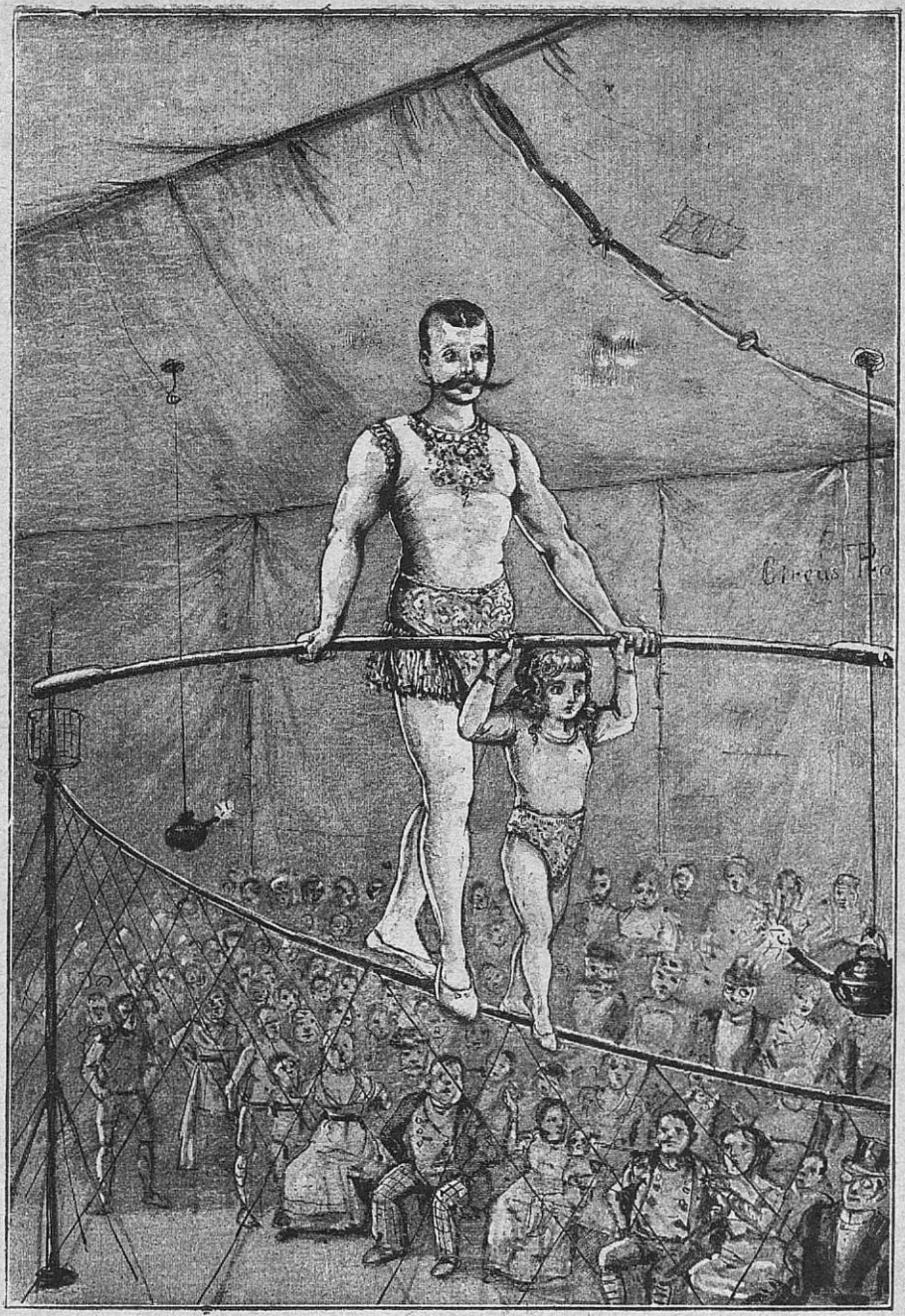

Korak za korakom je šlo naprej.

Zagrabil je težko palico in gledal srčno svojim sovražnikom nasproti, ki bi imeli vsak trenotek pridreti v izbo.

Tu so stali vsi pred vrati.

„Stoj!“ je zaklical Konrad glasno. „Še nočemo notri, moramo še po pomoč! Morilec nam je itak gotov.“

Potem je pripovedoval poslom, da se je mlinar priplazil v mlin in ubil ženo s sekiro.

„Sedaj naj teče eden izmed vas doli v vas in naj pokliče orožnike. Le hitro! Moj sinček Karol je še v izbi in ta morilec je še v stanu, tega nedolžnega otroka umoriti!“

Dekla prestrašeno zakriči in zbeži odtod.

Nesrečni mlinar je slišal, česa ga je Konrad dolžil, in slišal, da je dekla zapustila dvorišče. Čez eno uro bodo orožniki tu in njegova usoda bode odločena.

Lahko bi mu bilo, razbiti vrata, a te poti za beg ni hotel izvoliti, kajti trem možem ni kos. Kmalu bi ga premagali.

Edina pot, po kateri se je mogel rešiti, je bilo okno.

Tiho se je splazil do onega in je odprl.

Zunaj je še vedno pihal veter in rosil dež, a nevihta je že ponehala; samo v dalji se je slišalo gromenje in tupatam se je zabliskalo.

Mlinar je še enkrat pogledal malega Karla, ki je bled in prepaden strmel v njega in molče opazoval njegovo početje. Ali bode otrok pač svojega očeta zaznamenoval kot morilca svoje matere? In četudi — na izjavo sedemletnega otroka ne bo v tem slučaju nihče nič dal.

Odločno se je spel sedaj mlinar na okno. V temi ni zapazil, kako se je zunaj plazila proti njemu neka postava in ga opazovala. S palico v desnici je skočil ven.

Komaj pa je bil na tleh, ko ga je objela močna roka in Konradov glas mu je zavpil na ušesa:

„Stoj! Lump! Uiti ne smeš!“

Vnel se je ljut boj med obema. Konrad je glasno vpil na pomoč in kmalu so izza hiše prileteli ljudje. — Obup je zgrabil mlinarja, z orjaško silo se je otresel Konrada in ko se je ta peneč od jeze zopet vrgel nanj, ga je zadel s palico tako silno, da se je stokaje opotekel nazaj.

Tedaj sta prišla dva hlapca.

„Sem! Primita ga!“ je rjul Konrad.

Oba sta se brez pomisleka vrgla na mlinarja.

Temu je bila pot k rešitvi zaprta. Kam naj se obrne? Za njim je šumel potok, ki je vsled deževja silno narasel. Z nemo prošnjo do Boga se je mlinar zagnal v vodo.

Bil je zadnji čas, kajti že so stegnili njegovi sovražniki roke po njem. A prijeli so samo zrak in začudeni so zrli v deročo vodo.

„Hitro za njim!“ je vpil Konrad. „Moramo mu zapreti pot!“ —

In obrnivši se k hlapcu, je dejal:

„Prinesi mi iz hiše puško in patrone!“

Vsi so se požurili, da izpolnijo njegove ukaze. Kmalu se je vrnil hlapec s puško in urno mu jo je Konrad iztrgal iz rok.

„Ali si pogledal za malim Karlom? Ali si bil v sobi?“ je vprašal s tresočim glasom.

„Da, mojster — bil sem notri! O, to je bil grozen pogled! Uboga žena!“ je odvrnil.

„In otrok?“ je vprašal Konrad nepotrpežljivo.

„Je čisto zdrav, sedi v postelji in se joka!“

Konrad se je oddahnil.

„Naprej!“ je vskliknil. „Zasledujmo begunca!“ Hitel je ob potokovem obrežju naprej in hlapec mu je sledil.

„Mislim, da je utonil!“ je vpil ta sopihajoč. „Voda je prederoča in ne bo mogel izstopiti.“

„Bi bilo tudi najbolje zanj!“ je odvrnil Konrad. „Toda — ne!“ je vpil. „Ali vidiš onstran brega črno senco? To je on! Ravno gre iz vode! — Stoj, lump!“ je tulil in sprožil v istem trenotku puško.

Strel je zagrmel. Temna senca na oni strani je izginila. Ali je krogla zadela begunca?

Neka druga postava se je sedaj pokazala na onem bregu. To je bil mlinarski pomočnik, ki je hitel čez most, da bi begunca prestregel pot. Konrad in hlapec sta mu sedaj sledila in kmalu so stali vsi trije na onem mestu, kjer se je morala zgruditi ona postava.

Posvetili so naokoli z lučjo, a vse zastonj. Zapazili so pa sledi v mehki zemlji.

„Moja kroglja ga je slabo zadela, ali ga sploh ni," je sikal Konrad. „Toda ne sme nam uiti. Daleč ne more biti; tam je gozd, — tja se bo obrnil. Hitimo, da ga še doidemo!"

In z velikimi skoki je letel pred svojimi ljudmi.

Nesrečni begunec se je, boreč z valovi, ondi rešil iz deroče vode in dospel srečno na breg. Utrujen se je zgrudil, ko ga je zapazil Konrad in njegova kroglja je k sreči šla mimo njega. Sopihajoč se je zopet vzdignil, a videl je, da ne bo mogel dospeti v gozd preje, kot njegovi preganjalci. Zato se je plazil nekaj časa ob potoku naprej in šele potem proti gozdu.

Bližje in bližje je prihajal k svojemu zavetju in že je mislil, da je rešen, — tedaj so ga zapazili sovražniki in se z divjim krikom vrgli proti njemu.

Mlinar je zbral svoje slednje moči v smrtnem strahu in letel naprej. Strel je počil za njim, a ga ni zadel. Sedaj je dospel v gozd in tu je zginil preganjalcem izpred očij.

Toda Konrad, ki se je kar penil same jeze, ker ga ni mogel ujeti, še ni hotel mirovati. Kakor slep je drl naprej Mlinar je bil le malo pred njim in upal je, da ga še dohiti.

Kmalu je tudi nesrečnik slišal za sabo pihanje in vpitje svojega zasledovalca. Bežal je vedno dalje in dalje. Slednjič ga pa noge niso hotele več nesti — opotekel se je in — naenkrat je izgubil trda tla, padel je v nek prepad in izgubil zavest.

33. poglavje.

Cirkus Henry.

„Hura! Hura! Glumači so tu!"

Tako je kričala šolska mladina malega pokrajinskega mesteca in letela za ogromnim, zeleno pobarvanim vozom, na katerem se je svetil napis „Cirkus Henry."

Zunaj pred mestnimi vratmi se voz ustavi in glumači postavijo svoje bivališče.

Niso se še razburjeni otroci pomirili, ko so že mestne ulice odmevale od ropotanja bobna in bučanja trobente. Ha! To je življenje! Dečki in deklice lete vkup in odrašeni postajajo pred vratmi, da bi videli glumače, ki so „povsod in nikjer doma.“

Pred njimi koraka močan mož s črnimi, mogočnimi brki in ogorelo kožo. Oblečen je v rožnat triko in vrhu njega je ogrnil še star, žametast kostum. Veliki boben mu visi čez ramo na širokem jermenu. Na malem, suhem konjičku mu sledi pisano oblečena rujava deklica. A najbolj vzbuja pozornost ljudij mal, štirileten deček, ki sedi pred deklico na konju. Na prvi pogled spozna vsakdo, da ta otrok gotovo ne spada od nekdaj k tej družbi. Njegov fin in bel obrazek obkrožajo zlatolasi kodri, njegove velike in modre oči gledajo tako milo in boječe okoli, kakor bi vsakega usmiljenega človega nemo prosile pomoči.

„Kako lep je ta otrok!“ so vsklikali ljudje začudeni. „Kako neki pride med to glumaško družbo?“

Čuden sprevod se je pomikal med ropotanjem bobna dalje. Na vsakem cestnem oglu se ustavi in mož zatrobi na trobento. Nato bahavo naznani, da se vrši zvečer prva predstava. Pazno posluša mladina in vedno spremlja pisano četo, dokler zopet ne dospe do svojega šotorišča . . . . .

Zakrpana, umazana plahta obdaja kakor stena malo „areno.“ Na eni strani je obmejena od voza. V sredi stoji razno telovadsko orodje; med dvema nizkima, navskrižno zvezanima količkoma je razpeta vrv.

Tu se trudi mali, zlatolasi deček splezati po enem drogu na vrh. S temnimi, ostrimi pogledi zasleduje voditelj te čete njegove brezuspešne poskuse.

Mali deček vidno napenja svoje slabe moči. A zastonj, vedno zdrči doli ob gladkem drogu.

„Hola! naprej! še enkrat!“ je vpil mož nepotrpežljivo. „Gor, pikolo!“

Prime za bič in švigne z njim po zraku.

S tresočimi rokami se oprime deček zopet droga in poskuša znova.

Krčevito se oprime droga s svojimi nežnimi ročicami — a zopet zdrkne na tla.

Otrokov obraz žari in pot mu stopi na čelo; boječe in proseče pogleda svojega mučitelja.

Toda ta se ne zmeni zato: jezno zavihti bič in udari ubožeca po skoro golih nogah.

Ta se jokaje krivi pod ostrimi udarci, a vse nič ne pomaga.

„Naprej!“ vpije mož divje in ga hoče še naprej kaznovati, tedaj se pa odpro vrata voza in na tla stopi še mlada žena.

„Toda ljubi Alfonz!“ pravi očitaje svojemu možu. „Nehaj vendar! Kako moreš biti tako surov z otrokom?“

Pri tem vzame ubogega dečka na roke in solze se posvetijo v njenih očeh. Pogladi ga po kodrasti glavici in mu posuši solze na licih. Tresoč se oklene ubogo, ihteče bitje dobre ženske.

„Ah kaj!“ jo je zavrnil strogo in nejevoljno. „Otrok se mora česa naučiti! In z lakoto in bičem se doseže največ!“

„Da, pri psih pač, a ne pri takem nežnem, mladem otroku. Ti bi ne smel sprejeti otroka, ako nisi hotel imeti z njim nekoliko potrpljenja.“

Po teh besedah se je sklonila in poljubila dečka na čelo in mrmrala:

„Ti ubogi otrok, kako žalostno se pričenja Tvoje življenje. Ah, pomilujem Te iz srca. Nimaš ne očeta, ne matere! Tako kmalu si postal sirota! A jaz Ti hočem biti druga mati!“

„Kaj pomaga vse to?“ je renčal mož. „Z nežnostjo ne dosežeš nič. In zvečer mora nastopiti; ves naš program pade v vodo in občinstvo bo razočarano, ako deček ne nastopi, kakor smo naznanili! Ta otrok utegne postati naša privlačna sila, že danes sem v mestu zapazil, kako ga ljudje občudujejo!“

„Toda ne smeš biti tako nečloveški, ljubi Alfonz. Pomisli vendar, da je deček šele nekaj dni pri nas. Ne morem gledati, kako grdo ravnaš z njim!“

„Potem pa Ti poskusi z njim!“ je zaklical on nejevoljno in vrgel bič po tleh. „Toda povem Ti: če se tekom ene ure ne nauči tega, kar sem hotel, potem bo pela zopet stara pesem!“

S temi besedami se je obrnil in stopil v voz. — — —

Lepi otrok je ganil srca vseh, ko se je prikazal in prijazno na vse strani metal z roko poljubčke.

Za prvi del predstave se ni nihče zanimal. Toda ko je prišel na vrsto nastop voditelja in malega dečka, tedaj je začelo šumeti v vrstah. Od zadaj stoječi gledalci so drli naprej in radovedno stegovali vratove.

Med dvema visokima drogoma je bila razpeta vrv. Voditelj je splezal po drogu gori in dečka so potegnili k njemu z vrvjo, ki je imel pritrjeno okoli pasu. Kakor angeljček je plaval kvišku, zlati kodri so frfotali po zraku okoli njegovega bledega obrazka, ki ga je samo šminka napravila tako rožnatega.

Napeto so gledali vsi kvišku. Kaj se bode zgodilo? Ali bode otrok sam šel po visoko napeti vrvi? Ne, ne, to bi se reklo skušati Boga!

Sedaj je prijel voditelj za težek drog, da bi se z njim ohranil v ravnotežju, deček je stopil predenj, pomolil ročice kvišku in se istotako oprijel droga. In sedaj je začel pred temno gledajočim možem hoditi naprej po vrvi — opiral se je samo na drog, ki ga je držal voditelj v rokah, pod njim pa je prežala smrt!

Korak za korakom sta se pomikala naprej. In sedaj — o Bog! — na sredi pota se je mož naenkrat ustavil in pokleknil na eno koleno, dočim je deček nepremično stal pred njim.

Nekaj sekund so vsi zadrževali sapo. Vse je bilo tiho, nihče se ni upal ziniti, ali ploskniti v pohvalo, vsak je mislil, da mu mora kri zastati v žilah. Najmanjši otrokov gibljaj bi mogel provzročiti grozno nesrečo.

Vendar je mladi deček stal nepremično, kot kip, tako da so se vsi čudili. Ah! nihče izmed njih ni slutil, koliko lakote in bolečin je moral ubogi deček pretrpeti, predno se je temu priučil!

Kmalu se je voditelj vzdignil in oba sta nadaljevala pot. Slednjič — od vseh src se je odvalil težak kamen — sta stala oba srečno na ploskvi drugega droga in sedaj se je zaslišalo odobravanje, ki ni hotelo pojenjati, dokler ni deček stopil na trda tla.

„Živjo mladi zlatolasec! Živjo, Živjo!“ je šumelo od vseh stranij.

Matere med gledalci pa so nehote stisnile svoje otroke k sebi in vsaka si je mislila: „Bog me varuj, svojega otroka bi nikdar ne dala za kaj tacega!“

Komaj je „mladi zlatolasec“ stopil na tla, je pristopila hitro voditeljeva žena in ga vzela v naročje. Hitro je odnesla otroka, čegar glavica je utrujeno padla na njene rameni. Z zaprtimi očmi in bled, tresoč se kot v mrzlici, je ležal na njenih prsih. Ploskanja množice ubogo dete ni slišalo, grozen smrtni strah je prevzel njegove moči.

Čez nekaj minut se je prikazala zopet žena z otrokom.

Kaj bo sedaj? Ali naj ubogi deček še enkrat pretrpi te strašne muke?

Toda ne! Žena je prijela za krožnik in mu ga potisnila v roke.

In sedaj je začel otrok pobirati denar od gledalcev. Vsak je dal rad in hitro se je kopičil denar.

Veselo se je muzal voditelj, ki je opazoval dečka. Tolikega dohodka ni imel že dolgo ne, kot danes, ali pa sploh nikdar! O, ta tuji deček, ki ga je sprejel le z nejevoljo, je obetal postati privlačna sila njegovega podjetja.

Krožnik so morali izpraznіti in tudi drugi je bil kmalu poln.

Mali zlatolasec se je sedaj približal možu, ki se je po vnanjosti popolnoma ločil od drugih. Bil je elegantno oblečen, imel zlato uro z verižico in na rokah so se mu bliščali zlati prstani. Toda četudi je bila cela postava nekako plemenita, vendar je imel njegov obraz nekaj nesimpatičnega na sebi. Nihče ga ni poznal, bil je tujec in šele od zjutraj v mestu.

Napeto je skozi zlat nanosnik pogledaval dečka. Ko se mu je ta približal, je postal nenavadno razburjen, kar požiral je otroka s svojimi pogledi.

„Ali je to tam Tvoja mati, otrok moj?“ je šepetal urno, dočim je položil večji denar na krožnik in hkrati pokazal na glumačevo ženo.

Deček ga je prestrašen pogledal in nato bolestno odkimal.

„Kako Ti je pa ime?“ je vpraševal dalje.

Otrok ni takoj odgovoril, zdelo se je, kakor bi ne zaupal tujcu. Še predno pa je mogel ta ponoviti vprašanje, ga je prerivajoča se množica ločila od njega in predno ga je dosegel, je deček končal svoje delo in se vrnil k ženi.

Zvito se smehljaje je gledal tujec za njim.

„On je!“ je mrmral pred se. „Da, da, spoznam ga zopet. Nerazumljivo pa mi je, kako je mogel zaiti med to revno glumaško družbo. O, to je imenitno odkritje!“

„In jaz sem popolnoma mož zato, da je izkoristim. Pred vsem bom nekoliko potipal voditelja te čete glede otroka!“

S temi besedami se je obrnil in izginil v množici. — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Predstava je bila končana, gledalci so zapustili prostor in luči so bile kmalu pogasnjene, tako da je vladala zopet črna tema.

Voditelj glumaške čete je sedel v vozu na skrinji in preštevał današnji dobiček. V kotu na revni postelji sta spala žena in hčer glumačeva. Poleg zadnje je ležal junaček današnjega večera. Pozabil je na svoje gorje in sladko zaspal. Ročice je ovil okoli vratu mlade deklice in položil glavico na njena ramena, zlati kodri so mu padali čez nežno, rahlo zarudelo lice — res ganljiva podoba.

Možev obraz se je svetil zadovoljnosti, ko je preštel precejšen kupček drobiža. Vmes je bilo tudi mnogo srebrnjakov, da še celo tolar. Kdor ga je neki dal?

O, ta mali, zlatolasi deček je bil zanj kapital. Ta ga je mogel napraviti še bogatega. Samo otrok se je moral še mnogo, zelo mnogo naučiti, kajti za denar hočejo ljudje kaj videti!

„Da, da!“ je mrmral pred se in njega obraz je postal zopet trd in odločen. „Stroge vaje ne bom opustil. Z lakoto in bičem se doseže največ in najhitreje!“

Zadovoljno je prikimal in začel sanjati v prihodnjost. Jutri bo dobiček gotovo večji. O, in pozneje bo še v velikih mestih nastopal z otrokom, tam pa ne bo samo nikla in bakra, ampak zlata — zlata!

Dočim je tako premišljeval, je nekdo od zunaj potrkal na vrata.

Prestrašen je skočil glumač kvišku. Kdo je prišel v pozni noči k njemu? Ali policija?

Boječe je pogledal v oni kot, kjer je spal otrok, in hitro pokril denar na skrinji z veliko ruto.

Še predno je mogel na trkanje odgovoriti, so se odprla vrata in nek tujec je vstopil.

Hitro in samozavestno se je bližal. Pozdravil je precej prijazno, nato pa se napol zaničljivo, napol radovedno ozrl po vozu.

„Kdo ste? Česa želite?“ je vprašal glumač ostro.

„Vi ste gospod ravnatelj, ne?“

Ta naslov je ubogemu glumaču jako prijal, kajti v celem svojem življenju ga še ni nihče nagovoril „gospod ravnatelj“. Nemo se je priklonil.

„Jaz sem baron Sutner“, je dejal tujec moško. „Imel sem danes priliko občudovati Vašega zlatolasega dečka“, je nadaljeval ironično. „Čuden otrok — prav res!“

Obmolknil je in presunljivo pogledal plesalca na vrvi, čegar obraz je jasno kazal nemir in strah.

„Seveda to ni Vaš otrok!“ je dejal tujec odločno.

„Gospod baron, kaj hočete reči s tem?“ je vzrojil glumač navidezno, v resnici je bil pa zelo preplašen. Tujec je to zapazil in se nasmehljal.

„S tem hočem reči, da sem tega otroka pred kratkim videl med drugimi ljudmi in v vse bolj sijajnih razmerah kot pa sedaj! Ali me razumete?“

Bled je stal plesalec na vrvi in meril tujca s pogledom, v katerem se je zrcalilo sovraštvo, žuganje in strah.

Na postelji v kotu se je nekaj zganilo. Žena se je zbudila in napeto poslušala razgovor. Tujec jo je le površno pogledal in se na to zopet obrnil k možu.

„No, odkod imate otroka?“ je vprašal ostro.

Glumač se je hitro streznil. Divje ga je pogledal in zaklical:

„Kaj Vam pade na um? Kako pridete do tega, da zahtevate od mene odgovora na taka vprašanja in stvari, ki Vas prav nič ne brigajo? Otrok je moj!“

„Haha!“ se je rogal tujec zaničljivo. „Tega Vam nihče ne verjame, kajti vsak vidi, da tako spada k Vam, kot golob v sovje gnjezdo!“

Trenutek je glumač molčal, kajti ni vedel, kaj naj odgovori. Najraje bi neljubega gosta vrgel čez prag. Toda bal se

ga je. Tujec je bil baron — in kot tak gotovo vpliven mož, in če bi poklical policijo, potem bi bilo to zanj, za ubogega glumača zelo neprijetno. Obnemogla jeza ga je popadla. Ali mu je ta tujec hotel iztrgati otroka, na katerega je stavil vse svoje upanje?

„Ali hočete morebiti trditi, da je otrok Vaš?“ je slednjič rekel jezno.

„Ne! Toda slučajno poznam njegove roditelje, oziroma očeta. In upam, da mi bode ta zelo hvaležen, ako mu povem, kje lahko poišče svojega sinčka!“

Glumač se je stresel.

„Motite se, gospod baron! Velika podobnost Vas morebiti vara!“ je jecal.

„O ne, jaz vem to za gotovo!“ se je smejal ta porogljivo. „Za Vas bi to utegnilo imeti jako neprijetne posledice, ako bi se policija mešala v to stvar!“

„To bomo videli!“ je zaklical glumač kljubovalno. „Na vsak način se mi mora dokazati, da otrok ni moj!“

„No, to bi ne bilo posebno težko. Toda, dragi moj,“ je nadaljeval tujec nekoliko bolj prijazno, „jaz Vam ne bom delal nobenih težav in ovir, ako mi slednjič priznate, da to ni Vaš otrok.“

Začuden je sedaj strmel „ravnatelj“ v tujca.

„Ne tajite torej dalje,“ je začel ta zopet. „Jaz poznam otroka in vem tudi za njegovo pravo ime.“

„Toda kaj pa hočete? Zakaj pa poizvedujete za otrokom, če mi nočete škodovati?“

„Povejte mi, odkod imate otroka!“ je rekel ta, ne da bi odgovoril na prejšnje vprašanje.

„Tega ne smem, ker mi je zapovedan najstrožji molk!“

„Zelo skrivnostno!“ se je norčeval tujec. „A jaz bom prišel tej stvari na sled. Zanesite se na to, prijatelj! Vi nočete govoriti in ničesar izdati?!“

„Ne!“ je odgovoril glumač odločno. „Sicer se pa motite, gospod baron!“

„Kako to?“

„Otrok nima več staršev, ampak je sirota!“

„To se Vam je reklo? — No, to je laž. — Če jaz hočem, stoji jutri zjutraj oče tega otroka pred Vami. Kaj bodete rekli potem? Kako se opravičili?“

Glumač se je prestrašeno zdrznil.

„O, Vi me hočete ostrašiti!“ je jecal negotovo. „To je nemogoče! Jaz se ne bojim ničesar!“

„Jutri govorimo dalje o tej stvari,“ je dejal tujec. „Premislite si, če mi hočete dati pojasnilo, ali ne!“

Po teh besedah se je obrnil in šel iz voza . . .

V največje začudenje vseh prebivalcev malega mesteca je cirkus drugo jutro kar nekam izginil. Kam? tega ni vedel nihče. Tudi tujec je izginil oni dan iz mesta; to ni bil nihče drugi kot Hugo Sutner, soprog Kamilin.

---

34. poglavje.

Paviljonova skrivnost.

Grof Herbert se je opotekel kot bi strela udarila vanj, ko je odprl vrata paviljona in strmel v prizor, ki se mu je nudil.

„Goljufan!“ je kriknil tresoč se jeze in togote.

Tu je stala ženska, ki jo je ljubil čez vse in na njeni strani je zapazil gozdarskega pomočnika, jednega izmed svojih služabnikov! S tem človekom, ki je bil odvisen od njegove milosti, ga je torej goljufala?! Tega je imela raje, kot njega — bogatega grofa? Kako ponižanje je to za njegov ponos — kaka sramota zanj!

Nehote je segel po revolverju, kajti hotel je ustreliti onega capina, ki se je drznil, pogledati ono žensko, ki jo ljubi on sam.

Kakor otrpnel od strahu je gledal presenečeni par grofa. Kamila je kriknila in obledela.

Za grofovim hrbtom se je pa prikazal sedaj škodoželjno se rogajoč obraz Pavle.

Kamila jo je premerila z grozno sovražnim pogledom,; takoj ji je bilo vse jasno: sobarica jo je izdala!

Ali je bila sedaj izgubljena? Ali je Pavla grofu vse izblebetala in mu morebiti tudi izročila usodepolno pismo?

Groza jo je popadla pri tej misli.

Toda siloma se je hitro streznila.

V naslednjem trenotku je pristopila h grofu in mu dejala kolikor mogoče mirno:

„Dobro, gospod grof, da ste prišli; ravno sem hotela poslati po Vas!“

Grof Herbert je stopil bližje in začuden pogledal Kamilo. Ali ga je hotela še zasmehovati? Kaj naj te besede pomenijo?

„Ali mi hočete pojasniti, gospica Kamila,“ je pričel z žugajočim, od jeze se tresočim glasom, „kako je to, da Vas tu dobim skupno z mojim gozdarskim pomočnikom?“

„To Vam hočem takoj razložiti, gospod grof!“ je odvrnila Kamila v razžaljenem tonu. „Sicer ne vem, zakaj ste tako razburjeni in kak povod imate, da me vpričo Vaše služinčadi kličete na odgovor!“

„Kaj!“ je vzrojil grof, — „ali hočete še tajiti, da niste imeli s tem človekom —“ pri teh besedah je zaničljivo pokazal na Fogla, — „tukaj sestanka?“

Kamila se je kazala kot popolnoma nedolžno in grozno razžaljeno. Sedaj je bilo treba zbrati vso moč in pamet, in z drznimi lažmi razpršiti grofove slutnje. Saj še ni vedel ničesar gotovega — vsaj videlo se je tako!

„Gospod grof!“ je vskliknila rezko. „Pod mojo častjo je, odgovarjati na kaj tacega! Kdo Vas je pripravil do tacega nezaupanja, to si seveda lahko mislim,“ je nadaljevala jezno in zaničljivo pogledala Pavlo. „Služabniki so s svojo preveliko pazljivostjo napravili že največjo škodo.“

Grof je nepotrpežljivo zamahnil z roko, dočim se je Pavla zaničljivo zasmejala.

„Da me dobite samo s Foglom v paviljonu, gospod grof,“ je nadaljevala hitro, „to je samo slučaj. Tu se je zgodilo nekaj zelo čudnega. Fogel je namreč pred kako uro prišel v park in videl nekega moža, ki je izginil v paviljonu. Ker se mu je to zdelo sumljivo, je povedal to meni in jaz sem mu sledila sem!“

„Tujec je izginil tu notri?“ ji je grof segel v besedo. „Kje pa je potem?“

„Ne vem,“ je odgovorila Kamila. „Meni sami je nerazumljivo, kako je mogel oni mož izginiti brez sledu. Paviljon je bil zaprt in če tudi je moral biti tujec notri, prazen!“

„Neverjetno!“

„Gospod grof, jaz govorim resnico,“ je odvrnila Kamila razdraženo. „S pomočjo gozdarskega pomočnika sem do Vašega prihoda preiskala paviljon do najzadnjega kotička. Če ni kakega skrivnostnega skrivališča, potem v resnici ne vem, kako je mogel oni izginiti!“

„Je tako, gospod grof, kakor trdi gospica,“ se je vmešal sedaj Fogel v razgovor. Videl je, da je Kamila dobila pravi izhod iz te zagate in to mu je dalo pogum. „Ker gospoda grofa še ni bilo v gradu, sem smatral za svojo dolžnost, da ta slučaj naznanim milostivi gospici.“

Ker sta oba govorila tako odločno, je grofa kmalu začel minevati sum. Temno je pogledaval zdaj enega zdaj drugega in nato ostro vprašal sobarico:

„No Pavla, kaj si pa Ti tu opazovala? Kaj si videla?“

„Videla nisem nič, gospod grof, ampak slišala —“

„In kaj?“

„Glasove gdč. Rajhenštajn in mojega ženina! Ne verjamem niti besedice od one skrivnostne zgodbe, ki Vam jo ta dva natvezujeta! O jaz bi gospodu grofu lahko povedala še vse kaj druzega,“ je nadaljevala Pavla in pri tem strupeno pogledala Kamilo.

„Kaj?“ je vprašal grof osorno. „Govori razločno!“

To je bil za Kamilo in Fogla grozen trenotek. Bleda sta strmela v Pavlo, če bo ta sedaj iz maščevanja izdala vse njune skrivnosti in jih tako pogubila.

Skoro se je zdelo tako, kajti Pavla je merila Kamilo z grozno sovražnim in odločnim pogledom. Tedaj je pa to popadla obupna togota. Iz njenih kretenj, iz izraza njenih bledih potez in iz plamtečih očij se ji je bralo, da se bo grozno maščevala.

In Pavla je razumela to žuganje in ni prav nič dvomila, da bo Kamila to tudi uresničila.

Ker je grof Kamili kazal hrbet, ni videl njenih kretenj. Tudi stari Robert, ki je bil samo nem gledalec, ni tega zapazil.

„No?“ je dejal grof jezno, ko se je Pavla obotavljala.

„Nič, nič! Gospod grof!“ je jecljala v zadregi.

V tem trenotku je zopet hitro začela govoriti Kamila.

„Vi ste me hudo obdolžili, gospod grof, na podlagi čisto ničevih sumničenj,“ je rekla očitaje. „Meni pa seveda niste hoteli verjeti.“

„O vendar,“ je hitro zaklical grof, katerega dvom je sedaj že popolnoma izginil. „Le bodite mirni, Kamila, hočemo se vrniti v grad!“

Pogledal je Pavlo jezno in z zaničevanjem in dejal:

„Drugič bodi bolj oprezna v svojih — opazovanjih!“

Kamila je triumfirala, njeno oko se je veselja in zmage svetilo, dočim se je Pavla jezno umaknila v ozadje.

„Ali hočemo to stvar raziskovati dalje, gospod grof?“ je dejala Kamila grofu, ko je ta stopil k njej in ji ponudil roko, da bi jo peljal ven. „Oni tujec mora na vsak način biti še v paviljonu!“ Grof je vprašujoče pogledal gozdarskega pomočnika.

„Ali ste res videli koga vstopiti, Fogel? Morebiti Vas je le vid varal!“

„O ne, gotovo ne, gospod grof!“ je dejal ta. „Razločno sem videl, kako je neka postava v črnem ogrinjalu odklenila vrata in potem vstopila. Predno sem od začudenja prišel zopet k sebi, so bila vrata že zaprta.“

„In oni človek ni zopet zapustil paviljona?“

„Ne, gospod grof!“

„Hm!“ je menil ta, „potem mora biti še tu, kajti pobegniti zamore samo skozi ta vrata!“

„Toda dosedaj ga nismo našli vkljub vsemu iskanju!“ je segla Kamila vmes. „Ali ni kakih skrivnih vrat ali kaj tacega, skozi katera bi lahko pobegnil?“

„Jaz že ne vem!“ je odgovoril grof in pri teh besedah pogledal na Roberta.

Ta je nenadoma postal čudno razburjen. Boječe je pogledoval neko steno v paviljonu, na kateri je visela mala, a zelo stara slika, ki je predstavljala ono grofico Melanijo, ki je bila pred 100 leti živa pokopana.

„Ha, starec!“ je zaklical grof začuden vsled čudnega vedenja starega služabnika. „Ti nekaj veš! To se Ti bere iz oči. O, Ti poznaš vse skrivnosti tega gradu. Saj si zrasel med tem zidovjem. Govori! Zakaj strmiš tako nepremično v ono sliko na steni? Kako skrivnost ima ta paviljon?“

„Blagorodni gospod,“ je odvrnil Robert resno s tresočim glasom, „ona podoba je slika navidezno mrtve grofice — Melanije!“

Pri besedah „navidezno mrtve“ se je Kamila zdrznila, dočim je grof zaklical prestrašen:

„Moje soproge? — Toda ne — Ti govoriš o oni, ki je umrla pred 100 leti,“ je pristavil potem hitro, hoteč potolažiti samega sebe. „Podoba je tako plesnjiva, da jo komaj spoznam. Če jo pogledam, se vselej neprijetno zdrznem. Snemi jo in jo obesi kam drugam.“

Stari Robert je žalostno smehljaje odkimal z glavo.

„Podobe ne morem sneti, gospod grof,“ je odgovoril.

„Zakaj ne?“ je vprašal grof začuden.

Mesto vsakega odgovora se je stari Robert približal podobi in položil roko na njeno obličje.

„Pravijo,“ je pričel z votlim, resnim glasom, „da ne bo nobene grofice ratiborske več, če bi se ta podoba siloma odstranila od stene. Potem umre baje takrat živeča grofica nagle smrti in ves rod postane preklet!“

Grofa je spreletel mraz pri tem prorokovanju in tudi Kamila se je stresla.

„In zakaj mora biti tako?“ je dejal grof s prisiljenim smehom. „Zakaj naj podoba ostane na svojem mestu?“

„Ker zakriva neko skrivnost!“ je resno odgovoril starec. „In tujec, ki je prišel sem notri, je moral to skrivnost poznati. Z drugimi besedami, gospod grof! — ta podoba zakriva vhod v neko podzemeljsko kapelo, kjer počivajo ostanki matere one nesrečne grofice Melanije. Ubožico je njen soprog iz ljubosumnosti umoril v tem paviljonu in jo nato zakopal tu pod zemljo, da bi mu ne prišli na sled. Rekel je, da je njegova soproga zbežala s svojim zapeljivcem. A pozneje je dal sezidati to podzemeljsko kapelico in dal v njo pokopati od molčečih ljudi svojo soprogo. Šele na smrtni postelji je odkril skrivnost svojemu

sinu in ta je dal potem na ta kraj obesiti podobo svoje sestre Melanije, ki je bila svoji materi čisto podobna, in sicer s tem namenom, da bi nihče drugi ne hodil v grobišče, razun onih, ki poznajo to skrivnost."

„Kaka čudna zgodba!" je zaklical grof presenečen. „Da je ona prababica mojega rodu storila nesrečno smrt, to vem. A neznano mi je bilo dosedaj, da njeno truplo počiva pod tem paviljonom. Sploh nisem vedel, da je kak grob na tem kraju. In ta podoba torej zapira vhod?! Ah! potem tudi vemo, kam se je oni tujec skril. Ali zamoreš Ti odpreti ta skrivna vrata, Robert?"

Služabnik je prikimal in potem pripomnil:

„Ne svetoval bi Vam, gospod grof, udreti v podzemeljsko kapelico. Govori se, da vsak, ki vstopi v njo, umre nenaravne smrti."

„Ah, neumnost, starec!" je zaklical grof. „Mene to prav nič ne straši. In pred vsem hočem vedeti, kje je oni tujec, ki se je priplazil tu notri. Moral se je splaziti doli v kapelico. To pa dokazuje, da zgodovino naše rodovine pozna bolje, kot jaz sam. — Naprej torej, starec! Odpri! In gorje onemu tujcu, če se mi ne bode mogel opravičiti!"

„Še trenutek, gospod grof," je prosil starec boječe. „Uvažujte moje opomine! Strašna nesreča Vas je že tako zadela zadnji čas. Naša dobra grofica Melanija je nenadoma umrla in tudi Vaš sin in dedič —"

„Molči, starec!" je vzrojil grof jezno. „Neumnost in vraža! Obdrži to zase!"

„In vendar, gospod grof, ali se ne kažejo dosti očividno posledice prokletstva, ki ga je vrgla ona pradedinja na Vašo rodbino?"

Grof se je prisiljeno nasmejal, vendar so ga pa opomini starega služabnika pretresli in prestrašili. Toda hotel je to grozo siloma otresti s sebe.

„Tvoja prorokovanja so jako nezanesljiva," se je rogal. „Kako sem jaz zaslužil to prokletstvo, ko niti one skrivnosti poznal nisem niti kedaj udrl v to podzemeljsko kapelico!"

„Toda oni tujec je to storil!" je zaklical Robert.

„Molči vendar enkrat s svojimi neumnostmi, starec!" je odgovoril grof nejevoljno. „Odpri!" je nato zapovedal.

Z globokim vzdihljejem se je stari služabnik zopet približal podobi in pokril zopet njeno obličje z roko. Pritisnil je na nek gumb — in začulo se je votlo bobnenje, takoj nato se je razdelila stena pod podobo in nastala je široka odprtina.

Grof je pokimal Foglu in zapovedal Robertu, naj sveti s svečnikom. Sam je držal revolver v roki, vedno pripravljen ustreliti. Kamila je šla tudi z njim. Grof in Fogel sta šla naprej, Robert jim je pa sledil s svečnikom.

Po kamenitih stopnicah so šli naprej. Vse je bilo tiho.

Čez nekaj časa so dospeli na dno grobišča.

Stari Robert je vzdignil svečo, da bi bilo več luči v prostoru.

Hitro je grof pogledal naokoli.

Podzemeljska kapelica je bilo štirioglato, nizko poslopje. Na jedni strani je stal velik, kamenit oltar z marmornatim križem in dvema srebrnima svečnikoma, v katerih so bile le napol zgorele voščene sveče. Iz tega se je dalo sklepati, da je bila ta kapelica večkrat obiskana. Pred oltarjem je stal vrč za vodo in pruka. Sredi kapelice je bil pa visok, mramornat grob. Kamen je bil že siv in preperel in zlati napis obledel. Na pokrovu je pa ležalo nekaj suhih vencev. Toda kaj je to? — Na vrhu je ležal prav svež venec, ki je zelo lepo dišal!

Kako je prišel tu sem? Gotovo ga je oni zagonetni tujec prinesel tu sem. In tudi drugi venci so bili gotovo njegovi.

Kje je bil on sam? Kje se je skril?

Nobene sledi niso našli. Ravno tako kot je prišel, je tudi izginil.

Začuden je preiskoval grof stene, ničesar ni našel, nobenih vrat.

„Ali ima ta jama morebiti še kak drug izhod?“ je vprašal slednjič Roberta.

Ta je odkimal z glavo.

„Ne vem o nikakem drugem izhodu,“ je odgovoril.

„Potem mora biti človek še tukaj ali — ima pa dar, da izgine kot duh skozi zid!“ je dejal grof. „Da je bil res tu v grobišču, to dokazuje sveži venec. Tudi sveče so gorele, kajti še diši po njih. Iščimo torej dalje! Moramo ga dobiti! Prej se ne umaknem!“

Komaj je to izpregovoril, ko se je začulo isto bobnenje in naenkrat so se zgoraj zaprla ona skrivna vrata.

„Bog nebeški!“ je zavpil Robert obupno. „Ujeti smo v tem grobu?“

„Bog nam bodi milostljiv!“

In premagan od groze in strahu se je revež zgrudil na kolena, dočim so vsi drugi hiteli po stopnicah gor . . .

Kdo je zaprl vrata? Ali je bila Pavla, ki je ostala v paviljonu? —

---

35. poglavje.

Prvi korak k maščevanju.

Ob veliki, lepo izrezljani pisalni mizi je sedel v svoji sobi šef kriminalne policije, star, častitljiv gospod. Opiral se je z eno roko na debel akt, ki je nosil napis „mlinar.“

Gledal je pri tem v gladko obriti obraz visoko zraslega, suhega moža, ki je bil na videz kak igralec ali učenjak, v resnici pa najbolj zvit detektiv, ki so se ga bali vsi zločinci, kriminalni komisar Vračko.

„Mlinarja še do danes niso ujeli,“ je rekel šef nejevoljno, „in vendar ga moramo dobiti v pest. Slabo nam je poplačal dobroto. Potem ko so ga izpustili iz kaznilnice, je skušal umoriti najprej barona čemšeniškega in dalje je ubil svojo ženo. Ali ste dobro poučeni o tej stvari, gospod Vračko?“

Ta se je nemo priklonil.

„Da, gospod svetnik! Proučil sem vse akte in protokole!“

„No, potem ste gotovo videli, da je mlinarjeva krivda dokazana. Njegov sedemletni sin je bil poleg, ko se je zgodil zločin in zaznamenoval svojega očeta kot storilca. Očim otrokov in njegovi hlapci so morilca zasledovali in spoznali v njem mlinarja.“

„Da, gospod svetnik! A vendar bi ne polagal take važnosti na pričevanje Konradovo in njegovih ljudij. Spoznali ga ti ljudje niso, saj je bila temna noč.“

„Usmilite se! Kaj sem Vam storila?“ je prosila Lizika.

„Toda otrok!“

„Otrok pa ni bil zmožen, ko se je igral ta prizor pred njim, ga natanko zasledovati. Kdo ve, če je morilca tako gotovo spoznal, on se lahko moti.“

„Če pa ni mlinar kriv, kdo naj bi pa potem bil?“

Komisar je skomignil z rameni in molčal. Zdelo se je, kakor bi imel o tej stvari čisto svoje mnenje.

„Potem ko je bil mlinar izpuščen iz kaznilnice, je zahteval, naj se njegov proces pregleda še enkrat,“ je nadaljeval šef. „Ali ste tudi dotične akte že pregledali?“

„Da, gospod svetnik! In ravno ta slučaj me je zelo zanimal, tako da sem se zavzel za mlinarja. Revež je vedno in vedno zatrjeval svojo nedolžnost, a vkljub temu je bil obsojen, kajti pričevanje tedanjega mlinarskega pomočnika Konrada ga je pokopalo. Natančno mu seveda niso dokazali, da je res ustrelil gozdarja.“

„Hm — da!“ je prikimal šef. „Imate prav. Če vzamemo natančno, se še sedaj lahho dvomi na njegovi krivdi.

— No, upam, ljubi gospod Vračko, da bodete tej stvari posvetili svojo pozornost. Zberite vso svojo priznano bistroumnost in izurjenost, da nam posvetite v to neprodirno temo. — — Kaj je?“

S tem vprašanjem se je obrnil do nekega pisarniškega uradnika, ki je ravnokar stopil v sobo. Ta se je približal šefu in mu izročil vizitko z besedami:

„Ta gospod hoče nemudoma govoriti z Vami!“

Šef je pogledal vizitko in se začudil.

„Baron Sigmund čemšeniški?!“

Potem se je obrnil k uradniku:

„Prosim, naj gospod baron vstopi!“

In dočim je uradnik odšel, je odslovil šef prijazno komisarja.

Takoj nato je vstopil Sigmund.

Policijski šef ga je prijazno pozdravil.

„Čestitam Vam k ozdravljenju, gospod baron,“ je dejal in mu segel v roko. „Prosim, vsedite se,“ je nadaljeval in se vsedel nasproti svojemu obiskovalcu.

Sigmund se je utrujen vsedel na stol. Ni bil še popolnoma zdrav. Toda njegova nepotrpežljivost in hrepenenje po osveti ga je gnalo sem.

Ne meneč se za doktor Milnerjeve prošnje, je hitel danes v stolno mesto, da bi policijo prosil za pomoč. Doktor Milner mu je tudi povedal o Ervinovi smrti. Zdravnik, kakor vsak drug, je verjel nato, in tudi Sigmund ni mogel drugače. Tudi stara Dora je naenkrat izginila od njegove bolniške postelje in doktor Milner mu tega ni mogel razjasniti.

Policijski šef je srčno pomiloval mladega, bledega moža.

„Vi se morate še zelo varovati, gospod baron," je dejal. „Doktor Milner bi Vam ne smel dovoliti, zapustiti hišo."

„To je bila moja volja, gospod svetnik," je odvrnil baron z bolestnim smehljajem. „Doktor Milner bi me še dalje zadržal. Jaz Vas prihajam prosit pomoči!"

Policijski šef, ki je mislil, da je Sigmund prišel le radi onega dogodka v gozdu, je prijazno prikimal.

„Kar je v naši moči, bomo storili, gospod baron," je dejal. „Do danes nismo zahtevali od vas nobene izjave z ozirom na Vaše bolno stanje. Saj je stvar precej pojasnjena po izjavah Vašega svaka, grofa ratiborskega, doktor Milnerja in drugih gospodov, ki so bili navzočni. Potem sta dve priči naravnost imenovali morilca. Saj o tem ste gotovo poučeni!"

„Gotovo! Toda ne prihajam samo raditega, ampak ona stvar je veliko večje važnosti, radi katere sem se oglasil." — Policijski šef ga je radovedno pogledal.

„Na uslugo sem, gospod baron! A govoriva najprej o prvem slučaju! Jeden izmed zločincev je že v preiskovalnem zaporu:

Nekdanji grofov oskrbnik Jurij. On pa taji, da —"

„Oprostite, gospod svetnik!" mu je segel Sigmund v besedo. „Prepričan sem, da sta mlinar in oskrbnik popolnoma nedolžna. Iz kakega vzroka naj bi mi ta dva stregla po življenju? Saj me niti ne poznata!"

„Hm da, gospod baron, Vi ste postali žrtev zamenjave. Strel ni bil namenjen Vam, ampak gospodu grofu!"

„To trdi on!" se je smehljal Sigmund srdito. „Ne, gospod svetnik, krogla je bila namenjena meni. Toda nista je izstrelila ona dva moža, ampak najet zavratni morilec!"

„Kdo naj bi ga pa najel?“

„Grof ratiborski!“

„Gospod baron, Vi izrekate grozno obtožbo!“ je odgovoril policijski šef resno in dvomljivo. „Ali imate dokaze?“

„Mislim, da! Grofovo življenje je viselo na niti; imel sem prvi strel in vedel je, da ga umorim. Tedaj me je zankazal zavratno umoriti, da bi me napravil neškodljivega. In ne samo iz tega vzroka, da bi si rešil življenje, ampak še iz nekega drugega!“

„Iz katerega pa?“

„Moja sestra Melanija je pred kratkim nenadoma umrla. Sumim, da je grof zakrivil njeno smrt, — četudi morebiti ne nalašč!“

„To je zopet grozna obdolžitev, gospod baron!“

„Moja sestra v zadnjem letu svojega zakona ni bila srečna,“ je nadaljeval Sigmund nemoteno. „Grof je izdal svojo soprogo in jo goljufal z neko Kamilo Rajhenštajn. Moja sestra je temu razmerju prišla na sled in umrla še isto uro.“

„Vaša sestra je umrla vsled srčne kapi, tako nam je naznanil doktor Milner!“

„Da, tako se govori. A zdravnik se je lahko zmotil, ali je pa bil podkupljen!“

„In kake dokaze imate za to?“

„Čudno vedenje doktor Milnerjevo napram meni. Rekel sem, da hočem upeljati sodnijsko preiskavo, a mi je s tako odločnostjo in strahom odsvetoval, da sem takoj začel sumiti.“

„Vi torej želite preiskave, gospod baron?“

„Gotovo! In mislim, da se mi bo ugodilo!“

„Hm! Ali je vedel grof ratiborski pred dvobojem, kaj Vi nameravate?“

„Da. Bil sem poprej na gradu ratiborskem. Dolžil sem grofa smrti svoje sestre in mu žugal z maščevanjem. Tudi ono sireno, njeno družabnico, sem tam spoznal! — Gospod svetnik, to je čisto gotovo, da je ona hinavka delala nato, da je spravila mojo sestro s poti. Ona sama hoče postati grofica in grof je tako zaslepljen, da jo hoče sedaj vzeti za soprogo. Zame obstoji samo še en dvom: ali je grof skupno z njo ali je družabnica sama spravila mojo sestro v smrt!“

„Vi ste se šele po smrti svoje sestre vrnili v domovino, gospod baron! Odkod veste vse tako natanko?“

Sigmund je v kratkem povedal vse svoje dogodke od takrat, ko ga je stari samotar rešil. Povedal je, kar mu je pravila Dora in nato slovesno sklenil:

„Prisegel sem, maščevati se za svojo izdano sestro. Jaz tožim grofa ratiborskega, družabnico in tudi doktor Milnerja! Tu je cela vrsta dogodkov, ki vzbujajo sum vsakega mislečega človeka. Tudi otrok moje sestre je sedaj nenadoma izginil. Morebiti ga je Kamila spravila v stran. Doktor Milner ima v svoji hiši neko skrivnost, ki je bržkone v zvezi s smrtjo moje sestre. Stara Dora, ki bi lahko povedala največ, je naenkrat izginila brez sledu. — Ali ne zadostuje vse to, gospod svetnik, da začnete preiskavo? Ali naj ostane ta zločin nekaznovan?“

Policijski šef se je vzdignil in razburjen hodil po sobi. Sigmundov govor je napravil nanj močan vtisk.

Slednjič se je ustavil pred mladim možem, ki ga je napeto pogledoval; svetnik je bil resen.

„Priznam, ljubi gospod baron,“ je dejal, „da je na Vaših domnevanjih marsikaj resničnega, nekaj pa tudi ne. In nato ne moremo opirati obtožbe. Nimamo še ničesar gotovega, trdnega!“

„Torej — Vi mi odrekate svojo pomoč?“ je dejal Sigmund razočaran.

„Ne, nikakor ne! Toda, če hočemo rešiti vse te uganke, moramo udariti drugo pot, kot pa nameravate Vi.“

Po teh besedah je pozvonil in rekel vstopivšemu uradniku: „Gospoda komisarja Vračkota prosim, naj pride k meni!“

Nato se je obrnil zopet k Sigmundu.

„Sedaj Vam bodem predstavil najbolj prebrisanega izmed vseh detektivov stolnega mesta, gospod baron. To zadevo bomo izročili njemu, in lahko ste prepričani, da bode ta vse odkril, če se je le zgodil kak zločin. Smete mu popolnoma zaupati in ne storite ničesar, česar ni on prej odobril.“

Čez nekaj minut je vstopil komisar Vračko.

Policijski šef je seznanil oba gospoda in nato v širokih potezah orisal komisarju Sigmundovo zadevo. V največje začudenje obeh jima je ta povedal, da to že vse ve. Poznal je vse ravno tako natanko, kot Sigmund.

„Semtertja sem kar tako poizvedel o teh stvareh," je dejal, „ker me je zanimalo."

Sigmundu se je takoj prikupil ta mož, ki naj bi mu pomagal voditi težak boj, ki ga je začel.

Oba sta se kmalu poslovila od policijskega šefa in se podala v komisarjevo sobo, kjer je Sigmund detektivu vse še enkrat natančno razložil.

Komisar ga je poslušal in mu ni nikdar segel v besedo. Naposled si je nažgal smodko, se naslonil nazaj in strmel pred se.

„Pred vsem moramo odpreti krsto moje sestre in preiskati njeno truplo," je dejal Sigmund. „Potem bomo vedeli za gotovo, kaj je bil vzrok smrti."

„Čisto prav," je prikimal komisar. „Še danes hočemo to storiti!"

„Potem moramo tjekaj povabiti grofa in doktor Milnerja, kajti bilo bi dobro, ko bi bila ta dva zraven, ko bodo odkrili krsto."

„Ravno nasprotno — to bi bilo napak. Preiskava se mora vršiti čisto na skrivnem. Niti grof, niti doktor Milner ne smeta slutiti, kaj nameravamo."

„A zakaj ne?"

„Ker bi s tem že naprej vse pokvarili. Grofa moramo pustiti v sedanji brezskrbnosti, drugače nastanejo za nas grozne ovire. On misli, da je s pogrebom in pokopom soproge vse odpravljeno. Pustimo ga pri tem mnenju. Tudi rezultat preiskave v raki moramo zamolčati — seveda, če bi ne bil to kak neovrgljiv dokaz!"

Sigmund je sprevidel, da je detektiv gledal z vse drugimi očmi to stvar in se mu je pokoril. Že čez eno uro sta se odpeljala z brzovlakom iz stolnega mesta v spremstvu enega sodnijskega zdravnika in enega policista.

Ko so dospeli v malo mesto, kjer je Sigmund našel tako dolgo pribežališče v doktor Milnerjevi hiši, so najeli voz in se odpeljali do grobarjeve koče.

Stari mož je takoj spoznal Sigmunda in bil pripravljen, odpreti rako.

„Ostanite tu pri vratih in počakajte, da se vrnemo!" mu je zapovedal komisar.

Nato so prižgali svetilke in se podali naprej. Sigmund je razburjen in nepotrpežljiv hitel pred drugimi.

Kaj mu bodo prinesle prihodnje minute? Kaka skrivnost je bila zakopana v krsti grofice Melanije?

Sedaj je stal na mestu. Zopet, kot nekdaj, ga je prevzela bolest, ko je s solznimi očmi gledal na zlate črke na pokrovu, ki so tvorile njeno ime.

„Začnimo!“

Ta komisarjev opomin je zbudil Sigmunda iz njegovih žalostnih mislij in spomnil se je, zakaj je prišel. Groza ga je pretresla. Z neusmiljeno roko je hotel motiti večni počitek ranjke.

A kmalu se je znebil teh mislij in odločno dvignil glavo. Ne, kar je nameraval storiti, ni bilo nič slabega, bil je prvi korak k osveti.

Prinesli so s seboj vse potrebne priprave. Komisar in policist sta začela z zdravnikovo pomočjo vzdigovati mramornati pokrov. Le z veliko težavo se jim je to slednjič posrečilo.

Sigmund je visoko držal svetilko. Tresel se je od razburjenja kot šiba na vodi; neka neprijetna slutnja se ga je polastila . . .

Pokrov lesene krste je bil pritrjen s srebrnimi vretenci. Kmalu so jih potegnili ven — Sigmund se je sklonil daleč naprej, da bi natančneje videl — tedaj sta komisar in policist prijela za pokrov.

Vzdignila sta ga — krsta je bila prazna . . .

Grozno je zakriknil Sigmund . . .

36. poglavje.

Pod zemljo.

Strašna tema in tiho kakor v grobu! Neprijeten duh po plesnobi skoro onemogočuje dihanje in mokre so stene tega, grobišču podobnega prostora!

Noben solnčni žarek ne posveti tu sem, nobeno višnjevo nebo se ne razpenja nad to ječo. Večna, neprodirna tema obdaja tu nesrečnega vjetnika.

Toda, ali more biti kdo tako trdosrčen in zapreti človeka tu notri. Ali je kako človeško bitje v tem prostoru.

Čuj! — globok vzdihljej se zasliši! Nekaj se giblje tam v kotu — nekdo hodi po mokrih in polzečih tleh. Potem tipa neka roka po mokrem in mrzlem zidu, kakor bi iskala vrat. Toda zastonj, vse kar otipa, je samo kamenje. Z obupnim stokom se zgrudi postava na tla . . .

Zopet je vse tiho.

Čez nekaj časa se postava zopet vzdigne in začne pretresljivo ihteti.

„O Bog! Pomagaj mi! Reši me iz tega groba!“

Nihče ne odgovori. Neme ostanejo stene.

„O Bog! Ali sem bila živa pokopana?“ se je zaslišalo zopet. „Kaj sem storila, da so me zaprli v to grozovito ječo? Ali mi nihče ne pride na pomoč? Ah, ali baron ne ve, kaj se je zgodilo z mano?“

To je Lizikin glas, ki tako votlo odmeva v tem strašnem prostoru.

Vila je z rokami in blodila po ječi semtertja.

Kakor strašne sanje so se ji zdeli dogodki te noči. Ko je zapustila sobo ponosne Sidonije, bi najraje zbežala iz grada, tako se je bala te trdosrčne ženske. A ni mogla, ker jo je Anton gledal kot ris in jo zaklenil v njeno sobo. Slednjič je utrujena zaspala.

Sredi noči pa se je nenadoma zbudila — neka roka jo je zagrabila in jo potegnila iz postelje. Presunljivo je zakriknila in skušala ubežati. Zastonj. Neprestano jo je nekdo vlekel naprej. Nihče ni slišal njenega krika, nihče ji ni prišel na pomoč. V neki mali sobici je ropar obstal. Luč se je zasvetila in pred prestrašeno Liziko je stala Sidonija in oni mož, ki je ugrabil, bil je Anton.

„Pod zemljo z vlačugo!“ je zavpila Kamila in hkrati odprla neka skrivna vratica.

Predno je Lizika vedela, kaj se je zgodilo z njo, jo je že Anton vlekel po nekih stopnicah. Naenkrat je zazijala pod njo črna, temna globočina. Anton jo je zagrabil in sunil dol. Padla in izgubila zavest.

Ko je prišla zopet k zavesti, je bila črna noč okoli nje — bila je v podzemeljski ječi. — —

Ah! ali nihče ni slišal njenega vpitja? Tudi baron ne? Ali je ne bode iskal in jo slednjič tudi našel in oprostil? Ali ji je bilo res usojeno, umreti v tem strašnem podzemeljskem prostoru?

Zakaj jo sovraži Sidonija? tako se je ubožica vpraševala. Iz ljubosumnosti? — Ni še razumela tega v svoji nedolžnosti in radi tega si ni vedela razlagati trdosrčnosti svoje krute sovražnice.

Kaj je Sidonija nameravala z njo? Njene smrti vendar ni hotela, saj ji ni storila ničesar hudega. Če jo je pa hotela pregnati samo iz bližine baronove, o kako rada bi Lizika bežala.

Še vedno je revica upala, da bo Sidonija prišla in jo izpustila na prosto! Ah! Ni vedela, kako neusmiljena in trdosrčna je njena sovražnica in kaka grozna usoda jo je še pričakovala.

Samo malo časa je bila Lizika na tem kraju, a že se ji je zdela to cela večnost!

Naenkrat je veselo poskočila in prisluškovala.

Zaslišal se je nek šum, kakor bi se bližali koraki.

Srce ji je močno bilo in zadrževala je sapo; vesel up jo je prešinil.

Ali je vendar nekdo prišel? Morebiti baron sam?

Škripaje so se odprla samozaklopna vrata nad njeno glavo in luč je razsvetila črno temo. Lizika je zaprla oči, ker ji je preveč bliščalo.

Ko je zopet pogledala, je zapazila zaničljivo se rogajoč Sidonijin obraz in poleg nje je stal Anton s svetilko v rokah.

Bridko razočarana se je Lizika umaknila nazaj v temo, kajti neusmiljeni Sidonijin obraz ji ni prorokoval nič dobrega.

Sedaj je Anton spustil lestvico skozi odprtino in nato sta oba zlezla doli. Luč je razsvetlila temen prostor in deklico, ki je tresoča se slonela ob zidu.

Sidonijo pa ni ganil proseči pogled uboge žrtve. Z zmagovalnim nasmehom se je nekaj časa pasla na Lizikini bolesti in nato hitro stopila k njej.

„No, ti lepa gozdna vila, kako se Ti dopade tu?“ jo je zasmehovala. „Ne tako dobro, kot v lepih grádovih sobanah — ne?“

„O, imejte usmiljenje z mano, gospa!“ je stokala Lizika in se zgrudila pred njo na kolena. „Usmilite se me! Kaj sem Vam storila, da ste me kot zločinko zaprli tu sem?“

„Kaj si mi storila? Haha!“ se je smejala Sidonija razkačena. „Ali ne veš tega sama? Na poti si mi! — Baron Te ljubi — in zato me oviraš v mojih načrtih!“

„Baron — me ljubi?“ je jecala Lizika prestrašena.

Sidonija jo je začudeno opazovala.

„Oho! — Delaš se, kakor bi ničesar ne vedela o tem! Ali Ti ni še nikdar govoril o svoji ljubezni?“

„Nikdar!“ je zaklicala Lizika odločno. „O če bi slutila, kaj si je mislil pri tem, ko se je zavzel zame — potem —“

„Potem bi se mu takoj obesila na vrat, ne?“ ji je segla Sidonija v besedo.

Lizika je svojo sovražnico debelo pogledala, bil je tak izraz v njenih nedolžnih potezah in njenem pogledu, da je Sidonija nehote povesila oči.

„Ne razumem, kaj hočete s tem reči,“ je odgovorila mlada deklica. „Mislila sem, da baron iz usmiljenja ravna tako z menoj. Kako bi si mogla misliti v sanjah, da me ljubi? O, saj tudi ni tako, Vi se motite; nemogoče je, da bi on, bogat in imeniten gospod, se toliko ponižal in mene —“

„O, Ti pretkana hinavka!“ je nadaljevala Sidonija razjarjena. „Ali misliš, da bodeš ti mene varala? Zvita si in zato še enkrat tako nevarna. A znebila se Te bom za vedno — zapomni si to!“

„O Bog! — Kaj nameravate z mano?“ je zavpila Lizika prestrašena.

Sidoniji so se divje zasvetile oči.

„Spravila Te bom v stran!“ je zaklicala neusmiljeno. „Nikdar ne bodeš uživala sreče, kakor si domišljuješ. Baron je moj — in gorje oni, ki se drzne, približati se mu!“

Z demonsko se svetlikajočimi očmi je stala Sidonija pred to deklico, ki se je prestrašena umikala pred to živo ljubosumnostjo.

Kaj je hotela ta ženska od barona, saj je imela svojega soproga?

Lizika tega v svoji otročji nedolžnosti ni razumela. A toliko je vedela, da jo hoče Sidonija na vsak način uničiti.

Obupno je vila z rokami in se zgrudila pred ponosno žensko na koleni.

„O, za božjo voljo Vas prosim!“ je ihtela s solzami, „vrnite mi mojo prostost! Če sem Vam prišla na pot, se je zgodilo to nevede! Spustite me iz te strašne ječe in jaz grem daleč proč — in nikdar več se ne prikažem tu sem. Brez sledu hočem izginiti, tako da bo mislil, da sem mrtva!“

Videlo se je, kakor bi ta prošnja ganila Sidonijo.

„Ali bi pa to tudi izpolnila, kar obljubuješ?“ je vprašala nezaupno.

„O, priseči hočem nato najsvetejšo prisego!“ je vskliknila Lizika, ki jo je upanje znova oživilo. „Nikdar več me ne bo videl baron!“

Sidonija je premišljevala. Temno je gledala pred se in že je upala uboga deklica, da se ji bo izpolnila njena želja — tedaj je pristopil Anton k baronovki in ji zašepetal nekaj besed na uho.

Te so napravile na Sidonijo globok vtisk. Njene poteze so zadobile izraz trdosrčnosti.

„Prav imaš!“ je rekla odločno in neusmiljeno se ozrla na nesrečno revico, ki je klečala pred njo na kolenih. „Ne imela bi nobene mirne ure, ako bi jo izpustila!“

Komaj je izpregovorila zadnje besede, je prebledela in prestrašeno pogledala kvišku.

Votlo, gromu podobno ropotanje se je začulo tu dol.

„Kaj je to?“ je šepetala boječe. „Ali se grad podira?“

„Zdi se, kakor bi nama prišli na sled, milostna gospa!“ je ječal Anton. „Zgoraj, v sobi nad to ječo skuša nekdo vlomiti skozi tapetna vrata! O — ali slišite ta krik?“

„Morilci, roparji!“ se je slišalo sem dol.

„Resnično!“ je dejala Sidonija škripaje z zobmi. „Izdana sva! Hitro zapustiva ta kraj, še predno vlomijo skozi vrata!“

Tudi Lizika je slišala to bobnenje in te udarce, katere je provzročeval zamorec Bimbo s tem, da je tolkel z vso močjo ob vrata. Vesel up jo je prešinil pri tem. Ali je bil to morebiti baron, ki jo je hotel rešiti?

„Na pomoč, na pomoč!“ je zavpila in skočila k lestvici, ki je peljala na vrh zemlje. A že jo je zagrabil Anton in jo s silo treščil nazaj.

„Tiho!“ je zarenčal deklici in ji nastavil ostro bodalce na grlo. „Še en krik in porinem ti je v goltanec!“

Lizika je prestrašena utihnila in se umaknila v najzadnji kot ječe.

Sidonija je že stala na lestvici. Hitro je splezala gori. Anton je postal še nekaj časa in pogledaval Liziko.

Tedaj je od zgoraj zopet grozno zagrmelo; gotovo so se zrušila vrata.

Hitro je lump vzel svetilko in splezal urno po lestvi do Sidonije, ki mu je boječe zaklicala:

„Hitro zapri vrata! Vsak trenutek naju lahko zapazijo. In če se to zgodi, potem ne moreva več ubežati!“

„Toda lesvica?“

„Pusti jo! Nimava več časa, da bi jo vzela s sabo. Deklica je tako ne more uporabiti, kajti samozaklopnih vrat tako ne more odpreti!“

Hitro je Anton zaprl vrata. Ta so bila narejena iz istega kamenja kot tla in se od slednjih skoro niso mogla ločiti.

Oba sta še hitro boječe pogledala na okoli, nato pa izginila v nekem obokanem hodniku, ki je bil v zvezi z gradovimi kletmi.

Komaj sta Anton in Sidonija izginila, so se zgoraj zrušila vrata. Divji krik se je razlegal in hitri koraki so hiteli po stopnicah.

Bil je Bimbo, ki je podrl vrata v tem trenotku, ko so služabniki pridrli v ono sobo, misleč, da je on tisti ropar, ki je ugrabil Liziko.

Zamorec se ni čisto nič brigal za služabnike. Hitel je doli po stopnicah, sveča v roki mu je vsled prepiha ugasnila in slednjič se je znašel na temnem dnu gradovega stolpa.

Tu doli se ni nič ganilo, noben glas mu ni izdal, da je tu deklica in njeni smrtni sovražniki. Od zgoraj se je pa razlegalo kričanje služabnikov in kmalu so bakle razsvetile temo.

V skrbeh se je Bimbo ozrl.

Iz pretečih kretenj in groženj je spoznal, da ga smatrajo za roparja deklice. Sedaj je moral misliti na svojo lastno rešitev. V svoje nemalo začudenje je tudi zvedel, da je oropana deklica mlinarjeva hčer Lizika.

Kako se je vse to zgodilo in kako je slednja prišla v grad, to mu ni šlo v glavo in sedaj tudi ni imel časa, o tem razmišljati.

Preganjalci so se mu vedno bolj bližali. Če ga ujamejo, ga bodo imeli za krivega; tudi baron mu ne bode verjel, ako bi mu povedal, kaj je vse slišal in videl. Ubogi deklici je mogel več koristiti prost kot pa ujet. Če bi slutil, da je stal ravno nad njo!

Hitro je udaril po isti poti, kot preje Anton in Sidonija.

Še enkrat je poslušal: slišal baronov glas, ki je izpraševal svoje služabnike.

„Ropar je tu — v gradu?“ je slišal Bimbo ga govoriti. „O, potem ga bomo gotovo ujeli! In tudi deklico moramo dobiti! Hitro, ljudje — sledite mi! In en del naj hitro zasede vse izhode!“

Urno se je podal Feliks torgavski doli po stopnicah s svojimi ljudmi, dočim je Bimbo nadaljeval svoj beg. — Ali bode baron odkril Lizikino ječo?

37. poglavje.

Od smrti vstala in vendar mrtva.

„O Bog nebeški! Usmili se revice! Povrni ji zopet razum!“

Tako je vzdihovala dobra, zvesta Dora.

Vroče solze so ji lile iz očij in srce ji je hotelo počiti od žalosti. Vila je z rokami in klečala pred neko žensko postavo, ki je mirno sedela v velikem, pripravnem naslonjaču.

„O Bog! Pomagaj vendar! Usliši mojo molitev!“ je vzdihovala Dora znova. „Ah! ah! — Da moram to gledati in do-

živeti. — Cel teden sem že pri njej in ves čas sem pričakovala, da me bo spoznala — toda ah! Vse je zastonj. Njen duh je otemnel, Gospod, zakaj je nisi raje pustil v grobu, če ji nočeš nikdar več vrniti razuma?“

Stara Dora se je začela jokati in vzdihovati; s solzami je močila bele roke sedeče ženske.

Ta je bila čisto mirna.

„O moja ljuba, dobra grofica! Moja najdražja Melanija!“ je zaklicala Dora s tresočim glasom. „Poglejte me vendar! Ah, ali več ne poznate svoje zveste Dore? Ali več ne poznate mojega glasu? Ah, jaz sem — Dora Vam govori!“

A zvesta služabnica je zastonj čakala na kako znamenje, ki bi ji dalo spoznati, da jo je Melanija razumela. Stokaje je objela noge svoje gospe in ji poljubljala bele roke.

Da — to je bila v resnici Melanija, ona, ki so jo vsi smatrali za mrtvo in ki je sedela sedaj v doktor Milnerjevi skrivnostni sobici pred staro Doro.

Toda ah, kako grozno je izgledala sedaj ta, nekdaj tako lepa grofica.

Bila je kakor živ mrlič. Bled je bil njen obraz, lica upala in votla, njen včasih tako živi in mili pogled v njenih modrih očeh je popolnoma ugasnil. Blaznost ji je sedaj zrla iz teh zvezd, brez življenja so bile njene poteze in kakor kaka podoba iz marmorja je strmela pred se.

Nič ni kazalo, da je razumela Dorine besede. Mirno je sedela. Zunanji svet je bil zanjo mrtev.

Dolgo časa je klečala Dora ihte pred svojo gospo.

Naenkrat se grofica zgane, skoči pokonci in sune prestrašeno služabnico od sebe.

„Za božjo voljo! Ljuba, dobra gospa!“ je kriknila Dora in prijela Melanijo za roke. „Kaj Vam je? — Ah, Vsemogočni,“ je jecala prestrašena, ko je pogledala njen obraz.

Ta se je grozno izpremenil. Lica so bila mrzlično rudeča, oči so se divje svetile in iz njenih potez se je bral grozen strah. Gledala je naravnost, mimo Dore.

„Proč, proč!“ je sopihala Melanija in stegnila roke, kakor bi se hotela ubraniti nekih nevidnih postav. „Proč od mene,“ je zavpila s presunljivim glasom, ki se je grozno razlegal po sobi.

Potem se je umaknila v najzadnji kotiček in ginljiv, srce pretresujoč je bil glas, s katerim je govorila:

„Oh, duši me! O Bog, moj Bog, usmiljenje! — Saj nisem mrtva! Zakaj naj me zakopljejo? — Ne, ne! Pustite me iz krste. Pustite me ven," je grozno zavpila.

Tresoč se in vsa premočena je revica počepnila v kot in tiho stokala ter zakrivala obraz z rokami.

„Usmiljeni Bog," je stokala Dora, „sedaj zopet vpije v svoji blaznosti. Zopet misli na oni trenotek, ko je ležala v krsti in so to hoteli zakriti. Oh, ko bi jo mogla le pomiriti. Ko bi me le razumela!"

Obupana je stala Dora sredi sobe, srce se ji je krčilo bolesti in solze so ji tekle čez lice.

„Ervin! Moj dobri, ljubi, sladki otrok!" je zaklicala sedaj Melanija milo.

Ah, kako so segali ti glasovi Dori v srce. Ni se mogla več vzdržati. Ihte se je vrgla pred grofico na kolena in jo objela.

„O Melanija! Moja ljuba, dobra Melanija! Poslušajte me! Stara Dora je pri Vas in nihče drugi. Nihče Vam noče kaj hudega!"

„Pomoč — o Bog — proč od mene! Ha — spustite me, Vi hudobneži. Nočem v grob. O ne! Ne —!"

S temi besedami se je iztrgala od Dore in hitela po sobi, kakor bi jo podil cel trop vragov. In zgrabila je za mizo, ki je stala v kotu in jo z močjo, takor jo imajo le blazni, vzdignila pred se kot ščit. Potem se je stokaje zgrudila na kolena in se skrila za mizo.

Dora ni vedela kaj početi, kajti približati se ji ni upala; bala se je, da jo s tem še bolj razburi.

„Moj Bog! Meni bo počilo srce!" je vzdihovala. „To je več, nego morem prenesti, saj še sama znorim!"

Tedaj so se hitro odprla vrata in doktor Milner je razburjen vstopil.

Hitro je pogledal po sobi in skočil potem k Melaniji ki je bila pa že pripravljena na boj.

„Pridite sem, Dora in pomagajte mi!" je zapovedal služabnici.

„Ah, gospod doktor!“ ga je ta prosila, „pustite jo, saj se bo pomirila! Meni hudo dè, če jo moram ukrotiti s silo!“

„Ne gre drugače,“ je rekel zdravnik. „S svojim vpitjem mi spravi vso hišo pokonci!“

S temi besedami je hotel Melanijo objeti in jo potegniti izza mize, toda z enim skokom je skočila kvišku, sunila zdravnika od sebe in hitela k vratom.

„Za božjo voljo! Hitro, Dora!“ je zavpil doktor Milner prestrašen. „Vrata niso zaprta.“

Hitel je za Melanijo in tudi Dora je sedaj skočila k njej in jo objela.

Vnel se je kratek boj in naposled je bila besneča premagana. Zdravnik jo je vzel na roke in jo nesel na posteljo, ki je stala za nekim zagrinjalom.

Dal ji je neko uspavalno sredstvo in kmalu je Melanija se pomirila in zaspala.

Zdravniku se je odvalil kamen od srca, ko je odstopil od postelje. Še enkrat je bolestno in žalostno pogledal bledo Melanijo in nato zagrnil zaveso.

Premišljuje je hodil po sobi gorindol, dočim je Dora, od razburjenja se tresoč po vsem telesu, padla na stol in jokala.

Naposled si je posušila solze in se obupno ozrla na zdravnika.

„Ah, kako se bo vse to končalo, gospod doktor!“ je vzdihovala. „Jaz nimam upanja, da bi ona kedaj ozdravela.“

„Ne obupajmo, Dora,“ jo je tolažil doktor Milner. „Tako zdravljenje ne gre tako hitro izpod rok. Le pomislite, kaj je morala Vaša uboga gospa vse prestati in kako je to pretreslo njen um?!

Ali je potem čudno, da je zblaznela. Toda z mirom in potrpežljivostjo bomo dosegli cilj.“

„Da, da! Če Vas slišim tako govoriti, gospod doktor, dobim zopet pogum. Ah, saj to že presega človeške moči, kar je morala ta revica pretrpeti. In — najstrašnejšega še niti ne ve. Če pozneje enkrat zve, da ni njenega Ervina, katerega edinega je še imela na svetu, ni več, potem se je za bati — da zopet ne znori!“

Zdravnik je resno prikimal.

„Ne sme zvedeti, da je njen otrok mrtev, vsaj pred enim letom ne!“ je mrmral doktor Milner.

„Toda kako naj ji to zakrijemo, če zopet ozdravi?“ je dejala Dora. „Njena prva zahteva bode, naj ji pripeljejo otroka, da ga pritisne na svoje srce in potem — potem mora izvedeti to grozno resnico!“

„Ne, ne! Izgovoril se bodem in jo pomiril!“

„Vi, gospod doktor? — Ali hočete mojo ubogo gospo imeti toliko časa zaprto?“

„Kaj, Dora? Ali mislite, da bom revico v takem položaju pustil od sebe?“

„Ah, gospod doktor, ne vem, če zamorete svoje dejanje zagovarjati pred svojo vestjo! Vi hočete, naj ostane skrivnost za cel svet, da je moja gospa zopet oživela?“

„Gotovo, Dora!“

„Toda to ne gre, gospod doktor! Grof bi moral vendar vedeti, da njegova žena ni mrtva. In tudi gospod baron Sigmund mora to zvedeti. Drugače se v gradu ratiborskem zgodi strašna nesreča. Vi veste, da hoče grof Kamilo Rajhenštajn vzeti za soprogo!“

„Da, to vem. Toda če bi tudi v resnici sklenila ta zakon, jaz bi vseeno molčal. Melanija mora ostati mrtva za svojega soproga, da, za ves svet!“

„O Bog! Zakaj? Tega ne bodem nikdar dopustila, gospod doktor! In če molčite Vi, potem bom govorila jaz in —“

„Ne, Dora! Vi ne bodete ničesar izdali!“ je zaklical zdravnik razburjeno in odločno. „Če res ljubite svojo gospo, potem morate molčati, kot jaz. Ali me poznate tako malo? Ali ne veste, da sem Melanijin najboljši prijatelj? — O, ne samo prijatelj! Vam, Dora, gotovo ni ostalo skrito, kako vroče sem jaz ljubil Vašo gospo!“

Dora je prikimala ginjena.

„Če bi sedaj storil to, kar zahtevate Vi, Dora, kakšne bi bile posledice?“ je nadaljeval doktor Milner. „Vaša uboga, nesrečna gospa bi bila potem izgubljena za vedno. Grofa, njenega soproga, bi Melanijino oživljenje nič ne veselilo. Nasprotno! On bi poslal revico v kako norišnico in tam bi bila pokopana za vedno. Zakon z grofom bi se postavno ločil in ta bi brez ovire vzel Kamilo za ženo!“

„To se ne sme zgoditi!“ je zaklicala Dora razburjena.

„Če grof hoče, ali ga bodete Vi ovirali, Dora?“

„Kaj, gospod doktor? Vi bi pripustili, da postane ona ženska grofica ratiborska, dočim je moja uboga, nesrečna gospa še živa?“ je odgovorila ta razburjena. „Ne, to bi bil vnebovpijoč greh! Kakor hitro je grofica zdrava, mora zopet postati to, kar je bila. Vi morate to naznaniti grofu, da ona še živi. In če se potem Melanija vrne v grad, potem je tudi z ono ostudno kačo, s Kamilo, pri kraju!“

„Mislite? No, Dora, jaz Vam pa pravim: mi grofici ne moremo izkazati večje dobrote, kakor da jo skrivamo pred vsem svetom. Ali mislite, da bi se Kamila kar dobrovoljno umaknila? Bati bi se morali potem, da Vašo gospo v drugič ne pokopljejo in takrat — za vselej.“

„O, njen brat baron Sigmund bi jo že branil pred njenimi napadi!“

„Kaj bi mogel storiti ta? Proti zvijači in hudobiji se bo tudi on zastonj boril. Ne, ne! Tu v naših rokah je Melanija spravljena najvarneje!“

„O, gospod doktor, pregledam Vas — vem za Vaše skrivne načrte in misli!“ je zaklicala Dora očitaje. „Vi moje gospe sploh nočete izpustiti nikdar — Vi še niste pokopali svoje ljubezni, Vi imate neka upanja, ki se pa — če Bog hoče — ne bodo nikdar izpolnila!“

Mladi zdravnik je nagrbančil čelo.

„Mislite si o meni, kar si hočete, Dora,“ je odgovoril ostro. „To me ne bo strašilo, kajti svest sem si, da mi je pri srcu samo Melanijina blaginja. O tem Vas bodem — kakor upam — še prepričal“, je pristavil mileje. „Pomislite vendar: če bi se grofica, tudi ko bi se vse gladko izteklo in bi Kamila za vedno izginila z gradu, vrnila k svojem soprogu, ali bi mogla biti še srečna z njim?“

Dora je bolestno odkimala.

„No torej — pustimo stvari, kakor so, in naj se potem na gradu ratiborskem zgodi, kar se hoče. Če je mogoče, da preprečimo poroko med grofom in Kamilo, ne da bi nam bilo treba izdati našo skrivnost, potem se bo to gotovo zgodilo. Drugače bomo pa pozneje grofici, ko enkrat ozdravi, povedali vse in potem naj sama odloči o svoji prihodnjosti in pove svojemu

soprogu in bratu in celemu svetu, da še živi. Do tedaj pa moramo molčati!"

Dora je vse tiho poslušala. Zdravnik jo je prepričal o resničnosti svojih besedij.

„Toda gospodu baronu Sigmundu bi vendar lahko to zaupali!" je pripomnila slednjič. „Dobri Bog!" je pristavila ginjena. „Kako bi bil vesel, ko bi zopet videl svojo sestro, katero smatra že za mrtvo!"

Toda doktor Milner je odločno zmajal z glavo.

„Tudi to ne gre, Dora. Kajti on bi ne molčal. To bi bila grozna zmešnjava in grofica bi bila izpostavljena preganjanju svoje sovražnice Kamile."

„Tudi Marija ne sme zvedeti ničesar?"

„Ne — zakaj neki?"

„Ah, ta dobra duša! Predstavljam si lahko, kako jo skrbi, da sem jaz tako nenadno izginila," je stokala Dora. „Ah, gospod doktor, saj je zelo težko zame, tu sedeti vedno sama, s svojo bolno gospo in nikogar ne imeti, ki bi mu potožila svoje gorje. In sedaj, ko je gospod baron zapustil Vašo hišo, bi prav lahko njej odkrili to skrivnost. Saj je ona tako zvesto, dobro bitje in zasluži naše zaupanje.

„To je res — a ona ne zna molčati. Bati se moram potem, da enkrat, ko pride njena slaba ura, vsega ne izblebeta. Le pustimo jo za enkrat!"

Dora se je udala s težkim srcem. Nekaj časa je bilo tiho v sobi. Slednjič je pa zopet začela ona.

„Niste mi še povedali obširno, gospod doktor, kako ste rešili mojo ubogo gospo iz groba."

„Kaj? — Ah, moja dobra Dora, če pomislim na ono noč, se vselej stresem groze," je odgovoril zdravnik s stresočim glasom.

„Jaz tudi še ne vem, gospod doktor, kako ste prišli na misel, udreti v rako," je nadaljevala Dora in napeto pogledala zdravnika.

„Dvomiti sem začel — neka slutnja me je prešinila kratkomalo, neka nevidna sila me je vlekla tja. Vedel sem, da ne bom preje miren, dokler ne bom še enkrat videl njenega obraza."

Doktor Milner je obmolknil nekaj časa. Oni grozni spomin je zopet oživel v njem.

„Povedal sem Vam že, na kak način sem dospel v rako in da sem našel grofičino krsto prazno," je nadaljeval. „Prvi hip sem mislil na kak rop ali kaj tacega. Toda kmalu sem slutil resnico. Če je bila grofica živo pokopana in se je potem sama oprostila iz krste, potem je morala biti še tu. Iskal sem jo in slednjič sem jo našel. Toda kak prizor je bil to! Njena bela obleka je bila vsa raztrgana, roke so ji krvavele, nežno telo se ji je treslo kot trepetlika, iz njenih očij pa je sijala blaznost!"

„O Bog!" je vzdihovala Dora ginjena.

„Približal sem se ji in jo poklical po imenu. Skočila je divje kvišku in grozno zakričala. Zastonj sem jo skušal pomiriti, bežala je pred mano po duplini. Slednjič sem jo ujel, a z nadčloveško silo se mi je iztrgala. Zavila je v hodnik, ki je peljal — k morju . . . . .

Nekaj časa sem kar obstal. Če sem jo tu zasledoval, potem sem se moral bati, da v svojem strahu ne skoči v morje. Toda ali ni tega že storila v tem trenotku, ko sem na to mislil?

Odločno sem ji sledil. Tedaj sem videl na koncu hodnika njeno belo obleko. Hitro in tiho sem se ji približal. — Stala je že v vodi, ki je pljuskala čez vhod, — tedaj sem hitro priskočil in jo ujel."

„O moj Bog!" je vzdihnila Dora ginjena.

„Moja uboga Melanija!"

„Sedaj je prišlo vprašanje, kaj naj z njo počnem?" je nadaljeval zdravnik. Dočim sem jo s čolnom prepeljal v vas, sem premišljeval. Moja prva misel je bila, da bi jo pripeljal nazaj k njenemu soprogu. Toda iz istih vzrokov, kot danes, tega nisem storil. V svoji hiši sem jo smatral za najbolj varno. V vasi sem z velikim trudom dobil voz in jo na ta način spravil v svoje stanovanje."

Doktor Milner je končal svojo pripoved.

Stara služabnica ga je s svojimi solznimi očmi hvaležno pogledala in dejala ginjeno:

„Ah, kako je vendar ljubi Bog čudežno rešil mojo ubogo gospo! Vam, gospod doktor, gre pa največja zahvala in nikdar

Vam Melanija ne bo mogla povrniti dobrote. Prej sem Vam delala krivico s svojimi pomisleki in s svojim nezaupanjem. Da, Vi ste v resnici najboljši prijatelj moje uboge gospe!"

„Veseli me, Dora, da ste prišli do tega prepričanja," je odvrnil zdravnik zadovoljno. „V prihodnje bote gotovo vedno zadovoljni z mojimi željami. Priznati Vam moram, Dora, da Vas takrat, ko ste prišli v mojo hišo, nisem nič kaj rad sprejel. To ste gotovo zapazili?"

„Gotovo, gospod doktor, a danes nisem raditega jezna na Vas. Bali ste se, da ne bi izdala Vaše skrivnosti."

„Da, to je bil vzrok! Sedaj sem pa vesel, da Vas imam tukaj!"

S temi presrčnimi besedami je podal doktor Milner stari Dori roko, katero je ona z veseljem krepko stisnila. —

Dočim se je pa vršil ta pogovor v tej sobi, se je pomenkovala Marija z nekim tujcem v zdravnikovi sprejemnici.

To je bil velik, suh mož s polno črno brado. Predstavil se je kot prijatelj in zastopnik barona Sigmunda in povedal, da je na pismen poziv baronov prišel za njim iz Amerike. Sedaj pa da ne more najti barona. V mestu so mu povedali, da leži ranjen v hiši doktor Milnerja in je sedaj prišel sem, da bi izvedel kaj več.

Marija mu je iz srca rada povedala vse, kar je vedela, in v kratkem času je Amerikanec vedel za celo Sigmundovo zgodbo, odkar se je vrnil v domovino, in še marsikaj druzega, kar je bilo v zvezi s temi dogodki.

„Žalibog Vam ne morem povedati, kje se nahaja baron sedaj," je rekla oskrbnica. „In mislim, da tudi gospod doktor tega ne ve."

„Ali je imel baron kak vzrok, da je zamolčal, kam se je obrnil?" je vprašal tujec prežeče.

„Da, ljubi gospod, poglejte, to je dolga povest, ki Vam jo moram povedati!" je vzdihnila klepetava ženska. „Povedala sem Vam že o umrli sestri baronovi, grofici Melaniji ratiborski! — Sedaj pa gospod baron grozno sovraži grofa, in ga dolži, da je on kriv njene smrti — saj je imel vsled tega tudi dvoboj z njim — da, kaj sem že hotela reči: stara Dora, grofičina služabnica in moja najboljša prijateljica mi je povedala, da gospod baron tudi sumi doktor Milnerja!"

Amerikanec je ta dolg govor poslušal z vidnim interesom.

„Tako? tako? Zakaj pa?“ je vprašal.

„Gospod baron trdi, da njegova sestra ni umrla naravne smrti, da gospod doktor to ve, a noče priznati iz prijateljstva do grofa. Stara Dora mi je pa zatrdila, da je grofico pred njenimi očmi zadela kap, ko je spoznala nezvestobo svojega moža!“

„Potem sta torej grof in doktor Milner popolnoma nedolžna in moj prijatelj jima dela krivico?“ je menil tujec z nekim čudnim smehljajem na ustnih. „Škoda, da je stara Dora naenkrat izginila! Ona bi gotovo vedela povedati mnogo zanesljivega!“

„Da, Bogu bodi potoženo!“ je vzdihovala Marija in si obrisala solze iz očij. „Vsaj meni bi lahko povedala, kam je šla. Toda tako po noči in v megli, meni nič tebi nič zapustiti hišo — to mi je uganka!“

„Tudi doktor Milner ne ve, kje je Dora?“

Marija je odločno odkimala z glavo.

„Prej ste nekaj namignili, da ima doktor v svoji hiši nekako skrivnost, morebiti je to kaj v zvezi z Doro?“

„Ah, gospod, tega ne verjamem,“ je odgovorila. „Obe, Dora in jaz, sva že zasledovali to skrivnost. Slišalo se je grozno vpitje, kot prej, ko ste prišli Vi. — Šli sva gori proti sobi in zbudili zdravnika. Toda on naju je ozmerjal, da ga motiva in rekel, da ni slišal ničesar. Nato sem šla pa zopet spat in Dora je ostala pri gospodu baronu.“

„In naslednje jutro izginila!“ se je vmešal tujec. „Ali še vedno ne verujete, da je to v zvezi z doktor Milnerjevo skrivnostjo in da on ve, kam je izginila Dora?!“

Marija je pogledala sedaj tujca začudeno in iznenadena.

„Vsemogočni!“ je jecala. „Kaka grozna domnevanja imate Vi, gospod!“

„Opazujte svojega gospoda, ljuba žena, in zasledujte pridno njegovo delovanje“, ji je rekel Amerikanec.

„Potem bodete kmalu rešili uganko!“

„Pri Bogu, to bom tudi storila,“ je vskliknila. „To je grdo od mojega gospoda, da meni, svoji zvesti služabnici še kaj zakriva v svoji hiši! Dobrega gotovo ni nič!“

„Gotovo ne," je pritrdil tujec. „Ali je sedaj zopet v sobi?"

„Da, saj je kakor obseden letel gori, ko se je zaslišalo kričanje!"

„Hm — Vaš gospod torej ni sam v oni sobi," je dejal Amerikanec ostro in pri tem presunljivo pogledal Marijo. „Mora biti še kak drug človek notri."

„O Bog! Nato sem tudi že mislila!" je odgovorila boječe. „Toda kdo bi neki bil?"

„Morebiti kak bolnik, ki ga doktor zdravi!"

„O ne! On nima nikakega bolnika v hiši, to vem za gotovo!" — Tujec se je nasmehljal.

Morebiti — tako si je mislil, — oskrbnica res ni ničesar vedela, ali pa ni hotela povedati.

Amerikanec se je vzdignil.

„Rad bi govoril z gospodom doktorjem," je dejal, „a ga predolgo ni!"

„Menda vendar ne bodete šli gori k njemu?" je rekla Marija prestrašena.

„Zakaj pa ne?"

„Ne, ne! Ostanite! Gospod doktor mi je najstrože prepovedal, koga poslati tja gor v ono sobo; on bi mi to potem vedno očital."

Toda Amerikanec je že stal pri vratih in bi vkljub temu opominu izvršil svojo namero, ko bi v istem hipu ne — vstopil doktor Milner.

Obstal je, neprijetno dirnjen pri pogledu na tujega obiskovalca in meril z ostrimi pogledi.

Amerikanec se mu je predstavil kot Sigmundov prijatelj in mu povedal povod svojega obiska.

Doktor Milner mu je ponudil stol in se vsedel ravno njemu nasproti, dočim je oskrbnica tiho šla iz sobe.

„Obžalujem, da Vam ne morem dati nikakega pojasnila," je dejal mrzlo.

„Gospod baron je včeraj zapustil moje stanovanje, ne da bi pustil svoj naslov."

„To se mi zdi zelo čudno, tem bolj, ker bi Vam moral biti hvaležen za Vašo pomoč. On mora torej gotovo imeti kak poseben vzrok, da tako postopa!"

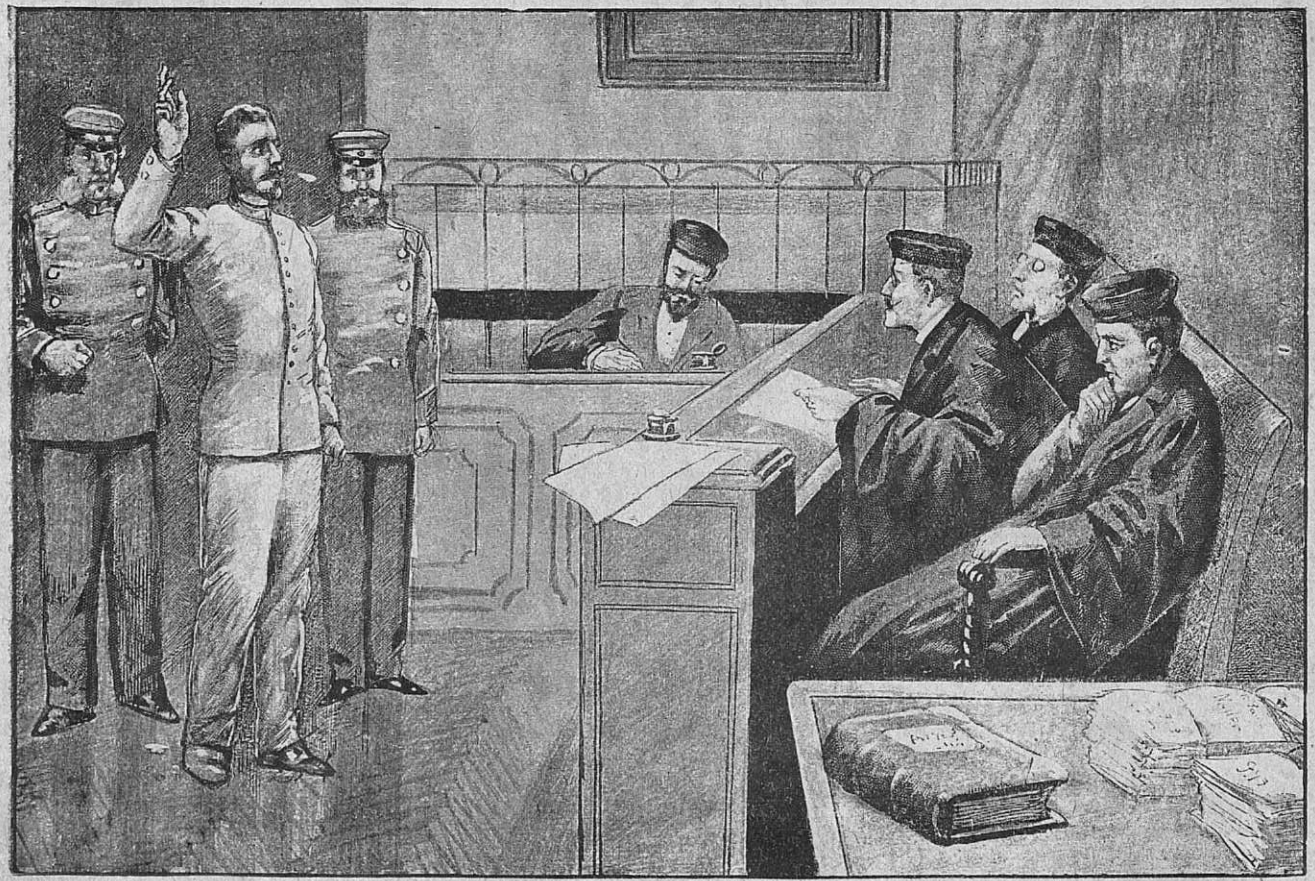

„Pri Bogu! nedolžen sem!“

„Ne vem kakega!“

„Hm — gospod doktor, mogoče je, da upelje gospod baron preiskavo — jaz menim radi smrti svoje sestre! Morebiti Vas hoče s tem presenetiti!“

Doktor Milner je postal nemiren, vendar se je še zdržal in odgovoril:

„Mogoče! — Odkod pa poznate tako dobro vse te zadeve?“

„O, jaz sem o vsem tem dobro poučen,“ se je smehljal Amerikanec.

„No, potem bodete vedeli, da je grofica umrla čisto naravne smrti!“ je odgovoril zdravnik ostro. „In da je nezaupnost gospoda barona napram grofu ratiborskemu popolnoma neopravičena!“

„O tem ne morem sedaj še izreči svoje sodbe. Šele, ko bodo odprli krsto in truplo sodnjisko preiskali, potem šele se more z gotovostjo reči kaj trdnega!“

Doktor Milner je postal vidno nemiren. Boječe je pogledal tujca in hitro vprašal: „Ali ste prepričani, da se bo ta preiskava vršila?“

„Gotovo! Jaz sam bodem svetoval to baronu!“

„To bo zastonj,“ je odgovoril. „Našli tako ne bodete ničesar.“

Amerikanec se je ironično nasmehljal.

„Vi menite, gospod doktor, da trupla ne bodo našli.“

Grozno se je prestrašil zdravnik pri teh besedah. Skočil je kvišku in strmel v Amerikanca.

„Kaj? — kaj menite s tem?“ je stokal.

Tudi tujec se je sedaj vzdignil, njegov obraz je postal zelo resen. Stopil je tik k zdravniku in dejal:

„Gospod doktor, jaz nočem več prikrivati resnice. Verjemite mi: jaz vem, kak rezultat bo imela preiskava.“

Vsa kri je pri teh besedah izginila iz zdravnikovega obraza.

„Vi?“ je zaklical hripavo. „Ali ste vsevedni?“

„Krsto bodo našli — prazno!“ je dejal Amerikanec trdo.

Odmor je nastal; oba moža sta gledala jeden drugega, kakor bi hotela prodreti v dušo; doktor Milner je bil bled kot stena in iz njegovih očij se je bral strah.

„Moj Bog!“ je zaklical neprevidno. „Vi govorite, kakor bi se to že zgodilo!“

V naslednjem trenotku se je pa glasno nasmejal, kakor bi hotel izbrisati neprijeten vtisk nepremišljenega svojega govorjenja.

„Da, imate prav“, je prikimal tujec mirno. „To se je včeraj zgodilo.“

Zdravnik se je nekoliko stresel, a kmalu nato prišel k sebi in dejal izzivajoče:

„Tako? In kaj imam jaz opraviti s tem? Kdo pa ste pravzaprav, gospod?! In kdo Vam daje pravico, me izpraševati kot kakega zločinca?“

„Ne vem, če sem dosedaj izrekel proti Vam kako obtožbo. Vaša razdraženost in razburjenost, gospod doktor, sta mi neumljivi. Razun, če ste že prej vedeli, da je krsta prazna.“

„Jaz, gospod? Odkod naj bi to vedel?“

„Saj tega ne trdim, ampak čudno se mi zdi, da Vas to nič ne vznemirja!“

„Še dvomim o tem! Grofica je umrla in bila pokopana. Kako naj bi truplo izginilo?“

„Da, to, da je grofica izginila, je strašna uganka! — Kaj sumite Vi o tem?“

„Sumim? — Koga?“

„Jaz ne mislim kake osebe, ampak splošno!“

„Jaz ne vem!“ je mrmral doktor, ki v resnici ni vedel kaj odgovoriti. Ta tujec ga je s svojim odločnim nastopom in s svojimi vprašanji zelo prestrašil.

„Sploh me pa cela stvar popolnoma nič ne briga!“ je nadaljeval.

„Nekaj pa vendar; vsaj po mojih mislih!“ se je smehljal Amerikanec. „Morebiti pa grofica ratiborska vendar ni umrla naravne smrti. V tem slučaju bi se dalo razlagati, da so truplo nalašč odstranili iz krste, da bi se zločin ne mogel odkriti. In če bi se mrtva grofica sedaj našla in bi se ta sum opravičil, potem bi Vas, gospod doktor, sodišče vprašalo, kako to, da niste mogli najti pravega vzroka smrti!“

„Ta sum, ki je naperjen proti grofu ratiborskemu, je popolnoma ničev!“ je odgovoril doktor Milner ostro.

Tujec je skomignil z ramami.

„Ali smatrate za možno, da je mrtva sama zbežala iz rake?“ je dejal ironično.

„Jaz ne smatram prav ničesar za možno, kar Vi tukaj razvijate!“ je odgovoril zdravnik mrzlo in z zaničevanjem. „Kakor sem Vam že dal razumeti: jaz s to stvarjo nimam ničesar opraviti in Vi bi mi zelo ustregli, ako bi mi prizanesli z nadaljnim izpraševanjem.“

To je bil zadosti odločen odgovor in tujec ga je tudi upošteval. Vzel je klobuk, se spoštljivo priklonil in odšel.

Doktor Milner je temno gledal za njim.

„Ko bi le vedel, kdo je ta človek!“ je mrmral v skrbeh. „Tega se je treba bati! Jaz moram hitro vse potrebno ukreniti, da moja skrivnost ne pride na dan.“

Amerikanec je pa med tem zapustil hišo in stopil na cesto.

Na bližnjem oglu je zavil v stransko ulico, kjer ga je čakal voz.

Ko se je temu približal, se je pripognil pri oknu ven obraz barona Sigmunda. Razburjenost in napetost sta se brala iz njegovih potez.

„No?“ je zaklical, „ali ste kaj izvedeli?“

„Več kot sem upal!“ je odgovoril ta veselo. „Toda med vožnjo Vam vse razložim!“

S temi besedami se je vsedel poleg Sigmunda. Prijel se je za obraz in previdno odstranil — navidezno črno brado in jo vtaknil v žep.

„Kam gremo sedaj?“ je vprašal Sigmund.

„V grad ratiborski!“

38. poglavje.

V ječi.

Ozka, temna celica. Skozi omreženo okno pada medla svetloba.

Pri mizi, ki je pritrjena na steno, sloni moška postava. Težke verige ima na rokah, noge so z močnimi verigami priklenjene k tlom.

Mož sloni z glavo na rokah in sedi popolnoma mirno. Le tupatam se izvijejo težki vzdihljaji iz njegovih prsij in vroče solze mu polze po licih.

„O Bog!“ stoka nesrečnik. „Daj mi moč, da ne obupam! O daj, da pride moja nedolžnost na dan!“

Tedaj zaškriplje ključ v železnih vratih. Jetnik se zdrzne. Vrata se odpro in paznik vstopi s služabnikom.

Oba se približata jetniku in sluga mu molče sname verige.

„Kam me hočete peljati?“ vpraša s tresočim glasom.

„K zaslišanju — mlinar!“ se glasi kratki odgovor.

In šli so iz celice po dolgih hodnikih in po stopnicah. Slednjič pridejo v neko sobo, kjer so sedeli za mizo črno oblečeni gospodje z mrzlimi, hudimi obrazi.

Mlinar obstoji pred preiskovalnim sodnikom.

Včeraj so ga vjeli .....

Do smrti utrujen je nekaj dni blodil po gozdu, potem ko je prišel zopet k zavesti. Hotel je poiskati svojo hčer Liziko in se ni zmenil za lakoto in rane. Ko se je zgrudil od utrujenosti, so ga ujeli preganjalci in ga privlekli v ječo. —

Sodnik, še mlad mož, s temnim pogledom je jetnika radovedno opazoval. Ko pa je zapazil vidno utrujenost njegovo, mu je pomignil, naj se usede.

„Ali veste, česa Vas dolže!“ je začel sodnik.

„O, slutim, kak grozen zločin hočejo zvaliti name!“ je vzdihnil mlinar. „Toda, pri vsevednem Bogu — jaz sem nedolžen!“

„Vaš tovariš Jurij je pa že pripoznal, da je z Vami poskušal umoriti grofa ratiborskega!“ je nadaljeval sodnik z ostrim glasom in gledal obtožencu v oči.

Ta je prestrašen skočil po konci.

„To ni mogoče!“ je zaklical. „Kako je mogel on priznati kaj takega — kar ni res!“

„Vi torej tajite, da ste oddali strel, ki je bil namenjen grofu ratiborskemu, a je smrtno zadel barona Sigmunda čemšeniškega?“

„Da — jaz ne vem o tem zločinu ničesar!“

„Ali morete dokazati, kje ste bili tisti čas, ko se je to zgodilo?“

Mlinar je obupno povesil glavo. Ne — tega ni mogel, kajti njegov prijatelj Jurij in hčerka Lizika nista bila sprejeta kot priči.

„Dve priči — mlinar Konrad in Fogel, grofov gozdarski pomočnik — Vas dolžita tega dejanja!“ je začel zopet sodnik. „Povejte vse, mlinar, in priznajte — kar ste storili!“

„Kar sta izpovedala ta dva, je sama gola laž!“ je vsklinil mlinar. „Da, pri Bogu, mesto mene bi moral Konrad sedeti tu v ječi, kajti on je morilec svoje lastne žene! Pred mojimi očmi je ubil revo in potem zvrnil vso krivdo name!“

Presenečen je pogledal sodnik — nato se je pa nasmehljal.

„Pripovedujte nam vendar, kako se je zgodil oni zločin v mlinu“, je nato pozval mlinarja.

Ta je globoko vzdihnil, prizor onega večera, ki mu je sedaj živo stopil pred oči, ga je razburil, zopet je videl svojo ženo v krvi in slišal je rogajoči Konradov glas: Tudi to zvalim nate! Glej, kako dokažeš svojo nedolžnost! — — Ah, ali se mu bode to posrečilo!?

Začel je pripovedovati, vse tako, kakor se je zgodilo v resnici. Povedal je o svoji preteklosti; kako je po nedolžnem sedel v ječi in kako mu je žena priznala, da je takrat Konrad izvršil umor in pred sodnijo po krivem prisegel.

„Toda zakaj ni tega povedala takoj?“ mu je segel sodnik v besedo. „Saj je bila to njena dolžnost, da bi vse to naznanila sodniji!“

„To je tudi hotela, a Konrad jo je z grožnjami zadrževal od tega koraka. Morebiti bi nikoli ne govorila, ako bi slučajno jaz ne prišel v mlin. Tedaj mi je izdala vse in hotela sva iti k duhovniku, da bi ga prosila za svet. V zadnjem trenotku pa je prišel morilec, in ko je videl, da je izgubljen, je začel besneti in predno sem še mogel to preprečiti, je ubil nesrečno ženo!“

„Če je vse to resnica, zakaj ste pa potem bežali, mlinar?“ ga je vprašal sodnik osorno. „S tem ste sum obrnili nase.“

„Ah! Ko bi ostal pri mrtvi toliko časa, dokler bi ne prišli orožniki, kdo bi potem verjel na mojo nedolžnost?“ je odgovoril jetnik bridko. „Saj je bilo vse proti meni, morilec je ukrenil vse tako, da me je vsak moral smatrati za krivega!“

„Toda saj ste imeli pričo — Vašega sina Karola!“

„O — takrat nisem mislil nato, da bi ta otrok mogel pričati za mene. Saj je bilo ubogo bitje vse prestrašeno. Toda če ga danes vprašate, bo gotovo govoril resnico in potrdil moje besede.“

Sodnik se je ironično nasmehljal.

„No, dečka so že vprašali, in ta je z vso gotovostjo izpovedal, da je njegov oče umoril mater!“

„Jaz?“ je kriknil mlinar. „To ni mogoče!“

„Da! Otrok je rekel: Moj oče je to storil!“

„Da! Njegov oče!“ je vskliknil mlinar razburjen. „O, če je otrok to rekel, potem je govoril resnico.“

Sodnik se je začudil in presenečen pogledal jetnika.

„Torej vendar pripoznate svojo krivdo?“ ga je vprašal hitro.

„Jaz? O ne! Saj to ni moj, ampak Konradov otrok.“

Začudenje sodnika je bilo po teh besedah še večje; toda mlinar je v svojo žalost moral spoznati, da mu niso verjeli.

„Ali se ne sramujete te grde laži?“ je vzrojil sodnik nanj. „Saj žalite s tem svojo mrtvo ženo. Otrok je star sedem let in Konrad je šele dve leti oženjen.“

„Govoril sem resnico!“ je odgovoril mlinar odločno.

„Tako? Potem bi pa rad vedel, zakaj tega do danes niste povedali!“

„Ker sam nisem vedel. Zvedel sem to grozno novico iz ust svoje lastne žene.“

„No, sedaj vidim, da ste Vi prav zakrknjen zločinec,“ je dejal sodnik jezno. „Da bi bila otrokova izjava v Vašo prid, tajite svojo lastno kri in ste vtisnili svoji ženi, ki leži v grobu, na čelo pečat nesramnice! Toda to Vam ne bode pomagalo, mi Vam ne verjamemo. Odkar ste prišli iz kaznilnice, ste vedno mislili nato, kako bi se maščevali nad svojo ženo in ste tudi s tem naklepom udrli v mlin. Konrad, ki je slišal vpitje Vaše žrtve, Vas je pa zasačil. Zaprl je vrata in poklical svoje ljudi na pomoč. Tedaj ste zbežali skozi okno in tudi ušli. — To je v kratkih potezah ves dogodek. Pojdite slednjič v se, mlinar, in priznajte zločin. Samo, če se resnično kesate, smete upati na milejšo kazen!“

„O moj Bog!“ je vzdihoval nesrečnik, „kako morem nekaj pripoznati, česar nisem storil?“

„Torej Vi še vedno tajite?“ je nadaljeval sodnik temno; kar nič ga ni ganil nesrečni mlinarjev položaj.

„Ali nič ne mislite na večno kazen, ki Vas čaka tam gori? Ali se ne bojite božjega maščevanja?“

Resno in slovesno so se glasile te sodnikove besede. Napeto so vsi gledali bledi jetnikov obraz. Toda utiska te besede niso napravile nanj.

„Pri Bogu,“ je zaklical, „jaz sem nedolžen! In oni lump, ki me dolži zločina, je morilec.“

Nejevoljno mu je sodnik pomigal, naj molči.

„Že dobro!“ je dejal osorno. „Taka zagotavljanja vedno izgrešijo svoj namen. Jaz hočem upati, da se Vam tekom preiskave vendar obudi vest in da slednjič priznate svoj zločin!“

Nato je zapovedal, naj jetnika odpeljejo nazaj v celico.

S sklonjeno glavo in obupanim srcem se je mlinar opotekel skozi vrata.

Kmalu je bil zopet sam v svoji prazni celici, — sam z groznimi podobami svoje fantazije in groznimi mislimi, kaj se bo zdaj zgodilo z njim. Nihče ga ni tolažil v njegovi zapuščenosti, nihče lečil njegovega ranjenega srca. Brezupna in temna je bila njegova usoda. In konec njegove bolesti? — Ah, o Bog! Že v duhu je videl nesrečnik, kaj se bo zgodilo! Pred nje-

govim duhom je stal krvavi oder, na katerega bo moral stopiti on mesto pravega morilca.

Zakril je obraz z rokami in jel ihteti.

In nato je mislil na svojo ubogo Liziko! Kje je bila sedaj? Ali je že vedela, da je on ujet? Ah, dobro je bilo, da revež ni slutil, kaka grozna nesreča se je pripetila njegovi hčerki. Njegov obup bi bil še večji . . .

Čez nekaj časa so zopet zaškripala vrata. Začuden je pogledal mlinar. Ali ga hočejo zopet vleči k zaslišavanju?

Vstopil je nekdo izmed onih gospodov, ki so bili prej navzočni pri zaslišavanju. Jetnik je takoj spoznal njegov obraz, če tudi ni vedel, da je to kriminalni komisar Vračko.

Pazno je motril ta vsako mlinarjevo potezo in zdelo se je, da se mu smili ta ubogi mož. Pomigal je pazniku, ki je stal pri vratih, naj gre ven, in stopil nato bližje.

„Le sedite!“ je dejal prijazno. „Imam vas nekaj vprašati!“

Nezaupno je pogledal jetnik policista.

„Rad vam odgovorim na vse, gospod, če le morem,“ je zavrnil. „Če ste pa morebiti prišli zato sem, da bi dobili od mene kako izjavo v smislu sodnikovem, potem bo Vaš trud zastonj.“

Komisar se je nasmehljal in zamahnil z roko.

„Ne bojte se kaj tacega od mene,“ je dejal, „jaz z Vašo stvarjo nimam pravzaprav ničesar opraviti, ker nisem sodnik, ampak detektiv. Vendar se zanimam za Vašo usodo, in če mi zaupate, Vam zamorem še koristiti. Vi veste, da sem prej slišal Vaše izjave. No, pri tem so mi vzbudile pozornost nekatere točke, o katerih bi rad zvedel kaj natančnejega.“

Te besede so različno uplivale na jetnika. Upanje in nezaupanje se je bralo z njegovega obraza.

„Ni mi treba pripovedovati cele zgodbe,“ je nadaljeval komisar, „samo to, kar se je oni večer zgodilo v mlinu, bi zvedel rad še enkrat in sicer prav obširno.“

„Saj mi ne verjamete, gospod,“ je dejal mlinar bridko.

„Toliko še vedno, kot vašemu smrtnemu sovražniku Konradu.“

Veselo presenečen je skočil mlinar kvišku.

„Ali res, gospod?“ je vskliknil dvomljivo. „Ah, dobri Bog!“ je dejal nato s tresočim glasom, „ali je res na svetu še človek, ki mi verjame in ne vidi v meni morilca?“

„Mlinar," ga je tolažil komisar in mu položil roko na ramo, „če ste res nedolžni, Vam ni treba obupati. V tem slučaju bodete spoznali v meni moža, ki bo storil vse, da pride vaša nedolžnost na dan!"

„O gospod! Ali vam smem verjeti? Ali smem upati?" je vzdihoval mlinar in prijel detektiva za roko. „Da, ljubi, dobri gospod, kar sem prej govoril pred sodnikom, je bila čista resnica. Pri vsegamogočnem Bogu Vam prisegam: Konrad je morilec svoje žene."

Ostro je opazoval komisar njegov razburjen obraz, kakor bi hotel videti v njegovo dušo.

„Skušal bom to, kar ste mi sedaj povedali, preiskati," je odgovoril resno. „Ali mi hočete še enkrat popolnoma natanko povedati dogodke onega večera?"

Mlinar mu je ustregel in on ga je pazno poslušal.

Slednjič je dejal sam pri sebi:

„Vse to se vrsti kakor člen za členom in je tudi mogoče, da se je tako vršilo. Tega Konrada si hočem nekoliko natančneje ogledati."

Nato se je zopet obrnil k mlinarju in vprašal:

„Deček torej v resnici ni Vaš otrok?"

„Ne, Konrad je njegov oče. Kakor sem že povedal, mi je to priznala žena malo pred smrtjo!"

„Če bi zamogli to dokazati, bi bilo s tem dosti pomagano."

„Ah, kako naj bi to mogel?" je vzdihnil mlinar. „Moja žena, ki bi edina mogla pričati, je mrtva in njen morilec —"

„Konrad seveda trdi nasprotno in taji, da bi bil on oče otrokov," mu je segel komisar v besedo. „Otrokova izjava nima dosti vrednosti, bolje bi bilo, ko bi se hotela Vaša hčer Lizika ponuditi za pričo."

„Ah, ko bi le vedel, kje je?" je vzdihoval mlinar.

„No, upajmo, da jo bomo kmalu našli, ali pa da pride sama, kakor hitro zve, da ste ujeti. Ona bi utegnila podati zanimive in važne izjave o razmerju svoje matere in očima, predno ste se še Vi vrnili domov."

Komisar je stavil še celo vrsto vprašanj in videlo se je, da se čimdalje bolj prepričuje o njegovi nedolžnosti. Tudi ne-

srečni jetnik je vedno bolj in bolj zaupal temu možu in rahel up je navdal njegovo srce.

„Če je Konrad morilec Vaše žene, potem je tudi čisto jasno, da je pred 6 leti ustrelil gozdarja," je na koncu pripomnil komisar. „Seveda bo zelo težko, mu to dokazati, ker je med tem preteklo že mnogo časa. — Sicer," je nadaljeval, obrnivši pogovor nenadoma na čisto drug predmet, „ste imeli, kakor sem slišal, v kaznilnici neko zanimivo znanje?"

Ta je začuden pogledal.

„Kako mislite to, gospod?"

„No, Vi ste tam videli neko žensko, ki ste jo pozneje srečali v vse drugih okoliščinah."

„Ah!" je vskliknil mlinar, „Vi menite Kamilo Rajhenštajn?"

„Čisto prav!" je prikimal smehljaje detektiv. „Vi ste jo torej v resnici videli v kaznilnici?"

„Da, gospod! O, jaz bi Vam lahko povedal čudne stvari o tej ženski!"

In na komisarjev poziv je povedal, kar je vedel o Kamili. Opisal mu je njen nočni sestanek s Hugonom Sutnerjem in povedal, kako sta jo on in Jurij zatožila pri grofu.

„Žalibog nama zaslepljeni grof ni hotel verjeti. Hudobna ženska je triumfirala in moj ubogi prijatelj Jurij je izgubil službo."

„Hm? To je bil torej vzrok, da je bil odpuščen?" je menil komisar začudeno. „Reklo se je, da je bil oskrbnik nekaj poneveril."

„Hudobno obrekovanje, gospod! In mislim, da so oni, ki so hoteli barona umoriti, sami odvrnili sum na naju."

„To je tudi baronovo mnenje. Obe priči Konrad in Fogel sta bili torej kupljeni? Mogoče je kdo izmed njiju zločinec!"

„Gotovo, tako je!" je vskliknil mlinar. „Brškone Konrad!"

Komisar je prikimal.

„In ta Kamila Rajhenštajn ali Sutner, kakor se že imenuje, je ona gonilna moč," je mrmral pred se. „Gotovo je, da je spravila grofico v stran, da bi postala njena naslednica in

z otrokovo smrtjo je v zvezi, nato bi prisegel. — Tega ne veste, zakaj je bila zaprta, mlinar?“ je vprašal glasno.

„Ne!“

„No, bodem že zvedel! — Ne izgubite poguma, mlinar — slišali bodete še o meni!“

S temi besedami je detektiv hitro zapustil celico.

---

39. poglavje.

Na gradu ratiborskem.

V kapeli pod paviljonom so bili še vedno zaprti grof, Kamila in drugi.

Vse klicanje in trkanje ni nič pomagalo. Pavla je morala paviljon že davno zapustiti.

Ali jim bode prišla na pomoč — ali bodo vsi poginili v tem grobu?

Grof se je naslonil na zaprta vrata.

„Morebiti je šla Pavla v grad, da nam privede pomoči,“ je dejal Kamili, ki je stala poleg njega. „Gotovo je videla, kako so se zaprla vrata in ni vedela potem druzega storiti!“

„Upajmo!“ je mrmrala Kamila.

In ta up, če tudi je bil majhen, je držal vse pokonci.

Grof je odstopil svoj prostor pri vratih Foglu in šel s Kamilo zopet doli v rako.

„Ker nimamo delati ničesar druzega, pa preiščimo ta prostor,“ je dejal. „Morebiti staknemo onega tujca!“

Dočim je stari Robert svetil, je grof s Kamilo preiskoval kapelo.

A našli niso ničesar.

Vsedla sta se na pokrov grobišča, ki je stal sredi kapelice in tudi stari Robert je prisedel. Vsi trije so tiho strmeli pred se.

Dolgo časa je minulo.

Zunaj je bil že svetel dan, a tu doli vse mrtvo.

Stari Robert je vgasnil vse sveče razun jedne. Z grozo je mislil na oni trenotek, ko bo ugasnila poslednja in jih bo obdala temna noč.

Nikjer ni bilo izhoda iz tega nesrečnega položaja. Ali bodo morali res vsi poginiti tu? Jih li ne bode nihče oprostil? Bili so živi pokopani — zapadli strašni smrti!

Grof je sanjal. V tej samoti se je spomnil na dogodke zadnjih dnij. Spomnil se je svoje soproge in otroka. Globoko je vzdihnil. Naposled se je s silo otresel teh mislij. Nemir ga je gonil semtertja po tem ozkem prostoru. Šel je zopet gori k vratom in poslal Fogla dol.

Ta se je vsedel zraven Kamile. Nekaj časa sta molčala. Stari Robert je menda zaspal. Kamila se je ozrla nanj in potem šepnila skrivoma gozdarskemu pomočniku:

„Jaz mislim, da nas je Pavla nalašč iz maščevanja zaprla tu notri, da bi med tem izdala naše načrte!“

Fogel pa je odmajal z glavo.

„Tega ne verjamem, milostna gospodična,“ je odvrnil. „Komu naj pa izda? Sodišču? Saj bi s tem sami sebi največ škodovala! Vendar bi se morala najprej obrniti na gospoda grofa, da jo v takem slučaju varuje vsaj on!“

„Ko bi le imela pismo!“ je mrmrala obupno.

„Bodite brez skrbi, dobim ga, pa naj ga je Pavla skrila še tako dobro!“

„Ne vem, strah in nemir se me polaščata!“ je stokala Kamila tiho. „Jaz se bojim Pavline maščevalnosti! Ona bi izdala vse, če tudi s tem škoduje sebi!“

Kamilini pomisleki so razburili tudi Fogla.

„Če izblebeta ono o otroku, potem sem izgubljen!“ je stokal.

„In jaz tudi!“ je prikimala Kamila. „Žalibog za sedaj enkrat ne moremo ničesar storiti, ker smo brez moči!“

Zdelo se je, kakor bi Fogel glede otroka hotel Kamili povedati nekaj važnega, da se pa k temu ni mogel odločiti. Mrmral je samo nekaj in potem utihnil.

„Kaj ste hoteli reči, Fogel?“ je vprašala Kamila napeto. „Kaj ste govorili o otroku?“

„O nič — nič!“

Kamila ga je nezaupno pogledala.

„Vi mi nekaj zakrivate!“ mu je zamrmrala žugajoče. „Govorite vendar enkrat! Jaz hočem jasnosti v tej stvari!“

„Tiho! Stari Robert postaja pozoren!“ je opominjal Fogel in boječe pogledal služabnika, ki se je sedaj sklonil pokonci.

Kamila se je prestrašila. Ali je morebiti stari sluga kaj slišal? Potem je imela enega izdajalca več!

Nemirna je vstala. V tem trenotku je ugasnila zadnja sveča in grozna tema jih je obdala.

Vsi so postali obupani.

Kamila se je splazila gori po stopnicah do grofa in se naslonila poleg njega na mrzel zid.

„Ali moramo umreti?“ je vprašala s tresočim glasom. „Ali še upate na rešitev?“

„Jaz še vedno upam, da bode kdo od služabnikov prišel v paviljon. Pavla mora vendar nas začeti iskati.“

„Ah, bojim se, da nam je strašna smrt gotova!“ je vzdihovala Kamila. „Ali bi ne bilo bolje, da si prikrajšamo nadalnje muke?“

„Za božjo voljo, Kamila, kaj pa mislite?“ je šepetal grof prestrašen.

„Ali imate pogum, umreti z mano, Herbert?“ je dejala.

„Tiho, Kamila!“ je zaklical zgroznivši se. „Zato je še vedno čas! Počakajmo še!“

Bilo je čudno, da se je Kamila temu tako lahko odrekla. Ali je mislila resno?

Grof ni mislil na to dalje. Zopet je zavladala smrtna tihota.

Naenkrat je Kamila skočila kvišku.

„Ali ne slišite ničesar? Ali niso to koraki v paviljonu?“

Grof Herbert je položil uho na vrata in napeto poslušal.

„Nekdo se bliža vratom!“ je nadaljevala Kamila. „Rešeni smo!“

„Da, da! Slišim!“ je zaklical grof Herbert in hkrati začel tolči po vratih.

Nato je za trenutek nehal in prisluškoval.

V paviljonu se je slišalo ropotanje in govorjenje.

Grof in Kamila sta začela vpiti na pomoč. Tudi Fogel in Robert sta jima pomagala pri tem.

Ali so jih slišali? — Sledeče sekunde so jim morale prinesti ali življenje ali smrt!

Sedaj — vsi so se oddahnili — so zaslišali Pavlin glas:

„Tam, ljudje, kjer visi podoba, so ona skrivna vrata, so izginili!“

„Sem!“ je vpil grof in hkrati tolkel po vratih.

Sedaj je nastal grozen ropot v paviljonu. Vsi so drli k vratom, vsak je hotel biti prvi. Začeli so razbijati po vratih, a brez uspeha.

Slednjič je nastal premor.

Grof ga je uporabil, da je ljudi poučil, kako naj odpro vrata.

Po nekaterih brezuspešnih poskusih se je zaslišalo tisto votlo gromenje in vrata so se odprla — ujetniki so bili prosti.

Z enim skokom je bil grof v paviljonu in drugi so mu sledili ravno tako hitro. Dnevna luč, ki je niso bili navajeni, jim je skoro zapirala oči. In sedaj, ko so bili rešeni, so se pokazale posledice prestalega strahu. Kamila se je kakor v omedlevici opotekla na stol in staremu Robertu so se šibila kolena.

Veselo so obkolili služabniki svojega gospoda, ki je bled kot stena pogledoval sedaj enega sedaj drugega.

Tedaj je stopila Pavla k njemu, ga boječe pogledala in rekla hinavsko:

„Ah, gospod grof, oprostite, da Vas nisem preje oprostila iz tega neprijetnega položaja! Saj ni nihče slutil, da ste tam doli!“

Grof jo je temno pogledal.

„Nihče? Saj si Ti vedela! Ali nisi sama zaprla vrat?“

„Jaz, gospod grof?“ je vskliknila jezno. „O moj Bog! Kako morete misliti kaj tacega?“

„No, jaz nočem tega dalje raziskavati. Mogoče, da je tudi prepih zaprl vrata. Toda saj si bila tu v paviljonu; zakaj nisi takoj poklicala na pomoč?“

„Ah, saj takrat nisem bila več tu, gospod grof! Na ta način nisem mogla ničesar vedeti o Vaši nezgodi. Čakala sem

potem v gradu cel večer, da me bode gospodična poklicala k sebi. Ker se to ni zgodilo, sem mislila, da me ne potrebuje in sem šla spat. Danes zjutraj pa, ko niti Vas niti gospice ni bilo v gradu, sem hitela v paviljon in našla ona skrivna vrata zaprta; tedaj sem mislila, da ste že davno odšli. Pozneje pa —“

„Že dobro!“ ji je grof osorno segel v besedo. „Šele pozneje so Ti povedali moji ljudje, da je lahko mogoče, da smo še vedno doli v onem podzemeljskem prostoru. Če si to storila iz hudobnosti ali lahkomiselnosti, ne bom preiskoval. Oprostila si nas pač iz neprijetnega položaja in zato naj Ti bo ostalo spregledano. Sedaj se pa pobrini za gospico! Vidim, da Te potrebuje!“

Pavla se je ugriznila v ustnice, a si ni upala ničesar odgovoriti. Stopila je k Kamili in si dala opraviti z njo.

„Pojdite, ljudje! Pridemo takoj za Vami,“ je zapovedal grof služabnikom, potem ko se jim je zahvalil.

Nato se je obrnil k staremu Robertu in mu dejal:

„Skrbi za to, starec, da se ta vrata danes ali jutri zazidajo. Nihče ne sme v prihodnje več stopiti v to rako in oni tujec, če je ostal notri, naj ostane za vedno.“

Podal je Kamili roko in jo peljal ven.

„Pridi takoj v mojo sobo!“ je zašepetala Kamila Pavli. „Moram govoriti s Tabo!“

„Zelo sem utrujena,“ je dejala Kamila grofu, ko sta prišla v grad. „Dovolite torej, da se podam v svojo sobo!“

Tudi grof je čutil potrebo, odpočiti se nekoliko, in zato rad odpustil Kamilo.

Ko je došla v svojo sobo, je takoj raziskala svojo miznico.

„Čudno bi bilo, ko bi Pavla ne uporabila moje nenavzočnosti, da ne bi zopet špionirala!“ je mrmrala.

A ničesar ni odkrila, kar bi vzbudilo njeno nezaupnost.

Kmalu je prišla sobarica.

„Milostna gospica ste zapovedali!“ je dejala in napol boječe, napol z zaničevanjem pogledala Kamilo.

Ta se je jezno obrnila k nji.

„Sedaj priznaj, grdoba!“ je vzrojila nad deklico. „Ti si zaprla skrivna vrata! Iz maščevanja si nas hotela pogubiti vse!“

„Ne, to ni res!“ je odgovorila ta mirno. „Tega nisem storila! Drugače bi ne bila tako neumna, da bi jih zopet odprla.“

„O, v to si bila prisiljena, ker so nas drugi hoteli iskati v paviljonu!“

„Vprašajte ljudi, in ti Vam bodo povedali, da sem jaz prva dala povod!“

„Ti predrzno bitje!“ je sikala Kamila. „Vidim, da mi postajaš nevarna! Izdala si me grofu, Ti si ga pripravila do tega, da je prišel v paviljon in kmalu bi dosegla svoj namen! Toda hvala Bogu! Posrečilo se mi je izjaloviti Tvoj načrt! Gorje Ti pa, če bi kaj tacega še enkrat poskusila!“

Jeza in kljubovalnost sta se brali sobarici z obraza.

„Vaših groženj se ne bojim,“ je dejala mrzlo. „Saj veste, kako moč imam v rokah! Spomnite se na naš slednji razgovor!“

„O, ne bodeš se upala onega pisma uporabiti, kajti v tem slučaju te pogubim brez usmiljenja. In razun tega bi Ti grof tako ne verjel, ker si že danes tako imenitno pogorela pri njem. On bi smatral to za obrekovanje in zgodilo bi se Ti tako, kot stari Dori.“

Pavla se je nasmehljala in molčala.

„Ali si se premislila? Mi hočeš izročiti pismo?“ je nadaljevala Kamila.

„Pismo? — Ne, to obdržim!“ je odgovorila sobarica kratko in odločno.

Kamiline oči so se divje zasvetile.

„Dobro, le obdrži je!“ je sikala. „A kesala se še bodeš!“

„To ni moja krivda! Vi se niste brigali za moje opomine in me razžalili —“

„Ne prepirajva se, meni se prav nič ne ljubi še dalje govoriti s Tabo!“ ji je odrezala Kamila ponosno besedo.

„Sicer mi je pa,“ je pristavila zvito, „Fogel povedal nekaj važnega glede otroka! Ali hočeš torej sedaj priznati?“

Pavla je postala grozno razburjena in jezna, kajti verjela je to.

„Kaj je priznal?“ je zavpila sovražno.

„Da otrok ni našel svoje smrti v ribniku!“ je odgovorila Kamila, ki je deklico ves čas napeto opazovala.

Pavla se je satansko nasmehljala.

„Nalagal Vas je!“ je rekla zvito.

„Ne! Ti kača! Vidim, da me vedno le goljufaš!“ je vzrojila Kamila. „Kak vzrok je na primer imelo Tvoje nedavno skrivno odpotovanje?“

„Skrivno odpotovanje?“ je ponovila Pavla negotovo.

„Da, popoldan si šla iz gradu in čez noč te ni bilo tu!“

„O, bila sem v mestu!“

„Tako? Kaj si pa imela tam opraviti celo noč?“

„Ostala sem pri neki znanki, ker je bilo že prepozno, da bi šla domov!“

„Lažeš!“ je vskliknila Kamila jezno. „Niti besedice ne verujem o tem. Toda Ti bom že prišla na sled in Ti prihodnjič zaprla pot!“

Pavla je skomignila z rameni. Njej je delalo veselje, da se Kamila tako jezi, a storiti ne more ničesar. Saj je vedela, da bi prišla prepozno, ako bi ji tudi Fogel povedal, kje je mali Ervin.

Kamila je tudi videla, da ne bo mogla od sobarice zvedeti ničesar in jo je zato odslovila.

„Sedaj sem gotova, da sta me goljufala!“ je mrmrala jezno, ko je bila zopet sama, „Bog ve, kaj sta počela z otrokom! Fogel mi je že v kapelici hotel to razodeti. Nočem prej mirovati, dokler vsega tega ne zvem; hočem ga poiskati, in potem mi mora vse povedati!“

A dva dneva sta pretekla, in Kamili ni bilo možno, izpolniti svoj naklep; tedaj je pa začela odločno delati.

V grad povabiti Fogla ni mogla. Tudi v paviljon je bilo to sedaj nemogoče. Sklenila je torej sprehajati se po parku in pri tem priti do hišice, v kateri je stanoval Fogel. Upala je, ga v bližini tam najti.

Bil je lep solnčen dan, ko je Kamila zatopljena v svoje misli hodila po samotnih parkovih stezicah.

Skozi elegantno, žalno obleko je razločno prosevala njena dovršena postava, in vrtnar s svojimi pomočniki, ki so imeli opraviti v parku, so jo začudeno pogledovali.

Kamila se ni zmenila za nje.

Šla je naprej in se približala paviljonu. Rahla groza jo je stresla, ko se je spomnila dogodka, ki se je pred kratkim vršil tu notri. Skozi odprta vrata so se slišali vdarci kladiva.

Radovedno je Kamila stopila bližje. Izpolnjeval se je grofov ukaz, kajti ravno so zazidavali vrata.

Pri zidarjih je stal mož, ki se je, kakor se je videlo, zabaval z njimi in ki je vzbudil Kamilino pozornost.

Bil je krošnjar, star mož s sivo brado, velik in suh, slabo oblečen in z višnjevimi očali na rudečkastem nosu.

Kamila se je zelo začudila, ko ga je zagledala, kajti bilo je vsakemu tujcu, posebno pa potepuhom in kramarjem, ostro prepovedano stopiti v grad.

Še večje je postalo njeno začudenje, ko se ji je krošnjar približal, se odkril in pričel z noslajočim glasom:

„Prosim, ali gospodična kaj kupijo od mene. Lepe, cene reči imam!“

Kamila se je z zaničevanjem obrnila od njega.

„Kaka predrznost,“ je mrmrala, ko je šla naprej. „Rekla bom grofu, naj tega človeka spravi iz gradu.“

Zavila je po stranski poti, kjer se je tudi sešla z vrtnarjem. Ta se je podal na njeno povelje takoj v paviljon, dočim je Kamila zadovoljno nadaljevala svojo pot.

Ko je vrtnar prišel v paviljon, je krošnjar že izginil. Toda kmalu ga je zapazil pri razvalini ob gradu.

Tam je položil svojo skrinjico, v kateri je imel razno kramo na tla in začel iti po stopnicah navzgor. Začuden ga je vrtnar opazoval. Kaj je mož hotel tam gori?

Čez nekaj časa se je vrnil po drugih stopnicah in tedaj je pristopil vrtnar.

„He, prijatelj, kaj pa iščete tu?“ je nagovoril krošnjarja osorno.

„O, hotel sem si ogledati lep razgled!“ je odgovoril ta dobrodušno.

„Tako? Potem storite to kje drugje! Gospod grof ne trpi takih ljudij v parku! Poberite se! Takoj ven!“

„Hvala! Pot znam sam!“ se je smehljal krošnjar in se ga ni prav nič vstrašil.

„Vraga! Ali se spravite ven ali ne?“ je zaklical vrtnar jezno in se že pripravljal, da bi drugače nastopil.

„Le ne prehitro, ljubi prijatelj! To bi vam utegnilo škodovati! Poglejte si nekoliko tole stvarico!“

Pri teh besedah je izvlekel iz žepa nek svetel predmet, ki je bil podoben denarju in ga pomolil vrtnarju pod nos.

Ta ga je radovedno pogledal in potem odskočil. Boječe in prestrašen je strmel v krošnjarja, ki je ono stvar zopet hitro spravil v žep.

„Tako! Sedaj molčite — in me pustite na miru!“ je dejal, vzel skrinjico in zginil v parku.

Kimaje z glavo je gledal vrtnar za njim, a slediti mu se ni upal.

Kaka svetinja je bila to, ki je napravila nanj tak učinek? — Kdo je bil oni tam in kaj je počel v parku? —

Med tem se je Kamila sprehajala naprej.

Že je bila blizu gozdarske koče stoječe ob cesti, ki je tu peljala mimo parka — ko je zopet presenečena obstala.

Žunaj, na cesti, čisto ob parkovem omrežju je stal mož, ki je z vidnim interesom opazoval njeno bližanje. Bil je zelo elegantno oblečen. V tem trenotku, ko ga je Kamila zapazila, je hitro vstopil skozi mala vratca v park in začel iti proti prestrašeni Kamili.

Malomarno je pozdravil in se zaupljivo smehljal. Kamila se mu je hotela ogniti, a on ji je zaprl pot.

„Moj Bog! Kdo ste? Kaj hočete od mene?“ je vskliknila prestrašeno.

„Toda moja ljuba Kamila,“ se je smejal tujec. „Ali sem res tako dobro preoblečen, da me niti Ti ne spoznaš?“

Bleda je strmela vanj.

„Ah!“ je jecala, „Ti si, Hugo?“

„Seveda sem, ljubica,“ je prikimal Hugon Sutner samozadovoljno. „Zdi se mi, da me nisi nič kaj vesela, kot oni dan ne, ko so pokopali grofico.“

Kamila je kmalu zopet dobila prejšnji pogum. Jeza in togota sta premagali njen strah.

„Kako se drzneš, še enkrat priti sem?“ je dejala. „Ali ne veš, da Te po časopisih preganjajo oblasti — radi tatvine na gradu?“

„Katero si zvalila name — da, da! Dobro vem! A mi nič ne škoduje," je odgovoril Sutner brezskrbno se smehljaje.

„Sedaj se imenujem baron in na moji zunanjosti nihče ne spozna prejšnjega lumpa!"

„Kaka predrznost! Če te pa spoznajo in zapro? Ali ne pomisliš, v kak nesrečen položaj bi utegnila priti jaz? Kaj pa sicer pravzaprav hočeš tu? Denar? To Ti moram takoj povedati, da Ti sedaj ne morem dati ničesar!"

„Denar bi sicer seveda prav rad dobil in vem, če tudi Ti trdiš nasprotno, da lahko dobim od Tebe svoto, veliko, kolikor hočem!"

„Ti si nesramen!" je siknila Kamila. „Sicer se ne morem dalje s Tabo razgovarjati! Vsak trenotek naju lahko kdo preseneči!"

„Ah, to bi ne bila nesreča! Potem sem plemenit tujec, ki si hoče ogledati park. Nihče ne bo pri tem kaj sumil!"

„Zadnjič naju je v gozdu tudi nekdo poslušal, nek človek, ki me pozna iz prejšnjih časov — mlinar!"

„Hm — slabo za Te," je odgovoril mirno.

„Tudi Tvoje pismo sem izgubila — moja sobarica ga ima sedaj v rokah in jaz sem vsled tega njena sužnja!" je dejala škripaje z zobmi.

„Tako, tako — to je Tvoja krivda, otrok moj! Drugič boljše spravi!"

„Ali me hočeš še zasmehovati?" je vskliknila Kamila razkačena.

„Ne — nato ne mislim," je odvrnil Hugo hladnokrvno. „Nasprotno, prišel sem — da Ti izkažem uslugo."

„Ti meni?" se je rogala Kamila. „Zato si prišel, da bi me zopet mučil!"

Sutner je skomignil z ramami.

„S trdoglavostjo, kraljica moja, ne boš prišla daleč. Imam Ti nekaj važnega povedati in sem samo zato prišel tako daleč. Če me nočeš poslušati, tudi dobro, obdržim pa skrivnost zase!"

„Skrivnost? — Govori razločno in brez uvoda."

„Videla boš, da mislim dobro s Tabo in da hočem pospeševati Tvoje načrte, kolikor morem," je pričel Sutner počasi.

„Kaj se je tu zgodilo, odkar sem zapustil to okolico, sem zvedel. Ne smeš se torej čuditi, če vse vem!“

Kamila je nepotrpežljivo tolkla z nogo ob tla, toda njen soprog vsled tega ni prav nič hitreje pripovedoval.

„Tvoje akcije za prihodnjost, moj angeljček, so se povišale,“ je nadaljeval ironično. „Če postaneš grofica ratiborska, potem boš tudi v resnici zelo bogata, kajti grof sedaj nima dediča, ki bi Ti bil na poti!“

„Ne, mrtev je — utonil je v ribniku!“

„Tako sem slišal v svoje začudenje!“

„Začudenje? Kaj se je tu treba še čuditi? Nesrečen slučaj —“

„Ne igrajva komedije,“ ji je segel Sutner nejevoljno v besedo. „Ti seveda otroka nisi spravila v stran.“

„Tako? Kakor se vidi, si izvrstno poučen,“ se je rogala Kamila razkačena.

„Toda če res misliš, da je otrok utonil v ribniku, potem — se grdo varaš, potem si bila ogoljufana,“ je nadaljeval Sutner mirno.

Kamila se je prestrašila. Kar je slutila, ji je sedaj povedal njen mož kot gotovo stvar.

„Govori!“ je vskliknila razburjeno. „Kaj veš o otroku? O — slutila sem že davno, da sta me goljufala oba vkup,“ je dejala škripaje z zobmi. „Otrok živi? Ali ne?“

Napeto je gledala pri teh besedah svojega moža.

„Hm — da, živi,“ je prikimal ta obotavljaje se.

„Toda odkod veš to?“

„Videl sem ga!“

„Kje?“

„Moja ljuba Kamila,“ je dejal Sutner važno. „Zdi se mi, da je to velikanske važnosti za Te in da Ti izkažem s tem veliko uslugo, če Ti vse natanko odkrijem. Zato mislim, da se morava prej zmeniti na kako protiuslugo.“

„O, ti si prav pravcati lump,“ je odgovorila ona zaničljivo. „Za vse hočeš imeti denar! Toda saj moraš imeti še precejšnjo svoto. Ali Ti nisem dala pred kratkim toliko, da bi imel dosti za celo življenje.“

Sutner se je nasmejal.

„Ali bi ti s tem shajala celo svoje življenje? Dvomim. In tudi nimam vzroka, da bi varčeval z denarjem. Saj imam tu studenec, iz katerega vedno lahko dobim novih zalog.“

„Ta studenec lahko naenkrat usahne,“ je odgovorila Kamila s plamtečimi očmi. „Sicer pa sedaj nimam prav ničesar in Ti tudi ne morem preskrbeti pod nobenimi pogoji denarja.“

„Potem obdržim vse skrivnosti zase!“

„Radi mene le!“ je dejala Kamila malomarno. „Kdo ve, če je kaj resnice na njih?“

Odklonila je njegovo ponudbo, ker je mislila na Fogla. Ta, si je dejala, ji bode to povedal, kot njen mož.

Sutner jo je presenečen pogledal, kajti z gotovostjo je računal nato, da se mu bo udala.

„Hm!“ je menil čez nekaj časa. „Hočem biti velikodušen! Morebiti mi pozneje prostovoljno kaj podariš, ko Ti že povem ono stvar!“

„Če bo kaj vrednega, gotovo!“ je prikimala hitro Kamila. „Govori vendar! Kje si videl otroka? Ali mi ga moreš izročiti?“

„Morebiti!“

„Ali mi nočeš imenovati kraja, kjer je otrok sedaj? Zakaj me tako — o Bog! Kaj je to?“

S tem vsklikom si je Kamila sama prestregla govor.

Slučajno se je ozrla na cesto, kjer sta sedaj prihajala dva jezdeca, ki sta bila grof in njegov spremljevalec Fogel.

Oba sta pri gozdarski koči skočila raz konj in grof je skozi vrata stopil v park.

Strahoma je Kamila strmela vanj. Tudi Sutner je takoj spoznal grofa, a je ostal popolnoma miren.

Na to sedaj ni bilo več misliti, da bi se ognil, kajti to bi bilo takoj sumljivo.

Razburjena je Kamila čakala onega trenotka, ko si bodeta oba moža stala nasproti. Ali bode grof spoznal nekdanjega vagabunda?

In še druga okolnost ni Kamile prestrašila nič manj.

Nek šum, ki se je zaslišal za njo v grmu, je provzročil, da se je hitro obrnila. Tedaj je zapazila krošnjarja, ki je čisto blizu njiju slonel na nekem drevesu.

Ali jo je ta človek poslušal? Groza jo je popadla. Morebiti bo sedaj vse izdal grofu, kar je slišal.

Le s težavo zadobivši prejšnji mir, se je obrnila Kamila proti grofu, ki se je hitro bližal . . .

---

40. poglavje.

V blodnji.

„O Bog! Kaj naj storim?“ je stokala stara Dora.

„Sedaj zopet dobiva mrzlico — ah! in gospoda doktorja še vedno ni domov!“

Skrbno in z objokanimi očmi je pogledovala Melanijo, ki se je nemirno valjala po blazinah. Bleda lica bolnice so dobivala zarudele madeže in pot ji je curkoma lil od čela; oči je imela vprte v strop in ustnice so ji mrmrale nerazločne besede.

Dora ni vedela kaj početi.

„Ko bi le imela kapljico vode,“ je vzdihovala in obupno pogledala vrč, ki ga je Melanija prej v svoji blaznosti vrgla ob tla.

„Ervin! moj otrok! — Vrnite mi mojega otroka!“ je nenadoma kriknila Melanija in stegnila roke, kakor bi hotela nekaj zagrabiti.

In vedno bolj je vpila te besede. Sklonila se je v postelji pokonci in zgrabila Doro, ki jo je hotela pomiriti, s tako močjo, da je tej pošla skoro vsa sapa.

Naposled se je Melanija utrujena zgrudila nazaj in šepetala bolestno ime svojega otroka.

Dora je skoro skoprnela strahu in zdravnik, ki ga je tako težko pričakovala se še ni vrnil. Poklicali so ga k nekemu

bolniku, obljubil pa je, da se kmalu vrne. A že celo uro ga ni bilo nazaj in večer se je že bližal.

Doro je skrbelo, kaj bo sedaj z bolnico. Morala je sedaj dobiti sveže vode, da bi ohladila Melaniji vroče ustnice in čelo.

A saj ni mogla iz sobe, doktor je namreč zaklenil vrata.

Boječe se je ozirala služabnica okoli. Tedaj je zagledala na steni viseti nek zarujavel ključ. Kaj, ko bi se s tem dala odpreti vrata? si je mislila in ga vzela v roko. Poskusila je — in njeno upanje se je spolnilo. Vrata so se odprla.

Srce ji je tolklo od razburjenosti. Obotavljala se je še. Zdravnik ji je strogo prepovedal, zapustiti sobo, da bi njegova oskrbnica Marija ne zvedela skrivnosti. Ali je pa mogla sedaj drugače? Morala je pomagati ubogi Melaniji. In ta čas, to je vedela, je ona vedno na trgu. Šla je torej neopažena lahko v kuhinjo.

Tiho je Dora odprla vrata in poslušala. Vse v hiši je bilo mirno, Marije gotovo ni bilo doma. In če bi tudi bila — si je mislila Dora — potem bi to tudi ne bila taka nesreča. Saj tudi doktor ni imel prav, da je tako zakrival to skrivnost.

Da, dočim se je Dora splazila ven in skrbno zaklenila vrata za sabo, si je zelo želela, da bi jo našla doma. Zvesta služabnica, ki je že dva tedna bila vedno sama s svojo bolnico, je hrepenela potem, potožiti komu svoje gorje. In zakaj naj ne bi svoji edini in najboljši prijateljici povedala resnice in ji iztresla svoje srce?

Odločno je hitela po stopnicah doli in stopila v kuhinjo. Marije ni bilo notri. Hitro je zajela Dora z vrčem vodo in hotela urno nazaj — tedaj se odpro hišna vrata.

Od strahu bi ji kmalu padel vrč iz roke. Tresoč se je poslušala. Ali je bil doktor Milner, ki se je vrnil?

A koraki niso šli po stopnicah, ampak so se bližali kuhinji. In sedaj so se odprla vrata in Marija je vstopila.

„Ne ustraši se, ljuba moja! Jaz sem!“ ji je zaklicala Dora.

„Ah, moj Bog! Dora — Ti?“ je zavpila ta in odskočila začudena. „Ali si res? Kje si bila tako dolgo? Zakaj si izginila tako nenadoma, pa kar brez slovesa?“

Osupela je strmela Kamila v prihajajočega.

Oskrbnica se je morala usesti, tako se je prestrašila.

„Ah, Dora, govori hitro," je jecala. „Razjasni mi, zakaj si tako hitro izginila in si nenadoma zopet tu!"

„Da, da, ljuba Marija! Vse bodeš izvedela. Toda hiteti moram, ker se gospod doktor vrne lahko vsak trenotek in on me ne sme dobiti tu pri Tebi!"

„Zakaj pa ne? Kam pa hočeš zopet iti?"

„Tja, od koder sem prišla! V ono sobico!"

Marija je izbulila oči.

„Da, ljuba prijateljica," je nadaljevala Dora hitro, „jaz sploh nisem zapustila te hiše! Ah, in kako rada bi Ti že vse zaupala, a gospod doktor ni pustil! Živim gori kot jetnica!"

„O Bog! Zdravnik torej ve — toda zakaj, Dora? Kaj delaš gori? Kaka skrivnost je notri?"

„Oh, ljuba, to je dolga, strašna povest, ki Ti jo moram povedati! A danes ne morem, moram zopet nazaj k svoji bolni gospej."

„Kam?" je vprašala Marija, kakor bi ne razumela dobro.

„Da, ljuba, to je skrivnost, ki jo je gospod doktor tako zakrival pred vsemi. Ah, moja ljuba gospa, ki smo jo vsi smatrali za mrtvo, je tam gor!"

„Vsemogočni!" je jecala oskrbnica in strmela v Doro.

„Ali si znorela, Dora? Ali morejo mrtvi zopet vstati?"

„Poslušaj, Marija! O to je grozna usoda, ki je zadela mojo ubogo gospo! — Navidezno mrtvo so jo pokopali, a doktor Milner jo je rešil in jo zdravil tu v svojem stanovanju in jo skrival, kajti — ah! ljuba moja Marija — moja gospa je znorela!"

Vzdihuje je Dora to pripovedovala. Marija teh besed ni mogla takoj razumeti; bilo ji je, kakor bi slišala govoriti človeka, ki ima mrzlico, in prestrašeno je pogledavala svojo prijateljico!

„Sedaj moram pa gori!" je vskliknila Dora in prijela za vrč.

„Moj Bog! Jaz sem revico že predolgo pustila samo!"

„Jaz grem s Tabo, Dora," je dejala Marija odločno in vstala. „Vse moram vedeti in videti Tvojo ubogo gospo! — O Bog! Kako je mogoče, da se kaj tacega pripeti?!"

„Ah ne! ljuba Marija!“ ji je branila Dora. „Ostani tu! Gospod doktor mora priti vsak čas in on ne sme vedeti, da sem Ti izdala skrivnost! Jutri, ko bo šel zopet v mesto k bolnikom, pridi gori k meni in potem boš izvedela vse!“

S temi besedami je odhitela Dora v skrbeh za svojo bolno gospo po stopnicah.

Osupla je hitela oskrbnica za njo.

„Ne, ne! Jaz umrem od negotovosti!“ je mrmrala, „takoj grem gor, moram videti nesrečno grofico in Dora mi mora obširno povedati, kako se je vse zgodilo!“

Hitro ji je sledila.

Dora je med tem že prišla do vrat, katere je rahlo odprla.

Bilo je že temno v sobi, tako da ni mogla ničesar spoznati, pa tudi tako tiho, da se je stari služabnici začelo srce krčiti od strahu.

„Prižgati moram luč,“ je mrmrala v skrbeh in postavila vrč na tla, da bi poiskala užigalice.

Kmalu je gorela sveča na mizi in instinktivno je Dora pogledala proti postelji.

Melanije ni bilo več tam.

A tu — nedaleč od odprtih vrat je stala in s plamtečimi, žugajočimi pogledi merila Doro.

„Nebeški oče!“ je kriknila ta prestrašena.

V tem trenotku je bila grofica podobna mrliču, ki je vstal iz groba. Tako je izgledala takrat v krsti. Obličje njeno je bilo rumeno kot vosek, lasje so se ji usipali čez rame in bela mrtvaška obleka, ki jo je še imela na sebi, jo je delala strašno.

Samo trenotek je bila Dora prestrašena. Videla je odprta vrata in zapazila, kako je Melanija strmela v nje.

O Bog! — hitro zapreti vrata! si je mislila Dora in skočila k njim.

A kratki trenotek njenega strahu je že porabila Melanija z zvitostjo, ki je lastna samo blaznim.

Še predno je mogla Dora do vrat, jih je že dosegla Melanija v enem skoku.

Dora je presunljivo kriknila. Hotela je zagrabiti belo postavo — zastonj — že je kot furija letela po stopnicah.

Obupno je hitela Dora za njo.

Sedaj se je Marija prikazala na stopnicah. Prestrašena oskrbnica je videla prihajati belo, strahotno postavo grofice in s prestrašenim krikom se je opotekla nazaj.

Melanija je letela mimo nje in bila kot blisk pri hišnih vratih. Sedaj jih je odprla in izginila v temi.

„Na pomoč — o moj Bog — na pomoč — primite jo!“ je vpila Dora in hitela za njo.

Bleda in tresoča se po vsem telesu je stala Marija ob stopnicah. Kot nočna strahova sta bili obe postavi izginili, trajalo je nekaj časa, predno je oskrbnica zopet prišla k sebi.

Potem je pa tudi razumela, kaj se je zgodilo in hitela za Doro.

Zunaj je bilo vse temno, nikakega človeka ni bilo v bližini. Oskrbnica je prisluškovala, slišala pa ni nobenega klica, nobene stopinje. Poklicala je Doro — nikakega odgovora. Kam je zbežala grofica in na katero stran ji je sledila Dora?

Klicaje je v skrbeh hitela oskrbnica ob cesti gorindol, najprej v eni smeri, potem v drugi. Nikakega sledu ni bilo in obupana se je vrnila v hišo nazaj.

Ah, če se zdravnik vrne domov, še predno se posreči Dori bolnico pripeljati nazaj, kaj bo po tem? Kaj mu reče? Kako se bo prestrašil, ko bo zvedel, kaj se je zgodilo?

Nemirno je čakala dolgo časa. Obupana je sedela v kuhinji na neki pručici. Sedaj ni več mislila na to, da bi šla v ono skrivnostno sobico in napasla svojo radovednost, če tudi bi je nihče ne nadlegoval.

Naposled je slišala, da so se odprla hišna vrata in spoznala po hoji, da se je vrnil zdravnik. Napeto je poslušala. Šel je po stopnicah, ne vede, kako grozno iznenadenje ga čaka!

Marija je obstala na svojem prostoru — ni se mogla odločiti hiteti za zdravnikom in mu povedati, kaj se je prigodilo; bilo je, kakor bi jo neka nevidna sila držala nazaj.

„Najbolje je, da se naredim popolnoma nevedno,“ je mrmrala pred se, potem mi ne more ničesar očitati ali sumiti, kakor bi bila jaz tega kriva. Bog daj, da jo Dora ujame in spravi na varno!“

Med tem je hitel zdravnik proti sobi.

Komaj je pa zagledal na stežaj odprta vrata, ga je popadla grozna sumnja. Skočil je v sobo. Divje je pogledal naokoli, skočil k postelji in odgrnil zagrinjala. Stokaje se je nato opotekel in zgrudil na stol.

„Proč — obe!“ je kriknil. „Gospod, moj Bog! — kaj sedaj?“

Nekaj minut je sedel obupno.

„Dora je zbežala z njo!“ se mu je slednjič bolestno izvilo iz prsij.

„Da, da, ona se mi je le navidezno pokorila moji volji in me s tem zazibala v brezskrbno zaupanje do nje, a pri tem izdelala načrt, kako bo ubežala s svojo gospo! O jaz norec, da sem ji zaupal, da sem jo sploh pustil vstopiti v sobo! — Toda kako — je mogla ven?“ je vskliknil razburjen in začel preiskovati ključavnico na vratih.

Dobil je drugi ključ v vratih in sedaj mu je bilo vse jasno

Obupna razkačenost ga je popadla proti samemu sebi. Smatral se je za lahkomišljenega in neprevidnega.“

„Kam sta ušli?“ je dejal škripaje z zobmi. „V katero smer naj ju zasledujem?“

Slednjič je prišel k sebi. Zaprl je vrata in se podal v pritličje. Mariji, o kateri ni vedel, da že vse ve, ni hotel izdati ničesar. Če je beg zapazila, bo že sama povedala o njem. Tako si je mislil in dejal, da je to najpametneje.

In oskrbnica se je tudi v resnici delala popolnoma nevedno. Mladi zdravnik je bil tudi preveč razburjen, da bi zapazil njene plahe poglede.

Obup, skrb in strah so ga drvili po celi hiši. Preiskal je v grozni hitrici vse sobe, vsak kot, kakor bi hotel ubegli najti tu.

Nato je vzel suknjo in klobuk in se pripravljal, begunki zasledovati.

Predno je pa zapustil hišo, se ni mogel vzdržati, da ne bi vprašal Marije.

„Ali se ni ničesar zgodilo za moje nenavzočnosti?“ je vprašal s stisnjenimi ustmi.

„Ne, gospod doktor!“ je odgovorila ona kolikor mogoče mirno.

„Grem še enkrat ven in ne vem, kdaj se vrnem.“

S temi besedami je odhitel.

Ali bode našel Melanijo in Doro?

Vzdihuje se je tako vprašala Marija, ko je gledala za njim, ki je izginil v temi.

---

41. poglavje.

Prikazen z onega sveta.

Hugo Sutner se je vzdramil v tem trenotku, ko je stopil grof k njemu.

Vzdignil je klobuk, se je priklonil pred Kamilo in je dejal:

„Hvala lepa za pojasnilo, milostna!“

S temi besedami je odstopil in hotel oditi. Tu ga je zadržal grof in vprašal:

„Ali česa želite, gospod?“

„Oprostite! Jaz sem tukaj tujec in sem vprašal to damo, če bi si smel ogledati ta krasni park. V svoje obžalovanje sem pa zvedel, da to ni mogoče!“

Lump se je trudil, da bi nastopil kolikor mogoče visoko, toda na grofa vkljub temu ni napravil ugodnega utisa, kakor je Kamila spoznala. — Prestala je peklenske muke v tem času. —

Grof je mrzlo odzdravil in obrnil Sutnerju hrbet. Ni ga spoznal in Kamili se je pri tem odvalil kamen od srca.

Sutner je hitro odšel in grof je podal Kamili roko, ter jo peljal v grad.

Z nemirnim srcem je šla Kamila poleg njega in komaj odgovorila na njegova prijazna vprašanja.

Proklinjala je njegov nenadani prihod, ki ji ni mogel priti bolj neugodno, kot sedaj, in vendar je morala skriti svojo nejevoljo.

Strahoma se je večkrat ozrla po krošnjarju: toda ta je že izginil brez sledu. Preskočil je previdno ograjo in hitro sledil Hugonu Sutnerju, ki je šel proti vasi.

Kamila bi najraje počila od jeze na svojo zlo usodo. Sedaj bi lahko Fogela vprašala, kaj je z otrokom, a tudi tega ni mogla. Brzkone se te dni sploh ne bo več sešla z njim. In če bo zopet videla svojega moža in ji bo ta slednjič vendar vse povedal, tega tudi ni vedela.

Hugon Sutner se je pa med tem smejal pred se.

„Haha! To je bilo drugo srečanje z grofom!“ je mrmral zaničljivo. „Ko bi ponosni gospod le slutil, koga ima pred sabo! Toda sitno je pa vendar, da naju je zmotil! Lahko bi iztisnil lepo svotico iz nje! Hm! Ostati moram tu v bližini, morebiti bo še kaka prilika, da jo srečam!“

Zatopljen v svoje misli je šel naprej in se še ozrl ni na krošnjarja, ki mu je korak za korakom sledil.

„Najbolje je, da ostanem v vasi!“ je nadaljeval Sutner svoj samogovor. „Tega se mi ni bati, da me spoznajo!“

Kmalu je dospel v vas in si v neki krčmi najel sobo.

Ne dolgo zatem je krošnjar storil isto.

„Ali bi ne mogel za danes dobiti prenočišče?“ je vprašal oštirja.

Ta se je popraskal za ušesi.

„Da, sobo za tujce sem ravnokar oddal nekemu visokemu gospodu,“ je dejal. „Toda zraven je neka sobica. Če Vam je s tem kaj ustreženo?“

Krošnjar je to brez premisleka sprejel. Nesel je svojo skrinjico v ono sobico in jo tam postavil v kot. Nato je začel opazovati stene.

Ona, ki je ločila njegovo od Sutnerjeve, ga je posebno zanimala, in jo je tudi skrbno preiskal. Bila je le zbita iz desk in prevlečena s tapetami.

Potem ko je nekaj časa poslušal na steni, kjer je dobro slišal, kako je oni hodil po sobi gorindol, se je podal v krčmo in naročil kozarec piva.

Pri tem je začel opazovati goste.

Ob neki mizi v njegovi bližini je sedel nek mož, ki je vzbudil njegovo pozornost.

To je bil Konrad.

Igral je z nekaterimi ribiči karte in kakor se mu je bralo z obraza, vedno izgubljal.

„In če zaigram cel malin," je zaklical s surovim smehom, ko je zopet izgubil, „mi je vseeno! Saj bi se tako rad spravil ven!"

„Da, da, saj si lahko mislim, zakaj," je dejal krčmar. „Če se komu primeri taka nesreča kot Tebi, potem ni čudno!"

Konrad je zarudel, temno prikimal in nato hitro izpil kozarec do dna.

„Mlin bi prodal za vsako ceno!" je nato zamrmral.

„A kupca iz tega kraja ne boš dobil tako lahko!" je dejal krčmar. „Vsak pozna to stvar in se seveda boji, stanovati v taki hiši!"

„No, saj morilca so že ujeli!" se je vmešal jeden izmed ribičev. „Toda on taji, in pravi naravnost, da si Ti tisti, Konrad!"

„Vem," je prikimal ta, dočim se je nasmejal.

„Toda to mu ne bo nič pomagalo. Sedaj ne uide vislicam!"

„Ne vem, kako je to, da se je mlinar tako izpremenil," je menil oštir. „Prej, ko še Tebe ni bilo tu, Konrad, je bil najbolj priden in pošten mož cele okolice. In potem, sam Bog ve, kako je prišlo do tega, da je ustrelil gozdarja. No in potem — odkar je prišel iz kaznilnice, ni niti govoriti."

Krošnjar je vse pazno poslušal, da, kar požiral je te besede in ni obrnil oči od Konrada.

Čez nekaj časa so ribiči končali igro in odšli. Konrad je ostal sam.

Tedaj je krošnjar nenadoma stopil k njemu.

„Vi hočete prodati mlin?" je vprašal.

Konrad ga je prestrašen vsled tega nenadnega nagovora pogledal in ga meril z nezaupljivimi očmi.

„Ali ga hočete morebiti kupiti?" je vprašal z zaničevanjem.

„Ne, jaz ne!“ je odgovoril ta mirno. „Toda jaz ne prašam iz radovednosti. Imam kupca za Vas!“

Sedaj je Konrad postal takoj prijaznejši.

„Ah, to je kaj druzega,“ je dejal vljudno.

„Imam namreč prijatelja v stolnem mestu, ki že dalj časa namerava v tej okolici kupiti malin,“ je nadaljeval krošnjar. „Če ne bodete torej predragi, bi mu Vašo ponudbo lahko izročil!“

„Za polovico vrednosti prodam malin!“ je dejal Konrad. „In če se kupčija posreči, potem ne bo to Vaša škoda, prijatelj!“

„Ali bi Vam bilo prav, da bi si malo ogledal malin?“ je vprašal krošnjar. „Potem bi lahko natančno vse razložil svojemu prijatelju!“

„Gotovo, to se lahko zgodi takoj!“ je odgovoril Konrad in snel kapo s klina.

Oba sta šla proti mlinu.

Krošnjar je bil zelo radoveden in si je pustil od Konrada pripovedovati, kaj se je zgodilo v mlinu.

Kmalu sta dospela v mlin in krošnjar si je vse natanko ogledal.

Prašal je slednjič po kupni ceni in ko je Konrad povedal tudi to, je zatrdil, da je kupčija že tako, kakor sklenjena Ta izjava je Konrada grozno razveselila. Peljal je gosta v najboljšo sobo svoje hiše, prinesel steklenico konjaka in mu ponudil, naj pije.

„Ali je to soba, v kateri je bila umorjena Vaša žena?“ je vprašal ta nenadoma.

Konrad ga je pogledal nezaupno in odstavil kozarec, katerega je ravno hotel izpiti.

„Ne,“ je odgovoril osorno.

„Ali bi lahko videl ono sobo?“

„Zakaj ne?“ je odgovoril Konrad navidezno mirno. „Tu polag je!“

Krošnjar je odprl vrata in vstopil.

Nehote mu je sledil Konrad, kakor bi ga nekaj gnalo za njim.

Krošnjar je jako pozorno ogledoval vse. Njegovo oko se je ustavilo na temnem madežu na tleh.

Pokazal je nanj, in dočim je Konrada ostro opazoval, dejal:

„To je mesto, na katerem se je izvršil umor!“

Konrad se je stresel, pogledal boječe v stran in mrmral neke nerazumljive besede.

Kot kak lovski pes, ki sledi divjačino v gozdu, je hodil krošnjar po sobi in opazoval vsak predmet natanko.

Sedaj je stopil k omari in jo odprl.

„V tej omari je bil toraj mlinar skrit, ne?“ je dejal preže in se nenadoma obrnivši pogledal Konradu v obraz.

Ta se je zdrznil in prebledel.

„Skrit? — Kdo?“ je jecal razburjen.

„No, mlinar,“ se je smehljal krošnjar. „Saj ga je Vaša žena skrila v tej omari, ko je slišala, da prihajate Vi!“

Konrad je z izbuljenimi očmi strmel vanj. Nek negotov strah ga je popadel in ga opominjal k previdnosti. Koga si je pripeljal v hišo? Ta mož nikakor ni izgledal kot kak krošnjar, če ga je opazoval natančneje.

„Ne razumem — kaj hočete s tem reči!“ je odgovoril razkačen.

„Ne? Ali ni bilo tako? Mlinar je ravno stopil iz one omare, ko ste s sekiro naskočili svojo ženo!“

Konradov obraz je kazal grozen strah. Tresel se je in ustnice so mu migotale, kot bi hotel nekaj govoriti, a ni mogel.

Krošnjarjeve oči so se uvrtale v morilca, ki je trenotno izgubil zavest in ki ga je prevzel strah.

„Pustite — take — šale,“ je slednjič odgovoril hripavo.

„Ne šalim se! — Ko ste naenkrat zapazili svojega smrtnega sovražnika, ste zbesneli. Slišali ste tudi od njega samega, da sta on in Vaša žena nameravala, Vas radi umora, ki ste ga izvršili pred 6 leti — — toda, kaj Vam je? Zakaj obledevate? Ali se Vam vzbuja vest? Ali Vas prevzema strah morilca?“

Konrad je izgledal strašno. Bil je bled kot stena in pot mu je lil s čela; tak je stal pred zaničljivo se smehljajočim krošnjarjem.

Nenadoma se je pa sklonil pokonci. Kri mu je bušknila v obraz in oči so se mu svetile, kot kakemu tigru.

„Oho! Ali me mislite izpraševati? Ali mislite, da bom nekaj priznal, kar se sploh ni zgodilo?“ je vpil divje. „Kdo pa ste pravzaprav? Kako pridete do teh vprašanj? Kake čudne izraze si dovoljujete tu?“

Mirno se smehljajoč, s trdnim pogledom mu je gledal krošnjar v obraz

„Toda mož?“ je dejal nato smehljaje. „Zakaj se jezite? Saj je bilo vse to v časopisih in vsak otrok to že ve!“

Osupel je Konrad molčal nekaj časa. Moral je pomisliti, kajti slutil je instinktivno, da bi se kmalu izdal. Da, ni bil gotov, če tega že ni storil.

O, tega krošnjarja bi najraje pobil na tla. In objednem se je vprašal, kaj ta namerava s svojimi govori.

„Tako, kakor Vi pripovedujete, ni bilo v časopisih,“ je vzrojil. „Tako govorite — kakor bi bil jaz morilec svoje žene.“

„Ali sem to vedel? — Tega ne vem,“ je dejal krošnjar z ironičnim smehom.

„Vrag naj Vas vzame!“ je zakričal Konrad jezno. „Imam že dosti zaslišavanj pri sodniji, vsaj doma hočem imeti mir!“

„Ne razumem Vaše razburjenosti,“ je dejal krošnjar ravnodušno. „Če bi bili — kakor trdi mlinar, — Vi zločinec, bi se ne mogli vesti bolj čudno.“

Slednje, ostro izpregovorjene besede so Konrada zopet spravile k zavesti.

Postal je nenadoma miren in le prisiljeno se smehljaje skomignil z rameni. Toda ta mir ni bil resničen, kajti z obraza se mu je bralo, kako v njem vse divja.

„Prej Vam je postalo malo slabo,“ je nadaljeval krošnjar stopivši k oknu, ki ga je nato odprl. Še sedaj ste bledi. Bomo spustili malo svežega zraka v sobo.

Pogledal je skozi okno in pazno motril okolico.

„Tu ven je torej skočil in pod tem oknom sta se trgala?“ je dejal, obrnivši se napol h Konradu, ki je temno gledal njegovo početje. „In tam je potem preplaval potok, ne?“

„Pustite me enkrat pri miru z Vašimi vprašanji!“ je mrmral jezno.

„No, kakor hočete! Pogovoriva se torej o naši kupčiji! Razumem, da bi radi pustili to hišo, že radi onega groznega madeža na tleh — ki Vas mora gotovo razburjati!“

Konrad ni odgovoril. Bilo mu je, kakor da stoji pred njim njegova žena in on ravno zamahne s sekiro — govori tega krošnjarja so ga grozno mučili, obrnil se je in šel v sosednjo sobo, kjer je hitro izpil nekoliko kozarcev konjaka, da bi zopet zadobil svoje ravnodušje.

Krošnjar pa je med tem ostal še v oni sobi.

„V oni postelji poleg okna je ležal tisti večer Vaš mali sinko?“ je zaklical Konradu. „Otrok je moral torej morilca, če je stal tu, videti naravnost v obraz!“

„Že mogoče,“ je renčal Konrad komaj razumljivo.

„Ta okolnost je zelo velike važnosti,“ je nadaljeval krošnjar in stopil čez prag. „Zdi se mi, da sodnija tega ni uvaževala zadosti.“

„Kako to?“ je vprašal Konrad. „Saj je mali Karl čisto pravilno zaznamenoval svojega očeta kot morilca.“

„Hm da! Toda koga je menil s tem? Vas ali onega?“

„No, onega seveda, svojega očeta. Saj nihče drugi ni bil tu. To morate vendar vedeti, če ste tako pazljivo čitali časopise.“

„Otrok je rekel dobesedno: moj oče je to storil. — Sedaj pa ne morem razumeti, kako more sedem let star otrok spoznati svojega očeta, ki ga ni videl 6 dolgih let. Saj to je gotovo, da enoleten otrok ne more poteze nekega človeka toliko časa obdržati v spominu. Njegove besede se nikakor ne morejo nanašati na mlinarja, ampak na Vas. Kajti Vas je smatral otrok za svojega očeta. Saj pravijo tudi, da je to Vaš sin!“

Zopet je Konrad obledel in jeza in togota sta ga popadli. Udaril je s pestjo ob mizo, tako da so kar kozarci odskakovali in vzrojil nad krošnjarjem:

„Ali že zopet začenjate? Povem Vam popolnoma resno, da nočem več slišati besede o tej stvari! Razumete?“

Krošnjar je bržkone spoznal, da ga ne sme dalje jeziti in je zato jel govoriti o drugih stvareh.

Konrad se je kmalu pomiril. Oba sta se vsedla k mizi in Konrad se je pridno nalival. Krošnjar pa ni pil skoro ničesar, a je vedno, kadar je bil Konradov kozarec prazen, temu natakal do vrha.

Že čez nekaj časa so se pokazale posledice; Konrad je postal vesel in krošnjar je spoznal, da zopet začne lahko govoriti o umoru, ne da bi onega s tem razjezil.

„Priznati morate vendar, dragi prijatelj," je pripomnil krošnjar, „da je ta stvar tudi za Vas kočljiva. Ravno v tem, kar se tiče otrokove izjave. Vsak si mora slednjič misliti, da otrok Vas naznamuje za svojega očeta!"

„Neumnost!" je blebetal Konrad. „Otrok ne ve, kaj govori! Nato ne more nihče ničesar dati! Sicer pa vedo moji ljudje, kako se je stvar vršila. Saj so ti vendar priče, katerih izjava več velja, kot ona kakega neumnega otroka!"

Predno je krošnjar še mogel odgovoriti, je vstopil v sobo mali Karl.

Ko je zapazil tujega moža v družbi z očetom, je hotel takoj popihati ven, a krošnjar je hitro skočil k njemu in ga prijazno peljal k mizi.

Konrad je temno gledal to početje, nič mu ni bilo po volji, da je deček ravno sedaj prišel v sobo. In ta je kazal grozen strah in boječnost pred očetom.

Krošnjar je to zapazil. Vzel je dečka na koleni in mu dejal kazaje na Konrada:

„Ni res, ljubček moj, Tvoj oče ni mami storil nič hudega?"

Prestrašen se je otrok zdrznil; odgovoril ni ničesar, ampak boječe pogledal svojega očeta.

„Ah kaj — pustite otroka na miru!" je dejal Konrad osorno. „Pojdi ven, Karl!" je zapovedal kratko.

Tedaj je skočil otrok na tla in vesel odhitel iz sobe.

Krošnjar je z zasmehovanjem zrl Konradu v obraz.

„Ne razumem Vas, kako morete zatajiti svojo lastno kri. Deček Vam je tako podoben, da vsak lahko spozna na prvi pogled, da je Vaš lastni otrok."

„Sedaj je pa dosti!" je zakričal Konrad in pomolil krošnjarju pest pod nos. „Vrag naj Vas vzame, jaz se ne razgovarjam niti besedice več z Vami glede kupčije!"

Čisto mirno je odgovoril ta in dejal:

„To si bodete še premislili. Na vsak način bodete še slišali o meni: Poslal bom tudi svojega prijatelja sem, da si lahko sam ogleda mlin."

„Ostanite s svojim prijateljem, kjer hočete in tudi Vi mi ne pridite več sem, svetujem Vam to!“ je odvrnil Konrad žugaje.

„Ali se Vam zdim tako nevaren?“ se je smehljal krošnjar. „Če imate čisto vest, se Vam ni ničesar bati. No — na svidenje.“

Odšel je in Konrad je jezno in pa tudi s strahom gledal za njim.

„Ne svetoval bi Ti, da mi še enkrat prideš v roke,“ je dejal škripaje z zobmi.

Krošnjar pa je med tem hitel veselo proti vasi. Bil je zadovoljen, da se je ponesrečena kupčija obnesla tako v njegov prid. Večkrat je obstal in zamišljen pogledal nazaj proti mlinu.

„On je morilec, sedaj vem — za gotovo,“ je mrmral. „A ne bode lahko, prepričati sodnike o tem.“

V gostilno prišedši je neopažen smuknil v svojo sobico in se tu na čuden način preoblekel. Vzel je izmed različne robe v svoji skrinjici črno suknjo in klobuk in je zamenjal s svojo umazano obleko. Potem je tudi snel sivo brado — in mi spoznamo v njem kriminalnega komisarja Vračkota.

Pritrdil je na obraz še črno brado, spopolnil še nekoliko svojo zunanjost in se podal kot čisto drug človek v krčmo.

Tu je naletel na Hugona Sutnerja in se pri priliki spustil z njim v razgovor.

* * *

Nejevoljna in čmerna je sedela Kamila zvečer istega dne v neki sobi v gradu.

To je bil vrtni salon, čegar vrata so peljala v park. Okna so bila odprta in dišeč vonj cvetlic in petje slavcev je prihajalo notri.

Toda Kamila ni imela smisla za naravo. S temnim obrazom je sedela na divanu, nasproti vrat. Svetilka z rudečim senčilom je obsevala njene blede poteze.

Negotovost jo je mučila, premišljevala je, če bi mogla še danes govoriti z Foglom ali svojim soprogom. Vedela je, da jo

Pavla opazuje in da se sedaj ne sme drzniti, poiskati gozdarskega pomočnika.

Dolgo časa je sedela zamišljena. Tedaj se odpro vrata in grof Herbert vstopi.

Bil je veselo presenečen, ko je zagledal Kamilo in iz njenega obraza je tudi takoj izginila nejevolja in smehljaje mu je hitela nasproti.

Grof jo je peljal nazaj k divanu in se vsedel poleg nje. Motril je njen lepi obraz, ki ni mogel popolnoma zakriti njene notranje razburjenosti.

Objel jo je z roko za pas in potegnil nase.

„Kaj Ti je, moja ljuba Kamila?“ je dejal milo. „Ti si zelo potrta. Ali imaš kako skrb, ki te mori?“

Ona je odločno odkimala.

„Vendar — saj vidim to, ti nisi popolnoma srečna!“ je nadaljeval skrbno. „Ali mi ničesar ne zaupaš, Kamila? Iztresi mi svoje srce, saj veš, kako vroče Te ljubim, da bi vse storil zate, kar je v moji moči!“

Skoro boječe jo je pogledaval.

O, kar jo je morilo, tega mu ni mogla izdati. Kaj bi tudi ta zaslepljeni in goljufani revež rekel, če bi videl v njeno srce? S kakim studom bi se obrnil od nje!

„Ali nočeš govoriti, ljubica?“ jo je prosil grof, ko je še vedno molčala.

Tedaj se je nenadoma začela jokati in skrila svoj obraz na njegovih prsih.

Z grozno silo jo je sedaj prijelo spoznanje svoje krivde.

Kako težko je grešila proti temu zaupljivemu možu, s kako bolestjo je obtežila njegovo dušo, ne da bi on slutil v njej hudobnega demona.

Njegova ljubezen ga je globoko ganila, ker ga je sedaj ljubila zopet odkritosrčno in vendar — o uganka človeškega srca! Vendar je še vedno grešila proti njemu in se ni kesala tega, kar je storila dosedaj.

Grof ni slutil, kaj se je ta čas godilo v njeni duši in ona mu tudi tega ni hotela pokazati. Svoje najskrivnejše želje in svojo skrb pa je sedaj razodela z besedami:

„Ah, Herbert, imate prav! Jaz nisem srečna! Kako tudi neki? Stanje, v katerem sem sedaj, je nevzdržljivo! Jaz sem izpostavljena zaničevanju celega sveta, — dokler ne postanem Vaša soproga!“

Herbertov obraz se je nagrbančil.

„To izprevidim, ljuba moja,“ je odgovoril in si v zadregi gladil brado. „Toda kaj morem storiti? Trije meseci so še dolg čas in prej je najina zveza pred Bogom in ljudmi nemogoča.“

„Ah, če bi me hoteli le vedno ljubiti in mi trdno zaupati, Herbert!“ je vskliknila Kamila. „Potem rada še počakam in mirno pretrpim vse obrekovanje!“

„Ne dvoji o meni,“ je tolažil grof hinavsko. „Nikoli Te ne bom nehal ljubiti in tudi ne bom verjel kakim obrekovanjem!“

Kamila je bila pomirjena. Srečno se smehljajoč se je naslonila na grofa in mu vračala njegove vroče poljube.

„Ali veš, da sem danes odkril v onem tujcu,“ je začel grof smehljaje, „neko podobnost z onim vagabundom, ki Te je nadlegoval na dan pokopa?“

Kamila je prebledela in se zdrznila.

„Toda — kaka misel?“ je jecala s prisiljenim smehom.

„Seveda sta to dve čisto različni osebi!“ je pritrdil Herbert. „Jaz sem to kar tako — — Gospod, moj Bog! kaj je pa to?!“

Z groznim krikom je pretrgal govor.

Skočil je z divana in bled kot stena strmel proti steklenim vratom.

Kamila je sledila njegovemu pogledu — kri ji je zastala v žilah, kajti to, kar je videla, se ji je zdela prikazen z drugega sveta.

Steklena vrata so se tiho odprla in bela ženska postava je plavala proti onima dvema na divanu.

Strašno bled in upadel je bil lepi obraz prikazni, velike, modre oči so ji pa nekako čudno plamtele.

Ko je zapazila grofa in Kamilo, je obstala.

Kakor pribita je stala nekaj časa, oči z divjim, blaznim pogledom uprte na nju. Nato se jima je začela hitro približavati z razprostrtimi rokami in pretečim gibanjem.

„Melanija! — Melanija!“ je v tem trenotku kriknil grof in se onesveščen zgrudil na divan . . .

---

42. poglavje.

Nočno ugrabljenje.

Večer je že nastopil v gozdu, skozi katerega sta se dva potnika bližala gradu barona Feliksa torgavskega.

To sta bila samotar z otoka in zamorec Bimbo.

„Še dolgo pot imava,“ je pripomnil starec. „Bog daj, da je ne narediva zastonj in da ne prideva prepozno rešit uboge deklice.“

„Če se nama bode to posrečilo, gospod?“ je vprašal zamorec dvomeče.

„Najbolje bi pač bilo, če bi se obrnila na barona in mu povedala, kaj sem jaz vse slišal in videl.“

„Ne, Bimbo, s tem bi sedaj ne dosegli ničesar! Baron me pozna, in Tebi bi, ker Te ima za roparja deklice, nič ne verjel. Ti bi takrat ne smel bežati, ampak baronu vse po pravici povedati. S to Tvojo zmoto smo izgubili mnogo časa! Celo noč in še prihodnji dan si se skrival v gozdu in šele potem si prišel k meni. Od tega časa je zopet potekla noč in dan. Bog ve, če uboga deklica sedaj še živi!“

„Gospod, mislil sem, da bo tako najbolje,“ se je zagovarjal Bimbo. „Ah, to bi bilo grozno, če bi mlinar k vsej nesreči izgubil še svojega otroka.“

„Dobro, da revež ne sluti, kaka nesreča preti njegovi hčeri,“ je prikimal starec. „To bi mu spremenilo ječo v prav pekel, moral bi obupati vsled svoje obnemoglosti!“

305/5

Lizika je s tresočim glasom izgovarjala besede.

„Ko bi mu mogli le pomagati, gospod! Gotovo so ga obtožili po nedolžnem!“

„O tem sem prepričan,“ je pritrdil starec. „On ni umoril svoje žene! Toda kaj moreva storiti zanj? Upajmo na božjo pomoč! Vsemogočni ubogega, nedolžnega človeka ne bode zapustil. Misliva najprej na to, kako bova rešila njegovega otroka!“

„Kako naj pa najdeva deklico, gospod?“

„Po Tvoji pripovesti že sklepam, kje morava iskati njeno ječo,“ je odgovoril starec. „Ti veš, da poznam grad iz prejšnjih časov. In če sva revico našla in oprostila, potem stopiva z njo pred barona in zatoživa baronico. Potem naj se odkrije ta hudobna ženska in zadene naj jo pravična kazen!“ — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Isti čas, ko sta se stari samotar in Bimbo bližala gradu, so sedeli v neki razsvetljeni sobi baron, Sidonija in njen mož.

Feliks je igral s slednjimi šah; a bil je tako raztresen, da je izgubil vsako partijo že po prvih potezah. Nemir se ga je polaščal in se zrcalil v njegovem obrazu, njegove misli niso bile pri igri — saj je vedno s strahom mislil na svojo izgubljeno gozdno vilo!

In ona, ki je bila edina v stanu, napraviti konec njegove bolesti, — Sidonija, je ležala v poltemi na divanu in preže opazovala njegov bled obraz.

Kakor že večkrat, kadar sta Feliks in njen mož sedela vkup, ju je tudi sedaj začela opazovati in primerjati. Vedno je potem čutila, da je navezana na pohabljenca in danes ji je bilo nemožno, samo misliti na to, da je ta mož njen soprog. Toda tega ni hotela več prenašati — o, gotovo ne! Ta pohabljenec, ki ga je že smrt imela v svoji oblasti se je moral kmalu umakniti! Da, in če sam ni hotel iti po oni poti, po kateri se ne more vrniti nikdar več, no — potem ga je ona morala spraviti nanjo. Lepi, bogati Feliks, ki ga je dan za dnevom ljubila bolj goreče — je moral postati njen soprog!

Tako si je mislila Sidonija, ko je opazovala oba moža pri igralni mizi.

Njej ni ušel nemir in resnost baronova, in oboje si je vedela razlagati. Pri tem je stiskala zobe od jeze in nekak divji triumf je napolnil njeno srce. Ali je za vedno uničila svojo

sovražno tekmico? Ah — ta deklica, ki jo ona tako sovraži, ima še vedno njegovo srce v svoji oblasti, da je vedno v skrbeh mislil nanjo in pri tem nje, svoje lepe svakinje niti zapazil ni in prav nič poslušal njene hinavske tolažilne besede.

In ta žalost in hrepenenje za to, od nje tako sovraženo deklico jo je še bolj razkačilo. Da, že na tem je bila, da bi zaklicala v svoji ljubosumnosti baronu: jaz sem jo spravila vstran! — samo da bi dala duška svoji jezi in togoti.

Njen soprog se ji je še bolj pristudil kot prej, kajti očitno je kazal, da pomiluje barona in da se mu smili vsled nesreče, ki ga je zadela. Feliks mu je povedal Lizikino zgodovino in kako je nenadoma izginila ta revica in on jo je pomiloval.

Tudi sedaj, ko je zapazil žalostni baronov obraz, se mu je zasmilil. Porinil je šahovo desko na stran in dejal milo: „Nehajva, ljubi Feliks — saj nisi pri igri."

Ta je prikimal in naslonil glavo na roko.

Baron ga je tolažil, kolikor ga je mogel.

„Ne obupaj, ljubi Feliks," je dejal, „saj bodeš deklico zopet našel."

„Ah, toda kje jo naj iščem?" je vzdihoval obupno baron. „Povsod sem jo že iskal. Pri njenem očimu, ki smo ga najprej smatrali za roparja, je ni. Če bi le slutil, kdo jo je razun tega suroveža še zasledoval. Njenega očeta, mlinarja ne moremo sumiti. Kajti neglede na to, da presrčno ljubi svojega očeta, je kaka silovitost od njegove strani izključena, ker on sedi v ječi."

„Čudno je, da je bil morilec še v gradu in ga Ti nisi mogel najti, četudi ste ga iskali vsi!"

„Da," je prikimal baron. „Tudi ne vem, kako se mu je posrečilo ubežati. Vsi izhodi so bili zaprti, tako da je bil beg nemogoč, in vendar —"

„Ali nisi rekel, da je bil nek zamorec?"

„Da, moji ljudje pravijo to, ki so ga videli. In to se mi zdi neumljivo. Zamorec — — hako je prišel ta sem — — kaj je mogel vedeti o Liziki — — kaj je hotel od nje?"

„Hm — to gotovo tudi ni bil zamorec, ampak nekdo, ki se je črno pobarval samo zato, da bi ga ne mogli spoznati. Po

mojih mislih mora ta človek še sedaj biti v gradu, katerega mora natanko poznati."

Feliks je začuden pogledal svojega polbrata, nato pa zmajal z glavo.

„Saj sem pustil preiskati vse do zadnjega kotička," je menil.

„Ti pa trdiš tudi, da ropar ni mogel uiti," je pripomnil baron. „Morebiti Tvoji služabniki ravno njegovega skrivališča niso našli!"

Feliks se je razburjen vzdignil.

„Jutri zjutraj hočem še enkrat preiskati vse in posebno natanko oni stolp, v katerem so videli roparja!" je dejal odločno.

„Stori to, ljubi Feliks," je odgovoril baron. „Mislim, da bodo roparjevo skrivališče gotovo našli v tem stolpu. Da, mogoče ima deklico še pri sebi!"

„O Bog," je mrmral Feliks, „če je tako, kot Ti praviš, potem bi se mi bržkone posrečilo dobiti deklico — toda živo?" je pristavil s tresočim glasom.

Razburjen je hodil nekaj časa gor in dol.

„Da, da!" je govoril sam s seboj. „Odprto okno in vrv je bila samo nakana, da bi me zmotil. Ropar sploh ni zapustil gradu in je porabil mojo nenavzočnost, da si je poiskal varno skrivališče. Jaz bi še danes ponoči začel iskati!"

Napeto je Sidonija poslušala ta razgovor. Grozen strah jo je popadel pri slednjih baronovih besedah.

Če bi ta ali njen soprog pogledal ji sedaj v njen bledi obraz, bi gotovo bral iz njega krivdo in prišel na pravo sled. Toda oba sta kakor pozabila nanjo.

Če bode baron še enkrat natančno preiskal stolp, potem se je bilo bati, da najdejo Lizikino ječo. In potem je bilo vse izgubljeno.

Sidonija bi kmalu skoprnela od strahu, a hkrati jo je popadla grozna razkačenost napram svojemu soprogu, ki je Feliksu udahnil to misel.

Kako naj odvrne od sebe nesrečo?

Pol dolge ure je sedela na divanu in kovala razne načrte, dočim sta se njen mož in Feliks še nadalje razgovarjala o tem predmetu.

Nenadoma jo je Feliks nagovoril.

„Kako pa Vi mislite, Sidonija?“ je vprašal in stopil k njej.

Prestrašena je skočila pokonci.

„O, jaz nisem poslušala!“ je jecala raztresena. „Sanjala sem kar predse, in še ne vem, o čem sta govorila.“

„Vi ste zelo utrujeni, ljuba Sidonija“, je dejal Feliks, ko je zapazil njen bled obraz. „Ali Vam je slabo?“

„Resnično — meni ni prav dobro“, je odgovorila. „Grem počivat!“

„Ali pošljemo po zdravnika?“ je vprašal baron skrbno.

„Ne, ne!“ se je branila Sidonija. „Saj ni nič — samo malo glavobola!“

S temi besedami se je vzdignila, vošila obema gospodoma „lahko noč!“ in odšla.

Hitro je šla v svojo sobo in prišedši pozvonila.

Vstopivši sobarici je zapovedala, naj ji takoj pošlje slugo Antona sem.

Kmalu je vstopil ta.

Hitro je Sidonija razložila svojemu zvestemu zavezniku svoj strah.

„Ah, kaj naj storiva, milostna? Kako naj zabraniva, da je ne odkrijejo?“ je jecal Anton prestrašen.

„Deklico morava spraviti stran in sicer takoj“, je odgovorila Sidonija odločno. „Vsak trenotek je dragocen, kajti dočim tu govoriva, je baron že lahko začel preiskovati.“

„Da, da!“ je hitro pritrdil Anton. „Toda kam ž njo?“

Sidonija je to vprašanje že premislila in poučila obširno svojega zaveznika.

Anton je bil zadovoljen, kajti veselo je prikimal.

„Toda kako spraviva deklico iz grada?“ je vprašal skrbno. „Tudi se je bati, da mi radovoljno ne sledi. In če moram rabiti silo, če ona vpije na pomoč, potem se lahko vse izjalovi.“

„Ne brigaj se za to! Pripelji mi deklico semkaj. Toda bodi previden, da Te nihče ne zapazi. Saj ji lahko rečeš, da bo zadobila svojo prostost, potem ne bo razgrajala. Jaz hočem govoriti z njo. Ona Ti mora slediti prostovoljno. Kakor hitro si jo pripeljal sem, preskrbi voz! — In sedaj hiti!“

Pokorno je Anton odšel in Sidonija je razburjena pričakovala, kdaj se bo vrnil. — — —

Lizika je trpela v ječi grozne muke.

Odkar sta jo zapustila Sidonija in njen strašni sluga, je preteklo že dva dni. Zastonj je reva upala na prostost. Niti baron je ni našel, niti njeni preganjalci niso prišli. Sedaj je že izgubila vse upanje in se sprijaznila z mislijo, na tem kraju umreti strašne smrti.

Zadnjo skorjico kruha, ki jo je še imela v žepu, je snedla že davno. Sedaj jo je začel že mučiti glad.

Klečala je na tleh in vila z rokami.

„Usmiljeni Bog!“ je molila vroče. „Reši me! Končaj moje muke in vzemi me k sebi v nebo! Pomagaj mi! Oh, kaj sem zakrivila, da moram toliko pretrpeti? — Ah, moj ubogi oče, kako bo v skrbeh zame? O, ko bi le vedel, kje sem, on bi zastavil svoje življenje zame in me oprostil!“

Čuj! — kaj je to? Ali se ji vendar bliža pomoč? Ali prihaja kdo, ki bi jo rešil? Ali je Bog uslišal njeno molitev?

Veselo je skočila Lizika pokonci in napeto poslušala.

Vrata nad njeno glavo se odpro in svetloba pade v ječo.

Toda prestrašena se umakne Lizika, ko zapazi obraz Sidonijinega zaveznika.

Anton spleza hitro po lestvi doli in se približa deklici, ki se strahoma umika pred njim.

„O moj Bog!“ je vskliknila. „Ali prihajate zato, da bi se pasli na mojih mukah ali me celo umorili?“

„Hitro za menoj!“ je dejal Anton. „Baronica Ti hoče podariti prostost!“

Lizika je strmela v služabnika, kot bi imela norca pred sabo.

„O Bog!“ je jecala jokaje. „Rotim Vas! Ne norčujte se tako z mano! Ali nisem že dosti nesrečna, ali morate še množiti moje muke, s tem da mi —“

„Hitro!“ jo je pretrgal Anton. „Ne šalim se!“

Na pol zadušen vesel vsklik se je izvil iz Lizikinih prsij in skoro bi se pred služabnikom zgrudila na kolena.

„Gospod, moj Bog! Hvala Ti!“ je šepetala in sklenila pobožno roke.

Vsakega drugega bi to bedno stanje uboge deklice globoko ganilo, toda Anton je ostal brezčuten. Boječe se je oziral gori in priganjal Liziko k hitrosti.

Hitro je splezal pred njo po lestvi in jo potem potegnil za sabo. Zaprl je potem vrata in peljal Liziko tako urno za sabo, da mu je ta komaj mogla slediti.

Že sta bila v drugem nadstropju in sta hotela ravno zaviti v nek hodnik, ko je Anton preplašen odskočil.

Grozna nesreča je pretila lumpu, kajti v tem trenotku je prihajal po hodniku baron Feliks.

Boječe se je Anton ozrl po kakem skrivališču.

Tu je odkril v kotu neko čisto temno duplino, ki so jo zakrivale rastline.

Potegnil je Liziko hitro za sabo in se skril noter.

„Nobene besede!“ ji je zažugal. „Drugače Te usmrtim!“

Strah je revici zadrgnil grlo. Videla je, kako se baron bliža, — o kako rada bi stopila predenj, se vrgla k njegovim nogam in ga prosila za pomoč, toda upala se je komaj dihati. Čutila je pest služabnikovo na svojem vratu — ah! ko bi baron le enkrat pogledal v to duplino. Toda mirno je šel mimo.

Čez nekaj minut je stopil Anton v Sidonijino sobo. Baronica je temno pogledala deklico, ki se ji je boječe bližala. Nato je hitro vprašala služabnika:

„Ali se je vse izteklo po sreči? Vaju ni nihče zapazil?“

Anton ji je povedal o srečanju z baronom in Sidonija je obledela, četudi je bila nevarnost že pri kraju.

„Hiteti moramo!“ je rekla svojemu zavezniku. „Voz mora biti pripravljen tekom četrt ure!“

Anton je prikimal in zapustil sobo. Sidonija je zarigljala za njim vrata, da bi je ne mogel nihče presenetiti in se slednjič obrnila k Liziki.

Tu, v razsvitljeni sobi se je razločno videlo, kake sledove so ti dnevi pomankanja pustili na Liziki. Izginila je rudečica z njenih lic. Ta so bila bleda in oči so bile vse objokane. Bila je popolnoma obupana in proseči pogledi, s katerimi se je obračala do baronice, bi morali ganiti vsakega človeka, razun če nima srca iz kamna.

Sidonija je mislila le na to, kaka ovira ji je bila ta deklica.

„Ljuba gospa!“ je začela Lizika čez nekoliko časa, ko je baronica še vedno molčala, „ali smem upati nato, kar mi je povedal služabnik? Ah, saj ne morete biti tako neusmiljeni, da bi me pustili poginiti v oni strašni ječi, ko Vam nisem storila ničesar hudega!“

Sidonija se je zaničljivo nasmejala.

„Neusmiljeno me imenuješ?“ je odgovorila s plamtečimi očmi. „In Ti še ne veš, zakaj Te sovražim! Toda ne govoriva o tem! Povedala sem Ti že, zakaj sem Te pustila izginiti! In kot taka moraš postati tudi v prihodnje!“

„O Bog!“ je vskliknila Lizika in sklenila roke. „Ali me hočete zopet vreči nazaj v ono strašno ječo? Ah — usmiljenje, milostna gospa!“ je vzdihovala in se zgrudila pred njo na kolena. „Usmilite se me vendar!“

„Hočem Ti vrniti prostost“, je odgovorila Sidonija mrzlo. „Toda samo pod jednim pogojem!“

„O, vse hočem storiti, kar zahtevate!“ je zaklicala Lizika veselo.

„Priseči mi moraš, da se baronu ne približaš nikdar več! Priseči moraš dalje, da ne poveš nobenemu človeku, kaj se je zgodilo s tabo v gradu! Če hočeš to storiti, si še danes lahko prosta!“

„Da, da! Vse — vse hočem, samo vrnite mi mojo prostost!“

„Dobro!“ je prikimala Sidonija. „Če si enkrat prosta — kam se hočeš obrniti potem?“

„Svojega očeta bodem poiskala“, je odgovorila brez premisleka.

Sidonija se je zasmehljivo nasmehljala. Ali naj pove ubogi deklici, da je njen oče že ujet in umorjena njena mati, to je sedaj premišljevala; toda sklenila je molčati in sicer ne iz usmiljenja, ampak vsled tega, da bi Lizika ne začela zopet obupavati.

Ta ni slutila njenih skrivnih naklepov. Preveč je bila zaupljiva, da bi Sidoniji ne verjela. In vendar ta še mislila ni nato, da bi ji vrnila prostost.

„Moj sluga te bo z vozom pripeljal v stolno mesto“, je dejala čez nekaj časa. „Tam je sedaj Tvoj oče!“ Lizika je začudena in nemirno pogledala.

„V stolnem mestu? Kaj dela moj oče tam? Ah — gotovo je že ujet?!“ je pristavila jokaje.

Sidonija je nagrbančila čelo.

„Pusti sedaj jok!“ je vzrojila nad deklico. „Ne maram poslušati tega! Tudi ti ne morem o očetu povedati ničesar gotovega! Bodeš že v mestu izvedela, kar hočeš! — In sedaj mi prisezi na to, kar Ti bom narekovala!“

Pokimala je Liziki, naj gre k neki pruki v kotu. Tam je revica pokleknila in s tresočimi ustnicami izgovarjala besede, ki so mrzlo prihajale iz ust Sidonije.

„Tako!“ je prikimala ta potem zadovoljno. „Če bi prisego prelomila, potem se boj mojega maščevanja“, ji je zažugala. „In sedaj pridi z mano v to sobo!“

Lizika ji je pokorno sledila. To je bila soba, kjer se je Sidonija napravljala.

Baronica je pokazala na elegantno moško obleko, ki je ležala na divanu in zapovedala:

„Sedaj bodeš oblekla to obleko, da te v gradu nihče ne spozna, če bi te slučajno srečal.“

Ubožica je hitro izvršila povelje in kmalu je bila preoblečena.

Baronica jo je pozorno ogledovala. Nato ji je zvila lase v okroglo kito in ji potisnila na glavo širokrajen klobuk.

Nato je zadovoljno prikimala.

Peljala je Liziko v sosednjo sobo nazaj in odprla zopet vrata.

Kmalu je vstopil Anton.

„Vse pripravljeno?“ je vprašala Sidonija.

„Da, gospa!“

„No — potem naprej!“ je vzkliknila Sidonija in porinila Liziko začudenemu služabniku, ki je preoblečeno komaj spoznal.

Lizika se je kot v sanjah pustila odpeljati. Anton se je previdno splazil po hodnikih in stopnicah.

Skozi mala vratica sta slednjič stopila na prosto.

Tu jo je prijel Anton za roko in jo peljal skozi vrt. Na koncu je odprl mala omrežena vrata in sedaj sta bila v gozdu.

Še nekaj korakov in Lizika je zapazila na potu voz in konja, privezana k drevesu.

Anton je stopil k vozu in odprl vratica.

„Vstopi!“ je zaklical šepetaje.

Liziki je pri tem švignila misel v glavo: beži! Bilo ji je, kakor bi ji nekdo zaklical to besedo.

A še predno je mogla to izvršiti, jo je Anton že porinil v voz in zaprl vrata. Vsedel se je hitro na kozla, vzel vajeti v roke in pognal konje.

Kam je peljal hudobni Sidonijin zaveznik ubogo deklico? — — — —

Stari samotar in njegov sluga Bimbo sta se ravno isti čas bližala gradu.

Noč je bila svetla in zvezdnata, a v gozdu je bilo precej temno. Popotnika sta se hitro pomikala po cesti, po kateri je šel tudi voz.

Zamorec je nakrat ustavil svojega gospoda in pokazal v daljavo.

„Poglejte tja, gospod! Luč! Kaj bi bilo to?“

Starec je pazno ogledoval bližajočo se točko.

„To je voz, Bimbo“, je dejal. „In sicer prihaja iz grada.“

„Iz grada?“ je odgovoril sluga. „Potem ne pomeni to nič dobrega! Kajti zakaj se pelje voz sedaj ponoči v tem temnem gozdu, mesto po lepi, široki cesti mimo grada.“

„Prav imaš, Bimbo! To je sumljivo!“ je pritrdil starec. „Čudno je tudi, da ima voz svetilnico!“

„Mislim, gospod, da je to nekaj v zvezi z našim podjetjem! Pogledati morava, kdo pelje voz in kdo sedi v njem?“

„Ali misliš, da bi ga pridržala?“

„Če bi bilo mogoče, bi bilo pač najbolje. Toda ne upam, da bi se nama to posrečilo, ker gre prehitro naprej!“

Voz se je med tem tako približal, da sta popotnika mogla vse razločno opazovati.

Samo malo je bil voz oddaljen od njiju, tedaj se je voznik pripognil na stran, da bi se umaknil vejici, ki mu je bila na poti, in svetloba svetilkina je razločno razsvetlila njegov obraz. In vendar je Bimbo takoj spoznal Antonov obraz.

Hitro je povedal starcu, kar je zapazil.

„Koga pelje ta lump? Baronico? — Ne, gotovo ne!“ je pristavil urno. „Ne bilo bi se ji treba peljati tu!“

„O Bog“, je vskliknil starec in neka slutnja mu je šinila v glavo.

„Če je ona notri in poleg še njena žrtev — mlinarjeva hčer! Ustaviti morava voz, Bimbo!“

„Je že prepozno, gospod!“ je šepetal zamorec. „Toda uiti nama ne sme! — Jaz se peljem z njim!“

Bliskoma je pri teh besedah skočil zamorec za vozom in se vsedel zadaj nanj.

Anton tega ni zapazil in tudi ni slutil, da pelje neprostovoljnega gosta s sabo.

Stari samotar pa je skrbno gledal za vozom.

„Ali je deklica v vozu in ali jo bo Bimbo mogel rešiti?“

S tem vprašanjem se je obrnil nazaj po poti, po kateri je prišel.

43. poglavje.

Preiskava.

„O Bog“ — Duh grofice!“ je zasopihala Kamila in se boječe umikala pred bližajočo postavo.

V istem trenotku, ko je grof kakor zblaznel zaklical njeno ime in se zgrudil na divan, je Melanija obstala.

Strašen trenotek! — Kamila je kakor okamenela strmela v grofico. Bilo ji je, kakor bi plavala megla pred njenimi očmi. Prikazen se je tako razblinila pred njo, kot kak oblak; čutila je, da ji pohajajo moči in da bo omedlela.

Naenkrat se je prikazen umaknila v stran proti onim vratom, ki peljejo v notranje prostore gradu. In predno sta se grof in Kamila zopet zavedla, je že izginila skozi nje.

„Kje je — kam je ušla?“ je kriknil grof divje in hripavo in z blaznimi očmi pogledal okoli.

Govorice nezmožna je Kamila pokazala na vrata. Groza jo je popadla in kolena so se ji šibila.

Ne da bi vedel, kaj dela, je grof skočil k odprtim vratom.

„Moj Bog! Herbert, ne zapustite me v smrtnem strahu!“ je kriknila Kamila. Hitela je za njim in se krčevito oklenila njegove roke.

„Pusti me, Kamila! Za njo moram — vedeti moram, zakaj prihaja iz groba nazaj!“

„Usmilite se me, Herbert! Jaz umrem strahu, če me pustite samo! Ostanite pri meni! — Prosim Vas!“

Ni ga hotela izpustiti, kakor utopljenka se ga je držala. Tresla se je kot trepetlika — naenkrat so se ji zašibila kolena, postala je bleda in se zgrudila.

Grof jo je vzdignil in nesel na divan. Lahno jo je položil tja in se sam skušal pomiriti.

Niti mislil ni nato, da se mu je prikazala njegova prava žena. Smatral jo je za prikazen. Vest se mu je zbudila. Na vse se je sedaj spomnil, kar si je tako prizadeval pozabiti.

O, kako ga je pekla vest! Stokaje se je prijel za glavo.

Naenkrat se je prestrašen zdrznil. V gradu se je zaslišal grozen krik. Kmalu nato so se približali hitri koraki.

Grof je strmel proti vratom. Robert je bled kot stena planil skozi nje v sobo. Ni zapazil grofa, ampak je hitel k steklenim vratom, da bi zbežal v park, tedaj ga je grof poklical.

„Ah! moj Bog!“ je jecal starec bližaje se svojemu gospodu. „Gospod grof — duh navidezno mrtve hodi po gradu!“

Grofov obraz je še bolj obledel.

„Navidezno mrtve?“ je jecal. „Ne, duh moje soproge, hočeš reči, starec!“

„Ne, ne! gospod grof! To je ona Melanija, ki je umrla pred 100 leti! Ah, to pomeni nesrečo! O, zato je prišla, ker smo vdrli v kapelo in —“

Obmolknil je, ker ga je grof strogo pogledal.

„Moja soproga je to!“ je dejal odločno. „Videl sem jo z lastnimi očmi! Tu je vstopila in šla skozi ona vrata dalje!“ — Stari Robert je začuden udaril z rokama in boječe pogledal onemoglo Kamilo.

„Ostani tu pri gospodični in pozvoni za Pavlo!“ mu je zapovedal grof, ki je zopet prišel k sebi.

Odhitel je potem skozi odprta vrata. Na hodnikih je zapazil nekaj slug, ki so prestrašeni hiteli semtertja. Povedali so mu pot, po kateri je šel duh in na njegovo povelje so ga spremili v zgornje nadstropje.

Vsi so bili grozno razburjeni in tresoč se so sledili grofu. Vsi so bili zmešani. Eden je videl prikazen tu, drugi zopet drugje. Tako so izgubili vsak sled in nazadnje je grof ustavil svoja brezuspešna preiskovanja. Kakor se je duh prikazal, tako je tudi izginil.

Sedaj je Herbert zopet pomislil na Kamilo.

To je Pavla hitro spravila k zavesti. Če tudi bleda kot smrt je vendar zunanje mirno stopila grofu nasproti v jedilnici, kamor se je podal.

Obed je bil tih. Kamila se ni dotaknila grižljeja in tudi Herbert je pil samo vino. Njegov duh je bil še preveč vznemirjen. Nemo in zamišljeno je sedel Kamili nasproti.

Kmalu sta se ločila in Kamila se je podala v svojo sobo.

Tresoč se je šla k počitku. Še vedno ji je stala grofičina prikazen pred očmi.

Ali je bil res duh, kar je videla?

To vprašanje jo je mučilo neprestano.

Grozne sanje so jo mučile, stokaje se je valjala po postelji.

Nenadoma je prestrašena skočila pokonci.

Kaj je bilo to? Kak krik se je razlegal po gradu?

„Moj otrok! — Ervin! Ervin! — O, vrnite mi mojega otroka!“

Tako se je razlegalo po hodnikih.

Strašna groza jo je popadla. Skloni se pokonci in strmi proti vratom.

In tedaj — se ta odpro in prikazen vstopi.

Kamili zastane vsa kri v žilah in srce ji otrpne. Hoče vpiti, a jezik je otrpnel. Prestrašena gleda grofico, ki se ji bliža.

V sivem jutranjem svitu izgleda prikazen še grozneje in strašneje kot zvečer. Obraz ji je na polovico zakrit od pajčolana in iz očij ji sije blaznost.

Sedaj obstoji grofica tik pred Kamilo. Ta se še ganiti ni mogla. Tedaj je prikazen vzdignila roko in se Kamile dotaknila s svojimi ledenimi prsti.

Sedaj jo prešine kakor električna iskra in zopet se zove. V smrtnem strahu skoči iz postelje in zbeži z groznim kričanjem na pomoč pred duhom.

V sosednji sobi je kmalu vse oživelo. Vrata se odpro in Pavla skoči notri.

Našla je Kamilo brez zavesti ležati na tleh, toda prikazen je izginila brez sledu.

Razburjena sobarica skliče sluge in na grofovo povelje je nek služabnik hitro odjezdil v mesto po zdravnika. Kamila je bila v mrzlici in iz njenih besedij je Pavla spoznala, kaj se je pripetilo.

Ko je slednjič dospel doktor Milner, je Kamila zopet prišla k zavesti. Mladi zdravnik je našel vse v največjem neredu. Grof ga je sprejel bled in razburjen in odpeljal v bolniško sobo.

Medpotoma mu je grof povedal o prikazni, kar je pa že prej zvedel od služabnika.

On ni dvomil niti trenutek o tem, da je bila v resnici Melanija in grozno se je bal, da bi je ne odkrili in potem spoznali resnico. Zastonj je oni večer zasledoval Doro in Melanijo, ni ju našel! Sedaj je imel njun sled, a kaj mu je to pomagalo? Ali se mu ni bilo treba bati, da pride vse na dan? — In Dora — kje je bila? Ali ni zbežala z Melanijo? O, ta se ji je gotovo izvila in v svoji blaznosti poiskala grad, kamor jo je vlekel že nek prirojen čut!

Grof ni slutil niti najmanj, kaj se godi v zdravnikovi duši. —

Kamila je utrujena in bleda ležala na blazinah, ko je vstopil grof z zdravnikom. Pavla je sedela poleg njene postelje. Grof je obstal pri vratih, dočim se je zdravnik približal bolnici.

Potem ko jo je preiskal in ji pripočil mir, se je zopet obrnil h grofu.

„Nobene nevarnosti ni," je dejal. „Ona mora biti samo mirna, kajti nesrečni dogodek jo je zelo prestrašil."

Grof je olajšano vzdihnil.

„Ne samo včeraj zvečer — tudi danes zjutraj se mi je prikazala," je dejala Kamila zdrzniv̌si se. — Oba, grof in zdravnik sta se prestrašila in se začudena spogledala.

„O moj Bog," je dejal grof obupno. „Ali vam noče dati miru?"

„Ali ste Vi tudi videli prikazen?" je doktor Milner s tresočim glasom vprašal sobarico.

„Ne, gospod doktor, jaz nisem videla ničesar. Jaz sem samo slišala, kako je uboga gospodična kriknila in ko sem prihitela sem, je bila že omedlela."

Kamila je sedaj obširno povedala, kar se ji je pripetilo, in obadva moža sta jo poslušala z napeto pozornostjo.

„Kaj naj storim — da zapr̆ečim njeno vrnitev?" je mrmral grof obupno. „Če bi jo videl še enkrat kot včeraj, bi moral znoreti!"

„Morebiti je vse to samo domišljija, gospod grof in tudi gospica je morebiti zjutraj samo sanjala," je pripomnil nato zdravnik.

Bil je seveda sam prepričan o nasprotnem in ju je hotel le zvabiti na napčno pot, kar se mu pa ni posrečilo.

„Ne, ne," je odvrnil grof odločno. „Nisva se motila! O, jaz se moram o tem prepričati!"

„Toda, kako hočete to začeti?" je vprašal zdravnik boječe.

„Hočem iskati za prikaznijo! Kajti če to ni bil duh, in ne moja umrla soproga — potem je morala to biti kaka druga oseba, ki si je dovolila neumestno šalo!"

„Tega ne verjamem, gospod grof," je odgovoril zdravnik z gotovostjo. „Kdo naj bi se upal kaj tacega?"

„Tudi meni se zdi to neverjetno! Toda ono je še neverjetneje! Meni se kar meša v glavi, če pomislim, da bi to v resnici utegnil biti njen duh! Ves grad bom pustil preiskati — morebiti dobimo ključ k uganki!"

Zdravnik se je pri teh besedah prestrašen ozrl na grofa. Na ta način je moral odkriti Melanijo, ki se je bržkone skrivala v prostorih, kjer je prej prebivala.

Toda grofa ni mogel odvrniti od tega načrta, ne da bi s tem vzbudil sum.

V skrbeh je zapustil grad in se vrnil v mesto. Ni povedal grofu, da je Dora zapustila njegovo hišo, kajti bati se je moral, da ne napravi kake neumnosti. Če je morebiti ona šla v grad in grofu vse odkrila?

Ta misel ga je grozno prestrašila . . .

Med tem časom sta pa prišla v zdravnikovo stanovanje dva moža.

Jeden izmed njiju je bil oni Amerikanec, drugi pa baron Sigmund sam.

Veselo ga je Marija pozdravila in zajedno tudi s strahom.

„Gospoda doktorja žalibog ni doma," je dejala obžalovaje.

„Vemo," je odvrnil Amerikanec. „Peljal se je v grad ratiborski, ne res?"

„Da," je prikimala oskrbnica začudeno. „Nekdo je tam nenadoma obolel. Ali hočete počakati, da se gospod doktor vrne?"

„Ljuba Marija," je pričel Sigmund resno, „midva imava tu važen opravek. Sicer bi ne prišel v to hišo, ker sem dobil prepričanje, da doktor Milner ni postopal z mano častno!"

„Toda, gospod baron!" je zaklicala oskrbnica prestrašena.

„Vi ste že sami zapazili, Marija," je nadaljeval Sigmund, „da doktor v svoji hiši nekaj skriva. Tudi temu gospodu ste to povedali. Mislim, da je to velike važnosti zame. Z eno besedo, Marija — povejte nama o tem, kar veste!" Proseče se je pri tem ozrl nanjo.

„Jaz — gospod baron — kar vem, sem že povedala!"

Samo trenotek je omahovala, ali naj pove ali ne. Ne, svojega gospoda ni hotela izdati! Četudi se ji je Sigmund smilil v srce, vendar je vedela, kake grozne posledice bi imelo to za zdravnika, če bi govorila.

„Dobra žena! Vi veste gotovo več, kot ste povedali!" se je vmešal Amerikanec. „Svetujem Vam, da govorite, predno se začne preiskava!"

„Preiskava?" je odvrnila Marija prestrašeno. „Kaj hočete preiskati?"

„Sobo, katero ima doktor Milner vedno tako skrbno zaprto!"

Oskrbnica je zelo mirno skomignila z rameni.

„Potem morata pač počakati, da se vrne gospod doktor, kajti ključa nimam jaz."

„Saj ga tudi ni treba," se je smehljal Amerikanec. „Vrata pustiva odpreti po ključavničarju."

Tega odgovora Marija ni pričakovala.

„O ne! gospod!" je vskliknila jezno. „Tega ne dopustim, kajti dokler gospoda doktorja ni domov, sem jaz odgovorna za vse!"

„Ljuba Marija! Tega ne bodete mogli preprečiti. Ta mož ima pravico za to!" je dejal Sigmund.

„Pravico? O tem bi dvomila!"

Toda kmalu je spoznala, da je to resnica, ko se je Amerikanec izkazal kot kriminalni uradnik.

Bil je, kakor je bralec gotovo že uganil, policijski komisar Vračko.

Znova jo je skušal pripraviti do tega, a ona je odvrnila razkačena:

„Ne, gospod baron! S silo ne bodete dosegli pri meni ničesar! In poleg tega pa tudi ničesar ne vem," je pristavila kljubovalno, „in če bi me pred sodnijo kaj vprašali, potem bi tajila vse, kar je Vaš spremljevalec nekoč po zvijači izvlekel iz mene!"

„To bi malo koristilo Vašemu gospodu! Vse je odvisno od tega, kaj bomo našli v sobi!"

„Ničesar ne bodete našli!" je izbleknila oskrbnica neprevidno.

„Če to tako gotovo veste, potem morate vedeti za doktorjevo skrivnost!"

„O, lahko prisežem, da še nikdar nisem bila v sobi, odkar jo je imel zdravnik zaprto!"

„Že dobro, saj bomo videli!" je odvrnil Sigmund in šel nasproti komisarju, ki se je ravnokar vrnil s ključavničarjem.

„Vi nas morate spremljati!" je zapovedal Vračko Mariji.

Ta je šla za njim v sobo, kamor bi že tako rada enkrat prišla. Hitro je ključavničar odprl vrata.

Sigmund je prvi stopil čez prag in bil zelo presenečen, ko ni zapazil ničesar. Z gotovostjo je pričakoval, najti tu kako osebo! Kako naj bi si drugače razlagal ono bolestno kričanje?

„Zdi se, da sva se zmotila!" je dejal končno.

„Razun zdravnika ne prebiva nihče v tej sobi!"

„A nekdo je bil tukaj!" je odvrnil detektiv odločno, ki je med tem pozorno vse ogledoval. „Midva sva samo prepozno prišla, gospod baron. Doktor Milner je začel sumiti in spravil skrivnost na kak varnejši kraj!"

Sigmundov obraz se je razjasnil.

„Poglejte," je dejal komisar držeč v rokah nek predmet, ki ga je našel na oknu. „Gotovo je, da je bila tu neka ženska oseba."

„Saj res," se je začudil Sigmund. — Bila je fina, srebrna pušica, izdelana v podobi bodalca.

Vračko je stopil z njim k Mariji, ki je stala pri vratih in z zasmehom zrla početje obeh mož. Ko je pa zagledala bodalce, se je prestrašila.

„Ali je to Vaše?" je vprašal.

Marija je takoj vedela, da je Dorina, ali je pa smela to izdati?

„Mogoče, da je moja," je odvrnila. „Pa mora biti že dolgo časa, odkar sem jo izgubila, kajti ne morem se več spomniti nanjo."

„Kako Vam je že ime?"

„Marija!"

„Potem to ne more biti Vaše! Kajti tu je vtisnjeno: „Zvesti Dori!" — Vi morate vedeti, kako je prišla ta pušica sem v sobo!"

Marija je bila tako presenečena, da ni mogla odgovoriti.

„Dora?" je vskliknil Sigmund razburjen. „O, tako je ime služabnici moje sestre. Ona je torej bila tu notri v tej sobi! Torej pozna doktor Milnerjevo skrivnost. — In njeno nenadno izginjenje? — Zdravnik mora vedeti, kje je ona!"

„Gotovo!" je prikimal Vračko. „Toda dvomim, da bi to pripoznal! Iščimo dalje, morebiti najdemo še kaj podobnega!"

Vtaknil je bodalce v žep in začel iskati dalje. A sedaj je bilo brez uspeha, kajti zdravnik je vse odstranil, samo to je prezrl.

„No, nekaj važnega sva le našla," je dejal komisar. „Na podlagi tega bomo preiskovali naprej. — Pojdiva sedaj!"

V tem trenotku so se začuli koraki na stopnicah in doktor Milner je vstopil v sobo.

44. poglavje.

Najden in zopet izgubljen.

„Danes mi morate povedati resnico, Fogel!“

S temi besedami je pridržala Kamila gozdarskega pomočnika, ki je hotel ravno vstopiti v svojo sobo.

Misel na otroka ji ni dala miru. Še isti večer je vstala in hitela v park, rekoč, da se gre navžit svežega zraka.

Pavlo je poslala v mesto in je bila torej varna pred njo.

„Jaz hočem vedeti, kaj se je zgodilo z otrokom. Vidva sta me ogoljufala. Mali Ervin ni mrtev — toliko vem sedaj zagotovo!“

„Pavla je torej vendar govorila?“ mu je ušlo.

„Ne Pavla! Nek drug mi je to izdal!“

Začuden jo je pogledal Fogel.

„Kdo bi to bil?“ je jecal prestrašen. „Nihče razun naju ne ve za to!“

„Dosti, jaz vem! Ali mi hočete sedaj povedati vse?“

Foglu je prišlo vse to prehitro in ga je zato popolnoma zmešalo.

„Vi še premišljujete?“ je vzrojila Kamila nad njim. „Ali je to Vaša zvestoba? Rečem Vam, Fogel, če mi ne poveste tega — potem je ven z najinim prijateljstvom.“

„Toda gospodična!“

„Nalagali ste me grdo!“ je rekla Kamila. „Toda k temu Vas je pripravila Pavla in vse Vam hočem odpustiti, ako mi poveste resnico!“

„Da, hočem!“ je rekel Fogel hitro.

„Dobro! Saj veste, da plačilo ne bo izostalo! Na drugi strani imam pa moč, se tudi maščevati za nezvestobo.“

Fogel je skesan gledal v tla.

Kamila je videla, da ji bo sedaj pripoznal vse.

„Stopiva v hišo,“ je dejala. „Tu naju lahko kdo preseneti!“

Radovoljno je Fogel stopil naprej, odprl vrata in hotel prižgati svetilko; toda Kamila ga je odvrnila od tega.

„Bolje je tako," je rekla. „Če kdo pride, naj misli, da Vas še ni doma!"

Zaklenila je vrata in se vsedla k oknu.

„Najprej mi odgovorite nato: Kje je otrok?"

„V stolnem mestu!"

„Ah! — In kje ravno?"

„Dala sva ga revnemu kramarju v oskrbo."

„Ime in naslov!" je zaklicala razburjeno.

Fogel ji je oboje imenoval.

Kamila si je zapisala vse to v notično knjižico.

„Sedaj mi pa povejte, zakaj sta me tako goljufala in rekla, da je otrok mrtev?"

„Pavla je hotela tako!"

„Da bi imela orožje proti meni — ne?"

„Da!"

Kamila se je tiho in jezno nasmejala.

„Skazila ji bodeva to veselje! Seveda ne sme slutiti tega, da ste mi povedali resnico! Dalje, ali ste Vi ali Pavla spravili otroka tja?"

„Jaz!"

„No, potem ste izpeljali to izvrstno, kajti še jaz nisem slutila tega! Šele ko otroka niso našli v ribniku, sem začela sumiti. Vi ste torej samo Ervinov klobuk vrgli v vodo in zbežali z njim samim?"

„Da — toda to ni bilo lahko. Skril sem se z ugrabljenim otrokom v neko duplino, kajti uiti nisem mogel, ko je Dorino kričanje vse spravilo pokonci."

„Ali ste ostali v duplini, dočim so preiskovali ribnik?"

„Da, čakal sem toliko časa, da so vsi odšli. Svojega strahu Vam ne morem opisati, gospodična! Vsako besedo sem slišal in bal sem se, da bi grof ne pustil preiskati razvaline."

„Hm! To bi se prav lahko zgodilo in čudim se, da otrok ni vpil!"

„O, omamil sem ga z nekim praškom, tako da je zaspal!“

„In potem ste še isti večer odpotovali z njim v mesto?“

„Da. Bilo je že vse pripravljeno. Preoblekel sem njega in tudi sam sebe in spremenil svojo zunanjost.“

„No, dobro! Drugo Vam pustim! Kar sem hotela izvedeti, vem! Sicer mi je ljubo, da je otrok še živ, četudi bi bila bolj mirna, ako bi bil mrtev!“

„To se še vedno lahko zgodi, če želite!“

„Ne, ne! Dokler je v mojih rokah, naj živi!“

„Ali hočete pustiti otroka tam, kjer je?“

„Hm! Ne vem,“ je menila Kamila. „Obvarovati ga moram pred Pavlo. — No, bova že še govorila o tem!“ je pristavila.

Ni hotela svojih načrtov izdati Foglu. V prihodnje, je sklenila, jih bo izvedla če le mogoče, sama.

„Takoj jutri moram v mesto!“ je mrmrala, ko je šla skozi park. „Spravila bom otroka na kraj, kjer ga nihče ne bode našel!“

Sedaj tudi ni potrebovala Sutnerja, svojega soproga. Brez kake žrtve je vse izvedela. Toda ne samo radi Pavle, ampak tudi Sutnerja, ki se ga je bilo tudi bati, je morala spraviti otroka na varno. On je odkril otroka in bi na ta način koval lahko zase kapital; morebiti bi se ga celo polastil.

Tega vsega se ji je bilo treba bati, zato je morala delati hitro. Kaj pa, če jo je že prehitel? Saj ni vedela, če je še ta v vasi ali okolici.

Če bi Kamila le slutila, kaj je že vse Pavla storila z otrokom, bi bila njena skrb in nemir še večji!

* * *

Ravno ob tem času je sedel stari Robert sam v svoji sobi. —

Ta je bila poleg grofove spalnice in zvezana z njo po vratih. Druga vrata so pa peljala na hodnik.

Dočim je starec zamišljen sedel pri mizi, so se odprla vrata in zavita ženska postava je vstopila.

Začuden je Robert skočil pokonci.

„O Bog!“ je vskliknil. „Dora?!“

„Tiho, Robert! Ne izdajte me“ je šepetala Dora in ga potisnila na stol.

„Moj Bog!“ je jecal, „odkod prihajate? In kaj hočete tu?“

„Nič posebnega, Robert! Hrepenenje po prostorih, kjer sem prebivala toliko let, me je privedlo sem!“

„Ah, da“, je vzdihoval starec. „Tu ni več tako, kakor je bilo prej. Najprej je moral Jurij proč, potem Vi, in slednjič bom moral iti še jaz.“

„Vi, Robert? — Zakaj neki bi Vas grof zapodil?“

„On ne, ampak gospodična, ona sedaj zapoveduje v gradu. Grof stori, kar ona hoče in vem, da me ne mara. Ah, in pri tem goljufa grofa z onim Foglom. Bog ve, kaj imata ta dva z ono Pavlo vkup! In grof je slep in gluh za vse in izmed nas si še ziniti ne upa nihče!“

„Midva sva bila še vedno dobra prijatelja, Robert!“ mu je segla Dora v besedo. „In zato sem tudi prišla k Vam, da zvem, kako se tu godi!“

„Ah, nič dobro, Dora!“ je stokal starec. „Jaz Vam bom povedal grozne in čudne reči! Toda kaki nevarnosti se izpostavljate, Dora? Če bi Vas zapazil grof?“

„Le bodite brez skrbi,“ se je smehljala Dora. „Nihče me ni zapazil. In v to sobo grof ne pride.“

Starec se je pomiril. Stisnil je Dori roko in dejal:

„Veliko sem mislil na Vas, Dora! Da, da, midva sva si bila najboljša prijatelja! O, gospod grof ni imel prav, da Vas je zapodil tako grdo! Otrok —“

„Ne govorite o tem, Robert!“ mu je segla Dora v besedo. „Ne morem misliti nato! Ah, kaj sem vse pretrpela!“

„Bili ste v hiši doktor Milnerja in tam zdravili barona, ne?“ —

„Da! Tudi to je taka nesrečna zgodba, Robert!“ je vzdihovala Dora in si obrisala solzne oči.

„Toda, kaj se je tu zgodilo v poslednjih dneh in posebno včeraj, tega še ne veste, Dora?“

„Ne, kaj pa? Pripovedujte mi o tem!“ je vskliknila razburjena.

„Ah, Dora, saj poznate staro rodbinsko zgodovino! Grof je pred nekaj dnevi udrl v ono kapelico pod paviljonom —“

„V kapelico?“ je prestrašena zaklicala Dora. „O, to se bo gotovo pripetila kaka nesreča!“

„To sem grofu tudi povedal, a ni verjel! In sedaj je že tu!“

„Kaj se je zgodilo, Robert?“ je šepetala Dora strahoma.

„Duh navidezno mrtve grofice se je prikazoval včeraj zvečer v gradu!“

„O! — Ali ste — ga videli, Robert?“

„Ne samo jaz, ampak vsi služabniki, grof in Kamila!“

„Vsemogočni!“ je vzdihnila prestrašena. Njej se je takoj vzbudila neka sumnja in mislila je na Melanijo.

„Da, vsi smo jo videli!“ je nadaljeval starec resno. „In gospodični se je prikazal dvakrat! Toda pomislite, Dora! Grof je trdil, da to ni bil duh one navidezne mrtve grofice, ampak njegove soproge Melanije, ki smo je pred kratkim pokopali. Kaj pravite Vi k temu?“

Dora ni odgovorila. Bleda je bila kot stena in srce se ji je krčilo strahu. To je bila živa Melanija, ki so jo videli, prav gotovo! Torej v grad je zbežala? In grof in Kamila sta jo spoznala? Ali sta ta dva slutila resnico ali imela Melanijo samo za prikazen?

„Kajneda, Dora, Vi ne verujete, da je bila to naša Melanija?“ je vprašal Robert smehljaje.

Dora je odkimala.

Starcu se je zdelo čisto naravno, da je prestrašena in zato je mirno nadaljeval:

„No, grof si noče pustiti vzeti svojega mnenja. On trdi še vedno, da je bil to duh njene soproge, ali pa kak človek, ki se je nalašč preoblekel! Da, in danes je dal preiskati ves grad —“

„Moj Bog!“ je stokala Dora. „Ali so — duh —“

Obmolknila je in napeto pogledala starca.

„Vi menite, če so ga našli?“ je pristavil smehljaje. „O ne! Kako je pa to mogoče?“

„Torej je niso dobili?“

„Koga? — Ah tako! — Nobene sledi! Grof je popolnoma obupan! On tako ne veruje na duhove. Moral bi sicer vedeti, da se ga po dnevu ne najde!“

Dora se je oddahnila.

„Bog bodi zahvaljen!“ je šepetala pred se. „To bi bilo tudi pregrozno, če bi kaj odkrili.“

In obrnivši se k Robertu je nadaljevala glasno:

„Vaša pripoved me je zelo utrudila! Vi ste doživeli nekaj groznega! Sedaj se hočem posloviti od Vas!“

Vzdignila se je in mu podala roko.

„Kaj Dora? Vi že greste?“ je obžaloval starec. „Saj mi še ničesar niste povedali, kako Vam gre!“

„Drugič, Robert! Večer je že in daleč imam do mesta!“

„Ah, ali greste nazaj v mesto?“

„Da,“ je prikimala Dora.

Seveda ni mislila nato, že zdaj iti iz grada, a staremu Robertu ni hotela zaupati. Zdelo se ji je prenevarno.

Hitro se je poslovila in odšla.

Ni pa šla po stopnicah doli, ampak podala se je v stare Melanijine prostore.

„O Bog!“ je šepetala, „daj, da jo najdem!“

Strahoma je poslušala, če ji kdo ne sledi. A vse je bilo mirno. V te prostore še ni nihče stopil, odkar so pokopali grofico.

Dora je obstala v prvi sobi. Srce ji je burno tolklo in kmalu bi se začela jokati, ko je pomislila, koliko veselih ur je preživela tu z njo — katera je bila sedaj blazna in katero je vse preganjalo.

„O, moja ljuba, dobra Melanija! Kje si?“ je vzdihovala Dora.

Temno je bilo po sobah, katerih vrata so bila vsa odprta.

Dora je šla dalje. Na pragu druge sobe pa je naenkrat obstala kot okamenela.

Tam — daleč zadaj — v zadnji sobi se je zasvetlikala luč, ki se je vedno bolj bližala.

„O Bog! Tu je!“ je mrmrala Dora bleda in tresoča se od strahu. „Vsemogočni! Z lučjo hodi okoli?! Kaka nesreča bi se lahko pripetila?“

Hitela je k sosednjim vratom in se tu skrila za zaveso.

Vedno bolj se je bližala luč. Sedaj so se tudi razločno videli obrisi postave. Bila je Melanija. Držala je v rokah svečo in počasi šla naprej.

Njene oči so bile uprte naprej in z ustnicami je mrmrala nerazločne besede.

„Oh, kaka nesreča!“ je stokala Dora.

Potem, ko je Melanija dospela do nje, je skočila pred njo, jo poklicala po imenu in jo skušala prijeti z rokami.

Grofica je obstala in divje pogledala Doro.

Iztrgala se ji je potem iz rok in s presunljivim krikom zbežala.

Dora je nekaj časa obstala presenečena, nato pa hitela za njo.

Če so sedaj slišali njen krik v gradu in jo zapazili, kaj bo potem?! Ta strah je postal še večji, ko je Melanija bežala proti onim sobam, kjer je prebival grof.

Toda ona je hitela dalje, kajti Dorini koraki so jo plašili. Prihiteli sta do stopnic — Melanija je kar zletela čez nje. Sedaj je videla Dora, da je grofica zavila okoli stopnic in bežala zopet nazaj v grad.

Kak strašen lov! Tako hitra ni bila Dora nikdar v svojem življenju, kot danes. Zapazila je še Melanijino luč na koncu hodnika — a potem je nenadoma izginila.

Ali je ugasnila, ali je blaznica hitela po drugi poti?

Kmalu je Dora prišla do tja. Sopihaje je obstala. Tam pred njo so odprta vrata peljala na prosto!

„O Bog! V park je zbežala!“ je stokala Dora obupno.

Tedaj so se približali koraki nekega služabnika, ki je poklical Doro po imenu. Ta je prestrašeno zbežala. Hitela je po parku, gnana strahu in skrbi za svojo ubogo gospo.

V dalji se je zabliskal paviljon.

In tam! — O Bog! — pri vratih je čepela bela, strahotna postava Melanije.

Jokala se je tam in vzdihovala in nekaj govorila. Vkljub svoji blaznosti se je še vedno spominjala grozne nesreče, ki jo je zadela tu.

Grofica je nenadoma skočila pokonci, ne da bi zapazila Doro, in potrkala na vrata.

„Pusti me notri, Herbert," je vzdihovala. „Pusti me! Saj sem jaz! Tvoja žena! — O, ne zavrzi me! Glej, saj Te ljubim čez vse! — O, bodi usmiljen!" Nato pa je zavpila divje: „Proč od nje! Proč od te kače! — O jaz umrem, Herbert, če me zapustiš!" je jadikovala in se zopet zgrudila na prag. „Usmiljenje — o moj Bog! Usmili se svoje nesrečne žene, Herbert!"

Vsaka beseda je bila Dori kot nož v srce. Znorela bi kmalu sama. Solze so ji tekle neprenehoma iz očij.

„Ah, dobri Bog!" je molila. „Pomagaj vendar! Pomagaj nesrečnici!"

Od gradu so se zaslišali glasovi. Služabnik, ki jo je zapazil, je gotovo to povedal drugim.

Strahoma je poslušala. Ali jo bodo zasledovali? Ali bodo preiskali park in prišli sem?

Sedaj je morala biti odločna. Grof na noben način ni smel izvedeti resnice! Ne — v norišnico ni pustila svoje gospe!

Skočila je k grofici in jo objela z rokami.

„Pojdi, Ti ubogi otrok! Pojdi," je dejala in jo skušala peljati proč.

Toda zopet je ta presunljivo kriknila in zbežala v park.

Obupno je hitela Dora za njo, dočim so se od grada sem bližali paviljonu koraki in glasovi.

„Ali ste Vi, Lizika?“ je zašepetal Bimbo. „Ali ste sami?“

„Da! — Moj Bog, Bimbo? Vi?“ je vskliknila vesela in hkrati prestrašena. „Kako pridete sem?“

„Tiho, Lizika,“ je opomnil zamorec, „drugače naju voznik lahko sliši. Pomagati Vam hočem.“

„O, tisočera hvala,“ je šepetala hvaležno. „Da, Vam, dobri Bimbo, zaupam. Ah — jaz se grozno bojim onega moža, ki me pelje.“

„Kam pa, Lizika!“

„V glavno mesto. — Ah, Bimbo, doživela sem grozne stvari in sem bila v grozni nevarnosti.“

„Saj ste še vedno, Lizika. Vaše dogodke že malo poznam. Baronica Vas je imela ujeto in — Vas sedaj pošilja v stolno mesto, kakor pravite?“

„Da, vrnila mi je prostost.“

„O, ne v prostost, ampak v pogubo se peljete, Lizika. Verjemite mi!“

„O Bog?“ je stokala prestrašena. „Baronica mi je obljubila, da bodem videla svojega očeta tam.“

„Svojega očeta? — Ah, ubogi otrok,“ je mrmral Bimbo bolestno. „Ali Vam ni povedala, kaj se je zgodilo z Vašim očetom?“

„Ne! Kaj pa — moj Bog?“

„Ujet je. — Tiho, Lizika. Ne kričati! Za božjo voljo, bodite mirni, če hočete biti rešeni.“

Tiho je vzdihovala Lizika in vila roke. Bimbo ji ni mogel povedati tudi o smrti njene matere. Bal se je, da bi s kakim nenadnim vsklikom ne opozorila Antona nase.

Deklica mu je povedala vse podrobnosti in potem ji je tudi on povedal, kako je našel njeno sled.

„O, kako se naj Vam zahvalim, dobri Bimbo! Svoje življenje tvegate za moje! Toda prosim Vas, ne zapustite me!“

„Gotovo ne!“ je pritrdil Bimbo. „Le bodite mirni, Lizika! Ne zgubite poguma, kajti jaz sem pri Vas!“

„Ah, Bimbo, kako me pa hočete oprostiti? Sam me ne bo izročil radovoljno.“

„Za to bom že jaz skrbel! Le zaupajte mi! Še sam ne vem, kako vas rešim! — Najjednostavneje bi bilo, ako bi odprl vrata in bi Vi skočili ven, a pri tem se lahko ponesrečite!“

45. poglavje.

Rešena?

Voz, na katerega je skočil Bimbo, se je hitro pomikal po gozdu naprej.

Konji so sopihali, kajti pot je bila slaba; toda Anton jih je vedno priganjal.

Bimbov sedež je bil zelo neroden, z obema rokama se je moral držati osi, da ni padel z voza.

Premišljeval je, kaj naj stori.

Pred vsem je moral vedeti, kdo je v vozu. Morebiti ni bila Lizika, ali je bil pa kdo pri njej. Tudi ni mogel razumeti, kam se voz pelje.

Ali naj počaka, da pride ta do cilja, in šele potem dela? Ne, to bi bilo prepozno.

Po tem razmišljevanju se je previdno vspel pokonci.

Če bi se Anton sedaj obrnil, bi ga moral zapaziti. A ta se ni ganil.

Bimbo se je dobro prijel in pogledal skozi malo okence.

To pa je zagrnjeno, tako da ni mogel videti noter.

Tiho je potrkal.

Znotraj se je zaslišal napol zadušen vsklik.

Zamorec je previdno poslušal in opazoval Antona, toda ta ni slišal ničesar.

Še enkrat je potrkal Bimbo in zopet mu je odgovoril isti vsklik.

Nato se je odgrnila zavesa in Lizika je pogledala prestrašena skozi okence.

Videla je črno postavo moža, ki ga ni spoznala in hitro zagrnila nazaj.

Tudi Bimbo je ni mogel spoznati.

Nadaljeval je svoje trkanje in slednjič se je Lizika ojunačila in odprla okence.

„Saj tudi ni mogoče, odpreti vrat," je odvrnila Lizika. „Sem že sama poskusila."

„Potem morava počakati. Z onim lumpom bi bil sicer kmalu gotov; toda rad bi napravil tako, da ne bode niti on niti baronica slutila, da se je izjalovil njen načrt."

„Da, da, prav imate, Bimbo! Sedaj sem tudi popolnoma pomirjena in hvalim Boga, da mi je poslal Vas."

„Tiho!" je svaril Bimbo. „Voz gre počasneje — kakor se zdi, se bližamo cilju!"

Iz previdnosti sta nehala govoriti, ker ropotanje ni bilo več tako močno.

Anton je sedaj zapeljal voz bolj notri v gozd in krenil s poti.

Ko je Lizika to zapazila, je vedela za gotovo, da baronica ni mislila držati svoje obljube in da je sklenila njeno smrt. —

Če bi se s tem ne tolažila, da ji bode Bimbo pomagal, bi morala obupati. Voz se je peljal dalje po strmih pobočjih.

Kam je peljal Anton svojo vjetnico? si je mislil Bimbo; ni poznal teh krajev.

Na mali trati so bile raztresene posamezne koče. Tu so stanovali oglarji, tatinski lovci in drugi.

Anton je zapustil voz. Hitro je skočil Bimbo doli za neko drevo.

Potem ko je Anton nekaj časa premišljal, je zagrabil uzdo in peljal voz doli k vasi.

Tiho se je plazil Bimbo za vozom, ki je obstal pred neko hišo, v kateri je stanovála stara žena, ki je bila kot prerokinja in vedeževalka znana.

Anton je potrkal krepko po vratih in kmalu so se oglasili znotraj koraki — stara vedeževalka se je prikazala.

Bila je silno grda ženska, kakor je Bimbo opazil. Nezaupno je opazovala Antona in ga vprašala, česa želi.

„Oho, mati Valburga, ali me ne poznate?" je vprašal Anton.

„Pustite, da vidim vaš obraz!“ je odgovorila starka. „Ja, ja!“ je prikimala. „Vi ste v službi barona torgavskega. Vem dobro — prerokovala sem vam, da bodete bogat gospod!“

„Kar se pa ni zgodilo, mati Valburga!“ se je smejal Anton zaničljivo.

„Imejte le potrpljenje! — Toda kaj hočete danes tako pozno pri meni? Ali me hočete odpeljati h kakemu opravku, v grad?“

„O ne — to ne! Imam važen opravek za vas, ki vam bode pripravil lepo svoto denarja!“

„Poslušajmo!“ je zaklicala stara in oči so se ji zasvetile.

Anton se je bal, da bi ga Lizika ne slišala in začel se je šepetaje pomenkovati s staro. Bimbo ni mogel slišati nobene besede.

Anton je govoril dolgo in vsiljivo, toda stara je vedno zmajevala z glavo. Bimbo je uganil, kaj sta se pomenkovala. Tej coprnici naj pride sedaj Lizika v roke.

Na konci je segel Anton v žep, izvlekel denarnico in podal starici.

„Torej dobro — sedaj je, kakor bi bilo že storjeno. Pripeljite deklico notri!“

Stopila je v hišo, Anton pa je odprl vrata.

„Izstopi!“ je zapovedal.

„Oh, moj Bog! Kje smo?“ je zaklicala deklica v strahu.

Vkljub temu, da je bil Bimbo v bližini, se je tresla od strahu.

„Vi me morate ja v mesto peljati!“ je dejala Lizika trepetajoč.

„Bomo že, pa ne danes!“ se je zasmejal Anton surovo. „Mi moramo tukaj počiti. Ti bodeš našla tukaj gostoljuben sprejem. Pridi torej in ne vprašuj dalje!“

Vzdihujoč, s solzami v očeh je stopila Lizika iz voza, in se ozrla obupana okoli:

„O Bog, kako pusto je tukaj!“ je šepetala. „Kak kraj je to?“

Anton je zaklel in zagrabil roko dekličino. Vlekel jo je hitro za sabo v kočo. Lizika se je še enkrat obrnila. Kje je bil Bimbo?

Ni ga zagledala. Oh, ali jo je zapustil?

Tu je stopila stara Valburga zopet skozi odprta vrata in pozdravila Liziko.

Uboga deklica je kar odskočila pred pogledom te ostudne ženske.

„Le notri, moja ljuba. Le notri v hišo," ji je stara pomigala.

Anton jo je krepko porinil notri in v istem trenotku so se zaprla vrata.

Nekoliko minut je preteklo in Anton se je zopet prikazal. Stara ga je spremljala do vrat in šepetala z njim. Potem je krenila v kočo nazaj, in Anton je slišal, da je zapahnila vrata.

Žvižgal je zadovoljno pred se, stopil v voz, ne da bi se obrnil in se odpeljal.

Zdelo se je, da je Bimbo zginil. V koči je bilo tiho kot v grobu.

Ali bode Lizika žrtev njene strašne sovražnice? — Naenkrat je pa ugasnila v koči luč in glasen krik se je zaslišal . . .

---

46. poglavje.

Izpodletelo!

Na peronu, gradu ratiborskemu najbližje ležečega kolodvora, je stopala z gostim pajčolanom čez obraz neka žena.

Radovedno so ji gledali drugi v obraz, a ona je bila predobro zakrita. Iz njene lepe postave se je dalo sklepati na lep obraz. Po njeni obleki je spadala k bogatejim slojem.

Brzovlak je prisopihal. Vsi sopotniki so se vdrli v en voz, le ona dama je stopila v kupé drugega razreda.

V istem trenotku je prihitel zapoznel popotnik na peron. Hitro je pregledal popotnike, tu je zagledal ono damo in hitro je skočil v oni kupé, v katerega je skočila.

Dama je z zadovoljnostjo videla, da je sama. Vsedla se je v kot in odkrila obraz.

Tu — že se je začel pomikati vlak proti mestu — je vstopil popotnik. Hitro je potegnila dama pajčolan črez obraz, a že jo je videl gospod.

„Ona je!“ je mrmral.

Potem se je vsedel in se ni na videz nič zmenil za damo.

Ko je čez uro dospel vlak v mesto, je dama izstopila in hitro zapustila kolodvor.

Tujec ji je sledil.

Pri vhodu je najela voz in se odpeljala.

Brez premisleka je skočil tujec v druzega in zapovedoval prvega zasledovati.

Hitro so se peljali po lepih cestah po boljšem delu mesta. Pisana množica se je valila kar naprej mimo ponosnih skladišč. Vse je provzročalo velik vrišč.

Polagoma je vrišč pojenjaval. Prvi voz je zavil na cesto, ki se je končavala v travnik.

Mož v drugem vozu je pogledal na naslov ceste.

„Vrtna cesta!“ je mrmral.

Pred veliko hišo je obstal prvi voz in dama je vstopila skozi vrata.

Tujec je zapovedal vozniku, da naj počaka. Potem je hitel za damo.

Šel je v hišo in jo je zapazil v pogovoru s suhim možičkom v ubožni obleki.

„Ali ne stanuje tu kramar Špeht?“ ga je vprašala dama.

„Gotovo, milostna! Jaz sam sem.“

„Moram govoriti z vami.“

„Prosim, milostna! Stopite bližje!“ je zaklical trgovec.

Šel je naprej in dama je sledila.

Tujec je to skrbno opazoval. Najprej je mislil obema slediti, a se je premislil in hodil pred vratmi gori in doli.

336/7

Ali je Lizika slutila, da jej bode ta pijača smrtonosna?

Trgovec je pa med tem spremil svojo obiskovalko v svoje stanovanje. Tu notri je bila njegova žena in Leon.

Ta je odklonila ponujeni ji sedež in tudi ni odkrila obraza.

Žena trgovca jo je radovedno gledala. Mož pa je vedno nestrpno pokašljeval.

„Neki gospod je prinesel pred nekaj tedni — nekega malega otroka semkaj, ni res?“ je začela dama.

Trgovec, ki je hitro pogledal svojo ženo, je odgovoril skoro obotavljaje se:

„Hm! Milostna, preje bi rad vedel, kako se glasi Vaše ime? Oprostite! toda —“

„Moje ime tu nima nič opraviti! Jaz sem opravičena poizvedovati po otroku! Jaz sem njegova sorodnica.“

Zopet se je zakonski par spogledal, kakor bi si hotel reči: Aha, to je ena onih sorodnikov.

„Če mi ne imenujete imena, vam ne morem nič povedati,“ je odgovoril trgovec.

„Ali nočete?“ je nadaljevala dama hitro. „Torej hočem poklicati policijo na pomoč!“

Toda ta grožnja ni dosegla cilja.

„Tako?“ se je smejal trgovec zaničljivo. „Nimam se pred njo ničesar bati, milostna.“

„Kje imate otroka, ki so vam ga izročili v oskrb. Ne vidim ga tukaj.“

„Sploh nimam nobenega otroka v oskrbi!“

„Ne?“ je odgovorila tujka silno začudena.

Stopila je nato tik trgovca in jezno je dejala:

„Ne govorite resnice, dobri prijatelj! Dobro sem poučena, verjemite mi. Če otroka več ni pri vas, mi bodete gotovo povedali, kam ste ga izročili!“

„Milostna! Vi se motite. Jaz gotovo nič ne vem o otroku, po katerem vprašate!“

„Kako? Ali vam gospod ni izročil otroka v oskrb?“

„Ne! Jaz ne poznam nobenega gospoda . . .“

„Pomislite! Ne zahtevam zastonj, vam lahko plačam.“

Toda trgovec se ni dal omajati.

„Žal mi je, da vam ne morem služiti, milostna," je odgovoril zmigajoč z rameni.

„Ali v resnici nič ne veste o otroku?"

„Ne."

Tujka je povesila glavo.

„Potem sem bila ogoljufana," je siknila med zobmi.

Obrnila se je in s kratkim pozdravom šla iz sobe.

Zunaj je bušknila njena jeza in togota na dan. Odgrnila je pajčolan, da bi zamogla dihati. Bleda je stopila na cesto in zapovedala kočijažu, naj jo pelje na kolodvor.

Moža, ki ji je sledil, ni zapazila. Ta je skočil na nekem oglu v voz in dirjal za njo.

Tudi on je bil presenečen, a drugače, kot ona.

„Sama se vrača — kaj pomeni to?" je mrmral.

Potem, ko je na kolodvoru še opazoval, kako je dama stopila na vlak, se je vrnil v mesto. — — —

„Dovolite mi, gospod baron, prej še nekatere opazke. — Meni je znana zgodovina Vaše rodovine in znani tudi zadnji dogodki na gradu ratiborskem —“

„Gospod, kaj hočete s tem uvodom?“ ga je nejevoljno vprašal Sigmund. „Prosim, povejte mi naravnost, kaj Vas je privedlo k meni!“

Vkljub temu opominu vendar ni tujec nehal.

Priklonil se je samo in nadaljeval:

„Pridem takoj k stvari! To Vam naj služi v dokaz, da vem vse in da bodete pozneje razumeli mojo pripoved.“

„Ali bi ne utegnili tega kmalu povedati?“ je vprašal Sigmund mrzlo, ki bi sitnega gosta najraje vrgel čez prag.

„Kar sem Vam hotel povedati, gospod baron, se tiče sina umrle Vaše sestre.“

Sigmund se je začudil in nezaupno ozrl v tujca.

„No?“ je dejal potem.

„Vi mislite, da je otrok mrtev? Toda zagotovim Vas, da to ni res!“

Sigmund je to že zvedel od detektiva, ki je poslušal Kamilin razgovor z njenim soprogom; a to ga ni malo začudilo, da je to slišal iz ust tujca. Kdo je bil to? Mali Ervin je bil odstranjen od Kamile, to je slutil. Morebiti je bil ta tudi Kamilin zaveznik in gotovo se je sprl z njo in se hotel sedaj maščevati.

Te misli so mu šinile po glavi in ga opominjale, naj bo previden; obžaloval je, da detektiva ni bilo tu, ki bi ga pač najbolje mogel izpraševati.

„Jaz sem zelo začuden,“ je odvrnil čez nekaj časa smehljaje. „In predno se natančneje ne izrazite o tem, moram dvomiti o Vaši trditvi.“

„To je z Vašega stališča seveda popolnoma razumljivo, gospod baron! Toda dokažem Vam lahko, da sin Vaše sestre še živi!“

„Potem storite to! Govorite!“ je vskliknil Sigmund razburjen.

Tujec se je zadovoljno nasmejal. Na tem smehu bi Kamila spoznala svojega moža Hugona Sutnerja.

Ta lump si je sedaj izmislil rafiniran načrt.

Nikakor ni resno mislil s Sigmundom, ampak hotel je samo iztisniti iz njega svoto, ki jo je nameraval prej dobiti od Kamile. Ko namreč ni od te dobil nikakega naznanila, je zapustil vas in se podal v stolno mesto.

Sigmund še slutil ni, s kom ima opraviti.

„Da, otrok živi," se je smehljal Hugo. „To Vam lahko dokažem, kajti pred kratkim sem ga videl z lastnimi očmi."

„Kje?" je vprašal Sigmund nepotrpežljivo.

„Oprostite, gospod baron, tega bi še sedaj ne izdal!"

„Toda zakaj ne? — Kaj veste pravzaprav o otroku? — Saj je baje utonil v ribniku. Iz Vaših besed pa posnemam, da je bil uropan." — „Jaz mislim isto, gospod baron!"

„Ah! — Vi veste, kdo je izvršil zločin?!"

„Gotovo cigani, kajti —"

„Cigani?" se je nasmejal Sigmund zaničljivo. „Ne, moj ljubi, takih pripovedk ne verjamem. Imenujte mi pravega roparja."

„Kako morem to! Saj ga ne poznam!"

„O vendar! Kako bi drugače mogli vedeti vse tako natanko? Jaz mislim, da ste Vi sami to izvršili po naročilu kake druge osebe!"

Hugo Sutner se je prestrašil.

„Jaz? Gospod baron, kako morete kaj takega misliti? Potem bi ne bil tako neumen, da bi prišel sem in vtaknil glavo v zanjko!"

„In če tudi vi niste izvršili zločina, vendar morate poznati krivega! Vi bodete morali izdati vse in sicer če ne prostovoljno, Vas bodemo k temu prisilili!"

S temi besedami je baron prijel za zvonec in hotel pozvoniti.

„Počakajte, gospod baron!" je zaklical ta boječe. „Če hočete poklicati policijo na pomoč, Vam povem, da je to brezpomembno. Kajti izvedeli ne bote ničesar. Jaz sem prišel sem, da Vam izkažem uslugo za protiuslugo seveda!"

„Ah!" je dejal Sigmund z neskončnim zaničevanjem. „Sedaj govorite vsaj naravnost! Denarja torej hočete imeti? No, kdo mi je porok za to, da je to resnica, kar ste mi povedali?" — Sutner je skomignil z rameni.

„Da, priče seveda nimam pri roki!“

„No — potem mi povejte, kako ste vse to izvedeli!“

„Če Vam to povem, gospod baron, potem sem Vam tudi že povedal, kje morate iskati otroka. Tega pa ne storim. Bodete že oprostili!“

„Dam Vam svojo plemiško besedo, da bodete dobili bogato plačilo, ako najdemo otroka z Vašo pomočjo.“

„Oprostite, gospod baron! S to splošno obljubo se ne morem zadovoljiti. Dovolil bi si, staviti drug predlog!“

„Sedaj je pa dosti!“ je vzrojil Sigmund. „Zakaj pa tega ne poveste otrokovemu očetu, grofu ratiborskemu?“

„Zato imam svoje vzroke!“

„Ali hočete torej govoriti? Hočete povedati, kar veste?“

„Gospod baron,“ je odvrnil Sutner kot grozno razžaljen. „Vse to hočem storiti, a ponavljam svojo zahtevo! Da, potem Vam otroka sam preskrbim!“

„Tako? — Ta ponudba dokazuje, da ste v zvezi z zločinci!“

„Nikakor!“

„Vi ste gotovo odposlanec onih, ki imajo otroka v svoji oblasti. Iztisniti hočete kolikor mogoče veliko denarja in šele potem izročiti otroka!“

„Vaša očitanja me ne dosežejo, gospod baron! Z zločinom, ki se je zgodil na otroku, nimam jaz ničesar opraviti. To lahko dokažem. Slučajno sem ga odkril v zelo slabih razmerah —“

„In Vi ga niste takoj oprostili. — Pustili ste ga v oblasti onih ljudij?“

„Ni mi bilo mogoče, kaj storiti za otroka!“

„Potem bi morali vsaj obvestiti njegovega očeta! A še tega niste storili! To dokazuje, da ste lump in goljuf!“ je vpil Sigmund razkačen.

„Vse, kar mi pripovedujete, je laž!“

„Gospod baron!“ je jecal Sutner prestrašen.

„Ven!“ je zagrmel ta nanj in mu pokazal vrata.

On tega izida ni pričakoval. Upal je, da se mu bode Sigmund udal. In sedaj naj se umakne tako sramotno?

Še enkrat je hotel začeti pogajanja, toda baron se je tako razjezil, da je lump smatral za bolje, da gre.

„No, jaz grem!“ je sikal. „Toda povem Vam, da brez moje pomoči ne bote našli otroka!“

Splazil se je ven, še predno je mogel Sigmund odgovoriti.

Čez četrt ure je prišel komisar.

„Vendar enkrat!“ je vskliknil Sigmund veselo. „Nisem se Vas nadejal več. Ali mi imate povedati kaj važnega?“

„O da, gospod baron! Odkril sem nekaj izvanrednega!“

„Ah! Kaj pa?“

„Po moji misli smo našli otrokovo sled.“

„Ervinovo?“

„Da!“

Razburjen je Sigmund skočil pokonci.

„O govorite, gospod komisar! Kaj ste odkrili?“

„Vi veste, gospod baron, da sem v parku zvedel iz razgovora med Kamilo in njenim možem resnico o otroku?“

„Torej je oni človek res njen soprog?“

„Prepričan sem o tem, da je bil to Hugo Sutner. Pozneje sem ga opazoval v vaški krčmi; a žalibog je nenadoma izginil!“

„Vi ste dvomili tudi o tem, da je glede otroka govoril resnico!“

„Da, gospod baron! Mislil sem, da ji je rekel to samo zato, da bi dobil od nje denar! Toda sedaj vem, da je govoril resnico. Mali Ervin je skrit tu v mestu!“

„Ah, ali je to res?“ je vskliknil Sigmund veselo.

„Da, od onega časa nisem spustil Kamile izpred očij in sem jo vedno opazoval. Včeraj je imela z gozdarskim pomočnikom nek sestanek!“

„Ah, s služabniki svojega prihodnjega moža je tako zaupljiva?“

„Pa še kako! Žalibog nisem dobro razumel, ker sta se podala v sobo. Toda iz vsega sklepam, da je Fogel udeležen

pri ropu. Kamilo so njeni zavezniki ogoljufali. Njen soprog je dečka odkril, a ni izdal, kje je. To je pa zvedela od Fogla in danes je storila potrebne korake."

„Ali ste jo pustili na miru?" je vprašal Sigmund boječe.

„Gotovo, kako naj bi drugače storil?"

„Potem je ubogi otrok zopet v njeni oblasti?" je vskliknil Sigmund obupno.

„Morebiti, toda tudi v naši! Poslušajte me, gospod baron! Kamila se je z brzovlakom pripeljala v glavno mesto. Vstopil sem v isti kupé. Vzela je na kolodvoru voz in jaz sem storil isto. V „Vrtni ulici" je poiskala nekega trgovca in ostala tam nekoliko časa, nato se pa zopet vrnila v grad."

Z napeto pozornostjo je Sigmund to poslušal.

„In mislite, da je mali Ervin pri onem trgovcu?"

„Prepričan sem o tem!"

„O, potem hitimo, gospod komisar, da ga takoj oprostimo! Bog ve, kake načrte ima Kamila z njim!"

Sigmund je že prijel za klobuk, a detektiv je ostal miren.

„Ne smemo biti prehitri," je odgovoril mirno. „Otroku se ne zgodi med tem ničesar, ker stražijo stanovanje kriminalni uradniki. Ali smem vprašati, kaj z otrokom nameravate, ko bo že v vaših rokah? Ali ga bodete izročili očetu?"

„Ne, nikdar!" je vskliknil Sigmund jezno, „drugače bi ta revček utegnil postati še enkrat žrtev one kače. — O, kako hrepenim po njem," je pristavil milo. „Rad bi vedel, če je podoben svoji materi!"

„Hm — !" je menil Vračko. „Ali otroka še niste nikdar videli?"

„Ne! Toda kaj je potem? Spoznal ga bodem vseeno! O, če je le enkrat pod mojim varstvom, potem bomo obračunali s Kamilo in njenimi zavezniki."

„Počasi, gospod baron! Nismo še tako daleč! Še ne moremo dvigniti obtožbe proti tej ženski, kajti nimamo dovolj dokazov!"

„Toda koliko časa naj pa še ostane nekaznovana? Ali ni že zadosti grešila! Kaj je vse storila moji sestri in njenemu otroku!"

„Gotovo, ljubi gospod baron," je odvrnil detektiv mirno. „Kamila je že davno zaslužila ječo. Toda kaj nam to pomaga, če ji ne moremo dokazati njenih zločinov? Ali mislite, da bo ta hudobna ženska kaj priznala?"

Sigmund nato ni vedel odgovoriti.

„Mi bi ji še tega ne mogli dokazati, da je ugrabila otroka," je nadaljeval komisar. „Da, če bi mogli ujeti Sutnerja, potem bi bilo drugače!"

„Mislim, da je bil ta človek prej pri meni!" je dejal Sigmund, ki mu je nakrat neka misel šinila v glavo.

„Kdo? Sutner?" je vprašal detektiv razburjen.

„Da, in kolikor bolj spravljam nastop onega lumpa v zvezo z Vašimi opazovanji, toliko bolj mislim, da sem zadel pravo!"

Sigmund je s kratkimi besedami pripovedal prizor, ki se je vršil malo pred komisarjevim prihodom.

Vračko je pazno poslušal in potem zmigal z glavo.

„Res škoda, da nisem bil tu! Gotovo je bil on! Toda diplomatični niste bili, gospod baron! Vi bi morali žrtvovati manjšo svoto in potem lumpa izslediti!"

„Da, da, že sam sem si to mislil! Seveda, ko bi slutil, da je to Sutner, potem bi že ravnal drugače — toda sedaj je po vaših opazovanjih to nepotrebno!"

Komisar je raztresen prikimal. Gledal je zamišljeno pred se in dejal:

„Sutner se mi tudi v drugem oziru zdi važen! Morebiti ga je njegova žena bolj rabila pri svojih načrtih, kot slutimo. Kaj ko bi nam mogel on razjasniti, kako je grofica izginila iz krste?"

Pri teh besedah je Sigmund postal smrtnobled; tako je postal žalosten, da je vstal in začel hoditi po sobi semtertja. —

„Vzemimo, da je Kamila Vašo sestro siloma spravila s poti," je nadaljeval detektiv, „mogoče je grof nedolžen in res misli, da je njegovo soprogo zadela kap. Tudi doktor Milner se je lahko motil. Pozneje je pa začel dvomiti o tem, in zato njegovo čudno vedenje. Skrivnost njegova morebiti ni z Vašo sestro v prav nobeni zvezi."

„O, vendar! Nek glas mi pravi vedno, da nekaj zakriva glede moje sestre. Da, včasih se celo vprašam, če ni bila ona prikazen, ki sem jo videl v doktor Milnerjevi hiši, — moja resnična sestra in ne duh. Ta misel bi utegnila napraviti blaznega.

Vračko je po teh Sigmundovih besedah postal zamišljen. Razne misli in slutnje so se mu porajale v glavi, a on jih ni hotel izdati. Ali se je bistroumni detektiv bližal resnici?

„Preiskali smo ono sobo," je rekel Sigmund čez nekaj časa, „a kaj smo našli? Ničesar, razun onega bodalca. No, zdravnik je odločno tajil, da bi bila kedaj Dora v oni sobi. Nazadnje pa od njega in njegove oskrbnice nismo izvedeli ničesar!"

„Če ne najdemo stare Dore, potem tudi ne moremo rešiti te skrivnosti zdravnikove," je dejal komisar. „Toda upajmo, gospod baron! Kar smo dosegli dosedaj, je že precej."

„Gotovo! In Vam gre hvala in čast, ker ste našli otroka moje uboge sestre! Ta uspeh mi daje upanje, da bomo enkrat dosegli svoj cilj. In sedaj se podajva v „Vrtno ulico!"

Komisar je prikimal in oba sta odšla iz hiše.

---

47. poglavje.

Pri stari prorokovalki.

Ko je Anton zapustil kočo stare Valburge, se je Lizika boječe ozrla po njej. Revna in nizka je bila ta sobica in vse je bilo umazano. Stara, črviva miza je stala sredi sobe in ob steni omara z mnogimi ključavnicami. Govorili so, da ima tu notri spravljene svoje zaklade.

Razun postelje in dveh pručic ni bilo zapaziti ničesar druzega. Na deskah ob steni je stalo nekaj vrčev in kozarcev. Na ognjišču je tlelo oglje in ob njem se je grela črna mačka.

Starka se je zdela Liziki kot kaka čarovnica, o katerih je brala v pripovedkah. Nekak grozen strah jo je popadel pred njo. Ah, raje bi ostala zunaj v gozdu.

Kje je bil zamorec, ki ji je obljubil pomoč? Zakaj ni prišel?

Liziki je postalo tesno okoli srca in začela se je glasno jokati.

Slutila je, da ji preti nesreča.

„O Bog! Ne zapusti me!“ je vzdihovala.

Starka je pa med tem poželjivo štela cekine, ki jih je dobila od Antona in se ni menila za nič. Šele Lizikin vzdih jo je prestrašil.

„No kaj pa je, golobičica? Ali se jokate po svojem golobčeku? Ali se Vam ne dopade pri meni?“

Položila ji je roko na glavo in jo gladila po laseh.

A Lizika je skočila kvišku in jo sunila stran, ker se ji je grozno studila.

„Pustite me proč! Ne morem ostati tu!“ je vzdihovala.

„Oho, zakaj ne? Kam pa hočete po noči? Iz tega ne bo nič! Do jutri zjutraj morate že ostati tu!“

„Ne, ne!“ je vpila Lizika, „pustite me ven!“

„Ej, bodite veseli, da ste pod streho!“ je starka vzrojila nad njo.

In kmalu nato je pristavila milo:

„Sedaj Vam bodem skuhala malo juhe, otrok! Kajti lačni ste! Potem pa pojdite spat! Da, da, dobro bote spali pri meni! Dobro!“ se je kihala.

„O, ne, hvala!“ se je branila Lizika. „Ne bom jedla!“

„No, potem Vam skuham samo malo čaja ali kave! To Vam bo dobro djalo!“

In ne da bi se brigala za Lizikine ugovore, je stopila k ognjišču in upihala ogenj. Potem je vzela z desk razne stekleničice in začela svoje delo.

Lizika je med tem tiho ihtela pred se.

Slednjič je starka skuhala. Še enkrat se je skrivoma ozrla, zlila potem iz neke stekleničice neko belo tekočino v čaj in ga potem odstavila od ognja.

„Tako, sedaj je gotov," se je kihala.

Vlila je pijačo v skledčico in jo postavila pred Liziko.

„No, pijte, moj otrok, pijte!" jo je vabila.

Lizika pa je nemo odkimala.

Ali je slutila, da naj bi bila to njena smrtna pijača?

Nek notranji glas jo je svaril, naj tega ne stori.

Starka jo je pa med tem vedno silila. Pri tem je vzela tudi mošnjo z zlatniki in jo spravila v omaro.

Zopet se je obrnila k Liziki in jo silila dalje.

Že je hotela uboga deklica izpiti čaj, ko je čarovnica prestrašeno vskliknila. Skočila je v stran, pri tem pa prevrnila luč, tako da je ta ugasnila.

„O Bog, kaj se je zgodilo?" je jadikovala Lizika.

A v istem trenotku je nekdo razbil okno in temna postava je skočila v sobo.

„Na pomoč! Roparji, morilci!" se je drla starka in hotela zbežati pri vratih. A takrat se je že posvetila užigalica in oni, ki je udrl, je pahnil starko nazaj.

„Bimbo! — Bog bodi zahvaljen!" je zavpila Lizika veselo. „Mislila sem že, da me bodete zapustili!"

„Vas zapustil? O ne, saj sem bil v bližini in vse opazoval; ta trenotek se mi je zdel pa pravi, drugače bi Vas ta coprnica še zastrupila!

Lizika je kar prebledela strahu in se maknila od mize, kjer je stal čaj. Starka je pa med tem zopet začela kričati in hitela k vratom. Toda Bimbo jo je prehitel.

„Tiho, čarovnica!" ji je zažugal in ji pritisnil roko na usta. —

„Usmiljenje!" je stokala ona.

„Pustite me pri življenju! Saj nimam nič denarja!"

Zamorec se je smejal.

„Ali misliš, da sem ropar, starka? O nikar se ne boj, ničesar ti ne vzamem, če boš mirna!"

Pri teh besedah se je Valburga oddahnila in smrtni strah ji je izginil iz obraza.

„Ah!" je stokala, „kaj pa hočete potem? Kdo ste in zakaj ste udrli v mojo kočo?"

„To deklico hočem rešiti iz Vaših krempljev," je odgovoril Bimbo. „Kaj pa imate tam v skledici?"

„O nič druzega, kot čaj!" je odgovorila tresoč se.

„Strup, ste hoteli reči!" je zavpil Bimbo jezno. „Zaslužili bi, da bi Vas prisilil, da sami to izpijete!"

„Pustite jo, dobri Bimbo!" ga je opomnila Lizika. „Pojdiva proč! Mene je kar groza na tem kraju!"

„Da, da! Pojdiva!" je prikimal Bimbo. „Toda prej hočem preprečiti, da nama ta stara coprnica ne spravi celega prebivalstva na vrat!"

„O, prizanesite meni, ubogi, stari ženski!" je stokala Valburga in se branila pred zamorcem. „Vzemite radi mene deklico s sabo, jaz vaju ne bodem izdala in tudi ne zasledovala."

Bimbo pa se ni zmenil za njeno govoričenje. Kmalu je zvezana ležala na svoji postelji.

„Tako! Stara baba, sedaj pa le vpij na pomoč!" je dejal smejaje se. „Slišali Vas gotovo ne bodo in predno pride kdo mimo, bo preteklo še nekaj časa. Potem nama pa ne bodete mogli več škodovati!"

Strupeno je pogledovala Valburga v svoji obnemogli jezi zamorca in se valjala po postelji.

Ta je pa stopil z Liziko iz sobe, zarigljal vrata in zaklical čarovnici:

„Dobro spite in to naj Vam služi v opomin, da se drugič ne drznete kaj tacega."

Potegnil je za sabo Liziko, ki se mu ni mogla dosti zahvaliti.

Kmalu je bila koča za njima, ker sta šla hitro naprej.

Čez nekaj ur sta prišla v neko vas in tu prenočila do jutra. —

„Kam se bodete obrnili sedaj, Lizika?" je vprašal zamorec drugo jutro.

„V stolno mesto k svojemu ubogemu očetu!" je odgovorila Lizika jokaje.

Toda Bimbo ji je to odsvetoval.

„Težko, da Vas puste k njemu," je menil. „In kaj hočete tudi početi v Vam čisto neznanem mestu? Od česa hočete tam živeti?"

„Na to še nisem mislila!“ je odgovorila ona obupno.

„Svetoval bi Vam, da vse razodenete baronu Feliksu torgavskemu, kar se je zgodilo z Vami pod njegovo streho. Ta bi Vas potem že obvaroval pred podobnimi slučaji!“

„Ne, ne!“ se je branila Lizika odločno. „Ta ne sme ničesar več slišati o meni! Ne samo, ker sem baronici prisegla to, ampak tudi raditega, da me ona potem v prihodnje ne bo preganjala.“

„No, tega se Vam ni bati, Lizika! Ko bo baronico on spoznal, Vas bo že vedel varovati pred njo in tudi je potem gotovo ne bo trpel več v svoji bližini!“

„O, jaz grem k Jurijevi sestri!“ je segla Lizika zamorcu v besedo. „Da, ta me bode z veseljem sprejela, kakor je mojega očeta!“

Bimbo ji je pritrdil in oba sta se podala proti oni vasi, kjer je stanovala že nam znana kmetica.

A ta je bila oddaljena nekaj ur, tako da sta morala okoli poldne počivati v gozdu. Še vedno ni vedela deklica o smrti svoje uboge matere, kajti Bimbo se ji tega ni upal povedati. Hotel je ta posel prepustiti oskrbnikovi sestri. Saj bode uboga deklica še tako prekmalu zvedela to žalostno novico.

Pozno popoldne sta dospela na cilj.

Dobra žena je nekaj časa kar strmela, ko je zagledala Liziko in ni vedela kaj storiti. Nato jo je pa jokaje objela in jo povabila, naj ostane pri njej.

Lizika ji je povedala, kdo je Bimbo in ji razložila svoje doživljaje. Z začudenjem je kmetica vse to poslušala in jo ginjena pritisnila na svoje srce, ko je končala svojo pripoved.

„Ti revica! Kaj si že vse pretrpela! Sedaj pa ne smeš več proč, ostati moraš tu pri meni, dokler ne izpuste Tvojega očeta in ne more on varovati Te!“

„Ah, moj ubogi oče!“ je stokala Lizika. „Ali ga ne bodo že izpustili? Njegova nedolžnost se mora izkazati! Ali stric Jurij še ni prost?“

Kmetica je žalostno odkimala z glavo.

„Ah, otrok!“ je vzdihovala. „On in Tvoj oče bota morala pretrpeti še dosti! Posebno Tvoj oče —“

„Kaj se je zgodilo?“ je zavpila Lizika. „Oh moj Bog! Kaj ste mi hoteli povedati o mojem očetu?“

„Ali še ne veš, Lizika, kakega groznega dejanja dolže Tvojega očeta?“

„Da, da!“ je odgovorila ta jokaje. „Toda on ni streljal na barona Sigmunda čemšeniškega!“

Kmetica jo je z začudenjem pogledala.

„Seveda tudi jaz tega ne verjamem! Toda to še ni najstrašnejše, moj otrok! Ali ne veš, kaj se je zgodilo v mlinu?“

„V — — mlinu?“ je šepetala Lizika bleda in srce se ji je jelo krčiti.

Bimbo, ki je dosedaj molčal, je nekoliko zakašljal, in opominjajoče pogledal kmetico.

„O!“ je mrmrala ta prestrašena. — „Ti torej še ne veš tega!?“

Nato je obmolknila. Smilila se ji je uboga deklica, ki je morala pretrpeti toliko hudega.

„Govorite, dobra žena — za božjo voljo!“ je stokala Lizika proseče. „Ne mučite me po nepotrebnem!“

„Naj bo, Lizika, enkrat moraš tako izvedeti!“ je dejala kmetica čez nekaj časa odločno. „Toda boli me, da Ti moram napravljati take bolečine!“ je pristavila ihte.

Nato ji je s tresočim glasom povedala, kaj se je dogodilo v mlinu.

Uboga deklica niti kriknila ni, kajti to je bilo za njo preveč, kar je slišala sedaj. Vsa kri ji je izginila iz obličja in tudi solze so se ji posušile. Bila je kakor kip iz mramorja.

Skrbno jo je opazovala kmetica med govorom in se skoro ni upala končati svoje pripovedi

Ko se je pa to vendar enkrat zgodilo, je Lizika brez glasu omahnila na stol nazaj. Oči so se ji zaprle in glava se ji je zgrudila na prsi.

„O Bog!“ je vskliknila kmetica prestrašena in objela deklico. „Umira! — Ah, moj Bog, kaj sem storila?!“

Obupana je pokleknila poleg Lizike, ki je brez zavesti slonela v njenem naročju.

„To je prišlo prehitro!“ je mrmral Bimbo in se obrnil proti vratom, da bi šel iskat pomoči. „To jo lahko umori!“

48. poglavje.

Presenetljiva razkritja.

Kamila je slonela na oknu svoje sobe in temno gledala za grofom, ki je ravnokar zasedel konja in odjezdil.

To je bil njegov vsakdanji sprehod in tudi Kamilo je danes povabil s sabo, a ta je odbila njegovo prošnjo, češ da jo boli glava.

Njegovo odsotnost je hotela uporabiti za svoje načrte.

Komaj je jezdec izginil izpred njenih očij, je zapustila svojo sobo in se podala v pritličje v knjižnico.

Tu sem je povabila gozdarskega pomočnika, kajti tu se ji je zdelo bolj varno, kot v njenem ali Foglovem stanovanju.

Nemirno je hodila po sobi gorindol. Ni se brigala za lepe knjige, za kipe starih pesnikov in pisateljev, ki so bili postavljeni ob stenah.

Čez nekaj časa so se odprla vrata in Fogel je vstopil boječe.

„Ha, tukaj ste, Vi lažnjivec in goljuf!“ je vzrojila Kamila nad njim. „Sedaj vem, kaj imam misliti! Ravno taki ste kot Pavla! Že drugič ste me grdo okanili!“

„Milostna gospodična!“ je jecal Fogel prestrašen. „Ne razumem Vas —“

„Hinavec!“ je dejala škripaje z zobmi in vidnim zaničevanjem. „Še nedolžnega se hočete delati? — Priznajte mi sedaj, kje je otrok?“

Vstopila se je tik k Foglu in grozeče uprla vanj svoje oči.

„Otrok?“ je odvrnil pomočnik prestrašen. „Saj sem Vam povedal —“

„Človeče, ali hočete, da znorim?“ je kriknila Kamila. „Kje ste vzeli pogum, da ste me ogoljufali? Ali ste mislili, da ne bodem poizvedovala dalje?“

„Milostna gospica!“ je odgovoril Fogel jecljaje. „Tu mora biti kaka zmota! Rotim Vas, razložite mi —“

„Razložiti?“ se je zarogala Kamila. „Kakor bi ne mogli uganiti, kaj hočem povedati!“

„O, ničesar si nisem svest, s čimur bi vzbudil Vašo jezo!“

„Ne? — No, povejte mi, kam ste spravili otroka?“

„Toda za božjo voljo! Saj sem Vam povedal naslov!“

Kamila je temno zarudela in sikala: „Povem Vam, da ste me nalagali! Bila sem v stolnem mestu! Otroka ni tam!“

Fogel jo je pogledal tako resnično začuden, da je ona kar ostrmela.

„To ni mogoče! Kje naj bi bil otrok drugje?“ je jecljal slednjič. „Prisegam Vam, gospica, da sem Vam povedal resnico!“

Kamili je izginila jeza in se umaknila strahu in negotovosti.

„Vi ste torej v resnici spravili otroka k onemu trgovcu?“ je vprašala dvomeče.

„Da, gotovo! Ali ga niste dobili tam?“

„Ne, on pravi, da ni nikogar sprejel v oskrbo!“

„Potem Vas je nalagal, gospica!“ je vskliknil Fogel razburjen. „Jaz sem vendar sam — o sam pojdem tja, priznati mora, kje je pustil otroka!“

Ves Foglov nastop je pričal o njegovi nedolžnosti. Kamila je to izprevidela in sedaj ni več vedela, kaj naj si misli. Tedaj ji je kakor blisk šinila skozi glavo grozna slutnja.

„Pavla!“ je sopihala ljuto in obupno. „O, nihče drugi kot Pavla ima tu vmes svoje roke!“

„Mislite, da je na skrivnem odpeljala otroka?“

„Gotovo! — O, sedaj mi je vse jasno,“ je stokala kakor uničena in se zgrudila na stol. „Pavla se je bala, da bi mi Vi ne izdali otrokovega bivališča. In da bi ga onemogočila, da bi ji jaz ne iztrgala otroka, ga je odvedla drugam. Trgovec je seveda z njo v zvezi, kupila si je njegovo molčečnost!“

Fogel jo je začuden pogledoval. Tudi on je sumil isto.

„Toda otroka nama mora izročiti!“ je vskliknila Kamila in skočila kvišku. „Da, mora! Hočem jo prisiliti k temu, to goljufivo kačo!“

Stopila je k zvoncu in je hotela že pozvoniti, a se je premislila v zadnjem trenotku.

„Ne, to bi ničesar ne koristilo, ko bi zahtevala od nje pojasnila!“ je mrmrala obupno.

„O, gotovo ne, gospica!“ je pritrdil Fogel. „Ona bi ne priznala ničesar. Svoj cilj zamoreva sedaj doseči le z zvijačo!“

„Da!“ je prikimala Kamila. „Imate prav, Fogel!“

„In jaz mislim tudi, milostna gospica, da bo trgovec izdal vse, ako mu ponudite večjo svoto kot Pavla!“

„Toda kaj bi mi to koristilo? Ali mislite, da mu je ona povedala, kaj namerava z otrokom? Prepričana sem, da trgovec ne ve o tem ničesar. A vseeno morava midva oba iti še enkrat skupno tja. — O, sedaj sem se spomnila: Pavla se je pred kratkim podala v mesto, to je gotovo! — No, pojdite sedaj, Fogel! Zaupam Vam zopet! Odpustite mi moj prejšnji nastop!“

Podala mu je roko, katero je on hitro poljubil.

„Ne pozabite tudi na pismo, ki je hočete odvzeti Pavli!“ ga je opomnila Kamila. „Če imam enkrat to v rokah, potem se hočem maščevati nad to hinavko! je sikala jezno. „In Vi, dragi Fogel,“ se je smehljaje se obrnila k gozdarskemu pomočniku. „Vi bodete dobili plačilo za svoj trud!“

Takoj nato se je Kamila vrnila v svojo sobo.

Jutri je hotela v stolno mesto in potem skovati načrt, kako dobiti Ervina v svoje roke. Kesala se je, da ni še enkrat govorila s Sutnerjem, ta bi ji gotovo vedel povedati kaj važnega. —

Nekaj bi dala zato, ko bi mogla to zvedeti!

Sutnerja poiskati, nato ni bilo misliti; saj ni vedela, kam se je podal; a bala se je, da bi se on sam ne polastil otroka.

Pavlo bi najraje zadavila, in dosti premagovanja jo je stalo, da je skrila svojo razburjenost, ko je čez nekaj časa vstopila sobarica.

„Jutri grem v stolno mesto,“ je dejala Kamila in pri tem ostro opazovala Pavlo, „imam opraviti nekaj važnega.“

„Ali naj Vas spremljam?“ je vprašala ta mirno.

„Ne!“ je odgovorila Kamila odločno in kratko. „Prosila bom gospoda grofa, naj gre z mano!“

To je nameravala v resnici, kajti v drugič se ni upala neopaženo priti v mesto. Fogel naj bi ji sledil s prihodnjim vlakom in potem se bodeta skupno podala k onemu trgovcu.

To je bil njen načrt in upala je, da ji ne spodleti.

Slednjega dne je nosila Kamila isto obleko, kot prvič, ko se je sešla s Foglom v nam že znani „Vrtni ulici.“

Previdno se je ozrla na vse strani, predno je stopila k njemu.

„Ali Vam gospod grof ni sledil, milostna gospica?“ je vprašal Fogel skrbno, dočim sta se bližala oni hiši.

„O, pred njim sva varna,“ ga je pomirila Kamila. „On sedaj obiskuje svoje prijatelje in v treh, štirih urah me pričakuje v hotelu.“

Kmalu sta dospela do cilja.

Našla sta trgovčevo ženo samo doma; tudi malega otroka ni bilo videti nikjer.

Fogel in Kamila sta se radovedno ozirala po sobi in sta bila vidno začudena, ko sta dobila samo njo doma.

„Saj me poznate, gospa, ne?“ jo je vprašal Fogel čez nekaj časa.

„O, da, gospod, dobro!“ je odgovorila in boječe pogledala Kamilo, ki jo je zopet spoznala po njeni obleki. „Oprostite, moj mož slučajno ni doma!“ je pristavila hitro.

„Izročil sem Vam pred kratkim nekega otroka v oskrbo — ni res?“ je nadaljeval Fogel, ne da bi se zmenil za njeno govoričenje.

„Hm — da!“ je jecala obotavljaje se.

„Torej vendar!“ je vzrojila Kamila in stopila bližje k njej. „Zakaj ste tajili to meni nasproti?“

Žena je mrmrala nekaj nerazumljivih besed. Tresla se je in se vidno trudila, da bi prišla zopet k sebi.

„Sedaj sem prepričana, da so me ti ljudje nalagali,“ je dejala Kamila obrnivši se k Foglu.

„Oprostite, milostna!“ je zaklicala žena. „Vi nam niste hoteli povedati svojega imena in radi tega smo molčali, ker nam je tudi ta gospod zapovedal, da naj bomo previdni!“

„No, dobro, priznati hočem, da ste ravnali prav,“ je odgovorila Kamila. „Toda — kje je otrok?“

Žena, ki je morala vendar biti pripravljena na to vprašanje, se je zdrznila, in strmela v Kamilo, kakor bi jo ta nagovorila v kakem tujem jeziku.

„Upam, gospa,“ je dejal Fogel grozeče, „da niste storili ničesar, kar bi bilo proti mojim poveljem.“

„Ne, ne, gospod!“

„Torej dobro! Pripeljite dečka sem! Midva bi ga rada videla!“ je vskliknila Kamila razburjeno in nepotrpežljivo.

„Ah, saj ga ni več, — otrok je umrl!“ je boječe odgovorila žena.

Kamila je obledela, a ne iz strahu, temveč iz jeze, kajti ni ji verjela.

Tudi Fogel je temno zmajal z glavo.

„Otrok je mrtev?“ je dejal osorno. „Kako dolgo? Zakaj mi niste tega naznanili? Saj sem vam naročil, da mi pišite takoj, ako se pripeti kaj izvanrednega!“

„To je laž!“ je dejala Kamila mrzlo in odločno.

„Le poglejte ženo,“ je nadaljevala z zaničevanjem, „z obraza se ji to bere!“

„Ne, ne! Govorim resnico!“ se je branila ta. „Ubožec je umrl!“

„Kedaj?“ je vzrojila Kamila nad njo, ki je hotela vedeti sedaj vse.

„Pred osmimi dnevi!“

„Vsled česa? Ali je bil otrok bolan?“

Žena je prikimala in se naenkrat začela jokati.

„Ah, ljubi Bog! Imel je davico!“ je ihtela. „V dveh dneh je bil revček mrtev! In mi smo ga imeli tako radi in smo poskusili vse, da bi odvrnili nesrečo, — a nič ni pomagalo!“

„In to, to naj verujem?“ je vskliknila Kamila jezno. „Ženska, kako se morete lagati tako grdo?“

Toda ta je vedno bolj in bolj zatrjevala, da govori resnico. —

Fogel je že skoro nehal dvomiti, da bi to ne bila resnica. Saj to tudi ne bi bilo nemogoče.

To mnenje je na tihem povedal Kamili.

Ta se je domislila na Sutnerja. Saj ga je ta pred kratkim videl še zdravega in živega! Da — toda kedaj? Tega seveda ni vedela. Ko bi le mogla zvedeti, če je bilo to še preje, kot pred osmimi dnevi.

„Tega ne morem verjeti!“ je dejala Foglu. „Če bi bilo res tako, kot pravi, potem bi mi bilo seveda prav. Da, še vesela bi bila, kajti otroka bi ne bilo več med živimi. Toda jaz trdim, da je Pavla odvedla Ervina od tu in podkupila te ljudi.“

Nato se je obrnila zopet k ženi.

„Če je otrok res umrl, potem morate biti v stanu, to tudi dokazati. Imeti morate mrtvaški list!“

„O da! Saj ga tudi imamo!“

„Dajte ga sem!“ je zapovedala Kamila razburjena.

„Ah, milostna, tega ne morem. Moj mož ga ima spravljenega v oni omari, a ima ključ s seboj!“

„Tako, tako!“ se je rogala Kamila. „No, to dokazuje, da je vse sama laž. Otrok ni umrl, ampak Vi ste ga izročili neki mladi deklici, Pavli, ki je rekla, da je sestra tega gospoda tukaj.“

Žena se je prestrašila in ni vedela kaj odgovoriti.

„Ta deklica je vzela otroka od Vas s slabim namenom,“ je nadaljevala Kamila. „In Vi niste storili prav, da ste ga ji izročili. Vi ste gotovo bili podkupljeni. Dam Vam trikrat toliko, če mi poveste, kje je otrok?“

Z napetim pričakovanjem je gledala ženo.

„In če bi mi ponudili vse zaklade sveta, je odgovorila ta brez pomisleka, „Vam tega ne morem povedati!“

„Dama, o kateri govorite Vi, sploh ni bila nikdar tu!“

Ona ni molčala raditega, ker je dobila od Pavle denar. Kajti za denar bi kmalu prelomila vse obljube, ki jih je dala oni. Ne, to je bil čisto drug vzrok, ki je bil z njenim značajem v popolnem nasprotstvu. Ker niti Fogel, niti Kamila nista tega vedela, sta oba začela ji že verjeti.

„Ponavljam prejšnje vprašanje," je opomnil Fogel. „Zakaj mi niste tega naznanili takoj?"

„Ah, gospod," je odgovorila ta navidezno v zadregi in povesila oči. „Moj mož je menil, naj nekoliko časa molčimo, kajti — poglejte — mi smo revni ljudje in denar, ki ste ga plačevali za otroka, nam je dosti pomagal in zato —"

„Že dobro!" je dejal Fogel z zaničevanjem. Njemu je bilo sedaj jasno, da mu tega le iz lakomnosti niso hoteli povedati takoj. —

Tudi Kamili se je posvetilo, četudi ni še popolnoma nehala dvomiti.

„Kje je otrok pokopan?" je vprašala.

„Na pokopališču našega okraja!"

„Kje je to?"

Žena je povedala in Kamila se je razburjena obrnila k vratom.

„Pojdite!" je zaklicala Foglu. „Imava še čas, da si grob ogledava!"

Hitela je ven, ne da bi pozdravila ženo, ki je začudena zrla za njo.

Pomočnik ji je hitro sledil. Na cesti je najela voz in povabila Fogla k sebi.

Čez četrt ure se je voz ustavil pri pokopališču.

Kamila je zapovedala vozniku, naj počaka in se podala k pokopališkemu nadzorniku.

Ta ji je povedal vse, in sedaj je morala verjeti!

Stala je ob navadnem grobu, poleg katerega je bila črna deska in na njej Ervinovo ime in številka.

Dolgo je strmela Kamila na ta grob. Vse pokopališče, ki ni bilo skoro popolnoma nič okrašeno in ki je sprejemalo reveže stolnega mesta v se, je delalo na človeka neprijeten vtisk.

In tu — med temi grobovi — tu naj počiva grofovski potomec, on, sin bogatega in ponosnega grofa ratiborskega? — Kaj bi storil oče, ko bi mu dejal kdo; tu počiva Tvoj otrok! —

Zdrznila se je Kamila pri tej misli.

„Nekaj bi dala zato," je dejala Foglu, „ko bi smela ta grob izkopati in pogledati v krsto."

„Zakaj?" jo je vprašal Fogel začuden. „Ali še vedno dvomite, da Ervin ni umrl?" — Kamila je nato molčala.

„Pojdiva!" je dejala kratko in se obrnila. Vozniku je zapovedala, naj jo pelje v hotel, kjer jo je pričakoval grof.

Ko sta dospela do prvih mestnih cest, je ukazala Foglu, naj izstopi.

„Izstopite!" je dejala, „lahko naju vidi kak grofov znanec. Pojdite takoj na kolodvor in potem domov!"

Ta je ubogal in Kamila se je peljala sama v mesto.

Nazaj se je peljala po drugi poti, kot je prišla tja. Še je bila v predmestju, ko je bil voz naenkrat prisiljen, ustaviti se.

Bil je čisto vsakdanj dogodek, ki je to provzročil. Pri nekem vozu se je zlomila ost, in voz sam je ležal počez čez cesto.

„Ali naj obrnem in peljem drugje," je vprašal voznik obrnivši se na kozlu. „Pot je seveda daljša!"

Kamila je zanikala. Nič ji ni bilo na tem, da je zamudila par minut, saj je imela še dosti časa. Dočim je kočijaž ravnodušno gledal, kako so voz spravljali spoti, je Kamila opazovala skozi okno bližnja poslopja.

To so bile majhne, vilam podobne hišice, z omreženimi vrtovi.

Naenkrat se je Kamila zravnala pokonci iz svoje malomarne leže in prestrašeno pogledavala staro, navadno opravljeno žensko, ki je šla po tlaku.

Hitro si je zakrila obraz s pajčolanom. Začela se je tresti, in njene črne oči so se zabodle v staro žensko, ki je tako vzbudila njeno pozornost.

Bila je stara Dora!

Malomarno je šla mimo, dočim je Kamila z bliskajočimi očmi zrla za njo.

Sedaj je Dora stopila v nek vrt in izginila v ondotni hiši. —

„Ni me zapazila," je mrmrala Kamila in še vedno zrla v vrata, skozi katera je izginila Dora. „Kako pride starka sem? Kaj dela tu? Ali stanuje v tej hiši?"

Spomnila se je, da ji je Pavla povedala, kako je nenadoma izginila iz doktor Milnerjeve hiše.

Nemir se je je lotil, nek sum, kateremu ni vedela imena.

„Za tem tiči nekaj!" je mrmrala razburjena. „Starka nekaj skriva! Pred nekaj dnevi so jo celo videli v gradu! Morebiti kuje proti meni! — — Zvedeti moram, kaj počne tukaj!"

„Pot je prosta!" je vskliknil voznik v istem trenotku in pognal konja.

Kamila se je peljala do naslednjega ogla, plačala in izstopila.

Nato se je hitro vrnila in kmalu stala pred hišo, v katero je vstopila pred kratkim Dora. Začela je opazovati okna.

Hiša je imela dve nadstropji in v vsakem tri, z zavesami pregrnjena okna. Nad hišnimi vratmi je bil balkon z navadnim železnim omrežjem.

Tam gori je sedela v naslonjaču bleda, bolna dama. Roke je imela sklenjene in v naročju, in glavo povešeno; velike, modre oči so ji brezizrazno zrle v daljo in njene blede ustnice so se premikale, kakor bi šepetale kako molltev.

Kamila se je ozrla na to damo in njej je bilo, kakor bi jo zadel mrtvoud. Morala se je prijeti za vrtno ograjo, da se ni zgrudila, kajti kolena so se ji kar šibila.

V oni dami je spoznala takoj grofico Melanijo!

Toda ali je bilo to mogoče? Ne, ne — podobnost samo jo je varala, ali je pa njen pajčolan otemnel njen pogled. Odgrnila je torej obraz. Da — — bila je Melanija, ni se varala! Toda kaj, ali ni videla te grofice v krsti kot mrliča, ali je niso pred njenimi očmi odpeljali v rako? O — kako je mogla zopet oživeti?"

Ha! Torej se takrat ni motila, ko je zapazila, kako se je oko v krsti ležeče odprlo? Torej prikazen v gradu ni bila samo zmota — ampak živa Melanija! Navidezno mrtvo so jo pokopali, in sedaj je zopet vstala in stopila bo njej nasproti in podrla vse, kar je pridobila ona s tako težavo.

Ta misel je Kamili kot blisk šinila skozi glavo.

Celo minuto je nepremična in bleda kot kip stala tu in zrla v bolno grofico.

Kje je bila tako dolgo skrita? Zakaj ni prišla takoj nazaj k svojemu soprogu?

Taka vprašanja si je stavila Kamila, a odgovora na nje ni vedela.

Kaj je spravilo grofico do tega, da je strašila po gradu? Kaj je hotela s tem doseči? Toda, ko je Melanijo opazovala bolj natanko, je zapazila v njenih nekdaj tako lepih očeh blaznost.

„O Bog!“ je šepetala prestrašena. „Blazna?“

Groza jo je popadla, trenotek se ji je smilila uboga reva, ki je toliko morala pretrpeti samo radi nje.

„In četudi!“ je mrmrala in skušala s silo zatreti glas vesti. „Da, vedela sem, da ni mrtva, ko so jo pokopali! Toda sedaj mora ostati mrtva, če tudi je zopet vstala! Ne, ne sme se vrniti več! Jaz se ne umaknem! Nikdar! Ali naj bo vse zastonj, kar sem priborila dosedaj? Ha, sedaj, ko sem na cilju, sedaj naj se umaknem? je nadaljevala polglasno. „O ne,“ je vikala divje in obupno. „Ti si samo prikazen, moraš nazaj v grob!“

Težko je dihala in srce ji je tolklo od razburjenosti.

„In kmalu — kmalu se mora to zgoditi! Kajti grof — o nebesa! Če bi jo zapazil tukaj — potem z Bogom ve lepe sanje! Potem se odpro pred mano mesto cerkvenih vrat na dan poroke z grofom, vrata — kaznilnice!“

Zadnje besede so ji zamrle na ustnih.

Kakor bi se zbudila iz groznih, težkih sanj, se je divje ozrla naokoli. Hvala Bogu, nihče je ni slišal!

Onemogla je odstopila od ograje, komaj so jo nesle noge. —

360/1

Dolgo je strmela Kamila na grob.

V tem trenotku, ko se je hotela odstraniti, je stopila na balkon stara Dora. Stopila je k grofici in se sklonila čez njo. —

Kamila je hitro zagrnila obraz in odšla.

„Če me je starka zapazila, potem je vse izgubljeno!“ je stokala obupno. „Potem bo izginila z grofico vred in nekega dne prišla z njo v grad! O — kako jo sovražim, to staro coprnico. Hitro si moram izmisliti načrt, da ju napravim neškodljivi, še predno ne bo prepozno.“

Tako razburjena ni mogla stopiti pred grofa.

Šla je v slaščičarno, ki je bila ob poti, in ostala tu pol ure. Potem, ko se je zopet pomirila, se je odpeljala z vozom v hotel. — — — — — — — — — — — — — — — —

Na skrajni meji stolnega mesta je bil postavljen šotor potujočega cirkusa.

Vrv, razpeta med dvema drogoma v zraku, in različna telovadna orodja so privabila veliko množico radovednežev.

V sredi je bil okrogel, z vrvjo omejen prostor, takozvana „arena.“

Okoli je nekaj klopij za gledalce in ob vhodu dva droga z napisom: „Henryjeva svetovnoznana arena!“

V ozadju je stal veliki, zeleni voz, ki je bil nekoliko zakrit z odrom, na katerem je bila postavljena velika lajna. Nanjo je igrala „ravnateljeva“ soproga, na boben je pa razbijal fant srednjih let.

„Ravnatelj“ in še drug, visok in suh mož — oba v trikô-oblekah sta ravnokar izvrševala najtežje vaje na trapecu.

Vidimo torej, da se je osebje cirkusa pomnožilo za dve osebi.

Lajna je igrala in boben je ropotal; vedno več in več gledalcev je prihajalo. Tudi izven ograjenega prostora se je nabirala množica. Tu ni bilo treba plačati nič vstopnine, vsakemu je bilo dano na prosto voljo, plačati kak mal denar, kadar se je pobiral s krožnikom, ali pa ne.

Sedaj je nastopil odmor. Gledalci so postajali razburjeni, kajti naslednja točka programa je bila: Nastop malega jezdeca-umetnika Pikola.

Kmalu je začela igrati godba, če se sme tako imenovati. Nato so pripeljali v areno malega ponija, osedlanega in obrzdanega.

Vse je stegalo vratove, ko se je prikazal mali deček v spremstvu neke deklice.

Vse je obmolknilo, ko se je začel priklanjati lepi deček uljudno na vse strani. Še predno je otrok, v katerem spoznamo „mladega zlatolasca," začel izkazovati svoje umetnosti, je pridobil že srca vseh.

Vsi so ginjeno in z občudovanjem zrli nanj, ko je skočil na nemirnega konjička.

In dočim je ta kakor veter stekel po areni — je deček stal na njegovem hrbtu in tleskal veselo z ročicami.

Nato so mu nastavili na pot lesene, s papirjem prepredene obroče. Konjiček je kakor strela švignil skozi obroč, dočim je deček poskočil v zraku in v naslednjem trenotku je že zopet stal na konju.

Vse je ploskalo.

A naenkrat je to nehalo. Kaka grozna predrznost to za tega ubogega revčeka! si je mislil vsak in opazoval malega umetnika s čimdalje večjim začudenjem.

Konjiček je še vedno drzno skakal skozi obroče in čez droge, a deček, to je videl vsak, je postajal utrujen in njegovi skoki so bili vedno bolj in bolj negotovi. Njegov obrazek je rudel, kodri so mu leteli po zraku okoli njegovega potnega čela in njegov pogled je bil tak, kakor bi vsakega prosil za pomoč in pomilovanje.

A neutrujeno je strogi „ravnatelj" pokal z bičem sredi arene in vspodbujal konja in jezdeca k večji hitrosti.

„Stojte! — Dosti! — Ne več skakati!"

Taki in podobni glasovi so se zaslišali, sprva osameli, pozneje pa vedno bolj in bolj splošno.

Ravnatelj je zamahnil z bičem in takoj je začel konj iti počasneje. Mlada deklica je pristopila, prijela konjička za uzdo in ga peljala sredi arene, kjer je konjiček pokleknil, mali jezdec pa metal z rokami poljubčke na vse strani.

Med predstavo se je približal prostoru, na katerem je stal cirkus, elegantno oblečen gospod.

Privabljen od ploska je stopil bližje.

Bilo je gotovo prvič za ponosnega grofa ratiborskega — kajti ta je bil — da je opazoval tako predstavo pod prostim nebom.

Tedaj je zagledal otroka, ki je ravno metal svoje poljubčke okoli.

Grozno prestrašen je gledal nanj, kakor na kako prikazen.

„O Bog!“ je mrmral prebledevši. „Kaka podobnost! Če bi ne vedel, da je moj otrok mrtev, bi moral onega tam smatrati za svojega!“

Ni mogel obrniti pogleda od njega.

In čimdalje ga je gledal, tembolj je postajal razburjen. Kar srce mu je hotelo počiti, in nekaj ga je vleklo k otroku.

„O moj Bog! Ali je taka podobnost mogoča! Ne morem se nagledati tega sladkega, ljubega otroka,“ je vzdihoval in v očeh so se mu posvetile solze.

Počasi je odšel mali umetnik iz arene.

Kmalu nato je izginil v vozu.

Napeto je grof vse to opazoval.

Ko je deček izginil, se je lotilo grofa neko neznano hrepenenje in nakrat se je začutil grozno osamelega.

„Moram videti še enkrat otroka od blizu!“ je šepetal in odločno stopal proti mestu, kjer je stal voz.

49. poglavje.

Ervin!

„Ljubi gospod Vračko, prosim, berite tole pismo!“

Tako je nagovoril baron Sigmund detektiva in mu izročil navadno pismo.

Ta je je vzel in pogledal na podpis.

Rahel „Ah!“ se mu je izvil iz ust. Nato pa je bral:

„Velecenjeni gospod baron!

Vi ste me sicer zavrnili zadnjič jako odločno, toda mislim, da ste glede moje ponudbe postali drugega mnenja. Če hočete torej moje pomoči, Vas prosim, da mi odpišete na spodnji naslov in sicer najkasneje tekom dveh dni, dalje ne morem čakati. V stanu sem izpolniti to, kar sem obljubil in pričakujem Vaših ponudb.

Pristaviti hočem še, da Vam pozneje nikakor ne morem biti na uslugo.

Z odličnim spoštovanjem

Doktor Est.“

Detektiv je počasi zganil pismo in pogledal Sigmunda.

„Kaj hočete storiti, gospod baron?“ je vprašal.

„Prav ničesar, gospod Vračko!“

„Torej mu ne bodete niti odgovorili!“

„Ne! Zakaj pač? To je popolnoma jasno, gospod Vračko! Ta lump hoče iztisniti od mene denarja! Vse vkup je sleparija, drugega nič!“

„Hm! — Mi imamo sicer že otroka —“

„Gotovo! — Bog bodi zahvaljen, da je tako. Rešil sem ubogega otroka svoje nesrečne sestre njegovih muk in trpljenja!

Mali Ervin je sedaj pod mojim varstvom, v razmerah, v kakršnih mora biti. Nismo sicer izvedeli, kdo ga je pripeljal k trgovcu — ta je trdil, da ne ve niti imena dotičnika — toda to sedaj ni najvažnejše."

Komisar je prikimal. Videlo se je, da se še bavi s pismom, ki ga je držal v rokah.

„Vašemu razumu, gospod Vračko, se bo že posrečilo, krivca izročiti pravici v roke," je nadaljeval Sigmund. „Ah, ne morem Vam povedati, kako sem vesel, da smo iztrgali otroka moje sestre njegovim sovražnikom in da ga bodem vedno videl okoli sebe!"

„Ali niste nekoliko presenečeni, gospod baron?" je vprašal detektiv previdno.

„Presenečen? Zakaj?"

„Jaz mislim, glede otroka! Otrok ne izgleda kakor potomec plemenitih starišev. Ali najdete v njegovih potezah kaj podobnosti z njegovo materjo ali očetom?"

„No — podobnost to gotovo ni!"

Komisar se je nasmehljal.

„Bodite previdni, gospod baron," ga je nato opomnil. „Jaz bi ne mogel priseči na to, da je ta otrok v resnici sin grofa ratiborskega in Vaše ranjke sestre!"

„Kaj — Vi dvomite o tem?" je odvrnil baron bolj nejevoljen, kot vznemirjen. „O, jaz sem prepričan o tem, da ni nihče drugi, kot mali Ervin!"

„Gotovo bodete to zvedeli, gospod baron, ako predstavite otroka komu, ki ga je poznal že preje!"

„Da, toda komu? — grofu samemu? — Ne! Kajti otroka mu nočem izročiti. Stare Dore žalibog ne moremo najti, četudi bi nam ta sedaj največ koristila. Otrok bi imel potem svojo staro, zvesto služabnico!"

„No, upam, da bodemo še na drug način dobili gotovost, ako je to pravi potomec grofa ratiborskega!" je pripomnil detektiv čez nekaj časa. Ali mi morete prepustiti to pismo, gospod baron?"

„Kaj hočete z njim početi?"

„Mesto Vas hočem stopiti v zvezo s tem doktorjem Estom ali bolje rečeno Sutnerjem."

„Toda zakaj?“ je vprašal Sigmund začuden.

„Le pustite to, gospod baron!“ se je izogibal detektiv. „Še sam ne vem, kaj bom storil, a tega lumpa moram dobiti v svoje roke!“

„Ali ga hočete zapreti?“

„To bi nam ničesar ne koristilo. Najprej hočem od njega izvedeti, kar Vam je zamolčal glede malega Ervina.“

„Ah, prišli bodete na napčno pot, gospod Vračko!“ je zaklical Sigmund nejevoljno. „Saj smo Ervina že našli!“

Detektiv je skomignil z ramami in molčal.

„Seveda pismo lahko obdržite,“ je nadaljeval Sigmund. „Naredite z njim, kar hočete.“

V tem trenotku se odpro vrata sosednje sobe in mal zlatolas deček v žametasti obleki vstopi. Ko zagleda oba moža, ostane boječe pri vratih.

V njem spoznamo malega Leona, sina onega trgovca, in tovariša Ervinovega.

„No, Ervin, le pridi bližje!“ je zaklical Sigmund otroku.

Ta se mu je obotavljaje približal; Sigmund je položil svojo roko na njegovo kodrasto glavico in dejal detektivu:

„Nihče mi ne more vzeti prepričanja, da je to otrok moje sestre, njena najdražja zapuščina!“

Vračko na to ni hotel odgovoriti. Vzel je klobuk in se poslovil.

„Moram iti na delo, gospod baron!“ je dejal. Če se zgodi kaj važnega, Vam bom že sporočil.“

Nato je hitro odšel. Na cesti je vzel še enkrat Sutnerjevo pismo v roke in ga pogledal.

„Kako je že naslov?“ je mrmral. „Hm!“ je menil nato in pismo zopet vteknil v žep, „seveda ne smem upati, da bom lumpa samega dobil tam. Toda prišel bode vendar vprašat po pismu baronovem, ali pa je zapustil kak naslov, na katerega mu naj pošljejo pisma.“

Kraj, kamor se je Vračko sedaj podal, je bil hotel, v katerem se je hotela Kamila sniti z grofom. — — —

Mislil si je, če se mu to posreči, da bode to zanj velikanski kapital, da bode potem lahko stiskal Kamilo in tudi od Sigmunda dobil lepo svotico.

Na zadnjega je bil grozno jezen, ker ga je odpravil tako grdo. A poguma zato še ni izgubil. Mislil je, da bode baron šel vseeno v past, in s tem namenom mu je pisal ono pismo, katero je imel sedaj detektiv v rokah.

Zastonj je Sutner poizvedoval nekaj časa za cirkusom, slednjič pa je slučajno zvedel, da se je ustavil ta v stolnem mestu.

Kakor lovski pes je začel tu iskati sled, kajti ni bilo lahko najti cirkusa v tem velikem mestu; a našel ga je vendar, nekaj ur poprej, kot je dospel na oni prostor grof ratiborski.

Sutner je ves čas gledal predstavo in si izumil med tem načrt, kako bo odvedel dečka.

Slučajno se je grof ratiborski postavil v njegovo bližino n Sutner ga je tudi takoj opazil. Vsled tega pa se ga je lotil grozen nemir.

Zase se ni bal ničesar, kajti bil je tako izpremenjen, da ibi ga grof ne mogel spoznati. Toda bal se je, da bi šel na ta način njegov načrt v nič.

Sutner je boječe opazoval grofa, dočim je ta ogledoval otroka; da, stopil je tik njega in slišal one polglasne vsklike, ki so izdajali, kaj se godi v njegovi duši.

Ko je torej grof hitel k vozu, da bi otroka videl še enkrat, — tedaj se je lotil Sutnerja grozen nemir in obupnost. Če bo grof dečka spoznal, potem je izgubljeno vse. In spoznati ga je moral, kakor hitro ga je videl od blizu.

Brez uma je hitel Sutner za grofom, ne da bi vedel, kaj mu je storiti.

Po odhodu malega umetnika je nastal odmor v predstavi; vendar sta ravnatelj in oni suhi, veliki glumač ostala še v areni, dočim je žena prijela za krožnik in začela pobirati denar.

Grof ni mogel priti do vrat voza, ne da bi prej prestopil ograjen prostor.

Trenotek je obstal, kakor bi premišljal.

Tedaj je pa stopila žena, ki je zapazila njegovo bližanje, k njemu.

„Ali česa želite, gospod?“ ga je vprašala uljudno.

„Da, imam neko prošnjo!“ je odvrnil grof kolikor mogoče mirno. „Rad bi videl dečka, ki je ravnokar kazal svoje umetnosti na konju, od blizu!“

Pri teh besedah se je nenadoma ipremenilo prijazno obličje ženske. Nezaupno, vznemirjeno, skoro prestrašeno je gledala neznanega ji grofa. Toda elegantna obleka in plemenite obrazne poteze so uplivale nanjo.

„Gospod,“ je jecala v zadregi, „Vaša prošnja je zelo čudna! Kaj hočete z otrokom?“

Nič druzega! Ali dovolite, da se podam v voz?!“

„To ne gre!“ je zavrnila žena hitro. „Če Vam je toliko na tem, da dečka vidite še enkrat, se vsedite tam spredaj! Moj mali sinko nastopi še enkrat!“

„Kaj?“ je vprašal grof začuden. „To je Vaš sin?“

„Gotovo!“

Presenečen je grof zmajeval z glavo in bilo mu je, kakor bi bil v njegovem srcu uničen lep, negotov up.

Če bi bil manj razburjen, bi se mu moralo zdeti boječe vedenje te ženske sumljivo.

Sutner je stal za grofom in napeto poslušal ves razgovor.

„Torej Vaš otrok? Zares Vaš sin?“ je mrmral grof in dvomljivo pogledal žensko.

„Da, gotovo! Zdi se mi, kakor bi tega ne hoteli verjeti!“

„Otrok je zelo podoben nekemu drugemu, ki je izginil njegovemu očetu,“ je pojasnil grof. „Zato moje zanimanje za otroka. Upam, da mi odslej ne bodete več branili in pokazali otroka.“

„Med predstavo imate za to priliko!“ se je branila ona.

„Tako dolgo nočem čakati!“

„Obžalujem! Ne morem dovoliti, da bi sedaj vstopili v voz, kajti moja hčer se ravno preoblači!“

Okoli stoječi ljudje so že postali pozorni.

Grof Herbert pa ni hotel postati središče prizora, iz katerega bi še lahko nastal kak škandal. Razven tega je pa tudi pojenjalo njegovo zanimanje za otroka potem, kar mu je povedala ženska.

In vendar — ali ni bilo to čisto naravno? Kaj je pa upal? Za kaj je smatral tega otroka? —

Ta trenotek si tega ni mogel razjasniti.

Obrnil se je in odšel; a prostora ni zapustil, temveč nemirno čakal drugega otrokovega nastopa.

Dolgo je to trajalo; slednjič, čez kake pol ure se je prikazal zopet, toda grof je bil bolestno presenečen ob tem pogledu.

Spremenjen v harlekina je bil deček oblečen v smešno, neukusno okleko; obraz mu je bil na debelo namazan s kredo in rudečo barvo in na glavi je imel špicasto kapo, ki je popolnoma zakrivala njegove lepe kodre.

Nejevoljen je grof obrnil prizorišču hrbet.

Očital si je, da je bil tako neumen, da ga je varala samo mala podobnost. A nekak bolesten čut je vendar ostal v njegovem srcu.

„Govoril bodem o tem s Kamilo!“ je mrmral, dočim je stopal proti hotelu. — „Če ona hoče, se podava še danes zvečer k onemu glumaču in potem nama mora pokazati otroka!“

* * *

Sutner grofa ni izpustil izpred očij. Ko je ta odšel, je lump takoj uganil vzrok in si zadovoljno mel roke.

„Gre, ker misli, da se vara,“ je mrmral. In gotovo se ne vrne več. A to mi bode zelo koristilo in na podlagi tega še danes zvečer izvršim svoj načrt!

Ostal je do konca predstave na prizorišču.

Potem, ko so gledalci odšli, se je podal v bližnjo gostilno in skozi okno opazoval, kaj se je godilo na igrišču.

Proti večeru tistega dne je začel ravnatelj z glumačem podirati areno.

Žena mu je povedala o grofu in on je takoj slutil nevarnost.

Pomislil je najprej na tujca, ki mu je kot baron Sutner napravil toliko sitnostij. Takrat je zbežal pred njim. Žena mu je pa povedala, da je bil današnji tujec popolnoma drug, kot takrat.

To ga je prestrašilo še bolj.

Morebiti je bil kak detektiv, ki je sledil vedno otroku? Bati se je bilo, da tujec zopet pride in potem se gotovo ne bo dal tako lahko odpraviti. Najbolje bi bilo, takoj zapustiti mesto.

To je bil sicer težek udarec za glumača, ki se je nadejal zelo velikih dohodkov v mestu, a ni bilo drugače. Če si je hotel obdržati otroka, je moral storiti to.

V mraku je bilo že vse pospravljeno.

Suhi glumač je sedel na kozla, dočim je nedorasli mladenič vpregel ponija v mal voziček, na katerem so bile naložene različne potrebščine.

Ravnatelj je še snel stopnice z voza, jih obesil zadaj na kavelj in se še enkrat previdno ozrl na vse strani.

Ničesar sumljivega ni odkril. Hitro je nato skočil na voz in izginil v njem.

Že je glumač napodil konje, tedaj se v mraku prikaže temna postava in osoren glas zapove glasen „stoj!“

Nato skoči tujec hitro v voz.

„Stojte! Ne ganite se z mesta!“ je zaklical prestrašenemu ravnatelju.

50. poglavje.

Zavezniki!

Razburjena je Kamila dospela v hotel.

Grofa še ni bilo tu. Začudena in nemirna je čakala še nekaj časa.

Tedaj ji je prinesel natakar ravnokar došlo brzojavko. Bila je od grofa.

Ko jo je Kamila prebrala, je naročila voz in se odpeljala hitro na kolodvor.

Tu je stopila na vlak in se odpeljala takoj na grad ratiborski.

Na kolodvoru je zopet najela voz in ta jo je odpeljal do hišice gozdarskega pomočnika.

Tu je Kamila izstopila in se približala Foglovemu stanovanju. Bil je že večer in gozdarski pomočnik je moral že davno biti doma.

Že je hotela potrkati na okno stanovanja, kar je obstala in prisluškovala.

V sobi je zaslišala glasove.

Fogel in Pavla sta se ravno kregala in sicer tako glasno, da je morala Kamila razumeti vsako besedo.

„O, nehaj vendar s svojimi prisegami, ne verujem Ti nič več!“ je vpila Pavla. „Ti si me varal in izdal. Ti držiš s Kamilo! Tako si neumen, da ne vidiš, da Te uporablja samo za svoje načrte!“

„Če si o tem tako trdno prepričana, da Te varam, zakaj pa še hodiš k meni?“

„Ker ne morem pozabiti kratke sreče, katero sva uživala vkup, Ti brezsrčni človek!“ je vzdihovala Pavla. „In ker bi Te rada posvarila pred to sireno! Ah, Ivan, ko bi vedela, da misliš resno s svojimi prisegami, potem bi pozabila vse in Te zopet ljubila!“

„To mi lahko verjameš, Pavla!“

„Toda oni sestanek v paviljonu dokazuje, da —“

„Oni pogovor je želela gospica Rajhenštajn, da bi me vprašala glede otroka.“

„Ah! In Ti si ji seveda povedal resnico?“

„Ne!“

„Ne laži, Ivan! Jaz vem to dobro! — Izdal si ji, kje je otrok!“

„In če bi bilo to res, ali imaš potem pravico, mi to očitati?“ je vzrojil Fogel. „Ti se pritožuješ, da Te varava jaz in Kamila, ali si Ti ravnala pošteno?“

„Ne vem, kaj bi mi mogel očitati!“

„No, dobro, Pavla, da se enkrat razgovoriva! Na svoje lastne grehe si pač popolnoma pozabila. Spominjam Te na oni prizor v paviljonu! Ali nisi Ti namignila grofu?“

„Tega ne tajim!“ je odgovorila Pavla svojeglavno svojemu ljubčku.

„Ti si torej špionirala in v svoji ljubosumnosti hotela nama nakopati na glavo strašno nesrečo, katero je samo gospodična odvrnila s svojo umnostjo.“

„Pa!“ se je smejala Pavla bridko. „S svojo prebrisanostjo, si hotel reči! Kajti ona stvar s skrivnim tujcem je tako sama izmišljotina!“

„Ne, to je čista resnica!“

„Tega ne verjamem!“

„Pa pusti!“ jo je zavrnil Fogel razkačen. „Toda kar si potem storila, ko smo bili v kapeli, to je pa že skrajna blaznost, Pavla!“

„Jaz — kaj pa?“

„No, ali nisi Ti zaprla onih vrat?“

Nekaj sekund je bilo vse tiho, potem pa se je oglasila Pavla s jeznim glasom:

„Da, jaz sem to storila! Priznati Ti hočem! Saj sem bila kar blazna same togote in ljubosumnosti! To naj Ti bo v svarilo! Drugič bi storila istotako, a potem ne bi odprla zopet vrat!“

„O, kaj tacega Ti je popolnoma zaupati! Če pa s tem misliš dobiti mojo ljubezen nazaj, se grozno motiš!“

„Ivan, jaz nisem take narave, da bi se mogla odreči! To bi že lahko vedel! Kar imam, to držim z vso svojo močjo in silo! Ti si mi nekoč podaril svojo ljubezen, svoje srce. Samo smrt zamore pretrgati Tvoje prisege! Ti me ne smeš pustiti! Če bi se pa to zgodilo, potem Ti prisegam, bi bil to konec naju obeh!“

Te obupne besede niso ostale na Fogla brez upliva, kajti pomirjen je odgovoril:

„Tvoja ljubosumnost je kriva vsega tega, Pavla! Ti vidiš povsod strahove! Jaz še ne mislim na to, da bi Te zapustil. Kolikokrat sem Ti to že zatrdil!“

„Toda ne ljubiš me več tako vroče, kot si me ljubil nekdaj, Ivan!“

Ker me s svojim očitanjem vedno mučiš!“ zavrne jo gozdarski pomočnik.

„Brez vzroka to ni bilo, Ivan!“

„Nehajva vendar enkrat o tem!“ je vskliknil Fogel nepotrpežljivo.

„Vedno mi kaj prikrivaš!“ je nadaljevala Pavla bridko. „Danes na primer si bil v mestu — s Kamilo!“

„In z gospodom grofom!“ je pristavil Fogel zaničljivo. „Oba sta še tam!“

„Toda Ti in gospica sta imela poseben vzrok za to! O, slutim, da sta bila oba pri onem trgovcu radi otroka!“

„Uganila si! — Hotela sva priti Tvojim skrivnostim na sled!“

„Mojim?“ je vskliknila Pavla prestrašena in razburjena. „Kako misliš to?“

„Ali nisi pred kratkim radi otroka odpotovala v mesto?“ vpraša jo osorno.

„Kdo pravi to?“ je vzrojila Pavla. „Če je trgovec to trdil, potem se je lagal!“

„Torej nisi bila tam?“

„Ne!“

„Torej tudi ne veš, kaj se je zgodilo z otrokom?“ vprašuje on dalje.

„Kaj pa? Ali ga — ni več tam?“

„Mrtev je!“

„Ha! Ali res?“ je odvrnila Pavla s skritim zmagovalnim smehljajem.

„Da — jaz in gospodična sva stala ob njegovem grobu!“ pojasni ji Fogel.

Pavla se je demonsko nasmehljala.

„Zakaj se smeješ?“ je vprašal Fogel začuden in nejevoljen.

„Ker sem si mislila, kaj bi grof rekel k temu, ko bi to zvedel!“ je odvrnila hitro.

„No, v tem slučaju bi nam slaba predla, Pavla. K sreči grof niti ne sluti ničesar in trgovec nas tudi ne bode izdal, kajti otrokovo pokoljenje je zanj skrivnost!“

„Seveda!“ je odgovorila Pavla nenavadno mirno. „In z otrokovo smrtjo se neha tudi prepir med nami vsemi. Saj je tako, kakor bi otrok takrat utonil!“

„Že prav! Toda to, da sva takrat prevarala gospico Kamilo, to ni vseeno!“

„Zakaj si bil pa tako neumen, da si ji izdal najino skrivnost?“

„Smatral sem to za dolžnost in ona mi je tudi odpustila! Tudi Ti bi lahko to storila, Pavla!“

„Jaz?“ se je rogala ta. „Ne, jaz se ne bodem ponižala! Ali misliš, da se bojim njene jeze? Imam še dosti sredstev, da se je ubranim in se rogam njeni maščevalnosti.“

„Zanašaš se na pismo, katero si ji vzela!“

„Da! Toda to ni moje edino orožje, Ivan! Če bi mi bil tako zvest kot prej, bi Ti že zaupala stvari, ki — toda dosti o tem!“

„Ti me žališ s svojo nezaupnostjo!“ je dejal Fogel očitaje. „Obljubljam Ti, da Te še vedno ljubim. Toda če hočeš, da ostane med nama vse tako, kot prej, potem mi moraš tudi dokazati, da mi zaupaš!“

„Ivan, ali misliš to resno?“ je vprašala sobarica s tresočim glasom.

„Prisegam Ti, Pavla!“

„Dobro, Ivan, verjeti Ti hočem še enkrat — zadnjikrat! Kakega dokaza zahtevaš?“

„Daj mi ono pismo!“

„Ah! — Kaj hočeš z njim?!“

„Uničiti ga hočem, da nama v svoji ljubosumnosti ne nakoplješ na glavo kake nesreče!“

„O!“ se je zarogala Pavla. „Uničiti hočeš pismo? Kdo bi Ti to verjel? Ne, Kamili ga hočeš izročiti!“

„Tvoja nezaupnost in ljubosumnost sta kar smešni! Ti mi torej nočeš izročiti pisma?“

„Ne, sedaj vsaj ne!“

„Potem ga uniči Ti pred mojimi očmi!“

„Zakaj zahtevaš to? Ali ti je morebiti gospica naročila, da ji dobiš pismo?“ je vprašala Pavla zaničujoče.

„Hočem le, da vlada med nami mir, Pavla!“ je odgovoril Fogel osorno. „To je pa le tedaj mogoče, ako ne more drug proti drugemu uporabljati kakih skrivnih orožij!“

„Že prav! Tudi jaz bi uporabila pismo v skrajnem slučaju!“

„Ta ne nastopi nikdar, če boš pametna!“

„Pustiva to, ljubi Ivan! Pismo ostane pri meni!“ je odgovorila ona odločno.

„Pomisli vendar, če ga zgubiš in ga najde kdo drugi! Kaka nesreča utegne nastati iz tega!“

„Bodi le brez skrbi,“ se je smejala Pavla. „Skrila sem je tako, da je ne najde nihče.“

Fogel je izprevidel, da je vse zastonj in zato je molčal.

„Z gospodom grofom še nisi govoril o najini možitvi?“ je vprašala Pavla čez nekaj časa.

„Ne! Saj je še čas za to!“

„Tako?“ je odvrnila Pavla ostro. „To stori kmalu! V treh mesecih postane gospodična grofica ratiborska in jaz želim, da je najina poroka isti dan, kot njena!“

„Kaj praviš?“ je vprašal Fogel razburjen. „Saj še ni gotovo, če bo vzela grofa.“

„Prašaj jo sam! Slišala sem to od nje same. Ali še zdaj ne previdiš, da Te je goljufala?“

Fogel ni odgovoril.

„Sedaj grem, Ivan!“ je nadaljevala Pavla. „Ne pozabi na to, kar si mi obljubil in ne veruj tej sireni. Ona Te ima samo za svoje načrte.“

V sobi so se zaslišali koraki, ki so se bližali vratom. Pavla je odhajala.

Hitro je stopila Kamila od okna v senco. Takoj nato je prišla Pavla ven.

Pazljivo se je ozrla okoli, a ni zapazila Kamile, ki je stala skrita.

Nato je odhitela proti gradu, Kamila pa je stopila k vratom in potrkala.

Ko jih je Fogel odprl in spoznal Kamilo, je prestrašen odskočil.

„Milostna, Vi?“ — je jecal. — „Mislil sem, da ste še v mestu!“

„Ravnokar sem prišla in še nisem bila v gradu. Imam nekaj važnega govoriti z Vami!“

Fogel je prikimal. Bil je zelo razburjen, kajti slutil je, da je Kamila prisluškovala.

Sicer si ni imel ničesar očitati, toda neprijetno bi mu bilo, ako bi Kamila vedela vsebino njunega pogovora.

„Pavla je bila pri meni!“ je dejal, da bi zadobil gotovost.

„Vem!“ je odvrnila Kamila in se vsedla na stol. „Videla sem jo iti proč, ko sem šla skozi park!“

„Zapazila Vas menda ni?“

„Ne, ne! Bila je pa zelo razburjena. Kaj je hotela pri Vas?“

„Ah, stare stvari! Vedno me zalezuje s svojo ljubosumnostjo in očitanjem!“

„Ali je niste pomirili?“ je vprašala Fogla.

„Da, kolikor sem mogel, a ne verjame mi več! Upal sem, da mi izroči ono pismo, a ni hotela!“

„No, le pustite to, prijatelj!“ ga je pomirila Kamila. „Dobili je bomo vseeno. Toda govoriva o tem, kar me je privedlo k Vam. Jaz vem, da smem računati na Vašo molčečnost in zvestobo, ljubi Fogel. Vi ste moj najudanejši prijatelj in me ne bodete zapustili v sili, ne?“

„Jaz Vas zapustil, gospica? O, preje bi umrl!“ je vskliknil ta in jo prijel za roko, katero je vroče poljubil.

„Prepričana sem o tem!“ je prikimala Kamila zadovoljno. „Ne verjemite Pavli, kar Vam pripoveduje o meni,“ ga je svarila, „temveč zaupajte mi in pomislite na prihodnjost, ko se bodo spolnile najine sanje.“

Fogel je pri teh besedah pokleknil na tla in vroče poljubljal Kamili roke.

Ona mu je vse to pustila. Slednjič ga je rahlo porinila od sebe in dejala resno:

„Ali me hočete sedaj poslušati, ljubi prijatelj?“

Takoj je vstal in se vsedel poleg nje.

„V mestu sem odkrila nekaj groznega,“ je dejala z glasom, ki se ga je Fogel kar prestrašil.

„Gospod grof menda vendar ni zvedel najinih skrivnostij?“ je jecal bled.

Kamila je odločno odkimala.

„Mislim, da sva glede grofa lahko mirna — vsaj za sedaj!“

„Govorili ste o nekem odkritju, milostna!“

Kamila je temno prikimala: — nato pa je rekla odločno:

„Kar Vam bom zaupala sedaj, prijatelj, je strašno! Vi se še spominjate na ono prikazen v gradu!“

„Gotovo! Sicer je sam nisem videl!“

„No! Kaj mislite o tem?“

Fogel se je nasmejal in skomignil z rameni.

„Tega ne verujem, da je bil to duh naše rajne grofice!“

„Ampak kaj?“

„Ne vem? — Stvar mi je neumljiva!“

„No, Fogel,“ je mrmrala Kamila tiho in se pomaknila bliže k njemu. — „To je bila grofica — živa grofica Melanija!“

„O Bog!“ je vskliknil Fogel in skočil pokonci, „Vi — se šalite, gospica!“

„Nihče v gradu ne sluti resnice,“ je nadaljevala Kamila. „Nihče si ne more razložiti te grozne uganke. Jaz sem pa prepričana o tem, da je bila v resnici ona, ki se je prikazala tu kot duh!“

Fogel je strmel v Kamilo, — kakor bi jo smatral za blazno.

„Kaj bi si mislili, prijatelj, ako bi grofico ob belem dnevu srečali na cesti?“

„Toda za božjo voljo, gospica, to je nemogoče!“ je jecal Fogel bled. „Saj je grofica umrla in pokopana!“

„In zopet vstala!“ je dostavila Kamila. „Videla sem jo z lastnimi očmi.“

„O Bog! Tega ne morem verjeti!“

„In vendar je res! Tudi Doro sem videla pri njej!“

Začudenje Foglovo je raslo.

„Doro? — O, potem se niste zmotili! Toda kako je mogla vstati iz groba?“

„Da — to je uganka, Fogel! Če tudi vzamemo, da je bila navidezno mrtva in se pozneje zbudila — kako neki je mogla priti ven?“

„O, to je neumljivo!“ je mrmral Fogel. „Kdo bi ji tudi mogel pomagati, ko nihče ni vedel, da je navidezno mrtva? — Morebiti Dora?“

„Tu imamo uganko, s katero bi si zastonj ubijali možgane, Vzemimo jo torej tako, kot je v resnici. Če jo je rešila Dora, ali če je sama, brez pomoči ušla iz rake, to je sedaj stranska stvar!“

„Toda ne!“ je zaklical Fogel nenadoma odločno. „Saj to ni mogoče! — Če bi bila grofica, bi že davno prišla nazaj v grad —“

„Na vse to, moj ljubi, sem mislila že sama. In kakor Vi pravite, tako bi grofica tudi naredila. Toda — izgubila je razum, zblaznela je!“

„Moj Bog — revica!“ je vskliknil Fogel pomilovalno. „Uboga grofica!“

„Tudi jaz jo pomilujem, a ji ne moram pomagati,“ odvrne hinavsko ona.

„O, če gospod grof to izve, — če jo najde v takem položaju —“

„Tiho, tega ravno ne sme izvedeti!“ — je sikala Kamila. —

Fogel jo je začuden pogledal.

„Še je to skrivnost,“ je nadaljevala Kamila. „Razun naju in Dore ne ve tega nihče. Tudi brat grofičin, ki ga je Vaša kroglja v gozdu zadela tako slabo, ne sluti ničesar. Kajti drugače bi bilo to znano že povsod.“

„A skrivnost ne bo moglo ostati to za vedno,“ je dejal Fogel. „In tudi ne izprevidim, zakaj naj bi to bilo?“

„Zakaj?“ je vzrojila Kamila. „Če stopi grofica na dan, potem je ven z mano!“

„Kako bi bilo to mogoče?“ je jecal Fogel začuden.

„Ali ne razumete tega? Pomislite nato, kar se je zgodilo pred njeno smrtjo. Moje in Vaše nade v prihodnjost bi šle v nič, zato bi že poskrbel baron Sigmund!“

Fogel je začel razumevati cel položaj. Čelo se mu je nagrbančilo in zamišljen je strmel pred se.

Slednjič je žalostno boječe pogledal Kamilo.

„Torej vendar mislite postati grofova soproga?“ je vprašal skrbno. „Torej ima Pavla prav?!“

Kamila je postala malce nejevoljna, a takoj se ji je razjasnil obraz.

„Pomislite vendar, če morem storiti drugače,“ je odgovorila mirno.

„Če bi pustili stvari tako, kakor so, bi morali hitro zbežati od tu, kajti kmalu bi prišlo vse na dan. Kaj pa naj počneva v tujini? — Ne, ljubi, tako ne gre! Moje srce je

Vaše — to naj Vam za sedaj zadostuje in trpite, kakor moram tudi jaz.

„Grof me ljubi. Njega bodem vzela. Potem postanem gospodinja čez njegovo bogastvo in gospodarila bom tako, da nekega dne ne odideva od tu s praznimi rokami.“

Ubogemu Foglu se je kar vrtilo v glavi. Ni razumel, kaj namerava Kamila.

Z eno roko mu je podajala nebesa, z drugo mu jih je hotela iztrgati. Bolest mu je stiskala srce, a dvomil ni niti najmanje, da ga Kamila ne ljubi.

Bil je popolnoma zaslepljen, četudi se je ona sama trudila, mu odpreti oči.

Ker je bil še vedno žalosten, je začela Kamila:

„Upam, dragi prijatelj, da Vam to zadostuje. Zvesta Vam ostanem tudi kot grofica ratiborska. Postati moram grofova soproga, če nočem poginiti z Vami. Že sem skoro na cilju. Sedaj pa se prikaže naenkrat, ko sem mislila, da je že vse urejeno, grofica Melanija. Z njo mi preti grozna navarnost. Ali izprevidite to, ljubi Fogel?“

Zapeljivo mu je položila svoje roke na rame.

Njega je kar prešinilo kot električna iskra; pogledal je Kamili v oči in iz teh ga je zadela strela, ki ga je popolnoma uničila.

Sedaj bi brez premisleka šel zanjo v smrt!

Kot pijan se je zgrudil na tla in strastno objel njena kolena. —

„O Kamila! — Milostna gospica!“ je šepetal. „Vse — vse hočem storiti, kar zahtevate. Kakor slep, Vas hočem ubogati — samo izpolnite mi mojo prošnjo! Dajte mi kak dokaz svoje ljubezni!“

Kamila se je nasmehljala in ga rahlo, a odločno porinila od sebe.

„Ne danes!“ je dejala prijazno. „Sedaj sem Vas spoznala, dragi, da ste mi udani do smrti. Da, in to ne bo ostalo nepoplačano! — Pojdite, vsedite se k meni. Posvetovati se morava, kaj nama je sedaj storiti!“

Fogel je ubogal. Vzdihnil je in v očeh so se mu posvetile solze.

In Kamila si je mislila: ta mož mi utegne postati nevaren, ako uvidi, da ga varam. Dokler mi pa verjame, toliko časa bo moj najudanejši suženj.

Glasno je pa pričela:

„Predvsem moramo preprečiti, da se ne zve, da je grofica oživela. Mislim, da namerava Dora ostati z njo toliko časa skrita, da zopet ne ozdravi. Potem pa hoče stopiti na dan. Morebiti pa tudi tako dolgo ne bo čakala, ampak samo do tedaj, ko se poročim z grofom. Če noče grofu samemu tega zaupati, se lahko obrne tudi na barona Sigmunda. Na vsak način je izgubljeno vse, če Dora govori!“

„Da, toda kako naj to preprečimo?“ je vprašal Fogel skrbno.

„Poslušajte moj načrt! Obe, Dora in grofica, morate izginiti.“

„To bi bilo seveda najbolje! — Toda s silo, mislim, ne pojde!“

„Seveda ne, kajti potem bi odkrili vse še po smrti obeh! Do cilja zamoremo priti le z zvijačo!“

„Ker je grofica blazna,“ je menil Fogel, „bi jo lahko vtaknili v kako blaznico. Tam bi bila tako kot pokopana!“

„O ne, to ne gre!“

„Toda zakaj ne? Dati ji moramo samo drugo ime!“

„Ne, na ta način bi lahko prišlo vse na dan, tudi če bi se nam posrečilo, spraviti Doro v tak zavod.“

„Potem ne vem nobenega nasveta!“ — je zavrnil Fogel otožno.

„Edini pripomoček je, da ju odvedemo in spravimo na kak varen kraj, kjer ju imamo vjeti toliko časa, kolikor se nam poljubi!“ je rekla Kamila čez nekaj časa.

Fogel je pritrdil.

„Vzemimo, da se nam to posreči,“ je dejal nato. „Ali že veste za kak kraj, kamor bi ju lahko spravili?“

„Še ne! Sicer bo zelo težko, kaj tacega dobiti!“ reče zamišljeno Kamila.

„V raki mislite bi ne bili dosti varni?“ — je vprašal Fogel.

„Kaka raka?“

„No, grofovska, kamor so pokopali grofico!“

Kamila se je zdrznila.

„Če ne dobimo nič boljšega, ju vtaknemo tja,“ je odgovorila odločno. „Tam bi bili izdani gotovi smrti.“

Fogel je mrzlo prikimal. — Nista se mu smilili ubogi revici.

„Dogovoriva se vse natanko,“ je nadaljevala Kamila. „Vi sami ne bodete mogli izvršiti tega. Morava dobiti še kaka dva zaveznika. Pavli bi nikakor ne zaupala, ker bi imela zopet novo orožje zoper naju v rokah.“

Fogel je bil istega mnenja.

Oba sta šepetaje začela razmotrivati načrt. — Čez nekaj časa sta ga imela v mislih, ki sta ga smatrala za najboljšega. —

„Jutri takoj morate prositi grofa za nekaj dnij dopusta, ki ga bodete gotovo dobili,“ je dejala Kamila nato. „Potem morate takoj začeti s pripravami, kajti časa ne smemo izgubljati. Rabili bodete tudi dosti denarja. Pridite jutri zjutraj v knjižnico, tam Vam izročim večjo svoto!“

Vstala je in mu podala roko.

„Torej bodite pametni in previdni, ljubi prijatelj!“ ga je opominjala.

Fogel ji je poljubil roko in jo peljal ven.

V parku je bilo vse temno. Nebo je bilo oblačno in iz daljave se je čulo gromenje.

„Najboljši pajčolan je taka noč!“ je šepetala Kamila Foglu. „Danes me ne bo opazoval nihče!“

V naslednjem trenotku je izginila v črno noč.

51. poglavje.

Sled.

„Ali ne stanuje tukaj doktor Est?“

Tako je vprašal komisar Vračko vratarja onega hotela, kjer sta se hotela sniti grof in Kamila.

Vratar, star dobrodušen možiček je pogledal v knjigo in na to zmajal s sivo glavo.

„Bil je tu, a je včeraj že odšel!“ je odgovoril.

„Ali veste morebiti kam?“

„Ne, gospod ni pustil naslova. Toda če imate kaj sporočiti, gospod — jaz sem upravičen, sprejemati zanj pisma.“

„Hm! Kako mu pa potem to naznanite?“

„O, jutri ali enkrat pozneje pride sam sem ali pa pošlje naslov!“

Detektiv je potegnil notes iz žepa, napisal nekaj vrstic in naslovil na doktor Esta. Pisemce je izročil vratarju.

„Tako, to mu torej izročite. In če gospod morebiti pride sam, ga skušajte zadržati s katerimkoli vzrokom.“

„Da — toda kako naj Vam to naznanim?“ vpraša spoštljivo vratar.

„Pošljite kar na bližnjo policijsko stražnico!“ odvrne kratko komisar.

„Ah!“ se je začudil vratar. „Vi ste od policije?“

Vračko je smehljaje prikimal.

„Mreže so nastavljene,“ je mrmral pred se, „in upam, da dobim potepuha v svoje roke.“

Vračko se je nato podal v svojo pisarno.

Tu ga je že čakal nek njemu podrejen uradnik.

„No, Kovač,“ ga je nagovoril, „naročil sem Vam, da poizvedujete o onem trgovcu v „Vrtni ulici“; ali ste kaj poizvedeli?“

„Da, gospod komisar! Poizvedoval sem pri njegovih sostanovalcih. Trgovec je res imel v oskrbi nekega štiriletnega otroka z imenom Ervina."

„Ali so vam ga natanko popisali?"

„Samo površno, kajti videli so ga samo jedenkrat. A bil je baje zelo podoben enako staremu trgovčevemu sinu."

Komisar je presenečen pogledal in vprašal napeto:

„Trgovec je imel torej sina? Kje je sedaj ta? Dobil sem pri njem samo jednega dečka in tega mu je zaznamenoval kot Ervina."

„Mali njegov sinko je mrtev — kakih štirinajst dnij!"

„Ali je to gotovo?"

„Ljudje v hiši pravijo in tudi na policiji je to naznanjeno. Toda nekateri dvomijo o tem."

„Kako to?" je vprašal Vračko nepotrpežljivo.

„No, pravijo, da je umrl Ervin in ne oni njegov otrok Leo, katerega so baje videli še pred par dnevi. Seveda si te trditve niso čisto svesti, ker sta oba dečka drug drugemu zelo podobna, tako da so se lahko varali."

Vračko je nekaj časa premišljeval.

„Saj bo tudi tako!" je mrmral. „Ervin je umrl in trgovec je izročil svojega lastnega sina. Mi smo bili ogoljufani, kakor sem že slutil!"

„Dalje!" je nato pozval Kovača. „Ali niste izvedeli od stanovalcev ničesar druzega? Ali ne ve nihče, kdo je otroka prinesel k trgovcu?"

„Ne! On je tudi zelo skrival vso stvar in se izogibal vseh vprašanj. Pred kratkim časom, ko je Leo umrl, so videli neko tujo damo s črnim pajčolanom v njegovem stanovanju!"

„Damo? S črnim pajčolanom?" je zaklical komisar. „Aha! Bila je velika, vitka, elegantna —?"

„O ne! Bila je srednje velika, vitka, a vendar precej debela."

„Hm! Torej ni bila ona!" je mrmral detektiv presenečen.

384/5

„Prepričan sem, da je to otrok moje nesrečne žene.“

„Toda dama, katero ste Vi opisali, gospod komisar, je bila pred nekaj dnevi v hiši.“

„Pred štirimi!“ je dejal Vračko hitro. „Vem, ker sem ji sledil.“

„Ne,“ je menil uradnik majaje z glavo, „potem je morala biti dvakrat tam. To je bilo predvčeranjem in sicer je prišla v spremstvu nekega moškega!“

Komisarju je ušel iz ust vsklik začudenja.

„To je zelo važno!“ je dejal. „Zvedeti moramo, kdo je to bil! Damo poznam. Toda kdo neki je bila ona druga dama? Sedaj imamo tri osebe, ki so nedvomno v zvezi v otrokom. Poizvedujte naprej! — Toda stojte!“ je zaklical naglo, kakor bi mu nenadno šinila neka misel v glavo. „Kako je izgledal oni mož? Ali so Vam ga popisali? Ali je imel črno brado, neprijetne poteze in male, sive oči?“

„Opisali so mi ga kot na zunanje podobnega trgovcu, z rudečo brado in zlatimi očali!“ — Presenečen je komisar majal z glavo.

„Zopet ni pravi! Toda — morebiti si je nadel masko! Za enkrat hočem ostati pri svojem domnevanju.“

Še enkrat je zabičil svojemu podložniku, naj poizveduje in nato ga je odpustil.

„Ta stvar postaja vedno bolj zapletena!“ je mrmral Vračko, ko je zapustil pisarno. „Toliko sem pa prepričan, da oni deček, ki smo ga dobili pri trgovcu, ni Ervin. Baronu čemšeniškemu nočem o tem izdati ničesar! Šele s popolnimi dokazi hočem stopiti pred njega. — Ko bi le mogel najti staro Doro! Ta bi mi zelo koristila!“

Zamišljen je šel detektiv proti svojemu stanovanju.

Pečal se je z vprašanjem: ali je bil umrli otrok mali Ervin ali sin trgovčev? Kako naj bi to zvedel?

„Podam se na grad ratiborski!“ je nadaljeval svoj samogovor in pospešil korake. „Tam morajo imeti vendar kako sliko od njega, in to si hočem dobiti!“

Tudi na mlinarja se je spomnil.

Za njegovo zadevo se je moral tudi zanimati. Sodnijska preiskava je bila malodane že pri kraju in vedno hudournejši oblaki so se zbirali nad nesrečnikovo glavo.

Če se mu do glavne obravnave ni še posrečilo dobiti zadostnih dokazov za njegovo nedolžnost, potem je bil revež izgubljen. In potem mu je pretila — smrt!

* * *

Proti večeru drugega dne je šla stara, revno oblečena ženska skozi park gradu ratiborskega.

Bila je velike, toda sključene postave, obraz je imela skoro moški in oči so ji živo gledale izpod širokokrajnega klobuka, ki je pokrival njeno sivo glavo.

Skozi stranska vrata je stopila v grad in zdelo se je, kakor bi ji tu ne bilo vse neznano, kajti brez pomisleka je zavila v širok, razsvetljen hodnik.

Na koncu hodnika je srečala starega Roberta, ki je začuden obstal in gledal presenečen to prikazen.

„Kaj hočete tu, dobra žena?“ jo je vprašal prijazno. „Ali prosite miloščine?“

Pri teh besedah je starec posegel v žep, da bi ji dal nekaj denarja.

„Le pustite to!“ ga je zavrnila ta. „Nisem prišla prosit! — Ah, ali niste Vi stari Robert?“ je nadaljevala in stopila bliže k njemu in ga pazno ogledovala. „Da, da, Vi ste!“

„Odkod me pa poznate?“ je vprašal ta presenečen. „Jaz Vas niti ne poznam! Tudi se ne spominjam, da bi Vas bil kedaj videl!“

„Nič hudega zato, jaz Vas vendar poznam!“ je odgovorila stara žena smehljaje.

Govorila je z nizkim, trdim, nekoliko kašljajočim glasom, kakor bi bila hripava.

Stari Robert je neverjetno zmajeval z glavo.

„Poznam Vas po svoji prijateljici, stari Dori,“ je nadaljevala žena. „Videla sem Vas enkrat, ko sem obiskala Doro.“

„Vi ste Dorina prijateljica?“

„Da, da! Ali se Vam zdi to tako čudno! — Le pokličite jo, če nočete verjeti! — Potem bodete videli, s kakim

veseljem me bo sprejela. Ah, ljubi Bog, že skoro dve leti se nisva videli!"

„O — torej ste prišli Doro obiskat, dobra žena?"

„Da, gotovo!"

„Ah, potem ste se trudili zastonj! Dore ni več tu!"

„Ne?" je vskliknila ženska prestrašena. „Moj Bog! Menda vendar ni umrla?"

„Ne, ne! Toda odkar je umrla naša ljuba grofica, se je tu mnogo izpremenilo, in Doro — so odslovili!"

„Odslovili? Bog v nebesih! Moja dobra, stara Dora!" je vskliknila žena jokaje. „Ah! in dobre Melanije ni več? O Bog, kako je to mogoče?"

Stari Robert je bil ginjen, ker je žena tako pomilovala njegovo ubogo gospo.

„Pojdite z menoj v mojo sobo!" — jo je povabil prijazno. „Tam Vam lahko vse povem, kar se je zgodilo in česar še ne veste."

Šel je naprej in starka mu je sledila.

„Ah, moj Bog! Kaj moram doživeti še na svoje stare dni!" je govorila med tem jokaje. „No, imate prav, jaz še ničesar ne vem o tem, kar se je tu zgodilo, ker se malo brigam za svet in Dora mi tudi ni pisala ničesar."

Oba sta srečno dospela v sobo, ne da bi ju kdo srečal.

„Vsedite se, dobra žena!" jo je povabil Robert. „Hočem Vam postreči s kozarcem vina, da se malo okrepčate. — Gotovo ste zelo utrujeni, ker ste naredili, kakor se vidi dolgo pot!?"

„Bog Vam povrni! — Da, to smo!" je stokala starka in se kakor upehana zgrudila na stol. „Prihajam od daleč, dobri prijatelj, samo da bi še enkrat lahko govorila s svojo Doro. Toda ne trudite se!" je pristavila, ko je Robert postavil pred njo steklenico vina in nekaj mrzle pečenke. „Vi ste tako dobri proti meni, a me niti ne poznate!"

„Zadostuje mi, da ste Dorina prijateljica," je odgovoril Robert dobrodušno. „Pijte in jejte, dobra žena! Hočem Vam povedati na dolgo in široko, kaj se je vse pripetilo tu!"

Stari služabnik je bil vesel, da je našel enkrat človeka, kateremu je mogel potožiti svoje gorje.

Začel je vse obširno pripovedovati.

Žena je poslušala z napeto pozornostjo in vskliki začudenja in strahu so dokazovali, kako sta se ji smilila uboga Melanija in mali Ervin.

Ko je Robert končal, se je začela krčevito jokati.

„O Bog!“ je jecala in vila svoje suhe roke. „Kaka nesreča! Uboga, dobra grofica in njen Ervin mrtva?! Oba mrtva?! In moja ljuba Dora, najbolj zvesta stvar na celi zemlji, ona naj bo kriva njegove smrti? Ne, tega ne verjamem! Toda ta prokleta ženska, ta Kamila, ta je kriva vsega! In gospod grof je gluh in slep. Ah — Bog naj kaznuje ono kačo!“

Stari Robert se je preplašen ozrl naokoli.

„Ne tako glasno, dobra žena!“ jo je opomnil boječe. „Tu slišijo tudi stene in gorje nama obema, če bi naju kdo slišal in izdal. Toda Vi imate prav!“ je vzdihnil bolestno in v očeh so se mu posvetile solze. „Odkar je umrla grofica, je tu pri nas vse narobe!“

„Ah, kje naj vendar dobim svojo Doro?“ je tožila žena dalje. „Spodil jo je grof?! Bog mu odpusti ta vnebovpijoč greh! — Ali mi ne morete povedati, dobri prijatelj, kam se je obrnila?“

Stari Robert ji je povedal, kolikor je vedel o njej in mu tudi dejal, da ga je ona pred kratkim obiskala.

Sedaj je začel pripovedovati tudi o oni prikazni duha rajne grofice.

Sedaj je hotela stara žena vedeti vse natanko. Vsako najmanjšo okolnost si je pustila popisati.

Stari Robert je sicer menil, da je bil to duh one pred sto leti umrle grofice in ne Melanijin, starka pa je zmajevala z glavo in dejala nato važno:

„Mislim, dobri Robert, da se sedaj motite in da je bil to Melanijin duh. In sicer sklepam to iz tega, da se je Kamili prikazal še v njeni sobi. — Ona pred sto leti umrla bi tega gotovo ne storila, saj je Kamila ni brigala prav nič. In pravite tudi, da sta grof in slednja v njej za gotovo spoznala Melanijo!“

„Hm! — Da!“ je prikimal starec zamišljen. „Lahko imate prav in tudi jaz bi mislil sedaj, da je bil to duh naše Melanije. Saj vzroka je imela dovolj, da ostraši grofa in Kamilo. Da, ravno sem se spomnil, da se je prikazala tudi baronu čemšeniškemu, kakor mi je pravila Dora.“

„Ali so jo res samo enkrat videli tu v gradu?“ je vprašala žena, ne da bi se brigala za poslednjo Robertovo opazko.

„Tega Vam za gotovo ne morem povedati. Nekega večera, to je bilo prihodnjega dne, ko se je prikazala prvič, so baje nekateri služabniki še opazovali nekaj čudnega. Pravijo, da se je stara Dora plazila po gradu okoli, da so slišali neko vpitje in videli neko belo senco ali postavo v parku letati okoli. — Tu v parku so slišali baje take glasove. Ko so pa raziskovali, niso dobili ničesar. To je bilo isti večer, ko me je obiskala Dora.“

Starka je poslušala pazljivo. Sedaj se je zamislila.

„Vi ste Dori povedali o prikazni, ne?“ je vprašala hipoma.

„Da! Ali Vam nisem že povedal tega?“

„No, potem je Dora, meneč, da se nahaja prikazen še v gradu, takoj potem, ko je zapustila Vas, začela iskati po njej. Videla je prikazen, jo zasledovala v park in pri tem so jo zapazili služabniki.“

„Gotovo! Tako je bilo!“ je vskliknil Robert začuden. „To mi razlagate tako natanko, kakor bi bili sami poleg.“

Starka se je nasmehljala.

„V tem slučaju, prijatelj, bi se jaz prepričala, če je bila prikazen zares duh — ali človeško bitje.“

„Vsemogočni! Menda vendar ne menite, da bi mogel biti kdo tako hudoben, da bi se šalil s takimi stvarmi? Ne, ne, če bi bila prikazen človeško bitje, potem bi jo našli takrat, ko so preiskavali grad.“

„Torej niso našli nikake sledi?“

„Niti najmanjše — ne! Gospod grof misli celo, kakor mu je rekel doktor Milner, da je bila to le razburjena fantazija.“

„Ali je bil doktor Milner takrat tu?“

„Poklicali so ga že zjutraj h Kamili, ko je ta vsled prestrašenja dobila mrzlico.“

„Ali doktor Milner ni raziskoval ničesar?“

„Ne, vrnil se je takoj v mesto. — Bil je tako razburjen, ko mu je grof povedal, kaj se je zgodilo, da se je še meni zdelo čudno.“

Zopet se je starka smehljala pred se.

„Stavila bi, da je ta prikazen v zvezi z doktor Milnerjevo skrivnostjo!“ — je mrmrala. — „Tu imam gotovo važno sled.“

„Kaj ste rekli?“ je vprašal Robert, ki ni razumel teh besedij.

„O ničesar!“ je odgovorila ta in vstala.

„Zahvaljujem Vas iz srca za Vaša pojasnila. Če bi mi mogli izpolniti še eno prošnjo —“

„Če morem — prav rad!“

„Ah, Vi bodete smatrali to za otročje! Videla bi namreč rada sobo, kjer je bivala Melanija, ko je bila še živa!“

„To se lahko zgodi!“ je odgovoril Robert. „In ker grofa in gospodične ravno ni doma, naju ne bode nihče motil!“

„Gospod grof je brzkone kam odpotoval?“

„Z gospodično se je peljal v mesto! Le pridite, dobra žena, ničesar se nama ni bati.“

S temi besedami je prižgal Robert svečo in stopil naprej.

„Greva lahko skozi grofove sobe,“ je dejal in odprl grofovo spalnico.

Starka mu je sledila z napeto pozornostjo. Pazno je ogledovala vse prostore, skozi katere je šla za starcem.

V grofovi delalnici se je Robert ustavil in pokazal na dve oljnati sliki, ki sta viseli na steni.

„Poglejte, to sta sliki umrle grofice Melanije in malega Ervina!“

Nenavadno hitro je pristopila starka in prosila služabnika, naj posveti, da jih bo bolje videla.

Posebno dolgo je ogledovala sliko malega Ervina, kakor bi si jo hotela za vedno utisniti v spomin.

„Ali nimate nobene druge slike tega malega?“

„O, da! — Fotografije! — Tu na pisalni mizi je takoj ena!“

Starka je ogledovala tudi to podobo. Poleg nje je stala tudi Kamilina.

„To tukaj je gotovo gospodična?“ je vprašala kazaje na njo. —

„Da, to je!“ je vzdihnil starec.

Oba sta šla potem dalje in kmalu dospela v Melanijine sobe. —

Tu je starka pozorno ogledovala vse, šla je iz ene sobe v drugo, se zopet vrnila, in zopet šla naprej ter ni mogla zadosti prehvaliti lepe opreme.

In vendar — kak drug opazovalec kot Robert bi zapazil — ni bila samo lepa oprema, ki jo je tako zanimala.

V neki sobi se je starka nenadoma priklonila.

Na neki omari je visela cunjica belega, svilenega blaga. Vzela jo je v roke in pokazala Robertu.

„Vidite, tu se je prikazen obregnila in izgubila del svoje obleke!“

„Saj res!“ je vskliknil Robert presenečen.

Starka je pazno ogledovala cunjico.

„To je trdno blago!“ je mrmrala.

„In vendar je to odtrgano z enim, močnim sunkom. Grofica je hitro bežala tu mimo!“

„Kaj pravite?“ je vprašal Robert radovedno.

„O, pravim, da to izgleda tako, kakor košček poročne ali mrtvaške obleke!“

„Hm!“ je opomnil starec zamišljen. „Tako obleko je imela Melanija v krsti! To poznam po malih srebrnih zvezdicah na blagu.“

Veselo je vtaknila starka najdeno stvar v žep.

„Potem je gotovo, da je to mal del mrtvaške obleke Vaše gospe,“ je dejala pri tem. „Saj nimate ničesar proti temu, da vzamem to za spomin?“

„Le obdržite, če Vam je kaj na tem. Toda ne razumem, kako zamore duh pustiti za sabo tako viden sled," je dejal Robert začuden. „Tega še nisem slišal."

„Dragi prijatelj," se je smehljala starka ironično, „med nebom in zemljo se godijo stvari, o katerih se nam niti ne sanja."

Nato sta se podala zopet v oni del gradu, ki je bil naseljen.

Stari Robert je hotel iti po drugi poti, a Dorina prijateljica ga je prosila, naj gresta skozi grofovo delalnico, ker bi rada še pogledala grofičino sliko.

„Svetovala bi Vam," je dejala, dočim sta oba stopila v ono sobo, „da grofu ničesar ne poveste o tem, kar sva našla. Vi bi imeli od tega samo sitnosti."

„Imate prav," je pritrdil Robert vzdihuje. „Gospodična bi trdila, da povsod špioniram in nazadnje bi mi morebiti še ne verjeli."

Postavil je svečo na pisalno mizo in oba sta nato začela ogledovati sliko.

Tedaj je žena nenadoma kriknila in se opotekla na bližnji stol, kamor se je stokaje zgrudila.

„Za božjo voljo!" je vskliknil Robert in hitel k njej. „Kaj Vam je?"

„Ah! — Meni — je — tako — slabo!" je stokala. — „Razburjenje — prosim — kozarec — vode, — dobri Robert!"

Ta je ves zmešan letal po sobi. Naposled se je spomnil, da je v grofovi spalnici vedno voda in je hitel tja.

Komaj so se za njim zaprla vrata, je starka s čudovito hitrostjo skočila na noge. Od njene onemoglosti ni bilo niti sledu.

Tiho se je približala pisalni mizi.

Vzela je tu Kamilino in Ervinovo fotografijo iz okvirov in te postavila zopet prazne nazaj. Skrila je sliki v žep in nato se zopet vsedla na stol v prejšnji položaj.

Vse to je bilo delo par sekund.

Ko je stari Robert prihitel z vodo, je že stokaje ležala na stolu. —

On ji je poškropil obraz z vodo in kmalu je zopet prišla k zavesti in vstala.

Srečen, da se mu je to tako hitro posrečilo, — jo je peljal zvesti služabnik v svojo sobo in ji tam natočil kozarec vina. —

„Ali imate kakšno sliko moje ljube Dore?“ je vprašala, ko sta začela zopet govoriti o njej.

„O da!“ je prikimal Robert in pokazal malo fotografijo. „Podarila mi jo je pred jednim letom. Zelo ji je podobna!“

Starka je dolgo ogledovala podobo in nato mu jo je vzdihuje vrnila.

„Ah moj Bog!“ je šepetala.

„Dobra, zvesta duša! Kdaj jo bodem zopet videla?!“

Vzdignila se je in hotela oditi.

„Sedaj moram iti,“ je dejala. „Že predolgo sem Vas nadlegovala, dobri Robert! — Sprejmite samo zahvalo za Vaš trud!“

„O, ostanite še!“ je zaklical ta za njo. „Kam pa hočete tako pozno? — Se bo že dobil kak prostorček za Vas čez noč!“

Toda starka ga ni poslušala. Nenavadno hitro je odšla.

Ko je bil grad za njo, je še pospešila korake. Sklonila se je pokonci in njena hoja je postala trda in odločna, kakor moška.

„Posrečilo se je!“ je šepetala veselo pred se, dočim je šla proti kolodvoru. „Otrokovo sliko imam in še ono Kamilino poleg! In še več! Kar sem našla v grofičini sobi, je tako važno, da se mi kar meša, ako dalje sklepam iz te najdbe. Stari Robert ima prav: duh ni izgubil koščeka svile!“

Veselo se je smejala.

Čez slabo uro je bila že na kolodvoru.

Sedaj se je videlo, zakaj je tako hitela; kajti komaj je prišla na kolodvor, že je prisopihal vlak.

V zadnjem trenotku je še skočila v voz tretjega razreda in že je vlak odžvižgal.

Ob enajstih ponoči je došla v mesto.

Najela je voz in se peljala tu do bližnjega predmestja. Od tu pa je šla peš naprej.

Naenkrat je obstala.

Le dva koraka pred njo, tik cestne svetilke je stala neka ženska in brala z nekega papirja, ki je bil pritrjen na medicinski stekleničici, ki jo je imela v roki. Zdelo se je, da prihaja iz lekarne.

Le trenotek je mogla starka ogledovati to ženo, kajti takoj je slednja odhitela naprej.

Toda ta hip je zadostoval, da se je starka prepričala, da je ta ženska Dori popolnoma podobna.

„Ali je to zares Dora? Ali sem jo slednjič odkrila?“ je mrmrala starka razburjena.

„Ha, potem gre to jako hitro naprej! — Prepričati se moram!“

Hitela je za njo in videla, kako je vstopila v neko hišo, ki je bila po vrtu ločena od ceste.

Nekaj časa je starka zamišljena obstala pred to hišo.

„Za danes moram nehati,“ je dejala pri sebi.

„Toda jutri povem vse baronu Sigmundu. Bomo videli, kaj bo potem!“

52. poglavje.

Žalostno svidenje.

„Česa želite, gospica?“

„Srčno bi prosila, če bi smela videti svojega očeta.“

„Kdo je Vaš oče?“

„Mlinar!“

„Aha! Vi ste njegova hči? — No, dolgo smo čakali na Vas! Kje ste pa bili? Zakaj se niste takoj naznanili sodniji? Saj so Vas javno pozvali k pričevanju!“

„Bila sem bolna!“ je jecala Lizika jokaje.

Stala je pred preiskovalnim sodnikom, ki je imel zadevo njenega očeta v rokah in h katerem so jo poslali.

Ah, ta mož je bil trdega srca, to je spoznala v svojo veliko žalost.

Uboga deklica je izgubila ves pogum, tresoč se je stala pred tem človekom, od katerega dovoljenja je bilo odvisno, ali bo smela videti očeta ali ne.

Ni se lagala, kajti res je bila bolna in v posteljo so jo spravile grozne novice, ki jih je zvedela od kmetice.

Ko je bila pa nekoliko boljša, ni mogla več strpeti, da ne bi šla obiskat svojega očeta.

Ah! Ubožica si je predstavljala vse drugače!

Veliko mesto jo je zmešalo popolnoma. Dolgo časa je blodila okoli, predno je našla sodnijsko poslopje. In tu jo je pošiljal jeden uradnik do druzega, dokler se je ni usmilil nek sluga in jo pripeljal k sodniku.

A tu naj bi se šele začelo njeno trpljenje.

„Vaš očim je povedal, da ste izginili brez sledu,“ je dejal sodnik mrzlo. „Išče Vas še danes. Ali mi hočete povedati, kje ste se skrivali?“

Lizika je povedala naslov Jurijeve sestre in sodnik si ga je zabeležil.

„Tako, tako," je dejal. „Saj to je sestra nekdanjega oskrbnika Jurija, ki je tudi obtožen. No, Vi se bodete morali pač vrniti k svojemu očimu!"

„Tega ne storim nikdar!" je zaklicala Lizika odločno. „Raje grem v smrt!

Sodnik je skomignil z ramami.

„To me nič ne briga," je pripomnil.

„Vi torej veste, česa je obdolžen Vaš oče?"

„Da, vem!" je odgovorila Lizika ihte. „O Bog! tega ne morem razumeti! Moja uboga — uboga mati mrtva! — Umorjena! Ah, in moj dobri oče naj bo morilec? — O, gospod, ne, ne! Verjemite meni, njegovemu otroku, ki ga pozna bolje! On je nedolžen! Ne on, ampak Konrad, ta surovina, ta je ubil mojo mater!"

Kakor v mrzlici je izpregovorila te besede. Ali je res upala, da bo z njimi ganila tega mrzlega moža.

„Ali ste bili oni večer v mlinu?" je vprašal ta.

„Ah ne! Ko bi le bila tam!" je stokala Lizika. „O, vrgla bi se morilcu nasproti in smrtni udarec ujela s svojo glavo! — Ah, moj Bog, moj Bog, moja uboga mati!"

To zaslišanje je deklico grozno mučilo. Pretresljiv jok, ki bi moral omečiti kamen, je stresal njeno telo.

Sodniku se je skoro zasmilila. Pomigal je sodnijskemu slugi in ta jo je rahlo posadil na stol.

„Pridite jutri zopet in potem bova govorila dalje," je dejal sodnik mileje. „Pojdite sedaj in pomirite se!"

„Ah, ali ne smem videti svojega očeta?" je vzdihovala obupno. „O, gospod tako neusmiljeni ne morete biti!"

Sodnik je zmajal z glavo.

„Predno ni zaslišanje končano, Vam tega ne moreni dovoliti!"

„O gospod, usmilite se me!" ga je prosila s povzdignjenimi rokami. „Ali ni zadosti, da so mojega ubogega očeta zaprli po nedolžnem? Ali mu hočete odvzeti še tolažbo, ki bi mu jo dala lahko jaz?"

„No, dobro, naj bo!" je odločil slednjič sodnik. „Toda tu ga bodete videli, v moji navzočnosti! Pripeljal ga bodem in Vi stopite med tem v sosednjo sobo!"

Na njegov miglej je odšel sluga in nek pisar je peljal Liziko v ono sobo in ji zapovedal, naj ostane tu toliko časa, da je ne pokličejo.

Težko je čakala deklica svidenja s svojim očetom. Minute so se ji zdele ure, tako počasi ji je tekel čas naprej.

O Bog! Kak bo? Ves potrt in uničen! Ah, ali ni še znorel pod težo te grozne obtožbe.

„Ko bi ga le mogla rešiti iz ječe! Z veseljem bi umrla zanj!“ je stokala Lizika. „O Bog!“ je molila, „ne zapusti mojega nedolžnega očeta!“

Nenadoma je obmolknila in poslušala. V sosednji sobi je zaslišala šum.

„Tukaj je! — Sedaj me bodo poklicali in videla ga bodem!“

Zaslišala je ostri glas sodnikov.

„Mlinar, poklical sem Vas, ker Vam imam nekaj povedati,“ je dejal. „Vaša hčer je tu; videla bi Vas rada!“

Vesel vsklik se je razlegel po sobi.

„Moja hčer? Ah, Bog bodi zahvaljen! Kje je? O, peljite me k njej!“

Srce je burno tolklo Liziki.

Z enim skokom je bila pri vratih, ki so jo ločila od njenega očeta.

Tedaj ji je pa postalo, kakor bi jo strela udarila, ko je zaslišala sodnika:

„Vaša hčer trdi, da ste krivi. Bila je oni večer v mlinu in je opazovala vse, ne da bi jo kdo videl. Priznajte torej enkrat svoj zločin!“

Trenotek je bilo vse tiho.

Nato pa je mlinar presunljivo kriknil.

Sedaj se deklica ni mogla vzdržati več. Odprla je vrata in skočila v sobo.

„Saj ni res! O ne verjemi mu, oče!“ je kriknila. „Ne verjemi, da se more tvoj otrok lagati tako grdo!“

Hitela je k očetu, ki je stal med dvema služabnikoma in ki je sedaj skočil k njej.

„Moj otrok! Moj ljubi otrok!“ je vskliknil in jo začel poljubovati.

„O moj oče! Moj dobri oče!“ je jecala Lizika jokaje. „Tako — se zopet vidiva?!“

„O Bog! meni bo srce počilo žalosti in obupa!“

Nihče izmed navzočih se ju ni upal motiti.

Ta prizor je ganil vse in solze so se posvetile v očeh teh sicer tako trdih mož.

Oče in hči sta pozabila, da nista sama. Oba sta tolažila drug drugega.

Čez nekaj minut pa je pristopil sodnik in dejal:

„Zadosti sedaj, mlinar! Pojdite sedaj v svojo celico. Če se izkaže Vaša nedolžnost — potem bodete večkrat še videli svojo hčer!“

Še enkrat je pritisnil jetnik svojega otroka na srce.

„Ah — če Te morebiti danes vidim zadnjikrat?!“ je stokal obupno.

„Bog bode pomagal, ljubi oče! Tvoja nedolžnost se mora izkazati in potem se ne ločiva nikdar več!“

„O moj dobri otrok!“ je šepetal mlinar, dočim je s tresočimi ustnicami poljubil Liziko. „In kam greš sedaj? Vedel bi rad, kje naj Te iščem v mislih!“

„Ne skrbi zame, oče! Jaz sem pri Jurijevi sestri!“

„Bog ji poplačaj to dobroto!“ je vskliknil mlinar ginjen.

Čez nekaj minut je že stala Lizika sama na cesti.

Kaj naj stori? Ali naj se vrne domov?

Ah, rada bi ostala v bližini svojega očeta. Morebiti bi ga potem videla lahko večkrat!

Toda kaj naj počne tu v velikem mestu, kjer ni poznala nikogar.

Ni vedela, da jo med tem nekdo neprestano opazuje.

Pred sodnijo je stal mož, ki jo je pazno ogledoval. Naposled je stopil k njej in jo milo vprašal:

„Zakaj se jokate, gospodična?“

Prestrašena se je Lizika ozrla, a takoj je bila pomirjena, ko je zagledala te poštene in čiste tujčeve oči ter mu začela pripovedovati svojo nesrečo.

Komaj mu je imenovala svoje ime, jo je že ustavil tujec in dejal:

„Poznam Vašega očeta, gospodična in njegovo zgodovino tudi! Ni mi treba pripovedovati o tem! Torej ste videli sedaj očeta?“

„Da, gospod!“ je odgovorila ta začudena in hotela začeti zatrjevati nedolžnost svojega očeta, a tujec je ni pustil do besede. —

„Vse, kar mi hočete povedati že vem!“ je dejal smehljaje. „Le bodite mirni, prepričan sem o nedolžnosti Vašega očeta, ki bo gotovo prišla na dan. — Jaz sam jo hočem dokazati!“

Lizika se je pomirila pri teh prijaznih besedah in se srčno zahvalila neznancu.

Ta — mož ni bil nihče drugi kot komisar Vračko — je peljal deklico za sabo, dočim ji je razložil, kdo da je.

„Pridite z menoj na moje stanovanje, Lizika,“ je dejal. Tam lahko ostanete pod varstvom moje žene, kolikor časa se Vam ljubi. Pred vsem mi morate obširno povedati svoje dogodljaje. Potem bom pa tudi jaz Vas prosil neke usluge.

Vi ste gotovo poznali malega sinka grofa ratiborskega?“

„Malega Ervina? O gotovo, gospod komisar,“ je prikimala. „Večkrat sem ga videla v parku.“

„No, to zadostuje,“ je zaklical Vračko veselo. „Kmalu bodete morali svoj spomin malo napeti glede te stvari!“

Lizika ga je začudena pogledala, kajti ni vedela, kaj detektiv s tem namerava.

Predno je še mogla vprašati, je komisar najel voz in se odpeljal z Liziko na dom.

* * *

Ko je tujec tako nanadno planil v voz, se je ravnatelj cirkusa v prvem začudenju hitro umaknil nazaj.

Takoj je slutil, da se je zgodilo to samo radi otroka.

Morebiti je bil to kak detektiv ali oni tujec sam, ki je popoldan govoril z njegovo ženo.

Videl je, da voz še stoji.

Zato je hitro zapovedal suhemu glumaču, ki je sedel na kozlu:

„Naprej! Konji naj lete, kar morejo!“

In dočim je voz oddrdral, se je ravnatelj jezno obrnil k tujcu.

„Vi se peljete naprej? Ali hočete uiti?“ je zaklical ta razjarjen. „Zapovem Vam, da takoj ustavite!“

„S kako pravico ste udrli tu notri? Kdo pa ste pravzaprav?“ je vpil ravnatelj.

„Če nočete ubogati, potem pripišite slabe posledice samemu sebi,“ je odgovoril tujec hladnokrvno, „Ali hočete sedaj ustaviti ali ne?“

„Vrgel Vas bodem ven!“ je tulil ravnatelj razkačen.

„Poskusite! Potem bi takoj marširali v ječo! Jaz sem detektiv in imam povelje, Vam iztrgati malega dečka, ki ste ga bržkone odvzeli njegovim starišem!“

Pri teh besedah je ravnatelj prebledel in žena je v kotu bolestno vskliknila in prihitela k njima.

„Ah, moj Bog,“ je dejala neprevidno, „tujec, ki je hotel danes zjutraj na vsak način še enkrat videti otroka, je gotovo —“

„Otroka spoznal, da,“ je pristavil detektiv. „On je bil otrokov oče.“

„O Bog! Torej je to naznanil policiji? O to bo naša poguba!“ S temi besedami se je obrnila k možu, ki pa je skomignil z ramami.

„Nam ne morejo očitati ničesar,“ je dejal svojeglavno. „Otroka so nam izročili kot siroto. Mi ne vemo o njegovem pokoljenju ničesar.“

„Tega Vam ne bode verjel nihče,“ se je smehljal detektiv.

„Oče otrokov, ki je zelo bogat mož, pa stvari noče raziskavati nadalje in Vas torej ne zadene nobena kazen, če otroka izročite takoj.“

Ravnatelj je detektiva pogledal nezaupno. Čudno se mu je zdelo, da mu hočejo prizanesti.

400/1

„O, moj ubogi oče!“ je kriknila Lizika.

„Če že mora biti, potem Vam bom otroka izročil," je dejal.

„Dobro, potem pustite vstaviti, da zamore otrok izstopiti." —

„Mesto je že za nami, peljimo se do bližnje vasi in tam ustavimo," je dejal ravnatelj.

Uradnik je bil s tem zadovoljen.

Peljali so se hitro in čez četrt ure bi morali priti v vas.

Jokaje je med tem začela žena napravljati ubogega dečka, ki je bil že zaspal. Tako se ji je priljubil, da ji je bilo težko, se ločiti od njega.

Njen mož je pa premišljeval vse kaj druzega. Z dečkom bo šel tudi njegov kapital in njegove sanje v prihodnjost.

Ta misel ga je storila obupnega. Najraje bi pobil tega detektiva.

In kakor se mu je zdela ta misel čudna — vendar je mislil nato, kako bi se ga ubranil.

Vedno bolj so se bližali vasi, še nekaj minut in voz se bo moral ustaviti.

Tako si je mislil detektiv in se zmagovalno smehljal.

Toda ravnatelj je menda postal drugih mislij.

Hitro je stopil k prednjemu delu voza in se začel šepetaje pogovarjati z voznikom.

Nezaupno ga je opazoval detektiv in mu sledil. Toda v tem trenotku je oni že zaprl okence.

„Kaj ste govorili z voznikom?"

„Rekel sem mu, naj hitreje vozi!"

In v resnici so se začeli voziti hitreje.

Uradnik je stopil k oknu in zapazil, da so ravno v vasi, a voz je drdral naprej.

„Kaj naj to pomeni?" je zaklical žugaje. „Saj smo se peljali skozi vas."

„Seveda!" je odvrnil ravnatelj mirno.

„Torej me goljufate?" je dejal uradnik škripaje z zobmi. „No, to Vam bom poplačal. Takoj ustavite!"

„Ne, tega ne storim! Saj še ne vem, če ste v resnici to, za kar ste se izdali. Saj se še niste legitimirali!“

„O, to se lahko zgodi takoj! Tu — tu je moja legitimacija!“ —

S temi besedami mu je pomolil pred oči nek papir, a ga nenavadno hitro zopet vtaknil v žep.

Ravnatelj je takoj začel sumiti. — Pogledal je uradnika bolj natanko in njegove poteze so se mu zazdele nenadoma znane.

Odločno je prijel za tujčevo brado in mu jo brez težave iztrgal.

„Vraga!“ se je zasmejal. „To je pa baron Sutner!“

Bled od jeze in togote je lump odskočil.

„Toda kaj Vam pade v glavo?“ je vpil. „Seveda sem se imenoval tako; a sem bil vkljub temu detektiv.“

„Goljuf ste,“ je zaklical ravnatelj. „Hoteli ste s to komedijo doseči svoj cilj, kot takrat.

„Vse je laž, kar ste prej govorili in kmalu bi se Vam posrečilo, me preslepiti.“

„Torej mi nočete izročiti otroka?“ — je vprašal ta divje. —

„Kaj ste neumni! Ven, lump!“ je zavpil ravnatelj.

Prijel ga je za vrat in ga sunil skozi vrata tako, da je odletel kot žoga.

Ta padec bi bil zanj postal lahko usodepoln, ker je bil voz v diru. A zgodilo se mu ni ničesar.

Škripaje z zobmi in preklinjajoč je žugal s pestjo za bežečim vozom.

„To pot mi ne sme uiti! Zasledovati ga moram in mu iztrgati otroka za vsako ceno!“

Nato se je vrnil v vas, kjer je poiskal gostilno in vprašal, kje bi takoj mogel dobiti kak voz.

„Kako daleč?“ je vprašal krčmar previdno.

„Morebiti do bližnje vasi, morebiti pa tudi dalj, je odgovoril Sutner nepotrpežljivo. „Na stroške ne gledam! Toda hitro mora iti!“

„Lepo, gospod, lepo! V dveh minutah se lahko odpeljete!“

Takoj je zapovedal hlapcu, naj vpreže voz.

Med tem je Sutner nemirno hodil po sobi gorindol; z vsako minuto je bil voz bolj oddaljen od njega.

Če konj, s katerim se bo vozil sedaj on, ne bo hitrejši, ga brzkone ne bo mogel doiti.

Ko je bil voz pripravljen, je Sutner hitro vstopil in pogledal na uro.

Trajalo je več kot dve minuti, predno je bil voz naprežen.

„Skoro pol ure so pred mano!“ je mrmral. „Toda moram jih doiti!“

Peljal se je v odprtem vozu in je mogel tako opazovati vse. —

Hitro so šli naprej, kajti konj je bil močan. Kmalu je še posvetil mesec in razsvetlil vso okolico.

Sedaj se je prikazala pred njim naslednja vas.

Pred gostilno se je Sutner ustavil in zvedel, da se je oni voz peljal mimo pred kake pol ure. — Takoj je hitel naprej.

Na konci vasi se je pa razdelila pot v dva dela. V katero smer so udarili begunci?

Nevede, kaj bi storil, je stopil Sutner z voza in premišljeval, po kateri cesti bi se peljal naprej, kajti na obeh so se poznali sledovi različnih vozov.

Moral je iti kar na slepo srečo naprej.

Posvetoval se je z voznikom, — in ta je bil mnenja, da so jo glumači udarili po oni poti, ki pelje v bližnje mestece. —

Po tej poti sta se tudi peljala potem naprej.

Celo uro sta se že vozila. Konji so kar hropeli od napora in pene so jim visele iz gobca, a še vedno jih je podil voznik dalje.

Kako bo spravil otroka v svojo oblast, če dobi glumača, tega Sutner še ni vedel. Za sedaj ga je hotel samo dohiteti.

Bil je prepričan, da bo ta storil vse, samo da bi otroka obdržal zase.

A tudi Sutner je bil odločen v najhujšem slučaju se bojevati z njim, samo da bi prišel do svojega cilja.

Sedaj sta prišla v gozd in sta morala voziti počasneje.

Naenkrat sta zagledala pred sabo luč in Sutner je že mislil, da je to oni voz.

A zmotil se je. — Bila je samo samotna gozdarska koča.

Sutner je vsaj upal tu notri dobiti kakega pojasnila. In res so mu povedali, da so glumači komaj pred četrt ure šli tu mimo.

To je znova oživilo njegov up.

„Še četrt ure — in dohitel jih bodem!“ je dejal sam pri sebi. —

Hitro je Sutner skočil z voza in spoznal obrise glumačevega voza.

In zopet je dirjal voz naprej. Začela sta iti navkreber in ko sta dospela na vrh, sta zapazila v dolini luč, ki se je počasi pomikala naprej.

Satansko veselje ga je prevzelo! Brez dvoma jih je sedaj dohitel!

To je bil oni voz. Ležal je ravno sredi ceste, kajti pri kolesu se je zlomila os.

„Uiti mi ne morejo!“ je mrmral Sutner. „In sedaj imam še časa, da si izmislim načrt. Voznik mi bode pa za dobro plačilo pomagal!“

Stopil je zopet na voz in res se mu je posrečilo, pregovoriti voznika.

Dejal mu je, da je to njegov lastni otrok, ki mu ga je glumač ukradel.

„Jim bomo že pokazali, gospod,“ je dejal voznik samozavestno. „S kolikimi možmi pa imava opraviti?“

„Z dvema,“ je odgovoril Sutner. „In v najhujšem slučaju nama bo še pomagal moj revolver!“

Vzel je iz žepa orožje in se v temi splazil z voznikom v dolino.

53. poglavje.

Skušnjava.

Dori se je posrečilo, ono noč uiti s svojo bolno gospo iz gradu ratiborskega.

Nato je šla v eno uro oddaljeno vas z bolnico, katere tam ni nihče poznal. — Dobila je prenočišče pri usmiljenih ljudeh.

Naslednjega dne, potem ko je priskrbela Melaniji druge obleke, se je podala z njo v stolno mesto.

Tu si je najela priprosto stanovanje v tihi ulici in dejala, da je Melanija njena hčer.

Z največjo ljubeznjivostjo ji je stregla in zdelo se je, kakor bi grofica postajala nekoliko boljša. — Kajti bila je bolj mirna, a ni dala od sebe nobenega znamenja, da Doro pozna.

Večkrat se je jokala in klicala svojega otroka.

Spomin na malega Ervina je bilo še edino, kar ji je ostalo od prej.

Ah, kako bridko se je jokala Dora, kadar je pogledala bledo in shujšano Melanijino obličje, ki je bilo nekdaj tako lepo, in kadar jo je grofica gledala s svojimi blaznimi očmi, ki so jo včasih pogledavale tako milo in dobrohotno.

Živela je z bolnico mirno, ker se je smatrala popolnoma varno. Niti slutila ni, da Kamila že vse ve, kajti ni je zapazila niti v vozu, niti pred hišo.

Kako bi si mogla Dora tudi misliti, da jo bo iskala Kamila tu v glavnem mestu? O, kako bi si mogla misliti, da bo ona odkrila Melanijo, ki jo je že smatrala za mrtvo.

Kaka groza bi popadla zvesto Doro, ko bi vedela za Kamilin naklep, ko bi vedela, kaki črni oblaki se zbirajo nad glavo njene uboge gospe!

In nikogar ni bilo tu, ki bi jo mogel posvariti in ji povedati, naj hitro beži!

Po dolgem premišljevanju je Dora sklenila ničesar izdati niti doktor Milnerju, niti komu drugemu.

Saj zdravnik bi grofico vedno imel zaprto, še potem, ko bi že enkrat ozdravela.

Najmanj je pa Dora mislila na to, da bi Melanijo peljala nazaj k njenemu soprogu; kajti v tej točki se je popolnoma strinjala z mnenjem doktor Milnerja.

Toda večkrat ji je prišlo na misel, da bi zaupala baronu Sigmundu svojo skrivnost.

To bi bila storila že davno, ako bi le vedela za njegov naslov. A bala se je poizvedovati za njim, ker bi lahko slučajno izdala sebe in svojo gospo.

V pritličju iste hiše je stanoval star, dobrodušen zakonski par, ki je bil Dori zelo prijazen in je pomiloval iz srca Melanijo, ki jo je smatral za Dorino hčer. —

Nekega večera je sedela Dora z Melanijo v svoji sobi.

Grofica je mirno slonela v svojem naslanjaču, imela roke sklenjene v naročju in strmela nemo pred se.

Tupatam je pogledala nanjo Dora, ki je opravljala ravno neko ročno delo in pri tem večkrat vzdihnila.

Tedaj je nekdo potrkal na vrata in stara njena gospodinja je vstopila.

„Neko pismo imam za Vas," je dejala. „Nek tuj gospod ga mi je izročil. Zunaj čaka na odgovor."

Začudena in obenem prestrašena je Dora vzela pismo.

„Nek tuj gospod?" je mrmrala. „Ne vem, kdo bi name pišal."

Raztrgala je ovitek in vzela ven malo karto, na kateri je bilo napisano samo nekoliko vrstic.

Komaj jih je Dora prebrala, je postala grozno razburjena. —

„Moj Bog, ali je kaj hudega v pismu?" je vprašala gospodinja skrbno in radovedno.

„Ne, tega ne!" je odgovorila Dora s tresočim glasom. „Toda nekaj nepričakovanega!"

In zopet je prečitala pismo.

„Kaj naj storim?“ je mrmrala. — „Okdod neki ve? Ali morem sedaj še tajiti? — Ne! ne! — Pravico ima, da ve vse!“ —

Teh besed gospodinja sicer ni razumela, a postala je nekako nemirna.

„Ali naj moža odslovim?“ je vprašala.

„Ne!“ je odločila Dora. „Pustite ga gori, toda ne v to sobo!“

Gospodinja je prikimala in odšla.

Dora je obstala nekaj časa sredi sobe in strmela pred se. Bilo ji je, kakor bi slutila nekaj groznega.

Še je mogla tujca odsloviti — in drugo jutro hitro zapustiti to stanovanje in se z Melanijo preseliti drugam.

A takoj si je izbila to misel iz glave. Kaj bi ji to koristilo? Kakor so jo odkrili tu, bi jo lahko tudi drugje.

Šum v sosedni sobi je zbudil Doro iz njenega premišljevanja.

Še enkrat je pogledala Melanijo, ki se ni kar nič brigala za to, kar se je godilo okoli nje. Nato je vzela svetilko in stopila v sosednjo sobo, kjer jo je že pričakoval tujec.

To je bil že precej star mož, kajti imel je sivo brado, toda njegovo gladko čelo in sveža barva na njegovem obrazu sta kazala, da je mož še precej trden. Obleka je bila elegantna in na prvi pogled je naredil na človeka prav dober utis. Samo njegove sive, male oči zavarovane z zlatim ščipalnikom, so nekoliko plašno pogledovale okoli.

Dora je zaprla vrata za sabo, postavila luč na mizo in pazno motrila tujca.

Ta se je priklonil globoko in uljudno in dejal s prijetno donečim, nizkim glasom, dočim je pokazal na pismo, ki ga je držala Dora še vedno v roki:

Vi ste torej brali in ste pripravljeni, me sprejeti?“

„Da, iz teh vrstic spoznam, da prihajate v naročilu barona Sigmunda,“ je odgovorila Dora in napeto pogledavala tujca. „Nisem malo razburjena in si ne morem razlagati, kako je baron mogel izvedeti za naslov.“

„Verjamem," je odgovoril tujec, „in mislim, da Vam bodem vse to lahko razložil in pojasnil," je pristavil smehljaje. —

„Najbolj čudno se mi zdi, da gospod baron ne pride sam, ampak —"

„Mene — tujca — pošlje k Vam, kaj ne?" ji je segel on v besedo. „Gospod žalibog ne more priti sam, kakor rad bi to storil."

„Moj Bog! Morda vendar ni bolan?!" je vskliknila Dora prestrašena.

„No, ne ravno bolan, toda zadnji dogodki so ga pretresli tako, da ne sme iti iz sobe. — Iz teh vrstic, ki jih je pisal gospod baron v moji navzočnosti, — lahko izprevidite, da mi smete zaupati popolnoma, ravno tako, kot baronu samemu."

„Da, da!" je prikimala Dora mehanično in še enkrat prebrala pisemce.

„Vi ste oskrbnik — star gospodov služabnik — še iz Amerike?!"

„Da!" se je smehljal tujec. „Služil sem že gospoda barona osem let in pred kratkim sem prišel na njegovo povabilo tu sem. Gospod baron me je postavil za oskrbnika svojega starega rodbinskega gradu!"

„Kje je pa on sam?"

„Ravno tam, v gradu!"

„Kaj, v onem raztrganem sovjem gnezdu?" je vskliknila Dora skoro prestrašena.

„Jaz sicer še nisem bila sama tam, a kolikor poznam grad iz popisa drugih ljudij, je zelo razrušen in že dolgo mi nihče več stanoval notri."

„Tako hudo ni!" jo je miril tujec. „Nekoliko pusto je, seveda! Kajti grad leži na samotnem kraju ob morju. Baron se je pa iz gotovih vzrokov preselil tu sem!"

„Vi prihajate torej naravnost iz grada?"

„Da!"

Dora je nekaj časa molčala.

Potrebovala je nekaj časa, da si je mogla razložiti, kar je ravnokar slišala.

„Dobro," je dejala slednjič. „Toda sedaj mi razložite, kaj meni gospod baron z onimi skrivnimi namigavanji v svojem pismu?"

„To ste brezdvomno uganili že sami! Govoriva odkrito, dobra žena, kajti pravzaprav imava oba enega in istega gospoda. Jaz vsaj mislim, da smatrate barona za toliko vrednega, kot grofico Melanijo, njegovo sestro!"

Dora ga je nemirno pogledala, da, skoro prestrašeno.

„In dalje?" je dejala. „Gospod baron ve, da njegova uboga sestra —"

„Ni mrtva, ampak da živi tu — pod Vašim varstvom!" je pristavil tujec skoro z zaničljivim smehljajem.

„O Bog!" je stokala Dora. „To torej meni? — O — kako je mogel izvedeti to?"

Kakor blisk ji je šinila misel skozi glavo: doktor Milner — nihče drugi, kot on mu je izdal to skrivnost! — Da, da, mladi zdravnik je mislil, da je bolje, da baronu zaupa to skrivnost. A vedel pa vendar ni, kje je Melanija!

Tujec je že uganil njene misli, kajti hitro je dejal:

„Kako je gospod baron zvedel, da njegova sestra še živi in kje se nahaja, to — Vam bode povedal sam najbolje."

„Ali ve, v kakšnem položaju se nahaja sedaj njegova sestra?"

„Gotovo!"

„Ah, moj Bog! Kaj je mogel revež vse pretrpeti, ko je zvedel to grozno novico!" je jadikovala Dora. „Potem si lahko razlagam, da je obolel."

„Da, dosti je pretrpel, odkar se je vrnil v domovino!" je prikimal tujec. „Z veselimi nadami se je vračal, a kaj ga je vse čakalo?! — Mati mu je umrla in svojo tako ljubljeno sestro je tudi moral smatrati za mrtvo. — Ali je to potem čudno, da je zbolel, ko je zvedel, da in kako je ona ušla iz groba?"

S solznimi očmi je poslušala Dora te resne besede.

„Ah, lahko si mislim, kako baron trpi!“ je vzdihovala ginjena. „Saj sama vem, kako je to grozno, če se mora človek tresti in bati za kako ljubljeno bitje!“

„Torej si lahko razlagate, kako goreče želi baron, videti svojo sestro.“

„Seveda!“ je pritrdila Dora. „Ko bi bil le zdrav in bi sam mogel priti semkaj!“

„Na to ni misliti! Baron sedaj ne more popotovati,“ je dejal tujec žalostno. „Toda želel je, da Vi, Dora, nemudoma pridete z grofico na njegov grad!“ Pri teh besedah ji je z napetim pričakovanjem gledal v obraz.

„Sedaj? — Takoj? — To je nemogoče!“ je vskliknila ona obupno.

„Toda zakaj?“

„Ah, gospod, ko bi baron vedel, v kakem položaju se nahaja njegova sestra, bi nikdar ne izrekel te želje. — Ona potrebuje miru! — To dolgo potovanje utegne biti njena smrt!“

„Nikakor ne!“ se je smehljal tujec. „Potovala bo tako varno kot bi bila v svoji sobi! Upam, Dora, da se ne bodete zoperstavljali baronovi želji!“

„Bog me varuj kaj takega! Kako neki? — Toda saj bi lahko še počakali nekaj tednov! Morebiti bo gospod baron kmalu v stanu, da pride sam sem in —“

Nejevoljno je tujec zamahnil z roko in dejal:

„Poslušajte me, Dora! Ne samo radi tega, ker hoče baron videti svojo sestro, ne, tudi iz druzega vzroka morate izpolniti njegovo željo. Grofici in Vam preti grozna nevarnost, če še dalj ostanete v mestu!“

„Vi me strašite!“ je jecala Dora in temna slutnja se jo je lotila.

„Kakor hitro grof ratiborski zve, da njegova soproga še živi, jo pošlje gotovo v norišnico,“ je nadaljeval tujec. „Sedaj ne ve še ničesar, toda Kamila že pozna resnico.“

Tedaj je Dora prestrašeno vskliknila.

„O Bog! Kako je to mogoče?“ je dejala bleda in tresoč se. —

„Veste torej sedaj, kaj Vam preti, ako še ostanete z grofico tu. V tem slučaju bi gospod baron rad rešil svojo sestro pred Kamilinim zalezovanjem. Kajti če se nahaja Melanija enkrat pod Sigmundovim varstvom, potem se ji ni bati ničesar.“

„Da, da!“ je prikimala Dora prestrašena. „Gospod baron ima prav!“

„Torej ste pripravljeni, izpolniti njegovo željo?“ je vprašal tujec preže.

„Ah — samo če potovanje moji gospej ne bode škodilo! Grad je oddaljen kakih dvanajst milj?“

„Tako daleč je pač, toda oddaljenost ni nikaka ovira,“ jo je pomiril. „Jaz bodem preskrbel za vse udobnosti!“

Dora se vkljub temu še ni mogla odločiti. Nekako tesno ji je postalo pri srcu.

Toda tujec se na to ni oziral.

„Pripravite danes vse potrebno,“ je dejal odločno. „Jutri zjutraj pa pridem z vozom po Vas in Vašo gospo.“

S temi besedami je prijel za klobuk in se obrnil k vratom. —

„Rad bi še videl pri tej priliki grofico,“ je dejal in obstal. „Toda morebiti bi se me ustrašila in se razburila; raje opustim to!“ —

Dora ni odgovorila, tako je bila vsa zmešana.

Dolgo časa je še strme gledala v vrata, skozi katera je odšel tujec.

Zakaj pa je še premišljevala? — — Ali ni bilo vse jasno?

Tako se je vprašala. Odkod ta strah, ki je stiskal njeno srce? Ali ni imela vzrok, da se še veseli?

O gotovo! Toda vsi ti pomisleki je niso pomirili.

Kaj naj stori? — Ali naj zaupa jutri sebe in grofico temu tujcu? — Ali je mogla storiti kaj druzega, kot slediti mu? —

Ali je mogla dvomiti o resničnosti njegovih besedij?

O ne! Saj je imela dokaz — Sigmundovo pismo!

Dobra Dora ni pomislila na to, da še nikdar ni videla Sigmundove pisave in raditega tudi ni mogla vedeti, če je pismo res pisal on.

Ko se je vrnila k Melaniji, je videla, da je ta sladko zaspala.

„O ti revica!“ je vzdihovala Dora. „Ničesar ne slutiš, kaki boji se vrše za Te — sedaj, — po Tvoji navidezni smrti!“

* * *

Grof Herbert je razburjen stal pred svojo pisalno mizo in gledal na prazne okvire, iz katerih sta izginili Ervinova in Kamilina slika.

„V gradu se zadnji čas gode zelo čudne reči, ki si jih ne morem razlagati!“ je mrmral jezno. „Nek človek je vdrl v paviljon in se izgubil kot duh, — moja ranjka soproga se prikazuje, — in sedaj izgineta dve sami na sebi neznatni podobi. —

V resnici, prisiljen bodem, da nastavim v gradu ducat detektivov!“

Povprašal je Roberta, toda ta ni vedel ničesar. O obisku Dorine prijateljice pa ni hotel povedati.

Tedaj je vstopila Kamila in grof ji je vse razodel.

„Stari Robert sam je vzel podobi,“ je dejala.

„O ne,“ je odgovoril grof odločno. „Na to ni misliti. Sploh ne mislim nato, da je izmaknil sliki kdo izmed slug. To je moral biti kak tujec!“

„O — morebiti stara Dora?“ je vskliknila Kamila nehote. —

„Baje so jo pred par dnevi videli v gradu.“

„Dora — tu?“ je vskliknil grof začuden. — „Kdo pravi to?“ —

„Pavla! Služabniki so ji neki celo sledili v park.“

„Če je tako, potem bi si pa kmalu vedeli razlagati ono prikazen,“ je dejal grof.

„Brzkone je Dora za tem. Teh slik pa ni mogla vzeti ona, kajti še včeraj so bile tu. — Hočem še enkrat vprašati Roberta.“

Pozvonil je in sluga je vstopil.

Na trda grofova vprašanja je priznal, da ga je pred kratkim obiskala Dora.

„In včeraj — vedeti hočem, — če je bila včeraj tudi tu!“ —

„Ne, — gospod grof! — Dora je bila pri meni samo enkrat!“

Grof je jezno zamahnil z roko in služabnik je prestrašen odšel.

„Tega ne bodemo mogli pojasniti nikdar,“ je dejal grof Herbert, ko je bil s Kamilo zopet sam.

„In vendar sem prepričana, da ve stari Robert o tem več, nego hoče povedati,“ je odgovorila Kamila sovražno. „Jaz ga smatram za hinavca!“

„Premalo ga poznaš, starec je pošten in zanesljiv!“

„Isto mnenje ste imeli o Dori. In vendar ste jo spoznali kot brezvestno bitje.

Da, ljubi Herbert, priznati moram, da mi je ta Robert trn v peti. Vedno mislim, da komaj čaka, kje bi mi mogel škodovati. Seveda se ne zmenim dosti za to, a neprijetno je vendar, s takimi ljudmi bivati pod eno streho.“

„Toda jaz vendar ne morem odpustiti starega, zvestega služabnika, Kamila.“

„Saj tega nisem hotela reči. Morebiti imate kako mesto zanj, kjer mi ne pride nič več pred oči.“

Grof je skomignil z rameni in molčal.

Kamilina želja mu je bila neprijetna in vselej bi ji to odločno zanikal, a danes se mu je omajalo zaupanje v Robertovo zvestobo bolj, kot je hotel priznati.

Gotovo, stari Robert mu nečesa ni hotel povedati.

„Morebiti se Ti želja kmalu izpolni,“ je dejal čez nekaj časa. —

„Toda — nekaj posebnega Ti hočem povedati, Kamila! Ali veš, — zakaj sem se včeraj s Tabo peljal v glavno mesto?“

Kamila ga je pogledala napeto in nemirno.

„Ne, tega si ne morem misliti. Čudila sem se, da ste se toliko vozili z menoj v predmestjih, kakor bi česa iskali tam.“

„To sem tudi,“ je prikimal Herbert resno. „Poslušaj me, Kamila, in potem mi povej svoje mnenje.“

Povedal ji je o odkritju, o katerem do sedaj še ni zinil besedice.

„Odkar sem malega dečka videl pri onih glumačih, nimam več miru,“ je nadaljeval.

„Ne morem Ti povedati, kake čudne misli sem že vse imel. —

Smatral sem otroka že za svojega Ervina. — No, po daljšem premišljevanju sem si mislil, — da je to naravnost neumno.

Toda vseeno nisem mogel pozabiti nanj. Zato sem hotel včeraj še enkrat iti na ono mesto, a žalibog so glumači že odšli.“

V Kamili je vse vrelo, ko je slišala to novico. Neka sumnja se je je lotila.

Ali so jo res ogoljufali? — Ali je bil mali Ervin še živ in če je bil, — ali je bil oni deček, — ki ga je videl grof? —

Toda znala je skriti svoje občutke. Ničesar ni bilo videti na obrazu od viharja, — ki je divjal v njenih prsih.

Smehljaje je dejala grofu:

„Vi ste se motili, ljubi Herbert! Vaš ubogi otrok je žalibog mrtev! In če bi mali Ervin bil še živ, kako bi mogel priti med take ljudi? Glumačev otrok in edini sin in dedič grofa ratiborskega — prosim Vas, Herbert!“

„Da, da!“ je dejal ta. „Vse to sem si že mislil. „Toda vkljub temu se ne morem pomiriti. Skoro se kesam, da takrat nisem nastopil bolj odločno.“

„To bi bilo gotovo brezuspešno, o tem sem prepričana," je dejala Kamila.

„Če tudi, imel bi vsaj — mir!"

Kamila je uporabila vso svojo zgovornost, — da bi grofa odvrnila od te misli — in nekoliko se ji je tudi posrečilo. —

Grof je že sam mislil, da bi se le osmešil, ako bi še nadalje poizvedoval.

Ko se je vrnila Kamila v sobo, — je sklenila, ostro prijeti Pavlo, kajti nek nov, grozen sum se ji je porodil proti njej. —

Kamila je morala biti sedaj zelo oprezna.

Dozdevalo se ji je, da sluti Pavla o njenem načrtu proti Melaniji. Gotovega seveda ni vedela ničesar. Toda že okolnost, da Fogel Pavli ni hotel povedati, kam odpotuje, je morala vzbuditi njen sum.

„Morala bodem paziti na vsak njen korak," je šepetala Kamila, da se je obvarujem!

In če sem enkrat odstranila to nevarnost, ki mi preti od Melanije in Dore, potem pride na vrsto ta kača! Če hočem biti mirna, jo moram uničiti!"

54. poglavje.

Prepozno.

Pol ure od mesta leži kopa črnih, zatemnelih poslopij. Visoko zidovje jih obdaja. — Vse dela na človeka neprijeten vtisk.

To je kaznilnica, v kateri je moral mlinar prebiti šest let svojega življenja.

Oni, ki tiče za tem zidovjem, so mrtvi za svet. Noben glas ne prodre do njih od zunaj, oni so živi pokopani.

Zlato solnce sveti na nebu, a v celicah je vse temno.

Pred velikimi, železnimi vrati se je ustavil ravno voz. Straža pozvoni in počasi, brez šuma se odpro ista.

Voz zavije na dvorišče in nekaj uradnikov se takoj približa. —

Toda to ni kaznjenec, ki izstopi iz voza, ampak elegantno oblečen gospod. Nekoliko se ozre naokoli in stopi na to k nekemu uradniku ter ga prosi, naj ga naznani ravnatelju kaznilnice.

Uradnik vzame rudečo karto, ki legitimira njenega posestnika kot kriminalnega komisarja, v roko in pelje obiskovalca proti ravnateljevemu stanovanju.

Vračko — kajti ta je bil — je stal kmalu nato pred ravnateljem.

„S čim Vam morem postreči, gospod Vračko?“ ga je vprašal uljudno.

„Povprašal bi Vas rad glede neke jetnice, ki ste jo izpustili pred kakimi štirimi leti,“ je odgovoril komisar. „Pred nekaj časa je že nekdo povprašal po njej. Sedaj je ona imenitna dama v sijajnih razmerah. Njeno ime se ne more določiti. Imenuje se Kamila Rajhenštajn, vendar je dokazano, da je omožena in se pravzaprav imenuje Sutner.“ — Ravnatelj je nekoliko pomislil.

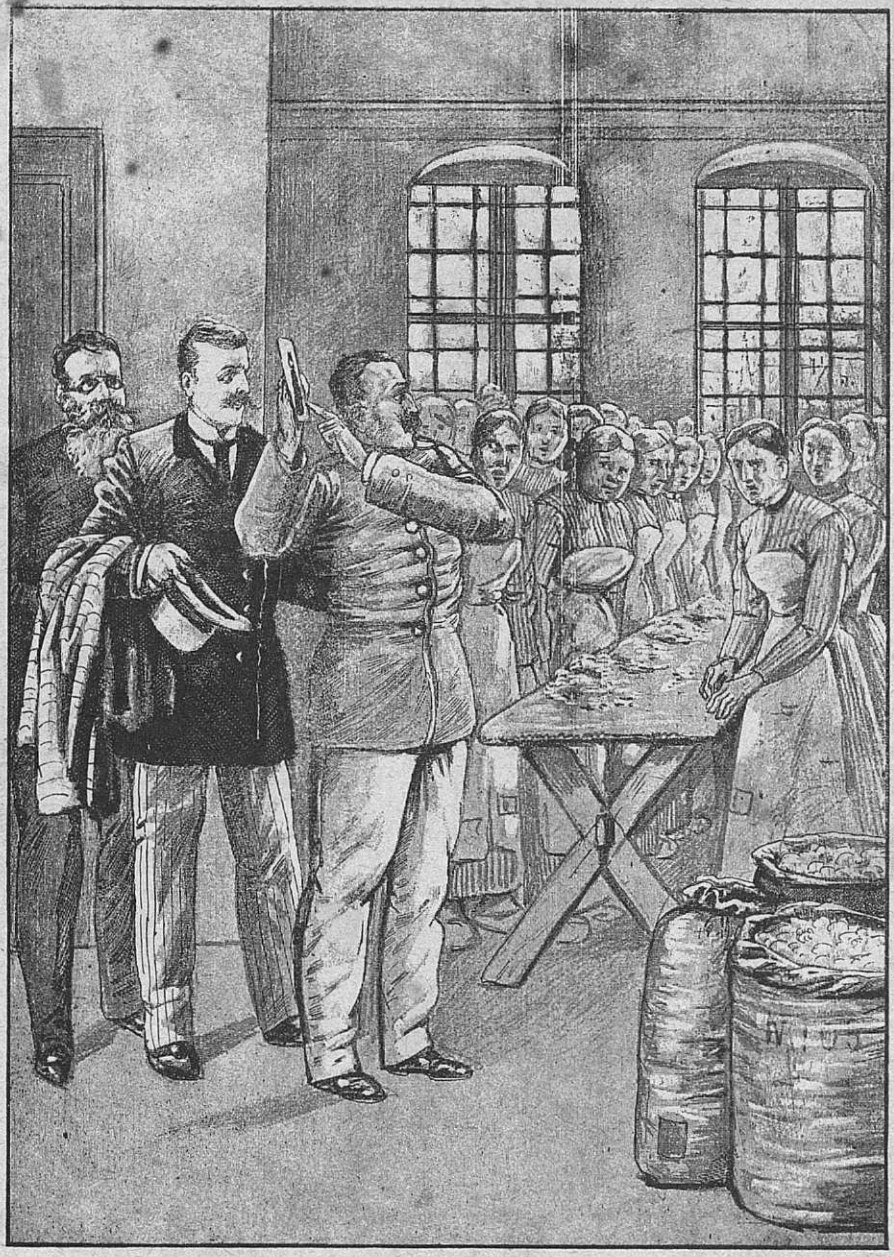

„Kdo izmed Vas pozna to osebo?“ je oprašal nadzornik.

„Čisto prav, gospod Vračko," je prikimal nato. „Oskrbnik grofa ratiborskega se je glede nje obrnil name. Spominjam se. Ali je ta dama še v grofovi hiši?"

„Da! Grof jo misli celo vzeti za ženo."

„Slišal sem o tem; dogodki na gradu in kar je z njimi v zvezi, je znano dovolj," je odvrnil ravnatelj.

„Vi ste takrat zanikali oskrbniku, da bi bila ta ženska v kaznilnici," je dejal Vračko in napeto pogledal ravnatelja.

„Da, tako je! Mislim, da se jo sumi po krivem!"

„No, gospod ravnatelj, jaz bi bil o tem tudi prepričan in bi Vas danes ne nadlegoval s svojim obiskom, ako bi se mi ne zatrdilo kaj druzega. Mlinar, ki je bil pred kratkim Vaš jetnik, se spominja, da jo je večkrat videl v oddelku za ženske. On jo je spoznal vkljub temu, da se je zelo izpremenila."

Ravnatelj je zmajeval z glavo.

„Mlinar, pravite? Oni, ki je sedaj zopet tožen?"

„Da, oni! Žalibog ni zvedel, radi česa je bila ona zaprta. Morebiti jo bodete spoznali Vi, gospod ravnatelj? Imam namreč njeno sliko."

S temi besedami je potegnil iz žepa sliko in jo izročil ravnatelju. Bila je ista, ki je izginila z grofove pisalne mize.

Z napetim pričakovanjem je nato detektiv opazoval ravnateljev obraz, ki je sliko gledal pozorno in dolgo časa.

„Zelo lepa ženska!" je dejal končno in vrnil fotografijo. „A ne morem se spomniti, da bi jo bil kedaj videl!"

„Hm!" je dejal Vračko presenečen. „Morala se je precej izpremeniti."

„To ni ravno potrebno. Moj spomin ni nezmotljiv!" se je smehljal ravnatelj. „V teku časa vidim toliko obrazov, da je mogoče, da mi je prišel ravno ta iz spomina."

„Sedaj ni torej upanja, da bi mogel rešiti to uganko," je dejal detektiv malodušno. „In vendar mora imeti mlinar prav. Še en slučaj je mogoč, gospod ravnatelj!" je nadaljeval živo. „Kamila Rajhenštajn je bila morebiti obsojena pod drugim imenom."

„Da, toda kako hočete — če je to res — izvedeti njeno ime?" je dejal ravnatelj dvomeč. — „Toda — že vem za

neko drugo sredstvo, s pomočjo katerega bi se dalo to izvedeti."

S temi besedami je stopil k zvoncu in pozvonil.

„Kaj hočete storiti?" je vprašal Vračko začuden.

„Hočemo poprašati nadzornika ženskega oddelka. Ta Vam bode stvar gotovo razjasnil."

Nek uradnik je vstopil in ravnatelj mu je naročil, naj imenovanega pošlje sem.

Čez nekaj minut je prišel nadzornik, star mož s strogim, sivim obličjem.

Ravnatelj mu je povedal komisarjevo željo in nato je stari uradnik opazoval Kamilino sliko.

A kmalu jo je dal nazaj — in komisar ga je začuden vprašal:

„Torej ne poznate te osebe?"

„Obraz se mi zdi znan," je odgovoril nadzornik. „Toda ne morem se spomniti, da bi jo bil videl kedaj za tem zidovjem."

„Torej zastonj," je mrmral Vračko nejevoljen. „Pred kakimi štirimi leti je bila tu," je nadaljeval, da bi nekoliko oživil spomin starega uradnika. „Morebiti se še spomnite? Obraza, kot je ta, se ne pozabi tako lehko!"

„Imate prav, gospod komisar; a tekom štirih let sem videl toliko novih obrazov, da se v resnici ne morem spominjati."

„Obžalujem, gospod Vračko, da je bilo Vaše poizvedovanje brezuspešno," je dejal ravnatelj. „Sedaj bi Vam skoro lahko zatrdil, da te ženske ni bilo nikdar tu notri."

„A čudno je vendar, gospod ravnatelj, da jo je mlinar, ki jo je videl le tupatam, takoj spoznal, dočim se Vi in gospod nadzornik ne morete spomniti nanjo."

„Meni se zdi, gospod Vračko, da se je mlinar motil," je dejal ravnatelj smehljaje.

„Mora že biti tako," je prikimal ta. „In vendar bi prisegel na to, da ima ta ženska preteklost za sabo — namreč v kriminalističnem oziru."

„Kaj, gospod ravnatelj, ko bi zaradi gotovosti še poprašali pri starejših kaznjenkah ženskega oddelka?“ je vprašal nadzornik.

„Da!“ je zaklical Vračko. „Prosim Vas za to!“

Ravnatelj je pritrdil in vsi trije so se podali v dvorano, kjer so morale kaznjenke delati čez dan.

Pri vhodu jih je sprejela paznica. Vstopili so in detektiv je pogledal okoli.

Pri dveh dolgih mizah je sedelo kakih trideset žensk, ki so pulile perje.

Vse so bile jednako oblečene. Vsaka starost je bila zastopana tu, od dvajsetletne do starke. To so bili bledi, upadli obrazi z globoko vdrtimi očmi.

Tu je sedela mlada lepa žena. Kdo bi jo smatral za zločinko. In venddr je bila — morilka svojega moža.

Nekatere so kazale obraze, kakor bi jim bilo čisto vseeno, druge so zopet gledale temno in jezno.

Koliko nesreče, zločinstva, bede, žalosti in obupa je bilo tu notri!

Bilo je vse tiho, kajti med delom govoriti je bilo strogo prepovedano. Dve paznici sta pazili na to, da se ta prepoved ni prelomila.

Skozi omrežena okna je sijalo solnce, kakor bi hotelo zasmehovati te reve.

Ko je vstopil ravnatelj, so se vzdignile vse.

„Večina teh kaznjenk je tukaj že več kot štiri leta!“ je zašepetal nadzornik detektivu. — „Hočemo si izbrati najstareje!“

Zaklical je glasno nekaj številk in one, ki so imele dotične številke na obleki, so pristopile. Tu ni bilo nič imen, vsak je bil še samo številka.

Štiri starejše ženske so stale pred komisarjem. Ali bode katera izmed njih rešila uganko?

Nadzornik je vzel Kamilino fotografijo in jo pokazal ženskam.

„Poglejte si natanko to sliko,“ je dejal. „Kdo izmed Vas pozna to osebo?“

Mir je zavladal po teh besedah.

Vračko je opazoval nemirno in napeto obraze kaznjenk, ki so ogledavale sliko.

Tu — detektiva je spreletela kakor električna iskra — so se eni posvetile oči.

„Jaz!“ je zaklicala v naslednjem trenotku.

„Ve ne?“ je vprašal nadzornik.

One tri niso vedele ničesar gotovega in na nadzornikov migljaj so stopile nazaj.

„Vi jo torej za gotovo spoznate?“ je vprašal Vračko razburjen.

„Da!“

„Odkod? Kje ste jo videli?“

„Tu!“

Vračko je zmagovalno se ozrl na ravnatelja. Nato je vprašal dalje: „Kdaj je bilo to?“

„Pred šestimi leti. Takrat je prišla sem in pred štirimi — ne, pred tri in pol leta je bila izpuščena!“

„Ali ste jo videli večkrat?“

„Bila sem vsak dan ž njo vkup. — Pri delu sva sedeli skupaj.“

„Ali veste njeno ime?“

„Ne!“

Odgovorila je tako obotavljaje se, da je bil detektiv prepričan o njeni laži.

Ni hotela povedati imena, ker bi s tem priznala, da je govorila med delom. Bržkone se je bala, da bi ne bila raditega še kaznovana.

„Ime bomo zvedeli iz knjig, kakor hitro zvemo za številko,“ je dejal ravnatelj. „Ali ste si jo zapomnili?“ se je obrnil h kaznjenki.

„Da, gospod ravnatelj! — Št. 72!“

„Dobro,“ je prikimal ta. „Ali hočete vprašati še kaj, gospod Vračko?“

„Morebiti pozneje — če mi bo to dovoljeno, gospod ravnatelj.“

„Gotovo, vsak čas se lahko oglasite!“

Vsi trije so zapustili dvorano in se vrnili v ravnateljevo stanovanje. Nadzornik se je podal v pisarno in se kmalu vrnil z debelo knjigo.

„Pogledimo,“ je pripomnil ravnatelj in odprl knjigo. „Št. 72! — Da — tu je!“

Vračko se je priklonil čez knjigo in bral:

„Št. 72. — Hermina Jager. Neomožena. Stara 20 let. Obsojena v dve in pol leta težke ječe radi umora otroka.“

Nato je sledil popis osebe, ki je bil ravno tak kot Kamilin.

Detektiv se je nekoliko vznemirjen in bled vzdignil, ko si je vse to notiral.

„Katero je njeno pravo ime?“ je dejal bolj pri sebi kot onima dvema.

„Bržkone to tukaj,“ je odgovoril ravnatelj. „Ali pa — ker se je baje omožila — Sutner!“

„Ali mi ne morete povedati ničesar natančnejega o njenem zločinu?“

„Ne,“ je odvrnil ravnatelj. „Sicer pa to lahko izveste iz aktov.“

„Seveda!“ je pritrdil detektiv. „To bodem tudi storil.“

„Ali smem vprašati, zakaj se tako zanimate za to osebo, gospod Vračko?“

„Na sumu jo imam, da je izvršila več hudodelstev,“ je odgovoril ta negotovo.

„No, želim Vam srečo, gospod komisar!“ je dejal in mu smehljaje podal roko. „Torej smemo upati, da nas naša stara znanka zopet kmalu obišče, kaj?“

„Mogoče, gospod ravnatelj;“ je prikimal Vračko resno.

„In mlinar? — Zanimam se zanj. On se je tu notri vedel res vzorno in je bil na mojo priprošnjo izpuščen. A sedaj mi je žal, da sem se potegnil zanj. Bolje bi bilo zanj, da bi ostal tu, — Ali ga smatrate za krivega?“

Detektiv na taka vprašanja ni odgovoril nikdar odločno in jasno.

„Sodnik je prepričan o njegovi krivdi," je odgovoril. „Saj glavna razprava je pred durmi! Upam, da ne bo obsojen!" — Zahvalil se je ravnatelju in poslovil.

„Torej vsled tega zločina je sedela v ječi!" je mrmral pred se, ko je stopil v voz. „In ta ženska hoče postati soproga grofa ratiborskega?"

Uro pozneje se je detektiv pustil naznaniti baronu Sigmundu.

Sklenil je, temu povedati le neobhodno potrebne stvari, a ostalo obdržati za se.

Sigmund ga je sprejel zelo vesel in mu hotel kar z obraza brati novice. A komisarjev obraz ni izdal ničesar; to je bila knjiga, zapečačena s sedmimi pečati.

„Kaj bodem danes zvedel od Vas?" ga je vprašal, potem ko sta se vsedla.

Prinesel sem Vam neko sliko, gospod baron," je odgovoril in izvlekel Ervinovo sliko iz žepa.

Sigmund jo je nestrpno zagrabil in komaj jo je pogledal, je veselo vskliknil: „Res! To je —"

„Otrok Vaše sestre, mali grof Ervin ratiborski!"

„Da, da! — To so njene poteze, Melanijine oči," je jecal Sigmund in kar ni mogel odvrniti pogleda od slike.

„Odkod imate to sliko?"

„Poiskal sem si jo na gradu ratiborskem!"

„Tam?" je zaklical Sigmund presenečen. „Ali Vam je grof izročil sliko?"

„O ne! Grof sploh ne ve ničesar o tem!"

„Toda na kak način ste jo dobili v roke?"

„Pustiva to za enkrat," je odgovoril. „Ali ne vidite, da ta slika ni prav nič podobna onemu otroku, ki smo ga dobili pri trgovcu?"

„No da, priznam, da podobnosti ni posebno velike. — Toda na fotografije, posebno otroške, — se ni posebno zanesti."

In vendar mora biti ta slika naravnost izvrstna, ker ste takoj spoznali podobnost z otrokovo materjo."

„O vem, kaj zopet nameravate, gospod komisar," je vskliknil Sigmund nejevoljno. „Zakaj mi vedno kalite veselje, ki ga imam nad otrokom? — Ali še vedno niste nehali sumiti?"

„Ne, še manj, kot prej, gospod baron!"

„Aha! Stopili ste v zvezo s Sutnerjem! Ta lump Vas bode ogoljufal."

Vračko je smehljaje skomignil z ramami.

„Jaz sem trdno prepričan," je nadaljeval Sigmund. „Otrok, ki smo ga dobili pri trgovcu, je res mali Ervin. Kamila ga je hotela odstraniti in ga izročila onim ljudem v oskrbo, dočim so grofu pravili, da je utonil. Vi sami ste videli Kamilo v trgovčevem stanovanju in jasno je, da je bila tam, samo radi otroka."

Vračko bi nato lahko odgovoril marsikaj, a ni hotel. Toda nečesa pa le ni hotel zamolčati.

„Včeraj sem našel nekoga, kateremu je otrok znan od preje," je dejal.

Kdo je to?" je vprašal Sigmund presenečen.

„Mlinarjeva hči!"

„Kako pridete do te deklice?"

Vračko mu je na kratko razložil, kako jo je našel pred sodiščem in odpeljal na svoje stanovanje.

„Če hočete, gospod baron, pripeljem deklico tu sem," je pripomnil nato.

„Toda čemu?"

„No, dobro bi bilo, če bi imeli kako deklico za postrežbo in varstvo otroka, gospod baron! In storili bi dobro delo, ko bi to deklico hoteli vzeti pod svoje varstvo!"

„Hm —!" je menil Sigmund. — „Za ta slučaj bi si raje poiskal kako osebo iz dobre, poštene rodovine. — Kakor pa veste, je oče te deklice zločinec, ki bo končal svoje življenje na vislicah."

„Jaz smatram mlinarja preje za nesrečnega človeka, kot zločinca, gospod baron," je odgovoril Vračko odločno.

„In to pravite Vi, kriminalni uradnik?" je vskliknil Sigmund začuden.

„Da, gospod baron, jaz ne zaničujem mlinarja, ker ga ne smatram za krivega!“

„Torej ne verjamete, da je ubil svojo ženo?“

„Ne. Pečam se zelo s to stvarjo in se trudim, spraviti resnico na dan in — če mogoče — rešiti tega nesrečnika. In vzemimo, gospod baron, da smatrate tega moža za morilca — a kaj je tega kriva njegova hči? Ali naj ona trpi zato, ker je njen oče morilec. Ali je ne tepe že usoda sama hudo?“

„Imate prav, gospod komisar,“ je dejal Sigmund velikodušno. „Uboga deklica zasluži, da se zavzamem za njo. Pripeljite jo k meni, kar morem storiti za njo, bom storil. Bodem ji prijatelj in varuh!“

„Hvala Vam, gospod baron, v imenu uboge in zatirane deklice,“ je odgovoril detektiv ginjen in stisnil Sigmundu roko. „Da, deklice ni le zadela grozna materina smrt in nesrečna usoda očetova, ampak imela je pretrpeti še mnogo druzega. Pustite si od deklice povedati njeno zgodovino — če Vas zanima. Morebiti bom imel kmalu povod, pečati se z njenimi sovražniki.“

„Vi vzbujate mojo radovednost. Kake sovražnike bi neki imela uboga nedolžna deklica?“

„Ali poznate barona torgavskega?“

„Ah! Ta? Seveda!“ je dejal Sigmund razburjen. „Čakam na to, da bode zahteval radi afere, ki sem jo imel z njegovim očetom, od mene zadoščenja in čudim se, da se do danes še ni oglasil. Torej baron preganja nedolžnost?“ je pristavil z zaničevanjem.

„Potem posnema svojega očeta!“

Toda Vračko je Sigmunda kmalu poučil, da nima prav in mu v glavnih potezah označil njeno trpljenje.

Baron je začuden poslušal.

„Če je tako,“ je dejal nato, „moram izpremeniti svoje mnenje o mladem baronu v njegov prid. On mora biti blag plemič. Če se srečava, se bova bržkone poravnala brez pištol ali mečev.“

Vračko je prikimal prijazno in nato vstal, da bi se poslovil.

„Kdaj bodete pripeljali k meni mlinarjevo hčer?“ je vprašal Sigmund.

„Morebiti jutri ali prihodnje dni, gospod baron. Razven tega sem upal, da Vam pripeljem še drugo osebo, ki je za malega Ervina znamenitejša, kot mlinarjeva Lizika.“

„Koga mislite s tem?“

„Nekdanjo dojiljo Vaše sestre!“

„Staro Doro?“ je vskliknil Sigmund veselo iznenaden. „Ali je mogoče? Ali ste jo že našli?“

„Mislim, a še ne vem za gotovo!“

„Toda razložite mi vendar, ljubi gospod komisar!“ je zaklical Sigmund nepotrpežljivo. „Ne prikrivajte tako! Kaj ste zvedeli o stari Dori?“

„Toda gospod baron, saj še ničesar ne vem, kako Vam morem kaj povedati?“ se je branil detektiv.

„Vendar, brez vzroka mi niste povedali tega. Če je Dora najdena, potem nam bo pojasnila tudi doktor Milnerjevo skrivnost.“

„Jutri, morebiti še danes Vam povem kaj natančnejšega, gospod baron! Potrpite do tedaj in se pripravite — na drugo, pretresljivo presenečenje!“

Po teh besedah, ki so spravile Sigmunda v grozno razburjenost, je odšel detektiv.

Stopil je v voz, ki ga je čakal pred hišo in zapovedal vozniku, naj ga pelje v ono ulico, kjer je odkrila Kamila Doro in Melanijo.

„Zadobiti moram gotovost,“ je dejal sam pri sebi, „če je bila ona oseba, ki sem jo včeraj zvečer videl pod svetilnico, res Dora, ali ne. Če jo najdem, bodem zvedel marsikaj. Ona gotovo ve o grofici več, nego se nam sanja! Srečna misel je bila od mene, da sem včeraj pod krinko stare Dorine prijateljice obiskal grad ratiborski. Del one bele svilene tkanine je zame zelo velike važnosti!

Z uprav čudovito bistroumnostjo je kombiniral detektiv vsa svoja dosedanja odkritja in se je vedno bolj približeval istini.

Po njegovem mnenju sta igrala Dora in doktor Milner glavne uloge v tej zadevi.

„To je slučaj, ki sem si ga želel že davno!“ je mrmral zadovoljno. „Stvar je tako temna in skrivnostna, kot le katera. Zločin, ki se je zgodil, je pa povsem druge naravi, kot sva mislila dosedaj baron in jaz. Grofica ni bila odstranjena iz krste kot mrtva, ampak živa. A kdo je to storil? Sumim zdravnika. Ali je on morebiti skriven Kamilin zaveznik? To moram še izvedeti!“

Sigmund ni slutil ničesar o detektivovih kombinacijah in ta mu tudi sedaj še ni hotel povedati ničesar. Bal se je, da bi baron potem česa ne storil, kar bi lahko pogubilo vse.

Zato je molčal detektiv o tem, kar je zvedel v kaznilnici in kar je slišal in videl na gradu ratiborskem.

Čim bolj se je bližal cilju, tem bolj je postajal razburjen.

Komaj se je pripeljal do dotične ulice, je že skočil iz voza, zapovedal vozniku, naj počaka in šel peš naprej.

Pazno je ogledaval poslopja, -- ki so si bila zelo podobna.

Naposled se je ustavil pred neko vrtno ograjo.

„Tu mora biti!“ je mrmral. „Tu je včeraj vstopila ženska, ki sem jo smatral za Doro!“

Šel je skozi vrt in odprl vežna vrata.

V veži je bilo dvoje vrat, na desno in levo.

Potrkal je kar na slepo srečo na desna in nek ženski glas je zaklical „prosto.“

Z napetim pričakovanjem je stopil detektiv v skromno, a snažno sobico, kjer mu je prišla nasproti stara ženica in ga začudena pogledovala.

To je bila Dorina gospodinja.

„Oprostite,“ je dejal detektiv uljudno. „Prosil bi Vas nekega pojasnila!“

„Prosim, gospod! Če je le mogoče!“ — je odgovorila ona. —

„Rad bi vedel, če stanuje v Vaši hiši neka stara žena!“

Detektiv je imenoval pri tem Dorino ime in jo popisal, kolikor je mogel.

„Jaz sem namreč njen sorodnik!“ je pristavil, ko je zapazil, da ga pogleduje žena nekako nezaupljivo. — „In zelo bi Vam bil hvaležen, ako bi mi mogli dati kakega pojasnila.“

„Prav lahko, gospod,“ je prikimala ona. „Po Vašem popisu je brzkone Vaša sorodnica, ki jo iščete.“

„Torej stanuje v Vaši hiši?“

„Da, gospod! S svojo bolno hčerjo!“

Vračko je začuden pogledal.

Od kedaj pa je imela Dora hčer? Ali se je morebiti zmotil? Toda ne, si je dejal, ta bolna hči ne more biti nihče drug, kot njena gospa — grofica Melanija.

Detektiv se je začel kar tresti od veselja pri tej misli. In da bi bil gotov, je popisal še grofico, kolikor jo je poznal po podobi iz gradu.

Najraje bi zavriskal, ko mu je žena pritrdila:

„Da, gospod! Melanija ji je ime in tudi taka je, kot ste jo popisali. Toda ah! zelo bolna, na duhu namreč, je ta uboga, nesrečna, mlada žena!“

Detektiv se je delal, kakor bi mu bilo vse to že davno znano.

„Rad bi takoj govoril s svojima sorodnicama,“ je dejal nato. „Obe stanujeta v zgornjem nadstropju, ne?“ je dejal, dočim je vzel klobuk in se obrnil proti vratom.

„Da, gospod! — trenotek, prosim, počakajte,“ je vskliknila gospodinja.

„To ne gre!“

„In zakaj ne?“ je vprašal komisar vznemirjen.

„Vi prihajate žalibog prepozno, gospod!“

„Pre-pozno?“ je dejal razburjen. „Kako to?“

„Da! Vaša sorodnica je že odpotovala s hčerko.“

„Kam?“ je vprašal on hitro, ker ni hotel tega prav verjeti. —

„Kam? Gospod, tega Vam pa ne morem povedati!“

„Toda včeraj sta obe stanovali še tu, dobra žena! To vem za gotovo.“

„Kedaj sta pa odpotovali?“

„Danes zjutraj!“

„Ali je to res?“

„Lahko se prepričate o tem, gospod!“ je dejala ona razžaljena. — „Ali hočete morebiti si ogledati njuno stanovanje?“

Detektiv ni odgovoril takoj. To je bil zanj hud udarec, vse njegovo upanje se je zgrudilo v nič.

Trenotek je povesil glavo. A takoj jo je zopet energično vzdignil.

Da, najprej je hotel videti stanovanje. Morebiti bo tam našel kaj, kar bi ga pripeljalo na sled.

Gospodinja mu je rada izpolnila željo.

Vračko se je oziral po sobah z napeto pozornostjo. Ničesar ni našel, vse je bilo lepo pospravljeno.

„Ali nista pustili oni dve ničesar tukaj?“ je vprašal gospodinjo.

„Ne, prav ničesar.“

„Tudi nista povedali, če se vrneta?“

„O, ne prideta sploh več nazaj!“

„Ali je to rekla stara Dora?“

„Ona ne, toda gospod, ki ju je odpeljal danes zjutraj.“

„Nek gospod ju je odpeljal? Kdo je to?“

„Tega pa ne vem. Prišel je že včeraj zvečer in se dolgo časa razgovarjal z Vašo sorodnico. In danes zjutraj se je odpeljal z njo. Šel je takoj k njima, ne da bi se kaj oglasil pri meni in čez kako uro so prišli vsi trije dol.“

„Ali Vam Dora ni povedala, kaj je hotel tujec.“

„Ne. Tudi sedaj je rekla samo, da mora odpotovati s hčerjo na nedoločen čas. Bila sem tako prestrašena, da še govoriti nisem mogla. Sicer bi Vam tega sploh ne smela pripovedovati, ker mi je tujec rekel, da imate dami hude sovražnike. Jeden izmed njih je celo nek baron. Menil je, da bodo ti enkrat pozneje prišli k meni in poizvedovali o njih, da pa takrat ne smem izdati ničesar.“

„Ali sta oni dve slišali te besede?“

„O ne! Bili sta že v vozu.“

„Ali se Vam ni zdelo, da je Dora sledila temu tujcu nekako prisiljena?“

„Ne, nikakor ne. Sicer se je jokala, toda to je bilo čisto naravno, ker se ji je pri meni tako dopadlo.“

„Za koga se je pa izdajal tujec napram Vam?“

„Bil je, kakor je rekel, sin Dorin. Imenoval jo je tudi mati, in je govoril o bolnici kot o svoji sestri.“

„Mož se je lagal. Stara Dora nima nobenega sina,“ je dejal Vračko odločno in resno. „Tu se je izvršila neka goljufija, če ne še kaj hujšega. Pojdiva v Vašo sobo, tam hočem govoriti z Vami dalje. Popisati mi morate vse popolnoma natanko!“

„O Bog! Kako ste me prestrašili!“ je jecala gospodinja in tresoč se je šla pred detektivom v svojo sobo.

Čez pol ure je komisar zapustil hišo. Bil je bled in zelo razburjen.

Hitro je stopil na voz in zaklical vozniku:

„Na kolodvor!“

In dočim se je voz hitro odpeljal, je mrmral detektiv pred se: —

„Če se ne motim, potem ni bil oni tujec nihče drugi, kot doktor Milner. No, to bodem zvedel kmalu. Poskusiti moram vse, da zvem, kje sta grofica in Dora. — O, ko bi ne bil prišel prepozno!“ je vzdihnil obupno.

55. poglavje.

Izginil.

Sutner se je nadejal, da bo izvršil svoj načrt lažje, nego je bil v resnici.

V temini se je splazil z voznikom proti onemu mestu, kjer je ležal voz.

Lump se ni motil; res se je zlomilo pri vozu kolo. Vendar je bilo pričakovati, da bode škoda kmalu popravljena, kajti vsi vozovi take vrste so imeli s saboj navadno po več koles.

Tako sta tudi tukaj skušala ravnatelj in suhi glumač nastaviti novo kolo mesto zlomljenega. Žena jima je svetila pri delu in hčerka, zavita v plašč, je stala poleg.

Obotavljaje se, je tičal Sutner zagrmovjem.

Ni se mogel odločiti za napad, kajti v resnici je bil grozno bojazljive naravi. Na voznika se pa ni mogel zanesti popolnoma.

In vendar se ni smel obotavljati dalje, kajti kolo je bilo že nasajeno.

Lepše prilike, kot sedaj, ni bilo zanj nikoli in otroka je tudi moral dobiti v svojo oblast.

„Dobro!“ je zaklical v tem trenotku ravnatelj, ko je stal voz zopet na štirih kolesih.

„Naprej!“ je zamrmral Sutner odločno vozniku in skočil obenem na cesto.

Žena in deklica sta prestrašeni vskliknili, ko sta zagledali dva moža, — ki sta kot kaka roparja hitela proti njim. —

Toda oba možka nista izgubila zavesti in poguma.

„Hola! — To je zopet gospod baron!“ — je zaklical ravnatelj zaničljivo. — „Upal sem, da si boste pri neprostovoljnem skoku iz mojega voza zlomili vsaj tilnik!“ je pristavil nato.

Pri tem je zagrabil za neko težko, železno orodje in suhi glumač se je postavil zraven njega s kolom v roki.

„Vi me še zasmehujete?“ je kričal Sutner srdito. „Toda sedaj mi ne uidete. Ali mi hočete sedaj izročiti mojega otroka ali ne?“

„Vašega otroka?“ se je zasmejal ravnatelj. „Mislim, da ste pri padcu iz voza prišli ob razum.“

„Torej nočete?“ je nadaljeval Sutner jezno in pokazal svoj revolver.

A ona dva se tega nista ustrašila prav nič.

„Le vtaknite to stvar k sebi!“ je dejal ravnatelj resno. „Ali — pri bogu! zgodi se nesreča!“

„To je prav lahko mogoče!“ je odvrnil Sutner pogumno in vzdignil revolver.

„Vidite, da sem sklenil, rabiti silo. Ne silite me k temu, ampak izročite mi otroka.“

Te besede na ravnatelja niso ostale brez upliva.

Ozrl se je naokoli in zapazil, da sta njegova žena in hčerka zbežali v voz. Toda zdelo se je, kakor bi mu bilo to popolnoma prav, kajti zadovoljno se je nasmehljal.

Sutnerjev voznik in suhi glumač sta bila sedaj še popolnoma mirna. Prvemu se tudi ni nič kaj ljubilo, spustiti se v boj.

„Torej hočete imeti dečka na vsak način?“ je začel ravnatelj čez nekoliko časa. „No, potem glejte, kako ga dobite v svoje roke. Pri meni ga ni več!“

„Kaj naj pomeni to?“ je vskliknil Sutner presenečen. „Kje imate otroka? Preiskal bodem Vaš voz!“

„Prosto Vam!“ je odgovoril ravnatelj mirno. „Toda trud bode zastonj. Otroka ne dobite več!“

„Potem mi pa odgovorite: kje je?“

„Na drugem našem vozu. Poslal sem ga naprej.“

Sutner je skoro okamenel začudenja in presenečenja.

„Lažete! Otrok je ali v vozu ali ste ga pa spravili v stran!“ je zakričal.

„Mislite si, kar si hočete!“

„Vraga, človek, ne pustim Vas z mesta, dokler mi ne izročite otroka!“ je vpil Sutner razkačen.

„Potem ga pa sami poiščite!“ se je rogal ravnatelj. „Toda hitro, mi hočemo naprej.“

Ne da bi kaj odgovoril nato, je šel Sutner v voz in pomigal vozniku, naj gre za njim.

A ta je na glumačevo povelje prestrašen ostal zunaj.

Ko je Sutner stopil v voz, se je ozrl na vse strani.

Žena in deklica sta se preplašeni umaknili pred njim, ko sta zapazili še revolver v njegovi roki.

Tedaj je stopil ravnatelj k vratom in zaklical ženi, naj bo mirna in zaničljivo gledal Sutnerjevo početje.

Ta ni mogel najti dečka, četudi je preklinjevaje razmetal vse obleke, odeje in druge reči po vozu.

Otrok je izginil.

Slednjič je izprevidel, da je njegovo iskanje zastonj.

Bled, s strupenim pogledom se je približal ravnatelju.

„No, ali ste se prepričali, da otroka ni več tu?“ je zaklical ta zaničljivo.

„Pustite me ven!“ se je zadrl Sutner nanj, ne da bi odgovoril na njegovo vprašanje.

Oni je stopil na stran.

„Pojdite!“ je dejal tiho in žugaje. „Toda gorje Vam, če mi še enkrat pridete na pot!“

Sutner ni odgovoril. Skočil je z voza, ki je v naslednjem trenotku oddrdral po cesti.

Ostal je z voznikom sam na cesti in razkačen gledal za vozom.

„Ukanil me je! je sikal.“ „Toda ušel mi ne bode. Sledim mu takoj!“

Nato se je obrnil k vozniku.

„Peljiva se za njim!“ je dejal. „Pripeljite voz sem, jaz Vas počakam tu!“

„Ne bo šlo!“ je odgovoril ta. „Moj konj je preveč utrujen. Če se hočete peljati nazaj, dobro — potem pridite!“

432/3

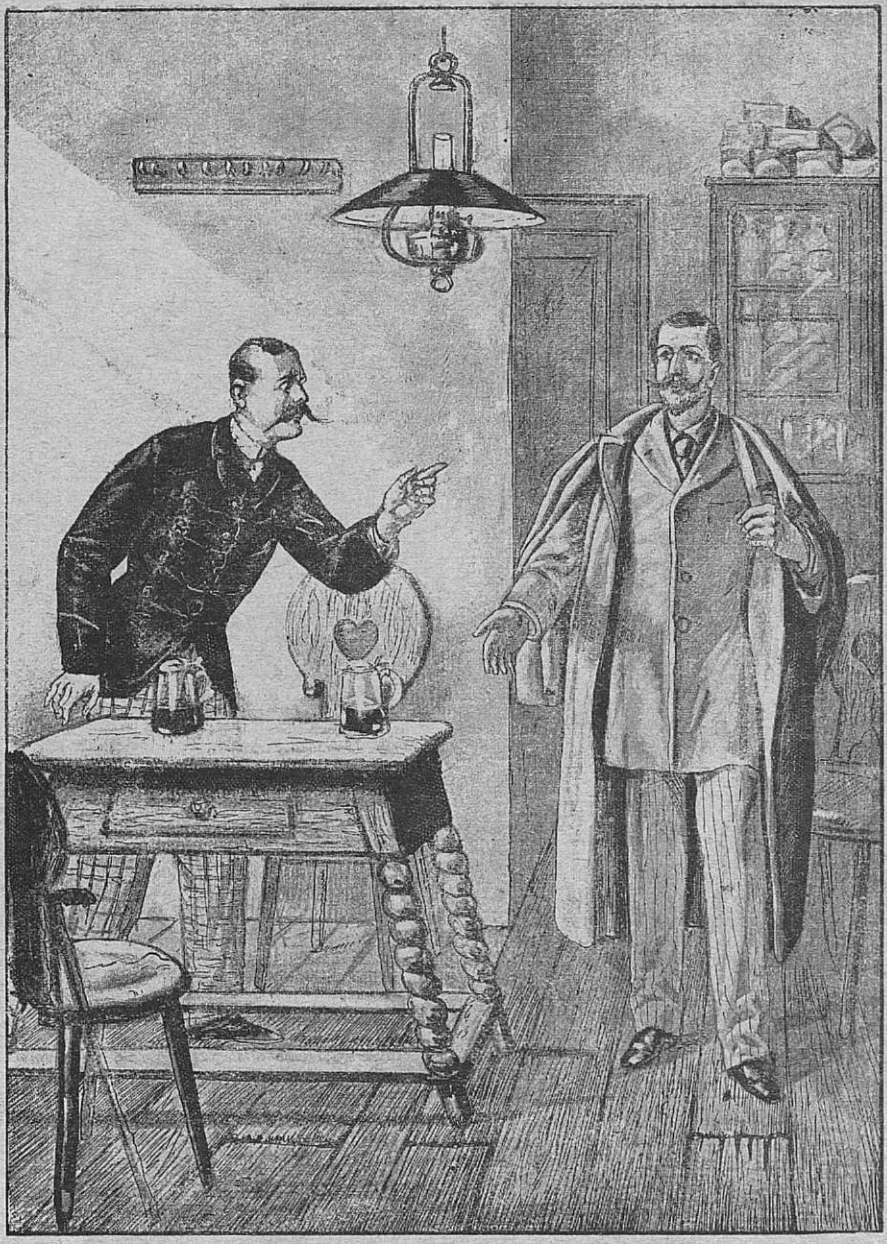

„Zakaj me zasledûjete?“ je oskliknil glûmač.

„Ah kaj!“ je zaklical Sutner nepotrpežljivo. „Do mesta bode že še zdržal. Saj ni več daleč!“

„Obžalujem, gospod! Ne upam se, ker sem jaz odgovoren za žival.“

„Če se zgrudi, povrnem Vašemu gospodarju škodo. Tu, v temnem gozdu, me ne bodete pustili samega.“

Pri teh besedah je prižgal Sutner užigalico, potegnil iz žepa denarnico in dal vozniku zlatnik.

„Tu, vzemite!“ je nadaljeval. „To je za Vas. Kar se tiče vožnje, naj velja, kolikor hoče. Jaz moram naprej!“

Tudi tu je denar uplival. Voznik je hitro odšel in kmalu se vrnil z vozom.

Peljala sta se dalje, a šlo je le počasi naprej, kajti konj je bil utrujen in pot slaba.

Molče in zamišljen je sedel Sutner v vozu. Usoda mu ni bila mila.

Že je mislil, da je otrok v njegovih rokah, a je nenadoma izginil, ne da bi vedel kam.

Čez dolgo časa sta prišla iz gozda in tu je bila pot boljša.

Bilo je že jutro, ko je dospel Sutner v mesto, ki je bilo cilj glumačev.

V prvi gostilni se je vstavil in povprašal po njih.

Zvedel je, da se je cirkus nastanil v drugi gostilni. Ta vest ga je pomirila.

Zahteval je sobo in plačal voznika.

Pri zajutrku je premišljeval, kaj naj bi storil sedaj. Otrok je moral biti sedaj zopet pri glumaču, če ga je v resnici poslal naprej.

Seveda se mu je bilo tudi bati, da je ravnatelj na kak drug način spravil otroka v varnost.

Toda kaj naj stori? Kako izpelje svoj načrt?

Četudi je snoval načrt za načrtom — vendar je zavrgel vse. —

Glumač je imel otroka v rokah in on ni imel nobenega pripomočka, da bi mu ga iztrgal. — Bil je navezan sam

nase, — kajti da bi prosil pomoči policijo, nato niti misliti ni bilo. —

Če je hotel izdajati otroka za svojega, potem bi moral pred oblastvi to tudi dokazati.

Tega pa ni mogel. Otroka bi glumaču seveda odvzeli, a ga potem izročili njegovemu pravemu očetu.

In s tem bi bilo izgubljeno vse.

Ne, Sutner je izprevidel, da mu ne kaže ničesar druzega, kakor obesiti se na glumača in mu vedno slediti, dokler se mu ne ponudi prilika, dečka ugrabiti.

Morebiti se bo glumač naveličal tega večnega zasledovanja in mu prostovoljno izročil otroka.

Povsod se je hotel pokazati ravnatelju in zahtevati od njega otroka.

In tudi danes je hotel storiti isto.

Ko si je Sutner izmislil ta načrt, je šel nekoliko počivat.

Saj se mu ni mudilo, kajti glumač tako ne bode kmalu zapustil mesta.

Sutner je trdo zaspal in ko se je zbudil, je bilo že pozno popoldne.

Hitro je vstal in hitel v ono gostilno, kjer se je ustavil cirkus.

Čez nekaj minut je dospel tja. V skrbeh je poprašal gostilničarja, če so glumači še tu.

„O, glumači, gospod? Ti so že odšli," se je glasil odgovor. „Pred dvema urama so se odpeljali."

Sutner se je prestrašil.

„Kam?" je vprašal razburjen. — „V katero smer so odšli?"

Krčmar mu ni mogel povedati ničesar natančnega. Skomignil je z rameni in dejal:

„Mislim, da so se odpeljali tam doli skozi ona vrata."

Jezen sam nase je Sutner stopil na cesto. Kaj sedaj? Dve uri! Če mu sedaj cirkus uide?

Hitel je nazaj v svojo gostilno, kupil tu konja, ga pustil osedlati in odjezdil v pokazani smeri.

Toda že tik pred vratmi se je odcepilo od ceste dvoje potij. Po kateri so odšli glumači?

Bržkone po glavni cesti! Po tej je Sutner tudi oddirjal. Kmalu je srečal voznika, ki mu je povedal, da je srečal glumače onstran vasi.

Kakor veter je odjezdil Sutner za njimi.

Čez kake pol ure je dospel v vas, kjer je zvedel od delavcev za nadalnjo njihovo pot.

Zopet čez kake pol ure je dospel v drugo vas in bi najraje zavriskal, ko je zagledal znani, zeleni voz pred sabo. Konji so bili izpreženi, in videlo se je, da misli ravnatelj ostati tukaj dalj časa.

Sutner je stopil raz konja in se podal v gostilno.

Tu je padel njegov pogled najprej na ravnatelja, ki je sedel za mizo in se pogovarjal z nekaterimi kmeti.

Ko je vstopil Sutner, je hitro vstal in mu stopil nasproti z od jeze zardelim obličjem.

„Če izpregovorite tukaj le besedico o otroku, se zgodi nesreča!“ mu je zarenčal na uho.

Sutner se je zaničljivo nasmehljal in ni odgovoril, ampak se je vsedel za mizo, ne mene se za glumača, in si pustil prinesti kozarec pive.

Nemirno ga je pogledaval ravnatelj.

Sutner je naročil krčmarju, naj skrbi za njegovega konja in nato popolnoma mirno pil svoje pivo.

Kmetje so kmalu odšli in tudi krčmar je šel iz sobe, tako da sta ostala sama.

Glumač se je s temnim obrazom približal Sutnerju in obstal izzivajoče pred njim.

„Zakaj me vedno zalezujete?“ je vskliknil jezno.

„Zakaj? — Saj veste! Mislite, da ste mi ubežali za vedno. A ne umaknem se preje, dokler ne dobim otroka.“

„Vrag naj me vzame, če to kedaj storim!“ je vzrojil glumač.

„Upam, da se bodete še premislili," se je smehljal Sutner. „Saj bi Vas s pomočjo policije lahko prisilil k temu in morebiti se zgodi to še danes."

„O — s tem me ne ustrašite," se je rogal glumač. „Mislim, da se ne bojite policije manj, kot jaz. Sicer pa otroka tudi nimam tu."

„Tega Vam ne verjamem!"

„Pa pustite!"

„Sedaj Vam hočem nekaj povedati!" je dejal Sutner. „Ne smete misliti, da sem kak protivnik, katerega se morete otresti s silo. Povedal sem Vam že, da Vam bodem sledil vedno. Povsod, kjer se bodete ustavili, bodete dobili tudi mene. Nobene mirne ure ne bodete imeli, o tem ste lahko prepričani!"

„Bodite previdni!" mu je segel glumač divje v besedo. „Lahko se zgodi nesreča pri tem!"

„Ne bojim se Vaših groženj!" je nadaljeval Sutner mirno. „Povsod, kjer bodete nastopali z otrokom, bom pravil njegovo zgodovino, vsak naj ve, da je otrok ukraden, — in kake posledice bo imelo to moje ravnanje za Vas, si lahko mislite."

Glumač je klel in stiskal pesti.

Toda Sutner se ni zmenil zato, ampak nadaljeval:

„Povsod Vas bodo začeli ljudje potem sovražiti in slednjič se bo vmešala v celo zadevo policija in Vam odvzela otroka! Če mi nočete izročiti otroka — no, potem ga vljub temu ne bodete obdržal."

„Varujte se, da se ne srečava kje na samem!" je zavpil glumač in udaril s pestjo ob mizo, tako da je Sutnerjev kozarec začel kar plesati.

„Ne zlivajte mi piva, prijatelj!" je dejal ta zaničljivo. „Vsedite se sem, da se pomeniva. — Premislite moje besede! Vprašam Vas zadnjič: Ali mi hočete izročiti otroka?"

Napeto je pogledal v suh glumačev obraz.

„Kaj hočete z njim?" je slednjič vprašal ta.

„Porabiti ga — četudi na drug način kot Vi!"

„Otrok je zame velikanski kapital," je dejal glumač, in na noben način ga Vam ne morem izročiti."

„Torej nočete? No, potem izpolnim svojo grožnjo!"

Ravnatelj je razburjen in sopihajoč stal pred lumpom, ki je govoril s tako mrzlo odločnostjo. Onemogla jeza, sovraštvo, strah in obup se je bralo z njegovega obraza.

Naenkrat se je nagnil k Sutnerju in vprašal hripavo:

„Ali bi ne bilo mogoče, da se zjediniva?"

„Zakaj ne? Samo, če izpolnite mojo zahtevo!"

Ravnatelj je zamahnil z roko.

„Odškodoval bi Vas, ako mi pustite otroka na miru," je dejal. —

Sutner se je zaničljivo nasmejal.

„Koliko bi mi pa dali?" je dejal rogaje. „Kvečjemu kakih par sto kron!"

„Petsto," je mrmral glumač začuden da se lumpu ta svota ne zdi prav nič velika.

„Haha!" se je smejal Sutner. „Petsto?! Ne, moj dragi, niti za desetkratno niti za stokratno to svoto Vam ga ne pustim, kajti otrok — le čujte! — je vreden milijone!"

In dočim je glumač začuden strmel vanj, — je nadaljeval:

„Seveda bi lahko vzel Vaših par sto kron, in vkljub temu ne opustil svojega načrta. Kajti kako bi me mogli prisiliti k temu? Toda meni ne koristi ta smešna svotica prav nič. Le obdržite denar," je sklenil velikodušno. „Hočem Vam predlagati nekaj druzega."

„Vreden milijone?" je šepetal glumač začuden. „Ali veste to za gotovo?"

„Da!" — je prikimal Sutner. — „Saj vem, odkod je otrok!"

„Potem pa povejte! Kak predlog ste hoteli staviti?"

„Otrok je iz zelo imenitne in bogate rodovine," je začel Sutner, „in edini dedič ogromnega premoženja. Midva si pridobiva lahko večji del tega, ako začneva pametno."

„Ali mislite otroka proti dobremu plačilu vrniti njegovim starišem?“

„Tako nekako, da!“

„Hm!“ je mrmral glumač in nezaupljivo pogledal Sutnerja. „Povejte mi svoj načrt.“

„Dosedaj nimam še nobenega. Napraviva ga skupno.“

„Povejte mi najprej, kdo so otrokovi stariši? Ali še žive ali ima samo bližnje sorodnike?“

Sutner se je nasmehljal.

„Vendar ne mislite resno nato, da bi Vam to odgovoril,“ je dejal, „kajti če bi vedeli to, potem bi mene ne potrebovali prav nič.“

„Toda če hočete, da delava skupno, mi morate zaupati tudi to.“

„Ne vem, čemu bi bilo to potreba. Bodite za enkrat zadovoljni s tem, kar sem vam povedal.“

„A pri tem mi ne jamči nihče, da me ne — varate.“

„Jamči? Ali nimate še vedno otroka v rokah?“

„Ne!“ je odgovoril glumač obotavljaje se. „Povedal sem Vam že, da nimam otroka tu.“

„Potem pa vendar veste, kje je in ga imate v kratkem času lahko na razpolago.“

Glumač nato ni vedel, kaj bi odgovoril.

„Če hočete torej, da se najina kupčija izvrši,“ je nadaljeval Sutner, „mi morate izročiti otroka. V tem slučaju bi Vam dal kavcijo, ki bi Vas popolnoma odškodovala za to, če bi izgubil otroka. A slednjega se ni bati.“

Napeto je pri teh besedah pogledal ravnatelja, ki je nemo strmel pred se.

„Prišlo bi na to, kako visoka bi bila Vaša kavcija,“ je odgovoril slednjič.

V Sutnerjevih očeh se je posvetilo, kajti smatral je igro za dobljeno.

„Ali bi Vam bilo trideset tisoč zadosti?“

„Trideset —?!“ glumač je začuden skočil pokonci. Takoj nato je pa zopet postal miren.

„Te svote bi ne povišal na noben način," je nadaljeval Sutner, „ker popolnoma zadostuje. V naslednjih dneh Vam izročim denar, Vi pa meni otroka."

Glumač je še nekaj ugovarjal, a ne resno, kakor je spoznal Sutner.

Nato sta se oba stisnila drug k drugemu in se šepetaje začela posvetovati.

In vsak je mislil nato, kako bi mogel druzega bolj prekaniti.

Četudi se je trudil, vendar Sutner ni mogel izvedeti niti najmanj, kje ima skritega otroka. To mu je bila uganka.

Bil je pa prepričan, da glumač otroka ne bode izročil.

Vendar je bil osupel, ko pri večerni predstavi ni nastopil deček.

Naslednjega dne je Sutner zapustil vas in se vrnil v stolno mesto.

Hotel je vprašati v hotelu, če je dobil od barona Sigmunda kako pismo.

---

56. poglavje.

Ljubezen.

„Ah, sedaj si zopet tu, Ivan?" je zaklicala Pavla na pol ironično, na pol jezno gozdarskemu pomočniku, ki je ravnokar dospel v grad. „Kje si bil?"

„V mestu," — je odgovoril Fogel kratko in hotel oditi naprej.

„Kaj si imel pa opraviti tam skoro cel teden?" ga je vprašala ona in mu stopila na pot.

„Različno!"

„O — zelo kratek si v svojih odgovorih, moj ljubi," je dejala Pavla britko. „Mislim, da si zopet moral izvršiti kako naročilo od gospodične."

Slednje besede je izpregovorila zaničljivo.

„Boj sam je smešen. Moje potovanje je imelo čisto nedolžen vzrok."

„Povej mi ga torej."

„Ne vem, čemu! Saj tudi Ti ne poveš vsega."

„O ne vem, kaj bi Ti bila zamolčala."

„Ne?" se je rogal Fogel. „Ali si mi o otroku povedala čisto resnico?"

„Ah! — Torej si zopet poizvedoval za otrokom?" — je vskliknila Pavla nehote in razburjena pogledala gozdarskega pomočnika.

„Kako prideš zopet do otroka?" jo je vprašal on začuden. „Mislim, da je vendar mrtev?!" je dejal in nek sum se mu je nenadno vzbudil.

„Seveda — saj si sam to povedal!" je odgovorila ona hitro. —

„No torej — zakaj bi se brigal za otroka?"

„Torej nisi bil vsled tega v mestu, Ivan?"

„Ne!" je odgovoril ta nejevoljno. „Kolikokrat naj Ti še povem?"

„Potem Ti Kamila še ni ničesar povedala o tem, kar je odkril gospod grof?"

„Ne!" je odgovoril Fogel vznemirjen.

„No, Ivan, gospodična je zadnjič na vsak način hotela izvedeti od mene kaj natančnejšega o otroku. Trdila je, da sem skrivoma odpeljala Ervina od trgovca in da je vest o njegovi smrti sama laž. In to trditev je hotela dokazati z naslednjo novico: Gospod grof je v mestu pri nekem glumaču zapazil nekega zlatolasega dečka, ki je bil Ervinu popolnoma podoben. In nato je opirala svojo trditev. Prepričana je o tem, da je bil oni deček Ervin in mislila sem, da Te je zato poslala v mesto, da poizveduješ za njim.

Presenečeno in nezaupljivo jo je pogledal Fogel pri teh besedah.

„Morebiti ima gospodična čisto prav," je odgovoril. „Saj sploh vem, — pri čem sem s Tabo in kaj naj si mislim o Tebi."

„To očitanje Ti vrnem!" je vzrojila Pavla. — „Ti nisi odkrit napram meni in sedaj zahtevaš to od mene? Zaradi mene misli kar hočeš in razodeni svoj sum tudi Kamili — meni je vseeno."

„Toda zakaj se morava vedno prepirati, kadar se snideva?" je skušal pomiriti Fogel. — „Saj ne mislim o Tebi ničesar slabega. — In če si Ti res odstranila otroka, Pavla," je pristavil preže, „meni bi to lahko zaupala; jaz bi Te gotovo ne izdal."

„Zares! Znoreti bi morala, ko bi Ti zaupala še kedaj!" se je zarogala Pavla. „Ne, ne, ljubi Ivan, dokler ne pretrgaš vezi, ki Te vežejo na Kamilo, toliko časa Te bom smatrala za njenega zaveznika in se bodem tudi po tem ravnala. — Tvoje skrivno odpotovanje v mesto mi je nov dokaz, — da hočeš le pridobiti moje zaupanje in potem vse izdati gospodični!"

„No dobro!" je sikal Fogel razkačen vsled zaničevanja, ki je govorilo iz teh besedij. „Vidim, da je najbolje, da midva skleneva enkrat za vselej."

Pavla je obledela in oči so se ji zabliskale.

„Nesramnež! — Goljuf!" je sikala in stopila jezno k njemu. „Torej zapustiti me hočeš? Ali ne misliš nič več na svoje prisege? Ti ubogi izdajalec, tudi jaz Te ne ljubim več! Ne, sedaj sem Te pregledala popolnoma. Jaz Te sovražim, zaničujem! — Toda gorje Tebi in njej, tej kači! Moje maščevanje Vaju bode pogubilo! Morebiti pozno, toda gotovo!"

Tresoč se vsled razburjenja, sopihajoč in s stisnjenimi očmi je stala pred Foglom, — ki se je nehote umaknil pred njo. —

„Pa!" se je zasmejal nato prisiljeno. „Ne bojim se Te! Toda po teh Tvojih besedah je sporazumljenje med nama nemogoče."

Pavla je hotela odgovoriti, a v istem trenotku je prišel grof po hodniku.

Še enkrat je divje pogledala Fogla in nato odhitela.

Pomočnik, ki je istotako zapazil grofa, je obstal. Ko je grof stopil na zadnjo stopnico, mu je šel Fogel nasproti s klobukom v roki in se globoko priklonil.

„No, ali ste se že vrnili?“ ga je nagovoril grof prijazno. „Ali ste dobro uravnali svojo zapuščinsko zadevo?“

„Hvala, gospod grof! — popolnoma!“

Svojo prošnjo za dopust je opiral na to, da mora uravnati neko zapuščinsko zadevo in grof tega še ni pozabil, kakor je dokazovalo njegovo vprašanje.

Odšel je mimo Fogla na dvorišče in tu zasedel konja. Mislil je, da se je hotel Fogel oglasiti le pri njem in se zato ni brigal dalje zanj.

Slednji je še ostal v veži, dokler ni odjezdil grof in nato odhitel po stopnicah v Kamilin salon.

Ko je dospel notri, je potrkal na bližnja vrata in ko se ni nihče oglasil, je šel kar naprej v drugo sobo.

Začuden je obstal. Ali ni bilo Kamile tu? Ali je bila morebiti v parku?

Na vsak način se je moral prepričati o tem, predno je odšel.

Stopil je v naslednjo bogato opremljeno sobo.

Tu ni bil Fogel še nikdar in začuden se je oziral. Tedaj je zagledal v pol temnem kotu divan, ki je bil pokrit s snežnobelim kožuhom severnega medveda.

Na njem je spala Kamila.

Oči je imela zaprte in njene polne prsi so se vzdigovale jednakomerno gorindol.

„Gosti, razmršeni, črni lasje so se ji bili vsuli po golih ramenih in belih, polnih rokah. Lica so bila lahno zarudela. Fina usta so se držala na smeh, kakor v blaženih sanjah, ustnice so bile nekoliko odprte, tako da so se svetlikali skozi nje beli zobje.

Kamila ni bila oblečena v navadno žalno obleko. Ker je bilo zunaj zelo vroče, si je oblekla lahko, skoro prozorno rumeno oblačilo, ki je bolj kazalo njeno naravno lepoto, nego jo zakrivalo.

Kakor okamenel je obstal Fogel sredi sobe in kar požiral s pogledi lepo, zapeljivo žensko.

O, kaka je bila Pavla proti tej dovršeni lepotici! Take je Fogel ni videl še nikdar.

Sedaj je tudi razumel strastno grofovo ljubezen do nje. Nehote ga je popadla ljubosumnost, ko je pomislil nanj.

Toda ali ga ni ljubila Kamila? Tiho je vzdihnil.

Ah! Morebiti se je samo igrala z njim, kakor je rekla Pavla? In če bi bilo tudi tako, si je mislil sedaj, ko jo je gledal tako — bi bila vendar rajska sreča, če bi smel presanjati samo jedno uro v njenem objemu, na njenih prsih. Da, zato je hotel žrtvovati vse.

Vsak zločin bi storil, kar bi mu ukazala, samo, da bi se mu zahvalila s tem, da bi ga pustila preživeti z njo jedno tako uro!

Burno mu je tolklo srce, dočim so se njegove oči pasle na njeni krasoti. Hitrejše je začela teči kri po njegovih žilah in neka sila ga je vlekla proti onemu kotu.

Nevede skoro, kaj dela, se je splazil tja. Naposled je obstal tik pred njo.

Nek opojen, razburljiv vonj je duhtel od nje. Hlastno je duhal ta zrak v se in neka prijetna groza ga je prevzela.

Še vedno se ni zbudila Kamila, četudi je morala čutiti vročo Foglovo sapo na svojem licu.

On se je sklonil čez njo, njegove ustnice so se približale njenim in stopile v dolgem, vročem poljubu . . .

Tedaj se je Kamila zganila in odprla oči.

Prestrašen vsled svoje lastne drznosti je Fogel naglo odskočil.

Obenem je skočila Kamila z od jeze zardelim obrazom kvišku in ga sunila od sebe.

Pred njenimi uničujočimi pogledi se je Fogel zgrudil pred njo na kolena.

„O, odpustite mi, milostna gospodična!“ je jecal. „Jaz sam nisem vedel, kaj sem storil! Vaša lepota me je popolnoma upijanila!“

Kamila je bila takoj potolažena, ko ga je videla pred sabo na kolenih.

„Ne drznite se več kaj takega!“ je dejala ostro. „Kako morete vrhutega dospeti v to sobo? — Da, tako, Vi imate gotovo novice zame? Ah, spala sem in pozabila na vsakdanjost. Sedaj se spominjam: Vi prihajate iz mesta. Vsedite se, Fogel!“

Ponudila mu je naslanjač in sama na pol vlegla na divan njemu nasproti.

Fogel je ubogal in skušal odpraviti svojo razburjenost.

Kamila ga je gledala pomilovalno zaničljivo.

„Torej govorite, prijatelj,“ je dejala nejevoljno, ko je ta še vedno iskal besedij, „ali se je posrečilo vse?“

Razburjeno je pričakovala njegovega odgovora.

On je trdo prikimal.

„Ha! Torej zmaga!“ je vskliknila Kamila veselo in oči so se ji demonsko zasvetile. „Sedaj mi povejte vse posameznosti, ljubi prijatelj! Stara Dora je bila torej tako neumna, da Vam je šla v past?“

„Da, milostna gospica!“ je odgovoril Fogel, ki je vsled njene prijaznosti zopet prišel k sebi. „Nisem imel nič posebnih težav, vse je šlo bolje, kot sem se nadejal.“

„Vi ste delali popolnoma po najinem načrtu — ne?“

„Skoro — da! Šel sem k Dori in se predstavil kot oskrbnik barona Sigmunda.“

„In ona Vas ni spoznala? Ni sumila ničesar?“ je vprašala ona začudena.

„Ne, verjela mi je vse, kar sem ji pravil o Sigmundovi bolezni, njegovi želji videti grofico in tako dalje. Spremenil sem svoj glas in tudi svojo zunanjost.“

„Ali je Dora privolila takoj, da odpeljete grofico k Sigmundu?“

„V začetku se je nekoliko obotavljala, a sem kmalu pobil njene ugovore. Naslednji dan sem zopet prišel po njo z vozom in tedaj se je odločila po kratkem obotavljanju, grofico in sebe zaupati mojemu varstvu.“

„In grofica sama? Ali niste imeli težave z njo?“

„Ah, sledila je Dori kot otrok!“

„No ja, saj pozna Doro!“

„O ne, gospodična. Grofica je slabša, kot smo mislili. Stare Dore niti ne spozna.“

„Res?“ je vskliknila Kamila začudena. „Ali je kaj upanja, da ozdravi? Ali Vam je kaj povedala o tem?“

„Ona upa, toda pravi, da bo šlo to le počasi dalje!“

„Ali niste zvedeli od starke, kako je grofica prišla iz rake?“ je spraševala Kamila dalje.

„Ne, o tem ni govorila in vprašati se je nisem upal, da bi ne začela sumiti.

„Čisto prav, Fogel! Vidim, da ste rešili izvrstno svojo nalogo. Saj to uganko bomo rešili lahko pozneje. Upam, da ste se izognili vsega, kar bi utegnilo koga pripeljati na njuno sled?“

„Lahko ste brez skrbi, gospodična!“ je zatrdil Fogel. „In kdo bi tudi poizvedoval za grofico? Saj razun nas nihče ne ve, da živi.“

„Tega ne vemo tako natanko, ljubi prijatelj. Morebiti pozna to skrivnost še kaka druga oseba razun Dore; seveda, kdo bi to bil, tega ne vem!“

„No, dotičnik bi lahko iskal dolgo!“ se je smehljal Fogel.

Nato ji je obširno popisal, kako je odvedel Doro in Melanijo.

Ko je končal, mu je podala roko in mu je ponovila svoje obljube, s katerimi ga je vedno tolažila.

„Ali ste že govorili s Pavlo?“ ga je vprašala nato.

Fogel je pritrdil in ji povedal, kaj se je dogodilo med njima.

„Ni mi prav, da ste popolnoma sklenili s Pavlo,“ je dejala Kamila nejevoljno. „Saj poznate njen grd značaj. Ona je v stanu, v svoji jezi storiti kak osodepoln korak.“

„Nisem mogel drugače,“ se je branil Fogel. „In tudi mislim, da se nama ni treba bati od nje ničesar. Ona je sicer osvete željna, toda previdna in zvita.“

„Na vsak način se morava bolj varovati pred njo, kot le kedaj prej," je odgovorila Kamila. Najbolje bi bilo, ko bi jo mogla odstraniti za vedno. Ne smeva ji dalje prizanašati, že zaradi najine varnosti. Ona vedno gleda in čaka pripravnega trenotka, ko naju bo mogla pogubiti. Če se še dalje obotavljava, bode morebiti prepozno!"

Fogel je temno prikimal.

„Jaz ne maram sedaj nič več za Pavlo," je dejal trdo. „In ker je Vaša sovražnica, je tudi moja. Vam je treba samo zapovedati, gospica — in Pavla Vam gotovo ne bo nevarna več!"

„No, bodeva že še govorila o tem!" je dejala Kamila. „Sicer sem pa prepričana, da naju je glede otroka ogoljufala in prekanila."

„Da, da!" je pritrdil Fogel. „Povedala mi je, da ste Vi, gospodična, vsled nekega grofovega odkritja, začeli sumiti in jo zasledovati."

„Toda resnice niste mogli izvedeti od nje?"

„Ona mi je zatrjevala, da ne ve ničesar o otroku. Ali je res, da je grof odkril malega Ervina pri nekem glumaču?" je vprašal boječe.

„Mislim, da je bil gotovo on!" je odgovorila Kamila. „Grof se je seveda pustil pregovoriti in je sedaj mnenja, da se je motil. Ko bi bila jaz le pri njem, ko je odkril otroka! Sedaj bi ga imeli zopet lahko v svoji oblasti."

„Toda kdo je pa potem oni deček na pokopališču?" je mrmral Fogel osupel.

„Morebiti truplo kakega drugega dečka, ki ga je dobil trgovec zase. Morebiti je krsta tudi prazna. To stvar morate raziskati, ljubi prijatelj!"

Fogel je prikimal.

„O ta kača!" je sikal. „Vse to je njeno delo! Toda jaz jo bodem že prisilil, da prizna! Izpovedati mora resnico!"

„Mislim, da si ta trud lahko prihranite, Fogel! Ona ne bode izdala ničesar."

Komaj je izgovorila te besede, ko je nakrat obledela in skočila k vratom.

„Kaj pa je, gospodična?“ je vprašal Fogel prestrašen in tudi skočil kvišku.

„Ali niste slišali ničesar?“ je šepetala Kamila tiho. „Zdelo se mi je, kakor bi se kdo prav tiho zasmejal za vratmi! — Ha!“ je vskliknila nakrat razkačena. „Če naju je morebiti ta kača poslušala —?“

Z enim skokom je bila pri vratih in jih hitro odprla.

Sosednja soba je bila prazna, toda v salonu so se zaslišali hitri, lahni koraki.

Fogel je skočil ven. Nikogar ni našel in tudi na hodniku je bilo vse prazno.

„Če naju je Pavla res poslušala,“ je dejala Kamila obupno, „potem ve skrivnost o grofici. To bi bilo v njenih rokah grozno orožje. Ne smeva ji dalje prizanašati, Fogel!“ je pristavila odločno. „To kačo morava spraviti s poti!“

---

57. poglavje.

Gozdna čarovnica.

Samotna gozdna vas se je zagrinjala v temo.

Po ozki stezi, ki je peljala do koče stare coprnice, je šla sključena, razcapana ženska postava.

To je bila že nam znana stara Valburga, v katere oblasti se je nahajala Lizika.

Starka se je previdno ozrla na vse strani in nato stopila v kočo.

Od onega večera, ko jo je napadel Bimbo in rešil Liziko, je postala previdna. Skrbno je zapirala vrata in tudi pred okno je porinila lesen zapah.

Celo noč se je premetavala takrat po svojem ležišču in se skušala oprostiti vezij. Šele drugo jutro, ko jo je neka so-

sedinja prišla vprašat za svet, jo je slednja oprostila iz neprijetnega položaja.

Zamorcu je prisegla grozno maščevanje; toda, kakor je poizvedovala, vendar ni našla nobene sledi niti za Bimbom, niti za Liziko.

Danes je prišla iz oddaljene vasi, kjer si je s svojim prorokovanjem zaslužila precej novcev.

Ravno je štela pri brleči svetilki svoj dobitek, ko je nekdo močno potrkal na vrata.

Starka se je prestrašena zdrznila in hitro skrila denar v železen kovček.

Trkanje, spremljano od kletvine, se je ponovilo še enkrat, pa močneje.

Prestrašena je poslušala prorokovalka in se nato splazila k vratom.

A ni jih še odprla, ampak pokukala preje skozi malo luknjico.

Zapazila je črno postavo, ogrnjeno v plašč, ki je imela obraz zakrit z ovratnikom svoje suknje.

„Kdo je tu?“ je vprašala starka nezaupno.

„Vraga!“ se je zadrl mož. „Odprite, Valburga! Nimam veselja, tu čakati cele ure!“

Starka se je ustrašila tega glasu in hitro odprla.

„Kaka navada pa je to, da tako kmalu zaprete svoja vrata!“ se je jezil obiskovalec, dočim je stopil na sredo sobe in odgrnil plašč. „Ali se bojite tatov?“

„Dosti je slabih ljudij, gospod Anton!“ je odgovorila starka in boječe pogledala Sidonijinega služabnika — kajti ta je bil.

Ali je zvedel on ali baronovka morebiti, da je zamorec odpeljal deklico? si je mislila. In ali prihaja sedaj, da zahteva od mene pojasnila in mi vzame denar?

Toda Antonovo vedenje jo je kmalu pomirilo. Takoj je izginila njena boječnost.

„Kaj Vas je privedlo danes k meni?“ ga je vprašala radovedno in pogledala s svojimi sivimi očmi. „Ali imate zopet kako podobno naročilo kot zadnjič?“

4819

„Dajte sem!“ je dejal Anton osorno.

„Bi ne bilo napčno, če bi lahko vsak dan spravili tako lepo svotico v žep, kot zadnjič — kaj?“ se je smejal služabnik surovo. „Sicer pa — kako se je iztekla ona stvar z deklico?“ je vprašal napeto in radovedno.

„Prav dobro! Kakor je bilo želeti, gospod Anton!“ je pritrdila starka hitro.

„To se pravi: ona je — odstranjena?!“

„Gotovo — da! Je že na varnem!“

„Kako ste pa to izvršili?“

„O — dala sem ji piti skodelico čaja!“

„Aha! Razumem! Pila je, zaspala — in se nič več prebudila?!“

Starka je le molče prikimala.

„Ali ste se oglasili samo radi tega?“ je skušala starka odvrniti pogovor drugam.

„Ne, ne samo to!“ je odvrnil Anton skrivnostno se smehljaje. „Toda vesel sem, da se je stvar z deklico iztekla tako srečno. Baronovka se Vam bo gotovo izkazala za to hvaležno, ako ji to povem!“

Valburga je prikimala veselo in oči so se ji posvetile.

„Saj v vasi ni nihče izmed sosedov česa zapazil ali sumil?“ je začel zopet Anton.

„Nikakor ne! Nihče ni videl deklice!“ je odgovorila.

„No, potem je vse dobro!“ se je smejal on škodoželjno. „Govoriva sedaj o stvari, ki me je danes privedla k Vam! Vsedite se! Hočeva govoriti čisto tiho, da naju morebiti kdo izmed mimoidočih ne sliši!“

Oba sta se vsedla za mizo.

„Tako — sedaj govorite, gospod Anton!“ je dejala starka nato hitro. „S čim morem postreči gospej baronovki?“

„Hm!“ je dejal Anton, kakor bi bil v zadregi, kako začeti pogovor. „Gre se za neko zdravilo — ki ga morate zvariti!“

Prorokovalka je ostro pogledala služabnika s svojimi sivimi očmi.

Nato je pa odvrnila napol zaničljivo, napol resno:

„Zdravilo, ki pomaga bolniku pod zemljo? Ne?“

„Tako nekako — da!“ je pritrdil Anton.

„Hm!“ je mrmrala starka. „Stvar je nevarna!“

„Nevarna? Za Vas?“

„Da! Če pride pozneje na dan?“

„Ah, pojte se solit s temi oslarijami!“ je vskliknil Anton nejevoljno. „Če bi mogel to, kar hočem imeti, dobiti v lekarni, bi ne prišel k Vam! Vi se tako branite samo na videz, da bi iztisnili kolikor mogoče veliko denarja. To ni potrebno, saj veste, da bodete dobili dobro plačilo!“

„Da, da,“ je prikimala starka. „Torej razložite mi stvar natančneje. Kako naj pa deluje zdravilo?“

„Kako? — No, smrtno!“ je dejal Anton nepotrpežljivo. „Toda — da razumete, Valburga,“ je pristavil. „Nobene sledi po zastrupljenju se ne sme odkriti v truplu!“

„Le brez skrbi, imam več pripomočkov in sicer izvrstnih, ki uspavajo človeka za večno in vendar ne izdajo zdravniku prav ničesar!“ se je kihala starka. „Seveda ne bo delovalo naenkrat.“

„To je vseeno! Ne govorite toliko, ampak dajte mi zdravilo!“

„Za koga je pa določeno?“ je vprašala ona napeto.

„Tega Vam ne smem izdati!“ je odvrnil Anton kratko. „To Vam mora biti tudi vseeno!“

„Seveda!“

Vkljub temu, da ji ni izdal Anton ničesar, je vedela, za koga je določeno vse to.

Z zaničljivim smehom se je splazila k omari, jo odprla in začela brskati po njej.

Čez nekaj časa se je vrnila nazaj k Antonu. V koščenih rokah je držala malo steklenico.

„Tu imam pijačo, ki prav gotovo izpolni svoj namen,“ je dejala. „Eno, dve kapljici na dan in v enem tednu Vas ni več na svetu!“

„Dajte sem!“ je dejal Anton osorno, ki ga je nehote stresla groza pri teh besedah.

Ona mu je izročila steklenico, katero je Anton hitro vtaknil v žep. Nato je vrgel polno mošnjo na mizo.

„Toda molčite kot grob, Valburga!“ jo je opomnil.

„To se razume! Gospod Anton, to se razume!“ je odgovorila in stegnila svoje grabežljive kremplje po mošnji. „Saj veste, da se lahko zanesete name!“

Anton je prikimal zadovoljno. — Ogrnil si je plašč in odšel.

Komaj je bila starka sama, je skočila k mizi in stresla vsebino mošnje nanjo.

„Zlato! zlato!“ je vskliknila in začela preštevati. „Haha! Za kako neznatno stvar ne bo plačala baronovka tako premoženje!“ je nadaljevala kihaje. „In jaz tudi vem, za koga je zdravilo! No, meni je prav!“

Ko se je nasitila pogleda na svojem bogastvu, je začela zopet razmišljevati.

„Hm!“ je sikala v skrbeh. „Popolnoma brez nevarnosti ta stvar tudi ni zame! Če bi bila pozneje preiskava zelo natančna, ni ravno nemogoče, da bi ne prijeli tudi mene! Ne, to bi bilo celo prav gotovo, kajti baronovka se bi ne obotavljala prav nič, da me izda. Slednjič bi zvrnila še vso krivdo na me! In kaj naj jaz potem storim? Ali bodo meni, zaničevani coprnici, kaj verjeli? O, najbolje je, da izginem iz tega kraja. Denarja imam dosti, tako, da mi ne bo treba trpeti pomankanja! In če se na torgavskem gradu izteče vse po sreči, se vrnem nekega dne nazaj!“

58. poglavje.

V mreži.

V neki sobi hotela je sedel Vračko in razburjen pričakoval Sutnerja.

Nek sum je pripeljal detektiva v malo mestece, kjer je bival doktor Milner.

A tam ni odkril ničesar, kar bi moglo potrditi ta njegov sum. —

Doktor Milner ni vedel prav ničesar, kako sta Dora in grofica izginila iz stolnega mesta.

Nato se je Vračko zopet vrnil v stolno mesto in se takoj podal v hotel, kjer je Sutner sprejemal pisma barona Sigmunda.

Tu je zvedel, da je bil Sutner — oziroma doktor Est, kakor se je imenoval — že tu, da je bral njegovo pismo in nato odgovoril.

Pisal je navideznemu baronovemu agentu, da ga ob neki določeni uri zopet pričakuje v hotelu.

To pismo je razveselilo detektiva grozno. Torej je lump le šel v mrežo!

Sedaj je bilo odvisno vse od tega, da si ga je komisar zagotovil in izvabil iz njega kolikor mogoče veliko.

Nadan čas je že prešel in Vračko je jel postajati že nemiren in razburjen, ko je slednjič Sutner vstopil v sobo.

Predstavil se je detektivu kot doktor Est in ga pri tem ogledoval nezaupljivo s svojimi malimi očmi. Toda ni spoznal moža, s katerim se je takrat zabaval v vaški krčmi, ker je bil Vračko zopet oblečen drugače, kot takrat.

Bistroumni detektiv pa ni samo lumpa takoj spoznal po njegovem glasu, ampak tudi po obraznih potezah in plašnem pogledu, četudi je imel Sutner brado in očale.

Oba moža sta se po vsakdanjih frazah vsedla za mizo in Vračko je previdno obrnil razgovor na Sutnerjev sestanek z Sigmundom.

Ker je detektiv govoril o stvari zelo obširno in popolnoma dobrodušno, je Sutner dobil vtisk, kakor bi ta Sigmundov agent ne bil posebno bistroumen, s katerim se bo dalo zelo lahko igrati.

Ravno to je pa Vračko nameraval doseči s svojim nastopom. Upal je, da se bode potem lump prej zagovoril, da bode manj previden.

„Torej bi Vi, gospod doktor Est, izročili lahko otroka vsak čas? Kaj ne?“ je opomnil detektiv, potem ko je prej govoril na dolgo in široko.

„Gotovo!“ je prikimal Sutner zadovoljno. Začel je pomilovati barona radi njegovega neumnega zastopnika, seveda samo po njegovem mnenju.

„No,“ je dejal Vračko in v njegovem mrtvem očesu se je posvetilo. „Vaše usluge ne rabimo več, gospod! — Otroka smo med tem našli in se že nahaja pod varstvom gospoda barona!“

Sutner je kakor okamenel strmel v detektiva, ki ga je opazoval z nesramno mirnim smehljajem.

„Našli ste ga?“ je jecljal začuden. „Gospod, kako je to mogoče? — O, to je oslarija!“ se je smejal nato prisiljeno.

Bled in razburjen je nato zrl minuto pred se. Mislil je na to, da je deček pred dvema dnevoma izginil glumaču. Sedaj je že začel verjeti, da je to res.

Toda kdo bi dečka pripeljal k baronu Sigmundu?

„On ne ve za gotovo, kje je otrok!“ si je mislil detektiv, ko je zapazil Sutnerjevo razburjenost. „Torej se nahaja v rokah koga druzega!“

Glasno je dejal nato:

„Tako je, kakor sem rekel. Otrok, ki ga smatrate Vi za sina grofa ratiborskega, ne more biti potemtakem pravi.“

„Vendar!“ je vskliknil Sutner. „Tega sem si popolnoma gotov. Poznam otroka že od prej. Gospod baron je na vsak način postal žrtev prevare.“

„To bi se moralo preje dokazati!“

„Nič lažje kot to!“ je zaklical Sutner. „Gospod baron naj vpraša ljudi, ki so otroka poznali že prej! Prepričan sem, da tega še ni storil!“

Detektiv nato ni odgovoril.

Segel je v žep in potegnil ven kup fotografij. Predstavljale so nekaj dečkov v starosti od treh do petih let in Vračko si jih je nabavil zato, da bi skušal z njimi Sutnerja.

Razprostrl je vse slike pred njim, med katerimi se je nahajala tudi Ervinova in prašal:

„Ali je izmed teh fotografij katera, ki je podobna malemu grofu Ervinu ratiborskemu?“

Sutner je komaj pogledal na slike, ko je prijel za Ervinovo in vskliknil: „Saj ta je prav njegova!“

Detektiv se je zadovoljno nasmehljal; vzel je lumpu sliko zopet iz rok in jo z drugimi vred vtaknil v žep.

„To dokazuje pač, da otroka poznate,“ je dejal, „toda še ne, da se nahaja v Vaših rokah.“

„Toda, gospod, prisegam Vam, da otrok, ki ga ima sedaj gospod baron v svojih rokah, ni pravi Ervin!“ je nadaljeval Sutner razburjen. „To lahko dokažejo, kakor sem že rekel, ljudje, ki so ga poznali že preje.“

„Torej veste čisto za gotovo, da je otrok, ki ste ga odkrili, zares grofov sin?“

„Da!“

„Kje ste odkrili otroka?“

„Obžalujem,“ je odgovoril Sutner. „Na to vprašanje Vam ne morem odgovoriti!“

„Ali ni bil deček tu v tem mestu v oskrbi revnih ljudij?“

Sutner je začuden pogledal.

„O tem ne vem ničesar!“ je dejal.

„A vendar je to resnica,“ je nadaljeval Vračko in ostro opazoval pri tem lumpa. „Tem ljudem ga je nekdo odpeljal in tedaj se je izgubila za njim sled. Do tega trenotka je pa jasno vse o tem dogodku, kako je bil namreč otrok ukraden.“

Opazil je, kako se je Sutner zdrznil pri teh besedah.

„Mi že tudi poznamo zločinca!“ je dejal detektiv kar tako. „In Vam, gospod doktor Est, je gotovo tudi znana prava provzročiteljica zločina!“

„Meni?“ je jecal Sutner vidno prestrašen.

Sedaj je spoznal v svoj strah, da baronov agent ni tako neumen človek, kot ga je smatral v začetku.

„Hm! Ali se morebiti motim?“ se je smehljal Vračko zaničljivo. „Meni se zdi, da sem Vas videl nekdaj v parku gradu ratiborskega v pogovoru s Kamilo Rajhenštajn!“ — Utis teh besedij je bil velikanski. Sutner je za trenotek popolnoma izgubil zavest, skočil pokonci in bled strmel v detektiva.

„Ne bom Vas vprašal, kaj ste govorili z ono damo,“ je nadaljeval Vračko, ne da bi mu pustil časa za odgovor. „To se da uganiti. Predmet pogovora je bil seveda otrok. — Ali veste, — da se Vas vsled tega lahko dolži krivega ropa na otroku?“

Sutner se je zgrudil nazaj na stol. To vse je prišlo nanj prehitro, tako da niti ni imel časa odgovoriti. A vendar je sprevidel, da se slednje mora zgoditi.

„Gospod!“ je sopihal navidezno razkačen. „Čudim se Vašim drznim kombinacijam. Zatrdim Vam, da dotične dame niti ne poznam in da nisem nikdar še govoril z njo!“

„Kaj?“ je vskliknil detektiv navidezno začuden. „Kamile Rajhenštajn ne poznate? Tega ne morem verjeti. — Če veste o otrokovi zgodovini, kakor ste pripoznali baronu Sigmundu čemšeniškemu, potem morate tudi poznati nekdanjo družabnico grofice ratiborske!“

„No da,“ je priznal Sutner prisiljen, „dama mi je pač znana po imenu. Osebno pa nisem občeval z njo nikdar!“

„Tako — tako!“ je dejal detektiv, kakor bi mu verjel. „Kako se človek lahko moti!“

„Vi ste prej izrekli grozen sum proti omenjeni dami,“ je dejal Sutner vznemirjen. „Kdo pa smatra njo za provzročiteljico zločina?“

„Jaz!“ je odgovoril Vračko popolnoma mirno.

Lump je z groznim strahom se ozrl v detektiva.

„Kaj se čudite?“ se je smehljal komisar. „Kakor se vidi, prav slabo poznate preteklost — te gospe Sutnerjeve?!“

Pri tem imenu se je lopov prestrašeno zdrznil.

„Ne vem, kaj hočete reči s tem," je s težavo spravil iz sebe. —

„Vi ste zelo slabo poučeni," se je rogal detektiv. „Ali se pa samo delate, kakor bi ne vedeli ničesar! Saj vendar ni nikaka tajnost, da je Kamila Rajhenštajn pravzaprav gospa Sutner in da je omožena z nekim lopovom, ki jo je na dan grofičinega pogreba obiskal in bil pri tem zaloten od grofa! Škoda, da gospod grof ni poznal takoj soproga svoje ljubice!"

Sutnerjev strah je pri teh besedah postajal vedno večji.

Kdo je bil ta človek, ki je vedel vse tako natanko? In zakaj je ravno njemu vse to pravil? — Ali se ni vedel tako, kakor bi bil prepričan, da on ni doktor Est, ampak Kamilin soprog?

Kar pot je oblil lumpa. Kaj naj odgovori? — Sedaj se je kesal, da se je spustil v razgovor. Ali so ga morebiti zvabili v past?

In dočim so se mu podile te misli po glavi, ga je Vračko škodoželjno opazoval. Pasel se je na njegovem strahu in vesel je bil, ko ga je mogel tako strašiti.

S prisiljenim smehljajem je naposled Sutner odmigal z glavo in dejal:

„Jaz vsega tega ne razumem, kar mi pripovedujete! — Sploh ne vem, kaj ima to opraviti s stvarjo, s katero se pečava."

„No, seveda," se je smehljal Vračko zaničljivo, „nekoliko sva zašla v stran, toda ne tako zelo, kot si mislite. Jaz sem Vam hotel le pokazati, da sem o vsem dobro poučen. Moj sum proti gospej Sutnerjevi se pa sicer opira na dokaze!"

„Vi imate dokaze?" je jecal Sutner. „O, gotovo se motite! Ta dama nima z otrokom ničesar opraviti!"

„Hm! Vi pa res zelo zagovarjate to žensko!" je dejal detektiv ostro. „Zdi se mi, da ste ji bližje, nego pripoznate!"

„O, nikakor ne! Jaz jo le zagovarjam, ker ne smatram za lepo, da se dolži kako damo samo na podlagi sumničenj!"

45616

Fant je poželjivo stegnil roko.

„Pozabili ste, da sem govoril o dokazih! Sicer je pa gospa Sutnerjeva takega zločina popolnoma zmožna. Saj je pred leti doprinesla še kaj hujšega in je dve in pol leti sedela v kaznilnici!“

Sutner je prestrašen strmel v detektiva. Ali je bil ta človek vsegaveden? Tako se je vprašal.

Pričakoval je še zadnje, namreč, da mu bo Vračko povedal, da je on Kamilin soprog! Kaj naj stori v tem neljubem slučaju?

Toda to se ni zgodilo. In tedaj je Sutner zopet zadobil prejšnjo zavest in začel obširno dokazovati, da o vsem tem ne ve ničesar in protestirati proti sumu, ki ga je detektiv izrekel proti Kamili.

Ta ga je smehljaje poslušal.

Nenadoma mu je pa segel v besedo:

„Gospod doktor, ko bi bil jaz policijski uradnik, bi Vas takoj aretiral na podlagi suma, da ste v zvezi z Sutnerjevo gospo. Kajti ne morem si misliti, da bi to ne bilo res, ko jo vendar zagovarjate tako toplo!“

Sedaj je lopov spoznal, da je zašel predaleč, ko je Kamilo tako branil.

Da bi razgovor o tem predmetu končal, je kakor razžaljen skočil kvišku in zavpil:

„Gospod, na taka podla sumničenja ne odgovarjam! Če se nočete razgovarjati o predmetu, zavoljo katerega sva se sešla, potem dovolite, da se poslovim. Potem se sploh ne bodem več brigal za barona čemšeniškega, ampak se bom obrnil kar naravnost na grofa ratiborskega!“

„Čudim se, da tega niste storili takoj,“ je odgovoril Vračko mirno. „Jaz ne vidim nikakega vzroka, zakaj ste se obrnili na gospoda barona!“

„To vas ne briga prav nič,“ je odgovoril lopov ponosno. „Obžalujem, da si gospod baron ni izbral za posredovanje kake druge osebe. Jaz nisem kriv, da se s tem najin pogovor konča!“

Tudi Vračko je sedaj vstal in obraz mu je postal resen.

Stopil je k lumpu in mu položil roko na ramo in zapovedal:

„Ostanite tu, gospod — Sutner!“

Bled kot stena je odskočil lopov in se prestrašen ozrl v detektiva.

„Kaj Vam pade na um?“ je jecal. „Za koga me smatrate?“

„Izgovoril sem Vaše pravo ime!“ je dejal detektiv odločno. „Ne skrivajte se dalje, jaz sem Vas spoznal!“

„In če bi tudi bil Sutner,“ je vskliknil lopov samoglavno, „koga bi se mi bilo treba bati?“

„Državnega pravdnika mislim!“ se je smehljal zaničljivo detektiv.

„Gospod!“

„Le ne prehitro, moj ljubi! Vem — in tudi Vam ni neznano — da Vas zasledujejo po tiralici. Vi ste baje izvršili veliko tatvino na gradu ratiborskem!“

„Neumnost!“ je odgovoril Sutner zaničljivo. „Tam nisem ukradel niti igle!“

„To vem, o tem sem prepričan! Kradli niste Vi, ampak Vaša žena! — Ali ni tako?“

„Kdo pa ste pravzaprav, gospod?“ je vskliknil lump srdito in se nehote hladno umaknil proti vratom. „Kako pridete do tega, da me tu izprašujete?“

„Vi ste torej sokrivi tatvine,“ je nadaljeval komisar ne mene se zanj, „kajti pripravili ste svojo ženo do tega dejanja in ste potem vzeli od nje denar. Državni pravdnik bi Vam povedal še marsikaj, moj ljubi. Posebno bi Vam hodilo napoti dejanje, vsled katerega ste hoteli zbežati s parnikom „Labo“!“

Bled kot stena je stal Sutner pred detektivom in ga opazoval kot kak strah, ki je nenadoma stopil predenj iz tal grozeč mu.

„Torej vidite,“ je nadaljeval, „da bi Vas prav lahko pustil zapreti. Toda o tem nočem vedeti ničesar; nočem tega storiti, ako mi glede otrokove zadeve izpoveste popolno resnico!“

Kako drugače se je obrnil govor, kot je lopov mislil v začetku!

Bil je popolnoma zmešan. Ta mož ni bil navaden človek, ampak zvita glava, to je Sutner sedaj spoznal hitro in se nadalje drugače vedel.

„Ali ste — kriminalen uradnik?“ je jecal.

„Čudim se, da tega niste spoznali že prej!“ je prikimal Vračko. „Ker sedaj poznava drug drugega“, se je rogal, „nama ni treba igrati komedije. Vsedite se zopet, moj ljubi gospod Sutner, da se posvetujeva dalje.“

Ta ga je takoj ubogal.

„Torej,“ je začel detektiv, „kje je otrok?“

„Tega ne vem?“

„Vi se šalite, moj ljubi!“

„Ne, ne,“ je zatrdil Sutner. „Res ne vem ničesar o njem!“

„To se pravi: Otrok je v rokah ljudij, ki ga skrivajo pred Vami!“

„Tako, da! Toda vkljub tem otroka lahko vsak čas izročim baronu!“

„Dobro! Mislim si torej, da Vam hočejo oni ljudje izročiti dečka le pod gotovimi pogoji. Ali imam prav?“

„Da!“

„Kdo so ti ljudje?“

„Če bi Vam izdal to, bi ogoljufal samega sebe. Potem bi mene sploh ne potrebovali!“

„Torej mi nočete povedati tega?“

„Ne!“ je odgovoril lopov obupno. „Vi me sicer lahko pustite zapreti, a to Vam ne bo pomagalo ničesar. Kajti oni, ki imajo otroka v rokah, ne vedo ničesar o njegovem pokolenju.“

Vračko je molčal nekaj časa, nato pa dejal:

„Dobro! Ne bom dalje silil v Vas. Sedaj pa poslušajte: Pod katerim pogojem hočete izročiti otroka baronu? Opomnim Vas na to, da imam obširno pooblastilo.“

„Hm!“ je menil Sutner. „Grof ratiborski ima premoženje, ki je po malem vredno štiri do pet milijonov. Toliko je torej vreden njegov dedič.“

„Mislim, da ste v stanu, zahtevati za otroka toliko svoto?!“ se je rogal Vračko.

„No, tak ravno nisem. K grofovem premoženju moramo prišteti še ono barona čemšeniškega, kajti če bi ta umrl brez potomcev, bo tudi otrok dedič!“

„Končajte že vendar!“ je vskliknil detektiv nejevoljno. „Imenujte ceno!“

„Zadovoljil bi se s petino imenovane svote!“ je odgovoril lopov hladnokrvno.

„Res?“ se je rogal komisar in se je zasmejal. „Vi ste pa res ponižni.“

Sutner je skomignil z rameni in odgovoril:

„Prepuščam gospodu baronu, če stavljene pogoje sprejme ali ne!“

„In če bi ne, potem se bodete obrnili do grofa?“

„Gotovo!“

„Ne, moj ljubi, tega bi ne storili! Kajti s tem bi morali izdati tudi svojo soprogo, grofovo ljubico in ji odpreti vrata v ječo!“

„Kako to?“ je jecal Sutner. „Saj ne bodem izdal grofu, kdo je ukradel njegovega otroka! Saj še sam ne vem tega!“

„Toda jaz bi potem to storil, dragi gospod Sutner. Pomislite na to, kar sem Vam povedal preje; jaz imam dokaze za krivdo Vaše žene!“

Trenotek je lopov obmolknil.

„O če imate res take dokaze, zakaj jo pa potem ne izdate grofu?“

„Za to imam svoje vzroke, kot Vi!“

„To se pravi: toliko časa, dokler ni otrok v rokah barona Sigmunda — ne?“

„Morebiti!“ je odgovoril Vračko kratko.

„O — potem otroka ne dobite nikdar!“

„Pomislite, moj ljubi, kaj govorite! Izbirati ne morete. Ali povejte, kje je otrok, ali pa Vas pustim takoj zapreti. In kar se tiče Vaše žene, ste lahko prepričani, da Vam bo kmalu sledila.“

To je imelo vspeh. Ne samo, ker se je Sutner bal za Kamilo, ampak vsled tega, ker bi z njenim padcem tudi strmoglavil on, se je zbal.

„No, dobro," je odgovoril malodušno. „Povejte mi, če bo baron sprejel moje pogoje."

„Mislim, da niste pri zdravi pameti," je vskliknil Vračko nejevoljno. „Kako morete zahtevati tako velikansko svoto denarja?"

„Tega ne zahtevam samo zase," se je branil lopov. „Oni, ki imajo otroka v rokah, zahtevajo grozno veliko."

„Tega ne verjamem. Saj pobijate sami sebe. Prej ste trdili, da ne vedo oni ničesar o otrokovem pokolenju. Torej bi se gotovo zadovoljili z majho svoto, Vi hočete seveda vtakniti največ v žep."

Zopet je lump videl, da ga je detektiv pogledal. A vendar se je skušal še izviti.

„Preje Vam nisem povedal resnice, kar hočem sedaj priznati," je odvrnil. „Oni ljudje vedo, da je otrok iz zelo bogate rodovine. Imena seveda ne poznajo. Otroka torej ne bodem dobil, ako mi ne izplača baron najmanj polovico zahtevane svote!"

„Pol milijona torej?"

„Da!"

Vračko se je jezno nasmejal.

„Niti desetino tega!" je zaklical nato. „Ali mislite, da je baron znorel? — Morebiti Vam dobim trideset tisoč kron. Več pa ne dobite na noben način. In še to svoto bi Vam izročil šele takrat, ko bi pripeljali otroka!"

„Toda prosim Vas, gospod, za tako malo vsoto se ne morem spustiti!"

Trideset tisoč, saj toliko bi moral dobiti že glumač!

„Ne, ne!" je nadaljeval odločno. „Tudi če bi ne hotel imeti prav nikakega dobička, bi ta svota ne zadostovala. Oni ljudje zahtevajo desetkrat toliko!"

„Nemogoče," je zmajeval Vračko.

„To je resnica! In vrhutega bi moral imeti svoto prej na razpolago, drugače mi ne izroče otroka."

„Hočem Vam torej verjeti, da je tako, kot pravite! Torej oni ljudje hočejo izročiti otroka le proti ogromni svoti 300.000

kron! Vi pa dobite od barona le deseti del te svote, šele potem, ko mu Ervina že izročite, ne?“

Sutner je prikimal in z napetim pričakovanjem zrl detektivu v obraz.

„No, potem ostane za Vas samo jedna pot; Vi mi poveste, kdo so ti ljudje, kako se pišejo, kje so in tako dalje. Potem jim odvzamemo otroka s pomočjo oblastev in Vi dobite svojo plačo! — Ali hočete?“

„Ne!“ je vskliknil Sutner brez premisleka. „V tem slučaju bi ne dobil niti onih trideset tisoč. Kakor hitro ima baron otroka, potem —,“ zamahnil je z roko.

Vračko se je zaničljivo nasmejal.

„Ravno to sem hotel slišati od Vas,“ je odgovoril. „Sedaj vem, da ste lagali, in obstajam pri tem, kar sem Vam ponudil prej. To Vam ne bo težko, polastiti se otroka z zvijačo. Pripeljite ga potem tu sem v mesto in pišite potem takoj gospodu baronu. Ne mislite pa, da me bodete morebiti lahko goljufali!“ je nadaljeval. „Kako dolgo časa bodete rabili v to svrho?“

„Tega Vam ne morem povedati natanko! Najmanj 14 dnij!“

„Tekom tega časa torej pričakujem od Vas poročila. Če ga do takrat ne bo, potem pustim zapreti Vašo ženo in odkrijem grofu vso goljufijo. Obenem bodete marširali v ječo tudi Vi! Ravnajte se torej po teh mojih zahtevah!“

Po teh besedah je detektiv vstal in odšel iz sobe, dočim je lopov prestrašen zrl za njim.

59. poglavje.

Grad na morskem obrežju.

„Dora!“

Ta tresoč se in boječ glas se je razlegal po mirnem, mračnem prostoru.

Grofica Melanija je izrekla to besedo.

Ležala je na divanu. Sedaj se je hitro vzdignila in pogledala služabnico, ki je zamišljena sedela na stolu.

„Dora!“

Pri tem imenu je skočila starka pokonci.

Prestrašena, kot bi ne verjela sama sebi, je strmela v grofico.

V naslednjem trenotku jo je prešinilo grozno veselje in z glasnim vsklikom je zletela k svoji ljubljeni gospej, jo objela in ustni so ji šepetale vročo molitev:

„Bog bodi zahvaljen — spozna me!“

Pokleknila je pred grofico in ji zrla v njeno bledo obličje.

Srce ji je burno tolklo brezmejnega veselja, ko je spoznala, da je izginil oni brezčutni izraz iz njenega bledega obraza.

Ne, nič več je niso zrle one blazne oči, ne, to so bile one prejšnje, lepe, ki so jo zopet pogledavale tako nežno, tako milo.

Skoro neverjetno se je zdelo Dori, da bi grofica ozdravela tako hitro.

Toda ta dvom je trajal samo trenotek. Nato je objela grofico in jo pritisnila na svoje srce in se začela jokati in ihteti.

Nemo in ne da bi se kaj branila, je grofica pustila vse to.

Zdelo se je, da potrebuje časa, da se domisli, kaj se je pravzaprav zgodilo z njo.

„Oh, moja ljuba, milostna gospa grofica!“ je vzdihovala Dora vesela. „Poklicali ste me po imenu — torej me spoznate? Ah, ljubi Bog! Kako sem srečna vsled tega! Kako sem hvaležna Vsemogočnemu, da je odvzel to grozno bolezen od Vas!“

„Ali sem bila bolna?“ je vprašala Melanija iznenadena in začudena.

„O Bog! Zelo bolna, moja ljuba gospa!“

„Ah — da! Čutim se še tako slabo!“ je vzdihovala grofica in padla na divan.

Nekaj časa je ležala tako z zaprtimi očmi.

Dora je zrla sočutno nanjo.

In sedaj je pomislila s strahom nato, kaj bo potem, če se grofica domisli svoje preteklosti. Kako grozen bo tedaj obup in strah te uboge revice, ako se bo spomnila na vse, kar je morala pretrpeti in slednjič zvedela, kje je sedaj! —

Že dva tedna sta pretekla od onega časa, ko sta zapustili stolno mesto.

Le s težkim srcem se je udala Dora tujcu, ki ni bil nihče drugi kot Fogel.

Ne da bi slutila grozno nezgodo, ki ji preti, je stopila Dora v voz in se pustila odpeljati od zvitega gozdarskega pomočnika.

Vozili so se dva dni skoro neprenehoma in šele proti večeru druzega dne so dospeli na grad.

Bilo je precej mraz in dežilo je. Sive stene starega gradu so se nemo in mračno spenjale v zrak, ki je bil sezidan na ogromni skali tik morja. Valovi so močno vdarjali ob nje.

Morski orli in druge pomorske ptice so si zidale tu svoja gnezda.

Grad ni bil dosti boljši kot kaka razvalina. Le nekaj malo sob je bilo sposobnih za stanovanje.

Zadnji, ki je stanoval tu, je bil Sigmundov stari oče in še ta samo takrat, ko je bil v tej okolici na lovu.

Ko je voznik zapeljal voz skozi visoka vrata na dvorišče, je Dora radovedno se ozrla na okna.

Tesno ji je postalo pri srcu, ko ni zapazila nobene luči. Čudno se ji je zdelo, da se ne prikaže Sigmund, da bi sprejel svojo sestro.

Tedaj se je približal iz gradu mož z brlečo svetilko v roki.

Gledal je tako divje in njegov obraz je imel tako surove poteze, da se ga je Dora kar bala.

Žena, ne dosti bolja od moža, mu je sledila.

Naposled je prišel še nek fant, star kakšnih 17 let, močne postave, a se mu je takoj bralo z obraza, da je nekoliko neumen.

Prestrašena je Dora vskliknila:

„Za božjo voljo, kaki ljudje so pa to?“

„To je rodbina Kohova,“ je odgovoril Fogel smehljaje. „Oče, mati in sin! In sedaj edini služabniki v tem starem gradu!“

„In baron? Kje je?“ je vprašala Dora tesnosrčno.

„No, v gradu, v svoji sobi. Le pridite!“

S temi besedami je stopil Fogel naprej in Dora mu je sledila z Melanijo, ona ženska je šla pa za njimi.

Njen neumni sin jim je svetil po stopnicah.

Skozi visoka vrata so stopili v vežo in šli od tod v prvo nadstropje.

Po dolgih, temnih hodnikih in dvoranah so dospeli slednjič v prostorno sobo. Le malo starega pohištva je stalo notri in okna so bila zagrnjena s starimi, strganimi zavesami.

Jedna izmed treh sobaninih vrat so bila odprta in skozi nje se je videlo v malo sobo, kjer sta stali dve postelji; na mizi je pa gorela sveča.

„V teh sobah bodete stanovali,“ je dejal Fogel, potem ko je nekoliko časa šepetal z ono grdo žensko.

„Ah, kako je tu žalostno in pusto!“ je vzdihnila Dora. „Toda kje je gospod baron?“ je pristavila v skrbeh. „Zakaj ne pride, da bi sprejel svojo sestro? Peljite naju vendar k njemu!“

Fogel je hitro pogledal žensko, ki je prikimala. Nato je pa dejal:

„Gospod baron se je podal že spat. Ni nas pričakoval že danes! Torej ga bodemo videli šele jutri!“

Dora ni vedela, kaj naj si misli. Postalo ji je težko pri srcu. Najraje bi se obrnila in z Melanijo zapustila grad.

Ženska je med tem prižgala luč in postavila na mizo nekoliko jedil. Nato je odšla s Foglom vred.

Dora ni mogla jesti ničesar. Nek strah in nemir se je je polotil. Ves grad je bil tako zapuščen in mračen; groza jo je obhajala, ko se je ozrla po prostorni sobani, katero je le nekoliko razsvetljevala na mizi stoječa luč.

Melanija je slednjič zaspala, a ona ni mogla. Boječe je poslušala vihar, ki je tulil in divjal na morju in kopnem.

Ko bi vedela zvesta služabnica, kaj se je godilo isti čas v Kohovem stanovanju, bi bil njen strah še večji.

Tam je namreč Fogel ravno naročeval možu in njegovi ženi, kako naj ravnata z ujetnicama in jima izročil slednjič mošnjo cekinov.

Še pred dnevom se je pomočnik odpeljal iz grada.

Naslednjega jutra je Dora zastonj pričakovala Sigmunda. Slednjič je Kohovka prinesla zajutrek in tedaj je prosila od nje pojasnila.

Ta se je pa zarežala zaničljivo in odgovorila:

„Gospoda barona še sploh ni tu, morate počakati, — da pride!“

Dora je kar obstala od strahu.

Nato jo je popadla jeza in vprašala je po navideznem oskrbniku.

„Ta je odpotoval danes zjutraj!“ se je glasil odgovor.

To je bilo preveč za ubogo služabnico. Obupno je začela ihteti.

„Potem ne ostanem več tu s svojo nesrečno gospo!“ je zaklicala slednjič odločno. „Oskrbnik me je grdo ogoljufal! Toda gospod baron bo zvedel vse! Še danes bom zapustila grad in se vrnila v mesto!“

Žena se je zaničljivo zarežala.

„Kako hočete pa potovati?“ je vprašala. „Ali peš in s to noro bolnico? Voza nimamo in do bližnjega kraja so štiri dobre milje.“

Dora je bila tako prestrašena, da ni vedela, kaj bi storila. —

„Ali bi nama Vi ne mogli dobiti voza?“ je dejala slednjič proseče. „Saj bi Vam dobro poplačala trud!“

Zopet se je zarežala ženska surovo in zaničljivo.

„To ne gre!“ je dejala trdo, „Vi morate ostati tukaj!“

S temi besedami je odšla in zaloputnila za sabo vrata.

Obupana je ostala Dora sama z Melanijo.

Še dva dneva je pričakovala Sigmunda in ko ga ni bilo, je spoznala, da se je ujela v past in začela tudi slutiti, kdo jo je nastavil.

Zastonj je prosila in moledovala Kohovko, naj ji preskrbi voz. —

Že je bila sklenila, iti peš, — ko je grofica hudo zbolela. —

Mrzlica jo je namreč popadla, tako da se je Dora že začela bati zanjo. Po zdravnika pa ni mogla iti, kajti ni se upala grofice pustiti same, ker Kohovka ni hotela prav ničesar pomagati.

Tako je preteklo 14 dnij.

Še eden silen napad je morala prestati bolnica in nato je začela spati in je spala zelo dolgo.

In danes se je zbudila nenadoma in tudi bolezen jo je zapustila.

Dora je boječe pogledavala svojo gospo.

Slednjič je ta odprla oči in vprašala:

„Ali sem bila dolgo bolna, Dora!“

„Da, ljuba gospa, zelo dolgo!“ — je odgovorila ta jokaje. —

„Katera sobana je pa to?“ je vprašala Melanija nemirno in razburjeno. „Zakaj nisem v svoji sobi, Dora?“

Služabnica ni vedela, kaj naj odgovori. Strašne resnice ji ni smela sedaj odkriti na noben način.

Grofica sama se ni spomnila na prejšnje dogodke prav nič. In to se je zdelo Dori veliko bolje, da zve Melanija le počasi vso nesrečo.

„Zakaj se obotavljaš? Dora, odgovori mi!“ je opomnila bolnica nestrpno.

„Kje sva?“

„Ah, ljuba, dobra gospa,“ je odvrnila Dora, „le bodite mirni!“

„Saj sem jaz pri Vas. Ne smete se razburjati. Pozneje Vam odgovorim na vse.“

„Kje je moj soprog, Dora?“ je nadaljevala Melanija razburjena.

„Ah — kje neki? V svoji sobi!“ je vskliknila Dora vsa zmešana.

Grofica se je hitro vzdignila in pogledala po sobi.

„Ne, Dora,“ je odgovorila, „midve nisve na gradu ratiborskem! Te sobe nisem videla nikdar! In kje je mali Ervin?“ je zaklicala. „Pojdi, pripelji mi mojega otroka!“

Dora je mislila, da ji mora pri teh besedah srce počiti žalosti in ihte se je zgrudila na divan.

Nekaj minut je vladal molk.

„Dora!“ se je oglasila nato grofica s tresočim glasom.

Zvesta služabnica se je skrbno in boječe ozrla v njeno obličje.

„Dora, rotim Te, ne zakrivaj mi tega, kar se je zgodilo!“ je dejala ta in jo razburjena prijela za roko. „Kajti nekaj se je zgodilo! To slutim. Kje je moj otrok? Kje je moj soprog? Tako Te vprašam še enkrat! Odgovori mi!“

„Ah, moj Bog!“ je vzdihovala Dora. „Kaj naj storim? Povedati ji tega vendar ne morem! Ne, ne morem! Srce bi ji počilo!“

„Dora!“ je kriknila Melanija in nenadoma skočila pokonci. „Vedeti hočem! Ali razumeš? Govori!“

Prijela je Doro za roko in ji razburjena zrla v objokan obraz.

Služabnica je skušala priti k sebi. Sedaj je morala pomiriti grofico. Toda kako naj stori to?

„O Bog! Dora," je stokala Melanija, „kako naj si razlagam Tvoj molk? Če nočeš, da strahu umrem, potem govori! Ali mojega soproga in otroka ni tu? Ali sta bolna — ali —"

„Ne, ne! Ljuba gospa! Le pomirite se!" je vzdihovala Dora. —

„Vaš soprog ni bolan —"

„In Ervin?" ji je boječe segla Melanija v besedo.

„Tudi on ne. Ne, ne," je jecala Dora.

„Hvala Bogu!" je šepetala grofica in se zopet zgrudila na divan.

„Sedaj mi pa povej, kako prideve na ta kraj? Kaj pomeni to, Dora?"

„Ah, ljuba gospa, saj Vam hočem povedati vse. — Toda sedaj, danes ne! — Jutri morebiti, ko bodete bolj mirni in zdravi."

„Jaz sem mirna, Dora! In takoj sedaj mi moraš odgovoriti! Povedati mi imaš kaj žalostnega, to vem. Toda naj bo, kar hoče, govoriti moraš!"

„Ne upam se!" je mrmrala Dora. „Vaš položaj bi lahko postal slabši, lahko zopet obolite!"

„In če bi bila to moja smrt — govori, Dora!" je zapovedala Melanija.

Še predno je pa Dora mogla začeti, je bilo, kakor bi se grofica nenadoma spomnila na svoje trpljenje.

Nekaj časa je strmela pred se, kakor bi si s silo hotela nekaj poklicati v spomin, nato je stopila groza in strah v njene poteze, presunljivo je kriknila in se bleda zgrudila na divan.

„O Bog! To je njena smrt!" je vskliknila Dora prestrašena. „Ah, ljubi Bog, kaj naj storim?"

Obupno je stala tu in držala grofico v svojem naročju.

Naposled je omedlelo položila na divan in hitela v sosednjo sobo.

Kmalu se je vrnila z vrčem vode. Škropila jo je Melaniji v obraz, toda zastonj, ni se prebudila.

Obupna je slednjič opustila tudi to in se zgrudila pred divanom na tla.

„Vsemogočni Bog!“ je stokala. „Umira! — Ne prebudi se več! O ljubi Bog! pomagaj vendar! Reši mojo ubogo Melanijo!“

Tedaj — Dora je hitro skočila kvišku — se je grofica nekoliko zganila.

Z veselim vsklikom jo je že hotela Dora objeti, tedaj je pa tresoč se odskočila nazaj in srce ji je obstalo strahu.

Melanija se je vzdignila.

Divje so se ji svetile oči — zopet je sevala blaznost iz njih. Prej snežnobela lica so zarudela in grofica se je začela divje smejati.

„Bog nebeški,“ je jecala Dora. „Kaj je to? — O, moj Bog! Ali je zopet blazna?“

Hotela jo je pomiriti. Toda bolnica jo je sunila od sebe in šele čez nekaj časa se je posrečilo Dori, — da jo je uspavala. —

Kako se bode zbudila?

Tako se je vpraševala Dora.

„Tako ne gre, tu ne smemo ostati dalje,“ je mrmrala. „Ona mora imeti zopet zdravniško pomoč! Toda — kako bi prišli proč od tu?“

Težak vzdihljaj se ji je izvil iz prsij in začela je po sobi hoditi gorindol.

Toda, kakor je premišljevala, ničesar si ni mogla izmisliti. —

Kohovka bi se ne dala nikakor pregovoriti. To je Dora vedela predobro. Tudi njen mož ne! Še manj! Saj jo je obhajala groza, če je le pomislila nanj. Ta človek je bil zmožen vsega, samo kaj dobrega ne!

Kaj, če bi je ti ljudje ne pustili niti iz grada?

Ta misel jo je navdala z novim strahom.

Morebiti ju imajo tu zaprti, kot v ječi. Potem naj jima bo Bog milostljiv, kajti na beg ni bilo misliti.

Vedno nove misli so se Dori podile po glavi.

Kdo je bil oni mož, ki jo je spravil tu sem? Da ni bil Sigmundov oskrbnik, o tem je bila prepričana.

To je moral biti Melanijin sovražnik. — Sigmund gotovo ni vedel o tem ničesar, tudi tega ne, da njegova sestra sploh še živi.

„O Bog, kako sem bila neumna in lahkomišljena!“ je stokala Dora. „Če bi ne sledila onemu tujcu, bi bila sedaj z Melanijo v mestu, dočim nama preti tu gotova smrt.“

Nenadoma se je spomnila na Kamilo in groza jo je popadla.

Da, prepričana je bila, da jo je samo ona spravila tu sem. —

„Sam Bog ve, kako naju je ta satanska ženska odkrila v mestu,“ je mrmrala Dora. „Toda kaj naj storim? Kako rešim svojo ubogo gospo iz rok njene sovražnice?“

Ah, če bi tudi hotela, bi se sedaj ne mogla obrniti na barona Sigmunda. Saj ni vedela, kje se nahaja in potem — kako naj mu to naznani?

Toda kaj, če bi pisala Melanijinemu soprogu?

Toda to misel je Dora takoj zavrgla.

Pismo bi gotovo ne prišlo v grofove roke, kajti Kamila bi ga že gotovo dobila prej in zvedela njegovo vsebino in se ravnala po tem.

Dora je stopila k oknu in zrla na morje.

Po skalovju je neumni Žan, Kohov sin, nabiral jajca morskih ptičev.

„Pisala bodem doktor Milnerju!“ — je šepetala Dora in naenkrat se je spomnila nanj. — „In upam, da se mi posreči, to pismo spraviti na pošto. Oddam je kar temu neumnežu!“

Hitro je vzela iz kovčega papir in pisala zdravniku, kaj se je vse zgodilo in ga prosila, — naj pride kolikor mogoče hitro. —

Nato je pismo zapečatila in zopet stopila k oknu, da bi videla, kje je Žan.

Ta je še vedno plezal po skalah. Dora je odprla okno in ga poklicala. Toda šum morja je bil tako močan, da je fant ni slišal, če tudi ga je še tako klicala.

„Morala bodem iti dol," je mrmrala Dora in zopet zaprla okno.

Še enkrat se je ozrla na Melanijo.

Ta je mirno spala, tako da je Dora lahko brez skrbi odšla iz sobe.

Previdno je odprla vrata in stopila na hodnik. Zaklenila je za sabo vrata in vtaknila ključ k sebi.

Nato je premišljevala, po katerem hodniku bi šla, da bi dospela do stopnic.

Udarila jo je kar na levo in dospela slednjič v veliko dvorano, iz katere je pri njenem vstopu zletela cela jata ptičev. Gotovo jih nihče že več časa ni motil, ker so si tu napravili svoja gnjezda.

Skozi druga vrata je odšla Dora zopet iz sobe in dospela na drug hodnik. — Tu se je obrnila na desno stran in dospela do ozkih gotskih vrat, — kakor se nahajajo po cerkvah. —

Nekaj časa je stala Dora pred njimi, nato pa jih je odprla. —

Nahajala se je v kapelici, kakor je spoznala na prvi hip. —

To je bil majhen, osmerokoten prostor. V vsaki steni je bilo ozko, barvano okno. Ob steni nasproti vrat je stal mramornat oltar. V sredi kapelice pa je stalo nekaj pruk in stolov za klečanje.

Že je hotela Dora oditi, ko je zapazila v nekem kotu kip Matere božje z Jezusom v naročju.

Stopila je bližje in jo začela opazovati. Tedaj je odkrila med nogami nek star, zarujavel žebelj.

Začudena ga je pogledovala Dora.

Naposled se je pripognila in ga hotela potegniti ven.

Toda prestrašeno je kriknila, kajti kip se je začel počasi pomikati proti njej. Sedaj se je ustavil.

Dora je stopila bližje in zapazila v kotu odprtino, od katere so peljale stopnice navzdol.

Sedaj je vedela, kak pomen ima oni žebelj.

Ko ga je zopet pritisnila nazaj, je kip zopet stopil na svoje prejšnje mesto.

To odkritje je navdalo Doro z novim pogumom. Zakaj, tega sama ni vedela. Toda v slučaju nesreče bi se lahko z Melanijo skrili tu dol.

Nato je odhitela iz kapelice.

Kmalu je prišla do stopnjic, a ne do glavnih, ampak malih, stranskih.

Nahajala se je, ne da bi vedela, v jednem izmed stolpičev.

Tu je odprla mala vrata in se nahajala sedaj na prostem. Nedaleč je zapazila Žana.

Dora ga je poklicala in sedaj jo je slednjič slišal.

Splezal je hitro čez skale in kmalu stal pred njo.

Dora je vzela iz žepa mal denar in mu ga molela nasproti.

„Ta tolar Ti podarim, Žan," je dejala, — „če mi nekaj storiš!"

Fant je prikimal in poželjivo stegnil roko po denarju.

„Ali veš, kje je bližnja pošta?"

„Da, bil sem že tam!" je odgovoril fant.

„No, ali bi nesel zame tja neko pismo?"

Fant je nemo prikimal.

Dora mu je izročila sedaj pismo in denar.

„Pa ne smeš nikomur povedati, da si nesel zame pismo — razumeš, Žan?" ga je svarila Dora. „Tudi svojemu očetu in materi ne!"

Žan je prikimal. Razumel je vkljub svoji zabitosti, kaj hoče Dora od njega.

„Ali nimaš nobenega žepa, Žan?" je vprašala Dora skrbno. „Pismo moraš vtakniti v žep, da ga kdo ne vidi in odvzame."

Pri natančnejšem raziskavanju se je razvidelo, da ima fant vendar dva žepa. Toda kaka? Jeden je bil popolnoma raztrgan, drugi pa napolnjen z jajci. Brez pomisleka jih je vrgel proč in vtaknil pismo v žep.

Dora ga je opomnila še enkrat, naj bo previden in nato je fant hitro odšel.

„Gotovo bo oddal pismo," je mrmrala Dora. „Jutri bo zdravnik dobil pismo. Brez dvoma bo takoj sam prišel sem in pojutrišnjem zvečer je že lahko tu. Do onega časa nam pa naj pomaga Bog!"

Ali bode doktor Milner dobil pismo? —

Predno se je Dora vrnila v grad, se je še ozrla na okno v prvem nadstropju.

Prestrašena je obstala.

Približno v sredi stene se je nahajal balkon.

Na njem, visoko nad Doro, je slonela na kameniti ograji Melanija.

Strmela je na morje.

Ni zapazila služabnice in tudi ni slutila, kaka grozna nesreča se lahko pripeti, kajti balkon je bil že ves polomljen in preperel, tako da bi lahko pri najmanjšem neprevidnem gibljaju padel v globino.

Dora se je zgrozila.

„Melanija, Melanija!" je zaklicala, da bi jo posvarila.

Ali jo je grofica slišala?

Naenkrat se je obrnila, kakor bi se hotela nagniti čez ograjo.

Razprostrla je roke. Ali je hotela skočiti v globino?

„O Bog!" je stokala Dora. Kolena so se ji šibila in sapa ji je zastala.

Toda hitro je prišla k sebi. Nato je pa zletela proti stanovanju, kjer je bivala z grofico.

Če bode prišla prepozno — če bo grofica že ubita ležala med skalovjem?

60. poglavje.

Dvojinec.

„Torej vendar enkrat, gospod Vračko?! Že deset dnij Vas nisem videl, četudi ste obljubili takrat, da pridete takoj prihodnje jutro!“

S temi besedami je vsprejel Sigmund detektiva.

„Zato Vam pa pripeljem danes svojo varovanko — Liziko, gospod baron!“ je odvrnil Vračko in jo predstavil baronu. Ponavljam svojo prošnjo od zadnjič, gospod baron, in upam, da mi jo izpolnite!“

„Gotovo!“ je odgovoril Sigmund, potem ko je pazno pogledal ljubko Lizikino postavo, ki je v zadregi zarudela in povesila pogled.

Stopil je k Liziki, ji podal roko in dejal:

„Zadostuje mi to, da Vas je priporočil gospod Vračko, da Vas vzamem v svoje varstvo. Smatrajte me kot svojega prijatelja, moja ljuba gospica, in mojo hišo kot varno pribežališče. —

„Ah, gospod baron!“ je jecala Lizika ginjena. „Vi ste predobri! Saj me še ne poznate in me že vzamete pod svoje varstvo. Kako naj se Vam zahvalim za to?“

Boječe je uprla svoje lepe oči v Sigmunda.

Ta se je nasmehljal prijazno. Na vsak način je napravila Lizika nanj dober vtisk.

„Dolžni mi ne bodete ostali ničesar,“ je dejal. „Nisem namreč tak, kot si mislite. Prosil bi Vas namreč, gospica Lizika, če bi malo pazili na mojega malega strička!“

„Vašega — strička, gospod baron?“ je ponovila Lizika začudena in pogledala Vračkota.

„Nisem ji povedal še ničesar o otroku!“ je rekel ta Sigmundu, ki ni mogel razumeti Lizikinega začudenja.

„Ah tako,“ je dejal. „No, gospodična Lizika, saj poznate malega Ervina, sina moje ranjke sestre?“

„Gotovo, saj sem ga videla večkrat," je odgovorila. — „Toda —" je pristavila tiho — „saj je ubogi otrok že mrtev!"

„Ne! Hvala Bogu — še živi!" je odvrnil Sigmund veselo smehljaje. „On je tu pod mojim varstvom!"

Lizika je začudena zmajala z glavo.

Sigmund, ki ni prav razumel, zakaj je detektiv napram deklici molčal o dečku, ji je začel razlagati potrebno.

„O, iz srca rada bom pazila nanj!" je vskliknila Lizika, ko je zvedela vse. „Ubogi deček," je pristavila, „koliko je moral pretrpeti."

„K sreči še ničesar ne razume," je odvrnil Sigmund. Nato je pozvonil in zapovedal vstopivšemu slugi:

„Pripelji otroka notri!"

Vračko in Sigmund sta napeto čakala prizora, ki se bo vršil. —

Kmalu je vstopil deček.

Sedaj ni bil več tako boječ, kot prvi dan. Veselo je hitel k baronu in mu dal svoje ročice.

Vračko je bil začuden, kako se je deček v tako kratkem času toliko izpremenil in olikal.

Napeto je gledal Liziko. Ali ga bode ta spoznala za Ervina? —

Toda ni se zdelo tako.

Lizika ga je sicer začudena pogledavala, toda gotove sodbe ni mogla izreči.

Sigmund je pripeljal otroka k nji in ona ga je vzela v naročje, a videlo se je, da mu je tuja.

„Ervin je ne pozna?" je pripomnil Sigmund.

„Ne, gospod baron," je odvrnila Lizika. „To je tudi čisto naravno, ker me je malokrat videl."

„Vi torej niste nikdar prišli z otrokom v dotiko?" je vprašal Vračko.

„Ne, videla sem ga samo od daleč, ko je hodil se sprehajat z Doro."

„Toda spoznate ga pa, ne?" je vprašal Sigmund.

Lizika ga je pogledala še enkrat, nato pa odgovorila:

„Meni se zdi zelo izpremenjen!“

Vračko se je nasmehljal zmagovalno, a na Sigmunda ni uplivala ta opazka prav nič.

„To ni nič posebnega,“ je dejal mirno. „Otroci se hitro izpreminjajo!“

Detektiv pa se je obrnil k Liziki in vprašal:

„Vam bi gotovo komaj prišlo na misel, da ta otrok ni Ervin?“

Lizika se je začudena ozrla nanj.

„Ne?“ je jecala. „Kdo naj pa bo?“

„No, tu imate, gospod Vračko!“ je zaklical Sigmund zmagovalno. „Lizika ne dvomi o tem, kot pa Vi!“

„Nič ne de!“ je odgovoril ta. „Njena izpoved ni velike vrednosti, ker ne pozna otroka natanko.“

„Kako je pa z Vašo obljubo?“ je nadaljeval Sigmund razburjen. „Ali niste odkrili stare Dore?“

Detektivov obraz se je potemnil.

„Da, odkril sem jo, toda je izginila!“ je odgovoril.

„O — ali res?“ je menil Sigmund začuden. „Toda imate vsaj upanje, da zopet najdete njeno sled.“

„Dosedaj je bil zastonj ves moj trud.“

„Vi ste mi prorokovali še nekaj druzega, gospod Vračko,“ je nadaljeval Sigmund. „Neko odkritje, na katero naj bi se pripravil!“

„Tudi o tem Vam ne morem povedati danes ničesar!“

„O, zakaj pa ne? Svoje načrte in domnevanja mi lahko poveste. Morebiti Vam lahko kaj pomagam. Jaz bi rad storil tudi sam kaj!“ je zaklical Sigmund nestrpno.

„Ne, gospod baron, tega ne morete,“ je zavrnil detektiv odločno. Kajti vse, kar bi podvzeli Vi, bi svarilo naše sovražnike. Potrpite in mi zaupajte. Upam, da Vam kmalu morem povedati kaj boljšega, kot danes.“

„Jaz Vam zaupam popolnoma, gospod Vračko,“ je odgovoril Sigmund srčno. „Zato ne smete moje zadnje opombe tolmačiti kot kako znamenje nezaupljivosti. O ne, samo to me jezi, da jaz ne morem storiti ničesar.“

Vračko se je nasmehljal.

„No, gospod baron. Nekaj Vam hočem izdati! Pred 8 dnevi sem imel važen in zanimiv sestanek z onim premetenim Sutnerjem!"

„Res? Ali je prišel?" je vskliknil Sigmund presenečen. Takoj na to je pa pristavil: „Toda kaj nam more ta malovrednež koristiti?"

„Prav veliko, gospod baron! On nam bo dobil pravega Ervina!" Sigmund se je nasmehljal.

„Oprostite, ljubi gospod Vračko! Toda jaz mislim, da Vas ta prekanjeni lopov prav pošteno vara. Pravi Ervin je tu!"

Pri teh besedah je pokazal na malega dečka, ki se je ravno menil z Liziko.

Vračko je samo skomignil z rameni.

„Počakajmo, gospod baron," je dejal nato mirno. „Sicer pa, še jedno vprašanje. Če bi Vam dokazal, da se motite in Vam obenem pripeljal pravega Ervina — ali bi potem žrtvovali neko svoto?"

„Še vprašate, gospod Vračko? Na vsak način, če le ne presega mojega premoženja."

„Dobro!" je prikimal Vračko zadovoljno. „Morebiti Vas bom prosil v kratkem kakih 30.000 K."

„Makari desetkrat toliko," je vskliknil Sigmund, „dobili jo bodete. Sicer Vam pa lahko takoj izročim nakaznico nanje."

„Danes še ni treba," je dejal detektiv.

Toda Sigmund mu je že izročil dotični papir v roke in dejal:

„Boljše, da imate to v žepu, potem Vam ni treba raditega še enkrat hoditi k meni."

Vračko se ni obotavljal in spravil je nakaznico v svojo listnico.

Kmalu nato je odšel.

Lizika je pa ostala pri otroku.

„To je čudno, kako se je ta trgovčev sin izpremenil v svoj prid!" je mrmral Vračko, dočim je stopal proti policij-

skemu poslopju. „On bi že lahko postal nevaren protivnik malega Ervina! Na vsak način moram to zadevo kmalu spraviti na dan.“

Zelo pobit je prišel detektiv v svojo pisarno. Že deset dnij je zastonj iskal sled za Doro in Melanijo.

Tudi Sutner ni dal od sebe glasu.

V štirih dneh bo potekel obrok, ki mu ga je dal. Če se lopov do tedaj ni oglasil, kaj potem?

Detektiv še mislil ni nato, da bi dal Kamilo zapreti.

Če bi pa tega ne storil, potem je pa Sutnerju pravzaprav s tem dokazal, da je brez moči, in lopov bi to gotovo izkoristil.

Tudi za mlinarja se je moral pobrigati, kajti dan obravnave se je bližal.

Že je hotel Vračko oditi iz pisarne, ko je razburjen in hitro vstopil nek kriminalni uradnik.

Bil je oni, že nam znani uradnik, ki je imel nalogo, nadzirati trgovca.

„Hvala Bogu, gospod komisar, da Vas dobim tu!“ je vskliknil brez sape.

„Kaj pa je, Kovač?“ je vprašal Vračko začuden.

„Imamo moža, gospod komisar!“

„Katerega?“

„Onega, ki ste ga videli v trgovčevi hiši. Ravno sedaj je šel zopet k njemu.“

Hitro je prijel Vračko za klobuk.

„Odkod veste, da je oni?“

„Spoznal sem ga po popisu hišnih stanovalcev.“

„Ali nam med tem lahko uide?“

„O ne! Moj tovariš straži hišo. Ne more ven, ne da bi ga zapazil.“

„Dobro! Hitiva,“ je zaklical Vračko in odhitel.

Najel je voz in se peljal s svojim poduradnikom v „V vrtno ulico.“

Tu je stopal pred hišo, v kateri je prebival trgovec, mož v revni, umazani obleki gorindol. Bil je podoben vagabundu,

a bil je drugi kriminalni uradnik, ki je pazljivo stražil vhod v hišo.

„Ali je oni mož še v hiši?“ je vprašal Vračko.

„Da, gospod komisar.“

Kdo neki je bil oni mož?

Nek zaveznik Kamilin prav gotovo?

Toda kaj ima opraviti pri trgovcu?

„Tam prihaja,“ je nenadoma zašepetal Kovač Vračkotu na uho.

Detektiv je zapazil elegantno oblečenega moža z rumeno brado.

Ko je stopil iz hiše, se je ozrl previdno na vse strani in nato odhitel.

„Ostanite tu!“ je zapovedal Vračko svojima podložnikoma. „Jaz ga bodem zasledoval!“

Nato je odhitel za njim.

V njegovo začudenje se je podal ta naravnost v hotel barona Sigmunda.

Tu je hodil nekaj časa pred hišo gorindol, kakor bi ne vedel prav, kaj storiti, nato je pa vstopil.

Vračko mu je sledil previdno in ko je zapazil, da je tujec poiskal hišnikovo stanovanje, se je hitro vrnil nazaj na cesto.

Mislil je, da sedaj ve, kdo je ta človek in je torej lahko pričakoval njegovega prihoda.

Čez četrt ure je ta zopet stopil iz hiše.

Najel je voz in se odpeljal proti kolodvoru.

Detektiv je storil isto.

Na kolodvoru si je tujec kupil karto do postaje, ki leži najbližje gradu ratiborskemu.

Detektiv si je ravno tako kupil karto do one postaje in se je pozneje peljal s tujcem v istem vozu.

Ko sta prišla na cilj, je tujec udaril po poti proti gradu.

Ker se je začelo že temniti, mu je Vračko sledil prav lahko.

420/1

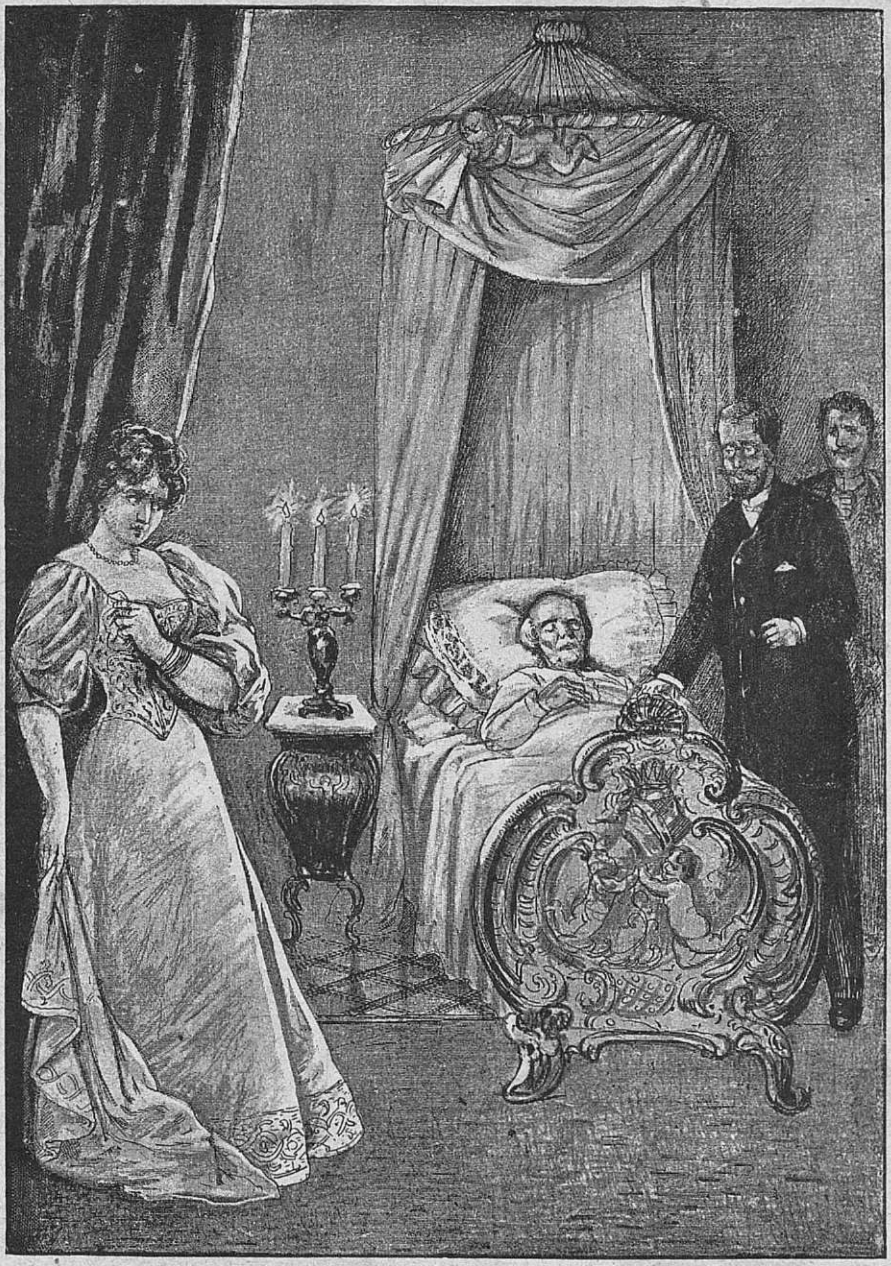

S sovražnimi in togotnimi pogledi je merila Sidonija zdraonika.

Tujec se pa ni podal v grad, ampak v hišico gozdarskega pomočnika.

Detektiv je ostal za ograjo in še pazil, kako je oni vstopil in zaprl za sabo vrata.

„Sem si takoj mislil," je mrmral Vračko. „Ta človek ni nihče drugi kot Fogel! Nekaj bi dal za to, ko bi vedel, kaj je imel opraviti pri trgovcu."

Čez nekaj časa se je posvetila v hišici luč.

Detektiv ni razun onega samega videl nikogar notri.

Tedaj se je približal Fogel, ki že ni imel več one brade, oknu.

Odprl je isto, in priprl polkna; na ta način Vračko ni mogel opazovati dalje, kaj se godi v sobi.

Vkljub temu se ni ganil s prostora.

Naenkrat je zapazil v hiši pod streho in sicer na oni strani, ki je bila obrnjena proti gradu, malo, okroglo, razsvitljeno okence. Svetloba je padala ravno na drevesa v parku; zdelo se je, kakor bi bila luč nastavljena z namenom.

„Brez dvombe je to signal!" je dejal Vračko sam pri sebi. „Fogel še nekoga pričakuje — morebiti svojo zaveznico Kamilo Rajhenštajn."

Pol ure je čakal, a nihče še ni prišel. A vkljub temu ni izgubil potrpežljivosti.

Slednjič je rahlo zaškripal pesek v parku. Postalo je že tako temno, da detektiv ni mogel natanko spoznati bližajoče se postave, a toliko je videl vendar, da je to bila ženska postava.

Ta je potrkala na okno in skoro v tem trenotku so se odprla že vrata.

Detektiv je napenjal vse svoje čute, da bi spoznal postavo, a ni se mu posrečilo, ker ni padala do vrat nobena luč.

Toda o tem ni dvomil, da je bila to Kamila.

„Na vsak način moram slišati razgovor teh dveh človečet!" je mrmral razburjen.

Skočil je hitro čez ograjo in se spravil pod okno.

Nato se je spel na predstoječ rob v zidu in naslonil uho na okno.

Skozi malo razpoklino je padala luč.

Detektiv je zapazil Fogla, ki je sedel pri mizi in mu kazal ravno hrbet. Njemu nasproti pri zidu je pa sedela — Kamila.

Oba niti slutila nista, kako nevarno pričo svojega pogovora imata.

Komaj se je Kamila vsedla, je že vprašala vsa razburjena:

„No, ljubi prijatelj, poklicali ste me z dogovorjenim znamenjem. Torej mi imate za povedati nekaj novega, nekaj važnega, ne?“

„Da, gospodična,“ je odgovoril Fogel resno. „Nekaj zelo važnega celo!“

„O — ali ste odkrili kaj glede otroka?“ je vprašala Kamila.

„Našel sem ga!“

„Ha! — Res? Torej živi?“ je vskliknila s tresočim glasom.

„Da!“ je prikimal Fogel.

„In kje ste ga našli?“

„Ah, milostna gospica, ravno to je nevarno za nas, Ervin se nahaja pod varstvom svojega strica, barona Sigmunda.“

Kamila je strahu izbulila oči in strmela v Fogla.

„Kako je to mogoče?“ je jecala. „Kako pride otrok v njegove roke?“

„Trgovec mu ga je izročil,“ je odgovoril Fogel. „Danes sem izvedel to. Otrok pa, kateri je umrl, ni bil Ervin, ampak trgovčev sin. Ogoljufana sva bila!“

„Odkod veste vse to?“

„Od trgovca samega!“

„Ali ste bili tam?“

„Da, danes! Z zvijačo in žuganjem sem spravil to iz njega!“

„Kako pride trgovec do tega, da izroči baronu otroka? Ali je zvedel morebiti o njegovem pokoljenju?“

„Ne, tako ni bilo! Pravi, da je nekega dne prišel k njemu baron z nekim drugim gospodom in zahteval od njega otroka.“

„Potem je baron gotovo odkril sled!“ je vskliknila Kamila obupno. „O — naša skrivnost je izdana! Odkod je baron vse zvedel to? Samo od Pavle! — Ona in nihče drugi mu je izdala to, samo da bi se maščevala nad nama!“

„Zares — nato še mislil nisem,“ je mrmral Fogel presenečen. „Toda bo že tako, gospica.“

„Seveda! Torej zato takrat njeno skrivno potovanje!“ je dejala jezno in škripaje z zobmi. „Najprej sva mislila, da je ona odvedla otroka in kje skrila. Mesto tega je pa vse povedala baronu in mu imenovala kraj, kje otroka lahko dobi!“

„Da, in gospod se je obrnil na policijo in z njeno pomočjo dobil otroka v svojo oblast,“ je pripomnil jezno Fogel.

„Policijo?“ je vskliknila Kamila prebledevši.

„Da, trgovec trdi, da je bil baronov spremljevalec kriminalni uradnik.“

„O, Fogel!“ je stokala Kamila obupno. „Potem se morava bati, da nekega dne odkrijejo vse in — naju vlečejo v ječo!“

„Ali res mislite na to?“ je jecal Fogel ves prestrašen.

„Gotovo! Baron ne bo miroval prej, dokler mu ne bo jasno vse, kar tiče otroka! In vse to se imava zahvaliti Pavli!“ je zaklicala togotno. „Že predolgo sva ji prizanašala, tej kači! Sedaj bode triumfirala nad nama!“ je pristavila obupno.

„Še ne!“ je dejal Fogel nenavadno mirno in oči so se mu posvetile. „Če morava res pasti v jamo, ki nama jo je izkopala, potem mora poginiti z nama vred — to Vam prisegam, gospica! Toda premišljujva! To pretečo nevarnost morava skušati odvrniti!“

Kamila je prikimala.

Edina beseda „policija,“ jo je navdala z grozo in trepetom. Tresla se je po vsem životu in šele čez nekaj minut je prišla k sebi.

„Jasno je," je dejala vznemirjena in s tresočim glasom, „da baron na skrivnem snuje proti nama. Morebiti mu je izdala Pavla vse — morebiti tudi ne. Toda če mu tudi ni povedala, da sva midva glavna krivca, mu ne bo težko, to uganiti. Poleg Pavle je on sedaj najin najnevarnejši sovražnik."

„O, zakaj ga ni takrat v gozdu zadela moja kroglja bolje!" je vskliknil Fogel.

Pri teh besedah se je zganil prisluškujoči detektiv.

„Torej Fogel je takrat ustrelil?" je šepetal. „Tu imam sedaj rešitev uganjke in baron nima ravno neprav s svojim sumom napram grofu. Ali pa morebiti ni on — ampak ta zločinska ženska najela tega lopova?"

Iz govora obeh je spoznal, da je bila druga ženska oseba, ki je odpeljala otroka trgovcu, sobarica Pavla. Da je ona to storila, to je detektiv uganil takoj. A ona dva sta mislila, da se nahaja pravi Ervin v Sigmundovih rokah.

In to je veselilo Vračkota in radoveden je bil, kak načrt bodeta sedaj skovala Fogel in Kamila.

Slednja je premišljevala nekaj časa.

„Trgovcu ne smemo dosti verjeti," je dejala naposled. „Morebiti Vas je nalagal, ljubi prijatelj. Morebiti otroka sploh ni pri baronu?!"

„Žalibože je to resnica," je odvrnil Fogel. „Prepričal sem se o tem."

„O — Vi ste poizvedovali?"

„Da, bil sem v baronovi hiši!"

„In ste videli otroka?"

„Ne. Toda od hišnika sem zvedel zadosti, da sem lahko sklepal iz tega, da sedaj trgovec ni lagal. Mali Evin je pri svojem stricu!"

„Čudno se mi zdi, da baron ne izroči otroka grofu, ali mu vsaj naznani, da se nahaja pri njem," je dejala Kamila majaje z glavo.

„To se da razlagati prav lahko, gospica," se je smejal Fogel. „Baron se boji, da bi Ervin izginil — še enkrat! Zato raje molči toliko časa, da nas ne — ugonobi!"

„Kaj naj storiva sedaj, Fogel? Kako naj odvrneva to nevarnost?“

„Moje mnenje je, da mora otrok zopet izginiti!“ je odgovoril Fogel odločno.

„Kaj bi nam to pomagalo?“

„No — za enkrat bi pridobila s tem časa. Baron bi gotovo poizvedoval za otrokom. Če ga potem dobi, je popolnoma v naših rokah.“

„Hm! Imate prav!“ je pritrdila Kamila. „Bi bila vsaj mirna pred njim, in si med tem izmislila načrt, kako spraviti tudi njega s poti. Toda to bi bilo zelo težko, morebiti celo nemogoče, sedaj dobiti otroka v najino oblast.“

„Toda zgoditi se mora to, na kakršenkoli način! In sicer kmalu!“

„Da, da!“ je prikimala Kamila vsa obupana. „O Fogel!“ je zdihovala. „To je zame grozen udarec! Če bi ne imela Vas, bi morala obupati!“

„Dokler živim jaz, gospica, Vam posvetim vse svoje delovanje!“ je vskliknil Fogel. „Ne obupajte! Ne bodete poginili!“ jo je tolažil.

Če bi ta zvestoba in udanost služila kaki boljši stvari, bi zaslužila najlepšo zahvalo.

Kamila je to spoznala, kajti v znak hvaležnosti mu je podala roko.

„Toda čudno se mi zdi grofovo odkritje,“ je pripomnila nato. „To morata biti dva dečka, ki sta si popolnoma podobna!“

„In vendar se je moral grof motiti, ko je mislil, da se nahaja njegov sin pri onem glumaču,“ je odgovoril. „Saj jaz sem tega mnenja.“

Zopet je postal detektiv razburjen, kajti to je bilo zanj znamenito odkritje.

„Pri nekem glumaču se torej nahaja otrok?!“ si je mislil. „In pri teh ljudeh ga je brez dvoma odkril tudi Sutner!“

To je bila sled, četudi negotova, katero je mogel zasledovati, če bi ga Sutner pustil na cedilu.

„Posvetujva se kar sedajle, ljubi prijatelj,“ je nadaljevala Kamila, „kako bi se polastila otroka.“

„Najbolje je, da se podam takoj jutri v mesto in poizvem za pripravno priliko," je odgovoril Fogel.

„Dobro, da se nama še Dore in grofice ni bati, je pripomnila Kamila. „Pred tema dvema sva lahko popolnoma brezskrbna!"

„Gotovo!" je pritrdil Fogel. „Lahko ju smatrava za mrtvi!"

Vračko je razburjen poslušal, da bi zvedel še kaj o usodi teh dveh nesrečnih bitij.

A ona dva nista govorila dalje o tem predmetu.

Sedaj je torej detektiv vedel, kdo je odpeljal Doro in grofico. Toda kam? To mu je bilo nejasno.

Samo na en način je mogel zvedeti to; ako bo sledil Foglu kot senca.

„Gotovo ju imata kje ujeti," je mrmral. „Fogel se bo moral enkrat podati k njima in kakor hitro se to zgodi, ju bodem odkril!"

Vračko je čakal še jedno uro. A slišal ni ničesar, ker sta ona dva v sobi samo šepetaje kovala načrt.

Slednjič, ko je Kamila že odšla v grad, je tudi on splezal čez ograjo in odšel na kolodvor, odkoder se je z ponočnim vlakom odpeljal v mesto.

Tu je upal dobiti Fogla v kratkem in se je takoj pripravil na to, da ga bo obdal s svojo mrežo.

61. poglavje.

Zagonetna smrt.

„Določil Vsemogočni je,
Da moramo ločiti se,
Ločiti! — Da, ločiti!“

Doktor Milner je sedel zatopljen v žalostne misli v svoji sobi in poslušal ravno to pesem, ki jo je pela njegova oskrbnica Marija. — Ni vedela, kake žalostne spomine vzbuja v njegovi duši.

Zdravnik je sklonil glavo pokonci in vzdihnil. Njegov obraz je bil bled in okoli očij je imel črne obročke, znamenje prečutih nočij.

„O ta pesem!“ je mrmral. „Na njen pogrebi dan sem jo pel in ne morem je slišati, — da ne bi mi srce krvavelo žalosti!“

Hitro je vstal in odšel iz sobe, da bi ušel tem zvokom.

Zbežal je v ono sobo, kjer je bivala ona — ki jo je ljubil čez vse.

Stokaje se je zgrudil v stol, kjer je tolikrat počivala Melanija. S solznimi očmi se je oziral po prazni sobi.

Izginila, brez sledu je izginila Melanija, četudi je cele dneve iskal za njo. — V strahu in skrbeh je trepetal za njo in preklinjal Doro, ki je zakrivila vse to v svoji lahkomišljenosti.

Mislil je še vedno, da je ona odpeljala Melanijo.

Ni slutil, da ji dela s tem krivico in kako si ga ona v tem trenotku želi k sebi.

Na gradu ratiborskem je izgubil njeno sled. Takrat se je tresel pri misli, da bi morebiti odkrili Melanijo, a danes je želel, da bi se bilo to takrat zgodilo.

Dolgo časa je sedel zdravnik tako.

Čisto je preslišal, kako je nekdo pozvonil in se prebudil šele iz svojih sanj, ko je Marija potrkala na vrata.

„Kaj je?“ je vprašal nejevoljno.

„Nekdo bi rad govoril z Vami,“ je odgovorila in se v skrbeh ozrla v njegov bledi obraz. „Pravi, da bi šli z njim k nekemu bolniku.“

Zdravnik je vstal in sledil oskrbnici.

V njegovi sobi ga je čakal nek služabnik.

„Želite?“ ga je vprašal doktor ne ravno prijazno.

„Gospod doktor, moj gospod, baron torgavski Vas prosi, da bi se takoj potrudili na njegov grad,“ je odgovoril sluga, v katerem spoznamo Antona, Sidonijinega zaveznika.

„Baron torgavski? Ali je bolan?“

„Ne, on ne, toda njegov polubrat, gospod doktor. Ta umira!“

Anton se je trudil, da bi kazal kolikor mogoče žalosten obraz, kakor se spodobi za zvestega služabnika.

Doktor Milner ni poznal prebivalcev grada osebno, ampak samo po imenu.

Dosedaj še ni bil nikdar pri njem, toda vedel je, kako bolezen ima baron, — in je Antona tudi glede tega nekaj vprašal.

Ta pa je rekel, da ima baron neko notranjo bolezen in nato pristavil:

„Če hočete priti takoj, gospod doktor, pred vratmi stoji voz!“ —

„Dobro, pridem!“ je dejal mladi zdravnik in stopil v sosednjo sobo, odkoder je vzel nekoliko zdravil in jih vtaknil v suknjo.

Nato je naročil Mariji še vse potrebno in odšel.

Pred hišo ga je čakal dvovprežen voz.

Doktor Milner je vstopil in Anton je pognal konje.

Vkljub hitri vožnji sta se peljala precej dolgo. Slednjič sta vendar dospela do gradu.

Komaj je zdravnik skočil iz voza, mu je prišel nasproti baron Feliks.

„O hvala Vam, gospod doktor, da ste prišli!“ je vskliknil in mu podal roko. „Pridite hitro za mano, mojemu bratu je zelo slabo!“

Bil je zelo razburjen in je hitel tako, da mu je zdravnik komaj mogel slediti.

Ko sta prišla v veliko, mračno sobo v gornjem nadstropju, jima je stopila Sidonija nasproti.

„Ah, ljubi Feliks, je vskliknila s tresočim glasom. „Kakor vidim, je gospod doktor že prišel, toda bojim se, da bo prepozno.“

Začela je krčevito ihteti, kakor bi ji bilo grozno hudo za soproga.

Baron je skušal hinavko pomiriti in zdravnik je med tem občudoval Sidonijino lepoto.

Toda v naslednjem trenotku ga je že peljal baron v sosednjo sobo.

To je bila priprosta, toda bogato opremljena spalnica. V ozadju je stala postelja in svilene zavese so bile nekoliko razmaknjene.

Neka ženska je sedela ob postelji in vstala, ko sta vstopila oba moža.

Zdravnik se je približal. Strežnica, služabnica v gradu, mu je zašepetala med solzami:

„Ubogi gospod je brez zavesti!“

V svilenih pernicah je ležal baron kakor mrtvec, z zaprtimi očmi in bledimi, upadlimi lici.

Doktor Milner se je sklonil čezenj in takoj spoznal, da je tu zastonj vsa njegova umetnost.

„Ali je še kaj upanja, gospod doktor?“ se je oglasil za njim baron Feliks.

Zdravnik ni odgovoril. Začel je bolnika preiskovati natančneje.

Naenkrat se je sklonil pokonci, njegov obraz je postal zelo resen in temen.

„Kakor kaže, je bil baron zastrupljen!“ je dejal razburjen.

Feliks torgavski je začuden strmel vanj.

„Zastrupljen?“ je jecal. „Gospod doktor, Vi se motite! Kako je to mogoče!“

„Vsa znamenja govore za to!“ je odvrnil zdravnik mrzlo. „Tega še ne morem spoznati, kak strup je to!“

„O Bog!“ je vskliknil Feliks. „Ali je res tako? In ali mora umreti? Ali ga ne morete rešiti, gospod doktor?“

Doktor Milner je skomignil z rameni.

Pri vratih je zapazil zdravnik Sidonijo.

Njen obraz je bil bled kot stena; — v njenih očeh, ki jih je imela uprte v doktorja, se je zrcalila togota, sovraštvo in strah.

V trenotku, ko jo je pogledal doktor Milner, je povesila glavo in zakrila oči z robcem.

Toda mladi zdravnik je vendar zapazil njen pogled in kakor blisk mu je švignila neka misel skozi glavo.

Ali je imel tu pred sabo kako grozno skrivnost? Ali jo bo razrešil?

Pogledal je na bolnika, ki se je že boril s smrtjo; to je bil ubog pohabljenec, — in nato se je ozrl zopet na prelestno lepo žensko, ki je slonela pri vratih.

Nemogoče, da bi bila njena tuga za tem soprogom prava. Nehote se je ozrl na mladega barona — kaka žaloigra se je doigrala tu?

Tedaj je Sidonija hitro stopila k njemu.

„Govorili ste o zastrupljenju, gospod doktor?!“ je vskliknila s tresočim glasom. „Ne morem verjeti tega. Kako naj bi bilo to možno?“

„To preiskovati ni moja stvar, milostna!“ je odvrnil mrzlo. „Jaz konstatiram samo dejstvo. Rešiti se Vaš soprog ne da več. Strup je pa moral vživati že dalj časa.“

„Toda — Vsemogočni Bog!“ je vskliknil baron Feliks razburjen. „Kdo bi mogel storiti ta grozni zločin?“

Doktor Milner se je obrnil, ne da bi odgovoril, zopet k bolniku.

S pomočjo postrežnice je poskušal nekaj sredstev, ki bi utegnila pomagati. A spoznati je moral, da je vse zastonj.

Žalostno je gledal Feliks na zdravnikovo brezuspešno početje. Videl je, da je njegov brat izgubljen.

„Kdaj je obolel gospod baron?“ je vprašal doktor Milner.

„Danes, šele pred par urami!“ je odgovorila hitro Sidonija. —

V resnici je bil pa njen soprog bolan že cel teden.

Strup stare gozdne čarovnice, ki ga je dajala Sidonija vsak dan nekaj kapljic v jedi, je izpolnil svoj namen.

S satanskim veseljem je zapazila to in že delala načrte za prihodnjost.

Nihče razun Antona se ni smel tekom tega časa približati baronu. Tudi Feliksa je vedno vedela odvrniti od tega.

Tako ni nihče prišel na sled njenemu skrivnemu zločinu. —

Šele danes, ko je njena žrtev začela umirati, je jokaje prišla k Feliksu in mu povedala, da je njen soprog obolel in da je brez zavesti. Ta je hitro poslal po zdravnika, a tudi ta ni mogel več pomagati.

Obupan je sedaj stal Feliks poleg postelje svojega brata.

Niti slutil ni, da je z njegovo smrtjo v zvezi Sidonija.

Doktor Milner je opazoval nekaj časa umirajočega.

Nato se je pa obrnil k Sidoniji in dejal:

„Vaš soprog je moral biti bolan že delj časa, milostna, ali z drugimi besedami, — strup ni pokazal šele danes svojega učinka.“

„Jaz vem sama, da je moj soprog danes nenadoma obolel in tudi takoj izgubil zavest,“ je odvrnila Sidonija togotno. „In če je res ta bolezen nastala vsled zastrupljenja, kakor trdite Vi, potem si ne vem to razlagati drugače, kakor, da je soprog iz obupa nad svojo neozdravljivo boleznijo, sam izpil strup.“

Pri teh besedah se je Feliks obrnil razburjen.

„Ah, Sidonija, morebiti je res tako!“ je zaklical. „Da, da! Ubogi Ludvik je vedel, da ne bode nikdar ozdravel in tedaj je

v trenotku, ko ni nihče pazil nanj, iz obupa spil strup. — Toda odkod ga je neki vzel?"

„To mi je uganka!" je odgovorila Sidonija.

„Sam ga ni mogel dobiti," je nadaljeval Feliks. „Drugače bi morali o tem kaj izvedeti."

„Morebiti ga je imel že od prej," je hitro segla Sidonija v besedo. „Da, spominjam se na to, da ga je imel," je pristavila, potem ko je premišljevala navidezno nekoliko časa. „O, jaz lahkomišljenka! Zakaj mu nisem odvzela strupa?" je vzdihovala, kakor bi bila grozno obupana.

„Na vsak način moramo spraviti resnico na dan!" je vskliknil baron odločno. „Mogoče je, da se je brat sam usmrtil, četudi se mi zdi to skoro neverjetno. To dejstvo popolnoma nasprotuje njegovemu značaju."

„Ah, ljubi Feliks, menda vendar ne mislite resno, da mu je kdo drugi dal strup?" je zaklicala Sidonija navidezno razjarjena. „Jaz vsaj ne sumim nikogar."

„Mi tudi ne bodemo na drug način izvedeli, kako se je to zgodilo, kakor da povprašamo Ludvika samega," je odvrnil baron. „Gospod doktor," se je obrnil k temu, „ali je mogoče, da spravite bolnika, četudi samo za jedno minuto, k zavesti."

„Poskusim lahko," je odgovoril ta nejevoljno. „Pomagalo seveda ne bode nič!"

„Čemu tudi? Saj bi ga samo po nepotrebnem mučili!" je branila Sidonija boječe.

„Toda, če le kaj zvemo od njega? — Pozneje bi si vedno očital, da nisem poskusil še tega?"

S temi besedami se je obrnil baron k zdravniku.

Ta je stopil k bolniku in ga še enkrat opazoval natančno.

Sidonija sicer ni ugovarjala nič več, toda z obraza se ji je bralo, da ni prav nič zadovoljna s tem.

Če bi jo Feliks pogledal natančneje, bi videl v njenih očeh strah in trepet morilke, ki se boji, da bi ji ne prišli na sled. —

Zdravnik je z velikim naporom odprl bolniku usta in mu vlil nekoliko kapljic neke tekočine.

„Če se baron ne zbudi tekom dveh minut — potem je vse zastonj!" je dejal.

Te dve minuti sta bili za Sidonijo cela večnost.

Prestrašena in bleda je strmela v soprogovo brezizrazno obličje.

Ali bode še jedenkrat odprl usta in njo zaznamenoval kot morilko?

Tudi Feliks je z napetim pričakovanjem gledal v bolnikovo obličje.

Zdravilo ni pokazalo še nobenega učinka.

Doktor Milner je prijel za že mrzlo roko bolnikovo, da bi potipal za žilo; pri tem je gledal na uro.

Sedaj je spustil roko in stopil od postelje stran.

„Dve minuti sta pretekli!“ je dejal. „Baron se ne zbudi več!“ —

„Ne?“ je vskliknil Feliks presenečen. „Moj Bog! Ali je že pri kraju, gospod doktor?“

„Še živi, toda smrt nastopi takoj!“ je odgovoril zdravnik resno.

Sidonija se je vidno oddahnila.

„Torej ne bomo zvedeli nikdar, kako je prišla ta grozna nesreča, je vskliknil baron obupno. „Ali naj vzame on to skrivnost s sabo v grob? O Bog! To je grozno! Toda ne! Mora govoriti! — Ludvik! Moj brat! Ali slišiš?“ je zaklical glasno in trdo prijel za bolnikovo roko. „O, rotim Te: zbudi se! Govori! Ali je bila to Tvoja lastna volja — ali se je zgodil nad Tabo zločin.“

Zdelo se je, kakor bi ga bolnik razumel, — kajti ustnice so mu nenadno zadrgetale, njegove oči so se odprle počasi in rahlo, votlo stokanje se je izvilo iz njegovih prsij.

Sidonija je opazila to s strahom.

Baron se je pa pripognil čez bolnika in mu dejal:

„Ali me slišiš, Ludvik? Ali me spoznaš? O govori vendar, ali daj mi znamenje, da me slišiš!“

Boječe je uprl svoj pogled v umirajočega, ki je sedaj obrnil svoje oči vanj.

Ustnice so se mu začele gibati, kakor bi hotel govoriti, a nikakega glasu ni spravil iz sebe.

Nato je postal pogled steklen.

Še trenotek je počakal baron. Srce mu je obstalo groze. Sedaj je videl smrt — videl jo je!

Z vsklikom: „O moj Bog! Moj ubogi Ludvik!“ — se je zgrudil poleg postelje in močil s svojimi solzami mrklo mrtvecovo roko.

Ginjen se je približal doktor Milner in zatisnil mrtvecu oči. —

Nato se je obrnil k Sidoniji, ki se je nehote odmaknila od postelje, in dejal resno:

„Končano je, milostna! Vašega soproga ni več!“

Hinavka je kriknila, se zgrudila na stol in začela krčevito ihteti.

Zdravnik jo je opazoval. Zopet mu je prišel isti sum, kot prej? —

Kaj, če je ta ženska kriva soprogove smrti? Toda ali jo je smel tega dolžiti?

Ne, bodisi, da si je baron sam zavdal ali pa je bil zastrupljen — on ni bil poklican za to, da bi to preiskoval. To je bila stvar sodnije.

Sidonija je uganila njegove misli, kajti boječe ga je pogledala skozi prste.

Spoznala je kako misli o njej in zato se ga ji je bilo treba bati. —

Toda mrtvec ni mogel govoriti več in to jo je potolažilo!

Sedaj je bila prosta. Kar si je želela že toliko časa, to se je zgodilo!

Prostost — sedaj se je je lahko veselila.

Toda v tem trenotku se je še tresla in se ni upala mrtveca niti pogledati.

Nekaj minut je bilo vse tiho v sobi. Samo Sidonijino in postrežničino ihtenje je motilo molk.

Tedaj se je vzdignil Feliks; njegov obraz je bil ravno tako bled kot mrtvecev, toda bil je že miren.

„Hvala Vam, gospod doktor,“ je dejal stopivši k mlademu zdravniku. „Vršila se bo preiskava, ne?

„Na vsak način," je odvrnil doktor Milner. „Dolžan sem to naznaniti gospodski."

Baron je molče prikimal.

Doktor Milner je vzel klobuk in se poslovil ter še enkrat pogledal Sidonijo, ki se navidezno ni prav nič zmenila za zadnjo opazko.

V resnici se je pa vprašala v skrbeh:

„Kak uspeh bo imela sodnijska preiskava?"

62. poglavje.

Jetnici.

Kako hitro je dospela Dora v sobo, kjer je prebivala z Melanijo, tega niti sama ni vedela.

S tresočo roko je odprla vrata in takoj nato je stala v sobi poleg balkona.

Vrata so bila odprta in — hvala Bogu! Tam zunaj je stala Melanija.

Trenotek je Dora počakala. Strah in razburjenje sta se je lotila.

Kaj naj stori? Ali naj Melanijo pokliče? Potem bi se ona gotovo prestrašila in zgodila bi se nesreča.

Tiho se je splazila Dora k vratom.

Melanija je ni zapazila, Dora jo je hitro zgrabila in potegnila nazaj v sobo.

Brez upora ji je sledila grofica.

Težko je slonela na Dorini roki in se vsedla na divan pri vratih.

„O — trudna sem!“ je šepetala.

Začudena jo je pogledala Dora. Oči bolnice so bile mrtve, toda proste od onega blaznega pogleda.

Njena bolezen je gotovo stopila v drug štadij.

„Ah, moja ljuba, dobra gospa!“ je vskliknila Dora jokaje. „Zakaj ste šli na balkon in me tako prestrašili? — Ah, moj Bog!“ je pristavila tiho. „Saj me ne razume!“

Obupana je stala pred Melanijo, ki je z odprtimi očmi ležala na divanu.

Nič ni kazalo na to, da jo je razumela.

„O Bog!“ je mrmrala zvesta služabnica. „Kako sem Ti hvaležna, da si dopustil, da sem jo rešila grozne smrti. Vrni ji še kmalu zdravje in razum!

Zvečer se je podala Dora z novim upanjem k počitku.

„Jutri bo zdravnik prejel moje pismo!“ si je mislila. „In zvečer je lahko že tu. Potem, ljuba Melanija, bo konec tvojega trpljenja!“

Naslednji dan je prišel in večer je bil že tu.

Nestrpno je pričakovala Dora zdravnika, a ni ga bilo. „Jutri pride!“ se je tolažila. Toda tudi tedaj ni prišel.

Kaj naj to pomeni?

Grozne misli so se ji pojavile v glavi.

Tedaj se je je lotil obup!

Ali zdravnik ni prejel njenega pisma?

Ah, je že moralo biti tako, drugače bi bil zdravnik gotovo že tu!

Bržkone je Žan izgubil pismo ali pa je pozabil oddati je na pošto.

Sedaj ji je šele prišlo na um, da od onega dne še ni videla fanta, kakor bi se to zgodilo z namenom. Toda morala je zvedeti od njega, kaj je s pismom, a Melanije si ni upala pustiti same v sobi.

Njen položaj je bil neizpremenjen. Največ je spala, in če je bedela, tudi ni dala od sebe nikakega znamenja.

Kak strah je prestala uboga Dora za svojo gospo! Goreče je prosila Boga pomoči, kajti od drugod je ni pričakovala več!

Naslednjega dne je zopet zapazila fanta nedaleč med skalovjem.

Ta trenotek se ji je zdel ugoden.

Melanija ni spala. Hitro je Dora zaprla vrata k balkonu in odšla iz sobe.

Bolnica se ni zmenila za njo. Po isti poti, kot pred par dnevi, je prišla Dora na prosto.

Poklicala je Žana, ki je sedel na neki skali in se mu približala.

Ta je hotel hitro uiti, a Dora ga je prijela za rokav in obdržala.

„Zakaj bežiš pred mano, Žan?“ ga je nagovorila razburjena. „Imaš li slabo vest? Kaj si storil z onim pismom? Govori!“

Fant jo je boječe pogledal in izpuščal iz sebe nerazumljive glasove.

„Ali si ga zgubil? Govori resnico!“

Žan pa je zmajal z glavo in molčal.

Hotel se je z vso silo iztrgati Dori iz rok, a ta ga je držala kot v kleščah in ga spraševala, dokler ni naposled pripoznal:

„Mati mi je odvzela pismo! In denar tudi!“ je odgovoril jecljaje.

Pri spominu na izgubljen denar se je začel jokati.

„Ali, moj Bog!“ je vskliknila Dora. „Ali je to res?“

Fant je jokaje prikimal.

Dora je izpustila neumnega Žana in se obupana vrnila v grad.

„Kaj sedaj?“ je mrmrala. „Hudobna ženska je brala pismo in ve moj naklep. O, zakaj sem bila tako lahkomišljena in temu norcu izročila pismo? Mari bi ga sama nesla na pošto, potem bi bilo vse v redu. Ah, Bog ve, kaj bo sedaj?“

Obupana se je vsedla poleg Melanije in se začela bridko jokati.

„O Bog! Pomagaj nama!“ je prosila.

Kaj naj sedaj počne? Ali naj izroči še drugo pismo fantu? Ne, kajti zgodilo bi se isto kot s prvim.

Sedaj je razumela Dora tudi čudno vedenje Kohovke tekom zadnjih dnij. Vedno ju je pogledovala tako škodoželjno, kakor bi se veselila njihove nesreče.

O, ta ženska je bila tako hudobna in škodoželjna, da Dora še misliti ni smela na to, da bi ganila njeno srce s kako prošnjo.

Dora je tudi spoznala, da se njen in Melanijin položaj slabša od dne do dne.

Morebiti jima preti celo kaka grozna nesreča, da ju hočejo umoriti?

Le doktor Milner ju zamore rešiti.

Bežati s svojo bolno gospo, se ji je zdelo nemožno. Še enkrat je morala poskusiti, pisati zdravniku.

„Sedaj hočem sama oddati pismo!“ je mrmrala Dora sama zase.

Upala je, da se bo lahko neopažena splazila iz gradu in čez noč bi že oddala pismo, ako bi hitela. Melanija bo že mirna, saj bo gotovo spala.

Pripravila se je, da napiše še enkrat dolgo pismo doktorju Milnerju.

Pozno popoldne je dokončala pismo.

Da bi nekoliko vedela, v kateri smeri leži pošta, se je podala v neko sobo na sprednji strani gradu in gledala v daljavo.

Okrog in okrog se je razprostirala pusta poljana. Nobene poti, nobenega drevesa ni bilo videti. A neka cesta je vendar morala biti kje, kajti spomnila se je, da je takrat, ko se je pripeljala sem, videla na obeh straneh poti drevje. Od tu pa ni mogla razgledati cele okolice.

Spomnila se je, da ima grad približno v sredini nek visok stolp. Zapustila je sobo in začela je iskati stopnice na obeh straneh hodnika.

Kmalu je prišla do glavnih stopnic, ki so peljale navzdol v veliko dvorano, navzgor pa so postajale stopnice ozke in strme.

Hitro je stopala Dora višje in višje. Stopnice so se vile ob zidu, ki ni imel nikakega okna.

Dora je tipala dalje.

Slednjič se je prikazala svetloba.

Bilo je malo okence in služabnica se je splazila tja in pogledala ven.

Pod njo je ležalo morje.

Torej ni bila na sprednji strani gradu, spoznala pa je, da je že visoko nad njegovo streho.

Če je šla še dalje, je morala slednjič dospeti na vrh stolpa.

Dora je šla vedno dalje po temnih stopnicah in dospela slednjič do neke odprtine, skozi katero je padalo nekaj svetlobe.

Sključena je stopila skozi ta mala vrata in sedaj se je nahajala na vrh stolpa.

Sto čevljev je bil ta ogromni stolp gotovo višji od grajske strehe.

Od tu se je videlo daleč na morje, na drugi strani pa po suhem.

Sedaj je zapazila na robu te ravnine v resnici velik gozd, ki jo je obdajal kroginkrog.

Ravno spodaj pod sabo je zapazila dvorišče z vratmi v zidu, ki je oklepal grad.

Skozi ta vrata se je vila pot daleč po ravnini.

In Dora je videla, da je pot na obeh straneh obdana od dreves.

Tu je torej morala iti!

Toda, kolikor daleč so ji segale oči, ni zapazila nikjer kakega človeškega bivališča. Vse naokrog je bilo dolgočasno in pusto.

Kohovka je gotovo imela prav, ko je rekla, da je do bližnje vasi zelo daleč.

Vkljub temu Dora ni odnehala od svojega načrta. Še enkrat se je podala v Melanijino sobo.

Morala je počakati, da Kohovka prinese večerjo. Prej ni mogla oditi, ne da bi se izdala.

Dan se je nagibal proti večeru.

Kmalu po solnčnem zatonu je Kohovka prišla in postavila jedi na mizo ter nato odšla, ne da bi z jetnicama izpregovorila besedice.

Sedaj je bila Dora brez skrbi. Postala je zelo razburjena in vprašala se je, če se ji bo posrečilo, tudi neopažena priti iz grada.

Toda s silo se je otresla takih mislij.

Potem ko je malo večerjala in spravila Melanijo, ki ji je sledila kot otrok, v posteljo, je ogrnila plašč in zapustila sobo. —

Zaklenila je za sabo vrata in se kot tatica plazila proti stopnicam v stolpu.

Tipala je v temi naprej in dospela srečno skozi mala vrata na prosto.

Tu je bila na prostoru, kjer je dobila Žana pred par dnevi. Črne skale so molele tu kvišku in spodaj pod njimi je šumelo morje.

Samo ozka steza je peljala tik med skalami in starim gradom.

Previdno in počasi je stopala služabnica po tej poti naprej.

Včasi je bila na poti kaka skala in le z največjo težavo se ji je posrečilo premagati take ovire.

Tedaj se je pa zid nenadoma obrnil proti morju in zaprl na ta način stezo.

Dora je spoznala prestrašena, da je nemogoče iti po tej stezi dalje.

Kaj sedaj? se je vpraševala obupno.

Če se vrne in poskusi svojo srečo na kaki drugi strani, se ji bo gotovo postavila na pot ista ovira.

Morala je spremeniti svoj načrt.

Kdor ni imel perotij, ta na tej strani ni mogel priti iz gradu.

Toda kako je prišel Žan med to skalovje, se je vprašala. V stolpu so bila na vsak način še kaka druga vrata. Toda kaj bi ji sedaj ta koristila, ko so bila bržkone zaklenjena.

Morala je nazaj v grad in sicer po isti poti, po kateri je prišla.

To se je kmalu zgodilo. Edina pot, ki ji je še ostala, je peljala čez dvorišče in velika vrata.

Ali bode mogla neopažena dospeti do njih in ali bodo odprta?

Dori je postalo srce težko pri tej misli, toda ni obupala, ampak stopala pogumno naprej.

Med tem je postalo popolnoma temno. Na dvorišču je bilo vse tiho.

Hitro se je zmuznila služabnica do vrat.

Srce ji je tolklo burno, prisluškovala je.

Nič se ni ganilo.

V Kohovem stanovanju je gorela luč.

Dora je nekoliko pomolila in nato pritisnila na kljuko malih vrat, ki so se nahajala poleg glavnih.

Grozno se je prestrašila, kajti bila so trdo zaklenjena, kakor tudi glavna.

Obupana je stala Dora tu. Sedaj ni bilo več možno, priti iz grada.

In vendar je morala ven! Morala je preplezati zid. S pomočjo lestvice bi se to lahko zgodilo. — Toda odkod jo naj vzame?

Dočim je še premišljevala, so se zaslišali po dvorišču koraki.

Prestrašena se je stisnila ob zid.

Toda takoj se je oddahnila, ko je zagledala neumnega Žana.

Odločno se mu je približala.

Hotela ga je preprositi, da bi ji na skrivnem odprl vrata.

„Žan! Žan!“ je zaklicala tiho.

Fant je takoj obstal in poslušal. Ko pa je zapazil temno Dorino postavo, katere ni zpoznal, je glasno kriknil in prestrašen odhitel.

Dora ga je hotela še poklicati, toda besede so ji zastale v grlu.

Komaj je fant nehal kričati, so se že odprla v gradu vrata in Kohovka je stopila na prag z lučjo v roki ter takoj pregledala celo dvorišče.

Še predno je mogla Dora zbežati, jo je ženska zapazila in takoj uganila njen namen.

Hitro se ji je približala in rogaje se ji posvetila v obraz.

„Kaj iščete tu tako pozno?“ je vprašala surovo. „Kam hočete iti?“

Dora je sprevidela, da jo je ona spregledala in da bi ne koristil noben izgovor; zato je zaklicala britko in trpko:

„Vi me vprašujete v tonu, kakor bi bila jaz Vaša jetnica! Kam grem? V bližnji kraj poiskat zdravnika za mojo bolno gospo!“

Kohovka se je zaničljivo nasmejala.

„Zdravnika? Doktor Milnerja — ne?“

„O, Vi brezsrčno bitje!“ je zaklicala Dora. „Ni zadosti, da mi odrekate vsako pomoč in mi jemljete pisma, še rogate se mi!“ —

„Da, vzela sem pismo svojemu sinu! In povem Vam: ne drznite se še drugič storiti kaj tacega. Mi ne spravljamo za Vas nikakih pisem na pošto.“

„Torej mi vrnite pismo!“ je vskliknila Dora jezno. „Vi nimate nobene pravice je obdržati.“

„Ne?“ se je rogala Kohovka. „Vi nimate zahtevati prav ničesar, razumete? In pismo obdržimo mi!“

„Kaj?“ je kriknila Dora razjarjena. — „Vi ravnate z mano in mojo gospo, kot s kakima jetnicama?! Kdo Vam daje to pravico? Kako morete nastopati tako nesramno?“

„No — da enkrat vse veste! Vi tudi niste nič druzega, kot jetnici, Vi in Vaša zabita gospodinja!“

„Ženska!“ je kriknila Dora. „Mene imenujte, kakor se Vam zljubi, to mi je vseeno. Toda o moji gospej, grofici ratiborski, bodete govorili drugače.“

„Lepa grofica!“ se je rogala Kohovka surovo. „Revna, navadna trgovčeva žena je, ki si domišljuje, da je ona že davno umrla grofica ratiborska.“

„Kaka nesramna laž!“ je vskliknila jezno Dora. „Kdo pravi to?“

„Kdo? — No, oni mož, ki Vas je pripeljal sem, gospod Barton.“

„Barton?“ je ponovila Dora začudena.

„O, Vi ga gotovo ne poznate, kaj?“ se je rogala Kohovka.

„Ne. Meni nasproti se je imenoval drugače in dejal, da je oskrbnik barona čemšeniškega.“

„Tako — tako! No, ga pa smatrajte za to. Sedaj se pa spravite v svojo sobo! Vi nimate iskati tu prav ničesar!“

„Jaz moram ven,“ je dejala Dora obupno. „Če imate človeško srce, potem imejte usmiljenje z mojo ubogo gospo. Ona potrebuje zdravnika. Verjemite mi, moja gospa Vam da lahko 1000 krat večje plačilo za najmanjšo uslugo, kot oni grdi, zahrbtni grofičini sovražniki!“

„Ne, tako neumni nismo,“ se je smejala žena. „Ven bi radi?! O, in Žan naj bi Vam odprl vrata? Toda iz tega ne bo nič!“

„Torej me nočete pustiti ven?“

„Ne. Saj vendar slišite. In sedaj pojdite, drugače pokličem svojega moža. Ta bo nekoliko drugače govoril z Vami.“

„O, Vi brezvestna, surova ženska! Bog Vas bo kaznoval za ta vnebopijoč greh!“ je vzdihovala Dora v svoji obnemogli jezi.

Obrnila se je in odšla v grad, za njo se je razlegal krohot surove babnice.

Bridko se jokaje je stopala Dora po temnih hodnikih.

Ah, kako žalostno ji je izpodletel načrt! Sedaj je bila izgubljena s svojo ubogo gospo vred.

Zase ji ni bilo nič, tresla se je le za njo! Z veseljem bi prelila za njo svojo kri, samo da bi bila prosta!

„O Bog! ne zapusti naju v tej sili!“ je zdihovala.

Ko je dospela v sobo, se je kar zgrudila v stol. Melanija je spala mirno!

„Ah, ubožica ne sluti ničesar, kaka nesreča ji preti. In če ji Vsemogočni Bog zopet vrne razum, potem ne bom imela poguma, da ji odkrijem vse! O, ko bi le baron vedel, kaj se godi z njegovo ubogo sestro, potem bi bilo vse dobro! Toda saj še ne sluti tega in jaz se ne morem obrniti nanj — ne, ničesar ne morem storiti za svojo ubogo Melanijo!“

Nekaj časa se je bridko jokala.

Nato je pa vstala in si obrisala solze.

„Toda naj le pridejo, ti lopovi!“ je vskliknila odločno. „Naj le pridejo in vzdignejo svojo morilno roko nad mojo gospo. Potem bodo spoznali, kaj je Dora. Da,“ je pristavila s

504/5

Dora se je vsedla pred grofico na tla.

plamtečimi očmi, „s svojim življenjem jo hočem braniti. In če je ne morem rešiti, potem bom saj umrla skupno z njo.“

Ni še pretila nevarnost, katere se je bala Dora; toda slutila je, da se grofičini sovražniki ne bodo zadovoljili s tem, da jo bodo imeli samo ujeto.

In ta slutnja naj bi se uresničila kmalu.

Naslednjega dne je Dora pričakovala, da bode Kohovka zaklenila sobe in ju tako napravila za popolni jetnici.

Toda to se ni zgodilo.

Po dolgem spanju se je popoldne tega dneva Melanija nenadoma zbudila.

Dora je sedela sama v veliki sobi, ko se je odgrnila zavesa pri spalnici in je grofica v lahki nočni obleki stopila čez prag.

Z vsklikom začudenja je Dora skočila pokonci in hitela k bolnici. Komaj se je mogla vzdržati veselega vsklika, ko je videla, da so njene poteze popolnoma mirne in da jo grofica zopet gleda s svojimi nekdanjimi lepimi in razumnimi pogledi.

Ali je sedaj slednjič enkrat za vselej razum zmagal blaznost?

Grofica se je začudila, ko je zagledala Doro pred sabo.

Položila je roko na glavo, kakor bi se hotela spomniti na nekaj preteklega.

„Ljuba, dobra gospa!“ je vskliknila Dora. „Ne res — Vi me spoznate?“

Pri tem je prijela Melanijo za roko in jo objela z drugo roko okoli pasu.

„Da, gotovo! Zakaj bi te ne spoznala, Dora?“ je odgovorila ta tiho in spustila roko s čela, dočim je z rahlim, žalostnim smehljajem zrla Dori v obraz.

„Ah, moj Bog! Kako sem Ti hvaležna za to uro,“ je jecala Dora in se začela veselja jokati.

Nato je peljala Melanijo k divanu in se je vsedla njej nasproti na pručico.

Potem ko je prešlo prvo veselje v Dorinem srcu, so se pojavile zopet stare skrbi.

Kak prizor bode nastopil sedaj? Na kaj se je spominjala Melanija sama in na kaj ne? Ali ne bo zahtevala natančnega pojasnila? Ah, in že danes bo morala govoriti o vseh teh stvareh, ki bodo vsekale revici take globoke rane.

To je bilo za ubogo služabnico najtežje, ki je tako ljubila svojo dobro gospo. Ko bi Bog odvzel ta bridki kelih od nje, bi se mu zahvalila na kolenih.

Samo trenotek so Dori švigale te misli po glavi.

Melanija je nekaj časa molče zrla predse.

Tedaj se je začela nenadoma jokati.

Prijela je Doro za roko in jecala s tresočim glasom:

„Dora, povej mi, kaj se je zgodilo z mano? Ali sem vse samo sanjala, kar mi prihaja v spomin, ali je resnica? Ah, ne morem verjeti, da sem doživela kaj tako groznega. Znorela bi, če dalje mislim nato! O — skoro dvomim, da še živim! Moje misli se mi zde tako tuje, zmešane, kot bi ne bila jaz sama, ampak neka druga oseba. Ah! vse, na kar se spominjam, je tako daleč od mene, kakor bi se zgodilo pred davnim, davnim časom!“

Utihnila je in napeto gledala Dori v obraz.

Dora ni pričakovala tako mirnih vprašanj, ampak burnih in strastnih.

„Ali nisem že videla enkrat teh prostorov!“ je nadaljevala grofica, ko Dora ni odgovorila takoj. „Zdi se mi, kakor bi se tu enkrat zbudila iz spanja, toda takoj zopet zaspala!?“

„Ah, moja ljuba gospa,“ je odgovorila Dora jokaje. „Da, tako je! Tu ste spali zelo dolgo. Že več kot tri tedne se nahajave v teh prostorih!“

„In kak kraj je to?“

„Grad čemšeniški! Stari dom Vaše rodovine!“

„Na gradu čemšeniškem sem?“ je mrmrala Melanija začudena. „Še nikdar v svojem življenju nisem bila tu. Kako pa prideve sem?“

„Ah, gospa! Vse Vam hočem razložiti! Vse, kar ne veste! Toda začeti moram od konca. Bog ve, kako mi je to težko!“ je vzdihovala Dora. „Toda mora biti!“

„Najprej mi povej,“ je vprašala hitro grofica, „zakaj nisve na gradu ratiborskem?“

„Zakaj? Ker — Vas — smatrajo — tam za mrtvo, moja uboga, dobra gospa!“ je zaklicala Dora obupno.

Melanija je obledela. Trenotek je bilo vse tiho.

Nato pa je začela grofica pretresljivo ihteti.

Boječe je opazovala Dora svojo gospo. Vedela je, da se je sedaj revica spomnila na vse. Še dihati se ni upala zvesta služabnica. Nato je skočila pokonci, objela Melanijo, jo pritisnila na svoje srce in jo začela tolažiti.

Ni vedela, kaj govori, ona je le hotela potolažiti ubogo revico.

Slednjič je postala Melanija bolj mirna. Naslonila je svojo glavo na Dorino ramo in dejala:

„Pripoveduj, moja dobra, zvesta Dora! Ne zamolči ničesar! Vedeti hočem vse! Na nekaj se spominjam, četudi ne na vse!“

Dora ji je začela poljubovati roko. Nato je jela pripovedovati.

Povedala ji je o onem prizoru pred paviljonom, o njeni navidezni smrti in slednjič o pogrebu.

To je bila grozna muka za Melanijo, poslušati žalostno povest, katere junakinja je bila ona sama. Ihtenje je pretresalo njene prsi.

Toda kadar je Dora ponehala, vedno ji je zapovedala, naj nadaljuje.

„Od onega trenotka, ko sem se zgrudila na pragu paviljona, ne vem ničesar več!“ je dejala, ko je Dora zopet ponehala. „In vendar — tako mi je, kakor bi se sama videla v krsti,“ je nadaljevala z grozo.

Ni se pa spomnila na one strašne ure, ki jih je preživela v krsti.

In to je bila sreča za njo, drugače bi gotovo zopet blaznost stegnila svoje kremplje po njej.

„Zdi se mi, da gledam kakor skozi kako meglo na one dni nazaj!“ je mrmrala Melanija. „O Bog! kaj sem trpela takrat, ko sem odkrila nezvestobo svojega soproga! Ha!“ je vskliknila s plamtečimi očmi in roka se ji je nehote stisnila v pest. „Če se spomnim na ono nesramno koketo in zape-

ljivko; tedaj se me polasti kar stud pred njo! Upam, Dora, da je grof to žensko že spodil iz gradu in uvidel svojo grdo napako!"

„Ah, moja ljuba gospa!" je vzdihovala Dora. „Ne, gospod grof ni storil tega! Ah ne — ravno nasprotno —"

„Kaj?" je kriknila Melanija. „Torej je to nesramno bitje še vedno tam? — O, to je nemogoče! Ali ve moj soprog, da še živim?"

„Ne, tega ne ve!"

Grofica jo je začudena pogledala. Nato pa je zamrmrala stokaje:

„Ah — saj sem bila pokopana, kakor si povedala! Torej me ima za mrtvo! O Bog! Kako je vse to grozno!"

Dora se ni upala odkriti svoji gospej grozne resnice. Bala se je, da bi se preveč ne razburila.

Toda Melanija je vse uganila.

„Za mojo naslednico jo hoče napraviti?" je stokala. „O Bog! To je hujše kot smrt! Moj Bog, zakaj nisem takrat umrla! Sedaj bi mi bilo bolje!"

Nekaj minut je bila grofica vsa obupana.

„Vsemogočni!" je vzdihovala. „Ali je bila katerikrat kaka žena tako goljufana kot jaz? Ali je še kako bitje pod solncem nesrečnejše od mene?"

„O moja ljuba gospa, pomirite se!" je prosila Dora. „Rotim Vas, poslušajte me! Saj Kamila Rajhenštajn ne more nikdar stopiti na Vaše mesto!"

„Ne! Gotovo ne! Tega tudi ne sme!" je vskliknila Melanija jezno.

„Stopila bodem med njiju, in ono žensko pognala iz grada kot psa!"

„Ah, ljuba Melanija! To se še ne more zgoditi!" je vzdihovala Dora. „Toda če bi tudi Vi ne živeli več, bi se to ne smelo zgoditi, kajti ona je že omožena!"

„Kaj praviš Dora?" je vskliknila grofica začudena.

„Omožena? Od kedaj?"

„Kako dolgo, tega ne ve nihče! Tega ni hotela povedati in grof tudi še danes ne veruje. Toda res je to, kajti njen soprog, ki je grd lopov, je bil že v gradu —“

„O Bog!“ ji je segla Melanija v besedo. „Ali je grof slep in gluh?“

„Žalibog!“ je prikimala Dora. In nato je povedala, kako sta mlinar in Jurij svarila grofa in kako plačilo je prejel slednji za svojo zvestobo.

„Da, ljuba gospa, jaz sem stala poleg in z obraza brala hinavki njeno krivdo! Prepričana sem, da sta ona dva govorila resnico! Ta grdoba je potem okradla grofa, da se je lahko znebila svojega prvega moža. In v ječi je sedela, to je jasno kot beli dan!“

„Ali je mogoče?“ je jecala Melanija. „In to izgubljeno bitje — to zločinko ljubi grof? In radi nje me je zavrgel? — Mene, mater njegovega otroka?! O, kako ponižanje zame!“

Zakrila si je obraz z rokama in ihtela.

„Ta ženska bo grofova poguba!“ je vskliknila Dora. — „Toda pustite ga, gospa. — Saj druzega ni zaslužil. O kako ga sovražim po tem, kar Vam je napravil hudega v zvezi z ono zločinko!“

„Ne, Dora!“ je odgovorila nato Melanija žalostno. „Nič več se nočem skrivati, ampak stopila bodem na dan! Jaz pojdem v grad in poženem ono žensko ven! To je moja dolžnost, to sem dolžna svojemu Ervinu! Radi njega moram postati to, kar sem bila!“

Dora je obledela in se začela tresti, ko je grofica omenila otroka.

„O moj Bog!“ je vzdihovala obupno. „Milostna gospa, Vi niste še izvedeli vsega, kar se je zgodilo na gradu!“

„Kaj pa še Dora?“ je vskliknila grofica. „Ali se je mojemu Ervinu pripetilo kaj hudega?“

Prestrašena je izgregovorila te besede.

Tedaj je Dora padla pred njo na kolena in z obupnim glasom dejala:

„Ah, ljuba grofica, kako grozno novico Vam moram še povedati! O prekolnite me, sunite me od sebe — ah, moj Bog, jaz nisem dosti zvesto varovala otroka! Zanemarjala sem svojo dolžnost!“

Skesana je povesila svojo glavo in začela ihteti. Melanija je obmolknila strahu.

„Česa dolžiš samo sebe, Dora?“ je vprašala in strmela v služabnico. „Govori! Jaz kar ginem strahu! Povej mi, kaj je z Ervinom?“

„Otroka ni več na gradu,“ — je stokala Dora komaj slišno.

„Bog v nebesih!“ je kriknila Melanija in sunila Doro od sebe. —

Ta se je vzdignila tresoč se po vsem telesu. Obupno je gledala v Melanijino obličje, nato se pa zopet zgrudila in se po kolenih plazila do nje.

„Ha!“ je kriknila Melanija. „Z obraza Ti berem — moj otrok je mrtev! — O moj Bog, moj Bog, kako me tepeš?“

Zgrudila se je na divan in zakrila obraz. Dora se ni upala je tolažiti.

Slednjič je Melanija vstala. Njen obraz je bil miren. Vsedla se je na divan, in pomigala Dori k sebi.

„Pojdi, vsedi se sem, Dora!“ je dejala srčno, „in povej mi vse!“

„Ne, ne na Vaši strani, pri Vaših nogah je moj prostor!“ je vskliknila Dora in se vsedla tja.

Nato je povedala čisto resnično oni prizor v parku.

In sedaj me zavrzite, gospa!“ je vzdihovala na to. Zavrzite me, kakor je storil tudi grof, kajti jaz sem kriva Ervinove smrti.“

Nemo je strmela Melanija pred se.

„Torej je res? Moj otrok mrtev? Ah, nikdar več ga ne bom videla?“ je vzdihovala. „O Bog! Ne morem razumeti tega! Na veke mi je iztrgan moj ljubi otrok?“

Dora je resno prijela grofico za roko in jo poljubila.

Tedaj jo je prijela Melanija za roko in jo potegnila k sebi. —

„Toda Tebe, moja zvesta Dora, ne zadene nobena krivda!“ je dejala milo. „Ne, grof Ti je storil britko krivico! O, neka slutnja mi pravi, da je bil otrok žrtva zločina!“

„O, to je tudi čisto gotovo,“ je vskliknila Dora. „Ubogo bitje je bilo Kamili na poti. Toda, ah, če bi bilo to tudi dokazano popolnoma jasno, bi grof ne verjel tega.“

„Če je morilka mojega otroka, potem mora to priznati. Nočem mirovati prej, dokler ne spravim tega iz nje!“ je zaklicala Melanija v sveti jezi. „O, toda moj soprog, lastni oče mojega otroka, jo bo podpiral!“ je vzdihnila. „In ne mene, ampak zločinko bo vzel v svoje varstvo!“

„Toda tudi Vi, gospa, bi ne bili brez varstva!“ ji je segla Dora hitro v besedo.

„O, še ne slutite, kaj se je zgodilo, in sedaj nekaj veselega!“

„Kako more biti zame še kaj veselega?“ je vskliknila Melanija žalostno.

„Vendar! Nekdo se je vrnil, ki so ga smatrali vsi za mrtvega!“

„Kdo pa, Dora?“

„Baron Sigmund!“

„Moj brat!“ — je kriknila Melanija začudena in neverjetno. —

Ko ji je Dora vse razložila, ni vedela, kaj bi počela od veselja.

Objela je zvesto služabnico in ta ji je pripovedovala dalje o njegovem dvoboju z grofom, kako je bil prvi ranjen in kako ga je lečil doktor Milner.

„Še ne ve baron Sigmund ničesar o Vas,“ je nadaljevala zvesta služabnica. — „Niti ne sluti, kje prebivate sedaj. Kako rada bi mu izdala vse kar mi je znano, a sem izgubila njegovo sled, ko se je podal iz doktor Milnerjeve hiše v stolno mesto!“

„Ga bodeve že dobili!“ — je dejala Melanija samozavestno. — „Da, najprej hočem poiskati Sigmunda. — Še danes pojdeve v stolno mesto in poizveve tam, kje stanuje moj brat!“

„Ah, ko bi le mogli proč od tu!“ je vzdihovala Dora. „Toda, moja uboga gospa, midve sve jetnici.“

„Jetnici?“ je zaklicala Melanija prestrašena. — „Kako to, Dora? Ali nisve na čemšeniškem gradu sami, kakor sem mislila?“

Stara služabnica je žalostno odkimala.

„Ne, tu naju stražijo surovi ljudje, ki nas ne izpuste za nobeno ceno.“

„Toda — kako sve pa prišli v oblast teh ljudij?“

„Ah, vse Vam hočem razložiti, ljuba gospa! In kdo nas je spravil sem? Nihče drugi, kot Vaša smrtna sovražnica Kamila Rajhenštajn!“

Melanija je strme pogledovala Doro.

„Ali ve ta ženska, da živim?“

„Bojim se, da!“ je prikimala Dora. „Ah in tudi tu se moram obtožiti, da nisem pazila bolj na najino varnost!“

„O, če sem v rokah te demonske ženske, potem mi bodi Bog milostljiv,“ je vskliknila Melanija prestrašena. „Pripoveduj mi, Dora! Saj ne vem ničesar o svojem življenju, odkar sem izšla iz groba Ti gotovo veš, kdo me je oprostil iz njega? — Ali si me morebiti Ti sama? Sama tega gotovo nisem mogla izvršiti! In koliko časa sem že med ljudmi? Ali več dni ali tednov!“

„Že več mesecev, moja dobra Melanija!“

„Ah, Bog! Kako je mogoče, da o tem ne vem ničesar! Ali sem spala od takrat dalje?“

„Da!“ je prikimala Dora hitro in v zadregi. „Vaš položaj vsaj je bil podoben spanju!“

Ni hotela povedati popolne resnice.

„In kdo me je rešil iz rake?“

„Doktor Milner!“

Melanija se je začudila.

„Ah! Kako je prišel doktor Milner do tega?“ je vprašala Melanija.

Dora ji je povedala, kar je vedela, tudi to, da jo je imel zdravnik skrito v neki sobi in da jo je Dora potem nekega dne odkrila.

Iz njene pripovedi je Melanija spoznala takoj, v kakem položaju se je nahajala takrat.

„Vsemogočni!“ je mrmrala obledevši. „Ali sem bila — blazna?“

„Strah Vam je zmešal razum, milostna gospa, kakor sploh drugače ni bilo mogoče. — Toda hvala Bogu, saj ste zopet zdravi!“

In takoj nato je začela pripovedovati one dogodke, ki so se vršili, odkar je ušla iz doktor Milnerjeve hiše.

„In tam, kjer sem živela z Vami v najlepšem miru, tam naju je odkrila ta satanska Kamila!“ je sklenila nato. „Z zvijačo sem se pustila vjeti in zvabiti tu sem!“

Povedala ji je še, kako se je tu zastonj trudila, uiti iz jetništva.

Ko je sklenila svojo pripoved, jo je Melanija pritisnila na svoje srce.

„O moja zvesta, dobra Dora!“ je vskliknila s tresočim glasom. „Kako naj se Ti zahvalim za Tvojo zvestobo? Moja lastna mati bi me ne mogla varovati bolje. O, kolikor dolgo imam Tebe, mi ni treba obupati!“

Te besede so odškodovale zvesto služabnico za vse trpljenje zadnjih dnij. Ihte je tudi ona objela grofico.

„Toda sedaj pomisliva na najin položaj, Dora!“ je dejala grofica slednjič.

„O posvetujva se, kako bi se bilo mogoče oprostiti!“

Vsedla se je in potegnila Doro k sebi na divan.

„Ah moja ljuba gospa!“ je vzdihovala ta. „Vašemu življenju preti nesreča. Kamila se gotovo ne bo zadovoljila s tem,

da Vas ima tu ujeto! O, kako se jaz bojim, da bi Vas ta hudobna ženska popolnoma ne ugonobila!“

„Tudi jaz ne dvomim o tem, da me hoče ta zločinka pogubiti,“ je odgovorila Melanija. „Toda mogoče je vendar le, da uideva. Poskusiti morava z zvijačo. Če pride Kohovka zvečer k nama, hočem govoriti z njo. In upam da se mi pošreči, to žensko spraviti na našo stran!“

„Da, da,“ odgovori Dora, „poskusiti morava vse, morda se bo dala Kohovka pridobiti z velikimi obljubami?“

63. poglavje.

Ves trud zastonj.

Lizika je bila že več dnij v hiši barona Sigmunda.

Za dečka, ki je bil baje mali Ervin, je skrbela z izredno pridnostjo in natančnostjo.

Tudi očeta je smela na Vračkotovo priporočilo obiskati v ječi. —

Prisiljeno prisego, ki jo je prisegla Sidoniji, ni le prelomila napram Vračkotu, ampak tudi Sigmundu. Kajti tudi temu je povedala, kaj se je godilo z njo v torgavskem gradu.

Bilo je lepega, jasnega dne, ko se je pripravljala Lizika na sprehod v park, kamor je vedno hodila z dečkom.

Že je hotela oditi iz Sigmundove sobe, — ko je vstopil Vračko.

Pozdravil je Sigmunda in se nato obrnil k Liziki z vprašanjem:

„Ljuba gospica, ali niste poznali Vi brata barona Feliksa?“

„Ne,“ je odgovorila, „videla ga nisem, a slišala sem pač o njem!“

„On je bil bolan in pohabljen, ne?“

„Da, vsaj mislim tako!“

„Kaj pa je z njim?“ je vprašal Sigmund začuden.

„Danes je umrl!“ je odgovoril Vračko mirno.

„O Bog! Ti revež!“ je vskliknila Lizika sočutno.

„In sicer — vsled zastrupljenja,“ je nadaljeval Vračko, „kakor nam je naznanil doktor Milner.“

Doktor Milner?“ je vskliknil Sigmund začuden. „Ali ga je on zdravil?“

„Seveda!“ je prikimal detektiv. „Šel bodem s komisijo v grad.“

„Ali mislite, da je postal baron žrtev zločina?

Detektiv je skomignil z ramami.

„Po vsem tem, kar je doživela tam gospodična Lizika, sem v stanu, si že sedaj napraviti svoje mnenje.“

Ona dva sta uganila takoj, koga Vračko misli. Čez nekaj časa je slednji odšel.

Ko je stopil na cesto, se mu je približal mož v delavski obleki.

Vračko se je najprej ozrl na okoli, na to mu je pa pokimal k sebi.

„Moj ljubi Kovač,“ je dejal temu. „Vi poznate mlado deklico, ki je bila nekaj časa v moji hiši?“

„Da, gospod komisar!“

„Dobro!“ je prikimal Vračko. „Ta deklica pojde takoj sedajle z malim dečkom, ki ga smatra baron za svojega strička, na sprehod. Sledite jima in ne izpustite jih izpred očij. Kajti otroka hočejo ugrabiti isti, ki so nekdaj pravega grofovega potomca. Poglejte — tam prihaja deklica! Ona pojde z dečkom v park. Če bi se slučajno izvršil napad, potem glejte, da vjamete zločince!“

S temi besedami je Vračko hitro odšel.

Lizika se je podala med tem počasi v park in si izbrala tam samotno klopico.

Ni zapazila detektiva, ki ji je vedno sledil. Vsedla se je in deček se je igral pred njo v parku.

Zatopljena v svojo žalostno usodo, ni zapazila, kako sta skrita v grmovju gledala dva moža nanjo in na otroka.

Jeden je bil nek pijan vagabund v zamazani obleki, drugi pa gozdarski pomočnik Fogel.

Ta se je namreč podal v mesto, da bi po Kamilinem naročilu odpeljal Ervina in si je najel tu za ta posel vagabunda, ki je stal poleg njega.

Fogel slučajno ni zapazil otrokovega obraza, ker mu je ta ravno kazal hrbet; vrhutega si pa niti mislil ni, da bi ta ne bil pravi.

Nekaj časa je šepetal z pijancem in mu kazal deklico in otroka.

„Z enim udarcem je vse dobro, gospod!“ je mrmral vagabund. „Niti zinila ne bo!“

„Da hitri morate biti,“ je odgovoril Fogel tiho, „drugače bo njeno vpitje privabilo ljudij. Če imate otroka v rokah, potem prihitite na ono mesto z njim, ki sem Vam ga povedal.“

Po teh besedah je izročil lumpu nekaj cekinov in odhitel. —

Lizika je še vedno sedela na klopici, ne da bi slutila nevarnost, ki ji preti.

Ko je Fogel odšel, se je vagabund tiho splazil do Lizike. —

Še enkrat se je tu ozrl naokoli, nobenega človeka ni bilo blizu. —

Počasi je vzdignil gorjačo v zrak in že hotel udariti.

V tem trenotku ga je pa zgrabila železna pest za vrat in roko. —

Še predno se je mogel zavedati, kaj se je zgodilo, je lump že ležal na tleh in na njemu je klečal detektiv Kovač.

Lizika je zaslišala za sabo šum in prestrašeno skočila kvišku.

Ko je zagledala dva neznana moža boriti se, je hitro prijela otroka in zbežala z njim.

Detektivu bi se bila slaba godila, kajti njegov nasprotnik ga je imel že pod sabo, tedaj se mu je pa posrečilo zapiskati na piščal in takoj so prihiteli od vseh stranij policaji in detektivi, zvezali vagabunda in ga odgnali v pisarno komisarja Vračkota.

Lizika je med tem že dospela k baronu Sigmundu in mu povedala, kaj se je zgodilo.

Oba niti slutila nista, kak namen je imel oni napad.

Sigmund je naročil, da mora od sedaj naprej Liziko na sprehodih vedno spremljati sluga.

Fogel je hitro odšel iz parka in se podal v neko samotno gostilno ob cesti.

Tu je zastonj čakal dolgo časa svojega zaveznika.

Slednjič je vstal in se podal na oni kraj, kjer se je izvršil napad.

Že ko se je bližal, je zapazil tam veliko množico ljudij.

Ko se je približal, je slišal govoriti o dogodku, ki se je pred kratkim izvršil tu.

Sedaj je vedel, da se je ponesrečil njegov načrt in prestrašen je hitro odšel.

Če ga je vagabund izdal, potem je bil izgubljen.

Sicer si je iz previdnosti nadel drugo ime, toda to bi mu ne pomagalo dosti.

Brez uma je hodil Fogel po parku gorindol.

Nato ni mogel misliti, še danes drugič poskusiti, otroka dobiti v svoje roke; moral se je smatrati srečnega, če ga policija pusti na miru.

Toda kako je prišlo do tega, da so vagabunda ujeli? Ali ju je kdo poslušal, ko sta kovala načrt?

„Ta lump mi je pokvaril vse!“ je mrmral jezno pred se. „Zakaj se nisem sam lotil tega, potem bi se mi bilo tudi posrečilo in sedaj bi bil otrok v mojih rokah! Kaj bo neki rekla Kamila, če ji prinesem to poročilo? O, če nam pride policija na sled, potem naj nam pomaga vrag!“

Vsedel se je v skrito grmovje v parku in začel premišljevati.

„Saj ne bode tako hudo,“ je tolažil sam sebe, ko se je nekoliko pomiril. „Če bo lump tudi kaj povedal, mu ne bodo verjeli. Toda kako pride Lizika v baronovo hišo? Saj ga niti ne pozna! To je zelo čudno!“

Čez nekaj časa se je vrnil v mesto.

Vleklo ga je z vso silo k hiši barona Sigmunda, kjer se je nahajala Lizika z otrokom.

Fogel je gledal na vse strani, ko se je bližal hiši, če bi zapazil morebiti kje kaj sumljivega.

Stopil je na drugo stran ceste in ogledoval poslopje tako pazno kakor bi hotel udreti vanj.

In nekaj podobnega je tudi nameraval.

„Otroka moramo imeti na vsak način!“ je mrmral. „In ker se mi je danes ponesrečilo, moram poskusiti znova. — Morebiti bi bilo mogoče tekom noči udreti v hišo in odpeljati dečka?!“

Dočim je premišljeval, mu je nekdo od zadaj položil roko na ramo.

Bal se je že, da stoji za njim kak detektiv, a ko se je ozrl, je zapazil elegantno oblečenega gospoda s polno rudečo brado.

Bled je strmel Fogel v tega človeka ki mu je bil popolnoma neznan.

„Aj, gospod Fogel, Vi se pa prav zelo zanimate za hišo gospoda barona Sigmunda," ga je nagovoril tujec. „Ali imate morebiti kako razmerje z njegovo sobarico?"

„Gospod, ne poznam Vas! Kdo ste? Kaj hočete od mene?" je vskliknil Fogel.

„Kaj, Vi me ne poznate?" se je smejal tujec zaničljivo. „In vendar sva se že videla. Toda za to ni nič hudega! Vas pa jaz poznam toliko bolje! In kakor mislim, zasledujeva isti cilj!" —

„Ne vem!" je jecal Fogel ves zmešan.

„Da, da!" je prikimal tujec. „Ali naj Vam povem, kaj iščete tu?"

„Ponavljam, gospod, da Vas ne poznam!" je odgovoril Fogel surovo. „In tudi nimam veselja, se dalje razgovarjati z Vami, če mi nočete povedati svojega imena."

„Vi gledate tu za stričnikom gospoda barona," je odvrnil tujec, ne da bi se brigal za poslednje Foglove besede. — „Toda zastonj je Vaš trud, moj ljubi! — Dečka ne bodete videli!" —

Fogel ga je začuden pogledal.

Kdo je bil ta človek? Kako in na kak način je zvedel za njegove naklepe? Odkod ga je poznal?

Take in podobne misli so mu švigale skozi glavo, in že se je začel bati tega neznanega mu človeka.

Pred vsem je moral zvedeti, ako je to njegov sovražnik.

Toda tujec je že uganil njegove misli in dejal:

„Vidim, da mi ne zaupate! Toda prepričani ste lahko, da nisem Vaš sovražnik. Da, še koristil bi Vam lahko, če bi mi hoteli zaupati!"

Toda Fogel mu še ni verjel in je le gledal, kako bi se ga znebil čim preje.

„Pustite me pri miru!“ je dejal in hotel že oditi.

Toda tujec mu je sledil in dejal smehljajoč:

„Zares! Vi me smatrate za detektiva! Toda pomirite se! Tega se bojim jaz ravno tako, kot Vi!“ je pristavil tiho.

Fogel je obstal in uprl svoje oči v tujca, kakor bi ga hotel prodreti.

„Ali mi hočete povedati svoje ime!“

„Pa! Moj ljubi! Moje ime ne spada k stvari. In tudi ga na cesti ne imenujem rad. Saj človek ne more vedeti, če kdo ne stoji za njim in ga posluša. Toda Vi se hočete vrniti sedaj na grad ratiborski?“

„Da!“

„Dobro! Potem je najina pot ista,“ je odgovoril tujec. „Jaz Vas spremljam in na ta način lahko govoriva dalje.“

„Kaj pa hočete na gradu?“ je vprašal Fogel začuden.

„Saj bodete že videli. Sicer mi je ljubo, da imam Vas za spremljevalca. Potem mi bode lahko, neopaženo priti do gospice Rajhenštajn.“

Fogel v prvem trenotku od začudenja še odgovoriti ni mogel.

„Kaj imate opraviti pri njej?“ je vprašal slednjič razburjen in ljubosumnost ga je popadla. „Ali sploh poznate to damo?“ je pristavil.

„Seveda,“ se je smejal tujec. „Toda sedaj pojte in me ne gledajte tako začudeno. Ljudje postajajo že pozorni.“

Prijel je Fogla za roko in ga odpeljal proti kolodvoru.

Bilo je že proti večeru, ko sta dospela na grad.

Fogel je hotel vstopiti najprej v svojo hišo, a tujec ga je zadržal.

„Čemu ta zamuda?“ je dejal. „Pojdiva takoj v grad!“

„To sedaj ni mogoče!“ je odgovoril Fogel. „Kajti vsakdo bi Vas zapazil. Počakati morava, da postane temno in potem šele moram zvedeti, če naju gospodična sprejme!“

„Nato računate lahko z gotovostjo! Toda radi mene lahko počakava!“

S temi besedami je vstopil tujec v Foglovo stanovanje.

Ko je postalo temno, je prižgal pomočnik ono svetilko v okroglem strešnem oknu za signal.

Oba sta čakala dalj časa, a Kamile ni bilo.

„Gotovo ne more priti!“ je dejal Fogel v skrbeh. „Drugače bi bila že tu!“

„Morebiti ne vidi luči!“ je pripomnil tujec.

„O, vidi gotovo! Saj sva se za danes zvečer zmenila, da se snideva. Toda bržkone,“ je mrmral Fogel sam zase, „je Pavla ona ovira!“

Potem, ko sta oba čakala kake pol ure, je tujec vstal in dejal nepotrpežljivo:

„Pojdiva v grad! Saj je ne bo!“

„Hm!“ je menil Fogel. „Jaz bi šel raje sam! Saj Vi lahko pridete jutri, ko grofa ne bo v gradu!“

„Ne, ne!“ se je branil tujec. „Še danes moram govoriti z njo. Moje novice so važne preveč, kakor da bi mogel čakati z njimi do jutri!“

Fogel se je začudil.

„Vi imate novice za gospico?“ je vprašal.

„Da, moj ljubi! Toda ne vem, če so tudi za vaša ušesa?“

„O — meni gospodična zaupa vse!“

„Četudi! Jaz bom pa najprej sam govoril z njo!“

Kmalu sta oba odšla iz hišice in se bližala gradu.

Ko sta prišla do paviljona, je Fogel obstal in dejal:

„Počakajte tu! Zdi se mi prenevarno, da bi Vas vzel s sabo v grad. Najprej bodem poiskal gospodično in govoril z njo. Nato pa pridem po Vas!“

In ne da bi počakal odgovora je kar odhitel in v naslednjem trenotku je izginil tujcu izpred očij.

Ta je zaklel in mu hotel slediti takoj, a se premislil in stopil v senco paviljona.

Fogel je dospel neopažen do Kamilinih sob, a nje same ni našel tam.

Toda dobil je Pavlo v onem krasnem budoarju, kjer je zadnjikrat govoril s Kamilo. Komaj je imel še časa, da se je umaknil in skril pred sobarico.

Sedaj bi mu bilo skrajno neljubo pomenkovati se s svojo nekdanjo ljubico.

„Že zopet špionira!“ je dejal škripaje z zobmi. „Želel bi, da jo sedaj zasači Kamila!“

Mislil je, da je slednja pri grofu in je sklenil počakati jo. — Ker je danes še hotela govoriti z njim, je upal, da se vrne kmalu.

Skril se je za neko zavezo.

Čez nekaj časa je odšla Pavla.

Ko je bila že zunaj, je postal Fogel radoveden, kaj je imela opraviti tu notri.

Podal se je v ono sobo in ko ni našel ničesar sumljivega, se je vrnil v svoje skrivališče.

Sedaj je začel zopet misliti na tujca. Kdo je bil ta mož? Odkod je poznal Kamilo?

Vstop slednje ga je predramil iz sanj.

Počasi je šla skozi sobo, dočim jo je Fogel opazoval s svojimi poželjivimi očmi.

Kako lepa je bila ta ženska! O, ko bi jo mogel imeti vedno pri sebi! Luč je ravno svetila na njo. — Lica njena so bila lahno zarudela in videlo se je, da je razburjena. Ah! saj je prišla od grofa!

Nehote se mu je izvil pri tej misli vzdih, ki je prišel do Kamilinih ušes.

Prestrašena je obstala in se ozrla. Tedaj je hitro pristopil Fogel in se približal.

„Moj Bog! — Fogel? — Kaj naj to pomeni?“ je vsklikniла nejevoljno. „Zakaj se skrivate tu? Ali me hočete vedno strašiti?“

„Oprostite, gospica!“ je dejal ponižno. „Nisem si mogel drugače pomagati, ker sem še danes hotel govoriti z Vami!“

„No dobro, pridite z mano!“ je odgovorila Kamila prijazno in stopila v budoar.

Fogel ji je sledil in povedal, da je prej dobil tu Pavlo.

Kamila je hitro preiskala vso sobo, nato se pa razburjena vrgla v naslanjač in vzdihnila:

Nič ni več varno pred to kačo! Kedaj me je bodete že oprostili, Fogel?"

„Kadar zapoveste, milostna!" je odgovoril ta odločno.

„Torej pri prvi priliki!" je šepetala Kamila. „Takoj bodem brezkrbnejša, če se mi te zalezovalke ni treba več bati. Toda bodite previdni!" je svarila. „Če bi se ponesrečilo, bi bilo še slabše, kot sedaj!"

Fogel je prikimal in dejal nato:

„Tudi danes žalibog nisem bil srečen v mestu?"

„O!" je vskliknila Kamila presenečena. — „Torej nimate otroka?"

„Ne! Moj načrt se je ponesrečil vsled neprevidnosti mojega zaveznika!"

„O Bog! Kaj sedaj?" je stokala Kamila obupno. „Baron se bo sedaj varoval?! In Vaš pomočnik, kaj je z njim? Ali so ga morebiti celo prijeli?"

„Da! — Saj bojim se tega!"

Kamila je prebledevši skočila pokonci in jezno pogledala Fogla.

„Človeče!" je vpila. „In to poveste s tako malomarnim glasom?"

Gozdarski pomočnik je skesan sklonil glavo, še zagovarjati se ni upal.

Kamila je hitro prišla zopet k sebi in mu zapovedala, naj ji pove vse natanko, kar se je tudi zgodilo.

„Saj ni tako hudo, kot sem mislila," je dejala slednjič. „Toda, kako se naj sedaj polastimo otroka? O, to je za obupati! Tudi barona moramo spraviti s pota!"

Fogel je molče prikimal.

„In hčerka mlinarjeva!" je nadaljevala Kamila. „Kako pride ta v baronovo stanovanje?"

„Ne vem," je odvrnil Fogel.

„No, to je slednjič postranska stvar!“ je dejala Kamila. „Ta nam ne bo napoti! Ko bi le vedela, na kak način bi lahko prišla do otroka?“

„Morebiti bi nam tujec lahko pomagal pri tem!“ je mrmral Fogel sam pri sebi.

„Kdo? Kak tujec?“ je vprašala Kamila začudena, ker je razumela njegove besede.

„O, gospica, v mestu sem srečal nekega moža. Ta me pozna in ve za vse naše skrivnosti. On je čuden človek in ne spominjam se, da bi ga bil kedaj videl!“

„Kdo bi bil to?“ je vskliknila Kamila vznemirjena.

„Pripeljal sem ga s sabo, kajti na vsak način je hotel iti z menoj; pravi, da ima za Vas važne novice!“

„Tudi mene pozna?“ —

Kamila se je začudila. — Takoj nato se je pa nasmehljala. —

„Slutim, kdo je ta človek!“ je nadaljevala. „Torej je tu? — Kje?“ je vprašala.

„Zunaj v parku! Ali naj ga pokličem?“

„Ni treba!“ se je oglasil v tem trenotku globok glas za vratmi. Ta so se odprla in tujec je vstopil z zaničljivim smehljajem na ustnih

Kamila je prestrašena kriknila in skočila pokonci.

„No, no, moja ljuba Kamila!“ je dejal tujec smehljaje. „Saj me niti ne spoznaš danes. Oprosti, da kar tako pridem k Tebi! Najin prijatelj —“ tu se je obrnil k Foglu „me je pustil predolgo čakati in tedaj sem Te poiskal sam!“

„Ti si Hugo?“ je jecala Kamila in se zopet zgrudila na stol. „Kaka predrznost. Če Te je kdo zapazil?!“

Sutner — kajti ta je bil — je zamahnil z roko in se vsedel nasproti njej v drug naslanjač.

Fogel je začuden pogledoval zdaj enega, zdaj druzega.

Moja ljuba Kamila! — Hugo! — Kaj naj pomeni to?

Tedaj se je spomnil na to, kar mu je nekoč povedala Pavla: Kamila je bila omožena in ta mož je bil njen soprog!

Tedaj ga je popadla ljubosumnost in besnost, ki se pa ni obrnila proti Kamili ampak proti njenemu soprogu. Četudi je imel do nje več pravice, vendar je zahteval Fogel njo, za katero se je boril in za katero je trpel, za se!

Kamila je uganila Foglove misli.

Vstala je in se mu približala s prijaznim smehljajem.

„Kakor vidite, ljubi prijatelj, ta človek za me ni tujec!“

„Da to vidim! On je —“

„Moj brat!“ mu je segla Kamila v besedo.

„Vaš — brat?“ je jecal Fogel neverjetno.

„Gotovo!“ je odgovorila Kamila že jezna. „Kakor se mi zdi, ne verjamete tega!“

Sutner se je smehljal, toda niti na misel mu ni prišlo, da bi ugovarjal Kamili.

„O milostna gospica!“ je vskliknil Fogel zopet veselo. „Nikakor ne dvojim o tem! Čudil sem se le vsled tega, ker mi še nikdar niste omenili o svojem bratu!“

„To je res; še nikdar nisem govorila o njem!“ je odvrnila Kamila. „Toda mislimo sedaj na važnejše stvari! Vidva sta se sešla v mestu?“

„Da, to je bil srečen slučaj!“ je prikimal Sutner in se iztegnil v naslanjaču. „Našel sem svojega prijatelja zatopljenega v opazovanje hiše, kjer prebiva baron čemšeniški,“ je nadaljeval ironično. „Ta okolnost in Vajin razgovor, ki sem ga poslušal, mi dokazujeta, kake načrte imaš sedaj!“

„O, Ti si poslušal?“ je vskliknila Kamila nejevoljno.

„Seveda! Nisem Vaju hotel motiti!“

„No, saj to bi tako moral zvedeti,“ je odgovorila Kamila mirno, „kajti rabila bom Tvojo pomoč!“

„Ta Ti je bila že davno na uslugo, a je nisi sprejela!“

„O ne, Ti si kar izginil, ne da bi mi povedal kaj natančnejšega o otroku!“

„In pri tem si jo Ti grozno zavozila!“ se je smehljal Sutner.

„Kako to?“

„Ti misliš, da si otroka našla, ne?“

„Da“

„Ali si prepričana o tem?“

„Seveda, ko bi le vedela, kako bi ga zopet mogla dobiti v svoje roke.“

„To bi Ti ne pomagalo prav nič!“ je odgovoril Sutner odločno. „Deček, ki ga smatraš za grofovega sina, Ervina, ni pravi.“

„Ne?“ je vskliknila Kamila osupla. „Dokaži!“

„Ali si ga videla?“

„Ne!“ je odgovorila Kamila.

„Tudi Vi ne?“ se je obrnil Sutner k Foglu.

Ta je istotako zanikal.

„To se pravi,“ je pripomnil, „v obraz ga nisem videl.“

Sutner si je zadovoljno mel roke.

„Saj sem vedel,“ je dejal. „Nemogoče, da bi bil deček pravi.“

„Toda zakaj pa ne?“ je vprašala Kamila razburjena.

„Baron vendar ne bo tujega otroka vzel za svojega strička?“

„In vendar je storil to. — Zares, Kamila, ničesar nisi izgubila s tem, da se je ponesrečil danes Tvoj načrt. Pravega Ervina Ti dobim lahko samo jaz.“

„Ti? — Ali je to res? Kje je deček?“

„Pri nekem glumaču!“

Kamila je pogledala Fogla.

„Ah!“ je vzkliknila nato. „Tam ga je torej zapazil grof?“

„Da!“ je pritrdil Sutner in povedal nato, kako se je godilo takrat.

„Torej je deček še vedno pri onih ljudeh!“ je vzkliknila Kamila in se obrnila k Foglu. „Torej je Pavla vendar odpeljala otroka od onega trgovca.“

„Sedaj se pa deček ne nahaja več pri onih ljudeh!“ je pripomnil nato Sutner.

„Ne? Kje pa?“

„Moja ljuba Kamila,“ je odvrnil ta. „Tega otroka zamoreš dobiti v roke samo z mojo pomočjo. Jaz sem danes prišel samo

radi tega sem, da Ti jo ponudim, in upam, da bodeš priznala mojo zvestobo in udanost!"

„Ba! Le ohrani te fraze za se!" se je rogala Kamila. „Vem, kam meri Tvoj govor! Kar hitreje moreš, mi preskrbi otroka!"

„To bodem storil, a zato rabim denar!"

„Saj sem si mislila! Ti ne storiš ničesar zastonj! Koliko pa zahtevaš?"

„Povedati Ti hočem najprej, da oni ljudje, ki imajo otroka v rokah, zahtevajo zanj grozno veliko svoto."

„Tega si ne morem misliti, saj ne vedo, kakega pokoljenja je otrok!"

„O da! Vedo še več, nego je treba!"

„Potem si jim Ti izdal vse!" je vzkliknila Kamila jezno.

Sutner je malomarno skomignil z rameni.

„Dosti, da ljudje vedo ceniti svoj zaklad," je dejal mirno. „Zase ne zahtevam prav ničesar, prepuščam Tebi, da obdržiš mojo zvestobo. Oni ljudje pa zahtevajo za otroka 100.000 kron!"

„Vraga," je ušlo Foglu. „Lepa svota."

„In misliš, da bi plačala to svoto, tudi če bi mogla?" je odgovorila temno.

„Hm! Ne vem, zakaj ne? Saj ni zate to nobena težava, dobiti tako svoto."

„Polovico Ti dam, več ne!" je odgovorila Kamila odločno.

Sutner je premišljeval.

„Dobro," je dejal. „Recimo: polovico takoj in pozneje — čez nekaj mesecev — drugo polovico."

„Nesramnež!" je sikala Kamila v svoji obnemogli jezi.

„Saj lahko odkloniš mojo ponudbo," je zavrnil Fogel mirno.

„Zediniva se!" je odgovorila Kamila. „Ti mi izročiš otroka in dobiš nato nakaznico na grofovo ime, katero lahko vzdigneš po treh mesecih. Do tedaj sem že jaz grofica ratiborska!"

„Na to se ne morem spustiti, imeti moram čist denar in sicer takoj!“

„In recimo, da Ti že danes lahko izročim ono svoto — kako jamstvo mi moreš dati, da mi res izročiš otroka?“

„Jamstvo, kakor si ga želiš Ti, Ti seveda ne morem dati, Ti mi moraš zaupati. Sicer pa, če nočeš, se lahko obrnem na grofa. Prepričan sem, da bo z veseljem sprejel mojo ponudbo.“

Kamila je obledela.

„O — vem, da si zmožen kaj tacega!“ je vzkliknila srdito.

„To je čisto v Tvojih rokah, moja ljuba Kamila, da ne storim kaj tacega!“ se je smehljal Sutner.

„O, Ti si vrag!“

„Bodite brez skrbi!“ se je oglasil sedaj Fogel. „Dokler sem jaz tu, Vaš brat ne bo izpolnil te grožnje!“

Lopov se je obrnil in s pomilovanjem se je ozrl v Fogla.

„In kako bi to preprečili?“

„To bi že videli!“ je odvrnil ta.

Sutner se je smehljaje obrnil od njega proč in nadaljeval:

„Govoriva dalje o tem, ljuba Kamila. Ponavljam, da rabim denar, da dobim otroka. Saj Te ne stane dosti truda, danes ali jutri spraviti to svoto vkup!“

„Ne morem!“ je stokala Kamila obupno.

„To je slabo za Te!“ jo je zavrnil lopov. „Hm —!“ je menil, kakor bi govoril sam pri sebi, — „skoro bi bilo bolje, ako bi sprejel ponudbo barona čemšeniškega!“

„Kaj praviš?“ je vskliknila Kamila prestrašena. „Tudi z baronom si v zvezi?“

„Da, moja ljuba!“

„Toda ne,“ je nadaljevala Kamila, hoteč pomiriti samo sebe. „Ti lažeš. Kajti če bi baron vedel, da je Ervin pri onem glumaču, bi ne imel druzega otroka v hiši!“

„Baron je šele pred kratkim zvedel resnico. Seveda mi ne zaupa popolnoma. Toda kakor hitro mu pripeljem njegovega

52819

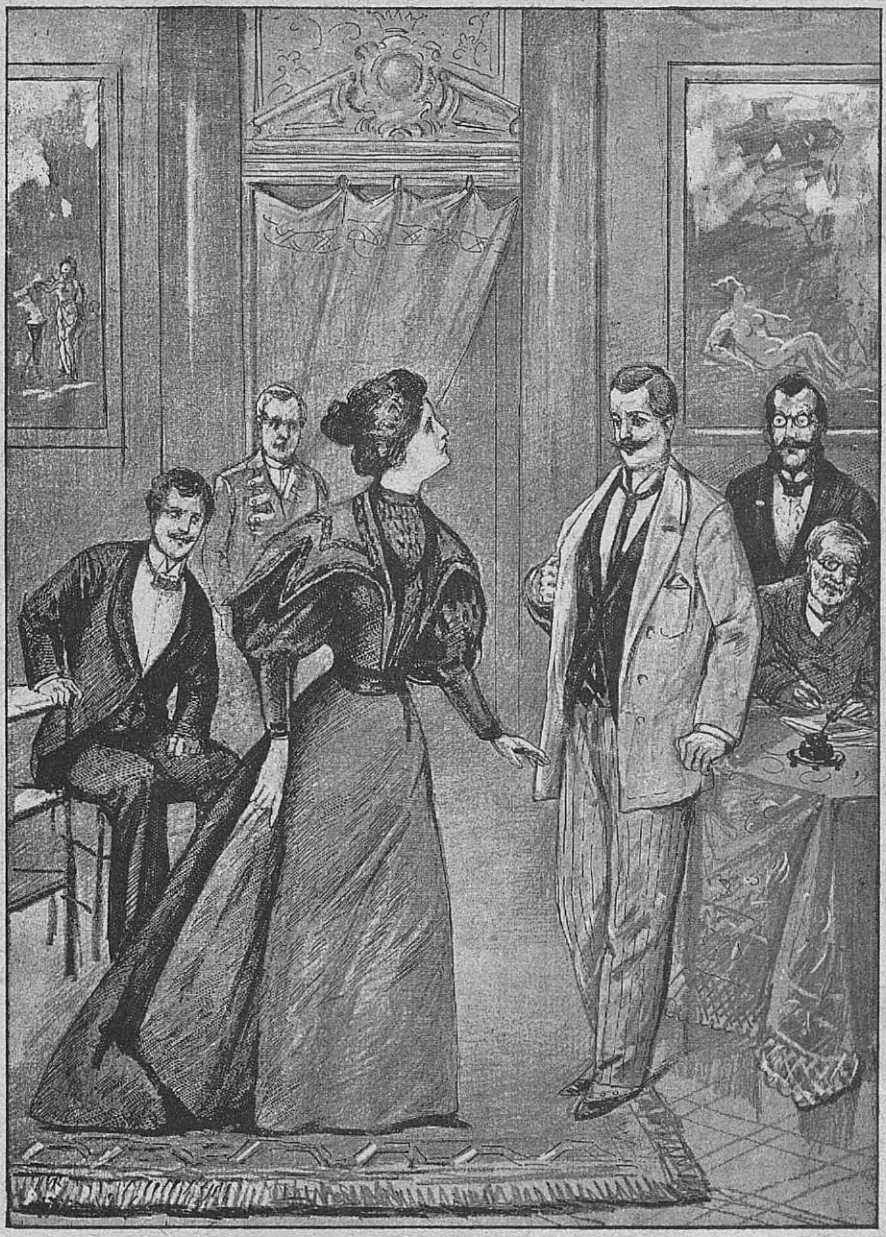

„Koga sûmite?“ je kriknila Sidonija.

pravega nečaka, dobim od njega trojno svoto, kakor jo pa zahtevam od tebe?“

Obmolknil je in se pasel na začudenju prestrašene Kamile.

„Toda jaz nočem ovirati Tvojih načrtov,“ je nadaljeval nato. „Torej vidiš, da je žrtva, ki Ti jo prinesem na ta način, vredna Tvoje protiusluge!“

Zamolčal je svoj poraz, kojega vzrok je bil Vračko. V začetku je hotel tudi to povedati Kamili, a se je hitro premislil.

Najprej je hotel dobiti v svoje roke denar, potem otroka in nato bi lahko operiral, kako bi se mu zdelo.

Opazoval je Kamilo, ki je bila vsled njegovih slednjih besedij popolnoma pobita, z zaničljivimi pogledi.

„Nekaj Ti hočem predlagati,“ je dejala nato. „Če ne sprejmeš tega, potem pa stori, kar se Ti ljubi. Toda ne nasprotuj mojim načrtom. To Ti svetujem! Saj me predobro poznaš!“

„Žuganje obdrži zase!“ se je smehljal zaničljivo. „Torej povej.“

„Danes Ti izročim 10.000 K, to je vse, kar imam. To svoto smatraj za predplačilo.“

„Kaj mi koristi 10.000 K, ko jih pa rabim takoj 50.000. Saj imaš nakitja, ki —“

„Ne,“ mu je segla ona hitro v besedo. „Svojega nakitja Ti ne izročim na noben način!“ Stopila je na to k pisalni mizi in vzela iz nje zavitek bankovcev. „Tu je denar!“ je nadaljevala. „Ali hočeš?“

„In kedaj dobim še prvih 40.000 K?“ je vprašal ta, ne da bi se dotaknil denarja.

„Kedaj? No, takrat, ko mi izročiš otroka!“

„Toda vraga! Ali naj Ti še enkrat pričnem razkladati? Za to svotico ne dobim niti otroka. Preskrbi mi do jutri ostalo in potem je kupčija sklenjena.“

Pri tem je vzel bankovce Kamili iz rok in jih kar vtaknil v žep.

„Do jutri?“ je ponovila Kamila mehanično. „To je nemogoče. Toda če že mora biti, v treh dneh.“

„Dobro, do tedaj počakam!“ je odgovoril Sutner. „Ali naj sam pridem po denar?“

„Ne! ne! To je prenevarno. Fogel ti ga bo prinesel!“

„Radi mene le! Naj pride v vaško krčmo! Toda Kamila, zapomni si: če do tedaj ne dobim denarja, se še vseeno obrnem na barona Sigmunda!“

„Že dobro! Držala bodem besedo!“

„To je popolnoma v Tvojem interesu! V treh dneh torej!“

„In kedaj mi Ti izročiš otroka?“

„Hm — tako natanko ne morem določiti. Na vsak način Ti sporočim takoj, ko bo otrok v mojih rokah. Bržkone se zgodi to tekom štirih, petih dnij!“

„Zadovoljiti se moram samo s Tvojo obljubo,“ je zavrnila Kamila nezaupno. „Saj me lahko goljufaš, samo da dobiš od mene denar in ne morem Te kontrolirati, če je res, kar si mi povedal.“

Sutner se je zaničljivo nasmejal.

„Če se tega bojiš, potem pa pustiva kupčijo,“ je odvrnil razkačen. „Na ta način si ohraniš denar in tudi teh 10.000 K Ti vrnem!“

S temi besedami je segel v žep in ji zopet ponudil one bankovce nazaj.

„Pusti to!“ se je branila ta. „Enkrat Ti hočem popolnoma verjeti!“

Počasi je spravil lopov denar zopet v žep. Nato je vzel klobuk in ponudil Kamili roko:

„Torej se lahko poslovim? Ali imaš morebiti vprašati še kaj?“

„Ne!“ je odgovorila kratko. „Ljubi prijatelj,“ se je nato obrnila k Foglu, „poglejte, če je varna pot.“

Ta je prikimal in odšel.

„Tudi eden Tvojih ljubčekov, moja ljuba Kamila!“ je pripomnil Sutner smehljaje in pokazal na vrata, skozi katera je ravnokar izginil Fogel.

Kamila je zarudela in odgovorila jezno:

„In če bi bilo tudi tako, kaj Te to briga?“

„O, prav nič! Toda pomilujem tega norca, ki Ti je udan kot pes.“

„V tem oziru je boljši kot Ti.“

„To rad verjamem!“ se je rogal Sutner. „Toda dam Ti dober svet: bodi previdna! Če grof zapazi Tvoje ljubkovanje s tem Foglom, potem je ven s Tabo!“

„Le obdrži to za se,“ je dejala Kamila zaničljivo. „Jaz sama vem najbolje, kaj mi je storiti.“

V tem trenotku se je vrnil Fogel ves prestrašen in v skrbeh.

„No?“ ga je vprašala Kamila razburjena. „Kako je, Fogel?“

„Pavla je gotovo zopet špionirala, gospica,“ je dejal. „Pri stopnicah čaka s starim Robertom.“

„S tem starcem?“ je vskliknila ona prestrašena. „Ali se je zvezala z njim?“

„Bržkone! Počakati moramo, dokler ne odideta!“

„Da, prav imate! Lahko bi zapazila mojega brata! O, najraje bi jo zadavila, to kačo!“

„Zakaj je pa ne?“ je vprašal Sutner rogaje.

Ona ni odgovorila, ampak je začela hoditi po sobi gorindol.

Čez pol ure je zopet naročila Foglu, naj gre pogledat, če je pot prosta.

64. poglavje.

Nova sled.

V torgavskem gradu je vladala žalost.

Baron je ves potrt pričakoval ravno sodne komisije, ki je morala priti vsak trenotek.

Tudi Sidonija je nemirna in razburjena pričakovala, kaj bo sedaj.

Slednjič se je pripeljal voz na dvorišče in štirje črnoobločeni gospodje so izstopili.

Baron jim je hitel naproti in pozdravil najprej preiskovalnega sodnika.

Od spremljevalcev je bil baronu znan le eden: doktor Milner.

Drugi je bil sodnijski zdravnik, tretji pa detektiv Vračko.

Poleg kočijaža je sedel pisar, ki je tudi hitro splezal s kozla in sledil gospodom v grad.

Na njegovo lastno željo sodnik detektiva ni predstavil baronu, ki niti slutil ni, kdo je ta ponižen mož.

Kmalu so stali ob postelji mrtveca.

Sedaj je prišla tudi Sidonija, bleda in prepadena in kmalu za njo grajska služinčad.

A kmalu je slednjo zapodil pisar ven. Tudi baron in Sidonija sta se umaknila v sosednjo sobo.

Vračko je ostro opazoval Sidonijo. Tudi Antona je spoznal takoj.

Ta dva niti slutila nista, kako nevaren jima utegne postati ta neznaten človek.

Med tem sta zdravnika raztelesila umrlega barona. Precej časa je trajalo, predno sta stopila v sobo, kjer sta ju pričakovala sodnik in Vračko.

Nekaj časa so se posvetovali, nato se pa skupno podali v ono sobo k Sidoniji in baronu.

„No, gospod svetnik, kak uspeh je imela preiskava?“ je vprašal slednji razburjen. „Ali je moj ubogi brat res umrl vsled zastrupljenja?“

„Da, gospod baron. To je sedaj dokazano. Toda strupa samega se ne more spoznati, ker ni nobenega sledu o njem v mrtvem telesu!“

Dočim je sodnik govoril, je detektiv ostro opazoval Sidonijo.

Zapazil je, kako se je olajšana oddahnila, kako so zarudela njena bleda lica in kako se je zmagovalno in zadovoljno nasmehljala.

Baron Feliks je neverjetno zmigal z glavo in dejal:

„Morebiti sta se gospoda vendar motila?“

„O ne!“ je odgovoril sodnik odločno. „Ali morete morebiti kaj natančnejšega povedati, kar bi nam moglo služiti v odkritje tega nenavadnega dogodka?“

„Ah, gospod svetnik, kaj naj povem? Tu stojim pred uganko, ki bi jo mogel rešiti samo tale mrtvec, toda njegova usta so obmolknila za vedno.“

„Torej ste mnenja, da se je Vaš brat usmrtil sam?“

„Drugače si ne morem misliti!“ je odvrnil baron in komaj zadrževal solze.

„In Vi milostna?“ se je obrnil sodnik nenadoma k Sidoniji. „Ali veste Vi kaj povedati?“

„Nič — prav nič!“ je jecala ta.

Sodnik, kateremu je Vračko povedal svoj sum, jo je ostro opazoval.

„Toda Vi ste prva zapazili nenadno obolelost svojega soproga?“

„Da!“

„No, ali Vam takrat on ni povedal ničesar?“

„Ne, saj ni mogel govoriti, ker je bil brezzavesten!“

„Toda prej?“ je nadaljeval sodnik. „Saj ste vendar videli soproga dan prej ali nekoliko ur pred katastrofo?“

Sidonija je premišljevala trenotek, nato pa ponosno dvignila glavo.

„Bila sem kake dve uri prej pri svojem soprogu!“ je odgovorila. „Toda zapazila nisem ničesar in tudi povedal mi ni da hoče končati svoje življenje. Zato me je vse tako presenetilo, da še slutila nisem, odkod izvira to, da je naenkrat brez zavesti.“

„Z drugimi besedami: Vi niste slutili, da je Vaš soprog izpil strup?“

„Ne, nisem slutila, dokler ni prišel doktor Milner in to povedal!“

„Ali je bil Vaš soprog sam, dočim ste ga pustili za dve uri?“

„Ne! Njegov sluga je bil pri njem!“

„Kak človek je to?“

„O, zelo zvest mož, ki je bil mojemu soprogu vedno udan!“

„Tako — tako! Prosim, gospod baron, pokličite tega človeka!“

Kmalu je stal Anton pred sodnikom. Vračko je takoj spoznal, da njegov obraz razodeva strah in nemir.

Sodnik je Antona opazoval nekaj časa, nato pa začel:

„Ali se Vam je pri ranjkem zdelo kaj sumljivo, iz česar ste sklepali, da mu je življenje odveč?“

„O da!“ je odvrnil ta hitro. „Gospod baron mi je rekel včasih, da bi bilo zanj bolje, ko bi umrl!“

„To mi je nekaj novega!“ je vzkliknil Feliks. „Proti meni se ni brat nikdar izrazil podobno!“

„Morebiti Vas ni hotel žalostiti?“ je dejal sodnik.

Feliks je majal z glavo.

„Ne, ne! Tega ne morem verjeti. Jaz vem, da se moj brat vkljub svoji bolezni ni bal ničesar bolj kot smrti!“

„Ali se spominjate Vi, milostna, da je soprog katerikrat govoril napram Vam o želji, da bi umrl?“ se je obrnil sodnik k Sidoniji.

„Da, storil je to, sosebno v zadnjem času!“ je odgovorila ta in si zakrila obraz z robcem.

„In o tem mi niste povedali ničesar?“ je vskliknil Feliks očitaje.

„Nisem Vas hotela žalostiti!“ je odvrnila ona s tresočim glasom.

„Vi ste mnenja, da si je baron sam končal življenje?“ je vprašal sodnik Antona.

„Da, prepričan sem o tem!“

„Kako to? Ali ste videli, da je baron izpil strup?“

„O ne! V tem slučaju bi mu to zabranil!“

„Na kaj pa opirate svojo trditev!“

„Najprej na to, da si je baron želel smrti in da me je prosil pred nekaterimi dnevi, naj mu izročim njegovi dve pištoli, o katerih sem vedel, da sta nabiti!“

„To še ni dokaz, da se je hotel usmrtiti!“

„Meni se je zdelo tako in zato nisem izvršil njegovega povelja. Vendar sem molčal o tem, da ne bi vznemiril gospe in gospoda barona Feliksa. Včeraj dopoldne me je poslal z nekim naročilom proč. Ko sem se vrnil čez četrt ure, je bil že brez zavesti.“

„Če je baron, dočim ste ga Vi zapustili, izpil strup, potem ga je moral imeti pri sebi, ne?“

„Gotovo!“

„Ali morebiti kdo za časa Vaše odsotnosti prišel k njemu in mu vlil strupa?“

„O ne! Kako bi bilo to mogoče?“

„Ali je mogel morebiti gospod baron sam brez tuje pomoči iti v svojo sobo po strup?“

„Tudi to je nemogoče!“

„Ali niste, ko ste se vrnili, ničesar dobili v njegovi roki ali sploh v njegovi bližini — kako steklenico ali papir, v katerem bi se nahajal strup?“

„Ne, niti najmanje!“

„Potem je neverjetno, da bi se baron zastrupil sam!“ je dejal sodnik s povzdignjenim glasom in ostro pogledal v blizo stoječega Antona.

Ta je nehote povesil oči.

„Ne vem, kako naj si to razlagam!“ je odgovoril na to hitro. „Izpovedati morem le, kar sem videl!“

„Dobro!“ je zavrnil sodnik in mu pomigal, naj odstopi.

Vračko je napeto ves čas poslušal ta razgovor in njegov sum proti Antonu in Sidoniji je zadobival čimdalje trdnejša tla.

Sklonil se je k preiskovalnemu sodniku in mu nekaj zašepetal na uho.

Sodnik je prikimal in se nato obrnil k baronu z besedami:

„Sedaj bi si radi ogledali obleke ranjkega, gospod baron!“

Četudi Feliks ni vedel niti razumel, zakaj sodnik to zahteva, vendar ni ugovarjal, temveč takoj privolil.

Sidonija in Anton sta se skrivaj spogledala, a že ju je zapazil Vračko in sedaj je zahteval, da gre tudi Anton z njimi v baronovo oblačilnico.

Začudena in nemirna je opazovala Sidonija neznanega ji detektiva.

Ko so došli v ono sobo, je zahteval Vračko, naj mu predlože ono obleko, ki jo je imel gospod baron pred smrtjo na sebi.

To se je zgodilo.

Vse je molče gledalo, kako je detektiv preiskoval natančno vsak žep.

Naenkrat je potegnil v začudenje vseh iz nekega žepa malo stekleničico, v kateri je bilo še nekaj kapljic neke vodeno prozorne tekočine.

To je bila ista stekleničica, ki jo je Anton prejel od stare Valburge.

„Tu je torej rešitev uganke!“ je vskliknil detektiv veselo in izročil stekleničico zdravnikoma, da jo preiščeta.

Dočim se je to vršilo, je Vračko opazoval Sidonijo in Antona.

Slednji se ni kar nič prestrašil in ravno tako malo Sidonija.

Vračko je sklepal iz tega, da sta ta dva najbrže namenoma vtaknila to stekleničico v obleko.

Zdravnika sta izjavila kmalu, da je to grozen in hitro učinkujoč strup.

Vračko je nato vtaknil stekleničico v svoj žep.

„Vedel bi rad, v kateri lekarni je bila ta tekočina kupljena!“ je dejal in pri tem gledal Antonu v oči.

„Ali mislite, da Vam morem jaz dati kakega pojasnila?“ je vprašal ta z izzivajočim glasom.

„Da, to mislim!“ je odvrnil detektiv. „Na vsak način bodete vedeli, kako je ta stekleničica prišla v to baronovo obleko?“

„Kako morem to vedeti?“ je zavrnil Anton svojeglavno in sovražno pogledal neznanega mu detektiva. „Gospod baron je gotovo nosil strup s sabo in potem ko ga je izpil, vtaknil stekleničico zopet k sebi.“

„O ne, moj ljubi! Stvar se je izvršila vse drugače,“ se je smehljal detektiv. „Gospod doktor Milner!“ se je obrnil detektiv k temu. „Ali smem prositi?“

Zdravnik je pristopil.

„Rad bi vedel,“ je nadaljeval detektiv, „če je mogoče, da človek, ki je izpil toliko strupa naenkrat, vtakne stekleničico zopet lahko k sebi?“

„Hm! — Ne verjamem! Če je bila fisola polna, potem je moral strup učinkovati takoj, ko je baron izpil.“

„Potem ni mogel te stvari vtakniti k sebi!“ je dejal Vračko zmagovalno. „Torej mu je stekleničico kak drug človek vtaknil v žep!“

Pri tem je meril prebledevšega Antona s plamtečimi pogledi.

„Zares!“ je vzkliknil preiskovalni sodnik. „Nato še mislili nismo!“

Razburjenje se je polastilo vseh.

Baron Feliks je bil tako začuden, da še govoriti ni mogel, ampak je nemo pogledoval zdaj jednega, zdaj druzega.

Sidonija pa je bila bleda kot kip.

„Tu lahko sklepamo še naprej," je nadaljeval Vračko z ostrim glasom. „Nič nas ne ovira, da si mislimo, da je ona roka, ki je spravila stekleničico v žep baronove obleke, tudi njemu samemu vlila strup."

Sodnik je živahno prikimal.

„Da! Prav res!" je vzkliknil razburjen. „Tu se ni zgodil, kakor se vidi, samoumor, ampak umor!"

„Umor?" je vzkliknil Feliks s tresočim glasom.

„O Bog! Kdo bi mogel storiti ta zločin?"

Nihče mu ni mogel odgovoriti na vprašanje.

Nekaj časa je bilo vse tiho.

Nato je začel Vračko, dočim se je njegov pogled uprl v Sidonijo:

„Morilec je mislil, da dela pametno, s tem da je vtaknil stekleničico v žep svoje žrtve. Toda — kakor se to velikokrat zgodi — si je s tem škodil največ. In s pomočjo te neme priče zločina," je končal s povzdignjenim glasom, „upam, dokazati krivemu zločin."

Baron je močno kriknil pri teh besedah in se zgrudil na stol.

„O Bog!" je stokal. „Umorjen? Torej umorjen si bil, moj ubogi Ludvik! Ah, od koga? Od koga neki?"

„Da," je kriknila Sidonija in stopila k detektivu. „Koga imate na sumu?"

Njen obraz je bil smrtnobled, ustnice so ji drhtele in oči so ji svetile divje.

V prvem trenotku je bil Vračko presenečen vsled te predrznosti ženske, o kateri je vedel, da je kriva vsega. Hotela je izzvati svojo usodo.

Da bi končala te muke, mu je nastavila meč na prsi.

Že je hotel odgovoriti detektiv, kar bi spravilo na dan grozno katastrofo — a se je premislil. Ni še imel dosti dokazov za svojo trditev.

Napeto so pričakovali vsi njegovega odgovora.

„Še nisem tu obdolžil nikogar, milostna!" je dejal nato mirno.

„Toda Vi imate nek sum!“ je vzkliknil baron. „Proti komu? O, govorite! Če mi poveste morilca mojega brata, Vas bogato obdarim.“

„Na to vprašanje Vam danes ne morem odgovoriti, gospod baron!“ je odvrnil Vračko. „Toda razjasnil bodem to stvar ne oziraje se na plačilo.“

Ves potrt se je zgrudil baron nazaj na stol in zakril obraz z rokama.

„O Bog, pomagaj mu pri tem,“ je jecal. „Bog nebeški! Kdo neki je to storil?“

Kmalu na to je komisija odšla in on je ostal sam zatopljen v svoje žalostne misli.

Šele ko mu je nekdo položil roko na ramo in je zaslišal sladki Sidonijin glas, se je zdramil.

„Pomirite se,“ ga je tolažila hinavka. „Ne verjemite tega, kar je govoril oni človek. To ne more biti resnica. Saj oni človek še vedel ni, koga naj sumi.“

„In vendar mu verjamem,“ je vskliknil baron in skočil pokonci. „Da, sedaj mi je jasno. Ludvik se ni usmrtil sam, ampak je postal žrtev zločina. Toda gorje lopovu! Ne bom miroval prej, dokler ga ne odkrijem.“

Sidonija se je nehote umaknila pred njegovimi plamtečimi pogledi.

„Ah, morebiti je isti, ki mi je ugrabil mojo gozdno vilo?“ je mrmral baron nato s temnimi pogledi.

Vračko je med tem sledil sodniku in zdravnikoma iz grada.

Ni bil prav zadovoljen s preiskavo. Skoro se je kesal, zakaj ni bolj ostro nastopil proti zločincem. Tako ni niti omenil onega zločina, ki se je zgodil na Liziki.

No, zamujeno se bo že še dalo popraviti, se je tolažil.

Ko je šel skozi vežo, mu je nenadoma šinila v glavo neka misel.

Sedaj, ko se je spomnil na Liziko, mu je prišel na um tudi dogodek, ki ga je doživela deklica pri stari gozdni čarovnici in takoj je začel slutiti zvezo.

Obstal je in se obrnil k Antonu, ki je zaničljivo se smehljaje gledal odhod preiskovalne komisije.

Vračko je pomigal služabniku k sebi in dejal nekoliko zaničljivo:

„Mislim, da je strup, vsled katerega je umrl baron, zvarila neka ženska, ki je pred kratkim pripravila nekaj podobnega za neko mlado deklico! Ali imam prav?“

Služabnik je začuden strmel v detektiva in ni vedel odgovora.

„Od koga govorite, gospod?“ je dejal slednjič Anton prestrašen.

„Saj to veste sami dobro! O mlinarjevi hčerki, ki jo je imela baronica ujeto in zaprto v tem gradu! Da bi se za vedno iznebila te nesrečne deklice, Vam je naročila, da jo spravite k neki stari babi v gozd. — Ali ni bilo tako?“

Antonu je kar sapa pošla, tako da ni vedel, kaj se godi z njim.

Vračko je zaničljivo pogledoval lopova.

„In ona stara čarovnica naj ubogo deklico zastrupi — tako se je glasilo Vaše povelje. Mislim, da sem govoril resnico?“

„Jaz — jaz — ne vem ničesar!“ je jecal Anton prestrašen.

„Misliti si moram sedaj, da Vam je tudi v tem slučaju pomagala ta ženska,“ je nadaljeval Vračko. „Vidite, prijatelj, jaz poznam vse Vaše skrivnosti! Varujte se! Usoda bo kmalu zadela Vas in Vašo gospo!“

Obrnil se je in odšel.

Bled kot smrt je gledal Anton za njim.

Ko je dospel v glavno mesto, se je Vračko ločil od ostalih gospodov in se podal hitrih korakov do Sigmundovega stanovanja.

V bližini je srečal moža, pri kojega pogledu ga je prešinilo veselje.

Bil je to zamorec Bimbo, ki je hodil po cesti gorindol in pazno ogledoval hiše.

Detektiv ga je spoznal takoj, četudi ga prej še ni videl nikdar.

Bimbo je bil zelo začuden, ko je Vračko stopil k njemu in ga nagovoril z njegovim pravim imenom.

Toda njegovo začudenje je minilo kmalu, ko mu je detektiv razložil položaj.

„Ah, gospod!“ je vskliknil veselo. „Vi veste, kje stanuje baron? Hvala bodi Bogu! Ravno sem hotel obiskati ubogo Liziko!“

„Potem pojdite kar z mano!“ je odgovoril Vračko. „Jaz grem tudi tja! Odkod veste, da se nahaja deklica pri baronu?“

„O, pisala je materi Šulcovi, ki jo je preje sprejela pri sebi, ko so preganjali njenega očeta. Žalibog je pa pozabila nadati natančen naslov. Torej Vi že poznate žalostno Lizikino zgodovino?“

„Da, moj dobri Bimbo! In vem tudi, kake zasluge ste si pridobili Vi pri tem! Povedala mi je vse! Toda pojdiva dalje! Tam je že stanovanje baronovo!“

Dočim sta nadaljevala svojo pot, je omenil detektiv:

„Zakaj hočete obiskati Liziko?“

„O, hočem le zvedeti, kako se ji kaj godi!“

„No, vesela bode, da Vas zopet enkrat vidi in gospod baron ravno tako. Saj ste rešili Liziko gotove smrti!“

„Da, gospod, bila je sreča, da sem srečal takrat voz v gozdu.“

„Ko bi se Vam takrat to ne posrečilo, bi baronica gotovo dosegla svoj namen! Sicer pa, ali Vam je znano, kaj se je pripetilo na torgavskem gradu?“

„Da — če mislite smrt brata barona Feliksa! O tem sem slišal. Baje se je zastrupil!“

„Njegova soproga ga je zastrupila s pomočjo lopovskega služabnika.“

„O, slutil sem! Ali je že dokazano?“

„Še ne! Toda Vi, dobri Bimbo, mi lahko pomagate pri tem, če hočete.“

„Jaz? Ah, gospod! Z veseljem! Toda kaj naj storim?“

„Poslušajte Bimbo, povedati Vam hočem!“ je odgovoril Vračko in razložil Bimbu svoj načrt.

Med tem sta dospela do Sigmundovega stanovanja.

„Ali niste mojega mnenja, Bimbo?“ je nadaljeval detektiv razburjen. „Strup zamore biti samo od one copernice. Vse govori za to.“

„Prav gotovo, gospod!“ je pritrdil Bimbo.

„Jaz se moram prepričati o tem!“ je dejal Vračko. „In če se mi to posreči, potem je zapečatena njena usoda! Ali me hočete peljati k oni čarovnici, Bimbo? Ali še poznate ono pot?“

„O, gospod, lahko greva takoj tja, če želite.“

Vračko je premišljeval.

„To se mora zgoditi takoj!“ je mrmral sam pri sebi. „Ni bilo pametno od mene, da sem izdal zavezniku baronice to, kar sem vedel!“

„Pojva najprej k baronu!“ je dejal nato glasno. „Saj se ne zamudiva dalj kot četrt ure. Tudi jaz imam še nekaj govoriti z baronom! Takoj nato se napotiva k oni babi! Zares, takega pomočnika, kot ste Vi, sem želel že davno! Že v interesu barona Sigmunda, kateremu preti nezgoda!“

„Če rabi gospod baron zvestega služabnika, potem sem z veseljem na razpolago!“

„Da, Bimbo! Toda ali Vas bo Vaš gospod lahko pogrešal!“

„O, da! Vem, da bo zadovoljen s tem! Upam, da me baron ne bo odklonil!“

„To se gotovo ne bo zgodilo, Bimbo! Pojdiva torej in govoriva z njim o tej stvari.“

65. poglavje.

Na sledi!

V vaški gostilni v bližini gradu ratiborskega se je nastanil nekega večera star, imeniten in elegantno napravljen gospod. Imel je zlata očala in dolg, siv plašč. Obraz mu je obkroževala gosta, siva brada.

Niti krčmar, niti kdo drugi ni spoznal v njem Kamilinega soproga.

Pri kozarcu kislega, rudečega vina je pričakoval ravno Fogla, ki bi mu moral prinesti denar.

Danes je bil že tretji večer, odkar je čakal.

Ta trenotek je ravno mislil na oni prizor v budoarju. Do polnoči je moral še čakati, dokler ni odšla Pavla, ki se je že naveličala stati.

Sutnerja je veselil strah in trepet Kamilin in njenega ljubljenca.

Ljubosumen nanj ni bil! O ne! Tega se je odvadil že davno! Da mu je le žena vedno dajala denar, pa je bil zadovoljen!

Tudi danes ni niti dvomil, da mu ona ne bo poslala denarja. Le žal mu je bilo, da ni zahteval še več. Saj bi se morala udati.

Pričelo se je že mračiti.

Sedel je pri oknu in zrl ven na cesto. Čakal je že več ur, a Fogla še ni bilo.

Sutner je vstal in začel hoditi po sobi gorindol.

Če pa Kamila ne pošlje denarja? si je mislil v skrbeh. Morebiti ji ni bilo mogoče dobiti zahtevane svote? Potem bi mu pa morala to vsaj sporočiti.

Slednjič ni mogel več strpeti v sobi in je stopil ven na cesto.

Počasi je šel naprej proti gradu.

Vedno bolj je postajalo temno in rahel, fin dež je začel rositi.

Sutner se ni zmenil za to, ampak je le gledal, kje bi zapazil kako človeško postavo. A vse je bilo, kakor izumrlo.

Lopova je že začelo skrbeti.

Kaj naj stori, če Kamila ne izpolni svoje obljube? Ni se mu ljubilo več čakati na cesti.

Bil je že blizu grada in je spoznal park in Foglovo hišo.

Še četrt ure je čakal, nato pa je zaklel, si potegnil ovratnik od suknje čez obraz in se hotel že obrniti nazaj proti vasi.

V tem trenotku je stopila na cesto ženska postava.

Ni je mogel takoj spoznati. Ali je bila Kamilina sobarica? Obstal je pod drevesom in gledal.

Nekoliko korakov od sebe vstran — je spoznal Kamilo.

„Vraga!“ je vskliknil veselo presenečen „Ali prideš sama? Tega nisem pričakoval!“

Kamila se je prestrašila, ko je zapazila pred sabo starega neznanega moža. A takoj se je pomirila, ko je spoznala Sutnerjev glas.

„Drago mi je, da si prišel sem,“ je dejala. „V gostilni bi Te ne poiskala rada.“

„No, bal sem se že, da ne boš držala svoje besede. Meni je postalo že dolg čas! Toda Ti si hotela poslati Fogla! Ali ni kaj v redu?“

„O ne, vse je dobro! Toda Fogel ni mogel, ker ga je grof poslal v mesto. Zato sem prišla sama.“

„No, to je tem bolje!“

„Toda nikar ne stojva tu!“ je dejala Kamila v skrbeh. „Lahko bi naju kdo zapazil v parku!“

S temi besedami je stopila naprej, a ne proti vasi, ampak v nasprotni smeri.

O denarju ni omenila ničesar in Sutner je že postal vsled tega nemiren.

„Upam vsaj, da nisem prišel zastonj?“ je pripomnil.

„O denar imam!“ je odgovorila rogaje se. „Tvoja skrb je odveč!“

544/5

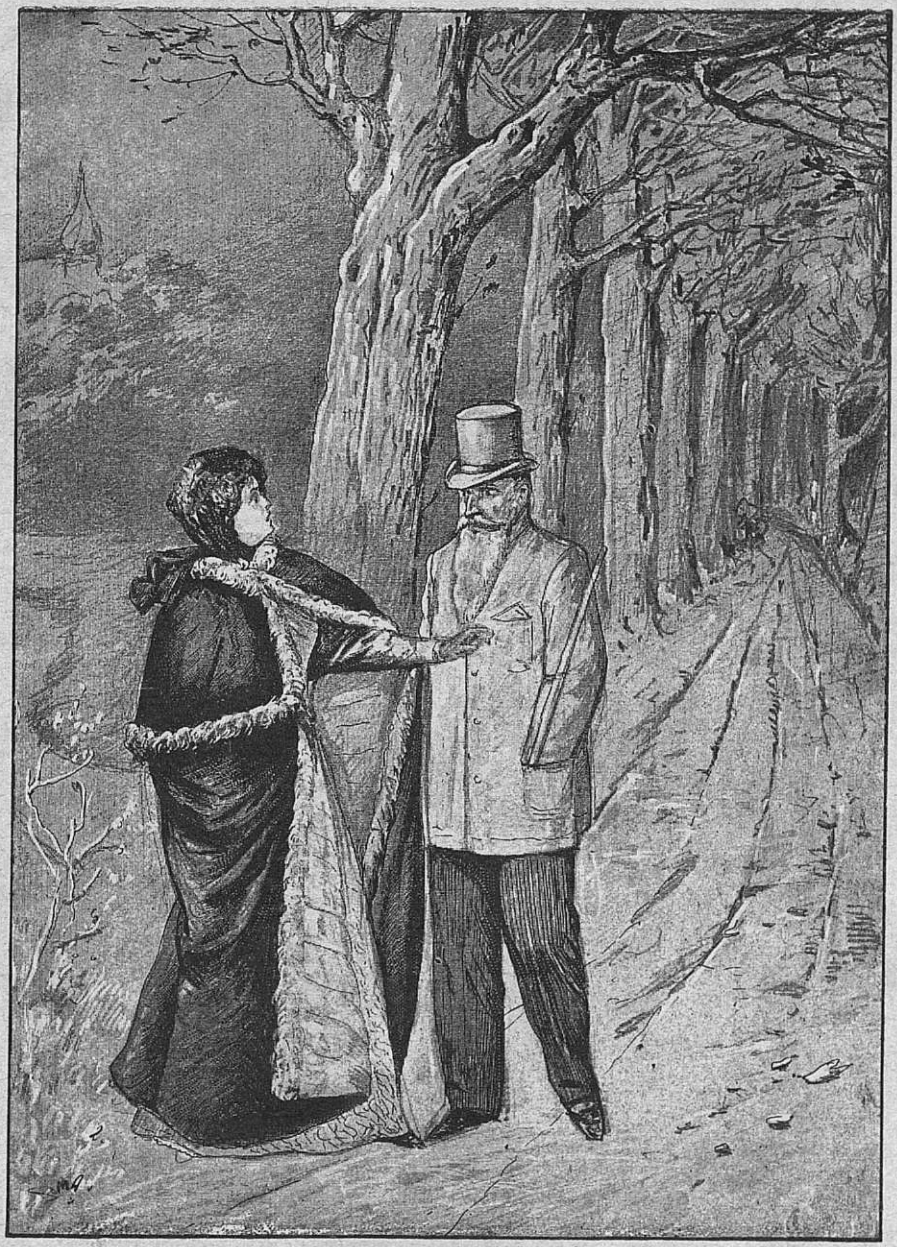

Kamila je prestrašena odskočila.

On je olajšano se oddahnil in ji molče sledil. Kako je prišla do denarja, tega je ni vprašal.

Čez nekaj časa je zavila Kamila v mal hrastov gozdič.

Tam je obstala in dejala svojemu spremljevalcu:

„Tako! Tu sva varna! In tu —“ segla je v žep in potegnila iz njega zavitek — „tu je denar.“

„20.000 K?“ je vprašal Sutner preže, dočim ji je hitro iztrgal iz rok denar.

„Da!“

„Hm! Potem mi ni treba še šteti!“ je mrmral in vtaknil bankovce k sebi.

„Kedaj mi bodeš poročal kaj o otroku?“ je vprašala Kamila razburjena.

„V nekaterih dneh — kakor sem Ti že povedal!

„Dobro, zanesem se na te! Preskrbi mi otroka!“ ga je opominjala. „Preskrbi mi ga, živega, ali mrtvega! To je vseeno! Jaz hočem imeti slednjič mir!“

Nato je hotela hitro oditi.

„Le počakaj še malo!“ je zaklical Sutner. „Imam Ti še povedati nekaj važnega!“

„Kaj pa?“ je vzrojila. „Če hočeš še kaj denarja, potem raje molči, kajti jaz nimam niti vinarja.“

„Ah, neumnost —“ ji je segel Sutner v besedo. „Sedaj se ne gre za to! Hočem Te svariti!“

„Mene svariti?“ je ponovila osupla.

„Da, povedati Ti hočem nekaj, kar sem hotel pravzaprav zamolčati! Toda boljše je, da zveš, kaka nevarnost Ti preti!“

Kamila je obmolknila začudenja in v njenem pogledu se je zrcalila nezaupnost, strah in skrb. Menila je, da hoče sedaj zopet iztisniti od nje denar.

Toda Sutner je sedaj mislil pošteno.

Dosedaj ji ni povedal še ničesar o svojem razgovoru z Vračkom. Kajti če bi Kamila vedela to, bi mu gotovo ne izročila denarja. Sedaj se mu pa tega ni bilo več bati.

„Kje mi preti nevarnost?“ je vprašala slednjič Kamila.

„Od barona Sigmunda, oziroma človeka, ki je v njegovi službi.“

Kamila se je prestrašila.

Najprej je mislila na Doro in Melanijo; vprašala se je, če je morebiti Sigmund zvedel, da še živi njegova sestra in če je odkril njeno sled.

„Govori razločneje!“ je kriknila hripavo.

„To se bo zgodilo in spoznala bodeš, da moraš biti bolj previdna in odločna!

Povedal je nato o svojih pogajanjih s Sigmundom.

„Seveda mi je bilo samo zato, da bi iz barona iztisnil denar,“ je nadaljeval. „Če tudi me je zavrnil, sem vendar dobil še pismo, da hoče še enkrat stopiti z mano v dotiko.“

„No, in kaj ima to opraviti z mano?“ je vprašala Kamila nepotrpežljivo.

„Le poslušaj! — Jaz sem se dal prevariti in sem šel v past!“

„Kako to?“

„No, baronov agent se je slednjič razkrinkal kot detektiv!“ Kamila je prestrašeno siknila in poslušala z drgetajočim srcem povest svojega soproga.

„Ta človek ve vse!“ je sklenil Sutner. „Kako je to zvedel, tega ne vem! On ve za vso tvojo preteklost. Vse, kar si storila tu na gradu ratiborskem, mu je znano. In tudi mene pozna. O, Kamila, tega človeka je treba spraviti s pota, drugače naju oba spravi v ječo!“

Trenotek je bilo vse tiho. Vse to je prišlo nad Kamilo prehitro. Bila je vsa pobita in slednjič je mrmrala pred se:

Vse se podira nad mano. „Bežati moram — še danes moram proč —“

„No, no! Ne obupaj takoj!“ jo je tolažil Sutner.

Ne bilo bi mu ljubo, ako bi Kamila izvedla svoj načrt, kajti kje bi on drugače dobival denarja. „Se ti bo že še posrečilo, odvrniti to nevarnost. Kolikor morem, Ti bom že pomagal!“

„Ti?“ se je rogala ona. „Kdo pa je drugi spravil to nesrečo name, kot Ti?! Ti lopov! Kdo Ti je pa rekel, da

pojdi k baronu? Ali nisi imel zadosti tega, kar si iztisnil iz mene?"

„S svojim očitanjem ne opraviš ničesar!" je odvrnil Sutner mirno. „Misli raje nato, kako se boš izvila iz mreže, ki jo je spletel detektiv okoli Tebe!"

„Da, okoli mene! Samo okoli mene! In Ti, lopov, si temu vzrok. Toda pravim Ti: Če mi sedaj ne pomagaš, potem ne uideš tudi Ti ječi! To Ti prisegam!"

„Ti noriš! Bodi pametna, drugače vstanem in grem!"

„Da, to je Tebe popolnoma vredno, Ti bojazljivec!" je odvrnila zaničljivo. „Toda gorje Ti, če mi sedaj ne pomagaš! Ječi ne odideš, kakor hitro se izjalove moji načrti."

„Že dobro!" se je rogal Sutner. „Ne bojim se Te, to bi že lahko vedela. Seveda Ti hočem pomagati, to sem Ti že povedal."

„Zakaj mi nisi tega povedal prej? Sedaj je morebiti že prepozno!"

„O ne, še je čas!"

„Toda štirinajst dnij, ki Ti je dal detektiv na razpolago, je preteklo."

„Nič hudega zato! Pisal sem mu, da sem otroku že na sledi in da mu bom kmalu sporočil kaj natančnejšega!"

„Toda — kaj dobimo pri tem?"

„Čas! Pred vsem čas!" je dejal Sutner. „Tebi se ne bo zgodilo ničesar, detektiv te ne bo nadlegoval toliko časa, dokler ga bom zadrževal jaz."

„In koliko časa misliš, da se bo pustil voditi za nos? — O, že jutri se lahko podre vse nad mano!"

„Ti vidiš strahove! Osem do štirinajst dnij imaš prav gotovo časa za svoje načrte! — Saj naši sovražniki hočejo dobiti le otroka v roke, a ne Tebe. To bi jim sedaj ne koristilo ničesar."

Kamila je molčala in premišljevala.

„Tega človeka moramo odstraniti!" je vskliknila slednjič. „To je edin izhod!"

„Ti meniš detektiva, ne?"

„Da!“

„Seveda!“ je prikimal Sutner. „On mora izginiti kakor tudi baron Sigmund. In oboje se mora zgoditi kmalu.“

„Toda kako bi se dalo to izvršiti?“

„Kako? — Pa! Z denarjem se da storiti vse.“

„Ti bi tega ne prevzel?“

„Jaz? — Kam pa misliš, ljuba Kamila?“ Saj veš, da se ne pečam s takimi stvarmi!“

„Bojazljivec!“

„Ti imaš udanega človeka tu v gradu,“ je nadaljeval Sutner. „Prepričan sem, da gre on za Te v ogenj. Razdelimo si torej delo. Ti vzameš s svojim zaveznikom na se detektiva in barona, jaz pa otroka. Seveda ostanemo vedno v zvezi.“

Zopet se je zamislila Kamila, a ni mogla najti nobene dobre misli.

„Treh ljudij se moraš bati,“ je nadaljeval Sutner čez nekaj časa. „Obeh prvih in svoje sobarice. Svetujem Ti, da jo spraviš s poti.“

Kamila je prikimala.

O ne samo ti Trije — bati se je bilo tudi Melanije in Dore. Te dve sta bili sicer v njenih rokah in sedaj je sklenila ju popolnoma pogubiti.

Svojemu soprogu ni hotela o tem povedati ničesar. Čemu neki?

Kmalu nato sta se oba poslovila in Sutner se je še tisto noč odpeljal v mesto.

Drugo jutro se je pa napotil proti oni vasi, kjer bi ga moral čakati glumač.

A ko je dospel tja, ni bilo niti glumača, niti kakega poročila o njem.

Ali se je morebiti skesal? Ali je hotel Sutnerja samo voditi za nos?

Lopov je bil ves obupan! Kje naj sedaj išče te ljudi, ko je že 14 dnij minulo od onega časa, ko se je ločil od njih?

Kaj pa, če je zviti glumač hotel kar na svojo roko izpeljati načrt, ki sta se ga domenila?

Sutner se je grozno prestrašil, ko se je domislil nato.

Kaj če se je hotel glumač obrniti naravnost na grofa ratiborskega? Ali je bilo to tako nemogoče?

Kar pot je oblil Sutnerja, ko se je domislil na to. Kesal se je, da je glumaču toliko namignil o otrokovem pokoljenju, drugače bi mu ga on gotovo izročil že za 1000 K.

Da pa je otrok še v njegovih rokah, o tem je bil Sutner prepričan.

Ni mu sedaj kazalo druzega, kot glumaško četo zasledovati.

Povsod je povpraševal po otroku, kjer je glumač ostal. A zvedeti ni mogel ničesar gotovega. Tu je baje nastopil mal deček, toda s črnimi lasmi, tam zopet mala deklica.

Sutner ni vedel, kaj naj si misli.

Ali je glumač le spremenil otrokovo zunanjost, da bi ga ljudje ne mogli spoznati?

Čez nekaj dnij je nenadoma izgubil sled. Povsod je povpraševal po glumaču, a nikjer ga niso ljudje videli.

Toda vkljub temu Sutner ni obupal, ampak je s podvojeno paznostjo zasledoval dalje.

Kmalu je spoznal v svoje veselje, da se oni četi približuje vedno bolj in bolj.

Za zasledovanje je uporabljal konja, ki si ga je bil kupil že prej.

Nekega dne je jezdil skozi gozd po poti, po kateri je nedavno pred njim se peljal glumač, kakor je Sutner slučajno izvedel.

Kam je peljala ta pot, tega seveda ni vedel. Saj mu je bilo to tudi vseeno.

Več ur je že jezdil in solnce se je že nagibalo k zatonu, ko je nenadoma zazrl pred sabo na prostranem prostoru kopo hiš. —

Tu je bila ista vas, kjer je stala tudi koča stare Valburge.

In dočim se je Sutner začuden oziral okoli, je naenkrat zapazil oni že njemu dobro znani, zeleno pobarvani glumačev voz. —

Veselo je vskliknil in pognal konja do onega mesta ter skočil iz sedla.

Glumač je ravno sedel na travi in kadil, dočim je oni suhi človek pripravljal ogenj.

Žene in hčerke ni videl, bržkone sta bili v vozu in tudi dečka ne; kje je bil ta?

Zaničljivo se smehljaje se je približal Sutner glumaču in dejal ne ravno prijazno:

„Torej sem Vas vendar zopet našel, če tudi s precej velikim trudom. Seveda ne vem, zakaj ste bežali pred mano.“

Glumač je odgovoril čisto malomarno:

„Bežali nismo. Toda Vi, moj ljubi, niste držali besede. V treh dneh ste rekli da pridete, a ni Vas bilo 14 dnij.“

„Predvsem — kje imate otroka?“ je vprašal hitro Sutner. „Denar je tu.“

„Potem se bo otrok tudi dobil,“ se je smehljal glumač zvito.

„Dobro. Torej je deček tu v vozu?“

„Ne. Ga ni pri nas!“

„Ne? Torej ga pripravite. Tu se nočem muditi dolgo.“

„Oho, moj ljubi. To ne gre tako hitro. Jaz moram otroka prej odkupiti.“

„Ah, neumnost,“ je zaklical Sutner. „Nikar ne igrajte komedije. Jaz vem prav gotovo, da je deček pri Vas. Ali se morebiti kesate kupčije? Ali hočete morebiti sami poizvedovati za otrokom in na ta način dobiti večjo svoto v svoje roke?“

Glumač se je nasmehljal.

„Nikakor ne,“ je odvrnil mirno, „ker Vas tri dni ni bilo, sem odšel, ker sem mislil, da Vam je že žal sklenjene kupčije.“ —

„Nikar se ne izgovarjajte,“ mu je segel Sutner v besedo. „Zakaj ste se zarili sem v to puščobo? Ali hočete morebiti tu v tem gozdu napraviti predstavo?“

Pri tem je zaničljivo se ozrl naokoli.

Pri koči stare Valburge je zapazil dve moški postavi, vendar se ni zmenil zanje, ampak je k glumaču obrnjen nadaljeval:

„Toda ne prepirajva se o tem! Kakor vidite, Vas najdem vedno. — In če hočete, skleneva sedaj le kupčijo enkrat za vselej.“

To se lahko zgodi, samo nekaj moram še pripomniti.“

„Ali hočete imeti morebiti večjo svoto?“

„O — to ne! Toda — kakor sem že povedal — otroka ni pri meni!“

„Tega ne verjamem. Jaz sem povpraševal povsod in zvedel, da je pri Vas.“

„To ni pravi. Imel sem nekega drugega in neko deklico, a sem ju včeraj odslovil, ker mi nista dosti koristila.“

„Lažete! Vi me varate!“ je vzrojil Sutner.

„Mislite si, kar si hočete,“ je odvrnil ravnatelj mirno.

„Saj sami sebe bijete po zobeh!“ je vskliknil Sutner. „Prej ste rekli, da, če je denar tu, bode tudi otrok. No, in denar je tu.“

„Pripeljite še otroka!“

„Tega si morate poiskati sami.“

„Odkod?“

„Od ljudi, ki ga imajo sedaj v rokah.“

„Tako! In kje so ti?“

„To Vam povem, kadar mi izročite denar.“

„Haha!“ se je smejal Sutner. „Ne, moj dragi, ogoljufati se ne pustim! Če mislite, da sem tako neumen, se motite. Izročite mi otroka in jaz Vam dam denar. Drugih pogodb ne maram.“

„Potem ostane otrok, kjer je,“ je dejal glumač mirno.

„Mislim, da ni daleč,“ se je penil Sutner. „Gotovo je v vozu, toda Vi mi ga nočete izročiti.“

„Nikakor ne. Povedati Vam hočem, kako mi je bil otrok odvzet.“

„Pustite to. A sedaj poslušajte: če mi nočete otroka izročiti z lepa, ga vzamem s silo.“

„Oho? —“ se je rogal glumač. „S silo? Ali hočete, da se Vam zgodi tako, kot zadnjič, ko ste vdrli v voz kot detektiv.“

Sutner je jeze obledel, toda vendar se je pomiril in odgovoril: „Sedaj bodem bolj previden. Mislim, da je med vaščani še nekaj ljudij, ki mi bodo za dobro plačilo pomagali.“

Pri tej grožnji se je glumač prestrašil vidno.

Predno je pa mogel še kaj odgovoriti, je Sutner, ki je ravno gledal proti koči one stare čarovnice, prestrašeno kriknil.

Začuden je sledil glumač njegovem pogledu in zapazil ona dva moža, ki sta se sedaj bližala vozu.

Lopov je jednega izmed njih že spoznal.

To je bil detektiv Vračko, njegov spremljevalec pa zamorec Bimbo.

Ravnokar sta obiskala kočo stare Valburge, toda zastonj. Starka je že izginila.

To je bilo žalostno presenečenje za detektiva.

Že je hotel oditi, ko je zagledal oni zeleni voz glumačev in takoj mu je prišlo na misel, da bi bilo lahko mogoče, da je mali Ervin ravno tu.

Ko je Sutner zagledal detektiva, je bil tako prestrašen, da ni vedel, kaj bi storil.

Sedaj je bilo izgubljeno vse, kajti detektiv bo gotovo odvzel otroka.

Toda, ne, to se ni smelo zgoditi.

Hitro se je obrnil k ravnatelju in dejal razburjen:

„Ali veste, da sta ta dva tuja sovražnika?“

„Vaša?“

„Moja in vaša. Jeden je detektiv, jaz vem, kako je nevaren!“

„Kaj pa imam jaz opraviti z njim?“

„Ali ste Vi neumni! Otroka išče!“

„Vraga!“ je vskliknil glumač. „Mislim, da ste mi ga Vi natvezli na vrat. Ali je pa morebiti ta človek samo Vaš zaveznik.“

Sutner mu je hitro razložil vse potrebno.

„Sedaj veste, kaj imate pričakovati od tega detektiva!“ je nadaljeval, „Vi imate otroka in beseda od mene zadostuje, da spravim sedaj pogubo nad Vas.“

„Vi me hočete izdati?“ je jecal glumač.

„Gotovo! Če mi nočete izročiti otroka, ga tudi Vi ne bodete imeli dalje! Ta mož ga Vam bo odvzel in Vi pojdete lepo v ječo. Saj nočete drugače. Ko bi me ubogali, bi imeli sedaj denar in ničesar bi se Vam ne bilo treba bati.“

V obupnem strahu je strmel glumač proti bližajočemu se detektivu.

„Če Vam je še kaj na tem, da dobite otroka v roke,“ je šepetal hripavo, „potem morate molčati in mi pomagati.“

„To bodem storil, če držite svojo obljubo!“

Ravnatelj je hitro prikimal.

„Potem se delajte tako, kakor bi ničesar ne vedeli o otroku in mene ne poznali!“ mu je zašepetal Sutner. „Vse drugo prepustite meni!“

V naslednjem trenotku sta že stala detektiv in Bimbo pri vozu.

Vračko ni bil malo začuden, ko je zagledal Sutnerja tu.

„Ej, gospod Sutner,“ je začel zaničljivo se smehljaje: „to je pa srečno svidenje! Zdi se mi, da ste že našli otrokovo sled.“

„Še ne, gospod komisar!“

„Potem bi rad vedel, kaj iščete tu!“ je zaklical Vračko ostro. Nato se je obrnil k glumaču in mu kratko zapovedal:

„Pripeljite otroka sem!“

„Oprostite, gospod, jaz ne vem ničesar o kakem dečku!“ je odgovoril ta mirno.

„Tako je, gospod komisar!“ je hitro dejal Sutner. „Mož niti ne sluti, kaj hočete od njega. Prepričal sem se med tem, da to ni prava sled.“

„Tako? Kako pa pridete tu sem? Odkod poznate tega človeka?“

„Jaz ga sploh ne poznam! In tu sem sem prišel čisto slučajno!“

„Čudno!“ se je smehljal Vračko. „Toda menda vendar ne mislite, da Vam verjamem? — Prijatelj,“ je nadaljeval nato obrnjen proti glumaču, „Vi gotovo veste, kaka kazen Vas čaka, če otroka ne izročite takoj prostovoljno?“

Jaz ga nimam!“ se je branil ta.

„Dobro, jaz sam se bodem prepričal o tem!“

Pokimal je Bimbu in stopil proti vozu.

Sutner in glumač sta se spogledala.

Ko je detektiv odprl vrata, mu je glumačeva žena prestrašena stopila nasproti.

Vračko jo je porinil na stran in poklical glumača, da mu razkaže vse prostore.

„Ali bode detektiv sedaj našel dečka?“ se je boječe vpraševal Sutner.

66. poglavje.

V nevarnosti.

Zastonj sta isti večer čakali Melanija in Dora Kohovke. Mesto nje jima je prinesel neumni Žan večerjo.

Melanija je torej sklenila prihodnjega dne govoriti z njo.

Toda tudi prihodnjega in naslednjega dne ni prišla, temveč šele tretji dan opoldan.

Ko je stopila v sobo, je vstala grofica z divana in ji šla nasproti.

Kohovka jo je začudena pogledala. Hitro je postavila jedi na mizo in hotela oditi.

Nehote je pa obstala, ko ji je grofica zapovedala:

„Ostanite še nekoliko!“

Boječe je Kohovka pogledala v bled Melanijin obraz, kakor bi slutila, kaj se bo godilo sedaj.

„Zakaj imate mene in mojo zvesto služabnico tu ujeto?“ je začela grofica.

„Zakaj? — Ker se nam je to zapovedalo!“ je odgovorila ona surovo.

„Od koga?“

„Gospod Barton Vas je pripeljal sem!“

„Barton? Tega človeka ne poznam!“ je vskliknila Melanija začudena.

„Ali veste, žena, da sem jaz grofica ratiborska?“ je vprašala grofica Kohovko.

Sedaj se je pa ta zaničljivo nasmejala.

„O vem, da Vi niste to!“ je odgovorila. „Kajti ona je že davno mrtva!“

„O, ko bi le bilo tako!“ je mrmrala Melanija žalostno. „Bolje bi mi bilo!“

Nato se je pa odločno sklonila pokonci in prašala:

„Za koga me pa imate?“

„Kdo ste, to mi je vseeno. Jaz storim svojo dolžnost in drugo me ne briga.“

S temi besedami je hotela oditi, toda grofica ji je stopila nasproti in dejala zapovedujoče:

„Sedaj hočem od Vas pojasnila! Prej sem bila bolna in Vas nisem mogla vprašati. Danes hočem zvedeti, s kako pravico naju imate tu zaprti. Jaz vem dobro, kje sem. To je dedni grad moje rodovine in tu sem jaz gospa. Ali hočete izpolnjevati moje zapovedi?“

„Vi mi nimate ničesar zapovedovati!“ je bleknila Kohovka jezno.

„Vi nesramna ženska!“ je vskliknila Dora in stopila s plamtečimi očmi k njej.

„Ne odgovarjajte tako moji gospej!“

Melanija ji je pomigala, naj bo mirna.

„Vi se lahko prepričate,“ je nadaljevala nato grofica, „da sem res to, za kar se izdajem. Treba Vam je le pisati pismo mojemu bratu baronu čemšeniškemu.“

„V take stvari se ne spuščam!“ je zavrnila Kohovka kratko.

„Potem bodem jaz pisala svojem soprogu, in Vam obljubim dobro plačilo, če hočete pismo izročiti naprej!“

„Nikar se ne trudite!“ je odvrnila ta. „O tem nočem slišati ničesar! Sploh mi je prepovedano govoriti z Vami!“

S temi besedami je hotela oditi.

„Še nekaj!“ jo je zadržala Melanija. „Vi lahko pošljete poročilo onemu Bartonu?“

„In kaj potem!“

„Zahtevati hočem od njega pojasnila, kako pridem jaz do tega vjetništva!“

Kohovka se je zaničljivo nasmejala.

„Gospod Barton Vam ne bo odgovoril. Najbolje je za Vas, da se udaste v svojo usodo. Pripomniti hočem še, da na beg nikar ne mislite, drugače bi se Vam godilo slabo!“

„O Bog! Kaj namerava oni lopov, ki Vas je podkupil proti meni?“ je vskliknila Melanija obupno. „Ali naj bom na veke tu zaprta?“

„Ne vem!“ je odgovorila Kohovka malomarno.

„O, kako morete biti tako trdosrčni? Ali ne veste, da je to greh? Ali se ne bojite maščevanja mojega brata in soproga? O, nekega dne me bodeta ta dva odkrila in potem gorje Vam!“

Kohovka se je prestrašena umikala pred grofico, ki je izpregovorila te besede s plamtečimi očmi.

Hitro je zapustila sobo in zaloputnila za sabo vrata.

„To je bil zadnji poskus!“ je stokala Melanija in se zgrudila na stol. „Sedaj sva izgubljeni, moja dobra Dora! Nikdo nas ne reši iz rok teh krvnikov kot smrt.“

Dora je britko ihtela. Stopila je h grofici in objela njene noge.

„O, dobra, ljuba gospa,“ je jecala, „srce mi hoče počiti, če vidim Vašo bol. Ah, ko bi Vas moglo rešiti moje življenje, z veseljem bi ga žrtvovala.“

„Ne umreti, ampak živeti moraš za me, Dora!“ je odgovorila Melanija in jo poljubila.

Čez nekaj časa se je grofica zopet pomirila.

„Upajva na božjo pomoč, Dora!“ jo je skušala tolažiti. „Bog naju ne bo zapustil.“

Slednjič je Dora vstala in stopila k oknu. S solznimi očmi je gledala ne brezkončno, mirno, od solnca obsevano morje.

„Ah, tu zunaj je prostost!“ je stokala. „O ko bi imele peruti, da bi zletele ven iz tega zidovja!“

„Pojdi sem, Dora, da se posvetujeve!“ je dejala Melanija „Morebiti najdeve kak izhod!“

„Ti si mi pravila nekaj o kapelici, o oni podobi Matere božje, pod katero so neka skrivna vrata. Morebiti bi se tam dal dobiti kak izhod.“

„To bi ne bilo nemogoče!“ je vskliknila Dora veselo. „Morala bi se prepričati še enkrat!“

Melanija je prikimala in sklenili sta, da bo zvečer po večerji Dora še enkrat natanko preiskala vse.

Takoj po večerji se je splazila Dora v kapelico in stala kmalu pred ono podobo.

Pritisnila je na oni žebelj in zopet je nastal pred njo oni uhod v podzemlje.

Ko je že prestopila nekaj stopnic, je naenkrat prestrašena obstala. Nad njo se je zaslišal nek šum.

Ali je sledila morebiti Kohovka?

Boječe se je ozrla navzgor, in zapazila prestrašena, da je sedaj ona odprtina zaprta in podoba zopet na svojem mestu.

Toda kmalu se je potolažila, ko je odkrila pri vratih nek kavelj, za katerega je bilo treba potegniti, da so se ta zopet odprla.

Nato je šla vedno dalje in dalje po temnem hodniku in dospela do neke dolbine, nad katero so bila zopet neka železna vrata. Hodnik je pa šel mimo te dobline dalje.

Dora je sklenila iti kar naprej. Slednjič je dospela do neke velike naravne votline. Začudena je opazovala Dora lepe, velike kapnike, ki so viseli s stropa.

Naenkrat je bilo te votline konec. Velikanske skale so ji zaprle pot in če je Dora še toliko iskala, ni mogla najti nikakega izhoda.

Presenečena se je vrnila do one male dolbine z železnimi vratmi. Poskušala jih je odpreti, kar se ji je tudi posrečilo.

Spoznala je, da se nahaja sedaj v grajskih kleteh. S tem ji ni bilo dosti pomagano, a od tu se je dalo priti na dvorišče. Sedaj je tudi lahko dospela do svojih sob po pripravnejšem potu, kakor pa skozi kapelico.

Po dolgih hodnikih je prišla mimo različnih nezaprtih prostorov in slednjič dospela do stopnic.

One na levo so peljale na dvorišče, — one na desno pa v grad.

Ravno pred njo se je posvetila pri neki špranji luč. To je bilo Kohovo stanovanje.

Previdno se je splazila Dora k vratom in poslušala, kaj sta ona dva govorila notri.

Naenkrat je zaslišala ime „Barton!“

Takoj je postala pozorna.

„Torej gospod Barton je pisal?“ se je oglasila v sobi Kohovka.

„Da!“ je odgovoril mož. „Tu je pismo. Danes sem ga dobil na pošti. On želi, da se tej stvari napravi konec čim preje!“

„Hm — da!“ je menila ona. „To je tudi najina želja. Toda kako bi se dalo to izvršiti?“

„Poslušaj, kar piše Barton: če v dveh, treh dneh spravimo jetnici na oni svet, je denar za nas pripravljen. Takoj nato se lahko prepeljamo v Ameriko. In z denarjem napravimo tam dobro kupčijo. Tu bi se pa lahko trudili 20 let, pa bi še ne dosegli ničesar.“

„Prav imaš! In če je res — da je baron zopet tu, potem se nam je bati kakor divje zveri, da nekega dne nenadoma ne pride.

„Seveda, potem bi bilo slabo za nas! Ta nora baba je morebiti vendarle njegova sorodnica.“

„Veš Ti, jaz mislim celo, da je v resnici njegova sestra, grofica —“

„Ne govori takih neumnostij! Od kedaj pa vstajajo mrtveci? Bo že tako najbrž res, kakor nam je povedal Barton.“

„Toda ona ni neumna! Danes sem govorila ž njo!“

Žena je pri tem povedala možu razgovor z Melanijo.

„Kar bala sem se je skoro, nastopila je kakor prava grofica,“ je končala. „Vesela sem, da mi ni treba več pred njene oči. Kdo ve, kaj vse tiči za tem!“

„To nas nič ne briga! Če je nora ali ne, to je vseeno. Glavna stvar je, da ju spravimo s poti.“

„Saj bi ju lahko zaprli kam v klet,“ je dejala ona. „In mi bi kar odšli.“

„To ne gre. Živih ne smemo pustiti tu. One bi se oprostili lahko sami, ali pa s pomočjo drugih.“

„Torej misliš, da morata umreti?“

„Da!“ je Koh odgovoril trdo.

„Ali želi to gospod Barton!“

„Da! On nas hoče izplačati le pod tem pogojem!“

„No, radi tega nam tega še ni treba. Saj bi mu lahko rekli, da sta obedve mrtvi, četudi ni res. Odkod naj pa zve resnico?“

„O, za to se je že preskrbel. On bo nekoga poslal sem, da se bo prepričal. Takoj, ko je vse redu, mu moram brzojaviti.“

„Ali res piše to?“

„Seveda! Tu beri!“

„Da! Potem že! — Toda ne bo ravno lahko!“

„Hm!“ je mrmral Koh. „Najbolje je, da jima natreseš kaj v jed!“

„Saj res!“ je pritrdila ona. „Kedaj se pa mi spravimo iz tega gnezda?“

„Čimpreje. Jutri bom popravil voz. S sabo ne bomo vzeli dosti. Konjiček nas bo prav gotovo pripeljal do bližnjega mesta!“

„Dobro!“ je pritrdila Kohovka. „Vravnala se bom potem!“

Oba sta nekaj časa molčala.

Kakor okamenela je slonela Dora pri vratih. Kolena so se ji šibila in srce ji je obstalo.

Tedaj so se začuli v sobi koraki. Koh je hotel brškone iti na dvorišče in bi moral zapaziti Doro.

Ta se je torej hitro zdrznila in zletela po stopnicah v svojo sobo, kamor je prišla vsa prestrašena.

„O moj Bog!“ je vzkliknila Melanija, kaj se Ti je pripetilo, Dora?“

„O — ljuba gospa, izgubljeni sve!“ je stokala ta obupno in vila z rokami.

„Kaj se je pa zgodilo?“

„Ah — ti ljudje so sklenili najino smrt!“

Melanija je strmela v njo kot kip. Postala je bleda in nehote sklenila roki.

„Ali je res? Odkod veš to?“

Dora je povedala ves pogovor med malovrednežem Kohom in njegovo ženo.

„Ušli sta!“ je kriknila ona razkačena.

„Usmiljeni Bog!“ je stokala grofica, ko je Dora končala. „Kaj je mogoče, da je človek tako trdosrčen!? — Ah, Dora, kaj sedaj?“

„Uiti ne moreva!“ je odgovorila ta. „Kajti pot, ki sem jo odkrila prej, ne pelje iz grada. Kaj je pomagano s tem če prideva na dvorišče?“

„Toda podali bi se lahko v oni hodnik pod kapelico, toliko časa, da odidejo naši sovražniki,“ je menila grofica vsa preplašena.

„O ne pojdejo prej, dokler ne dosežejo svojega cilja. In če bi naju tudi ne odkrili, bi vendar ne smeli na dan in bi morali žalostno poginiti!“

„To je res!“ je stokala Melanija. „Nobene rešitve tukaj ni več!“

„Upajve na Boga!“ je dejala Dora, „on nama bo pomagal!“

Nesrečni ženski nista celo noč zatisnili očesa. Kovali sta načrt za načrtom, a nobeden ni bil izvedljiv.

Zjutraj jima je Kohovka prinesla zajutrek.

Nič spremembe ni bilo zapaziti na njenem bitju. Le ostro je pogledovala svoji žrtvi. Ali je kaj sumila?

Kmalu je odšla, ne da bi izpregovorila besedice. Jetnici nista zavžili kave, Dora jo je zlila skozi okno. Le kruh sta snedli.

Bilo je že poldan.

Nato je prišla Kohovka in postavila jedi na mizo in odšla proti vratom.

Tu se je še enkrat ozrla na obe.

Ta njen pogled je razodeval grozno grožnjo, ta je govoril smrtno obsodbo.

Ko je bila od zunaj, sta slišali jetnici, kako se je zavrtil v vratih ključ.

„To je najina zadnja jed!“ je šepetala. „Toda jesti ne smeva ničesar, kajti vse je zastrupljeno.“

Melanija je nemo prikimala.

Čez nekaj časa je Dora vstala in vzela nekaj jajec. Ta ne morejo biti zastrupljena, si je mislila. Druzega se nista dotaknili.

„Kaj bodo storili z nama, ako naju dobe zvečer še pri življenju?“ je vprašala Melanija boječe.

Dora nato ni vedela odgovora, le groza jo je popadla pri teh besedah in začela se je obupno jokati.

„Zvečer morave poskusiti uiti!“ je vzkliknila Melanija odločno. „Če se nama posreči, je dobro, če ne, nama pa tudi ne bo slabše, saj sva potem vseeno v Kohovih rokah in naj nas potem usmrte.“

Toda kako? Saj so bila vsa vrata zaklenjena in zastonj sta revici poskušali, jih odpreti.

V smrtnem strahu sta čakali večera.

Ta je slednjič nastopil. Obe sta sedeli na divanu in čakali, kaj se bo zgodilo.

Naenkrat je Melanija s prestrašenim vsklikom skočila pokonci.

Lahki koraki so se bližali vratom.

Nato se je zavrtil ključ in vrata so se počasi in škripaje odprla.

Kohovka je s svetilko v roki v spremstvu svojega sina Žana stopila na prag.

Zagledala je obe ženski na divanu in obraz se ji je spačil pri tem osuplosti in presenečenja. Gotovo je upala, da jih ne dobi več živih.

Nekaj sekund je stala kakor okamenela, nato pa je postavila svetilko na mizo, vzela posodo in odšla.

Žan je ostal pri vratih. Tudi on je sedaj odšel in zaloputnil za sabo vrata.

Nemo sta gledali Dora in Melanija to početje. Ko je žena odšla, je zašepetala slednja:

„Sedaj je ven z nama! Naša smrtna obsodba je izrečena. Kmalu se bo ona vrnila z možem.“

Tresoč se je ozrla po sobi. Nič — tudi vrata so bila zaklenjena.

Tudi Dora je spoznala sedaj, da sta izgubljeni, če jima ne pride kak slučaj na pomoč.

Toda ženski sedaj nista obupavali in tožili.

Nek pogum se ju je polaščal in posvetovati sta se začeli, kako bi se branili pred morilcema.

„Mislim, da se nama pred polunočjo ni bati ničesar," je menila grofica prestrašena. „Lopovi naju mislijo gotovo napasti v spanju."

Dora je bila istega mnenja. Ozirala se je okoli, kje bi staknila kak predmet, ki bi jima utegnil koristiti pri bližajoči se nevarnosti.

Toda ničesar ni našla.

„O, ko bi imeli vrv in kak čoln na morju, potem bi nama bilo pomagano," je vzdihovala Dora.

„Ah, ko bi bila kaka ladja v bližini in bi ji dali kako znamenje," je vzdihnila Melanija.

Dora je zmajala obupno z glavo.

Obe sta se vrnili v sobo in začeli hoditi gorindol.

„Ko bi si mogli izmisliti kako zvijačo!" je dejala vznemirjeno Dora.

„Ah, saj res, skriti bi se morali kje!" je vzkliknila Melanija.

„Da, da, gospa! Poiščiva si hitro kako pripravno skrivališče!"

Začeli sta iskati.

Tedaj se je ozrla Dora na peč, ki je stala v kotu.

Hitro je pristavila stol in splezala na vrh. Nemo je opazovala Melanija njeno početje.

Služabnica je s tresočimi rokami tipala po železni mreži na vrhu.

Tedaj je zadela na kavelj in ko ga je z nekolikim naporom porinila nazaj, je videla, da se da mreža odpreti kot vrata.

Veselo je vskliknila Dora in prosila nato Melanijo, naj ji posveti.

Ko se je to zgodilo, je zapazila votlino, zadosti veliko, da sta se obe ženski lahko skrili noter.

„Rešeni sve!“ je vzkliknila Dora. „Tu notri naju ne bodo iskali!“

Splezala je urno na tla in hipnega veselja je jokaje objela Melanijo.

Nato sta se pa obe lotili dela.

Dora je takoj izumila pripravno zvijačo, da Kohovim zmede pravo sled.

Hitela je v spalnico. Tam je raztrgala rjuhe in jih spletla v dolgo vrv, katero je potem obesila na balkon.

„Tako!“ je dejala. „Sedaj bodo mislili, da sva ušli po vrvi čez te pečine!“

„Ali dosega vrv tla?“ je vprašala Melanija.

„Ne vem,“ je dejala Dora. „Toda to je vseeno. Če bo Koh zapazil odprta balkonska vrata in visečo vrv, ne bo dolgo preiskoval, ampak takoj začel zasledovati ker bo menil, da sva se spustili z balkona!“

„Upajve, da se vse zgodi tako, Dora,“ je dejala Melanija in obe sta se podali v ono sobo nazaj.

„Najbolje je, da se takoj podave v skrivališče!“ je opomnila Dora. „Ne smeve čakati, dokler ne pridejo ti malovredni ljudje!“

Melanija je prikimala in z Dorino pomočjo hitro zlezla v peč.

A služabnica ji ni sledila takoj, ampak je previdno odstranila prej stol, prižgala na to svečo, upihnila luč in se vrnila k peči.

Tu ji je podala Melanija roko in z njeno pomočjo se je posrečilo služabnici zlesti v peč.

Dora je še zaprla mrežnata vrata in jih hitro zarigljala za sabo.

„Hvala Bogu!“ je vzkliknila nato. „Sedaj sve menim zadostno varni!“

„Moja ljuba Dora!“ je šepetala Melanija ginjena, „če sedaj uidem smrti, se imam zahvaliti samo Tebi!“

„Tiho!“ je šepetala Dora. „Mislim, da že gredo!“

Obe sta obmolknili. Vse je bilo temno in če bi kdo tudi stal pri peči, bi ne mogel spoznati ženskih postav v črnih plaščih.

Zadrževali sta sapo in poslušali. Dora se je bržkone zmotila, kajti vse je bilo tiho.

Bila je že polnoč proč in še vedno se ni nič ganilo.

„Zdi se mi, Dora, da se nama to noč ni še bati ničesar!“ je šepetala Melanija. „Morebiti so naši sovražniki izpremenili svoj načrt!“

„O ne tolažive se s tem!“ je odgovorila Dora. „Le ostanive mirno v svojem skrivališču. Slutim, da zagotovo še prideta!“

Bilo je že proti jutru, kar se zaslišijo koraki in vrata se odpro.

Luč se je razlila po temni sobi in moška postava je vstopila.

Bil je Koh. Dora ga je spoznala. V levici je imel svetilko, v desnici pa sekiro.

Torej je v resnici hotel izvršiti strašni sklep.

Groza je obšla obe jetnici pri tem pogledu. Sedaj sta videli, kake grozne smrti bi jima bilo umreti.

Za Kohom je vstopila njegova žena. Oba sta se plazila proti spalnici.

Tu pri vratih je ona obstala in Koh sam je šel počasi naprej.

Še trenotek in tedaj sta začuli obe ženski v peči divjo kletev.

„Vraga!“ je zakričal Koh. „Ušli sta!“

„Kam pa?“ je vzkliknila ona začudena.

Tedaj je zapazila odprta vrata na balkonu in vrv.

„Ušli sta nam!“ je kriknila. „In po tej poti? Ha! Torej le!“

„Zares!“ je vpil Koh. „Toda živi nista prišli dol!“ je pristavil hitro. „Ali sta razbiti kje na pečinah ali sta pa padli v morje.“

„Hitiva doli in poglejva!“ je dejala ona.

Vzela mu je svetilko in hotela oditi.

„Počakaj malo!“ je dejal on. „Preiskati hočem vrv. Če je pretrgana, potem gotovo nista več živi.“

S temi besedami je hotel stopiti na balkon. Toda ona ga je potegnila nazaj in dejala:

„Ali hočeš pasti dol? Če sta morebiti srečno ušli, ju morava takoj zasledovati.“

Vroče sta molili jetnici, da bi ju Bog rešil teh velikih muk.

Ali bodo sedaj sovražniki odšli, ne da bi odkrili njuno skrivališče?

67. poglavje.

Pred sodnijo.

„Mlinar, sodišče me je postavilo za Vašega zagovornika!“

S temi besedami je stopil starejši, črnooblečen gospod brez brade v mlinarjevo celico.

Ta je vstal in mu gledal nasproti.

„Saj veste, da se danes vrši obravnava?“ je nadaljeval gospod. „Tekom ene ure se prične!“

„Vem, gospod zagovornik!“ je odgovoril žalostno.

„Hm! Zdi se mi, da nimate dosti upanja!“ je opomnil zagovornik pol pomilovalno, pol boječe. „Stvari stoje sicer zelo slabo za Vas!“

„Zaupam na božjo pomoč! On ve, da sem nedolžen!“ je odgovoril mlinar zaupno in odločno.

Gospod je prikimal z dvomljivim smehljajem. Naslonil se je na mizo in opazoval jetnika.

„Gospod detektiv Vračko se je mnogo trudil, dokazati Vašo nedolžnost in mi je povedal marsikaj,“ je nadaljeval čez nekaj časa. „Prišel sem, da Vam stavim še nekaj vprašanj.“

„Ah!“ je vzdihnil mlinar. „Ta človek je razun Lizike edini, ki veruje, da sem nedolžen!“

„Da, mlinar, on Vas v resnici smatra za nedolžnega in je tudi mene prepričal o tem! Konrad je morilec Vaše soproge! In upam, da se mi bo posrečilo to porotnikom dokazati!“

„Ali upate to?“ je vskliknil mlinar veselo. „O moj Bog, Ti veš, kaj sem že vse pretrpel!“ je vzdihoval. „Pomagaj sedaj, da pride moja nedolžnost na dan!“

Sklenil je roke in jih povzdignil proti nebu.

„Ah, gospod zagovornik,“ je nadaljeval nato. „Saj veste, kako je pri srcu takemu človeku, kot sem jaz! Pred šestimi leti sem moral tudi že preživeti tako uro, kot sedaj. Tudi takrat so

me imenovali za morilca! In ko sem zopet prišel iz ječe, sem bil potrt človek. Toda sedaj me je še čakalo najstrašnejše. Saj veste, kaj mislim. Zopet sem se moral vrniti v ječo, zopet kot morilec, in vse to je delo lopova, ki se je postavil za mojega tožnika in ki bo danes s prstom kazal name in vskliknil zmagovalno: ta je morilec!"

V zagovornikovih očeh se je posvetila solza. Prijel je mlinarja za roko in dejal ginjen:

„Ne obupajte! Kakor Bog hoče, bomo zločincu dokazali krivdo in Vam se bo moralo dati sijajno zadoščenje. Jaz Vam pri tem rad pomagam. Upajmo najboljše!"

Po teh besedah je zagovornik stavil tožencu še nekaj vprašanj, ki so se tikale že nam znanih stvarij.

Tolažil je nesrečnika, kolikor je mogel in videlo se je, da ne brezuspešno.

Zagovornik je hotel ravno oditi, ko se odpro vrata ječe in nadzornik vstopi z dvema paznikoma.

Mlinar je takoj vedel, kaj so ti uradniki hoteli od njega. Prišli so, da ga odpeljejo v sodno dvorano, kjer naj bi se odločila njegova usoda.

Sneli so mu verige, zagovornik mu je zašepetal še nekaj tolažilnih besed in nato so odšli po dolgih hodnikih sodnijskega poslopja.

Kaj mu bodo prinesle prihodnje ure? — Prostost?

Ah, srce mu je burno tolklo in kolikor bolj se je bližal onemu kraju, kjer so ga pričakovali sodniki, tem bolj je ginilo njegovo upanje.

Tedaj, ko je zavil mlinar v neki stranski hodnik in stopal naprej s povešeno glavo, je nenadoma dospel do njega klic:

„Oče! Moj ljubi, ubogi oče!"

Stresla se je sključena jetnikova postava, pogledal je kvišku — in zapazil svojo hčerko Liziko, ki je stala ob poti, po kateri je šel, in s solznimi očmi stezala roke proti njemu."

„Moj otrok! Moj ljubi otrok!" je zaklical ginjen in nehote je hotel skočiti k njej, da bi jo objel.

A že sta ga prijela neusmiljena paznika in ga odpeljala naprej.

Tedaj pa je stopil k nadzorniku neki mož, ki je stal poleg Lizike.

To je bil Vračko. Stopil je k nadzorniku, mu podal roko v pozdrav in govoril z njim na tihem nekaj besedij.

Posledica tega je bila, da so se uradniki obrnili od jetnika in nekako trdovratno zrli v nadzornika, ki je med tem govoril z detektivom.

Med tem se je Lizika kakor neopažena splazila k očetu in se naslonila na njegove prsi.

O, kako je to potolažilo ubogega mlinarja, ki je smel še enkrat pritisniti Liziko na svoje srce.

Govoriti nista mogla, toda njiju vzdihi so govorili razločno, kar sta si hotela povedati.

Lizika je objela očeta tako trdno, kakor bi ga ne hotela več pustiti od sebe in ubogi jetnik se je čutil tudi olajšanega vsled njenega ljubkovanja.

Tedaj ju je prestrašil glasen vsklik: „Torej na svidenje, gospod Vračko!“

Počasi se je izvil mlinar iz objema svoje ljubljene hčerke.

Paznika sta stopila zopet na njegovo stran in Vračko je ihtečo deklico vzel k sebi na stran.

Hvaležno se je ozrl jetnik na detektiva, nato pa se je pustil odpeljati dalje. V sodni dvorani, to je vedel, jo bo videl zopet.

Kmalu so dospeli do cilja. Pred njim so se odprla vrata in stopil je v visoko, prostorno dvorano.

Plašno se je ozrl okoli. Vse galerije so bile zasedene do zadnjega kotička od ljudij, ki so prišli sem, kakor h kaki gledališčni predstavi.

Saj je bila to zelo resna drama, katere zadnje dejanje bi se imelo vršiti v tej porotni dvorani; toda junak te žaloigre je bil obenem tudi njena žrtev.

Sredi dvorane je stala klop in na to se je vsedel mlinar, dočim sta se paznika postavila za njim.

Počasi je mlinar žalostno pogledal okoli. Ravno njemu nasproti je stala dolga, zeleno pregrnjena miza.

Za njo je sedelo 12 črno oblečenih mož. To so bili porotniki, ki so imeli odločevati o njegovi usodi.

Na zgornjem koncu mize je sedel resen mož: predsednik sodišča. Poleg njega sta pa sedela še dva druga moža, katerih se je moral jetnik bati, to sta bila državni pravdnik in njegov namestnik.

Ne daleč od njegove klopi sta stali dve navadni mizi.

Za jedno je sedel njegov zagovornik, za drugo pa zagovornik njegovega tovariša oskrbnika Jurija, čegar usoda se je morala odločiti skupno z njegovo.

Da, Jurij mora priti vsak čas in se vsesti poleg njega!

Ozrl se je proti vratom. Tu je zapazil moža, ki ga je gledal z očmi, v katerih se je zrcalilo sovraštvo, jeza in škodoželjnost.

Ravnokar je vstopil in šel proti klopi, ki je bila namenjena za priče in kjer sta že sedela Lizika in komisar Vračko.

Ko je Konrad zagledal zadnjega, je ostrmel.

Bilo mu je, kakor bi bil tega človeka že enkrat nekje videl, a spomniti se ni mogel, kje.

Tudi Fogel, Šulcova mati — Jurijeva sestra, — in še nekatere druge osebe so prišle sedaj in se vsedle na klop. — Vsi, razun Fogla, so se vsedli kolikor mogoče daleč od Konrada. —

Sedaj je vstopil tudi Jurij, nekdanji oskrbnik gradu ratiborskega.

Toda kaka razlika je bila med nekdaj in sedaj. Prej tako močan in zdrav človek, je bil sedaj bled in sključen! Mlinar bi se kmalu žalosti in pomilovanja začel jokati, ko ga je zagledal.

V dvorani je postajalo vedno bolj živo. Gledalci so že nepotrpežljivo pričakovali začetka.

Tedaj je predsednik pozvonil in takoj je nastala tihota.

Predsednik je vstal, se ozrl okoli in dejal glasno:

„V imenu kralja otvarjam sejo porotnega sodišča!

Jurij, oskrbnik grofa ratiborskaga in mlinar sta obdolžena, da sta skušala umoriti barona Sigmunda čemšeniškega.

Mlinar je tudi obdolžen, da je umoril svojo soprogo, od katere se je ločil pred nekaj leti postavno.

Oba toženca se ne spoznavata krivim.

Prosim gospode porotnike, da pazno slede obravnavi in primerjajo natanko izpovedbe prič. Vaša naloga bo, da izrečete, ali spoznate oba toženca krivim ali ne. Vaš izrek bo velike važnosti, ravno tako za toženca, kot za javnost; kajti kaznovati se mora zločin, ki je provzročil toliko vznemirjenje!"

Molče so poslušali vsi ta kratek predsednikov govor.

Ta se je zopet vsedel, in ko je bilo odpravljeno nekaj formalnostij in je sodnijski pisar, ki je moral pisati protokol, se vsedel na svoj prostor, je začel govoriti državni pravdnik.

„Tu imamo dva zločina, ki kričita po kazni," je začel. „Prvi je poskus umora, ki se je izvršil nad baronom čemšeniškim. Da je bil gospod baron zavratno ustreljen in da je ima zahvaliti svoje zdravje le pazni oskrbi, je splošno znano. Gospod baron je pustil svojo izjavo protokolirati in zato ga nismo povabili sem."

Nato je namestnik državnega pravdnika prebral dotično izjavo.

Dočim se je to vršilo, so se odprla stranska vrata in doktor Milner je vstopil.

Tiho se je podal k oni klopi, kjer so sedele priče in se vsedel poleg komisarja.

Namestnik državnega pravdnika je ravno bral tele stavke:

„Grof ratiborski je trdil, da je veljal strel, ki je zadel mene, njemu samemu. — Toda prepričan sem, da to ni res, in da je bila krogla namenjena samo meni. Če jo je izstrelil mlinar, ali oskrbnik Jurij, tega ne vem. Toda ne verjamem tega, kajti ta dva me niti poznala nista. Tudi je čisto navadno zavijanje, če se trdi, da je krogla izgrešila svoj cilj. Grof ratiborski je imel tehten vzrok, da se me je bal in da bi me spravil s sveta. Ker še nimam

proti njemu nikakih zadostnih dokazov, se za sedaj zadovoljim s tem!"

Ko je namestnik nehal brati, je zopet poprijel državni pravdnik za besedo.

„Ta namigavanja barona čemšeniškega nimajo za nas nikakega pomena. Tu se gre samo zato, da se spozna obtoženca za kriva ali ne. Gospod kriminalni komisar Vračko je glede te stvari povedal preiskovalnemu sodniku nekaj presenetljivega. Povedal mu je, da niti oskrbnik, niti mlinar nista zločinca, ampak neka druga oseba! Pozivljam pričo Vračkota, da nam imenuje dotično osebo!"

Pri tem se je ozrl državni pravdnik k detektivu, ki je sedaj vstal.

„Ali nam morete zares zaznamenovati pravega zločinca?" je nadaljeval državni pravdnik.

Vse je pričakovalo z napeto pozornostjo, kaj bo odgovoril Vračko.

„Jaz sedaj le še sumim," je dejal ta. „Sicer pa prosim, da tega za enkrat še ne zahtevate od mene. Če bi bil pa kdo od teh dveh obtožencev obsojen, potem bom povedal, kar vem!"

„Opominjam Vas, gospod komisar, da nimate pravice, zamolčati svojo izpoved!" je dejal državni pravdnik nejevoljno. „Zakaj nočete govoriti?"

„Tega Vam ne morem povedati! Kar naj tukaj povem, je samo odlomek velike naloge, s katero se pečam ravno sedaj. S tem pa, da bi to izdal, bi pokvaril ves uspeh, ki sem ga dosedaj priboril z velikim trudom!"

Ta Vračkotov odgovor je provzročil obče začudenje.

Državni pravdnik je nejevoljno zmajal z glavo in dejal z ostrim glasom:

„Želeti bi bilo, da bi gospodje kriminalni komisarji ne zakrivali tako svojih skrivnostij. Vi imate seveda to pravico z ozirom na Vaš poklic. Toda ravno tako Vas zadene odgovornost za posledice, ki utegnejo nastati iz tega!"

Vračko se je vsedel.

Samo jedna njegova beseda bi spravila pravega zločinca pravici v roke in Fogel je tudi prestrašen pričakoval kaj tacega. Začuden se je vpraševal, če detektiv ve resnico in zakaj je noče povedati.

Toda ta niti drugače storiti ni mogel. Kajti če bi izdal to, potem bi moral izdati vse, saj je bilo jedno v zvezi z drugim, kakor členi verige.

Seveda, če bi bila ona dva obsojena, je bil sklenil, da v tem skrajnem slučaju pač ne bode molčal.

Sedaj je moral biti zelo previden, kajti zadnjikrat je doživel bridko presenečenje.

Vemo, kako je našel Sutnerja pri glumaču in kako je tu iskal otroka. Toda vse je bilo zastonj. — Brez uspeha je moral oditi.

Državni pravdnik se je obrnil sedaj k obema nesrečnima obtožencema na zatožni klopi in jima zapovedal, naj povesta, kaj sta počela ono usodepolno jutro.

Oba sta ponovila, kar sta že izpovedala prej: Da se v kritičnem času nista nahajala na onem prostoru.

„Ali morete dokazati, kje ste bili takrat?“ se je obrnil državni pravdnik k mlinarju.

„Šel sem si iskat dela!“

„Ali Vas je kdo srečal? Ali ste s kom govorili!“

„Ne!“

„Ali ste imeli kako puško pri sebi?“

„Ne, sploh nimam nikakega strelnega orožja!“

Tudi Juriju so bila stavljena ista vprašanja in ta je povedal, da je šel takrat v mesto, kjer se je sešel z mnogimi ljudmi.

Ti so bili povabljeni kot priče in so to tudi potrdili. Šulcovka, njegova sestra, je povedala čas, kdaj je brat zapustil vas. —

„Vi ste, ker ste došli v mesto šele dve uri pozneje, rabili jako mnogo časa za to pot,“ je dejal državni pravdnik. „To podpira sum proti Vam. Jaz

mislim, da ste se v gozdu sešli z mlinarjem in da sta se potem oba skupno podala na oni kraj, kjer sta izvršila zločin. Nato sta se ločila in dočim ste se podali Vi v mesto, je mlinar zbežal v gozd in skril puško. Saj iz pripovedb dveh prič se da to sklepati."

„Povedati morem le, kar sem omenil že prej," je dejal oskrbnik s tresočim glasom. „Niti jaz, niti moj tovariš nisva imela puške in tudi nisva mislila storiti kak zločin."

Državni pravdnik se je obrnil sedaj k Foglu, — in ga vprašal:

„Vi ste toženca ono jutro videli v gozdu?"

„Da!" je odgovoril ta trdno.

„Kedaj? Predno se je zgodil zločin ali pozneje?" nadaljuje ostro.

„Preje."

„Ali ste zapazili, da sta imela pri sebi kako puško?"

„O, da! Oskrbnik je nesel lovsko puško na rami."

Pri teh besedah je postal Jurij grozno razburjen. S plamtečimi očmi je skočil pokonci in zaklical:

„To je laž! Nesramna laž!"

Zvonec se je oglasil in predsednik je dejal z ostrim, resnim glasom:

„Toženec, Vi morate molčati, dokler Vas kdo ne praša. Če se to zgodi še enkrat, bom primoran, Vas disciplinirati!"

S težkim vzdihljejem se je oskrbnik Jurij vsedel nazaj na klop.

„Ali se Vam ni zdelo čudno, da je bil oskrbnik oborožen?" je vpraševal nadalje državni pravdnik.

„Seveda!" je odgovoril Fogel. „Vsled tega sem jima sledil neopažen."

„In kaj se je zgodilo potem?"

„Izgubil sem ju nenadoma izpred očij, kakor bi se bila oba udrla v zemljo in dočim sem ju iskal, je padel strel. Hitro sem letel v oni smeri, a sem se bržkone zmotil, ker sem prišel na čisto drug prostor.“

„In Vi?“ se je obrnil državni pravdnik nenadoma h Konradu. „Vi ste jih tudi zapazili? Povejte kedaj?“

Konrad je povedal čas, kake pol ure pozneje, ko je bil ranjen Sigmund. Trdil je tudi, da je videl puško, a se ne spominja, ali jo je nosil mlinar ali oskrbnik.

Že je hotel državni pravdnik vprašati naprej, ko si je mlinarjev zagovornik izprosil besedo.

Ko mu je bila dovoljena, se je obrnil k Foglu z besedami:

„Prej ste rekli, da se Vam je zdelo čudno, da je oskrbnik oborožen. Kaj ste si pa mislili, ko ste ju zapazili. Ali se Vam je zdelo, da gresta krast divjačino?“

„Da, tako!“ je odgovoril Fogel brez pomisleka.

„Tako? In potem — si mislim — bi ju morali vendar ustaviti in ju vprašati, kaj imata opraviti s puško v grofovem gozdu.“

„Mislil sem, da je bolje, če ju skrivno opazujem,“ odgovori negotovo.

„No, tega nam niste povedali, kako je bilo mogoče, da ste onadva tako nenadoma izgubili izpred očij. Potem je tudi neverjetno, kako ste se mogli zmotiti v smeri, odkoder je prišel strel.“

Fogel je postal zmešan in razburjen.

„Ponoviti morem le, kar sem dejal!“ je zaklical surovo.

„Ali je morebiti tam v gozdu tak terên, da sta ta dva izginila lahko v kako skrivališče?“ se je vmešal državni pravdnik.

„O da,“ je hitro pritrdil Fogel. „Gozd obstoji tam iz nizkega drevja in tla so valovita!“

„Čudno je to," je nadaljeval zagovornik, „da zamore gozdar, ki je tam vendar doma, izgubiti dva moža, katerima je za petami, izpred očij. Ne razumem tudi, kako se more lovec motiti v smeri, od katere pride strel. Razven tega — kakor je slučaj tu — če se je ta izstrelil v njegovi bližini!"

Fogel na to ni vedel odgovoriti ničesar, ampak je le sovražno pogledal zagovornika.

„Omeniti moram še," je dejal slednji, „da sta si bila Fogel in nekdanji oskrbnik Jurij na eni, in Konrad in mlinar na drugi strani smrtna sovražnika. In sicer je vzrok tega na strani obeh prič. To nam bode lahko povedala mlinarjeva hči!"

Na to je opisal z malo besedami prizor, ki se je vršil pred gozdno kočo takrat, ko je mlinar prvič se sešel s Konradom.

Ta pripoved je zelo vplivala na sodnike.

In ko je tudi Lizika na vprašanje državnega pravdnika to potrdila, se je ta obrnil k Foglu in vprašal.

„Ali se je to res vršilo tako?"

„Nekoliko drugače," je odvrnil ta jezen. „Mene je Jurij razkačil. Toda jaz sem imel pravo in sem se ravnal po svojih ukazih."

„Vi tudi torej priznate, da ste res sovražnik oskrbnika?"

„Ne tajim tega! Kajti on je proti meni nastopal zelo surovo!"

Nato je povedal doktor Milner o stvari to, kar nam je že znano.

„Šulcova mati!" se je obrnil nato državni pravdnik k Jurjevi sestri, „ali je Vaš brat ono jutro zapustil hišo s puško v roki?"

„Ah, moj Bog!" je vzdihnila ta jokaje. „Odkod naj jo pa vzame? Saj jo še nimamo ne! In kako naj bi si mlinar, ki še denarja za najpotrebnejše stvari ni imel, kupil puško. Saj je bil vesel, če je mogel dobiti kaj jesti. In da bi hotela umoriti ba-

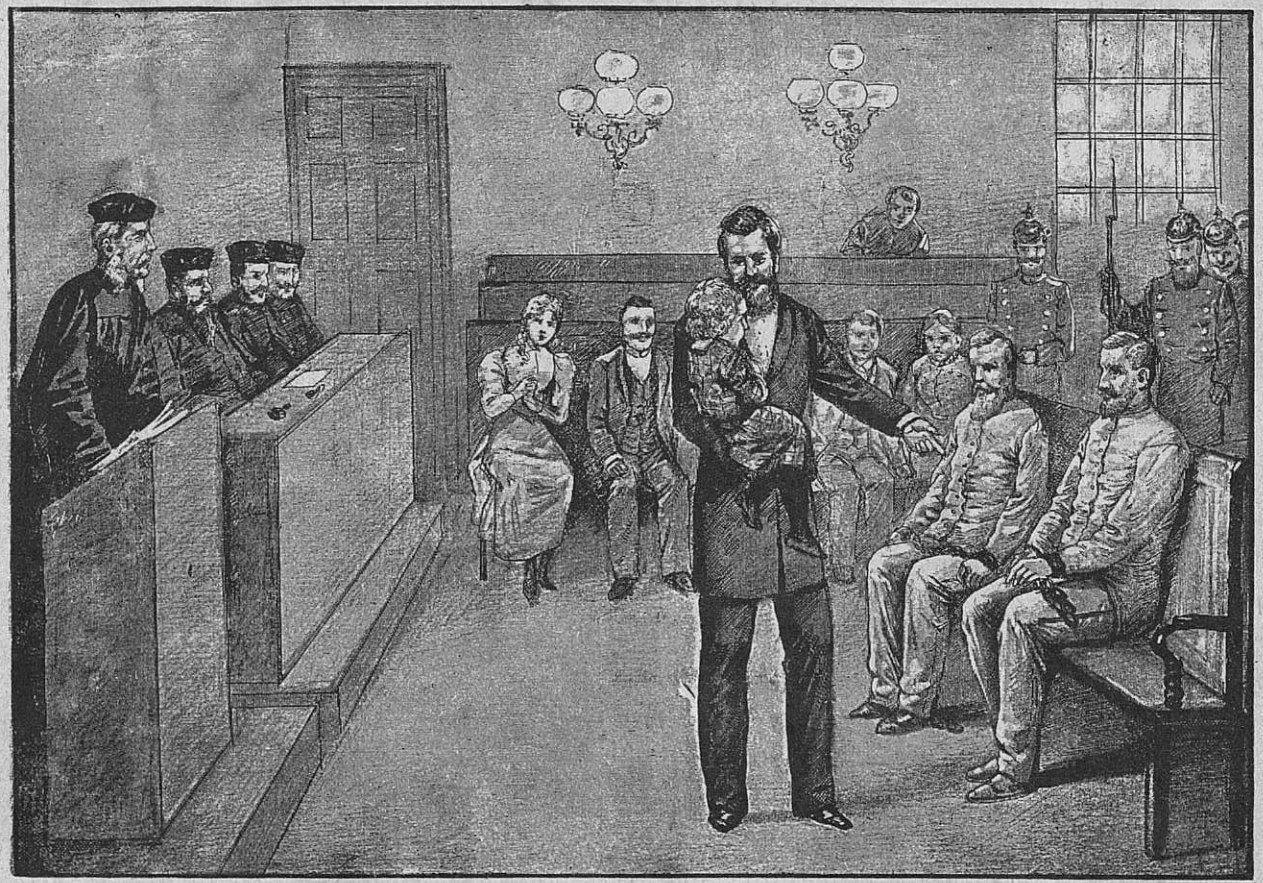

Zagovornik je vzel otroka v narocje in stopil k mlinarju.

5747

rona čemšeniškega, tudi ni mogoče, saj ga še poznala nista!“

„Saj strel tudi ni veljal njemu, ampak grofu ratiborskemu. Ker je bil Vaš brat nenadoma odpuščen iz službe, se je hotel maščevati nad njim. Sam grof pravi, da mu je takrat žugal! Ali Vam brat ni ničesar pravil o tem?“

„Gotovo! Toda da bi žugal? — Bog nebeški! Nikdar nisem slišala kake take besede iz njegovih ust. Ne, on je obžaloval, da grof ni hotel verjeti tega, kar mu je odkril glede njegove služabnice.“

„Saj to tudi ni res! Vaš brat je sovražil ono damo in zato sta jo hotela z mlinarjem očrniti pri grofu!“

„Ne!“ je zaklicala kmetica. „Mlinar je govoril resnico —“

„Šulcevka,“ ji je segel pravdnik v besedo, „opominjam Vas, da ne smete govoriti kaj tacega, kar ne morete potrditi s svojo prisego. Ali morete dokazati, da je mlinar govoril resnico?“

„Ne, tega ne morem!“ je jecala kmetica razburjena. „Jaz morem ponoviti le njegove lastne besede!“

„To nima za nas nikake važnosti!“

Zdelo se je, kakor bi hotel Vračko govoriti, kajti nemirno se je pomikal na svojem stolu semtertja. Zelo se je moral zadrževati, da ni izdal tega, kar je zvedel v kaznilnici.

Sicer je pa vse potrebno, kar se je tikalo mlinarja, prepustil zagovorniku.

Že je mlinar začel upati na prostost, ko je dejal državni pravdnik: „Obrnimo se sedaj k drugi obtožbi zoper mlinarja!“

S temnim pogledom se je obrnil k nesrečniku in dejal:

„Mlinar, pojdite v se in dajte resnici čast! Priznajte zločin in kesajte se ga, kajti le pod tem pogojem smete upati na milostno sodbo. Odgovorite mi: Ali se čutite krivega?“

Vse je bilo tiho in napeto pričakovalo odgovora.

Tedaj je mlinar vstal, vzdignil kvišku desnico, kakor h prisegi, in zaklical z odločnim glasom:

„Ne! — Pri Bogu! Jaz nisem umoril svoje soproge!“

Vse je molčalo pri teh besedah. A vendar so vsem segle v srce, in marsikako oko se je porosilo iz pomilovanja.

In potem — najprej tiho, potem pa vedno glasneje, se je vzdignilo po sodni dvorani mrmranje, tako da je mogel predsednik odločno poseči vmes, da je zopet utihnilo.

„Vi ste zakrknjen grešnik!“ je med tem nadaljeval državni pravdnik jezno. „Šest let v kaznilnici Vas ni poboljšalo. Ko ste bili izpuščeni in ste zvedeli, kaj se je med tem dogodilo v mlinu, ste vedno mislili nato, kako bi se maščevali nad svojo nekdanjo ženo. In slednjič ste dočakali tako priliko. Mislili ste, da Vašega naslednika ni doma in tedaj ste se splazili v mlin. Pod suknjo ste imeli sekiro in ko se je napadenka obrnila k Vam, ste jo potegnili neusmiljeno ven. Niste se zmenili za grom, iz katerega Vam je govoril Bog in Vas svaril, ne, niste se zmenili za klic Vaše vesti, ki Vam je vpila: morilec! morilec! ampak vzdignili ste sekiro in preklali z njo svoji ženi glavo in potem hitro ušli. — Ali Vas še ne peče vest? Ali še sedaj nočete priznati zločina?“

Vse je bilo tiho in groza je obšla poslušalce pri teh besedah.

Sedaj se je razlegel krik po dvorani.

Lizika je bila to, ki je skočila s klopi z bledim obličjem in strmela z izbuljenimi očmi v pravdnika, dočim so ji iz prsij prihajali težki stoki in vzdihljeji.

„O Bog! o Bog!“ je vzkliknila slednjič. „Moj ubogi, ubogi oče!“

Toda ta ni mogel spraviti iz sebe besede, ampak je s solznimi očmi zrl v državnega pravdnika, ki ga je smatral za tako groznega zločinca.

Šele čez nekaj minut je nastopil mir.

Liziko sta morala Vračko in doktor Milner odpeljati ven, ker jo je popadel krčevit jok.

S temnimi pogledi je vse to opazoval državni pravdnik. Nanj ta prizor ni napravil takega utisa, kot na gledalce, kajti vajen je že bil takih prizorov.

Čez četrt ure se je vrnil zdravnik in naznanil, da Liziki ne bo mogoče prisostovati dalje obravnavi.

Državni pravdnik je malomarno prikimal.

„Mlinar," je nadaljeval nato, „v Vaši zgodovini je popisana vsaka stran s krvjo! Ali zanikujete, da ste sovražili svojo soprogo?"

„Pomiloval sem jo, a ne sovražil! Sovražil sem le onega lopova tam!" je zakričal in stegnil roko proti Konradu. „O — in še danes ga sovražim. Kajti ta vrag je povzročil mojo nesrečo. Pred šestimi leti je umor, ki ga je izvršil sam, zvalil na me! Mojo ženo je zapeljal! Ukradel mi je čast, prostost in moje celo imetje! In on je tudi, ki je umoril mojo nesrečno ženo! To, gospod državni pravdnik, je resnica — — in Bog mi je priča, da govorim resnico!"

„Zadosti!" je vzrojil slednji. „Varujte se, še kaj takega ziniti, drugače Vam moram odvzeti besedo!"

Vseh očij so se nehote obrnile v Konrada.

Ta je bil trenotek ves iz sebe; toda kmalu se je streznil in se rogaje ozrl svojemu nasprotniku v obraz.

„Ali ste vdrli v mlin z naklepom umoriti svojo ženo?" je vprašal sedaj državni pravdnik mlinarja.

„Ne! Nikdar mi ni prišlo kaj tacega na misel!"

„Kak namen ste pa imeli?"

„Bil sem preganjan in sem iskal zavetja pred viharjem?"

„Pripovedujte, kaj se je zgodilo potem!"

Mlinar je vzdihnil in začel pripovedovati vse, kar se je vršilo.

Komaj je končal, je Vračko pripeljal Liziko nazaj. Bila je bleda kot smrt.

Ni mogla strpeti zunaj. Hotela je videti, kaj se bo zgodilo z njenim očetom.

Mrmranje se je vzdignilo pri njenem vstopu, kateremu je predsednik z zvoncem naredil konec.

„Ali se čutite zadosti močno," jo je vprašal državni pravdnik, „da sledite razpravi in odgovorite na moja vprašanja?"

„Da!" je šepnila ta komaj slišno.

„Opominjam Vas, da Vam je dano na prosto voljo, da izpoveste. Torej, ali hočete govoriti ali molčati?"

„Povedati hočem vse, kar vem!" je šepetala ona odločno.

„Onega večera Vi niste bili v mlinu, sploh ne od onega časa, odkar se je vrnil Vaš oče. Zakaj?"

„Ker nisem mogla več strpeti tam!"

„Ali se niste razumeli z očimom?"

„O — kako pač? Ah, on je mučil mojo mater na vse pretege in ko se je vrnil moj oče, je bil tak, kot bi bil sam peklenšček v njem. Branil mi je, da ne smem obiskati svojega očeta! Da, hotel me je siloma odvesti nazaj v mlin!"

„Vi tega niste hoteli in Vaš oče Vas je pri tem podpiral, ne?"

„Da! In tedaj nama je žugal obema in dejal, da bo očeta že še enkrat speljal v kaznilnico!"

„Ali je vse to res!" se je obrnil sedaj državni pravdnik nenadoma h Konradu. „Ali ste res rekli to?"

„Ne?" se je lagal ta drzno. „Deklica laže ravno tako, kot njen oče!" je pristavil strupeno. „Jaz sem jo na željo njene matere res hotel pripeljati nazaj na dom! Toda mlinar in oskrbnik sta se mi postavila po robu in prvi mi je pretil, da me pobije. Fogel je priča tega prizora."

„Ali ste res tako grdo ravnali s svojo ženo?"

Konrad je odgovoril obotavljaje:

„V vsakem zakonu so majhni prepiri navadna stvar in če sem katerikrat vzdignil nad svojo ženo roko, se je zgodilo to v pijanosti!“

„Vi ste, kakor se vidi, pijanec! — Bomo videli, kaj bodo posli izpovedali o tem!“

Vsi ti trije so potrdili, kar je povedala Lizika.

„Ali ste kedaj slišali, da je Vaš gospodar žugal svoji ženi?“

Vsi trije so zanikali.

„Kdo izmed Vas je videl ono noč mlinarja vstopiti v mlin?“

„Nihče izmed nas!“ je odgovoril mesto vseh mlinarski pomočnik.

„Ali je bil Vaš gospod doma?“

„Prišel je, ko se je začela nevihta!“

„Mlinar je torej prišel pozneje! Ali ste ga videli?“ je vprašal državni pravdnik Konrada.

„Ne, vlegel sem se v svoji čumnati na postelj in zaspal.“

„Kaj? Vi ste spali pri takej nevihti?“

„Da, bil sem zelo truden!“

„Tako — tako!“ se je smehljal državni pravdnik ironično in vprašal posle:

„Ali je bil Vaš gospodar pijan?“

„Mislim, da ne!“ je odgovoril mlinarski pomočnik. „Govoril je še z menoj, ko se je vrnil in mi nekaj naročil, — toda nisem videl, da bi bil pijan!“

„Vi ste torej spali?“ se je obrnil državni pravdnik zopet h Konradu. „Vaša žena je vedela, da ste doma, ne? Ali niste prej govorili z njo?“

„Ne!“ je odgovoril Konrad hitro. „Tudi ne verjamem, da je zapazila moj prihod!“

„Prosim, da smem glede te točke priči priti nekoliko na pomoč!“ se je vmešal zagovornik. „On ima zelo slab spomin, kakor se vidi!“

Prestrašen se je obrnil Konrad k njemu in obmolknil.

„Od poslov ni baje zapazil nihče, če je Konrad govoril s svojo ženo, potem ko se je vrnil domov! In vendar se je zgodilo to in jaz vprašam pričo, zakaj to taji?!“

„Kdo pravi, da sem takrat govoril z njo?“ je vzrojil Konrad.

„Vaš lastni otrok Karol je to pričal!“

Konrad je obledel. Nato pa je siknil:

„Lahko je mogoče, da se je otrok motil. Njegov spomin je sploh od onega večera tako zmešan, da se ne sme dati dosti na njegove izjave!“

„Prosim,“ se je obrnil zagovornik k sodnikom, „da se pripelje deček sem in se zasliši. Gospodje zdravniki bodo že odločili, v koliko je trpel otrokov spomin!“

Po kratkem posvetovanju se je temu predlogu ustreglo. Konrad je postal razburjen, ko je zvedel to, a vendar je skril svoj strah za brezskrbnim smehljajem.

Zagovornik je hotel Konradu staviti še nekaj vprašanj, toda državni pravdnik ga je prosil, naj še nekoliko počaka in nato sam nadaljeval izpraševanje:

„Kako pa da ste se nato oni večer zbudili iz spanja?“

„Vsled močnega treska!“

„Ta je moral biti precej močan!“ se je smehljal državni pravdnik zaničljivo. — „In kaj ste storili potem? Ali ste se podali k svoji ženi in otroku?“

„Da. Šel sem proti oni sobi. Tedaj sem zaslišal grozen krik. Hitro sem skočil notri in videl, kako je ležala moja uboga žena na tleh s preklano glavo in pred njo je stal mlinar s sekiro v roki. Ko je zapazil mene, je skočil tudi k meni. A hitro sem odskočil, švignil skozi vrata in jih zaklenil za sabo. Nato sem poklical svoje ljudi na pomoč.“

„Dobro!“ mu je segel državni pravdnik v besedo. „Ali je to ista sekira, ki ste jo zapazili v mlinarjevi roki?“

Pri teh besedah mu je pokazal sekiro, s katero je Konrad preklal svoji ženi glavo. Še se je je držala strjena kri in groza ga je popadla pri tem pogledu.

„Da!“ je jecal komaj slišno.

„Sekira je Vaša, ne?“ je nadaljeval državni pravdnik, kateremu se je zdel Konradov strah popolnoma naraven.

„Ne vem tako gotovo!“ je mrmral.

Toda hlapec je to potrdil z vso gotovostjo.

Konrad je kmalu zopet prišel k sebi. Le tupatam se je plašno ozrl proti vratom, skozi katera je moral vsak čas vstopiti sodnijski sluga z njegovim sinom.

Ravno je bilo končano zaslišanje poslov, ki so povedali o mlinarjevem zasledovanju, ko se odpro vrata in sluga vstopi z malim Karlom.

To je bil slaboten, zelo boječ deček, ki se je plašno obrnil od Konrada, kakor hitro ga je zagledal.

Na predsednikov migljaj so ga posadili na visok stol poleg mize.

Boječe se je deček ozrl po napolnjeni dvorani in ko je zagledal Liziko, je stegnil ročice proti njej.

Predsednik jej je pokimal, naj ga vzame v naročje.

Konrad je čisto izgubil svoj mir. Začel se je tresti in bled je postal.

Mlinar je vedel, da bo otrokova izpoved zanj velike važnosti.

Ko je Lizika otroka nekoliko pomirila, je stopil državni pravdnik k njemu in ga vprašal kolikor mogoče prijazno:

„No, fantek, poglej me in ne boj se me! Povej mi, kaj se je zgodilo s Tvojo materjo!“

Deček je boječe pogledal državnega pravdnika, nato se je pa ozrl na Konrada in se začel pri tem jokati.

Državni pravdnik se je obrnil.

Videl je, kako je Konrad z žugajočim in grdim pogledom hotel otroka pripraviti do tega, da ne bi govoril.

„Vsedite se tja!“ je zapovedal kratko Konradu in mu odkazal prostor za otrokovim hrbtom.

Le obotavljaje se je ubogal ta.

Tedaj je deček postal zopet bolj miren.

„Ali se bojiš svojega očeta?“ ga je vprašal državni pravdnik.

Deček sicer ni odgovoril, toda vse njegovo vedenje je kazalo na to, da se ga je res bal.

„Ti veš, da je tvoja mati mrtva?“

Deček je žalostno prikimal in se začel jokati.

„Ali še veš, kako je umrla Tvoja mati?“

Zopet je prikimal otrok in groza ga je popadla. Toda državni pravdnik je še vedno nadaljeval:

„Ti si vse videl s postelje, ne?“

„Da!“ je šepetal otrok tresoč se.

„Ali je bil Tvoj oče v sobi?“ je vprašal državni pravdnik in pokazal na mlinarja.

„Da!“

„On je imel sekiro, ne?“

Otrok ga je začuden pogledal.

„Ne!“ je odgovoril slednjič tiho. „Palico!“

Začulo se je mrmranje med poslušalci. Državni pravdnik je bil začuden.

„Spomni se, otrok!“ On je imel gotovo sekiro!“

Sedaj je otrok vidno ves zmešan nemo pritrdil.

„Ali je Tvojo mater udaril s sekiro?“

„Da!“ je zašepetal zopet otrok.

„In potem? Kaj se je potem zgodilo?“

Nobenega odgovora.

„Ko je ležala Tvoja mati na tleh, tedaj je prišel Tvoj oče, ne?“

„Ne, saj je bil že tu!“ je jecal deček boječe.

„Tu je bil?“ je vprašal državni pravdnik majaje z glavo. „Ti misliš onega tam, ne?“

Pri tem je pokazal na mlinarja.

Zopet je otrok obotavljaje se prikimal. Ni razumel, kaj hoče državni pravdnik od njega.

„Dobro!“ je dejal državni pravdnik in se obrnil od dečka.

„Mislim, sedaj vemo dovolj!“

Obrnil se je temnega obličja proti mlinarju, ki je sedel kakor okamenel tu in je že hotel napraviti neko opazko, kar se je vzdignil zagovornik.

„Samo trenotek, gospod državni pravdnik!“ je dejal mirno. „Mislim,“ je nadaljeval proti porotnikom obrnjen, „vprašanja gospoda državnega pravdnika so dečka zmešala. On ne ve, kdo naj bi bil njegov oče!“

„Kdo?“ je odgovoril državni pravdnik. „Jaz bi mislil, otrok je o tem popolnoma na jasnem, da se je le mlinar — njegov pravi oče — imel v mislih!“

„Pa vendar! Jaz bi hotel pred vsem to jasno imeti. In prosim, da se mi dovoli, da nekoliko vprašam dečka!“

„Nimam nič zoper to,“ je dejal državni pravdnik zaničljivo se smehljaje.

Gledalci so začeli pazljivejše poslušati, ko je zagovornik vstal in šel k otroku, katerega je Lizika še vedno držala na kolenih.

„Otrok moj,“ je začel resno in opominjajoče. „Govori resnico! Kdo je ubil tvojo mater?“

„Oče je storil!“

„Oče torej. Dobro! Ali je tisti tam tvoj oče?“ je nadaljeval zagovornik in pokazal na mlinarja.

„Oh ne,“ je dejal deček.

„On tudi tvoji materi ni ničesar naredil? Ne res?“

Mali Karol ni odgovoril nič, četudi je zagovornik vprašanja ponovil.

Vladala je velika tihota v dvorani.

Zagovornik je pomigal državnemu pravdniku, in mu dejal:

„Deček je ravno dejal, — da v zatožencu ne spozna svojega očeta. Zatrjuje pa vedno naprej, da je njegov oče ubil mater. Prepustim gospodom porotnikom, naj sklepajo iz tega!“

„Otrok nasprotuje sebi samemu,“ je odgovoril mirno državni pravdnik. „Njegova izpovedanja se mi zde torej nič vredna.“

„O, jaz mislim, deček si nasprotuje samo navidezno!“ je nadaljeval zagovornik. „Njegov oče je to učinil. In nadalje pravi deček: mlinar ni njegov oče! Torej mora biti njegov oče priča Konrad.“

„Mogoče!“ je dejal nestrpno državni pravdnik. „To bi bilo tudi resnica, ker ga ni mogel poznati kot očeta.“

„S tem misli le, če sploh govori o očetu, pričo Konrada,“ je zaklical razburjen zagovornik. „In ta je tudi v resnici njegov oče!“

„To ni res!“ je nekdo zaklical od tam, kjer so sedele priče.

Bil je to Konrad. Poskočil je in divje gledal zagovornika. —

Predsednik se je obrnil, in mu osorno zapovedal, naj molči.

Jezno, škripaje z zobmi se je Konrad vsedel; skrčil je pesti in klel.

„Nobene priče ni zato, da je ta deček otrok Konradov,“ je odgovoril hladno državni pravdnik. „Njegova žena, ki bi to lahko izpričala, je žalibog utihnila.“

Potem se je resno obrnil h Konradu in ga vprašal:

„Vi torej trdite, da dečko ni vaš sin?“

„Ne!“ je zavpil Konrad, ne da bi se trenotek pomišljal. „On ni moj otrok!“

„Moj Bog!“ je zastokal mlinar obupno. „On zatajuje svojo lastno kri in meso, ta zverina!“

Zagovornik se je hipno sklonil, je vzdignil dečka iz Lizikinega naročja in je hitro stopil k mlinarju.

„Sedaj povej, kaj si videl!“ mu je zaklical in kazal na nesrečnega moža. „Ali je ta ubil tvojo mater s sekiro? Govori!“

Vsi so se ozrli na to skupino.

Ker ga je zagovornik tako silil, se je obrnil Karol z glavo proč. —

„Jaz ne vem,“ je stokal.

„Ali je imel ta mož sekiro v roki?“ je nadaljeval zagovornik in prisilil otroka, da je gledal mlinarja. „Ti si moral videti, dečko!“

„Ne — on je imel palico!“

„Ali je grozil materi?“

„Jaz ne vem! Mati so jokali in molili.“

„A storil ji ni nič! Kajneda?“

„Ne.“

„Potem je prišel oče notri in je imel sekiro v roki?“ je dejal zagovornik in se obrnil k klopi, v kateri je sedel Konrad, ki je pri teh besedah prasnil v smeh.

Tedaj je otrok vstrepetal.

Prestrašen se je obrnil od njega stran in vkljub vsemu prigovarjanju ni mogel zagovornik spraviti iz njega besede.

Tedaj je dal zagovornik otroka Liziki nazaj v naročje in dejal resno in svečano:

„Otrokovo vedenje govori bolj jasno, kot njegove besede! In upam, da so gospodje porotniki videli poglede, s katerimi je hotel oni človek, katerega zaznamuje otrok za svojega očeta, prestrašiti otroka! Ne mlinar, ampak oni tam spada na zatožno klop! Kajti on, to je moje prepričanje, je morilec!“

Grozen ropot in šum se je vzdignil po dvorani pri teh besedah.

Razni glasovi so se čuli z galerije, poslušalci so ploskali in vseh oči so bile uprte v Konrada, ki je prestrašen in bled stal tu.

Z jeznim obrazom je vstal predsednik, pozvonil in dejal:

„Prosim občinstvo, da izprazni galerije. Vsi morajo takoj zapustiti dvorano!“

Mir . . . . . Na galerijah se ni ganil nihče. Zdelo se je, kakor bi se hotelo občinstvo upreti temu povelju.

Tedaj je dejal državni pravdnik:

„Sklenimo za danes sejo. Saj trpi že več ur in se še ne utegne končati tako hitro!“

Po kratkem posvetovanju so bili vsi sodniki zadovoljni s tem predlogom.

Sedaj je naznanil predsednik začudenim poslušalcem, da je za danes obravnava zaključena in da se nadaljuje drugi dan.

Le počasi in nejevoljno so odhajali ljudje. Pomilovali so mlinarja in marsikateri je dejal:

„Oproščen bo! Prav gotovo bo oproščen, ubogi mož!

68. poglavje.

Dva zaslepljenca.

„Ah, Herbert, Vi me ne ljubite več!“

Te besede je vzdihnila Kamila. Solze so ji pridrle iz očij in kakor vsa potrta se je naslonila na divan, na katerem je sedela poleg grofa.

„Toda ljuba Kamila, ne razumem Te!“ je zaklical grof. „Kako si moreš misliti kaj tacega? Zakaj neki?“

Hotel je potegniti zapeljivo lepo žensko k sebi. Toda ona se mu je izmaknila in se začela jokati.

„O Kamila!“ je nadaljeval razburjen. „Povej mi, kako prideš do teh mislij? Ali sem Ti dal kedaj povod k temu?“

„Ah, Herbert, raje bi umrla, kakor pa izgubila Vašo ljubezen!“ je odgovorila ihte in se vrgla na njegove prsi.

Herbert jo je objel in strastno poljubil na čelo.

„Nikdar!“ je odgovoril. „Nikdar Te ne bodem nehal ljubiti — naj se zgodi kar hoče!“

„Ali je res? Ali smem to verjeti?“ je odvrnila Kamila in si posušila solze.

„Kamila, Ti me žališ s svojo nezaupljivostjo!“ je dejal grof in obraz se mu je zatemnil. „Povej mi, kak vzrok imaš za ta svoja očitanja!“

„Ah, dobri, ljubi Herbert, nočem Vas žaliti!“ se je prilizovala sirena. „Toda ne morem se znebiti zlih slutenj, ki me vedno mučijo.

„Kake slutnje?“

„Ah! Da bi me nekega dne zapustili —“

„Prosim Te, Kamila, ne govori zopet kaj tacega.“

„O, ljubi Herbert, moram! Vedno mi pravi nekaj, da se bo to zgodilo. In če me Vi nočete poslušati, Herbert, komu naj potem potožim svoje gorje?“

Grof je začuden zmajal z glavo.

„Res ne vem, kaj naj te muči, ljubica!“

„Pomislite na — najino poroko, ljubi Herbert! Ali še mislite na njo?“

„Gotovo!“ je odvrnil grof nekoliko nejevoljen. „Ali si dvojila o tem? In ali Te ta misel tako muči?“

„O — dvomila! Ne!“ je vskliknila Kamila. „Toda Vi ste čas najine poroke že določili!“

„A ne tako gotovo, ljuba Kamila!“

„Rekli ste pred nedavnim časom, da postanem v treh mesecih Vaša soproga! In sedaj —“

„No?“

„Je ta čas že skoro pri kraju in Vi še sedaj ne mislite na kake priprave. Ali naj se sedaj ne bojim, da ste se morebiti premislili?“

Herbertu se je nagubančilo čelo. Ni takoj odgovoril, ampak je temno zrl pred se.

„Ti mi delaš krivico, ljubica,“ je odgovoril čez nekaj časa. „Tvoji pomisleki so brez podlage in prazni, Ti postaneš moja soproga; vendar mislim, da je določen čas prekratek.“

Kamila je obledela in se zdrznila.

„Zakaj pa?“ je vprašala osupla.

„Že prej sem Ti povedal svoje pomisleke,“ je nadaljeval grof resno. „To so bili vnanji vzroki, ki sem Ti jih navedel; toda tudi v meni se vpira nekaj proti takojšnji poroki. Četudi svoje soproge zadnji čas nisem ljubil, vendar sem ji dolžen žalovanja, že raditega, ker je nosila ime grofice ratiborske. Upam, da me razumeš, ljubica?“

„O da, popolnoma!“ je mrmrala Kamila milo, vendar s skrivno jezo v srcu.

„Če bi bil navaden mož,“ je nadaljeval grof, „potem bi bilo drugače. Toda kot plemič se moram ravnati po nekakih zakonih in predpisih. Kajti svet bi me potem gotovo obsojal kar najstrožje. In tem, moja ljuba Kamila, se ne smem izpostavljati.“

Govoril je s ponosom plemiča, kateremu je čistost njegovega imena nad vse.

Kamila je tudi videla, da sedaj ne sme dalje siliti vanj.

Zato je tudi, navidezno udana v njegovo voljo, povesila glavo.

Grofu se je smilila in da bi jo potolažil, jo je poljubil.

„In, kako dolgo, ljubi Herbert, mislite, da mi treba še čakati?“

„Najmanj četrt leta od danes naprej!“

„O!“ je stokala, kajti ni mogla več zakriti svoje osuplosti. „To je predolgo! Ne, ne, ljubi Herbert! Pomislite tudi moj položaj! — Tako dolgo ne morem živeti na ta način v Vašem gradu, kot dosedaj! Prepričana sem, da me obrekujejo že sedaj!“

Grof Herbert je prikimal.

„Tudi jaz sem že mislil nato,“ je dejal. „In mislim, da je najbolje, ako ne živiš več z mano pod jedno streho.“

V Kamilinih očeh se je pokazal strah.

„Proč naj grem?“ je jecala razburjena. „Vi se hočete ločiti od mene, Herbert? Ah! potem —“

„Ti me ne razumeš, ljubica! O ločitvi ni govora! Ta se zgodi samo zunanje!“

„In kam naj grem?“

„Ne daleč od tu imam tik ob gozdu lepo, malo hišico. Saj si jo že gotovo videla. Tam Ti bodem pripravil vse in tja, ljubica, pridem lahko k Tebi, kadar se Ti poljubi! — Ali si zadovoljna? — Ali bi morebiti raje stanovala v stolnem mestu?“

„V mestu? — Ne!“ je odgovorila Kamila po kratkem premišljevanju. „V oni hišici se mi dopade bolje. Saj tam nisem tako odaljena od gradu!“

To stanovanje si pa ni izbrala zaradi lepe lege, ampak le raditega, da je mogla tam v miru kovati in izvrševati svoje načrte in naklepe.

Grof seveda niti slutil ni tega.

Bil je zelo srečen, da se mu je Kamila udala tako hitro in je smatral to za dokaz njene ljubezni.

Objel jo je in jo začel strastno poljubljati.

Čez nekaj časa se je oprostila iz njegovega objema. Neka nova misel ji je prišla.

Še enkrat je hotela poskusiti, pregovoriti grofa, da okrajša čas njenega čakanja.

Previdno je začela in razvijala vso svojo umetnost, kateri se človek skoro ni mogel ustavljati.

„Še četrt leta — kaka večnost!“ je vskliknila h koncu in strastno objela že na pol premaganega moža. — „Še tri mesece hočete odvzeti naši sreči? — Ah ljubi Herbert, jaz moram umreti same nepotrpežljivosti! Polovica tega časa zadostuje!“

Proseče ga je pogledala s plamtečimi očmi.

Grof je bojeval hud boj. Težko je dihal in gledal na ljubljeno žensko.

„Če bi mogel, bi Te najraje jutri popeljal pred oltar!“ je vzdihnil. „Toda povedal sem Ti, da morava čakati. Da — če bi še živel moj mali Ervin, potem bi imela tehten vzrok, da pospešiva najino poroko! Toda tako —, je pristavil z obupno kretnjo.

Kamili je bilo, kakor bi jo zabodel v srce!

Torej — če bi živel otrok!

O — zakaj je odstranila dečka sedaj — saj bi se bilo to lahko zgodilo po poroki. Sedaj je spoznala napako, ki jo je storila.

„Ah, ljubi Herbert!“ je odvrnila. „Nihče bi ne želel bolj, kot jaz, da bi bil mali Ervin še med nami!“

Grof je nemo prikimal in ji stisnil v zahvalo roko. — V očeh so se mu posvetile solze, podoba njegovega otroka je zopet nastala pred njegovimi očmi in s tresočim glasom je mrmral pred se:

„Včasih me popade blazno upanje. Takrat se mi zdi, kakor bi se moral vrniti, da ni mrtev. In vzrok tega je okolnost, da je izginil tako nenadno. Ne vem, zakaj ga niso našli v ribniku? Odkod oni deček, ki sem ga zapazil pri glumaču. Ne morem si misliti, da bi to ne bil Ervin! — Da, ta misel je nekaka tolažba za me! Dvomim nad smrtjo svojega otroka! Ko bi mi le kdo mogel pokazati njegovo sled!“

Naslonil je glavo ob roki in se obrnil na stran, da bi zakril solzo, ki mu je spolzela po licu.

Z vedno večjim strahom ga je poslušala Kamila. Že takrat je zinil nekaj podobnega, a upala je, da ga je takrat pregovorila. — Toda še sedaj je mislil nato.

In ni izpregovoril vsega, kar je mislil.

Če je sklenil, poizvedovati za otrokom? Če se Sutnerju ni posrečilo, dobiti otroka, potem ji je s te strani pretila nova nevarnost.

Hitro je zato obrnila grofove misli na druge reči in mu obljubovala, — da mu bo s svojo ljubeznijo nadomestila tudi otroka.

Kmalu se je razjasnil grofu obraz.

„O če bi Tebe ne imel, ljubica!“ je vskliknil slednjič ginjen in jo vroče poljubil, „potem bi moral obupati. Ti si moj angelj, solnce, ki razsvetljuje moje življenje!

Kamila je triumfirala.

V takem položaju ji ni mogel odreči ničesar. Zato je zopet obrnila pogovor na poroko.

„Jaz vem za sredstvo, da odvrnem vse Vaše pomisleke proti takojšnji poroki,“ je dejala smehljaje. — „Midva jo praznujeva popolnoma mirno in nastopiva takoj nato potovanje v inozemstvo. Tam ostaneva pol leta in se nato lahko zopet vrneva semkaj.“

Napeto je pogledala grofa in ko je molčal, ga je objela in poljubila.

„Ali Vam ne dopade moj predlog, Herbert?“ je nadaljevala. „Ah! nobene druge poti ne poznam, da dospem do cilja v najkrajšem času. In če vzamemo, da bi čakali jedno leto, bi Vas svet obsojal vseeno. S potovanjem se pa odtegnete vsakojakemu govoričenju. Tam bodete, ljubi Herbert, v mojem objemu dobili vse, kar ste izgubili! O, ne recite ne! Privolite!“

„Da, prav imaš, ljubica,“ je odvrnil grof. „Da, ta načrt hočeva izvršiti!“

Kamila je veselo vskliknila in grofa skoro zadušila s svojimi poljubi.

„In ne res, ljubi?“ je šepetala. „V 14 dneh se vrši poroka?!“

„Kakor hočeš!“ je prikimal on nežno.

* * *

Ravno takrat se je vršil na gradu torgavskem sličen prizor.

Že nekaj dnij je počival Sidonijin soprog v grobu.

Feliks še vedno ni slutil resnice. Še smilila se mu je Sidonija, ki je hinavsko žalovala za svojim soprogom.

Sedaj je hotel zopet iskati za Liziko, česar prej ni mogel storiti.

V nekem salonu v gradu je sedel nasproti svoji svakinji. —

Oba sta govorila o mrtvem baronu.

Feliks je hitro obrnil pogovor na drug predmet in dejal, da hoče poizvedovati za Liziko.

Sidonija je hitro obrisala solze iz očij, ki so se ji sedaj temno zasvetile.

„Ali še vedno mislite na to deklico?“ je vskliknila očitaje. „Zares, mislila sem, da ste že pozabili na hčerko onega morilca!“

„Kako morete tako zaničljivo govoriti o bitju, ki mi je dražje, kot vse na svetu?“ je odvrnil baron nejevoljno. „Kaj Vam je storila uboga deklica?“

Meni? — O nič!“ je odgovorila Sidonija ponosno. „Toda ali naj ne bom razburjena, da se razunemate za bitje, ki Vas ni vredno kar nič?! Prosim Vas, pozabite na njo! — Sicer pa dvomim, da bi jo še dobili, ona je gotovo postala žrtev roparjev.“

„Ne bodem nehal prej, dokler ne zvem za gotovo, kaj se je zgodilo z njo!“ je odvrnil baron temno.

Sidonija se je nasmehljala. Le išči! si je mislila. Našel tako ne bodeš ničesar!

„Obžalujem, ljubi Feliks,“ je dejala glasno, „da ste se zaljubili tako nesrečno. Še sreča je za Vas, da je izginila de-

klica tako nenadoma. Pomislite vendar, kak škandal bi bil to, ako bi se še dalje zanimali za deklico, koji oče stoji danes pred sodiščem kot morilec! Ali jo hočete morebiti povzdigniti za baronico torgavsko?“

„Če jo najdem — gotovo!“ — je vskliknil Feliks razkačen.

Sidonija je obledela.

„Upam, da se bodete še premislili,“ je odvrnila. „Zares, vse se vzdigne v meni, če pomislim, da hočete Vi, plemič, potomec stare rodovine, vzeti ono neznatno deklico za ženo? Vi lahko izbirate med prvimi rodovinami v deželi. — Povsod bi Vas sprejeli z odprtimi rokami! In Vi hočete prodati svoje srce vlačugi?“

„Sidonija!“ je kriknil Feliks z od jeze zarudelim licem. „Nobene besede več! Ne mogel bi Vam odpustiti!“

Sidonija se je ugriznila v ustnice in molčala.

Razburjen je hodil Feliks po sobi.

„Vem, zakaj mi to očitate, Sidonija,“ je dejal. „Toda vse to sem že premislil. Ne govoriva torej dalje o tem!“

„Feliks!“ je dejala ta nežno in stopila k njemu. „Ali se še spominjate na ono uro, ko sem Vam potožila svojo žalostno usodo in Vam odkrila svoje srce?“

Baron je resno pogledal lepo žensko, ki je stala pred njim. Nato je skomignil v zadregi z ramami in se ognil njenemu pogledu.

„Ali mislite, ljubi Feliks,“ je nadaljevala Sidonija in ga prijela nežno za roko, da bi Vas mogla kaka ženska na svetu bolj ljubiti kot jaz?“

„Toda ljuba Sidonija,“ je odvrnil osupel in ji odtegnil roko. „Kako morete tako govoriti nekaj dnij po moževi smrti.“

„Ah, kaj mi je bil Ludvik?“ je vskliknila Sidonija bridko. „Saj veste kaj sem pretrpela na njegovi strani. Ali mislite, da naj sedaj za vedno ostanem v tej žalni obleki in vedno žalujem za njim. Moje srce hrepeni po veselju in ne po žalosti. Jaz hočem biti ljubljena in zopet ljubiti.“

Nehote so ji ušle te besede. — Skoro osupel je strmel Feliks v njo.

„Torej je Ludvikova smrt za Vas dobrota?“ je vskliknil trdo. —

Mesto odgovora se je Sidonija zgrudila na stol in začela krčevito ihteti.

Feliks ni razumel njenega čudnega vedenja. Skoro žal mu je bilo, da jo je tako razžalil.

Še predno se ji je mogel približati in jo potolažiti, je nekdo potrkal na vrata.

Dočim se je obrnil in zaklical prosto, je Sidonija hitro vstala.

Anton je stopil čez prag s časopisom v roki.

Ko je zapazil barona, se je prestrašil in hotel skriti časopis.

Toda Feliks, ki ga je že zapazil, je vprašal:

„No, kaj hočeš? Kaj prinašaš?“

Anton je hitro prišel k sebi. Upal je, da bo Sidonijo dobil samo in kar je hotel povedati, je bilo samo za njo.

Sedaj seveda se ni mogel ogniti več.

„O gospod,“ je odgovoril, „prinesti sem hotel le najnovejši časopis iz mesta.“

„Tako?“ je dejal Feliks in ga vzel v roke. „Kaj pa je tako važnega, da ga prineseš sem?“

„Obravnave proti mlinarju gospod.“ —

Feliks je začuden vskliknil in razburjen razgrnil časopis.

Dočim je preletel z očmi tiskane strani, je vstala Sidonija in se mu je približala.

„Ali je bil obsojen?“ je vprašala napeto.

„Še ne!“ je odgovoril Anton mesto Feliksa tiho. „Obravnavo so preložili.“

Naenkrat je Feliks veselo vskliknil. Oči so se mu zasvetile in lica so mu zarudela.

„Tu je! Bogu bodi hvala!“ je klical veselo.

„Kdo?“ je vprašala Sidonija prestrašena. Slutila je, koga misli, a ni mogla verjeti.

„Njegova hčer! Lizika!“ je odgovoril Feliks. „O to je dobro naznanilo Anton, ki si je prinesel. Le berite Sidonija!“

se je obrnil k njej. „Jaz bodem pozneje prečital. Oditi moram takoj v mesto!“ S temi besedami je zletel ven, ne da bi se ozrl na Sidonijo.

Ta je obledela in se začela tresti.

„Kaj je to?“ je zastokala slednjič in se obrnila k Antonu. „Dekle živi! Ti si me varal!“ je siknila in zgrabila prestrašenega služabnika za ramo.

„Ne, ne!“ se je branil ta. „Izpolnil sem Vaš ukaz milostna!“

„Ah, kako more potem še živeti?“ je sikala Sidonija. „Lažeš, lopov! Ha, kaznovala Te bodem za Tvojo goljufijo. Ti si jo izpustil, priznaj!“

„Ne! Ona čarovnica naju je gotovo ogoljufala. Ona jo je izpustila in nihče drugi!“

Sidonija se je zgrudila na stol.

„Misliš? To bi ne bilo nemogoče! Ali Ti ni rekla, ko si bil zadnjič pri njej, da je vse vredu?“

„Da! Toda gotovo je lagala!“

„O — kaj sedaj?“ je stokala Sidonija obupno. „In Ti norec, si prinesel to poročilo baronu? — Ali nisi mogel počakati?“

„Saj bi zvedel še danes, milostna!

„No dobro,“ se je skušala pomiriti. „To se ne da več izpremeniti. Toda sedaj hiti v mesto,“ je pristavila strahoma. „Našel jo bo in ta mu bo izdala vse!“

„To morava preprečiti!“ je vskliknil Anton.

„Da, toda kako? Ali ga moremo zadržati, da ne odpotuje?“

„Gotovo ne! Toda deklice ne sme najti!“

Sidonija se je že nekaj izmislila, kajti nenadoma je postala popolnoma mirna.

„Vsedi se tu poleg mene in poslušaj!“ je dejala. — „Ti moraš slediti barona, se polastiti deklice, ali če to ne gre, jo napraviti neškodljivo za vedno. Drugače ne kaže in delati moraš hitro.“

Anton je prikimal.

„Ko se znebimo deklice," je sklenila, „se hočem maščevati še nad ono staro čarovnico! — Pojdi! Bodi previden in se skrbno preobleci, — da Te ne spozna baron, ako Te sreča!"

Anton je ubogal in odšel.

V istem trenotku je odjahal baron Feliks z dvorišča, spremljan od služabnika.

69. poglavje.

Beg.

„Usmiljeni Bog! Reši naju!“

Tako sta molili Dora in Melanija v svojem skrivališču, dočim sta se preplašeno ozirali na Koha, ki se je vstavil blizu kamina.

Kohovka je skočila k njemu in zaklicala:

„Toda pridi vendar! Hiteti morava, da ju doideva. Saj daleč ne moreta biti, če sta ušli čez pečine!“

„Da, da! Skozi vrata nista mogli!“ je prikimal Koh. „Torej le za njima! In gorje jima, če ju doidem!“

Hitro sta odšla in pustila vrata za sabo odprta.

Tedaj sta se Dora in Melanija oddahnili.

„Hvala Bogu! Rešeni sve!“ je vskliknila slednja.

„Še ne popolnoma!“ je odvrnila Dora. „Sedaj gresta k pečinam, a takoj bodeta spoznala, da sva ju varali. Hitive! Te trenotke morave porabiti! Vrata so odprta.“

Hitro sta splezali iz peči in nato odhiteli iz sobe.

„Ah, Dora!“ je šepetala Melanija. „Kako naj prideva iz grada, ko so vrata zaprta?“

„Bog nama bode pomagal!“ je odgovorila Dora. „Ne pojve pa čez glavne stopnice, kjer bi se lahko srečali z najinimi sovražniki!“

Dora je hitro vlekla Melanijo za sabo proti kapelici in kmalu sta stali v njej.

Prižgali sta svečo in nato se je Dora približala onemu kipu, potegnila žebelj ven in obe sta hitro izginili skozi odprtino.

Od tam sta se podali po nam že znani poti v kleti. Od tu sta pa šli naprej po drugi poti kot zadnjič Dora in sta skozi mala vrata dospeli na prosto.

Sedaj sta bili na dvorišču.

Tam pri vratih je stal mal voz, pred katerega je bil vprežen konjiček.

Na vozu so bile naložene različne stvari.

„O to je srečen slučaj!“ je šepetala Dora. „Lopovi so se takoj po zločinu hoteli odpeljati. Če se nama posreči priti do voza, potem sva rešeni!“

„Toda vrata so še zaprta!“ je dejala Melanija obupno.

„O ne, vrata so samo naslonjena!“

„Tiho!“ je šepetala Melanija prestrašena. „Tam nekdo prihaja iz kleti.“

„To je neumni Žan!“ je šepnila Dora. „Bržkone gre k vozu.“

„Potem se ga ne bova mogli polastiti.“

„O, z Žanom bove kmalu gotovi!“ je tolažila Dora.

Met tem je šel fant k vozu, stopil h konju in ga gladil po vratu, nato pa počasi odšel proti kletem.

„Sedaj je čas!“ je zaklicala Dora odločno. „Hitive!“

Že sta hoteli skočiti k vozu, ko sta se prestrašeni stisnili k steni, kajti zaslišali sta Kohov glas.

Takoj nato sta ga zagledali, ko je šel čez dvorišče in žena mu je sledila.

„Rečem Ti, da sta še gori!“ je zaklical svoji ženi. „Vrv, ki sta jo spletli, ne dosega niti tal. In skoka štirih metrov se tudi nista upali — saj bi se gotovo ubili!“

„Toda kje pa ste?“ je vprašala ona. „V sobah jih ni!“

„Ju bova že našla!“ je tulil Koh. „Naprej!“

S temi besedami je odhitel v grad in žena za njim.

„O Bog, pomagaj nama!“ je prosila Melanija. „Če bi bila še sedaj v kaminu, bi bili izgubljeni!“

„Hitro! Za božjo voljo!“ je svarila Dora. „Prilika je ugodna. Oditi morave, dokler se ne vrneta onadva!“

Hitro sta skočili k vozu in se vsedli nanj.

Še enkrat se je ozrla Dora nazaj.

Žan se je ravno prikazal pri vratih in obstal tam z odprtimi ustmi.

600/1

Hitro je drdral voz po cesti.

„Naprej!“ je zaklicala Dora in pognala konja. Voz je zdrdral skozi odprta vrata.

Sedaj se je Žan streznil. Začel je močno rjuti in teči za vozom.

Kmalu je tudi oče pritekel za njim in takoj spoznal položaj. Tu — ne daleč pred njim se je peljal voz z begunkama.

Sunil je Žana, ki mu je bil na poti v stran in začel dirjati za vozom. Ni jima sledil po cesti, ampak je tekel kar naravnost, da bi jima prestregel pot.

Melanija je gledala nazaj. Ko je zapazila preganjalca, je prestrašena kriknila.

„O moj Bog! Dora! Sedaj sva izgubljeni!“

Dora se je ozrla in videla, v kaki nevarnosti se nahajata. Podila je konja, kolikor je mogel teči.

Zvesta služabnica ni izgubila poguma in kmalu sta dospeli z vozom v dolino, kjer je konjiček lahko podvojil svojo hitrost.

Dora se je ozrla nazaj in videla, da postaja razdalja med Kohom in njima vedno večja.

Ta še ni hotel jenjati od zasledovanja. A vse zastonj se je trudil dohiteti jih.

Slednjič je obstal in Melanija je videla, kako je žugal za njima s pestjo.

„Hvala Bogu! Obrnil se je!“ je vzkliknila Melanija veselo.

Sedaj je pustila Dora konja teči počasneje, kajti do bližnjega kraja je bilo gotovo še daleč.

Solnce je ravno vzhajalo, ko sta dospeli na malo višino, kjer sta pustili konja nekoliko počiti.

Daleč za njima je ležal grad.

Pot se je vila vedno ob obrežju, tja v megleno daljavo. Nobene vasice ni bilo videti.

Na desni je bila pusta ravnina, katero je mejil gozd.

In pred tem gozdom je bilo nekaj črnih pik, o katerih je trdila Dora z gotovostjo, da so človeška bivališča.

„Saj daleč ne more biti do tja," je menila. „Najboljše je, da pustive to obrežno pot in se peljeve proti gotovemu cilju."

Melanija je pritrdila. Kmalu je voz zdrdral čez pustinjo. A tu je šlo počasi dalje in konj je začel omagovati.

„Kako neumno je pač!" je vskliknila Dora, „da še vedno vlečeve Kohove stvari s sabo!"

Hitro je zmetala vse z voza in sedaj je šlo zopet hitreje naprej.

Ko sta se peljali že celo uro, se jima je nudil čuden pogled.

Kar sta smatrali za hiše, so bili mali grički, na katerih je stalo nekaj visokih, pokončno stoječih kamnov. Bili so nekako razvrščeni in v sredi je bil jeden, ki je presegal vse druge po velikosti.

To so bili stari hunski grobovi.

„Najin up je naju varal," je dejala Melanija. „Toda tam je gozd in čez četrt ure dospeve lahko do njega. In tu vidim tudi neko pot, ki pelje do tja."

Udarili ste jo po tej poti, kajti še enkrat se peljati nazaj proti obrežni poti ni kazalo.

Gozd je bil samoten in ravnotako brezkončen kakor pustinja.

Ura je pretekla za uro, postalo je že poldan, a nikakega človeškega bivališča še nista videli.

Poni je le težko peljal voz za sabo in Dori in Melaniji je že ginil pogum.

Čez nekaj časa sta morali privoščiti konjičku nekoliko počitka.

„Kaj pa če nama Koh sledi!" je vprašala Melanija, dočim se je pasel konjiček.

„Bojim se, da je to res," je odgovorila Dora. „Toda midve sve že tako daleč, da naju bo težko došel!"

„Ah, Dora! ne bodive preveč breskrbni!" je opominjala grofica.

„Jaz se tresem pri sami misli, da bi naju mogel oni človek zajeti tu v gozdu, kjer bi nama nihče ne mogel pomagati. Ne zadržujve se torej dalje, kakor je neobhodno potrebno!"

Čez eno uro sta se zopet peljali naprej in utolažile svoj glad z živili, katera je Koh naložil na voz za se in za svojo družino.

Bilo je že pozno popoldne, ko sta dospeli do samotne krčme, kamor so zahajali le gozdarji in ogljarji in tupatam kak popotnik.

Obe ženski sta se razveselili tega pogleda, četudi hiša ni izgledala nič kaj vabljivo.

„Tu hočeve prositi za streho do jutri zjutraj!“ je dejala Melanija.

Ustavili sta in Dora je stopila prva čez prag v hišo.

Pes je zalajal za vratmi, ko jo je zagledal in takoj nato je stopil iz sobe velik, močan mož srednjih let.

Z začudenimi pogledi je meril Doro. Ko mu je ta povedala svojo željo, je molče prikimal.

Nato je Dora hitela ven, pomagala Melaniji stopiti z voza in jo potem peljala v sobo.

Tu je bilo zelo neprijazno. Dve umazani mizi in par navadnih stolov, to je bila cela oprava.

Na okajenih stenah je viselo nekaj starih zamazanih podob.

Plašno se je ogledovala Melanija po tem neprijetnem prostoru.

Krčmar je pa med tem spravljal ponija v hlev.

„O, kako neprijetno je tukaj!“ je šepnila Melanija.

Stopila je k oknu in zrla ven v gozd, dočim je Dora stopila ven, da bi našla še kako človeško bitje.

Čez nekaj časa se je vrnila.

„Ta hiša je kakor grob!“ je zaklicala Melaniji.

„Našla nisem nikogar, razun stare, polgluhe žene, ki ni dosti prijaznejša, kot njen soprog in s trudom sem dobila tu v pritličju malo bolj človeško opravljeno sobo!“

Melanija je sledila Dori v dotični prostor. Bilo je tu krčmarjevo stanovanje.

Utrujena se je zgrudila grofica na divan.

„Najraje bi šla takoj naprej!“ je vzdihovala. „Tu se ne počutim prav nič kaj varno. Kar ne upam se tu prebiti eno noč!“

„Ah, ljuba gospa, meni se ne godi bolje!“ je dejala Dora. „Toda danes ne moreve naprej. Naš konj je preveč utrujen. In do bližnje vasi sta dve milji, kakor mi je povedala stara žena!“

„O, ko bi bilo že jutri zjutraj!“ je vzdihovala Melanija. „Jaz koprnim strahu! Vedno vidim onega Koha pred sabo! Ali naju bode branil naš krčmar? Mislim, da ne!“

Mučena od strahu je skočila pokonci in zrla skozi okno v daljavo.

Dori ni bilo dosti bolje, tudi njej niso dale hude slutnje miru. —

„Dobro bi bilo, ko bi se zaupali krčmarju,“ je dejala čez nekaj časa. „Gotovo se naju bode usmilil, saj nima kamenitega srca! In če nama potem obljubi svojo pomoč, naj pa le pride oni človek!“

„In če Ti krčmar ne verjame, Dora?“ vpraša nezaupno Melanija.

„Zakaj bi pa ne? Saj mu bom povedala resnico!“ zavrne jo resno Dora.

„Poskusi torej!“

Ravno je hotela Dora oditi, ko je prišla krčmarica in prinesla nekoliko jedi.

Ko sta se nasitili, se je podala Dora k krčmarju, ki je ravno sedel pri oknu in zrl v daljavo.

Služabnica je jela pripovedovati kar od kraja.

Povedala mu je, kdo je njena gospa in da jo preganjajo sovražniki.

Dočim je govorila, je zastonj iskala na njegovem obrazu milosrdja.

On jo je poslušal popolnoma ravnodušno. Kazal ni niti začudenja niti presenečenja.

Nemirna ga je vprašala slednjič Dora:

„Prosim, povejte mi, če bodete podpirali mojo gospo proti onemu lopovu, če slučajno pride sem?“

Sedaj je krčmar vzdignil glavo in dejal surovo:

„Ah, kaj! Pustite me pri miru! Kaj me to briga? Ne verjamem Vam niti besedice!“

„Kaj? Vi mi ne verjamete?“ je stokala Dora.

„Ne! Take stvari se ne dogodijo več. Ta stvar z onim možem, ki Vaju preganja, bo že drugače.“

„Toda prisegam Vam, da sem govorila resnico!“ je vsklikniла Dora razburjena.

„Ne trudite se, saj Vam ne verjamem!“ je dejal on zaničljivo. „Vi, kot stara ženska bi ne smeli lagati tako nesramno!“

„Kaj, Vi me imenujete lažnjivko? Toda vprašajte vendar mojo gospo, če mi nočete verjeti!“

„Ah — zadosti imam te zabave!“

„O, če nama ne obljubite pomoči, potem ne moreve ostati v Vaši hiši!“ je zaklicala Dora bridko. „Potem se odpeljeve takoj dalje!“

„Radi mene le!“ je dejal krčmar. „Daleč ne bodete prišle s svojim utrujenim konjičem in slednjič lahko prenočite v gozdu!“

Dora je vzdihnila. Mož je imel prav, danes nista mogli naprej!

„Sicer pa,“ je nadaljeval krčmar, „spite lahko mirno. Dokler ste v moji hiši, se Vama ni bati ničesar?“

Dorin obraz se je zopet razjasnil.

„Torej bi naju ne izročili onemu človeku, če bi prišel sem?“

„Ne! Toda nočem se dalje vmešavati v to zadevo!“ je odgovoril hladnokrvno.

S tem odgovorom se je morala Dora zadovoljiti.

Vrnila se je k Melaniji in ji povedala uspeh svojega pogovora s krčmarjem.

Nek strah se je lotil grofice. Začela je jokati in vzdihovati.

„Ah, moj Bog, kako je ta človek trdosrčen! Bojim se, da ne bode Koha oviral prav nič, če pride za nama. Pojdive raje takoj. Dora! Še je čas za beg!“

„Čez noč morave ostati tu," je dejala Dora. „Če pomislim, sve tu pravzaprav bolj na varnem, kot zunaj v gozdu. Če najde Koh najino sled, kdo naju bo branil v gozdu. In konja bi tudi morali pustiti tu, kajti danes ga ne moreve rabiti več. Na drugi strani pa tudi ni gotovo, če naju Koh zasleduje!"

Vzdihuje se je vdala Melanija v svojo usodo.

„Upajve na božjo pomoč!" je mrmrala. „Ah! ko bi le že enkrat prišli iz tega gozda ven! Tam bi se mi tudi posrečilo, najti mojega ljubega Sigmunda! Pod njegovim varstvom se nama ni bati nikogar!"

Stopila je k oknu in s solznimi očmi zrla v daljavo.

„Ah, usmiljeni Bog, ne zapusti me v moji nesreči!" je molila. „Rešil si me iz groba in mi zopet vrnil razum! Prosim Te, spopolni sedaj mojo rešitev! Pomagaj mi uiti iz rok sovražnikov, ki me zasledujejo!"

Tedaj je objela Dora nesrečno svojo gospo in jo začela tolažiti:

„Ne obupajte, moja ljuba, dobra gospa! Bog nama bode pomagal!"

„O moja bobra Dora!" je vzdihovala Melanija. „Da, hočem biti pogumna! Nič več nočem tožiti!"

Vsedla se je na divan in Dora poleg nje.

Dolgo časa sta sedeli tako in šepetali. Luči si nista upali prižgati in Dora je tudi zaklenila vrata, da bi bili varne pred nenadnim napadom.

V hiši je bilo vse tiho. Toda krčmar menda še ni šel spat, kajti v gostilniški sobi je še gorela luč.

Melanija je slednjič naslonila glavo na Dorino ramo in nehote zaspala, dočim je služabnica še vedno bedela.

Tedaj se je nenadoma prestrašena zdrznila.

Zunaj na cesti so se začuli hitri koraki, ki so se bližali hiši.

Dora je slišala, kako je nekdo potem potrkal na vrata. Takoj nato je prišel krčmar in jih odprl.

Kdo je prišel tako pozno? se je vprašala Dora prestrašena. Ali je bil kak truden popotnik, ali njun zasledovalec?

Tresti se je začela pri tej misli.

Napenjala je vse čute, da bi slišala kak glas, a zastonj, vse je bilo še tiho.

Dva moža sta nato stopila s težkimi koraki v gostilniško sobo. —

Kakor okamenela je sedela Dora nekaj časa na divanu.

Nato je previdno vstala in naslonila svojo spavajočo gospo na divan. Toda Melanija se je zbudila takoj in vprašala prestrašena:

„Kaj je? Kam greš Dora?“

„Tiho!“ je svarila ta. „Ravnokar je nekdo prišel!“

„Bog nebeški! Kdo? Koh?“

„Ne vem!“ je šepetala Dora. „Toda prepričati se moram!“

„Za božjo voljo! Dora, ostani!“ je prosila Melanija in jo prijela za roko. „Če je oni lopov, potem Te ne sme videti. Morebiti mu krčmar ne izda, da sve tu!“

„Saj me tudi ne bo videl!“ je pomirila Dora grofico. „Sicer pa tudi ne veve, če je res on. Sedaj govori v sobi z oštirjem. Splaziti se hočem k vratom in poslušati!“

„Ne, ne! Dora! Ne pojdi! Jaz skoprnim strahu!“

„Samo trenotek! Saj se vrnem takoj!“ je odgovorila Dora in odhitela skozi vrata, katera je nalahko odprla.

Kmalo je stala pred ono sobo.

Dori bi kmalu počilo srce, ko je zaslišala skozi malo odprtino pri vratih Kohov glas.

„Da, videl sem svoj voz pod oknom!“ je ravno dejal. „In dobro ga poznam. Kjer je ta, tam sta gotovo tudi ženski.“

„No da, obe ženski, ki ste mi jih popisali, ste tu!“ je odgovoril krčmar osorno.

„Kaj pa hočete od njiju?“

„Kaj hočem?“ je vzrojil Koh. „Vzeti ju hočem s sabo.“

„Hm! Vedeti moram, če imate do tega pravico!“

„Seveda jo imam! Jaz sem zdravnik v norišnici in imam štiri milje od tu svojo bolnico. Obe ženski ste moji bolnici in sta mi ušli.

„Upam, da mi jih izročite takoj!“

Doro je popadel strah, obenem pa tudi jeza. Kako zvito se je lagal ta lopov! Njo in Melanijo je zaznamoval za blaznici!

Najraje bi skočila v sobo in mu strgala masko z obraza. Toda še se je premislila.

Krčmar, ki se je že prej kazal nezaupnega, bi se težko zavzel za njo in Melanijo!

„Ali je res? Dve blazni sta to?“ je vprašal sedaj začuden.

„Da!“ je odvrnil Koh. „Čudim se, da tega še niste zapazili iz njunega govorjenja. Mlajša se smatra za neko grofico, ki je umrla že pred nekoliko meseci. In ona druga hoče biti na vsak način njena služabnica. V resnici sta obe ubogi revici, ki sta že precej časa v mojem zavodu in neozdravljivi!“

„Aha!“ se je smejal oštir. „Grofica? — Res, o tem mi je danes zvečer govoričila!“

„Ona Vam je gotovo povedala zelo ginljivo povest,“ se je rogal Koh. „O nekem starem gradu, umoru i. t. d.“

„Da, da! Seveda ji nisem verjel ničesar. In sedaj vidim tudi, kako stoje stvari!“

„Obe sta že prej skušali ubežati,“ je nadaljeval Koh, ko je videl, da se mu je zvijača posrečila. „Takrat smo ju še pravočasno ujeli. No veselim se — da sem ju še dobil. Kje ju pa imate?“

„V svojem stanovanju!“

„Tako! tako! — Potem grem takoj k njima.“

S temi besedami se je obrnil Koh proti vratom, tako da je Dora lahko videla v njegov obraz, ki je razodeval divjo škodoželjnost.

Tedaj mu je stopil oštir nasproti in dejal:

„Za danes ju le pustite na miru. Oni že spita. Po noči nočem imeti nemira v hiši. Jutri zjutraj je še čas. Danes tako ne morete z njima nazaj.“

„Ali res spita?“

„Seveda. Takoj, ko sta prišli, sta se podali k počitku, kajti bili sta zelo utrujeni. Sicer pa nimate tudi luči.

608/19

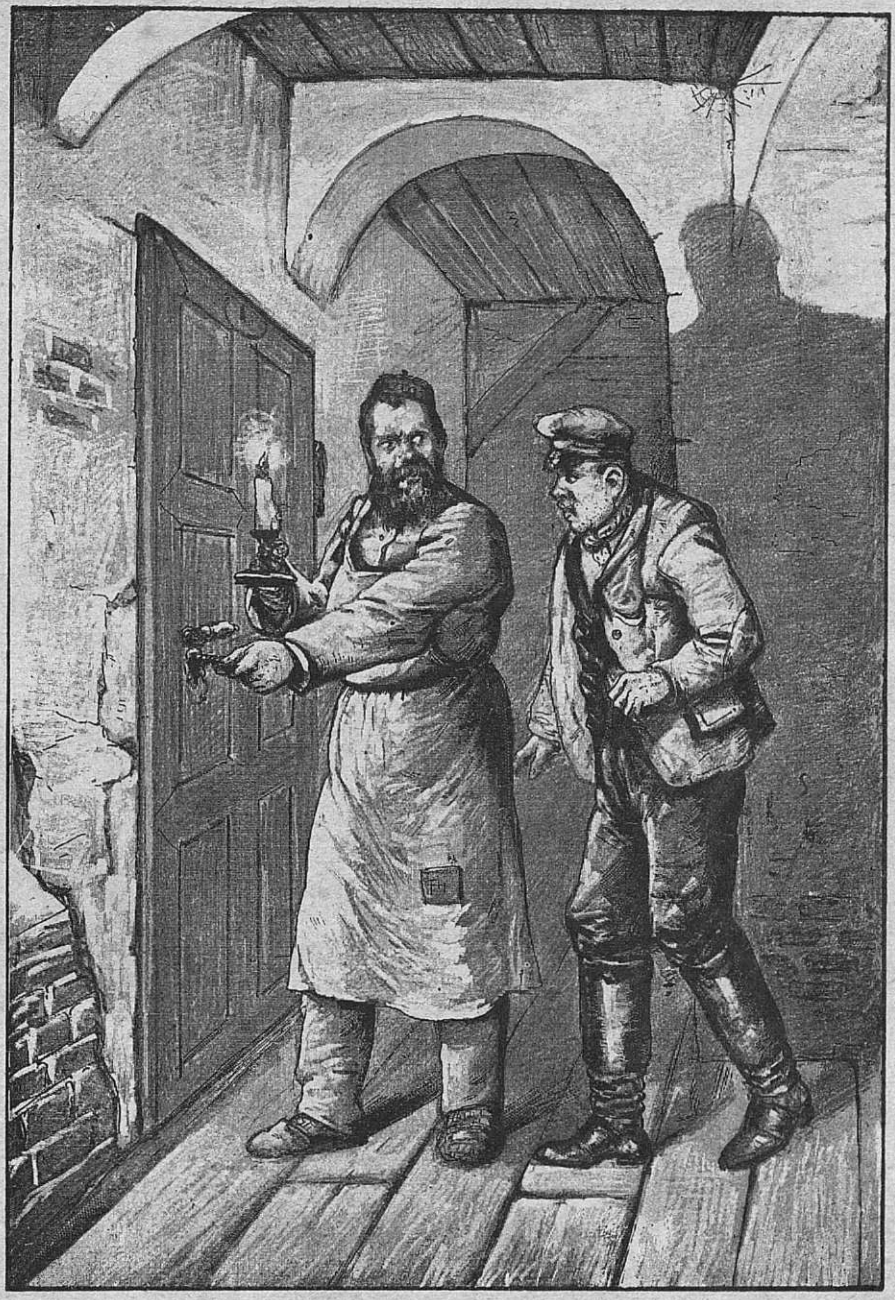

„Spita, ose je tiho, notri.“

„O — kar se tega tiče —," je dejal Koh smehljaje, „Vi ne veste, kako so blazni zviti. Bojim se, da nama ponoči ne uideti."

Krčmar je malomarno zamajal z roko.

„Ah neumnost!"

„O, če sta zapazili moj prihod, potem je čisto gotovo, da bodeta ušli."

„Odkod naj pa to vesta, če spita?"

Koh je zmajeval z glavo in gledal nemirno proti vratom.

„Vsaj prepričal bi se rad, če res spita!" je dejal čez nekaj časa.

„Ne bodite sitni!" je odgovoril oštir osorno. „Saj Vam ne moreta uiti, kajti vrata so zaklenjena."

„Tudi od one sobe, kjer spita?"

„No, te tudi lahko zaklenem!" se je rogal krčmar. „Sicer pa morate že potrpeti do jutri."

„Ali lahko čez noč ostanem v tej sobi?"

„Radi mene le! Saj ne vem drugega prostora. Toda kako hočete tu spati?"

„O, saj bodem čul!"

Dora, ki je videla, da je njiju pogovor končan, se je hitro splazila v svojo sobo nazaj in zarigljala tu vrata.

Komaj se je zgodilo to, so se že zaslišali koraki, ki so se bližali vratom.

Dora je slišala, kako se je zavrtil v vratih ključ.

„Spita, vse je tiho notri!" je dejal krčmar Kohu.

„Dajte mi ključ sem!" je vzkliknil zadnji nenadoma.

„Zakaj?" je odgovoril krčmar osorno in nezaupno. „Lahko bi Vas popadla skušnjava, da bi še ponoči vdrli v sobo."

„Ah, nato niti ne mislim! Toda morebiti se jima ponoči kaj pripeti, in potem sem lahko takoj pri roki."

„Če se zgodi kaj tacega, potem me zbudite!" je odgovoril oštir kratko. „Lahko noč!"

Nato je odšel.

Koh je stal še nekaj časa pred vratmi in Dora je slišala njegovo težko dihanje.

„Vraga!“ je sikal. „Jaz ne morem strpeti do zjutraj! Razbil bom vrata!“

Toda premislil se je in se vrnil počasnih korakov v gostilniško sobo.

Dora se je komaj mogla zdržati pokonci. Splazila se je k Melaniji in se vsedla poleg nje.

„Koh je, kaj ne, Dora?“ jo je vprašala ta.

„Da! Ah, izgubljeni sva!“

„O moj Bog!“ je stokala uboga Melanija. „Kako naj se rešive?“

Dora se je kmalu pomirila in povedala Melaniji razgovor med Kohom in krčmarjem.

„Lopov je zvit in je popolnoma prevaral oštirja,“ je nadaljevala.

„Smatra naju za ubegli bolnici iz blaznice in Koha za zdravnika. Na njegovo pomoč se torej ne moreve zanesti!“

„O Bog, ali naj se pustim odpeljati od tega lopova?“ je stokala Melanija. „Rajše poskusim ubežati!“

„Do jutri zjutraj imave čas,“ je šepetala Dora. „Koj pred jutrem Koh ne bode prišel, ker ima krčmar ključ pri sebi.“

„Ah,“ je vzdihovala Melanija. „Ključ! Saj potem ne moreve iz sobe!“

„Ne obupajte, gospa! Saj to ni edina pot! Jaz vem še za drugo!“

„Za kako?“

„Skozi okno!“

„O!“ je vzkliknila Melanija veselo. „Da nisem že sama prišla na to misel. Gotovo, Dora, ta pot je lahka! Toda ne mudiva se niti trenotek!“

Skočila je k oknu in hotela odpreti. Toda Dora jo je nežno potegnila nazaj.

„Počakajve še!“ je svarila. „Koh čuje v gostilniški sobi! Morebiti se kmalu spravi k počitku in potem sve varni. Konja

in voz bodeve morali seveda pustiti tu in iti peš naprej! Prenevarno bi bilo, ako bi ga pripeljali iz hleva in vpregli v voz. Koh bi lahko zapazil.“

Vsedli sta se zopet nazaj na divan in kovali načrt za beg.

Slišali sta korake svojega smrtnega sovražnika, ki je hodil po sobi nemirno gorindol.

Če bo Koh čul celo noč, kakor se je dozdevalo, potem se je bilo begunkama bati, da ju zapazi vkljub vsej previdnosti in potem bi bili izgubljeni.

70. poglavje.

Sodba.

V sodni dvorani je šumelo kot v panju.

Glava pri glavi je stala množica na galerijah, z napeto pozornostjo so čakali vsi začetka oziroma nadaljevanje obravnave.

Nastopila je tišina.

Mlinar in njegov tovariš oskrbnik Jurij sta se vsedla na zatožno klop.

Predsednik je pozvonil in vstal.

„Gospodom porotnikom hočem še enkrat poklicati v spomin, kar sem že povedal včeraj," je začel. „Danes bodete odločevali, ali sta oba obtoženca kriva ali ne. Kar se tiče oskrbnika Jurija, je že dognano vse. Glede mlinarja bi pripomnil še sledeče:

Različne izpovedbe prič za in proti so napravile precejšnjo zmešnjavo. Treba bo vse protokolirane izjave prebrati še enkrat, predno začnemo nadaljevati. Posebno nas morajo zanimati nasprotujoče si otrokove izpovedbe. Z gospodom državnim pravdnikom se ne oziram dosti na nje. Gospodje zdravniki so namreč izpovedali, da je njegov spomin vsled onega strašnega dogodka, čegar priča je bil, popolnoma oslabel. Otrok se ne more zadosti jasno spominjati na dogodke, ki so se vršili takrat. Gotovo zamenjuje dogodke.

Prepustiti hočem gospodom porotnikom, če želijo nadaljnje zasliševanje otroka ali ne."

Komaj je predsednik nehal govoriti, je že vstal državni pravdnik in dejal:

„Izpoved gospodov zdravnikov je važna. Mislim, da nam ni treba še enkrat zasliševati otroka!"

„Jaz protestiram proti temu kar najodločneje!“ je dejal mlinarjev zagovornik z ostrim glasom. „Ne da bi predbacival kaj gospodom zdravnikom, mislim vendar, da se otrok ni nikakor motil. Njegov spomin gotovo ni tako zelo oslabel. Zato predlagam, da se otrok zasliši še nadalje!“

„Mislim, da se lahko zadovoljimo s tem, kar nam je otrok že povedal,“ je odvrnil državni pravdnik in se zaničljivo ozrl na zagovornika. „Kar je otrok vedel, to nam je že povedal in nadalnje izpraševanje bi le motilo!“

Sodniki so prikimali in predlog zagovornikov je bil odklonjen.

Slednji je stisnil ustnice in se s pomilovanjem ozrl v mlinarja.

Namestnik državnega pravdnika je sedaj začel brati izpovedbe prič.

Nato je vstal državni pravdnik sam.

Tišina. — Vsak je zadrževal sapo, da bi bolje slišal, kaj se bo godilo sedaj.

„Predno začneta govoriti zagovornika, bi stavil še nekaj vprašanj gospodu komisarju Vračkotu,“ je dejal in se obrnil k temu.

Detektiv je vstal in stopil k mizi z besedami:

„Na uslugo sem!“

„Vi ste se zanimali že dalj časa za mlinarjevo zadevo, gospod Vračko, je nadaljeval državni pravdnik. „Pričakovati bi bilo, da se to ni zgodilo brez uspeha. Zato se mi zdi čudno, zakaj niste sodišču izpovedali ničesar. Opominjam Vas, da, če veste le količkaj važnega o tem slučaju, poveste to sedaj!“

Vseh očij so se obrnile v detektiva, ki je sedaj resno in mirno odvrnil:

„Dosedaj nisem govoril, ker ne morem povedati ničesar gotovega. Gotovo sem se trudil, da bi razjasnil to temno zadevo. Vspeh mojih poizvedovanj se da povedati z malo besedami. Sicer sem pa ves svoj materijal prepustil gospodu zagovorniku!“

„Torej govorite!“ je dejal državni pravdnik nepotrpežljivo. „Povejte nam, kar ste odkrili!“

„No,“ je odgovoril Vračko resno, „prepričan sem v dno duše, da mlinar ni kriv smrti svoje žene.“

„Bog Ti povrni, Ti dobri človek!“ je mrmral mlinar pred se in hvaležno pogledal detektiva, dočim se je poslušalcev lotila velika razburjenost.

„In na kaj opirate to svoje prepričanje?“ je vprašal državni pravdnik. — Ali imate dokaze za to? —

„Če bi jih imel, bi jih predložil že davno. Vem, da moje izjave nimajo skoro nikake vrednosti. Zato sem jih pa tudi hotel obdržati za se.“

Državni pravdnik je nejevoljno skomignil z ramami.

Obenem se je pa zaslišal po dvorani globok vzdih, ki je izšel iz mlinarjevih prsij.

Če je ta mož priznal, da se mu vkljub vsemu trudu ni posrečilo dobiti dokazov — kako naj se potem izkaže njegova nedolžnost?

„Bil sem v mlinu, kjer se je dogodek vršil,“ je nadaljeval Vračko, „in sicer preoblečen kot krošnjar in sem tam o vsem izpraševal človeka, ki sem ga smatral za pravega morilca. Iz njegovega vedenja sem spoznal, da se ne motim!“

Tedaj je Konrad prestrašen zakričal in vse se je nehote obrnilo k njemu.

Bled in z izbuljenimi očmi je strmel v Vračkota.

„Torej smatrate Konrada za zločinca?“ je vprašal državni pravdnik.

„Da!“

„Opišite nam natanko oni prizor v mlinu!“

Vračko je to storil.

Njegove izjave so grozno uplivale na poslušalce, le državni pravdnik in sodniki so ostali mrzli.

„Priznam, da je bilo Konradovo vedenje zelo čudno,“ je dejal državni pravdnik čez nekoliko časa.

„Toda to je popolnoma naravno, da je bil Konrad vsled onega pogovora razburjen. Zato se ne morem strinjati z Vami. Kajti če bi bilo to res, potem bi Konrad moral sedeti na zatožni klopi. Vi se motite, gospod Vračko! In to je nevarno za Vas, ker s tem žalite čast in dobro ime priče Konrada!“

Detektiv je postal pri teh besedah jezen. Toda gotovosti ni izgubil, ampak takoj odgovoril z ostrim glasom:

„Če sem sumil Konrada, se je to zgodilo iz mojega prepričanja in ne vzamem niti besedice nazaj od tega, kar sem povedal. Priča naj se opraviči ali naj me toži radi razžaljenja časti. Gospod državni pravdnik se zavzame za pričo, in sicer na tak način, da mi je žal, da sem sploh govoril. Če bi bila vsaka priča, ki izpove kaj v obtožencev prid, zavrnjena na ta način, potem ne vem, kam bi prišli!“

Tedaj je predsednik pozvonil.

„Opomniti Vas moram, gospod Vračko,“ je dejal nato, „da nimate pravice kritizirati govor državnega pravdnika. Vi niste obtožencev zagovornik, ampak priča. In kot tak morate povedati samo stvari, ki so Vam znane!“

Vračko je požrl tudi to očitanje.

„Po mojem mnenju je vsaka priča, ki govori obtožencu v prid, tudi njegov zagovornik!“ je odvrnil odločno.

„Ne prepirajmo se po nepotrebnem!“ je dejal državni pravdnik. „Če ste nam povedali vse, kar ste vedeli, gospod Vračko, potem Vas nočem izpraševati dalje!“

Detektiv je hotel še nekaj odgovoriti, a je odstopil in molčal.

Sedaj je začel govoriti Jurijev zagovornik in dokazoval nedolžnost svojega klijenta.

H koncu je še pripomnil:

„Izjave prič Fogla in Konrada smatram za lažnjivi in upam, da se otvori proti njima sodnijsko

postopanje vsled krivega pričevanja. Jurij in Fogel sta bila sovražnika in vse ni nič druzega, kot čisto navadno in nesramno maščevanje od strani Fogla. Grof ratiborski ga seveda sumi, a samo po uplivu Fogla. Nihče drug, kot te dve priči sta videli pri obtožencih puško. Fogel bi moral takoj odvzeti oskrbniku puško, ko bi jo zapazil pri njem in bi to tudi gotovo storil, že iz maščevanja.

Gospod državni pravdnik sam je že dvomil o Foglovih izjavah. Spomniti hočem še gospode porotnike na to, da je baron čemšeniški izjavil, da ne smatra obtožencev nikakor za zločinca. Toda tudi grofova sumnja je brez podlage. Zakaj neki naj bi oskrbnik ustrelil grofa? Zato morebiti, ker ga je odpustil? Raditega, mislim, se še ne ustreli človeka. Tega bi bil zmožen samo propal človek, kar pa Jurij ni.

Zato prosim gospode porotnike v imenu pravice, da oproste mojega klijenta!“

Takoj je vstal državni pravdnik in govoril trdo in zaničljivo:

„Gospod zagovornik se je trudil pač zastonj, da bi omajal verodostojnost prič Fogla in Konrada. Oskrbnik in mlinar sta sovražila grofa ratiborskega in sta ga sklenila umoriti iz maščevanja.

Strel sicer ni zadel svoje žrtve, ampak druzega. Toda zločin ostane isti. Po mojem mnenju je provzročitelj vsega tega mlinar, ta je tudi zapeljal mirnejšega oskrbnika.

Kot olajševalno okoliščino za slednjega navajam njegovo hipno vzplamtelo sovraštvo do grofa, ker ga je nenadno odpustil iz službe.

Za mlinarja torej, kot prvega zločinca predlagam kot kazen za ta zločin 5 let ječe, izgubo časti na 10 let in policijsko nadzorstvo.

Za oskrbnika pa predlagam kazen 2 leti ječe!“

Ko je državni pravdnik nehal govoriti, so se vseh očij obrnile na Liziko in Šulcovko, ki sta tiho ihteli.

Takoj se je začulo mrmranje kot glasen protest proti govoru državnega pravdnika.

A takoj je utihnilo, ko je dal predsednik znamenje z zvoncem.

Podelil je sedaj besedo mlinarjevemu zagovorniku in nastopila je brezšumna tišina.

On pa je začel glasno, tako da ga je vsak lahko razumel:

„Tako, kakor zahteva državni pravdnik, gospodje porotniki, se ne more glasiti Vaša sodba. Nočem ponavljati govora svojega tovariša, ker se popolnoma strinjam z njim. Vi morate oba obtoženca oprostiti, kajti zločin se jima nikakor ni dokazal. Da, glavni dokaz manjka! Kje je puška, iz katere je bila izstreljena krogla. Zahtevam, da se mi jo pokaže. Dalje je nespametno trditi, da človek kar tako izgreši svoj cilj. Kdor hoče koga ustreliti in se nahaja pri tem v varnem zavetju, ta ne bo streljal mimo.

Ne, moj klijent in oskrbnik nista oddala tega strela, to mora priznati vsak. Toda kdo je pa bil zločinec, se bodete vprašali, gospodje porotniki!“

Zagovornik je nekoliko obmolknil. Obrnil se je proti Foglu in ga presunljivo pogledal, nato pa počasi nadaljeval:

„Gospod kriminalni komisar Vračko nam more odgovoriti na to vprašanje. Zakaj tega ne pove, to je izjavil že sam. Če bodete oba obtoženca obsodili, gospodje porotniki, potem se ne bo obotavljal še naprej in bo pokazal pravega zločinca.“

„Dvojim o tem, da zamore gospod Vračko nam pojasniti ta dogodek,“ je segel državni pravdnik zagovorniku v besedo. „Kar ve o tej stvari, so morebiti zopet sama domnevanja!“

„Ne, gospod Vračko nam poda lahko natančno izjavo!“

„Potem prosim, da se to zgodi!“ je zaklical državni pravdnik razburjen. — „Tu se ne igramo slepih mišij! Če misli gospod Vračko molčati, potem

je to dokaz, da so njegove izjave brez vsake vrednosti.“

„Gospod državni pravdnik si lahko misli to,“ je nadaljeval zagovornik mirno. „Saj je mogoče, da pride gospod Vračko v položaj, dokazati nasprotno.

Drugi zločin, katerega se dolži mojega klijenta, je grozen. Baje je umoril svojo lastno ženo.

Zakaj? — Iz maščevanja?

Toda vsi, ki poznajo mlinarja, ga slikajo kot mirnega, dobrega človeka. Kako se te lastnosti strinjajo z onimi grdimi? Saj je bil vsled lepega vedenja tudi pred časom izpuščen iz kaznilnice.

Ne, on ni umoril svoje žene, ampak človek, ki ga je že mlinar sam in gospod Vračko zaznamenoval za zločinca.

Ne smete prezreti te izjave zadnje imenovega gospoda, gospodje porotniki. Ravno tako ne smete smatrati zatrjevanje nedolžnosti pri mlinarju za zakrknjenost. Ali napravlja mlinar utis takega človeka? Gotovo ne! Iz njega govori nedolžnost, razžaljen ponos moža in srd proti človeku, ki mu je ukradel vse in ki je kriv njegove nesreče! Kaka usoda! Komaj ga izpuste iz ječe, komaj odhiti k svojcem, že ga uklenejo v verige in peljejo nazaj.

Kdo zamore naslikati ves obup, vse bolečine, ki jih je moral pretrpeti ubogi mož?

Vaša dolžnost je, gospodje porotniki, da mu daste danes za vse prestano trpljenje sijajno zadoščenje in postavite na sodno klop pravega zločinca. In ta je, pri Vsemogočnem Bogu, Konrad!“

„Zopet moram prekiniti gospoda zagovornika,“ se je vmešal državni pravdnik in se obrnil k predsedniku. „Gospod zagovornik ne govori k stvari. Njegovi napadi na Konrada so nedopustljivi in neosnovani. Prosim, da ga opomnite, ne dalje govoriti o tem predmetu, sicer se mu mora odvzeti beseda.“

Predsednik je zmajal z glavo in odgovoril čez nekaj časa :

„Temu predlogu državnega pravdnika ne morem pritrditi. Gospod zagovornik se je držal v vseh točkah izjav gospoda Vračkota in obtoženca samega in ni prekoračil mej svoje naloge."

Zaničljivo se smehljaje se je državni pravdnik vsedel.

„Potem prosim gospoda zagovornika, da navede dokaze za te svoje neverjetne in neosnovane trditve!" je dejal mrzlo.

„Upam, da se mi posreči dokazati z dogodki samimi," je nadaljeval zagovornik.

„Pred kakimi osmimi leti je živel mlinar s svojo ženo še v srečnem zakonu. Tedaj je prišel v njegovo hišo Konrad. Zapeljal je mlinarju ženo in sad greha je bil mali Karl, ki je včeraj pričal proti svojemu očetu. Konradu še ni zadostovalo, da je lahko mirno živel v mlinu, ne, on je hotel postati gospodar hiše. In da bi to dosegel, si je izmislil peklenski načrt.

Ko nekoč mlinarja ni bilo doma, se je splazil v gozd s puško in ustrelil tu nekega gozdarskega uradnika, Ta zločin je zvalil nato na ubogega in nesrečnega mlinarja. Nedolžni je bil obsojen, dočim je pravi zločinec triumfiral. Načrt se mu je posrečil.

Slednjič je prepričal tudi ženo o dozdevni krivdi njenega moža. Zakon so ločili in Konrad je dosegel, kar je hotel; kajti poročil se je s to zaslepljeno žensko.

Toda nesrečni mož se je vrnil iz kaznilnice preje, nego se je mislilo in pričakovalo. Konradu to nikakor ni bilo po volji, bal se je za se in sklenil slednjič, popolnoma uničiti svojega nekdanjega gospodarja.

Oni dvoboj v gozdu mu je dal zato priliko. Sebe vrednega tovariša je našel v osebi gozdarskega

pomočnika Fogla. S peklenskim veseljem se je udeležil tudi preganjanja ubogega mlinarja in nekega večera je že mislil, da je ujet.

Žena je tekom časa gotovo spoznala njegovo pravo nrav in začela se je kesati pregreškov, ki jih je storila napram svojemu prvemu možu.

Konrad ji je še isti večer v svoji pijanosti priznal skoro vse in ker mu je pretila, da ga izda, jo je zaklenil v sobo.

Dočim je spal, je prišel mlinar v mlin. Zapazil je v sobi, kjer je bila žena, luč. Nenadoma je stopil pred njo in ona je padla vsa skesana pred njim na kolena, mu priznala vse in ga prosila odpuščanja.

Ko sta že oba hotela oditi, je vstopil Konrad.

Žena je sicer svojega prvega moža skrila v omari, toda ko je ta videl, da ji preti nesreča, je skočil ven in jo hotel braniti. Tedaj je pa popadel lopova smrten strah.

S sekiro, katero je prinesel s sabo, da bi pobil mlinarja, je zamahnil proti njemu. — V istem trenotku je pa skočila žena vmes in — sekira ji je preklala glavo.

Ko je mrtva ležala pred njegovimi nogami, tedaj je šinila morilcu v glavo preklenska misel. Vrgel je svojemu smrtnemu sovražniku sekiro pod noge in ušel. Zaklenil je vrata, poklical hitro hlapce in deklo in zaznamenoval mlinarja kot morilca.

Ko je ta v svoji obupnosti ušel skozi okno, tedaj je bila s tem njegova usoda že zapečatena. Njegov sovražnik mu je pritisnil na čelo že drugič pečat morilca.

Tako, gospodje porotniki, se je vse to vršilo in ne drugače!

Opominjam Vas še na otrokovo izjavo! Ta je namreč izpovedal, da mlinar vstopivši ni imel v roki sekire, ampak palico, ter, da je sekiro prinesel njegov oče Konrad."

„Ne, tega otrok ni dejal!“ je zaklical državni pravdnik vmes.

„Naravnost seveda ne, — toda to se da posneti iz njegovih besedij,“ je nadaljeval mirno zagovornik. „Otrok se najbrže ni upal izpovedati vsega, ker se je bal očeta. Zakaj se je vedno tako umikal pred njim, zakaj ga je pogledoval tako plašno? Ker vidi v njem morilca svoje matere, ker je videl s svojimi lastnimi očmi, kako jo je pobil na tla. Ali ni deček izrecno dejal, da mlinar ni ničesar storil njegovi materi? Ali naj bodo njegove izjave manj vredne, kot one Konradovih ljudij, ki vendar ničesar ne vedo o dogodku?

Gospod Vračko se je potom svojega obiska popolnoma prepričal o Konradovi krivdi. Četudi ni mogel dobiti od njega kake izjave, vendar mislim, da se moramo na to, kar nam zatrdi tako izboren detektiv, kot je gospod Vračko, tudi ozirati.

Konrad zadnji čas, ko je že začel pijančevati, ni lepo ravnal s svojo ženo. Čudno se mi zdi, da hlapci in dekle o tem nočejo vedeti ničesar.

Toda Lizika je v tej stvari glavna priča. Zadosti smo izvedeli od nje, kako življenje je vladalo za časa njenega bivanja v mlinu.

Vse to je jasno tako, da nihče ne more dvomiti o mlinarjevi nedolžnosti.

Zanj je bil le nesrečen slučaj, da je ravno oni usodepolni večer prišel v malin.

Konrad bi tudi že sam na sebi spravil svojo ženo s tega sveta, ker se je hudo bal njenega maščevanja.

Da, morebiti bi se z Liziko zgodilo kaj podobnega, ko bi bila še dalje ostala v hiši, ker jo je sovražil raditega, ker je tako zelo ljubila svojega pravega očeta.

Kar se tiče Konradovih izjav, so zelo — zelo neverjetne. Še celo gospodu državnemu pravdniku

se je zdelo čudno, kako more človek ob taki nevihti, kot je bila takrat, spati tako mirno.

Tudi jaz ne verjamem, da bi bil Konrad tako spal. On je bil pijan in je le dremal. Nato je slišal iti skozi vežo nekega človeka in je morebiti mislil, da je kak hlapec.

Šele pozneje je jel nekaj sumiti. Odprl je vrata svoje sobe in slišal v sosednji sobi glas svojega smrtnega sovražnika. Tedaj je hitro poiskal sekiro in izvršil ono grozodejstvo, kakor nam ga je naslikal mlinar sam.

Izjave hlapcev so popolnoma brezpomembne. Nihče izmed njih ni bil priča prizorov. Prišli so šele zraven, ko jih je poklical gospodar. Torej niso vedeli, kdo je morilec. Da, nihče izmed njih ni videl mlinarja.

Da je sledñji bežal, četudi nedolžen, je vendar popolnoma naravno. Saj se je nahajal v zelo dvomljivem položaju in vrhutega je bil preganjan od oblasti. Morilec ga je zaprl in sklical svoje ljudi. Revež je stal poleg trupla svoje nekdanje žene, pred nogami pa je imel krvavo sekiro.

Kdo bi mu takrat verjel, da je nedolžen, ko je navidezno bilo vse proti njemu?

Ali se je mogel zanesti na nesrečnega otroka v postelji? Gotovo ne! Saj vidimo, koliko se mu verjame danes! V tem slučaju bi gotovo vsak še tako hladnokrven in odločen človek izgubil glavo in zbežal.

Upam, da sem gospode porotnike prepričal o mlinarjevi nedolžnosti. In v imenu pravice zahtevam, da ga oprostite!"

Že, ko je zagovornik nehal govoriti in se zopet vsedel, je bilo v dorani še vse tiho.

Njegovor govor je napravil na poslušalce globok vtisk. Nihče ni dvomil o tem, da mlinar ne bode oproščen.

Ta sam je hvaležno se ozrl na zagovornika, nato pa boječe pogledal mrzle obraze sodnikov.

Ali ne bodo ti slednjič vstali in posadili onega človeka na zatožno klop? Ali so morebiti še dvomili o Konradovi krivdi?

Bržkone, kajti noben izmed onih črnooblečenih mož se ni potegnil zanj.

Sedaj je vstal državni pravdnik s temnim obličjem in začel govoriti obrnjen proti porotnikom.

Pobijal je dokaze zagovornikove kot neverjetne, slikal mlinarja za grozno hudobnega človeka, hvalil Konrada in ga branil pred zagovornikovimi napadi in dejal slednjič:

„Kaj sta se obtoženec in njegova nekdanja žena menila v sobi, to zamoremo le domnevati. To, kar nam pripoveduje sam, to je gotovo izmišljeno. On je svojo ženo zmerjal in ji pretil. Ona je gotovo slutila svojo usodo, kajti padla je pred njim na kolena in ga prosila, naj ji prizanese.

To se strinja z otrokovo izpovedbo, ki pravi, da je mati klečala in — molila! Toda morilca ni ganila nobena prošnja, on je poznal le srd in maščevanje. Tedaj je slišal Konrada, da prihaja svoji ženi na pomoč.

Sedaj je bil zadnji čas. Vzdignil je sekiro in revi preklal glavo. Konrad je pa prišel prepozno, da bi preprečil zločin.

Tako in nič drugače se ni zgodilo. Le tako se dado sestaviti vse izpovedbe prič v jedno celoto.

Toženec ni nedolžen človek, on ni poštenjak, kakor nam ga je hotel naslikati gospod zagovornik, on ni nesrečna žrtev nekega hudobneža — ne, dotični hudobnež je on sam, on je zaničevanja vreden, surov in brezvesten zločinec, ki je vzdignil svojo morilčevo roko nad svojo lastno ženo.

Enkrat že je bil kaznovan vsled umora. Ali ni mogoče, da je storil tudi v drugič?

Toda še noče priznati zločina. Še mu ne bije vest.

Zato pa moramo postopati proti njemu kar najstrožje, kolikor sploh dopušča postava, kajti on ne zasluži nikakega pomilovanja ali usmiljenja!“

Državni pravdnik je nekaj časa utihnil.

Razburjenje se je lotilo vseh poslušalcev in vkljub temu je bilo v dvorani vse popolnoma tiho.

Nato pa je počasi in povdarjaje vsako besedo nadaljeval državni pravdnik z ostrim glasom:

„Obtoženec je kriv umora. Zato predlagam zanj smrtno kazen, poleg onih petih let težke ječe radi poskušenega umora barona čemšeniškega!"

Pretresljiv vsklik se je razlegel ta hip po dvorani.

„Usmiljeni Bog! Ne, ne! Moj oče je nedolžen! On ni morilec!"

Lizika je kriknila te besede.

Skočila je pokonci in stala pred državnim pravdnikom in molela roke od sebe, kakor bi hotela s tem odvrniti sttrašno obsodbo.

In naenkrat se je začul na galeriji glasen „dobro!"

Tedaj se je pa vzdignilo kot nevihta. Vse je vpilo, ploskalo in tulilo, tako da nihče ni mogel slišati predsednikovega zvonenja.

Toda to je trajalo le par sekund, nato je bilo pa zopet vse tiho.

Med tem so vstali porotniki.

Predsednik je pozvonil še enkrat in nato zaklical jezno in strogo:

„Prosim, da občinstvo zapusti dvorano!"

Sedaj se je začelo ropotanje in drvenje. Mrmraje se je rinilo vse k izhodu, tako da bi se bile podrle kmalu galerije.

Nato so odšli porotniki k posvetovanju.

Lizika je neprestano zrla na svojega očeta, ki je imel svoj obraz zakrit z rokami in se sploh ni menil, kaj se godi okoli njega.

O, morala je k njemu in ga potolažiti. Saj ni mogoče, da bi ga obsodili, ko je bil vendar nedolžen!

Hotela je že k njemu!

Tedaj je pa pokimal predsednik, in sodnijski sluge so odpeljali njenega očeta in oskrbnika ven iz dvorane.

Kakor okamenela je obstala.

C24/5

„Ah! Kedo je storil Liziki hudo?“ je ihtel deček.

„Oče! Oče!“ je zaklicala žalostno.

Mlinar je obrnil glavo — in jo pogledal z obupa polnim pogledom.

Skoro ji je počilo srce, ko so se zaprla vrata za njim in ihte se je zgrudila na stol, ki ga ji je ponudil nek priskočivši gospod.

To je bil zagovornik njenega očeta, ki se je sedaj sklonil čez njo in jo pričel tolažiti. Tudi Vračko se ji je približal.

A ni se jima posrečilo, jo pomiriti.

„Ah, obsodili ga bodo!“ je stokala. „O, ti trdosrčni možje ne verjamejo, da je nedolžen! — O Bog!“ je kriknila. „Pomagaj vendar! Ne pusti, da bi bil moj oče obsojen po nedolžnem!“

„Pridite, gospica!“ je šepetal Vračko ginjen. „Pojdiva za trenotek ven!“

Solze so se posvetile blagemu detektivu v očeh, ko jo je sedaj peljal za roko ven.

„Oh, usmilite se me, ljubi gospod Vračko!“ je prosila Lizika. „Omogočite mi, da govorim sedajle z očetom. O, samo eno minuto! Tega mi ne morete odreči!“

„Poskusiti hočem!“ je mrmral, toda z obraza se mu je že bralo, da bo brškone zastonj ves trud. „Naj Vas pa gospod zagovornik pelje ven!“

Lizika je ubogala.

Česar se je detektiv bal, se je zgodilo. Predsednik je odrekel Liziki prošnjo.

Ta je sedela sedaj v mali sobi blizu velike porotne dvorane. Obraz je imela zakrit z rokami in jok je stresal njeno telo. Vračko je stal poleg nje.

Zagovornik, ki je odšel pred par minutami, je zopet vstopil.

„No?“ je vprašal Vračko. „Ali so porotniki že gotovi?“

„Ne! In vendar traja posvetovanje že celo uro!“

„Ali je to dobro znamenje?“ je vprašal Vračko tiho zagovornika.

Ta je skomignil nemo z ramami.

„Ali upate, da bo oproščen?“ je nadaljeval Vračko. —

„Ah — kdo — more to vedeti?“ je mrmral zagovornik.

V tem trenotku se je oglasil zvonec. Oba sta se zdrznila: Nato sta z Liziko, ki je bila sedaj bleda kot stena, hitela v dvorano, kajti to je bilo znamenje, da so porotniki že tam.

Vse je bilo tiho, ko je vstal načelnik porotnikov in začel govoriti:

„Oskrbnik Jurij in mlinar — obtožena, da sta hotela umoriti barona čemšeniškega, nista kriva tega zločina.“

„Potem ju oprostim v imenu visokega sodišča in zapovem, da se oskrbnik izpusti takoj!“ je dejal predsednik glasno.

„Mlinar je obtožen umora svoje nekdanje žene,“ je nadaljeval nato. „Ali je obtoženec spoznan krivim, ali ne?“

„On je kriv!“ je zaklical trdo načelnik porotnikov.

„Ali se strinja visoki sodni dvor z mnenjem državnega pravdnika?“

„Da!“

Predsednik je vstal. Tudi mlinar je skočil pokonci in kakor zblaznel zrl na sodnike.

Slovesno je sedaj predsednik izjavil:

„Mlinar je obsojen na **smrt**!“

Komaj je predsednik to izrekel, je Lizika kriknila in se zgrudila brez zavesti priskočivšemu Vračkotu v naročje. — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

71. poglavje.

Novo trpljenje.

„Jutri me bodeš spremljala v mesto," je zapovedala Kamila sobarici. „Moram si dosti nakupiti!"

„Tako?" je vprašala Pavla. „Nisem mislila, da me bo milostna gospica izbrala kedaj za spremljevalko. Seveda, Fogel bi Vam pri tem ne mogel dosti pomagati."

„Molči!" je vzrojila Kamila. „Le nikar ne namiguj, svetujem Ti!"

Pavla je zaničljivo skomignila z rameni.

„O, ne smete misliti," je dejala, „da sem izdala kaj grofu. Če je morebiti kaj zvedel, potem je od druge strani. Tudi o obisku onega čudnega tujca mu nisem povedala ničesar, četudi meni sami o tem niti namignili niste! Vi mislite, da o tem ne vem ničesar!"

„Kaj pa pravzaprav? Ne razumem Te!" je vskliknila Kamila začudena. „Da me povsod zalezuješ, to vem! Da me ne izdaš, to pa ne storiš vsled tega, ker si mi privržena, ampak zato, ker je tako zate bolje. Nikar ne misli, da me boš varala. Mojega zaupanja si ne priboriš nikdar več. Le varuj se! — Nisem tako neumen, da bi me mogla Ti ujeti v svoje zanjke!"

„Jaz seveda opazujem vse, kar se godi okoli Vas," je rekla Pavla hudomušno. „Toda nikar ne mislite, da Vas hočem pogubiti. Če pa hočem katerikrat uporabiti svoje skrivnostij, to je odvisno samo od Vas!"

„O — slutim, da si to že storila, ali pa vsaj nameravaš!" je vskliknila Kamila vznemirjena.

„Niti besedice nisem izdala nikomur!" je odgovorila Pavla odločno.

„Ne? Kako pa potem prideš do teh namigavanj glede grofa?"

No, mislim si, da grof že kaj sluti," se je branila Pavla. „Zakaj naj bi Vas pa potem spravil iz svoje neposredne bližine?"

Kamila jo je ostro pogledala, kakor bi hotela brati vse njene skrivne misli.

„Torej Ti ne gre v glavo, zakaj sem zapustila grad in šla sem?" jo je vprašala čez nekaj časa.

„Ne!"

„Potem Ti hočem to povedati. Saj vem, kako si mi privržena in kako Te bo veselila moja sreča!" se je smejala z zaničevanjem. „Torej zapomni si! Grof mi je podaril to hišo in tu bodem stanovala do poroke!"

„Ah!" se je začudila Pavla.

„Tekom 14 dnij postanem grofica ratiborska!" je nadaljevala Kamila. „Ali slišiš? V dveh tednih sem posestnica ponosnega grofovskega naslova in premoženja!"

Pavla je obledela vsled jeze in togote.

„Torej je res?" je jecala s sikajočim glasom. „Ha! to gre hitreje, nego sem si mislila."

„Ne res, te veseli?" se je rogala Kamila.

„Seveda!" je pritrdila ta z ironičnim glasom. „Saj bodete potem kmalu v stanu, mi izplačati pogojeno svoto za odstranjenega otroka."

Kamila je vrgla nanjo grozen pogled.

„Gotovo!" je pritrdila. „Svoje plačilo bodeš dobila — kakor si ga zaslužila!"

„In do tedaj ostanem v Vaši službi, ne?"

„Seveda!"

Vse to je prišlo nad Pavlo tako hitro, da še sedaj ni pravzaprav vedela, pri čem da je. Morala se je obrniti proč, da se ne bi izdala Kamili s svojim bledim in spačenim obrazom.

„O, Kamila, ki jo je tako sovražila, ta naj postane srečna? In ona, ki ji je ukradla njenega ljubčeka? Toda zakaj? Gotovo iz maščevanja, saj moža je imela že sama. O, tega ji ne odpusti nikdar!"

„Saj to je vse lepo!“ je dejala nato čez nekaj časa navidezno popolnoma mirna, „toda kaj pa, če vendar pride kaj neljubega vmes?“

„To zamore priti samo od Tebe!“ je odgovorila Kamila temno.

„Od mene?“ Pavla je skomignila z rameni. „Saj imam vzrok, da še pospešujem Vaše načrte, saj je to v moj lastni prid!“

„Dobro! Toda ni Ti bilo treba potem igrati komedije!“ Torej — kaj si hotela reči?“

„Hm! Nečem Vam kvariti vašega veselja. A vendar je dobro, če se pripravite na neprijetna presenečenja!“

Kamila je postala nemirna.

„Govori razločno!“ je odvrnila jezno.

„Na primer — sicer si tega ne želim — bi se vrnila lahko grofica in morebiti ravno pred poroko!“ se je smehljala Pavla hudomušno.

Udarec je zadel. Kamila je obledela, skočila hitro pokonci in se vstopila pred sobarico.

„Kaj praviš?“ je sikala. „Ali hočeš morebiti — mrtvo pripeljati iz groba?“

Pavla se je previdno umaknila korak nazaj, njen obraz se je spačil vsled roganja.

„O, vem prav dobro, da grofica ni mrtva.“

Kamila je viknila.

„Ti ničvrednica!“ je vpila in jo trdo prijela za rame. „Torej si naju takrat s Foglom poslušala! Ha! gorje Ti, če kaj izblebetaš! Potem se ne bodem obotavljala kar nič, Te napraviti neškodljivo!“

Bilo je nekaj groznega v teh besedah, tako da se je Pavla zdrznila nehote in se začela bati za svoje življenje. „Molčala bodem!“ je stokala boječe.

„Če bi Ti bila prisega sveta, potem bi Te prisilila k nji.“ je nadaljevala Kamila prisiljeno mirno. „Toda vem, da bi ob priliki raztresla vse. Dobro,“ je pristavila čez nekaj časa, „da je grofica v resnici že — mrtva.“

Kakor je bila Pavla hudobna, vendar se je nehote zdrznila pri teh besedah.

Vedela je, da se je gotovo zgodil grozen zločin, in s strahom je mislila na to, da se nji utegne pripetiti kaj podobnega.

Kamila se je obrnila in se zopet vsedla na divan.

„Torej vidiš, da se mi od te strani ni bati ničesar," je začela zopet čez nekoliko časa. „In skrbljeno je za to, da se sploh ne zgodi kak podoben slučaj, kakor si želiš ti! Takoj po poroki odpotujeva z grofom v inozemstvo."

„Ali Vas bodem spremljala?" je vprašala Pavla hitro.

„Morebiti! — Brzkone Te vzamem s sabo!"

„Toda Vaš — Vaš soprog?"

„Kdo?"

„No — saj ste že davnaj omoženi!" je ušlo Pavli.

Kamila se je samo nasmehljala.

„In kaj potem?" je vprašala mirno.

„Ali — Vas ne bode nadlegoval?" je vpraševala Pavla začudena. „Vendar ne more biti zadovoljen, da se ga iznebite kar meni nič, tebi nič?"

„O, on je popolnoma zadovoljen!"

„Potem se bode gotovo ločil od Vas?"

„Sva že ločena!" se je lagala Kamila.

Pavla se je smehljala neverjetno.

„Če je temu tako, potem Vam morajo njegovi neprijetni obiski provzročevati precejšnje stroške."

„Ne brigaj se za to!" je odvrnila Kamila jezno in ošabno. „Kaj Te briga, koga jaz sprejmem?"

„Mene ne, toda grofa!"

„Rada bi mi zopet napravila kak podoben prizor, kot v paviljonu?" je vzrojila Kamila. „Toda varuj se!"

„Saj nisem ničesar rekla!" se je branila Pavla.

„Še enkrat: Varuj se! Brez kazni mi potem ne odideš! Sedaj pojdi, in mi pripelji grofa noter! Ravno je zunaj stopil raz konja."

Pavla je odhitela in čez dobro minuto je že stal grof pred Kamilo, ki ga je vzprejela z ljubeznivim smehljajem.

„No, ljuba Kamila, kako se Ti kaj dopade v tej samoti?“ jo je vprašal in objel.

„O, prav dobro! Sicer pa to ne bo trpelo dolgo! Štirinajst dnij bo minilo kmalu!“

„Hm, moja ljuba Kamila!“ je menil grof v zadregi. „Ne pojde tako hitro, kot si misliš. Pripravljanja k poroki bodo trajala dalj časa.“

Kamila se je ustrašila in obraz se ji je nabral v gube.

„Ah! Zopet nove ovire?“ je vskliknila nejevoljno.

„O ne! Ovire ni nobene,“ jo je pomiril grof. „Samo malo zakasnela se bova.“

„Za koliko časa?“

„Približno za en teden!“

„Torej v treh tednih!“ je mrmrala Kamila olajšana.

* * *

Ko je grof Herbert odšel, je Kamila razburjena hodila po sobi gorindol.

Grof ji je izročil ček, nakazan na precejšnjo svoto, katero je takoj mogla dobiti pri njegovem bankirju v mestu.

Kmalu torej se ji izpolnijo njene želje! Kamila grofica ratiborska! — Ah, kako se je to glasilo lepo!

Ljubeznjivo skoro je gledala na papir v svoji roki in premišljevala, kaj si bo kupila vse za ta denar.

Nanj, ki ji je vse to podaril, nanj v tej uri ni mislila.

Naenkrat se je spomnila na Pavline opazke in postala je nemirna.

Ah, če se ji morebiti pripeti res kaj? Če se vrne morebiti grofica? Ali otrok?

„Ne, ne!“ je vskliknila. „Proč ve prikazni! — Proč! Ne bojim se ničesar več! Grofica je mrtva! Ona me ne bo več ovirala!“

Med tem časom se je Fogel s hitrimi koraki približeval njenemu sedanjemu stanovanju.

Bil je zelo razburjen in bled.

Že je hotel stopiti mimo Pavle, ko ga ta ustavi.

„Ah! Torej si zopet tu?“ ga vpraša z zaničevanjem. „K meni menda ne prihajaš?“

„Pusti me! Nimam časa!“ je odgovoril Fogel in hotel dalje.

„Seveda, za me ne! Včasih je bilo drugače! Takrat sem bila jaz Tvoja ljubica!“

„Sama si kriva, da to sedaj ni več!“

„Tako?“ se je rogala Pavla. „On ne, ampak ona tu notri! Toda to me še tolaži, da Te tako imenitno vleče za nos! O le pojdi k njej, norec! Le poklekuj pred njo in jo moli, svojo boginjo! Nekega dne se bodeš že spametoval in potem mislil name. Toda takrat bo prepozno!“

„Nehaj vendar! Jaz nimam časa poslušati Tvojih prorokovanj!“

„Le pazi, slednja se izpolnijo kaj hitro! V 14 dneh bo že poroka grofa s Kamilo!“

„Tako — hitro?“ je jecal Fogel prestrašen in razburjen.

„Da — in če še dvomiš, vprašaj sam. Ha, morebiti Te že danes odslovi,“ se je rogala. „Seveda samo kot ljubčeka, kot pomočnika za svoje načrte Te rabi še vedno. In jaz stavim, da si tako neumen, da ji boš služil še dalje.“

„Molči, obrekovalka,“ je vzrojil nad njo Fogel. „Nikdar me ne bodeš prepričala o tem, da me ona goljufa. Ona ni taka kot Ti! In če postane tudi grofica ratiborska — naj! Jaz vem najbolje, da je njeno srce samo moje!“

Pavla se je zaničljivo zakrohotala. Nato mu je pa zaklicala:

„O, Ti revni, slepi norec! Zares, skoro smiliš se mi! — Torej le še se poteguj za njo! — Kako pa je bilo sedaj pri mlinarjevi obravnavi? He? Ni manjkalo malo, pa bi Te imeli pod ključem.“

„Kako to?“

„No, kmalu bi skoro prišlo na dan, da si Ti ustrelil barona Sigmunda.“

Foglu se je spačil obraz.

„In komu se imam zahvaliti, da je ta vražji detektiv prišel nato?“ je vzrojil nato nad njo in jo prijel trdo za roko. „Tebi, Ti izdajalka, sama ti si me izdala!“

„Jaz? Ali si blazen?“ je kriknila Pavla in se iztrgala iz njegovih rok.

„Da, Ti!“ je kričal Fogel. „In ne samo to. Ti si izdala še več, kajti odkod naj ve naše skrivnosti? Ti ničvredna ženska! Zaslepljena vsled jeze in ljubosumnosti si izdala vse to! Pogubiti naju hočeš mene in gospodično! Toda varuj se, da si sama ne zlomiš vratu!“

„Ti noriš! Jaz ne vem ničesar!“

„Že dobro! Nič več me ne bodeš varala! Poznamo Tvoje peklenske načrte! Če bi ne bilo detektiva, bi zaprli tudi oskrbnika! Tvoja krivda je, da je bil oproščen!“

„Hm, moja? Mislim, da si znorel!“

Fogel ni odgovoril, ampak ji je le zažugal s pestjo in nato odšel h Kamili.

Ta se je ustrašila, ko je zapazila njegov prepaden obraz.

„Kakor se vidi, ne prinašate nič veselega!“ je dejala v skrbeh.

„O, ljuba gospica,“ je odgovoril Fogel s tresočim glasom. „Imam Vam povedati marsikaj važnega. Toda,“ je pristavil tiho, „bojim se, da Pavla ne bo špionirala.“

„Vstopiva tu!“ je dejala Kamila in odprla vrata k neki stranski sobi. — „Zaprite tam vrata, da ne more nihče vstopiti!“

Fogel je ubogal in ji sledil.

„Tako, tu sva varna,“ je dejala Kamila in pomignila Foglu, naj sede.

„Govorite, prijatelj! Izgledate tako, kakor bi se pripetila kaka nesreča. Ali se imamo morebiti bati detektiva?“

„Ne, to ne!“ je odgovoril Fogel. „Ravnokar sem dobil poročilo z gradu čemšeniškega.“

„Ah! Od Koha? — Ali je spravil Doro in grofico na varno?“

Fogel je odkimal in dejal žalostno:

„Ušli sta.“

S hripavim krikom je skočila Kamila pokonci. Bleda kot smrt je strmela v Fogla.

„Že včeraj zjutraj sta ušli obe,“ je nadaljeval ta. „Koh ju zasleduje. Ravno prej sem dobil njegovo poročilo. — Tu je!“ —

Potegnil je iz žepa papir, ga razgrnil in pomolil Kamili.

Šele sedaj se je ta zmodrila. Kot besna je začela letati po sobi. —

„Ušli! Obe?“ je kričala. „In on je to pustil, ta lopov? Moj Bog, izgubljena sem!“

Obupana se je zgrudila na stol.

„Pomirite se!“ je prosil Fogel. — „Še ni nobene nevarnosti. Saj ju bode Koh dohitel. Da, to se je morebiti že zgodilo.“

„Ali pa tudi ne!“ je stokala Kamila. „O ta norec! Pa v rokah ju je imel! Kako sta neki mogli uiti? Ha!“ je vzrojila. „In Dora bo pripeljala grofico tu sem! In sedaj — sedaj se mora zgoditi to, ko stojim že na cilju. O, Pavla je dobro prorokavala, vendar je prišlo nekaj vmes.“

„Milostna gospica, nekaj morava skleniti!“

Kamila je mehanično prikimala. Hitro je iztrgala Foglu iz rok ono depešo in jo prebrala.

„Kaj je to? Teh znamenj ne morem brati!“ je vskliknila nejevoljno.

„To je skrivna pisava, ki jo imava s Kohom.“

Fogel je nato vzel pismo in prebral:

„Jetnici sta včeraj odšli. Jaz sem jima na sledi. Pridite sem. — Koh.“

„Želi torej, da pridem,“ je pristavil Fogel, potem ko je prebral.

„Da, da, takoj morate iti!“ je pritrdila Kamila razburjena. „Moramo ju imeti živi ali mrtvi! Izprosite si dopust in odpotujte!“

„Prej kot jutri opoldan ne morem biti tam," je odvrnil Fogel. „Kajti ne morem dosti uporabljati železnice."

„Vzemite konje, kolikor jih hočete," je vskliknila Kamila nepotrpežljivo. „Samo hitite!" Vsaka minuta je zlata vredna!"

„Takoj grem nazaj v grad in prosim gospoda grofa za nekaj dnij dopusta."

„Storite to, ljubi prijatelj! In če ju dobite v svoje roke, kar upam, potem se nikar ne obotavljajte. Me razumete! Sedaj se gre za najino srečo in življenje."

Fogel je prikimal.

„Le bodite brez skrbi, gospica! Če ju vjamem, potem bodemo imeli vedno pred njimi mir!"

Kamila je hvaležno stisnila gozdarskemu pomočniku roko.

„Jutri zvečer bodete že izvedeli, kako stoje stvari!" je dejal on pri slovesu. „In prepričan sem, da Vam bom sporočil le veselo novico."

* * *

Kakor hitro je prišel Feliks torgavski v mesto, je takoj začel poizvedovati za Liziko.

Pri sodišču je zvedel, kar je hotel vedeti.

„Pri baronu čemšeniškem stanuje?" je mrmral začuden. „Moj Bog! Kako pride Lizika s tem človekom skupaj? Kaj naj pomeni to?"

Nemogoče jo je mogel obiskati tam, ker je mislil, da mora smatrati Sigmunda za svojega sovražnika.

„Ah, ko bi bilo vsaj kje drugje," je mrmral Feliks nejevoljno. „In kaj vendar dela tam? — Gotovo služi! O!" je stokal obupno. „Tako daleč, uboga revica, je prišla s Tabo, da si moraš zaslužiti vsak košček kruha? In jaz — jaz nisem mogel storiti za Te ničesar?"

Solze so mu zalile oči, — ko je stopil iz sodiškega poslopja.

Kaj sedaj? se je prašal.

Bilo je že večer in za obisk pri baronu — če je sploh hotel iti k njemu — prepozno.

Ne, on se ni smel izpostavljati ostri odklonitvi, to bi ne koristilo niti njemu niti Liziki.

Zamišljen je hodil po cesti naprej. Ni zapazil moža, ki mu je vedno sledil, kot senca.

Ta človek je bil Anton, Sidonijin zaveznik.

Feliks se je vrnil v svoj hotel, kjer ga je pričakoval že sluga.

Sedaj si je že izmislil načrt. Najbolje se mu je zdelo, da piše Sigmundu pismo, v katerem mu razloži svoje želje.

Ko je pismo končal, ga je oddal slugi in ta ga je odnesel Sigmundu.

Po noči ni mogel spati, ampak se je samo premetaval po postelji semtertja. — — —

* * *

Jutranje solnce je svetilo v veliko, prostorno, lepo opremljeno sobo.

Vse je bilo tiho. V kotu je stala postelja, in na njej je ležal bolnik, ki je tupatam zastokal.

Tedaj je vstala s stola poleg postelje neka žena, kateri se je poznalo na obleki, da je usmiljenka.

Previdno je odgrnila zavese od postelje in se sklonila čez bolnika.

Bila je Lizika, ki je bleda, z zaprtimi očmi ležala med blazinami. Na njenih licih sta gorela dva rudeča madeža. — Njene ustnice so mrmrale zmešane besede brez vsake zveze. Bila je mrzlična.

„Oče! — O Bog! Ne, ne! Ljubi oče! Tam prihaja! — On vzdiguje sekiro proti materi! Pomagaj! O! —“

„Ubogi otrok!“ je mrmrala usmiljenka s solznimi očmi.

Vlila je nekoliko kapljic iz male stekleničice v kozarec vode in jo dala bolnici piti.

Toda ni se zbudila iz svojih mrzličnih sanj.

Začela je zmešano pripovedovati dogodke iz svojega življenja.

„O dobri Bog!“ je šepetala usmiljenka.

„Koliko je že morala pretrpeti ta uboga, mlada deklica! Ah — in če pride k zavesti, se bo zopet spomnila na nesrečno usodo svojega očeta!“

V tem trenotku so se odprla vrata in mal deček je vstopil. —

Usmiljenka se je ozrla in prikimala prijazno:

„Le pridi, Ervin! Toda tiho! Drugače se zbudi!“

Mali deček se je previdno približal.

Boječe je pogledal s svojimi velikimi očmi prijazno usmiljenko in šepetal:

„Ali je Lizika še bolna, teta?“

„Da, moj ljubi otrok!“ je odgovorila. „Toda bo kmalu ozdravela!“ ga je tolažila. „Ljubi Bog jo bo ozdravil. In potem se pojde zopet sprehajat s Tabo!“

Deček je veselo prikimal in začel pripovedovati, kako se je lepo igral z Liziko.

Nenadoma je prestrašen obmolknil, kajti Lizika je presunljivo kriknila in zopet je začela blesti.

Otrok se je začel jokati. Prijel se je usmiljenke za krilo in vprašal naivno:

„Ah! Kdo je storil Liziki hudo teta?“

„Nihče! Le tiho bodi!“ ga je mirila ta.

Vlila je Liziki zopet zdravil v usta in tudi ta se je kmalu pomirila.

Čez nekaj časa je vstopil Sigmund z zdravnikom. Slednji je natančno preiskal Liziko in povedal, da sedaj ni nobene posebne nevarnosti.

„Mir je glavna stvar,“ je dejal. „Če pojde tako dalje, potem bo kmalu ozdravela.“

Oba sta nato odšla in Sigmund je vzel tudi dečka s sabo.

Komaj se je zdravnik poslovil, je prišel Vračko.

Bil je videti zelo potolčen.

„No, ali gre Liziki kaj bolje?“ je vprašal. „Zdravnika sem srečal na stopnicah!“

„Da, hvala Bogu!“ je prikimal Sigmund. „Ubogi otrok je res pomilovanja vreden. Najprej je izgubil mater na tako grozen način, in sedaj so obsodili še očeta po nedolžnem.“

Vračko je težko vzdihnil.

„Nič več ne dvomim po Vaših pojasnilih o tem, da mlinar ni nedolžen, je nadaljeval Sigmund. „Ne razumem, kako so ga mogli obsoditi. Zagovornik je menda vložil priziv, ne?“

„Da, toda to ne bo nič koristilo!“ je mrmral Vračko.

„Ne razumem, ljubi gospod Vračko, kako morete tako mirno govoriti o stvari, ki Vam je vendar tako zelo pri srcu.“

„Kaj bi mi koristilo, če bi obupaval. Le s hladnokrvnostjo se da kaj doseči. Žalovanje bi ne pomagalo ničesar.“

„Torej še upate?“ je vskliknil Sigmund veselo.

„Da, toda tako, kot utopljenec na morju, ki se prime kakega trama, da na njem dospe do celine.“

„In kdo je ta tram?“

„Morilec sam!“

„Ah, ali mislite, da se bode izdal?“

„Mislim, da ga pripravim do tega.“

Sigmund je dvomljivo zmajal z glavo.

„In če se Vam to ne posreči?“

„Potem je mlinar izgubljen,“ je odgovoril Vračko resno.

„O, to je grozno!“ je vskliknil Sigmund zelo razburjen. „Nedolžen naj bo usmrčen, dočim pravi zločinec ostane pri življenju.“

„Ljubi gospod baron, mlinar ni bil prvi in tudi zadnji ne bo. — Povedati bi se dalo o tej stvari marsikaj bridkega. Sodniki so tudi samo ljudje. Upajmo. In pred vsem — če Lizika ozdravi, jo moramo tolažiti s tem. To ji bo pomagalo bolj, kot vsa zdravila.“

Sigmund je prikimal.

„Bog daj, da se izpolni najino upanje,“ je dejal ginjen, „in da Vaš trud ne bode zastonj. In sicer, predno je že prepozno za ubogega mlinarja.

Zares, ljubi gospod Vračko, čemdalje bolj mi gre za usodo tega človeka in njegove hčere. Da — če bi se pripetilo naj-

strašnejše, potem se zavzamem za ubogo deklico kot za svojo lastno sestro. Toliko časa, dokler živim, ne bo brez varstva."

„Bog Vas blagoslovi za te besede, gospod baron!" je vskliknil Vračko ginjen in stisnil Sigmundu desnico. — „In jaz," je pristavil odločno, „jaz bom smatral za svojo življensko nalogo, da rešim mlinarja in izročim pravega morilca pravici v roke."

Molk je zavladal po teh detektivovih besedah.

„Veselim se, da je bil vsaj oskrbnik Jurij izpuščen," je nadaljeval nato Vračko.

„No, Jurija bi ne mogli obsoditi, ker bi Vi lahko povedali pravega lopova, ki je streljal name. Čudim se, da tega niste storili."

„V skrajnem slučaju bi storil to, toda s tem bi si zelo škodoval."

„Tako ste izpovedali tudi pred sodnijo. Ne razumem Vas prav, kaj mislite s tem."

„Tudi danes Vam ne morem povedati ničesar, gospod baron."

„Vi pa res vse tako skrivate," se je smehljal baron. „Meni bi pa vendar lahko zaupali."

„To ni nezaupnost, gospod baron, ampak moje pravilo, ničesar več povedati kakor je neobhodno potrebno."

„Toda vsaj to mi lahko izdaste, kdo je streljal name! Poizvedeti imam pravzaprav pravico."

„Fogel je bil to!" je odgovoril Vračko po kratkem premišljevanju.

„Ah!" je vskliknil Sigmund začuden. „Ta? Torej sem po pravici sumil grofa ratiborskega?"

„Motite se, gospod baron, grof tega niti ne sluti. Provzročiteljica vsega zločina je Kamila Rajhenštajn!"

„Ali veste to gotovo?"

„Da."

Sigmund je začuden zmajeval z glavo.

„Kaj sem ji storil, da mi streže po življenju?" je mrmral začuden.

„Takrat ste bili nevarni grofu, čegar življenje ji je bilo sveto. Danes ste ji še nevarnejši. Jaz Vam pravim to z vso resnostjo in Vas svarim, da bodite previdni. Nisem Vam priporočil zastonj zamorca Bimbota.

„Moj Bog, gospod Vračko, tega vendar ne morete reči, da mi preti kaka nesreča od one nesramne ženske?“

„Da, prav gotovo! Le varujte se! Vi veste, da ne govorim kar tja v en dan!“

„No, ne bojim se je,“ je odgovoril Sigmund zaničljivo se smejaje. „Jo preveč zaničujem. Sicer pa oni trenotek, ko se ji ustavi njeno pregrešno delovanje, gotovo ni daleč?“

„Ah,“ je vzdihnil Vračko, „še ne vidim konca. Pred mano je že dosti dela. In, kakor sem rekel, gospod baron, ne podcenjujte svoje sovražnice. Pomislite, da morate varovati tudi otroka in da Vam pripade v kratkem še druga sveta naloga.“

„Kaka?“ je vzkliknil Sigmund začuden.

„Zvedeli bodete kmalu,“ je odvrnil ta. „Za sedaj enkrat Vam ne morem povedati ničesar.“

Mislil je na Doro in Melanijo, katere je dosedaj zastonj iskal.

Sedaj se je Vračko poslovil in je že hotel oditi, ko ga je baron pridržal.

„Skoro bi pozabil!“ je opomnil. „Nekaj sem Vam hotel povedati. Baron torgavski mi je pisal.“

„Gotovo radi Lizike?“

„Da, zvedel je, da se nahaja pri meni in jo želi videti.“

Vračko je zadovoljno prikimal.

„Zelo ljubo mi je, da sva se približala na ta način,“ je nadaljeval Sigmund. „Stara jeza bode na ta način pozabljena. Baron naj izve tudi za zločin svoje svakinje.“

„Prosim Vas, nikar mu ne izdajte niti besedice!“ mu je segel v besedo.

„Zakaj pa ne?“

64071

„O, Vi nesramni lažnjivec!“ je opila Dora.

„Če mu poveste danes vse, ji bo on ob priliki vse to očital in jo s tem odgnal od sebe. S tem pa ne pridobimo ničesar. Vi veste, česa sumim to žensko. Nikdar ne bom mogel dobiti za to dokaza, ako dobi na ta način svarilo."

„Baron bode gotovo molčal, ako mu to zaupamo!"

„Ne, ne, gospod baron!" je vzkliknil Vračko odločno. „Ubogajte me. Tudi če bi on molčal, vendar bi se izdal nehote nasproti tej zviti ženski."

„No, dobro, pokoriti se hočem Vaši želji. „In da od Lizike ne zve ničesar, je umljivo samo ob sebi. Saj je danes ne more niti videti! — Sicer pa, saj je že tu!" je pristavil in se obrnil k slugi, ki mu je na srebrnem krožniku izročil vizitko.

„Da, on je," je prikimal, ko je prebral naslov. „Naj vstopi," je dejal služabniku.

„Potem se priporočam!" je pripomnil detektiv in hitro odšel proti vratom.

„Toda zakaj pa?" je vzkliknil Sigmund začuden. „Želel bi celo, da bi bili pri pogovoru navzočni."

„Nimam časa! In vrhutega — ne vidim rad, da bi baron vedel, da zahajam k Vam. On me pozna od one preiskave in bi gotovo povedal svakinji, da me je videl tu. Ona bi takoj začela sumiti — sploh prosim, gospod baron, oprostite me! Ali morem dospeti iz Vaših sob, ne da bi srečal barona?"

„Pojdite tu ven," je dejal ta in odprl neka stranska vrata.

Vračko je hitro izginil in kmalu stal na cesti.

Na nasprotni strani je zapazil človeka, ki se mu je zdel sumljiv.

Ta je hodil gorindol in ogledoval pazljivo baronovo hišo —

„Sem si takoj mislil," je mrmral detektiv. „Ta človek ni nihče drugi kot Anton. Prav zvito in hinavski je izpremenil svoj obraz."

Stopil je neopažen nazaj v hišo in se skril za velike stopnjice.

Tam si je nadel čudno toaleto.

Na glavo je dejal vlasuljo, potem si je nataknil brado in očala.

Nato je odšel mirno skozi vrata. Sedaj ga Anton ni mogel zapaziti.

Ta je še vedno stal tu.

Vračko je šel do bližnjega ogla, kjer je stal nek postrešček in mirno kadil svojo pipico.

Vračko je stopil k njemu in nekaj šepetal. Kmalu nato je odšel, dočim se je oni postrešček, ki ni bil nihče drugi, kot preoblečen detektiv, podal pred hišo barona Sigmunda in se ustavil tam.

Uro pozneje je stopil Vračko v svojo pisarno.

Tu ni našel ničesar in je hotel že oditi, ko so mu donesli neko brzojavko.

To je odposlal kriminalni uradnik Kovač, ki je opazoval, kaj se je vse godilo na gradu ratiborskem.

Komaj je Vračko telegram prebral, ko je odhitel v največji razburjenosti.

Najel je voz in se peljal proti kolodvoru.

Tu je stopil na peron in čakal prihoda prihodnjega vlaka.

Čez malo minut je ta že dospel. Detektiv je pazno ogledoval vse potnike, ki so izstopili.

Tedaj je zapazil neko postavo, pri koje pogledu se je veselo zdrznil.

To je bil Fogel, ki je ravno korakal mimo detektiva. Ni ga zapazil, sicer ga je bilo pa težko spoznati.

Tedaj je zapazil detektiv nekega moža, ki se je oziral, kakor bi nekega iskal.

Vračko ga je potegnil k sebi.

„Zares, gospod komisar, Vi ste, kmalu bi Vas ne spoznal," je dejal Kovač, kajti ta je bil.

„Kaj je nameraval Fogel?" je vprašal hitro in tiho in potegnil Kovača za sabo ter sledil Foglu.

„Tega ne vem. Toda nekaj važnega mora biti. Zapazil sem, v kaki razburjeni naglici se je podal v hišo, kjer stanuje sedaj Kamila Rajhenštajn."

„Dobro! In dalje? Kaj se je tam godilo, tega niste izvedeli?“

„Ne. On se je gotovo razgovarjal s Kamilo. Nisem ju mogel poslušati. Fogel je čez kake pol ure prišel ven. Pozneje je odhitel na grad in od tu na kolodvor!“

„Ali je to vse?“ je vprašal Vračko nepotrpežljivo.

„Zvedel sem še v gradu, da si je izprosil dopusta za nekaj dnij!“

„Ah!“ je vskliknil Vračko osupel in oči so se mu posvetile.

„Potem mora gotovo kaj izvršiti! — Počakajte, Kovač!“ Fogel je stopil v voz.

„Jaz sam mu bodem sledil. Vrnite se na grad in ne izpustite Kamile izpred očij.“

S temi besedami je odhitel, najel voz in kmalu odrdral za Foglom.

V nemalo začudenje detektiva je Fogel nakupil v različnih trgovinah različnega blaga in se tako obložen z zavitki peljal v hotel, kjer si je pustil nakazati sobo.

Kaj naj to pomeni? Kaj namerava lopov? Na vsak način ga ne sme izgubiti izpred očij!

Tudi on je najel sobo in sicer nasproti Foglovi in pustil vrata malo odprta, tako da mu ni mogel uiti, kadar bi ta odšel.

Čez nekaj časa je postalo na hodniku vse tiho. Le v Foglovi sobi se je slišalo, kakor bi kdo prerival stole.

Previdno se je detektiv splazil k onim vratom in pokukal skozi ključavnico.

Videl je, kako se je Fogel ravno napravljal.

Iz različnih zavitkov je jemal oblačila in se napravljal. Slednjič je nataknil še brado in zaprl nepotrebne stvari v kovčeg.

Ko je Vračko zapazil vse to, se je vrnil v svojo sobo. Postajal je vedno bolj razburjen, kajti vedel je sedaj, da ima Fogel nek načrt, a uganiti tega ni mogel.

Tedaj mu je pa kakor blisk šinila v glavo misel na Melanijo in Doro? Kaj če gre Fogel k njima? Detektiv si skoro

misliti ni mogel, da bi jima na ta način prišel na sled in ju oprostil iz rok sovražnikov.

Komaj mu je prišlo to na misel, je slišal, da je Fogel odprl vrata in odšel iz sobe po stopnicah.

Vračko mu je sledil brez pomisleka.

Videl je, kako je Fogel, ki si je zdaj snel brado in plačeval račun, zahteval voz.

Detektiv je storil isto.

Kmalu sta bila oba voza pripravljena.

Fogel je vstopil in zaklical vozniku:

„Na severni kolodvor!“

Ni slutil, kak sovažnik mu sledi za petami.

72. poglavje.

Preganjani.

Noč se je zdela Kohu brez konca in kraja. S trdnimi koraki je hodil po sobi. Vsled razburjenja ni mogel nikakor zaspati.

Čez dalj časa je pogledal na uro.

„Komaj polnoč proč!“ je mrmral. „Ali že ne bode konec te proklete noči?“

Zunaj je začelo dežiti.

Koh je stopil k oknu, je odprl in radovedno pogledal ven v temo.

Prisluškoval je proti gornji strani hiše.

„Če res spita?“ je mrmral nezaupno. „Hm! lahko bi se splazil k njima skozi okno. Toda gotovo bi začeli rjuti in s tem bi si pokvaril vse. Kdo ve, če bi se krčmar ne potegnil za nju. Moram že počakati do jutra.“

Zopet je zaprl okno in začel hoditi po sobi.

„Toda se bodeta že pokorili za to, da sta me vlekli tako grdo,“ je mrmral divje. — „Čez malo ur sta v mojih rokah. In da mi drugič ne uideta, za to bom že poskrbel! Vraga! Če bi šlo po mojem, bi ležali že davno v morju pod pečinami.“

Če bi ubogi revici slišali te besede, bi bil njun strah gotovo še večji.

Vedno bolj in bolj je dežilo; nastal je vihar, ki je ponehal šele proti jutru.

Sedaj je postajalo svetleje in svetleje in že so začeli ptički prepevati v gozdu svoje jutranje pesmice.

Čez dolgo časa je vstopil krčmar in za njim je prinesla krčmarica zajutrek.

Koh je hitro spil skodelico vroče kave in dejal nato nepotrpežljivo:

„No, ali greva sedaj tja?“

Toda krčmar je mirno dalje jedel svojo kavo in črn kruh z maslom.

Koh je že začel postajati jezen. Ponovil je svoje vprašanje že precej razkačen.

„Oho, Vam se pa zelo mudi, mož!“ se je smejal krčmar. „Toda morate že malo počakati. Uboge ženske Vam gotovo ne bodo hvaležne, če ju motite v jutranjem spanju.“

Koh je klel in čakal.

Slednjič se je krčmar najedel, vstal in vzel ključ od one sobe ter se podal k vratom.

Koh mu je sledil s plamtečimi očmi.

Krčmar je zavrtel ključ, pritisnil na kljuko — in rogaje se pogledal Kohu v obraz.

„Sem si mislil!“ je šepetal. „Imata vrata od znotraj zaprta!“

„Vraga! Kaj naj storimo sedaj!“ je mrmral malovredni Koh jezno.

„Počakajva. Saj ne bodeta dolgo spali.“

„Ah, kaj! Meni se ne ljubi, toliko časa čakati!“ je vzrojil Koh divje. „Potrkajva, da odpreta!“

In udaril je s pestmi močno na vrata, da se je stresla cela hiša.

„Oho!“ se je rogal oštir. „Ne razbijajte mi vrat! Saj se more od tega zbuditi še mrtvec.“

„Zdi se, ti dve spita še bolj trdno, kot mrtvec!“ je mrmral Koh v skrbeh. „Vraga! Jaz razbijem vrata! Tu ni nekaj v redu!“

Tudi krčmarju se je zdel ta molk sumljiv.

„Morebiti se jima je pripetila še kaka nesreča, ali pa nalašč molčita. Prepričajva se! Jaz hočem zlezti skozi okno!“

Odprl je vežna vrata in odhitel ven.

Koh je drl za njim.

Tedaj je kot od strele zadet obstal pri oknu. Bilo je odprto.

„Ušli sta!“ je zatulil in planil tja.

Skočil je v sobo in se divje ozrl okoli.

Melanija in Dora sta izginili in po kateri poti, o tem je pričalo odprto okno.

Grozno je zaklel in odprl vrata ter se na hodniku sešel z oštirjem.

„Tisoč vragov!“ je zakričal Koh. „Vi ste krivi tega! Če bi me pustili včeraj, bi se to ne zgodilo.“

„Pustite me pri miru!“ je odvrnil krčmar mirno; privoščil je na tihem Kohu to nezgodo in želel, da bi bili ženski na varnem.

Obrnil je lopovu hrbet in odšel v gostilniško sobo.

Koh je pa planil v hlev, kjer je še zagledal svojega ponija, zunaj pa voz.

Hitro je upregel.

„Peš gotovo nista prišli daleč in pri takem vremenu,“ je mrmral. „Gotovo sta se podali proti vasi. Jaz jima bodem sledil.“

Stopil je na voz, pognal ponija in se hitro odpeljal.

* * *

Istega jutra sta stopili dve ženski postavi iz gozda.

Utrujeni sta se naslonili na deblo nekega hrastovega drevesa.

To sta bili Melanija in Dora. Obe premočeni do kože sta bili sedaj na robu gozdu, do kamor sta srečno pribežali in veselo sta vskliknili, ko sta nedaleč pred sabo zagledali kopico vaških hiš.

Melanija skoro ni mogla več naprej.

„Ah, Dora!“ je stokala. „Ne bova dospeli do najinega cilja! Jaz ne morem iti več!“

„Le pogum, gospa!“ jo je tolažila Dora. „Morave naprej! Saj tam je že vas. Če dospeve tja, sva rešeni!“

Objela je Melanijo in jo peljala naprej toliko časa, da sta dospeli do prve bajte. Ko sta dospeli do tja, se je Melanija zgrudila.

„Moje moči so pošle, Dora!“ je stokala. „Prosive tu za pomoč in varstvo. Moreti stanujejo tu usmiljeni ljudje!“

Dora je res potrkala na vrata. Začuli so se koraki in kmetica je stopila na prag, ki je začudena pogledovala premočeni in utrujeni potnici.

„Ah, dobra žena, vzemite naju pod streho!“ je prosila Dora. „Za božjo voljo, ne odženite naju!“

„O Bog!“ je vzkliknila kmetica prestrašena. „Ah, ve revice! Menda vendar nista bili celo noč zunaj pri takem vremenu?“

Dora ji žalostno prikima in dobrosrčna in usmiljena kmetica se je jela skoro jokati.

Hitro je prijela Melanijo in jo odnesla v hišo. Dora ji je sledila.

Kmetica ni vpraševala ničesar več, videla je, da mora sedaj delati.

Prinesla je nekaj suhe obleke in jima dala, naj zamenjata z mokrimi oblačili.

Nato je skuhala močne, črne kave in jo prinesla Dori in Melaniji.

Slednja niti govoriti ni mogla.

Bila je bleda kot smrt in slonela tako v kotu divana; mraz je stresal njeno telo.

„Ah, ljuba, milostna gospa grofica!“ je šepetala Dora in in jo prijela za roke. „Kaj Vam je? Le nikar mi sedaj ne obolite! Moj Bog! moj Bog!“ je stokala obupno.

Kmetica je začudena pogledala, kako je Dora nagovorila svojo gospo. Toda premagala je radovednost in hotela pomagati.

„Ubožica je bolna,“ je dejala ginjeno. „Tako ne more ostati tukaj! Pojdite, da jo spravive v posteljo, da se lahko mirno prespi!“

„Ah, Vi ste tako dobri, ljuba žena!“ je šepetala Dora ginjena. „Bog Vam povrni!“

Ravno sedaj je pa vstopil mož kakih 40 let z od skrbi razoranim obrazom brez brade.

Osupel je obstal pri vratih in s strahom je opazila Dora, da se mu je nagubančilo čelo.

„Oh, dobri mož!“ mu je zaklicala proseče. „Bodite usmiljeni! Ne moreve dalje! Ali midve sve dve nesrečno preganjani ženski! O, privoščite nama kotiček v svoji hiši!“ je prosila Dora ginjeno.

Ta prošnja ni ostala brez uspeha. Ni vpraševal, ampak je s prijaznim obličjem stopil k Melaniji, jo kakor otroka vzel v naročje in jo odnesel v podstrešno sobico, kjer je stala postelja.

Kmet in kmetica sta odšla nato nazaj v spodnjo sobo in prepustila Dori skrb za njeno ubogo gospo.

„Dolžna sem Vam pojasnila,“ je začela s tresočim glasom. „Vi ste se izkazali tako usmiljene in prijazne proti moji gospej, Vam moram to povedati, da bodete vsaj vedeli, koga ste sprejeli pod streho.“

Kmet je dobrodušno prikimal, dočim je kmetica hitro ponudila Dori stol.

„Ah — Ti ljubi Bog — da! Zgodi se na svetu toliko čudnih stvarij!“ je vzdihnila pri tem. „Vaša uboga gospa mora biti zelo nesrečna dama.“

„Nesrečna? — Ah, da, dobra žena,“ je odvrnila Dora jokaje. „Ona je pretrpela mnogo več, kakor se da opisati z besedami.“

„Ali je ona — oprostite mojo radovednost — v resnici grofica?“

Dora je prikimala in začela pripovedovati grofičino zgodovino.

„Torej sedaj poznate nesrečno življenje moje uboge gospe,“ je dejala končno, „in prisegam Vam, da sem govorila resnico. Ona zapeljivka naju zasleduje in le s težavo sva sledno noč ušli njenemu pomagaču! Toda Bog naju bode varoval, kot doslej. To upam trdno. On ne bo pustil, da se pogubita nedolžnost in dobro!“

„Ah, ljubi Bog! Ta uboga gospa!“ je ihtela kmetica ginjena. „Gotovo, kar moremo storiti Vaši gospej v prid, to se bo zgodilo!“

„Torej naju ne bodete izročili temu hudobnemu Kohu, ne?“ je zaklicala Dora veselo in se obenem boječe ozrla na molčečega kmeta. „Ali naju bodete branili pred njim, če pride sem, česar se bojim?“

„Hm!“ je menil kmet obotavljaje se. „V nesreči Vas ne bomo pustili; toda, če je vse tako, kakor ste povedali, ne verjamem, da bi se ta človek še sploh upal prikazati. Saj bi s tem spravil sam sebe v nevarnost.“

„O, to bo storil gotovo!“ je odvrnila Dora hitro. „Odnehal gotovo ne bode. Sicer bi se morali njegovi zavezniki bati, da ne obvestimo mi brata grofičinega.“

„Seveda!“ je prikimala kmetica. „Kakor hitro dospe grofica k svojcem, je ven ž njenimi sovražniki. In k temu ji moramo pomagati. Saj to je dolžnost vsakega kristijana.“

„No, je že prav!“ je dejal mož nejevoljno. „Bomo že videli!“

„Ah!“ je ihtela Dora. „Že vidim, da mi ne verjamete prav. O moj Bog, ali se naju ne bode nihče usmislil v najini nesreči? Ali naj zopet padeve v roke temu nesramnemu lopovu?“

„Ne! Gotovo ne! Le potolažite se, ljuba žena!“ je vzkliknila kmetica odločno. „Naj le pride, mi mu bomo že pokazali. Moj mož ne misli tako hudo, on je usmiljenega srca in bi bil zadnji, ki bi ne hotel pomagati Vaši ubogi gospej!“

Dora je ginjena hvaležno stisnila kmetici roko.

„O, ta lopov je zvit,“ je dejala nato v skrbeh. „S silo seveda ne bode poskusil. On se bo izdajal za zdravnika in naju bo zaznamoval za dve blazni ženski, ki sta ušli iz njegovega zavoda.“

„Naj le poskusi!“ se je smehljal kmet. „Mi smo pripravljeni nato in jaz mu odgovora ne ostanem dolžan.“

„O, dobri mož, hvala Vam za to besedo!“ je vzkliknila Dora. „Sedaj lahko popolnoma mirno pričakujem tega hudobneža, saj vem, da sva z gospo pod Vašim varstvom.“

Nato se je podala zopet k Melaniji, ki je še vedno spala. V skrbeh je ogledovala njeno bledo obličje in vzdihuje se je vsedla nato k oknu.

Od tu je videla pot, po kateri sta prišli z Melanijo in z grozo se je spomnila na ravnokar prežito noč.

Toda ali sta bili sedaj popolnoma varni pred vsako nezgodo?

Pač jima je kmet obljubil pomoč, toda če pride Koh, ali se ne bo izmislil česa in ju spravil v svojo oblast?

Nehote se je ozrla Dora po oni poti, po kateri bi moral priti.

Toda nikogar ni zapazila.

Naenkrat se je spomnila Dora nečesa in čudila se je, da ji ta misel že prej ni prišla v glavo.

„Zakaj se mučim s takimi domnevanji?“ je mrmrala. „Jaz sem pa res neumna. Zakaj ne pišem doktor Milnerju? Sedaj bo gotovo sprejel pismo! — O, takoj sedaj storim to. Potem se konča ves strah!“

Že je hotela vstati ter iti po papir in črnilo.

Tedaj se je pa ozrla skozi okno in prestrašena obstala. Videla je mal voziček, ki se je počasi približeval vasi, in na njem je sedel — Koh.

Sedaj je mislila Dora samo še na svojega smrtnega sovražnika. O ko bi bila mož! Kako bi potem sprejela tega lopova!

„Dora!“ se je tedaj nenadoma oglasila Melanija.

Ta se je hitro obrnila in skočila k nji.

„Ali Vam je bolje, ljuba gospa?“ je vprašala in jo objela.

Ta je zmajala z glavo in vzdihnila.

„Jaz sem bolna!“ je šepetela. „Ah, Ti dobra duša, kake skrbi Ti napravljam.“

„O, ne govorite tako!“ je vskliknila Dora skoro nejevoljno. „Ah, ko bi Vam mogla le bolje služiti!“ je vzdihnila.

„Ali sva tu na varnem?“ je nadaljevala grofica boječe.

„O, gotovo!“ je odgovorila Dora. „Midve sve pri dobrih ljudeh. Le nikar se ne bojte. Sicer pa težko, če naju Koh sploh še najde.“

In res se ji je sčasoma posrečilo, Melanijo popolnoma utolažiti.

„Ali nočete ničesar jesti, ljuba gospa?“ je vprašala Dora. „Prinesem Vam čašico kave.“

Vleklo jo je doli, da bi naznanila kmetici in kmetu približevanje svojega sovražnika.

Toda Melanija jo je zadržala in odgovorila:

„Ne, ne, dobra Dora, ničesar nočem užiti. — Ostani pri meni!“

In Dora se je vzdihuje pokorila.

Dočim je sedela ob postelji svoje bolne gospe, je v mislih zasledovala oni voz na cesti. Kmalu dospe Koh! Kaj se zgodi potem? Ali se bo peljal mimo? —

Kmet je stal s pipico v ustih pri oknu, ko se je pripeljal mali voz s ponijem.

Koh je ustavil, skočil z voza in stopil v hišo.

Njegov prvi pogled je padel na mokro obleko Dorino in Melanijino, in obraz se mu je spačil, ko jo je zagledal.

Nato je stopil v sobo in uljudno pozdravil. Kmet se je spogledal s svojo ženo, kajti slutil je že, kdo je ta človek.

„Oprostite,“ je dejal Koh. „Iščem dve ženski, dve bolnici, ki sta ušli iz mojega zavoda. Jaz sem namreč blaznični zdravnik.“

„Potem iščite kje drugje!“ mu je segla kmetica ostro v besedo. „Tu pri nas nista!“

Koh je zaničljivo skremžil obraz.

„O, prepričal sem se že o tem, da sta tu,“ je odgovoril odločno.

„No, in če sta, kaj potem?“ je dejal kmet ne ravno prijazno. „Kaj hočete tema nesrečnima ženskama?“

„To sem že povedal. Hočem —

„Ah kaj!“ je zaklicala kmetica in stopila Kohu nasproti. „Naju ne bodete varali, gospod! Razumete? Vi niste zdravnik in oni dve tudi nista neumni! O, mi že vemo, kaj hočete tema nesrečnima ženskama in odkod prihajate, gospod Koh! — Da, saj se pišete tako?!“

„Dobra žena," je odgovoril ta, ne da bi izgubil svoj mir. „Vi ste se gotovo dali premotiti. Vam sta ti dve ženski gotovo pripovedali ginljivo povest, kako ju preganjajo razni sovražniki in tako dalje. No, saj niste vedeli, da sta umobolni in kot taki sta v stanu, kot vsi ljudje te vrste, nevedne ljudi popolnoma prevarati, da jim res verjamejo vse. Upam, da mi bodete dovolili, da ju kot umobolni vzamem s sabo."

„Ne, tega ne bodemo pustili!" je odgovorila kmetica jezno vsled take predrznosti. „Obe ženski sta pod našim varstvom in ostaneta tu, dokler se jima poljubi."

„In poleg tega je mlajša še bolna!" je pristavil kmet.

„O, to me ne ovira," je menil Koh. „Saj jo tako prepeljem na vozu."

„No, to je pa že skrajna surovost, kot govorite Vi," je vzrojila kmetica. „Vi ste brezsrčen človek! Toda k sreči sva še midva tu in toliko časa ne dobite teh žensk v svoje kremplje; o tem ste lahko prepričani! — Le nikar se ne trudite. — Ne verjamemo Vam niti besedice. In za vse hudo, kar ste prizadjali tema revicama, bodete dobili zasluženo kazen."

Koh je stisnil zobe, da bi zakril svojo jezo. Nato se je pa od resolutne žene obrnil k kmetu, ki je bil po njegovem mnenju bolj sprejemljiv za njegove misli.

Rekel mu je, da je te obe ženski pripeljal k njemu neki gospod Barton in da je ona, ki se izdaja za grofico, le navadna trgovčeva soproga. Ona druga se ji je pridružila v blaznici in da sta ušli že večkrat od tod, a so ju vselej ujeli.

Kmet je mirno poslušal, kar mu je natvezel Koh, nato pa mirno dejal:

„Ne bodem prerešetaval, ali je to res, kar ste mi povedali Vi, ali to, kar sta mi povedali oni dve ženski. Ti dve sta bolni in zapuščeni prišli pod mojo streho in me prosili varstva in pomoči, kar sem jima tudi obljubil. Če mislite, da imate vi prav, saj veste, kaj Vam je potem storiti."

„Seveda vem, da se lahko obrnem na policijo," je odgovoril Koh, „toda rad bi se izognil temu, ker gre tudi drugače."

„O da, ker se morate bati policije," je zaklicala kmetica vmes.

Koh se je s sovražnim pogledom obrnil k njej. Obup in togota sta se ga jela lotevati. Če se mu ne posreči z zvijačo kaj opraviti, s silo tudi ne bo šlo, to je videl.

Trenotek ni vedel, kaj naj stori. Naenkrat mu je prišla rešilna misel.

Obrnil se je k kmetu in dejal:

„Če bi Vam pripeljal onega gospoda Bartona, ki bi vse to potrdil, ali bi mi potem verjeli?“

„Potem pa že,“ je menil kmet oprezno.

„Dobro! Takoj ga bodem pustil poklicati.“

„Ah, ne verjemi mu!“ je vskliknila kmetica. „Ta gospod Barton je gotovo tudi njegov zaveznik. Saj si slišal prej, kako je nek lopov odpeljal obe ženski iz mesta k temu človeku.“

Koh se je jezno obrnil k njej, a se kmalu pomiril.

„Dobra žena,“ je dejal milo. „Kako morete tema neumnicama kaj verjeti? Vi ste preveč brezskrbni. Lahko se pripeti pri Vas kaka nesreča, če ju obdržite pod streho. — Posebno starejša izmed onih dveh začne včasih besneti in razbijati in ne smete se čuditi, če zapleše nekoč na Vaši hiši rudeči petelin!“

Te besede niso ostale brez upliva na kmeta in njegovo ženo. Prestrašena sta se spogledala.

„Še na nekaj druzega bi Vas opomnil, da ne bodete imeli sitnostij. Starejša izmed obeh piše vedno pisma na različne ljudi, katerih se spominja iz prejšnjega časa. Tam trdi vedno, da se nahaja s svojo tovarišico v veliki nevarnosti. V blaznici smo jim seveda ta pisma odvzeli. A tu ne bo mogoče. Svarim Vas torej, ker bi iz tega utegnile nastati za Vas velike sitnosti, ker se še vedno najdejo ljudje, ki ji verjamejo.“

„Hm, če govorite tako, bi Vam človek skoro verjel, da je res,“ je menil kmet.

„Prisegam Vam, da je to resnica,“ je vskliknil Koh.

Oba sta bila začudena in osupla in že je mislil Koh, da je dosegel svoj cilj, ko je vstopila Dora z od jeze zarudelim obrazom.

Ko je slišala, da je dospel Koh, je hitro skočila doli k vratom in slišala skoro ves pogovor.

„O, Vi grdi, hudobni lažnjivec!“ je kriknila. — „Vi lopov in morilec! Kaj si upate trditi? Da sve midve umobolni? In Vi zdravnik? O, ne verjemite mu!“ je dejala proti kmetu. „On laže!“

In stopivši tik pred Koha, je nadaljevala:

„Da, Vi ste nalagali te dobre ljudi. Kaj — ali ni res, da ste naju imeli zaprti? Da ste naju hoteli zastrupiti? Ha, in ko se je ponesrečilo to, ste naju Vi sami hoteli umoriti? Toda z božjo pomočjo sve ušli! Tresite se pred kaznijo, ki Vas bo kmalu dohitela!“

Koh je zapazil, da sta kmet in njegova žena začela dvomiti o njegovih lastnih besedah. Le miren nastop ga je mogel tu rešiti. Zaničljivo se smehljaje se je ozrl na Doro in milo je dejal kmetu:

„Kaj naj odgovorim na to? Saj ne ve, kaj govori! Kar je pripovedovala sedaj, to sem slišal že stokrat! Upam, da ste se sedaj sami prepričali, kako stoji s to revico.“

Dora je kar ostrmela, kajti take predrznosti si ni mogla misliti. Nato jo je popadla strašna togota.

„Da bi se Vam jezik posušil, Vi lopov!“ je kriknila. „Če bi bila mož, bi Vas kaznovala na mestu, kot zaslužite.“

Koh je stopil korak nazaj in skomignil z rameni.

Popolnoma je ignoriral ta Dorin izbruh jeze in mirno nadaljeval:

„Lahko mi verjamete, da je zelo težko, pečati se s takimi ljudmi. Tu pomaga le največji mir. Še enkrat Vas svarim, varujte se posebno pred to žensko. — Svetujem Vam, da ju sploh ne obdržite dalje v svoji hiši. Vi bi se lahko kesali še vsled tega.“

„O moj Bog!“ je stokala Dora. „Ali nimaš strele, ki bi treščila v tega lopova?“

„Ne res,“ je začel zopet Koh, „sedaj mi bodete blaznici prepustili? — Tudi za nje je najbolje, da prideta nazaj v norišnico. Potem je še mogoče, da zadobita z božjo pomočjo zopet svoj razum.“

Preže je gledal pri tem na kmeta, ki je bil na pol že skoro na njegovi strani in ni vedel, ali naj reče da ali ne.

Dora je spoznala grozno nevarnost tega trenotka. — Če zapustita ta dva človeka njo in Melanijo, potem sta izgubljeni.

S povzdignjenimi rokami je torej skočila h kmetici in jo začela prositi:

„O, za božjo voljo, dobra žena, ne zapustite naju! Ne izročite naju temu hinavskemu lopovu. Prisegam pri Vsemogočnem Bogu, da je res, kar sem Vam povedala jaz in da nisve bili s svojo gospo nikdar v norišnici. O, branite naju! Raje umreve obe, kakor pa prideve v roke temu človeku.“

„Le pomirite se, uboga žena!“ jo je tolažila kmetica. „Vem, da ste govorili resnico in da se je ta človek lagal. Meni sami se studi ta hudobnež, tako nekaj satanskega je v njegovem pogledu.“

„Hvala Bogu,“ je vzdihnila Dora in ginjena objela kmetico. —

„Ne,“ je nadaljevala slednja obrnjena proti Kohu, „jaz ne najdem na tej ženski ničesar neumnega, saj govori popolnoma pametno. In sedaj storite, kar hočete, pred vsem se pa spravite iz hiše!“

Še ni smatral Koh vse za izgubljeno, ampak je še upal, da se bo kmet zavzel zanj.

„Prosim Vas!“ je zaklical hitro. „Ne ozirajte se na prošnje te umobolne. Vse premoženje lahko zgubite vsled nje.“

„No!“ je odgovoril kmet odločno in temno pogledal Koha. „Moja žena ima prav; ta uboga ženska ne govori tako, kot bi bila neumna. Z jedno besedo, gospod zdravnik, spravite se in poiščite si pravico, kjer hočete.“

Sedaj, ko je Koh videl, da je vse izgubljeno, je bruhnila njegova razkačenost na dan.

„Torej mi jih nočete izročiti?“ je kričal. „Si bodem že poiskal pravice na pristojnem mestu, le zanesite se na to!“

„Dobro, le pojdite na policijo!“ je odvrnil kmet mirno. „Tam se bo pokazalo, koliko je resnice na Vaši trditvi.“

„O, ta se bo čuval obrniti se na oblasti,“ je dejala Dora zaničljivo. „Saj ve, da bi se tako sam izročil sodniku v roke.“

Koh se je razkačen obrnil proti vratom in še enkrat zaklical proti Dori:

„Le nikar se ne veselita prehitro. Jaz pridem še enkrat. Ušli mi ne bodeta in če sam poginem pri tem.“

Nato je skočil na voz in se odpeljal proti vaški krčmi. Tu je premišljeval, kako bi obe ženski dobil v svoje roke. Krčmar, omejen človek, mu je svetoval, naj se obrne na vaškega župana, a Koh se seveda tega ni upal.

Izprevidel je, da je najbolje, da piše Foglu in to je tudi storil.

„Tako,“ je dejal, ko je oddal depešo, „jutri je že lahko tu in vrag naj me vzame, če ju potem ne dobiva v svoje roke. Sedaj se gre za vrat! Izpustiti jih ne smeva, drugače smo izgubljeni vsi! — No, za enkrat tako ne moreta naprej,“ se je tolažil, „dokler časa je bolna grofica. — Torej ju imamo vedno pred očmi.“

* * *

Ko je Koh odšel, je skočila Dora h kmetu in ga prijela za roke.

„O, kako se naj Vam zahvalim?“ je vskliknila ginjena. „Kaj bi bilo z nama, ko bi se Vi ne zavzeli za naju? Ah, skoro se mi zdi žal, da sva prišli k Vam, kajti lopov se bo hotel maščevati tudi nad Vama!“

„To Vas naj ne skrbi, dobra žena!“ je odvrnil kmet mirno. „On se ne bode upal storiti tega! Mislim, da bo sploh hitro odšel in se ne prikazal nikdar več!“

„Ah, tega ne bo storil!“ je vzdihnila Dora. „Četudi ne javno, vendar bo na skrivnem roval zoper nas. In njegovi privrženci mu bodo gotovo pomagali!“

Kmet je temno gledal pred se. Videl je, da se je tudi on proti svoji volji vpletel v to zadevo.

„Naj se zgodi, kar se hoče, to je bila najina dolžnost, da sva se zavzela za ti nesrečni ženski!“ je dejala njegova žena odločno.

„Ali nima Vaša gospa nobenih prijateljev, ki bi jo varovali?“ je vprašal kmet Doro.

„Da, da!“ je odgovorila ta in se vdarila na čelo. „Kam sem pa mislila. Ona ima še brata, barona Sigmunda čemšeniškega! — Saj sem Vam pravila o tem. — Toda ne vem, kje je!“

„Hm!“ je mrmral kmet nezaupno. „To je vendar čudno. Potem Vas tudi ne bo mogel varovati.“

„Toda doktor Milner nama bo pomagal!“ je vskliknila Dora. „Že prej, predno je prišel Koh, sem mu hotela pisati. Že na gradu sem storila to, a je ta lopov odvzel pismo. Tukaj se mi pa tega ni bati.“

„Dobro, kar pišite!“ je prikimal kmet zadovoljno. „Jutri lahko oddaste pismo pismonoši.“

„In kedaj bi lahko dospel doktor Milner?“

„Najprej pojutrišnjem zvečer. Toda to ne škodi nič. Vaša gospa je tako bolna in mora prej ozdraveti. In tu ste varni pred Kohom. Kar pišite!“

Dora je nato odšla k Melaniji.

Ko je stopila k njej, jo je vprašala ta prestrašena:

„Ali je odšel, Dora?“

„Kdo pa?“ je vprašala ta kolikor mogoče mirno.

Toda Melanija se ni dala premotiti.

„O, Ti mi hočeš zakriti, da je bil Koh tu?“ je vskliknila obupno. „O Bog! Sedaj nama pomagaj! Vsak trenotek sem ga pričakovala, da bo stopil v sobo. Toda, pri Bogu, Dora, ko bi bil prišel, gotovo bi skočila skozi okno!“

„Moja ljuba gospa!“ je vzdihovala Dora in objela Melanijo. „Pomirite se! Koh je že odšel, kajti ti dobri ljudje so naju vzeli v svoje varstvo.“

„Ali res? Ali se ne vrne on več?“

Dora, ki je izprevidela, da je vse zakrivanje zastonj, ji je povedala prizor, ki se je vršil spodaj v sobi.

Tresoč se je Melanija poslušala.

„O ta lopov!“ je kriknila, ko je Dora končala. „Da, on ne bo prej nehal, dokler naju ne pogubi. Toda kako naj se ga varujeva?“

„Pokličeva doktor Milnerja na pomoč!“ je dejala Dora odločno. „Druge rešitve ni!“

„Dobro!“ je pritrdila Melanija, „piši mu v mojem imenu, naj pride kar najhitreje!“

Vesela je Dora začela pisati pismo.

Da bode zdravnik prišel, o tem ni bilo dvomiti. Toda če ne prepozno?

73. poglavje.

Prevarjen!

„Dobrodošli, gospod Feliks torgavski!“

S temi besedami je sprejel Sigmund vstopivšega gosta.

Baron se je priklonil nekoliko formalno. Nekoliko čudno je bilo prvo srečanje z možem, o katerem si je mislil, da ga mora sovražiti. Toda, ko je videl, kako prijazno ravna Sigmund z njim, se je tudi on otresel tega občutka in dejal:

„Prvikrat se vidiva, gospod baron! Preteklost je za nama. Pozabimo na vse, kar se je zgodilo. Spoznal sem, da niste oni človek, ki sem si ga domišljeval nekdaj. O, gospod baron, jaz sem Vam dolžan veliko zahvalo, ker ste se zavzeli za bitje, ki mi je najdražje na svetu, četudi se Vam bo morebiti ta trditev zdela nekoliko smešna.“

Sigmund pa je mlademu baronu stisnil desnico in dejal milo:

„Nikakor ne, gospod baron. Zvedel sem že od Lizike, kak prijatelj ste ji in sem smatral Vašo željo, jo videti, kot popolnoma opravičeno. Toda žalibog Vam moram povedati, da je danes ne morete videti.“

„Ne?“ je vskliknil Feliks osupel. „In zakaj ne? Menda ni bolna!“

„Da, bolna je!“ je odvrnil Sigmund resno. „Toda ne tako zelo!“ je pristavil, ko se je Feliks prestrašil. „To je posledica razburjenja vsled očetove obravnave.“

Feliks je obledel in njegov obraz je postal zelo resen.

„Da, zvedel sem,“ je mrmral, „da je bil njen nesrečni oče obsojen.“

Nato pa je nenadoma vprašal:

„Kako je prišla Lizika k Vam, gospod baron?“

„O, na najnavadnejši način," je odgovoril ta. „Iskal sem pripravne postrežnice za svojega malega strička. Nek njen prijatelj mi je Liziko priporočil in tako je prišla sem."

„Torej je Vaša služabnica?" je vskliknil Feliks britko.

„O, tega ne smete misliti!" je odgovoril Sigmund toplo. „Smatram jo za svojo mlajšo sestro. Ponudil sem ji svojo pomoč in sem srečen, da tako lepo skrbi za mojega strička. — Obžalujem, da je obolela ravno sedaj, toda to bode kmalu minulo in potem jo lahko obiščete, kadar se Vam zljubi!"

„Hvala lepa, gospod baron! Vaše izjave so me pomirile popolnoma. Moj Bog, v kakih skrbeh sem bil za ubogo deklico. In sedaj, ko sem jo zopet našel, je ne smem videti, ji ne smem povedati, kako mi je pri srcu njena bol?"

Feliksov glas se je tresel pri teh besedah.

„Kakor hitro bode Liziki bolje, Vam bom sporočil o tem," je dejal Sigmund. „Povedal bom Liziki o Vašem obisku in prepričan sem, da bo želela, še enkrat videti svojega varuha. Do tedaj morate pa že potrpeti."

Feliks je mehanično prikimal.

„Ne vem tudi, kako je Lizika izginila iz gradu," — je dejal nato. — „Ali je mogoče Vam kaj znano, gospod baron?"

„O, motite se!" je odvrnil ta, ker se je spomnil na detektivovo svarilo. „To Vam bode pač morala povedati Lizika sama."

„Bog ve, kaj je morala revica vse pretrpeti," je mrmral Feliks. „Da, vprašal jo bodem. Vedeti moram, kdo jo je odpeljal iz grada. To mi je popolna uganka. Kakor že rečeno, sem popolnoma obupal, jo videti še kedaj. Zato lahko razumete moje razburjenje, gospod baron. Kaj naj si vse mislim, ko mi še Vi tega ne morete razložiti."

Sigmundu je bilo žal, da je dal Vračkotu besedo, kajti rad bi Feliksu povedal resnico.

„Slišal sem, da Vas je zadnjič zadela huda izguba," je začel nov pogovor. — „Dovolite, da Vam izrazim izkreno sožalje."

„Da, zelo grozna in huda," je odvrnil Feliks z solznimi očmi. „Moj ubogi brat je umrl tako grozne smrti."

„Vem," je prikimal Sigmund. „Ali Vi sami ne sumite nikogar?"

„O ne!" je žalostno odkimal Feliks. „Mislim, da si je moj nesrečni brat zavdal sam."

Sigmund ni hotel povedati Vračkotovega mnenja. Videl je tudi, da ne ugaja baronu ta razgovor in ga je zato sklenil.

Feliks se je poslovil in Sigmund ga je prosil, naj le še večkrat pride.

Doma je Sidonija razburjena pričakovala svojega svaka. Mislila si je, da se bodo sedaj stvari zasukale popolnoma in da bode sedaj Lizika triumfirala nad njo.

Težko je pričakovala povratka lopovskega Antona. — Slednjič je ta le dospel in stopil pred njo.

„Govori hitro!" mu je zaklicala. — „Življenje ali smrt! Oboje je zavisno od Tvojih besedij." — „Ali je našel vlačugo?"

„Da!"

„O — potem je izgubljeno vse!"

„Še ne," jo je pomiril Anton, „on jo je sicer našel —"

„Kje pa je pravzaprav?"

„V hiši barona čemšeniškega!"

„Kaj? tam?" se je nasmejala. „Ali je res? — Se ne motiš?"

Anton ji je jel nato vse pripovedovati do obiska Feliksovega pri Sigmundu.

„Ti lopov!" je vzrojila nato. „Zakaj me hočeš varati? Povej vse! — Baron ga je sprejel in pustil govoriti z vlačugo?"

„Baron Feliks ni mogel govoriti z njo, ker je bolna."

„Bolna je?" je vskliknila Sidonija. — „Ah, zakaj ni mrtva?"

„Toda četudi ni govoril z njo, mu je vendar baron povedal vse?"

„O tem pa ne vem ničesar!" je odgovoril Anton.

Tedaj je jela Sidonija vzdihovati in moledovati, da je izgubljeno vse in da so bili vsi njeni dosedanji načrti in prizadevanja zastonj.

„Ah, ljuba gospa," je vzdihnil tudi Anton. „Tudi ona stvar glede umrlega Vašega soproga še ni pokopana. Oni detektiv, ki je bil zadnjič poleg —"

„No, kaj je z njim?"

„Mi je dejal, da dobro ve, odkod smo dobili strup."

„Človeče, in — to mi poveš šele danes?" je kriknila Sidonija. „Kak nevaren človek je to. O, vsak trenotek mora sedaj napočiti katastrofa. Valburga bo gotovo priznala vse, morebiti je že to storila."

„O ne," jo je miril Anton. „Pomislite, da bi detektiv že davno kaj podvzel proti nama, če bi imel dokaze. Toda miroval ne bo prej, dokler jih ne dobi, tega se bojim."

„Takoj moraš iti k Valburgi in se prepričati!" je rekla Sidonija.

„Da, da!" je prikimal Anton. „Še danes zvečer storim to." —

„Toda, kaj pomaga vse to?" je stokala ona. „Izgubljena sem, kajti Feliks je gotovo zvedel vse o oni vlačugi!"

„Morebiti vendar ne, milostna!"

„To je zelo negotova tolažba. Toda saj se mora baron vrniti kmalu, ne?"

„Vsak čas!"

„Če ni zvedel ničesar," je nadaljevala Sidonija, „potem, Anton, se morava preskrbeti za prihodnjost. Potem ne sme zvedeti, kaj se je zgodilo z njegovo gozdno vilo tu v gradu."

„Dobro!" je prikimal Anton. „Deklico moramo odstraniti. Toda potem bi se nam bilo bati barona Sigmunda, ki gotovo ve vse o tej stvari in morebiti še koga druzega."

Sidoniji se je zatemnil obraz.

„Če baron danes ni ničesar povedal Feliksu, potem gotovo ne ve. Morebiti je držala dano prisego."

„V tem slučaju bomo morali delati hitro. — A težko bo to!"

„Vseeno!“ je odvrnila Sidonija. „A izvršiti se mora! — Počakajva prej, kaj nama prinese Feliks. Potem si lahko izmisliva kak načrt.“

„Je že tu!“ je vskliknil Anton in pokazal na dvorišče, kamor je ravno prispel Feliks in stopil s konja.

Anton je odhitel iz sobe, Sidonija je pa razburjena pričakovala Feliksovega prihoda.

* * *

Vračko si je zadovoljno mel roke, ko je videl, da ga Fogel pelje bržkone k Melaniji in Dori. Ali je bil morebiti on poklican v to, da prepreči kako novo grozodejstvo.

Toda če je Vračko mislil, da Fogel ne ve, da se ga zasleduje, se je motil. — Temu se je zdelo takoj čudno, zakaj mu ta tujec vedno sledi in takoj je slutil v njem sovražnika. —

Sedaj se je ustavil njegov voz na kolodvoru. Fogel je izstopil in pogledal okoli sebe. Zasledovalec je bil še vedno tu, ravnokar je izstopil iz voza.

Fogel se je delal, kakor bi ne videl ničesar. Podal se je k blagajni in kupil vozni listek. Nalašč je glasno povedal cilj svojega potovanja. Tujec je stal v bližini, kakor bi bil zatopljen v študiranje voznega reda.

Fogel ga je skrivoma opazoval. Ves nemiren je čakal, kajti na vsak način je hotel vedeti, kdo je ta tujec.

Več časa je že preteklo in že je bilo treba vstopiti. Fogel je postajal nemiren, kajti dalj ni mogel čakati.

Sedaj je stopil tujec k blagajni in Fogel je slišal, kako je imenoval štacijo, ki je ležala dalje, kot njegova.

Fogel je nato vstopil v vagon. Tujec je navidezno popolnoma mirno hodil še semtertja po peronu in šele, ko se je vlak že skoro jel pomikati, je vstopil v isti vagon.

Vlak je drdral dalje čez polje in gozd. Dan se je že nagnil in solnce se je nagibalo k zatonu.

Fogel je sedel pri oknu in zamišljen zrl na polja in gozd. Mislil je na to, kdo je oni tujec, ki mu je vedno za petami. —

Brez uspeha je premišljeval, toda to je vedel, da mora biti to le kak njegov sovražnik. In nenadoma — kakor blisk — mu je šinila v glavo neka misel.

Da, gotovo, — nihče drugi ni to, kot detektiv Vračko.

Pri tej misli je prestrašen prebledel. O, o tem ni dvomil, da je to detektiv. Kaj se bo zgodilo sedaj? Ali se ga bo mogel odkrižati ali mu uiti?

Sprevidel je po daljšem premišljevanju, da je njegov položaj naravnost obupen. — Vsak trenotek je bil bliže cilja in če dospe slednjič do njega, bo detektiv izstopil in mu sledil.

Toda Fogel si je dejal, da se mora na vsak način otresti zasledovalca, bodisi z zvijačo bodisi s silo; kajti drugače drvi naravnost v svojo pogubo.

Izmislil si je načrt, od katerega si je obetal uspeh.

Če izstopi na naslednji štaciji in sicer v poslednjem trenotku, ko se začne vlak že pomikati naprej, potem se bo detektiv peljal dalje.

Rečeno, storjeno.

Kmalu je dospel vlak do prvega kolodvora, kjer se je ustavil.

Fogel je bil popolnoma miren, kakor bi sploh ne mislil izstopiti. Vlak je postal samo dve minuti. Tedaj — ko so se začela kolesa že vrtiti, je Fogel nenadno skočil pokonci. Hitro je odprl vrata in drzno skočil čez stopnice na tla.

Ne brigaje se za oštevanje železničnega uradnika je hitel čez prazni peron in izginil.

Na njegovo zasledovanje tudi ni nihče mislil, kajti pozornost uradnikov se je obrnila proti drugi osebi, ki je skočila iz istega voza in hotela zasledovati begunca.

Tedaj pa je Vračkota, kajti ta je bil ona oseba, prijel postajenačelnik za roko in ga ustavil.

Detektiv ni imel časa, da bi se razgovarjal. Hitro se je iztrgal in letel za svojim beguncem.

Ves ta prizor ni trajal dalj kot pol minute. Iz oken je gledalo vse polno začudenih obrazov.

Med tem je napravil Fogel že precejšnjo pot. Vračko ga je še videl, kako je izginil med drevesi kolodvorskih nasadov. Prišedši tja, pa o beguncu ni bilo niti duha niti sluha.

Fogel se je torej vendar le zmotil v svojem računu, kajti Vračko se ni peljal dalje, kakor si je domneval on. Da ga je zasledoval še sedaj, to mu je seveda odvzela zadnji dvom, da bi to ne bil njegov sovražnik, toda sklenil ga je prekaniti. —

Kmalu je izginil Vračkotu izpred očij. Hitel je dalje in dospel do bližnjega gozdička, kjer se je lahko skril.

Zmagovalno se je smehljal pred se, dočim se je raztegnil po mehkem mahu.

Vračko se je kmalu vrnil na kolodvor.

Komaj se je tu prikazal, je že postajenačelnik z jeznim obrazom stopil k njemu in zahteval pojasnila. — Malo besed je zadostovalo, da je postal zopet uljuden in prijazen. — Ponudil je celo detektivu svojo pomoč, katero je pa ta hvaležno odklonil.

Nejevoljen se je podal Vračko v kolodvorsko restavracijo in razmišljeval pri kozarcu pive, kaj naj stori, da zopet najde Foglovo sled.

Če je hotel ta nadaljevati svoje potovanje, mu seveda ni mogel uiti, kajti na tem malem kolodvoru bi ga moral zapaziti na vsak način. V malem mestecu se pa tudi ni mogel pokazati, ne da bi vzbudil pozornosti.

Vračko je zvedel, da se še zvečer peljeta dva vlaka v isti smeri, jeden čez kako uro, drugi pa pozneje. Tega ali onega bi moral Fogel vporabiti. Toda detektiv ni računal na to, ampak mislil je, da se bo begunec peljal nazaj v glavno mesto in od tu odšel v drugi smeri na določen kraj. Na vsak način pa je hotel počakati poslednjega vlaka iz mesta in šele potem si izmisliti kak načrt.

Med tem je odposlal še brzojavno dve depeši; jedno kriminalnem uradniku Kovaču, ki se je nahajal v bližini gradu ratiborskega; drugo pa v glavno mesto na policijski urad;

zahteval je, naj odpošljejo jednega njegovih podložnih, kateremu je Fogel znan, na severni kolodvor in ta naj pazi tam na vse vlake, če morebiti ne najde med potniki tudi tega lopova.

Potem ko se je to zgodilo, se je podal Vračko v mesto. Šel je najprej na pošto in tu vprašal, če je Fogel, katerega je natanko popisal, oddal kako brzojavko ali kaj tacega, kar so mu pa zanikali.

Vračko je sklenil, povprašati še enkrat, kajti domneval je, da bode sporočil lopov Kamili o tem dogodku in ji izrazil svoje mnenje. Prvi vlak iz stolnega mesta je pridrdral in napeto je opazoval detektiv iz skritega kota, če bo zapazil kje Fogla. A ta se ni prikazal.

Čez kake pol ure se je Vračko zopet podal v mesto.

Sedaj so mu povedali na pošti, da je neka oseba, ki je po njegovem popisu morala biti Fogel, med tem oddala neko brzojavko. — O vsebini mu seveda niso mogli povedati ničesar, kajti depeša je bila pisana v skrivnem slogu. Vračko si je izprosil prepis in kakor je domneval, je bila brzojavka res naslovljena na Kamilo.

Toda kje je bil Fogel sam? Ali morebiti še v mestu? — Ali bo šel s poslednjim vlakom naprej, ali se bo vrnil v glavno mesto?

Na to vprašanje je zamogla odgovoriti brzojavka, katero je detektiv držal v rokah. A kaj, ko je ni mogel brati, ko ni poznal sloga!

Zopet se je podal detektiv na kolodvor. — Čez kako uro je pridrdral poslednji vlak, ne da bi tudi sedaj vstopil Fogel.

Bila je že deset ura in detektiv se je ravno hotel podati v mesto k počitku, ko mu izroče brzojavko, ki je bila ravnokar oddana zanj.

Poslal mu jo je podložnik Kovač in oddana je bila na štaciji v bližini gradu ratiborskega.

Vsebina te depeše je Vračkota grozno razburila. Vtaknil je papir v žep in hitel k postajenačelniku.

„Ali se odpelje danes še kak vlak proti stolnemu mestu?“ je vprašal napeto.

„Ne!“ je odgovoril uradnik.

Vračkotov obraz je postal obupan.

„In vendar moram biti danes tam — naj se zgodi kar hoče!“ je vskliknil. — „Ali me ne morete na kak način spraviti tja?“

Postajenačelnik je skomignil z rameni in premišljeval.

„Tekom jedne ure se pripelje tu mimo tovorni vlak,“ je dejal slednjič. „Če hočete uporabiti tega, gospod komisar? — Druge prilike danes ni!“

„Z veseljem! — Seveda!“ je zaklical Vračko in obraz se mu je razjasnil. — „Kedaj pa dospe tovorni vlak . stolno mesto!“

„Pred polnočjo gotovo ne,“ je odvrnil postajenačelnik smehljaje. „Tukaj se ustavi nekaj časa, kako dolgo, Vam ne morem povedati. Na vsak način bodete šele proti eni uri dospeli v stolno mesto!“

„O, to je prepozno! Dosti prepozno!“ je mrmral Vračko osupel.

* * *

Popoldne istega dne je slonela Kamila na divanu v svoji sobi. —

V rokah je držala odprto pismo in strmela vanj.

To pismo je prišlo od njenega soproga Hugona Sutnerja.

„Torej ničesar, — prav ničesar ni dosegel!“ je mrmrala razkačena. „O, to je kar za obupati! Denarja in zopet denarja hoče ta lopov od mene in vendar mi ne koristi ničesar! Govoriti hoče z mano! Kaj mi ima neki povedati? Njegovo pismo zadostuje! Toda saj sem jutri tako namenjena v stolno mesto Tu ga poiščem, saj mi je dal svoj naslov!“

Zopet je pogledala v pismo.

„Doktor Est se imenuje?“ se je smehljala zaničljivo. „No dobro, povedala mu bom, da mora držati svojo besedo! Kako, to je njegova stvar!“

Začela je premišljevati.

Postalo je že precej temno. Toda Kamila se še ni zganila. —

„Če imam otroka in če reši Fogel svojo nalogo, potem se mi ni bati ničesar!“ je mrmrala. „O — toda vendar! Detektiv!“ je pristavila boječe. „Tudi ta mora s poti!“

Čez nekaj časa je vstopila Pavla in postavila na mizo gorečo luč.

Kamila je pismo hitro vtaknila v žep. Zapazila je v sobaričinih rokah nek papir.

„Kaj imaš to?“ je vprašala napeto.

„Brzojavko! Ravnokar je bila oddana!“

S temi besedami je izročila Kamili depešo.

Razburjena je ta raztrgala ovitek in nehote prestrašena vskliknila.

Zapovedala je osupli sobarici, naj hitro zapusti sobo. — Komaj se je to zgodilo, je skočila Kamila z divana.

„Od Fogla?“ je vskliknila. „In že sedaj? O, to ne pomeni nič dobrega.“

Vzela je iz žepne knjižice listič, na katerem je imela oni skrivni slog.

Kamila je začela brati in je pri tem čemdalje bolj obledevala. Slednjič se je stokaje sklonila po konci in začela nemirno hoditi po sobi.

„Ha! — Kak človek je ta detektiv!“ je sikala med zobmi. „On ga zasleduje? Kako more vedeti ali le slutiti, kaj namerava Fogel? In vendar je moral nekaj zvedeti! Od koga? Morda od Pavle? O, gotovo! Ta je ona izdajalka! Takrat, ko sva se posvetovala glede Dore in grofice, je gotovo poslušala! Ha — jaz jo zadavim to goljufivo, hinavsko kačo!“

Že je hotela pozvoniti in poklicati Pavlo.

A premislila se je.

„Ne!“ je mrmrala. „To bi ne koristilo ničesar! Toda pokoriti se bo morala bridko za to izdajalstvo! Da le dosežem svoj cilj, potem —“

Zažugala je s pestjo. Kot furija je letala Kamila po sobi. Precej časa je trajalo, predno se je umirila.

Bleda in utrujena se je slednjič zgrudila na divan.

Fogel ji je sporočil že nam znane stvari. Dalje je bilo povedano v pismu, da se namerava vrniti v mesto in od tu kreniti po drugi poti.

„To zakasnjenje utegne postati zame usodno!“ je šepetala pred se. „O, to je obupno! Ali ni nikakega sredstva, da bi se znebila tega detektiva.

Sprevidela je, da se mora zgoditi kaj odločilnega, če se ga hoče znebiti.

Ni bilo zadosti, da se je Fogel obrnil in odšel po drugi poti, kajti na ta način bi mu morebiti ne mogel uiti.

Toda kaj naj stori, da opomore Foglu?

„Sutner!“ ji je naenkrat šinilo skozi glavo, „ta mora pomagati.“

Hitro je skočila pokonci in pogledala na naslov svojega soproga.

„Takoj moram k njemu!“ je nadaljevala svoj samogovor. „Toda kaj si bo mislil grof, če še danes zvečer odpotujem v mesto? In zvedel bode to, kajti okoli mene so sami izdajalci. A vseeno, ne preostaja mi ničesar druzega in v najhujšem slučaju že najdem izgovor!“

Pozvonila je.

Ko je prišla Pavla, ji je zapovedala:

„Pusti napreči voz! Odpeljem se!“

„Ali se pelje gospica proti gradu?“ je vprašala Pavla preže.

„Ne vprašuj, ampak izpolni mojo zapoved!“ se je zadrla na njo Kamila.

Pavla se ni upala več ugovarjati in čez četrt ure je bil voz pripravljen.

Ne da bi proti Pavli zinila kako besedico, je Kamila odhitela ven.

Pred hišo je stala elegantna kočija, pred katero sta bila vprežena dva iskra vranca. Kamila se je še pazno ozrla po

cesti, če prihaja grof ali kaka druga sumljiva oseba in ko ni zapazila nič tacega, je vstopila. Le nekega slabo oblečenega berača je srečala ob poti, a se ni dosti zmenila zanj. Služabniku je zapovedala, naj jo pelje na kolodvor.

Oni berač pa, za katerega se ni Kamila zmenila, se je pa nenadoma prijel zadaj za voz in se vsedel na zadnjo os voza.

Ko je voz dospel do kolodvora, se je hitro splazil raz njega.

Kamila je stopila k blagajni in si kupila vozni listek druzega razreda do mesta. — Ni se menila za berača, ki jo je venomer opazoval in si istotako kupil vozni list tretjega razreda do mesta.

Ni treba še posebej omeniti, da ta berač ni bil nihče drugi kot kriminalni uradnik Kovač. Malo pred odhodom vlaka je odposlal brzojavko, ki je tako zelo razburila Vračkota.

Dospevši v mesto, si je najela Kamila voz in se pustila odpeljati v nek hotel, ki se je nahajal že v predmestju.

Isto je storil Kovač.

Že precej pozno je dospela Kamila do cilja. — Tam je vprašala po doktor Estu in natakar jo je peljal v tretje nadstropje.

Sutner je sedel pri mizi in pisal, ko je vstopila Kamila. Takoj jo je spoznal vkljub gostemu pajčolanu, ki je zakrival njen obraz in se začuden vzdignil.

„Kaj Ti prihajaš že danes ali pravzaprav še danes?“ ji je zaklical nasproti. „Ali si prejela moje pismo?“

„Seveda! Toda ne prihajam samo raditega!“ je vskliknila razburjena. — „Potrebujem Tvoje pomoči v neki drugi zadevi!“

Sutner je začudeno in obenem nezaupno se ozrl na Kamilo in potegnil obrvi kvišku.

„Le povej!“ — je dejal nato in ji ponudil stol, naj se vsede.

„Tu se gre za obupno stvar,“ je nadaljevala Kamila, ne da bi se vsedla. „Z eno besedo, Hugon, Ti moraš detektiva spraviti s poti.“

„Oho! Grozno se Ti mora muditi!“ se je smehljal Sutner zaničljivo. „Upam pa, da tega danes še ni treba!“

„Za šale nisem razpoložena!“ je odvrnila Kamila jezno. „Ali hočeš storiti, kar zahtevam od Tebe, ali ne?“

„Toda vraga! Kaj pa hočeš pravzaprav?“

„Poslušaj! Foglu sem naročila nekaj važnega, kar bi moral izvesti na nekem oddaljenem kraju. — Detektivu je moralo to biti izdano — od koga, tega ne vem, bržkone od moje sobarice.“

„Na vsak način zelo nevarna punica!“ se je smehljal Sutner.

Kamila je jezno zamahnila z roko in hitro nadaljevala:

„Detektiv zasleduje Fogla. Bati se je, da se načrt ponesreči, kajti detektiv je zelo zvit. Zato moraš pomagati. Z zvijačo ali s silo ga moraš spraviti z njegove sledi. — Ali si razumel?“

„Tako, še precej!“ je odvrnil Sutner suho. „Povedala si mi sicer vse natančno, toda povedati mi moraš, s kakim naročilom si odposlala Fogla!“

„Tega Ti ni treba vedeti! Detektiva lahko —“

„Oprosti, moja ljuba Kamila, če moram vtakniti svojo glavo v kako zanjko, potem moram tudi vedeti, kako jo brez nevarnosti zopet spravim ven!“ ji je segel Sutner v besedo. „Detektiva zadosti poznam in tudi vem, da se ga je treba bati! Ne spustim se v stvar, če mi takoj ne poveš, za kaj se gre!“

„O, jaz vem za Tvoje skrivne misli, ki jih imaš pri tem!“ je vzrojila Kamila. „Ti se protiviš, da bi iztisnil kolikor mogoče veliko plačilo!“

„No, nato v tem trenotku nisem mislil!“ je odvrnil Sutner hladnokrvno. „Seveda — ker si se sama dotaknila te točke, — za moj trud me boš morala tudi primerno nagraditi. To je čisto pravilno.“

„Da, vem, da tudi s prstom ne migneš zastonj za me!“ je vskliknila Kamila zaničevalno. „In vendar — kaj mi pomagajo one velikanske svote, ki sem Ti jih že izročila? Ali si mi že kaj koristil?“

692/3

Skozi gostilniška vrata je previdno stopila temna postava.

„Saj denar ne pride iz Tvojega žepa!“ je odvrnil lopov zaničljivo. „In vrhutega, dragica, sem storil, kar sem mogel, in ni še izgubljeno vse! Potrpeti moraš! Slednjič bom še našel otroka!“

„Da, morebiti na sodnji dan!“ je odvrnila Kamila razjarjena. —

Sutner je samo smehljaje skomignil z rameni.

„Toda ne govoriva sedaj o tem!“ je nadaljevala Kamila. „Imava važnejše stvari. Sedaj Ti pravim popolnoma resno, če mi nočeš pomagati — potem Te sploh ne pogledam več in se obrni v denarnih zadregah le drugam! Ti sicer misliš, da bi me k temu lahko prisilil. — Toda to Ti ne bo mogoče več. Moja vloga tu je izigrana, kakor hitro se zgodi to, česar se bojim. Torej je v Tvojem interesu, če mi hočeš pomagati.“

Sutner se je ustrašil.

Iz Kamilinih bledih in razburjenih potez je bral blazen in obupen strah in obenem divjo odločnost in spoznal je, da preti velika nevarnost.

„No, saj sem pripravljen pomagati, če morem,“ je začel. „Toda saj veš, da moram izvedeti vse natanko, če se hočem podati v nevarnost.“

Kamila mu je morala dati prav. Naprej se ni moglo vedeti, kaj se bo zgodilo.

Če Sutner ni bil o vsem dobro poučen, potem je bilo lahko mogoče, da bi proti svoji volji napravil več škode kot koristi.

„Dobro, zvedel boš vse!“ je dejala slednjič. „Zaupala Ti bodem skrivnost, ker je to neobhodno potrebno!“

In sedaj mu je povedala o Melaniji in Dori.

Sutner je poslušal z odprtimi ustmi, kajti kaj tacega niti slutil ni.

„Torej je vendar le res, da grofica še živi?“ je vskliknil slednjič. „Zares, ljuba Kamila, to je čudna reč! In prav imaš, to je zate nevarno. Ven bi bilo s Tabo, ako bi se vrnila grofica na grad!“

„Ti veš torej zadosti, da sodiš o mojem položaju. Ali si torej pripravljen, da vzameš detektiva nase?“

Sutner se je obotavljal.

„Če prav pomislim, je to prokleto nevarna stvar!“ je mrmral. „In potem je še vprašanje, če se Ti posreči Tvoj načrt. Če se bo detektiv le pustil zapeljati od mene?“

„To je Tvoja stvar! Sicer pa za Te pri tem ni nobene nevarnosti!“

„No, ustreči ti hočem,“ je dejal Sutner slednjič, „da vidiš, da se trudim Ti tudi kaj koristiti.“

„Torej pojdi!“ je vskliknila Kamila nepotrpežljivo.

„Kam pa?“

„Poiskati hočeva Fogla in se posvetovati z njim! Le hitro! Nimamo za izgubljati časa!“

„Ali je on tu v mestu?“

„Seveda! Gotovo je že prišel. Saj sem Ti povedala, da mi je pisal, da se vrne!“

„Torej dobro, pa pojva!“ je dejal Sutner s kislim obrazom in začel pospravljati po mizi papirje.

„Kaj pa pišeš tu?“ je vprašala Kamila nezaupno.

„Pismo detektivu glede otroka! Ali ga hočeš brati?“

„Glede otroka?“

„Da, od časa do časa mu moram poročati o uspehih svojega delovanja.“

Kamila je zaničljivo zamahnila z roko in stopila proti vratom.

Lopov je hitro vzel klobuk in plašč, upihnil luč in ji sledil.

Bilo je že polnoči proč, ko sta dospela v predmestje in se tu ustavila pred dvonadstropno krčmo.

To je bilo v bližini stanovanja onega trgovca, ki je imel nekoč Ervina v oskrbi.

Kamila se je previdno ozrla po cesti in nato pozvonila pri vratih.

„Tu je torej izstopil Fogel?“ je vprašal Sutner tiho.

„Da, če je sploh že v mestu!“

Potem ko je Kamila pozvonila še enkrat, so se začuli v veži težki koraki in kmalu nato so se odprla vrata.

„Ali je gospod Barton izstopil danes zvečer tu?“ je vprašala Kamila služabnika.

„Kdo?“

„Gospod Barton!“ je ponovila Kamila glasno, kakor bi govorila kakemu gluhemu človeku.

„A tako! — Počakajte malo!“ je zamrmral ta. „Je že mogoče! Pred eno uro se je pripeljal nek gospod! Konji so bili na pol mrtvi od —“

„Je že prav!“ mu je segla Kamila nepotrpežljivo v besedo. „To je bil gotovo gospod Barton. Midva hočeva govoriti z njim, kajti pričakuje naju!“

Dala je hlapcu nekaj drobiža, nakar je ta široko odprl vrata in ju pustil vstopiti. — Nato ju je peljal na konec hodnika.

„Tu je!“ je dejal in obstal pred nekimi vratmi.

Kamila je potrkala.

„Kdo je?“ se je oglasilo notri.

„Jaz!“ je odgovorila Kamila. „Odprite!“

Takoj so se odprla vrata in Kamila je vstopila s Sutnerjem.

* * *

Isti čas se je pripeljal Vračko na kolodvor.

Pripeljal se je s tovornim vlakom. Razburjen je hodil po peronu.

Tedaj je stopil k njemu nek kriminalni uradnik.

„Ali je Fogel prišel?“ je vprašal Vračko samo.

„Ne, gospod komisar!“

„Mislil sem si! Gotovo ni uporabil železnice!“

S temi besedami je Vračko odhitel in njegov podložnik mu je sledil. Najel je hitro voz in se odpeljal proti policijskemu poslopju.

Tam ga je že čakala neka brzojavka, katero mu je izročil njegov tovariš Born, o katerem bomo še obširneje govorili v tej povesti.

Vračko je bral par besedij:

„Kamila in Sutner sta se podala v gostilno pri „Raci“ v „Ozki stezi“ 8, kjer hočeta govoriti z nekim gospodom Bartonom. Jaz opazujem hišo.

Kovač.“

Vračkotu so se posvetile oči.

„Sedaj imam vse vkup!“ je mrmral zadovoljno. „Ta Barton ni nihče drugi, kot Fogel!“

Hitro je zopet odšel, si naročil voz in se odpeljal proti „Ozki stezi,“ kamor je vzel s sabo tudi prejšnjega spremljevalca.

V začetku te kratke ceste se je ustavil voz in Vračko se je s svojim spremljevalcem podal peš naprej.

Kmalu je zapazil tu v nekem kotu skritega Kovača, in je vesel stopil k njemu.

„Ravnokar sem dobil Vašo brzojavko!“ je dejal. „Vi ste bili zelo previdni in srečni. Ali so lopovi še notri?“

„Da, nikogar še nisem videl priti ven. In kolikor vem, hiša nima dveh izhodov!“

„Dobro!“ je prikimal Vračko zadovoljno. — „Počakajmo! Bržkone se posvetujejo. — Oni Barton ni nihče drugi, kot Fogel. — Pripovedujte mi med tem obširno, ljubi Kovač, kaj se je vse zgodilo!“

Ta mu je povedal, kako je sledil Kamili in Sutnerju, kako je poslušal razgovor med njima in hlapcem, da je potem hitel nazaj na policijo in tam pustil zanj depešo.

Melanija, ki je med tem prišla dol, je na pol brez zavesti ležala v Dorinem naročju.

„O moj Bog!“ je stokala. „Kaj naj pomeni ta nastop? Fogel v spremstvu onega lopova?“

Dora jo je skušala pomiriti. S pomočjo kmetice jo je slednjič spravila v sobo, kjer so se vse tri ženske vsedle na divan, dočim je kmet hodil po sobi gorindol.

Kmalu je zvedela Melanija, kaj se je zgodilo, predno je prišla še sama in sedaj je razumela, zakaj je prišel Fogel.

V obupnem strahu je vila roke.

„Zgubljeni sve, Dora!“ je stokala. „Ta dva ne bodeta mirovala prej, dokler naju ne spravita v svoje roke. In tudi Vam preti nevarnost od teh dveh lopovov,“ je dejala obrnjena proti kmetici. „Midve sva Vas potegnili s sabo v nesrečo! Toda ne, tega ne smeve! Dora, zapustiti morave to gostoljubno hišo, ti dobri ljudje so že preveč storili za naju.“

„Nič, ljuba gospa!“ je zaklical kmet. „Vidve obe ostaneta tu dokler ne pridejo Vaši prijatelji. Kam pa hočete sedaj? Obema lopovoma v roke? Ne, ne! Ne skrbite za nas! Oba sta preboječa, da bi se še upala priti sem!“

„O storila bosta zahrbtno kako hudobijo!“

„Jaz pa mislim, ljuba gospa,“ se je smehljal kmet, „da jo bosta kolikor mogoče hitro odkurila. Na vsak način se jih ne bojim!“

„Ah, ko bi bil le doktor Milner tu!“ je vzdihovala Dora.

„On se gotovo ne bo dolgo obotavljal!“ je tolažila kmetica. „Le ne izgubite poguma. Potem bo vse dobro!“

„Bog daj!“ je šepetala Melanija in pogledala proti nebu.

* * *

Peneča se od jeze sta se oba lopova podala nazaj proti vasi. —

„Izgubljeno! Vse je izgubljeno!“ je sikal Fogel obupno. „Kaj sedaj, Koh? Midva stojiva ob prepadu, in se lahko vsak trenotek prekucneva notri, ako nama ne pride na pomoč srečen slučaj.“

„Jaz grem!“ je mrmral Koh. „Dobiti tako ne moreva ničesar. In če pride še doktor Milner, potem je ven z nama!“

„Tako? Vi me hočete pustiti na cedilu?“ je sikal Fogel. „Kam pa hočete? Ne prišli bi daleč in kmalu bi Vas imeli, že veste, kdo!“

Koh je povesil glavo in v onemogli jezi stiskal pest.

„Ne smeva kar tako oditi,“ je nadaljeval Fogel. „Podvzeti in poskusiti morava kaj druzega!“

„Kaj pa še?“ je vprašal Koh surovo. „Ali hočete morebiti še enkrat kot kaka žoga zleteti na cesto?“

„Ha, to že še povrnem temu človeku?“ je vskliknil Fogel stiskaje pesti. „Toda Vi mi tudi niste hoteli pomagati ničesar!“ je pristavil očitaje. „Če bi me primerno podpirali, bi pač oba vkup premagala kmeta in obe ženski odpeljala s silo.“

„Ali mislite, da bi šlo to tako lahko?“ je vprašal Koh razburjen. „Le tiho bodite s svojimi očitanji! Žal mi je, da sem se sploh spustil v to stvar! Kaznilnica me čaka, če ne uidem pravočasno!“

„Za božjo voljo, človek, ne izgubite takoj poguma!“ ga je miril Fogel. Strah ga je obšel, če bi ga morebiti utegnil Koh zapustiti. „Vi nimate prav nikakega upanja, da bi se Vam posrečilo uiti, to vendar morate izprevideti.“

„Toda vraga, povejte vendar, kaj naj storim!“ je zaklical Koh obupno. „Jaz sem pripravljen za vse, saj veste!“

„Izmisliti si morava nov načrt!“

„Da, in pri tem mine čas in nesreča pride na naju!“

„Ni še zdravnika tu! Kaj pa, če bi ga ovirala, da bi sploh ne prišel sem?“

Koh je obstal in pogledal Fogla.

„Dobro!“ je dejal nato hripavo. „Razumem Vas! Toda kaj bi dosegla s tem?“

„Potem bi delala lahko, kar bi hotela!“

„In detektiv? Na tega ste pozabili!“

„Vraga! — Tako torej ne gre!“ je vzkliknil Fogel malodušno. „Nanj nisem mislil v tem trenotku. O, ta bo tudi prišel, četudi pozneje!“

„Vrniva se v gostilno," je dejal čez nekaj časa. „Tam se hočeva posvetovati dalje!"

Mrmraje mu je Koh sledil.

„Pred večerom se nama ni bati ničesar," je nadaljeval Fogel, „kajti do tedaj gotovo še ne pride niti doktor Milner niti detektiv!"

„Kaj počneva v gostilni, če naju vprašajo, kako se je iztekla stvar?"

„Resnice ne sme izvedeti nihče!" je odgovoril Fogel.

V tem trenotku je pristopil krčmar.

„No gospodje, kako je kaj bilo?" ju je vprašal.

„Dobro!" je odgovoril Fogel. „Kmalu odpotujeva in vzameva obe ženski s sabo."

Nato sta si pustila prinesti dve čaši piva.

„Jaz mislim, da je najbolje," je pričel Koh, „ako hitro izgineva iz tega kraja, da ljudje ne zvedo resnice."

„Hm!" je menil njegov tovariš. „Toda kam? Daleč ne smeva, ker morava imeti ono hišo vedno pred očmi."

„Pojdiva v gozd!"

„Kje pa leži ta?"

„Nekaj minut oddaljen od hiše!"

„Dobro! Samo neopažena se morava splaziti do tja."

Čez pol ure je Koh napregel ponija v voz in kmalu nato sta se nahajala v gozdu. Od tu sta lahko pregledala celo cesto, videti sta morala vsacega človeka, ki bi došel v vas. Tudi kar se je godilo v hiši, kjer je stanovala Melanija z Doro, jima ni moglo uiti.

Čez dolgo časa sta si oba lopova izmislila načrt.

Fogel je moral biti z njim jako zadovoljen, kajti oči so se mu kar svetile peklenskega veselja.

„Najin načrt se bo posrečil, Koh!" se je smejal. „In na na ta način spraviva s poti vse, tudi kmeta in njegovo ženo! Potem pa naj le prideta zdravnik in detektiv!"

Koh pa ni bil tega mnenja, da je tako gotovo, da se jima izide vse po sreči. Dvomljivo je zmajeval z glavo.

„Če bi le pred večerom ne prišla!“ je menil. „Vse je zavisno od tega!“

„Ne prideta, gotovo ne!“ je tolažil Fogel. „Vsaj detektiv ne! Poldne je že proč! Še nekaj ur in dobila sva igro!“

Kak peklenski načrt sta si izmislila oba lopova, da ugonobita Melanijo in njeno zvesto služabnico? Ali ni za nju nobene rešitve več?

„Če pridejo ti trije, potem sledimo vsak enemu izmed njih," je dejal Vračko po kratkem premišljevanju. — „Jaz sledim Foglu, in Vi, ljubi Kovač, vzamete Kamilo na se. In Vi," se je obrnil k tretjemu, „sledite Sutnerju! Teh treh ne smemo niti za trenotek izpustiti iz očij in sedaj, upam, da mi Fogel ne uide!"

Komaj je Vračko izpregovoril te besede, so se v oni hiši odprla vrata in temna, v plašč zavita postava se je previdno splazila na cesto.

74. poglavje.

Živa ali mrtva.

Koh ni več vznemirjal Melanije in Dore. Obe sta že mislili, da je njun sovražnik zapustil vas.

Proti poldnevu drugega dne je Melanija že vstala in ko sta obe pričakovali doktor Milnerja, sta se vdali novemu upanju.

Dobra kmetica je storila vse, da je olajšala bedno stanje teh ubožic.

Popoldne se je podal kmet v vas, kjer je imel nekaj opravkov.

Dora ga je zagledala in vprašala napeto.

„Ali je Koh še v vasi?“

„Da, še!“

„O Bog!“ je vzdihnila Dora. „Potem gotovo kuje kake zlobne načrte proti nam!“

„Le brez skrbi!“ jo je tolažil kmet. „Lopov je sicer raztrobil po celi vasi, da imam v svoji hiši dve blaznici, ki sta ušli iz njegovega zavoda. Tudi v gostilni kjer stanuje, je pravil to. Toda povedal sem ljudem, kako je s to stvarjo. Sedaj pričakuje svojega tovariša, onega Bartona. No, naj mi le pride z njim!“

S težkim srcem se je podala Dora k Melaniji in ji povedala, kar je zvedela od kmeta.

* * *

Koh v resnici še ni odšel iz vasi. Nepotrpežljivo je pričakoval Foglovega prihoda in ko tega okoli poldan še ni bilo, je postajal čimdalje bolj nemiren.

Ali Fogel ni prejel njegove brzojavke? Saj bi moral biti že davno tu.

Do drugega jutra je sklenil Koh še počakati. Če potem ne pride Fogel, je hotel oditi iz vasi, kajti mnenje kmetov se je izprevrglo proti njemu, odkar je oni kmet, pri katerem sta se nahajali Dora in grofica, razložil, kako je s stvarjo. Gotovo sta se ženski obrnili na doktor Milnerja in če bi prišel ta, bi bilo zanj zelo slabo.

Tako je premišljeval Koh in prišel do zaključka, da je bil zelo nespameten, ker se je podal v to stvar.

„Čas je že, da izginem!“ je mrmral pred se.

Tedaj je zaslišal na cesti konjski peket.

Hitro je skočil k oknu in pogledal ven.

Veselja bi bil najraje zavrisnil, ko je v jezdecu spoznal Fogla. Kmalu je stal ta pred njim v njegovi sobi.

„Vendar enkrat!“ je vzkliknil Koh in prižgal luč.

„Zakaj prihajate tako pozno?“ je vprašal nato. „Jaz sem bil že ves v skrbeh.“

„Jaz tudi in še v kakšnih!“ je odgovoril Fogel in se zgrudil utrujen na stol. „Pred vsem! Kje sta oni dve?“

„Tu v vasi!“

„Toda ne v naših rokah, ne?“

„Ne, sprejel ju je nek kmet — vrag naj ga vzame — v svojo varnost!“

„No, to je lepo, Koh!“ je začel očitati Fogel. „Kako je bilo mogoče, da ste ju pustili ubežati? Mislim, da bi se jima to ne posrečilo, ko bi bili malo bolj pazili?“

„Tiho, gospod Barton! Za božjo voljo!“ je šepetal Koh boječe. „Kmetje naju poslušajo v sosednji sobi in slednjič bi imela celo vas na vratu.“

„Zaprite vrata in potem se vsedite k oknu!“ je dejal Fogel. „Tam naju gotovo ne sliši nihče. In potem mi povejte vse, Koh! Nato šele se bodeva posvetovala, kaj nama je storiti!“

Koh je storil vse, kar mu je velel Fogel in začel nato pripovedovati.

Ko je omenil, da je Dora skušala pisati doktor Milnerju, je Fogel prestrašen skočil pokonci.

„Vraga!“ je zaklical. „Dvakrat je to poskusila? Vi bi morali to žensko brez ozira vreči v morje!“

„Najbolje bi bilo seveda!“ je prikimal Koh. „Toda moja žena je bila proti temu. No, danes mi je žal, da sem jo ubogal.“

Nato je nadaljeval svojo pripoved.

„Tako je torej prišlo, da sta nas obe ukanili in nam ušli!“ je sklenil. „V samotni gozdni hiši sem ju imel že skoro v rokah — a vrag jima je pomagal, da sta se mi ponoči izmuznili.“

„Jaz pa mislim, da jima je krčmar pomagal,“ je dejal Fogel.

„Tudi mogoče,“ je mrmral Koh. „In tu — kmet se niti z grožnjo, niti z zvijačo ne da prisiliti, da bi ju izročil.“

„A to se mora zgoditi!“ je dejal Fogel škripaje z zobmi. „Dobiti jih moram živi ali mrtvi! In sicer še danes!“

„Danes? Mislim, da sedaj zvečer ne moreva storiti ničesar v to svrho!“

„Morava, človek!“ je sikal Fogel. „Jutri je že lahko prepozno. Policija mi je za petami!“

Koh je prestrašen pogledal.

„Da, tako je!“ je pritrdil Fogel. „Neki detektiv je na meni neznan način zvedel za vso stvar in me zasledoval; toda jaz sem mu še pravočasno ušel. A izključeno ni, da se ne prikaže nenadoma!“

„To mora biti nevaren človek!“ je mrmral Koh prestrašen. „Zakaj se ga niste znebili za vedno?“

„To bi bilo seveda najbolje!“ je šepetal Fogel. „In, pri moji duši, če mi pride še na pot, potem —“

Stavek je dopolnila kretnja, ki je govorila jasneje, kot besede.

„Seveda!“ je dejal Koh. „Če pride detektiv sam, predno sva gotova s svojim delom — potem, mislim, se ne bova dosti prepirala z njim?“

„Če pride sam!“ je odgovoril Fogel. „Toda bojim se, da se to ne bo zgodilo. Mislim, da je najbolje za sedaj, da poskusiva z zvijačo. Vi ste zdravnik, jaz sem sorodnik one mlade dame. Sedaj greva k onemu kmetu in upam, da opraviva dobro!“

„Tega skoro ne verujem!“

„No, potem poskusiva na drug način!“

„Toda za danes je že prepozno. Počakajva do jutri zjutraj!“ je svetoval zviti Koh. „Ljudje gredo tu kmalu k počitku!“

„Radi mene le!“ je dejal Fogel po kratkem premišljevanju. „Torej pustiva do jutri.“

„Dobro bi tudi bilo, če bi tu v vasi ljudi spravila na svojo stran,“ je menil Koh. „Kmetje nama postanejo nevarni, če se potegnejo za onega. Podajva se v gostilniško sobo in jima plačajva nekaj kozarcev piva in žganja; to bo gotovo pomagalo!“

„Morebiti imate prav!“ je dejal Fogel in vstal.

„Pojdiva torej!“

Molk je sprejel oba lopova, ko sta vstopila. Glas o prihodu gospoda Bartona se je kakor ogenj razširil po vasi in privabil še več ljudij v gostilno.

Soba je bila danes tako natlačeno polna, kot le ob slovesnih prilikah.

S svojo zgovornostjo in hinavščino si je Fogel kmalu pridobil ugled med kmeti.

Plačeval je za pijačo in pripovedoval isto dogodbo, kot preje Koh.

Gostje so začudeni zmajevali z glavami.

Sicer — tako je menila večina — stvar ne briga nikogar in kmet bi storil najbolje, ako spravi obe ženski iz svoje hiše. —

Oba lopova sta dosegla svoj namen in proti polnoči sta se podala k počitku.

Fogel ni svojemu tovarišu povedal ničesar o tem, kako je skupno s Kamilo in Sutnerjem speljal detektiva na led.

Drugo jutro sta se podala oba k onemu kmetu.

Ko sta Fogel in Koh stopila v vežo, je ravno Dora prišla po stopnicah in se videla tako nenadoma nasproti svojima smrtnima sovražnikoma.

Kakor okamenela je obstala in strmela v nju. V Foglu je takoj spoznala moža, ki jo je takrat pod masko Sigmundovega oskrbnika tako grdo ogoljufal. Seveda ni slutila, kdo je pravzaprav ta človek.

„Ah, to je starka!“ je dejal Fogel škripaje z zobmi in stopil k Dori.

„Ha! Vi nesramni lopov!“ je začela upiti Dora. „Vi ste tudi tu? Zares, Vi se še upate, priti sem?“

„Ne samo upam! Sedaj boš videla, da nam ne uideš več, Ti stara čarovnica!“ je zaklical Fogel in skočil k Dori.

Ta je prestrašeno kriknila.

V istem trenotku so se odprla kuhinjska vrata in kmetova žena je stopila v vežo.

Najprej ni vedela, kaj vse to pomeni, tako se je prestrašila. A hitro je prišla k sebi in z jeznim obrazom se je postavila nasproti obema prišlecema.

„Ven!“ je zavpila. „Takoj se spravita ven!“

Fogel se je takoj pri njenem nastopu pomiril in kazal najbolj nedolžni obraz celega sveta. Začuden vsled tega njenega srčnega nastopa je pa obmolknil.

„Ljuba gospa!“ je dejal šele čez nekaj časa, „oprostite! Prišla —“

„Da, vidim, da sta tu!“ mu je segla kmetica v besedo. „Vi ste pač tovariš tega gospoda Koha, kaj? Toda nimate sreče pri svojih nakanah. In če se takoj oba ne odstranita iz hiše, Vama bo moj mož pokazal pot!“

„Toda prosim Vas, dobra žena, poslušajte me vendar!“ je dejal Fogel prijazno.

„Nočem slišati ničesar! Le pojdite!“ je vpila žena razjarjena.

„Za božjo voljo!“ je vzkliknila Dora in pokazala na Fogla. „Saj to je lopov, ki me je z mojo gospo speljal v vjetništvo! Ne poslušajte ga, kajti, kar pripoveduje je laž.“

„Uboga žena nori zopet!“ je pripomnil Koh.

„Seveda!“ je pritrdil Fogel. „Noben pameten človek ne more verjeti tega.“

Tedaj je stopil kmet v vežo in hitro mu je žena razjasnila položaj.

Še predno sta lopova mogla izpregovoriti kako besedo, je kmet s temnim obrazom stopil pred nju.

„Kaj hočeta povedati in kaj nameravata, že vem,“ je dejal mirno in odločno. „Nočem še enkrat slišati starih lažij.“

„Toda gospod, dovolite!“ mu je segel Fogel navidezno razžaljen v besedo. „Če bolj verjamete tema neumnicama, kot nama, potem —“

Kmet se je rezko zasmejal.

„Vi ste gotovo gospod Barton, ne?“ je vprašal na to.

„Da, jaz sem sorodnik mlade dame, ki je ušla iz zavoda tega gospoda doktorja.“

„Tako — tako!“ se je rogal kmet zaničljivo. „Toda dama ni prav nič umobolna, kakor tudi ta stara žena ne!“

„Dovolite, gospod, tega Vi ne morete vedeti!“ se je vmešal Koh.

„Toda Vi pač, ne?“ se je smejal kmet. „Zares! Vi zgledate ravno potem! Vas bi preje smatral za vagabunda, kot za zdravnika!“

Koh je zaklel in se hotel vreči na kmeta, a se je premislil, ko se je ozrl na njegovo krepko postavo.

„Le nobenih žalitev, gospod!“ je vzrojil Fogel. „Jaz Vas vprašam popolnoma uljudno: Ali nama hočete izročiti ti dve ženski, ali ne?“

„Ne! Jaz vendar ne bom dveh nedolžnih žensk izročil morilcem v roke!“

„Opozarjam Vas, da drugače nastopiva s silo!“ je odgovoril Fogel, ne brigaje se za zadnje besede.

„S silo?“ se je smejal kmet. „Poskusite vendar!“

„Ali naj Ti prinesem puško?“ je vprašala kmetica skrbno.

„Ni treba!“ jo je zavrnil soprog mirno.

„Vi vidite v naju dva moža, ki sta sklenila, na vsak način doseči svoj cilj!“ je nadaljeval Fogel. „Ne prisilite naju k skrajnosti. Ne umakneva se, dokler nama ne izročite obeh žensk.“

Vsled razburjenja je Fogel pozabil izpremeniti svoj glas.

Še predno mu je mogel kmet odgovoriti, je skočila Dora po stopnicah k gozdarskemu pomočniku in mu strgala prilepljeno brado z obraza.

„Fogel!“ je zakričala. „Lopov! Nesramnež! Vi ste torej? O, sedaj je jasno vse! Vi ste zaveznik Kamilin in na njeno hujskanje so se zgodila vsa grozodejstva! Toda sedaj se podira vse nad Vami! Hvala Bogu, da sem Vas razkrinkala! Še danes Vam bo odbila Vaša ura! Že je doktor Milner na poti sem!“

Osupli so stali vsi tu.

Nato je sledil prizor, ki se je izvršil v kakih dveh sekundah.

Zgoraj na stopnicah se je prikazala Melanija in strmela dol. Ko je spoznala Fogla, je kriknila.

„Ha, kaj pomeni to? — Fogel tu?“ je jecala prestrašena.

Obenem se je gozdarski pomočnik obrnil proti njej, kot tudi vsi ostali. Komaj pa je Dora zinila zadnjo besedo, se je Fogel kot besen zakadil v njo.

Tedaj ga je pa zadel krepak kmetov sunek, da je odletel v vrata, ki so bila le naslonjena. Škripaje so se sedaj odprla in Fogel je zletel, ker se ni mogel nikamor oprijeti, ven na cesto in se tu prekucnil v pesek.

Koh ni niti čakal, da bi prišla vrsta nanj, ampak jo je hitro pobrisal za Foglom.

Spremljal ju je smeh kmeta.

„Le pojdita, lopova!“ je klical za njima. „Ljudje v vasi bodo kmalu izvedeli, kaj sta vidva! In gorje Vama, če se še pokažeta v bližini moje hiše!“

Stopil je nazaj v vežo in zaprl vrata.

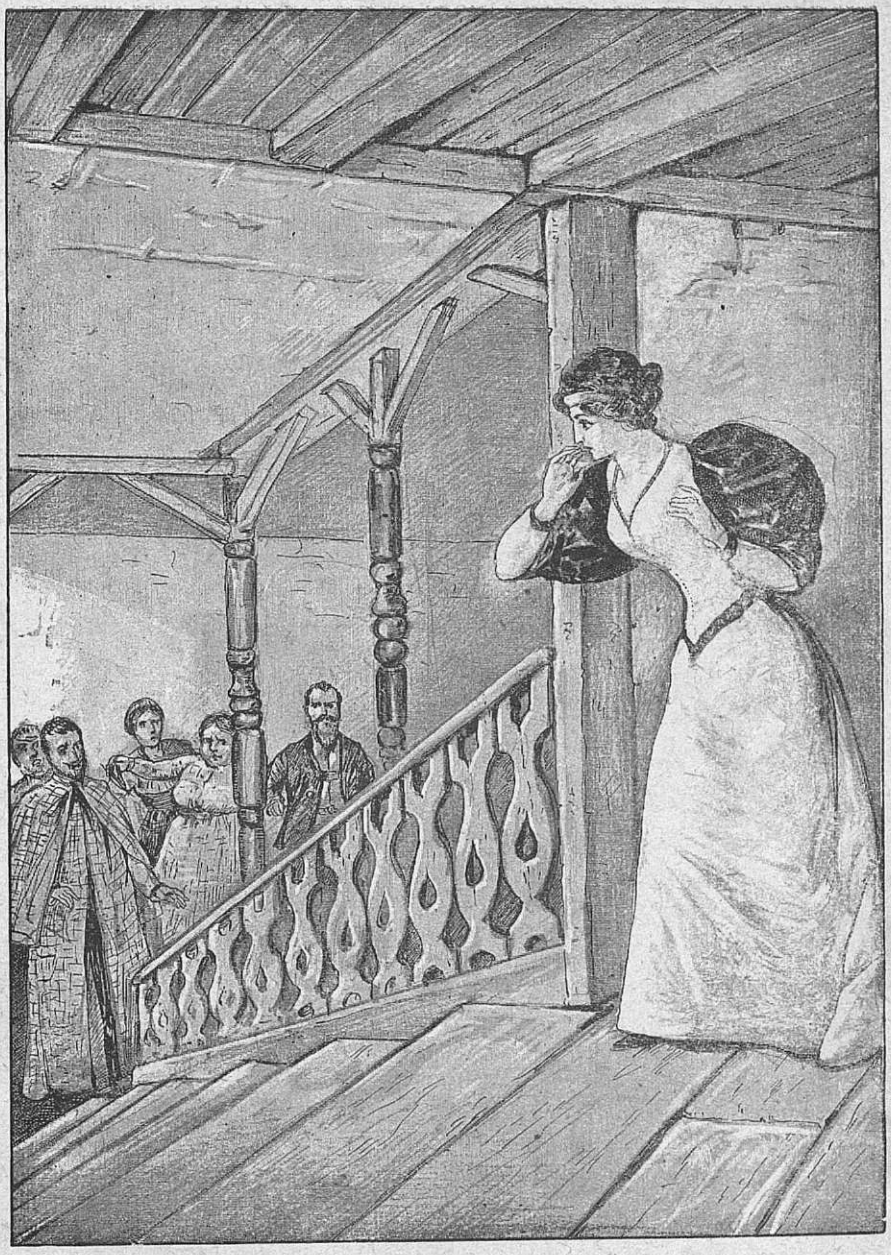

Melanija je prestrašena strmela doli.

75. poglavje.

Triumf hudobnežev.

Napeto je opazoval Vračko postavo, ki je stopila iz hiše. Mož se je podal proti notranjemu mestu in detektiv ga je pri slabi razsvetljavi smatral za Sutnerja.

Takoj je zapovedal svojemu podložniku, naj mu sledi.

„Sedaj nama ostaneta le še Kamila in Fogel!“ je zašepetal Vračko Kovaču. „Kakor se vidi, so zelo previdni!“

Dve dolgi uri sta čakala in šele proti trem zjutraj so se zopet odprla vrata in zopet se je splazila postava zavita v temen plašč čez prag. Po njeni hoji in postavi je bilo sklepati, da je to Fogel.

„Počakajte sedaj še na Kamilo!“ je dejal Vračko Kovaču. „Jaz sledim temu lopovu!“

In odhitel je za njim.

Detektiv je moral biti oprezen, da ga predidoči ne zapazi v samotnih ulicah.

Šele, ko sta dospela v sredo mesta, kjer se je že začelo razvijati življenje po ulicah, je lahko zmanjšal razdaljo med seboj in Foglom.

Slednji se je večkrat ozrl nazaj, toda ni se zdelo, da je zapazil zasledovalca.

Vedno dalje in dalje je šlo naprej. Iz severnega dela mesta je šel Fogel do skrajno južnega.

Kam? Tega Vračko ni vedel.

Postalo je že jutro in čemdalje več ljudij in vozov je bilo na cesti.

To je detektivu zelo obteževalo zasledovanje, toda niti trenotek ni izgubil lopova izpred očij.

Naenkrat je ta obstal in se obrnil.

Vračko se je hitro skril v nek kot. Pol tucata cest se je cepilo tu. Bilo je razpotje.

Fogel je stal nekaj časa in premišljeval. Nato je pa poklical nekega voznika v bližini in se hitro odpeljal.

Takoj je Vračko skočil v drug voz in mu sledil.

Čudno se mu je zdelo, da gre danes Fogel v čisto drugo smer kot včeraj.

Ali ga je lopov hotel morebiti včeraj le zvoditi za nos in danes, ko se smatra za neopaženega, gre v pravo smer?

Toda Foglov cilj danes ni bil daleč. V bližnji vasi se je vstavil in stopil v gostilno.

Vračko se ni hotel izdati in mu ni sledil takoj. Brzkone se hoče nekoliko odpočiti, — si je mislil, in šele potem iti naprej.

Toda Foglov voz se je obrnil in se odpeljal nazaj v mesto.

Detektiv je vprašal začuden voznika, če hoče njegov gospod ostati dalj časa v tej gostilni, kar mu je ta potrdil.

Sedaj ni hotel Vračko čakati dalj časa.

Hitro si je nataknil brado, in zapovedal vozniku, naj ga počaka in stopil v gostilno.

Prednja soba je bila popolnoma prazna. V sosedni pa je videl Vračko skozi malo odprtino pri vratih, ki so bila seveda samo prislonjena, lopova, kateremu je dosedaj sledil in ki je navidezno popolnoma miren pil čašo kave.

Kakor okamenel je obstal Vračko, ko je spoznal v njem — Sutnerja.

Takoj je sprevidel, da so ga zločinci za enkrat speljali na led.

Stopil je hitro in s temnim obrazom k njemu v sobo.

„Aj, gospod Sutner, zopet se vidiva," je dejal ostro. „Kako pa pridete tako zgodaj tu sem?"

Sutner je začuden pogledal, kakor bi ga ne poznal.

„S kom imam čast?" je vprašal mirno.

„No, mislim, da to sami dobro veste!" je odgovoril detektiv in si snel brado.

„Kaj, gospod komisar, Vi?“ je vskliknil lopov navidezno začuden.

„Ne trudite se dalje me varati. Vi sicer dobro igrate svojo vlogo, a tega ne morete zahtevati od mene, da bi Vam še ploskal.“

„Ne — razumem Vas,“ je jecal Sutner nekoliko nemirno.

„Govoril bodem z Vami tako razločno, da me bodete umeli! In če mi ne odgovorite vseh vprašanj po pravici, greste takoj v ječo.“

Sutner se je prestrašil.

„Jaz Vas seveda pri tem ne morem ovirati,“ je odgovoril nato. „Toda dobička ne bodete od tega imeli nikakega.“

„Motite se! Uvidevati sem pričel, da mi Vaša prostost bolj škoduje, kot koristi!“

„Jaz sem se zelo trudil, gospod komisar,“ je pričel lopov hitro, „da bi prišel otroku na sled, in kakor vidite, sem ravno radi tega danes tu.“

Vračko se je zaničljivo nasmejal.

„Speljati me hočete na drugo pot,“ je dejal. „Toda le pustiva za danes otroka. Jaz bi pred vsem rad vedel, kaj ste se danes ponoči posvetovali s svojo ženo in Foglom.“

Sutner se ni pri teh besedah prestrašil niti najmanj.

„Hm — kakor se vidi, ste dobro poučeni, gospod komisar?“

„Odgovorite mi na moja vprašanja!“

„No, govorili smo o otroku!“ je odgovoril Sutner mirno.

„Tako? In raditega se snidete s svojimi vagabundi ponoči v tako oddaljeni gostilni? Ne, moj ljubi, nikar mi ne lažite! Vem več, kot se Vam dozdeva.“

Sutner se je preplašen ozrl v detektiva.

„Povedati Vam hočem, o čem ste se posvetovali,“ je nadaljeval Vračko. „Fogel bi se moral podati včeraj na kraj, kjer sta ujeti grofica in Dora?“

„Grofica?“ je vskliknil Sutner navidezno začuden. „Katera pa?“

„Ne delajte se, kakor bi ne vedeli ničesar!“ je vzrojil Vračko nad njim. „Saj veste, da grofica ratiborska še živi. — In dalje Vam je tudi znano, kje se nahaja s svojo služabnico.“

„O tem ne vem prav gotovo ničesar, gospod komisar!“

„Le tajite! Saj Vam ne verjamem! Ali mi hočete sedaj povedati, kje je grofica — ali hočete maršírati v ječo?“

Lopov je obledel pri teh besedah, toda zavesti ni izgubil niti trenotek.

„Rad bi Vam izpolnil to željo, gospod komisar, če bi le mogel! — Ponoviti moram le, da o grofici ne vem prav ničesar.“

„Dobro!“ je dejal Vračko. „Kam se je podal Fogel? To morate vedeti!“

„Mislim, da se je vrnil v grad ratiborski!“

„Torej ostanete pri tem, da ste ponoči govorili o otroku?“

„Da, kolikor časa sem bil jaz zraven.“

Vračko je začuden pogledal.

„Kdo pa je okoli dveh ponoči šel iz one gostilne?“ je vprašal napeto.

„Tega ne vem!“

„To morate vedeti!“ je zaklical Vračko odločno. „Videl sem takrat izstopiti nekega moža in sem ga pustil zasledovati. Mislil sem, da ste to Vi. Sedaj sem pa mnenja, da je bil to Fogel.“

„Ne, to ni mogoče,“ je odgovoril Sutner. „Jaz sem odšel prvi, in Fogel je ostal tam z mojo ženo.“

Detektivu je šinila strašna misel v glavo.

Če je bilo tako, kakor je trdil Sutner, potem so ga lopovi zvodili za nos. Oni človek, ki je šel prvi ven, je bil ali popolnoma tuja oseba, ali pa v zvezi z onimi, ki so ga pa radi previdnosti poslali naprej.

Jeza je popadla Vračkota.

Kaj mu je pomagalo, ako zapre Sutnerja? Prav nič! In lopov je to dobro vedel, zato se je na tihem veselil detektivove razburjenosti.

„Pokazati Vam hočem, kako neumno je, če me hočete nalagati," je začel Vračko čez nekaj časa. „Naslednje nam je znano vse: Grofico je Kamila odkrila v mestu in jo zvabila nato v ujetništvo. Sedaj je naročila Foglu, naj ju za vedno spravi s poti. A jaz sem lopovu sledil, toda posrečilo se mu je, da mi je ušel. Nato je odposlal na Kamilo telegram. Tu je dotična brzojavka. Poglejte! Pisana je s skrivno pisavo. Brez dvombe Vam mora biti znana!"

Pri teh besedah mu je Vračko pokazal brzojavko.

„Ne," je odvrnil ta mirno. „Tega ne znam brati."

„Vsebino sem tako uganil, kakor so Vam dokazale moje besede!" je nadaljeval detektiv. „Fogel se ni vrnil v mesto z vlakom, ampak z vozom. Ali ni tako?"

„Tega ne vem," je odvrnil lopov.

„Že prav! Vidim, da ste sklenili, tajiti vse od prvega do zadnjega! — Torej Vaša žena Vam je sedaj zapovedala, da ji morate pomagati. Takoj, ko je dobila brzojavko, se je odpeljala v mesto in se podala k Vam."

„Da, prišla je k meni in —"

„Le nikar ne tajite, saj Vam ne pomaga ničesar! Sicer bodem pa danes zjutraj pustil preiskati Vaše stanovanje. Nadejam se, da bom našel zanimivih stvarij."

Sutner je prestrašen planil pokonci, a kmalu zadobil svoj navadni mir.

„Mislim, da se Vam je bati take preiskave," se je smehljal detektiv.

„O, prav nič!" je odvrnil Sutner mirno. „Nimam ničesar skrivati."

„Nadaljujva," je dejal Vračko. „Vaša žena je zahtevala od Vas pomoči in Vi ste ji to obljubili. Nato ste se podali v „Ozko stezo."

„Slednje je resnica, toda Vaše domnevanje ni pravo, gospod komisar. Tu se je šlo edino samo za otroka."

„Vi se lažete kot pes! Pomislite vendar, da mi mora Fogel danes pasti v roke in potem lahko razrešim celo uganko. — Tudi Vašo ženo bom zaslišal sedaj. Ali res mi-

slite, da Vas bo obvarovala vse te nezgode in vso krivdo vzela nase?"

„Povedal sem Vam, kar vem," je odvrnil Sutner hladnokrvno. „Več vendar ne morem."

„Torej mi nočete izdati, kam se je podal Fogel?"

„Saj niti sam ne vem!"

Vračko se je vzdignil s temnim obrazom. Sutner je že prestrašen pričakoval, da ga aretira.

Toda detektiv ni mislil na to. Pokril se je in dejal žugaje:

„Vi dobro veste, kaj Vas čaka. In Fogel mi ne uide vkljub vsej Vaši zvijači. — Kar se pa tiče dokazov krivde Vas treh, jih bom imel danes ali jutri v rokah. In sedaj, moj ljubi, zbežite, če morete. Jaz sem že poskrbel za to, da daleč ne bodete prišli."

Sutner je obledel.

Že je hotel izdati vse detektivu, kajti ljuba prostost mu je bila nad vse, a premislil se je takoj in le mirno odgovoril.

„Počakati moram, kaj boste storili Vi!"

Vračko ni odgovoril, ampak odšel ven, in vstopil v voz, ki ga je v največjem diru pripeljal pred policijsko poslopje.

Tu je hotel izvedeti kaj natančnejšega. Toda onega uradnika, ki je zasledoval prvo osebo, še ni bilo nazaj.

Detektiv torej še vedno ni vedel, ali je Sutner govoril resnico, in ali je bila ona oseba Fogel ali ne. Toda morebiti je mogel to zvedeti na licu mesta?

Kovač je sledil Kamilo in se istotako kot ona vrnil na grad. —

„Samo dvoje je mogoče!" je mrmral Vračko. „Ali je bil oni prvi človek tujec, ali pa Fogel in je ta odšel šele pozneje, ko od nas ni bilo nikogar tam."

Ni dolgo premišljeval, ampak se je hitro podal na kolodvor, odkoder se je včeraj odpeljal Fogel. Hotel se je danes podati tja, kamor bi imel dospeti že včeraj.

Tu je videl, da se naslednji vlak odpelje šele čez kake tri ure.

Imel je še časa dovolj, da je med tem si lahko ogledal ono gostilno v „Ozki ulici.“

Najel je voz in vzel s sabo enega uniformiranega policista in enega civilnega.

Ko je dospel tja, je pustil prvega pri vratih, drugega je pa peljal v sobo.

Vsprejel ga je močan gostilničar, na prvi pogled pijanec in nezaupno vprašal, česa želi.

Vračko pa je vedel, kako se mora občevati s takimi ljudmi.

„Govoriti hočem z gospodom Bartonom, ki je bil včeraj izstopil tu pri Vas!“ je začel ostro. „Pokažite mi njegovo sobo!“

„Tega Bartona ne poznam!“ je odgovoril krčmar surovo. „Ste se gotovo zmotili!“

„O ne! Jaz vem to za gotovo! Kako pa pride to, da ne veste, kake goste imate po noči?“

„No, ker navadno spim!“

„Tako? Kdo jih pa pušča notri?“

„Hlapec!“

„Pokličite ga!“

Čez malo minut hlapec vstopi.

„Kedaj je včeraj prišel gospod Barton sem?“ ga je vprašal Vračko.

„Čakajte, tako okoli, okoli —“ popraskal se je nekoliko za ušesi. „Ne morem se več spominjati kedaj!“

„Toda vsaj približno! On je gotovo prišel preje, kot oni dve osebi, ki sta ga obiskali ponoči?“

Detektivu ni ušlo, kako se je hlapec prestrašen zdrznil pri tem vprašanju in se spogledal s krčmarjem.

„Da, prišel je jedno uro preje!“ je odvrnil slednjič.

„Sam?“ je poizvedoval Vračko dalje.

Zopet isto molčanje in šele čez nekaj časa je hlapec potrdil.

„Kedaj je danes gospod Barton odšel? — Ali je morebiti še tu?“

„Ne, odšel je danes proti peti uri zjutraj!“

„Torej je porabil prvi vlak!“ je mrmral Vračko jezno. Glasno je vprašal:

„Kam?“

„Tega ni povedal!“

„Kdo je okoli dveh odšel iz hiše?“

„Nihče, kolikor vem jaz!“ je jecal hlapec.

„Govorite resnico, dragi moj!“ ga je opomnil Vračko. „Ali je bil morebiti to gospod Barton?“

„Ne, ne!“ je odvrnil hlapec prestrašen. „Toda res ne vem, kdo bi bil to?“

Vračko je nekaj časa premišljeval, nato pa začel izpraševati hlapca vse navskriž, da bi kaj spravil iz njega, a ni se mu posrečilo izvedeti ničesar.

Odšel je nato zopet na kolodvor in se od tu odpeljal proti oni štaciji, do katere se je moral po njegovem mnenju odpeljati Fogel.

To je bil jako majhen kolodvor, tako da so morali zapazati vsakega tujca, ki je slučajno vstopil.

Vračko je takoj vprašal postajenačelnika, če je morebiti tu izstopil človek, tak in tak — pri tem je opisal Fogla — kar mu je pa ta zanikal odločno.

Vkljub temu še ni izgubil detektiv poguma. Podal se je v mestece in tu poiskal gostilno.

To je bilo isti večer, ko je Fogel dospel h Kohu.

Drugo jutro se je odpeljal detektiv jedno postajo nazaj in jedno naprej od onega mesteca in tu povpraševal po Foglu.

Na slednji je zvedel, da je izstopil včeraj nek človek ravno take zunanjosti. Seveda vkljub pridnemu poizvedovanju ni mogel izvedeti, kam se je podal.

Tako je postalo vže pozno popoldan, ko je Vračko zamišljen sedel na kolodvoru. Naročil si je čašo piva, a stala je nedotaknjena pred njim, dočim je imel sam glavo oprto na roko.

Tedaj je pridrdral iz mesta vlak in detektiv se je nehote ozrl nanj.

Globoko je vzdihnil. Ali bi ne bilo bolje, da pusti to brezuspešno iskanje in se odpelje nazaj v mesto?

Mehanično se je oziral po vozovih, ki so se ravnokar ustavili.

Tedaj so se mu pa nenadno posvetile oči in kakor elektriziran je skočil s stola.

Glegantna moška postava z rumeno brado je izstopila iz kupeja drugega razreda in stopila na peron.

Z veselim vzklikom ji je detektiv stopil nasproti.

„Hola! Gospod doktor!“ mu je zaklical. „Kaj je pa Vas pripeljalo sem?“

Doktor Milner — kajti ta je bil — je obstal in se začuden ozrl v detektiva.

„Gospod komisar — Vi? — Kaj pa Vi delate tu?“ je odvrnil zdravnik ne ravno prijazno, kajti bil je še vedno nekoliko nejevoljen nanj.

Detektiv je to pač razumel, a se ni zmenil dosti, ampak se vsedel zopet k mizi in nadaljeval:

„Moj poklic me je pripeljal tu sem. In sicer iščem — Vam izdam to — dve osebi, ki ju hočem rešiti iz krempljev neke brezvestne ženske!“

Nalašč je govoril tako nedoločno, toda bil je naravnost začuden vsled njihovega učinka.

Doktor Milner je skočil pokonci in veselo vskliknil:

„Vi mislite grofico Melanijo ratiborsko?!“ je vprašal razburjen.

„Da!“ je prikimal Vračko osupel.

„O, gospod komisar!“ je vzkliknil sedaj zdravnik veselo in prijel detektiva za roko. „Če je tako, potem imava isti cilj!“

„Ha!“ je dejal Vračko. „Ali hočete grofici pomagati? Ali veste, kje je?“

„Da, da! Vem! Dora mi je pisala!“

„Hvala Bogu!“ je zaklical Vračko z globokim oddihom.

Zdravnik mu je še razložil vse potrebno in mu slednjič pokazal Dorino pismo, katero je detektiv kar požiral z očmi. Česar ni razumel dosedaj, to mu je bilo jasno iz pisma.

„Torej naprej!“ je vzkliknil Vračko veselo. „Rešila bodeva obe, gospod doktor!“

„Ah, če le ne bo prepozno?“ je odgovoril zdravnik.

„Po vsem, kar ste mi povedali, se bojim, da se ne zgodi kaka nesreča!“

„Upajva!“ je dejal detektiv odločno. „Grofica in Dora nista brez varstva, kakor sva spoznala iz pisma slednje. — Kako daleč je pa še do one vasi? Na vsak način morava še danes biti tam!“

Zdravnik ni vedel ničesar, kako daleč je do tja. Šele postajenačelnik jima je povedal, da je približno 6 milj.

„Šele ponoči bova mogla dospeti tja,“ je dejal zdravnik malodušno.

Čez pol ure sta že sedela v slabem vozu in se peljala. Toda konji so bili dobri in tako je šlo hitro dalje.

Med vožnjo nista govorila skoro ničesar. Vsak se je bavil s svojimi mislimi.

Solnce je že zašlo in tema je jela padati na zemljo.

Sedaj so se peljali skozi mal gozd, nato skozi neko vas.

Tu je hotel voznik na vsak način vstaviti jedno uro, da se odpočijejo utrujeni konji.

Toda niti detektiv, niti doktor Milner ni hotel o tem vedeti ničesar.

„Najmiva drug voz ali vsaj konje!“ je svetoval Vračko.

In tako se je tudi zgodilo. Čez četrt ure sta se že peljala naprej.

Kmalu je postalo popolnoma temno in mesec je izšel ter razlival svojo svetlobo po polju.

„Še četrt ure!“ je tolažil voznik.

Slednjič se je v daljavi pokazala vas. Oba moža sta vstala s sedežev in gledala v daljavo.

Toda — kaj je to?

Doktor Milner je prestrašen vzkliknil in pokazal proti vasi. —

„Ogenj!“

Nekaj časa so vsi trije strmeli proti vasi, kateri so se hitro bližali.

Horizont je bil ves rudeč in grozen je bil videti požar v tej temni noči.

Kmalu se je zaslišal v vasi tudi plat zvona.

„Ogenj je v vasi!“ je opomnil po daljšem molku detektiv.

„Bog prepreči, da bi bila to ona hiša, v kateri se nahajata Dora in Melanija!“ je vzkliknil doktor Milner.

„Morebiti je ravno ona, saj vidite, da gori bolj tam za vasjo, kjer ravno stoji ona hiša!“ je menil voznik.

„Podite, človek!“ je vpil zdravnik in vstal pokonci ter gledal požar. „V petih minutah moramo biti tam!“

„No — tako hitro ne pojde!“ je odgovoril voznik in zapodil konja.

Kmalu so dospeli v vas.

Tu je bilo vse živo. Ljudij je mrgolelo kot na mravljišču in plat zvona je bilo še vedno.

Prestrašeni so se umikali vaščani, ko je pridrdral voz v najhujšem diru.

Sedaj sta se pripeljala pred gostilno, kjer so ravno spravljali brizgalno naprej.

Voznik je moral vstaviti.

Takoj je vprašal zdravnik okoli stoječe kmete, kje gori.

Strahoma je zvedel, da ravno ona hiša, za katero se je bal najbolj.

Stokaje se je zgrudil nazaj na sedež in zajecal:

„Torej vendar prepozno!“

Vračko ni odgovoril ničesar.

Strgal je jednemu bližje stoječih bakljo iz rok, jo vzdignil kvišku in zaklical:

„Prostor ljudje! — Naprej!“

Takoj je voznik pognal konje in čez par minut sta dospela oba do goreče hiše.

„Na pomoč! Za božjo voljo!“ je vpil ženski glas.

To je bila kmetica.

Na pol znorela od strahu je kazala na gorečo hišo.

V tem trenotku je prihitel kmet iz hiše in vrgel nekaj hišnega orodja v travo, katerega je rešil v boju z divjim elementom.

Nekaj prebivalcev je stalo še pred hišo, toda niso se upali približati se ognju.

Kmet je hotel že skočiti nazaj v hišo, da bi rešil še kaj, a bila je prehuda vročina in ni se mu posrečilo.

Stopil je k možem.

Zdravnik in detektiv sta se mu dala spoznati.

„Kje sta grofica in Dora?“ je zaklical prvi.

Kmet je nemo pokazal na hišo.

„Za božjo voljo!“ je kriknil doktor Milner. „Tam — v ognju? — In mi stojimo tu — o, hitro! Pomagajte vendar! Rešite! — O Bog! prepozno bo!“

In prestrašen je strmel v goreči plamen.

„Kje — v katerem delu hiše sta obe ženski?“ je vprašal Vračko, ki še ni izgubil miru.

„Zgoraj, gospod! Ni misliti več nato, da bi ju rešili!“ je odvrnil kmet vzdihuje.

Vračko je pogledal tja gor.

Tam je bilo že vse v plamenu. Če se revici nahajata še gor, potem sta izgubljeni.

Med tem pa zdravnik in detektiv nista mirovala; vdrla sta v vežo, toda neznosna vročina ju je pognala zopet ven.

Med tem je dospela brizgalna.

Kmetje so spoznali, da je tako vse izgubljeno in se raditega niti požurili niso, da bi začeli brizgati vodo.

„Tu sem!“ je zakričal doktor Milner in pokazal proti sobi, kjer sta se nahajali Melanija in Dora.

Nehote so ga ubogali.

Vodni curki so začeli biti v ogenj. Vsak je delal, kolikor so mu dopuščale moči.

Slednjič je zdravnik pristavil veliko lestvo in hotel splezati gor.

„Stojte, gospod doktor!“ je zaklical tedaj Vračko in ga zadržal. „Saj ne moremo pomagati več! Stopite hitro nazaj! Ali ne vidite, kako se ziblje zid?“

Potegnil je zdravnika nazaj, ki je še vedno strmel v okno. —

V naslednjem trenotku se je začul tresk in pok in stena se je zrušila.

Plamen je švignil kvišku, iskre so zletele na vse strani in možje so prestrašeni odskočili.

Vračko in doktor Milner, ki je bil ves obupan, sta se prerila skozi množico h kmetu in prvi ga je vprašal:

„Ali veste zagotovo, da sta se obe ženski nahajali v oni sobi, ko je izbruhnil požar?“

„Ah, kje naj pa bosta?“ je jecal kmet. „O, Bog, ubogi ženski! Ko bi ju vendar mogel rešiti?!“

„Ali ste poskusili?“

„Seveda! Toda stopnice so bile že vse v plamenu!“

„Kako pa je nastal ogenj?“ je vprašal jeden izmed gledalcev.

„Ne vem,“ je odvrnil kmet. „Ah, moj Bog! Kaj naj počnem sedaj? Vse svoje imetje sem izgubil, ničesar mi ne ostane, kot življenje!“

„Za izgubo se lahko potolažite,“ je odvrnil Vračko. „Še strašnejša je bila smrt onih dveh ubožic. Sicer pa bodete odškodovani za to, to Vam obljubim. Vi ste pomagali tema nesrečnima ženskama in grofičin brat se Vam bo zato izkazal hvaležnega.“

„Ah, gospod! Tega nisem mislil!“ je odgovoril kmet. „Bog ve, da sem ju rad sprejel pod svojo streho in raje bi vse izgubil še enkrat, samo če bi mogel rešiti te dve ubogi ženski!“

„Morebiti sta se pa rešili sami?“ je vprašal Vračko v skrbeh. „Ali ste slišali kake klice na pomoč, ko ste šli po stopnicah?“

„Ne, gospod! Nobene besede! Klical sem ju, a nisem dobil nobenega odgovora. Ah, saj ogenj se je že tako razširil, da sta morali poginiti v dimu. Moja žena se je zbudila najprej — kajti spala sva že. Kot nora sva skočila pokonci. Jaz sem hotel najprej rešiti oni dve, toda stopnice so že gorele.

Malo je manjkalo, pa bi poginili s svojo ženo vred v ognju. Tedaj sem mislil, ko ne dobim na svoje klice nikakega odgovora, da sta se rešili! Toda bržkone sta se revici zadušili in zgoreli!“

„Mogoče,“ je odvrnil Vračko resno. „Toda upam, da sta se rešili pravočasno. Jutri bomo že izvedeli!“

V tem trenotku se je zrušila cela hiša na kup. Nastalo je celo ognjeno morje, na katero so nepretrgoma padali vodeni curki.

Šele, ko se je zdanilo, so odšli ljudje, ker je ogenj malo ponehal.

Vračko je prijel zdravnika za roko in ga peljal vstran.

Podala sta se oba v gostilno in se skušala tu nekoliko odpočiti.

Toda razburjenost je gnala zdravnika vedno nazaj na pogorišče. Ni mogel strpeti v sobi.

Vračko mu ni sledil takoj. Porabil je to priliko in krčmarja obširno izpraševal o onih dveh lopovih.

Zvedel je, da je torej Fogel dospel dan poprej sem, nego se je posrečilo njemu samemu!

Sedaj je triumfiral nad njim!

Kmalu nato se je tudi sam podal na pogorišče.

Bil je že svetel dan.

Nekateri možje so razkopavali s krampi razvaline. Drugi so polivali ogenj, ki je tu pa tam skušal prodreti na dan.

Doktor Milner je z bledim obrazom zrl na tla. Na strani je stal kmet in kmetica, oba obupana do skrajnosti.

Vračko je pomigal kmetu in ga prosil, naj mu pove vse, kar se je zgodilo, odkar sta oni dve ženski prišli k njemu in kaj je vse zvedel od njiju.

Ko je vse zvedel, je skupno z doktor Milnerjem in kmetom začel brskati po pogorišču.

Hoteli so se prepričati, če sta Dora in Melanija res storili nesrečno smrt v ognju.

Dočim so preiskovali, je Vračko položil kmetu roko na ramo in dejal:

„Ali še sedaj ne veste, kako je nastal ogenj?“

„O, mislil sem že na to, da sta to storila ona dva lopova! Toda, kakor sem slišal, sta že zjutraj odpotovala.“

„To je popolnoma gotovo, da sta to storila ona dva!“ je odvrnil Vračko odločno. „Sicer sta prešla iz vasi, a sta se skrila kje v bližini in ko je nastopila noč, sta izvršila ta hudobni naklep. Toda dolgo se ne bosta veselila tega uspeha.“

„Ah, ali moremo s tem preprečiti najstrašnejše, kar se je zgodilo tu?“ je vskliknil zdravnik. „Ah, kaj bi dal zato, da bi prišel le nekoliko ur preje sem! Potem bi bila grofica rešena.“

„Morebiti pa je!“ je odvrnil detektiv mirno. „Še nismo našli ničesar, iz česar bi se dalo sklepati nasprotno!“

„Ah — kaj je to?“ je vskliknil doktor Milner in pobral mal predmet.

Bila je mala, zbita zlata zapestnica. Vračko je obledel in upanje ga je minilo.

„Zgodilo se je, česar smo se bali!“ je dejal doktor Milner s tresočim glasom. „Ta zapestnica je gotovo grofičina!“

Vračko je prikimal in vtaknil predmet v žep.

„Iščimo dalje!“ je vskliknil hripavo. „Našli bomo — še kaj!“

Toda našli niso ničesar več.

Vračkotu se je upanje vrnilo in ko se je vračal, je dejal zdravniku:

„Zapestnica še ne dokazuje vsega. Ne obupajva popolnoma. Grofica in Dora sta se morebiti še rešili. Iščiva v okolici!“ —

To nakano je izvršil Vračko s pomočjo vaščanov. A našli niso ničesar.

Proti večeru sta se oba vrnila proti glavnemu mestu.

„Ali mi morete prepustiti Dorino pismo, gospod doktor?“ je vprašal detektiv nenadoma tekom vožnje. — In ko ga je

zdravnik začuden pogledal, je dejal: „Vi tako sedaj veste, kako se je vse to zgodilo. Jaz bi pa imel rad pismo kot dokaz za Kamilino krivdo.“

Doktor Milner mu je nato radovoljno izročil pismo.

„Da!“ je vskliknil. „Maščujmo vsaj ubogo grofico, če je že nismo mogli rešiti.“

Vračko je molčal in premišljeval.

„Sedaj se ne smem muditi dalje!“ je dejal sam pri sebi. „Če sta obe ženski mrtvi, potem ni nobenega vzroka več, da ne pustim zapreti Kamile. Če pa še živite, potem sta pa tudi najbolje obvarovani pred svojo najhujšo sovražnico!“

76. poglavje.

V mrežah obrekovanja.

Razburjen je hodil Feliks po sobi gorindol.

„Ne razumem, zakaj ne dobim nobenega poročila iz mesta!“ je dejal nejevoljen. „Pošta je prišla že davno, a pisma nobenega! Že cel teden pričakujem od nje poročila!“

„Hm! Ljubi Feliks, mislim, da čakate zastonj!“ se je oglasila Sidonija in preže pogledala barona.

„Zastonj?“ je vskliknil ta začuden in nehote obstal. — „Menda vendar ne mislite, da me baron Sigmund goljufa?

„Morebiti pa vendar!“

Feliks je nejevoljno zmajal z glavo.

„Baron je kavalir!“ je odvrnil odločno. „Od njega se mi ni bati nikake zahrbtnosti.“

„Morebiti je tudi mogoče, da deklica iz različnih vzrokov sama ne želi Vašega obiska!“ je nadaljevala Sidonija zvito.

„O,“ se je smehljal baron, „tega sem gotov, da me bo Lizika vedno sprejela prijazno! — Ne, ne! To mora biti kak drug vzrok!“

„Do jutri hočem počakati! Potem se bom pa osebno prepričal, kaj je vzrok tega molčanja. — Morebiti je Lizika še bolna, da mi ne more pisati sama. Toda baron, kateremu sem pisal pred tremi dnevi, bi moral vendar vsaj odgovoriti na moje pismo!“

„Kdo ve, ljubi Feliks, saj jaz se o deklici niti izraziti ne smem!“ je vzdihnila Sidonija. „Saj takoj pri vsaki besedi, ki je naperjena proti Vaši gozdni vili, vzrojite nad mano. Toda hudo mi de, da tavate tako kot slepec. A jaz Vas bodem gotovo rešila iz tega prepada, zanesite se na to.“

Feliks se je prestrašen ozrl na hinavko. Neka tesnoba se je polastila njegovega srca.

„Govorite, Sidonija!“ je vskliknil hripavo. „Kaj mi imate povedati?

„Različne stvari, ljubi Feliks! Pred vsem Vas pa prosim: ne pojdite v mesto!“

„Zakaj ne?“

„O, če hočete na vsak način, potem vzemite s sabo zvestega spremljevalca, morebiti Antona.“

„Vi me strašite, Sidonija! Če mi zamorete povedati kaj natančnega, potem, prosim, kar na dan!“

„No, dobro, odpreti Vam hočem oči. Vi ste bili pred nekaj dnevi v mestu, in ste se oglasili v baronovi hiši zaradi deklice. Baron Vas je sprejel zelo ljubeznivo in Vam obljubil, takoj, ko deklica ozdravi, Vam poslati poročilo. Toda ona niti bolna ni bila! Vi ste bili ogoljufani!“

„Sidonija!“ je kriknil Feliks razburjen. „Ali veste, kaj govorite?“

Ta je le skomignila mirno z rameni in z očij so ji švigale ognjene strele na barona.

„Vi ste preveč zaupljivi, ljubi Feliks,“ je nadaljevala nato mirno, „toda jaz sem goljufijo spoznala takoj, ko ste mi povedali o stvari. Baron ima deklico skrito pred Vami —“

„Pri Bogu!“ je vskliknil Feliks jezno, „če je tako, potem mi bo dajal odgovor pred ostjo mojega meča. Še danes grem v mesto! Ha, kak norec sem bil, da sem čakal toliko časa. O, jaz mu jo bodem že iztrgal iz rok, to revico.“

„Poslušajte dalje, ljubi Feliks! In potem storite, kar hočete!“ je spomnila Sidonija. — „Deklice nima baron ujete, kakor mislite Vi! O ne — prostovoljno je v njegovi hiši. — O, ona ni oni čisti angelj, za katerega ste smatrali to vlačugo!“

Stokaje se je Feliks zgrudil na stol.

Obrekovanje podle ženske je obudilo in obrodilo sad. Začel je dvomiti o Liziki, še predno je vprašal njo samo, kako je s stvarjo.

Gotovo, si je mislil, ljubi Lizika barona Sigmunda in ne njega.

Sidonija ga je opazovala z zmagovalnim smehljajem. Videla je, da se ji je posrečil peklenski načrt.

Feliks je nato razburjen skočil po konci.

„Ne, Sidonija, Vi se motite!“ je zaklical. „Kar trdite, to je nemogoče!“ „Vi mi ne verjamete? No, poslušajte dalje, potem se Vam bodo že odprle oči! — Deklica je nekoč na čuden način izginila iz gradu, in mislili ste, da so jo odvedli roparji. In jednega smo tudi odkrili v gradu!“

„Da, onega zamorca! — Kaj naprej, Sidonija?“

„No, cel rop ni nič druzega kot goljufija! Deklica sama se je pustila odvesti od onega zamorca, in dočim ste jo Vi iskali na vseh koncih in krajih, se je ona z njim klatila okoli!“

„To je laž — Sidonija!“ je kriknil Feliks.

„To je resnica!“ je vzdihnila hinavka. „Vi ste podarili svoje srce nevredni, ljubi Feliks!“

„In če je vse to res — odkod pa veste to?“

„To vam povem takoj! Z zamorcem je prišla v hišo barona Sigmunda. — Ta Vam ni hotel povedati, kdo je pripeljal k nji Liziko. No, ljubi Feliks, ali se Vam ni zdelo to čudno?“

„Da, prav res!“ je mrmral Feliks začuden. „Rekel mi je samo, da mu jo je priporočil nek prijatelj!“

„Ta prijatelj ni nihče drugi kot zamorec!“

„Kaj? Ali je to res?“

„O tem bi se lahko prepričali že pred osmimi dnevi, ko ste obiskali barona. Seveda, zamorca, kakor tudi deklice Vam ni pustil videti.“

„O, Sidonija, utihnite!“ je stokal Feliks. „Vsaka Vaša beseda me reže kakor nož v srce. Kake grde stvari mi pripovedujete! Toda niste mi še povedali nikakih dokazov!“

„Vse to se lahko zgodi! Ali hočem poklicati Antona?“

„Zakaj?“

„Da potrdi to, kar sem Vam povedala. Kajti on je prišel na vse te stvari.“

„Anton?“ je vskliknil baron začuden.

„Da! Priznati Vam hočem. Naročila sem mu, ljubi Feliks, naj pazi na Vas, ker me je vedno mučila skrb, da se Vam ne zgodi kaj hudega. Poslala sem ga večkrat skrivoma v mesto. On je izpraševal baronove sluge, posebno zamorca. In ta se je bahal s svojim nesramnim dejanjem. Baron je norec, je dejal, in Lizika se roga njegovi zaljubljenosti. Ona pa ljubi raje zaničevanega zamorca. Ta stori zanjo, kar hoče. Vaše pismo, ki ste ga pisali pred tremi dnevi tej vlačugi, ima zamorec in ga je tudi prebral Antonu. In na Vaše pismo baronu Vam ta sploh ne misli odgovoriti! — Tako, sedaj veste vse in žal mi je, da sem Vam morala tako mučiti Vaše dobro srce. — Vendar sem smatrala to za svojo dolžnost, da — toda kaj Vam je, ljubi Feliks? — Ali Vam je slabo?“ je kriknila hinavka.

Smrtnobled, tresoč se po vsem telesu se je opotekal Feliks k svojem sedežu. Pokril je obupani obraz z obema rokama in stokal.

Tako je sedel nekaj minut tukaj, kakor uničen od grozovitosti, ki jo je slišal in kar je moral verjeti.

Kaj se je tedaj godilo v njegovi notranjščini, to je hinavska ženska vedela.

Naposled se je baron vzdignil.

Njegovo obličje je bilo jako izpremenjeno in Sidonija se je prestrašila. Navidezno je bil popolnoma miren.

„Zahvalim vas, ljuba Sidonija!“ je dejal brezglasno. Ne veste, kaj ste razdrli v mojem srcu! A mislili ste dobro. Ne govoriva več o tem.“

Podal je Sidoniji roko. Bila je mrzla kot led, in grozen mraz je spreletel njo.

„Kaj mislite sedaj ukreniti, ljubi Feliks?“ je nadaljevala skrbno in boječe, ko se ji je hitro iztrgal in hotel ven. —

„Še ne vem za sedaj!“ je mrmral mehanično. „Toda jutri hočem v glavno mesto. Moram se prepričati, če je vse resnica, kar je govoril Anton.“

Sidonija se je jako prestrašila.

„Vi sami? Ne, ljubi Feliks, to ni za vas!“ je zaklicala in ga zadrževala. — „Pošljite Antona! Kaj hočete ondu?

— Kajti zamorec vas sovraži in temu človeku je vse zaupati?“

„Saj se vendar tacega človeka ne bodem bal?“

„Toda, baron, ljubi Feliks! Tudi ta je vaš nasprotnik. Jaz se tresem za vaše življenje. — Ostanite tu! Prosim vas!“

„Pomirite se, draga Sidonija! Delal bodem premišljeno! Saj se še nisem natanko odločil!“

„Torej počakajte Vsaj do jutri! Danes ste preveč razburjeni.“

Feliks je prikimal in odšel.

Ko je bila sama, je vstala Sidonija kakor otrpnjena.

„Kaj, če gre še danes v mesto? Potem je vse izgubljeno.

„On ne sme proč! In če tudi ga moram zvijačo pridržati.“

Tu se je nekaj domislila.

„Naposled mu bodem to nesramnico iztrgala iz srca! O, naj jo zaničuje! In potem, ko se bo rana zacelila, bodem posedla njegovo srce, hočem ga imeti in njegovo bogastvo! O uboga vlačuga! Nikoli več ga ne bodeš videla!“

Šla je v svojo sobo in potegnila za zvonec. Prišli služabnici je naročila, naj pokliče Antona.

Ta je kmalu stopil v sobo.

„Stopi bližje! Najin načrt je dobro obrodil!“

„Ali ni baron nič nezaupen?“ je vprašal Anton.

„Nič!“ Toda še nekaj morava storiti.“

„Milostljiva, lahko se name zanesete. Bolje bodem storil svojo stvar, kot Valburga.“

„No, dobro, da se je starka spravila spoti. Se vsaj nimava ničesar bati.“

„Da,“ je pokimal Anton. „Še dobro, da je bila njena koča zapuščena, kajti drugače —“

„Moraš zopet v mesto,“ ga je prekinila Sidonija. „Svoje naloge najbrže že poznaš.“

„Pa ja ne bode Feliks že danes poiskal barona Sigmunda.“

„Ne, zadržala ga bodem še danes. — Baron te ne bo oviral.“

Anton se je odstranil.

Hitel je v svojo sobo, je odložil livrejo in se oblekel v elegantno sivo obleko. Potem si je nataknil brado in drugo, in se podal na dvorišče.

V hlevu je osedlal konja in odjezdil proti gozdu.

Kaj sta Sidonija in Anton zopet nameravala z Liziko?

* * *

Na večer je sedel Feliks v svoji sobi.

Ni vedel, kaj da je Sidonija počenjala z njim. Ni je nič sumil, vendar se mu je zdelo mogoče, da se je Anton motil.

„Jutri hočem v mesto!“ je dejal odločno. „Moram vedeti, kaj je s tem. Hočem videti Liziko sam in jo izprašati. In če se mi postavi nasproti tisoč zavir.

O moj Bog! Ne morem verjeti! Ni mogoče, tako hudobna ne more biti. Ona, moja lepa vila, ko sem jo v začetku videl kot vzor čistosti in nedolžnosti! Ne, proč s strašno sumnjo! Kako krivico ji delam! Predno ne slišim iz lastnih ust, nočem izgubiti vere do nje.“

Potrkal je nekdo na vrata.

Neki služabnik je stopil notri s pismom, katero je podal baronu na krožniku.

„Pismo iz mesta?“

Neka slutnja ga je obšla.

„Ali smem notri?“ je prosil glas Sidonije, ki je prežeče gledala bledo obličje moža. „A — motim vas, — prejeli ste pismo, kakor vidim!“

„Da,“ je pokimal Feliks. „Pismo iz mesta.“

„A, ali je mogoče od barona čemšeniškega?“

„O ne, to je pisala ženska roka! In bojim se skoro odpreti to pismo!“

„Ali hočete raji sami biti?“

„O ne, prosim, le ostanite!“ je dejal Feliks in prerezal rob. —

Sidonija ga je opazovala prežeče kot tigrinja.

Postal je bled in naposled je vrgel list strašno jezen na mizo.

„Bog v nebesih! Kaj vam je? Kdo je pisal pismo?“

„Od — nje! O, imate prav, Sidonija! Tu berite sami!“

„Oh! Ona vam je pisala?“ je odgovorila skrajno začudena Sidonija.

Potem je začela na pol glasno brati:

„Čislani gospod baron torgavski!

Ko dobite to pismo, sem hišo barona čemšeniškega zapustila za vedno. Prosim vas, ne iščite in poizvedujte po meni! Jaz vas ne morem in nočem nikoli več videti. Kajti vidim, da sem vašega prijateljstva popolnoma nevredna! Pozabite me! — Še enkrat — ne trudite se priti mi na sled. — To bi bilo brezuspešno in pogubljivo. — Nobeden ne ve, kam sem se obrnila, in hočem ostati za vas izgubljena.

Hvaležna

Lizika!“

Sidonija je hitro pogledala barona.

Ta je strmel temno pred se.

„Nesramno! — Neverjetno! Kaka brezsrčnost! — Oh, ubogi Feliks!“

„Tiho, Sidonija! Vaše besede me režejo kot nož! Sedaj je proč! — To pismo mi je odprlo oči. — Zaničujem to deklico!“

„Ali vas nisem svarila pred to nesramno vlačugo?“ je triumfirala Sidonija. „Baron — in hčer kaznjenca in morilca. O, nikoli bi ne bila vas vredna in če bi bila angelj kreposti!“

„Ali hočete jutri še v mesto?“ je nadaljevala.

„Ne vem!“ je odgovoril, kot odsoten v duhu.

Sidonija je videla, da bi bilo bolje, če bi ga pustila samega.

„Ne bode vam težko, se premagati!“ je dejala tolažilno. „Vaš ponos vam mora pomagati. Le jezo in stud morete še imeti do te nesramnice! O, pustite, da vam zacelim rano, katero, vam je to zavrženo bitje prizadejalo. Potolažiti Vas hočem, da kmalu pozabite na ono nevrednico!“

Z zapeljivim smehljajem mu je voščila „lahko noč!“ in stopila proti vratom.

Tu se je ozrla še enkrat nazaj.

Baron se je vsedel k mizi. S solznimi očmi je gledal na usodepolno pismo. Mislil je, da je Sidonija že odšla in začel je vzdihovati.

„Nikdar več je ne bom videl? Nikdar več?“ je stokal. „O — kako naj prenesem to? Moj Bog, daj mi moč, da pozabim na to!“

Sidoniji se je skoro zasmilil zaslepljeni revež, a takoj na to ji je šinil okoli ust zmagovalen smehljaj.

„Zmagala sem!“ je šepetala, dočim je hitela v svojo sobo. „Izruvala sem njeno ljubezen iz njegovega srca in na to mesto pride moja!“

77. poglavje.

Povračilo.

„Prosim, gospod doktor, molčite kot grob o teh stvareh, dokler Vas ne pozovem sam, da pričajte! Vsaka neprevidna beseda bi lahko posvarila zločince in pokvarila vse!“

S to prošnjo se je ločil Vračko na kolodvoru v glavnem mestu od zdravnika.

Dočim se je slednji podal domov, je šel detektiv v policijsko palačo.

Upal je, da bo zvedel tu kaj natančnejšega o onem tujcu, kateremu je sledil njegov prvi uslužbenec.

Uradnik je bil že davno tu, [illegible] povedal je samo, da mu je sledil v južno predmestje, t[illegible] izgubil njegovo sled.

Tako je ostala uganka n[illegible]šena.

Vračko je mislil, da je bil [illegible]ujec [illegible]ak zaveznik Kamilin, a ni hotel s to stvarjo dalje tratiti časa.

Pisal je med tem še Kovaču na grad ratiborski in zvedel od njega, da se Fogel še ni vrnil.

Ta novica je detektiva precej razburila.

Ali se morebiti ta človek sploh ne bo vrnil več, ker je začel sumiti nevarnost?

Ta lopov ni smel uiti na noben način, kajti potem bi bilo brez pomena, ako bi pustil zapreti Kamilo.

Vračko je sklenil počakati še do večera, predno začne Fogla zasledovati javno.

Toda še nekaj druzega je prestrašilo detektiva.

Zdelo se je, da je usoda ubogega mlinarja sedaj zapečatena.

Vračko je zvedel, da je zagovornikova ničnostna pritožba in prošnja do kralja za pomilovanje zavrnjena, da je torej potrjena smrtna obsodba.

Ta udarec je zadel detektiva kaj trdo.

Usmrtiti bi ga imeli že drugi dan. Kaj naj stori, da prepreči grozno katastrofo?

Srce se mu je krčilo, če je pomislil na Liziko. Kako bo prestala uboga deklica to nesrečo?

Ali ni mogel storiti ničesar, da bi ga rešil?

Kot v mrzlici je žarela Vračkotu glava, ko je še enkrat premislil vse stvari.

Hitel je k zagovorniku, ki ga je sprejel ves obupan. Oba moža sta se posvetovala in ugibala na vse strani — a zastonj! nobega izhoda ni bilo.

„Kaj ali naj res zadene kazen nedolžnega?“ je vzkliknil Vračko obupno. „Ne, jaz hočem rešiti mlinarja in če pri tem izgubim svojo službo!“ je zaklical odločno. „Če moremo doseči le majhen odmor, je že s tem dosti dobljeno! In to, upam, se mi bode posrečilo!“

„Toda kako pa mislite to doseči, ljubi Vračko?“ ga je vprašal zagovornik.

„Tega v trenotku še ne vem!“ je odvrnil ta razburjen.

„Toda to bodem dosegel — zanesite se nato, gospod zagovornik! Vse bom spravil na noge! Kri mi zavre, če pomislim, kaj naj se zgodi! Kaj, jaz naj ne bi dosegel ničesar? Ali so gospodje okoli zelene mize vdarjeni s slepoto? O, hotel bi, — — — toda dosti!“ je prekinil samega sebe in si obrisal pot s čela.

Podal je zagovorniku roko in dejal s trdim glasom:

„Kmalu bodete slišali o meni več, gospod zagovornik. Ta krivica kriči do neba. Vsak človek se mora zgražati nad tako obsodbo. Če se potrgajo vse vezi — potem grem jutri h kralju! To je moj trdni naklep! In ta me mora poslušati, saj se gre za rešitev nedolžnega človeka!“

S temi besedami je odhitel.

Minuto pozneje je že stal na cesti. Misli so se mu zmešale in v njegovih prsih je divjal vihar, kot še nikdar v njegovem življenju.

Ni videl vrvenja pred sabo in nasloniti se je moral na zid, da se je zopet pomiril.

Slednjič se mu je to posrečilo.

„Do pojutršnjem je še dosti časa!“ je mrmral. „In porabiti ga hočem!“

V trenotku je zdrdral mimo njega voz.

Detektiv je spoznal v njem — Fogla!

Zadovoljno se je Vračko nasmehljal in dejal sam pri sebi:

„Ta je torej v mojih rokah! Le pojdi, lopov! Pravica in osveta Ti je za petami! Ne uideš mi več!“

Sklonil se je energično pokonci in zopet je bil — stari Vračko, poln upanja in neustrašen.

Srce mu je bilo burno, ko je stopal po pogrnjenih stopnicah. Ali bode on moral povedati Liziki grozno novico, ali jo morebiti že ve?

Sigmund ga je sprejel z največjim veseljem.

„Kje ste se potikali te tri dni, ljubi gospod Vračko?“ ga je vprašal očitaje. „Mi smo v skrbeh za Vas in Vi mi ne poveste ničesar, niti kako niti kaj?“

Vračko je vstopil v sobo z resnim obrazom in se previdno ozrl. —

„Kako gre Liziki?“ je vprašal, ne da bi odgovoril na baronovo vprašanje. „Ali že ve?“

„Od svojega očeta? Da!“ je vzdihnil Sigmund.

Vračko se je čutil olajšanega velike skrbi.

„Lahko si predstavljate, v kakem položaju se nahaja deklica!“ je nadaljeval baron. „Tu ne pomaga nobena tolažba — saj je meni samemu hudo! Včeraj je zapustila bolniško posteljo in takoj je prišla čez njo nova nesreča!“

„Recite ji, naj ne obupa!“ je dejal Vračko. „Obljubljam ji, da njen oče ne bo še umrl!“

„Kaj? Kaj Vi še upate? Še sedaj?“

„Da!“ je odgovoril detektiv trdno.

„O, potem govorite z njo sami!“ je vzkliknil Sigmund veselo. „Pridite!“

Prijel je detektiva za roko in ga vlekel za sabo v sobo, kjer se je nahajala Lizika.

Ta je sedela na divanu in z objokanimi očmi strmela pred se.

Ko je videla, da je vstopil Vračko, je skočila pokonci in se mu ihte vrgla na prsi.

Tudi slednjemu so stopile solze v oči, ko je objel nesrečno deklico in jo pritisnil k sebi.

„Lizika, moj ljubi otrok, ne obupajte!“ jo je tolažil ginjen.

„Vaš dobri oče mora biti rešen, to Vam prisegam! Le pogum! Dokler sem jaz tu, se Vašemu očetu ne bo zgodilo ničesar!“

Lizika se je začudena sklonila pokonci in vprašala ihte:

„Kaj, Vi še upate rešiti mojega očeta? O, na kolenih Vas zahvalim za to, dobri gospod!“ je vzdihovala in še predno je mogel Vračko preprečiti, je zdrknila pred njim na koleni in stegnila roke proti njemu. „Bog Vam poplačaj, kar ste storili dobrega mojemu očetu!“

Vračko je vzdignil ihtečo deklico kvišku in jo posadil na stol.

Dočim se je sklonil čeznjo in jo tolažil, je vstopil zamorec Bimbo, ki je bil sedaj — kakor že znano — v Sigmundovi službi.

Tudi njem se je smilila v dno srca uboga deklica in vesel je bil, ko je zvedel, da detektiv še ne smatra vse za izgubljeno.

Slednji se je nato hitro poslovil in odšel, spomnivši se nato, kako delo ga še čaka.

Sklenil je, da se poda najprej v malin.

Še enkrat se je peljal v policijsko palačo in naročil tu, naj skušajo dobiti Koha pod ključ.

Fogel in Kamila mu nista mogla uiti, kajti oba sta bila še na gradu ratiborskem!

Iz previdnosti je vzel s sabo še enega kriminalnega uradnika in se odpeljal proti postaji, ki leži najbližje imenovanemu gradu.

* * *

Isti čas je dospel Fogel v Kamilino stanovanje.

Ta je med tem prestala neizrečene muke negotovosti, kajti gozdarski pomočnik ji ni poslal nikake brzojavke, kakor je bil obljubil.

Ko je torej vstopil in kazal obupan obraz, je bleda skočila pokonci in vprašala s hripavim glasom:

„Samo eno besedo, Fogel! Ali se je posrečilo ali ne? Govorite hitro!“

Foglu so se zabliskale jezno oči in siknil je tiho med zobmi:

„Oboje!“

„Kaj? Kako naj to razumem? Ali me hočete zasmehovati, Fogel? Le nikakih ugank!“

Fogel je vzdihnil in si pogladil z roko čelo. Roka se mu je tresla, bil je v takem položaju, kot človek, ki ga preganjajo, a še ne ve, če je na varnem.

Kamila ga je gledala s plamtečimi očmi. Ona bi to, kar je hotela vedeti, najraje iztrgala iz njega, da bi zvedela vse naenkrat.

Obsula ga je s celo kopo vprašanj.

„Ali ste srečno dospeli tja? Ali ste zmotili detektiva? Ali imate grofico in Doro? Kaj? Ali sta živi ali mrtvi? In zakaj mi niste poslali nobenega poročila?“

„Ker ni bilo mogoče!“ je odgovoril Fogel na zadnje vprašanje. „O, to je bilo delo, kakršnega se ne lotim drugič! Ne, za vse zaklade sveta!“

„In grofica? — Človek! Ali moram vsako besedo posebej iztrgati iz Vas?“ je zaklicala Kamila in nepotrpežljivo udarila z nogo ob tla.

„Obe — sta mrtvi!“

„Ha! — Dora tudi? Obe sta mrtvi?“

„Da!“

Kamiline oči so se zasvetile v divjem triumfu.

„In kako ste pa to izvršili? Kje ste ju našli?“

„V neki kmečki hiši v bližini neke vasi. Tam sta stanovali. Koh jih ni mogel dobiti v svoje roke. Tudi nama obema se to ni posrečilo. Dora in grofica sta me celo spoznali in morala sva hitro zbežati.“

Kamila je jezno siknila.

„Bežati sta morala? Toda prej ste vendar rekli, da —“

„O, nisva šla daleč! Opazovala sva hišo in se skrila v njeni bližini. Bala sva se, da pride doktor Milner že pred večerom ali pa oni detektiv —“

„Doktor Milner?“ mu je segla Kamila začudena v besedo. „Ne razumem Vas, Fogel! Povejte mi vso stvar obširno!“

„No, Dora je pisala doktor Milnerju in ga prosila pomoči. To sem slišal iz njenih lastnih ust!“

„Potem smo izdani, Fogel!“ je stokala Kamila prestrašena. „Zdravnik ve potem vse. O, kako naj se izognemo sedaj preteči nevarnosti?“ je vzkliknila obupno.

„Torej prepozno?!“ je mrmrala Kamila. „Imela sta že vidva ženski v rokah?“

Fogel je odkimal in dejal nato brezčutno:

„Zažgala sva nad njunimi glavami hišo. To je bilo jedino sredstvo, ki nama je ostalo, da sva ju spravila s tega sveta.“

Kamila je od groze odprla na široko oči.

„Torej sta poginili v ognju?“ je šepetala bleda.

„Da,“ je prikimal Fogel. „Samo kmet in njegova žena sta se rešila. Bila sva skrita in sva opazovala vse. Sedaj, milostna gospica, ste lahko brez skrbi. Grofica in Dora Vam ne bodeta več na poti.“

„Zgoreli!? O Bog! to je grozna smrt!“ je šepetala Kamila. „Toda povejte mi vse bolj obširno, ljubi prijatelj,“ je začela čez nekaj časa. „Rekli ste, da je prišel doktor Milner z detektivom?“

„Da, toda že pozneje, ko je bilo že vse izgubljeno. Hiša je bila že v plamenu.“

„O — in ali sta potem zopet odpotovala? Ali ne veste, kaj je zvedel zdravnik iz Dorinega pisma?“

„Seveda resnico! In česar še ni vedel, to mu je povedal kmet. Detektiva je brzkone srečal medpotoma in tudi ta ve za vse. Če sta se oba zadržala dolgo časa tam, tega ne vem, ker sva midva hitro odšla. Koh hoče s svojo rodbino uiti v Ameriko.“

„In mi — o, če je tako, Fogel, potem smo izgubljeni!“ je stokala Kamila obupno. „Danes ali jutri se lahko zruši že vse nad nami! Ta detektiv je grozen človek! O, če bi ne sledil Vam, bi ga Sutner lahko še zadržal, potem — bi še lahko upali. Doktor Milnerja se nam je tudi bati, ravno tako kot detektiva!“

Bleda in prestrašena je letala okoli in vila z rokami.

„Tik pred ciljem naj poginem?“ je sikala. „Ali naj bo sedaj vse izgubljeno, kar sem pridobila s tolikim trudom? Fogel!“ je vzkliknila divje. „Ali ne veste nobenega sveta več? Ne stojte tako mirno tu in ne zijajte, kakor bi Vas vse to ne brigalo nič!“

„Mislim, milostna gospica, da je najbolje, če izvedemo to, kar smo sklenili,“ je odgovoril Fogel mrzlo odločno. „Mi smo šli že predaleč, da bi sedaj obstali. Vse ali nič! Detektiv je kamen, ki se ga mora na vsak način spraviti s poti.“

„Prav imate! Gotovo!“ je prikimala Kamila hitro. „In kmalu se to mora zgoditi, ljubi prijatelj! In Vi prevzamete to nalogo!“

„In doktor Milner?“ je mrmral Fogel.

„Ah, njega se nam začasno še ni bati,“ je menila Kamila. „Seveda, če bi grofu kaj izdal — Dorino pismo ima za dokaz,“ je pristavila vznemirjena in preže pogledala Fogla.

„Če bi nam utegnil postati zdravnik nadležen — potem mora tudi on s poti,“ je odvrnil ta čez nekaj časa.

„Dobiti moramo Dorino pismo v svoje roke,“ je dejala Kamila. „S tem bi bilo dosti dobljeno — toda —“ je prekinila sama sebe in prestrašena pogledala skozi okno — „tu prihaja

grof! Hitro odidite, Fogel. Ne sme Vas videti pri meni. Odidite skozi zadnja vrata iz grada! Pozneje mi lahko poveste vse!“

Fogel je jezno pogledal ven na cesto, kjer je prihajal grof. Molče je stopil proti vratom.

„Mislite na detektiva!“ je zaklicala Kamila za njim.

Fogel je prikimal in odhitel.

* * *

Bilo je popoldne, ko je Vračko s svojim spremljevalcem — bil je to kriminalni policist — izstopil iz vlaka na postaji v bližini gradu ratiborskega.

Obrnil se je najprej proti vasi, kjer je mislil dobiti Konrada v krčmi.

Toda motil se je, četudi je bil vsakdanji gost, danes ni bil tu.

Sedaj se je podal detektiv proti mlinu.

Ni še imel nikakega gotovega načrta, po katerem bi se ravnal. Zaupal je le na svojo srečo.

Kmalu je dospel s svojim spremljevalcem do mlina.

Šumenje vode in ropotanje mlinskih koles mu je udarilo na uho.

Pri dvoriščnih vratih je Vračko obstal.

Bila so zaklenjena.

Premišljeval je; poskusiti je hotel, neopažen priti v mlin.

Svojega spremljevalca je pustil pri vratih, sam je pa šel okoli plota proti potoku in prišel tu po ozki stezi med ograjo in potokom do zidu, ki mu je zaprl pot.

Vrnil se je mimo vrat in na nasprotni strani dospel zopet do vode.

Tu je bila steza nekoliko bolj široka.

Vračko je dospel sedaj do hiše in kmalu je stal pri oknu, skozi katero je nekoč pobegnil ubogi in nesrečni mlinar.

720/1

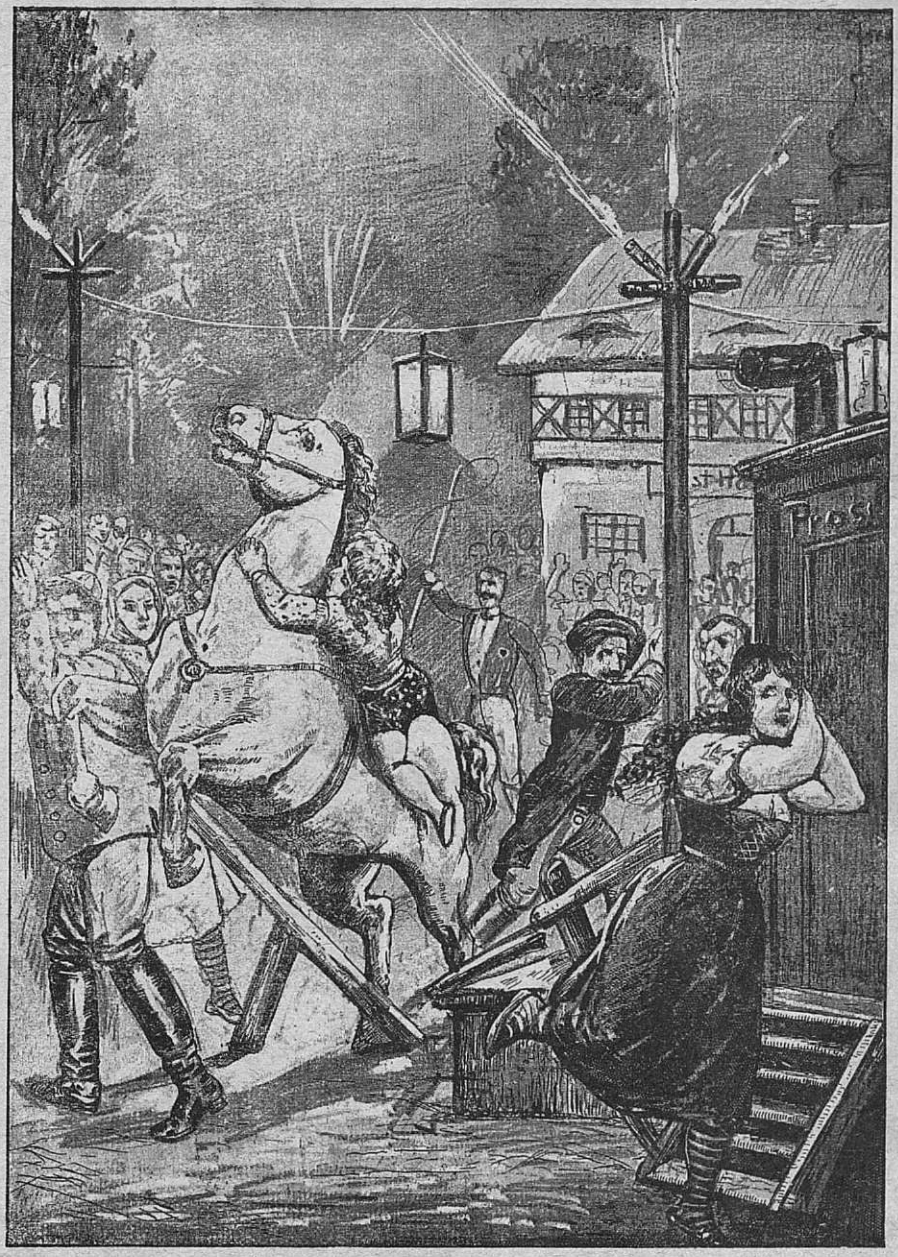

Kričaje so se razpršili gledalci.

Toda detektiv se ni dolgo mudil tu. Na oglu hiše je zapazil v ograji neka vrata, ki so peljala v mlin.

Vračko je pritisnil na kljuko. Bila so odprta.

Predno je pa stopil na dvorišče, je še pogledal prej skozi luknje, če je morebiti kdo tam. Zapazil ni nikogar in nato je vstopil.

Že se je hotel podati v hišo, ko je zaslišal na svoji desni strani pridušene glasove.

Razločeval je tudi Konradov glas, toda videl ni njega samega.

Previdno se je splazil tja, odkoder so prihajali glasovi.

Kmalu je dospel do neke šupe. Sedaj je slišal vse popolnoma razločno.

Takoj prve besede, ki so mu udarile na uho, so spravile detektiva v precejšnjo razburjenje.

Hitro je stopil tik k leseni steni in pogledal skozi špranjo.

Zapazil je dva moška, izmed katerih je bil eden Konrad, drugi pa njegov pomočnik, rusoglav fant z nesimpatičnim obrazom.

Konrad ga je zato kar imenoval „rusoglavca."

Oba sta ravno polnila žaklje z žitom.

„No — no, mojster, jaz vem, da bi Vam ta stvar utegnila hudo škodovati, če bi hotel kdo govoriti!" je dejal mlinarski pomočnik v istem trenotku, ko je pristopil detektiv k steni.

Konrad, ki ni bil popolnoma trezen, je obledel.

„Kdo pa?" je vzkliknil prisiljeno se smehljaje.

„No — na primer jaz!"

„Vi, rusoglavec? — Haha! Kaj bi pa na primer povedali?" je zaklical Konrad ošabno, toda na njegovem glasu se je spoznalo, da je precej prestrašen.

„Jaz? O, prav nič, mojster!"

„Kaj, prav nič?" je vzrojil Konrad. „Vedeti hočem, kaj s temi besedami mislite! Vi veste, da glede te stvari ne razumem šale."

Stopil je tik pomočnika in nadaljeval jezno:

„Rusoglavec! Če sedaj nočete odgovoriti, grem na sodnijo in povem tam, da ste v svoji izjavi nekaj zamolčali. Potem Vam bo slaba pela!“

„Meni? — Le pojdite tja, mojster!“ se je smejal pomočnik ironično. „Toda ne verjamem, da bi se Vi še enkrat podali v to zadevo. Potem bi ne meni, ampak Vam slaba pela.“

„Tako?“ je dejal Konrad škripaje z zobmi. „Le pazite se, rusoglavec!“

Pomočnik se je nehote umaknil pred njim in kakor v obrambo prijel za lopato.

„Le mirni bodite, mojster! Ta lopata je ravno tako dobra kot sekira, da se komu razbije glava. Sicer tega še nisem poskusil, kot gotovi drugi ljudje, toda če pride na to, se tudi jaz ne ustrašim!“

Konrad je stisnil zobe in prestrašen pogledal pomočnika.

„Ne kregajva se, rusoglavec,“ je dejal nato prisiljeno mirno. „Povejte mi slednjič, kaj posebnega veste o tej stvari?“

„No, mojster, če bi hotel govoriti, potem bi tega, ki ga hočejo pojutrišnjem napraviti za glavo krajšega, izpustili iz ječe!“

„Človek! Ali si znorel?“ je sikal Konrad. „Saj je obsojen!“

„Toda še ni mrtev!“

Molk je nastal.

Oba moška sta si stala nasproti in zrla v oči, kakor bi se hotela predreti s pogledi.

Konrad je bral v pomočnikovem pogledu nekaj, kar ga je napolnilo s strahom in grozo. Mrzel pot mu je oblil čelo in le jecaje je izpregovoril besede:

„S kako skrivnostjo ga hočete rešiti, rusoglavec?“

„Saj še nisem rekel, da ga hočem, mojster!“ je odvrnil pomočnik. „Rekel sem le, da bi **lahko storil!**“

„S čim? Vi se bahate, rusoglavec!“

„No, nočem Vam dalje prikrivati, mojster! — Sodnike ste Vi prav pošteno potegnili in Vašemu malemu Karolu tudi niso hoteli verjeti, četudi je govoril resnico.

„Kako to, resnico?“ je vzkliknil Konrad divje.

„Da ste Vi bili, ki je imel sekiro, mnenim!“ je odvrnil ta mirno.

Stok se je izvil Konradu iz prsij. Hotel se je vreči na pomočnika in ga zadaviti.

„Da, mojster,“ je dejal pomagač s trdim glasom. „Vi ste imeli sekiro, to vem za gotovo. Kajti videl sem, da ste jo poiskali v šupi. Tam je stala, za vratmi. Bil sem komaj dva koraka oddaljen od vas, a me niste zapazili. In jaz sem Vam sledil do hišnih vrat. Tu ste šli notri s sekiro!“

Konradov obraz je bil bled kot stena. Z odprtimi ustmi in izbuljenimi očmi je strmel v pomočnika.

„Lažete, rusoglavec!“ je sopihal.

„O, mojster, Vi veste, da govorim resnico. Pred sodnijo sem seveda molčal, kajti mislil sem si: kaj Te briga, kar se je godilo v sobi!“

„In to je bilo prav, rusoglavec!“ je dejal Konrad. „Kajti Vi ste se gotovo motili! Ne, jaz nisem poiskal sekire, ampak on jo je!“

„Ne, mojster! Tega mi nikari ne govorite, saj sem Vas videl z lastnimi očmi. Mlinarja zamenjati z Vami, to ni mogoče. V veži je bila luč in ko ste stopili notri, ste se obrnili še enkrat nazaj in tedaj sem videl Vaš obraz tako razločno, kot sedajle!“

„No, da, rusoglavec, priznati hočem, da sem jaz poiskal sekiro,“ je odvrnil Konrad s tresočim glasom. „Toda Vi mislite morebiti, da sem — že veste kaj?! Ne, stvar se je vršila natanko tako, kakor sem izpovedal pred sodnijo!“

„Ne, tako ni bilo!“ je vskliknil pomočnik odločno.

„Rečem Vam, rusoglavec, da je bilo tako!“ je kričal Konrad s strupenim pogledom. „Sekiro sem hotel rabiti drugi dan in sem jo zato postavil v vežo. Tam jo je našel potem mlinar.“

„Haha, mojster, kako hitro imate izgovor pri roki!“ se je smejal pomočnik zaničljivo. „Mlinar je bil že davno notri pri svoji ženi, ko ste Vi poiskali sekiro.“

Konrad je prestrašen obmolknil.

„Odkod veste to?“ je vprašal preže nato. „Ali ste ga videli, da je šel noter?“

„Ne, ampak slišal sem ga govoriti z ženo.

Konradu je pošla sapa. Strah in groza ga je popadla.

Ta grozna priča njegove krivde, — kako naj ga pripravi do tega, da bo molčal?

In pri tem ni slutil, da stoji zunaj še nevarnejša priča, in da pravično povračilo že izteza svoje roke po njem radi njegovih hudobij.

„Saj ne bodete izblebetali ničesar, rusoglavec, kaj?“ je spravil čez nekaj časa iz sebe.

„Mislim, mojster, da sem Vam že dokazal, da Vas ne mislim izdati.“

„To bi Vam tudi ničesar ne pomagalo. Vi ste prisegli pred sodnijo in če bi sedaj prišli in trdili nasprotno, bi Vas radi krive prisege vtaknili v luknjo.“

„No, to je šele vprašanje!“ se je smehljal pomočnik. „Toda — zastonj, mojster, je smrt!“ je nadaljeval zvito. „Govorim naravnost: ali se mi hočete izkazati hvaležnega zato, da molčim?“

„Seveda!“ je odvrnil Konrad hitro. „Mislim, da se bova že pobotala! O tem govoriva pozneje!“

Pomočnik je prikimal in nato sta jela zopet delati, kakor bi se ne bilo zgodilo ničesar.

Vračko je čakal še nekaj časa, a, ko sta oba molčala, je odšel.

Najraje bi veselja zavriskal, ko je stopil zopet skozi vrata na prosto.

Sedaj je bil mlinar rešen.

Ha, to bodo gledali gospodje pri sodniji, ko jim pove o tem svojem odkritju.

Srce mu je burno tolklo, tako močan je bil čut veselega triumfa v njem, da bi bil skoro znorel.

Sam s sabo govoreč, z zarudelimi lici in mahaje z rokami je dospel do svojega podložnika.

Ta ga je začuden pogledal.

„Triumf!“ mu je zaklical Vračko. „Hitro pojdite. Takoj se morava vrniti v mesto.“

In odhitel je naprej, tako da ga je uradnik mogel komaj dohajati.

„Gospod komisar,“ je sopihal. „Saj imava še čas. Prihodnji vlak se odpelje šele čez poldrugo uro.“

„A tako! Prav imate!“ je prikimal Vračko in obstal. „Počakajte! Kaj naj storiva?“

Razburjenje ga je polagoma minilo in zopet je bil isti hladni, zamišljeni detektiv.

Ne, tako ni šlo, kakor je mislil storiti v prvem razburjenju. Če bi se prenaglil, bi utegnilo vseeno bolj škodovati, nego koristiti.

Nekaj časa je premišljeval, kaj mu je storiti, nato pa naglo dejal:

„Vi ostanete tu. Držite se v bližini mlina, toda tako, da Vas kdo ne zapazi. Če Konrad ali njegov pomočnik kam odide, mu previdno sledite in ga ne izpustite izpred očij. Iz mesta Vam pošljem še enega tovariša, da Vam bo pomagal.“

„Kakor zapovedujete, gospod komisar,“ je odvrnil uradnik in se vrnil zopet proti mlinu.

Vračko je pa odhitel proti hiši, v kateri je stanovala Kamila.

„Sedaj sem na cilju,“ je šepetal razburjen. „Še danes povem svojemu šefu rezultat svojih uspehov. In potem — vi lopovi — je odbila Vaša zadnja ura! Mlinarskega pomočnika si poiščem še danes. Da, da, najprej njega. Ne sme slutiti, za kaj se gre. In potem mi mora vse povedati še enkrat. In morilec sam — no, ta mi ne uide. Tudi Kamilo in Fogla ukažem zapreti še danes, najkasneje jutri. — Kaj bo neki grof rekel k temu?!“ se je smejal zadovoljen.

V bližini Kamiline hiše je zadel na Kovača.

Tudi temu se je zdelo čudno, da je Vračko tako veselo razburjen in vprašal ga je ponižno, kaj je temu vzrok.

„Da, ljubi Kovač,“ je odgovoril detektiv vesel. „Danes sem bil zelo srečen. Prihajam iz mlina. Sedaj imam dokaz — le poslušajte, dokaz, da je ubogi mlinar nedolžen.“

S tem se je moral Kovač zadovoljiti.

„Ali se je tu pripetilo kaj posebnega?“ je vprašal Vračko.

„Da, gospod komisar, Fogel je dospel.“

„To že vem, videl sem ga v mestu. Torej je bil tu pri Kamili?“

„Da, toda ne dolgo, kajti dospel je grof.“

„Aha,“ se je smejal Vračko. „In tedaj je moral zbežati. Kam se je pa podal?“

„Na grad ratiborski!“

„Dobro. Ušel nam ne bode. Ostanite tu na svojem mestu, Kovač, ne bode trajalo dolgo, da Vas tega rešim za vedno. — Z Bogom!“

Prijazno je pokimal svojemu podložniku in odšel.

Da je dospel do kolodvora, je uporabil lahko dve poti. Jedna je peljala skozi gozd in ta je bila krajša. Izvolil si je to.

Dan se je nagibal že k večeru, ko je detektiv stopil v gozd.

Pot, ki se je vila med drevjem, je bila samotna in tiha. Toda Vračkotu je bila ta tišina po volji, ker se je lahko nemoten pečal s svojimi mislimi.

Vesel je hitel dalje . . .

78. poglavje.

Otroški mučenik.

Isti vasi, kjer se je vršila grozna katastrofa, katere žrtvi sta postali Melanija in Dora, sta se bližala dva voza.

Prvi je bil velik, zelen, hiši podoben voz, na katerem se je bleščal velik napis. Na drugem se je nahajalo vse polno različnega telovadnega orodja in drugih podobnih stvarij.

To je bila že nam znana glumaška družba, cirkus Henry.

Počasi se je pomikal veliki voz po zapuščeni cesti.

Suhi glumač je klel v svoji nestrpnosti in udarjal z bičem po konju. Mali fant na drugem vozu je sledil njegovemu vzgledu.

Ko se je družba približala vasi, se je odprlo malo okence v steni voza in ravnatelj je pogledal ven.

Kmalu je zaprl in se obrnil nazaj.

Na nizkem kovčegu sta sedeli žena in hčer ravnatelja. Ravno sta popravljali in krpali raztrgane kostume.

Pred žensko je klečal mal deček z lepimi, zlatimi lasmi in modrimi očesi.

Če bi Sutner le mogel pokukati v voz, bi veselja zavrisnil, kajti deček ni bil nihče drugi, kot mali Ervin.

Ah, kako bleda in upadla so bila lica ubogega dečka. Kako žalosten in boječ njegov pogled! — Glad in bič sta seveda imela uspehe, deček je „napredoval," toda kako je izgledal sedaj ubogi revček?

„Takoj dospemo v vas," je dejal glumač svoji ženi. „Spravi otroka v skrivališče."

„Ali je to potrebno?" je vprašala žena milo. „Mislim, da se nam ni treba več bati onega lopova."

„Kdo ve? On pride kakor izrasel iz zemlje. In potem še oni detektiv."

„Ali misliš, da nas zasleduje?" je šepetala ona boječe.

„Mogoče je! — Previdni moramo biti! — Torej naprej!“ Pri teh besedah je stopil k ognjišču, ga porinil na stran, in odprl tam skrivna vrata. Nastala je temna odprtina, kjer je lahko človek sedel skljućen notri!

Med tem je žena prijela dečka, ki se je sedaj začel jokati. Skušala ga je potolažiti in ga nato na rokah odnesla v ono luknjo.

En sam strog pogled glumačev je učinkoval, da je deček takoj utihnil.

„Da se mi ne ganeš! — Tiho!“ se je zadrl glumač nad njim in zaprl vrata.

Nato je postavil ognjišče zopet na prejšnje mesto.

Nihče bi niti slutiti ne mogel, da se nahaja tu kako skrivališče.

Vedno, kadar so se bližali kakemu kraju, je moral ubogi deček v to luknjo in šele, ko se je glumač prepričal, da je vse varno, je smel zopet na dan.

Kako ulogo igra včasih slučaj v človeškem življenju! Ko bi bila glumaška četa dospela dva dni preje v vas, bi morebiti se zopet sešla in videla mati in sin.

V bližini gostilne se je nahajal prazen prostor in tu je glumač postavil svoj cirkus.

Prebivalci so radovedno obkrožali zvečer razsvetljeno areno.

Glumač se je moral čutiti zelo varnega, kajti sklenil je, nastopiti z otrokom.

Kakor povsod, tako so tudi tu občudovali krasnega dečka. Ganil je srca vseh in glumač je bil lahko zadovoljen s svojimi prejemki.

Ko se je prikazal deček v svoji glumaški obleki, ga je pozdravilo glasno ploskanje.

V sredi ograjenega prostora je bila okrogla arena. Na robu so bili pritrjeni drogovi in na njih pritrjene rakete.

Napeto so gledalci pričakovali, kaj se bo sedaj vršilo.

Glumač se je postavil v sredo arene in poknil nekaterikrat z bičem.

Sedaj je prijahal na nam že znanem poniju mali Ervin stoje na konjičkovem hrbtu.

Poni je začel dirjati naokoli v največjem galopu. Med tem so pa švigale rakete v zrak. Deklica je prinesla tudi papirnatih obročev in jih postavila poniju na pot.

To je bilo veselje za gledalce. Poni je skakal skozi te obroče in deček je preskočil na jedni strani oviro, na drugi je pa že zopet stal na konjičkovem hrbtu.

Že v začetku predstave se je priplazila proti šotoru stara, sključena ženska.

S plamtečimi očmi je ogledovala dečka in začudena zmajevala z glavo.

„Kako lep deček!“ je mrmrala. „To gotovo ni glumačev otrok!“

Nihče se ni zmenil za žensko in tudi poznal je ni nihče. Mi pa vidimo v njej staro Valburgo.

Tu sem je bila zbežala pred detektivom in drugimi sovražniki in daleč notri v gozdu je prebivala v stari bajti. Sedaj je prišla v vas, da si nakupi živil.

Že se je hotela vrniti, ko jo je privabila predstava.

Naenkrat je množica prestrašeno kriknila.

Nek papirnat obroč se je vnel v istem hipu, ko ga je preskočil poni.

Žival se je splašila in skočila v stran. Noge malega Ervina so pri tem izgubile podlago in padel je. Vendar se je še obdržal na ponijevem hrbtu in z rokami se je oklenil njegovega vratu.

Še predno je pa mogel zopet vstati, je skočila neka raketa, kateri se je konj preveč približal, s svojimi ognjenimi žarki poniju v glavo. Ta je zarezgetal, vrgel glavo nazaj in zdivjal v divjih skokih čez ograjo.

Kriče so se razpršili gledalci.

Konj je divjal dalje z malim jezdecem na hrbtu skozi nastalo stezo in izginil v nočni tmini.

Panika je nastala med gledalci.

Otroci in ženske so vpili, možje so pa začudeni gledali v smeri, v kateri je izginil jezdec.

Glumač je bil prvi, ki se je streznil. Zdivjal je kakor besen za ponijem, a kmalu je spoznal, da je ves trud zastonj.

Vrnil se je in začel si ruvati v svoji jezi lase, trgati obleko, metal je usodepolne droge po tleh in divjal proti vsakomur, ki ga je skušal potolažiti.

Slednjič se je spametoval.

Skočil je hitro na konja, in odjezdil in zapovedal suhemu glumaču, naj mu sledi na drugem.

Na pozorišču je bilo še vse polno ljudij, ki so razburjeni pričakovali konca tega prizora. Vsak je želel, da bi se malemu dečku ne pripetila kaka nesreča.

Stara Valburga je pa mrmrala škodoželjno:

„Želela bi, da bi sploh ne dobil dečka v roke! Bržkone ga je kje ukradel!“

In kihajoča se je odšla v smeri, v kateri sta odjezdila jezdeca.

Mali Ervin bi kmalu skoprnel vsled smrtnega strahu, ko ga je nesel poni kakor veter dalje. Sapa mu je že pošla, a trdno se je oprijel konjička za vrat.

In tako je šlo v diru dalje skozi temno noč.

Mimo vaških hiš ga je zanesel poni kmalu v gozd.

Ubogi deček se niti ganiti ni upal in prosil je ponija, kot kakega človeka, naj se ustavi in ne divja naprej.

Slednjič se je pa konj spodtaknil in padel, Ervin je pa zletel čez njegovo glavo na tla.

Takoj je poni vstal in zdirjal naprej.

Deček je padel na mah in se k sreči ni pobil. Srce mu je burno tolklo od strahu, ko je vstal.

Ni se upal iti naprej in boječe se je oziral po temnem gozdu.

Truden je bil, a zaspati se ni upal.

Ah! in pri tem ga je mučil glad, kajti že od zjutraj ni imel ničesar v želodcu. To je bilo vedno, kadar je moral zvečer nastopiti.

Čez dolgo časa so se mu vendar zaklopile oči in zaspal je pod drevesom.

Zjutraj se je zbudil ves premrt, prezebel in gladen.

Strah ga je gnal vedno dalje skozi temni gozd.

Ubogi deček še ni vedel ceniti sreče, da je ušel svojemu mučilcu.

Skušal je instinktivno priti proti vasi, a je zašel čemdalje bolj v nasprotno smer.

Slednjič ga niso mogle več nositi noge in utrujen se je zgrudil v mah.

Ah, kaj če pride morebiti izza kakega grma volk ali kaka druga divja zver in ga požre? si je mislil strahoma.

Ali celo čarovnica? Taka, ki jé male otroke. Stara Dora mu je dostikrat pravila o njih, to je vedel še dobro.

V svojem strahu je sklenil nežne ročice in začel moliti. In čimdalje je molil, tembolj ga je mineval strah.

Nato je vstal in začel iti naprej. K sreči je našel kup borovnic in si z njimi potolažil svoj glad.

Naenkrat je zašumelo pred njim nekaj v grmovju.

Kri je zastala malemu Ervinu v žilah, ko je zagledal tik pred sabo grdo čarovnico ravno tako, kot mu jo je slikala stara Dora.

Hotel je bežati pred njo, a stal je kakor ukopan. Ni se mogel ganiti.

Stara čarovnica ni bil nihče drugi, kot Valburga.

Približala se je dečku in kihala:

„He! he! Otrok! Ne storim ti nič hudega! Ali se me bojiš?“

Mali Ervin je pokimal in boječe se oziral na njo.

„No, no, le miren bodi, stara Valburga Ti ne stori ničesar hudega!“ je dejala in ga gladila s svojimi koščenimi rokami po laseh. „Vidiš, tako se me bojiš in vendar hočeš postati velik mož! Kam pa hočeš, tu v gozdu?“

„Ne — vem!“ je stokal deček jokaje.

„Da, da!“ se je kihala starka zadovoljno. „Včeraj si odjezdil s ponijem, ne? No, pa si le ostal zdrav in srečen. Toda povej mi, otrok, ali je glumač Tvoj oče?“

Ervin je energično odkimal z glavo.

„Aha! Sem si takoj mislila! In ali nočeš več nazaj k njemu?“

„Ah! ne, ne!“ je zaklical Ervin in se začel še hujše jokati.

„Le tiho bodi! Saj tudi ne pojdeš!“ je dejala Valburga. „Saj si lahko mislim, da ni ravnal s Tabo lepo. Toda žal mu je za Tabo, kajti išče Te že celo jutro po gozdu! Toda le nikar se ne boj, ne bode Te našel! Le pojdi z mano, deček; pri meni se Ti bo dobro godilo!“

„Ne, nočem!“ se je branil Ervin. „Ti si čarovnica!“

„Tako? — No, no! Ti si pa neumen otrok. Si gotovo nekoč slišal o takih ženskah in povestih. Čarovnic sploh ni!“ je pristavila resno Valburga. „To je sama neumnost!“

„Pa so!“ je zaklical Ervin hitro. — „Dora mi je povedala!“

„Tako? Kdo pa je ta Dora?“

„No — Dora! Ali je ne poznaš?“

„Ne, moj ljubi! In je tudi ne želim poznati. Ona bi Ti lahko povedala kaj druzega bolj koristnega, kot pa o čarovnicah. — Toda pojdi! Če ostaneš tu, Te najde glumač!“

Prijela je Ervina za roko in ga vlekla za sabo. Deček ji je sledil le obotavljaje se.

Strah pred čarovnico ga je prevzel in jokaje je tekel poleg nje.

„Le tiho, — le tiho, moj deček!“ ga je tolažila ona. „Saj Ti ne storim ničesar! O, midva postaneva še prijatelja. — Ne jokaj! — Vidiš, takoj sva doma!“

„Ah!“ je vzdihoval Ervin. „Jaz hočem iti domov k svojemu papatu in mami!“

„Kaj?“ je zaklicala Valburga začudena in obstala. „Ti imaš še stariše?“

„Da — in Dora je tudi tam!“ je vzdihoval deček.

„Hm! hm! — Le pojdi! O tem mi moraš še povedati!“

„Ali pojdeva potem k moji mami?“

„Da, da! Gotovo! Le tiho bodi! — Tako, sedaj sva tu!“

Prišla sta med gosto jelovo drevje, med katerim je stala podrta bajta. Za njo je tekel bister potoček.

To je bilo stanovanje stare Valburge.

Slednja je odprla vrata in peljala dečka za sabo v sobo. Boječe se je oziral ta po ozkem prostoru.

V sredi je stala stara miza in na obeh staneh klopi. — Ob jedni steni se je nahajalo malo ognjišče in na drugi dve mali okenci.

V kotu je bil nastlan mah, Valburgina postelja. Po steni je viselo več loncev.

Na ognjišču je čepela črna mačka, ki se je pri vstopu obeh prišlecev splazila na tla in nezaupno pogledavala malega Ervina.

Temu se ni nič kaj dopadlo v tej temni koči, v gozdu bi mu bilo ljubše.

Boječe je hotel nazaj proti vratom in jecal jokaje:

„Tu ni lepo! Nočem ostati tu!“

„Tako? Ni lepo?“ je hitela starka zaničljivo. „Seveda to ni palača! Saj tudi ne bova ostala vedno tu! Le potolaži se! In sedaj pridi sem!“ je nadaljevala in vlekla Ervina proti klopi. „Ti si gotovo lačen in jaz Ti skuham juho!“

Kmalu je postavila na mizo lonec gorke juhe.

Mali Ervin se ni dolgo obotavljal in jedel s tekom.

Starka se je vsedla njemu nasproti in ga zadovoljno ogledovala.

„No, sedaj mi pa povej, moj ljubi,“ je dejala, ko se je Ervin že nasitil, „kako Ti je pravzaprav ime?“

„Ervin!“

„In kako naprej? Kako se imenuje Tvoj papa?“

Otrok na to ni vedel odgovoriti.

„Kje pa je Tvoj papa?“ je nadaljevala starka radovedno.

„Doma!“

„No, kje pa je to?“

„Kje? No, to je papatov grad!“ je odgovoril Ervin važno.

„Torej grad ima Tvoj papa?“ je odvrnila Valburga začudena. „Hu, hu!“ je mrmrala za se. „Imenitnih ljudij otrok! Tu se bo dal kovati še kapital! — Ali imaš kakega bratca ali sestrico, moj Ervin?“ je pristavila glasno.

„Ah ne!“

Starka je zadovoljno prikimala. Sedaj je z vse drugačnimi očmi gledala otroka, kot prej.

„Torej edini otrok,“ je šepetala. „In če so stariši bogati, edini dedič! — He, kako si pa zašel med glumače, moj otrok?“ je vprašala razburjena. „Ali si morebiti ušel starišem?“

„Ah,“ je vzdihoval mali Ervin, „nek mož me je vzel s sabo.“

„Kdo? Glumač?“

„Ne, nek drugi!“

„In ta Te je pripeljal k glumaču?“

„Ne, k malemu Leonu.“

„Hm! — Leo?“ je zmajevala starka z glavo.

„No — in zakaj nisi ostal pri Leonu?“

„Ah — za to ne morem jaz nič! Pavla je prišla in me vzela s sabo. Rad bi bil ostal tam. Toda raje sem hotel iti k mami in papatu!“

„Tako? In Pavla? Ali Te ni hotela pripeljati tja?“

„Da, rekla je, da me bo, a se je lagala. Pripeljala me je k onemu hudemu možu in tam sem moral ostati.“

„Torej Pavla Te je pripeljala k glumaču?! — Kdo je neki ta Pavla?“ je mrmrala starka zase. „To je popolnoma jasno. Otrok je bil starišem odveden. Če bi le vedela, kako se imenuje njegov oče?“

Spraševala je dečka še različne stvari in sčasoma zvedela vso njegovo zgodovino.

Popisal ji je očetov grad, ji pripovedoval o stari Dori in drugih služabnikih in slednjič, kolikor se je mogel spominjati, kako so ga odvedli.

Valburga je poslušala z rastočo radovednostjo in začudenjem. Na svojih potovanjih je večkrat prišla na grad ratiborski in zvedela tam marsikaj o grajski gospodi.

Dočim ji je Ervin pripovedoval, je že začela slutiti zvezo. „Grad — Dora — Pavla — Robert — gospodična — in — Ervin mu je ime? — Hm! — Ali je morebiti —?“ majaje z glavo je mrmrala starka te besede.

„Tvoj oče, otrok, je grof ratiborski!“ je zaklicala nato nenadoma. „Ali ni res?“

Deček ji je ostal odgovor dolžan. Le osupel je pogledoval razburjeno starko.

„Zdi se mi, da je deček nekoliko podoben svoji materi!“ je mrmrala starka dalje. „Grofico sem videla sicer samo jedenkrat ali dvakrat, toda to zadostuje mojemu spominu. — O, prepričati se moram o tem, ta otrok mi bo prinesel še veliko denarja! Da, da, bogato me bo še napravil! — Pred vsem ne sme izvedeti nihče, da se nahaja v mojih rokah. — Tudi glumač ga ne sme najti. Ne, nikdar! In če bi ga morala skriti pod zemljo!“

Hitela je k vratom in se oprezno ozrla ven. Ko ni zapazila ničesar sumljivega, je hitela zopet nazaj in porinila pred vrata močan zapah. Nato se je z lokavimi očmi ozrla v dečka, ki je postajal čimdalje bolj boječ.

„To obleko mora sleči in obleči drugo,‘ je mrmrala. — „Takoj jutri mu preskrbim vse potrebno. In potem se podam na grad ratiborski. — Hm! toda ona stvar z bratom barona torgavskega? — Ne vem, kaj se je zgodilo s tem. Če mi pridejo na sled, potem je nevarno, če se prikažem v tej okolici.“ —

V skrbeh je zrla nekaj časa nemo pred se.

„Spremeniti moram svojo zunanjost,“ je dejala slednjič odločno. „Ta stvar je prevažna, ne smem se ustrašiti nobene nevarnosti. In če izprevidim, da je vse tako res, kakor mislim —“ se je kihala zadovoljno, — „potem, Valburga, boš žela zlato, zlato, zlato!“

79. poglavje.

Sloves za vedno.

Zapahi pri ječinih vratih so zaropotali.

Mlinar se je zbudil iz polsna, ki je prišel nadenj, ko je ravno sedel pri mizi. Kdo je prišel sedaj?

Z nemirnim srcem je poslušal pri vratih.

Ta se počasi odpro in sodnijski sluga vstopi s svetilko ter jo postavi na mizo.

Prinesli so mu luč? Kaj pomeni to? tako se je vpraševal jetnik začuden.

Skozi vrata so vstopile sedaj še tri osebe: ključar, nadzornik in državni pravdnik.

Nadzornik in državni pravdnik sta se z resnim obrazom približala mlinarju.

„Mlinar," je pričel državni pravdnik, „jaz Vam prihajam naznanjat smrtno obsodbo."

Počakal je za trenotek.

Mlinar je prestrašen vskliknil in se z rokami prijel za mizo.

„Obsodbo je kralj potrdil," je nadaljeval državni pravdnik. „Pripravite se na jutrišnjo smrt."

„O -- Bog!"

S tem vsklikom se je zgrudil nesrečnik na stol in si pokril obraz z rokami.

„Ali nočete slednjič olajšati svoje vesti, mlinar?" ga je opomnil državni pravdnik. „Ali nočete v tem trenotku priznati zločina? — Pojdite vendar v se! Ne tajite dalje! Ne stopite kot zločinec pred božji stol!"

Tedaj se je mlinar sklonil pokonci in pogledal državnega pravdnika z divje plamtečimi očmi.

„Jaz nimam ničesar priznati!" je vskliknil. „Zakaj me še mučite? Jaz nisem morilec! Toda na meni se bo izvršil umor.

Toda, kakor gotovo je Bog v nebesih, moja nedolžnost bo prišla nekega dne na dan — in potem se le pomenite Vi in drugi sodniki z Vašo vestjo.“

Državnega pravdnika je pretresla skoro groza pri teh besedah in ne da bi zinil besedice, se je obrnil in odšel.

Mlinar pa se je vsedel na stol in začel ihteti.

Čez nekaj časa je stopil nadzornik k njemu, ga potipal po rami in dejal:

„Mlinar!“

Ta se ni ganil.

„Pomirite se, mlinar!“ je pričel zopet. „Saj ste vedeli, da bo prišlo tako! Porabite to poslednjo noč — svojega življenja! Spravite se z Bogom! — Ali hočete, da pride duhovnik k Vam?“

Nobenega odgovora.

Mlinar se je tresel kot trepetlika na vodi. Obraz je imel zakrit z rokami in se ni menil za svojo okolico.

Zopet je vladal nekaj minut molk, nato pa je nadaljeval nadzornik:

„Danes se Vam izpolnijo vse mogoče želje, mlinar! — Le izgovorite jih!“

„Jaz nimam nikakih!“

„Ne?“ je vprašal nadzornik nato začuden. „Pomislite vendar!“

„Ne, prav nikake!“

„Ali se nočete posloviti od svoje hčere, mlinar?“

Tedaj se je izvil mlinarju stok iz prsij in začel je bridko ihteti:

„Moj Bog! Moj otrok, moja Lizika!“

„Ali naj pošljem po Vašo hčer?“ je vprašal nadzornik.

„Da, da,“ je jecal mlinar. „Ah! To je najstrašnejše! O, ta sloves je hujši kot smrt!“

Glava mu je zopet padla na mizo in začel je ihteti kot otrok.

Nadzornik je odstopil. Šepetal je še nekaj s slugo in ključarjem in nato odšel. Druga dva uradnika sta pa ostala v celici.

Mlinar se ni zmenil za nju.

V njegovih prsih je divjal obup: jutri moraš umreti! Bil je proklet, zavržen!

Ah, in vendar je bil nedolžen! Po nedolžnem obsojen.

„O Bog, moj Bog! ne zapusti me, pomagaj mi!“ je molil v svojem srcu.

Čuti so se mu zmešali, mislil je, da mora znoreti; groza pred smrtjo ga je popadla.

Tedaj so se zaslišali zunaj na hodniku koraki in Lizika je vstopila; za njo je šel nadzornik.

„Oče!“

Pri tem vskliku je mlinar planil pokonci.

Razprostrl je roke in v naslednjem trenotku je slonela Lizika na njegovih prsih.

Nemo je pokimal nadzornik ostalima uradnikoma in vsi trije so stopili ven, da bi pustili očeta in hčer sama v tem groznem trenotku.

Dolgo sta se oba držala molče objeta. Slednjič je mlinar privzdignil glavo in zašepetal:

„Pomiri se, moj ljubi otrok! Sedaj se morava posloviti za — vedno!“

„O moj ubogi oče!“ je stokala Lizika. „Ne smeš umreti! Ne, ne! Saj ni mogoče, da bi bili ljudje tako surovi. Saj si nedolžen!“

„Seveda sem! In to je moja edina tolažba, ljubi otrok! Bog bo že povzročil, da pride nekoč moja nedolžnost na dan in da doleti morilca zaslužena kazen!“

„Ah, oče, potem bo že prepozno.“

„Za me že! Toda Ti boš lahko ponosno dvignila glavo in dejala: moj oče ni bil morilec! O, smrt bi mi ne bila tako grozna, če bi Te ne zapustil na tem svetu tako zapuščeno in brez varstva!“

„Saj nisem brez varstva; oče! Ti veš, da se je baron čemšeniški zavzel za me in da imam še druge prijatelje! Toda kaj mi je vse to, če moram izgubiti Tebe? Ali mi more kdo izmed njih nadomestovati očeta? Ne, ne! Ti ne smeš umreti!

O, če bi Te mogla rešiti! Vse bi storila za Te — oče. Ali ni nobene možnosti več?"

„Ah, ljubi otrok, za me ne!" je vzdihoval mlinar. „Z svojimi solzami ne boš odvrnila od mene grozne smrti."

„A vendar, oče!" je vskliknila Lizika. „Poskusila bodem! — H kralju pojdem! Na kolenih ga bodem prosila, naj se Te usmili."

„Tiho, otrok! Pusti to misel!" je dejal mlinar žalostno in povesil glavo.

„Kaj, oče, niti tega naj bi ne storila za Te? Ali misliš, da kralj nima srca? O, ne bodem nehala prositi! In takoj se mora zgoditi to! Niti trenotek se ne smem več obotavljati, da ne bo prepozno!"

V smrtnem strahu se je hotela iztrgati od očeta in odhiteti. Tedaj jo je pa mlinar prijel za roko.

„Ali me hočeš zapustiti tako hitro?" je dejal očitaje. „Tvoje početje bi bilo zastonj, moj ljubi otrok! Saj bi Te še pred kralja ne pustili. Pusti to namero in porabiva to malo časa, kar ga nama še ostane."

„Ali res ne morem storiti ničesar, da bi odvrnila grozno nesrečo?" je kriknila Lizika.

„Ne, ne, otrok! Udaj se v usodo! Bodi mirna, tako kot sem jaz!"

„O — ne preživim jutrišnjega dneva!" je stokala obupno deklica.

„Pri spominu na Tvojo ranjko mater, Lizika, obljubi mi, da ne storiš nikake nepremišljenosti!" je vskliknil mlinar prestrašen.

„Ah — oče!"

„Tudi ta čas bo potekel za Te!" jo je tolažil oče. „In če se Ti enkrat zaceli srčna rana, potem boš še lahko srečna. Otani dobra in pobožna, kot si bila doslej, in Bog Te bo varoval. To je moja edina želja, da postaneš srečna, kakor si zaslužila!"

Lizika je ihte objela očeta. Tedaj so se zaslišali slovesni glasovi v daljavi.

V jetniški kapelici so bile litanije.

Orglje so bučale in petje se je glasilo ter prihajalo v jetnikovo celico:

„Pred stolom Tvoje milosti,
Tvoj verni ljud kleči . . .“

Mlinar je sklenil roke in pobožno zrl proti nebu.

Lizika je pa postala še bolj žalostna in začela stokati:

„O Bog! Usliši me. Ah, ali mi ne moreš poslati pomoči, ali ne moreš ustaviti solz obupa? O, zamoreš, Bog! Usliši me radi tega! Pomagaj! Reši mojega ubogega očeta.“

Petje je utihnilo in Lizika se je počasi sklonila pokonci.

„Moj dobri otrok,“ je dejal mlinar ginjen, „udajva se v voljo božjo. Ali me bo rešil smrti? — Ah, to bi bil čudež! Ne, Lizika, nikar ne upajva preveč! Tolik večji bi bil potem obup. — Ah, moj ljubi otrok,“ je nadaljeval nato s pridušenim glasom, „sprijazniti se morava z mislijo, da se ločiva na veke.“

„Ali — ni — nobenega upanja?“ je stokala Lizika. „Ah! Toda vendar, oče!“ je nadaljevala razburjena. „Komisar Vračko.“

„Kaj bi mi mogel pomagati ta?“

„Včeraj mi je obljubil, da Te reši. O, oče, ni še vse izgubljeno. Vračko bo držal besedo.“

„Morebiti te je hotel tolažiti! Dosedaj ni dosegel še ničesar, drugače bi morali to vedeti. Ali Ti je morebiti kaj sporočil?“

„Ne, oče! Toda to se še lahko zgodi. Da, dočim tu stojiva in govoriva, se mu je morda že posrečilo, dobiti dokaze za Tvojo nedolžnost.“

Mlinar je žalostno zmajal z glavo.

„Jaz nimam nikakega upanja več!“ je mrmral mrko.

Tedaj je tudi v Lizikinem srcu umrl plamen upanja.

O ne, še eno sredstvo je ostalo, — kralj! Hotela je iti k njemu!

Toda molčala je, ker je vedela, da bi ji oče odgovarjal od tega koraka.

Nemo sta se držala objeta oče in hči.

Pretekla je že ena ura in vstopil je nadzornik ter opomnil, da je prišel čas ločitve.

V trenotku pa, ko sta se morala ločiti za vedno, je bruhnil pri obeh še enkrat obup z vso silo na dan.

„Oče, oče! Ne zapustim Te! Ne morem se ločiti od Tebe!“ je kriknila Lizika in se trdno oprijela svojega ubogega očeta.

Ta jo je srčno stisnil k sebi.

„Ah, moj ljubi otrok! moja Lizika! Poslednjič — ah, moj Bog!“ je jecal.

Še enkrat jo je poljubil — krik obupa — in Lizika je stala zunaj na hodniku.

Stokaje je šla počasi naprej po stopnicah ob roki nadzornika.

Kmalu so se zaprla za njo velika vrata sodnijskega poslopja.

Hladen veter ji je začel pihati okoli lic, ki so bila vsa objokana.

Stopala je mehanično in počasi dalje, ihteča, brez misli in cilja.

Toda samo nekaj korakov je storila še naprej, na to pa obstala.

Sedaj se ni smela udati obupu, morala je poskusiti še zadnje sredstvo, da reši svojega očeta.

„H kralju! — Da, da! On ne bo pustil umreti mojega očeta!“ je šepetala.

Ozrla se je iskaje naokoli.

Kje je bil Bimbo? Saj jo je spremil sem in čakal z vozom, katerega ji je ponudil baron Sigmund.

Lizika ni mogla nikjer najti niti zamorca niti voza, posebno slednjega ne, ker jih je stalo tu vse polno.

Ni vedela, kam naj se obrne in ihte je stopala ob vozovih.

Tedaj jo je nekdo prijel za roko in posadil na voz.

Bil je Bimbo.

Lizika se še ozrla ni nanj, ampak je kar začela znova ihteti.

Kmalu je voz oddrdral.

„Prositi hočem barona, naj gre z mano h kralju!“ si je mislila Lizika.

80. poglavje.

Žrtev poklica.

Popoldne istega dne, ko so se vršili v zadnjem poglavju opisani dogodki, se je ustavil doktor Milnerjev voz pred vratmi gradu ratiborskega.

V veži je stal Fogel, nemiren, ves v skrbeh in strahu.

Videl je slučajno zdravnika, ko je prišel ravno mimo in takoj se mu je vzbudil sum.

„Kaj hoče tu?“ se je vpraševal razburjen. „Ali je kdo v gradu bolan? Grof vendar ne, saj je bil danes zjutraj še popolnoma zdrav. Ali hoče morebiti zdravnik izdati grofu skrivnosti, ki se tičejo njegove prve žene? — Vraga, kaj potem? Niti tega ne morem preprečiti, da bi me ne izdal!“

Zbral je ves pogum in ostal v veži. Moral je zvedeti, kak namen ima zdravnikov obisk.

Toda kako naj to zve, da ne bo prepozno?

Že je hotel vprašati zdravnikovega voznika, ko je prišel stari Robert v vežo.

Ko je šel mimo Fogla, ga je ta ustavil.

„Povej mi, Robert, tu vidim zdravnikov voz,“ je dejal navidezno mirno, „ali je v gradu kdo bolan?“

„Ne vem!“ je odgovoril ta kratko in zaničljivo pogledal gozdarskega pomočnika. Nato je odprl neka vrata, ki so peljala v dvorano, vstopil in vrata zaloputnil za sabo.

„Vrag naj Te vzame, prokleti starec!“ je siknil Fogel. „Le čakaj, če se vse izide po sreči, potem je tudi Tebi odklenkalo za vselej!“

Kmalu je prišel nek drug sluga in ta mu je povedal, da se je kuhar nevarno opekel.

Fogel se je oddahnil. Sedaj se bržkone ni bilo bati ničesar.

Stopil je na dvorišče in hodil tamkaj okoli.

Kmalu nato je prišel doktor Milner, vstopil v voz in se takoj odpeljal, ne da bi zapazil gozdarskega pomočnika, ki je s strupenimi in sovražnimi pogledi se oziral za njim.

„Tudi Ti prideš še na vrsto," je mrmral sam zase. „Ti si nam nevaren vsled skrivnosti, katero poznaš."

Da zdravnik ni danes govoril z grofom, to je vedel za gotovo, drugače bi ga bil ta gotovo spremil do vrat, ko je šel iz gradu.

Nato se je tudi Fogel podal hitro proti Kamilini hišici skozi gozd.

Med tem se je doktor Milner peljal dalje.

Kmalu je voz krenil z glavne ceste.

Zdravnik je moral obiskati še nekega drugega bolnika in zavil zato skozi gozd.

Voznik je zapeljal po bližnji poti.

To je bila ista, katero je uporabil Vračko prejšnji večer, da bi dospel na kolodvor.

Doktor Milner je sedel naslonjen na steno v vozu, ki je hitro drdral dalje.

Od onega dne, ko je izgubil Melanijo za vedno, je postal melanholičen. On ni upal, kot detektiv, da bi bila Dora in grofica ostali še pri življenju.

Le še želja po osveti je gorela v njem.

Kar ni vedel o grofičinih nezgodah, to je zvedel od detektiva. — Seveda je vedel, da ta naloga ne bo tako lahka in brez nevarnosti. — Pred vsem ni mogel početi brez Vračkota ničesar, kajti ta je imel dokaz — Dorino pismo — v svojih rokah.

Pot se je vil po mnogih ovinkih skozi gozd.

Že je bil voz precej daleč. Tedaj se je nenadoma obrnil voznik k zdravniku nazaj in zaklical:

„Tam ob poti leži človek, gospod doktor!"

Zdravnik je skočil pokonci.

„Kje? — Kak človek?" je vprašal razburjen.

744/5

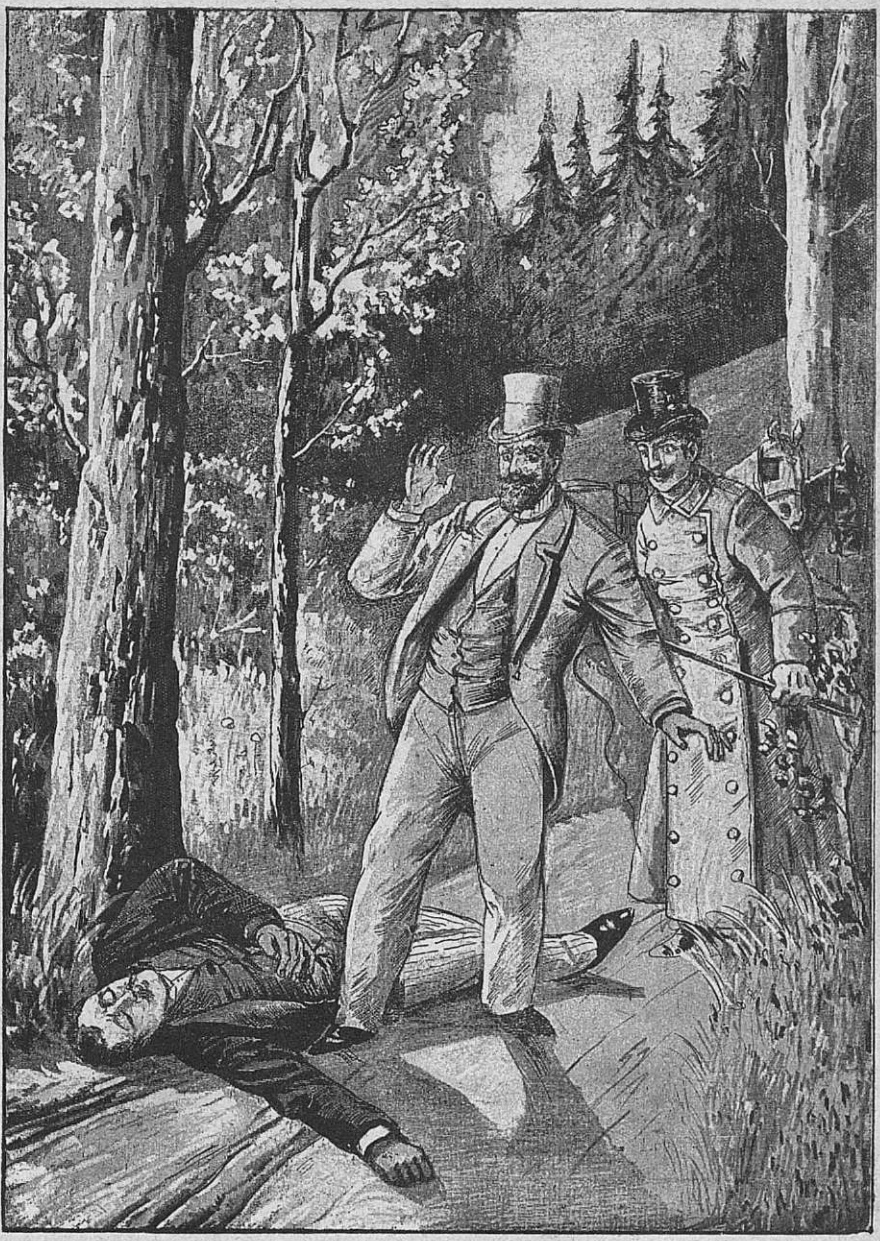

„Bog nebeški, to je Vračko!“ je rekel doktor Milna.

„Tam! — Mislim, da je mrtev! Vsaj izgleda tako. Ali naj ustavim?“

„Seveda!“

Voz je obstal. Zdravnik je skočil takoj k mrtvecu, ki je imel na sebi temno, elegantno obleko, in je ležal z obrazom obrnjen proti tlom.

„Ta je bil umorjen!“ je vskliknil. „V hrbtu ima strelno rano!“

Hitro je sedaj pristopil še voznik. — Osupel je zrl na mrtveca.

Malo pod ramo je imel majhno luknjico in okoli nje vso krvavo obleko.

„Zares! Umor, gospod doktor!“ je vskliknil voznik. — „Kaj naj počneva s tem ubogim človekom? Saj je gotovo že mrtev!“

„Kakor se vidi, že precej časa,“ je odvrnil zdravnik. „Pojdi in prinesi mi z voza mojo taško. Hočem ga preiskati.“

Dočim je kočijaž odhitel k vozu, se je zdravnik pripognil in začel previdno obračati mrtveca, da bi mu videl v obraz.

Komaj je pa zazrl njegovo bledo obličje, ko je s presunljivim krikom skočil pokonci.

„Bog nebeški! To je kriminalni komisar Vračko!“ je kriknil doktor Milner s tresočim glasom.

„Za božjo voljo, gospod doktor! Kdo je to?“ je vprašal voznik in se vrnil hitro k svojem gospodu.

Ta je kakor okamenel zrl nekaj časa na mrtveca.

Groza ga je popadla in srce mu je skoro obstalo in nehalo biti.

„Kako je to mogoče? — Umorjen?! — O Bog!“ je jecal pretresen do dna srca.

Prestrašen je stal voznik poleg njega in se boječe oziral.

„Kdo je to storil, gospod doktor?“ je mrmral voznik.

„Kdo?“ je zaklical voznik. „Da, kdo? O nihče drugi, kot —“

Obmolknil je, kakor bi se bil nečesa domislil.

Kaj je hotel reči? — Ali je mogel zaznamenovati storilca?

Gotovo ne! Kajti koliko sovražnikov je imel detektiv, ki so si želeli njegove smrti?

Ali je smel izreči gotovo slutnjo, ki — morebiti še ni zadela pravega?

Dočim je stal doktor Milner poleg mrtveca, so prišli trije moški hitrih korakov skozi gozd.

Jeden izmed njih je bil orožnik. Druga dva sta bila v civilni obleki. Ta dva sta bila kriminalni uradnik Kovač in njegov kolega.

„O, tu dobimo kako sled!“ je vskliknil Kovač, ko je zagledal zdravnika.

Ta še ni zapazil bližajočih se treh mož.

Pri uradnikovem vskliku se je pa hitro obrnil. — Ni ga poznal, toda ko je zagledal orožnika, je takoj slutil, koga ima pred seboj.

„Koga iščete?“ jim je zaklical, ko so bili še nekoliko oddaljeni.

„Kriminalnega komisarja Vračkota, gospod doktor!“ je odvrnil orožnik, kateremu je bil mladi zdravnik znan. „Včeraj zvečer je izginil in bojimo se —“

Nenadoma je obmolknil in zgroznivši se, odskočil, ko je stopil doktor Milner na stran in molče pokazal na mrtveca.

„O moj Bog!“ je vskliknil Kovač v istem trenotku in skočil bližje.

Vrgel se je na mrtvo truplo, mu zrl v obraz, nato si pa pretresen zakril oči.

„Ali ni nobena pomoč več možna, gospod doktor?“ je šepetal orožnik, ki se je prvi streznil.

Doktor Milner je odločno odkimal.

Povedal je kratko tem uradnikom, v kakem položaju je našel detektiva in jim pokazal smrtno rano.

„Zločin se je zgodil že včeraj zvečer!“ je pristavil. „Toda kako je komisar prišel na to pot?“

„O, hotel je priti na kolodvor!“ je odvrnil hitro Kovač, ki je pri zadnjih zdravnikovih besedah vstal. „Govoril je prej še z mano. Ah, šel je naravnost v svojo smrt, ne da bi to slutil!“

„On je postal žrtev svojega poklica,“ je dejal doktor Milner. „Samo kak zločinec, ki se ga je imel bati, mora biti morilec!“

„Da, tako je!“ je odgovoril Kovač. „In mislim, da morilec ni daleč.“

„Morebiti se da to razvideti iz papirjev, katere je komisar gotovo imel pri sebi,“ je menil zdravnik. „Upam zagotovo, da je imel komisar vse važnejše stvari napisane.“

Vsi trije uradniki so se spogledali.

Slednjič je spregovoril Kovač:

„Najbolje je, gospod doktor, da vzamete mojega kolega tu s sabo in se peljete na postajo. Tam sporočite vso stvar brzojavno v mesto, da pride sodni komisar. Do takrat ostanem jaz z gospodom stražmeštrom pri mrtvecu.“

Vsi so bili zadovoljni s tem predlogom.

Nekaj ur pozneje je bila komisija že na licu mesta.

Bili so slučajno isti ljudje, kot takrat na gradu torgavskem.

Samo ena nova oseba je bila med njimi, ki je vzbujala pozornost vsled svoje elegantne obleke, in sploh glediškega nastopa.

Zdravnik ni slutil, da je ta človek z lakastimi čevlji, svetlim cilindrom in novimi, rumenimi rokavicami znameniti detektiv Born.

Pozvan od preiskovalnega sodnika, je zdravnik še enkrat povedal natanko, v kakem položaju je našel mrtveca.

„Vi ste bili z njim znani?“ je vprašal nato sodnik zdravnika.

„Da!“ je odgovoril ta.

„Ali ne sumite nikogar, da bi bil morilec?“

„Ne!“ je odvrnil zdravnik kratko.

„No, morebiti nam to povedo mrtvečevi papirji!“ je dejal nato sodnik in pomigal Kovaču, naj preišče umorjenemu žepe.

Grozno začuden je uradnik vstal, ker v žepih ni bilo najti niti najmanjše stvari!"

„Torej na vsak način — roparski umor!" je dejal sodnik majaje z glavo.

„Ne mislim, da bi bil morilec kak navaden človek!" je vzkliknil Kovač razburjen.

„Vi ste zadnji videli svojega predstojnika?"

„Da! Prihajal je od mlina in veselo vzkliknil, ko me je zagledal: Sedaj imam dokaze za mlinarjevo nedolžnost. Dokaz, le poslušajte. To so bile zadnje njegove besede o tej zadevi. Več mi ni povedal."

„Torej je bil tako veselo razburjen vsled odkritja v mlinu?" je opomnil sodnik.

„Da!"

„Toda o tem Vam ni povedal ničesar, kako in kaj?"

„Ne, nič druzega, kot to, kar sem povedal!"

„Tudi Vam ne?" se je obrnil sodnik k drugem uradniku.

„Ali Vam ni gospod komisar namignil niti najmanje? Pomislite!" je pristavil. „Vsaka beseda je velikanske važnosti!"

„Jaz morem povedati še manj, kot moj tovariš Kovač. Gospod komisar mi ni povedal prav ničesar!"

„Ali ni ukazano, da se že jutri izvrši obsodba na mlinarju?" je vprašal sodnik obrnivši se proti okoli stoječim.

„Da!" je prikimal detektiv Born, ki do sedaj še ni zinil besedice.

Sodnik je zmajal z ramami.

„Potem je za mlinarja ta smrt usodepolna. Po tem, kar nam je povedal Kovač, je gotovo, da se je Vračkotu slednjič posrečilo, dobiti dokaze za mlinarjevo nedolžnost. Toda mrtvec ne more govoriti več. Umor je bržkone v zvezi z odkritjem komisarjevim. Storica nam bo torej iskati v mlinu. Ali ne mislite tega, gospod Born?"

„Mogoče!" je odvrnil detektiv.

„Papirji mrtvečevi so morali biti za morilca velike važnosti," je nadaljeval preiskovalni sodnik. „Drugače bi jih ne vzel k sebi."

„Da, papirji!“ je mrmral zdravnik. „Tudi Dorino pismo je bilo med njimi! O, sedaj je izgubljeno tudi to! Kaj naj sedaj storim? Kje naj dobim dokazov, da —“

Hitro je prenehal, kajti zapazil je, da so ga začeli opazovati vsled njegovega samogovora.

„Ali niste hoteli še nekaj reči, gospod doktor?“ je vprašal sodnik napeto.

„Ne — ničesar!“ je odvrnil zdravnik.

Videl je pri tem, da ga je detektiv Born pozorno ogledoval.

Kaj je mislil ta človek? Tako se je vznemirjen vprašal zdravnik.

Obrnil se je in stopil k vozu.

Tudi drugi so se pripravljali na odhod.

Sodnijski uradniki so se peljali na kolodvor, dočim se je obrnil zdravnik proti svojemu stanovanju.

Pri mrtvecu sta ostala le Kovač in orožnik, dokler ni tretji uradnik prišel iz vasi z vozom, na katerega so položili Vračkota in ga pripeljali na kolodvor. —

Neposredno pred ciljem, ko je že iztegnil roko, da bi odtrgal sad svojega truda, ga je zadela morilčeva krogla.

Žrtev svojega poklica, kakor je dejal doktor Miler.

81. poglavje.

Milost!

Ko je bil nesrečni mlinar zopet sam s svojimi stražniki, ko je odšel njegov ljubljeni otrok — tedaj se je stokaje zgrudil na stol in si zakril obraz z rokami.

Z odhodom njegovega otroka je bila pretrgana zadnja vez, ki ga je vezala še na svet.

Zopet je postalo tiho v celici. Le petje in bučanje orgelj iz kapelice se je še slišalo.

Slednjič je utihnilo tudi to in nastala je popolna tihota.

Vedno bolj se je bližal čas, ko se je morala nad mlinarjem izvršiti obsodba.

Ah! Ali ne bode nihče prišel, da bi odvrnil to grozno nesrečo?

Zopet so se odprla vrata in nadzornik je vstopil, za njim pa v črnem talarju častita postava duhovnika.

Sledil mu je cerkveni sluga z evangelijem v roki in pripravami za obhajilo.

Duhovnik je pristopil k mlinarju in dejal slovesno:

„Jaz Vas prihajam tolažit z vero, mlinar! Ne obrnite se v tej resni uri od Boga, ki odpusti vsakemu, ako se kesa svojih grehov!“

Nemo je mlinar sklenil roke k molitvi.

Duhovnik je pokazal na križ, ki ga je služabnik postavil na mizo in nadaljeval:

„Tudi za najnesrečnejše ljudi je umrl odrešenik, in kakor je on vstal od mrtvih, tako pojdeš tudi Ti, prost svojih grehov, v nebeško kraljestvo.“

Položil je svojo roko blagoslavljaje na jetnika, ki je pred njim padel na koleni.

In molil je glasno:

„Usmiljeni Bog! Huda je Tvoja jeza proti zakrknjenim grešnikom! Toda neizmerno mil si proti takim, ki se kesajo svojih grehov! Zato Te prosim: Odpusti temu mojemu bratu greh, četudi je še tako velik. Usmili se ga radi svojega sina Jezusa Kristusa! Potem hočem častiti Tvoje ime na vekov veke, amen!"

Nato je mlinar prejel še sveto obhajilo in ostal čudovito miren in pokrepčan.

„Ostati hočem pri Vas do jutra," je dejal nato duhovnik milo. „Hočem Vas tolažiti, če postanete slabi! Pripravite svojo dušo na večnost!"

V tem trenotku se je zaslišal na hodniku šum.

Hitri koraki in glasovi so se bližali celici.

Začudeni so se spogledovali uradniki.

Nadzornik je stopil hitro ven in šel prišlecem nasproti.

To sta bila jetnišnični ravnatelj in nek policijski častnik.

Nekaj časa sta šepetala z nadzornikom.

Slednjič so vsi z razburjenimi obrazi stopili v celico . . .

* * *

Vsa potrta je dospela Lizika v Sigmundovo stanovanje.

Zvesti Bimbo jo je bolj nesel, kot peljal po stopnjicah. Ihte je slonela na njegovi roki.

Toda misel na grozno nevarnost, v kateri se je nahajal njen oče, ji je vrnila zopet prejšnjo energijo.

Hitela je k Sigmundu v sobo, a ga ni našla samega.

Zagovornik njenega očeta je bil pri njem. Oba sta kazala žalostne, potrte obraze.

„Ne povejva ji še", je zašepetal zagovornik Sigmundu, ko je vstopila deklica. Toda napravil je gesto, češ, čemu naj še molčiva? Zvedeti tako mora?

„Ljuba Lizika," je dejal nato Sigmund in jo prijel za roko. „Vi prihajate od očeta, od katerega ste se poslovili. O, z Vami čutim —"

„Poslovila!“ je kriknila Lizika in vila z rokami. „Da, zgubiti moram svojega očeta! O Bog! Umoriti ga hočejo, umoriti! Ah, ali ni nobene pomoči več? Ali naj bo moj oče res izgubljen? Ali ne pomaga nihče — nihče?“

Tako je stokala in ihtela, da se ji je stresalo njeno vitko telo. —

„Moj Bog!“ je šepetal Sigmund ginjen. „Ne morem je videti tako trpeče, ne da bi ji mogel pomagati!“

„Samo Vi, gospod baron. Samo Vi mi morete pomagati,“ je vskliknila Lizika hitro.

„Jaz?“ je jecal Sigmund osupel.

„Da, Vi, gospod baron. Usmilite se me! Na kolenih Vas prosim: Rešite mojega ubogega očeta! Če imate človeško čuteče srce, ne smete pustiti, da umore mojega očeta! — O moj Bog! moj Bog!“

Zdrknila je pred njim na koleni in ga prosila s povzdignjenimi rokami.

Sigmundovo srce se je krčilo bolesti.

Hitro je vzdignil Liziko, jo držal na svojih prsih in ji gladil lase.

„Za božjo voljo, Lizika, pomirite se!“ je vskliknil ginjen. „Obup se Vas je lotil! Kaj naj storim? Povejte mi! Saj veste, da sem pripravljen za vse!“

Lizika ni mogla odgovoriti. Jok je krčevito stresal njeno telo.

Sigmund jo je še vedno držal v svojih rokah. Čutil je, kako burno je bilo njeno srce, in tudi njemu je počelo biti hitreje.

Nek čut se je vzbudil v njem, ki ga je smatral za pomilovanje, a ni bil ničesar druzega, kot prvi čut ljubezni do te nesrečne deklice.

Tedaj je pristopil zagovornik k jokajoči deklici in dejal s tresočim glasom:

„Gospodična Lizika! Prosim Vas, pomirite se! Kar zamorejo ljudje, to se je storilo za Vašega očeta. Sedaj ni nobenega sredstva več, da bi pomoglo. Še vedno smo upali, da nam bo pomagal gospod Vračko —“

752/3

Kamila ga je izzivalno pogledala.

„Da, tudi nanj sem se zanašala," je vskliknila Lizika in se otela Sigmundovih rok. „Ali veste kaj o njem? Zakaj ne pride? Ah, njegov trud je bil brškone zastonj."

„Gospod Vračko sploh ne pride nikdar več!" je odvrnil zagovornik nemo in žalostno. „On je mrtev!"

„Postal je žrtev morilca!"

„Ah, revež," je vzdihovala Lizika odkritosrčno. „Tako grozno je moral končati? On, ki je meni in mojemu očetu storil toliko dobrega? Ah, z njim je sedaj pokopano naše slednje upanje."

„Če je kaj odkril v prid Vašega očeta, tega ne vemo!" je nadaljeval zagovornik. „Toda četudi je, je to sedaj pokopano za večno. Ravnokar sem prijel poročilo o njegovi smrti in sem prihitel sem, da Vam in gospodu baronu sporočim o tem!"

„Skoro bi dvomil o tem!" je dejal Sigmund. „Tako se mi zdi, kakor bi moral vstopiti vsak trenotek!"

„Žalibog to ni mogoče! Zvedel sem to v policijskem poslopju samem. Njegov umor je tam grozno razburil duhove. Govori se o roparskem umoru, kajti pri mrtvecu niso našli niti najmanje stvari, tudi njegovih papirjev ne! Toda motijo se! Ravno pomanjkanje teh dokazuje, da to ni bil roparski umor; Ne, njegovi sovražniki so ga umorili, da bi s tem odvrnili od sebe zlo usodo, ki jih je čakala!"

„Vsi papirji manjkajo? — O, potem je gotovo vse izgubljeno, kar je ta nesrečni človek storil zame!" je mrmral Sigmund osupel. „Zakaj je vendar vse tako skrival? Kaj je dosegel? Kdo ve?"

„Gotovo nihče!" je odvrnil zagovornik.

„Potem stojimo tam, kjer smo začeli!" je vskliknil Sigmund obupno. „Toda mislimo sedaj na važnejše stvari! — Lizika, če veste še za kako sredstvo, da se pomore Vašemu očetu, potem govorite. Jaz bom storil vse, kar je mogoče! Povejte, kako naj Vam pomagam?"

„O, gospod baron!" je odgovorila Lizika in hvaležno pogledala Sigmunda, ki jo je prijel za roko. „Vi ste me vsprejeli v svojo hišo in ravnali z mano, kot s svojo rodno sestro! Pri Vas sem dobila varstvo pred svojimi sovražniki. O, dopolnite

sedaj mero svoje dobrote! Spremljajte me na težki poti! Peljite me — h kralju!"

„H — kralju?"

„Da, gospod baron! To je slednje sredstvo! Vreči se hočem pred njim na kolena in ga prositi za svojega ubogega očeta. O, uslišite mi to prošnjo, gospod baron!"

Sigmund se je obotavljal. Zamišljen je zrl pred se.

„O, Vi nočete?" je ihtela Lizika in se obupno vrgla na stol. Toda takoj nato je skočila kvišku z divje plamtečimi očmi. „Potem grem sama!" je vskliknila v smrtnem strahu in skočila proti vratom.

„Lizika! Za božjo voljo!" je zaklical Sigmund in hitel za njo!"

Prijel jo je za roko in ustavil.

„Počakajte! Sami ne morete iti. Saj vas niti v grad ne spuste! In bojim se, da naju bodo zavrnili oba. Sedaj je že prepozno! Kralj naju ne pusti več pred se! To so moji pomisleki. Samo raditega sem se obotavljal."

„Prepozno, gospod baron, če se gre za človeško življenje? In če stoji tisoč straž pred vratmi, jaz moram še danes h kralju!"

„No, dobro!" je vskliknil Sigmund odločno. „Spremljal Vas bodem, toda hiteti morava!"

Pozvonil je in ukazal vstopivšemu služabniku, da naj takoj upreže voz.

Nato se je podal Sigmund v svojo sobo, kjer se je preoblekel.

„Bog Vam daj srečo!" je dejal zagovornik ginjen Liziki, ter se je poslovil od nje. „Naj bi se Vam posrečilo omečiti kraljevo srce!"

S solzami v očeh je odhitel.

Nekaj minut pozneje ju je odpeljal baronov voz.

Kmalu je dospel do grada.

To je bilo staro poslopje z dvemi velikanskimi vratmi ob pročelju. Pred vsakimi je stala dvojna straža.

Vse je bilo temno v gradu, samo nekaj oken v drugem nadstropju je bilo razsvitljenih.

Tam so bile kraljeve sobe.

Voz se je ustavil pri prvih vratih.

Bimbo je moral najprej odgovoriti na vsa vprašanja policijskemu stražmeštru.

Nato je dospel kraljevi sluga in na njegovo povelje je šele straža odprla vrata.

Počasi se je odpeljal voz naprej. Takoj za njim so se vrata zopet zaprla.

Bimbo je skočil s kozla in odprl vratica. Sigmund in Lizika sta izstopila.

Nato sta šla po razsvetljenih in s preprogami pogrnjenih stopnicah v prvo nadstropje.

Tu ju je srečal sluga v krasni livreji, ki ju je začuden pogledal. Uljudno je vprašal Sigmunda, česa želi.

„Prosim, naznanite me dvornemu maršalu!“ je odvrnil Sigmund mirno.

Sluga je pogledal barona in Liziko in zdelo se mu je, da nima pred sabo navadnih ljudij.

Vzel je Sigmundovo vizitko, in jima pomigal naj mu sledita.

Ko so dospeli vrh stopnjic, je rekel sluga, naj počakata in takoj izginil za velikimi vratmi.

Kmalu se je vrnil, pustil vrata odprta in povabil nato Sigmunda, naj vstopi.

Ta je vstopil z Liziko v dolgo dvorano, ob katere stenah je stalo vse polno z rudečim žametom preoblečenih stolov. Drugače je bila popolnoma prazna.

Pri nekih vratih je vstopil star gospod v rudečem, zlato obšitem fraku; njegova prsa je dičilo več redov.

„Gospod baron čemšeniški?“ je dejal, pogledavši vizitko, ki jo je imel v roki.

Sigmund se je priklonil.

„S čim morem postreči?“ je vprašal ne ravno prijazno in pri tem začuden pogledaval Liziko.

„Prosil bi za avdijenco pri njegovem Veličanstvu!“

„Še sedaj? Ob tej pozni uri, gospod baron? Saj menda niso poslali po Vas?“

„Ne. Toda važnost --“

„Obžalujem, gospod baron!“ mu je segel dvorni maršal v besedo. „Ne upam se, Vas še danes naznaniti. Njegovo Veličanstvo bi Vam gotovo ne dovolilo avdijence.“

„Gospod dvorni maršal,“ je dejal Sigmund odločno in prijel Liziko, ki je začela ihteti, za roko. „Gre se za rešitev človeškega življenja. Ta uboga deklica je mlinarjeva hči. Gotovo ste že slišali o tej zadevi. Ta deklica hoče kralja prositi milosti za svojega očeta!“

„O!“ je vskliknil dvorni maršal in osupel stopil korak nazaj. „Pridite jutri zopet!“

„Jutri je že prepozno! Prosim Vas, gospod dvorni maršal, usmilite se tega ubogega bitja!“ je nadaljeval Sigmund.

Dvorni maršal je prišel vidno v zadrego. Sigmundova prošnja mu je bila zelo neprijetna.

„Deklica se mi zares smili, gospod baron! Toda ne upam se!“ je odvrnil.

„Gospod dvorni maršal! V vaših rokah je, da rešite človeško življenje! Prosim še jedenkrat, naznanite me njegovemu Veličanstvu! Kralj bode uslišal prošnjo te uboge deklice, o tem sem prepričan!“

„No, dobro, poskusil bodem!“ je odvrnil slednjič dvorni maršal. „Sledite mi!“

Stopil je naprej.

V neki predsobi je odložil Sigmund plašč in klobuk.

Dvorni maršal ga je prosil, naj počaka in izginil skozi neka vrata.

Kak odgovor bo prinesel! Ali ju bo kralj sprejel?

Čez kakih pet minut je dvorni maršal zopet vstopil. Obstal je pri odprtih vratih in obema pomigal.

Tu ju je pričakoval nek častnik, kraljev adjutant, kateremu je Sigmund sporočil še jedenkrat svojo prošnjo.

Resno ga je ta poslušal in se nato spogledal z dvornim maršalom.

„Bojim se, gospod baron," je dejal Sigmundu, „da Vas njegovo Veličanstvo ne bo danes več sprejelo. Vendar — storiti hočem, kar je možno. Ostanite tu. Kmalu Vam prinesem odgovor."

Zopet sta ostala Lizika in Sigmund sama, kajti tudi dvorni maršal je odšel.

Lizika je bila zelo razburjena.

„Če naju kralj ne sprejme, potem je moj ubogi oče izgubljen!" je jecala. „O moj Bog, pomagaj mi!"

„Pogum, Lizika!" ji je šepetal Sigmund. „Kralj naju ne bode odpodil!"

„Ah, in če naju tudi sprejme, ali bo milosten in uničil smrtno obsodbo?"

„Gotovo, Lizika. Kako bi Vam mogel kaj tacega odreči?" je odvrnil Sigmund, četudi sam ni bil o tem prepričan.

„O, kako dolgo še?" je vzdihovala Lizika.

Sigmund je nemo strmel pred se in čim dalje ni bilo adjutanta nazaj, tembolj se mu je krčilo srce.

Slednjič se odpro vrata.

Adjutant vstopi in pravi Sigmundu:

„Njegovo Veličanstvo je pripravljeno Vaju sprejeti!"

Liziki je šinil nov žarek upanja v srce.

Skočila je kvišku in hitela proti vratom, tako da jo je Sigmund komaj zadržal.

Adjutant ju je peljal skozi dve veliki dvorani.

Nato je obstal pri velikih z zaveso pregrnjenih vratih in pomigal baronu, naj stopi naprej.

Odprl je vrata in pustil barona in Liziko, da sta vstopila v sobi.

Za obema je vstopil sam in obstal pri vratih.

Lizika je obstala trenotek kakor ukopana. Vse se je vrtilo okoli nje. Če bi se trdno ne držala Sigmundove roke, gotovo bi se bila zgrudila na tla.

Na sredi stropa je visel krasen svetilnik, ki je razlival svetlobo po celem prostoru. V sredi sobe je stala pisalna miza, pokrita s kopo papirja, knjig in drugih stvarij.

Poleg pisalne mize je stala visoko vzrašena postava v uniformi z bleščečimi redovi na prsih. Kratka, nekoliko osivela brada je obrobljala ponosen, strog obraz.

To je bil kralj.

Začuden, skoro nejevoljen je pogledoval Liziko.

„Stopite bližje, baron!“ je dejal nato ostro in kratko.

Sigmund se je globoko priklonil in stopil nato z Liziko h kralju.

„Veličanstvo naj mi oprosti, da se drznem tako pozno motiti Vaše Veličanstvo!“ je dejal s trepetajočim glasom. „Ne drznil bi se storiti tega, ako bi ne bila moja sveta dolžnost, da pripeljem to nesrečno deklico pred obličje Vašega Veličanstva. Prosim Vaše Veličanstvo kar najudaneje za to nesrečno bitje.“

Kralj je pomigal Sigmundu, naj molči, toda manj strogo kot prej in tudi obraz je dobil milejše poteze.

„Do danes Vas še nisem videl, baron, kaj?“ je vprašal kralj.

„Ne, Veličanstvo! Dosedaj še nisem imel sreče, stati pred svojim kraljem. Vendar milost Vašega Veličanstva sem že —“

„Da, spominjam se!“ mu je segel kralj v besedo. „Bili ste pomiloščeni in ste se zategadelj vrnili v domovino!“

Obmolknil je za trenotek in njegov pogled je počival nekaj časa na Sigmundovem jasnem, lepem obrazu.

„Vi ste doživeli veliko žalosti v domovini, slišal sem o tem!“ je dejal kralj. Nato, je pokazavši na Liziko, nadaljeval:

„Kaj Vas je napotilo, baron, da ste postali varuh te deklice?“

„To deklico mi je priporočil blag mož. Vzel sem jo k sebi in kmalu spoznal, da je tega vredna; da, smatram jo za svojo sestro, Veličanstvo!“

Izraz začudenja se je bral iz kraljevega obličja.

Pogledoval je sedaj Liziko, sedaj Sigmunda in se obrnil nato prijazno k deklici:

„In kaj hočeš, Ti, moj otrok?“

Tedaj je prešinilo Liziko kot električna iskra.

„Milost, Veličanstvo! Milost za mojega nedolžnega očeta!“ je kriknila in se vrgla pred kraljem na koleni. „O, bodite usmiljeni, moj gospod in kralj! Ne pustite umreti mojega očeta! Pri vsemogočnem Bogu! On je bil obsojen po nedolžnem!“

Kraljev obraz se je pri teh besedah potemnel.

Nejevoljen je stopil korak nazaj. Jezno se je ozrl na Liziko.

„Po nedolžnem obsojen? Kaka predrznost, trditi to pred mojim obličjem!“ je dejal strogo. „Toda —“ je pristavil mileje — „Ti si obsojenčeva hči! — Vstani otrok! Ne morem spolniti Tvoje prošnje!“

„O Bog!“

S tem krikom se je deklica zgrudila na tla.

Sigmund je obledel kot smrt, toda ni se upal ziniti besedice.

Nem, kot kip, je stal adjutant pri vratih. Čakal je le na kraljev migljaj, da odpelje Liziko ven.

„O Veličanstvo! Milost! Usmiljenje!“ je stokala slednja. „Da, ponavljam! Moj oče je nedolžen! Če bi ne bil, kako bi se upala prositi Vaše Veličanstvo za milost?“

„Toda Tvoj oče je bil od sodnikov vendar krivim spoznan!“ je odvrnil kralj vidno ginjen.

„O, Veličanstvo! Sodniki so tudi samo ljudje! Lahko so se motili!“ je nadaljevala Lizika hitro. „Ah, ali so mogli videti v njegovo dušo? O, Ti so sodili le na videz! Jaz pa najbolje poznam očetovo srce. — — Ah, Veličanstvo! Samo to Vas prosim, pustite mojemu očetu časa, da dokaže svojo nedolžnost! Bog mu bode pomagal pri tem. O, ne zavrnite me v brezdno obupa! Moj oče naj umre? In jutri že? Ne, ne! Za božjo voljo, Veličanstvo, uslišite mojo prošnjo. Jedna sama Vaša beseda in moj oče je rešen. O, izgovorite jo, moj kralj! Imejte usmiljenje, kakor je tudi Bog usmiljen! In vse moje življenje naj bo zahvalna molitev za mojega kralja!“

Molk je nastal po teh besedah.

Kralj je bil ginjen, njegov obraz je postal mil in prijazno in sočutno je zrl na prosečo deklico.

Toda molčal je.

Liziki je hotelo počiti srce v smrtnem strahu.

Beseda, ki pride sedaj iz kraljevih ust, pomenja ali očetovo življenje ali smrt.

Tedaj je dejal kralj prijazno:

„Ti si dober otrok! Ljubiš svojega očeta — — vidim to! — — Vstani! — — Toda kaj je to?“ je prekinil sam sebe in začuden pogledal proti vratom.

V sosednji sobi so se začuli koraki in razburjeni glasovi. Adjutant je odprl vrata in hitel ven.

Čez par sekund je bil že zopet nazaj.

„No, kaj je?“ je vprašal kralj nejevoljno.

„Njegova ekscelenca gospod policijski predsednik prosi Vaše Veličanstvo za sprejem!“

„Sedaj? Po noči? Kaj želi?“

„Njegova ekscelenca ima Vašemu Veličanstvu povedati važne stvari glede mlinarja!“

„Naj vstopi!“ je zapovedal kralj.

„No, gospod predsednik, kaj imate povedati?“ ga je vprašal kralj razburjen, ko je ta vstopil.

„Veličanstvo, važnost stvari, vsled katere prihajam, naj oprosti drznost, s katero —“

„Že dobro! Nepotrebna opravičevanja!“ mu je segel kralj v besedo.

Predsednik je bil zelo začuden, ko je zagledal Sigmunda in Liziko v sobi.

Pokazal je na deklico in jecal:

„Ali Veličanstvo morebiti že ve?“

„Ne! Ničesar! Kaj se je zgodilo?“

„Bržkone mlinar, ki je bil obsojen na smrt, ni kriv tega hudodelstva.“

„Samo bržkone?“

„Jeden izmed naših komisarjev, gospod baron je včeraj nekaj odkril, kar pa bi utegnilo dokazati mlinarjevo nedolžnost.“

„Kaj pa je odkril?“

„Tega ne ve nihče, Veličanstvo. Bil je umorjen, še predno je mogel kaj povedati.“

Nato je na kraljev migljaj nadaljeval in povedal že nam znane stvari.

„Moj Bog, zahvalim Te iz srca!“ je vzkliknila Lizika ginjeno.

Vsi so se obrnili proti kralju, ki je postal naenkrat zelo resen.

„Če je temu tako,“ je dejal slednjič, „potem se obsodba ne sme izvršiti. Vi morate preskrbeti vse potrebno, gospod predsednik! Stvar naj se preišče še enkrat! — Hvala Vam!“

Predsednik je nato odšel.

Kralj pa se je s prijaznim obličjem obrnil k Liziki in dejal:

„Slišal si, moj otrok! Tvojemu očetu še ne bo treba umreti! In če se dokaže njegova nedolžnost — potem se bom spomnil nate!“

„O, Veličanstvo!“ je jecala Lizika s solznimi očmi in še predno je mogel kralj to zabraniti, je prijela njegovo roko in jo začela poljubovati.

Kralj je roko hitro potegnil nazaj in pogladil Liziko po glavi.

„Le pojdi domov, otrok,“ je dejal milo. „Upaj in ne izgubi vere v Boga!“

Nato se je obrnil k Sigmundu in nadaljeval:

„Veseli me, moj ljubi baron, da sem spoznal v Vas pravega plemiča. Ostanite vedno taki! Upam, da Vas vidim še kedaj!“

„Moja najponižnejša zahvala, Veličanstvo!“ je odvrnil Sigmund z globokim poklonom. „Hvala Vašega Veličanstva me navdaja s ponosom. Vsak čas sem pripravljen izpolniti povelje svojega kralja.“

Nato ju je kralj milostno odpustil.

Kako se je v tej uri vse čudezno obrnilo!

Njen oče še ne bo umrl! Zopet ga bode videla in sicer kmalu.

Slednjič bo prišla na vsak način tudi njegova nedolžnost na dan.

Tako je sanjala Lizika in s solznimi očmi ginjeno šepetala:

„O moj ljubi, ljubi oče! — O, dobri kralj!“

82. poglavje.

Nova zaveznica.

„Da, sedaj smo lahko veseli, naš največji sovražnik je mrtev!“

Te besede je izpregovorila Kamila sedeča v vrtni lopi svojega posestva.

Pri njej sta bila Fogel in Sutner.

„Ti res lahko govoriš o sreči, ljuba Kamila,“ je dejal slednji zaničljivo. „Umrl je ravno ob pravem času.“

„No, mislim, da je tudi za Te to sreča; si vsaj zopet jedenkrat ušel ječi!“ je odvrnila ona.

„Hm — mislim, da Ti je skoro žal? Toda Ti pozabljaš, da je postal moj položaj le vsled Tebe takšen. Bil sem tako prijazen, da sem Ti izkazal uslugo, ki bi me bila res kmalu spravila tja!“

„In ta usluga, katero sem morala plačati z lepo svotico, mi ni koristila prav ničesar! Ti si stvar začel tako nerodno, da bolj nerodno sploh mogel nisi, Hugo! Detektiv je Foglu prehitro prišel na sled!“

„Storil sem, kar sem mogel!“ se je branil lopov. „In kaj pa še hočeš? Namen je dosežen. Grofice si rešena! Ali ne?“ je pristavil preže.

„Seveda! Saj sem Ti pripovedovala, da je poginila z Doro vred v gorečem poslopju! To je bil zelo srečen slučaj, da je nastal tam požar in me rešil na ta način moje največje skrbi, ki me je še težila.“

„Zares! Grozno čudno se mi zdi, kako Ti je sedaj naenkrat usoda mila!“ se je rogal Sutner, ki je dobro vedel, kaj si ima misliti o tem navideznem slučaju. Grofica in detektiv! Toda kajne, odstranitev tega človeka se imamo zahvaliti našemu ljubemu prijatelju Foglu?“

„Meni?“ je vzrojil Fogel. „Jaz nimam prav ničesar opraviti z detektivovo smrtjo!“

„Ne, sedaj se gotovo motiš, ljubi Hugon!“ mu je segla Kamila v besedo in se hitro spogledala s Foglom. „Sum leti proti mlinarju Konradu. Govori se, da je detektiv odkril nekaj usodepolnega v mlinu, kar se tiče umora nekdanje mlinarjeve žene.“

„Tako — tako!“ se je smehljal Sutner, navidezno popolnoma prepričan. „Potem se nam vsled tega dogodka ni bati ničesar! Torej bodo Konrada potipali malo za ušesa. Hm — morebiti ta še prej pride na vešala, kot mlinar sam.“

„Že mogoče!“ je dejal Fogel hladnokrvno. „To, kar je detektiv odkril v mlinu, je gotovo dalo povod, da mlinarja še niso usmrtili. Slednjič ga morebiti še izpuste!“ je pristavil nejevoljno.

„Kakor oskrbnika Jurija!“ je pristavil Sutner z zaničljivim smehljajem. „To bi Vam gotovo ne bilo posebno ljubo?!“

„Seveda ne!“ je odgovoril Fogel škripaje z zobmi. „Sovražim oba in če mi ta oskrbnik, ta hinavec, še pride katerikrat na pot, potem naj se le pazi.“

„Ta oskrbnik in mlinar sta te obrekovala pri grofu, ne, moja ljuba Kamila?“ se je obrnil Sutner ironično k svoji ženi. „Ali ni zadnji celo trdil, da si Ti moja žena?“

„Da!“ je odgovorila Kamila kratko in jezno pogledala svojega soproga. „Toda pustimo to stvar! Pozvala sem Te sem, da zvem, če imaš sploh še kaj upanja, da dobiš otroka v svoje roke?“

„Žalibog še ne, vsaj v doglednem času ne, moja ljuba Kamila!“ je odgovoril lopov popolnoma malomarno.

„Tako?“ je vzrojila ona jezno. „Zdi se mi, da sploh ne misliš na svojo nalogo in dolžnost, ki si jo dolžan napram meni?“

„Motiš se! Toda poizvedovanja so mi vzela dosti časa. Jaz sem izgubil vsak sled za ono glumaško rodbino!“

„In to mi poveš s tako malomarnostjo?“ je vskliknila Kamila jezno in lica so ji zarudela vsled razburjenja. „Ti si vzel moj denar, dalje se pa ne brigaš; Tvoje mnenje je, da sem samo zato tukaj, da Te zalagam z denarjem, Ti pa da prijetno živiš na moje stroške!“

„Na Tvoje?“ je odvrnil Sutner mirno in potegnil par dimov iz smodke ter nato otresel pepel. „Mislim, da pri tem ne izgubiš ničesar, saj denar ne pride iz Tvojega žepa, ampak od Tvojega prihodnjega soproga!“

„Molči!“ je sikala Kamila, ki se je komaj mogla še premagovati. „Če mi tekom štirinajstih dnij ne preskrbiš otroka, ali mi ne prineseš dokazov, da je otrok umrl, potem —“

„No, kaj potem?“ je vprašal lopov zamišljeno.

„Potem — ne dobiš od mene niti vinarja več! Potem gredo najine poti narazen za vedno!“ je vskliknila Kamila divje.

Sutner se je zasmejal še bolj zaničljivo.

„Tako?“ je vprašal počasi. „Da bi se me rada iznebila za vedno, to vem dobro! — Toda nikar se po nepotrebnem ne prepirajmo! Ti veš, da so mi taki prizori zelo neljubi, ljuba Kamila!“ je pristavil mirno. „Tvojega žuganja seveda ne smatram za resnega, saj vem, da svojega dobrega in ljubečega Te brata ne boš nikdar pustila na cedilu,“ je pristavil z zaničljivim pogledom na Fogla, ki je vse to molče poslušal s temnim obrazom.

„Jaz bodem izpolnila svojo grožnjo, zanesi se na to,“ je zaklicala Kamila neprevidno, ker že ni mogla več zadrževati svoje jeze.

„Res?“ Smehljaj je izginil iz lopovega obličja in na njegovo mesto je stopil izraz zaničevanja. „V tem slučaju, moja ljuba, si bom poiskal kak drug vir seveda!“

„O, dobro vem, koga misliš pri tem! Toda — varuj se, da mi ne oviraš mojih načrtov.“

Sutner je malomarno skomignil z ramami.

„Če se slednje zgodi, to je popolnoma odvisno samo od Tebe! Dosedaj sem se zelo trudil, da bi dobil otroka v svojo oblast. Ni moja krivda, da se mi to ni posrečilo. Ti moraš potrpeti, ljuba Kamila. In razven tega — česa se Ti je pa treba bati od otroka? Kolikor časa se nahaja pri glumačih in podobnih ljudeh, toliko časa se Ti ni bati ničesar. Lahko si popolnoma pomirjena.“

„Misliš? Dokler se ne nahaja v mojih rokah, toliko časa ne bom mirna.“

„Saj ga bodeš dobila.“

„Toda kedaj? Lahko se kaj pripeti, da mi postane otrok nevaren. Živim kakor na iglah.“

„Če postaneš enkrat grofica ratiborska, potem bo končano to trpljenje,“ je tolažil Sutner.

„O ne! Pozabljaš, da imam še več sovražnikov, razun teh, ki so sedaj že odstranjeni.“

„Toda Ti imaš tudi dva udana prijatelja, mene in Fogla,“ se je smehljal Sutner sarkastično.

„Tebe?“ se je rogala Kamila zaničljivo. „Da Ti si mi pravi!“

„Oprostite, gospoda,“ se je zaslišal v tem trenotku pri vratih utice hripav glas. „Uboga, stara ženska Vas lepo prosi miloščine!“

Obledevši so strmeli vsi trije v utici proti vhodu, kjer se je prikazala sedaj ženska postava zavita v raztrgane cunje.

Z zvitimi lisičjimi očmi je zrla v Kamilo in se ji bližala s pokloni, ponižnimi in globokimi.

„Kako pridete tu sem v vrt?“ je vzrojila Kamila nad njo. „Nesramno beraštvo!“

„Oprostite, milostiva gospodična,“ je sikala starka ponižno in hlapčevsko. „Vrata so bila na stežaj odprta in tedaj sem se drznila vstopiti —“

„Odprta vrata?“ je vskliknila Kamila osupla in jezno pogledala Fogla. „Potem ste jih gotovo Vi pustili odprta, Fogel? Vi ste prišli zadnji.“

„Mogoče!“ je odvrnil ta v zadregi.

„In koliko časa stojite že tu pred utico in poslušate?“ je nadaljevala Kamila jezno in s plamtečimi očmi stopila pred starko.

„Kako se drznete, splaziti se tu sem?“

„Milostiva gospica naj oprosti, res nisem prišla iz hudobnega namena,“ je odvrnila starka nikakor prestrašena ali boječe. „Saj Vašega pogovora niti slišala nisem, ko sem ravnokar prišla noter.“

„Če kdo verjame!“ je mrmral Sutner zaničljivo.

„Ta stara čarovnica je gotovo slišala vse, milostna gospodična," je dejal Fogel in strupeno pogledal starko. „Morali jo bomo energično izprašati o vsem."

Pri tem je stopil iz utice in se plašno ozrl na vse strani.

Zapazil je, da so vrata v ograji odprta. Hitro jih je zaprl.

„Ha! Ali me hočete umoriti?" je zakričala starka boječe, ko jo je Fogel vrnivši se surovo zgrabil za rame in jo porinil v utico. Stisnila se je v kot in vzdignila za brambo svojo palico. Ves njen obraz je bil podoben obrazu divje zveri. „Če mislite, da sem poslušala vaš razgovor, potem bi bilo bolj pametno od Vas, da bi ravnali z mano nekoliko lepše!" je sikala jezno.

„Torej ste vendar poslušali?" je zaklicala Kamila razburjena.

„Brez dvoma!" je dejal Fogel. „Poznam to baburo, videl sem jo že večkrat prej v okolici, ko je beračila. Imajo jo za prorokovalko, stanuje pa v neki razvpiti gozdni vasi. Vsak se ji rad ogne. Če bi še sedaj sežigali čarovnice, potem bi to starko najprej spravili na grmado."

„He! he!" se je kihala Valburga, — kajti ta je bila — veselo. „Gospod gozdar me torej pozna? Da, da, vem, da ljudje slabo govore o meni. Toda krivico mi delajo s tem. Jaz sem stara, uboga, nadležna ženska —"

„Že dobro!" ji je segla Kamila ostro v besedo. Sedaj vem, s kom imam opraviti. Slišala sem že o Vas. Vi špionirate okoli in se okoriščate s skrivnostmi drugih ljudij. Tudi sem ste prišli samo za to, da bi ali kaj ukradli, ali pa zvedeli kako skrivnost. Priznajte: Kaj ste slišali od našega pogovora?"

„Niti besedice, milostna gospica!" je zatrjevala Valburga.

„Toda povedati Vam hočem, zakaj sem prišla sem. Hotela sem Vam ponuditi svojo pomoč."

„Vi?" se je smejala zaničljivo. „Kot sobarico bi Vas prav gotovo ne mogla sprejeti," je pristavila rogaje.

Toda Valburga se ni dala motiti.

„In vendar bi se Vam potem godilo slabo," je dejala resno. „Kot grofica ratiborska bodete tako morali pomnožiti število svojih služabnikov!"

„Kaj pa Vi veste o tem, starka?" je vprašala Kamila začudena.

„O, jaz vem marsikaj, milostna gospica! Da pa postanete druga grofova žena, to je znano že po vsej okolici. Hm, hm! Gospa grofica sicer še ni dolgo mrtva!"

„Kaka predrznost, starka!" je vzrojila Kamila.

„Kako se upate napram meni govoriti o takih stvareh?"

„O, ne zamerite, grofica, jaz mislim dobro z Vami in se veselim, da —"

„Molčite! Meni se prav nič ne ljubi poslušati Vaših praznih besedij," ji je segla Kamila osorno v besedo. „Pojdite in ne prikažite se več sem!"

Valburga se je pa delala, kakor bi ne slišala teh besedij. Odgovorila je z lokavim pogledom:

„V oddaljeni vasi sem slišala neko čudno povest, v kateri nastopa tudi neka grofica."

Vsi trije zavezniki so se osupli in začudeni spogledali.

„Da, to je bila prava grofica," je nadaljevala ta preže. „In najbolj čudno pri vsem tem je, da je bila z njo tudi neka oseba, katero sem prej poznala prav dobro, namreč stara Dora z gradu ratiborskega. Da in tudi ime gospoda gozdarja se je imenovalo zraven."

Nenadoma je obmolknila, kajti Fogel je ves divji skočil k njej in jo začel daviti.

„Ali naj jo zadavim to staro čarovnico, gospica?" je vprašal škripaje z zobmi.

„Spustite me! — Pomoč!" je vpila starka in se zvijala pod trdimi Foglovimi pestmi.

„Pustite jo, Fogel!" je odvrnila Kamila hitro in stopila k njemu."

Ta se je umaknil.

Toda njegovi divji pogledi so hoteli Valburgo kar prebosti.

„Varujte se, starka," je grozila Kamila. „Drugače Vam preti še ječa. Kar govorite tu o grofici, to je Vaša nesramna iznajdba."

„Mislite, gospica?" je sikala stara Valburga. „Toda jaz nisem tako neumna! To si zapomnite! Dosti sem slišala o rečeh, ki so se vršile na gradu ratiborskem pred grofičino smrtjo in o stvareh, ki so se vršile takrat v oni vasi, da si lahko napravim o njih svoje mnenje."

„Baba! Ali si znorela?" se je zadrla Kamila jezno na njo.

„Jaz vem še več!" je triumfirala stara Valburga kihajoč se. „Vi — iščete — otroka, gospica!"

„Ha, sedaj je jasno, da nas je ta stara baba poslušala pri razgovoru," je vzrojil Fogel. „Kako naj bi drugače vedela o otroku in naših naklepih?"

„Da, gotovo je slišala vse!" je pritrdila Kamila. „Kaj naj storimo z njo, da nas ne izda!"

„Milostna gospica!" je odvrnila starka. „Ne smatrajte me za svojo sovražnico, saj Vam hočem koristiti."

„In s čim? Kaj pa veste pravzaprav o otroku?"

„Malega sinčka grofovega sem videla prej večkrat."

„Tako? Nič druzega? Potem Vam mora biti znano, da je mrtev!"

„Mrtev?" se je rogala starka. „In vendar naj ta gospod tukaj še išče za njim?"

Pokazala je na Sutnerja, ki je vstal s svojega sedeža in stopil k Kamili.

Molk je nastal po teh besedah.

Starka je pa zmagovalno pogledovala zdaj enega zdaj druzega.

„Ker ste žalibože vse slišali, kar smo govorili, potem je neumno, če bi še dalje tajili resnico!" je dejal Sutner popolnoma mirno. „Da — jaz iščem otroka. Če pa nam nočete ničesar več povedati o njem, potem nam ne morete dosti koristiti."

„O, lahko bi Vam povedala še marsikaj," je odgovorila starka previdno.

„Potem govorite!“ je vzkliknila Kamila razburjena. „Kaj veste o otroku?“

„Zaupala bi Vam vso skrivnost o njem, vendar —“

„Vi hočete za to denar, seveda! Koliko?“

„Hm — stvar je za Vas velike važnosti,“ je mrmrala Valburga in pogledala Kamilo s poželjivimi očmi. „Ceno prepustim Vam, kajti upam, da moje usluge ne bodete plačali slabo.“

„Lahko bodete zadovoljni,“ je pristavila Kamila hitro. „No — torej, Vi ste otroka videli pred kratkim?“

„Da!“

„Bržkone pri glumaču?“ je segel Sutner vmes.

„Čisto prav, pri nekem glumaču!“ je odgovorila starka. „Toda tam ni več.“

„Ne! Kje pa?“ sta vzkliknila Kamila in Sutner skoro obenem oba začudena.

„Pri meni!“ se je kihala starka zadovoljno. „Da, da, stara Valburga je spoznala zlatega ptiča po perju in ga vjela.“

„Torej je otrok sedaj v Vaših rokah?“ je vprašala Kamila še vedno dvomeča. „Kako je to mogoče? Ali ste ga glumaču ukradli?“

„O ne, deček je prišel prostovoljno k meni?“

„Bržkone je glumaču ušel“ je menil Sutner. „In to je bilo tam, v oni gozdni vasi, kjer sem mislil, da ga že imam. Torej je vendar imel otroka pri sebi. Kje ga je neki skril? Detektiv je moral ravno tako, kot jaz oditi z dolgim nosom! Hm — in Vi, starka, Vi bivate v oni vasi?“

„Bivala sem tam! In dogodek se ni vršil tam, ampak daleč odtod.“

„Vi imate otroka,“ je dejala Kamila nepotrpežljivo. „To zadostuje. Kje ga imate skritega?“

„V svoji koči!“

„In kje je ta?“

„O, ne bodete je našli, gospica, četudi bi Vam kraj imenovala,“ je odgovorila Valburga izogibaje se.

„Morebiti vendar! — Ali mi hočete izročiti otroka? — Za dobro plačilo seveda!“

„Zakaj ne? Od začetka sem že mislila, da bi ga izročila grofu samemu, toda ravno tako dobro bo, če ga izročim Vam.“

Kamila se je demonsko nasmejala.

„Gotovo!“ je odvrnila.

Nato se je obrnila k Sutnerju in nadaljevala:

„Najboljše bo, da greš Ti s starko in si pustiš izročiti otroka.“

„Jaz? Zakaj bi se trudil? Saj ga lahko sama pripelje sem.“

„Bolje je, če ga Ti sam,“ je odvrnila Kamila odločno. „Sicer si pa že tako dobil plačilo zanj. Denar, ki sem Ti ga izročila, daš takoj stari Valburgi, kakor hitro imaš otroka v rokah.“

Sutner je nekaj mrmral, kakor bi ne bil prav zadovoljen s tem načrtom.

„Denarja nimam več,“ je dejal slednjič. „To se pravi, v trenotku ne morem razpolagati z njim.“

„O — dobro poznam Tvoje poteze,“ je odgovorila Kamila škripaje z zobmi. „Ti nimaš več denarja? Kje si ga pustil?“

„To naj Te nikar ne zanima!“ je odvrnil lopov svojeglavno. „Zadosti, da ga ni tu.“

„Lump!“ je ušlo Kamili v njeni jezi. „Ali naj se mi zato ta stvar zopet izjalovi? Sedaj nimam nobene večje svote na razpolago. In starka tudi gotovo takoj zahteva svoj denar. Ti moraš preskrbeti denar! Slišiš? Moraš!“

„Kje naj ga pa vzamem?“ je renčal Sutner. „Ne razburjaj se radi par nedolžnih tisoč kron. Saj Ti je grofova blagajna odprta vsak čas.“

„O, Ti si sklenil, da me izžmeš kot gobo,“ je sikala Kamila. „Toda povem Ti: če mi ne pripraviš otroka za denar, ki sem Ti ga že izročila, potem — sploh ne dobiš ničesar več od mene.“

Ta grožnja ni imela na lopova niti najmanjšega vpliva.

„Naj Ti le starka pripelje otroka," je dejal malomarno. „To je najbolje. Slednjič grem lahko z njo, če že želiš, da se prepričam o tem, če je otrok pravi."

Kamila je videla, da mu sedaj ne more iztrgati denarja nič več.

S pogledom polnim smrtnega sovraštva se je ozrla vanj in stopila same jeze bleda kot smrt od njega proč.

Ta pogovor med obema se je vršil tako tiho, da sta mogla Fogel in Valburga razumeti le posamezne besede.

Slednja pa je menda uganila vsebino, kajti njen obraz je postal nezaupen in boječ. Morebiti so ji hoteli iztrgati s silo, ne da bi jo zato kaj odškodovali?"

Ko se je Kamila zopet obrnila k starki, je dejala ta:

„Milostna gospica, ta gospod —" pri tem je pokazala na Sutnerja, — „gre lahko z mano, toda ne do mojega stanovanja. Jaz nimam sicer nikakega nezaupanja napram gospodom, toda na tem hudobnem svetu se moramo zavarovati. Pripeljala bodem otroka in potem me zopet ta gospod lahko spremlja sem nazaj!"

„Dobro!" je odvrnila Kamila čez nekaj časa. „Naj se zgodi tako! — Ti lahko takoj odideš s staro Valburgo!" je pripomnila Sutnerju.

„Saj se lahko kje snideva," je menil ta in postrani pogledal starko, koje družba mu ni nič kaj ugajala.

„No, zmenita se, kakor se hočeta," je dejala Kamila in stopila proti izhodu. „Z Vami, ljubi Fogel, imam še nekaj govoriti," je pokimala gozdarskemu pomočniku, ki je bil takoj pripravljen, da ji sledi. „Torej pripeljite mi otroka in Vaše plačilo bo izpadlo nad vse pričakovanje!" je zaklicala stari Valburgi, ki je z Sutnerjem ostala v utici.

83. poglavje.

Glas vesti.

Naslonjen na mizo je sedel Konrad doma v svoji sobi in zrl bled kot stena in z izbuljenimi očmi na zmečkan časopis, kjer je bilo tiskano z debelimi črkami:

„Obsodba proti mlinarju, obsojenem radi umora svoje nekdanje žene, je bila v zadnjem trenotku preložena!

Ta glas se je raznesel po mestu včeraj zjutraj.

Kakor smo izvedeli, se je zgodilo to na izrecno naročilo njegovega Veličanstva kralja. Kake vzroke je imel monarh za to, to nam ni znano.

Kar zamoremo častitim bralcem povedati o tej strahoviti drami, ki je zadnji čas tako razburjala duhove, je sledeče:

Obsojenec je prebil poslednjo noč v molitvi. Kmalu potem, ko se je hčerka ločila vsa potrta od njega, je stopil v celico duhovnik. Jetnik je prejel obhajilo in potem miren in udan čakal jutra.

Že se je bližala polnoč, le še nekaj ur je ločilo mlinarja od večnosti — tedaj mu je bilo naznanjeno, da mu še ne bo treba umreti.

„To je storil moj ljubi otrok! On mi je rešil življenje!“ to so bile prve jetnikove besede, ko so minili prvi hipi osupljenja.

Mlinarjeva hči je, — kakor se govori — prosila kralja samega za pomiloščenje. Dvomljivo je, da je monarh samo iz tega vzroka zaukazal ono odločbo.

Govori se, da je kriminalni komisar Vračko malo pred svojo smrtjo odkril nekaj važnega, kar bi bilo v stanu dokazati mlinarjevo nedolžnost. Ta okolnost postavi ves dogodek v popolnoma drugo luč.

Ker je vsa stvar še tajna, ne moremo za danes svojim cenjenim bralcem povedati ničesar natančnej-

šega. Na vsak način se bo preiskava še enkrat vršila in tako imamo pričakovati nov akt te nad vse zanimive drame.“ —

Ta časniška notica je zadela Konrada kot strela z jasnega neba.

Njegov smrtni sovražnik bode torej še živel?! Strah se ga je lotil in ni vedel, kaj naj sedaj stori.

Če pride slednjič resnica na dan?

Kar tresti se je začel Konrad pri tej misli in boječe se je ozrl v sosednjo sobo!

Tam se je zgodil oni zločin!

Toda kaj je neki odkril oni detektiv?

Obupan je strmel v časopis.

Tedaj mu je nenadno šinila neka misel v glavo.

„Rusoglavec! ta je gotovo govoril,“ je škrtal z zobmi.

Da, nihče drugi, samo ta ga je izdal detektivu.

Toda, si je dejal takoj, saj slednji je mrtev, in z njim je pokopano vse. Kdo neki je umoril tega človeka?

Konrad je bil od onega dne, ko je bil njegov smrtni sovražnik obsojen na smrt, vedno pijan, tako da sploh ni vedel, kaj dela. Pil je žganje do nezavesti. Samo če je bil tako pijan, se je čutil srečnega.

Neki glas mu je vedno očital ono krvavo dejanje. Ni ga mogel vdušiti na noben način. Večkrat je tako vpil ta glas v njem, da se ga je loteval strah in da mu je pot oblival čelo. Vedno ga je preganjal in mu ni dal miru. Ponoči ga je vzbujal iz spanja in ga podil okoli po hiši.

Potem je bilo, kakor bi se tisoč vragov vrglo nanj in ga podilo v ono sobo, kjer se je zgodil zločin. In moral je v ono sobo, četudi se je branil, vragi so ga vlekli notri s svojimi kremplji, naj se je upiral še tako. Toda če je pil tako dolgo, da se je zgrudil, potem ga oni duhovi niso mučili, potem je bilo vse dobro!

Bil je glas vesti, ki se je slednjič vzbudil v njem.

Sedaj je stal pri mizi in skušal zbrati svoje misli.

Zares — slednjič je morebiti še sam umoril detektiva.

Surovo se je zasmejal.

Samo še na to se je spomnil, da je imel isti dan z rusoglavcem oni pogovor na skednju. Kaj je pa storil potem, nato se ni spomnil.

Bržkone je šel, kot po navadi, v vaško gostilno.

Potem je srečal v gozdu detektiva in tam se je zgodilo! Toda spomniti se na to ni mogel.

Toda če pridejo gospodje od sodnije in ga začno izpraševati?

Kaj naj jim odgovori? Če je bil takrat, ko se je izvršil umor, res v gozdu in če ga je kdo videl?

Prijel se je za glavo in kakor bi bili njegovi preganjalci že pred njim, je vskliknil s tresočim glasom:

„Ne! Jaz nisem bil!“

Tedaj se je pa zopet vzbudil glas v njegovih prsih in zavpil:

„Ti si morilec! Ti si storil to! Ravno tako, kakor si ubil svojo ženo!“

Z divjo kletvijo je pograbil časopis na mizi in zdivjal ven, kakor bi ga podile furije.

Šel je v mlin, kjer je našel pomočnika, sedečega na vreči moke in kadečega pipico.

„Tu, rusoglavec, poglej! Kaj naj pomeni to?“ je sopihal, in grozeče držal časopis pomočniku pred oči.

Rusoglavec se je površno ozrl nanj. Nato je odvrnil malomarno:

„To že vem! Sem že včeraj zvečer bral, ko sem šel nekoliko pogledat v vaško krčmo!“

„Tako? In zakaj mu niso odsekali glavo ali ga spravili na vislice? Zakaj še sedi?“

„Tega ne vem! Saj stoji vse v časopisu pojasneno — kaj in kako!“

„Rusoglavec! Ti si govoril,“ je dejal Konrad škripaje z zobmi in stegnil proti pomočniku stisnjeno pest. „Ti si onemu detektivu kaj povedal!“

„Kaj? Jaz? Ali ste znoreli, mojster?“ je zaklical rusoglavec divje in skočil z vreče na tla. „Komu naj bi jaz kaj izdal?“

„Detektivu, ki so ga pozneje našli v gozdu mrtvega!“ — Rusoglavec se je zaničljivo nasmejal.

„No, mojster, Vaš strah je zastonj,“ je pomiril Konrada. Jaz onega človeka sploh videl nisem.“

„Ali je to res, kar praviš? Ti torej nisi izdal ničesar? Nikomur, kaj?“

„Ne, prav nikomur!“ je zatrjeval pomočnik.

„Potem bi rad vedel, kako odkritje je to, o katerem se tu govori,“ je dejal Konrad kazaje s prstom na dotično mesto v časopisu.

Rusoglavec je skomignil z rameni in zaničljivo pogledaval Konrada, ki je razburjen hodil semtertja.

„Slednjič se bo še reklo, da sem ga jaz umoril,“ je vskliknil naenkrat Konrad.

„Vi, mojster,“ se je smejal rusoglavec. „Saj oni je bil vendar ustreljen. Vaša puška je bila pa oni dan cel dan v sobi.“

„Ali veš to zagotovo?“ je zaklical Konrad veselo. „Ali sem odšel brez puške?“

„Mislim, da takrat ste bili Vi sploh doma in ne zunaj, mojster?“

„Da, da,“ je hitro prikimal Konrad. „Doma sem bil. Seveda — samo natanko tega niti sam ne vem. Toda Ti — ali bi lahko v potrebnem slučaju prisegel nato, da sem bil doma?“

Boječe se je ozrl pomočniku v obraz.

„Priseči?“ je vprašal ta zategnjeno. „Ne, mojster, tega ne morem! Saj Vas nisem videl vsako uro onega dne!“

„Saj za to se ne gre. Saj ni treba resnico vzeti tako natanko.“

„Tako?“ je renčal pomočnik strupeno. „Ali mislite, naj bi Vam na ljubo prisegel po krivem?“

„Že dobro, rusoglavec, že dobro!“ je dejal Konrad. „Zastonj bi seveda tega ne storil.“

„To je pa že drugače, mojster!“ je odgovoril pomočnik, čudovito hitro potolažen.

„Toda hlapec in dekla morata tudi vedeti, če sem bil doma,“ je nadaljeval Konrad, ne da bi se zmenil za poslednjo pomočnikovo opazko. „Vprašati ju hočem.“ S temi besedami je hotel oditi iz mlina.

„Še eno besedo, mojster!“

„Kaj pa?“ je vprašal Konrad osorno in obstal.

„Obljubil sem Vam vendar, da bom molčal, mojster. Saj veste —“

„Da, da, in upam, da boš svojo obljubo tudi držal, rusoglavec?“

„Seveda, toda Vi ste rekli, da se mi bodete zato izkazali hvaležnega?“

„To bodem tudi storil! Saj že veš, da hočem malin prodati?“

„No da, toda tako kmalu se to še ne bo zgodilo!“

„O pač! Imam že kupca!“

„No, potem je pa vse v redu, mojster. Mlin je vreden svojih tri do štiri tisoč tolarjev in toliko dobite gotovo zanj. Če mi daste potem polovico od tega, potem —“

„Kaj? Polovico?“ je vzrojil Konrad.

„Potem bi imela oba zadosti, da greva čez veliko lužo in tam kaj začneva s tem denarjem,“ je dejal pomočnik, ne da bi se brigal za Konradov medklic. „Pod polovico pa ne storim tega, mojster!“

Konrad mu je nekaj časa s plamtečimi očmi gledal v obraz.

Videl je, da smatra pomočnik svojo terjatev za popolnoma resno in da mu sedaj ne kaže druzega, kot podati se.

„Bova že še govorila o tem,“ je zarenčal slednjič, se obrnil in hitro odšel.

„Polovico?“ je škrtal z zobmi, dočim je hitel čez dvorišče v hišo. „Prav ničesar ne dobiš, Ti norec! Jaz bom vse skup

prodal na tihem, potem pa izginil, in vrag naj me vzame, če dobiš mojo sled.“

V tem trenotku mu je prišel mali Karl nasproti.

Konrad se je zdrznil, kajti od takrat, ko je pred sodiščem zatajil svojega otroka, mu je delal njegov pogled vedno neizrečene muke.

Ni ga mogel pogledati, ne da bi se spomnil na oni krvavi prizor v sobi. Vedno je videl oči malega dečka z grozo uprte nase, kot takrat, ko je vzdignil sekiro nad glavo svoje žene.

Tudi mali Karl se je umaknil svojemu očetu boječe, kjer ga je videl.

Tako tudi sedaj. Toda Konrad ga ni poklical k sebi, ampak hitel v hišo.

Ko je dospel tja v sobo, je vzel iz omare steklenico z rumom in hitro izpil nekaj kozarcev.

Sedaj se je čutil zopet potolaženega.

V sosednji sobi je dekla ravno snažila in pomivala tla.

Konrad je stal med vrati in molče gledal.

Ko je dekla končala svoje delo in hotela oditi, jo je Konrad še zadržal.

„Tu —“ je zapovedal s hripavim glasom — „ta madež! Še enkrat dobro poribaj!“

Pokazal je na ono mesto na tleh, kjer je nekoč njegova žena ležala v krvi.

Dekla se je boječe ozrla vanj in ga ubogala.

Ko je slednjič končala, je odšla.

Konrad je pa še vedno stal na mestu.

„Prokleti madež,“ je zaklel, „moram ga vendar enkrat spraviti proč!“

Hitel je po oblič, in začel oblati. Slednjič je vzel še škaf vode in peska in sam začel ribati in snažiti na onem mestu.

Pot mu je že lil po čelu samega truda in napora, toda madež se ni hotel umakniti.

„O — spravil ga bodem s poti," je dejal slednjič škripaje z zobmi. „In če ne gre tako, potem ukažem vložiti par novih desk!"

V tem trenotku je dekla odprla vrata in zaklicala razburjena in boječe:

„Mojster! Gospodje od sodnije in en orožnik so prišli v mlin!"

84. poglavje.

V zadregi.

„Govori, kar hočeš! Jaz moram imeti svojega otroka nazaj!“

Te besede je izpregovorila razburjena trgovčeva žena, pri kateri je bil nekdaj mali Ervin v oskrbi.

„No, no!“ jo je skušal potolažiti njen mož. „Pomisli vendar, ženska, kako je sedaj naš Leon srečen. Baron čemšeniški misli zagotovo, da je to njegov stričnik. Kaj, ali ti ni nič zato, da je naš otrok grof —“

„Ne, tega ne prenesem več! On je moj otrok in jaz njegova mati! In jaz — jaz sem ga prodala!“ je vzkliknila žena bridko. „O, jaz sem bila vedno proti temu načrtu, a Ti nisi pustil. In koliko časa bo še trajalo, da goljufija pride na dan in — midva pojdeva lepo v ječo!“

„Ah, neumnost!“ je odvrnil trgovec brezskrbno. „Baron ni nezaupljiv človek. Kako naj pa pride na dan, da je to najin otrok?“

„In četudi ne, jaz bom storila tej stvari konec enkrat za vselej!“ je odvrnila trgovčevka odločno. „Mene že peče vest in s strahom se vprašujem, kako sem mogla biti tako brezskrbna in prodati svojega lastnega otroka. Na noben način ne pustim otroka še dalje pri baronu!“

„Tako! Potem bi si lahko prej premislila vso stvar in takoj v začetku rekla „ne!“ Sedaj je prepozno!“

„Kako to?“

„No, vedel bi rad, kako hočeš baronu kar vzeti našega otroka?“

„Jaz grem kar k njemu in mu rečem: To je moj otrok in ne mladi grof! In potem —“

„Potem smo izgubljeni!“ se je smejal trgovec bridko. „Kako pa misliš, da bi Ti baron odgovoril? Ti bi morala vso stvar razložiti in na ta način bi vse prišlo na dan! Ječi ne uideva v tem slučaju!“

Žena je nekaj časa osupla in obupno strmela pred se.

„Potem si otroka vzamem — skrivoma!“ je vzkliknila naenkrat odločno.

„Bodi vendar pametna!“ jo je miril on. „Pusti Leona, naj bo, kjer hoče! Ali se mu ne godi dobro?“

„Ti nimaš srca za svojega otroka!“ je vzkliknila ona jezno.

Trgovec se je obrnil stran in molčal.

„In strah, ki sem ga že prestala do danes?!“ je nadaljevala žena razburjena.

„Če sem videla policiste, sem se tresla in mislila, da mi vsak že bere krivdo z obraza! Ah, kake skrbi nam je že provzročila ta stvar!“

„Saj smo dobili tudi dosti denarja zato!“ je odvrnil trgovec. „Sicer pa radi mene stori kar hočeš!“ je pristavil, ko je videl, da hoče ona zopet vzrojiti.

„Saj tudi bom! Takoj bom šla po otroka. In potem, oče, je najbolje, da odrinemo od tu!“

„Kam pa?“

„To je vseeno. Jaz ne preživim več mirne ure tu!“

„Hm! — Rad bi vedel, kako boš skrivoma vzela baronu otroka? Če greš v hišo, Te bodo vendar zapazili!“

„O, bodem že našla kako ugodno priliko,“ je odvrnila ona brezskrbno. „Baron niti slutil ne bo, kje je ostal njegov navidezni stričnik. In če enkrat odidemo tu proč, potem naj išče, kjer hoče.“

Trgovec ni več ugovarjal, ampak se je vsedel nemo k mizi, dočim si je njegova žena hitro ogrnila veliko ruto in zapustila sobo.

* * *

Hudobni, rafinirani Sidonijin načrt je obrodil sadove in zadel Feliksovo srce.

Slednji je hodil od onega dne, ko je dobil od Lizike ono usodepolno pismo, ves potrt in žalosten okoli. In Sidonija je kovala železo, dokler je bilo vroče; da, pripravila je barona celo do tega, da je skušal iztrgati iz srca poslednji spomin na svojo gozdno vilo.

Toda to se mu ni posrečilo.

Vedno znova mu je stopala podoba krasne deklice pred oči in srčno hrepenenje po njej se ga je lotevalo še vedno. In četudi bi jo moral po Sidonijinem mnenju sovražiti in zaničevati, vendar njegovo srce ni vedelo o tem ničesar.

Sidonija se je varala, če je mislila, da je v njegovem srcu že izpodrinila svojo tekmico. Triumfirala je prehitro.

Oni večer, ko se je Lizika zadnjič poslovila od svojega očeta, je na Sidonijino naročilo hitel Anton v mesto.

Tam naj bi se v drugič polastil Lizike in jo spravil v njeno oblast.

Toda lopovski sluga je delal račun brez Bimbota.

Ko se je Lizika peljala v ječo, ji je Anton sledil. Upal je najti ugodno priliko, da se je polasti.

Toda v svoji onemogli jezi je moral gledati, kako se je deklica pod zamorčevim varstvom zopet odpeljala.

Moral se je, ne da bi kaj opravil, vrniti domov.

Drugi dan je prineslo časopisje naznanilo o preložitvi obsodbe Lizikinega očeta.

S tem se je zrušil glavni steber, ki je podpiral Sidonijine lažnjive trditve in nakane.

Baron je sedaj uvidel, da se nahaja Lizika še vedno v Sigmundovi hiši.

In sedaj je bila prva njegova misel, govoriti z njo med štirimi očmi.

Sidonija ga je v svojem obupnem strahu zaman skušala odvrniti od tega naklepa.

Drugega dne je Feliks odjezdil spremljan od služabnika v mesto.

Sedaj je Sidonija sprevidela, da, kakor hitro bo baron govoril z Liziko, pride vsa njena zvijača na dan.

In tedaj se morajo zrušiti njeni gradovi, ki jih je zidala v oblake. S sramoto jo bo Feliks pognal iz grada in njena smrtna sovražnica bo stopila na njeno mesto.

Ne! Tega ne bi mogla prenesti!

„Reši me sedaj, Ti norec!“ je zaupila na Antona, ko je ta vstopil na njeno povelje. „Samo Ti si kriv, da je prišlo tako daleč! Sedaj govori! Kaj naj se zgodi? Kako naj se odstrani ta nevarnost?“

„Milostna! Ne vem — nikakega izhoda več!“ je jecal sluga prestrašen.

„Tako? S svojo modrostjo si pri kraju?“ se je smejala bridko. „Toda če pride do skrajnosti, lopov, potem zvrnem vso krivdo na Te, zapomni si to!“

Bled kot stena jo je poslušal Anton.

„Jaz? Gospa, jaz sem bil samo Vaše sredstvo!“

„Kdo Ti bo to verjel?“ se je rogala Sidonija. „Mene, gospo in plemenitaško damo bodo poslušali in ne Tebe, služabnika. Ti se lahko zvijaš, kolikor se hočeš: jaz sem spolnil le njene ukaze! — Nihče Ti ne bo verjel.“

„Usmilite se, milostna gospa,“ je stokal Anton. „Ali Vam nisem zvesto in udano služil? Ali naj bo to moje plačilo? — Nikar takoj ne obupajte! Saj se še lahko popravi! Premišljujva, kaj bi se dalo storiti! Baron ne sme videti deklice!“

„Kako hočeš to preprečiti? Saj je že na potu v mesto! Ti si imel vlačugo že v rokah, Tvoja krivda je, da danes še živi!“

„Ah, milostna, saj veste, da ni bilo odvisno od mene. Pošljite me sedaj v mesto! Bodem že našel kako sredstvo, da preprečim sestanek med baronom in deklico!“

„Takega sredstva sedaj ni več,“ je dejala Sidonija temno. „Poiskal jo bode v hiši barona čemšeniškega.“

„Ne sme priti do tja!“ ji je segel Anton odločno v besedo.

„Ali ga moreš še doiti? In če ga, s čim ga hočeš zadržati?“

Anton je obupno povesil glavo.

„Sedaj moramo pustiti stvari kakor so," je nadaljevala Sidonija. „Počakati moramo, kako se vse izteče!"

Postala je mirnejša, se vsedla na stol in začela premišljevati.

„Ene nevarnosti smo rešeni," je začela čez nekoliko časa zopet. „Detektiv je mrtev! In ker je tudi stara Valburga izginila, smo lahko pomirjeni. Če bi mogli odstraniti še ono vlačugo, potem bi bilo vse dobro!"

Čez nekaj časa sta osnovala Anton in Sidonija nov načrt, in kmalu je prvi odjezdil tudi v mesto.

* * *

Ni bilo usojeno Liziki, videti še svojega očeta, četudi je Sigmund porabil ves svoj upliv.

Vendar je deklica z veselo nado zrla v prihodnjost.

Kmalu, je upala, se bodo odprla vrata ječe njenemu očetu in on bo potem užival zopet zlato prostost.

V svoji naivnosti ni mislila nato, koliko ovir bo še za premagati, predno se to zgodi.

Sedaj, ko je bila srečno odvrnjena nevarnost od njenega očeta, sedaj se je Lizika spomnila na svoje lastne doživljaje.

Spomnila se je na barona Feliksa. Ah, koliko časa ga že ni videla?

Ali on še misli nanjo? Ali je še ni pozabil? O, morebiti misli, da je že umrla!

Toda ne, to ni bilo mogoče!

Saj je moral izvedeti iz časopisov, da še živi! Zakaj torej molči?

Sigmund ji ni povedal še ničesar o njegovem obisku in tako ni mogla Lizika slutiti, da se nahaja v zmoti. —

Zamišljena je stala deklica pri oknu v Sigmundovi hiši in zrla na cesto, kjer je bil ravno zelo živahen promet.

Tedaj se je nenadoma zdrznila in vesel vsklik začudenja se je izvil iz njenih prsij, kajti pri glavnih vratih je ravno stopil s konja viteški mladenič, ki ni bil nihče drugi — kot Feliks.

Gotovo je prišel k njej, o tem ni bilo dvoma!

Ko pa je preteklo kakih deset minut, ne da bi zaslišala pred svojo sobo njegovih korakov, tedaj se ji je skrčilo srce od žalosti in začela je vzdihovati:

„O, pozabil je že name! Nič več ne misli na me!“ —

Med tem je stopil Feliks v Sigmundovo sobo; baron je bil zelo začuden vsled njegovega obiska.

„O, gospod baron torgavski!“ je dejal prijazno. „Dolgo že niste dali nikakega znamenja od sebe!“

„Ne?“ je odvrnil ta mrzlo in se delal, kakor da ne vidi roke, ki mu jo je molil Sigmund nasproti. „Zdi se mi, da ste pozabili, gospod baron, da sem Vam pisal?“

„Vi ste mi pisali? Kedaj pa?“

„Pred kakimi osmimi dnevi!“

„Jaz nisem sprejel od Vas nikakega pisma!“ je odvrnil Sigmund z mirno odločnostjo.

Opazil je razburjenje in mrzlo vedenje Feliksovo in sam postal tudi tak.

Feliks je osupel pogledal.

„Nasprotno sem Vam približno isti čas naznanil, da se je Lizikino zdravje obrnilo zopet na bolje!“ je nadaljeval Sigmund. „Čudil sem se, zakaj niste takoj obnovili svojega obiska.“

„Pri Bogu! Gospod baron!“ je vzrojil Feliks. „O tem ne razumem ničesar! Ali govorite resnobno ali se šalite? Vi niste sprejeli mojega pisma? No, jaz pa Vašega nisem!“

„Zares, to je čudno!“ je odvrnil Sigmund začuden.

Feliks se je čudno smehljal, postajal je proti Sigmundu vedno bolj nezaupljiv.

„Ker se je izgubilo Vaše pismo, gospod baron,“ je dejal ironično, „potem se čudim, da sem dobil neko drugo, ki je tudi prišlo iz Vaše hiše. Pismo ne posebno vesele vsebine od gospice Lizike!“

„Ona Vam je pisala?“ je vprašal Sigmund začuden.

„Da! Kakor se zdi, Vi o tem dosedaj še niste ničesar vedeli?“

„Ne. Toda kaj Vam je pisala tako neveselega? O svojem očetu morebiti?“

„Ne, o tem niti besedice!“

„Potem ne razumem, kaj mislite!“

„Ali se nahaja gospica Lizika še v Vašem stanovanju?“ je vprašal Feliks mrzlo, ne da bi se zmenil za zadnjo Sigmundovo opazko.

„Da, gotovo! Kje naj pa bo!“

„Tega ne vem! Meni je pa pisala, da hoče zapustiti Vašo hišo!“

„To Vam je pisala Lizika?“ je vskliknil Sigmund osupel.

„Da! In še marsikaj druzega!“

„Oprostite, gospod baron,“ je dejal Sigmund razburjen, „tega ne morem prej verjeti, dokler nisem videl pisma in dokler gospica ne potrdi, da je to res pisala!“

„Tu je pismo!“ je odvrnil Feliks in mu izročil list, ki je razdrl vso njegovo srečo in skoro oropal ljubezni do njegove gozdne vile.

Sigmund je pismo vzel in ga hitro prečital.

Nato ga je vrnil z nejevoljnim in jeznim pogledom Feliksu?

„Sicer ne poznam Lizikine pisave,“ je dejal komaj mirno, „toda ne verjamem, da bi bila ona pisala to pismo! Sicer se pa lahko prepričamo, če vprašamo njo samo!“

S temi besedami je stopil hitro k zvoncu in hotel pozvoniti.

„Dvomim, da bi ji bil moj obisk prijeten,“ je dejal Feliks in ga zadržal. „Nočem jo spraviti v zadrego.“

„No, če ne želite, potem bom pustil,“ je odvrnil Sigmund razkačen in spustil za zvonec.

Nekaj časa sta stala oba popolnoma tiho.

Slednjič je pa stopil Sigmund k Feliksu, mu položil roko na ramo in dejal resno:

„Ali ste v resnici izgubili svoje dobro mnenje o Liziki?“

„Mislim, da imam za to vzroka dovolj,“ je odvrnil Feliks bridko. „Iz mojega gradu izgine kar meni nič, tebi nič — z svojim ljubimcem —“

„Kaj? Kdo trdi to?“ je vzrojil Sigmund osupel.

„Z nekim zamorcem celo,“ je nadaljeval Feliks zaničljivo.

Sigmund je zrl na barona, kakor bi ga ne bil prav razumel.

„Z nekim zamorcem pravite? O, tega poznam dobro,“ se je smehljal zaničljivo.

„Na vsak način, saj je oni človek baje pri Vas“, je odvrnil Feliks.

„Da, res je to,“ je odvrnil Sigmund. „Vidim, gospod baron, da se nahajate v veliki zmoti. Vi ste bržkone žrtev rafinirane goljufije —“

„Goljufije? Da! O tem sem prepričan,“ se je rogal Feliks.

„Toda ne od strani gospice Lizike, kakor se Vam dozdeva,“ je nadaljeval Sigmund odločno in mirno. „Stvari v Vašem gradu so se vršile nekoliko drugače, kot se Vam dozdeva. Zamorec, o katerem govorite s takim zaničevanjem, ni bil Lizikin ljubimec, ampak njen rešitelj. In ali veste, pred kom jo je rešil!“

„Seveda pred menoj!“ se je smejal Feliks ironično. „Ne trudite se dalje, gospod baron!“

Pri tem žaljivem odgovoru je Sigmund zarudel.

Že je hotel odvrniti, kakor bi se spodobilo v tem slučaju za pravega plemiča, a se je še vzdržal in odgovoril mirno:

„Kakor želite, gospod baron! Morebiti si bote to uro želeli še nazaj!“

Hotel je ravno Feliksu povedati resnico in mu odkriti Sidonijino hudobijo.

Sedaj seveda je molčal. Nekega dne bo že sprevidel, če ne bo prepozno zanj.

Feliks se je molče obrnil proti vratom.

Bilo mu je zelo težko pri srcu, da je moral oditi tako, ne da bi govoril z Liziko.

Naenkrat se je še enkrat obrnil in dejal:

„Vseeno bi sam rad povprašal gospico, kaj je z onim pismom.“

„To se lahko zgodi!“ je odvrnil Sigmund mrzlo. „Pokličem jo takoj sem!“

Toda Feliks je odmajal z glavo.

„Rad bi sam govoril z njo!“

„Ne vidim vzroka, zakaj, gospod torgavski! Lizika izpove ravno tako lahko vpričo mene.“

„Potem — je ni treba klicati!“ je odvrnil Feliks hitro.

Odprl je vrata in odhitel. Sedaj mu je bilo skoraj žal zadnje besede.

Ko je hotel ravno doli po stopnicah, so se na nasprotni strani odprla vrata in Lizika je stopila ven z malim Leonom.

Hotela je ravno iti na izprehod. Mislila je, da je bil Feliks že davno odšel.

„Ah — gospod baron torgavski!“ je jecala prestrašena in rudečica ji je zalila obraz.

Takoj je minil Feliksa ves obup in vsa jeza.

„Da, jaz, gospica Lizika!“ je vskliknil in stopil hitro k njej. „Gotovo niste mislili, da me bodete videli še enkrat?“ je pristavil očitaje.

„O, mislila sem, da ste — pozabili name!“ je šepetala Lizika in povesila oči.

Še predno je Lizika izpregovorila kako besedo, že je bilo Feliksu jasno, da je nedolžna.

„Gospica Lizika!“ je pričel s prosečim glasom. „Moram govoriti z Vami. Take prilike ne bo nikdar več — dokler ostanete v tej hiši.“

„Zakaj pa naj ne bom tu?“ je odvrnila Lizika prestrašena. „Gospod baron je vendar tako dober napram meni. In meni se tudi dopade tu.“

„O, želel bi, da bi bili povsod drugje, kot tu!“ je vskliknil Feliks.

Lizika se je osuplo ozrla vanj, ni vedela, kaj naj si misli.

Tedaj je Feliks segel v žep in privlekel ono pismo na dan.

„Ali ste pisali Vi to pismo?“ je vprašal Feliks vznemirjen Liziko.

Deklica je nekaj časa molčala in zrla osupla na ono pismo.

„Jaz — jaz Vam sploh nisem pisala, gospod baron!“ je odvrnila nato.

„Ne, Lizika? Res ne? — O, potem to pismo gotovo ni od Vas!“ je vskliknil skoro vriskaje. „Potem torej nočete, da se med nama konča?“

„Jaz naj bi Vam to pisala!“ je vskliknila nejevoljno, ko je prebrala nekoliko vrstic. „O, gospod baron, kako ste mogli misliti na to, da sem jaz tako nehvaležna? Ali ste me v resnici smatrali za tako hudobno?“

„Ne, ne! Saj tega nisem verjel!“ je jecal Feliks.

„O vendar! Saj berem to z Vašega obraza!“ je dejala Lizika in oči so se ji napolnile s solzami. „Kdo je pisal to pismo, tega ne vem. Prisegam Vam, da o njem ne vem ničesar.“

Feliks je razburjen vzel pismo in ga raztrgal na drobne kosce.

„Naj izgine s tem nesrečnim pismom tudi poslednji spomin nanj,“ je govoril pri tem. „Nočem več misliti nanj. Sedaj je zopet vse dobro, Lizika! Tudi ono drugo gotovo ni res!“

„Kaj pa?“

„Ono o zamorcu.“

„O Bimbotu? Kaj veste o njem? Kaj je storil?“

„O ničesar, Lizika, ničesar!“

Feliksu je bilo nemogoče, sedaj, ko so se njene nedolžne oči uprle vanj, izpregovoriti svojo sumnjo.

In še predno je mogla ona staviti drugo vprašanje, je nadaljeval hitro:

„O, sedaj Vam verjamem in zaupam, kot prej, Lizika! In sedaj bi Vas nekaj prosil: zapustite to hišo, kolikor mogoče kmalu! V Vašem interesu Vas prosim to!“

„Toda zakaj, gospod baron?“ je vprašala Lizika. „Če mi preti kaka nevarnost, kje bi bila varnejša, kot tu?“

„Pod mojim varstvom, Lizika!“

Žalostno smehljaje je deklica odkimala na to Feliksovo zatrjevanje.

„Ne, gospod baron,“ je šepetala, „ne razumem Vaše želje. In kako naj bi bila tako nehvaležna in zapustila hišo, v kateri sem užila toliko dobrega? In ta otrok, ki mi je bil izročen v varstvo,“ pogladila je Leona po kodrasti glavici, — „sami sprevidite, gospod baron, da je nemogoče, da bi Vam izpolnila Vašo željo,“ je pristavila boječe.

Feliksov obraz je zadobil izraz bridkega razočaranja.

„Torej Vam baron Sigmund stoji bližje — kot jaz?“ je vprašal bridko.

„O — kako morete govoriti tako trdo?“ je vzkliknila Lizika ginjena in se začela jokati.

Sedaj je spoznala pravi vzrok njegove nezaupnosti.

On jo je ljubil iskreno in presrčno in vsled tega ga je mučila ljubosumnost napram Sigmundu!

Toda ali je imel zato najmanjši vzrok? se je vpraševala prestrašena. Od njene strani gotovo ne!

Boječe in tresoča se, se mu je s solznimi očmi ozrla v njegov obraz, in ta pogled mu je povedal več kot tisoč besedij.

Kri mu je udarila k srcu, kar pijan je postal samega veselja in blaženosti.

Hitro je potegnil Liziko k sebi, jo trdno objel in radostno vskliknil:

„Ti me ljubiš, Lizika! O, to berem iz Tvojih očij! Ah, ali ne veš, da sem Te od prvega trenotka, ko sem Te zagledal, istotako ljubil? — In kako blizu sem že bil, da bi Te izgubil za vedno, Ti moja gozdna vila! O pridi!“ je nadaljeval strastno. „Pojdi stran od tu! Bodi moja — postani moja ljuba žena!“

Ta izbruh njegove strastne toliko časa zakrivane ljubezni je prišel nad njo tako nenadoma, da skoro ni vedela, kaj se vrši z njo.

Kakor v omotici je slišala njegove sladke besede in zaprla je oči, ko je čutila njegove vroče poljube na svojih ustnih.

Mali Leon je prestrašen skočil na stran, ko je baron tako burno objel mlado deklico.

Boječe se je oziral na par, ki je pozabil ves svet okrog sebe. —

„Leon, moj otrok!“ se je oglasil tedaj nenadoma nek glas komaj slišno.

Samo mali Leon ga je slišal.

Hitel je po stopnicah navzdol. Tam spodaj je stala ženska zagrnjena v velik robec in mu migala.

„Mati, mati!“ je vskliknil otrok veselo.

Žena se je boječe ozrla na vse strani, če je kdo ne opazuje.

Tresoča se po vsem telesu je skočila k otroku in ga vzela hitro v naročje.

Zavila je dečka v ruto in odhitela z njim. Vse to je bilo delo par sekund.

Komaj je izginila z otrokom, so se spodaj v veži odprla vrata.

Prestrašena se je Lizika iztrgala iz rok Feliksovih in skušala zbežati.

Toda Feliks je ni spustil, prijel jo je trdno za roko in šepetal strastno:

„O, povejte mi, Lizika! Ali hočete postati moja? Izpregovorite sladko besedo, ki me bo napravila za najsrečnejšega človeka na svetu!“

„Moj Bog!“ je jecala Lizika tresoč se po vsem telesu. „Nekdo prihaja! Proč moram!“

Hotela je odhiteti.

A Feliks jo je prijel za roko in zadržal.

„Ne, tako mi ne zbežite!“ je zaklical. „Odgovorite mi, Lizika! Ali hočete biti moja — nevesta? Vse Vam položim pred noge, kar imam. O, saj vem, še predno izgovorite, da je Vaše srce moje! Moje in nikogar druzega!“

„Ah, gospod baron!“ je vzdihnila Lizika jokaje. „Kako bi mogla kedaj postati Vaša? Jaz — uboga, navadna deklica, hčerka moža, ki ga zaničuje in proklinja ves svet? O, prosim, ne govorite naprej!“ je zaklicala, ko je hotel Feliks nekaj odvrniti.

Z bolestnim in tihim glasom je dostavila:

„Nikdar se to ne more zgoditi!“

„Lizika!“ je vzkliknil Feliks žalostno. „Ali me ne ljubite kar nič? Ali sem se motil?“

„O — moj Bog!“ je vzdihovala Lizika in si zakrila obraz z rokami.

„Lizika!“ je prosil Feliks milo in ji skušal razkriti obraz.

„O, pustite me, gospod baron!“ je vskliknila Lizika. „Pojdite, prosim Vas, in pozabite name! Jaz Vas nisem vredna! Pregloboko stojim pod Vami, da bi se mogla predrzniti, postati Vaša žena!“

„Kaj? Lizika! To je Vaš odgovor?“ je zaklical Feliks britko razočaran. „Toda ne, ne, tako ne govori Vaše srce! Ali ne verjamete, da zamorem premagati vse ovire, ki bi se nama postavile na pot?“

„O, ne naprej, gospod baron! Ne morem in ne smem biti nikdar Vaša. To bi bila Vaša nesreča!“

Feliks jo je osuplo pogledal.

„Vi me ne ljubite, Lizika? Vi nosite v svojem srcu drugega?“

„Ne, o ne,“ se je branila jokaje.

Ni mogla izpregovoriti besedice.

O, kako rada bi se mu vriskaje vrgla na prsi, presrečna, da je ljubljena od moža, ki ga ljubi tudi sama. Toda ni smela!

Ni imela pravice do te sreče! Ravno za to, ker ga je ljubila, se mu je morala odreči — četudi bi ji vsled bolesti počilo srce.

Toda Feliks, ki ni razumel ali ni hotel razumeti njenih razmotrivanj, ji je znova začel prigovarjati.

Ni je hotel izpustiti, kajti od nje je bila zavisna vsa njegova zemeljska sreča!

In Lizika se je stresala pri teh sladkih, ljubavnih besedah, ki so ji kot vihar razburkale dušo.

Tedaj so se nenadoma na stopnicah začuli koraki.

Lizika se je prestrašena zdrznila in se divje ozrla okoli, dočim je Feliks nehal govoriti in se jezno ozrl na stopnice, da vidi, kdo prihaja.

„Ah, moj Bog! Kje je otrok?“ je jecala Lizika prestrašena, kajti šele sedaj se je spomnila na dečka. „Ervin, Ervin!“ je klicala in ga iskala z očmi po vseh kotih.

V tem trenotku se je prikazal Bimbo gori na stopnicah in zajedno je stopil tudi Sigmund iz neke sobe.

Začuden, s temnim obrazom je obstal in s plamtečimi pogledi meril Liziko in Feliksa.

Slednji ga niti zapazil ni, kajti njegova pozornost je bila obrnjena na zamorca.

Tudi Bimbo je iznenaden obstal.

„Ah, tu je oni lopov, ropar!“ je zaklical Feliks in nehote stisnil pesti.

Pri pogledu na zamorca se je zopet oživila v njem sumnja, katero mu je zasejala Sidonija v srce. Zopet je videl zamorca pred sabo, kot v oni noči, ko ga je zasledoval v gradu.

„Ne dotaknite se ga!“ je kriknila Lizika in skočila med Bimbota in Feliksa. „On mi je rešil življenje!“

Bimbo, ki ni razumel, na kak način je postal Feliksov sovražnik, je začuden gledal ta prizor.

Stvar mu nikakor ni hotela iti v glavo.

„Vaš rešitelj je to, Lizika? Pred kom pa?“ je zaklical Feliks zaničljivo se smejaje. „Če ni bil Vaš ropar, potem je Vaš —“

„Gospod baron torgavski!“ se je tedaj oglasil Sigmund za Feliksom. Ta se je sedaj iznenaden obrnil in s plamtečimi pogledi meril Sigmunda.

„Vi hočete spregovoriti grdo žaljenje proti gospici Liziki, ki se ne da potem popraviti nikdar več“, je dejal Sigmund. „In ravno tako proti onemu poštenemu človeku tam! Da, on je rešil Liziko iz krempljev vražje ženske, ki je znorela vsled ljubosumnosti. — Jaz mislim Vašo ljubeznivo svakinjo Sidonijo!“

Bled kot stena ga je Feliks poslušal.

Če bi to besedo izpregovoril kdo drugi ali če bi jo morebiti Sigmund izpregovoril prej, predno je šele začel črtiti barona, bi morebiti Feliks še verjel.

Sedaj je pa misleč, da je izdan in zaničevan od vseh, vskliknil britko:

„Hvala za Vaše pojasnilo, gospod baron! Sedaj vem, kako stoje akcije!“ — Bolestno je pogledal Liziko. — „Tu nimam izgubiti ničesar!“ — Nikar ne govorite, dalje!“ je zaklical hitro, ko je hotel Sigmund nekaj omeniti. „Ne verjamem Vam! Ne, ničesar več Vam ne verjamem!“

In še predno je mogel kdo izpregovoriti kako besedico, je odhitel po stopnicah.

Kakor kip je zrla Lizika za odhajajočim — nobenega pogleda, nobene besede ni imel za njo!

V svoji nedolžnosti niti slutila ni, kaj ga je gnalo od tod!

Bleda kot smrt je stala tu in iz njenih prsij se ni izvil niti vzdih, niti krik, ki bi olajšal njeno gorje in potolažil obup, ki je divjal v njenih prsih. —

„Pojdite, Lizika, moj ubogi otrok!“ je dejal Sigmund ljubeznivo, jo prijel za roko in jo peljal v sobo.

„Pustite ga!“ jo je tolažil. „Ni Vas vreden, pozabite nanj!“

Te besede so spravile revico do prepričanja, da se Feliks ne vrne nikdar več, da je odšel za vedno.

S pretresujočim krikom se je zgrudila uboga deklica na stol.

„O Bog! Jaz nesrečnica!“ je bridko stokala v svoji obupnosti.

Sigmund se je obrnil proč in si nejevoljno zakril oči z roko.

„Ona — ga ljubi? Ljubi ga še vedno? — O!“ je stokal obupno.

85. poglavje.

Sumljiva preobrnitev.

Konrad je planil kvišku in nekaj časa z izbuljenimi očmi zrl v deklo.

„Kdo je tu?“ je zablebetal slednjič, kakor bi ne mogel prav govoriti.

„Nekaj gospodov od sodnije in nek orožnik!“ je ponovila dekla. „Iščejo Vas, gospodar!“

„Kaj — kaj pa hočejo od mene?“

„Ne vem. Na dvorišču so in vprašujejo po Vas!“

Konradov obraz je postal še bolj bled, nego je že bil.

Ne da bi zinil besedice, je stopil mimo dekle, ki se je ozrla vanj s plašnim pogledom, in se podal naravnost na dvorišče.

Ko je stopil skozi vrata, je ravno stal nasproti srednje velikemu, elegantno oblečenemu človeku, ki je ravno hotel odpreti vrata.

To je bil že nam znani detektiv Born.

Za njim je stal Kovač, prejšnji Vračkotov pomočnik, nekoliko zadej je pa zapazil Konrad orožnika.

To je bil isti, ki je zajedno s Kovačem stražil Vračkotovo telo v gozdu.

Mlinarski pomočnik in hlapec sta isto tako stala na dvorišču.

„Vi ste mlinar Konrad?“ je vprašal Born in izstopivšemu ostro pogledal v oči.

„Da, jaz sem! Kaj želite?“ je odvrnil Konrad z umetno osornim glasom.

Trudil se je preobvladati strah, ki se ga je lotil, kar se mu pa ni nič kaj posebno posrečilo.

„Nekaj bi Vas rad vprašal!“ je odvrnil detektiv popolnoma mirno.

„To se lahko zgodi!“ je prikimal Konrad in stopil nazaj ter z roko povabil Borna, naj vstopi.

„Ne — hvala!“ je dejal ta mirno. „Lahko govoriva tu pred vratmi!“

Konrad je zamrmral par nerazumljivih besedij in ostal na dvorišču. Vznemirjen je pogledoval detektiva.

Na Bornov migljaj se je sedaj podal Kovač hitro v hišo. —

„Kaj naj to pomeni?“ je vzrojil sedaj Konrad, dočim se je povečal njegov skrivni strah. „Kaj hoče ta človek sam v hiši?“

„O to je brez pomena!“ ga je potolažil Born prijazno. „Ni se Vam treba vznemirjati, moj ljubi, če imate čisto vest!“ je pristavil s sarkastičnim smehljajem.

Konrad je razločno slišal uradnikove korake v sobi.

Z divjimi pogledi se je nato obrnil proti detektivu, kakor tiger, ki vidi pred sabo svojega lovca.

„No?“ je zarenčal. „Kaj hočete?“

„Vedel bi rad, kaj ste pred tremi dnevi — to je bilo takrat, ko je bil umorjen kriminalni komisar Vračko — delali!“ je pričel Born, ne da bi izpremenil svojega prijaznega obraza. „Saj se bodete še gotovo spominjali na to?“

„Ne, tega ne vem več,“ je mrmral Konrad.

„Res ne? Hm, to bi bilo slabo za Vas,“ je dejal Born obžalovaje.

„Slabo? Zakaj?“ je vprašal Konrad s tresočim, a objednem svojeglavnim glasom.

„Ker bi Vas v tem slučaju moral vzeti s sabo,“ je odvrnil detektiv z neznansko ljubeznivim smehljajem. „Morebiti bi se potem jutri ali pozneje kedaj spomnili na to, kaj ste delali takrat.“

„O — bil sem doma!“ je odgovoril Konrad.

„Cel popoldan?“ je vprašal Born preže.

„Tega — tega pa res ne vem natanko," je jecal Konrad zmešan. „Toda če sem kam šel, to bodo vedeli gotovo moji ljudje. Morebiti sem bil v vasi — v gostilni?"

„Da, gospod, bržkone bo to res," se je tedaj oglasil hlapec. „Šli ste okoli šeste ure od doma?"

„Vi ste to videli, kaj?" se je obrnil hitro detektiv k hlapcu.

„Da, gospod!"

„Ali je nesel Vaš gospodar kaj s sabo! Kako palico ali kaj podobnega?"

„Nisem zapazil ničesar tacega pri njem," je odvrnil hlapec.

„Vi ste šli torej v gostilno?" se je obrnil Born zopet h Konradu.

„Bržkone!" je mrmral ta s temnim pogledom. „Toda zakaj hočete to vedeti?"

„To Vam bode kmalu jasno. — Kako dolgo ste ostali tam v gostilni?"

Konrad je nekaj časa premišljal.

Videl je, kako ga detektiv pazno ogleduje in vedel je, da bo njegov odgovor odločilnega pomena.

Toda, kaj naj pravzaprav odgovori? se je vpraševal obupno. Saj še gotovo ni vedel, če je bil v gostilni, kaj šele koliko časa je tam pil.

Born ga je ostro opazoval in ko se je Konrad toliko časa obotavljal, se je začel smehljati.

„Kako dolgo sem bil tam, tega ne morem povedati natanko," je slednjič odvrnil Konrad. „Toda bilo je že precej pozno zvečer, ko sem odšel."

„Vi ste bili ob devetih že doma," je dejal detektiv odločno.

„Tako? Odkod pa veste to?" je vprašal Konrad začuden.

Born na to vprašanje ni odgovoril.

On je seveda lahko vedel, kdaj je Konrad prišel domov. Uradnik, ki ga je Vračko pustil pri mlinu, je vse to vedel na-

tanko in ni zamolčal ničesar. Sicer je bil slučaj ta, da je mlinarski pomočnik še pred svojim gospodarjem odšel iz mlina in se podal v vas. Svojemu naročilu zvest, mu je uradnik sledil. Zato mu je bila Konradova pot neznana. Ker se je pa rusoglavec vrnil še pred deveto uro, je moralo biti detektivu znano, kdaj se je vrnil Konrad domov.

„Zelo me zanima izvedeti, kaj ste oni večer, ko se je izvršil umor, delali od šeste do devete ure zvečer," je nadaljeval Born z nekoliko ostrejšim glasom.

„Tega — Vam pri najboljši volji prav gotovo ne morem povedati."

„To se pravi, da sami tega ne veste?"

„Da, ne morem se nič več spomniti, kaj sem delal takrat!"

„No — Vi ste imeli vzrok, da ste se bali komisarja Vračkota, kaj?" je dejal Born, dočim je smehljaje opazoval prestrašenega Konrada.

Ta se je vsled tega nenadnega vprašanja, ki ga nikakor ni pričakoval, zdrznil in jecal v tonu vedno naraščajoče razkačenosti:

„Jaz? — Komisarja? — Zakaj? — Kaj Vam pade na um? — Vi hočete celo trditi — da sem ga jaz spravil s tega sveta, ali ne?"

„Ne vem, da bi bil kaj tacega rekel," je odvrnil Born popolnoma hladnokrvno. „Komisar je bil, kakor je dokazano, tu v mlinu in sicer približno jedno uro pred svojim umorom."

„Tu — je bil?" je jecal Konrad in se boječe ozrl na mlinarskega pomočnika.

„Jaz ga nisem videl, z nobenim očesom ga nisem videl!" je ponovil.

„Lahko mogoče," je prikimal Born, kakor bi bil popolnoma prepričan o tem. Sam je pa domneval, da to ni res. „Nočem Vam ponavljati, kar ste gotovo že brali v časopisu. Vi torej veste — in sicer samo Vi, — ker je moj ubogi kolega vzel svojo skrivnost s sabo v grob — kako odkritje je bilo to, ki se mu ga je posrečilo napraviti tukaj."

Pri teh besedah je Born stopil tik h Konradu in s svojimi prsti, na katerih je imel nataknjene lepe, svetlorumene rokavice iz usnja, prijel gumb Konradove suknje.

„No, Vi mi seveda tega ne bodete povedali," je nadaljeval s prijaznim glasom, za katerim je pa prežalo nekaj, česar se je Konrad neizrečeno bal. „To tudi ni velike važnosti, kajti cela stvar je tako jasna, da jo mora sprevideti skoro vsak otrok."

Born je nekoliko prenehal in pogledal Konrada, ki je bil bled kot stena, v obraz.

„Kaj — pa hočete pravzaprav od mene?" je vprašal Konrad škrtaje z zobmi. Sunil je detektiva proč od sebe in stisnil pesti.

Born je pa ostal miren in se ni umaknil niti za korak.

„Kaj hočem od Vas?" je odvrnil počasi in zaničljivo. „Najprej si hočem nekoliko ogledati Vašo puško."

Stopil je proti Kovaču, ki je v tem trenotku prišel iz sobe s puško v roki.

Born je vzel puško v roke in jo ogledoval s pogledom strokovnjaka, ter zapazil, da je ostro nabita.

Previdno je vzel patrono ven, jo nekoliko časa ogledoval in nato potegnil iz žepa prazno patrono, ter obe potem primerjal.

Prikimal je z zadovoljnim smehljajem in se obrnil nato h Konradu.

„Kakor vidite, sta prazna in polna patrona popolnoma jednaki," je dejal Born in mu pokazal oba predmeta, katera je držal v roki.

Porinil je prazno patrono v puško — čisto natanko je prišla notri — nato jo je potegnil zopet ven in nadaljeval, pri tem ostro gledaje na Konrada:

„Ta prazna patrona je bila najdena v gozdu, nekoliko korakov proč od komisarjevega trupla."

„Že mogoče," je odvrnil Konrad navidezno malomarno. „Kaj imam pa potemtakem jaz opraviti s to stvarjo, to sem radoveden?"

„No, moj ljubi, ni dvombe, da je bil komisar Vračko ustreljen s to — Vašo puško!“

„Oho! To se pravi, da sem jaz to storil, kaj?“ je vzrojil Konrad divje.

„Vsaj zdi se tako,“ je odvrnil Born. Pri tem je motril Konrada popolnoma mirno.

Konrad se je prisiljeno zasmejal.

„Tako mislite, gospod?“ je dejal strupeno. „Potem bi pa morala moja puška oni večer kar sama od sebe iti v gozd in se tam sprožiti,“ je nadaljeval zaničljivo. „Kajti jaz je nisem vzel s sabo. Moj pomočnik tu bo pričal, da je nisem vzel s sabo!“

„Da, nato lahko prisežem!“ je zaklical rusoglavi hlapec vmes.

Born ga je premeril z nezaupnim pogledom od glave do peta.

„Če je tako, potem je to dobro za Vas!“ je nadaljeval obrnjen h Konradu.

„No, saj bi vendar jeden moral zapaziti puško pri meni, če bi jo res vzel s sabo,“ je odvrnil ta, ker je po pomočnikovi opazki zopet dobil pogum. „Tega pa ne bo mogel nihče trditi.“

„Seveda ne, saj je niste nesli v roki!“ se je smehljal Born, ki je še jedenkrat prav pazno preiskal, puško. „Hm da!“ je prikimal zadovoljno. „Mislil sem si — da se da vzeti narazen!“

Zavrtil je previdno mal vijak in kmalu razdejal puško na dva dela.

Z zmagovalnim pogledom je pomolil oboje Konradu pod nos.

„Vi ste jo čisto pripravno nosili v žepu,“ je dejal, „in zato je ni zapazil nihče.“

Konrad je molčal.

Born je izročil puško Kovaču in vprašal Konrada z glasom, kakor bi ga povabil na kako pojedino:

„Saj pojdete prostovoljno z mano, ne?“

„Gotovo!“ je renčal ta svojeglavno. „Moja nedolžnost bo tako kmalu prišla na dan!“

„Dobro! Vidim, da ste pametni,“ se je smehljal Born. „Saj tudi ne bodete imeli ničesar proti temu, če se sam ozrem nekoliko po Vaši hiši?“

Konrad je jezno pogledal detektiva, ki ga je očividno zasmehoval, toda Born se ni zmenil zato.

Pokimal je uradniku Kovaču in se z njim podal v sobo, dočim je orožnik ostal na dvorišču pri Konradu in njegovih ljudeh.

Samo radovedna dekla je sledila obema uradnikoma in Born si je pustil pokazati od nje vse prostore v hiši in jo je vprašal marsikaj, a novega ni zvedel od nje ničesar.

„Kaj naj pa pomeni to tukaj?“ je dejal, ko je stopil v sobo, kjer je Konrad ravno pred njegovim prihodom skušal izbrisati madež iz tal.

„No, gospod hoče na vsak način spraviti ta madež s poti,“ je odgovorila klepetava dekla in začela obširno pripovedovati, kako se njen gospodar Konrad trudi na vse načine, da bi spravil to s poti.

Born ni nato odgovoril ničesar, a nekaj časa se je oziral po sobi.

„Odkod naj bi pa mlinarski pomočnik vedel, ali se je nahajala puška v hiši ali ne?“ je vprašal slednjič. „Saj je visela v spalnici Vašega gospodarja? Ali je smel mlinarski pomočnik notri?“

„Ah ne!“ je odgovorila dekla. „Nikdar ni prišel sem notri in tudi nima ničesar iskati tu notri. Kako je mogel trditi, da je bila puška tu?“

„Vi mislite torej, da se je lagal?“

„Da, gotovo,“ je odvrnila dekla odločno.

Born ni našel ničesar druzega v hiši, kar bi ga zanimalo.

Vrnil se je s Kovačem zopet nazaj na dvorišče in kmalu nato so odšli vsi uradniki z ujetnikom vred.

Konrad se je delal, kakor bi se ne bal ničesar.

Sklonil je glavo pokonci, ko ga je odpeljal orožnik in zaklical svojim ljudem:

„Le nikar se ne bojte! Jutri sem že zopet tu!“

Sam pa ni bil o tem tako dobro prepričan.

Ali je izvršil on umor ali ne? Tega sam ni vedel, a je skoro že sam verjel, da ga je.

Kar je doživel oni dan, nato se ni mogel več spomniti, ker je bil skoraj vedno pijan in je bil njegov um že precej zmešan.

Usoda ga je začela sedaj preganjati in z grozo je nastopil pot v ječo.

* * *

Dva dni pozneje je dospel Sutner s staro Valburgo v ono vas, kjer sta stanovali Melanija in Dora pri kmetu.

Tu sta se hotela ločiti.

Stara Valburga je bila zelo nezaupna in ni hotela izdati svojega stanovanja.

Sama je hotela pripeljati malega Ervina, Sutner naj bi jo pa med tem časom počakal v vaški gostilni.

Ta načrt se je pa moral spremeniti.

V svoje nemalo začudenje je zapazil Sutner, ko je dospel v vas, da se nahaja ona glumaška četa še tam. Iz tega se je dalo sklepati, da ravnatelj Henry še ni obupal nad tem, da bi zopet našel otroka.

To Sutnerju nikakor ni bilo po volji. V tem slučaju ni smel pričakovati stare Valburge v gostilni, kajti v slučaju kakega prepira z glumačem bi lahko potegnil krajšega.

Sutner je Valburgo še nekoliko spremljal iz vasi ven. Ko sta prišla mimo pogorele kmetove hiše, je pokazala starka na pogorišče in dejala:

„Tu je bilo, kjer je poginila grofica!“

Sutner je odvrnil malomarno:

„Ne blebetajte mi takih neumnosti, starka! Kaj veste o tem?“

„O, veliko!“ je odvrnila starka zadovoljno. „Toda molčati znam!“ je pristavila pomirljivo.

„Saj je tudi najbolje za Vas, če se ne vtikate v stvari, ki Vam niso nič mari!“ je odvrnil Sutner. „Tu se obrnem!“ je pristavil nato.

„Dobro, gospod!“ je pritrdila starka. „In ker se ne moreva sniti v vasi, me bodete morali kje drugje čakati, dokler se ne vrnem z otrokom.“

„Kje pa?“ je mrmral Sutner. „Ne spoznam se v tej pokrajini in zdi se mi, da je nevarno, če se snideva kje v kaki gostilni. Glumač bi takoj začel sumiti. Opišite mi pot k svojemu stanovanju. Prišel bodem k Vam in od tam se napotiva lahko skupno nazaj!“

„K meni hočete priti? To ne gre, gospod!“

„Ne bodite otročja, starka! Zakaj pa ne?“

„Ne, ne, gospod! Svojega stanovanja ne izdam nikomur! To je previdnost! Je preveč hudobnih ljudij na svetu in jaz sem uboga, slaba ženska.“

„Telica ste!“ se je zadrl Sutner nanjo. „Če mi ne poveste poti, grem takoj z Vami!“

Stara Valburga je premišljuje zmajevala z glavo in škilila nezaupno od strani na nevarnega lopova s svojimi lisičjimi, sivimi očmi.

Toda slednjič je menda sprevidela, da ji ne ostaja druzega, kot spolniti Sutnerjevo zahtevo.

Pokimala je in mu opisala pot do svojega stanovanja.

„Dobro!“ je odvrnil ta zadovoljno. „Za danes je prepozno, večer se že bliža. Oba sva utrujena in radi tega ne moreva takoj nastopiti poti nazaj. Prenočil bodem v vasi in jutri pridem k Vam. Pričakujte me z otrokom!“

Stara Valburga je odšla proti gozdu.

Sutner je nekaj časa zrl za njo, nato malomarno pogledal na kmetovo pogorišče in mrmral:

„Vedel bi rad, če je grofica res poginila v tej hiši, ko je zgorela!“

Obrnil se je in stopal počasi proti vasi, kjer je takoj zavil v gostilno in si tam najel sobo.

Bila je ista, kjer je nekoč stanoval Koh in nahajala se je, kakor nam je znano, v bližini gostilniške sobe.

Sutner je za sedaj ostal v slednji. Naročil si je večerjo in kozarec piva in se vsedel k mizi.

Napeto je pričakoval ravnatelja Henryja, ki je — kakor mu je povedal krčmar, — prihajal redno vsak večer.

Predstav ni bilo več, ker jih ni nihče več hotel obiskovati. Odkar je izginil mali deček, je cirkus izgubil v njem vso svojo privlačno silo, ki jo je imel prejšnje čase.

Lopovu se je zdelo grozno dobro, ko mu je krčmar pripovedoval, kako je poni ušel z dečkom vred in s kako obupno jezo ga je glumač od onega večera iskal po celi okolici, a brezvspešno.

Sutner je omenil kar tako mimogrede, da pozna glumača in otroka prav dobro in da deček pravzaprav ni njegov, ravnaljev otrok.

Medtem je prišlo v krčmo tudi nekaj kmetov, ki so z največjim interesom poslušali Sutnerjeva namigavanja, ki si je vsled svoje elegantne obleke in svojega nastopa med njimi takoj pridobil neke vrste ugled.

Seveda nihče niti slutil ni, kak lopov da sedi med njimi.

Vsi so odpirali oči, se drenjali v njegovo bližino in ga poslušali z odprtimi ustmi.

„Aha!“ je dejal slednjič nekdo izmed njih. „Ta lump je onega lepega dečka gotovo kje ukradel.“

Sutner ni dejal niti ne, niti da, ampak se je zadovoljil s tem, in je skomignil z ramami ter prepustil fantaziji kmetskih poslušalcev, da so si sami ustvarili o glumaču svoje mnenje.

Samo toliko je še namignil, da je deček otrok zelo imenitnih in bogatih starišev in da je njemu samemu naročeno, naj poizveduje za njim.

S tem je postajal njegov ugled pri poslušalcih vedno večji in večji.

Sedaj je dosegel, kar je hotel, namreč: da je očrnil pri kmetih glumača, sam sebi pa pridobil kolikor mogoče velik ugled med njimi.

Na vsak način je Sutner pridobil javno mnenje zase, še predno je glumač mogel slutiti, da se njegov zasledovalec sploh nahaja tu.

Tudi glede dogodkov, ki so se vršili pri onem kmetu, kjer je stanovala grofica z Doro, je zvedel natanko vse posameznosti, v kolikor so bile znane prebivalcem te vasice. Oni kmet, ki mu je pogorela hiša, je med tem odšel s svojo ženo in se naselil drugje.

Sredi med pogovorom so se odprla vrata in ravnatelj Henry je vstopil z obrazom, ki je bil še temnejši in osornejši, kot le kedaj prej.

Sutnerja, ki so ga zakrivali kmetje s svojimi širokimi pleči, ni zapazil takoj.

Zahteval je kozarec piva in se hotel usesti k mizi pri oknu, tedaj so pa kmetje kakor dogovorjeni stopili narazen in sedaj šele je glumač zapazil Sutnerja, ki mu je z nesramno zaničljivim posmehom zrl v obraz.

Glumačev obraz se je spačil, izraz začudenja in jeze se je pojavil na njem.

Slutil je gotovo, da lopova ni pripeljal sem noben njemu prijazen namen in vrhutega je menil, da ga zasleduje še vedno radi otroka.

„O, dober večer, prijatelj," mu je zaklical Sutner glasno z največjo ljubeznivostjo.

Gostje so se zaničljivo zarežali.

Glumač je z enim pogledom pregledal položaj, razkačen je pogledal ironično se smehljajočega lopova in vskliknil:

„Vrag je Vaš prijatelj!"

In hitro se je obrnil proti vratom ter se hotel ogniti neprijetnemu nastopu, ki bi se moral izvršiti na vsak način, ako bi on ostal še tu.

To pa ni bilo po volji niti Sutnerju, niti gostom.

Slednji so mu klicali, naj še ostane, dočim je prvi vstal in stopil h glumaču.

Glumač je obstal pri vratih in pričakoval lopova s stisnjenimi pestmi in od gnjeva se svetlikajočimi očmi.

„Ne razumem, Vaše blagorodje, kaj Vas je tako spravilo napram meni v jezo!“ je dejal Sutner s svojo navadno, gladko ljubeznjivostjo. „Prej bi imel jaz vzrok, da bi bil jezen na Vas. Ali sem morebiti jaz odgovoren za to nezgodo, ki se Vam je pred kratkim pripetila? Nasprotno, jaz jo obžalujem v Vašem interesu. Otrok je pomenil za Vas nenadomestljiv kapital!“ je končal z grozno ironičnim glasom, da bi glumača še bolj razdražil, kot je že bil.

„Ali za Vas morebiti ne? — Vi — lopov?“ je kričal glumač, kateremu je razjarjenost odvzela za hip vse samozatajevanje.

Z od jeze zarudelim obrazom je pomolil Sutnerju, ki ni še izgubil svojega miru, stisnjeno pest pod nos, kakor bi ga v naslednjem trenotku hotel pobiti na tla.

Ta nastop je bil čisto po smislu kmetov in njim zelo všeč. Napeto in smehljaje so čakali, kaj se bo zgodilo.

„Za — me?“ se je posmehoval Sutner. „Saj nisem jaz izučil otroka umetnosti, da bi iz tega koval kapital, kot Vi, moj ljubi?!“

Ta odgovor je glumača spravil popolnoma iz ravnotežja.

S plamtečimi očmi je pogledal po gostih in zavpil s hripavim glasom:

„Ne! Toda Vi ste hoteli barantati z otrokom — prodati ga, Vi šuft!“

Obenem je dobil Sutner od njegove kitaste roke tako krepko zaušnico, da se je opotekel in bi bil gotovo padel po tleh, ako bi ga ne ujeli kmetje, ki so se bili medtem približali.

Ko je Sutner vstal, o glumaču že ni bilo duha ne sluha.

Razburjeni kmetje so klicali policijo in so hoteli glumača z vsemi njegovimi ljudmi spraviti v ječo.

Toda Sutner jih je kmalu zopet pomiril; vsedel se je na svoj prešnji prostor in kmalu so se začeli zopet zabavati pri pijači, katero je lopov velikodušno plačeval za vse.

Na tihem se je kesal, da je glumača tako hudo razburil in razjezil in začel se je bati za svojo varnost.

Napravil si je onega za smrtnega sovražnika in vrhutega še brez vsakega posebnega vzroka.

Tu v vasi se mu sicer ni bilo bati ničesar, toda ko bo odšel, tedaj mu lahko glumač nastavi kako zanjko, v katero se vjame prav lahko in iz katere ne izleze nikdar več.

Pri takem in podobnem razmišljevanju se ga je začel lotevati nemir in mislil je nato, kako bi ušel maščevanju svojega razkačenega sovražnika.

Kmetje so še vedno govorili o tem, naj da glumača zapreti in sedaj je izjavil tudi Sutner, da bi bilo pač najbolje, ako se to zgodi.

Takoj so vstali nekateri izmed gostov, ki so se hoteli podati k županu in z njegovo pomočjo in pomočjo nočnega stražnika izvršiti aretacijo.

Toda kmalu so se vrnili s poročilom, da je četa že odšla in sicer proti gozdu.

Dočim je bila ta novica jako neprijetna za krčmarja, kateremu ni glumač plačal od vsega, kar je tam popil in pojedel, ničesar, je bila Sutnerju zelo dobrodošla.

Sedaj je bil lahko brez skrbij, kajti do jutri bo glumač že daleč oddaljen od vasi.

Pomirjen se je podal v posteljo.

Zjutraj prihodnjega dne je odšel proti koči stare Valburge po poti, kakor mu jo je ona popisala.

Ko je zavil v gozd, je vendar še čutil nekak strah.

Vedno je bilo še mogoče, da bi nenadoma izza kakega grma skočil glumač in začel z njim kak neprijeten razgovor. Radi varnosti je vtaknil roko v žep svoje vrhnje suknje, kjer

je imel vedno spravljen nabit revolver, da bi ga v slučaju imel takoj pri roki.

A pokazalo se ni ničesar sumljivega in ko se je lopov po dveurni hoji približal koči stare Valburge, tedaj se mu je odvalil kamen od prsij.

Prišel je do potoka in zagledal kočo pred sabo.

Potem ko je prekoračil mostiček, je zapazil, da so bila vrata koče odprta na stežaj. Začuden vsled tega je vstopil, se ozrl po ozkem prostoru, toda — koča je bila popolnoma prazna. Nobene žive duše ni bilo več v njej.

„Vraga! Kaj naj pomeni to?“ je vskliknil razburjen in nemiren. „Kje tiči stara čarovnica? In pred vsem — kje je otrok?“

Noben glas mu ni odgovoril.

Nekaj časa je strmel v črne, okajene stene stare bajte in nek sum se je vzbudil v njem.

„Ali je morebiti ušla z otrokom vred?“ je mrmral. „Toda to bi bilo še več kot neumno od nje, ako bi nas hotela opehariti!“ je pristavil zmajaje z glavo.

Preiskal je kočo tako natančno, kakor bi upal, da najde otroka še kje skritega.

Zapazil je, da je na ognjišču še tlelo oglje — stara Valburga je morala torej oditi šele opoldne ali pred prav kratkim časom.

Tudi ni imela, kakor se je videlo, namena, ostati kje drugje in se nikdar več ne vrniti sem nazaj, kajti njeni lonci in vsa njena oprava je bila še vedno razložena po deskah, ki so bile pribite ob steni.

„Gotovo se vrne kmalu zopet,“ se je tolažil Sutner. „Brž-kone me ni pričakovala tako kmalu in se je podala z otrokom v gozd, da si nabere drv ali jagod! Hočem jo počakati!“

S temi besedami je stopil iz koče, se vsedel na posekan štor in nepotrpežljivo škilil na vse strani.

Ura je pretekla, a stare Valburge ni bilo od nikoder. Nobena stopinja, noben človeški glas ni pretrgal ali motil gozdne tišine.

Sutnerja je začelo skrbeti in nemir se ga je loteval in ga spravil do tega, da je začel iskati v okolici koče.

A vse zastonj.

Preklinjaje starko je slednjič zopet vstopil v kočo.

Čakal je še eno uro, toda ko starke še tedaj ni bilo nazaj, je sklenil vrniti se v vas.

Napisal je listek, da je bil tu, da je čakal Valburgo dve uri, a ko je ni bilo od nikoder, se vrnil v vas in da tam pričakuje njenih nadaljnih poročil.

Ta listek je položil na mizo in nato odšel iz koče. Jezen in razkačen nad starko se je vrnil v vas.

Sklenil je, naslednjega dne, če do takrat ne dobi še nikakih poročil, še enkrat obiskati kočo stare Valburge, katero je danes pričakoval zastonj.

86. poglavje.

Vračkotov naslednik.

V Sigmundovi hiši je bilo vse razburjeno, ker je izginil otrok na tako zagoneten način.

Lizika je bila vsa obupana in je tožila samo sebe, da je ona kriva te grozne nesreče.

Sigmund jo je, premotrivši ves položaj, skušal potolažiti in pomiriti.

Toda ves njegov trud je bil zastonj.

Takoj je storil potrebne korake, da zopet najde svojega dozdevnega strička.

Da si je trgovčeva žena poiskala svojega otroka, tega niti slutil ni. Saj je še vedno mislil, da je deček mali Ervin ratiborski, in v tem slučaju bi ne imel trgovec nikakega interesa na dečku. Tem več pa oni, ki so nekoč storili vse, da izgine mali grofov sin s površja zemlje.

Na ta način je bilo popolnoma naravno, da se je Sigmundov sum obrnil proti Kamili in da niti dvomil ni o tem, da je ona s pomočjo svojih zaveznikov odstranila otroka iz njegove hiše. —

Spomnil se je na oni napad, ki ga je skušal oni lump izvršiti nad Liziko. To ni bilo nič druzega, kot — seveda ponesrečen poskus, iztrgati otroka iz njegovih rok. Sedaj so njegovi sovražniki dosegli svoj cilj.

Oprt na to domnevanje je začel svoja raziskovanja in poizvedovanja po otroku. Toda pošel je dan, ne da bi našel za njim najmanjšo sled.

Kako zelo je pogrešal Sigmund zvitega Vračkota, ki mu je kot zvest prijatelj vedno stal ob strani! Da, sedaj je šele občutil pravzaprav njegovo izgubo.

Brez sveta je stal sedaj pred novim zločinom svojih sovražnikov, kakor je menil, in ni si vedel druge pomoči, kot da se je prihodnjega dne obrnil na policijo za pomoč.

Poiskal je, kot že preje enkrat, policijskega šefa in ga prosil pomoči.

Ta se mu je rade volje obljubila in pomirjen se je vrnil domov.

Še istega dne je bil naznanjen baronu kriminalni komisar Born.

Napeto je pričakoval Sigmund tega, dosedaj mu popolnoma neznanega detektiva.

Zunanjost Bornova, ki je bil popolnoma jednak navadnemu gigerlu, ga ni posebno zadovoljila in ni vzbudila v njem prevelikega upanja. Nehote ga je primerjal z resno Vračkovo postavo, ki si je takoj na prvi pogled priboril njegovo simpatijo in zaupanje.

Kaj pa, se je vprašal, naj mu koristi ta nališpani gladiš?

Toda kmalu je moral spoznati, da je sodil popolnoma napačno.

Born je seveda že vedel, da je otrok izginil.

Pustil si je povedati od Sigmunda, kar je ta vedel o tej stvari, in nato je povedala še Lizika, kar ji je bilo znano, a seveda ne veliko.

Ravno tako malo povedati je vedel Bimbo in drugi služabniki.

Ko se je vse to izvršilo in je bil Born s Sigmundom zopet sam, je vprašal detektiv:

„Vi imate seveda svojo sumnjo, gospod baron, ne?“

„Gotovo,“ je odvrnil ta, kajti to vprašanje se mu je zdelo popolnoma odveč. „In sumnja je naperjena proti osebi, ki je dečka že prvič ugrabila njegovemu očetu.“

„To domnevanje je najbližje,“ je odvrnil Born. „Toda jaz sem med tem že danes, predno sem se še oglasil pri Vas, poizvedel, če je to pravo.“

„In ali se je moja sumnja potrdila?“ je vprašal Sigmund z napetim pričakovanjem.

„Dosedaj še ne! Z grada ratiborskega ni včeraj dospela v mesto nikaka oseba. Kamila Rajhenštajn je mogoče sicer najela kakega pomočnika, ki se nahaja že v mestu samem. Toda na to ne kaže ničesar in mislim, da je zelo neverjetno, da bi ona poverila to nalogo kaki tuji osebi. Najbližji za to bi bil gozdarski pomočnik Ivan Fogel.“

„Vi ste gotovo dobro poučeni o tej stvari?“ je dejal Sigmund začuden.

„Jaz vem seveda o teh zapletenih in skrivnosti polnih stvareh le to, kar so mi mogli povedati podložniki mojega ubogega, umorjenega kolega Vračkota. In to je žalibog zelo malo.“

„Ah da,“ je vzdihnil Sigmund. „Jaz čutim njegovo izgubo najbolj. Tudi jaz Vam ne bom mogel dosti povedati od njegovih razkritij, ker je žalibog vse tako skrbno skrival in nesel s seboj v grob.“

„Da, začeti bodemo morali zopet od začetka, gospod baron. Jaz sem si v prvi vrsti postavil za nalogo, maščevati smrt svojega tovariša Vračkota in spraviti njegovega morilca pravici v roke.“

„Da,“ je odvrnil Born majaje z glavo. „Sum se je obrnil proti njemu, a preiskava mora to šele dognati.“

„Torej še ni gotovo, da je ta človek morilec?“

„Ne! Če bi našli zapiske mojega ubogega kolege, potem bi se seveda dalo iz tega kaj sklepati. Iz njegovih notic bi brezdvomno zvedeli marsikaj važnega, morebiti dobili celo ključ k vsem tem ugankam, ki jih imamo sedaj pred sabo. Ti zapiski, ki so sedaj gotovo izgubljeni za vedno, so za nas velika izguba. S tem je izgubljeno vse, ves trud in napor, ves sad Vračkotovega delovanja, vse je bilo zastonj. Druzega ničesar ne morem storiti, gospod baron, kot da vzamem v roke konce nitij tam, kjer so za nas vidne.

Tudi glede tega je smrt kolega Vračkota za nas strahovit udarec. Toda obupati še ne smemo. Pripravljen sem, kriminalistično zapuščino Vračkotovo v polnem obsegu vzeti v svoje

roke in izvršiti podjetje, katero je on pričel z občudovanja vredno spretnostjo.

V tem oziru sem Vam na uslugo, gospod baron, seveda, če ste pripravljeni, poslužiti se moje pomoči in službe."

S temi v srce segajočimi besedami je Born Sigmunda takoj pridobil na svojo stran.

„Z največjo zahvalo sprejmem Vašo pomoč," je dejal slednji srčno in ponudil detektivu roko. „In upati hočem, da boste ravnotako srečni, kot je bil Vaš kolega gospod Vračko."

„Ali mi ne morete ničesar povedati o njegovem podjetju, gospod baron?" je vprašal Born, ne da bi kaj pripomnil na Sigmundovo opazko. „Jaz mislim, tako kaka namigavanja, ki se jih je poslužil napram Vam?"

„To ne bode dosti več, nego že veste," je odvrnil Sigmund in povedal nato vse obširno, kar mu je Vračko tupatam kaj izdal o svojih odkritjih.

To sicer ni bilo veliko, a vendar nekaj vmes, česar Born še ni vedel, med drugim tudi to, da je bil Fogel oni, ki je takrat poskusil umoriti Sigmunda. Seveda zato ni bilo niti najmanjšega dokaza.

„Zvedel sem, gospod baron, da je nosil Vračko s sabo nakaznico na 30 000 K, katero ste mu bili izročili," je nadaljeval Born čez nekaj časa. „Tudi ta nakaznica je sedaj izgubljena z drugimi stvarmi vred."

„Ta izguba me ne boli tako zelo," je odvrnil Sigmund. „Slučajno sem zadosti bogat, da utrpim lahko to svoto. O, z veseljem bi žrtvoval še desetkrat večjo, samo če bi mogel Vračkota obuditi s tem k življenju. — Odkod pa poznate to stvar z nakaznico?"

„Zvedel sem to od nekega Vračkotovega uradnika, ki ga je ta vporabljal v svoji službi in ki je zelo zanesljiv in izvrsten človek. Kovač — to je njegovo ime — je videl to nakaznico. Vračko mu jo je pokazal. Ali ne veste, gospod baron, če je bila morebiti že spravljena v denar?"

„Ne, to se gotovo še ni zgodilo!" je odvrnil Sigmund. „Drugače bi mi moral moj bankir o tem že sporočiti."

„No, potem Vaš denar še ni izgubljen!“ ga je pomiril Born. „Morilec, ki je z drugimi papirji vred vzel gotovo tudi nakaznico, jo sedaj lahko vrže proč kot papir brez vrednosti. Sedaj se ne more upati spraviti jo v denar. Tako pameten bode menda sam. Pri tem sem na vsak način mnenja, da ni morilec Konrad, ampak nekdo drug. Onemu bi bila manipulacija z nakaznico nemožna, ker je v zaporu. To je torej popolnoma izključeno.“

„Po Vašem mnenju ni sum proti Konradu dobro in trdno utemeljen?“

„O pač! — Toda vrniva se k Vaši zadevi, gospod baron!“ je dejal Born izogibaje se. „Mislim, da imamo že nekako sled. Povedali ste mi, da je moj kolega Vračko zelo iskal staro Doro. S tem poročilom spravljam v zvezo več domnevanj, katera je slišal oni že omenjeni Kovač od Vračkota. Slednji je namreč v zadnjem času šel na neko potovanje, ki je v zvezi z ono stvarjo, ki se tiče Dore.“

„Res?“ je vzkliknil Sigmund prijetno presenečen. „O, če bi se Vam posrečilo najti staro Doro, potem bi bilo s tem dosti dobljeno!“

„To je tudi moje mnenje!“ je prikimal Born. „Izvedel sem dalje od Kovača, da se je nahajal Vračko pri svojem povratku v spremstvu moža, ki je menda v Vaši zadevi igral precejšnjo ulogo, kakor se mi zdi!“

„Koga menite?“ je vprašal Sigmund napeto in pozorno gledal detektiva.

„Doktor Milnerja!“

„Ah! Ta?!“ je vskliknil Sigmund presenečen. „Kako se je pa ta sešel z Vračkotom?“

„Druzega ne vem, kot to, kar sem Vam ravnokar povedal!“

„To je zelo čudno!“ je dejal Sigmund razburjen. „Vedeti morate namreč, gospod Born, da sta bila komisar Vračko in doktor Milner pravzaprav sovražnika in sicer vsled neke hišne preiskave, ki sva jo imela jaz in Vračko v njegovem stanovanju.“

„Pravili ste mi že o tem, gospod baron! Da!“ je pritrdil Born. „No, poskusil bodem, rešiti to uganko. Morebiti nam bo doktor Milner kaj povedal o tem!“

„Vi ga hočete obiskati? Bojim se, da bo to zastonj,“ je odvrnil Sigmund dvomeč. „Če bi doktor Miler hotel kaj govoriti ali če bi vedel kaj važnega, potem mislim, da bi se že sam oglasil napristojnem mestu in tam povedal, kar mu je znano.“

„Na vsak način moram obiskati zdravnika,“ je dejal Born odločno. „Tudi če mi to ne prinese nobene koristi, bom vendar predrl vsaj en korak naprej v to temino. — Kar se pa tiče otroka — ali nimate nikakega vzroka, gospod baron, da bi dvomili o tem, da je deček zares mali grof ratiborski?“

„O, seveda je!“ je odvrnil Sigmund prepričevalno. „O tem ni dvoma, četudi gospod Vračko ni bil mojega mnenja!“

„Gospod Vračko je torej dvomil, da bi bil oni deček Vaš stričnik?“ je vprašal Born napeto in vidno presenečen. „Hm!“ je menil zamišljen. „Vi ste našli otroka pri trgovcu Klepcu, ne, gospod baron?“

„Da!“

Born je nekaj časa napeto premišljeval. Nekaj je mrmral pred se in nato energično zmajal z glavo.

Naenkrat je vstal, je vzel svojo palico in klobuk in se hotel hitro posloviti.

„Kam pa hočete tako hitro, gospod Born?“ je vprašal Sigmund začuden.

Born je skomignil z ramami, si hitro nataknil svoje rumene rokavice in stopil k vratom.

„V kratkem Vam sporočim kaj več, gospod baron,“ je odvrnil in odšel.

S temi besedami je pustil Sigmunda nemirnega in razburjenega v sobi.

„Saj je popolnoma nemogoče, da bi se nahajal Ervin pri trgovcu,“ je mrmral razburjen. „Ta Born morebiti vendar ne bo kos svoji nalogi. „Ah, ko bi vendar še živel dobri Vračko! Njegov naslednik mi dosedaj ugaja še prav malo. Najbolje je,

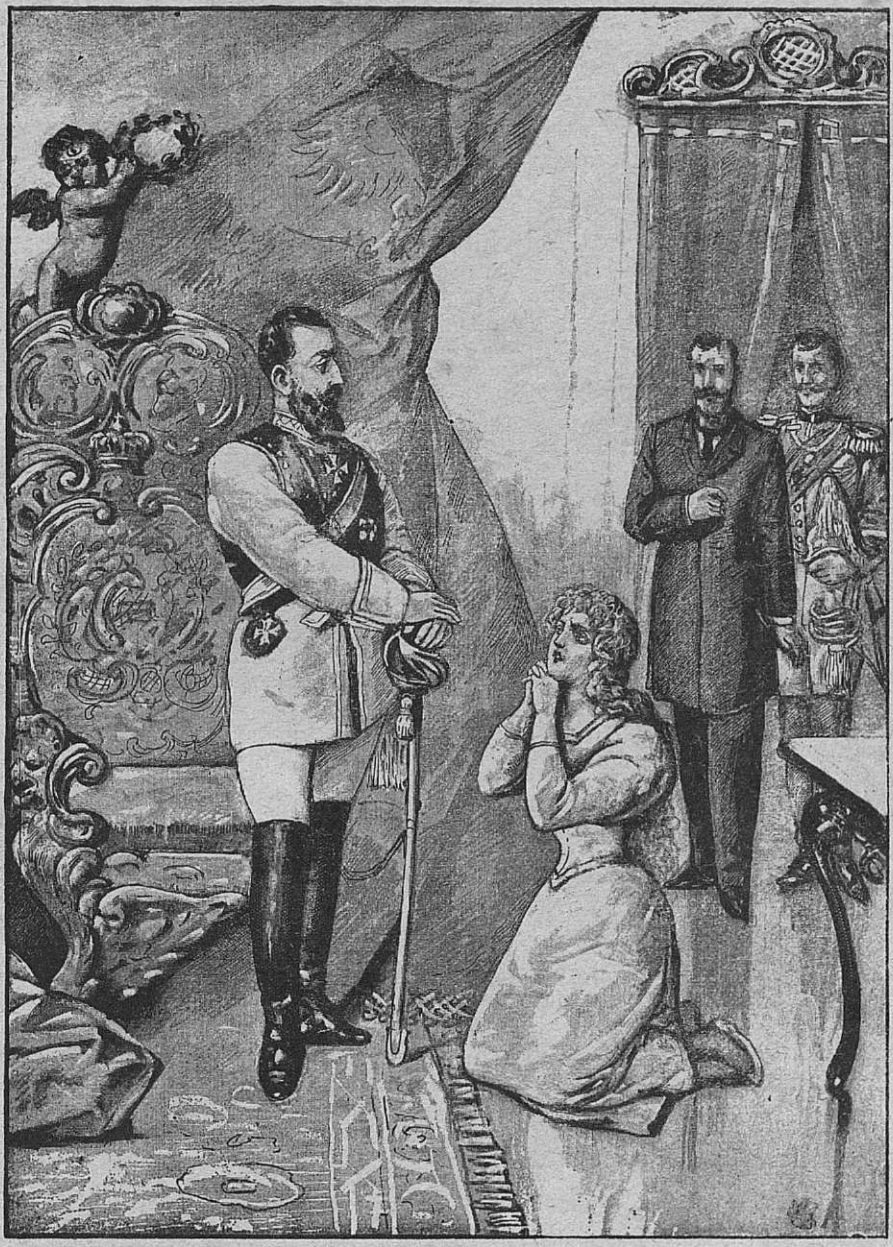

„Milost, milost! za mojega ubogega, nedolžnega očeta!“ je prosila Lizika.

da sedaj sam poizvedujem za otrokom in da storim to takoj v družbi z Bimbotom. Morebiti dospem še preje do cilja, kot detektiv. Na vsak način je zašel ta na popolnoma napačno pot. Kako naj vendar pride trgovec zopet do tega — ah, neumnost! Takoj hočem pripraviti vse potrebno," je pristavil odločno.

Podal se je k Liziki in ji povedal svoje mnenje.

„Ali bi ne bilo bolje, gospod baron, da bi vse prepustili kriminalnemu uradniku?" je dejala Lizika boječe. „Ti gospodje najlažje najdejo pravo pot in pridejo pravemu zločincu na sled."

„Ne, Lizika! Jaz nimam do tega človeka nikakega pravega zaupanja. Težko, da bi nam mogel nadomestovati našega dobrega Vračkota, ki je storil žalibog tako žalostno smrt."

„Ah da," je vzdihnila Lizika in v očeh so se ji posvetile solze. „Ubogi, dobri gospod Vračko! O, še vedno si ne morem misliti, da je ta plemeniti mož mrtev! Moj Bog, koliko dobrega je storil meni in mojemu ubogemu očetu, in sedaj —"

Začela se je britko jokati.

Solze, ki so ji sedaj tekle iz očij, je prelivala za moža, katerega je spoštovala in ljubila kot svojega druzega očeta in za katerega ji je njeno srce tolklo v hvaležnosti za vse, kar ji je storil dobrega.

Sigmund jo je milo tolažil.

Lizika pa se ni mogla pomiriti. Jokala se je dalje, kajti sedaj se je zopet spomnila na otroka, ki je po njeni krivdi, kakor je mislila ona, padel zopet v roke svojim sovražnikom, kjer mu prete nove nevarnosti.

In zopet je začela burno tožiti samo sebe in si očitati nemarnost. Če bi, kakor je bila njena dolžnost, zadostno pazila na dečka, bi se gotovo nikdar ne pripetila taka grozna nesreča.

Sigmunda je stalo mnogo truda, da se mu je slednjič posrečilo, potolažiti ubogo Liziko in jo spraviti samo s seboj.

„Vsled poizvedovanja in iskanja za Ervinom bodem moral brzkone oditi iz glavnega mesta," je začel zopet govoriti, ko

si je Lizika usušila svoje solze. „Dobri Bimbo me bo spremljal kajti utegnem ga rabiti prav zelo. Vi ste seveda, dokler časa se jaz ne vrnem, v moji hiši gospodinja, in bodem potrebno, kar se tiče tega, tudi naročil, da Vam morajo biti pokorni, kot meni samemu.“

„O gospod baron, radi mene si nikar ne nalagajte skrbij. Toda jaz bi tudi ne ostala rada sama v tej hiši, če Vi odidete z Bimbotom.“

„In zakaj pa ne?“ je vprašal Sigmund smehljaje. „Ali se bojite, Lizika, da bi se Vam tukaj kaj neprijetnega zgodilo? Lahko ste prepričani, da ste tu ravno tako dobro varni, kot bi bil jaz sam doma!“

„Gotovo, gospod baron, to mi je znano, to vem dobro! Toda sama bi tu ne imela nikakega miru. Če vidim in gledam te prazne sobe, kjer se je pred kratkim še glasil veseli smeh in blebetanje malega Ervina, potem mi postane težko pri srcu, in če še Vas in Bimbota ne bo več tu, ah! potem bo ta samota zame še enkrat bolj pusta, kot je pa sedaj!“

„Razumem, kaj čutite, Lizika,“ je dejal Sigmund ginjen. „Tu Vas vse spominja na Ervina. In če bodete sedaj, ko odideva še midva z Bimbom, morali sami ostati v teh prostorih, bodete odsotnost malega dečka občutili še enkrat hujše.“

„Da, tako je!“ je šepetala Lizika in solze so ji iznova pridrle iz očij.

„Toda kam se pa hočete sedaj obrniti?“ je vprašal Sigmund.

To vprašanje je izustil z neko boječo napetostjo. Mislil je na barona Feliksa torgavskega.

„Jaz se podam h dobrej materi Šulcevi,“ je odvrnila Lizika. „Pri njej sem bila, kakor Vam je znano, že enkrat sprejeta pod streho in prepričana sem, da me bode tudi sedaj sprejela z veseljem!“

„Ali je ta žena sestra nekdanjega oskrbnika Jurija?“

„Da, in Jurij je, kolikor mi je znano, sedaj tudi pri svoji sestri.“

„No, Lizika, če že nočete drugače, tja Vas pustim z lahkim srcem!“ je vskliknil Sigmund veselo. „Tu pri teh

dobrih ljudeh bodete gotovo varni pred vsako nezgodo. Bimbo Vas bo spremil do tja. Toda obljubiti mi morate —“ je pristavil šaljivo, „ne popolnoma pozabiti name — in na Ervina in če dečka pripeljem zopet nazaj, da se zopet vrnete k meni! Ali hočete?“

Ponudil ji je roko in iz njegovega pogleda in glasu njegovih besedij se je radostno brala nujna prošnja.

„Gotovo, gospod baron!“ je dejala Lizika hitro in segla Sigmundu v roke. „Iz srca rada pridem nazaj, ako bodete to želeli. Ah, ko bi le kmalu našli ubogega dečka! O Bog! do tedaj ne bom imela nobene mirne ure!“

Siloma se je morala vzdrževati, da je niso zopet polile solze pri misli, kake hude nevarnosti pretijo sedaj malemu Ervinu.

Svoje krivde si je bila svesta tako zelo, da ji je ta misel vedno provzročala najhujšo muko.

Vesel je stisnil Sigmund njeno roko, ki se je lahno tresla v njegovi in dejal z brezskrbnim glasom:

„O, ne mislite tako o Ervinu! Gotovo ga bomo našli zopet in še preje, kot se Vam dozdeva. Tudi Vam bodem večkrat poročal o uspehih našega poizvedovanja. Kedaj hočete odpotovati, Lizika?“

„Še danes, gospod baron, saj Vi jutri že odpotujete iz stolnega mesta, ne?“

„Bržkone!“ je odgovoril Sigmund. „Zavisno je seveda od tega, kak uspeh bo imelo iskanje gospoda komisarja Borna.“

„Ali ne verjamete, gospod baron,“ je vprašala Lizika čez nekaj časa, „če bi mi bilo dovoljeno, obiskati svojega očeta sedaj v bližnjem času?“

„Ne, Lizika,“ je odvrnil Sigmund in odločno odkimal z glavo. „Jaz sem, kakor veste, poskusil vse, da bi to omogočil. Nekaj časa bodete že še morali potrpeti. In sedaj, ko veste, da se Vašemu očetu ne more prigoditi ničesar hudega, bodete že lažje prenašali ločitev. Upajmo, da se kmalu konča čas njegovih muk. Morebiti bode oni lopov, morilec Vaše uboge matere, sam kaj priznal, ker se ravno sedaj nahaja v ječi!“

„O na to ne upam," je šepetala Lizika žalostno. „In ker tudi dobrega gospoda Vračkota ni več, da bi vzel to stvar v roke, bode treba gotovo še precej dolgo časa čakati, predno pride nedolžnost mojega ubogega očeta na dan. — Ah, gospod baron," je nadaljevala prestrašena, „ali je res? Ali je res oni brezsrčni človek umoril gospoda Vračkota?"

„Najbrže! Toda, kakor mislim, še nimajo zadostnih dokazov."

„Vsemogočni Bog!" je dejala Lizika zgrozivša se. „In tega človeka naj bi imenovala svojega očeta?"

* * *

Ko je Born zapustil Sigmundovo hišo, se je podal najprej v policijsko poslopje.

Tu se je pustil naznaniti svojemu šefu, da si izprosi od njega definitivnega pooblaščenja, da posveti lahko svoje delovanje Sigmundovi zadevi.

To je želel Born, kajti grozno ga je mikalo, nadaljevati Vračkotovo delo, to je pa zamogel — kakor je izprevidel — samo v tem slučaju, ako ga razbremene vseh prejšnjih nalog, ki bi jih moral izvršiti in jih izroče drugim, da jih speljejo do konca.

Ko je to željo izrekel svojemu predstojniku, je ta, star mož, dolgo časa resno in zamišljeno zrl pred se.

„Gospod Born," je dejal nato s skoro žalostnim glasom, „tako, kakor Vi sedaj stojite pred mano, je stal pred nedavnim časom tudi Vaš kolega, spoštovani gospod Vračko in izrazil isto željo. On in Vi — obadva sta naši najboljši moči. Jednega smo izgubili ravno radi te zadeve. Ali naj Vas tudi izgubimo? To je zelo nevarno delo, katero hočete vzeti na svoje rame, to Vam dokazuje žalostna smrt Vračkotova. Vi bodete vsako uro v smrtni nevarnosti, moj ljubi, spoštovani gospod Born, kakor hitro bodo oni, katere zasledujete, zapazili prvi Vaš korak, ki ste ga storili, da jih pogubite in spravite pravici v

roke, da jih potem doleti zaslužena kazen, ki bi jo oni morali občutiti že davno."

„Kako naj bi ne bilo pri našem poklicu nobene nevarnosti?" je odvrnil Born mirno.

„Mene ne vleče le naloga, ki me čaka, vsled njenih težkoč, ne — jaz namreč čutim v sebi razven tega sveto dolžnost, da maščujem svojega ubogega, na tako zavratni način umorjenega, spoštovanega kolego Vračkota."

„Saj ste že aretirali njegovega morilca!" je odvrnil šef začuden.

„Ni še dokazano, da je mlinar Konrad pravi zločinec. In — jaz mislim sedaj tudi, da zločina ni storil sam."

„Vi torej menite, da so pri tem udeleženi tudi drugi, katere je ranjki Vračko zasledoval?"

„Da, gospod tajni svetnik. In že iz tega vzroka je potrebno, da prevzamem nase vso Vračkotovo zapuščino, nerazdeljeno in v polnem obsegu."

Svetnik je nekaj časa nemo gledal pred se, kakor bi premišljeval.

„Gospodu baronu Sigmundu čemšeniškemu seveda ne smemo odreči naše pomoči," je pripomnil nato obotavljaje se. „On ima pravico, da zahteva od oblastij podporo. Samo želel bi, da bi kdo drug, ki nam je manj vreden, dovršil to Vračkotovo delo. Vaša izguba bi nas zadela ravno tako neljubo in težko, kot nas je Vračkotova."

Born je zarudel vsled ponosa in veselja nad temi besedami svojega predstojnika, čegar hvala se ni dala doseči kar tako meni nič tebi nič.

„Hvala Vam za to Vaše priznanje," je odvrnil Born in se globoko poklonil. „Ali naj se pa sedaj še enkrat toliko ne potrudim, da opravičim mnenje, ki ga imate o meni, in da ga tudi pošteno zaslužim? Bog ve, da se ne potezam za to nalogo iz same baharije, ampak le vsled tega, da pravici in resnici pomorem do zmage in da se kaznujejo zločinci tako, kot tudi zaslužijo."

„Naj bo! Pojdite z Bogom, gospod Born!“ je dejal nato tajni svetnik in podal detektivu roko. „Bodite srečnejši, kot je bil Vaš kolega Vračko.“ —

Born se je olajšan oddihnil, ko je zapustil pisarno svojega predstojnika.

Sedaj je bil slednjič imenovan za Vračkotovega naslednika.

Čutil je pač težkočo in resnost svoje naloge, toda bilo mu je pri tem, kakor bi zadobil moč kakega velikana. Bil si je v svesti svoje naloge. Vedno bode videl pred sabo postavo nesrečnega, umorjenega prednika in krvava njegova senca ga bo vedno spominjala na maščevanje, katero je on sam prisegel prostovoljno.

On ni poznal strahu, — kot detektiv, to je bilo njegovo pravilo, je moral imeti jeklene živce in hrabrost v srcu.

Nevarnost je bila velika — no, on se je bo lotil hladnokrvno in neustrašeno. — —

Kriminalnega uradnika Kovača si je izbral za svojega glavnega pomagača.

V njegovem spremstvu se je odpeljal sedaj v „Vrtno ulico,“ kjer je stanoval trgovec Klepec.

Medpotoma je Kovač svojemu predstojniku povedal vse, kar je vedel o trgovcu in ljudeh, ki jih je spoznal preje v Vračkotovi službi.

Na ta način je zvedel Born marsikaj novega iz zgodovine malega Ervina.

Pred trgovčevo hišo je stopil Born sam iz voza in stopil čez dvorišče do umazanega poslopja.

Tiho je stopal naprej po poltemnih, ozkih stopnicah in kmalu stal pred vratmi trgovčevega stanovanja.

Nekaj časa je napeto poslušal, kaj se godi v sobi.

A ničesar ni bilo slišati.

Ne da bi potrkal, je nato nenadoma odprl vrata in stopil v sobo.

Z enim pogledom je pregledal vse.

Notri je bilo vse razmetano. Pohištvo je bilo že odmaknjeno od sten, obleka, posoda in druge podobne stvari so bile vse razmetane.

O kakem človeku pa ni bilo ne duha ne sluha.

Trenotek je stal Born na pragu. Zapazil je sebi nasproti neka vrata in stopil hitro do njih.

Ni še dospel popolnoma tja, ko se ta odpro in detektiv je stal nasproti trgovcu Klepcu.

Slednji se je tako prestrašil ob pogledu na neznanega obiskovalca, da je obstal kakor okamenel in strmel v detektiva z izbuljenimi očmi.

Takoj je slutil v njem svojega sovražnika in hitro zbravši svoje misli, je zajecal:

„Kaj želite — gospod?“

„Vi ste trgovec Klepec, ne?“ je odvrnil Born in položil mirno klobuk na mizo.

„Da!“ je prikimal trgovec in spremljal vsak detektivov gibljaj z boječimi pogledi. „S kom imam čast govoriti?“

„Dovolite?“ je dejal Born, bolj z zapovedujočim, kot prosečim glasom in stopil k vratom, katera je trgovec zaprl za sabo.

Born jih je zopet odprl in se ozrl po onem zadnjem prostoru — kuhinji — in se nato zopet obrnil.

Njegovo neženirano vedenje je še bolj povečalo trgovčev strah.

Začel se je nervozno tresti in Born, ki je zapazil njegovo razburjenost in boječe poglede, je pustil vrata med sobo in kuhinjo odprta, se ozrl še enkrat naokoli in govoril nato z navidezno popolnoma nedolžnim smehljajem:

„Kakor se vidi, hočete že danes oditi iz tega stanovanja?“

„To hočem — da!“ je dejal trgovec hitro. „Toda ali smem vprašati —“

„To stanovanje najamem sedaj jaz!“ mu je kratko pretrgal Born besedo.

Trgovec ga je pogledoval z odprtimi ustmi.

„Da — odkod pa veste, da se hočem izseliti iz tega stanovanja?“ je jecal.

Born se je smehljal, a na to vprašanje ni odgovoril.

„Ali Vaše soproge ni doma?“ je nadaljeval.

„Ne!“ se je oglasil kratki odgovor.

„Je gotovo že odpotovala?“

„Gospod? Iz kakega vzroka povprašujete po moji ženi?“

„Iz čisto navadnega: ker bi rad govoril z njo!“

„Ne vem, kaj bi z mojo ženo — hm! hm! — Priznati moram! — Jaz Vas še ne poznam ne, gospod!“

Born se je amiziral pri teh na pol v jezi, na pol v zadregi izpregovorjenih trgovčevih besedah.

Ta je mogel komaj prikrivati strah, ki se ga je loteval.

„Nič hudega zato, moj ljubi gospod Klepec!“ je dejal detektiv dobrodušno in potipal s svojo desnico, na kateri je imel nataknjeno rokavico, osuplega trgovca po rami. „To ne spada k stvari, da sem Vam neznan. — Povejte mi, ali ni bil zadnjič pri Vas neki gospod, ali njegova sestra Pavla? Radi otroka, menim?“

„Kaj? — Kaj pravite?“

S tem vsklikom osuplega začudenja je trgovec odskočil nekoliko korakov nazaj.

„Saj vendar slišite! Prašam po ljudeh, ki so Vam nekoč dečka kakih štirih do petih let dali v oskrbo! — No?“

„Jaz — nimam nikakega tacega dečka!“

„Ne, Vi ste izročili tega dečka baronu čemšeniškemu — ali pravzaprav on Vam ga je odvzel.“

Osuplost in strah sta trgovcu vzela sapo in boječe je strmel v detektiva.

„Vi — Vi prihajate od barona?“ je izbleknil skoro proti svoji volji.

Born se je zopet nasmehljal.

On je predobro poznal ljudi, da je iz teh besed in tega trgovčevega vedenja nekaj sklepal, kar je potrdilo njegov sum.

„Vi gotovo veste, da je deček včeraj izginil iz hiše gospoda barona čemšeniškega," je dejal ostro in žugaje. „In Vi tudi veste, kdo je od ondot odpeljal otroka. In jaz —" je pristavil porogljivo — „jaz sumim, da je Vaša nenadna selitev s to zadevo v prav ozki zvezi!"

„O — jaz ne vem o otroku prav ničesar!"

„Bodite pametni, človek! Tajenje Vam ne pomaga prav nič!" je dejal Born s smehljajem človeka, ki je svoje stvari popolnoma gotov. „Mi smo že našli otrokov sled in če sedaj nočete govoriti, bo to imelo za Vas zelo slabe posledice!"

Če je detektiv mislil, da ga bo njegova zvijača preje pripeljala do cilja, se je motil.

Trgovec je bil v prvem trenotku sicer popolnoma osupel in ni vedel odgovora.

Kdo je bil pravzaprav njegov obiskovalec, to je uganil.

Toda mislil si je, da bi ta ne prišel šele prej k njemu, če bi bila otrokova sled res že najdena. In ta misel mu je zopet vrnila prejšnji pogum.

„Gospod," je odvrnil s trdovratnim glasom. „Jaz nimam z otrokom opraviti prav ničesar, kakor se dozdeva Vam. In kar se tiče moje selitve, mi ne more nihče zabraniti, premeniti svoje stanovanje, kadar se mi ljubi."

„Seveda ne! Kam pa hočete sedaj iti? Ali odpotujete iz mesta?"

„Zato ne vidim nikakega vzroka, da bi Vam to povedal!"

„Jaz pa, moj ljubi, imam na tem temveč interesa, da vem, kje se Vas bo našlo v prihodnje. In skrbel bodem zato, da Vas policija ne pusti, da bi se skrivoma izmuznili."

„Policije se mi ni bati prav nič!"

„Dobro za Vas, če je tako. Bojim se pa, da se hočete ravno vsled tega, ker se bojite policije, skrivoma izmuzniti! No, a meni zadostuje za enkrat, da sem Vam to pravočasno onemogočil!"

Trgovec je detektiva pogledal s plamtečimi očmi, kar je oni sicer zapazil, a se za to ni zmenil popolnoma nič.

„In ker sem že sedaj tu," je nadaljeval Born mirno, „mi bodete dovolili, da Vaše stvari hitro in površno preiščem."

„Kaj? Vi hočete uprizoriti pri meni hišno preiskavo?" je vskliknil trgovec razburjen. „Gospod, s kako pravico —"

„Tu — moja legitimacija!" je dejal Born mirno in mu pomolil pod nos kraljevi grb, ki ga je legitimiral za kriminalnega komisarja. „Mislim, da se mi sedaj ne bodete več ustavljali?" se je smehljal porogljivo in jo vtaknil nazaj v žep.

Trgovec je bil sedaj popolnoma pobit.

Njegovo domnevanje se je torej izpolnilo! Ta obiskovalec je bil torej eden izmed onih ljudij, katerih se mu je bilo bati najbolj.

Born je našel, da je pohištvo večji del prazno in niti kak papir, niti kaj druzega podobnega mu ni padlo v roke, kar bi moglo koristiti.

„Jaz bi moral priti že včeraj!" je mrmral nezadovoljno pred se. Nato se je obrnil k trgovcu, ki je spremljal njegovo početje s temnimi pogledi.

„Druge Vaše stvari je gotovo že Vaša soproga vzela s sabo na novo stanovanje?"

„Da!" je odgovoril trgovec kratko.

„In Vi bodete še danes poslali ostale stvari za njo, ali ni res?"

„Gotovo!"

„No torej — kam ste namenjeni? Ne koristi Vam tako ničesar, če mi hočete to zamolčati. Saj zvedel bodem vseeno, kajti od tu ne morete proč, ne da bi Vas opazovali in zasledovali."

„Odpeljemo se v — Ameriko! Če hočete vedeti na vsak način!" je izbleknil trgovec razkačen.

Born se je smehljal. Seveda tega ni verjel.

„V Ameriko? Tako? No, srečno pot!" je dejal porogljivo.

„Toda mislim, da se kmalu zopet vidimo."

Zapustil je trgovčevo stanovanje in se podal h Kovaču, ki je čakal nanj na cesti.

Na njegov migljaj je stopil Kovač z voza in nekaj časa šepetal z njim.

Nato se je Born vsedel v voz in se odpeljal, dočim je Kovač ostal pred hišo.

„Jutri moramo ženo imeti v rokah!“ je dejal Born sam sebi. „In potem bomo videli, če se potrdi moja sumnja!“

87. poglavje.

Ob krsti svoje soproge.

„Ha! Slednjič vendar na cilju! Jutri je moj poročni dan!“

Tako je vskliknila Kamila veselo in njene črne oči so se demonsko zasvetile same zadovoljnosti.

Stala je v beli jutranji obleki pred zrcalom in vtikala v lase lišp — diadem iz briljantov — grofov dar.

Ravno je premišljevala svojo srečo in kovala načrte za prihodnjost, dočim je občudovala svojo krasno postavo v zrcalu, ko se oglasi za njo Pavla.

„Milostna gospica, voz je že pripravljen!“

Kamila, ki ni slišala sobaričinega vstopa, se je obrnila in raztresena prikimala.

„Voz lahko počaka,“ je dejala ošabno. „Kakor vidiš, še nisem napravljena. Ti mi pri tem lahko pomagaš!“

Kamila je hotela v mesto, da si tam še nekaj stvarij nakupi.

In še nek drug vzrok jo je peljal tja.

Dobila je od Sutnerja brzojavko, s katero ji je ta naznanil svoj povratek in ona je upala, da ga dobi v mestu.

Seveda je pripeljal otroka s sabo, o tem ni dvomila, četudi ni ničesar sam omenil o tem.

„Milostna gospica izgleda zelo krasno,“ je opomnila Pavla in ogledovala svojo gospo. „Lišp je res zelo lep.“

Kamila se je smehljala in se še enkrat pogledala v zrcalu.

„Misliš?“ je dejala nato navidezno malomarno. „Potem me bodeš zavidala še enkrat bolj.“

Nato se je začela s Pavlino pomočjo preoblačiti in ko je bilo vse to končano, se je zopet vsedla na divan in začela občudovati nakit.

Ni se mogla premagati, da bi še enkrat ne ponižala svoje sobarice.

„Ti si me nekoč zelo grdo ogoljufala," je pričela počasi, „in si na tihem triumfirala čez me. Govorim o otroku!" je pristavila ostro. „Toda gotovo si že sprevidela, da s svojim zahrbtnim ravnanjem nisi dosegla ničesar in da sem jaz, ki sedaj triumfiram."

Pogledala je v zrcalo, da bi videla upliv svojih besedij na Pavlinem obrazu.

„Ne, ni mrtev!" je vzrojila Kamila. „Lažeš in to sama dobro veš. Toda," je nadaljevala z ostrim glasom, „sedaj je v mojih rokah."

Okoli Pavlinih stisnjenih ustnic je šinil porogljiv in prezirljiv nasmeh.

„Tako?" je dejala. „Potem ga hočete gotovo jutri gospodu grofu pokloniti kot poročno darilo?" je pristavila zaničljivo.

Kamila je hotela vzrojiti, a vendar se je še vzdržala in odvrnila z zaničevanjem:

„Uganila si moj namen. Da, to hočem storiti. In obenem bom svojemu prihodnjemu soprogu povedala neko stvar, ki zate ne bo imela prav prijetnih posledic."

„Kaj pa?" je vprašala Pavla mirno.

„Povedala bodem grofu, da si ukradla njegovega sina in ga prodala glumaču," je odvrnila Kamila strupeno. „In vrhutega bom samo sebe popolnoma oprala. Rekla bodem, da sem skrivoma z največjo požrtvovalnostjo iskala otroka in ga sedaj slednjič našla. Potem bo grof iz mojih rok sprejel otroka, ki ga je pogrešal že toliko časa in ga smatral že za mrtvega! — Ali ne misliš, da bom igrala pri tem zelo zavidanja vredno ulogo?"

Z bledim, spačenim obrazom je stopila Pavla korak nazaj in poslušala kakor okamenela.

„Vsega tega ne bodete storili," je vskliknila divje.

„Ali hočeš Ti preprečiti, reva?" je zaklicala Kamila zaničljivo in vstala z divana.

„Tega ne bodete storili," je nadaljevala Pavla sicer še vedno bleda, toda popolnoma mirno, „kajti s tem bi pogubili samo sebe."

Kamila se je zaničljivo nasmejala.

„Ne, samo Tebe, Tebe samo bodem s tem pogubila, kakor si zaslužila, Ti kača!"

„Potem storite, kar hočete! Toda pomislite, da imam v rokah strahovita orožja. In uporabila jih bodem, nato se lahko zanesete! Vaš poročni dan se bo morebiti za Vas končal slabše, kot zame!"

„Pa! Kdo Ti bo verjel? Nihče! Tvojega orožja se ne bojim!"

„Saj Vi niti ne mislite nato, da bi izpolnili svojo grožnjo," je dejala Pavla po kratkem molku. „Kajti če bi hoteli otroka zopet vrniti očetu, bi Vam ne bilo treba, ga spraviti s poti."

„Tega ne verjamem! Toda spominjam Vas na Vašo obljubo glede mojega plačila."

„Haha!" se je smejala Kamila, napol veselo, napol zaničljivo in jezno. „Zato, da si me goljufala, hočeš biti še plačana?"

„Torej nočete držati svoje obljube?"

„Ne! Niti vinarja ne dobiš!"

„Dobro! — Saj lahko čakam!" je mrmrala Pavla z nenaravno mirnim glasom.

„Kako misliš to?" je vprašala Kamila preže.

„Mislim," je odvrnila Pavla in jo merila s temnim pogledom, „da pride tudi zame enkrat dan triumfa."

Kamila se je brezskrbno in zaničljivo zasmejala.

Še enkrat se je pogledala v zrcalu in se nato zopet obrnila k sobarici.

„Prinesi mi moj plašč," ji je zapovedala in s tem pretrgala govor.

Pavla je nemo stisnila ustni in ubogala. Ko je ogrnila Kamili plašč okoli ramen, jo je vprašala:

„Ali naj Vas spremljam v mesto?“

„Ne!“ je odgovorila Kamila osorno. „Gospod grof se bo peljal z mano.“

In ponosno z vzdignjeno glavo je odšla skozi vrata in vstopila v elegantno kočijo, ki je čakala na njo pred hišo.

„V grad!“ je zaklicala služabniku.

Ko je došla čez nekaj časa v grad ratiborski, je izstopila in se podala proti sobanam, v katerih je stanovala prej in ki so bile sedaj nanovo opremljene in sicer s tako krasoto, da se je čudila celo razvajena Kamila.

Pozvonila je in dejala vstopivšemu služabniku:

„Naznani me gospodu grofu!“

Služabnik se je nemo priklonil in odšel.

Čez nekaj minut se je pa vrnil in naznanil:

„Gospod grof je odšel, milostna gospica!“

„Tako?“ je vprašala Kamila začudeno. „Kam pa?“

„V — rako!“ je odvrnil služabnik obotavljaje se.

„Kaj? — Kam?“

„V — grofovsko rodbinsko rako!“

„Sam?“ je povpraševala Kamila razburjena in vznemirjena.

„Stari Robert se nahaja v spremstvu gospoda grofa!“

„In gospod grof ni pustil zame nikakega poročila?“ je vprašala Kamila.

„Ne, milostna gospica! Bržkone gospod grof ne misli izostati dolgo.“

„Koliko časa je že, odkar je odšel?“

„Zapustil je grad pred kako četrt ure?“

„Potem ne bom čakala, da se vrne! Porabila bodem prvi vlak. Povej grofu, da sem se odpeljala v mesto in da se zvečer že vrnem. Morebiti še preje!“

„Kakor ukazujete, milostna gospica!“

Kamila je hitro odšla mimo priklanjajočega se služabnika, stopila zopet v voz in se odpeljala na kolodvor.

„Kaj neki hoče v raki? Zakaj se je ravno danes podal tja?“ se je vpraševala nejevoljno in v skrbeh. „Moj Bog, menda vendar česa ne sumi? Menda ne misli nato, da bi krsto — — sedaj, v poslednji uri?! O, to bi bilo grozno, če bi prišel na to misel! In vendar, ali ne leži ravno ta kakor na dlani? — Ah, neumnost!“ je skušala potolažiti samo sebe. Zame pač, ki poznam resnico, toda on, kaj ve on? — Toda če bi vendar? — Najbolje je, da pustim obrniti in se peljem proti raki!“

Zamišljena je slonela na mehkih blazinah, dočim je voz drdral z veliko hitrostjo dalje.

Ni se mogla odločiti.

„Moj strah pretirava!“ je mrmrala slednjič. „To ni ničesar druzega, kot sentimentalnost, srce ga vleče na oni kraj!“

In zopet se je naslonila nazaj in nadaljevala svojo pot v glavno mesto.

* * *

Kamila je imela prav, srce je vleklo grofa h krsti svoje nekdanje soproge.

Ni mislil nato, da bi prosil Kamilo, ki je morala jutri postati njegova žena, naj ga spremlja na tej resni poti, kajti vedel je, da bi smatrala to njegovo željo za zelo čudno.

In on je hotel biti tudi sam — popolnoma sam s svojo mrtvo soprogo, ki je tam mirno spala v svoji krsti, kakor je menil.

Samo starega Roberta, tega zvestega služabnika je vzel s sabo.

Nemo in zamišljeno je stopal grof naprej — hotel je precej dolgo pot do onega skalnatega hriba napraviti peš — in stari Robert se je plazil za svojim gospodom s tako žalostnim obrazom, kakor bi bil pogrebni dan grofice Melanije in ne dan pred drugo grofovo poroko.

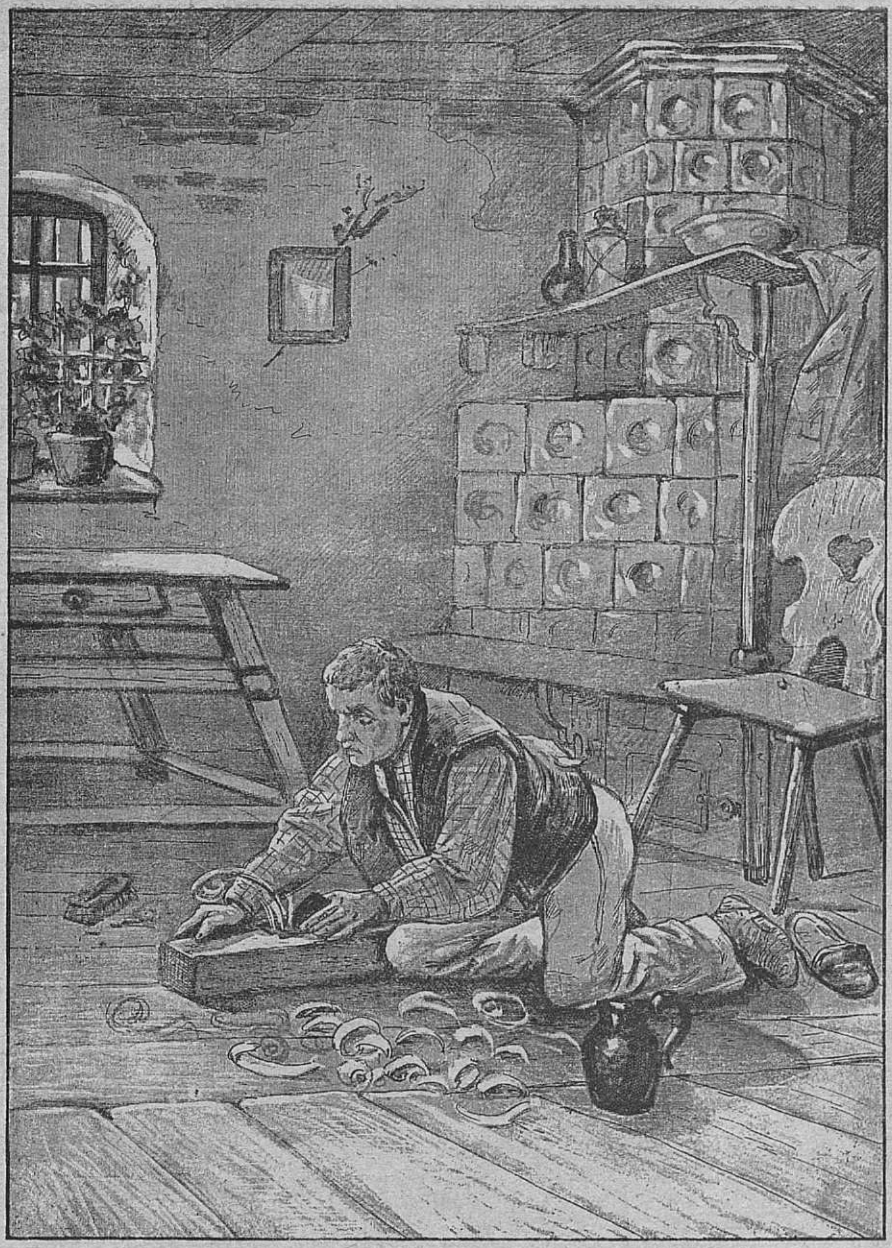

Slaba vest.

Kaj je hotel grof v raki svojih dedov? Kaj je hotel ob krsti svoje soproge?

Tako se je vpraševal grof sam s težkim srcem in ni našel na to vprašanje nobenega pravega odgovora.

Vendar je šel.

Ko sta gospod in služabnik dospela do temnih vrat rake, se je podal stari Robert tja proti hiši grobokopovi, da bi poiskal kako svetilnico.

Stari grobokop je prišel sam, pozdravil s spoštovanjem grofa, odprl vrata in prižgal svetilnico.

Grof mu jo je vzel iz rok in dejal:

„Ostanita oba tu pri vratih! V rako hočem iti sam!“

Oba starca sta se začudena spogledala in sta hotela nekaj ugovarjati.

Toda grofov obraz je bil tako strog in teman, da se nista upala ziniti besedice. Nemo sta zrla za njim, kako je počasi stopal v črno zevajočo votlino, in šele tedaj sta zadobila pogum, da sta si razložila svoje misli o tem, ko je grof že izginil in ga že ni bilo nikjer več videti.

Votlo, nekako grozno so odmevali njegovi koraki od skalnatih sten.

Grof Herbert pa ni čutil groze, ki se navadno loti ljudij, ako hodijo mimo krst ali grobov v kaki temni raki, on ni imel za zunanjost nikakega čuta, nikakega pogleda za svojo okolico.

Neskončna žalost se je lotila njegovega srca — in podobe iz preteklosti so v tem trenotku stopile pred njegovo dušo. In ni se jih mogel otresti, da, sedaj jih niti **hotel** ni, četudi je s tem obtoževal samega sebe.

Sedaj je stal pred krasnim, mramornatim sarkofagom, na čegar pokrovu se je svetilo ime njegove soproge.

Mehanično je strmel nekaj časa na napis, ki se je svetil v blesku svetilnice, kakor bi bile zlate črke vdolbene šele včeraj.

Nato je postavil svetilko poleg sebe na tla in stal zopet zamišljen z na prsi povešeno glavo.

Noben drug glas, kot njegovi težki vzdihi, ni motil globoke, svečanostne tišine v pusti raki.

Skoro ne da bi on to opazil, je kanila solza iz njegovega očesa in padla na krsto . . .

Kaka množica spominov se je sedaj usula nanj.

Videl je sedaj zopet svojo soprogo pred sabo, ko je zanjo snubil.

Kako dolgo je bilo to? Več kot pet let!

Kak čas? Kako dolg in kako zopet kratek zanj, ki je pregledal ta čas kot kak trenotek. Kako vesela, kako srečna mu je takrat Melanija odgovorila svoj „da!"

In dalje — njena šibka, plemenita postava je sedaj stopila pred njega, kakor je bila takrat na poročni dan. Kako lepa je bila v svojem okusnem, a navadnem belem nevestinem oblačilu, ko jo je peljal pred oltar!

O — jutri — tedaj bode stopil z drugo pred oltar!

Njegovo srce se je skrčilo. Vzdihnil je globoko in si z roko pogladil čelo, kakor bi hotel odgnati in izbrisati te neprijetne spomine.

Toda niso se dali, ti strahovi preteklosti. Moral je misliti dalje, celo vrsto podob skozi pet dolgih let.

„O, moj Bog, kako grozni so ti spomini!" je stokal.

Pritisnil je obe roki trdo na sence in mrmral, kakor bi govoril svoji soprogi, o kateri je mislil, da je v krsti.

„Tvoja podoba, Ti draga mrtva, me zasleduje kot živo očitanje. Ah! in moja lastna vest me toži! Ne morem pomisliti njenega glasu!

Ali mi nočeš dati miru? Zakaj si se mi takrat prikazala v gradu? Ali si me hotela spomniti na mojo krivdo?

O, čutim, jaz sem težko grešil! O gotovo, moral bi ravnati drugače! Držati bi moral prisego zvestobe, katero sem Ti dal nekoč pri oltarju pred Bogom! Ah, in ko bi mogel konec slutiti naprej, potem —"

Spustil je roke ob sebi in s solznimi očmi zrl na krsto.

„Da, prisegel sem Ti ljubezen in zvestobo," je nadaljeval s tihim, tresočim se glasom. „Toda to ni bila prava ljubezen, ki sem jo čutil za Te. Ne, kako bi se potem moglo moje srce obrniti od Tebe, matere mojega otroka? O — tudi ta sveta, trdna vez naju ni mogla več zvezati.

Nisem mogel drugače, boril sem se proti novi ljubezni, ki je pred jednim letom popadla moje srce — a zastonj.

Dolžnost je bila premagana od strasti.

Ah, zaslužila bi, da bi Te ljubil tako, kot ono — ki jo popeljem jutri pred oltar!

Odpusti mi, Ti draga mrtva žena! Odpusti mi izdajstvo! O, usliši me sedaj, Melanija in odpusti mi!"

„Odpusti mi?!"

Ali je bil to odmev njegovih lastnih besedij, ki se je tako grozno odbijal v dolgih duplinah? Ali — je bil to glas duha — njen glas, ki je ponovil njegovo prošnjo?

Še vedno je zvenel oni votli glas in se počasi izgubil v dolgem, temnem hodniku, ki je peljal proti morju.

Prisluškujočemu grofu je skoro srce obstalo od neizmerne groze.

Neznanski strah se ga je lotil z nenadno silo, kolena so se mu začela tresti, oči so se mu široko odprle in prestrašeno gledale v neprodorno temino, ki se je razprostirala pred njegovimi očmi.

„O Bog! kaj je bilo to?" je šepetal tresoč se po vsem telesu.

„Ali me obletava njen duh in mi daje odgovor?" je šepnil nato, dočim ga je po hrbtu oblil mrzel pot.

O — in tam? Usmiljeni Bog! Tam pri začetku hodnika proti morju — ali ni tam smuknila neka senca mimo?

Prestrašenemu grofu se je nekaj trenotkov kar stemnilo pred očmi.

Nezavest se ga je hotela lotiti. Kar je videl, ali je mogel to smatrati le za prikazen svoje razgrete domišljije, ali je bila to resnica?

Ali je tam prežalo in — se mu bode sovražno približalo?

Na čelo mu je stopil pot, dočim so njegove oči še vedno zrle v neprodorno temino.

On gotovo ni bil strahopetec — hladnokrvno bi se postavil nasproti vsakemu nasprotniku, ki je bil iz mesa in krvi, kot on sam; toda kar mu je žugalo tu med mrtveci, to je stresalo njegovo srce.

Ali je bil kak maščevalni duh, ki se bo prikazal v prihodnjem trenotku, da ga uniči za kazen za pregrehe, ki jih je storil svoji ranjki soprogi?

Kako dolgo je stal tu, okamenel od groze in strahu, tega ni vedel.

Ko je pa okoli njega vse utihnilo, ko se ni v raki ničesar več ganilo, tedaj je zopet zadobil oblast čez sebe.

Hitro je vzdignil svetilnico s tal nad svojo glavo, tako da so svetlobni žarki nekoliko razsvetlili temoto.

Zapazil ni ničesar . . .

Toda sedaj — tam, v kotu hodnika — je slonela neka postava!

Razločno je videl bled, mrtvaški obraz, ki je zrl nepremično vanj . . .

Svetilka se je zmajala v njegovi tresoči se roki, luč je začela migotati semtertja.

Z naravnost nadčloveškim pogumom je stopil korak naprej — proti oni postavi.

Tedaj je izginila! Videl je pred seboj samo še golo, črno skalo . . .

Kot v mrzlici se je treslo njegovo telo, ko se je sedaj obrnil in kot bi ga podil ves pekel, je drvil proti izhodu.

Šele v bližini tega, ko je zapazil zunaj se svetlikajočo dnevno luč, je obstal za trenotek in nato s trdim korakom stopil skozi vrata.

Oba starca, ki sta ga tu pričakovala, sta se ga prestrašila, ko sta zagledala njegovo obličje.

Bilo je bledo kot smrt, pogled uprt v daljavo in iz njegovih potez se je še razločno bral smrtni strah.

Dal je grobokopu nazaj svetilko in nekaj denarja. Nato je molče odšel naprej s povešeno glavo, ves potrt.

Stari Robert se je boječe ozrl v rako, mrmral s tresočimi ustnicami par nerazumljivih besedij in nato počasi sledil svojemu gospodu, dočim je sivi grobokop majaje z glavo in začuden zrl za njima.

88. poglavje.

Pri doktor Milnerju.

„Gospod doktor, v govorilnici Vas že delj časa pričakuje neki tuj gospod!“

S temi besedami je vsprejela doktor Milnerja njegova oskrbnica Marija, ko se je ravno vrnil domu od nekega bolnika.

„Kdo je ta gospod, Marija?“

„Ne vem! Ni povedal svojega imena in jaz ga tudi ne poznam. Že kake pol ure Vas pričakuje v govorilnici, gospod doktor!“

Mladi zdravnik je razmišljen prikimal in se takoj podal v sobo.

Ko je tu vstopil, je vstal obiskovalec s svojega sedeža in mu prišel nasproti.

Doktor Milner ni bil prav nič prijetno iznenaden, ko je v tem elegantnem gospodu spoznal onega človeka, ki ga je prvič videl v gozdu, ko je komisija preiskavala Vračkotovo truplo.

Pozdravil ga je olikano, toda mrzlo in vprašal:

„S čim Vam morem postreči, gospod?“

„Born je moje ime!“ je dejal detektiv in se priklonil. „Midva sva se že enkrat videla, gospod doktor, pri neki zelo žalostni priliki.“

„Da, se spominjam,“ je prikimal doktor Milner in pogledal svojega obiskovalca z napetim pričakovanjem, toda zelo rezervirano.

„Vi poznate moj poklic, gospod doktor Milner, ne?“

„Da!“

„Dobro! Potem Vam hočem, če mi dovolite, razložiti, zakaj sem bil tako prost, da Vas obiščem!“

„Prosim!“

Četudi ta poziv ni bil posebno uljuden, vendar se je Born smehljaje zopet vsedel.

Tudi zdravnik je storil isto.

„Ali si smem dovoliti vprašanje, gospod doktor, če ste mojega ubogega, obžalovanja vrednega kolego gospoda Vračkota poznali bližje?“ je pričel Born previdno.

„Gospoda Vračkota sem poznal le površno in sem dvakrat ali trikrat prišel z njim v dotiko.“

„In kedaj je bilo zadnjič, gospod doktor, ko ste ga videli? Jaz mislim še živega!“ je vprašal Born s prežečim, napetim pogledom.

„Tega ne vem več natanko!“ je odvrnil doktor Milner, vidno neprijetno ganjen. „Mislim, da pri preiskavi na gradu torgavskem!“

„Hm! Zdi se mi, gospod doktor, da Vas Vaš spomin nekoliko že zapušča!“ se je smehljal Born. „Kolikor je meni znano, mi je gospod Vračko oni dan, ko se je vrnil s svojega potovanja, namreč zadnjega, povedal, da je nekje trčil tudi z Vami skupaj. Ali ni tako res?“

Detektiv je pri teh kar na slepo srečo izpregovorjenih besedah opazoval zdravnika natanko s svojim sokoljim pogledom.

Zapazil je, kako se je ta nalahko zdrznil in kako so njegove obrazne poteze dobile nemiren, prestrašen izraz. Toda to je minilo bliskoma.

V naslednjem trenotku je bil doktor Milner zopet popolnoma miren.

„Ne, motite se!“ je odvrnil hladno.

„Torej res niste bili v zadnjem času skupaj z gospodom Vračkotom, gospod doktor Milner?“

„Ne!“

„In vendar je nekdo izmed naših uradnikov zapazil, kako ste ravnoisti dan, ki sem ga omenil, zapustili skupno z gospodom detektivom Vračkotom vlak na severnem kolodvoru stolnega mesta. Ali ni to zelo čudno in nerazumljivo, gospod doktor?“

Doktor Milner se je zelo nejevoljen vzdignil in obrvi so se mu namršile.

Tudi Born je vstal in gledal razburjenemu zdravniku mirno in trdno v oči.

„Ne vem, kak namen imate s svojimi čudnimi vprašanji, gospod Born!“ je dejal doktor Milner osorno. „Jaz pa ne vidim nikakega povoda, da bi Vam odgovarjal na Vaša vprašanja in s tem, mislim, je konec najinega razgovora.“

Born ni bil eden izmed onih ljudij, ki se dajo odgnati kar tako.

Mirno je obstal pred zdravnikom in se mu ljubeznjivo smehljal.

„Obžalujem, da me napak razumete, gospod doktor!“ je odvrnil. „Ne smete misliti, da Vas vprašujem zgolj iz radovednosti. Jaz imam nalogo, da poizvem vse, tudi najmanjše okolnosti, ki so se vršile zadnji čas Vračkotovega življenja, kolikor se namreč tičejo njega samega. Vi bi storili pravici in ne meni velikansko uslugo, ako bi mi odkritosrčno povedali, kar Vam je znano o mojem kolegu.“

„Jaz ne vem ničesar!“

„Gospod doktor, jaz nisem prišel k Vam kar na slepo srečo,“ je nadaljeval Born trdovratno. „In jaz nisem zato celo uro čakal v tej sobi, da bi mi potem povedali: jaz ne vem ničesar! Ne, gospod doktor! To je resnica, da Vas je nek naš uradnik videl skupno z gospodom Vračkotom na kolodvoru. Tega ne morete dalje tajiti. Iz tega sledi, da ste spremljali gospoda Vračkota na njegovem potovanju in da ste poznali njegov namen in cilj, ki ga je zasledoval pri tem.“

„Vaše kombinacije, gospod Born, so zelo drzne!“ je odvrnil zdravnik porogljivo. „Priznati hočem, da sem dospel

z gospodom Vračkotom slučajno v istem vlaku v stolno mesto!"

„In tudi v istem kupeju!" je pristavil detektiv na te doktorjeve besede odločno.

„Da, tudi to! Toda kako morete iz tega sklepati, da sem z gospodom Vračkotom skupno potoval?"

„Ali mar niste?"

„Ne. Z gospodom Vračkotom sem se slučajno sešel na neki štaciji. On je bil že v vlaku, in jaz sem samo slučajno prišel v isti kupé. To je vse."

„Ali mi hočete imenovati ime one štacije?"

Doktor Milner je nekaj časa pomislil in nato imenoval ono štacijo, kjer je Fogel — kakor nam je znano — zbežal pred Vračkotom s tem, da je skočil iz vlaka.

Born si je zapisal ime v svojo notično knjigo in vprašal nato Milnerja:

„In gospod Vračko Vam ni povedal, odkod je prišel ali kak namen in cilj je imelo njegovo potovanje?"

„Ne!"

„Ali mi res ne morete povedati ničesar druzega, gospod doktor?" je dejal detektiv z nujno prosečim glasom.

„Ničesar druzega, gospod!"

Born je obupno zaprl svojo notično knjigo in jo vtaknil zopet nazaj v žep.

„Prepričan sem, da je to Vračkotovo potovanje v zelo ozki zvezi z njegovo smrtjo," je nadaljeval resno. „In s tem bi nam bilo dosti pomagano, ako bi zvedeli za namen in cilj tega njegovega potovanja. Samo na ta način in po tem potu bi se dala razsvetliti tema, ki ogrinja ta lopovski umor, ki se je izvršil nad mojim ubogim kolegom in čegar nesrečna žrtev je postal."

„Mislim, da ste že prijeli morilca v osebi mlinarja Konrada?" je pripomnil doktor Milner.

„Mislite, gospod doktor, da je ta morilec?" je vprašal Born hitro in preže.

„Jaz? Kako naj imam jaz o tem kako mnenje?"

„Morebiti je, morebiti pa tudi ne?“ je odvrnil Born diplomatično.

„In če je on zločinec, potem ima gotovo tudi sokrivce. Te odkriti, je moja naloga.“

„Žal mi je, gospod Born, da ne morem storiti ničesar, da bi Vas podpiral pri tem in Vam pomagal!“ je odvrnil doktor Milner hladno.

Čakal je, da se bo sedaj nadležni obiskovalec poslovil, a motil se je.

Born je čez nekaj časa zopet začel:

„Še eno opombo bi si dovolil, gospod doktor! Gospod baron Sigmund čemšeniški je pred nedavnim časom ležal bolan v Vaši hiši. Njegova postrežnica je bila nekdanja dojilja njegove ranjke sestre. Ta ženska je od onega časa izginila za barona brez sledu in ves trud, da bi jo dosedaj kje našli, je bil zastonj.“

„No in? Ali mislite, da bi Vam jaz glede te zadeve mogel dati kakih pojasnil?“

„To storiti bi Vam ravno ne bilo nemogoče, gospod doktor Milner!“

„Izginila je nenadoma iz mojega stanovanja in od tega časa nisem slišal ničesar več od nje!“

„Iz kakega vzroka je pa odšla?“

„Tega ne vem!“

„Ali tudi ničesar ne mislite, ali se Vam ničesar ne dozdeva, zakaj, gospod doktor?“

„Ne!“ je odvrnil doktor Milner po kratkem premišljevanju.

„Ali je stanovala strežnica Dora v gornjem nadstropju Vaše hiše?“

„Ne, tam ni stanoval nihče. Rabil sem ono sobo jaz kot svojo delavnico!“

„Tako — tako!“ se je smehljal Born neverjetno. „Meni se je povedalo, da je z ono sobo v gornjem nadstropju v zvezi neka skrivnost.“

„Potem se Vam je gotovo povedala kaka pravljica!“ je dejal doktor Milner porogljivo.

„Tudi je gospod Vračko iz ravno tega vzroka imel tam gori v oni sobici neko malo preiskavo!“ je nadaljeval Born mirno.

„Da, to se je zgodilo!“ je prikimal zdravnik zaničljivo. „Ali hočete morebiti to preiskavo ponoviti?“ je pristavil ironično. „To Vam je dano na prosto voljo!“

„Hvala lepa, gospod doktor!“ je odklonil Born smehljaje to ponudbo. „Soba nima zame nikakega interesa, ko je že moj umrli kolega Vračko tam zastonj iskal, da bi dobil sled one skrivnosti.“

„Povedati Vam moram, da v moji hiši ni bilo nikdar kaj tako skrivnostipolnega, kakor se Vam dozdeva,“ je odvrnil zdravnik osorno.

„O tem bi dvomil, gospod doktor,“ je dejal Born previdno. „Če o tem sami — jaz si hočem to misliti — niste vedeli prav ničesar in če niste sami celo stvar prav natančno preiskali.“

„Kaj mislite s tem?“ je vprašal zdravnik začuden in vznemirjen.

„Prikazen, ki jo je gospod baron Sigmund imel neko noč in —“

„Toda prosim Vas, gospod!“ je vskliknil doktor Milner s prisiljeno zaničljivim smehljajem. „Molčite mi vendar s to prikaznijo!“

„Saj vem, gospod doktor, to gotovo ni bila kaka prikazen!“

„Ne, to je bila podoba razgrete domišljije, fantazija mrzličnega bolnika!“

„Mogoče!“ je odvrnil Born kratko in skomignil z ramami. „Škoda, da razun gospoda barona Sigmunda ni nihče drug v hiši videl te prikazni. Toda na gradu ratiborskem se menda ni dosti pozneje prikazala in vsled tega se pokaže sedaj stvar v popolnoma drugi luči.“

Doktor Milner je pri tej detektivovi opazki nekoliko obledel, a je vendar mirno odgovoril:

„Na tem ne najdem nič — posebnega!“

„Vidi se Vam, da niste kriminalist, gospod doktor!“ je dejal Born dobrodušno. „Vi ne znate stvarij vezati. Če si predstavljamo vse: Kako je nenadoma izginila Dora, dalje one prikazni in tako dalje, potem —“ tu je nehal in pristavil: „No, upam, da se mi bo posrečilo rešiti to uganko! — Sicer pa, ali veste, gospod doktor, da je baron Sigmund pred nedavnim časom našel svojega malega stričnika Ervina grofa ratiborskega in ga vzel v svoje varstvo?“

„Da, slišal sem o tem.“

„No, kaj pravite k temu? Otrok je predvčerajšnjem zopet izginil.“

„Res?“ je vskliknil zdravnik osupel. „O, to je gotovo zopet delo one vražje Kamile Rajhenštajn.“

„Brez dvoma!“ je prikimal Born kot bi bil o tem popolnoma prepričan. „Po baronovih pojasnilih poznam otrokovo zgodovino tako precej natanko. Žalibog ne moremo ustaviti pogubnega delovanja te hudobne ženske.“

„O — in jutri naj postane soproga grofa ratiborskega?“ je vzdihnil doktor Milner. „Ko bi imeli dokazov, da bi zaslepljenemu grofu odprli oči, še predno je prepozno, a sedaj je vse zastonj!“

„Da, dokazov nam manjka!“ je pritrdil. „In slednjič — grof bo pozneje, ko enkrat zve resnico in ko jo bo moral verjeti, tako sam nosil posledice, ki bodo nastale iz tega. Le pustimo ga na miru, da pelje svojo imenitno nevesto pred oltar.“

„On tudi nima nikakega duha ne sluha, kaj se je vse vršilo krog njega,“ je dejal doktor Milner. „On še danes ne ve, da mu je bil otrok ugrabljen od one brezsrčne ženske. Smatra ga namreč za mrtvega. Nihče se ne upa, mu povedati resnice, ker je noče verjeti. Tudi jaz se ne smatram za dolžnega, da bi mu to pojasnil.“

„Saj to bi bilo brez koristi in bi vrhutega škodovali moji stvari, gospod doktor! Prosim Vas, kar veste, naj bo karkoli,

da tudi v prihodnje ne poveste o tem ničesar grofu ratiborskemu."

„Na to niti ne mislim!"

„Hvala lepa, gospod doktor, za Vašo prijaznost!" je dejal Born ljubeznjivo in vzel klobuk. „Moj obisk pri Vas ni bil čisto brez uspeha."

S temi besedami je odšel in doktor Milner je s temnim obličjem zrl za njim.

Ne, nikdar ne bo odprl ust, da bo povedal svetu ali celo kakemu radovednemu detektivu Melanijino tako žalostno usodo.

Bila je mrtva ona, ki jo je ljubil čez vse, še sedaj po smrti.

Naj bo vse njeno žalostno življenje skrito za vedno!

Tako si je mislil mladi zdravnik in razburjen hodil po sobi gorindol.

„O, kako sem Te ljubil, Melanija!" je mrmral pred se. „Ti visoka, zame vedno nedosežna!"

Da, moral se ji je odreči! Odreči in trpeti svojo bol — to je bila njegova usoda!

Bridek, žalosten smehljaj je gibnil njegove ustnice.

Vsedel se je na divan, podprl glavo in začel razmišljevati.

Dolgo časa je preteklo, ne da bi se mladi zdravnik ganil.

Večer je nastal in v sobi je postalo temno.

Kmalu je Marija prinesla luč in jo molče postavila na mizo.

Skrbno se je ozrla na svojega gospoda in nato tiho odšla iz sobe.

Še eno uro skoro je slonel doktor v istem položaju.

Naenkrat se je zdrznil.

Nekdo je potegnil za hišni zvonec s silo, da je zazvonil še skoro preveč glasno.

Nejevoljen se je zdravnik zopet naslonil na divan nazaj. Toda njegove misli so se že odvrnile od onega predmeta, ki je bil njemu naljubši.

Jezen je poslušal, kdo bo prišel.

Ali ne bode šla Marija odpreti vrat, da vstopi pozni obiskovalec?

Tedaj se je začul zvonec in sicer še bolj močno in dalje kot prvič.

Tedaj je skočil sam zdravnik s polglasnim jeznim vsklikom pokonci.

Oskrbnica je gotovo odšla, da nakupi potrebnih stvarij za kuhinjo.

Sklenil je, da pogleda sam, kdo želi vstopa v tako pozni uri.

Stopil je iz sobe in pustil vrata za seboj odprta, da je nekaj svetlobe padalo tudi v vežo.

Nato je odprl glavna vrata.

Ženska postava je vstopila.

Doktor Milner jo je začuden opazoval.

Bila je zelo revno napravljena, da, skoro raztrgana. Velik volnen robec ji je pokrival pleča in glavo, tako da je skoro popolnoma zakrival njen obraz.

„Morebiti je kaka revna žena, ki potrebuje moje zdravniške pomoči!“ si je mislil doktor Milner in dejal ženski, ki se je tresla po vsem telesu:

„Vstopite v sobo.“

Sledil ji je in zaprl vrata.

Tujka je obstala pri mizi in zdravnik se ji je radoveden približal.

„No, dobra žena, česa želite?“ jo je nagovoril prijazno.

Ko pa ta ni takoj odgovorila, ampak se začela še bolj tresti, je pristavil skrbno:

„Vi morate biti zelo bolni! Vsedite se in mi povejte, kaj Vas boli!“

Tedaj je ženska snela svoj robec in se obrnila molče k zdravniku.

Ta je strmel v njo in z glasnim krikom osuplega začudenja je skočil korak nazaj.

„O Bog! Ali je mogoče!“ je vskliknil prestrašen.

To je bil njemu dobro znani obraz stare Dore, ki ga je zagledal . . . . . .

89. poglavje.

Pred poroko.

Ko je Kamila dospela v stolno mesto, si je najela voz in se peljala proti hotelu, kjer je navadno stanoval Sutner.

Vprašala je vratarja, če je že dospel doktor Est in zvedela v svojo zadovoljnost, da se je to že zgodilo.

„Toda," je pristavil vratar, „mislim, milostiva, da je doktor Est odšel in se še ni vrnil!"

„Ali ni povedal, kedaj se vrne?" je vprašala razočarana.

„Ne!" se je glasil odgovor.

Ali si je morebiti Sutner izmislil, da jo obišče v njeni vili in ji tam izroči otroka?

Sklenila je, čez eno uro še enkrat povprašati v hotelu, in če ga tedaj ne dobi tu, da se takoj odpelje domov.

„Čez eno uro pridem zopet," je dejala vratarju. „Prosite gospoda, naj počaka na me, če morebiti pride nazaj. Ali je prišel popolnoma sam?" je pristavila preže.

„Da milostiva!" je prikimal vratar. „Popolnoma sam!"

Kamila je dala vratarju nekoliko denarja in se nato zopet odpeljala.

„Otroka je spravil bržkone kje drugje!" je mrmrala. „Bržkone ga je s staro Valburgo vred peljal v kakšno navadno stanovanje. Saj to je popolnoma prav in previdno!"

Čez dobro uro se je zopet pripeljala pred imenovani hotel.

„Gospod doktor je ravnokar prišel in Vas pričakuje v svojem stanovanju!" je zaklical vratar že naprej, ne da bi ga bila še kaj vprašala.

Nek natakar je skakal pred Kamilo po stopnicah in ona mu je razburjena sledila.

Ali je imel otroka? Ali bo dobila Ervina v svoje roke? tako se je vpraševala.

Natakar se je ustavil pred nekimi vratmi v drugem nadstropju in potrkal.

Sutner je odprl in stopil na hodnik.

Zapazil je Kamilo, na koje prihod je bil pripravljen že po vratarju in jo potegnil hitro za sabo v sobo.

„Ah, moja ljuba Kamila!“ jo je pozdravil. „Ti prihajaš sem? To je dobro! To je na vsak način boljše, kot pa da bi jaz prišel v Tvojo vilo!“

„To sem si tudi jaz mislila!“ je odvrnila in ga napeto pogledala. „In zato sem Te poiskala! Saj si lahko misliš, da sem radovedna na uspeh Tvojega potovanja. V svoji depeši mi o tem nisi sporočil niti besedice.“

Ozrla se je hitro po sobi, kjer se razun nje in Sutnerja ni nahajal nihče, in nato razburjena vprašala:

„No — ali — imaš otroka?“

„Otrok je tu!“ je odvrnil Sutner mirno.

„Dobro, dobro!“ je vskliknila Kamila veselo in se oddihnila. „Torej je šlo vse po volji?“

„Da!“

„Kakor vidim, otroka nisi pripeljal sem v hotel,“ je nadaljevala zadovoljno.

„Saj to je popolnoma prav!“

„Da — hotel sem biti kolikor mogoče previden. Nihče ne more vedeti, če ga kdo ne opazuje. In če je tudi detektiv mrtev, bi mogel kak drug špion —“

„Gotovo! Prav imaš!“ mu je segla Kamila nepotrpežljivo v besedo. „Kje je otrok?“

„O — čisto v bližini!“

„Torej tu v mestu?“

„Da!“

„Pri kom?“

„Pri zanesljivih ljudeh!“

„In stara Valburga? Ali je pri otroku?“

„Ne! Stare čarovnice nisem privlekel s sabo!“

„Torej si prišel sam z otrokom?“

„Seveda!“

„Hm! — Naš dogovor je bil vendar ta, da starka —“

„Saj je vse v redu, ljuba Kamila!“ je dejal Sutner hitro in odločno.

„Starko sem že izplačal!“

„Res?“

„Ti menda dvomiš?“

„Ker si se pred odhodom branil tega?“

Sutner je skomignil z ramami.

„Da!“ je prikimal. „Toda starka ni hotela drugače! Z eno besedo: Jaz sem velikodušno daroval vse svoje promoženje — v tvojem interesu, moja ljuba Kamila!“

„No, saj to je bila Tvoja dolžnost! Saj sem Ti izročila denar samo s tem namenom!“

„Da, da!“ je mrmral Sutner. „To je že res! Toda ti pozabljaš, da med tem časom nisem mogel živeti od zraka. Sedaj sem popolnoma brez vsakih sredstev!“

„Ali hočeš imeti od mene zopet denar?“

„Seveda, kaj pa druzega?“

Kamila se je jezno ugriznila v ustni.

„No, dobro, videti hočem, kaj se da storiti!“ je dejala slednjič. „Toda danes Ti ne morem dati prav ničesar!“

„Tako?“ je dejal Sutner počasi in zategnjeno. „Kedaj pa? Jutri?“

„Jutri je moj poročni dan! Lahko si misliš, da —“

„Da se ta dan ne bi rada spominjala name! Da, to Ti rad verjamem. Jutri ne boš več navadna Sutnerjeva žena, ampak

Baron je objel Liziko.

grofica ratiborska. Toda mislim, da vkljub svojemu ponosnemu naslovu in bogastvu ne boš pozabila name — na svojega zvestega prvega soproga!“

„Želela bi, da bi med nama ne bilo več te nerodne zveze?“ je dejala ona temno.

„Kako to?“ se je smehljal Sutner. „Saj to Te menda nič ne teži. Ali Ti ni zadosti? Saj sem Te, ne da bi kaj mrmral, prepustil Tvojemu zaljubljenemu grofu.“

„Zares, ti si domišljaš, da Ti moram biti zato še hvaležna?! Mislim, da sem se enkrat za vselej odkupila od Tebe.“

„Med nama — da! Toda to ne velja pred svetom, moja ljuba Kamila!“

„Poslušaj!“ je vzrojila vznemirjena. „Kaj zopet nameravaš? Ali mi hočeš še zadnji trenotek stopiti na pot?“

„Ne, nikakor,“ se je branil Sutner. „Kako si moreš moje nedolžne besede tako razlagati?“

„O, predobro Te poznam!“ je odvrnila temno. „Toda varovala se Te bodem, in pripravljena bodem na vse! Le zapomni si!“

„Pustiva to!“ je dejal Sutner, „in se pomeniva raje kaj druzega. Ti se podaš s svojim soprogom na ženitbeno potovanje, ne?“

„Da!“ je odgovorila ona osorno.

„In kam!“

„To je zate vseeno!“

„Ne popolnoma!“ je dejal on mirno. „Ni izključeno, da bi Te ne obiskal in povprašal po Tvojem zdravju.“

„Tega ne bodeš storil!“ je zaklicala ona. „Od danes dalje se ne pustim od Tebe več nadlegovati.“

„Tako — tako! — Hm!“ se je smehljal Sutner porogljivo. „Seveda, sedaj, ko postaneš grofica, ki —“

„Molči že enkrat s temi neumnostmi,“ je vzrojila jezno nad njim. „Zapomni si: S tabo nimam opraviti ničesar več. Kar je še kaj tacega, to bo storil Fogel. Na njega se obrni v

prihodnje. In čuj! Kakor me nadlegueš še enkrat bodisi pismeno ali osebno, ne dobiš niti vinarja več!"

„Izvrstno!" je odvrnil Sutner zaničljivo. „Ti nastopaš danes napram meni že kot grofica! Toda vedeti moraš, da se za te Tvoje grožnje ne zmenim prav nič. — Torej Fogel bo sedaj Tvoj agent?! Dobro! Meni je vseeno, da le dobim denar! — Sedaj mi pa povej, kam odpotuješ s svojim soprogom?"

„Tega še sama ne vem! To bo določil grof!"

„Kaj ne praviš! To prepustiš njemu? — Hm! Zdi se mi, Kamila, da postaneš sedaj uzor pridne in pokorne ženice!"

Kamila, ki je dobro čutila porogljivost teh besedij, je hotela vzrojiti. Vendar se je pomirila in odgovorila kratko in zaničljivo:

„Sedaj je zadosti o tem! Nisem prišla zato k Tebi, da se pomenkujeva o moji bodočnosti! — Vrniva se k predmetu! Otroka mi lahko izročiš že danes!"

„Gotovo! To se pravi —"

„Dobro! Potem pojdiva tja, kjer ga imaš!"

„Takoj!" je dejal on, a se še menil ni, da bi vstal. „Toda prej se morava še pomeniti radi denarja —"

„Kaj?" je vzrojila ona. „Kaj hočeš s tem reči? Kak denar?"

Sutner pa je mirno odvrnil:

„Kakor sem Ti povedal, sem izročil oni čarovnici ves svoj denar za otroka. Mislim, torej, da je pravilno, ako mi ono svoto prej vrneš."

Kamila se je zaničljivo nasmejala.

„Trideset tisoč — kaj?" je vprašala porogljivo.

„Štirideset!" je popravil Sutner hladnokrvno.

„Haha! Torej to je tvoj namen," se je rogala Kamila jezno. „Ali misliš, da imam ta denar pri sebi?"

„Zares, mislil sem to! Saj po moji brzojavki bi morala biti na to pripravljena."

„Tako? — No, in če jaz rečem ne?“

„Potem? — Hm, ne vem, zakaj bi ne izpolnila moje zahteve?“

„Toda jaz pravim ne?“ je zaklicala tresoč od se jeze in razkačenosti.

„Potem Ti ne izročim otroka!“ je odvrnil lopov popolnoma mirno.

„O — Ti — zdaj Te imam!“ je vskliknila nenadoma. „Ti otroka še nimaš ne!“

„Misliš?“ se je smehljal on. „O tem se lako prepričaš vsak trenotek.“

„Ne, nimaš ga!“ je nadaljevala Kamila odločno. „Upal si, da me bodeš zopet opeharil in iztisnil iz mene denar! O, ti vražji lopov!“

„Vraga!“ je vzrojil Sutner. „Pa ne verjemi, radi mene! Potem me pusti na miru in pojdi!“

Kamila je že jela dvomiti, da bi imela prav s svojim sumom.

„Dobro, prepričati se hočem. Jaz hočem otroka videti!“ je sopihala.

„To se pravi, Ti hočeš izpolniti moje zahteve?“ je vprašal Sutner preže.

„Nesramnež!“ je vskliknila ona razkačena.

„Le nikar takih besedij! Prosim!“ je zaklical lopov. „Ti veš, da jih ne ljubim. Govoriva mirno in pametno in s tem prideva najpreje do cilja!“

„Dobro! Tudi če bi hotela, bi ne mogla izpolniti Tvoje ničvredne zahteve!“ je dejala Kamila, hoteč pomiriti samo sebe v svoji razburjenosti.

„Danes morebiti ne, to Ti rad verjamem! Toda da bi tega jutri —“

„Ne — nikdar!“

„Ja, moja ljuba Kamila, potem obžalujem!“ je odvrnil Sutner hladno skomignil z ramami. „Potem obdržim in moram tudi na vsak način obdržati otroka jaz!“

„Tako? In kaj misliš, kaj si namenjen storiti z njim, če smem prašati?“

„O — nikar ne misli, da pridem vsled tega morebiti v kako zadrego. Svojo kupno ceno, ki jo zahtevam od Tebe, dobim tudi kje drugje. Treba se mi bo obrniti samo na kako drugo osebo. To je najprej grof ratiborski in potem baron Sigmund čemšeniški! — Le bodi brez skrbi, s tem, da si odklonila mojo ponudbo, ne izgubim jaz prav ničesar.“

„O! Na grofa se hočeš obrniti?“ je sikala Kamila jezno.

„Da, Ti me siliš k temu koraku!“

„Toda povem Ti, da tega ne bodeš storil!“ je kriknila ona s hripavim glasom v svoji razburjenosti. „Ali — se bo pa to končalo za Te slabo!“

„Bomo videli!“

„Povej mi vsaj, kje je sedaj otrok!“

„Kaj Ti pa to koristi, moja ljuba Kamila? Recimo, da bi mi ga Ti hotela skrivoma odvzeti, kar se mi sedaj dozdeva, potem bi Ti prišla vseeno prepozno. Kajti misliš si lahko, da otroka ne boš dobila več tam, na onem mestu, kjer sem ga shranil začasno.“

„To je res!“ je stokala Kamila v svoji onemogli in obupni jezi. „O, kako sem mogla biti tako neumna, da sem naročila Tebi, da mi pripelji otroka, ko sem imela že toliko bridkih izkušenj.“

„Da, prav res! Priznati moram, da se je meni samemu to zdelo čudno.“

„O, Ti lopov! Ti vražji lopov!“

„Ne preglasno, moja najljubša Kamila!“ je dejal lump, dočim je hitro skočil pokonci in iztegnil proti Kamili, ki se je kakor kaka furija vrgla proti njemu, roke, da bi se je ubranil.

„V hotelu je vse polno radovednih ušes in gotovo bi Ti ne bilo ljubo, ako bi kdo slišal najino zabavo in najin razgovor.“

Kamila se je siloma umirila.

Tresoča se od obupne jeze, z valovajočimi prsi, je padla na stol in trgala, da bi iztresla nad kom svojo zatajevano jezo, robec iz batista, ki ga je držala v roki.

Sutner se zato ni popolnoma nič zmenil, ampak je ostal, kakor navadno ob takih prilikah čisto miren.

Tiho se je smejal pred se, kajti vedel je, da bo Kamila, sedaj — na višku svoje jeze — popustila in sprejela njegove zahteve.

Toda prišlo je vendar nekoliko drugače, nego je pričakoval.

Nenadoma je skočila Kamila pokonci in stopila prav tik pred njega.

Njen obraz je bil smrtno bled, imel je tak izraz, da je celo lopov postal nemiren.

S hladnim, žugajočim glasom je pričela:

„Ti mi hočeš torej otroka izročiti šele takrat, ko Ti še enkrat izplačam ono vsoto, ki sem Ti jo že enkrat izročila samo v ta namen, da mi pripraviš otroka?“

„Da, tako je!“

„In če tega ne storim, potem pojdeš h grofu, ne?“

„Da, jaz —“

„Torej poslušaj mojo zadnjo besedo! Fogel Te bo pojutrišnjem poiskal tu v tem hotelu. Izročil Ti bo še deset tisoč kron, toda — da se razumeva — šele potem — ko mu izročiš otroka! — Tako!“ je sklenila in se z zaničevanjem obrnila od njega. „S tem sva gotova! Drugače ostane vse pri tem, kakor sem Ti povedala preje. Ti se mi ne smeš nikdar več približati. Če ne izpolniš te moje zahteve, se boš še kesal, kakor gotovo sem tukaj!“

Še predno je lopov mogel kaj odgovoriti, je bila Kamila že odšla iz sobe.

Napotila se je takoj domov, kjer je čakal nanjo na kolodvoru brzojavno naročen voz iz grada ratiborskega.

* * *

„V grad!“ je zapovedala služabniku.

Pred vsem je hotela zvedeti, kaj je delal grof v raki. Mučena od tisoč skrbij je sedela s temnim obrazom v hitro drdrajočem vozu.

V bližini gradu je srečala gozdarskega pomočnika iz grada ratiborskega.

Kamila je ukazala ustaviti voz in pomigala pomočniku k sebi.

Fogel je pristopil s klobukom v roki in z globokim poklonom.

„Ali prihajate iz gradu, Fogel?“ ga je vprašala Kamila ponosno.

„Da, milostna gospica!“

„Ali je grof doma?“ je nadaljevala z boječimi pogledi.

Fogel je pritrdil in mahnil z roko, kakor bi jo hotel pomiriti.

Kamila ga je razumela in se oddahnila.

„Ali se ni pripetilo v gradu nič posebnega za časa moje odsotnosti?“

„Kolikor je meni znano, ne!“

Kamila se je ozrla na služabnika in voznika na kozlu.

Toda oba sta sedela, kakor se spodobi olikanim služabnikom, nepremično in zrla pred se v daljavo, kakor bi jih popolnoma nič ne brigalo, kaj se godi za njunim hrbtom.

Hitro se je sklonila Kamila naprej — tudi Fogel je storil isto — in ona mu je zašepetala:

„Pridite danes zvečer k meni v mojo vilo! Imam z Vami se pogovoriti nekaj zelo važnega.“

Fogel je prikimal in odstopil.

„Tako, hvala lepa, Fogel!“ je dejala Kamila glasno in zapovedala nato kočijažu, naj požene konje.

Kmalu je obstala kočija pred velikimi vrati gradu ratiborskega.

Kamila se je podala takoj po svojem prihodu v grad proti grofovim sobanam.

V svoje začudenje pa je zvedela od starega Roberta, da se je grof zaklenil v svoje sobe in da ne pusti nikogar pred se.

„No, meni bo vendar dovoljen vstop!“ je vskliknila ošabno in porinila sivega služabnika, ki jo je boječe hotel zadržati, stran.

Potrkala je, in ko je grof spoznal njen glas, je odprl in jo pustil vstopiti.

„Za božjo voljo, ljubi Herbert, ali ste bolni?“ je vskliknila Kamila boječe in prestrašena, ko je zapazila njegov bledi obraz.

„Prav, da si prišla, Kamila!“ je dejal grof Herbert tiho in jo peljal k divanu, kjer se je vsedel poleg nje. „Ostani pri meni — jaz se skoro bojim, biti sam!“

„In vendar ste se zaprli? — O moj Bog! Vi me strašite, Herbert! Kaj se Vam je pa pripetilo tacega?“

Prijela ga je za roke in čutila, da so bile ledeno mrzle in da so se tresle.

„Ali veš, kje sem bil danes?“ je vprašal.

„Da, zvedela sem, ko sem bila tu, da bi Vas prosila, da bi me spremljali v mesto.“

Prikimal je in nekaj časa temno zrl pred se. Kamila ga je napeto opazovala.

„Doživel sem nekaj groznega!“ je mrmral, ne da bi povzdignil pogled in tako tiho, da ga je mogla Kamila komaj razumeti.

„Videl sem nekaj strašnega — neko prikazen!“

„Pri—kazen?!“ je vskliknila ona prestrašena in obledela kot stena. „O Bog! Kako pa vendar?“

Grof je molčal. Nato se je s silo otresel groze in vstal.

„Pusti — sedaj je že tako minulo!“ je dejal z glasom, ki je bil tak, kakor bi prihajal iz groba. „Sedaj sem enkrat za vselej pokopal preteklost, ljuba Kamila! Pustimo mrtvece — pri miru! Mislimo sedaj nase — na najino prihodnjost in na jutrišnji dan!“

Kamila ni mogla tako hitro premagati svojega strahu.

Mehanično je vstala in mu nemo in tresoč se po vsem telesu stala nasproti.

Tedaj je grof Herbert hitro potegnil lepo žensko k sebi in pritisnil njeno bujno postavo strastno na svoje prsi.

„Jutri bodeš moja, ljubica! Moja, pred Bogom in pred ljudmi!“ je vskliknil in jo burno poljubil.

* * *

Bilo je že pozno zvečer, ko je Kamila zapustila grad, kamor bi naslednjega dne morala priti kot gospa, in se vrnila v svojo ne mnogo oddaljeno vilo.

Fogel, kateremu se je posrečilo, neopaženo se priplaziti v njene sobe, je čakal že precej časa na njo.

„Zapovedali ste, milostna gospica!“ je dejal in meril Kamilo z zaljubljenimi pogledi.

„Zaklenite vrata v sosednjih sobah in potem pridite sem!“ je odvrnila in stopila nato v majhno sobico, ki jo je le mračno razsvetljevala s stropa viseča svetilka z rožnatim senčilom iz svile.

Gozdarski pomočnik je hitro izpolnil njeno povelje.

Zaklenil je vrata in se razburjen vrnil k obožavani ženski.

Zakaj mu je rekla, naj ob tako poznem času pride k njej? tako se je vpraševal.

Ali ga je hotela pustiti vžiti vsaj jedno uro njeno ljubezen, na predvečer njenega poročnega dne?

Njegovi strastni pogledi so kar požirali lepo Kamilino postavo, ki je bila zakrita le z bogato z zlatom in dragimi krasnimi čipkami okrašeno spalno obleko.

Vlegla se je na divan in pokimala Foglu, naj se vsede poleg nje v naslonjač.

Fogel se je vsedel kolikor mogoče blizu nje, tako, da se je dotikal z obrazom njenega širokega rokava.

Kakor se je zdelo, Kamila niti slutila ni, kaj se je vršilo v razburkanem srcu njenega sužnja.

Mirno in hladno ga je pogledala in dejala:

„Otrok je slednjič tu, Fogel!“

Te besede so zaljubljenega gozdarskega pomočnika spravile zopet k sebi.

„Res? — O, potem je pa vse dobro!“ je vskliknil zmagovalno. „Torej ga je Vaš brat res dobil od one stare čarovnice?“

„Moj — brat? Da!“ je prikimala Kamila, dočim se je nekako čudno nasmehljala.

„Toda,“ je pristavila jezno, „on mi ga noče izročiti!“

„Vraga!“ je dejal Fogel škripaje z zobmi. „Zakaj pa Vam ga ne izroči?“

„On hoče in zahteva še enkrat ono svoto od mene, katero je že prejel!“

„Sto vragov! — Ne zamerite mi, milostna gospica! Vaš brat je pravi pravcati lopov!“ je vzrojil Fogel jezno.

„Žalibog sva proti njemu brez vsakega orožja, moj ljubi prijatelj,“ je odvrnila Kamila, ne da bi odgovorila kaj na njegove razburjene besede.

„In ker v trenotku ne morem dobiti toliko denarja, kot zahteva, je otrok zame izgubljen za vedno!“

„Toda —“ Fogel je le s težavo se zdržal krepke kletvine — „on mora izročiti otroka, mora!“ je dejal s svetlikajočimi očmi. „Iztrgal mu ga bodem s silo. Le bodite brez vseh skrbij, milostiva gospica!“

„S silo ne bodete dosegli ničesar, ljubi prijatelj! Sutner ne izda na noben način, kje ima otroka. Poslušajte, povedati Vam hočem svoj razgovor z njim v hotelu, kjer stanuje!“

Fogel je poslušal napeto in s temnim obrazom, ko mu je Kamila obširno razložila nastop med njo in Sutnerjem.

„Kaj, milostna gospica, Vi mu hočete še zares izročiti deset tisoč kron?“ je nato vskliknil burno.

„To je zavisno popolnoma od Vas, ljubi prijatelj, če Sutner dobi to svoto ali ne.“

„Kako to : od mene?“

„No, Vi mu morate — tako sem mu povedala tudi jaz — izročiti denar šele takrat, ko Vam on izroči otroka. Potem je pa popolnoma zavisno od Vas, da zasukate vso stvar tako, da bo potem v najino korist.“

„Ha! razumem!“ je vskliknil gozdarski pomočnik. „Da, on mi mora izročiti otroka, a pri tem ne dobi niti vinarja, da, bodem že jaz izpeljal vso stvar tako!“

„Če mislite, da lahko dobite otroka, ne da bi Vam bilo treba izročiti Sutnerju kaj denarja, potem me bo to zelo veselilo. Potem lahko to svoto obdržite kar zase, ljubi prijatelj.“

„Zase? O ne,“ se je branil gozdarski pomočnik.

„Da, da! Za časa moje odsotnosti bodete zelo potrebovali denar,“ je dejala Kamila z mirno odločnostjo. „Saj veste, da z grofom odpotujem za več časa in tu Vam bo treba v naši zadevi storiti in uravnati marsikaj.“

„Res je — Vi odpotujete!“ je mrmral Fogel in žalostno pobesil glavo. „Toda — ali jaz ne morem spremljati Vas in grofa?“ je pristavil proseče.

„Kam pa mislite? Ne, ljubi prijatelj, to ne gre na noben način! Vi morate ostati tu, da stražite za oba in odvračate nevarnosti, ki nam prete od naših sovražnikov!“

„Toda grofica in Dora in detektiv so vendar mrtvi!“

„Pozabili ste že na druge! Na barona Sigmunda čemšeniškega in doktor Milnerja! In potem — ali ne mislite, da bo na detektivovo mesto stopil kdo drugi in nas preganjal ravno tako, kot nekdaj oni?“

Fogel je težko in bolestno vzdihnil. Bilo mu je zelo težko, ločiti se od Kamile.

Ona se je nejevoljno in postrani ozrla vanj in se mu smehljala z ošabnim zaničevanjem, ko je s povešeno glavo in potrt slonel v naslonjaču.

„O, Vi bodete pozabili name,“ je stokal z votlim glasom.

„Bodite vendar mož, ljubi prijatelj!“ mu je zaklicala Kamila na pol očitaje, napol tolažilno. „Kaj pa hočete? Ali Vam je vse to prišlo tako nepričakovano? Ali ne veste že dosti dolgo časa, da moram postati grofova soproga, da postanem pozneje lahko Vaša? Ali se nisva domenila vse že preje?“

„Da, da!“ je vzdihoval Fogel. „Vi imate prav — in ne res, milostna gospica, Vi se bodete vedno, tudi če bodeva še tako oddaljena drug od druzega, vedno držali tega dogovora in kolikor mogoče hitro odvrgli oni težeči jarem, ki ga bodete jutri naložili nase?“ je pristavil strastno s prosečim glasom.

Padel je nenadoma pred njo na kolena, jo prijel trdno za roko in dočim je zrl v njo s svojimi plamtečimi pogledi, je nadaljeval strastno:

„O, umrl bi, če bi me zavrgli!“

„Za božjo voljo, ne napravite mi kakega nastopa, ljubi prijatelj,“ se je branila Kamila nevoljno.

„Vstanite in se mirno in pametno vsedite na svoje mesto. Imava se pogovoriti še marsikaj važnega.“

Z globokim vzdihom se je Fogel pokoril, ponižno, kot kak pes.

„Ker kmalu odpotujem, ne bova imela prilike pred mojim odhodom, da se še kaj dogovoriva. Danes je torej zadnjikrat,“ je nadaljevala Kamila.

„Zato morava ravno sedaj pomisliti na vse. Obljubiti mi morate, ljubi prijatelj, da bodete vedno čuječi in pazni in da mi bodete vestno poročali vse, kar se bo godilo tukaj.“

„Nato lahko računate, milostna gospica! In pisal Vam bodem z veseljem, kolikorkrat le hočete.“

„Po potrebi!“ je dejala z naglasom. „In potem morate pisati vse v oni skrivni pisavi, da v slučaju, če pride pismo v nepoklicane roke, nihče ne more uganiti vsebine.“

Fogel je prikimal.

„Kam pa pravzaprav odpotujete, gospica?“ je vprašal nato Fogel.

„Dosedaj se še nisem odločila. Grof je seveda vse prepustil meni. Jutri bodete že zvedeli, ljubi prijatelj.“

„In ali bodete Pavlo tudi pustili tu?“

„O ne!“ je odvrnila Kamila odločno. „To goljufivo bitje moram imeti vedno pred očmi. Tu bi zamogla meni in Vam le škodovati in delati napoto.“

„Toda če Vam tudi tam — v tujini utegne postati nevarna?“ je vprašal Fogel. „In če nimate tam nikakega zanesljivega prijatelja, ki bi odvrnil to nevarnost?“

„Le brez skrbi, Fogel!“ se je smehljala Kamila.

„V takem slučaju se ne bom pomišljala kar nič. Se bo že kedo našel, ki mi jo bo spravil s poti. Sicer pa, kolikor sem se prepričala dosedaj, se ne bode odločila tako naglo, da bi nastopila proti meni.“

Fogel menda ni bil istih mislij, kot Kamila, kajti dvomljivo je zmajeval z glavo.

Vendar ni o zadevi omenil ničesar več.

„Če imam otroka v rokah, kaj naj se potem zgodi z njim, milostiva gospica?“ je začel čez nekaj časa.

„Tega še sama ne vem, kako bi se odločila,“ je dejala in skomignila z ramami. „Ta otrok je za nas zelo neprijetno breme.“

„In zato bi bilo dobro, če se ga odkrižamo za vedno!“ je dejal Fogel s hladno odločnostjo.

„Ah, ne vem,“ je mrmrala Kamila neodločno. „Moji čuti se upirajo proti temu, da bi pustila umreti tega nedolžnega otroka.“

„Toda če se v tej točki pustite voditi od svojih čustev, potem se bojim, da iz tega nastane za nas velika nevarnost.“

„Morebiti imate prav, ljubi prijatelj,“ je prikimala Kamila čez nekaj trenotkov. „Toda — ne. Nočem obtežiti svoje vesti z otrokovim umorom.“

„Toda otrok bi vendar lahko umrl brez vsake Vaše krivde — vsled katere bolezni.“

„To bi bilo seveda kaj druzega,“ se je smehljala Kamila,“ ki je sicer dobro razumela svojega lopovskega služabnika, a

se je samo delala, kakor bi ne vedela, naj namerava. Le spravite otroka za enkrat pri zanesljivih ljudeh," je nadaljevala, „in mi vedno poročajte, kako se mu godi. Sicer bomo pa že videli."

S tem namigavanjem je sklenila pogovor.

Fogel je dobro vedel, kaj mu je storiti, četudi mu Kamila sama ni tega hotela povedati z jasnimi besedami.

In sklenil je tudi, da bo storil to, kar je že prej omenil Kamili, saj je vendar vedel, da ji bo s tem ustregel.

Nekaj časa sta si molče sedela nasproti.

„Vzemite tale ključ, Fogel," je dejala nato Kamila in vzela omenjeni predmet iz žepa. „Odprite ono malo omarico iz rožnega lesa tam v kotu in mi prinesite črno škatljico, ki se nahaja na zgornji polici."

Gozdarski pomočnik je hitro storil, kakor mu je bilo ukazano.

Bila je majhna, z zlatom in dragimi kameni okrašena škrinjica iz ebenovine, ki jo je izročil Kamili.

Pritisnila je na neko skrivno pero in pokrov skrinjice je odskočil.

Fogel se je radovedno ozrl notri in je odskočil skoro oslepljen.

Dijamanti in druge dragocenosti, ki so se nahajale v skrinjici so mu jemale pogled.

Na dnu je ležal zvitek bankovcev.

Tega je vzela Kamila ven in ga podala gozdarskemu pomočniku z besedami:

„Tu, ljubi prijatelj, tu je denar, o katerem sem govorila preje! Vzemite ga in poskusite prekaniti Sutnerja. To je moj zadnji denar, toda kaj čem? Grof bo od jutri dalje napolnil mojo mošnjo, kolikrat se mi bo poljubilo."

Ne da bi bankovcev poprej preštel, jih je vtaknil Fogel k sebi.

Še vedno je občudoval blesketajoče se bisere v mali skrinjici.

O, poznal jih je dobro. Enkrat jih je že videl. Bilo je pri neki slavnosti v gradu in takrat so krasili ti biseri ponižno postavo grofice Melanije.

Tudi Kamila je gledala z zadovoljnim smehljajem v škrinjico.

Grofica ratiborska je nosila nekoč te skoro svete okraske. Sedaj je ona stopila na njeno mesto in tedaj se je po njenem mnenju spodobilo, da jih bo nosila tudi ona jutri, na svoj poročni dan.

Dočim sta bila oba še zatopljena v občudovanje svetlikajočih se biserov, je naenkrat nekdo potrkal na oddaljena vrata.

Prestrašen je gozdarski pomočnik skočil pokonci in tudi Kamila se je dvignila.

„Ali naj bi grof prišel tako pozno?“ je jecal Fogel boječe in se ozrl hitro po sobi, kakor bi instinktivno iskal poti za beg.

„Gotovo je Pavla!“ je dejala Melanija pomirljivo.

Hitro je prišla k sebi in dočim je zaprla skrinjico in jo postavila na mizo, je nadaljevala šepetaje:

„Ostati ne morete na nikak način, ljubi prijatelj! Toda kako bi mogli priti ven, ne da bi Vas kdo zapazil?“

In brez sveta se je ozirala okoli.

Soba je imela samo ena vrata in ta so peljala v drugo sobo, odkoder se je sedaj trkanje ponovilo zopet in zelo močno in nepotrpežljivo.

„To menda ni Pavla sama ali kedo izmed služabnikov,“ je mrmrala osupla. „Le hitro dalje!“ je zaklicala Foglu. „Skozi okno morate, kajti druge poti ni!“

S temi besedami je stopila k oknu, malo odgrnila zavese in pogledala ven.

Mesec ni sijal, kajti nebo je bilo zakrito z oblaki, vendar je bilo zadosti svetlo, da se je moglo nekoliko razločiti v okolico hiše.

Komaj se je Kamila ozrla dol, ko je s tresočo roko spustila zaveso in obledivši zašepetala:

Kamila je gledala v zrcalo, da je zamogla Pavlo opazovati.

„Nek voz stoji zunaj! Ne morete ven! Ostanite v tej sobi! Zaklenila Vas bodem in ključ vtaknila k sebi," je nadaljevala boječe. „Če bi hotel kdo udreti — ali morebiti vlomiti vrata — saj ne vem, kaj se utegne zgoditi, potem se skrijte v oni omari, ali pa morate potem vseeno uiti skozi okno!"

S temi besedami je odhitela, zaklenila vrata in odprla druga, ki so peljala v sosednjo sobo.

Tu je zaslišala trkanje veliko močneje, bilo je pri bližnjih vratih.

Ali je bil grof, ki je tako burno zahteval vstopa?

Ali je Pavla videla danes zvečer gozdarskega pomočnika in vdrugič izdala oba?

Prestrašeno se je to vpraševala Kamila, dočim je odklenila vrata . . . . . .

90. poglavje.

Do smrti žalosten.

„Moj ljubi, dobri otrok!

Kako naj se Ti zahvali Tvoj oče? Ti si mi rešil življenje, moj ljubi otrok, in se nisi bal nobene še tako velike žrtve, in jaz — ah, jaz zamorem le v duhu vzdigniti in skleniti roke in prositi milega, Vsemogočnega Boga, da Ti podeli srečo in pošlje na Te svoj blagoslov!

Ljuba moja Lizika, še sem zaprt, še moram v ječi trpeti po nedolžnem, dočim triumfira pravi hudodelnik! Toda nočem se pritoževati.

Ne, hvaležen hočem biti najprej Vsemogočnemu, da je omečil kraljevo srce, da je uslišal Tvojo prošnjo, moj edini, ljubljeni otrok!

Upam, da bo mojega trpljenja kmalu konec in da pride slednjič moja nedolžnost na dan in se izkaže pravica.

V to mi pomagaj vsemogočni Bog!

Še bi Te bil preje enkrat rad pritisnil na srce, predno si zapustila stolno mesto in gostoljubno hišo gospoda barona čemšeniškega, ki naj ga Bog blagoslovi za njegove dobrote, ki jih izkazuje Tebi, kakor si mi pisala.

Toda ni nama bilo usojeno.

Sedaj stanuješ pri dobri Šulcovi materi in mojem prijatelju oskrbniku Juriju. Pozdravljam oba in jima v duhu stiskam roke. Naj jima Bog povrne vse dobro, kar sta storila Tebi in kar Ti še storita.

Gospod preiskovalni sodnik bo bral to pismo, predno ga smem odposlati. Upam, da bo prišlo v Tvoje roke!

Ne, za Te me ne skrbi prav nič, moja dobra Lizika, kakor si se izrazila v svojem zadnjem pismu. Prosiš me, da bi h drugim svojim bolestim ne pridružil še skrbi za Tvojo varnost.

O, saj vem, da si pri najboljših prijateljih in da se Ti pod njihovim varstvom ne more pripetiti ničesar hudega!

Zato bodi brez skrbi in zri z veselim upanjem v prihodnjost in pri vsem pa zaupaj v Boga!

In prosim Te, moj ljubi otrok, ne pošiljaj mi v prihodnje več denarja! Ah, Ti ljuba Lizika, Ti hočeš, da bi Tvoj oče imel tudi v ječi kaj boljšega!? O, jaz sem od srca zadovoljen s tem, kar mi dado tukaj — hrana je v resnici dobra, le verjemi mi! Zakaj hočeš zame žrtvovati svoje težko prihranjene in od ust pritrgane vinarje?

Prosim Te še enkrat prav prisrčno: Ne stori več kaj tacega!

Kruh, ki si ga pritrgavaš od ust, tekne Tvojemu očetu zelo, zelo bridko! Ne, ne, moj ljubi otrok! Tega ne smeš, Ti bi me žalila s Tem, ako bi mi zopet poslala denar!

Prosim Te torej, uvažuj in usliši to mojo prošnjo!

Bog Te blagoslovi tisočkrat, moja dobra Lizika! Moja edina želja je, da bi Tebe, svojega ljubljenega otroka, videl kaj kmalu! Ah, usmiljeni Bog naj nama pomaga do tega!

Sprejmi tisoč pozdravov in poljubov
od svojega ljubečega Te očeta!“

Lizika je sedela v vrtu na klopici za hišo, kjer je stanovala Šulcova mati in brala gotovo že tretjič pismo svojega nesrečnega očeta.

Danes zjutraj ga je prejela in ga brala skupno z Šulcovko in njenim bratom, nekdanjim oskrbnikom Jurijem.

Slabi, rumeni papir je kazal sledove solz, ki so padle nanj iz očij onega, ki je pisal to pismo in iz očij Šulcovke in dobre Lizike.

Solze so deloma že izprale črke, toda Lizika je znala pismo že skoro na pamet.

„O moj ubogi, ljubi oče!“ je vzdihovala in komaj je opazila, da so ji solze padale iz očij na pismo.

„Koliko boš moral še pretrpeti britkih ur, predno Ti bodo trdosrčni in neusmiljeni sodniki vrnili zopet Tvojo zlato prostost?!“

Zavila je pismo in ga skrbno shranila na svoje prsi.

Tiho jokajoč je sedela na klopici.

Slednjič si je obrisala solze in se zatopila v žalostne misli.

Od včeraj je bila tu, pri dobri Šulcovi materi, ki jo je sprejela z veseljem in odprtimi rokami.

Sigmund in Bimbo sta tudi odšla iz stolnega mesta in dosedaj nista poslala še nobenega poročila.

Ali se jima bo posrečilo, najti malega Ervina?

Od prijateljev v mestu, katere je bila pustila tam, in od otroka se je zmislila Lizika nehote na osebo, ki je dosedaj napravila največji utisek na njena čista, deviška čuvstva.

Spomnila se je na barona Feliksa torgavskega in četudi se je skoro s strahom trudila, izbrisati si njegovo sliko iz spomina, vendar je bolj in bolj mislila nanj.

„Oh, ali sem se morala zopet spomniti na njega?“ je šepetala obupno in britko. „Ali me ni zapustil jezen? Ah! Ali ne misli slabo o meni — oh, jaz neumna deklica!“

Zopet je stala njegova postava pred njenimi očmi, kako jo je nenadoma in burno pritisnil na svoje srce, kako ji je strastno priznal svojo ljubezen in jo prosil, naj postane njegova!

Neka sladka groza se je polotila Lizike pri tem spominu.

Nehote je zaprla oči in smehljaj blaženosti ji je stopil na lice.

Toda takoj je izginil ta smehljaj iz njenega bledega, ljubkega obličja.

Začela je krčevito ihteti, kakor bi šele sedaj pravzaprav razumela, kako da je nesrečna.

Ne, on je ni ljubil.

To je bil edini glas, ki je sedaj glasno in trdo govoril njenemu srcu. Kajti če bi jo res ljubil, kako bi mogel potem dvomiti o njej in jo zapustiti, kakor bi nenadoma znorel?

In ona — ali ga je ona ljubila? —

Ah, na to vprašanje si ni upala odgovoriti niti sama sebi.

Toda bilo ji je pri tem, kakor bi se vzdignil v njenem srcu nek boječ glas, ki ga je zagovarjal.

Če so jo le hudobni jeziki opravljali pri njem — Sidonija, baronica morebiti?

Da gotovo! Tako je moralo biti!

In če se nekega dne — zopet vrne? Kaj potem? Če bi jo prosil za odpuščanje in ponovil svoje ljubezenske prisege? —

Nemir se je lotil uboge deklice.

Vstala je s klopi, in zapustila hitro z zarudelimi lici in razburkanim srcem vrt.

Stopila je v gozd in šla naprej, ne da bi vedela kam.

Sedaj ji je bil baron Feliks tako blizu — njegov grad je bil oddaljen komaj jedno uro.

Toda ta bližina jo je samo vznemirjala. O — ona bi hitela daleč, daleč od njega, na konec sveta.

A v naslednjem trenotku si je želela skrivoma, naj bi bila Šulcova hiša še bližje baronovemu gradu!

Srečen samo
je oni, ki ljubi! —

Te besede so sedaj prišle Liziki na um, dočim je hotela naprej skozi tihi gozd.

Da, tudi ona je mislila tako. In sedaj je čutila, kako strastno ga ljubi, tega lepega, mladega barona Feliksa.

Obstala je in se vsedla pod star hrast v mehek mah.

Naslonila je svojo zlatolaso glavico na deblo in se začela bridko jokati.

Tako je sedela precej časa, dokler ni postala mirnejša in sklenila, da kolikor mogoče pozabi na ljubljenega moža!

Pred njo se je vila pot skozi gozd!

O, dobro je poznala to stezo — peljala je v grad ratiborski! Kako neki je prišla do sem? Kam so jo zanesle njene noge?

Okoli nje je bilo vse postlano z lepimi gozdnimi cveticami.

Lizika je odtrgala nekaj cvetlic in dočim jih je povijala v šopek, je prepevala zraven:

Ko v tihotni noči kratka
Sanja vmakne se od nas,
Zbežala je doba sladka,
Let otročjih mili čas.

Vrgel sem od sebe vence,
In cvetličic nimam več;
Let otročjih ni več sence,
Oj, nedolžnost, preč je preč!

Le spomin mi kaže kraje,
Kjer otrok sem cvetje bral,
Kjer v vinogradu najslaje
Grozdje oče mi dajal.

Kjer moliti me učila
Pod orehom mamica:
Lahka bodi ti gomila,
Ljuba, draga mamica.

Kjer sem z dedom v cerkev šetal,
Kjer igral sem se vesel,
Kjer mi starček je obetal,
S sabo te bom v cerkev vzel.

Nič čez dan me ni skrbelo,
Mirno sem ponoči spal;
Saj obleko imel sem belo,
Saj me angelj varoval!

Srečna leta ve otročje,
Srečen ti otročji čas,
Dok me vzame smrt v naročje,
Vedno mislil bom na vas!

Zadnje besede je pela Lizika z jokajočim glasom. Nevede je strgala cvetke, ki jih je hotela splesti v venec.

Tedaj se je nenadoma zdrznila.

Po poti se je pripeljala v hitrem diru elegantna, odprta kočija.

Samo enkrat se je ozrla Lizika na njo, potem je pa obledevša in tresoč se po vsem telesu skočila pokonci.

V vozu sta sedela Sidonija in baron Feliks.

In dočim je baron žalosten strmel pred se in se ni brigal, kaj se godi okrog njega, se je Sidonija zadovoljno in hinavsko smehljala.

Tiho je govorila proti svojemu spremljevalcu, ki ji pa skoro ni hotel odgovarjati.

Lizika je hotela zbežati, toda kakor osupla je obstala pri tem prizoru pod drevesom in se ni mogla ganiti.

S široko odprtimi očmi je strmela na par, ki je sedel na vozu in si pritiskala krčevito obe roki na srce, da ne bi glasno kriknila od strahu in osuplosti.

V trenotku, ko je voz zdrdral mimo, je Sidonija zagledala mlado deklico pod drevesom.

Tedaj se ji je grozno izpremenil obraz. Postala je bleda kot smrt in oči so se ji zabliskale kot satanu.

Nehote se je na svojem sedežu sklonila pokonci, kakor bi hotela ustaviti voz.

Toda takoj je prišla k sebi in se naslonila nazaj.

Vse to se je izvršilo hipoma in baron ni zapazil niti Lizike, niti Sidonijine razburjenosti.

Počasi je voz izginil in Lizika je tresoč se po vsem telesu še vedno zrla za njim.

Ali jo je tako prestrašil Sidonijin pogled, ali ta okolnost, ker je videla barona na strani zapeljive sirene?

* * *

Kakor bi kak duh stopil iz tal pred njega, tako je strmel doktor Milner na Doro.

„Za božjo voljo, Dora! Ali ste res Vi?“ je vskliknil osupel.

„Da, jaz sem, gospod doktor! Prestrašila sem Vas, toda to je čisto naravno, kajti Vi ste me morali smatrati za mrtvo!“

Pri teh besedah je Dora popolnoma odgrnila svoj veliki robec, tako, da se je sedaj videla njena ubožna, raztrgana obleka.

Vidno utrujena se je zgrudila na stol, ki ga ji je ponudil doktor Milner.

Mladi zdravnik je še vedno osupel pogledaval Melanijino dojiljo.

Tisoč vprašanj mu je sililo na jezik, toda ni vedel, kaj naj preje izgovori.

Videl je, v kakem žalostnem položaju se nahaja Dora. Kajti naredila je dolgo in težavno pot.

Bila je tako utrujena, da se je komaj mogla obdržati na stolu.

V tem trenotku so se odprla vežna vrata. Oskrbnica Marija se je vrnila.

Zdravnik je hitel k vratom in jo poklical notri.

Ko je stara oskrbnica zagledala svojo prijateljico tako nenadoma, se je tako zelo prestrašila, da ji je canja z živili padla na tla in se je njena vsebina začela trkalikati po sobi.

Glasno je kriknila in skočila k Dori.

„Gospod, moj Bog! Dora? — Kaj vidijo moje oči?“

V naslednjem trenotku sta si ležali obe dobri ženski v tesnem objemu in šepetali hitre, nerazumljive besede, katerih ni nihče razumel.

Doktor Milner je stal poleg, in jih na noben način ni mogel spraviti narazen.

Slednjič je minil prvi naval in doktor Milner je ukazal Mariji, naj brzo gre v kuhinjo in napravi za Doro kako krepčilno jed.

Po tem prizoru je tudi Dora prišla k sebi.

Vstala je in si osušila solze, ki so ji napolnile oči.

„Sedaj mi pa povejte, Dora, kako je to mogoče, da Vas vidim živo tu pred sabo!“ je vskliknil doktor Milner razburjen.

„Jaz sem prejel Vaše pismo, peljal sem se takoj v ono vas, toda prišedši tja sem našel že celo hišo kmetovo v plamenu! O, moj Bog! kak strah se me je lotil takrat?! Vsi smo mislili, da ste Vi in grofica Melanija poginili v plamenu. In tedaj — ah, Bogu bodi hvala — tedaj sta se obe že rešili, ne?“

Napeto je gledal pri teh besedah Dori v oči, ki so se ji napolnile s solzami.

Krčevito ihte je zvesta služabnica odkimala.

„Kaj?“ je zaklical doktor Milner razburjen. „Vi ste bili še v hiši? Toda to je vendar nemogoče, Dora!“

„Jaz — jaz sama sem se rešila!“ je jadikovala Dora. „Dočim je moja uboga gospa, grofica Melanija —“

„Bog!“ je kriknil mladi zdravnik.

„O moj Bog, da!“ je odvrnila ona, a solze so ji skoro zadušile glas. „Da — ona je — mrtva za vedno!“

Z votlim stokom se je zgrudil doktor Milner na stol poleg divana in si zakril obraz z rokami.

Prihod Dore je obudil v njem veselo upanje — sedaj, ko je bilo to razpršeno v nič, sedaj je bolest in obup, ki mu je stiskal srce, občutil še enkrat hujše.

„Mrtva! Torej vendar mrtva!“ je stokal. „In Vi, Dora, ste se rešili sami? Kako je mogla Vaša gospa umreti tako žalostne smrti, dočim ste se vendar Vi sami rešili?“

„Kako? Gospod doktor, če bi Vam mogla to povedati?!“

„Ali ste znoreli, Dora? Saj morate vendar vedeti, kaj ste Vi in grofica delali oni večer in kaj sta doživeli?!“

„O, gospod doktor, Vi hočete zvaliti name grozno krivdo! Ah, kako krivico mi delate,“ je vzdihovala Dora obupno. „Ali res mislite, da bi še le trenotek obotavljala, darovati svoje življenje za svojo ubogo gospo, če bi bila rešitev sploh še mogoča?“

„Povejte mi vse, Dora! Potem bodem mogel soditi!“ je dejal doktor Milner temno.

„O, Dora! Nekaj Vam moram očitati.

Vse to bi se namreč nikoli ne bilo pripetilo in Vaša uboga gospa bi gotovo živela še danes, če bi takrat ne bili tako nespametni in z grofico za časa moje odsotnosti ne ušli iz hiše.“

„Po krivici mi očitate, gospod doktor. Jaz takrat svoje uboge Melanije nisem odpeljala, ampak ušla mi je iz sobe, kjer ste naju imeli skriti.

Bežala je v grad ratiborski in jaz nisem mogla storiti druzega, kot slediti ji do tja.“

„Toda kako se ji je pa posrečilo uiti iz zaklenjene sobe, Dora? — Ne morem verjeti, da ste bili čisto brez vse krivde pri onem grofičinem begu?“

„Moja edina krivda je bila ta, da sem zapustila sobo in šla v kuhinjo iskat vode za Melanijo, ker ji je takrat postalo grozno slabo.“

„Tu imamo! Moj Bog, kaka lahkomišljenost!“ je zaklical doktor Milner jezno. „Ali Vam nisem zabičil, da svoje uboge gospe ne smete pustiti niti trenotek izpred očij? O, Dora, in sedaj se še delate, kakor bi bila Vaša krivda bogve kako majhna! — Ah! seveda — ko ste se vrnili z vodo, tedaj je zbežala?!“

„Ne, gospod doktor, takrat še ne! Pustila sem jo spečo in zato sem brez skrbi stopila v sobo. Ona se je pa bila med tem časom že zbudila in napravila, in še predno sem se zavedla, je skočila mimo mene in po stopnicah dalje. Ah, jaz sem v svojem strahu kriknila za njo in ji sledila, kolikor hitro sem mogla. Vendar je nisem dohitela več. To je resnica, gospod doktor," je sklenila Dora svoje poročilo, „in Marija Vam bo povedala isto."

„Marija? Kaj ve ona o tem? Mislim, Dora, da ji vendar niste izdali niti najmanjše stvarice glede grofice!" je zaklical doktor Milner vznemirjen.

„Ne, tega tudi nisem storila — to se pravi, ni šlo drugače, kakor da je tudi ona zvedela, kar — z eno besedo, gospod doktor, Marija je prišla brez moje in njene krivde celej skrivnosti na sled."

„O — torej ste me obe goljufali?" je vzklilknil doktor Milner jezno in skočil k vratom.

„Takoj bodem vprašal Marijo!"

„Saj sem že tu, gospod doktor!" je rekla ta, stopivši v istem trenotku v sobo.

Postavila je jedi za Doro na mizo in se nato radovedno obrnila k zdravniku.

„Kaj ste me hoteli vprašati, gospod doktor?"

„Hotel sem Vas vprašati, Marija, kako pridete do tega, da špionirate za mojimi skrivnostmi!" je odvrnil mladi zdravnik z žugajočim glasom.

Obe ženski sta se hitro spogledali.

Nato je poprijela Dora za besedo:

„Gospod doktor, prosim, da me mirno poslušate. Marija je ravno videla, kako je moja uboga gospa bežala po stopnicah. Moj krik jo je privabil. Ona je torej videla grofico, toda, osupla od strahu, je ni mogla ustaviti. To je vse, kar ve moja prijateljica."

Dora je zamolčala, da se je preje sešla z Marijo v kuhinji in tej izdala vso skrivnost zdravnikovo.

„In zakaj mi niste povedali ničesar, Marija, ko sem se vrnil domov?“ je vprašal doktor Milner že mirneje. „Beseda od Vas bi zadostovala, da bi prišel na pravo pot in zmanjšal svojo veliko skrb.“

„Bala sem se, da bi mi ne hoteli verjeti, gospod doktor,“ se je opravičevala oskrbnica. „Gotovo bi mislili, da sem jaz pomagala ubežati grofici in Dori.“

Doktor Milner je nejevoljno zamahnil z roko.

„Ah, ta molk, ko bi bilo vendar tako prepotrebno govoriti, je pokvaril vse, Marija,“ je dejal očitaje. „Dora, zakaj ste se potem skrili z grofico pred mano v stolnem mestu?“

Dora se je v zadregi ozrla na Marijo.

„Saj veste, gospod doktor, kako sem mislila o Vaših nazorih glede moje uboge in bolne gospe!“ je mrmrala tiho in se boječe obrnila k zdravniku.

„O, zato niti znamenja niste dali od sebe, da bi se bil pomiril?“ je vzkliknil bridko.

„Vi niste ravnali prav, Dora! Vaša neumestna previdnost je imela za Vas zelo nevarne in žalostne posledice. Če bi se s svojo gospo vrnili v mojo hišo, potem bi gotovo ne prišli v oblast Kamilinih najetih hudobnežev!“

„Gospod doktor, jaz sem gotovo hotela najboljše!“ se je branila Dora.

„In kakor mi je pozneje povedala moja uboga gospa, ko je zopet zadobila razum, sem delala popolnoma po njeni volji in v njeno zadovoljnost!“

„Res, Dora?“ je jecal doktor Milner obledevši.

„Ali se je res grofica izrazila tako? Ona bi ne bila ostala v moji hiši, ako bi preje ozdravila?“

„Ne, gospod doktor, iz ozira na Vas bi grofica ne ostala dalje v Vaši hiši na noben način! Ah, saj Vam je bila gotovo iz srca hvaležna, kajti saj si lahko mislite, da sem ji povedala vse — vso zgodovino njenega groznega trpljenja, ki jo je pretrpela nevede. Kako rada bi se Vam sama zahvalila za vse Vaše —“

„Že dobro, Dora!“ je segel doktor Milner Dori hitro v besedo.

„Vi ste opravičeni, ker je bila grofica pozneje zadovoljna z Vašim ravnanjem. Iz Vašega pisma sem posnel v glavnih potezah vse Vaše poznejše trpljenje. Žalibog sem prišel prepozno, da bi mogel preprečiti najhujše. Če bi mi bili pisali le dan poprej —“

„Ah, gospod doktor, to sem poskusila več kot enkrat!“ je vzdihovala Dora. „Ali Vam nisem pisala, da sem na starem gradu, za časa najinega vjetništva —“

„Da, da, spominjam se, Dora!“ je prikimal zdravnik. „In sedaj mi povejte še enkrat vse obširno! Marija naj ostane in posluša. Saj nima smisla, da bi ji še kaj zakrivali. Ker ve že toliko, zve tudi lahko vse drugo!“

In Dora je pričela pripovedovati vse one žalostne dogodke, ki jih že poznamo od onega dne počenši, ko je grofica zbežala iz zdravnikove hiše, do onega trenotka, ko je odkrila in razkrinkala Fogla v hiši kmetovi, ki je gozdarskega pomočnika z lopovskim Kohom vred vrgel na cesto.

Marija, ki o tem niti slutila ni ničesar, je osupla poslušala.

„Ali ne veste, Dora, kako je v hiši nastal ogenj?“ je vprašal doktor Milner, ko je Dora končala svojo žalostno pripoved.

„Kako? O, ona dva lumpa sta zažgala iz maščevanja do dobrega kmeta, ki naju je tako srčno branil in iz namena, da bi uničila mojo ubogo gospo!“

„Ali ste morebiti videli oba pri njihovem delu?“

„O, ne, gospod doktor! Toda povejte mi sami, kako naj bi bilo pa to drugače mogoče?“

„Gotovo, Dora, nihče drug, kot Fogel in Koh sta zažgala ono hišo!“ je pritrdil doktor Milner jezno.

„Ah, da sva morala priti prepozno!“ je stokal obupno. „Samo jedno uro preje in mi bi gotovo še pravočasno rešili ubožico.“

Tudi obe ženski sta se začeli jokati.

Precej dolgo je trajalo, predno se je Dora toliko pomirila, da je zamogla nadaljevati.

„Torej Vam res ni bilo mogoče rešiti grofice?“ je ponovil doktor Milner z bolestnim glasom vprašanje, ki ga je stavil že v začetku pogovora.

„Če bi vse nevarnosti prestali z nami, gospod doktor, potem bi ne stavili tega vprašanja,“ je odvrnila Dora ter pričela britko ihteti.

„Ali res mislite, da bi svojo gospo pustila v svojem smrtnem strahu in bi sama zbežala, ne da bi mislila, da bi jo mogla na kak način rešiti iz gorečih plamenov?“

„Ne morem si razložiti, kako se je to vršilo?“ je dejal doktor Milner.

„Niti koraka bi se ne umaknila od nje proč, tudi če bi morala umreti z njo!“ je nadaljevala Dora.

„Toda, kaj naj bi storila, ko je nisem več videla?“

„Ali niste bili pri njej? Ali niste stanovali v isti sobi, tam gori v prvem nadstropju?“ je vskliknil doktor Milner razburjen in osupnjen.

„Da, gotovo, obe sva spali v oni sobi!“

„Tudi oni večer!“

„Da!“

„Tako?“

„Gotovo! Zakaj pa ne?“

„To se mi zdi jako čudno!“

„Zakaj neki?“

„Toda povejte mi vendar, Dora, kako pa je prišlo to, da niste videli grofice, ali ste spali, ko je izbruhnil požar?“

„Povedala Vam bom vse, kar vem,“ je začela pripovedovati Dora.

„Podali sva se kmalu k počitku, kajti nisva se nadejali, da pridete Vi, gospod doktor, še isti večer. Pričakovali sva Vas šele za drugo jutro.

Moja uboga gospa, utrujena od napora in bolezni, je zaspala jako kmalu. Tudi z mano se je zgodilo isto.

Naenkrat sem se zbudila.

Soba je bila napolnjena z dimom. Prestrašena sem skočila po konci in moja prva misel je bila na mojo gospo.

Njena postelja je bila pa prazna!“

„O Bog!“ je vskliknil doktor Milner začuden in iskrica upanja se mu je vzbudila v prsih.

„Morebiti se je pa še sama rešila, to je prav lahko mogoče!“

„Tudi jaz sem tako mislila v prvem trenotku,“ je nadaljevala Dora.

„Vrata so bila na stežaj odprta. Skočila sem ven. Podstrešje je bilo pred mano.

Dvanajst korakov pred mano so morale biti stopnice. Toda nisem jih videla, kajti gost oblak dima me je objel in in krvavi plameni so mi švigali nasproti.

Cela streha je že gorela in dim me je skoro zadušil.

Moja gospa je morala zbežati skozi vrata. Zbudila se je gotovo pred mano in prestrašena drvila ven.

Klicala sem — toda nič, nobenega odgovora. Samo ogenj je prasketal v podstrešju.

V smrtnem strahu sem drvila proti stopnicam. O — tu je vse gorelo. Tu doli nisem mogla in tudi moja gospa ni mogla priti dalje. Ogenj me je vrgel nazaj.

Vrgla sem se na tla, da bi me ne zadušil dim. Gledala sem okoli in sem jo gotovo kakih stokrat poklicala po imenu. Upala sem jo še dobiti, morebiti brezzavestno, a vendar še pri življenju.“

„In je niste zapazili nikjer, Dora?“ je vprašal doktor Milner s tresočim glasom in ves bled.

„Ne, prav nikjer!“ je mrmrala Dora.

„Ali ni bilo nobene druge poti kot stopnice, nobene druge rešilne poti za njo, Dora? Morebiti je skozi okno —“

„Potem bi moralo biti odprto," je segla Dora v besedo. „Toda bilo je zaprto. Ne, gotovo je hotela priti po stopnjicah in tedaj jo je dosegel ogenj!"

Krčevito ihtenje ji je ustavilo glas.

Doktor Milner je kakor okamenel strmel pred se.

Ves grozen prizor, kakor mu ga je naslikala Dora, je stal jasno pred njegovim duhom.

„In Vi, Dora?" je vprašal čez nekaj časa z votlim glasom. „Kako ste mogli Vi rešiti?"

Pri tem vprašanju si je obrisala Dora solze iz očij in skušala zopet priti k sebi, kajti bila je grozno razburjena.

„Jaz, gospod doktor? — Ah, želela bi, da bi bila tam, kjer je moja ljuba, uboga gospa! Potem bi mi bilo gotovo bolje. Ali ima življenje zame še kako vrednost? V onih groznih trenotkih smrtnega strahu pa seveda nisem mislila tako. Splazila sem se po rokah in nogah nazaj v sobo in zaklenila vrata, da bi kolikor mogoče dolgo zadržala dim in ogenj od sebe, ki me je že začel dušiti."

Ihte je pripovedovala Dora te besede.

Po kratkem molku se obrne doktor Milner k nji in nadaljuje:

„Toda tako dolgo vendar niste mogli ostati v sobi!"

„Samo tako dolgo, da sem se v največji hitrici nekoliko oblekla, odprla okno in zastonj klicala na pomoč, kajti slišal me ni prav nihče."

„Nihče ni slišal Vaših klicev?"

„Ne, nihče! Ne morem si misliti drugače, kot da je kmet s svojo ženo že preje zapazil ogenj, kot midve, in da sta zbežala v mnenju, da sva midve že davno zgoreli ali se pa v dimu zadušili."

„O, ne! Kmet je moral takrat gotovo še spati!" je odvrnil doktor Milner. „Zapazil je požar šele takrat, ko je dim napolnil spodnje prostore hišnega poslopja in so bile stopnice že vse v plamenu."

„Potem bi torej gotovo prišel prepozno, če bi naju še hotel rešiti, če bi slučajno še obe ostali v zgornji sobi.“

Doktor je premišljevaje majal z glavo.

„Po kaki poti ste ušli preteči nevarnosti, Dora?“

„Druge poti ni bilo kot skozi okno!“

„Menda vendar niste iz take visočine skočili na tla?“

S posebnim povdarkom je Dora nadaljevala svoje pripovedovanje.

„Ne, iskala sem v sobi kak predmet, ki bi mi mogel služiti kot rešilna vrv.

Četudi sem bila vsled smrtnega strahu vsa zmešana, sem se nenadoma spomnila na ono zvijačo, s katero sem prevarila Koha in njegovo hudobno ženo v starem Sigmundovem gradu.

Kar mi je tam služilo le za zvijačo, to naj bi mi tukaj pomagalo v resnici.

V malo trenotkih sem zvezala skupaj nekoliko posteljnih rjuh; jeden konec sem pritrdila na okno in se potem spustila po tej vrvi navzdol.

Toda ta je segala le do polovice stene! Kaj mi je bilo sedaj storiti?

Nisem se dolgo pomišljala. Spustila sem vrv iz rok in padla srečno na tla, ne da bi se bila kaj pobila, ali da bi se mi pripetila kaka druga nesreča.“

Doktor Milner jo nenadoma prekine:

„Vaša vrv, Dora, je morala zgoreti preje, še predno jo je mogel kdo zapaziti; kajti drugače bi mi Vaša rešitev do tega trenotka ne bila taka zagonetka.

Kaj ste pa storili potem? Kako je prišlo do tega, da ste vkljub svoji rešitvi izginili tako nenadoma, ne da bi sploh pustili za sabo kakega sledu?“

Na to vprašanje odgovori Dora:

„Zbežala sem! Nisem več vedela, kaj naj storim, gospod doktor! Mislila sem samo nato, da bi zbežala stran od ognja

in bežala in letela sem toliko časa, dokler so me nesle noge in se nisem obnemogla zgrudila na tla.“

„To je bilo res nespametno, Dora, toda tudi popolnoma naravno in razumljivo. Kje ste pa bili, ko ste prišli zopet k sebi?“

„Sredi v gozdu! Bil je že dan, ko sem se zbudila. O, gospod doktor, obupa, ki se me je lotil takrat, ko sem se domislila na vse, Vam ne morem popisati. Najprej sem se hotela vrniti v vas —“

„O, ko bi bili to storili, Dora!“ je vzkliknil doktor Milner. „Tam bi našli mene in še nekega drugega prijatelja, ki se je zelo zanimal za Vašo usodo.“

„Bala sem se, da bi ne padla v roke obema lopovoma, ki sem se jih tako zelo bala, namreč Fogla in Koha,“ je odvrnila Dora. „Zato sem opustila to misel. Obadva sta se gotovo plazila kje v bližini pogorišča.“

„In kam ste se obrnili potem, Dora? Zakaj niste prišli takoj k meni?“

„Saj sem tudi hotela to storiti, saj nisem vedela, kam naj se obrnem!“

„Toda storili pa vendar niste tega!“

Globoko je vzdihnila Dora in z žalostnim glasom pripovedovala dalje:

„Ker sem se bolna zgrudila na poti, gospod doktor, in sem morala cel teden stanovati pri usmiljenih ljudeh. Nato sem — včeraj je bilo — nadaljevala svojo pot. Denarja nisem imela nobenega — ničesar druzega nisem rešila iz plamenov, kot svojo ubogo življenje. In dobri ljudje, ki so me sprejeli in so mi stregli za časa moje bolezni, so ubogi. Tako sem odšla od njih, ne da bi jim mogla povrniti njihove dobrote in do danes zvečer sem bila na poti, skoro ne da bi se bila kaj odpočila. Hotela sem kolikor mogoče kmalu zvedeti od Vas, kaj je z mojo ubogo gospo.“

„Kaj naj bi jaz vedel o tem, Dora? Našli smo goreče posestvo ubogega kmeta in pozneje, drugi dan, na pogorišču —“

„O moj Bog!“ je kriknila Dora prestrašena. „Kaj ste našli potem?“

„Na pol stopljeno zapestnico!“

„Pokažite mi jo, gospod doktor, prosim Vas, morebiti jo spoznam!“

„Nimam je.“

„O, kakšna je bila? Opišite mi jo natanko!“

Razburjena je pričakovala stara Dora doktor Milnerjevega odgovora.

„Takoj, če hočete!“

Doktor Milner je Dori popisal zapestnico, kolikor je mogel.

Obupno je začela sedaj Dora ihteti.

„Ni nobenega dvoma več, gospod doktor,“ je dejala žalostno. „Zapestnica je od moje ranjke, nesrečne gospe Melanije.“

„Vedel sem!“ je mrmral doktor Milner pretresen.

„In kaj sedaj, gospod doktor?“ je vzrojila Dora z divje plamtečimi očmi. „Ali naj ostane moja uboga, tako zavratno umorjena gospa nemaščevana?“

Doktor Milner se je bridko nasmehljal.

„Ah, Dora, nad kom se pa hočemo maščevati?“

„Nad kom? No, nad njenimi morilci, mislim! Ah, kaj sem morala slišati? Grof — Bog ga kaznuj za vse hudo, kar je zakrivil — se hoče oženiti z morilko svoje prve žene in jo povzdigniti za grofico ratiborsko?“

„Kje ste to zvedeli, Dora?“

„O, po vsej okolici govore ljudje o tem!“

„Nimamo nikakih dokazov, Dora!“ je dejal zdravnik žalostno.

„Nikakih dokazov?“ je vskliknila Dora. „Ali nisem jaz tu, gospod doktor?“

„Da, da, gotovo, Dora!“

„In jaz prevzamem maščevanje, gospod doktor, četudi mi odrekate pri tem svojo pomoč, kakor se mi vsaj zdi!“ je nadaljevala Dora z vedno bolj razburjenim glasom.

„Vi me ne razumete, Dora,“ je odvrnil doktor Milner mirno. „Jaz samo mislim, da ne smemo začeti nespametno in prehitro, ampak s prevdarkom!“

„Ah! Jaz pojdem h grofu — takoj jutri zjutraj, še predno se izvrši ta poroka z ono nesramno zapeljivko Kamilo!“

„Da, to bodem storila in zaslepljencu povedala zgodovino, ki naj ga napolni s studom do one vražje ženske in z grozo do svoje lastne zmote.“

„Dora, tega ne bodete storili!“ je zaklical doktor Milner odločno.

„Gotovo bodem to storila, gospod doktor!“ je zaklicala Dora razkačena.

„In kaj bo posledica tega?“ je odvrnil doktor Milner britko se smehljaje.

„Grof bi Vam ne verjel niti besedice, ampak bi Vas pognal iz grada kot hudobno obrekljivko in ona kača bi triumfirala.“

„Ne, Dora, poslušajte moj svet! Ne prehitimo se! Pustimo, naj se ta nesrečna poroka mirno izvrši!

Vaša uboga gospa tako ni več med živimi in bi ji tudi ničesar ne koristilo, če bi poskusili, odvrniti grofa od njegove namere. Pustimo ga, naj drvi v svojo lastno pogubo.

To naj bo njegova kazen!“

Dora je odločno zmajala z glavo.

„Ne, gospod doktor, tega bi ne mogla zagovarjati pred svojo vestjo, če bi molčala še dalje. O, saj veste, jaz sem bila takoj v začetku proti temu skrivanju dogodkov. Tudi takrat niste hoteli, da bi se bilo kaj zvedelo. Ko bi Vas ne bila poslušala! Takoj v začetku bi moral grof zvedeti resnico, potem bi prišlo drugače!“

„Da, toda ne bolje! Potem bi spravili grofico v kako norišnico in tam bi se nahajala še danes, če bi Kamila Rajhenštajn med tem ne poskrbela za to, da bi jo pokopali že vdrugič

in takrat za vselej. V ostalem bi bilo pa vse tako, kakor je ravno sedaj."

Dora je videla, da govori doktor Milner resnico in je zato obmolknila.

„Vi tudi ne veste, kaj se je med tem pripetilo," je nadaljeval zdravnik. „Jaz sem bil že v tem položaju, kot Vi, Dora, namreč: da bi se maščeval nad morilci!"

„In zakaj ste se obotavljali, gospod doktor?"

„Ker se je med tem pripetilo nekaj groznega, kar mi je znova dokazalo, kako nevarno je to maščevanje in kak satan je ta ženska."

Dora se je ozrla v zdravnika z obrazom, ki je razodeval grozo in napeto pričakovanje.

„Prestrašili ste me, gospod doktor!" je jecala. „Menda se vendar ni kaj pripetilo gospodu baronu Sigmundu?"

„Ne, tega ne, četudi sem prepričan, da Kamila tudi preži na njegovo življenje in kuje proti njemu svoje pogubonosne načrte.

S kratkimi besedami Vam bom povedal dogodke, v kolikor so mi znani.

Nikdar še niste slišali o tem, da je še kedo drug kot jaz z neutrudljivo skrbnostjo iskal Vas in Vašo nesrečno gospo Melanijo, ne?"

„Ne!" je odvrnila Dora z začudenjem. „Ali je bil to morebiti gospod baron?"

„O ne, kajti mislim, da on do danes ne ve še ničesar o žalostni usodi svoje nesrečne sestre.

Bil je nek mož, ki je skrbno iskal za barona — zelo spreten detektiv. In ta je tudi v resnici našel Vašo sled. Bil je z mano pri onem nesrečnem dogodku, ko je zgorela kmetova hiša."

„Ah, če je tako, gospod doktor?" je vskliknila Dora veselo presenečena. „Kaj pa hočete še potem več? Ta detektiv gotovo ve vse, in potem imamo eno pričo in zaveznika!"

„Imeli smo takega!“ je odgovoril zdravnik s svečanostno resnostjo.

„Ta mož je mrtev. Istega dne, ko je hotel zapreti Kamilo Rajhenštajn in njenega lopovskega zaveznika Fogla, sem našel njegovo truplo v gozdu.“

„O Bog!“ je vskliknila Dora prestrašena. „O nihče drug, kot ta vražja ženska in Fogel sta zakrivila umor!“

„To je tudi moje prepričanje! Kajti z vsemi drugimi stvarmi je bilo mrtvecu odvzeto tudi Vaše pismo, ki ste mi ga pisali, kakor tudi zapestnica, ki smo jo našli na pogorišču. In te stvari imajo pomen le za Kamilo. Sodišče, ki o vsem tem ne ve ničesar, je seveda druzega mnenja.

Dolžijo sicer mlinarja Konrada tega zločina in ko bi ne manjkalo pisma in zapestnice, bi bil tudi jaz tega mnenja, da je on morilec.“

„In zakaj ne poveste sodišču, gospod doktor, kar Vam je znano?“

„Ker smatram to za nespametno in prehitro, Dora! Meni stoji umorjeni detektiv kot svarilen vzgled pred očmi. Ne, še je prekmalu, da zamahnemo na hudobne zločince s poslednjim udarcem.

Toda, povedati sem Vam hotel še naprej, kako stoje stvari! Detektiv je hotel izvršiti še neko drugo nalogo, kot to, katero sem Vam omenil preje. Po naročilu gospoda barona Sigmunda je iskal tudi malega Ervina!“

„Malega Ervina?“ je jecala Dora začudena.

„Da, Dora! Vi niti ne slutite, da Ervin, Melanijin sin ni mrtev!“

„On živi? — O Bog! Ali je to res?“ je kriknila Dora in tresoč se po vsem telesu skočila z divana pokonci.

„Da, to je resnica, Dora!“ je odvrnil doktor Milner.

Zvesta služabnica bi pri teh besedah skoro omedlela od samega veselja, tako jo je iznenadila ta novica.

Zdravnik ji je povedal, kar je sam vedel o malem otroku, ki ga je baron smatral za svojega strička.

Ko ji je povedal, da je slednji tekom zadnjih dni izginil kar nenadoma, ne da bi vedeli, kam, je Dora prestrašena kriknila.

Seveda je bila istega mnenja z doktor Milnerjem, da je Kamila odvzela otroka.

„In ker vem sedaj vse, gospod doktor," je dejala slednjič Dora, ko je premagala svoj strah, „je moj načrt gotov!

Jutri grem h gospodu baronu Sigmundu in kar on hoče, to se naj zgodi! O, jaz ga že najdem v stolnem mestu in če bi morala cele dneve in tedne poizvedovati za njim!"

91. poglavje.

Grofica ratiborska!

Ko je Kamila otvorila zapah in odprla vrata, je stala Pavla pred njo.

Za sobarico je stala močna moška postava, zavita v temen plašč, čegar ovratnik, visoko zavihan, je popolnoma zakrival obraz poznega prišleca.

Kamila se je ozrla s pogledom, ki je razodeval boječnost, začudenje in jezo, na Pavlo in potem na ono čudno moško postavo.

Videla je, da ni grof, ki jo je presenetil in ta okolnost ji je vrnila zopet ves njen pogum in samozavest.

„Kaj je?“ se je zadrla nejevoljno na Pavlo.

Zvita sobarica je pokazala na moža, ki je stal za njo, in dejala:

„Ta človek bi rad govoril z milostno gospico. Ni se hotel na noben način dati odpraviti.“

„Oprostite, milostna gospica!“ se je sedaj oglasil tujec. „Moja stvar je nujna!“

Kamila se je radovedno ozrla vanj.

„Kdo ste in česa želite?“ je vprašala ošabno.

„To bi Vam rad povedal med štirimi očmi, milostna gospica!“

Kamila je videla, kako so se Pavli od radovednosti žarile oči in kako je tujca kar požirala s pogledi.

Odločno se je umaknila v sobo in dejala:

„Vstopite!“

Tujec je vstopil za njo v sobo in Kamila je zaprla za njim vrata.

Narodna in univerzitetna knjižnica LJUBLJANA

Nato je peljala neznanega ji moža v sosednjo sobo in tu obstala pred njim.

„No, sedaj govorite!“ mu je dejala. „Kaj Vas je pripeljalo sem?“

Tujec je odgrnil ovratnik in Kamila je zapazila bradat obraz, ki ji je bil popolnoma neznan.

„Hotel sem prositi za svoj denar, milostna gospica!“ izpregovori tujec brez obotavljanja.

„Za kak denar?“ je vskliknila Kamila začudena in z nejevoljnim pogledom merila tujca.

„No, za plačilo za usluge, ki sem Vam jih storil!“ odgovori ji tujec mirno.

„Vi ste mi izkazali usluge? Kdo pa ste?“ se začudi Kamila in strmi vanj.

„Moje ime je Koh, milostna gospica!“ odvrne smehljaje tuji mož.

Kamila je nehote stopila korak nazaj.

„Ah! Tako! — Koh?!“ je zaklicala začudena in obrvi so se ji namršile na zgrbančenem čelu.

„Fogel mi je izplačal le polovico pogojene svote,“ je nadaljeval Koh; „ostanek še manjka, milostna gospica. In ker je delo izvršeno in se hočem tekom prihodnjih dni s svojo rodbino preseliti v Ameriko, torej —“

„Zakaj hočete iti v Ameriko?“ poizveduje Kamila z nemirnim glasom.

Koh se je zarežal zvito in nesramno.

„Ker tukaj nisem nič več varen, milostna gospica. Sicer se je še vse izteklo dobro in srečno za — Vas! Toda **meni** se je sedaj bati policije! Iščejo me!“

Kamila je nekaj časa strmela v tega moža, ki je vzbudil v njej čut zaničevanja in nejevolje.

„Počakajte!“ je dejala hladno in stopila k vratom, ki so peljala v ono sobo, kjer je bil skrit Fogel.

Odprla je, stopila v sobo in vrata zopet za sabo zaprla.

Začudena se je ozirala okoli, kajti soba je bila prazna.

Ali je Fogel že ušel?

„Fogel!“ je zaklicala polglasno. „Jaz sem! Ali ste še tu?“

Sedaj se je začul v sredini velike omare, ki je stala ob steni, nek šum.

Nato so se odprla vrata in Fogel je stopil ven.

Kamila se je nasmehljala, se približala boječemu gozdarskemu pomočniku in šepetala:

„Koh je tu!“

„Koh?“ je vskliknil Fogel začuden in se obenem pomirjen oddahnil.

„Kaj pa hoče?“

„Denar, ki ga ima še zahtevati. Toda jaz ga nimam, prijatelj, kakor veste,“ je dejala Kamila.

„Potem mora Koh počakati! Kaka nesramnost je pravzaprav to, da pride sem in se Vas upa nadlegovati!“

„Govorite z njim, Fogel, jaz se nočem pomenkovati s tem človekom!“

„Dobro, odpravil ga bodem!“ je prikimal Fogel.

Takoj je hitel k vratom.

„Kje je?“

„Tu v sosednji sobi! Toda stojte, prijatelj! Počakajte še malo! Nekaj mi je prišlo na misel!“

Pri teh besedah je Kamila prijela gozdarskega pomočnika za roko in ga peljala k oknu, kjer jih iz sosednje sobe ni mogel slišati nihče.

„Koh se hoče izseliti v Ameriko!“ je nadaljevala šepetaje. „Toda mislim, da je najbolje, ako ga poskusimo zadržati. Tega človeka še lahko rabimo. Treba je samo, da ga z njegovo rodbino vred kje skrijemo, kjer bi bil varen. Kakor pravi, ga zasleduje policija.“

„Govoril bodem z njim, milostna gospica,“ je odvrnil Fogel. „In mislim, da Vam lahko jamčim za to, da bo izpolnil Vašo željo.“

„Obljubite mu lahko, kar hočete,“ je nadaljevala hitro Kamila. „Zaupam v Vašo zvitost. Poskusite vse, samo da Koh

ostane tu. Z ozirom nanj imam še neki načrt, o katerem hočem pozneje govoriti z Vami. Saj medtem bi lahko stanoval s svojo družino v kaki gozdni koči, dokler se ne najde zanj kak boljši prostor.“

„Bodite brez skrbi, milostna gospica,“ je odvrnil Fogel zvito se smehljaje. „On ne pojde v Ameriko. Vem, s čim ga bom obdržal.“

S temi besedami je odhitel v sosednjo sobo in Kamila je ostala sama.

Ali se bo Foglu posrečilo, pregovoriti Koha, da ne odpotuje v Ameriko, ampak ostane doma pri njem?

* * *

Bilo je naslednjega dne zvečer.

V gradu ratiborskem se je razlegalo veselo in razposajeno rajanje.

V veliki, okrašeni rodbinski dvorani je stala bogato obložena miza z jedili in vsakovrstnimi pijačami.

Veliki svetilnik je razlival svojo svetlobo po družbi, ki je štela okoli dvajset izbranih gostov.

To so bili gospodje in dame v svilenih, šumečih oblačilih, okrašeni s cvetlicami in vsakovrstnimi juvelami.

Na zgornjem koncu mize sta sedela grof Herbert ratiborski in Kamila ratiborska, sedaj nova grofica.

Iz njenega obraza se je brala sreča in zadovoljnost, iz njenih očij ponos in ošabnost. V njenih črnih laseh se je svetlikal diadem iz samih briljantov.

Njena lepa, bujna postava je bila oblečena v belo svileno oblačilo, ki se je ozko oprijemala njenih udov.

Na glavi je imela mirtin venec in na njem je visél fin, dišeč pajčolan, ki je segal do tal.

In veseli gostje so napivali mladima poročencema in jima želeli veliko sreče v novem zakonu.

Da, Kamila je dosegla svoj cilj! Sedaj je bila soproga grofa Herberta ratiborskega.

Vsak je občudoval njeno lepoto in zavidal grofa za njegovo srečo.

Kamila se je zahvaljevaje priklanjala na vse strani, ponosna, kot kraljica in pri tem ljubeznivo in čarobno se smehljajoča.

Grof je opazoval s skrivno navdušenostjo žensko, ki je bila sedaj njegova pred vsem svetom.

Raz njegovega čela je izginil oblak otožnosti, ki je slednje čase kalil njegovo neizmerno srečo.

On je zares pokopal preteklost, ali vsaj mislil je, da je to storil za vedno.

Hotel je pozabiti, da mu je v istem prostoru sedela neka druga na strani ravno tako v nevestini opravi, kot danes Kamila.

On je hotel vsakojak spomin na preteklost v svojem srcu zamoriti.

In zdelo se je, da se mu je to tudi posrečilo, kajti bil je vesel, kot malokateri izmed gostov.

Nekaterim izmed zadnjih — in med temi je bilo nekaj takih, ki so pred nekaterimi meseci sledili krsti grofice Melanije, so prišle na um različne misli.

Toda kdo se bo pri poročni slavnosti ukvarjal z žalostnimi spomini?

„Naj živi grofica, lepa grofica Kamila ratiborska!“

Kozarci so zazveneli in „Živijo“-klici so se razlegali po dvorani.

Do one sobe, kjer je sedela služinčad pri pojedini, so se razlegali ti klici. In vsi služabniki so se strinjali s temi klici in pogumno pili na zdravje novima poročencema.

Tudi Fogel in Pavla sta sedela pri tej mizi, toda bila sta, seveda iz različnih vzrokov, precej tiha in molčeča.

Pavla je bila jezna, da je Kamila tako hitro dosegla svoj cilj.

In zaljubljeni gozdarski pomočnik je s temnim obrazom in bolestnim čustvom zrl v svoj kozarec.

Sedaj, ko je nastopilo to, kar je moralo nastopiti in kar je pričakoval že davno, sedaj je občutil to še enkrat bolj bridko.

Seveda je bilo Kamilino srce njegovo — vsaj mislil je tako v svoji zaslepljenosti — saj ljubi njega in ne ponosnega grofa ratiborskega, ki je bil nekoliko ur njen soprog; toda — kako dolgo bo ostala grofica?

Kaj, ko bi se ji vendar dopadla ta uloga?

Če bi ji morebiti le bolj ugajalo, ostati grofica, mesto da bi čez nekaj časa vrgla vse dostojanstvo od sebe in postala — navadna Foglova žena?

Foglu je postalo vroče pri tej misli.

Če bi ona, katero je oboževal, za katero je brez pomisleka izpeljal vsak zločin, ki ga je zahtevala, če bi ga ona ogoljufala za njegovo plačilo?

Toda ne! Proč s tem sumničenjem!

Verjel je njeni ljubezni in v naslednjem trenotku ga je bilo sram njegovih mislij!

Pavla, ki ga je opazovala, je vedela dobro, kaj se godi v njegovi duši.

Smehljala se je zaničljivo in porogljivo in v njenih očeh je plamtelo divje sovraštvo.

Nekoliko vstran od veselih svojih tovarišev, v poltemnem kotu velike dvorane, je sedel ob mali mizici stari Robert.

Njegov zvest, pošten obraz je kazal izraz žalosti in marsikatero skrivno solzo si je obrisal iz svojega očesa.

On je bil pač edini, ki se je v tem trenotku z resnično bolestjo spominjal ranjke grofice Melanije, edini, ki je z bridkostjo in jezo opazoval veselo vrvenje v gradu.

Vina, ki je stal poleg njega, se ni dotaknil, in če so prišli mimo njega služabniki, ki so stregli, je globoko povesil glavo na prsi, da bi nihče ne mogel zapaziti njegove žalosti.

Bolest se je lotevala zvestega služabnika, če se je spomnil na preteklost, in strah ga je popadel, če je gledal v prihodnjost.

Koliko nesreče je skrivala še ta v svojem naročju?

Pri tem je mislil manj nase, kot na svojega gospoda.

Kamila je bila v njegovih očeh grofov hudobni angelj in njen vpliv se je kazal povsod.

Grof mu je povedal, da bo vzel s sabo kakega mlajšega služabnika; on — stari Robert — naj ostane doma in se naj odpočije.

O, stari Robert je vedel dobro, komu se ima zahvaliti za to zapostavljanje, iz lastnega nagiba bi grof nikdar ne prišel na tako misel.

Nova gospodarica pa je vedela, da grof drži nekaj na svojega starega, zvestega služabnika, in zato ga ni mogla trpeti in ga spravila proč od njegovega gospoda.

In kako dolgo še, pa ga bo spravila popolnoma stran kot staro, obrabljeno stvar.

Da, do tega bo prišlo!

O — pod gospodinjstvom grofice Melanije bi bilo kaj tacega popolnoma nemogoče.

Niso se dosti zmenili za starega služabnika in on je bil vesel, da so ga pustili na miru; vsaj se je mogel popolnoma udati svojemu žalostnemu razmišljevanju.

Na dvorišču sta stala dva s kovčegi obložena voza in nekaj lakajev je imelo še opraviti pri njih.

Novoporočeni grofovski par je hotel odpotovati še ta večer in se podati na poročno potovanje.

Zunaj je pihal močan veter in dežilo je.

Lakaji so hiteli pri svojem delu, kajti dež in veter sta jim bila zelo neprijetna.

V tem času se je bližala gradu s trudnimi, opotekajočimi se koraki ženska postava.

Počasi je korakala naprej.

Slednjič je dospela v vežo in se tu naslonila na steklena vrata.

Obleka, ki je obstojala skoro iz samih cunj, je zakrivala njeno šibko telo, ki se je treslo kot v mrzlici.

Niti plašč niti klobuk je ni varoval pred hladnim dežjem, samo slab, raztrgan robec je imela ovit okoli glave in izpod njega so gledali razmršeni, mokri rumeni lasje.

Njen obraz je bil bled kot kakega mrliča. Suha, upadla lica in modre oči, ki so bile brez vsakega svita, so kazale, koliko je morala revica pretrpeti. Vendar je bila v njenih potezah še opaziti nekdanja lepota.

Njena obleka je bila tako mokra, da bi jo lahko ožel in tam, kjer je revica stala, se je naredila velika luža.

Vedno bolj se je tresla ženska in se oprijela trdno za vrata, da ne bi se zgrudila na tla.

Poželjivo je upirala svoje oči na gorka jedila, ki so se videla skozi steklena vrata na mizah v dvorani, kjer je sedela in se veselila služinčad.

In sedaj je s tresočo roko odprla vrata in stopila v dvorano.

Proseče je stegnila svoje roke proti služabnikom in se nato vsa utrujena opotekala proti bližje stoječemu stolu.

Služabniki so prestrašeni skočili pokonci.

Vrišč in smeh je utihnil.

S plašnimi, začudenimi pogledi so se vsi ozirali na nesrečnico.

„Beračica?“ so mrmrali nekateri. „Kaka predrznost priti tu sem?“

Slednjič je stopil jeden izmed služabnikov, ki je bil malo bolj usmiljenega srca, kot njegovi tovariši, k revici.

„Kaj pa hočete?“ jo je vprašal prijazno.

„O, za božjo voljo! Ne vrzite me ven v temno noč ob takej nevihti!“ je prosila ženska s tresočim glasom.

„Usmilite se me!“

„To je nesrečna žena, ki potrebuje pomoči!“ je dejal služabnik sočutno, dočim se je obrnil k svojim tovarišem.

„Kaj naj storimo ž njo?“

Večina se jih je trdosrčno obrnila proč in ošabno skomignila z rameni.

Drugi — med njimi tudi Fogel in Pavla — se niti potrudili niso, da bi ubožico pogledali z jednim samim pogledom.

Tedaj je vstal stari Robert, ki se je sedaj zbudil iz svojega premišljevanja.

„To moramo naznaniti gospodu grofu," je dejal, dočim je stopil bližje.

„Zakaj pa?" se je smejal jeden izmed služabnikov. „Kdo bi se pa še vznemirjal in trudil radi ene beračice?"

Pri teh besedah se je ženska stresla še bolj.

Omahuje je vstala in obupno vzkliknila:

„O, moj Bog, ali me nihče ne pozna tu?"

Služabniki so se začudeni spogledovali in zmajevali z glavami.

„Ha, ta je pa gotovo znorela," je dejal oni služabnik, ki se je bil že preje oglasil. „Rad bi vedel, kdo izmed nas naj pozna to beračico?"

Žena se je zgrudila nazaj na stol in si zakrila obraz z rokami.

Tedaj je stari Robert nejevoljno porinil onega služabnika vstran in dejal sočutno, dočim jo je nalahko potrkal po ramenih:

„Pomirite se, dobra žena! Grof ne bo imel ničesar proti temu, ako Vam pomoremo. Pojdite! Vstanite in sledite mi počasi!"

Pri glasu njegove govorice se je žena naenkrat zdrznila in ga pogledala z velikimi, mrzlično se svetlikajočimi očmi v obraz.

Izraz njenega bledega obličja se je spremenil, hotela je govoriti, a ni mogla.

Tudi stari Robert se je spremenil nenadoma, ko je zapazil njen obraz tik pred sabo in popolnoma razločno.

Neka groza se je pokazala v njegovem obličju.

„Gospod, moj Bog!“ je jecal s pridušenim glasom. „Kak obraz?!“

Še vedno je imel svoj pogled uprt v žensko.

Ta se je zopet nenadoma zgrudila na stol, in s težkim vzdihom je zaprla oči. Omedlela je.

Stari Robert je hitro pomigal nekemu služabniku in oba sta vzela nesrečnico na roke in jo nesla v neko sobo v spodnjih prostorih v gradu, kjer so bila stanovanja za grajske služabnike.

Stari Robert je pustil svojega pomočnika pri omedleli ženski in hitel, še vedno grozno razburjen, gori v slavnostno dvorano.

„Kaka podobnost! Moj Bog! Kak obraz!“ je mrmral pri tem in zmajeval z glavo.

Stopil je v dvorano in se približal grofu.

S tihimi besedami mu je povedal, kaj se je pripetilo, dočim je stopil zadaj za stol, na katerega se je grof ravno vsedel.

„Uboga, nesrečna ženska, praviš?“ je dejal grof šepetaje, da ne bi vzbudil pozornosti gostov. „No, danes se ne sme odgnati nobenega berača, najmanj pa kake pomoči potrebne ženske. Skrbi torej za to, da ji ne bo ničesar potrebnega manjkalo.“

In veselo blebetaje se je obrnil zopet k svojim gostom, ki niso zapazili skoro ničesar od njegovega pogovora s starim Robertom.

Slednji se je hitro podal iz dvorane in srečal na poti proti oni sobi, kjer je ležala bolnica, vrtnarjevo ženo ter jo prosil, naj se zavzame za ubogo tujko.

Vrtnarjeva žena je bila takoj pripravljena.

Oba sta se podala v ono sobo, kjer je še vedno stal služabnik pri omedleli ženski in nato jo je vrtnarjeva žena vzela v svoje oskrbovanje.

Kot v sanjah, ves vznemirjen, se je vrnil stari Robert nazaj v dvorano.

Kdo je ta tuja ženska?

To vprašanje ga je mučilo!

Ta obraz? Komu je bila podobna?

Eni, ki je bila že davno mrtva in pokopana?

Stari služabnik je z grozo mislil na vse to.

„Gospod, moj Bog! To ni mogoče!“ je mrmral pred se. „Mrtveci ne vstajajo!“

Med tem se je vrtnarjeva žena pečala z nesrečno tujko. Spravila jo je v posteljo in ji dala, ko je prišla zopet k sebi, piti neko okrepčevalno pijačo in nekaj lahko prebavljivih jedil.

Nato je poiskala nekaj suhih oblačil in jih mesto onih mokrih cunj položila na stol poleg postelje in pustila nato tujko samo.

Ta je bila tako slaba, da ni mogla izpregovoriti niti besedice.

In ko je prišla vrtnarjeva žena z oblačili, je tujka že zaspala.

Čez kako uro se je ona vrnila zopet v sobo, da bi pogledala, kako je kaj oni bolni ženski.

V svoje začudenje jo je pa našla že zbujeno in sedečo na stolu.

Ravnokar si je oblekla ona suha oblačila, ki jih je bila pripravila vrtnarjeva žena.

Bila je zelo razburjena in nemirna in strmela v svojo strežnico z blaznimi, žarečimi očmi.

„Toda moj Bog! dobra žena, zakaj ne ostanete v postelji?“ je zaklicala očitaje ona. „Saj ste bolni in bodete s tem še poslabšali svoje trpljenje.“

„Bolna?“ je šepetala tujka, dočim so ji zobje kar šklepetali od mraza.

„Da, bolna sem!“

„Potem se le zopet vležite v posteljo!“ jo je opomnila vrtnarjeva žena. „Ni se Vam treba bati, da bi Vas preje poslali proč, predno ozdravite.“

Tujka jo je pri teh besedah pogledala nekako čudno in iz prsij se ji je izvil globok vzdih.

Radovedno je poslušala, kaj se vrši zgoraj.

Šum, ropot in rajanje se je slišalo tudi sem dol v sobo, kjer je bila ona.

„Mene poslati proč? — Mene?“ je mrmrala pred se kot duševno odsotna in nekaj časa strmela pred se.

Nato je pa vprašala nenadoma:

„Kaj pa se godi tukaj? Ali se praznuje danes tu kaka svečanost?“

„Da, dobra žena!“ je odvrnila vrtnarjeva žena s temnim obrazom. „Toda ne brigajte se za to! Vležite se zopet v posteljo! Vi ste zelo bolni!“

S temi besedami je stopila k tujki in jo hotela zopet sleči.

Toda ta se ji je izvila iz rok.

„Ne, ne! Kako bi mogla tukaj spati?“ je dejala s tresočim glasom. „Svečanost? Kaka svečanost?“

„Ej, dobra žena, kaj Vas to briga? Kaj Vas tako razburja?“ je odvrnila vrtnarica napol nejevoljno, napol začudeno vsled nerazumljivega vedenja tujke.

„Kaka svečanost?“ je ponovila ta.

„No, grof praznuje svojo poroko z —“

„Svojo — poroko?“ je kriknila tujka presunljivo. „O Bog!“

„Za božjo voljo! Kaj Vam je?“

S tem krikom je stegnila vrtnarica hitro svoje roke po onemogli, kajti bala se je, da bi zopet ne padla v omedlevico.

Toda nehote se je umaknila pred izrazom grozne divjosti v smrtnobledem tujkinem obrazu, ki je sedaj kakor blazna skočila proti vratom.

Še predno jo je mogla vrtnarjeva žena obdržati, je bila že zunaj.

Hitro, tresoč se po vsem telesu, je drvila tujka po stopnjicah.

Videlo se je, da ni popolnoma neznana v gradu, kajti ne da bi se kaj obotavljala, je letela po hodnikih, po najbližji poti v slavnostno dvorano.

V predsobi je srečala služabnika, ki je ravno iz dvorane prinesel na tasi cel kup praznih kozarcev.

Ko je zagledal bledo žensko postavo, ki je z razmršenimi lasmi drvela kot furija naprej, se je tako prestrašil, da je glasno kriknil in spustil kozarce, ki so se razbili na tleh v drobne kosce.

In dočim je zbežal, so se odprla vrata in tudi tujka se je ustavila.

Kamila je stopila iz sobe.

Ko je zagledala tujo žensko, je prestrašena odskočila.

„Ha, kaj je to? Kaka prikazen?“ je vzkliknila s tresočimi ustnicami.

Oči so se ji izbulile in strmele v žensko, ki se ji je bližala, kakor bi videla pred sabo duha.

Bilo ji je, kakor bi ji srce zamrlo v prsih, kajti ta obraz — o, zdelo se ji je, da ga pozna.

Toda ne, bila je samo površna podobnost z ono, na katero se je spomnila v tem trenotku.

„Kdo ste?“ je zaklicala jezno tujki in jo s plamtečimi pogledi merila od nog do glave.

„Kako se drznete udreti tu notri?“

„O Kamila!“ je kriknila tujka pretresljivo, dočim je skočila k njej.

„Ali me ne poznate?“

Kamila se je zdrznila, njen obraz je postal bled kot stena, njene poteze so se spačile in izražale sovraštvo in divjo razkačenost.

Umaknila se je korak nazaj in siknila odločno:

„Ne!“

„Kamila! — O moj Bog! Vi me nočete poznati! Saj sem jaz! Jaz, Melanija ratiborska!“

„Grofica?“ je sopihala hripavo Kamila, dočim je, gnana od neke notranje sile, stopila tik h tujki in strmela v njo.

„Ne!“ je sikala nato in oči so se ji demonsko zasvetile. „Ne, Vi ste navadna goljufivka!

Ha! beračica! Vi se drznete, si nadeti ime davno umrle grofice? Ne poznam Vas! Ven! Spravite se hitro izpod nog, predno ne skličem služabnikov in Vas s silo poženem iz grada!“

„Usmiljenje, Kamila!“ je kričala tujka in zdrknila pred Kamilo na kolena.

Stegnila je svoje roke sklenjene proti njej in obupno je ihtela:

„Da, jaz sem Melanija, ki ste jo pustili pokopati navidezno mrtvo, katero preganjate in katero hočete ugonobiti.

O — zakaj? Zakaj, Kamila? Kaj sem Vam storila?

Ah, toda jaz ne prihajam, da bi Vas tožila! Nočem Vam žugati!

O, moja nesreča je brezmejna! Usmilite se me! Bolna, v največji stiski — o, ali ne gane moj obup Vašega srca? Dajte mi mir — in mojega otroka!“

„Vašega — otroka?“ je ponovila Kamila mehanično.

„Da, mojega otroka! Mojega ljubega otroka, mojega Ervina, ki ste mi ga odvzeli!“

„Blazna baba!“ je vzrojila Kamila divje in sunila žensko, ki je klečala pred njenimi nogami, od sebe.

„Druge grofice ratiborske razun mene ni! Grofica Melanija je mrtva! Ti si nadevaš njeno ime! Ha, ali misliš, da me boš varala? Nesramna beračica! Končaj to komedijo in se spravi ven!“

„O Bog! Kamila! Pri vsevednem Bogu! Jaz sem Melanija! O, saj me morate poznati. Nisem poginila pri onem požaru, ampak rešila sem se!

Toda ponavljam: nisem prišla kot sovražnica, ničesar druzega nočem, kot miru, miru pred Vašim preganjanjem.

In mojega otroka, mojega Ervina mi morate vrniti! Potem obdržite vse, kar ste ugrabili meni. Potem se Vam ni bati od mene ničesar.“

„Ničesar bati od Tebe? Haha!“ se je rogala Kamila.

Divje se je ozrla okoli — bila je še vedno sama s tujko.

In dočim se je sklonila nad njo, je nadaljevala z divje plamtečimi očmi:

„In če bi bila Ti v resnici tista, za katero se izdajaš, potem bi bilo bolje, da bi se ne predrznila, stopiti pred moje oči! Toda Ti nisi grofica Melanija — nihče Ti ne bo verjel tega! In sedaj — se spravi odtod!“

„Nihče, praviš, mi ne bode verjel?“ je zaklicala tujka in skočila, tresoč se po vsem telesu in s svetlikajočimi očmi pokonci.

Proseči, obupni izraz na njenem obrazu je izginil — bila je vsa izpremenjena.

Ni bila več obžalovanja vredna beračica, ki je ponižno proseča stala pred Kamilo, ampak ponosna, razžaljena ženska.

„Ti, satan, torej nočeš miru, ki sem Ti ga ponudila, za katerega sem Te prosila na kolenih? Jaz — Tvoja gospodarica!

Ha, kam sem mislila? Pred Tabo, zločinka, ki si mi ugrabila soproga in otroka, pred Tabo sem se ponižala? Ti me nočeš spoznati?

No, moj soprog še ni tako propadel, da bi me zatajil!“

Ganila se je, da bi prišla k vratom.

Toda kakor ranjena zver je skočila Kamila k njej in jo prijela za roko.

„Niti koraka dalje!“ je kriknila razkačena. „Ti si blazna in skrbela bodem, da prideš na tak kraj, kamor spravljajo take ljudi! H grofu, k **mojemu soprogu** hočeš iti? Predno dospeš do njega, te zadavim!“

„Da, k njemu grem! Le pripravi se, nesramnica! Tvoja kazen, ki bo grozna, Ti ne izostane.“

In z močjo, ki jo podeli človeku le obup, se je tujka iztrgala iz Kamilinih rok in skočila proti vratom.

Toda predno je dospela do njih, so se ta odprla, in grof Herbert je stopil v sobo.

Kakor okamenel je obstal in obraz mu je postal voščenobled.

Stegnil je obe roki proti tujki, kakor bi se je hotel ubraniti in sopihal, dočim se je prestrašen umikal:

„O Bog! To je prikazen, ki sem jo videl v raki!“

Tedaj se je razlegel krik po sobi:

„Herbert!“

Grofa je pretresel ta klic kot električna iskra.

Z blaznimi pogledi je strmel v tujko, ki je sedaj skočila k njemu in mu boječe molela svoje roke nasproti.

„Herbert! Moj soprog!“

92. poglavje.

Nov naklep.

Sidonija se je grozno čudila, da slednji obisk barona Feliksa v stolnem mestu ni imel zanjo nikakih slabih posledic.

Nič hudega sluteč, ji je Feliks, kot vedno, povedal takrat svoje dogodke.

Vendar ni instinktivno omenil svojega srečanja z Liziko na stopnjicah.

Ko je mirno minila nevihta in so se razkadili črni oblaki, ki so se že začeli zbirati nad njeno glavo, se je Sidonija zopet oddahnila. In dalje je spoznala iz Feliksovega pripovedovanja, da ima on, namreč Feliks sam, v baronu Sigmundu nevarnega tekmeca.

To okolnost je hotela po svoji pameti izrabiti.

In vzbujala je še bolj v Feliksovi duši ogenj ljubosumnosti in znova obnovila v njem nezaupanje napram Liziki.

Seveda Feliks tega ni nič verjel, da mu je Lizika pisala ono usodepolno pismo, toda Sidonija ga je znala pripraviti do tega, da je mislil, da je to Sigmundovo delo, da bi ga izpodrinil pri Liziki.

Baron je pustil pisati pismo brez njene vednosti od prve najboljše ženske roke.

To je bilo tako navadno in zaslepljenemu Feliksu tako jasno, da je bil o tem popolnoma prepričan.

Že je Sidonija zopet triumfirala. Sedaj je smatrala sestanek med Liziko in baronom za nemogoč.

In če se oba ne snideta, potem je tudi vsako pomirjenje med njima popolnoma izključeno.

Tedaj je prišel trenotek, ko je odkrila Liziko v gozdu.

Njena skrb se je vzbudila vnovič.

Ker je bila deklica, kakor se je videlo, v bližini gradu, se je bilo bati, da se zopet snide z baronom in potem bi bilo vse izgubljeno, kar si je Sidonija priborila s tolikim trudom in s takimi težavami.

Kaj naj pa stori, da spravi sedaj Liziko s poti?“

To je bilo neobhodno potrebno, če je hotela v miru zasledovati svoj cilj.

Najprej je morala zvedeti, pod čegavim varstvom se nahaja njena tekmica.

Še isti dan, ko je odkrila Liziko v gozdu, je naročila svojemu služabniku Antonu, naj to poizve.

In Anton je rešil svojo nalogo hitro in točno.

Še isti večer je vedela Sidonija, kar ji je bilo treba vedeti.

Lahko bi ji bilo, ako bi speljala Liziko v kako zasedo in bi jo potem pustila odpeljati od Antona.

Toda ta ideja ni dopadala zviti ženski.

Sprevidela je, da so nasilna sredstva zelo dvomljive vrednosti in da je to nevarno za njo samo.

Sklenila je, poslužiti se zvijače in si izmislila načrt, ki ga je hotela izvesti takoj drugi dan.

* * *

Prestrašena se je Lizika vrnila domov.

Šulcovka in Jurij sta bila radi nje že v skrbeh, kje je toliko časa izostala.

Ko se je Lizika vrnila in je Šulcovka videla njen potrt obraz in objokane oči, jo je vprašala skrbno:

„Kaj se Ti je pripetilo, Lizika? Kje si bila toliko časa?“

Lizika je ihte povedala svoj dogodek v gozdu in nato pristavila boječe:

„Baronica me je zapazila in zdi se mi, da bo zopet začela kovati proti meni razne pogubonosne načrte. O, kedaj bodem vendar že varna pred njo? Nikdar nimam miru!“

„Varna?“ je dejal Jurij očitaje. „Ali nismo mi tu v tvoje varstvo, Lizika? Ali misliš, da bodemo pustili, da se Ti zgodi kaj hudega?

„O, gotovo imam največje zaupanje v Vas, stric Jurij!“ je odvrnila Lizika. „Toda pred to grozno žensko me brškone ne bodete mogli zadostno varovati. Najbolj varna sem bila še v stolnem mestu, v hiši barona Sigmunda. O, ko bi bil on še tam, ali ko bi vsaj še vedela za kakega druzega, ki bi me lahko vzel k sebi, v varstvo.“

„Ti gotovo nisi pri nas tako slabo spravljena in tudi ne slabše kot v stolnem mestu, moj ljubi otrok,“ je dejala Šulcovka dobrohotno in tolažeče.

„Strah pred ono hudobno žensko Te je popolnoma zmešal. Le bodi mirna, tu pri nas se Ti ni bati nobene nesreče!“

„Gotovo ne!“ je pritrdil Jurij. „Saj sem še jaz tu, da te varujem. In to bodem tudi storil. Name se lahko zaneseš, kot na svojega očeta.“

Lizika se je nekoliko pomirila pri teh besedah svojih prijateljev. Sklenila pa je, kolikor hitro mogoče priti kam v stolno mesto. Tam je Sidonija ne bo našla tako lahko.

Tudi želja, da bi zopet enkrat videla svojega očeta, jo je podkrepila v tem.

Tudi naslednjega dne je še vedno se ukvarjala s to mislijo, ne da bi je razodela svojim prijateljem.

Pridno je prebirala časopise, da bi posnela iz njih, kje bi se dala dobiti zanjo kaka pripravna služba.

Od Sigmunda tudi danes ni dobila še nikakega poročila, iz česar je Lizika sklepala, da so bile dosedanje poizvedbe po otroku vse zaman.

Popoldne je sedela Lizika z Šulcovko in nekdanjim oskrbnikom Jurijem skupno v sobi.

Lizika je sedela pri oknu in je ravno opravljala neko ročno delo.

Toda njene misli niso bile pri delu, ampak so begale drugod. Srce ji je bilo težko in žalostno, tresla se je pred neko neznano nesrečo, katero je mogla seveda samo slutiti.

Po samotni vaški cesti je sedaj nenadoma pridrdrala kočija.

Lizika, katero je vsled njene vedno čuječe boječnosti prestrašila najmanjša stvar, se je zdrznila in se plašno ozrla skozi okno.

Elegantna kočija s služabnikom in kočijažem na kozlu, se je pripeljala pred vrata.

Služabnik je hitro skočil in odprl vratica. Lizika je vse opazovala z napetim pričakovanjem.

S pridušenim, prestrašenim krikom je obledevša skočila od okna stran, kajti žensko, ki je stopila z voza, je poznala prav dobro.

„Moj Bog!“ je vzkliknila Lizika prestrašena in se opotekla na stol.

Šulcovka in Jurij, ki sta istotako zapazila voz, sta prestrašena priskočila.

„Za Božjo voljo, Lizika!“ je vzkliknila Šulcovka vsa v skrbeh. „Kaj Ti je?“

„Tam — poglejte vendar!“ je šepetala mlada deklica in pokazala s tresočo roko na damo, ki je sedaj stopila k vratom. „Ona prihaja sem! — O Bog, jaz sem izgubljena!“

„Kdo prihaja?“ je vprašala Šulcovka začudena, ki vsega tega ni zazumela.

„Baronica,“ je odvrnila Lizika s tresočimi ustnicami.

„Zares, ona je,“ je dejal Jurij osupel in čelo se mu je nagrbančilo jezno.

Šulcovka od začudenja niti besedice ni mogla spraviti iz sebe. Bila je ravno tako bleda in prestrašena kot Lizika, ki se je tresoč se po vsem telesu naslonila na svojo ljubečo prijateljico, kakor bi pri njej iskala zavetja proti hudobni baronici.

„Le nikar se ne vznemirjajte!“ je dejal Jurij mirno in hladnokrvno. „Naj le pride notri. Le bodi brez skrbij, Lizika! Saj sva midva tukaj pri tebi! Ničesar hudega se Ti ne bo zgodilo!“

V tem trenotku so se odprla vrata in Sidonija je vstopila.

Z ljubeznivim smehljajem, kakor bi se ne bilo prav ničesar pripetilo med njo in Liziko, se je ozrla po treh osebah v sobi.

Nato pa je dejala s prijaznim glasom:

„Mislim, da sem tu znana vsem, ali ne?“

„Da!“ je odvrnil Jurij in izzivajoče stopil pred njo. „Zadosti znana, gospa baronica, tako da smo si gotovi, da ne prihajate tu sem z dobrim namenom!“

„Oho, prijatelj, iz česa sklepate to?“ se je smehljala Sidonija nedolžno.

„Mislim, da ste podali že dosti dokazov za to, da ne želite Liziki ničesar druzega, kot samo hudo,“ je odvrnil Jurij žugaje. „Toda midva,“ — pri tem je pokazal na svojo sestro — sva dva prijatelja in varuha te nesrečne, preganjane deklice, in jo bova znala varovati tudi pred Vami.“

Njegove besede so naredile popolnoma drug vpliv, kot je pričakoval on in obe poleg njega stoječi ženski, Lizika in Šulcovka.

Sidonija je v njihovo brezmejno začudenje napravila popolnoma nedolžen obraz, smehljala se je še bolj ljubeznjivo in odgovorila je z milim glasom:

„Moj Bog, za koga me smatrate, ljubi prijatelj? Jaz niti ne mislim nato, da bi temu dobremu, nedolžnemu otroku storila najmanjše zlo!“

„Kaj?“ je izbleknil Jurij začuden. „Ali nas hočete varati? O, ali mislite, da ne vemo ničesar od tega, kar ste storili Liziki hudega? Vaš svetohlinski obraz nas ne more varati, in svetujem Vam, da kmalu odidete in nas rešite svoje navzočnosti!“

„Vi niste posebno uljudni, prijatelj, to moram priznati!“ se je smehljala Sidonija, toda obenem se čutim prisiljeno, Vam razložiti in razkriti zmoto, v kateri se, kakor se mi zdi, nahajate vsi. Vi mi delate krivico. Nisem jaz preganjala te uboge, nesrečne deklice, ampak neka druga oseba.“

„Zares, dobro igrate komedijo, gospa baronica," se je smejal Jurij. „In kdo pa je ta druga oseba, če smem vprašati?" je pristavil zaničljivo.

Sidonija ni izgubila niti svojega miru niti ni izpremenila svojega nedolžnega obraza.

„Tega Vam danes še iz različnih vzrokov ne morem povedati," je odgovorila in odmigavala z glavo. „Tudi Vi — oziroma Lizika dobi zato dokaze, da nisem njena sovražnica in prihajam semkaj samo z dobrim namenom, če hoče govoriti z mano pet minut."

„Torej povejte, kar imate povedati Liziki," je dejal Jurij temno. Skoro ga je že zmešala ta ženska, ki je bila tako lepa in nedolžna, tako mila in ljubeznjiva.

„Govorila bi rada z Liziko med štirimi očmi," je dejala Sidonija s skoro prosečim glasom. „To je nekaj, kar sme slišati le ona."

„O ne, ne!" je zaklicala Lizika boječe in se oklenila s tresočimi rokami Šulcovke. „Ne zapustite me, stric Jurij!"

„Le brez skrbi, otrok moj!" jo je pomiril ta. — „Saj vidite, gospa baronica, Lizika noče biti z Vami sama in meni je to popolnoma razumljivo."

„Meni pa ne," je odvrnila Sidonija milo. „Moj ljubi otrok," se je obrnila nato h Liziki, „zagotavljam Ti, da Ti želim le dobro, Ti zares nimaš nobenega vzroka, da bi odklonila mojo prošnjo. Česa se vendar bojiš? Prosim Te! Ti si tukaj pod varstvom svojih prijateljev, kdo Ti more potem storiti kaj žalega? Kratki razgovor, za katerega prosim, je za Te zelo važen. Hotela sem Ti, ker poznam Tvojo antipatijo do mene, najprej pisati, toda te stvari nisem mogla zaupati papirju."

„Ah, moj Bog," je vzkliknila Lizika vsa zmešana. „Kaj mi pa hočete povedati?"

„To bodeš zvedela, ako se odločiš, da me poslušaš!"

In obrnivši se k Juriju in Šulcovki, je nadaljevala Sidonija:

„Če se res bojite za Liziko, potem Vam je prosto, da ste priči najinega razgovora. Vendar bi Vas prosila, da se ne vme-

šavate. Morebiti se lahko umaknete v sosednjo sobo in od tam me lahko opazujete, kolikor Vam je ljubo.“

Jurij je premišljeval, kajti gledal je nevede, kaj bi storil, na Liziko.

Sidonija je porabila to ugodno priliko in začela zopet prigovarjati mladi, od strahu se tresoči deklici, dokler se ni slednjič ta udala in dejala, da hoče govoriti s Sidonijo.

„Saj se Ti res ni bati ničesar,“ ji je zašepetala Šulcovka. „Saj sva midva tu in ne bodeva spustila baronice izpred očij. Tudi bi bila od nje blazna misel, ako bi Ti tu hotela storiti kaj hudega. Priznati moram, da sem zelo radovedna, kaj Ti hoče povedati.“

Lizika ni imela sedaj nobenega pomisleka več.

S čuvstvi obsojenca, ki se vidi zapuščenega od svojih pomočnikov, je gledala za Jurijem in Šulcovko, ki sta se podala v sosednjo sobo, toda ne da bi zaprla za sabo vrata.

Nato se je ihte in tresoč podala na stol poleg okna.

„Veseli me, ljubi otrok, da si tako pametna“, je dejala Sidonija prisrčno in se vsedla mladi deklici nasproti.

Lizika je sedela tu s povešeno glavo in Sidonijin pogled je počival na njej, kot kake kače, ki hoče požreti malega ptička, ki se ne more braniti.

„Tebi se gotovo zdi čudno, da sem Te poiskala tu, ne?“ je nadaljevala Sidonija. „Ti misliš. da sem Tvoja najhujša sovražnica. No, priznam, da sem bila nekdaj; mislila sem, da imam vzrok zato, da Te sovražim. Toda to je sedaj minulo. Ali hočeš skleniti z mano mir? Tu Ti ponujam roko! In če moreš pozabiti na to, kar sem Ti prizadela hudega, potem odpusti in udari v roko, moj otrok! Pomisli, če sem Ti storila hudo, se je zgodilo to iz ljubosumnosti.“

Napol boječe, napol začudeno je pogledala Lizika pri teh besedah zapeljive sirene.

Sidonija se je smehljala ljubeznivo in molela Liziki svojo roko, na kateri je imela nataknjeno fino rokavico, nasproti.

Toda Lizika, ki se je instinktivno bala, da bi se je dotaknila, je ni prijela.

Tudi ni vedela, kaj naj odgovori in v njeni duši je nastala temna slutnja nove nezgode.

Gotovo se ji je vse to čitalo z obraza, kajti Sidonija je takoj nadaljevala s pomirljivim in ljubeznivim glasom:

„Moj ljubi otrok, Ti mi ne smeš več kazati nezaupljivosti! Poglej, jaz, plemenita dama, kateri so na razpolago vsa sredstva, da doseže svoj cilj, jaz prihajam k Tebi in — Te prosim odpuščanja! — Ali morem storiti še kaj več?“

„O, gospa baronica, tega ne morete misliti resno!“ je jecala Lizika vsa zmešana od začudenja in osuplosti.

„Da, moj otrok, to mislim popolnoma resno,“ je odgovorila Sidonija prepričevalno. „Jaz sem Ti, kakor priznam sedaj, storila krivico in moja vest mi ne da preje miru, dokler se s Tabo ne pobotam popolnoma. Ne dvomi o tem, jaz mislim to odkritosrčno, in Ti bodem tudi takoj dokazala svojo trditev. Ali bi drugače prišla sem?

Lizika je strmela kakor omamljena pred se. To Sidonijino govorjenje je vzbudilo v njej čut, kakor bi sedaj ne mogla več misliti.

Kakor v sanjah je zmajevala z glavo in mrmrala:

„Ne morem verjeti!“

„Ti imaš seveda vzrok, da se mi čudiš, toda povej mi, moj otrok, ali ni to popolnoma naravno, da opustim sovraštvo do Tebe in obžalujem svojo trdosrčnost, kakor hitro sem spoznala, kako nedolžna da si?“

„Da, pri Bogu, gospa baronica! Nisem Vam dala nikakega povoda, da bi me sovražili in me zasledovali tako brezobzirno, kakor ste to storili?“

„Da, da! In ponavljam, da mi je tega žal. Ne zamerim Ti, da si prelomila prisego, ki si mi jo dala oni večer v gradu — saj veš? — obljubila si mi svečano, da boš molčala, toda svojim prijateljem si potem vendar izdala vse. No, priznam, da si bila k temu opravičena.“

„Da,“ je odvrnila Lizika, „s to prisego se nisem smatrala vezane, kajti bila je prisiljena.“

„Gotovo, moj ljubi otrok! In ali si baronu čemšeniškemu tudi povedala vse, kar sem Ti storila jaz?“

„Da!“ je prikimala Lizika odločno po kratkem obotavljanju.

„In tudi tem ljudem, pri katerih si sedaj?“

„Gotovo, saj so moji najboljši prijatelji!“

„Hm!“ je menila Sidonija. „Toda očitati Ti tega ne morem!“ je pristavila čez nekaj časa milo.

Lizika v svoji nedolžnosti in čistosti ni mogla spoznati hinavke.

Začela je verjeti, da je Sidonijin kes in prijaznost resna. In upanje, da si napravi iz te svoje smrtne sovražnice prijateljico, je napolnilo njeno srce z veselo nadejo.

Toda še je premagoval v njej strah in boječnost in Sidonija, ki je ogledovala deklico s kačjimi pogledi, ji je z obraza brala njene misli.

„Ne boš se menda čudila, da sem Te našla tu,“ je začela čez nekaj časa zopet. „Včeraj sem Te zapazila v gozdu in tudi ti si me gotovo videla. — Ali si morebiti zato zapustila hišo barona Sigmunda, da bi bila bližje baronu Feliksu?“

„O, kako morete kaj takega misliti o meni, gospa baronica?“ je vzkliknila Lizika braneč se, dočim ji je rudečica zalila lice.

Sidonija se je smehljala in prijela Liziko za roko.

„Torej ne!“ je dejala. „Potem je bilo srečanje popolnoma slučajno!“

„Na vsak način! In vesela sem, da me baron ni videl!“ je odvrnila Lizika s težkim vzdihom, četudi bi bila želela ravno nasprotno.

Sidonija je to tudi takoj razumela.

„Ti torej meniš, da baron niti slutil ni, da si Ti tam na onem potu —“

„Kaj? Torej me je videl?“ je vprašala Lizika hitro.

„Ne, toda povedala sem mu, da si bila Ti, dočim sva se peljala mimo.“

„O!“ je vzdihnila Lizika in skušala zadržati solze, ki so ji hotele zaliti oči.

„Ubogi otrok!“ je dejala Sidonija pomilovalno. „Torej ga ljubiš še vedno?!“

Lizika je vzdihnila, a se je še hitro premagala in pritisnila roko na razburjeno srce, ki ji je burno tolklo.

Ta bolest tega nedolžnega, mladega bitja bi morala omečiti najtršega človeka, da, celo kamen na cesti.

Toda Sidonija ni spadala med one ljudi, ona je ostala popolnoma neginjena in v njenih očeh se je posvetil tupatam, le za kratek trenotek, hudoben triumf.

„Vidim, moj ubogi otrok, da je tako, kakor sem mislila,“ je pričela zopet s prejšnjim pomilovalnim glasom.

„Toda upam, da boš zadosti močna, da premagaš neljubo razočaranje, ki bo zate tudi bolestno. Baron Te ne ljubi, on mi je to povedal enkrat tekom zadnjih dnij in zavest, da si Ti tukaj v njegovi bližini, ga zelo vznemirja.“

Lizika je obledela pri teh besedah kot stena.

„On — Vam — je — to — povedal?“ je jecala s tresočimi. ustnicami.

„Da — večkrat!“

„In vendar — mi je — pred nekaterimi dnevi — na stopnjicah — ah!“

„Da, vem!“ ji je hitro segla Sidonija v besedo. „Zmotilo ga je hipno čuvstvo, kakor mi je priznal pozneje, ki pa ni bilo pravo. O, pomilujem Te odkritosrčno, moj ubogi otrok! Ti imaš sedaj seveda vzrok, da si jezna na barona in — zares, jaz ga ne morem braniti. On ni ravnal prav s Tabo, on bi moral bolje spoznati Tvoje srce in pomisliti, kako brezdno Vaju loči za vedno!“

„Saj — nisem jezna nanj!“ je šepetala Lizika. Bilo ji je, kakor bi ji moralo njeno ubogo srce počiti od bolesti in neizmerne žalosti.

„O, ti plemeniti otrok!“ je vskliknila Sidonija. „Ah, kako se mi smiliš! Toda kaj ne, sedaj se ne bodeš več udala praznemu upanju? Saj bi bilo to tudi popolnoma brez pomena. Baron Feliks ljubi mene in predno mine leto, postanem že njegova soproga.“

Ta udarec je zadel Liziko naravnost v srce.

Toda ona je bila pogumna in premagala se je celo toliko, da je odvrnila žalostno se smehljaje:

„O, zelo me bode veselilo, če bo srečen!“

„To je lepo, prav lepo od Tebe. Torej izprevidiš sama, da je za Te najbolje, da se z baronom ne vidita nikdar več. Ker si se sedaj po nesrečnem naključju naselila v bližini gradu torgavskega, torej ni izključeno, da bi barona ne srečala slučajno v gozdu.“

„Srečanja z njim ne bodem iskala!“ je vskliknila Lizika bridko.

„Seveda tega ne bodeš storila! Toda slučaj bi lahko križal vajine poti in kakor sem omenila, bi bilo to ne samo baronu, ampak tudi Tebi zelo neljubo. Zatorej bi bilo dobro, ako bi se od tu vrnila v stolno mesto!“

„Ali morebiti to želi gospod baron sam?“

„Če hočem biti popolnoma odkritosrčna, ljubi otrok — da, izrazil je to željo in jaz prihajam k Tebi takorekoč kot njegova odposlanka. On ne bo imel miru, dokler ve, da si še Ti v njegovi bližini.“

„Potem pojdem, četudi ne vem, kam bi se obrnila.“

„O, kar se tega tiče, moj ljubi otrok, bodi popolnoma brez skrbi. Jaz sem ta slučaj videla že naprej. Povedala sem Ti preje, da nisem več Tvoja sovražnica, ampak da se hočem s Tabo sprijazniti. In mislim, da Ti bodem to tudi lahko dokazala. Hočem storiti dobro, kar morem, kar sem Ti nekdaj iz sovraštva in ljubosumnosti storila hudega. Ker si pripravljena, da odpotuješ od tu, bi nekaj predlagala.“

„Kaj pa?“

„Jaz imam v mestu dobro prijateljico, plemenito damo. Ta je bolehna in potrebuje postrežnice, ki mora biti milo in zanesljivo žensko bitje. Če bi se hotela odločiti, nastopiti to mesto, potem bi bile vse te težave odstranjene.“

„O, iz srca storim to — seveda, če me bo dama hotela sprejeti!“ je odgovorila Lizika hitro.

„O, kar se tega tiče — če si le zadovoljna, potem je vse dobro. Če Te jaz priporočim, zadostuje to dami popolnoma. Tu,

vzemi ta list, ljubi otrok!“ je nadaljevala Sidonija in izročila Liziki neko pismo.

„Izroči ga oni dami in ta Te bo sprejela z največjim veseljem in ljubeznivostjo. Pismo je odprto, kakor vidiš, lahko ga bereš!“

Mehanično je vzela Lizika pismo Sidonijino iz roke in ga spravila v žep.

„Torej si se odločila zato, ne?“ je vprašala Sidonija še enkrat.

„Da, gospa baronica!“ je pritrdila Lizika. „Sicer mi bode zelo težko, zapustiti tukaj te dobre ljudi, ki so mi izkazali toliko dobrega; bojim se tudi, da bodo poskušali vse, da me obdrže še tukaj, toda vseeno —“

„Da, da, moj ljubi otrok, Tvoji prijatelji Te bodo gotovo skušali zadržati na vsak način. Storili bodo to, ker mi nočejo zaupati. Toda Ti si sedaj prepričana, da Ti jaz želim samo dobro, ne?“

Lizika je nemo prikimala.

„In vendar se bojim, da Te bo pregovoril vpliv Tvojih prijateljev,“ je nadaljevala Sidonija.

„Zato bi Ti svetovala, da jim ne poveš ničesar o našem načrtu. Ti odpotuješ že lahko jutri, če hočeš, v stolno mesto in nastopiš tam svojo službo. Potem lahko rečeš svojim prijateljem, da hočeš poskusiti obiskati svojega očeta ali kaj podobnega. Pozneje jim pa lahko pišeš, da vedo, kje da si in da ne bodo zate preveč skrbeli.“

„Ah, gospa baronica, to bi bilo pa zelo nehvaležno in grdo od mene, ako bi hotela prevariti te tako dobre ljudi in prijatelje.“

„No, saj ne zahtevam, da bi morala storiti to, jaz sem Ti hotela dati le dober svet.

Če misliš, da boš ostala trdna in da Te ne bo nobeno prigovarjanje spravilo od Tvojega sklepa, potem svojim prijateljem lahko poveš resnico. Morebiti je tako tudi najboljše. Potem Te Jurij lahko spremlja v stolno mesto in pod njego-

vim varstvom boš potovala bolje, kakor pa, če bi šla sama. On bi imel takoj priliko, prepričati se, da si v novi službi dobro shranjena."

Če bi tlela v Lizikini duši le še iskrica nezaupanja napram Sidoniji, bi morala popolnoma ugasniti pri teh besedah.

„Kakor rečeno, prepustim Ti vse, moj ljubi otrok," je nadaljevala Sidonija. „Tudi v prihodnje bodeš vedno lahko ostala v zvezi s svojimi prijatelji. Če se Ti morebiti služba ne bo dopadla, jo lahko tudi zapustiš. Samo v tem slučaju mi moraš pač pisati, da poskrbim potem za kako drugo, za Te pripravnejšo, če bi bilo to namreč potem še potrebno. — In ponujam Ti še enkrat roko v spravo. Udari, če mi moreš odpustiti!"

Brez obotavljanja je položila Lizika svojo ozko, belo roko v baroničino in šepetala:

„Nič več nisem jezna na Vas, milostna gospa in zahvalim Vas za Vašo dobroto. Vse hudo, kar ste mi prizadejali, naj bo za vselej pozabljeno in odpuščeno!"

„Nimaš nikakega vzroka, da bi se mi zahvalila," je odvrnila Sidonija.

„Kar sem sedaj storila zate, to je samo moja dolžnost, ki jo moram izpolniti. In Ti se tudi zelo žrtvuješ, ker boš zapustila to hišo in bližino gradu ratiborskega!"

„Ne, milostna gospa baronica, to ni nikaka žrtev," je odvrnila neprisiljeno Lizika z nenaravno, hladno mirnostjo. „Ker vem, da je moja bližina gospodu baronu neprijetna, grem rada od tu."

„In Ti bi tudi v prihodnje ne želela, da bi ga videla še enkrat?" je vprašala Sidonija preže.

„Ne! Upam, da ga ne srečam nikdar več," je dejala Lizika trdno in odločno.

Sidonija se je nasmehljalala skoro nevidno.

„Toda recimo, da se z baronom pozneje enkrat snideš slučajno," je pričela zopet previdno. „Ali bi —"

„O, gospa baronica“, je vzdihnila Lizika britko se jokaje. „Prosim Vas, ne govorite več o tem, Vi mi s tem vzbujate grozno bolest, ako me spominjate nanj.“

„Ti me nisi razumel, moj ljubi otrok. Nisem se hotela dotakniti Tvoje srčne rane,“ je odvrnila Sidonija sočutno. „Ne, to je bilo neko vprašanje, ki se tiče mene!“

„Potem govorite, milostna gospa,“ je dejala Lizika s tresočim glasom in skušala, zdržati se solz.

„Ali ne čutiš v svojem srcu želje po maščevanju?“

„O, Bog mi je priča! Ne, prav gotovo ne!“

„Če se Ti torej pozneje enkrat ponudi prilika, da mi škoduješ ali me kaznuješ za krivico, ki sem Ti jo storila, potem bi —“

„Bi te prilike ne vporabila nikdar, gospa baronica.“

„Dobro, otrok moj. Torej se v Tebi nisem zmotila,“ je dejala Sidonija zadovoljna. „Toda če Te nekega dne poišče baron in Te vpraša? Njemu bi povedala pač vse, kaj?“

„Mislim, da me baron ne bode poiskal.“

„In če bi to vendar storil?“

„O — potem —“

„Potem Te prosim, da mu pod nobenim pogojem ne izdaš ničesar. Kaj bi tudi koristilo, ako bi me zatožila pri njem? S tem bi storila nesrečno mene in njega, Ti bi pa ne imela od tega prav nikake koristi. Da, dobro bi bilo, da bi mu pritrdila, da si pisala ono pismo, ki si ga zatajila.“

„Onega pisma nisem pisala jaz, to je popolna resnica in ne razumem, kdo bi bil to storil, če ne Vi sami, gospa —“

„Jaz?“ je vzrojila Sidonija navidezno. „Ne, moj ljubi otrok! Ti mi zares delaš krivico s takim sumničenjem. In ker pisma nisi pisala sama, kakor praviš, potem je druga oseba v hiši gospoda barona Sigmunda čemšeniškega. Neka oseba, kateri je zelo veliko ležeče na tem, da loči Tebe in barona.“

Začudena je pogledala Lizika navihano in prekanjeno žensko.

„Vi se gotovo motite, milostiva gospa!“ je zaklicala nejevoljno.

„V hiši gospoda barona Sigmunda ni nihče zmožen take zavratne nesramnosti.“

„O, Ti nedolžni otrok,“ se je smehljala Sidonija sočutno. „Če Ti sedaj povem, da je bilo ono pismo spisano na baronovo povelje?“

„Tega ne verjamem nikdar,“ je odvrnila Lizika nejevoljno in odločno.

„Nekega dne boš dobila zato dokaz, moja ljubica, in potem ne bodeš dvomila,“ je dejala Sidonija s hladno odločnostjo. „Toda začeli sva govoriti o stvareh, ki pravzaprav ne spadajo k najini zadevi. Vedeti hočem, če bodeš o onih dogodkih, ki so se vršili v gradu torgavskem in ki so pripravili toliko neprijetnih ur, če bodeš torej o njih kaj omenila baronu?“

„Lahko ste brez skrbi, gospa baronica,“ je dejala Lizika otožno se smehljaje. „Če se slučajno snidem z baronom, česar pa ne upam, potem mislim, da bodeva govorila o vsem drugem preje, kot o preteklosti!“

„To se pravi: Ti bi se ogibala pogovora o tem, kar se je zgodilo?“

„Da, molčala bodem!“

„Dobro, otrok moj! Zahvalim Te! Ako boš držala obljubo, ki si mi jo dala, bodem vedno Tvoja zvesta prijateljica. Seveda Ti moram povedati, da, če prelomiš dano besedo, se bodem spremenila v Tvojo najhujšo sovražnico. Molk od Tvoje strani glede onih dogodkov je moj prvi pogoj.“

„Jaz ga bodem izpolnila, milostna gospa!“

Sidonija se je nasmehljala. Dosegla je svoj namen in sicer lažje kot je upala. Toda ona ni še bila popolnoma zadovoljna.

„Še nekaj, ljubi otrok!“ je pričela Sidonija čez nekaj časa.

„Čutim potrebo, da se prepričam o resničnosti Tvojih besedij. Da, na vsak način hočem poravnati to, kar sem Ti nekdaj

storila hudega.“ — Lizika, ki je bila mnenja, da ji hoče baronica ponuditi svoto denarja ali kako drugo darilo — kakor za odškodnino — je zamahnila z roko.

„Ne govorite dalje, milostna gospa!“ je zaklicala s ponosnim pogledom.

„Ne razumeš me, otrok,“ je dejala Sidonija ljubeznivo. „Jaz dobro vem, kaj si misliš! Poslušaj, hočem govoriti s Tabo o Tvojem očetu!“

„O — mojem očetu?“ je jecala Lizika začudena. Postala je razburjena in s široko odprtimi očmi je strmela v baronico, ki je sedela nasproti.

„Da,“ je prikimala slednja: „o tvojem nedolžnem očetu!“

„O, milostna gospa! Bog Vas blagoslovi za to besedo!“ je zaklicala Lizika in solze so ji nenadoma pritekle iz očij.

„Da, Bog je priča, da moj ubogi, dobri oče trpi po nedolžnem!“

„Ne samo vsevedni Bog pozna njegovo nedolžnost, ampak so tudi ljudje, ki jim je ona tudi znana in ki lahko spravijo Tvojega očeta iz ječe ter mu povrnejo njegovo prostost.“

Te nalašč nedoločno izgovorjene besede so napravile na Liziko globok vtisk.

Ko je Sidonija izpregovorila zadnje besede, je skočila Lizika razburjena pokonci in zaupljivo prijela baronica za roke.

„Kdo? Za božjo voljo, milostna gospa, bi mogel to storiti?“

„Jaz na primer!“ se je smejala Sidonija.

„Vi?“ je vprašala Lizika dvomeče.

„Da, jaz! Ali se Ti zdi to čudno?!“

„O, če je to v Vaši moči, milostna gospa,“ je ihtela in sklenila roke. „Potem — oh, na kolenih bi se Vam zahvalila za to in Vas blagoslavljala, Vas častila, kot svetnico! O da, storite to! Oprostite mojega ubogega, po nedolžnem trpečega očeta!“

„Moj ljubi otrok, to se ne more zgoditi danes ali jutri. Vendar bodi prepričana, da bom iz ljubezni do Tebe porabila ves svoj upliv v prid Tvojega očeta.“

„Povejte mi, milostna gospa, kar veste!“

„Ne vprašuj sedaj!“ se je ogibala Sidonija. „To bodeš že še zvedela. In pred vsem: zaupaj meni in ne daj se motiti po prijateljih. Mislim, da sem Ti sedaj dokazala, da hočem biti Tvoja odkritosrčna prijateljica.“

Nemo se je priklonila Lizika in ponižno poljubila Sidoniji roko.

Slednja ji je vrnila poljub na čelo.

Nato je še dejala ta zapeljivka:

„Ne pozabi ničesar o tem, kar sem Ti povedala danes, moj ljubi otrok!“

Pri teh besedah je vstala in nadaljevala:

„Naslov dame, pri kateri boš imela svoj dom toliko časa, dokler se Tvoj oče ne vrne iz ječe, naslov je v priporočilnem pismu, ki sem Ti ga dala. In sedaj z Bogom in nikar ne bodi huda name!“

Še enkrat je podala Liziki roko, se ji nasmejala in nato odšla.

S solznimi očmi je gledala deklica za njo . . . . . .

93. poglavje.

Motena poroka.

Kamila se v prvem trenotku osuplosti niti ganiti ni upala, ko se je prizor spremenil tako nenadoma vsled grofovega vstopa.

Zrla je na tujko s čustvom, mešanim z razkačenostjo in grozo.

Tujka sama pa je skočila s povzdignjenimi rokami proti grofu in zaklicala s pretresljivim glasom:

„O, Herbert, ali me ne poznaš? Poglej me! Jaz sem Melanija, Tvoja soproga, ki si jo smatral za mrtvo!“

„O Bog!“ je zaklical grof prestrašen, dočim je z izbuljenimi očmi strmel v tujko.

Vedno bolj se je umikal pred njo, tresoč se, bled kot stena in neznanska groza ga je popadla.

„Herbert! — O Bog! Ali ne poznaš mene, svoje soproge?“ je zaklicala tujka roteč.

„O, dotakni se me! Jaz nisem strah! Jaz živim, da! Nisem še umrla! O, Herbert, moj Bog! Ali me hočeš zatajiti?“

S široko odprtimi očmi je strmel grof v njen od bolesti razjeden obraz.

Ne, v teh od pomanjkanja in trpljenja popolnoma izpremenjenih potezah ni spoznal obličja svoje nekdanje soproge. In tudi ta hripavi, globoki glas ni spominjal na Melanijo.

„Ne, nikdar!“ je vskliknil divje. „Proč, baba! Ne poznam Vas! — Kamila, za božjo voljo! Kdo je ta tujka?“

„Znorela je ali je pa kaka predrzna hinavka in goljufivka!“ je odvrnila Kamila, ko je prišla zopet k sebi in hitro skočila grofu na stran.

Tujka je presunljivo kriknila.

Padla je pred grofom na kolena in obupno vzdihovala:

„Ali me ne poznaš več? O, Herbert, poslušaj me! Pri Vsegamočnem Bogu, jaz nisem niti znorela, niti kaka goljufivka ali hinavka! Jaz sem Melanija, Tvoja soproga! In ta peklenska kača tukaj, katero si danes v svoji zaslepljenosti napravil za svojo —“

„Zadosti!“ je siknila razkačena Kamila strupeno.

„Poberi se, nesramnica!“

Sunila je z nogo Melanijo, ki je klečala pred grofom na tleh in ga prosila usmiljenja s povzdignjenimi rokami.

Šum in ropot, zadnji obupni krik uboge revice je med tem časom spravil ves grad pokonci.

Vrata za grofovim hrbtom so se odprla in z razočaranimi obrazi so zrli svatje v sobo.

Skozi druga vrata so pridrli v sobo prestrašeni služabniki.

Dočim je grof izgubil vso pamet in zavest in je stal tu kot okamenel — podoba groznega strahu — je postala Kamila — kakor večkrat v takih kritičnih položajih — naenkrat hladna in mirna.

Z enim pogledom je pregledala celo situacijo in je spoznala hitro, kaj se mora zgoditi.

Ne mene se za osuplo povpraševanje gostov, je odločno prijela grofa za roko in ga porinila nazaj skozi odprta vrata v slavnostno dvorano.

„Pojdi, Herbert, rotim Te!“ mu je zašepetala. „Pomiri naše goste! Za božjo voljo, pridi zopet sam k sebi! To žensko bom pustila vreči ven!“

In dočim je grof, tresoč se po vsem telesu kakor bi bil mrzličen, mehanično ubogal, se je Kamila obrnila hitro k služabnikom:

„Sem!“ je zapovedala. „Polastite se te blazne ženske. Spravite jo v varno sobo in jo tam stražite in varujte!

Ne pustite je proč, kajti ona bi lahko napravila kakšno nesrečo drugim ali bi še celo sama sebi prizadejala kaj hudega.“

Zopet je tujka obupno kriknila.

Skočila je pokonci in planila s klicem „Herbert, Herbert!“ za grofom.

Toda služabniki so jo prijeli in obdržali.

Z votlim stokom se je onemogla zgrudila na tla in omedlela.

Hitro je Kamila, potem ko je prosila goste, naj se podado zopet nazaj v slavnostno dvorano, zaprla vsa vrata, ki so peljala notri.

„Proč z njo!“ je zapovedala sedaj v bližini stoječim služabnikom.

Dva izmed slednjih sta prijela omedlelo tujko in jo nesla ven.

V malo trenotkih je bilo po sobah zopet vse mirno.

Kamila se je oddahnila.

Pogladila se je z roko po čelu, in nato s ponosno vzdignjeno glavo stopila zopet v dvorano.

Tu je bilo vse zmešano in razburjeno.

Gostje so že hoteli oditi, kajti ta slučaj jim je skalil vse veselje.

Grof je sedel sredi med prestrašenimi gospodi in damami z obrazom bledim kot smrt.

Ko je Kamila vstopila, so jo takoj vsi obsuli z vprašanji.

Ona je samo skomignila z rameni in odgovorila hladno:

„Kdo je ta tujka? — Bržkone je blazna! Kako neki je mogla priti sem? Da, to mi ja tudi uganka.“

Ves prepadel se je poslovil grof od svojih gostov.

Kmalu je bil sam s Kamilo v veliki, sedaj prazni in pusti dvorani.

Boječe se je ozrl po njej in si zakril obraz z rokami.

„O, kako grozna prikazen!“ je stokal prestrašen.

Dolgo časa ga je mirila Kamila.

Slednjič je grof vstal in potem ko je izpil kozarec težkega vina, se je njegov pogled zopet poživil.

„Blazna, praviš, Kamila, da je ona tujka?“ je mrmral. „Da, prav imaš, to zamore biti samo kaka nora, ta nesrečna

ženska! To je slab pomen, da se je to zgodilo ravno danes, na najin poročni dan!“ se je hotel smehljati prisiljeno.

„Ali se počutiš bolje, ljubi Herbert?“ je vprašala Kamila v skrbeh.

„Da! In naši gostje? — Ah, že zapuščajo grad!“ je zaklical nejevoljno in žalostno.

Na dvorišču se je zaslišalo drdranje odpeljavših se vozov.

„Da, Herbert! Toda kaj je potem?“ je menila Kamila.

„Saj morava tako kmalu odriniti!“ je pristavila in pogledala na uro. „Vlak se odpelje v poldrugi uri.“

„Ali hočeva res odpotovati danes, po — po tem dogodku?“

„Gotovo, Herbert! Odpotujeva!“ je odvrnila Kamila odločno.

„Menda vendar radi takega neznatnega dogodka ne bodeva spremenila svojega prvotnega načrta?“

Grof je nemo prikimal in se zgrudil nazaj na stol.

„Jaz se grem hitro napravit, Herbert!“ je nadaljevala Kamila. „Prosim, Ti se mejtem tudi pripravi.“

„In ona — nesrečnica?“

„Kar se nje tiče, bodem že vse naročila jaz služabnikom, ljubi Herbert!“ je odgovorila Kamila hitro.

„Ne vznemirjaj se in le meni prepusti to skrb.“

Pozvonila je in ukazala vstopivšemu služabniku, naj spremi grofa v njegovo sobo in hitela nato proti svojim sobam, kjer jo je že pričakovala Pavla.

Ošabno je Kamila pogledala sobarico in nato zapovedala kratko:

„Hitro mojo obleko za potovanje! Pripravi mi vse in potem pojdi in se napravi sama!“

„Ali se bode milostiva gospa oblekla sama?“ se je drznila Pavla vprašati začudena.

„Da!“ je odvrnila Kamila nepotrpežljivo.

„Ne vprašuj, ampak izpolni moja povelja!“

Pavla je stisnila zobe in ubogala.

„Grofica ji že pleše po glavi!“ je mrmrala ošabno predse, dočim je šla v svojo sobo.

Komaj je Pavla zaprla za sabo vrata, se je Kamila zgrudila na stol in obupno vskliknila:

„Moj Bog! Če je to ona? — Toda ne, to ni mogoče! — Toda predno odpotujem, se moram o tem prepričati.“

Odločno je vstala in pozvonila.

Služabnik, ki je vstopil, je bil jeden izmed onih, ki so tujko nesli ven.

„Kam ste jo spravili?“ je vprašala Kamila.

„V isto sobo, kjer je bila že prej, ko —“

„Prej?“ je segla Kamila osupla v besedo.

„Kedaj pa?“

„Danes zvečer, milostiva gospa! Prišla je neka beračica v grad in stari Robert je bil mnenja, da se jo mora sprejeti pod streho. Obvestil je o tem gospoda grofa in ta je zapovedal, naj se tujka sprejme. Spravili smo jo potem v ono sobo in vrtnarjeva žena je ostala pri njej.“

„Stari Robert torej se je zavzel za to tujko?“ je mrmrala Kamila s temnim obrazom.

„No, in vrtnarjevi ženi je gotovo ubežala?“ je pristavila glasno.

„Da, milostna gospa grofica!“

„Kdo čuva bolnico sedaj?“

„Vrtnarjeva žena in še nek drug služabnik sta pri njej.“

„Ali je zopet prišla k sebi? Ali govori?“

„Ne, milostna gospa! Ona je še vedno v omedlevici.“

„Kje je stari Robert?“

„Pri gospodu grofu! Pomaga mu oblačiti se!“

„Dobro! Pošljite mi gozdarskega pomočnika Fogla sem!“

Sluga je izginil.

Čez nekaj minut je prišel gozdarski pomočnik.

Kamila je bila ravnokar zapela zadnji gumb svoje obleke.

„Vi gotovo že veste, kaj se je pripetilo tu v gradu, ljubi prijatelj?“ ga je vprašala in mu pomignila, naj stopi bližje.

„Vi menite prizor, ki ga je provzročila ona neumna beračica, milostna gospica? — Da, slišal sem, da je prodrla ona ženska celo do Vas in gospoda grofa!“

„Vi me imenujete še vedno gospico, ljubi prijatelj!“ je odvrnila Kamila z lahkim smehljajem.

„Pozabljate, da sem od danes naprej omožena.“

„Oprostite! Gospa grofica!“

„Če sva med sabo, potem je to sicer brezpomembno. Toda v pričujočnosti drugih bi se včasih lahko zagovorili. Torej je dobro, če se navadite na moj novi naslov!“ se je smehljala Kamila.

„Toda vrniva se k stvari; ali ste Vi videli ono beračico?“

„Da.“

„Kje pa?“

„V veži, ko je ravno stopila v grad.“

„Kaj je dejala?“

„Ničesar!“

„Ali ni imenovala svojega imena?“

„Ne, kajti bila je na videz tako slaba, da skoro govoriti ni mogla. Stari Robert se je zavzel za njo. Če bi šlo po moji volji, bi si z njo ne dali dosti opraviti.“

„To vem vse, ljubi prijatelj! Pripeljali so jo v posebno sobo in ji tamkaj stregli.“

„Da, tako je bilo.“

„Vse to mi je dobro znano. Toda vprašam Vas, če ste si jo dobro ogledali?“

„Prav posebno ne!“

„Ali veste, za koga se izdaja?“

„Ne!“ je odvrnil Fogel nekoliko začuden vsled tega vprašanja.

„Ona trdi, da je grofica!“

„Kaj pravite?“

„Saj ste vendar slišali!“

„Kaj? Za grofico Melanijo?“ je vskliknil Fogel prestrašen in strmel v Kamilo.

„Da, ljubi prijatelj!“ mu je odgovorila ona.

Nato mu je povedala prizor, ki se je pred kratkim vršil v gradu.

Ker je končala svojo pripoved, se je lotil Fogla grozen nemir in strah.

„Ali veste za gotovo, Fogel, da je grofica mrtva?“ je vprašala Kamila razburjeno in boječe.

„Ali veste za gotovo, da je poginila z Doro vred v goreči hiši onega kmeta, kakor ste mi povedali?“

„Tako gotovo, kot le kaj, kar se da videti z lastnimi očmi!“ je vskliknil Fogel.

„To je nemogoče, milostna gospi—, milostna gospa! Ona ne more biti!“

„In če je pa vendar, Fogel?“

„Ne, ne!“ se je branil ta. „Jaz ne verujem na čudeže! In le na ta način bi se mogla rešiti iz plamenov! In Vi, milostiva, ste vendar govorili z njo, saj ste videli njen obraz, kot sedaj mojega.“

„Ali mislite, ko bi bila ona grofica, da bi jo morala jaz spoznati? Ne vem, kaj naj rečem! Nekaj sem našla v njenih potezah, kar me spominja na grofico, a vkljub temu se mi je zdela popolnoma tuja.“

„Potem tudi gotovo ni grofica!“ se je oddahnil Fogel. „Potem bi jo morali spoznati takoj! In ravnotako tudi gospod grof! Nemogoče, da bi se bil on motil!“

„Da, da, imate prav, ljubi prijatelj! Toda vendar se ne morem znebiti strahu!

Bojim se, da bi to ne bila ona! Trpljenje večkrat izpremeni popolnoma človekov obraz in trpela je grofica dosti.“

„Toda vseeno se mi zdi to skoro nemogoče.“

„Toda kaj pa, če so se poteze njenega obraza in njen glas izpremenili tako, — z eno besedo, dragi prijatelj, jaz se moram o tem prepričati. Zvedeti moram, če imamo v resnici opraviti s kako umobolno žensko!“

Fogel je mehanično prikimal.

„K sreči služinčad še ničesar ne ve o tem, da hoče biti ta ženska grofica," je nadaljevala Kamila. „Kar je govorila napram meni in grofu, tega ni slišal nihče! Toda dolgo to ne bo ostala skrivnost, če hitro ne ukrenemo vse potrebno."

„Torej danes še ne mislite odpotovati, milostiva?"

„Da, odpotujem! Vse drugo hočem prepustiti Vam, dragi prijatelj! Pojdite k tujki in se zagotovite, kdo da je! In če je res grofica, potem —"

„Potem bodete za vedno prosti in brez skrbi pred njo," je odvrnil Fogel s temnim obrazom in odločno. „Jaz bodem že vse ukrenil tako, da ne bo nihče slutil zveze."

„To tudi morate! Kajti če bi se dala spoznati drugim in bi prepričala služinčad, potem bi bili Vi izgubljeni in to bi bil konec naju obeh.

Saj imate tu še enega pomočnika — Koha! Zaupajte mu to stvar in služabnikom bom že jaz zapovedala vse potrebno, da ste prejeli od mene popolno oblast in da se morajo ravnati po Vaših poveljih."

„To bode tudi potrebno, milostiva gospa grofica. Že radi starega Roberta, kateremu je, kakor sem slišal, izročil grof za časa svoje odsotnosti oskrbništvo. In če bi starec v tujki spoznal grofico, potem bi napel vse svoje moči, da pogubi mene in Vas. Če imam pa Vaše pooblastilo v rokah in služinčad na svoji strani, potem nama ta starec ne more postati nadležen ali nevaren."

„Sicer sta pa dva proti jednemu," je odvrnila Kamila smehljaje.

„Vi in Koh se menda vendar ne bodeta dala potolči od Roberta! — Toda hiteti moram!"

„Zakaj? Kam se Vam tako mudi?"

„Ura odhoda je prišla!"

Podala je Foglu roko, katero je on začel goreče poljubljati.

„Še mi niste povedali, kam odpotuje milostna gospa!" je pripomnil nato.

„Da, tako, to bi bila kmalu pozabila!" je vzkliknila Kamila.

„Sedaj odpotujem najprej v Monako ali Nizzo! Tu, naslov sem že pripravila za Vas!“

S temi besedami mu je podala karto, katero je Fogel hitro vtaknil v žep.

Nato se je obrnil, da bi odšel.

„Torej pred vsem se prepričajte o resnici!“ ga je še opomnila Kamila.

„In potem ne pozabite na — Sutnerja in otroka!“

„O tem Vam kmalu poročam, milostiva gospa,“ je dejal Fogel. „Če pridete v Nizzo, bodete gotovo tam že dobili brzojavko.“

Odhitel je in Kamila si je še hitro oblekla vse potrebno.

Nato je poklicala Pavlo. Dala ji je plašč in jo poslala doli k vozu, dočim se je sama podala proti grofovim sobanam, kjer jo je že pričakoval njen novi soprog.

Ne dolgo potem sta se grof in Kamila, spremljana od služabnika odpeljala skozi temno, viharno noč na kolodvor.

Fogel je pa takoj sklenil, da med tem časom obišče s svojim prijateljem Kohom neznano in skrivnostno tujko.

Koha mu ni bilo treba iskati dolgo. Bil je danes zvečer v hiši gozdarskega pomočnika samega in slednji se je smatral še enkrat srečnejšega, ker je imel svojega zaveznika v bližini.

Koh se je vsled raznovrstnih obljub kmalu pustil pregovoriti, da ostane še tu. Njegovo družino in voz s ponijem je Fogel spravil med tem časom v neko gozdno kočo.

Ko je pa grof odpotoval s Kamilo, naj bi se cela Kohova rodbina preselila v družinske prostore one vile, kjer je pred poroko stanovala sedanja grofova žena.

Fogel je s hitrimi koraki odšel proti svojemu stanovanju.

Našel je Koha v svoji sobi, ko je ravno sedel pri mizi in pil vino.

„No, ali sta že odšla?“ je vprašal vstopivšega Fogla z opletajočim jezikom.

„Za božjo voljo, Koh! Ne pijte dalje!“ je zaklical Fogel, ko je ravno hotel zopet izprazniti kozarec vina.

„In zakaj ne?“ je vprašal Koh začuden. „Zakaj bi ne pil na zdravje naše nove gospe, grofice Kamile —“

„Ne, Koh!“ mu je Fogel segel odločno v besedo. „Bojim se, da ste že tako preveč. Imava dosti opraviti!“

„Tako? Kaj pa?“

„Grofica se je menda rešila iz gorečih plamenov one hiše, ki sva jo zažgala midva,“ je šepetal Fogel tiho, kakor bi se bal, da bi ga še kdo drug razun Koha ne slišal.

„Nemogoče!“ je vskliknil slednji.

Osupel je strmel Koh v svojega zaveznika in njegov zarudel obraz je postajal čimdalje bolj bled, ko mu je Fogel začel pripovedovati oni dogodek, ki se je vršil pred kratkim v gradu.

„Vraga!“ je zaklel nato in udaril s pestjo ob mizo.

„To se vidi ravno tako, kakor bi bila res ona. Kaj naj storimo sedaj?“

„Najprej se morava prepričati, ali je res ona ali ne! Nisem si je ogledal tako natanko. Sedaj morate iti z menoj v grad. Oba se gotovo ne bodeva zmotila, ampak jo spoznala na prvi pogled!“

„Dobro! Pojdiva!“ je prikimal Koh. „Toda če je le ena, ali pa morebiti če sta še celo obe ušli iz gorečih plamenov, potem — za vraga — je morala imeti peruti. Ne morem si tega razlagati drugače in tudi ne verjamem, da bi bila to grofica. Ne, to je nemogoče!“

„Saj bova videla!“ je odvrnil Fogel s temnim obrazom.

„In če je, potem, Koh, morava doprinesti to, kar sva pozabila — brez milosti. Ali ste me razumeli?“

„Seveda!“

„Potem je dobro!“ je dejal Fogel.

„Tu imate jedno mojo lovsko suknjo,“ pri teh besedah mu je podal imenovani predmet. „Oblecite jo! Mislim, da Vam bo prav!“

„Toda zakaj?“

„V gradu morate vendar kaj biti, Koh! To bi se vsem zdelo čudno, če bi prišli kar meni nič, tebi nič v grad, ne da bi drugi vedeli, kaj hočete tam pravzaprav. Oblecite torej to

suknjo in jaz bom rekel, da ste drugi gozdarski uradnik, ki ga je grof v poslednjih dneh nastavil in sprejel v mojo pomoč."

„Izvrstno!" se je smejal Koh in se hitro preoblekel. „Tu gotovo nihče ne bode kaj sumil! Sedaj manjka še klobuk in lovski nož."

„Tu imate oboje! Tako — in sedaj pojdiva."

S temi besedami je Fogel odpeljal Koha za sabo.

Ko sta dospela v grad, so bile že skoro pogasnjene vse luči in služabniki so se večinoma podali k počitku.

Fogel je stopil v spodnje prostore gradu, kjer so bile družinske sobe. Šla sta po razsvitljenem hodniku in tu srečala služabnika.

„V kateri sobi so spravili tujko?" ga je vprašal.

„Tam na koncu hodnika!"

„Ali je kdo pri njej?"

„Sedaj ne več! Ona spi!"

„Dobro," je dejal Fogel.

„Pojdite," je prikimal nato Kohu in se približal onim vratom.

„Ali hočete iti noter k bolnici, Fogel?" je zaklical služabnik za njim.

„Gotovo! Pogledati jo moram. Gospa grofica mi je naročila, naj skrbim za njo."

„Toda soba je zaprta!"

„Kako to?"

„Ne vem!"

„Ali kdo ima ključe?"

„Stari Robert!"

„No, potem, prijatelj, bodite tako dobri in mi jih prinesite," je dejal Fogel.

Služabnik je prikimal in odšel.

Fogel je stopil k vratom in prisluškoval. Slišal pa ni ničesar. Tiho šepetaje je potem povedal Kohu, kako mesto zavzema Robert v gradu.

Kmalu se je vrnil služabnik in takoj za njim je prišel tudi stari Robert.

Nezaupno je pogledaval Fogla in Koha in potem vprašal z osornim glasom:

„Kaj hočete ob tej uri pri bolni ženski?“

„Videti jo hočem!“ je odvrnil Fogel kratko. „Dajte mi ključ in ne vprašajte dolgo!“

„Tega ne morem dopustiti, da zbudite bolnico iz spanja,“ je dejal sivi služabnik nejevoljno.

„Če hočete napasti svojo radovednost, potem pridite jutri zjutraj.“

„Tujko je meni izročila milostna gospa grofica v oskrbo, ali razumite, starec?“ je vzrojil Fogel. „In sedaj mi dajte ključ!“

Stari Robert je nemirno pogledaval zdaj enega, zdaj drugega. Nato se je obrnil k služabniku, ki je prišel ponj in ga vprašal:

„Ali kaj veste o kakem takem naročilu?“

„Da!“ je potrdil vprašani. „Milostna gospa nam je dejala, naj Fogel varuje tujko in da se moramo pokoriti njegovim naredbam.“

„No, ali ste slišali?!“ je vprašal Fogel zmagovalno.

„Je že dobro!“ je dejal stari Robert mirno.

„Kdo pa je ta človek?“ je pristavil kazaje na Koha.

„Moj tovariš, kakor lahko vidite na njegovi obleki,“ je odgovoril Fogel. „Gospod grof ga je najel v mojo pomoč.“

„Nov gozdarski uradnik?“ je mrmral stari Robert in zmajeval z glavo. „O tem nisem vedel še ničesar!“

„Si pa sedaj zapomnite!“ se je rogal gozdarski pomočnik in se skrivno pogledoval s Kohom.

Stari Robert nato ni odgovoril.

Stopil je k vratom, potegnil iz žepa ključ in jih odprl. Nato je sam prvi stopil v temno sobo in prižgal svetilko, ki je stala na mizi.

Fogel mu je sledil z napetim pričakovanjem.

Tujka je spala v slabi postelji za služabnike. Njen bledi, upadli obraz in vdrte oči so napravile na človeka vtis, kakor bi imel mrliča pred sabo.

Ko so vstopili trije možje, se ni ganila, ampak spala kar naprej.

Fogel je vzel svetilko z mize in stopil z njo k postelji. Pustil je, da je padala na spečo luč in nekaj časa strmel na njo, da bi jo spoznal.

„He, Fogel! Svetilka Vam bo padla iz rok, kaj Vam je?“ je zaklical Robert tiho.

Fogel se je s prepadenim in bledim obrazom zopet vzdignil.

Svetilka se je tresla v njegovi roki. Še enkrat se je s prestrašenim pogledom ozrl v tujko, stopil nato nazaj od postelje in postavil svetilko na mizo.

Stari Robert je opazil njegovo spremembo in je začuden zmajeval z glavo.

Fogel je molče odšel; Robert mu je sledil in zaklenil za sabo vrata ter vtaknil ključ zopet k sebi.

„Dajte mi ključ,“ je dejal Fogel z razburjenim, hripavim glasom.

„Zakaj?“

„Vraga! Starec, ne vprašajte!“ se je zadrl Fogel divje nad Robertom. „Ključ hočem imeti. Sem ž njim!“

„Bodite mirni, Fogel! Kaj Vam pride na um, da tako surovo govorite z mano?“ je vprašal stari Robert jezno. „Ali mislite, da bodete Vi zapovedovali meni?“

„Torej mi nočete dati ključa?“ je dejal Fogel škripaje z zobmi in stopil z od jeze zarudelim obrazom k staremu Robertu.

„Za božjo voljo, ali ste znoreli, ali kaj? Ali se hočete morebiti pretepati z mano, kaj?“

„Ključ, pravim!“ je vpil Fogel kakor divja zver in stiskal pesti.

„No!“ je dejal Robert z zaničevanjem. „Povem Vam, da ga od mene ne dobite! Na tak način že ne!“

Zdelo se je, kakor bi bil Fogel izgubil ves razum, kajti hotel se je vreči na starca.

Tedaj ga je še v pravem trenotku prijel Koh za roko, ga potegnil nazaj in mu zašepetal:

„Pustite starca pri miru! Saj se vrata tudi lahko odpro brez ključa, ako je to potrebno.“

In ne da bi ga čakal na njegov odgovor, ga je potegnil za sabo.

Oba lopovska zaveznika sta hitela iz gradu proti hiši gozdarskega pomočnika.

Dež je lil, ko sta šla skozi park, veter je tulil in zamajeval drevesa, da so kar veje škripale.

Foglu je bilo pa menda ravno v takem vremenu dobro. Snel je klobuk in pustil, da je padal dež na njegovo golo glavo.

S hitrimi koraki je drvil naprej, tako da ga je Koh komaj dohajal in mu ostal na strani, da ga ni izgubil v nočni temini.

Obsul je gozdarskega pomočnika z vprašanji, katerih pa ta niti odgovoriti ni hotel.

„Povejte mi samo nekaj: ali je ona ali ni?“ je silil Koh in ga prijel nepotrpežljivo za roko.

„Le počakajte! Saj sva takoj doma!“ je odvrnil Fogel, „tam lahko govoriva dalje in tam Vam bom povedal vse potrebno, kar hočete vedeti!“

* * *

Ko sta bila oba že zunaj, je stal stari Robert še vedno nekaj časa na hodniku. Bil je sam, kajti tudi služabnik je že odšel.

Bil je ves zamišljen. Kaj ima pomeniti oni prizor na poročni dan grofa ratiborskega? Tako se je vpraševal radovedno stari in zvesti služabnik.

Kdo je bila ta tujka? Zakaj jo je Kamila izročila Foglu v oskrbo?

Zakaj je slednji tako burno zahteval ključa?

Vse to mu je bila uganka.

„Če bi bila ta ženska res tujka, katere tu ne pozna nihče, potem bi se niti Kamila niti Fogel ne zanimali tako zanjo, kakor so to storili!“ je dejal stari Robert sam pri sebi. „Kdo pa je ta zagonetna ženska?“

Kakor v sanjah je zrl na zaklenjena vrata.

„Nisem je še dobro pogledal, da bi mogel reči: ne poznam je!“ je mrmral sam pri sebi.

„In če jo je spoznala Kamila in če jo je spoznal Fogel, potem tudi meni ne more biti neznana.

Moj Bog! Kaj mi je prišlo na um?“ je zaklical prestrašen.

„Da, ona ji je podobna! To sem opazil takoj! Toda ona vendar ne more biti. O Bog! Ne! Saj je umrla in tudi pokopali smo jo!“

Toda neka nevidna sila je vlekla starca, da ni mogel pozabiti na to misel, ki mu je prišla tako nenadoma.

„In če bi bila vendar ona?“ je šepetal s tresočimi ustnicami.

„O Bog! Preje bi verjel, da je umobolna, kakor se govori!“

Nehote se je moral spomniti na oni večer, ko se je Melanija prikazala v gradu kot prikazen. In bilo mu je, kakor bi bila ta ženska popolnoma podobna oni prikazni, ki ga je takrat tako zelo prestrašila.

Groza ga je popadla in plašno se je oziral po hodniku, kakor bi vsak trenotek morala ona strašna prikazen stopiti pred njega.

Toda kmalu se je otresel te groze.

„Hočem jo pogledati še enkrat!“ je mrmral. „In sicer natanko! Prej nimam miru!“

In s tresočo roko je odprl vrata in stopil v sobo, kjer je še gorela luč na mizi.

Ko je zaprl za sabo vrata in jih iz previdnosti tudi zarigljal, je ravno v zvoniku začela ura biti polnoč, uro duhov.

Nehote je Robert obstal pri vratih in štel udarce.

Torej celo uro je stal na hodniku in razmišljeval?

Ko se je sedaj hotel približati postelji, kjer je spala bolnica, je Robert naenkrat prestrašen obstal. Zunaj pred vratmi so se začuli lahni koraki, ki so pa kmalu utihnili.

Staremu služabniku je skoro srce obstalo od groze.

Kdo je prišel? Kdo je prežal zunaj pred vratmi?

Strah ga je popadel. Vse v gradu je spalo, samo on sam je še čul v temni noči in zunaj pred vratmi je stalo sovražno bitje.

Toda čegav sovražnik je bil to?

Gotovo one nesrečne ženske, kajti da se nahaja on pri njej, tega ni mogel vedeti nihče.

Radi njega gotovo ni prišel ta sovražnik, ne, on je imel proti tujki sovražne namene!

„Ali ne bi bilo bolje, da počakava?“

Starega Roberta je preletelo kot električna iskra, ko je zaslišal te zašepetane besede pred vratmi.

Zdelo se mu je, da je to glas gozdarskega pomočnika. — Fogla.

Potegnil je k sebi sapo in zopet poslušal.

Odgovor je bilo nerazločno mrmranje.

136/2

„Herbert, Herbert! moj soprog!“ je kriknila nesrečnica.

Nato sta oba zopet šepetala nekaj, tako tiho, da ni bilo razumeti besedice.

Torej dva sta bila!

Stari Robert je slutil takoj, kdo je oni drugi!

Kaj sta hotela tu? O Bog! Ali umoriti to ubogo ženo?

Zvestemu služabniku je kar pot stopil na čelo pri tej misli.

Kaj naj stori sedaj?

Ali bo mogel braniti revico, ako oba lopova udereta v sobo.

Da so bila vrata zaklenjena, to za onadva ni bila nikaka ovira, kajti saj sta to vedela in sta se gotovo preskrbela z drugimi ključi!

O, če mi ita Fogel in njegov zaveznik umoriti tujko, potem je bilo tudi z njim, kot priča tega umora, pri kraju. Tudi on ne uide svoji usodi.

Te misli so se podile sivemu služabniku po glavi. Hotel je klicati na pomoč, toda vedel je, da ga ne bo nihče čul.

Tedaj je zapazil še drug rigelj na vratih in hitro ga je zapahnil.

Obenem pa je slišal, kako si je nekdo dal opraviti zunaj pri ključavnici.

Ker je Robert porinil oni zapah naprej, je vsled tega nastal nek šum in škripanje.

Pred vratmi je nekdo glasno zaklel in takoj nato je vse utihnilo.

Stari Robert si je vzel pogum in vprašal glasno:

„Kdo je?“

Prestrašen vzklik mu je odgovoril.

Nato so se začuli hitri koraki, kakor bi kdo bežal od vrat.

Ti koraki so glasno odmevali po malem praznem hodniku.